Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੋਥੀ
ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਸੰਮਤ ੧੯੪੭, ਈਸਵੀ ੧੮੯੦
ਪੱਥਰ ਦਾ ਛਾਪਾ
ਛਾਪਕ ਤੇ ਕਾਤਬ ਦਸੌਂਧਾ ਸਿੰਘ.
ਭਾਵੇਂ ਸੁੰਦਰ ਅਖਰ ਸੀ
ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਤੇਈ

ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਸਿੰਘ.

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਭੂਮਿਕਾ (1) ਸਭ ਮੌਜੂਦਾ ਧਰਮ ਸਾਖੀ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਵਿਚ 3, 4
ਸੋਹਿਲਿਆਂ ਦੇ ਅਟੇਤੀਆਂ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਵਿਤੀਆਂ
ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਾਖੀਆਂ ਦਾ ਫਲ [illegible]
ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ

(2) ਪਹਿਲਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸੋਹਿਲਿਆਂ ਦੀ ਇਕ [illegible]
ਤੇ ਪਾਠ ਤਰੀਕੇ ਦਾ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣੀ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ~~ਪਹਿਲੀ~~ ਵਿਚ ਧਰਮ ਸਾਖੀ ਦੀ
ਥਾਂ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ। ਜਾਣੀ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਚ ਸੂਚਕ ਸਾਰੀ ਸਾਖੀਆਂ
ਹਨ

(3) ਜਾਣੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਕੇ ਤੇ
ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜੋ ਸਾਖੀਆਂ
ਸੁਣੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ। 4-5

ਟੀਕਾ ਪਉੜੀ ਪਹਿਲੀ (1)
(1)
(ੳ) ਦੇਵ ਰੂਪ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਮੰਗਲ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ
(1) ਪਉੜੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ
(2) ਪ੍ਰਸ਼ਨ: ਜੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਭ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਤਾਂ
ਉਹ ਨਜ਼ਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ

ਟੀਕਾ ਪਉੜੀ (2)
2
(1) ਵਿਆਖਿਆ:
ਹੁਕਮ ਤੱਤ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ 6-7
ਸਾਰੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ
ਪਰੀਸ਼ ਮਤ 8-10
ਹੁਕਮੀ ਨਖ [illegible]

ਟੀਕਾ ਪਉੜੀ 3
3
(1) ਉਸਤਤ ਦਾ ਪਰਮਾਰਥ 10-11
(2) ਮਨੁਖ ਸਭ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਗਾਇਨ
(3) ਧਰਮ ਸੰਪਰਦਾ ਕਿਵੇਂ ਤੁਰੇ; ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹੇ
ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਲ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ
ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਾਉਂਦੇ ਹਨ। 11-12
(4) ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦਾ ਧਰਮ ਤੇ ਵਚਨ: ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਦੀ ਦਾਤ [illegible] ਦਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਟੀਕਾ ੪ — ਪਉੜੀ ੪ : ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਰਚਨਾ

(੧) ਪਰਮਾਤਮਾ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਰਚਨਾਂ ਉਪਜਾਉਂਦੇ
ਜਦ ਦਾ ਓਅੰਕਾਰ ਦੇ ਅਕਾਲ ਰੂਪ ਤੋਂ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ੨੨
ਤਾਂ ਓਅੰਕਾਰ ਦੀ ਧੁੰਨ ਉਪਜੀ, ਉਸ ਕਰਕੇ
ਤੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੋਇਆ। ਅਠਾਰਾਂ
ਭਾਰ ਬਨਾਸਪਤੀ ਚਾਰ ਖਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਹੈ.

(੨) ਚਉਰਾਸੀ ਪ੍ਰਜੀਆਂ (ਜੂਨੀਆਂ) ਦਾ
ਅਨੁਭਵ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਦਾ ੨੩
ਸਭ ਜੀਆਂ ਵਿਚ ਉਤ ਉਤ ਰੂਪ ਦਾ

ਟੀਕਾ ੫ — ਪਉੜੀ ੫ ਚਾਰ ਜੁਗਾਂ ਦੀ ਕਥਾ ਪਰ
(ਸਤਿ ਜੁਗ)

(੧) ਪਰਮਾਤਮਾ, ਚਾਰ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚ
ਚਾਰ ਦਰਜੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

(੨) ਸਤਿ ਜੁਗ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਤਪੀਸ਼ਰਾਂ
ਦੀ ਗਤੀ ਤੇ ਸਾਧਨਾ ੨੪

(੩) ਸਤਿ ਜੁਗ ਦਾ ਹੰਸ ਅਵਤਾਰ ~~੨੫~~

ਟੀਕਾ ੬ — ਪਉੜੀ ੬ ਤ੍ਰੇਤੇ ਜੁਗ

(੧) ਰਘੁਵੰਸ, ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ
(੨) ਧਰਮ ਦੇ ਦੋ ਪੈਰ ਖਿਸਕਿਆ
ਦੇਖ ਵਿਚ (ਮਿਸਾਲ ਪਰਤੋਖ) ੨੫-੨੬
(੩) ਰਿਗ, ਸਾਮ ਵੇਦ, ਯਜੁਰ ਵੇਦ
ਦਾ ਵਿਵਰਨ.

ਟੀਕਾ: ੭ — ਪਉੜੀ 7 : ਕਲਜੁਗ: ਅਥਰਬਣ ਵੇਦ 27.

(੧) ਸਤਰ ਮਤੇ, ਨਾਮ ਉਪਾਸਨਾ
(੨) ਛੀਆਂ, ਦੂਤ, ਭਿਖਾਰੀ,
(੩) ਤੇਰਵੀ ਹਾਰ ਖੇਤ ਕੇ ਪਾਈ
(੪) ਬੇਸਰਮੀ ਪਾਤਸਾਹ, ਕਲਿ ਕਾਤੀ ਰਾਜੇ ਕਸਾਈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਟੀਕਾ ੮ — ਪਉੜੀ ੮ = ਛੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਮਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ — ੧੮-੨੯

(੧) ਸਾਰ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦਾ ਤਤਪੁਰਖ

(੨) ਪੜ੍ਹਦੇ ਤੇ ਵਿਚਾਰਦੇ ਤਾਂ ਕਰਤ ਹਨ ਪਰ ਸਮਝਦਾ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਹੈ

(੩) ਇਹ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਤੇ ਪਰਮ ਪਦ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮੰਜ਼ਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ

ਛੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ

ਟੀਕਾ ੧੯ — ਪਉੜੀ ੧੯: ਨਿਆਇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ: ਗੋਤਮ ਰਿਸ਼ੀ.

(੧) ਕਰਤਾ ਪ੍ਰੇਰਕ ਸ਼ਕਤੀ, ਜੀਵ ਪਰਮਾਣੂਆਂ ਦਾ ਰਚਨ ਕਰਦਾ ਤੇ ਜੋੜਦਾ ਹੈ

(੨) ਕਰਤਾਰ ਨਿਰਗੁਣ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਸਭ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ — ੧੯

(੩) ਮੈਂ ਤੇ ਤੂੰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ: ਪਰ ਅਸਲ ਦੇ ਰਿਹਾ ਜਿਆਦਾ ਨਹੀਂ,

ਟੀਕਾ ਪਉੜੀ ੨੦ — ਪਉੜੀ - ੨੦ ਜੈਮਿਨ ਰਿਸ਼ੀ ਮੀਮਾਂਸਾ.

(੧) ਕਰਮ ਹੀ ਜਗਤ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ

(੨) ਪਿਛਲੇ ਕਰਮ ਫਲ ਭੋਗਣਾ ਹੈ, ਫਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਜਾ — 20

ਟੀਕਾ ੨੧ — ਪਉੜੀ ੨੧ ਵਿਆਸ ਰਿਸ਼ੀ ਦਾ ਵੇਦਾਂਤ

ਮੁਖੀ ਕੋ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ — 22

ਸਭ ਵਿਚ ਹੀ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਵੇਦਾਂਤ

ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਆਪਿਆ

ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਹੋਰ ਸਭਨਾਂ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਵਿਚ — 22.2?

ਬੇਦ ਪਾਠਕ ਕੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ

ਵਿਚ ਹੈ

ਬਾਕੀ ਸ਼ਾਸਤਰ — 24-25

ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਦੇ ਆਕਾਰ

ਸੋਮਾ ਕਰਨਾ ਵਿਚਾਰ — ੨੮

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Kapil - Sankhya

ਟੀਕਾ ੨੨ ਦੁਆਪਰ ਬੀਤਿਆ । ੨੨ ਜੁਗਾ ਮਤਿ
ਅਥਰਵਣ ਵੇਦ
ਕਪਿਲ ਰਿਸੀ ਨੇ ਸਾਂਖ ਸਾਸਤ੍ਰ ਰਚਿਆ
ਦੇਹਿ ਅਨੰਤ, ਗਿਆਨ ਹੀ ਸ ~~ਮਕਿ~~ ਮੁਕਤੀ ਦੀ
ਕਰਮ ਤੇ ਜੋਗ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ
ਉਹ ਈਸ਼ਰ ਤੇ ਤਪਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਤ
ਦਾ ਅਵਿਵੇਕ ਮਿਟਣਾ ਦੀ ਸਮਝੇ ਉਹ
ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਤੇ ਕਰਮ ਧਰਮ ਆਸਰਾ
ਅਵਿਵੇਕ ਦੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਸਕਦਾ
ਸੋਕ ਮਤਿ ਦੂਰ ਕੇ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਸਹੀ ਮੁਕਤੀ
ਦੀ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਉੜੀ ੪੮. ਰਜਿ ਮਿਆਨੇ ਪਰਿ ਪੀਰ ਫਤਹ ਪੀਰ ਦੋਨਾ ਗੁਰ ਭਾਈ.
੬੭੦ ਈ ਲੋਰ ਪੁਰੀ ਪਾਰੀ ਲੋਤੀ ਲਿਤਿ ਸਮਾਏ .

ਪਉੜੀ ੫੧. ਸਤਿਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਦਾਤਾਰੋਹ. . . . ਪਦਿ ੨
ਤਾਰੀ ਉਮਰਾਜ ਕੇ ਸਵਾਰ ਕਰੇ ਦਾਰ ਰਹੀ
ਦੇਹ ਉਸ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਹੈ
ਤਾਰੋ ਸਭੀ ਸਿਖ ਦਿਖੈ ਦਰਸ ਪਾਤਸਾਹੇ
ਕਰਿ ਹੈ ਸਭ । । ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਭੀ ਪਾਣੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੋਥੀ

ਜਨਮਸਾਖੀ

ਆਹੁਮਾਨੁਸਾਰ ਮੀਆਂ ਚਰਾਗ ਦੀਨ ਵਾ ਸਰਾਜਦੀਨ
ਕੇ ਪੋਥੀ ਜਨਮਸਾਖੀ ਮੁਸਤਫਾਈ ਛਾਪੇਖਾ
ਨੇ ਮੈਂ ਛਪੀ ਬਾਹਿਤਮਾਮ ਹਾਫਜ਼ ਮਹੰਮਦਦੀਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ੴ ਸਤਿ ਨਾਮੁ
ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰ
ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸਤਿਨਾਮ ਸਭ ਦੇਵਾਂ ਦਾ ਦੇਵ ਹੈ॥ ਕੋਈ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ॥ ਕੋਈ ਸਿਵ ਨੂੰ
ਕੋਈ ਗਣੇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ॥ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖ ਸਤਿਨਾਮ ਨੂੰ
ਅਰਾਧਤੇ ਹੈਂ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਭ ਬਿਘਨ ਨਾਸ ਹੋਂਦੇ ਹਨ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਸਤਿ
ਨਾਮ ਕਾ ਮੰਗਲਾਚਾਰ ਆਦਿ ਰਖਾ ਗਿਆ ਹੈ॥

ਇਕ ਸਮੇਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਥੀਂ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੋਸਟ ਜਨਮ
ਸਾਖੀ ਪਹਿਲੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਦੀ ਅਰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਛੋਟੇ ਮੇਲਿਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ
ਈ ਜੁਗਤਾਂ ਅਣ ਬਣਦੀਆਂ ਪਾਇ ਦਿਤੀਆਂ ਹੈਨ ਜਿਸ ਨੋਂ ਸੁਣ ਕੇ ਸਿ
ਦਾ ਸਿਦਕ ਗੁਰੂ ਵਲੋਂ ਪਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਦੂਧ ਮੇਂ ਪਾਣੀ ਰਲਾਇ ਦਿ
ਤੇ ਹੰਸ ਤਿਸ ਨੂੰ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਤੁਸੀਂ ਮਹਾਂ ਹੰਸ ਹੋ।
ਰਕੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਚਨ ਤੇ ਮੀਣਿਆਂ ਕੇ ਬਚਨ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰ ਦੇਵੋ॥ ਤਾਂ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਮੇਂ ਪਾਤਿਸਾਹ ਸ੍ਰੀ
ਜੀ ਦੀ ਮ੍ਰਿਜਾਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਿਸ ਸਮੇਂ ਸਿਖਾਂ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ
ਮ੍ਰਿਜਾਦਾ ਕੋਈ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਮਤਿ ਪੰਜਾਂ ਮੇਲਾਂ ਵਾਲੇ ਜਨਮ ਸਾ
ਤਾਂ ਪਾਇ ਕੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਇ ਦੇਂਦੇ ਹੋਵਨ ਤਾਂ ਭਾਈ ਗੁਰ
ਨੇ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਦੀ ਇਬਾਰਤ ਕਰਨੀ ਜੋ
ਸਵਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸਾਖੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਪੜ੍ਹਨ ਗੇ॥
ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਜੋ ਵਾਰਾਂ ਹੈ ਗਿਆਨ ਰਤਨਾਵਲੀ ਸੋਈ ਜਨ
ਰ ਸਿਖਾਂ ਕਹਿਆ ਹਿਤ ਤਾਂ ਸਾਖੀ ਸੂਚਨ ਕੀਤੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੈ ਤੁਸੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਟੀਕਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਕਰਦੇਵੋ॥ ਜੋ
ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਕੇ ਸਰਧਾ ਉਪਜੇ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਿਆ ਜੈਸੇ
ਜੀਵ ਸੇ ਹਸਤੀ ਕਰਕੇ ਉਠਾਇਆ ਨਹੀ ਜਾਤਾ ਅਰ ਤਲਾਉ ਕੇ ਕਹੂ ਸੇ ਮੁੰ
ਦ੍ਰ ਚਲ ਪਰਬਤ ਚੁਕਿਆ ਨਹੀ ਜਾਤਾ ਤੈਸੇ ਮੁਝ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ ਜੀ ਕੀ ਗੋਸਟ
ਦੀ ਟੀਕ ਕੀਤੀ ਨਹੀ ਜਾਂਦੀ॥ ਪਰ ਜੈਸੇ ਤਾਰੂ ਪੁਰਖ ਨਦੀ ਕੇ ਬਾਰ ਕਨੇ
ਤੈਰ ਜਾਤੇ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕਰ ਹੂ ਅਣਜਾਣੂ ਭੀ ਪਾਰ ਲੰਘ ਜਾਤੇ ਹੈਂ॥ ਤੈਸੇ ਮੈ
ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਕੋ ਮੁਖ ਰਖਕੇ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਜੋਦ
ਸਦੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਬੀ ਸਾਖੀਆਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹੈਨ ਉਨਾਂ ਦੇ ਅ
ਨੁਸਾਰ ਜੋ ਕੁਛ ਮੇਰੀ ਤੁਛ ਬੁਧ ਮੇਂ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਮੈਂ ਤੁਸਾਡੇ ਅਗੇ ਟੀ
ਕਰ ਸੁਣਾਂਵਦਾ ਹਾਂ ॥ ਪਹਿਲੀ ਪਉੜੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਵਾ
ਗਿਆਨ ਰਤਨਾਵਲੀ ਦੀ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਕਉ ਸਤਿ
ਨਾਮ ਜਿਸ ਮੰਤ੍ਰ ਸੁਣਾਇਆ। ਭਵਜਲ ਵਿਚੋਂ ਕਢਿਕੈ ਮੁਕਤਿ ਪਦ
ਰਖ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇਆ। ਜਨਮ ਮਰਨ ਭਉ ਕਟਿਆ ਸੰਸਾ ਰੋਗੁ
ਵਿਜੋਗੁ ਮਿਟਾਇਆ। ਸੰਸਾ ਇਹੁ ਸੰਸਾਰ ਹੈ ਜਨਮ ਮਰਨ ਵਿ
ਦੁਖ ਸਬਾਇਆ। ਜਮ ਡੰਡੁ ਸਿਰਹੁ ਨ ਉਤਰੈ ਸਕਤ ਦੁਰਜਨ
ਮੁ ਗਵਾਇਆ। ਚਰਨ ਗਹੇ ਗੁਰਦੇਵ ਕੇ ਸਤਿ ਸਬਦ ਦੇ
ਕਰਾਇਆ। ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਗੁਰਪੁਰਬ ਕਰ ਨਾਮ ਦਾ
ਨੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ। ਜੇਹਾ ਬੀਉ ਤੇਹਾ ਫਲੁ ਪਾਇਆ।
ਭਾਈ ਜੀ ਦਾ ਬਚਨ ਹੈ ਮੈਂ ਜੋ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਸੋ
ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰਦੇਵ ਰੂਪ ਹੈ ਦੇਵ ਕਹੀਏ ਚੇਤਨ
ਸੁਆਮੀ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰ
ਆ ਹੈ ਤੇ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਭਉਜਲ ਸੇ ਸਬਦ
ਕੇ ਸਿਖਾਂ ਕੋ ਅਰ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਚਪਾ ਦੇਕੇ
ਦੇ ਦੁਖ ਥੇ ਅਰ ਹਰਖ ਸੋਗ ਆ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਮੰਨਿ ਦੇਂਹਨ ਸੋ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇਕਰ ਅਰ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਦਾ ਨੇਮ ਕਰਾਇਕ
ਰ ਅਤੇ ਅੰਤ੍ਰਕਰਨ ਸੁਧ ਕਰਕੈ ਅਤਮਾ ਗਿਆਨ ਦੀ ਸੋਝੀ ਪਾਈਦੀ
ਤੀ ਹੈ ਜੇ ਤਾਂਹੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖ ਆਪਨੂੰ ਅਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ
ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਾਖੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਸੰਸਾ ਅਤੇ ਭ
ਉ ਸੀ ਸੋ ਸਭ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇਵ ਨੇ ਕਟ ਦਿਤਾ ਹੈ॥ ਅਤੇ ਜੇਹੜੇ ਆਗਿਆ
ਨੀ ਨੀਵ ਸਬਦ ਨੂੰ ਸੁਣ ਪੜ੍ਹਕੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨ ਕਰਨਗੇ ਸੋਈ ਪਛੁਤਾਵ
ਨਗੇ ਅਰ ਜਮਕਾ ਡੰਡ ਉਨਕੇ ਸਿਰ ਊਪਰ ਉਤਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਜੂਏ ਜਨ
ਮਾਰ ਜਾਵਹਿਗੇ ਅਰ ਜੇਹੜੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਜੋ ਸਾਧਸੰਗਤ ਹੈ ਤਹਾਂ
ਨੇਮ ਨਾਲ ਤੁਰਕੇ ਜਾਵਣਗੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਬਦ ਨੂੰ ਸੁਣ ਪੜ੍ਹਕੇ ਮਨ
ਵਿਚ ਵਸਾਵਨਗੇ ਅਰ ਸੁਆਸ ਸੁਆਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਕੇ
ਅਰ ਆਤਮਾ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਕੇ ਮੁਕਤਿ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵਣਗੇ ਜਿ
ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਭਗਤਿ ਭਗਤ ਸਿਖਾਂ ਨੈਲ ਕਰਨਗੇ ਅਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਉਠ
ਕਰ ਇਸਨਾਨ ਕਰਨਗੇ ਅਰ ਨਾਮੁ ਜਪਨਗੇ ਅਰ ਵਿਖਾਵਨਗੇ ਸੋ
ਜੈਸੇ ਬੀਜ ਫਲਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਉਨਕੇ ਮਿਲਨੇ ਕ
ਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਆਵੈਗਾ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਤਾਂ ਸਿ
ਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਰਬ ਵਿਚ
ਵਿਆਪ ਰਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਮਿਲਨ ਕਰ ਦ੍ਰਿਸਟ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆ
ਵਦਾ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੈਸੇ ਬੀਜ ਕਾਠ ਵਿਚ ਭੀ ਅਰ
ਫੂਲਾਂ ਤੇ ਪਤ੍ਰਾਂ ਵਿਚ ਭੀ ਬਿਆਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਫਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ
ਦ੍ਰਿਸਟ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤਾਮਸੀ ਸਾਤਕੀ ਰਾਜਸੀ ਸਰਬ ਤ੍ਰੈ
ਗੁਣੀ ਬਿਰਾਜਿਆ ਹੂਆ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤਖ ਦ੍ਰਿਸਟ ਆਂਵਦਾ
ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਮੇਂ ਜਲ ਹੈ ਪਰ ਜਿਥੇ ਖੂਹ ਕਰੀਦਾ ਹੈ ਤਿਥੇ
ਨਿਰਵਰ ਹੋਕੇ ਜਲ ਸਭ ਸੇ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਆਗਿ
ਆਨ ਦਾ ਮਲ ਦੂਰ ਹੋਗਿਆ ਹੈ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਾਪ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ॥ ਪਉੜੀ ॥ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਾਸ ਨ ਮਾਸ ਸੁਨਿ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਕਛੁ ਖਬ੍ਰ ਨ ਪਾਈ॥ ਰਕਤ ਬਿੰਦ ਕੀ ਦੇਹ ਰਚ ਪੰਚ ਤਤ ਕੀ ਜੜਤ ਜੜਾਈ॥ ਪਉਣ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੋ ਚਉਥੀ ਧਰਤੀ ਸੰਗਿ ਮਿਲਾਈ॥ ਪੰਚਮ ਵਿਚ ਅਕਾਸ ਕਰ ਕਰਤਾ ਛਠਮ ਅਦਿਸ੍ਟ ਸਮਾਈ॥ ਪੰਚ ਤਤ ਪੰਚੀਸ ਗੁਨ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਮਿਲ ਦੇਹ ਬਣਾਈ॥ ਖਾਣੀ ਬਾਣੀ ਚਲਤ ਕਰ ਆਵਾਗਉਣ ਚਲਤ ਦਿਖਾਈ॥ ਚਉਰਾਸੀ ਲਖ ਜੋਨ ਉਪਾਈ॥ ॥੨॥ ॥ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਚਾਹਿਆ ਜੋ ਮੈਂ ਮਾਇਆ ਦੇ ਆਸਰੇ ਕਰਕੈ ਸ੍ਰਿਸਟ ਉਤਪਤਿ ਕਰਾਂ ਤਦੋਂ ਨਾਂ ਸਾਸ ਨਾਂ ਮਾਸ ਨਾਂ ਸੂਰਜ ਨਾਂ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਸੀ ਅਰ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਸੀ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਅਪਣੀ ਕਲਾ ਕਰ ਮਾਇਆ ਸੇ ਅਹੰਕਾਰ ਉਤਪਤ ਕੀਤਾ ਸੋ ਅਹੰਕਾਰ ਤੀਨ ਰੂਪ ਧਾਰਤਾ ਭਇਆ ਸੋ ਕੌਨ ਰੂਪ ਰਾਜਸੀ ਅਰ ਤਾਮਸੀ ਅਰ ਸਤਕੀ ਸੋ ਰਾਜਸੀ ਅਹੰਕਾਰ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਤਪਤਿ ਭਇਆ ਅਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਗਤ ਉਤਪਤਿ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਲਾਇਆ॥ ਅਰ ਸਤਕੀ ਅਹੰਕਾਰ ਸੇ ਬਿਸਨ ਉਤਪਤਿ ਭਇਆ ਤਿਸ ਕਉ ਜਗਤ ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਸਉਂਪੀ॥ ਅਰ ਤਾਮਸੀ ਅਹੰਕਾਰ ਤੇ ਸਿਵ ਉਤਪਤਿ ਭਇਆ ਤਿਸ ਨੂੰ ਜਗਤ ਦੇ ਸੰਘਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜ ਲਾਇਆ॥ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੇ ਵੀਚਾਰ ਕਰਕੇ ਤੀਨ ਗੁਣਾਂ ਕੀ ਸ੍ਰਿਸਟ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤੀ ਜੋ ਤਾਮਸੀ ਗੁਣ ਸੇ ਪੰਚ ਤਤ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤੇ ਅਰ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦੀ ਦੇਹ ਰਚੀ॥ ਅਰ ਰਾਜਸੀ ਗੁਣ ਥੀਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤੀਆਂ ਸੋ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਹ ਨਾਲ ਰਲਾਇਆ॥ ਅਰ ਸਤਕੀ ਗੁਣ ਥੀਂ ਚਾਰੇ ਅੰਤਾਹਕਰਨ ਅਤੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਦੇਵਤੇ ਰਚੇ ਅਰ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਸੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਰਚੀ॥ ਸੋ ਜੇ ਕਦੀ ਮਾਤਾ ਦੀ ਰਕਤ ਵਿਸੇਸ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਬੀਰਜ ਵਿਸੇਸ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪੁਰਖ ਉਤਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਦੋਨੋ ਸਮਾਨ ਹੋਨ ਤਾਂ ਨਪੁੰਸਕ ਜਨਮਤਾ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਜੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਿਉਂ ਅਨਸੂਤਾ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਪੁਰਖ ਨਿਪੁੰਸਕ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਂਦਾ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਆ ਜੇ ਪੁਰਖ ਕਾ ਬੀਰਜ ਗਾੜ੍ਹਾ ਹੋਵੈ ਅਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੀ
ਰਕਤ ਪਤਲੀ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਿਰ ਉਤਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਇਸਤ੍ਰੀ
ਕੀ ਰਕਤ ਸੰਘਣੀ ਹੋਵੈ ਅਰ ਪੁਰਖ ਕਾ ਬੀਰਜ ਪਤਲਾ ਹੋਵੈ ਪਰ ਸਮਾਨ
ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਪੁਰਖ ਨਿਪੁੰਸਕ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਨੇ ਪਉਣ ਅਰ ਪਾਣੀ ਬੈ
ਸੰਤਰ ਧਰਤੀ ਅਕਾਸ ਇਨਾਂ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਘੜਿਆ ਅਰ ਆਪ
ਕਰਤਾ ਇਸਦੇ ਵਿਚ ਆ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟ ਹੋ ਬੈਠਾ ਅਰ ਪੰਜ ਤਤ ਭੀ ਪਚੀਸ ਗੁਣਾਂ
ਕੀਤੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਏਹ ਦੇਹ ਰਚੀ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਨੂੰ
ਪਚੀਸ ਭਾਗ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੇ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਪੰਜ ਤਤ ਤਾਂ ਪਰਸ
ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਸੇ ਇਹ ਕਿਉਂ ਕਰ ਇਕਠੇ ਕਿਤੇ ਹੈਂ॥ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ
ਪ੍ਰਥਮੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਮਾਸੇ ਪੰਜੇ ਤਤ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤੇ ਅਰ ਜੇ ਆਪਸ
ਵਿਚ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਨ ਬਣੇ ਅਰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਰਲਨ ਨ
ਭੀ ਨਾਹੀ ਜੋ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਨੇ ਅਕਾਸ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਰ
ਤੀਆਂ ਕਢਕੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਚਹੁੰ ਤਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਤੀਆਂ ਇਕ ਇਕ ਕਰਕੇ॥
ਅਰ ਫੇਰ ਦੂਸਰੇ ਤਤ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਰਤੀਆਂ ਕਢਕੇ ਇਕ ਰਤੀ ਅਕਾਸ ਨੂੰ
ਦਿਤੀ ਅਰ ਤਿੰਨ ਰਤੀਆਂ ਬਾਕੀ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਤਤਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿਤੀਆਂ॥ ਅਰ
ਫੇਰ ਤੀਸਰੇ ਤਤ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਰਤੀਆਂ ਕਢਕੇ ਇਕ ਇਕ ਰਤੀ ਵੰਡ ਦਿਤੀ
ਅਰ ਫੇਰ ਚੌਥੇ ਤਤ ਨੂੰ ਭੀ ਇਸੀ ਤਰਹਿ ਅਰ ਪੰਜਵੇਂ ਤਤ ਨੂੰ ਭੀ ਵੰਡਿਆ
ਤਾਂ ਸਭ ਤਤ ਫੇਰ ਮਾਸਾ ਮਾਸਾ ਹੀ ਹੋ ਗਏ ਅਰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਭੀ ਮਿਲ
ਗਏ॥ ਤਾਂ ਫੇਰ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦੀ ਦੇਹ ਰਚੀ॥ ਫੇਰ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ
ਪੰਜੇ ਤਤ ਦੇਹੀ ਵਿਚ ਦਿਖਲ ਦੇਵੋ ਤਾਂ ਅਸੀ ਜਾਣੀਏਂ ਗੇ॥ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ
ਕਹਿਆ ਪੋਲ ਜੋ ਦੇਹ ਕੇ ਬੀਚ ਹੈ ਸੋ ਅਕਾਸ ਕਾ ਤਤ ਹੈ ਅਰ ਪ੍ਰਾਣ ਜੋ
ਹੈਨ ਸੋ ਪਉਣ ਕਾ ਤਤ ਹੈ ਅਰ ਜਠਰ ਅਗਨ ਜੋ ਅਹਾਰ ਕਉ ਪਚਾਵ
ਦੀ ਹੈ ਸੋ ਬੈਸੰਤਰ ਕਾ ਤਤ ਹੈ ਅਰ ਰੁਧਰ ਅਰ ਮੁੜ੍ਹਕਾ ਅਰ ਲਾਲ਼ ਜੋ ਸ
ਰੀਰ ਕੇ ਬੀਚ ਹੈ ਸੋ ਜਲ ਕਾ ਤਤ ਹੈ॥ ਅਰ ਸਰੀਰ ਅਰ ਅਸਥਿ ਜੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੈਨ ਸੋ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਕਰਤ ਹੈ ਇਨ ਪੰਜ ਤਤਾਂ ਹੀ ਕੇ ਪਚੀਸ ਗੁਣ ਕਰ
ਕੇ ਦੇਹ ਰਚੀ ਹੈ ਅਰ ਆਪ ਮਹਾਰਾਜ ਅੰਤਰਿਜਾਮੀ ਹੋਇ ਕੇ ਬਿਰਾਜਿਆ ਹੈ
ਤਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਤਤ ਨਾਹਿ ਖੋਲ੍ਹੇ ਤੇ ਹਨ ਅਰ ਤਿਸ ਹੀ ਤੇ ਚਾਰ ਖਾਣੀਆਂ ਕੀਤੀ
ਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਚਾਰ ਬਾਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੈਨ ॥ ਅਰ ਜਗਤ ਜਨਮ ਮਰਨ
ਦਾ ਚਲਤ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਜੀ ਚਾਰ ਖਾਣੀਆਂ ਕੌ
ਣ ਹੈਨ ਅਤੇ ਚਾਰ ਬਾਣੀਆਂ ਕੌਣ ਹੈਨ ॥ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਖਾਣੀਆਂ
ਅੰਡਜ ਜੇਰਜ ਉਤਭੁਜ ਸੇਤਜ ਏਹ ਹਨ, ਸੋ ਅੰਡੇ ਥੀਂ ਜੋ ਜਨਾਵਰਾਂ ਆ
ਦਿਕ ਉਤਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਅੰਡਜ ਖਾਨ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੇਰ ਥੀਂ ਜੋ ਮਨੁਖ ਆ
ਦਿਕ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜੇਰਜ ਖਾਣ ਹੈ ॥ ਅਰ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਸੇ ਜੋ ਬਨਾਸਪਤੀ
ਉਪਜੀ ਹੈ ਸੋ ਉਤਭੁਜ ਖਾਣ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੋ ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਸੇ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਉਤਪਤਿ
ਹੋਤੀ ਹੈ ਸੋ ਸੇਤਜ ਖਾਣ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਪਰਬਤਾਂ ਕੇ ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਸੇ ਧਾਤਾਂ ਹੋਤੀਆਂ
ਹੈਨ ਅਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੇ ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਸੇ ਖੁੰਬਾਂ ਤੇ ਡੱਡੂ ਆਦਿਕ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਪਸ਼ੂ
ਆਂ ਕੇ ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਸੇ ਚਿਚੜ੍ਹ ਆਦਿਕ ਅਰ ਮਨੁਖਾਂ ਦੇ ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਸੇ ਜੂੰਆਂ ਆਦਿ
ਕ ਅਰ ਬ੍ਰਿਛਾਂ ਦੇ ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਸੇ ਚੀੜ੍ਹ ਤੇ ਲਾਖ ਆਦਿਕ ਹੋਤੀਆਂ ਹੈ ਸੋ ਏਹ ਸੇ
ਤਜ ਖਾਣ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਜੀ ਚਾਰ ਬਾਣੀਆਂ ਕੌਨ ਹੈਨ ॥ ਤਾਂ
ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਥਮੇਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤੀ ਅਰ ਧਿ
ਆਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਨਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਰਥ ਕਿਸੇ ਕਰ ਸਿਧ ਹੋਵੇਗਾ
ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਸੇ ਬਾਣੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਈ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹਾ ਤੈਨੇ ਜਗ
ਤ ਦੇ ਉਧਾਰ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੂੰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਇ ਕੇ ਨਾਭ ਮੇਂ ਨਿਵਾ
ਸ ਕਰ ਅਰ ਪਸੰਤੀ ਹੋਇ ਕੇ ਰਿਦੇ ਮੇਂ ਬਸ ਅਰ ਮਧਮਾ ਹੋਇ ਕੇ ਕੰਠ
ਮੇਂ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਅਰ ਬੈਖਰੀ ਹੋਇ ਕੇ ਰਸਨਾ ਉਪਰ ਬਾਸ ਕਰ ਜੋ ਬੈਖਰੀ
ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਵਿਵਹਾਰ ਸਿਧ ਹੋਵੈਂ ਅਰ ਪਰਮਾਰਥ ਨੂੰ ਚਾਰੇ ਬਾਣੀਆਂ
ਸਵਾਰਨ ॥ ਤਾਂ ਬਾਣੀ "ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਂ ਹਰਿ ਨਾਮ ਬਿਨ
ਪਰਮਾਰਥ ਸਿਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਰ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਆਦਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਾਰਜ ਬਿਨਾ ਸਿਧ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ॥ ਤਾਂਤੇ ਭੂਸੰਵੇਦਾਂ ਮੈ ਉਪਦੇਸਕ
ਰਨੇ ਜੋ ਪਰਮਾਰਥ ਵਾਲੇ ਮੈਨੂੰ ਨਾਮ ਸੰਜੁਗਤ ਧਿਆਵਨ ਅਰ ਵਿਵ
ਹਾਰ ਵਾਲੇ ਮੈਨੂੰ ਨਾਮ ਸੰਜੁਗਤ ਧਿਆਵਨ ਅਰ ਵਿਵਹਾਰ ਵਾਲੇ ਜੈਸ॥
ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਖਨੇ ਜੋ ਰਾਜਸੀ ਸਾਤਕੀ ਤਾਮਸੀ ਤੈਸਾ ਹੀ ਧਿਆਵਨ
ਅਰ ਤੈਸੇ ਹੀ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨ ਤਾਂ ਕਾਰਜ ਸਿਧ ਹੋਵਨਗੇ॥ ਫੇਰ
ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਜੀ ਪੰਜ ਤਤ ਪਚੀਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਿਉਂਕਰ ਹੋਏ ਹੈਨ॥
ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਆ ਇਕ ਇਕ ਤਤ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਪੰਜ ਕਿਰਤਾਂ ਸਰੀਰ ਵਿ
ਚ ਵਸਦੀਆਂ ਹੈਨ ਪਰ ਜੈਸੇ ਮਨੁਖ ਆਪਸ ਮੈਂ ਭਾਜੀ ਵਿੜਦੇ ਹੈਨ ਅਰ
ਸੁਖੀ ਵਸਦੇ ਹੈਨ॥ ਤੈਸੇ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਨੇ ਭੀ ਇਕ ਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤ ਆਪਨੀ
ਚੌਹਾਂ ਤਤਾਂ ਮੈਂ ਪਾਈ ਹੈ ਅਰ ਚੌਹਾਂ ਤਤਾਂ ਸੇ ਲੈਕਰ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਪੂਰੀਆਂ
ਕੀਤੀਆਂ ਹੈਨ ਤਾਂ ਦੇਹ ਸੁਖੀ ਵਸਨੇ ਲਗੀ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ
ਜੋ ਇਨ ਤਤਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅੰਸ ਕਉਣ ਹੈ ਅਤੇ ਵੰਡੇ ਕਿਸੇਕਰ ਹੈਨ॥
ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਆ ਜੋ ਅਕਾਸ ਦੇ ਪੰਜ ਅੰਸ ਹੈਨ। ਇਕ ਲੋਭ ਦੂਜਾ
ਕਾਮ ਤੀਜਾ ਕ੍ਰੋਧ ਚੌਥਾ ਮੋਹ ਪੰਜਵਾਂ ਮਤਸਰ। ਏਹ ਪੰਜ ਅਕਾਸ ਦੇ ਅੰ
ਸ ਹੈਨ॥ ਅਗੇ ਪਉਣ ਦੇ ਪੰਜ ਅੰਸ ਸੁਣੋ ਜੋ ਧਾਵਣਾਂ ਪਸਰਨਾ ਉਛ
ਲਨਾਂ ਚੰਚਲਾਈ ਸੰਕੋਚਨਾ॥ ਅਰ ਤੇਜ ਕੇ ਪੰਜ ਏਹ ਹੈਨ ਖੁਧਿਆ ਤ੍ਰਿਖਾ॥
ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਆਲਸ ਕ੍ਰਾਂਤੀ॥ ਅਰ ਜਲ ਦੇ ਪੰਜ ਅੰਸ ਏਹ ਹਨ ਰੇਤ ਸ੍ਵੇਦ
ਪਿਤ ਲਾਲਾਂ ਰਕਤ॥ ਅਰ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਦੇ ਪੰਜ ਏਹ ਹੈਨ ਅਸਥ ਮਾਸ ਨਾੜੀ
ਤੁਚਾ ਰੋਮ॥ ਸੋ ਏਹ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦੇ ਪੰਜੀ ਅੰਸ ਹੈਨ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਪੁਛਿ
ਆ ਵੰਡੇ ਕਿਸੇਕਰ ਹੈਨ॥ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇੜ੍ਹੇ ਪੰਜ ਅੰਸਿ ਆ
ਕਾਸ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਲੋਭ ਉਸ ਦਾ ਅਪਨਾਂ ਅੰਸ ਹੈ ਅਰ ਰੋਮ ਪ੍ਰਿ
ਥੀ ਕੀ ਅੰਸ ਹੈਨ ਅਤੇ ਲਾਲਾਂ ਜਲ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈਨ ਅਰ ਨਿੰਦ੍ਰ ਕਾ ਤੇਜ ਕਾ
ਅੰਸ ਹੈਨ ਅਤੇ ਪਸਰਨਾ ਪਉਣ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈ ਏਹ ਪੰਜ ਅਕਾਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ
ਹੈਨ॥ ਅਤੇ ਪੌਣ ਨੂੰ ਪੰਜ ਏਹ ਮਿਲੇ ਹੈਨ ਜੋ ਧਾਵਨਾਂ ਉਸ ਕਾ ਆਪਣਾ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਅੰਸ ਹੈ ਅਰ ਤ੍ਰਚਾ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈ ਅਤੇ ਸ੍ਵੇਦ ਜਲ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈ ਅਰ ਤ੍ਰਿਖਾ ਤੇਜ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਪੰਜ ਪਉਣ ਕੋ ਮਿਲੇ॥ ਅਰੁ ਤੇਜ ਕਉ ਇਹ ਪੰਜ ਮਿਲੇ ਹੈਨ ਜੋ ਖੁਧਿਆ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣ ਅੰਸ ਹੈ ਅਰ ਨਿਦ੍ਰਾ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈ ਅਰ ਪਿਤ ਜਲ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈ ਅਤੇ ਉਛਲਣ ਪਉਣ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈ॥ ਅਰ ਕ੍ਰੋਧ ਆਕਾਸ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈ ਸੋ ਏਹ ਪੰਜ ਤੇਜ ਕਉ ਮਿਲੇ ਹੈਨ॥ ਅਰ ਜਲ ਕੋ ਏਹ ਪੰਜ ਮਿਲੇ ਹੈਨ ਜੋ ਰੇਤ ਉਸ ਕਾ ਆਪਣਾ ਅੰਸ ਹੈ ਅਰ ਮਾਸ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈ ਅਰ ਕ੍ਰਾਂਤ ਤੇਜ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈ ਅਰ ਚੰਚਲਤਾ ਪਉਣ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈ ਅਰ ਮੋਹ ਆਕਾਸ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਪੰਜ ਜਲ ਕੋ ਮਿਲੇ ਹੈਨ॥ ਅਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੋ ਪੰਜ ਏਹ ਮਿਲੇ ਹੈਨ ਜੋ ਅਸਥਿ ਉਸ ਕਾ ਆਪਣ ਅੰਸ ਹੈ॥ ਅਰ ਰਕਤ ਜਲ ਕਾ ਅੰਸ ਅਰ ਆਲਸ ਤੇਜ ਕਾ ਅੰਸ ਅਰ ਸੰਕੋਚਨ ਪਉਣ ਕਾ ਅੰਸ ਅਰ ਬਖੀਲੀ ਆਕਾਸ ਕਾ ਅੰਸ ਹੈ ਸੋ ਏਹ ਪੰਜ ਪ੍ਰਿਥੀ ਕਉ ਮਿਲੇ ਹੈਨ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਸਤ੍ਰਾਂ ਅਰ ਮਿਤ੍ਰਾਂ ਨੇ ਦੇਹੀ ਮੇਂ ਏਕਠਾ ਨਿਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕਰਕੇ ਚਉਰਾਸੀਹ ਲਖ ਜੀਅ ਜੋਨਿ ਉਤਪਤਿ ਹੋਈ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਮਨੁਖਾਂ ਦੀ ਵਰਤ ਪੁਛਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਚਉਰਾਸੀ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਕੁਛ ਪਰਯੋਜਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਤੀਜੀ ਪਉੜੀ ਕੀਤੀ॥ ਚਉਰਾਸੀ ਲਖ ਜੋਨਿ

ਵਿਚ ਉਤਮ ਜਨਮ ਸੁ ਮਾਨਸ ਦੇਹੀ॥ ਅਖੀਂ ਵੇਖਣ ਕਰਨ ਸੁਣ ਮੁਖ ਸੁਭ ਬੋਲਣ ਬਚਨ ਸਨੇਹੀ॥ ਹਥੀਂ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣੀ ਪੈਰੀ ਚਲ ਸਤਿਸੰਗਿ ਮਿਲੇਹੀ॥ ਕਿਰਤ ਵਿਰਤ ਕਰ ਧਰਮ ਦੀ ਖਟ ਖਵਾਲਣ ਕਾਰ ਕਰੇਹੀ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਨਮ ਸਕਾਰਥਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ ਸਮਝ ਸੁਣੇਹੀ॥ ਗੁਰਭਾਈ ਸੰਤੁਸਟ ਕਰ ਚਰਣਾਮਤ ਲੈ ਮੁਖ ਪਵੇਹੀ॥ ਪੈਰੀ ਪਵਣ ਨ ਛੋਡੀਐ ਕਲੀ ਕਾਲ ਰਹਰਾਸ ਕਰੇਹੀ॥ ਆਪ ਤਰੇ ਗੁਰ ਸਿਖ ਤਰੇਹੀ॥੩॥ ੩

ਤਿਸ ਦਾ ਪਰਮਾਰਥ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਂ ਚਉਰਾਸੀਹ ਲਖ ਜੋਨਿ ਦਾ ਰਾਜਾ ਮਨੁਖ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੋਰ ਸਭ ਜੂਨਾਂ ਪਰਾਧੀਨ ਹੈਨ ਅਰ ਮਨੁਖ ਸ੍ਵਾ°

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੀਨ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਮਨੁਖ ਕੋ ਇਹ ਸਮਝਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਭਗਵੰਤ ਨੇ ਅ
ਖੀਆਂ ਜੋ ਦਿਤੀਆਂ ਹੈਨ ਸੋ ਗੁਰਾਂ ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਅਰ ਪੋਥੀਆਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਦਰ
ਸਨ ਵਾਸਤੇ ਦਿਤੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਕਰਨ ਜੋ ਦਿਤੇ ਹੈਨ ਸੋ ਈਸਰ ਉਸਤਤਿ
ਅਰ ਗੁਰ ਉਸਤਤਿ ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਸਤੇ ॥ ਅ
ਰਸਨਾ ਜੋ ਭਗਵੰਤ ਨੇ ਦਿਤੀ ਹੈ ਸੋ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਨਾਮ ਅਰ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪ
ਠ ਵਾਸਤੇ ਅਰ ਮਿਠਾ ਬੋਲਨ ਵਾਸਤੇ ॥ ਅਰ ਹੱਥ ਜੋ ਦਿਤੇ ਹੈਨ ਸੋ ਦਾਨ ਅ
ਤੇ ਗੁਰਾਂ ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਟਹਿਲ ਵਾਸਤੇ ਦਿਤੇ ਹਨ ॥ ਅਰ ਪੈਰ ਜੋ ਦਿਤੇ ਹੈਨ
ਸੋ ਪਰਉਪਕਾਰ ਅਰ ਸਤ ਸੰਗਿ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੇ ਤੁਰਨ ਵਾਸਤੇ ਦਿਤੇ ਹੈਨ
ਅਰ ਵਿਵਹਾਰ ਜੋ ਦਸਿਆ ਹੈ ਸੋ ਧਰਮ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਕੇ ਵੰਡ ਖਾਣ ਵਾਸਤੇ
ਅਰ ਮਨ ਜੋ ਦਿਤਾ ਹੈ ਸੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਗੰਮਤਾ ਵਾਸਤੇ ਦਿਤਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਇ
ਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੋ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਤਿਨਾਂ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਸਕਾਰਥ ਹੈ
ਅਰ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਕੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸੁਣਦੇ ਭੀ ਹਨ ਅਰ ਹੋ
ਰਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਉਪਦੇਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਲਿਖਦੇ ਭੀ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿ
ਖਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਧੋਇ ਕਰ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਪਦਾਰਥ
ਹੈ ਤਾਂ ਭੋਜਨ ਬਸਤ੍ਰ ਆਦਿਕ ਦਰਬ ਕਰਕੇ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਟਹਲ ਸੇਵ ਕ
ਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਅਰ ਕੀਰਤਨ ਹੈ
ਤੇ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਦੇ ਜੋ ਗਾਹਕ ਹਨ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਐਸੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਕਰ ਸੰਤੁ
ਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸਰਧਾ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ
ਤੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਕਰਕੇ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਲ ਧਿਆ
ਨ ਰਖਦੇ ਹਨ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕਹਿ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ॥ ਪਰ ਐਸੇ
ਵਰਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਥੀ ਭੀ ਉ
ਚਰੇ ਹਨ ਸੋ ਸੁਣੋ ॥ ਜੋ ਇਕ ਦਿਨ ਸਾਹਿਬ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸਾਹ ਜੀ ਨੇ
ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਔਗੇਂ ਦੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ਬੁ
ਲਾਂਵਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵਖਤ ਮੇਰਾ ਮੁਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੋ ਪਿਛੋਂ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਉਸਵਲ ਮੇਰਾ ਸਜਾ ਮੋਢਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਪਿਛੋਂ ਹੌਲੀ ਭੀ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸਵਲ ਭੀ ਮੇਰਾ ਖਬਾ ਮੋਢਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੋ ਪਿਛੋਂ ਭੀ ਨਹੀ ਬੁਲਾਂਵਦਾ ਉਸ ਵਲ ਮੇਰੀ ਪਿਠ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ॥ ਸੋ ਏਹ ਕਲੀ ਕਾਲ ਦੀ ਰਹੁਰਾਸ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਅਗੇ ਨਿਵ ਚਲਦੇ ਹਨ ਸੋ ਆਪ ਭੀ ਤਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦਾ ਉਧਾਰ ਭੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ॥ ਫੇਰ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਜੋ ਆਦਿ ਉਤਪਤਿ ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਈ ਹੈ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਮਹੇਸ ਇਹ ਤੀਨੋਂ ਹੀ ਹੈਂ ਕਿ ਹੋਰ ਭੀ ਹਨ ਅਰ ਅਵਿਤਾਰ ਦਸ ਹੀ ਹੈਂ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਹੈਨ ॥ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਆ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਲੀਲਾ ਕਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਚਉਥੀ ਪਉੜੀ ਭਾਈ ਜੀ ਕੀ

ਨਿਰੰਕਾਰ ਅਕਾਰ ਕਰ ਏਕੰਕਾਰ ਉਪਸਾਉ ਪਸਾਰਾ ॥ ਪੰਚ ਤਤ ਪਰਵਾਨ
ਕਰਿ ਘਟਿ ਘਟਿ ਅੰਦਰਿ ਤ੍ਰਿਭੁਵਣ ਸਾਰਾ ॥ ਕਾਦਰ ਕਿਨੈਂ ਨ ਲਖਿਆ
ਕੁਦਰਤ ਸਾਜ ਕੀਆ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਇਕ ਦੂ ਕੁਦਰਤ ਲਖ ਕਰਿ ਲਖ ਬਿ
ਅੰਤ ਅਸੰਖ ਅਪਾਰਾ ॥ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚ ਰਖਿਓਨ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਕਰੋੜ
ਸੁਮਾਰਾ ॥ ਇਕਸ ਇਕਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਵਿਚ ਦਸ ਦਸ ਕਰਿ ਅਉਤਾਰਾ ਕੇ
ਤੇ ਵੇਦ ਬਿਆਸ ਕਰਿ ਕਈ ਕਤੇਬ ਮਹੰਮਦ ਯਾਰਾ ॥ ਕੁਦਰਤ ਇਕ ਏਤਾ ਪ
ਸਾਰਾ ॥੪॥

ਤਿਸਕਾ ਵਿਚਾਰ ॥ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਥਮੇਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਚਾਹਿਆ ਜੋ ਮੈਂ ਏਕ ਦਾ ਅਨੇਕ ਹੋਵਾਂ ਤਾਂ ਓਅੰਕਾਰ ਦੀ ਧੁਨ ਉਪਜੀ ਅਰ ਉਸ ਧੁਨ ਥੀਂ ਮਾਇਆ ਹੋਈ ਅਰ ਮਾਇਆ ਥੀਂ ਬ੍ਹਮੰਡ ਰਚੇ ਪਰ ਜੈਸੇ ਗੂਲਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਛ ਸਾਥ ਅਨੇਕ ਫਲ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਮਾਇਆ ਕੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਸੇ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਉਤਪਤ ਭੁਏ ਅਰ ਪੰਜ ਤਤਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਰਚੀ ॥ ਅਰ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਏਕ ਏਕ ਗੂਲਰ ਮੇਂ ਹੌਂਦਾ ਚੌਦਾਂ ਘਰ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਏਕ ਏਕ ਘਰ ਮੇਂ ਕਈ ਜੀਵ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਸੂਖਮ ਅਰ ਕਈ ਅਸਥੂਲ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤਿਸੀ ਤਰਾਂ ਏਹ ਬ੍ਰਮੰਡ ਰਚੇ ਅਰ ਚਉਦਾਂ ਘਰਾਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਚਉਦਾਂ ਪੁਰੀਆਂ ਰਚੀਆਂ ਅਰ ਸੂਖਮ ਕੇ ਅਸਥਾਨ ਜੀਅ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੰਤ ਰਚੇ ਅਰ ਅਸਥੂਲ ਜੀਆਂ ਕੇ ਅਸਥਾਨ ਰਿਖੀਸਰ ਮੁਨੀਸੁਰ ਅਰ
ਦੇਵਤੇ ਅਰ ਅਵਤਾਰ ਰਚੇ॥ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਕਾਦਰ ਅੰਤਰਿਜਾਮੀ ਹੋਕੇ ਸਭ
ਨਾਂ ਮੈਂ ਅਲਖ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜੋ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਕੁਦਰਤ ਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ
ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਇਕਸ ਇਕਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਵਿਚ ਦਸ ਦਸ ਅਵਤਾਰ
ਉਤ ਪਤਿ ਕੀਤੇ ਅਰ ਕਈ ਵੇਦ ਵਿਆਸ ਕਲਪ ਮੈਂ ਉਪਾਏ ਅਰ ਖਪਾ
ਏ ਅਰ ਕਈ ਮਤਿ ਮਤ ਅਰ ਕਈ ਕਿਤੇਬਾਂ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰ ਕ
ਲਪ ਕਲਪ ਮੈਂ ਕਈ ਵੇਦ ਕੀਏ ਸੋ ਇਕ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਾਇਆ ਕੇ ਰੋਮ ਰੋ
ਮ ਮੇਂ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਰਚੇ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਚਉਦਾਂ ਪੁਰੀਆਂ
ਇਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਮੈਂ ਕੌਣ ਹੈਨ॥ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸਤ ਅਕਾਸ਼ ਅਰ
ਸਤ ਪਤਾਲ ਸੋ ਸਤ ਪਤਾਲ ਏਹ ਹੈਨ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ਅਤਲ ਪਤਲ ਪੁ
ਨ ਬਿਤਲ ਭਨ ਸੁਤਲ ਰਸਤਲ ਜਾਨ। ਤਲਾਤਲ ਮਹਾਤਲ ਕਵਿ ਕਹਤ
ਸਪਤ ਪਤਾਲ ਬਖਾਨ। ਅਰ ਸਪਤ ਅਕਾਸ ਏਹ ਹਨ॥ ਦੋਹਰਾ
ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਅੰਤਰਿਖ ਸੁਰ ਭੂਲੋਕ ਬਹੁਰੋ ਮਹਤ ਬਨਾਇ। ਜਨ ਤਪ ਸਤ
ਅਕਾਸ ਏਹ ਬੁਧ ਜਨ ਦੇਹ ਬਤਾਇ। ਬਹੁਰੋ ਏਕ ਏਕ ਸਰੀਰ ਵਿ
ਚ ਤੀਨ ਤੀਨ ਲੋਕ ਕਥੇ ਹਨ॥ ਕਟ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਲੋਕ ਹੈ ਅਰ ਕਟ
ਸੇ ਊਪਰ ਜੋ ਸੀਸ ਪ੍ਰਜੰਤ ਹੈ ਸੋ ਅਕਾਸ ਹੈ ਅਰ ਕਟ ਸੇ ਨੀਚੇ ਚਰਨ ਪ੍ਰਜੰ
ਤ ਸਪਤ ਪਤਾਲ ਹੈਂ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਚਾਰ ਜੁਗ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕ
ਰ ਉਪਜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਉਤਾਰ ਕੇਹੜੇ ਕੇਹੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਰ ਰਾਜੇ ਜੁਗਾਂ
ਦੇ ਕਉਣ ਕਉਣ ਹੋਏ ਹੈਨ ਤਾਂ ਪਉੜੀ ਚਲੀ॥ ॥ਚਾਰ ਜੁਗ ਕ

ਰ ਥਾਪਨਾ ਸਤਿਜੁਗ ਤ੍ਰੇਤਾ ਦੁਆਪੁਰ ਸਾਜਾ। ਚਉਥਾ ਕਲਜੁਗ ਥਾਪਿਆ ਚਾ
ਰ ਵਰਨ ਚਾਰੋਂ ਕੇ ਰਾਜਾ। ਬ੍ਰਹਮਣ ਛਤ੍ਰੀ ਵੈਸ ਸੂਦ੍ਰ ਜੁਗ ਜੁਗ ਏਕੋ ਵਰਨ ਬਿ
ਰਾਜਾ। ਸਤਿਜੁਗ ਹੰਸ ਅਵਤਾਰ ਧਰ ਸੋਹੰ ਬ੍ਰਹਮ ਨ ਦੂਜਾ ਪਾਜਾ। ਏਕੋ ਬ੍ਰ
ਹਮ ਵਖਾਣੀਐ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਤੇ ਬੇਮੁਹਤਾਜਾ। ਕਰਨ ਤਪਸਿਆ ਬਨ ਵਿਖੈ ਵਖ
ਤ ਗੁਜਾਰਨ ਪਿੰਨੀ ਸਾਗਾ। ਲਖ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਆਰਜਾ ਕੋਠੇ ਕੋਟ ਨ ਮੰਦਰ ਸਾਜੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਏ ਕਾ ਬਿਨ ਮੈ ਇਕ ਅਸਾਖਿਰਗਾ ਜੋ ॥੫॥੬॥੭॥੮॥੯॥੧੦॥੧੧॥

ਬਹੁੜੇ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਚਉ ਜੁਗਾਂ ਦਾ ਚਕ੍ਰ ਕੀਤਾ ਸੋ ਜੈਸੇ ਚਕ੍ਰ ਭ੍ਰਮਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਚਾਰੇ ਜੁਗਾਂ ਕੇ ਆਵਣ ਜਾਵਣ ਕਰ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਆਰਜਾ ਘੀਣ ਹੋਤੀ ਜਾਤੀ ਹੈ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਮੇਂ ਸਤਿਜੁਗ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਬਹੁੜੇ ਤ੍ਰੇਤਾ ਕੀਤਾ ਅਰ ਫੇਰ ਦੁਆਪੁਰ ਅਰ ਪੁਨਹ ਕਲਜੁਗ ਸਾਜਿਆ ਹੈ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮਣ ਸਤਜੁਗ ਕੇ ਰਾਜੇ ਕੀਤੇ ਅਰ ਛਤ੍ਰੀ ਤ੍ਰੇਤਾ ਕੇ ਰਾਜੇ ਕੀਤੇ ਅਰ ਵੈਸ ਦੁਆਪੁਰ ਕੇ ਅਰ ਸੂਦ੍ਰ ਕਲਜੁਗ ਕੇ ਭੂਪ ਰਚੇ ਹਨ॥ ਸੋ ਸਤਿਜੁਗ ਵਿਖੇ ਸਨਕਾਦਿਕੋਂ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਸੇ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਨ ਵਿਖਿਓਂ ਮੇਂ ਲੀਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਵਿਖੇ ਮਨ ਮੇਂ ਲੀਨ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਏਹ ਆਪਸ ਮੇਂ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਵੇਂ ਜੋ ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਹੋਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਪਛਾਣੇ॥ ਤੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਕੇ ਸਾਜਨ ਮੇਂ ਲਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਰ ਉਤਰ ਇਸ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਸੇ ਨ ਆਇਆ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੇ ਨਾਰਾਇਣ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕੀਤਾ ਤੋ ਮਹਾਰਾਜ ਹੰਸ ਅਵਿਤਾਰ ਧਾਰਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਆਨ ਹੋਏ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੇ ਉਠਕਰ ਪ੍ਰਦਖਣ ਕੀਤੀ ਬਹੁੜੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਦੇ ਕਹੇ ਸੇ ਸਨਕਾਦਿਕਾਂ ਹੰਸ ਅਵਤਾਰ ਸੇ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੂੰ ਕੌਣ ਹੈਂ ਅਰ ਕਹਾਂ ਸੇ ਆਇਆ ਹੈਂ ਤਾਂ ਹੰਸ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਰੀਰ ਤੋ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਕਾ ਹੈ ਤੁਮ ਕੌਨ ਸੇ ਤਤ ਕੋ ਪੂਛਤੇ ਹੋ ਅਰ ਜੋ ਆਤਮਾ ਕੋ ਪੂਛਤੇ ਹੋ ਤੋ ਆਤਮਾ ਤੁਮਾਰੇ ਅਰ ਹਮਾਰੇ ਮੇਂ ਏਕ ਹੀ ਹੈ ਅਰ ਆਤਮੇ ਮੇਂ ਤੋ ਆਵਣਾ ਜਾਵਣਾ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਰ ਪੰਜ ਤਤ ਜੜ ਹੈਂ ਅਰ ਇਨ ਮੇਂ ਆਵਣ ਜਾਵਣ ਕੀ ਸਕਤ ਕਹਾਂ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਸਨਕਾਦਿਕਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਆਤਮਾਂ ਵਿਆਪਕ ਏਕ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਵਦਾ॥ ਤਾਂ ਹੰਸ ਕਹਿਆ ਮਨ ਵਿਖਿਆਂ ਦੀ ਵਾਸਨਾ ਕਰਕੇ ਮੈਲਾ ਹੋਇਆ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਮੈਲੇ ਜਲ ਮੇਂ ਮੁਖ ਦ੍ਰਿਸਟ ਨਹੀਂ ਆਵਤਾ ਤੈਸੇ ਮੈਲੇ ਮਨ ਮੇਂ ਆਤਮਾਂ ਦ੍ਰਿਸਟ ਨਹੀਂ ਆਵਦਾ॥ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਨਕਾਦਿਕਾਂ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਮਨ ਵਿਖਿਆਂ ਸੇ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਿਰਮਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਜੋ ਨਾਮ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਨਿਹਕਾਮ ਹੋਇਕਰ ਕੀਜੈ ਅਰ ਗਿਆਨ ਕਰ ਜਗਤ ਕਉ ਮਿ
ਥਿਆ ਜਾਣੈ॥ ਅਰ ਦੂਸਰਾ ਉਪਾਉ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨ ਕੀ ਹੰਗਤਾ ਕੋ ਜੋ ਮਨ ਅ
ਰ ਜਗਤ ਕਾ ਬੀਜ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਨਿਰਅਭਮਾਨ ਕੀ ਅਗਨ ਕਰ ਦਗਧ ਕਰੇ
ਅਰ ਇਹ ਸਮਝੈ ਕਿ ਮਨ ਅਰ ਵਿਖੇ ਸਭ ਝੂਠੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮੈਂ ਇਨ ਕਾ ਸਾਖੀ
ਹੋਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਹੰ ਬ੍ਰਹਮ ਵੇਦ ਕਾ ਵਾਕ ਹੈ ਜੋ ਏਹ ਜਾਣੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਹੋਂ
ਅਰ ਇਹ ਪਾਵੇ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਮਨ ਬੀਚ ਆਨ ਪੜਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਜਬ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾ
ਰ ਹੰਸ ਨੇ ਉਤਰ ਕਹਾ ਤੋ ਸਨਕਾਦਿਕੋਂ ਸਮੇਤ ਲੋਕ ਤਪਸੀ ਥੇ ਸਭ ਮਾਇਆ
ਕੇ ਮੋਹ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਬਨ ਮੈਂ ਤਪ ਸਾਧਿਆ ਅਰ ਜੋਗ ਸਾਧਨ ਕਰਤੇ ਭ
ਏ ਅਰ ਸਾਗਰੀ ਪਿੰਨੀ ਸੋ ਗੁਜਰਾਨ ਕਰਤੇ ਭਏ ਅਰ ਸਚ ਕੇ ਬੋਲਣ ਅ
ਰ ਕੇਠੇ ਅਰ ਮੋਂਹੂੰ ਨੂੰ ਲੰਬਣਵਨਾ॥ ਜੋ ਜਿਨ ਜਿਨ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਭਜਨ ਕੀਤਾ
ਸੋ ਅਸਾਬਿਰ ਰਹੇ ਅਰ ਜਿਨੋਂ ਨੇ ਭਜਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਸੋ ਬਿਨਸ ਗਏ॥

ਪਉੜੀ ਛੇਵੀਂ ਚਲੀ॥ ਤ੍ਰੇਤੇ ਛਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਧਰ ਸੂਰਜਬੰਸੀ ਬਡ ਅਵਤਾਰਾ॥ ਨਉ
ਹਿਸੇ ਗਈ ਆਰਜਾ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਅਹੰਕਾਰ ਪਸਾਰਾ॥ ਦੁਆਪੁਰ ਜਾਦਵ ਵੇਸ
ਕਰ ਜੁਗ ਜੁਗ ਅਉਧ ਘਟੈ ਆਚਾਰਾ॥ ਰਿਗ ਵੇਦ ਮਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕ੍ਰਿਤਿ ਪੂਰਬ
ਮੁਖ ਸੁਭ ਕਰਮ ਬਿਚਾਰਾ॥ ਖਤ੍ਰੀ ਥਾਪੇ ਜੁਜਰ ਵੇਦ ਦਖਣ ਮੁਖ ਬਹੁ ਦਾਨ
ਦਾਤਾਰਾ॥ ਵੈਸੋਂ ਥਾਪਿਆ ਸਿਆਮ ਵੇਦ ਪਛਮ ਮੁਖ ਕਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾ
ਰਾ॥ ਰਿਗ ਨੀਲਿ ਬਰ ਜੁਜਰ ਪੀਤ ਸ੍ਵੇਤੰਬਰ ਕਰ ਸਿਆਮ ਸੁਧਾਰਾ॥ ਤ੍ਰਿ
ਹੁ ਜੁਗੀਂ ਤ੍ਰੈ ਧਰਮ ਉਚਾਰਾ॥੬॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

ਤ੍ਰੇਤੇ ਮੈਂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਸੂਰਜ ਕੀ ਕੁਲ ਵਿਖੇ ਅਰ ਰਘੁਵੰਸੀਆਂ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿ
ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕਾ ਸਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਸੋ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਜੋ ਏਕ ਪਗ ਧਰ
ਮ ਕਾ ਖਿਸਕ ਗਿਆ ਸੀ ਅਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਖੇ ਬਹੁਤ ਗਿਲਾਨ ਉਤਪਤਿ ਹੋ ਗ
ਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਕਾ ਮੋਹ ਅਰ ਅਹੰਕਾਰ ਉਪਜ ਆਇਆ ਸੀ ਅ
ਰ ਮੋਹ ਸੇ ਮਨੁਖੋਂ ਕੀ ਆਰਬਲਾ ਘਟ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਤੇ ਧਰਮ ਕੇ ਥੰਭਨ ਵਾ
ਸਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ॥ ਅਰ ਦੁਆਪੁਰ ਵਿਖੇ ਦੋ ਪੈਰ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਧਰਮ ਦੇਖਿ ਸਕਗਏ॥ ਅਰ ਜੋ ਸਤਜੁਗ ਵਿਖੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਲਖ ਬਰਸ ਦੀ
ਆਰਜਾ ਸੀ ਅਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਰਾਜੇ ਸੇ ਅਰ ਤ੍ਰੇਤੇ ਵਿਖੇ ਦਸ ਹਜਾਰ ਬਰਸ
ਦੀ ਆਰਜਾ ਅਰ ਖਤ੍ਰੀ ਰਾਜੇ॥ ਸੋ ਦੁਆਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹਜਾਰ ਬਰਸ ਦੀ ਆਰ
ਜਾ ਹੂਈ ਅਰ ਵੈਸ ਰਾਜੇ ਭੁਏ॥ ਤੋ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਜਾਦਵਾਂ ਕੇ ਘਰ ਅਵਤਾਰ
ਧਾਰਿਆ ਅਰ ਅਹੀਰੋਂ ਕੇ ਘਰ ਮੇ ਜਾਇ ਪਲੇ॥ ਅਰ ਤ੍ਰੇਤੇ ਵਿਖੇ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ
ਚੰਦ ਜੀ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ ਸੀ ਸੋ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਪਿਤਾ ਅਰ ਕੁਸਲਿਆ
ਮਾਤਾ ਸੀ ਅਰ ਚਤਰ ਬ੍ਯੂਹ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨ ਕੀਆ ਸੀ ਜੋ ਰਾਮ ਲਛਮਣ
ਭਰਤ ਸਤ੍ਰਘਨ ਚਾਰੋਂ ਭਾਈ॥ ਅਰ ਜਬ ਦੁਆਪੁਰ ਮੈਂ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਅਵਤਾ
ਰ ਧਾਰਿਆ ਤੋ ਵਾਸਦੇਵ ਪਿਤਾ ਅਰ ਮਾਤਾ ਦੇਵਕੀ॥ ਔਰ ਨੰਦ ਅਤੇ ਜਸੋਧਾ
ਦੇ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰਤੇ ਭੁਏ ਅਰ ਚਤਰ ਬ੍ਯੂਹ ਅਵਤਾਰ ਹੋਏ ਜੋ ਕ੍ਰਿਸਨ
ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਪਰਦੁਮਨ ਅਤੇ ਅਨੁਰੁਧ ਧਾਰਿਆ ਸੀ॥ ਅਰ ਸਤਜੁਗ ਕੇ
ਸਮੇਂ ਵਿਖੇ ਰਿਗਵੇਦ ਬ੍ਰਾਹਮਾਂ ਕੇ ਪੂਰਬ ਮੁਖ ਕੇ ਅਗਾਰ ਹੈ ਸੀ ਅਰ ਪੂਰਬ ਪ
ਖ ਵਿਖੇ ਨਿਤ੍ਰ ਕਰਮ ਕਹੇ ਸਨ ਅਰ ਉਤ੍ਰ ਪਖ ਵਿਖੇ ਬ੍ਰਾਹਮਾਂ ਕਾ ਪਛਾਨਨਾ ਸੋ
ਇਹ ਸਤਜੁਗ ਕਾ ਵੀਚਾਰ ਕਰਿਆ ਸੀ॥ ਅਰ ਤ੍ਰੇਤੇ ਜੁਗ ਵਿਖੇ ਜੁਜਰ ਵੇਦ
ਬ੍ਰਹਮੇ ਕੇ ਦਖਣ ਮੁਖ ਅਗਾਰ ਸੀ ਅਰ ਖਤ੍ਰੀ ਰਾਜੇ ਸੇ ਅਰ ਸੂਰਮਤ ਅਤੇ
ਦਾਨ ਧਰਮ ਥਾਪਿਆ ਸੀ ਅਰ ਦੁਆਪੁਰ ਜੁਗ ਵਿਖੇ ਸਿਆਮ ਵੇਦ ਬ੍ਰਾਹ
ਕੇ ਪਛਮ ਮੁਖ ਅਗਾਰ ਸੀ ਅਰ ਧਰਮ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਕੇ ਵਿਭਖਣ ਵੈਸਾਂ ਕਾ
ਧਰਮ ਥਾਪਿਆ ਸੀ॥ ਪੁਨਾ ਰਿਗਵੇਦ ਕਾ ਨੀਲ ਵਸਤ੍ਰ॥ ਅਰ ਜੁਜਰ ਵੇਦ
ਕਾ ਪੀਤ੍ਰ ਬਸਤਰ॥ ਅਰ ਸਾਮ ਵੇਦ ਕਾ ਸ੍ਵੇਤ ਵਸਤ੍ਰ ਕਿਆ ਰੋਮਾਲ ਹੈ ਸਨ
ਸੋ ਏਹ ਦੁਆਪੁਰ ਕਾ ਸਾਮਵੇਦ ਸੀ॥ ਜਬ ਏਹ ਤੀਨਿ ਜੁਗੋਂ ਕੇ ਤੀਨੋਂ ਧਰਮ
ਹੋ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ
ਸਾਮ ਵੇਦ ਸਤਜੁਗ ਕਾ ਕਹਿਆ ਹੈ ਅਰ ਰਿਗ ਵੇਦ ਤ੍ਰੇਤੇ ਕਾ ਕਹਿਆ ਹੈ ਅ
ਰ ਜੁਜਰ ਵੇਦ ਦੁਆਪੁਰ ਕਾ ਕਹਿਆ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਕਲ
ਪਾਂ ਕਲਪਾਂ ਦੀ ਮ੍ਰਿਜਾਦਾ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ॥ ਜਿਹਾ ਅਵਰ ਕਲਪ ਕੀ ਮ੍ਰਿਜਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਉਹ ਔਰ ਕਲਪ ਕੀ ਮ੍ਰਿਜਾਦਾ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਮੇਂ ਸੰਸਾ ਨਹੀ ਕਰਨਾ
ਫੇਰ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਲਜੁਗ ਦਾ ਕਉਨ ਧਰਮ ਹੈ ਅਰ ਕਉਨ ਵੇਦ
ਹੈ ਅਰ ਕਿਆ ਉਪਦੇਸ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਸਤਵੀ ਪੌੜੀ ਕਹੀ ॥ ਕਲਜੁ

ਗ ਰਥੁ ਥਾਪਿਆ ਸੂਦਰ ਬਿਰਤ ਜਗ ਮਹਿ ਵਰਤਾਈ ॥ ਕਰਮ ਸੁ ਰਿਗ
ਜੁਜਰ ਸਾਮ ਦੇ ਕਰੇ ਜਗਤ ਰਿਦ ਬਹੁ ਸੁਕਚਾਈ ॥ ਮਾਇਆ ਮੋਹੀ ਮੇਦ
ਨੀ ਕਲ ਕਲ ਵਾਲੀ ਸਭ ਭਰਮਾਈ ॥ ਉਠੀ ਗਿਲਾਨ ਜਗਤ ਵਿਚ ਹਉਮੈ ਅੰਦ
ਰ ਜਲੈ ਲੁਕਾਈ ॥ ਕੋਇ ਨ ਕਿਸੇ ਪੂਜਦਾ ਊਚ ਨੀਚ ਸਭ ਜਗਤ ਬਿਸਰਾਈ ॥
ਭਏ ਬਿਆਦੀ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਕਲ ਕਾਤੀ ਉਮਰਾਵ ਕਸਾਈ ॥ ਰਹਿਆ ਤਪਾਵ
ਸ ਤ੍ਰਿਹੁ ਜੁਗੀ ਚੌਥੇ ਜੁਗ ਜੋ ਦੇਇ ਸੁ ਪਾਈ ॥ ਕਰਮ ਭ੍ਰਿਸਟ ਸਭ ਭਈ ਲੁਕਾਈ ॥੭॥

ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਰਥੁ ਥਾ ਕਲਜੁਗ ਥਾਪਿਆ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਇਹ ਧਰਮ
ਰਖਿਆ ਜੋ ਅਥਰਬਣ ਵੇਦ ਅਰ ਸੂਦਰ ਰਾਜੇ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ
ਉਪਾਸਨਾ ॥ ਸੋ ਸੂਦਰਾਂ ਮੇ ਪਰਸਪਰ ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਗਇਆ ਤਾਂ ਤੇ ਅਥਰਬਨ
ਕਾ ਕਹਿਆ ਕੋਊ ਮੰਨੇ ਨਹੀ ॥ ਅਰ ਜੋ ਰਿਗ ਕਾ ਕਰਮ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਪਛਾਨਨਾ
ਸੀ ਅਰ ਜੁਜਰ ਕਾ ਕਰਮ ਜੋਗੰ ਕਾ ਕਰਨਾ ਅਰ ਸਾਮ ਵੇਦ ਕਾ ਕਰਮ ਤਪ
ਕਰਨਾ ਅਰ ਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ ਸੋ ਭੀ ਜੀਵਾਂ ਸੇ ਹੋਇ ਨ ਸਕਿਆ ਅਰ ਮਾਇ
ਆ ਕਾ ਮੋਹ ਸਭ ਧਰਤੀ ਮੇਂ ਵਰਤ ਗਇਆ ਅਰ ਪਾਪਾਂ ਨੇ ਜਗਤ ਕਉ ਭਰ
ਮਾਇ ਦੀਆ ਅਰ ਅਹੰਕਾਰ ਪਰਗਟ ਹੋ ਗਇਆ ਅਰ ਜਗਤ ਮੇਂ ਗਿਲਾਨਿਆ
ਰਈਰਖਾ ਉਠੀ ਜੋ ਪਿਤਾ ਸੇ ਪੁਤ ਅਰ ਭਾਈ ਸੇ ਭਾਈ ਈਰਖਾ ਕਰੇ ਅਰ ਕੋ
ਈ ਕਿਸੇ ਕੀ ਪੂਜਾ ਭੀ ਨ ਕਰੇ ਅਰ ਜੋ ਊਚ ਕਰਮ ਵਾਲਿਆਂ ਕੀ ਪਹਿਚਾਨ
ਥੀ ਸੋ ਰਹਿ ਗਈ ਅਰ ਨੀਚ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹਹਿ ਅਰ ਆਪ ਕਮਾਵਹਿ ਨਾਹੀ
ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਹੋਰੇਂ ਚਤੁਰਾਈਆਂ ਦਸਣ ਸੋ ਐਸੇ ਪੁਰਸ ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਸਾਧ
ਕਹਾਵਹਿ ਅਰ ਜੋ ਮਸਖਰੇ ਅਰ ਬਦ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੇ ਤਿਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਹੋਵੈ
ਅਰ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਬੇਅਦਲੀ ਹੋਇ ਬੈਠੇ ਸਗੋਂ ਉਲਟੀ ਵਾ
ੜ ਖੇਤ ਕਉ ਖਾਣ ਲਗੀ ਅਰ ਉਮਰਾਵ ਅਤੇ ਕਾਜੀ ਵਢੀ ਲੈ ਕਰ ਹੱਕ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੧੮ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ ਅਰ ਜੋ ਸਤਿ ਜੁਗ ਅਤੇ ਤ੍ਰੇਤੇ ਅਰ ਦੁਆਪ
ਰ ਕਾ ਤਪ ਦੇਸ ਥਾ ਕਿ ਸਤ ਜੁਗ ਮੇਂ ਜੋ ਏਕ ਖੋਟਾ ਕਰਮ ਕਰੇ ਤਉਸਕੇ
ਦੇਸ ਕਉ ਦੁਖ ਹੋਵੈ ਅਰ ਤ੍ਰੇਤੇ ਮੇਂ ਜੋ ਏਕ ਖੋਟਾ ਕਰਮ ਕਰੈ ਤੋ ਨਗਰ ਕੋ ਦੁ
ਖ ਹੋਵੈ ਅਰ ਦੁਆਪੁਰ ਮੇਂ ਕਰੇ ਤੋ ਨਾਨਕੇ ਅਰ ਦਾਦਕੇ ਬੰਸ ਕੋ ਦੁਖ ਹੋਵੈ
ਸੋ ਇਹ ਤਪ ਦੇਸ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ॥ ਅਰ ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਜੋ ਕਰੇ ਸੋਈ ਪਾਵੇ
॥ ਪਰ ਕਰਮ ਧਰਮ ਸੇ ਸਭ ਲੋਕ ਭ੍ਰਸ਼ਟ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ॥ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
ਕੀਤਾ ਜੀ ਚਾਰੋ ਵੇਦਾਂ ਅਰ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਕੇ ਕਰਮ ਕਉਣ ਹੈਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਰਥੀ

ਪੌੜੀ ਚਲੀ ॥ ਚਾਰੋ ਵੇਦਾਂ ਕੇ ਧਰਮ ਮਥ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਾਖੀ ਰਿਖ ਸੁਣਾਵੈ॥
ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸਨਕਾਦਿਕਾਂ ਜਿਉਂ ਤਿਹ ਕਹਾ ਤਿਵੈਂ ਜਗ ਗਾਵੈ॥ ਗਾਵਨ ਪੜਨ ਬੀ
ਚਾਰ ਬਹੁ ਕੋਟਿ ਮਧੀ ਵਿਰਲਾ ਗਤਿ ਪਾਵੈ॥ ਇਹ ਅਚਰਜ ਮਨ ਆਵਦੀ ਪੜਨ
ਗੁੜਨ ਕੁਛ ਭੇਦ ਨ ਆਵੈ॥ ਜੁਗ ਜੁਗ ਏਕੋ ਵਰਨ ਹੈ ਕਲਿਜੁਗ ਕਿਉਂ ਬਹੁਤੇ ਦੇਖ
ਲਾਵੈ॥ ਜਿਉਂ ਦਲੀਲ ਤ੍ਰਿਹੁ ਜੁਗੀ ਕਥਿ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਭੁਰਮਣੀ ਜਾਵੈ॥ ਜਿਉਂ ਕਰ ਕਥਿ
ਆਚਾਰ ਵੇਦ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸੰਗਿ ਸਾਖ ਸੁਣਾਵੈ॥ ਆਪੋ ਆਪਨੇ ਮਤ ਸਭ ਗਾਵੈ॥

ਸੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਜਬ ਸਤ ਜੁਗ ॥੯॥ ਬੀਤ ਤ੍ਰੇਤਾ ਆਇਆ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਆ
ਪਣੀ ਕਲਾ ਛੀਆਂ ਰਿਖੀਆਂ ਮੇਂ ਪਾਇ ਦਈ ਅਰ ਖਟ ਰਿਖੋਂ ਨੇ ਬੀਚਾਰਿਆ
ਜੋ ਚਾਰੋ ਵੇਦਾਂ ਕਾ ਤਤ ਪਰਮ ਤ੍ਰੇਤੇ ਅਰ ਦੁਆਪੁਰ ਕੇ ਜੀਵ ਸਮਝ ਨਹੀ ਸਕ
ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਆਦਸ ਮਹਾਂ ਵਾਕ ਚਾਰੋ ਬੇਦਾਂ ਕੇ ਹੈਨ ਜੈਸੇ ਰਿਗ ਵੇਦ ਨੇ ਪ੍ਰ
ਗਿਆਨੰਦ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਾ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਗਿਆ ਕਹੀਏ ਬੁਧ ਅਰ ਆਨੰਦ ਕਹੀਏ ਆ
ਨੰਦ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹੀਏ ਵਿਆਪਕ ਸੋ ਜੈਸੇ ਸਰਬ ਜਲੋਂ ਮੇਂ ਏਕ ਸੂ
ਰਜ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸਰਬ ਬੁਧੋਂ ਮੇਂ ਏਕ ਬ੍ਰਹਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ
ਆਂਵਦਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਜੁਜਰ ਵੇਦ ਨੇ ਅਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਮਿ ਕਹਾ ਹੈ ਸੋ ਅਹਿ
ਕਹੀਏ ਜੀਵ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹੀਏ ਈਸਰ ਅਰ ਅਸਮੀ ਕਹੀਏ ਵਾਹਿਗੁ
ਰੂ ਕੀ ਸਤਿਆ॥ ਅਰ ਸਿਆਮ ਵੇਦ ਨੇ ਤਤ੍ਵਮਸਿ ਕਹਾ ਹੈ ਸੋ ਤਤੁ ਜੋ ਈ
ਸਰ ਹੈ ਅਰ ਤੂੰਆਂ ਜੋ ਜੀਵ ਹੈ ਅਸਿ ਕਹੀਏ ਸੋਈ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ॥ ਅਰ ਅਥ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਥਣ ਬੇਦ ਨੇ ਆਖਿਆ ਅਤਮਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਾ ਹੈ ਕਿਆ ਏਹੀ ਆਤਮਾ ਬ੍ਰਹਮੁ
ਹੈ ॥ ਸੋ ਖਟ ਰਿਖੀਆਂ ਨੇ ਚਹੁ ਵੇਦਾਂ ਕੇ ਧਰਮ ਮਥ ਕਰ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀਤੇ
॥ ਅਰ ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕਾਂ ਨੇ ਅਰ ਸਨਕਾਦਿਕਾਂ ਨੇ ਵੇਦਾਂ ਕੀਆਂ ਕਥੀਆਂ ਮੇ
ਕਹਾ ਥਾ ਸੋਈ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਨੇ ਪਰਗਟ ਕੀਆ ਹੈ ਅਰ ਗਾਉਂਦੇ ਅਰ ਪੜ੍ਹ
ਦੇ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਪਰ ਮਨਿ ਕੇ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਗਤਿ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਏਹ ਬੜਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਕਿ ਸੁਣਨ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਰਿਦੇ ਕੀ ਮੈਲ ਨ
ਹੀ ਉਤਰਦੀ ॥ ਅਰ ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਤ੍ਰਿਹੁ ਜੁਗੀਂ ਕੇ ਕਰਮ ਗੁਪਤ ਹੋ ਗਏ ਜੋ ਤਿ
ਸ ਲੋਕਾਂ ਕਰਤਮ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ॥ ਅਰ ਜੋ ਉਂਕਾਰ ਬੇਦਾਂ ਕਾ ਬਿਦ ਹੈ
ਸੀ ਸੋਈ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਨੇ ਕਾਹਿ ਸੁਣਾਇਆ ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਜੀ
ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਨੇ ਕਿਆ ਕਹਿਆ ਹੈ ॥ ਪਉੜੀ ਨਵੀਂ ਚਲੀ ॥ ੧੩

ਗੋਤਮ ਤਪੇ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਰਿਗ ਵੇਦ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਣਾਈ। ਨਿਆਇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕ
ਉ ਮਥ ਕਰ ਸਭ ਬਾਬਿਧਿ ਕਰਤੇ ਹਥ ਜਣਾਈ। ਸਭ ਕਿਛੁ ਕਰਤੇ ਵਸ ਹੈ ਹੋਰ
ਬਾਤ ਵਿਚ ਚਲੈ ਨ ਕਾਈ। ਦੂਜੀ ਸਿਰੀ ਕਰਤਾਰ ਹੈ ਪਾਣਿਆਰਾ ਕਰ ਦਿਖ
ਲਾਈ। ਕਰਤਾ ਕਿਨੈ ਨ ਦੇਖਿਆ ਕੁਦਰਤਿ ਅੰਦਰਿ ਭਰਮ ਭੁਲਾਈ। ਸੋਹੰ
ਬ੍ਰਹਮ ਛਪਾਇ ਕੈ ਪੜਦਾ ਭਰਮ ਕਰਤਾਰ ਸੁਣਾਈ। ਕਲਿ ਵਿਚ ਸੁਣ ਗੁਰਮੁ
ਖ ਆਪੋ ਆਪਨ ਦੂਜੀ ਗਾਈ। ਸਤਿਗੁਰ ਬਿਨ ਨ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ॥੧੩॥

ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ॥ ਰਿਗ ਵੇਦ ਕੋ ਮਥ ਕਰ ਗੋਤਮ ਤਪੇ ਨੇ ਨਿਆਇ
ਸਾਸਤ੍ਰ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤਾ ਅਰ ਐਉਂ ਕਹਾ ਜੋ ਈਸਰ ਸੂਤ੍ਰਧਾਰ ਤਾ ਹੈ ਅਰ
ਜੀਵ ਪੁਤਲੀਆਂ ਹੈਂ ਸੋ ਜੈਸੇ ਸੂਤ੍ਰਧਾਰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਪੁਤਲੀਆਂ
ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਤੀਆਂ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਹੀ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਜੀਵ ਪ
ਏ ਭਰਮਤੇ ਹੈਂ ਪਰ ਕਰਤਾ ਕਿਨੇ ਦੇਖਿਆ ਨਾਹੀ ਸਭ ਕੁਦਰਤ ਕੇ ਹੀ ਭ੍ਰਮ
ਮੇਂ ਭੂਲੇ ਹੂਏ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਜੋ ਪ੍ਰਾਗੀ ਅਨਾਦਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਿਗ ਵੇਦ ਨੇ ਕਹਾ ਸੋ
ਜਗਤ ਤੇ ਛਿਪ ਗਇਆ ਹੈ ਅਰ ਨਿਆਇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਣੋ ਹੇ ਗੁਰ
ਮੁਖੋ ਆਪੇ ਆਪ ਸੋਹੰ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਅਰ ਦੂਜਾ ਰਾਈ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਹੂਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੇ ਮਿਲੇ ਬਿਨਾ ਸੋਝੀ ਨਹੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂਤੇ ਤੁਮ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸਰਨ ਜੋਵੋ॥ ਅਗੇ ਪਉੜੀ ਦਸਵੀਂ ਚਲੀ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

ਫਿਰ ਜੈਮਨਿ ਰਿਖੁ ਬੋਲਿਆ ਜੁਜਰ ਵੇਦ ਮਥ ਕਥਾ ਸੁਨਾਵੈ। ਕਰਮਾ ਉਤੇ ਨਿਬੜੈ ਦੇਹੀ ਮਧ ਕਰੈ ਸੋ ਪਾਵੈ। ਆਪ ਸਕਰਮ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕਰਮ ਫਾਸ ਕਰ ਆਵੈ ਜਾਵੈ। ਸਹਸਾ ਮਨ ਦਾ ਨ ਚੁਕਈ ਕਰਮਾਂ ਅੰਦਰ ਭਰਮ ਭੁਲਾਵੈ। ਕਰਮਦ ਰਤਨ ਜਗ ਕੀਏ ਵਿਕੈ ਮਾਇਆ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਾਵੈ। ਜੁਜਰ ਵੇਦ ਕਉ ਮਥਨ ਕਰਿ ਤਤ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਚਿ ਭਰਮ ਮਿਲਾਵੈ। ਕਰਮ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ਜਗਤ੍ਰ ਵਿਚ ਕਰਮ ਬੰਧ ਕਰਿ ਆਵੈ ਜਾਵੈ। ਸਤਿਗੁਰ ਬਿਨ ਨ ਸੋਝੀ ਪਾਵੈ।੧੦॥ ॥੮॥੩॥

ਭਾਈ ਜੀ ਕਹੇ ਹੈਂ ਫਿਰ ਜੈਮਨ ਰਿਖ ਨੇ ਜੁਜਰ ਵੇਦ ਕਉ ਮਥ ਕਰ ਮੀਮਾਂਸਾ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨਿਕਾਸਿਆ ਅਰ ਕਰਮਾਂ ਕਾ ਬੰਧਨ ਕਹਾ ਜੋ ਕਰਮ ਹੀ ਜਗਤ ਕੇ ਉਤਪਤਿ ਕਰਤੇ ਹਨ ਜੈਸੇ ਜੋ ਪਿਛੇ ਕਰਮ ਕੀਏ ਹਨ ਸੋ ਅਬ ਭੋਗੇਗਾ, ਅਰ ਜੋ ਇਸ ਸਰੀਰ ਮੇਂ ਕੀਏ ਹੈਂ ਸੋ ਆਗੇ ਭੋਗਾਹਿ ਗੇ॥ ਅਰ ਕਰਮਾਂ ਕਾ ਬੰਧਨ ਹੀ ਜੀਉ ਹੈ॥ ਪਰ ਇਸ ਕੇ ਮਨ ਸੇ ਸੰਸਾ ਨਿਵਰਤ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਅਰ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਉ ਮਿਲੇ ਅਰ ਨਿਹਕਾਮ ਕਰਮ ਕਰੇ ਅਰ ਨਾਮ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਦ੍ਰਿੜ ਰਖੇ ਤਾਂ ਇਸ ਕਾ ਸੰਸਾ ਕਟੀਏਗਾ॥ ਪਉੜੀ ਯਾਰਵੀਂ

॥ ਸਿਆਮ ਵੇਦ ਕਉ ਸੋਧਿ ਕਰਿ ਮਥਿ ਵੇਦਾਂਤ ਬਿਆਸ ਸੁਣਾਇਆ। ਕਥਨੀ ਬਦਨੀ ਬਾਹਰਾ ਆਪੇ ਆਪਣ ਬ੍ਰਹਮ ਜਣਾਇਆ। ਨਦਰੀ ਕਿਸੇ ਨ ਲਿਆਵਈ ਹਉਮੈ ਅੰਦਰਿ ਭਰਮ ਭੁਲਾਇਆ। ਆਪ ਪੁਜਾਇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਭਾਉ ਭਗਤ ਦਾ ਮਰਮੁ ਨ ਪਾਇਆ। ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨ ਆਵੀ ਵੇਦ ਮਥਿ ਅਗਨੀ ਅੰਦਰਿ ਤਪਤਿ ਤਪਾਇਆ। ਮਾਇਆ ਡੰਡ ਨ ਉਤਰੈ ਜਮ ਡੰਡੇ ਬਹੁ ਦੁਖ ਰੂਆਇਆ। ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਉਪਦੇਸਿਆ ਮਥਿ ਭਾਗਵਤ ਗੁਨ ਗੀਤ ਕਰਾਇਆ। ਬਿਨ ਸਰਨੀ ਨ ਕੋਇ ਤਰਾਇਆ।੧੧॥ ॥੮॥੮॥੮॥੮॥੮॥੮॥੮॥੮॥੮॥

ਭਾਈ ਜੀ ਕਹੇ ਹੈ ਬਹੁੜ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਅਪਨੀ ਕਲਾ ਪਾਇ ਕਰ ਅਰ ਬਤੀਸ ਸ਼ੁਭ ਲਖਣ ਦੇਖ ਕਰ ਬਿਆਸ ਜੀ ਨੂੰ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਵਾਸਤੇ ਉਤਪ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੇ ਕੀਤਾ ਸੋ ਤਿਸ ਨੇ ਵੇਦੰਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਅਰ ਵੇਦੰਤ੍ਰ ਕਾ ਏ
ਹ ਧਰਮ ਕਹਾ ਕਿ ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਨੇ ਆਪ ਕੋ ਜਾਣੈ ਤਉ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਹੈ ਐ
ਸੇ ਗਿਆਨ ਅਰ ਅਗਿਆਨ ਦੁਇਨੋ ਕਾ ਸਾਖੀ ਰੂਪ ਜੀਉ ਬ੍ਰਹਮ
ਹੈ॥ ਅਰ ਜੋ ਅਵਿਦਿਆ ਕੋ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰ ਕੈ ਕਹਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪ
ਕਉ ਨਹੀ ਜਾਣਤਾ ਤਾਂ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਭਾਉ ਮੇ ਭੇਦ ਕਛੁ ਨਹੀਂ ਅਰ ਜੋ ਕਰਮ ਹੈ ਸੁ
ਭੀ ਮਿਥਿਆ ਹੈ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਹੀ ਜਾਣਨੇ ਤੇ ਮੁਕਤਿ ਹੈ ਪਰ ਵਕਤ੍ਰਿਤਿ ਅ
ਰ ਸ੍ਰੋਤ੍ਰਿਤ ਮੇ ਹਉ ਅਰ ਮੈ ਬੁਧ ਅਨਪਰਗਟ ਹੋਈ ਜੋ ਅਪਕਰਮ ਕਰੈਂ ਅ
ਰ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹੈਂ ਹਮ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈਂ ਅਰ ਹੋਰ ਕਿਸੀ ਕਉ ਨਦਰ ਮੈਂ ਨ ਲਿਆਵਹਿ
ਅਰ ਆਪਣੀ ਹੀ ਪੂਜਾ ਕਰਾਵੈਂ ਅਰ ਭਾਉ ਭਗਤ ਜੋ ਥੀ ਸੋ ਜਗਤ ਤੇ ਘਟ
ਗਈ ਤਾਂ ਸਰਬ ਵੇਦ ਮਥਨ ਕਰ ਕੇ ਵੇਦੰਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀਆ ਅਰ ਚਾਰੋ ਵੇਦੋਂ
ਕੇ ਮਥ ਕਰ ਮਹਾਭਾਰਤ ਕੀਆ ਤਉ ਭੀ ਜੋ ਹਉਮੈ ਕੀ ਤ੍ਰਿਪਤ ਸੀ ਸੋ ਨ
ਮਿਟੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਵਿਆਸ ਜੀ ਨੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਜੈਸੇ ਮੇਰੀ ਹਉਮੈ ਕੀ ਤ੍ਰਿਪ
ਤਿ ਨਹੀਂ ਮਿਟੀ ਤੈਸੇ ਮਾਇਆ ਕਾ ਭੇਦ ਭੀ ਨਹੀ ਮਿਟਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ
ਜਮ ਕਾ ਡਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਮਿਟਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਨਾਰਦ ਮੁਨੀ ਪਾਸ ਆਪਣੀ ਬਿ
ਰਥਾ ਕਹੀ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਪਤ ਨਹੀਂ ਮਿਟੀ ਅਰ ਸਾਂਤ ਨਹੀਂ
ਆਈ॥ ਤਾਂ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੁਮ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਅਵਤਾਰੋਂ
ਕੇ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਗਾਏ ਤਾਂ ਹੀ ਤੇ ਤੁਝੇ ਸਾਂਤ ਨਹੀ ਆਈ॥ ਫਿਰ ਵਿਆਸ ਜੀ ਕਹਾ
ਕਿ ਮੈਨੇ ਮਹਾਭਾਰਤ ਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਏ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਹਰਿਵੰ
ਸ ਮੇਂ ਸਭ ਨਾਂ ਅਵਤਾਰਾਂ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਏ ਹੈਨ ਤਾਂ ਨਾਰਦ ਜੀ ਕਹਾ ਜੋ ਮਹਾਭਾ
ਰਤ ਮੇ ਗੁਣ ਕਹੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤੋ ਕੇਵਲ ਪਾਂਡਵਾਂ ਕੀ ਕਥਾ ਕੇ ਸੰਗ ਕਹੇ ਹੈਂ ਅਰ
ਮੁਖ ਕਰ ਕੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਗਾਏ ਗਉਣ ਕਰ ਕੇ ਗਾਏ ਹੈਂ ਸੋ ਅਬ ਜੈਸੇ ਮੈਂ ਕਹਿਤਾ
ਹੋਂ ਸੋ ਕਰੋ ਫਿਰ ਆਪ ਕਾ ਮਨ ਸਾਂਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ॥ ਤੇ ਨਾਰਦ ਜੀ ਕਹਾ ਪ੍ਰਥ
ਮੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੋ ਜਗਤ ਕੇ ਉਤਪਤਿ ਕਰਨ ਲਗਾ ਤੋ ਚਾਰੋ ਵੇਦ ਭੀ ਪੜ੍ਹੇ ਪਰ
ਉਸ ਕੋ ਸਾਂਤ ਨ ਆਈ ਤਾਂ ਬਿਸਨ ਮਹਾਰਾਜ ਆਗੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਬ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕੋ ਚਤੁਰ ਸਲੋਕੀ ਭਾਗਵਤ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੋ ਸਾਂਤ ਆ ਗਈ॥ ਬਹੁੜ ਮੈਂ ਭੀ ਦਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਕੇ ਸਰਾਪ ਕਰ ਭ੍ਰਮਤਾ ਫਿਰਤਾ ਥਾ ਅਰ ਮੁਝੇ ਭੀ ਸਾਂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਵਤੀ ਅਰ ਜੋ ਆਗੇ ਅਨਾਦਿ ਅਨੇਕ ਭੀ ਬਹੁਤ ਕੀਆ ਤਉ ਭੀ ਮਨ ਕੋ ਸਾਂਤ ਨਾ ਆਈ ਤਬ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ ਜਾਇ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਨੇ ਉਸੀ ਚਤੁਰ ਸਲੋਕੀ ਭਾਗਵਤ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕੀਤਾ ਤਬ ਫਿਰ ਮੁਝ ਕਉ ਭੀ ਸਾਂਤਿ ਆਈ ਸੋ ਅਬ ਮੈਂ ਉਸੀ ਚਤੁਰ ਸਲੋਕੀ ਭਾਗਵਤ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ਤੁਮ ਸੁਨੋ ਅਰ ਇਸੀ ਭਾਗਵਤ ਕਾ ਬਿਸਥਾਰ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵੋ ਤਬ ਤੁਝ ਕੋ ਭੀ ਸਾਂਤ ਆ ਜਾਵੇਗੀ॥ ਤਾਂ ਬਿਆਸ ਜੀ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੌਨ ਸੇ ਸਲੋਕ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕੀਏ ਹੈਂ ਸੋ ਮੁਝ ਕੋ ਭੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸੁਣਾਈਏ ਤਾਂ ਨਾਰਦ ਜੀ ਕਹਿਣੇ ਲਗੇ॥ ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਚਤੁਰ ਸਲੋਕੀ ਭਾਗਵਤ ਲਿਖ੍ਯਤੇ॥ ॥ਗਿਆਨੰ ਪਰਮ ਗੁਹਯੰ ਮੇ ਯਦ ਵਿਗਿਆਨ ਸਮਨ੍ਵਿਤੰ॥ ਸਰਹਸ੍ਯੰ ਤਦੰਗੰਚ ਗ੍ਰਹਾਣ ਗਦਿਤੰ ਮਯਾ॥੧॥ ॥ਯਾਵਾਨਹੰ ਯਥਾ ਭਾਵੋ ਯਦ੍ਰੂਪ ਗੁਣ ਕਰਮਕ:॥ ਤਥੈਵ ਤੱਤ੍ਵ ਵਿਗਿਆਨ ਮਸਤੁ ਤੇ ਮਦਨੁਗ੍ਰਹਾਤ॥੨॥ ਅਹਮੇਵਾ ਸਮੇਵਾਗ੍ਰੇ ਨਾਨ੍ਯਦ੍ਯਤ ਸਦਸਤ ਪਰੰ॥ ਪਸ਼ਚਾਦਹੰ ਯਦੇਤੱਚ ਯੋਵਸ਼ਿਸ਼੍ਯੇਤ ਸੋਸਮ੍ਯਹੰ॥੩॥ ॥ਰਿਤੇਰ੍ਥੰ ਯਤ ਪ੍ਰਤੀਯੇਤ ਨ ਪ੍ਰਤੀਯੇਤ ਚਾਤਮਨਿ॥ ਤਦ ਵਿਦ੍ਯਾ ਦਾਤਮਨੋ ਮਾਯਾਂ ਯਥਾ ਭਾਸੋ ਯਥਾ ਤਮ:॥੪॥ ॥ਯਥਾ ਮਹਾਂਤਿ ਭੂਤਾਨਿ ਭੂਤੇਸ਼ੂਚ੍ਚਾਵਚੇਸ਼੍ਵਨੁ॥ ਪ੍ਰਵਿਸ਼੍ਟਾਨ੍ਯ ਪ੍ਰਵਿਸ਼੍ਟਾਨਿ ਤਥਾ ਤੇਸ਼ੁ ਨ ਤੇਸ਼੍ਵਹੰ॥੫॥ ਏਤਾਵਦੇਵ ਜਿਗਿਆਸ੍ਯੰ ਤੱਤ੍ਵ ਜਿਗਿਆਸੁਨਾਤਮਨ:॥ ਅਨ੍ਵਯ ਵ੍ਯਤਿਰੇਕਾਭ੍ਯਾਂ ਯਤ ਸ੍ਯਾਤ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਰਬਦਾ॥੬॥ ॥ਏਤਨ ਮਤੰ ਸਮਾਤਿਸ਼੍ਠ ਪਰਮੇਣ ਸਮਾਧਿਨਾ:॥ ਭਵਾਨ ਕਲਪ ਵਿਕਲਪੇਸ਼ੁ ਨ ਵਿਮੁਹ੍ਯਤਿ ਕਰ੍ਹਿਚਿਤ॥੭॥ ॥ਜਾ ਏਹ ਚਤੁਰ ਸਲੋਕੀ ਮੂਲ ਅਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੀਨ ਸਲੋਕ ਉਪਦੇਸ ਕੇ ਨਾਰਦ ਜੀ ਨੇ ਬਿਆਸ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੇ ਸਲੋਕ
ਰ ਇਨੀ ਸਲੋਕਾਂ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਗਵਤ ਬਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਕਰ ਜੈਸੇ ਬੀਜ
ਸੇ ਬ੍ਰਿਛ ਉਤਪਤਿ ਹੂਆ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਇਸ ਚਤੁਰ ਸਲੋਕੀ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾ
ਗਵਤ ਮਹਾਂ ਪੁਰਾਨ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੈਗਾ ਤਬ ਤੁਝ ਕੋ ਸਾਂਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ
ਗੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਿਆਸ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਆ ਕਿ ਇਨ ਸਲੋਕਾਂ ਕਾ ਅਰਥ
ਭੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸੁਨਾਵੋ ਤਾਂ ਨਾਰਦ ਜੀ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਤੈਂ ਨੇ ਬਿਆਸ ਭਗਤਿ ਨ ਬ
ਨਾਈ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਅਰ ਬਕੀ ਭੀ ਸਾਂਤਿ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਬਿਆਸ ਜੀ ਨੇ
ਕਹਾ ਜੋ ਕਰਮ ਅਨੰਤ ਹੂਏ ਅਰ ਸਾਂਤਿ ਹੋਵੈ ਤੌ ਭੀ ਪਰੰਤੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਜੁਬਾਨ ਤੇ
ਸੁਨੇ ਬਿਨ ਸਾਂਤਿ ਨਹੀਂ ਆਵਤੀ ਜੈਸੇ ਏਕ ਪੱਕਾ ਫਲ ਬ੍ਰਿਛ ਸੇ ਗਿਰੇ ਅਰ
ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਗਿਰ ਕਰ ਚੂਰ ਜਾਵੇ ਅਰ ਧੂੜ ਉਸ ਮੇਂ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤੋ ਸਭ ਉਸ
ਕਾ ਸ੍ਵਾਦ ਜਾਤਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਦੂਸਰਾ ਫਲ ਬ੍ਰਿਛ ਸੇ ਤੋਤੇ ਅਰ ਟਹਿਣੀਆਂ ਉਪਰੋਂ
ਹੋਇ ਕਰ ਆਵੈ ਅਰ ਅਗੇ ਪੁਰਸ ਝੋਲੀ ਪਸਾਰ ਕਰ ਖੜਾ ਹੋਵੈ ਅਰ
ਫਿਰ ਆਉਂਦਾ ਹੀ ਝੋਲ ਲਵੈ ਸੇ ਤਿਸ ਫਲ ਕਾ ਰਸ ਜੈਸੇ ਕਾ ਤੈਸੇ ਬਣਿਆ
ਰਹਿਤਾ ਹੈ॥ ਤਿਸੀ ਤਰਾਂ ਅਨੰਤ ਕੈ ਕੇ ਜਾਣਨੇ ਸੇ ਸਾਂਤਿ ਨਹੀਂ ਆਵਤੀ ਅਰ
ਭਗਵਾਨ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਜੈਸੇ ਸੁਣਾ ਹੈ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੇ ਤੁਮਨੇ ਅਰ ਤੁਮਾ
ਰੀ ਰਸਨਾ ਸੇ ਮੈਂ ਸੁਣੇ ਗਾ ਤਾਂ ਮੁਝ ਕੋ ਸਾਂਤਿ ਆਵੈਗੀ॥ ਤਾਂ ਨਾਰਦ ਜੇ ਕ
ਹਾ ਜੋ ਭਗਵਾਨ ਕਾ ਦਿਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਬਿਨਾ ਉਧਾਰ
ਕਿਸੀ ਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਸੋ ਪ੍ਰਿਥਮੇਂ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਕੋ ਸਲੋਕ ਉ
ਪਦੇਸ ਕੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ਕਿ ਹੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਿਆਨ ਜੋ ਹੈ ਪਰਮ ਗੁਹਜ ਰੂਪ ਕਥਾ ਅਰ
ਬਿਗਯਾਨ ਕੇ ਭਗਤਿ [illegible] ਸੇ ਸਮੇਤ ਅਰ ਨਾਮ ਕੇ ਦਾਨ ਅਰੁ ਇਸ ਕਾ
ਨ ਅੰਗਾਂ ਸਮੇਤ ਸੋ ਤੁਮ ਸੇਹਾਂ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋ ਦੇਤਾ ਹੋਂ॥ ਬਹੁਰੋ ਨਾਰਦ ਜੀ
ਦੂਸਰੇ ਸਲੋਕ ਕੀ ਟੀਕਾ ਕਰੀ ਕਿ ਜੈਸਾ ਮੈਂ ਹੋਂ ਅਰ ਜੈਸਾ ਮੇਰਾ ਭਾਉ ਹੈ
ਅਰ ਜੈਸਾ ਮੇਰਾ ਰੂਪ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਮੇਰੇ ਗੁਣ ਹੈਂ ਅਰ ਜੈਸੇ ਮੇਰੇ ਕਰਮ
ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਹੀ ਤੂੰ ਇਨ ਸਲੋਕੋਂ ਮੇਂ ਜਾਣ ਮੇਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ॥੨॥ ਪੁਨਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੀਸਰੇ ਸਲੋਕ ਕੀ ਟੀਕਾ ਕਹੀ ਕਿ ਮੈਂ ਹੀ ਜਗਤ ਕੀ ਆਦਿ ਹਾਂ ਅਰ ਸਰ
ਬ ਸੂਖਮ ਅਸਥੂਲ ਰੂਪ ਹਾਂ ਅਰ ਮੇਰੇ ਸੇ ਬਿਨ ਨਿਰਗੁਨ ਸਰਗੁਨ ਕੁਛ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਬ ਭੀ ਮੈਂ ਹੀ ਹੋਂ ਅਰ ਜਬ ਜਗਤ ਮੁਝ ਮੇਂ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗ
ਤਬ ਪਾਛੇ ਭੀ ਮੈਂ ਹੀ ਰਹੋਂਗਾ ਸੋ ਇਹ ਪ੍ਰਥਮ ਸਲੋਕ ਚਤਰ ਸਲੋਕੀ ਕਾ ਕਹਾ
॥ ਬਹੁਰੋ ਦੂਜਾ ਸਲੋਕ ਕਹਾ ਤਿਸ ਕਾ ਬਿਚਾਰ ਕਿ ਜੇਤਨੀ ਮਾਇਆ ਅਸ
ਤ ਹੈ ਸੋ ਸਤ ਪਈ ਭ੍ਰਾਸਤੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਮੈਂ ਸਤ ਹੋਂ ਤਿਸ ਕੋ ਕੋਈ ਜਾਣ ਨਹੀਂ
ਸਕਤਾ ਸੋ ਏਹੋ ਮੇਰੀ ਮਾਇਆ ਜਾਣ ਅਰ ਜੈਸੇ ਏਕ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੇ ਦੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ
ਦੇਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕਰਕੇ ਨਦਰ ਆਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਰਾਹੂ ਅਕਾਸ ਮੇਂ ਇਸਥਿਤ ਭੀ
ਹੈ ਪਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਅਰ ਸੂਰਜ ਕੇ ਸੰਗ ਮਾ ਬਿਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਆਵਤਾ।
ਤੈਸੇ ਹੀ ਮੇਰੀ ਮਾਇਆ ਹੈ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਤੂ ਦ੍ਰਿਸਟ ਆਵਤੀ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਸਤ
ਹੋਂ ਪ੍ਰਤੂ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਸੰਗ ਬਿਨਾ ਦ੍ਰਿਸਟ ਨਹੀਂ ਆਵਤਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਤੀਜੇ ਸਲੋ
ਕ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਕਹਾ ਕਿ ਜੈਸੇ ਪੰਜੇ ਭੂਤ ਤੇਜ ਵਾਉ ਪ੍ਰਿਥੀ ਅਕਾਸ
ਜਲ ਅਪਨੇ ਕਾਰਜਾਂ ਮੇਂ ਭੀ ਹੈਂ ਅਰ ਨਿਆਰੇ ਭੀ ਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਮੈਂ ਸਭ ਕੇ
ਸਤ੍ਰਾ- ਭੀ ਹੋ ਰਹਾ ਹੋਂ ਅਰ ਨਿਆਰਾ ਭੀ ਹੋਂ ਸੋ ਤੈਸੇ ਤੂੰ ਮੁਝੇ ਅਨਵਿਤ੍ਰੇਕ
ਰ ਦੇਖ ਅਨਵਿਤ੍ਰੇਕ ਕਰ ਸਭ ਬਿਸਥਾਰ ਮੁਝ ਸੇ ਹੀ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ ਵਿਤ੍ਰੇਕ
ਕਰ ਮੁਝ ਸੇ ਬਿਨ ਕੁਛ ਰਹਿਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਏਹ ਚਾਰ ਸਲੋਕ ਕਹੇ ਤਾਂ ਪੰਜਮ
ਸਲੋਕ ਸੰਬੋਧਨ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੋ ਕਹਾ ਕਿ ਜਬ ਤੂੰ ਏਹ ਮੇਰਾ ਗਿਆਨ ਚਿ
ਤ ਮੇਂ ਰਖੇਂਗਾ ਤਾਂ ਜਗਤ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਅਰ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾ ਤੁਝ ਕੋ ਮੋਹ ਨ ਵਿਆ
ਪੇਗਾ ਅਰ ਸਦਾ ਸਾਂਤਿ ਰਹੇਗੀ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਭ੍ਰਤ ਬੀਤ ਤੋ ਜੋ ਬਤੀ ਸੁਲਛ
ਣ ਕਉਣ ਹੈਂ ਜੇਹੜੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਬਿਆਸ ਕੋ ਦੀਏ ਥੇ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ
ਕਹਾ ਕਬਿਤ। ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਪ੍ਰਮਾਨ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕ੍ਰਿਆਵਿਤ ਸਦਾ ਸਜਨ ਸੁਭ
ਧ ਸਤ ਸੀਲ ਬ੍ਰਤਧਾਰੀ ਹੈ। ਵਿਚਖਣ ਦੈਨੈ ਜਪ ਵਿਸ੍ਵਾਸ ਵਿਦਨੀ ਬਵਪ
ਨਿਰਲੋਭ ਦਾਇਆ ਦਾਨ ਦੈਨੈ ਉਪਕਾਰੀ ਹੈ। ਭੂਛ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਇੰਦ੍ਰੀ ਜੀਤ ਸੁਚ
ਪ੍ਰਕਾਸ ਬੁਧਿ ਹਰਿ ਗੁਰ ਮੰਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਭਗਤਿ ਪਿਆਰੀ ਹੈ। ਸਾਸਤ੍ਰ ਗਧ ਮਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਤੁ ਤ੍ਰਣ ਬਾਸ ਧਾਮ ਬਤੀ ਸੁਭ ਲਛਣ ਨਾਰ ਜਗਤ ਮਝਾਰੀ ਹੈ॥ ਜ
ਬ ਏਹ ਕਬਿਤੁ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਹਾ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਏ
ਹ ਲਖਣ ਸਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸੁਨਾਵੋ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਪਹਿ
ਲਾ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਪੁੰਨ ਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਜਪੁ ਤਪੁ ਹੋਮ ਆਦਿਕੋਂ ਕੇ ਸਭੀ ਪੁੰ
ਨ ਹੈਂ ਤਿਸ ਕੋ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕਹੀਏ ਹੈ॥ ਅਰ ਦੂਜਾ ਪਰਮਾਨ ਕਹਾ ਹੈ ਸੋ ਮਹਾ
ਰਾਜ ਕੀ ਮਾਇਆ ਕੇ ਅਸਤ ਜਾਣਨਾ ਏਹ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹੈ॥ ਤੀਸਰਾ ਕੁਲ ਸੋ
ਉਤਮ ਖਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੋਵੈ॥ ਚੌਥਾ ਰੂਪ ਸੁੰਦਰ॥ ਪੰਜਵਾਂ ਗਿਆਨ ਸੋ ਵੇਦੋਂ ਅ
ਤੇ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ॥ ਛਠਵਾਂ ਸਰਬ ਕਾ ਸੁਜਾਨ॥ ਸਪਤਵਾਂ ਉਤਮ ਬੁਧ
॥ ਅਸਟਮ ਸਤ ਵਾਦੀ॥ ਨੌਵਾਂ ਸੀਲਵਾਨ॥ ਦਸਵਾਂ ਬ੍ਰਤਾਂ ਕੇ ਧਾਰਨਹਾਰਾ॥
ਯਾਰਵਾਂ ਬਿਚਖਣ ਜੋ ਚਿਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿਸ ਦੇਖਣਵਾਲਾ॥ ਬਾਰਵਾਂ ਨਿਮ੍ਰਤਾਵਾ
ਲਾ॥ ਤੇਰਵਾਂ ਜਪੁ ਪਾਠ ਧਰਮ ਅਰਥ ਸਦੀਵ ਕਰਨਵਾਲਾ॥ ਚੌਧਵਾਂ ਗੁ
ਰੋਂ ਕੇ ਵਚਨ ਪਰ ਪ੍ਰਤੀਤ॥ ਪੰਦ੍ਰਵਾਂ ਸਭਸ ਅਗੇ ਨੀਵਾਂ ਰਹਣਾ॥ ਸੋਲਵਾਂ
ਨਿਰਲੋਭ ਜੋ ਕਿਸੀ ਬਾਰਤਾ ਕਾ ਲੋਭ ਨ ਕਰੇ॥ ਸਤਾਰਵਾਂ ਸਭਸ ਪਰ ਦਇ
ਆ ਰਖਣੀ॥ ਅਠਾਰਵਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਵਿਦ੍ਯਾ ਧਨ ਮਾਇਆ ਹੋਵੈ
ਸੋ ਦਾਨ ਕਰਨਾ॥ ਉਨੀਸਵਾਂ ਪਰ ਉਪਕਾਰੀ॥ ਵੀਹਵਾਂ ਨਿਦ੍ਰਾ ਅਲਪ ਕਰ
ਨੀ॥ ਇਕੀਸਵਾਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕ ਜੀਤ ਰਖਨਾ॥ ਬਾਈਸਵਾਂ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਜਲ
ਮਿਤਕਾ ਕਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਰਖਨਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੇਹ ਕੋ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਕੀ ਮੈਲ ਸੇ ਨਿਆਰਾ
ਰਖਣਾ॥ ਤੇਈਸਵਾਂ ਸੁਭ ਪ੍ਰਕਾਸ ਜੋ ਆਪਨੇ ਅੰਤਰ ਉਕਿਰ ਸਤ ਕੂਠ ਸਮ
ਝ ਲੈਣਾ॥ ਚੌਬੀਸਵਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਭਗਤ॥ ਪਚੀਸਵਾਂ ਮਾਤਾ ਕੀ ਭਗਤਿ
ਛਬੀਸਵਾਂ ਪਿਤਾ ਕੀ ਭਗਤਿ॥ ਸਤਾਈਸਵਾਂ ਗੁਰੋਂ ਕੀ ਭਗਤਿ॥ ਅਠਾ
ਈਸਵਾਂ ਦਾਸਨ ਜੀਤਣ ਕੀ ਬੁਧਿ॥ ਉਨਤੀਸਵਾਂ ਸਾਸਤ੍ਰ ਵਿਦ੍ਯਾ॥ ਤੀ
ਸਵਾਂ ਧਰਮ ਕਾ ਗਿਆਤ॥ ਇਕਤੀਸਵਾਂ ਸੰਜਮ ਕਾ ਆਹਾਰੀ॥ ਬਤੀਸਵਾਂ ਕ
ਮਨ ਕੇ ਬਸ ਕਰਨਹਾਰਾ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਸਭ ਪ੍ਰੀਤ ਅਰ ਪਿਆਰ ਕਰਨੇਹਾਰ
ਸੋ ਇਹ ਬਤੀਸ ਲਖਣ ਸੁਭ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਇਆਸ ਮੇਂ ਪਾਏ ਕਹਿਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਜੀ ਕਈ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਬਿਆਸ ਜੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾ ਅਵਿਤਾਰ
ਹੈ ਅਰ ਕਈ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਬਿਸਨ ਕਾ ਅਵਿਤਾਰ ਹੈ ਅਰ ਕਈ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਬ੍ਰਿ
ਆਸ ਕੇ ਖਟ ਅੰਗੋਂ ਸੇ ਖਟ ਰਿਖੀ ਹੋਏ ਹੈਂ ਕਈ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਪੰਜ ਰਿਖੀ ਹੁਏ
ਹੈਂ ਅਰ ਬਿਆਸ ਜੀ ਭਿੰਨ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਕਹਾ ਕਲਪ ਕਲਪ ਮੈਂ
ਬਿਆਸ ਹੋਂਦੇ ਆਏ ਹੈਂ ਸੋ ਏਹ ਕਲਪਾਂ ਕਾ ਭੇਦ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਕਲਪ ਮੈਂ
ਬਿਆਸ ਜੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾ ਅਵਿਤਾਰ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ ਵੇਦਾਂ ਕਾ ਵਿਭਾਗ ਕੀਆ
ਹੈ ਸੋ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮੇ ਮਨ ਮੇਂ ਗਰਬ ਕੀਆ ਤੋ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਕਾਲ ਚਕਰ ਸੇ ਤਿ
ਸਕੇ ਖਟ ਅੰਗ ਭਿੰਨ ਕਰ ਦੀਏ ਅਰ ਸਿਰ ਕੇ ਤੇ ਹੀ ਬਿਆਸ ਹੂਆ ਅ
ਰ ਦੋਨੋ ਭੁਜਾ ਸੇ ਗੋਤਮ ਅਰ ਜੈਮਨ ਹੂਏ ਅਰ ਛਾਤੀ ਸੇ ਕਪਲ ਮੁਨ ਹੂ
ਆ ਅਰ ਦੋਨੋ ਪਾਉਂ ਸੇ ਸੇਸ ਨਾਗ ਅਰ ਕੈਨ ਰਿਖ ਏਹ ਹੂਏ ਹੈਂ ॥ ਤਾਂ
ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਜੀ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕੋ ਸ੍ਰਾਪ ਕਿਉਂ ਕਰ ਹੂਆ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤੋ ਜਗ
ਤ ਕਾ ਕਰਤਾ ਸੀ ॥ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ
ਦ੍ਵਾਦਸ ਮਹਾਵਾਕੇ ਸੇ ਸੰਪੂਰਨ ਜੀਵ ਕੀਏ ਅਰ ਜਗਤ ਕੇ ਉਤਪਤ ਕਰਨ
ਲਗਾ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕੇ ਮਨ ਵਿਚ ਗਰਬ ਆਇਆ ਜੋ ਮੇਰੇ ਬੀ ਬਿਨ ਹੋਰ ਕ
ਰਤਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ਤਬ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਕੋਪ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਰ
ਗਿਰ ਪੜਾ ਅਰ ਦੀਨ ਹੋਇ ਕੇ ਅਰ ਤਪ ਕਰਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਗਾ ਤ
ਬ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਆਗਿਆ ਆਈ ਕਿ ਤੂ ਸਤ ਜਨਮ ਧਾਰਕੈ ਮੇਰੇ ਅਵਿ
ਤਾਰਾਂ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੈਗਾ ਤਾ ਫਿਰ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਂਗਾ ਤਾਂ
ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਨੇ ਦਸ ਲਖ ਬਰਸ ਤਪ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਪੂਛਾ ਤੋ ਆਗਿਆ ਆਈ
ਕਿ ਮੁਝ ਨਿਰਗੁਣ ਸਰੂਪ ਕਉ ਤੋ ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਿਆ ਸਮਾਨ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ
ਨੇ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਬਿਸਨ ਕੋ ਵਰ ਦੀਆ ਥਾ ਕਿ ਤੇਰੇ ਮੇਂ ਅਰ ਮੇਰੇ ਮੇਂ ਭੇਦ ਕਛੁ
ਨਹੀਂ ਅਰ ਜਬ ਜਬ ਮੇਰੇ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਕੋਈ ਦੁਖ ਦੇਵੇ ਤਬ ਤਬ ਤੂ ਅਵਤਾ
ਰ ਧਾਰਕੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕਰਨੀ ਅਰ ਦੁਸਟਾਂ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰਨਾ ਅਰ
ਜੋ ਜੋ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਕਾ ਜਾਪ ਜਪੇਂਗੇ ਤਿਨਾਂ ਕਾ ਭੀ ਮੈਂ ਉਧਾਰ ਕਰ ਲੇਵਊਂਗਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਭਤੇ ਤੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਸਪਤ ਜਨਮ ਕਾ ਜਸ ਗਾਉ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਥਮੇ ਬ੍ਰਹਮੇ
ਬਾਲਮੀਕ ਕਾ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ ਅਰ ਰਮਾਇਣ ਕਾ ਜਸੁ ਗਾਇਆ
ਬਹੁੜੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਸਪ ਕਾ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ ਅਰ ਦਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਕੀ
ਆਂ ਚਾਰ ਬੇਟੀਆਂ ਵਰੀਆਂ ਅਰ ਸੋਮੇ ਰਿਖੀ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਅਸਿ ਅਵ
ਤਾਰ ਹੂਏ ਥੇ ਤਿਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀ॥ ਬਹੁੜ ਜਬ ਰਾਜੇ ਬਲ ਕੇ ਗਰਬ
ਉਤਪਤਿ ਹੂਆ ਤਬ ਉਸ ਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਸਤੇ ਸੁਕਰ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ
ਕਰ ਅਰ ਨੀਤੀਆਂ ਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲਾਇ ਕਰ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਉਪਮਾ ਬਲ
ਕੋ ਸੁਨਾਈ ਕਿ ਇਹ ਬੜਾ ਛਲੀਆ ਹੈ ਅਰ ਇਸ ਨੇ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਆਦਿ
ਬੜੇ ਬੜੇ ਦੁਸਟ ਮਾਰੇ ਹੈਂ ਔਰ ਅਬ ਏਹ ਬਾਵਨ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਤੇਰੇ ਪਾਸ
ਆਇਆ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਇਸ ਕਉ ਦਾਨ ਨਹੀ ਦੇਣਾ॥ ਅਰ ਬਹੁੜ ਦੇਵ
ਤਿਆਂ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬ੍ਰਹਸਪਤ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਦੇ
ਵਤਿਆਂ ਕਾ ਗੁਰੂ ਆਣ ਹੂਆ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਬਿਸਨ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾ
ਸੁਣਾਈ॥ ਪੁਨ ਦੁਆਪੁਰ ਮੇ ਜਬ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ਹੂਏ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮ
ਬਿਆਸ ਕਾ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਗਵਤ ਕਾ ਗ੍ਰੰਥ ਕੀਆ ਅ
ਰ ਸਭ ਅਵਤਾਰੋਂ ਕੀ ਉਪਮਾ ਸੁਣਾਈ ਅਰ ਅਠਾਰਾ ਪਰਬ ਮਹਾਭਾਰ
ਥ ਕੇ ਕੀਏ ਸੋ ਏਹ ਪੰਜਮਾਂ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾ ਭਇਆ ਅਰ ਜਬ
ਵਿਆਸ ਨੇ ਗਰਬ ਕੀਆ ਤਬ ਕਾਲ ਰੂਪ ਸੋ ਖਟ ਅੰਗੋਂ ਕੇ ਖਟ ਰਿਖ
ਹੋ ਜਾਤੇ ਭਏ ਅਰ ਤਿਨੋਂ ਨੇ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀਏ ਤਾਂ ਛੇਵਾਂ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹ
ਮਾ ਕਾ ਖਟ ਰਿਖ ਵਿਆਸ ਹੋਤ ਭਇਆ॥ ਬਹੁੜੇ ਕਲਜੁਗ ਭਇਆ
ਤਬ ਸਤਵਾਂ ਅਵਤਾਰ ਰਾਜਾ ਬਿਕ੍ਰਮਾਜੀਤ ਭਇਆ ਅਰ ਰਘੁਵੰਸੀ
ਆਂ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਣਾਈ॥ ਬਹੁੜੇ ਅਠਵਾਂ ਅਵਤਾਰ ਕਾਲਦਾਸ ਸੋ ਕਲਿ ਕ
ਲ ਸਪਨ ਹੋਤ ਭਇਆ॥ ਤਬ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਜੀ ਖੋੜਸ ਕਲਾ ਕੌ
ਣ ਹੈਨ॥ ਸਲੋਕ ॥ ਖੋੜਸ ਕਲਾ ਬਖਾਨੀਏ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਤ
ਹ ਜਾਨ ਨਾਮਿ ਜਮ ਧਰਮ ਬਿਦਿਆ ਕਲਾ ਪੁਨ ਅਧਿਆਤਮ ਮਾਨ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਸਟਮ ਅਕਲ ਕਲਾ ਕਹੀ ਦਾਇਆ ਦਾਨ ਪੁਨ ਨੇਮਾ ਜਤ ਸਤ
ਬ੍ਰਹਮ ਪਛਾਣ ਸਰਬ ਚਤੁਰਤਾ ਪ੍ਰੇਮ ॥ ਸੋ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਆ ਏਹ ਹੈ ॥
ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਖੋਲ ਸਕਲ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਕੇ ਕਹੋ ॥ ਤਾਂ
ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਾ । ਪ੍ਰਥਮੇ ਗਿਆਨ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਬ ਮੈਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੋ ਜਾ
ਣਨ ਦੂਜੀ ਧਿਆਨ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਧਿਆ
ਨ ਠਹਿਰਾਵਣਾ ਕਿਆ ਆਪਣੇ ਅੰਗ ਕੇ ਬੀਚ ਧਿਆਨ ਠਹਿਰਾਵਣਾ
॥ ਤੀਜੀ ਹਠ ਕਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਹੋਵੈਂ ਸੋ ਹਠ ਕਰਕੇ ਕਰ ਛੋਡਣਾ
ਅਰ ਆਲਸ ਨਹੀਂ ਕਰਣਾ ॥ ਚੌਥੀ ਸੰਜਮ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਸ ਅਪਨੇ ਮਹਾ
ਰਾਜ ਕੇ ਤੁਸਨ ਮੇਂ ਲਾਵਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਲਾ ਜੋ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਸੋ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕ
ਰਨੀ ਅਰ ਪਦਾਰਥ ਭੀ ਧਰਮ ਦੇ ਅਰਥ ਲਾਵਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੋ ਕੁਛ ਖਰਚਣਾ
ਹੋਵੇ ਸੋ ਭੀ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਖਰਚਣਾ ॥ ਪੰਜਮੀ ਧਰਮ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਧਰਮ ਕ
ਰਨਾ ਅਰ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ॥ ਖਸ਼ਟੀ ਵਿਦਿਆ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਬ ਵਿਦਿਆ ਮੈਂ
ਪ੍ਰਬੀਣ ਹੋਣਾ ॥ ਸਪਤਮੀ ਆਧਿਆਤਮ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰ ਅਰ ਆਤ
ਮੇ ਕੋ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਜਾਣਨਾ ॥ ਅਠਵੀਂ ਅਕਲ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪਣੀ ਬੁਧ ਕੋ
ਉਜਲ ਰਖਣਾ ॥ ਨੌਵੀਂ ਦਾਇਆ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਬ ਜੀਵਾਂ ਪਰ ਦਾਇਆ
ਰਖਣੀ ॥ ਦਸਵੀਂ ਦਾਨ ਕਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਪਾਸ ਹੋਵੇ ਸੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਨਾਮਿਤ ਦੇਣਾ
ਯਾਰਵੀਂ ਨੇਮ ਕਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਨੇਮ ਬੰਨਣਾ ਸੋ ਨਿਬਾਹੁਣਾ ॥ ਬਾਰਵੀਂ ਜ
ਤ ਕਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਅਤੀਤ ਹੋਵੈ ਤਉ ਬੀਰਜ ਗਿਰਨ ਨ ਦੇਣਾ ਅਰ ਜੋ ਗ੍ਰਿ
ਹਸਤੀ ਹੋਵੈ ਤਉ ਆਪਣੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਬਗੈਰ ਹੋਰ ਪਾਸ ਜਾਇ ਮਨਨਾ ਕਲਾ
ਅਰ ਤੇਰਵੀਂ ਸਚ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਚ ਬੋਲਣਾ ਅਰ ਸਤ ਕਮਾਵਣਾ ॥ ਚੌਦਵੀਂ ਬ੍ਰ
ਹਮ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਪਛਾਣਨਾ ॥ ਪੰਦ੍ਰਵੀਂ ਚਤੁਰਤ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਬ ਚਤ
ਰੀਆਂ ਮੇਂ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ ॥ ਸੋਲਵੀਂ ਪ੍ਰੇਮ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਨਾਮ ਕ
ਹੋਣਾ ॥ ਸੋ ਏਹ ਸੋਲਾਂ ਕਲਾ ਸਪੰਨ ਕਲਾ ਦਾਸ ਭਾਇਆ ਸੋ ਏਹ ਅਠਰੂਪ
ਧਾਰਕਰ ਅਰ ਗੁਣ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਕੇ ਗਾਇ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਨੂੰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤ੍ਰਿਭੁਜਾ॥ ਸੋ ਏਹ ਕਲਪ ਮੇਂ ਬਿਆਸ ਜੀ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਾ ਅਵਤਾਰ ਹੂਆ

ਪਉੜੀ ਬਾਰਵੀਂ ਚਲੀ ॥ ਦੁਆਪੁਰ ਜੁਗ ਬੀਤਤ ਭਏ ਕਲਜੁਗ ਕੇ ਸਿਰ
ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਈ ॥ ਵੇਦ ਅਥਰਬਣ ਥਾਪਿਆ ਉਤਰ ਮੁਖ ਗੁਰਮੁਖ ਗੁਨ ਗਾ
ਈ ॥ ਕਪਲ ਰਿਖੀਸਰ ਸਾਂਖ ਮਥ ਅਥਰਬਣ ਬੇਦ ਕੀ ਰਿਚਾ ਸੁਨਾਈ ॥ ਗਿ
ਆਨ ਮਹਾਰਸ ਪੀਅ ਕੈ ਸਿਮਰੇ ਨਿਤ ਅਨਿਤ ਨਿਆਈ ॥ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾ ਨ
ਹੀ ਪਾਈਐ ਜੇ ਕੋਈ ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਕਰ ਧਾਈ ॥ ਕਰਮ ਜੋਗ ਦੇਹੀ ਕਰੇ ਸੋ ਅਨਿ
ਤ ਖਿਨ ਟਿਕੈ ਨ ਰਾਈ ॥ ਗਿਆਨ ਸਮੇਤ ਸੁਖ ਰੂਪ ਹੈ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਾ ਭਰਮ
ਚੁਕਾਈ ॥ ਗੁਰਮੁਖ ਗਿਆਨੀ ਸਹਜਿ ਸਮਾਈ ॥੧੨॥੮॥੮॥੮॥੮॥

ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਬ ਦੁਆਪੁਰ ਜੁਗ ਬੀਤ ਗਇਆ ਅਰ ਦੁਆਪੁਰ ਜੁਗ ਕਾ ਸਾਮ ਬੇਦ ਬਿਆਸ ਜੀ ਥਾਪਿਆ ਤਬ ਕਲਜੁਗ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਿਆ ਤਾਂ ਅਥਰਬਣ ਬੇਦ ਕਉ ਤੀਨ ਰਿਖੀਆਂ ਥਾਪਿਆ ਸੋ ਉਤ੍ਰ ਮੁਖ ਅੰਗਾਰ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕੇ ਬੇਦ ਥਾ ਤਿਸ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮੇ ਕਪਲ ਰਿਖੀਸਰ ਨੇ ਥਾਪਿਆ ਅਰ ਸਾਂਖ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਦੇਹ ਅਨਿਤ ਹੈ ਅਰ ਜੀਵ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਸਤ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀ ਦੇਹ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨ ਨਿਵਿਰਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅੰਨ੍ਹੈ ਵਿਵੇਕ ਕਰਕੇ ਜੀਉ ਸਤ ਕਾ ਸਾਖੀ ਜਾਣੋ ਅਰ ਨਿਸਚੈ ਕਰੋ ਕਿ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾ ਮਹਾਰਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਅਤੇ ਕਰਮ ਅਰ ਜੋਗ ਅਗਿਆਨ ਕੇ ਮਿਟਾਇ ਨਹੀਂ ਸਕਤੇ॥ ਜੈਸੇ ਤਾਰਿਆਂ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਰ ਦੀਪਕ ਕਾ ਉਜਿਆਰਾ ਰਾਤ ਕੋ ਮਿਟਾਇ ਨਹੀਂ ਸਕਤਾ ਤੈਸੇ ਅਉਰ ਜਤਨ ਅਗਿਆਨ ਕੇ ਮਿਟਾਇ ਨਹੀਂ ਸਕਤੇ॥ ਸੋ ਜੈਸੇ ਰਾਤ ਕੇ ਅੰਧੇਰੇ ਕੇ ਮਿਟਾਉਨ ਨੂੰ ਏਕ ਹੀ ਸੂਰਜ ਸਾਮਰਥ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਅਗਿਆਨ ਕੇ ਮਿਟਾਉਣ ਕੋ ਏਕ ਗਿਆਨ ਸਾਮਰਥ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਕੋ ਮਿਲ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੇ ਕਹੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਮਰਤੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤੋ ਉਨ ਕਾ ਅਗਿਆਨ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਮਿਟ ਜਾਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਪੁਰਖ ਵੈਦ ਸੇ ਔਖਧੀ ਲੀ ਖਾਵੈ ਔਰ ਸਿਮਰਤੀ ਕਰੈ ਤਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਿਸਕਾ ਰੋਗ ਸੀਘ੍ਰ ਹੀ ਮਿਟ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤੈਸੇ ਹੀ ਜੋ ਸਿਖ ਸਤਿਗੁਰਾਂ
ਕਾ ਸਬਦ ਭੀ ਸੁਣੇ ਅਤੇ ਸਿਖੀ ਦੀਆਂ ਰਹਿਤਾਂ ਭੀ ਰਖੇ ਤਿਸਨੂੰ ਗਿ
ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ॥ ਅਗੇ ਪਉੜੀ ਤੇਰਵੀਂ ਚਲੀ ॥ ॥

॥ਬੇਦ ਅਥਰਬਣ ਮਥਨ ਕਰ ਗੁਰਮੁਖ ਬਾਸੇਖਕ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ॥ ਜੇਹਾ ਬੀ
ਜੈ ਸੋ ਲੁਣੈ ਸਮੇਂ ਬਿਨਾ ਫਲ ਹਥਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰ ਸਭ ਕੋ ਮੰਨੈ ਹੁਕ
ਮ ਸੋ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵੈ ॥ ਆਪੋ ਕਛੂ ਨ ਹੋਵਈ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਨਾ ਮਨਿ ਵਸਾਵੈ ॥
ਜੈਸਾ ਕਰੇ ਤੈਸਾ ਲਹੈ ਰਿਖ ਕਣਾਦਿਕ ਭਾਖ ਸੁਣਾਵੈ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਕਾ ਅਨਿ
ਆਉ ਸੁਣ ਫੇੜੈ ਇਕ ਸਭ ਜਗਤ ਮਰਾਵੈ ॥ ਤ੍ਰੇਤੇ ਨਗਰੀ ਪੀੜੀਐ ਦੁਆ
ਪੁਰ ਵੰਸ ਕੁਵੰਸ ਕੁਹਾਵੈ ॥ ਕਲਜੁਗ ਜੋ ਫੇੜੇ ਸੋ ਪਾਵੈ ॥੧੩॥ਵ॥ਵ॥

ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਬਹੁਤੇ ਕੰਨ ਰਿਖ ਨੇ ਅਥਰਬਣ ਬੇਦ ਮਥਿਆ ਅਰ
ਬਾਸੇਖਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀਆ ਅਰ ਉਸ ਮੇਂ ਸਮਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਖਿਆ ਜੋ ਸਮੇ
ਸਿਰ ਖੇਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸਮੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ਸੋ ਤੈਸੇ ਸੁਭ ਸਮੇ ਸੁਭ
ਕਰਮ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਅਸੁਭ ਸਮੇ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਸਮਾਂ ਵਿਚਾਰਕੇ
ਕਾਜ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਨਿਰਨੈ ਕੀਆ ਕਿ ਕਲਜੁਗ ਜੋ ਹੈ ਸੋ
ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਸਮਾ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਆਗਿਆ ਸੀ
ਰੀ ਕਰ ਮੰਨਣੀ ਅਰ ਨਾਮੁ ਜਪਣਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਅਗਲੇ ਜੁਗਾਂ ਮੇ ਬਡੇ
ਅਨਿਆਉ ਸੇ ॥ ਜੈਸਾ ਕਿ ਸਤਜੁਗ ਮੇਂ ਏਕ ਕੋਈ ਅਪਕਰਮ ਕਰੇ
ਤੋ ਸਾਰੇ ਦੇਸ ਕੋ ਡੰਡੁ ਹੋਵੈ ਅਰ ਤ੍ਰੇਤੇ ਜੁਗ ਮੇਂ ਏਕ ਕੋਈ ਪਾਪ ਕਰੇ ਤੋ ਸ
ਰੀ ਨਗਰੀ ਕੋ ਪੀੜਾ ਹੋਵੈ ਅਰ ਦੁਆਪੁਰ ਮੇਂ ਜੋ ਕੋਈ ਪਾਪ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉ
ਸਕੇ ਲੜਕੇ ਅਰ ਦਾਦੇ ਕੇ ਪਰਵਾਰ ਕੋ ਦੁਖ ਹੋਵੈ ਅਤੇ ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਜਿ
ਸ ਹੱਥ ਕਰੇ ਤਿਸ ਹੀ ਹੱਥ ਪਾ ਲੇਵੇ ॥ ਬਹੁਤੇ ਔਰ ਜੁਗਾਂ ਮੇਂ ਹਜਾਰ ਬਰਖ
ਤਪ ਕਰੇ ਅਰ ਬ੍ਰਤ ਨੇਮ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਛ ਤਿਸ ਕੋ ਫਲ ਹੋਤਾ ਥਾ ਸੋ ਤੈਸਾ
ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਚਾਰ ਘੜੀਆਂ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਅਰ ਨਾਮ ਜਪੇ ਤੋ ਤਿਨ ਕੋ ਫ
ਲ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਰਨਾਂ ਜੁਗਾਂ ਸੇ ਏਹ ਵਿਸੇਖ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

॥ਪਉੜੀ ਚਉਧਵੀਂ ਰਵੀ(?) ॥ਸੇਸ ਨਾਗ ਪਤੰਜਲ ਮਥਿਆ ਗੁਰਮੁਖ ਸਾਸ
ਤ੍ਰ ਨਾਗ ਸੁਣਾਈ॥ਵੇਦ ਅਥਰਬਣ ਬੋਲਿਆ ਜੋਗ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਭਰਮ ਚੁ
ਕਾਈ॥ਜਿਉਂ ਕਰ ਮੈਲੀ ਆਰਸੀ ਸਿਕਲ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਮੁਖ ਦਿਖਲਾਈ॥
॥ਜੋਗ ਪਦਾਰਥ ਨਿਰਮਲਾ ਅਨਹਦ ਧੁਨਿ ਅੰਦਰਿ ਲਿਵ ਲਾਈ॥ਅਸ੍ਟਦ
ਸਾ ਸਿਧ ਨਉ ਨਿਧੀ ਗੁਰਮੁਖ ਜੋਗੀ ਚਰਨ ਲਗਾਈ॥ਤ੍ਰਿਹੁ ਜੁਗਾਂ ਕੀ ਬਾ
ਸਨਾ ਕਲਜੁਗ ਪਾਤੰਜਲ ਵਿਚ ਪਾਈ॥ਹਥੋ ਹਥੀ ਪਾਈਐ ਭਗਤਿ ਜੋਗ
ਕੀ ਪੂਰਬ ਕਮਾਈ॥ਨਾਮ ਦਾਨ ਇਸਨਾਨ ਸੁਭਾਈ॥੧੪॥੮॥੮॥੮॥

ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਬਹੁੜ੍ਹ ਸੇਸਨਾਗ ਰਿਖੀ ਸਰਨੇ ਅਥਰਬਣ ਬੇਦ ਕੋ
ਮਥਕਰ ਪਾਤੰਜਲ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀਆ ਅਰ ਸਮਝਾਇਆ ਜੋ ਹੈ ਭਾਈ ਜੀ
ਬੇਦ ਅਥਰਬਣ ਇਉਂ ਕਹਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੈਸੇ ਮੈਲੀ ਆਰਸੀ ਸਿਕਲ ਕੀ
ਏ ਬਿਨ ਮੁਖ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਵਤੀ ਤੈਸੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਅਸਟਾਂਗ ਜੋਗ
ਬਿਨ ਸੁਧ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਅਰ ਆਤਮ ਕਾ ਦਰਸਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ
॥ਅਰ ਜੋ ਜੋਗ ਸਾਧਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਅਕਾਸ ਰੂਪੀ ਉਦਰ ਮੇਂ ਖੁਧਿ
ਆ ਸਹਾਰਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਮੇਂ ਅਨਾਹਤ ਰੂਪੀ ਧੁਨ ਖੁਲਤੀਆਂ ਹੈਂ ਅਰ
ਤਿਸ ਕੀ ਲਿਵ ਧੁਨ ਸਾਥ ਲਾਗ ਜਾਤੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਤਤ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰਤਾ ਹੈ
ਤਬ ਅਠਾਰਾਂ ਸਿਧੀਆਂ ਅਰ ਨਉ ਨਿਧੀਆਂ ਤਿਸ ਕਾਮੀ ਜੋਗੀ ਕੇ ਪਿਛੈ ਲਗੀ
ਆਂ ਫਿਰਤੀਆਂ ਹੈਂ ਅਤੇ ਓਹ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ
ਵੀਚਾਰ ਕਰ ਭਗਤ ਜੋਗ ਪ੍ਰਮਾਨ ਰਖਾ ਹੈ ਸੋ ਇਸਨਾਨ ਕਰਨਾ ਅ
ਰ ਦਾਨ ਦੇਨਾ ਅਰ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਅਰ ਸਤ ਸੰਗ ਕਰਨਾ॥ਪਉੜੀ ਪੰਦ੍ਰਵੀਂ

ਜੁਗ ਜੁਗ ਮੇਰ ਸਰੀਰ ਕਾ ਬਾਸਨਾ ਬਧਾ ਆਵੈ ਜਾਵੈ॥ਫਿਰ ਫਿਰ ਫੇਰ ਵਟਾ
ਈਐ ਗਿਆਨੀ ਹੋਇ ਮਰਮ ਕਉ ਪਾਵੈ॥ਸਤਿਜੁਗ ਦੂਜਾ ਭਰਮ ਕਰ ਤ੍ਰੇਤੇ ਵਿ
ਚ ਜੋਨੀ ਫਿਰ ਆਵੈ॥ਤ੍ਰੇਤੇ ਕਰਮਾ ਬਾਧਤੇ ਦੁਆਪੁਰ ਫਿਰ ਅਵਤਾਰ ਕ
ਰਾਵੈ॥ਦੁਆਪੁਰ ਮਮਤਾ ਅਹੰਕਰ ਹਉਮੈਂ ਅੰਦਰਿ ਗਰਬ ਗਲਾਵੈ॥ਤ੍ਰਿ
ਹੁ ਜੁਗਾਂ ਕੇ ਕਰਮ ਕਰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਸੰਸਾ ਨ ਚੁਕਾਵੈ॥ਫਿਰ ਕਲਜੁਗ ਅੰਦਰਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੇਹ ਧਰ ਕਰਮਾਂ ਅੰਦਰ ਫੇਰ ਫਸਾਵੈ ॥ ਅਉਸਰ ਚੂਕਾ ਹਥਿ ਨ ਆਵੈ ॥੧੫॥

ਭਾਈ ਜੀ ਕਹੈਂ ਜੁਗਾਂ ਜੁਗਾਂ ਮੇਂ ਜਿਨ ਕੇ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਹੂਆ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਤੋ ਵਾਸਨਾ ਕਾ ਅੰਕੁਰ ਦਗਧ ਭਇਆ ਔਰ ਜੋ ਜਨ ਸੇ ਅਗਿਆਨੀ ਹੈਂ ਸੋ ਵਾਸਨਾ ਕੇ ਜਾਲ ਸੇ ਬੰਧੇ ਹੂਏ ਫੇਰ ਫੇਰ ਜੁਗੋਂ ਮੇਂ ਸਰੀਰ ਧਾਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਸਤਿਜੁਗ ਮੇਂ ਜਿਨ ਕਾ ਭਰਮ ਰਹਾ ਹੈ ਸੋ ਜੂਨ ਮੇਂ ਭ੍ਰਮਤੇ ਭ੍ਰਮਤੇ ਫੇਰ ਤ੍ਰੇਤੇ ਮੇਂ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਧਾਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਤ੍ਰੇਤੇ ਮੇਂ ਭੀ ਜੋ ਅਗਿਆਨ ਕਰ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਜੇਵੜੇ ਸੇਂ ਬਾਧੇ ਰਹੇ ਸੋ ਬਹੁਤ ਜੂਨ ਭੋਗਕਰ ਫੇਰ ਦੁਆਪੁਰ ਮੇਂ ਮਾਨਸ ਜਨਮ ਧਾਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਦੁਆਪੁਰ ਮੇਂ ਭੀ ਜੋ ਔਰ ਜੋ ਰਹੇ ਸੋ ਹਉਮੈ ਮੇਂ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਸਾਥ ਬਾਂਧੇ ਹੂਏ ਗਰਭ ਜੂਨਾਂ ਮਾਹਿ ਫਿਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਫੇਰ ਕਲਜੁਗ ਅੰਦਰ ਜਨਮ ਲੇਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਭੀ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਉ ਮਿਲੈ ਸੋ ਤੌ ਨਾਮ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾਂ ਕਰ ਗਿਆਨ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਅਗਿਆਨੀ ਗੁਰੂ ਕਉ ਮਿਲੈ ਤੌ ਫਿਰ ਕਰਮਾਂ ਅੰਦਰ ਫਸਾ ਰਹਿਤਾ ਹੈ ॥ ਤਾਂਤੇ ਇਹ ਸਮਾਂ ਬੀਤਿਆ ਫਿਰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਆਵਤਾ ਅਰ ਪਛਤਾਵਾ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਤਾ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਜੀ ਕਲਜੁਗ ਕੀ ਸਾਧਨ ਭੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹੋ ॥ ॥ਪਉੜੀ ਸੋਲਵੀਂ ਚਲੀ॥

॥ਕਲਜੁਗ ਕੀ ਸੁਣ ਸਾਧਨਾ ਕਰਮ ਕਿਰਤ ਕੀ ਚਲੈ ਨ ਕਾਈ ॥ ਬਿਨਾ ਭਜਨ
ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਭਾਉ ਭਗਤ ਬਿਨ ਠਉਰ ਨ ਪਾਈ ॥ ਲਹੈ ਕਮਾਣਾ ਏਤ ਜੁਗਿ ਪਿ
ਛਲੀ ਜੁੱਗੀਂ ਕਰੀ ਕਮਾਈ ॥ ਪਾਇਆ ਮਾਨਸ ਦੇਹ ਕੈ ਐਥੈ ਚੁਕਿਆਂ ਠਉਰ
ਨ ਠਾਈ ॥ ਕਲਜੁਗ ਕੇ ਉਪਕਾਰ ਸੁਣ ਜੈਸੇ ਬੇਦ ਅਥਰਬਣ ਗਾਈ ॥ ਭਾਉ
ਭਗਤਿ ਪਰਵਾਣ ਹੈ ਜੱਗ ਹੋਮ ਗੁਰ ਪੁਰਬ ਕਮਾਈ ॥ ਕਰਕੈ ਨੀਚ ਸਦਾ
ਵਣਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਭ ਅੰਦਰ ਲੇਖੈ ਪਾਈ ॥ ਕਲਜੁਗ ਨਾਵੈਂ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ॥੧੬॥

ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਲਜੁਗ ਕੀ ਸਾਧਨਾ ਸੁਣੋ ਕਿ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਰਮ ਧਰਮ ਹੋ ਨਹੀਂ ਆਵਦਾ ਪਰ ਇਕ ਭਜਨ ਭਗਵਾਨ ਕਾ ਅਰ ਇਕ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਹੋਇ ਆਂਵਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋਈ ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਲੇਖੇ ਪਵਤੀ ਹੈ ॥ ਅਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਹਿਲੇ ਸੁਭ ਕਰਮੋਂ ਕਰ ਫਲ ਕਲ ਜੁਗ ਮੇਂ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਪਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਇਥੇ ਜੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਨਾਮ ਜੀਵ ਨ ਜਪੇਗਾ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਠੌਰ ਕਾਈ ਨਹੀ॥ ਅਰ ਕਲ ਜੁਗ ਕੇ ਧਰਮ ਅਥਰਬਣ ਵੇਦ ਨੇ ਐਸੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ਕਿ ਤਉਤ੍ਰ ਸਤ ਕਰਨਾ ਅਰ ਨਾਮੁ ਜਪਣਾ ਅਰ ਜਗ ਹੋਮ ਸੋ ਜਗ ਹੋਮ ਕਲਜੁਗ ਕੇ ਏਹ ਹੈਂ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਗੁਰ ਭਾਈਆਂ ਅਰ ਸਿਖਾਂ ਕਉ ਖੁਲਾਵਣਾ ਅਰ ਆਪ ਕੋ ਨੀਚ ਸਦਾਵਣਾ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਲ ਜੁਗ ਮੇਂ ਏਕ ਨਾਮ ਹੀ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਬ ਏਕ ਜੁਗ ਬੀਤਤਾ ਹੈ ਅਰ ਦੂਸਰਾ ਆਵਣੇ ਲਗਤਾ ਹੈ ਤੋ ਕਿਆ ਵਰਤਾਰਾ ਵਰਤਤਾ ਹੈ

ਪੌੜੀ ਸਤਾਰਵੀਂ ਚਲੀ ॥ ਜੁਗ ਗਰਦੀ ਜਬ ਹੋਵਹੇ ਉਲਟੇ ਜੁਗ ਕਿਆ ਹੋਇ ਅਵਤਾਰਾ॥ ਉਠੇ ਗਿਲਾਨ ਜਗਤ ਵਿਚ ਵਰਤੈ ਪਾਪ ਭ੍ਰਸਿਟ ਸੰਸਾਰਾ॥ ਵਰਨਾਵਰਨ ਨ ਭਾਵਨੀ ਖਹਿ ਖਹਿ ਜਲਨ ਬਾਂਸ ਅੰਗਿਆਰਾ॥ ਨਿੰਦਿਆ ਚਲੈ ਵੇਦ ਕੀ ਸਮਝਨ ਨਹਿ ਅਗਿਆਨ ਗੁਬਾਰਾ॥ ਬੇਦ ਗਿਰੰਥ ਗੁਰ ਹਟ ਹੈ ਜਿਸ ਲਗ ਭਉਜਲ ਪਾਰ ਉਤਾਰਾ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਝ ਨ ਬੁਝੀਐ ਜਿਚਰ ਧਰੇ ਨ ਪ੍ਰਭੁ ਅਵਤਾਰਾ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਇਕ ਹੈ ਸਚਾ ਸਾਹੁ ਜਗਤ ਵਣਜਾਰਾ॥ ਚੜੈ ਸੂਰ ਮਿਟ ਜਾਇ ਅੰਧਾਰਾ ॥੧੭॥

ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਕਹਾ ਜਬ ਜੁਗ ਉਲਟਣੇ ਕਾ ਸਮਾ ਆਵਤਾ ਹੈ ਤਬ ਜਗਤ ਮੇਂ ਗਿਲਾਨ ਵਰਤ ਜਾਤੀ ਹੈ ਅਰ ਵਰਨ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਹੋਰ ਵਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਭਾਵਤੇ ਅਰ ਭਾਈਆਂ ਕੋ ਭਾਈ ਨਹੀਂ ਭਾਵਤੇ ਅਰ ਜੈਸੇ ਬਾਂਸ ਆਪਸ ਮੇਂ ਖਹਿ ਖਹਿ ਕਰ ਬਨ ਕਉ ਦਗਧ ਕਰਤੇ ਹੈ ਤੈਸੇ ਆਪਸ ਮੇਂ ਖਹਿ ਖਹਿ ਕਰ ਜੀਵ ਅਪਨੇ ਧਰਮ ਕਰਮ ਤੇ ਹੀਨ ਹੋਇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਪਾਪ ਕਰਨ ਮੇਂ ਸਭ ਜਗ ਵਰਤ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਵੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੀ ਸਮਝ ਜੀਵ ਨਹੀਂ ਰਖਤੇ ਅਰ ਵੇਦੋਂ ਕੇ ਪਾਠ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭੀ ਪਾਪੋਂ ਮੇਂ ਵਰਤ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਲੋਕ ਵੇਦੋਂ ਕੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਤੁਛ ਬੁਧ ਕਰ ਤਤ ਪਰਮ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਤੇ ਸੋ ਜੈਸੇ ਕਿਸੀ ਹਟੀ ਵਾਲੇ ਕੀ ਹਟ ਪਰ ਸੌਦਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਚਾਰੋ ਵੇਦ ਈਸਰ ਕੀ ਹਟ ਹੈ ਅਰ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਸੌਦਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਵੇਦੋਂ ਕੋ ਪੜ੍ਹਤੇ ਸੁਨਤੇ ਹੈਂ ਤਿਨਕੇ ਪਾਪ ਕਟੀਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਤਿਨ ਕਉ ਗਿਆਨ ਅਰ ਭਗਤਿ ਅਰ ਸੁਭ ਕਰਮ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਹਟ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੋ ਇਸ ਕਉ ਸੁਣਤੇ ਪੜ੍ਹਤੇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕਉ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਕੇ ਜਹਾਜ਼ ਪਰ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕਰ ਅਗਿਆਨ ਕੇ ਭਉਜਲ ਸੇ ਪਾਰ ਉਤਾਰ ਦੇਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸੋਈ ਮਹਾਰਾਜ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਾ ਸਰੂਪ ਧਰ ਕਰ ਵੇਦਾਂ ਕਉ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸੋਈ ਮਹਾਰਾਜ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੈ ਵੇਦਾਂ ਕੇ ਧਰਮ ਕੋ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਕੀ ਬਾਣੀ ਮੇਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਆ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰੇ ਬਿਨਾ ਵੇਦੋਂ ਕੇ ਗਿਆਨ ਕੀ ਸਮਝ ਜੀਵਾਂ ਕੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੀ ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰ ਪਰਮੇਸਰ ਏਕ ਹੀ ਹੈਂ ਕਿਉਂ ਜੋ ਈਸਰ ਰਿਜਕ ਦੇਣੇ ਕਾ ਸਾਹ ਹੈ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਦੇਣੇ ਕਾ ਸਾਹ ਹੈ ਸੋ ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਕੀਆਂ ਕਿਰਣਾਂ ਸੇ ਅੰਧੇਰਾ ਮਿਟ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੇ ਸਬਦ ਸੇ ਅਗਿਆਨ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਜੈਸੇ ਔਰ ਜੁਗਾਂ ਮੇਂ ਅਵਤਾਰ ਹੋਤੇ ਆਏ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਕਲਜੁਗ ਕੋ ਕੌਨ ਅਉਤਾਰ ਹੈ ॥

॥ਅਠਾਰਵੀ ਪੌੜੀ ਚਲੀ ॥ਕਲਜੁਗ ਬੋਧ ਅਵਤਾਰ ਹੈ ਬੋਧ ਅਬੋਧ ਨ ਦ੍ਰਿਸੀ ਆਵੈ ॥ ਕੋਇ ਨ ਕਿਸੈ ਵਰਜਈ ਸੋਈ ਕਰੈ ਜੋਈ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ॥ ਕਿਸੇ ਪੁਜਾਈ ਸਿਲਾ ਸੁੰਨਿ ਕੋਈ ਗੋਰੀ ਮੜ੍ਹੀ ਪੁਜਾਵੈ ॥ ਤੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਪਾਖੰਡ ਕਰਿ ਕਲਹਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਹੁ ਵਾਦ ਵਧਾਵੈ ॥ ਆਪੋ ਧਾਪੀ ਹੋਇ ਕੈ ਨਿਆਰੇ ਨਿਆਰੇ ਧਰਮ ਚਲਾਵੈ ॥ ਕੋਈ ਪੂਜੈ ਚੰਦ ਸੂਰ ਕੋਈ ਧਰਤਿ ਅਕਾਸ ਮਨਾਵੈ ॥ ਪਉਣ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੋ ਧਰਮਰਾਜ ਕੋਈ ਤ੍ਰਿਪਤਾਵੈ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮੀ ਭਰਮ ਭੁਲਾਵੈ ॥੧੮॥=॥੩॥੩॥

ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸਤਿਜੁਗ ਮੇਂ ਚਾਰ ਅਵਤਾਰ ਹੋਏ ਹੈਂ ॥ ਪਹਿਲਾ ਕਛ ਦੂਜਾ ਮਛ ਤੀਜਾ ਨਰਸਿੰਘ ਚੌਥਾ ਬੈਰਾਹ ਅਰ ਚਾਰੇ ਪੈਰ ਧਰਮ ਕੇ ਹੂਏ ਹੈਂ ਪਹਿਲਾ ਸਤ ਦੂਜਾ ਸਚ ਤੀਜਾ ਤਪ ਚੌਥਾ ਨਾਮ ॥ ਅਰ ਤ੍ਰੇਤੇ ਮੇਂ ਤੀਨ ਅਵਤਾਰ ਹੋਏ ਹੈਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾ ਬਾਵਨ ਦੂਜਾ ਪਰਸਰਾਮ ਤੀਜਾ ਰਾਮ ਅਰ ਤੀਨੋ ਹੀ ਪੈਰ ਧਰਮ ਕੇ ਹੂਏ ਹੈਂ ਜੋ ਪਹ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਲ ਗਰ ਦੂਸਰਾ ਤਪ ਤੀਸਰਾ ਨਾਮ ॥ ਅਰ ਜੋ ਸ੍ਰਤ ਸੀ ਸੋ ਖੀਣ ਹੋਇ ਗਇਆ ॥ ਅਰ ਦੁਆਪੁਰ ਮੈਂ ਦੋ ਅਵਤਾਰ ਹੂਏ ਹੈਂ ਪਹਿਲਾ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੂਸਰਾ ਬੋਧ ॥ ਅਰ ਦੋ ਹੀ ਪੈਰ ਧਰਮ ਕੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾ ਤਪ ਅਰ ਦੂਸਰਾ ਨਾਮ ॥ ਅਰ ਜੋ ਬੋਧ ਅਵਤਾਰ ਦੁਆਪੁਰ ਕਾ ਹੈ ਸੋਈ ਕਲਜੁਗ ਕੇ ਅੰਤ ਤਕ ਨਿਹਕਲੰਕ ਅਵਤਾਰ ਹੋਣੇ ਤੱਕ ਵਰਤਤਾ ਹੈ ਅਰ ਧਰਮ ਕਾ ਪੈਰ ਭੀ ਇਕ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਇਹੋ ਜੋ ਨਾਮ ਹੈ ਸੋ ਨਿਹਕਲੰਕ ਕੇ ਹੂਏ ਭੀ ਨਿਹਕਲੰਕ ਕਾ ਮਿਤ੍ਰ ਹੋਇ ਵਰਤਤਾ ਹੈ ਅਰ ਬੋਧ ਜੋ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਅਬੋਧ ਕੋ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਸ ਕਾ ਸਰੂਪ ਮਨ ਕੇ ਸਮਝਣੇ ਮੈਂ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕੇ ਦੇਖਣੇ ਮੈਂ ਨ ਆਵੈ ਜਗਤ ਉਸ ਕਉ ਜੜੀ ਨਾਸਕ ਸਰੂਪ ਕਰ ਜਾਣੈ ॥ ਅਰ ਕਲਜੁਗ ਮੈਂ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਕੇ ਵਰਜੇ ਨਹੀਂ ਅਰ ਕਿਸੇ ਕਾ ਕੋਈ ਵਰਜਿਆ ਭੀ ਸਰਹੇ ॥ ਅਰ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਿਤਮਾ ਕੋ ਪੂਜੇ ਤਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਬਰਾਂ ਕੋ ਪੂਜੇ ਅਰ ਪੁਤ੍ਰ ਮੜ੍ਹੀਆਂ ਕੋ ਪੂਜੇ ॥ ਅਰ ਜੋ ਭਾਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਉ ਪੂਜੇ ਤ ਭੈਣ ਸਰਵਰ ਕਉ ਪੂਜੇ ਅਰ ਕੋਈ ਸੂਰਜ ਕੋ ਅਰ ਕੋਈ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੋ ਕੋਈ ਕਿਸੀ ਦੇਵਤੇ ਕੋ ਅਰ ਕੋਈ ਕਿਸੀ ਦੇਵਤੇ ਕੋ ਸੋ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਇਸਟ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਨ ਅਰ ਇਕਸੇ ਘਰ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਮਤੇ ਹੋ ਜਾਣ ਅਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਕਾ ਕਹਿਆ ਨ ਮੰਨੇ ਅਰ ਪੁਰਖ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਾ ਕਹਿਆ ਨ ਮੰਨੇ ਅਰ ਪੁਰਖ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਿਤੇ ਹੋ ਜਾਣ ਅਰ ਨਰਾਇਣ ਕੀ ਉਪਾਸਣਾ ਛਿਪ ਜਾਵੈ ਅਰ ਕੋਈ ਤੰਤ੍ਰ ਕੋਈ ਮੰਤ੍ਰ ਸਾਧੇ ਅਰ ਕੋਈ ਪਾਖੰਡ ਕਰੇ ਅਰ ਕੋਈ ਕਲਹ ਕਰੇ ਅਰ ਕੋਈ ਕ੍ਰੋਧ ਵਧਾਵੇ ਕੋਈ ਵਾਦ ਕਰੇ ਸੋ ਏਕ ਦੂਸਰੇ ਕਾ ਕਹਿਆ ਨ ਭਾਵੇ ਅਰ ਏਕ ਦੂਜੇ ਸਾਥ ਈਰਖਾ ਕਰੈਂ ਅਰ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰੈਂ ਅਰ ਜੋ ਦੋ ਪੁਰਖ ਭੀ ਹੋਵੈਂ ਤਾ ਏਕ ਦੂਜੇ ਕਾ ਵਿਸਾਹੁ ਨ ਕਰੈਂ ਅਰ ਏਕ ਦੂਜੇ ਕਾ ਬੁਰਾ ਚਿਤਵੈਂ ਅਰ ਇਕ ਧਰਮ ਪਰ ਕੋਈ ਨ ਚਲੈ ਅਰ ਕੋਈ ਪੌਣ ਅਰ ਕੋਈ ਪਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨੀਕੇ ਮੰਨੇ ਅਰ ਕੋਈ ਦੇਵੀ ਅਰ ਕੋਈ ਦੇਵਤਿਆਂ ਕੋ ਅਰ ਕੋਈ ਧਰਮਰਾਇ ਕੇ ਨਮਿਤ ਜਗ ਕਰੇ ਅਰ ਭਗਵੰਤ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਕੋਈ ਨ ਮੰਨੇ ਅਰ ਜੋ ਨਾਮ ਜਪੇ ਉਸ ਕਉ ਦੇਖ ਲਗਾਵੈਂ ਸੋ ਸਭ ਏਤੇ ਪਾਪ ਵਰਤਤੇ ਹੈਂ ਤਬ ਜੁਗ ਪਲਟ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ ਕੇ ਧਰਮ ਕੀ ਰਖਿਆ ਕਰਤਾ ਹੈ॥ ਪਉੜੀ॥ ਉਨੀਸਵੀ ਚਲੀ

ਮਤ ਭੀ ਭਿੰਨ ਜਗਤ੍ਰ ਵਿਚ ਚਾਰ ਵਰਨ ਆਸ੍ਰਮ ਉਪਾਏ ਦਸ ਨਾਮ ਸੰਨਿਆ
ਸੀਆਂ ਜੋਗੀ ਬਾਰਹਿ ਪੰਥ ਚਲਾਏ ਜੰਗਮ ਤੇ ਸਰੇਵੜੇ ਦਗੇ ਦਿਗੰਬਰ ਵਾਦ
ਕਰਾਏ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣ ਲੜਾਏ ਖਟ ਦਰ
ਸਨ ਬਹੁ ਵੈਰ ਕਰ ਨਾਲ ਛਤੀਸ ਪਾਖੰਡ ਚਲਾਏ ਤੰਤ ਮੰਤ ਰਸਾਇਣਾਂ ਕਰਾ
ਮਾਤ ਕਾਲਖ ਲਪਟਾਏ ਇਕਸ ਤੇ ਬਹੁ ਰੂਪ ਕਰਿ ਰੂਪ ਕਰੂਪੀ ਘਣੇ ਦਿਖਾ
ਏ ਕਲਜੁਗ ਅੰਦਰਿ ਭਰਮ ਭੁਲਾਏ॥੧੯॥

ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਕਿ ਸੋ ਕੋਈ ਵਰਜਣ ਵਾਲਾ ਨ ਹੂਆ ਤਾਂ ਚਾਰ ਵਰਨ ਕੀ ਆਪਸ ਮੇਂ ਭਿੰਨਤਾ ਹੂਈ ਅਰ ਚਾਰ ਆਸ੍ਰਮ ਭੀ ਏਕ ਦੂਸਰੇ ਕੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰੈਂ ਅਰ ਦਸ ਨਾਮ ਸੰਨਿਆਸੀ ਅਰ ਬਾਰਾਂ ਪੰਥ ਜੋਗੀ ਆਪਸ ਮੇਂ ਬਖੀਲੀ ਕਰੈਂ ਅਰ ਜੰਗਮ ਸਰੇਵੜੇ ਦਿਗੰਬਰ ਆਪਸ ਮੇਂ ਦਗਾ ਕਰੈਂ ਅਰ ਵਾਦ ਕਰੈਂ ਅਰ ਪੰਡਿਤ ਅਰ ਜੋਤਕੀ ਸਾਸਤ੍ਰ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਸ ਮੇਂ ਵਾਦ ਕਰੈਂ ਅਰ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਕਾ ਕਹਿਆ ਨਾਹਿ ਮੰਨੇ ਛਿਅ ਛਿਅ ਪਾਖੰਡ ਅਰ ਏਕ ਏਕ ਦਰਸਨ ਆਪੋ ਆਪਨੇ ਚਲਾਏ ਅਰ ਏਕ ਦੂਜੇ ਸਾਥ ਵਾਦ ਵਿਗਤਿਆਂ ਕੋਈ ਤੰਤ੍ਰ ਕੋਈ ਮੰਤ੍ਰ ਜਪੇ ਅਰ ਕੋਈ ਰਸਾਇਣ ਅਰ ਕੋਈ ਵੈਦਗੀ ਸੀਖੇ ਅਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਆਸਰਾ ਭੂਲ ਗਿਆ ਅਰ ਮਨ ਕੋ ਇਕਾਗਰ ਕਰਕੇ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਮੈਂ ਜੋੜਨਾ ਥਾ ਸੋ ਮਨ ਬਹੁਤ ਕਰੂਪਾਂ ਸਿਉਂ ਰਚ ਰਹਿਆਂ ਅਰ ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਭਰਮ ਕਰ ਸਾਰਾ ਜਗਤ ਭੂਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤਿ ਕੋ ਮਹਿਮਾ ਦੇ ਮੇਂ ਪਾਇ ਕਰ ਅਰ ਦੇਸ ਕਾ ਪੈਗੰਬ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਉਤਪਤ ਕੀਆ ॥ ਪਉੜੀ ਬੀਸਵੀਂ ਚਲੀ ਜਬਹੁ ਫਰੀ ਜਗ ਚਲੀਆਂ ਤਬ
ਹੀ ਭਏ ਮਹੰਮਦ ਯਾਰਾ। ਕੌਮ ਬਹਤਰ ਸੰਗ ਕਰ ਬਹੁ ਬਿਧ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਪਸਾਰਾ।
ਰੋਜੇ ਈਦ ਨਮਾਜ ਕਰ ਕਰਮੀ ਬੰਦ ਕੀਆ ਸੰਸਾਰਾ। ਪੀਰ ਪੈਕੰਬਰ ਔਲੀਏ
ਗਉਸ ਕੁਤਬ ਬਹੁ ਭੇਖ ਸਵਾਰਾ। ਠਾਕੁਰ ਦੁਆਰੇ ਢਾਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉੜੀ ਮਾਸੀਤ
ਉਸਾਰਾ। ਮਾਰਨ ਗਊ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਪਾਪ ਬਿਥਾਰਾ। ਕਾਫਰ ਮੁ
ਲਹਦ ਇਰਮਨੀ ਰੂਮੀ ਜੰਗੀ ਦੁਸਮਨ ਦਾਰਾ। ਪਾਪੇ ਦਾ ਵਰਤਿਆ ਵਰਤਾਰਾ ॥੨੦॥

ਭਾਈ ਜੀ ਕਹੈਂ ਜੋ ਬਹੁਤੇ ਪੰਥ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਵਰਤ ਗਏ ਤਾਂ ਮਹੰਮਦ
ਪੈਕੰਬਰ ਕੋ ਪਾਪ ਕੇ ਮਿਟਾਵਣ ਵਾਸਤੇ ਅਰ ਨਾਮ ਕੇ ਜਪਾਵਣ ਵਾਸਤੇ
ਅਰ ਉਪਾਸਨਾ ਕੇ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਉਤਪਤ ਕੀਤਾ ਪਰ ਅਗਿਆਨੀਆਂ
ਜੀਆਂ ਨੇ ਤਿਸ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਨ ਮੰਨਿਆ ਤਾਂ ਤਿਸ ਕੇ ਭੀ ਬਹਤ੍ਰ ਫਿਰਕੇ ਹੋ
ਗਏ ਅਰ ਬਹੁਤ ਵਿਰੋਧ ਪਸਰ ਗਿਆ ਅਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਕੇ ਕਰਮ ਪੂਜਾ
ਬ੍ਰਤ ਆਦਿਕ ਘਟ ਗਏ ਅਰ ਨਿਮਾਜ ਅਤੇ ਰੋਜੇ ਈਦਾਂ ਪਸਰ ਗਏ
ਅਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂ ਕੁਛ ਕਲਾ ਹੋਵੈ ਸੋ ਪੀਰ ਹੋ ਬੈਠੇ ਅਰ ਕੋਈ ਆਪਨੇ ਪੈ
ਕੰਬਰ ਕਹਾਵੈ ਅਰ ਕੋਈ ਆਪਨੇ ਔਲੀਆ ਕਹਾਵੈ ਅਰ ਕੋਈ ਗੌਸ
ਕੋਈ ਕੁਤਬ ਬਹੁਤੇ ਹੀ ਭੇਖ ਬਣ ਖਲੋਤੇ ਅਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਗਰੀਬਾਂ ਤੇਲ
ਲਚ ਕਰਨ ਲਗੇ ਅਰ ਠਾਕੁਰ ਦੁਆਰਿਆਂ ਕੋ ਢਾਹਿ ਕਰ ਮਸੀਤਾਂ ਉ
ਸਾਰਨ ਅਰ ਗਊਆਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਅਰ ਧਰਤੀ ਉ
ਤੇ ਪਾਪ ਪਸਰ ਗਿਆ ਅਰ ਜੋ ਉਨਕਾ ਬਚਨ ਨ ਮੰਨੇ ਉਸ ਕਾ ਨਾਮ
ਕਾਫਰ ਧਰਨ ਅਰ ਜੋ ਉਨ ਸੇ ਬਿਪ੍ਰੀਤ ਹੋਇ ਕੇ ਵਰਤੇ ਉਨ ਕੇ ਮੁਲਹਦ ਕ
ਨ ਅਰ ਕਈ ਇਰਮਨੀ ਅਰ ਕਈ ਰੂਮੀ ਕਈ ਜੰਗੀ ਕਈ ਦੁਸਮਨ ਦ
ਰ ਕਹਾਵਨ ਸੋ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕਾ ਪਸਾਰਾ ਪਸਰ ਗਿਆ ॥ ਆਗੇ ਪਉੜੀ ਇਕੀ
ਸਵੀਂ ਚਲੀ ॥ ਚਾਰ ਵਰਨ ਚਾਰ ਮਜਹਬਾਂ ਜਗ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਣੇ।
ਖੁਦੀ ਬਖੀਲ ਤਕਬਰੀ ਖਿੰਚੋਤਾਣ ਕਰੇਨ ਧਿਙਾਣੇ। ਗੰਗ ਬਨਾਰਸ ਹਿੰਦੂਆਂ
ਮੱਕਾ ਕਾਬਾ ਮੁਸਲਮਾਣੇ। ਸੁੰਨਤ ਮੁਸਲਮਾਣ ਦੀ ਤਿਲਕ ਜੰਞੂ ਹਿੰਦੂ ਲੋਭਾਣੇ।

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਕਹਾਇਦੇ ਇਕ ਨਾਮ ਦੁਇ ਰਾਹੁ ਭੁਲਾਣੇ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਭੁਲਾ ਇਕੈ ਮੋਹੇ ਲਾਲਚ ਦੁਨੀ ਸੈਤਾਣੇ॥ ਸਚ ਕਿਨਾਰੇ ਰਹਿ ਗਇਆ ਖਹਿ ਮਰਦੇ ਬਾਮਣ ਮਉਲਾਣੇ॥ ਸਿਰੋ ਨ ਮਿਟੇ ਆਵਣ ਜਾਣੇ॥੨੧॥੮॥੭॥੮॥

ਭਾਈ ਜੀ ਕਹੈ ਅਗੇ ਚਾਰ ਵਰਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਕੇ ਹੈ ਸਨ ਫੇਰ ਚਾਰ ਮਜਬ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੇ ਭੁਏ ਅਰ ਏਕ ਦੂਸਰੇ ਕੇ ਸਾਥ ਬਖੀਲੀ ਕਰਨ ਅਰ ਗਰਬ ਕਰਨ ਅਰ ਆਪੋ ਆਪਣ ਤਾਣ ਦਿਖਾਵਣ ਅਰ ਜੋ ਅਗੇ ਹਿੰਦੂ ਗੰਗਾ ਅਰ ਕਾਂਸੀ ਕੋ ਪੂਜਦੇ ਸਨ ਸੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੇ ਮਕੇ ਔਰ ਮਦੀਨੇ ਕੋ ਪੂਜਨ ਲਗੇ ਅਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਕਾ ਧਰਮ ਤਿਲਕ ਜਨੇਊ ਸੀ ਸੋ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਕਾ ਧਰਮ ਸੁੰਨਤ ਭਈ ਅਰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਮ ਕਹਿਨ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰਹੀਮ ਕਹਿਨ ਸੋ ਏਕ ਦੂਸਰੇ ਸਾਥ ਦ੍ਵੈਖ ਰਖਨ ਅਰ ਵੇਦੋਂ ਕਤੇਬੋਂ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਭੂਲ ਗਿਆ ਅਰ ਲਾਲਚ ਮਾਇਆ ਕਾ ਪਸਰ ਪਾਇਆ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਅਰ ਮੁਲਾਂ ਆਪਸ ਮੇਂ ਲੜ ਲੜ ਕਰ ਮਰਨ ਅਰ ਵੇਦ ਕਤੇਬ ਕੇ ਵਚਨ ਕੋਈ ਕਮਾਵੈ ਨਾਹੀਂ ਸੋ ਸਾਰੇ ਹੀ ਜਗਤ ਮੇਂ ਪਾਪ ਵਰਤ ਗਿਆ

ਪਉੜੀ ਬਾਈਸਵੀਂ ਚਲੀ॥ ਚਾਰੇ ਜਾਗੇ ਚਹੁੰ ਜੁਗੀਂ ਪੰਚਾਇਣ ਆਪ ਪ੍ਰਭੁ ਹੋਇਆ॥ ਆਪੇ ਪਟੀ ਕਲਮ ਅਪ ਆਪਿ ਲਿਖਣ ਹਾਰਾ ਹੋਇਆ॥ ਬਾਝ ਗੁਰੂ ਅੰਧੇਰ ਹੈ ਖਹਿ ਖਹਿ ਮਰਦੇ ਬਹੁ ਬਿਧ ਲੋਆ॥ ਵਰਤਿਆ ਪਾਪ ਜਗਤ ਤੇ ਧਉਲ ਉਡੀਣਾ ਨਿਸ ਦਿਨ ਰੋਆ॥ ਬਾਝ ਦਇਆ ਬਲਹੀਣ ਹੋ ਨਿਘਰ ਚਲਨੁ ਰਸਾਤਲਿ ਟੋਆ॥ ਖੜਾ ਇਕਤੇ ਪੈਰ ਤੇ ਪਾਪ ਸੰਗ ਬਹੁ ਭਾਰਾ ਹੋਆ॥ ਥੰਮੇ ਕੋਇ ਨ ਸਾਧ ਬਿਨ ਸਾਧ ਨ ਦਿਸੇ ਜਗ ਵਿਚ ਕੋਆ॥ ਧਰਮ ਧਉਲ ਪੁਕਾਰੇ ਤਲੇ ਖੜੋਆ॥੨੨॥੮॥੭॥੮॥੭॥੮॥

ਭਾਈ ਜੀ ਕਹੈਂ ਜਬ ਬਹੁਤ ਪਾਪ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹੋਣ ਲਗ ਪਏ ਤਾਂ ਧੌਲ ਜੋ ਧਰਮ ਰੂਪ ਥਾ ਸੋ ਧਰਤੀ ਕਾ ਭਾਰ ਉਠਾਇ ਨ ਸਕਿਆ ਅਰ ਰੋਇਆ ਦਾਨੇ ਪ੍ਰਥਵੀ ਤੇ ਹੇਠੋਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਤਾਂ ਧਰਮ ਨੇ ਪੁਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਮੈਂ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਇਕ ਪੈਰ ਤੇ ਖੜਾ ਸਾਂ ਅਰ ਤੀਨ ਪੈਰੋਂ ਕਾ ਬਲ ਘ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਖਿਆ ਸੀ ॥ ਸੋ ਅਬ ਪਾਪ ਕਰ ਏਕ ਪੈਰ ਕਾ ਬਲ ਭੀ ਖੀਨ ਹੋ ਗਿਆ
ਤਾਂਤੇ ਅਬ ਮੈਂ ਰਸਾਤਲ ਕੋ ਚਲਾ ਜਾਤਾ ਹੌਂ ਸੋ ਜੈਸੇ ਤੁਮ ਚਾਰ ਜੁਗੋਂ ਮੈਂ ਈ
ਸਰ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ ਕੇ ਵੇਦ ਕੇ ਧਰਮ ਕੀ ਮ੍ਰਜਾਦਾ ਰਖਦੇ ਆਏ ਹੋ ਜੋ
ਕਿ ਸਤਜੁਗ ਮੈਂ ਹੰਸ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ ਹੈ ਅਰ ਤ੍ਰੇਤੇ ਮੈਂ ਰਾਮ ਅਵ
ਤਾਰ ਧਾਰਿਆ ਹੈ ਅਰ ਦੁਆਪੁਰ ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ ਹੈ
ਅਰ ਕਲਜੁਗ ਮੈਂ ਨਿਹਕਲੰਕ ਅਵਤਾਰ ਅਬ ਤੈਸੇ ਸਾਧ ਅਵਤਾਰ ਧਾ
ਰ ਕਰ ਪੰਜਵਾਂ ਵੇਦ ਅਪਨੀ ਬਾਣੀ ਕਾ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਬਨਾਓ ਕਿਉਂਕਿ ਜਗਤ
ਮੈਂ ਬਿਸਨ ਭਗਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਹੋਵੈਂ ਅਰ ਮਹਾ ਮੋਹ ਕਾ ਬਲ ਪਾਟ ਜਾਵੈ ਤਾਂ ਮੁਝੇ
ਭੀ ਖੀਨ ਹੋ ਜਾਵੈ ਸੋ ਜਬ ਧਰਮ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਆਗੇ ਐਸੀ ਪੁਕਾਰ ਕੀਤੀ
ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਧੌਲ ਕੀ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਧਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਸ
ਕਾ ਮੈਂ ਉਧਾਰ ਕਰੋਂ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਧਿਆਨ ਸੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਸਰੂ
ਪ ਪਰਗਟ ਹੂਆ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਆਗਿਆ ਕਰੀ ਕਿ ਮੈਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸ
ਰੂਪ ਪਰਗਟ ਕੀਆ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਜਗਤ ਮੈਂ ਜਾਇ ਕਰ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਕਾ ਜਸ
ਕਰਵਾਇ ਅਰ ਆਗੇ ਮੈਨੇ ਰਖੀਸਰ ਮੁਨੀਸਰ ਭੇਜੇ ਹਨ ਅਰ ਉਨੋ ਨੇ
ਅਪਣੇ ਸਾਸਤ੍ਰੋਂ ਅਰ ਪੁਰਾਣੋਂ ਮੈਂ ਧਰਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ਪਰ ਕ
ਲਜੁਗ ਮੈਂ ਜੋ ਮਹਾ ਮੋਹ ਪਸਾਰਿਆ ਹੂਆ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਪੜ੍ਹਤੇ ਸੁਣਤੇ ਹੈਂ ਅਰ
ਕਮਾਵਤੇ ਨਹੀਂ ਸੋ ਅਬ ਤੂੰ ਜਾਇ ਕੇ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਜਗਤ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ॥
ਅਰ ਸਤਜੁਗ ਮੇ ਮੇਰੀ ਭਗਤ ਕਸਪ ਅਤੇ ਅਦਿਤਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ
ਅਰ ਮੁਝ ਸੇ ਏਹ ਵਰ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਘਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸਾਰਖਾ ਬੇਟਾ ਹੋਵੈ
ਸੋ ਤੀਨ ਵਾਰ ਉਸਨੇ ਏਹੀ ਵਰ ਮੰਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੇ ਕਹਾ ਮੁਝ ਸਾਰਖਾ ਅ
ਵਰ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਹੀ ਤੁਮਾਰੇ ਘਰ ਉਤਪਤ ਹੋਵਉਗਾ ਪਰ ਦੋ ਜੁਗ ਮੈਂ ਈ
ਸਰ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰੋਂਗਾ ਅਰ ਏਕ ਜੁਗ ਮੈਂ ਗੁਰ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰੋਂਗਾ
ਸੋ ਤ੍ਰੇਤੇ ਮੈਂ ਓਹੀ ਰਖੀਸਰ ਦਸਰਥ ਪਿਤਾ ਅਰ ਕੁਸਾਲਿਆ ਮਾਤਾ
॥ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ ਕੇ ਰਾਵਣ ਆਦਿਕ ਦੁਸਟਾਂ ਕਾ ਨਾਸ ਕੀ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਆ॥ ਅਰ ਦੁਆਪੁਰ ਮੇਂ ਮਾਤ ਦੇਵਕੀ ਅਰ ਪਿਤਾ ਬਸਦੇਵ ਹੂਏ ਤਾਂ ਮੈਂ
ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਕੇ ਦੈਤ ਦਲੇ ਅਰ ਕੰਸਾ ਸਿਸਪਾਲ ਆਦਿ
ਕ ਦੁਸਟੰਕ ਨਾਸ ਕੀਆ॥ ਅਰ ਅਬ ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਅਰ
ਕਲੂ ਪਿਤਾ ਤਿਸਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਜਾਕੇ ਸਾਧ ਅਵਤਾਰ ਲੈਣਾ ਹੈ ਸੋ ਮੈਂ ਤੁਝੇ
ਆਪਣਾ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕੀਆ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਤੂੰ ਜਾਹੁ ਅਰ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ ਅਰ ਏ
ਕ ਨਾਮ ਅਰ ਦੂਸਰੀ ਗਰੀਬੀ ਏਹ ਦੁਇ ਵਸਤ ਮੈਂ ਤੁਝੇ ਦੀਏ ਹੈਂ ਸੋ ਤੂੰ ਜਾ
ਹੁ ਅਰ ਜਗਤ ਮਾਹਿ ਵਰਤਾਇ ਅਰ ਮੇਰੀ ਭਗਤਿ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੇਕਰ ਕਾ
ਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿਕ ਜੋ ਦੁਸਟ ਹੈਂ ਤਿਨਕੋ ਮਿਟਾਇ ਅਰ ਮਲੇਛ ਆਦਿਕ ਜੋ
ਪਾਪੀ ਹੈਂ ਤਿਨਕਾ ਬਲ ਖੀਨ ਕਰ ਅਰ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ਅਰ ਨਾ
ਨਕ ਅਪਨਾ ਨਾਮ ਰਖਾਇ॥ ਸੋ ਨਾਨਕ ਕਹੀਏ ਜੋ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕ
ਰੈ ਅਰ ਭੀ ਏਕ ਰੂਪ ਰਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਤੇ ਮੈਂ ਅਨੇਕ ਭੀ ਹੈਂ ਅਰ ਏਕ ਭੀ ਹੈਂ ਤਾਂਤੇ
ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਜਾਇਕਰ ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਵਰਤਾਇ॥ ਤਾਂ ਪੌਣ ਕੋ ਆਗਿਆ
ਕਹੀ ਕਿ ਤੂੰ ਜਾਇਕੇ ਮਾਤਾ ਕੇ ਉਦਰ ਮੇਂ ਸੋਸੀ ਕਰ ਜੋ ਉਸਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਭਾਉ ਅ
ਸੂਮ ਹੋਏ ਅਰ ਮੈਂ ਉਸਕੇ ਪ੍ਰਸੂਤ ਕੇ ਸਮੇ ਅਵਤਾਰ ਆਨ ਧਾਰੋਂਗਾ, ਤਾਂ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜੋ ਜੀ ਆਪਨੇ ਅਗੇ ਵਡੇ ਰਖੀਸ
ਰ ਮੁਨੀਸਰ ਭੇਜੇ ਹੈਂ ਅਰ ਉਨਕੇ ਕਹੇ ਭੀ ਜੀਵ ਧਰਮ ਅਰ ਭਗਤਿ ਕੋ ਨ
ਹੀ ਲਗੇ ਤਬ ਮੇਰੇ ਕਹੇ ਕਬ ਲਗੇਂਗੇ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਤੇਰੇ ਅ
ਰ ਮੇਰੇ ਮੇਂ ਭੇਦ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ਜੈਸੇ ਮੈਂ ਹਾਂ ਅਰ ਤੂੰ ਜੈਸਾ ਹੈ ਸੋ ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ
ਕੀ ਛਾਇਆ ਜਗਤ ਤੇ ਵਰਤ ਜਾਵੇਗੀ ਅਰ ਜੈਸੇ ਹੀਰੇ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੰਗ
ਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਪਰ ਵਰਤ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਫਟਕ ਕਾ ਨਹੀਂ ਵਰਤਤਾ ਤੈਸੇ ਤੇਰੀ
ਛਾਇਆ ਸਭ ਨਾਂ ਪਰ ਵਰਤ ਜਾਵੇਗੀ॥ ਕਹੋ ਜੀ ਕਿਉਂ ਨ ਰਿਖੀਓਂ ਕੋ ਮੈਨੇ ਚੌਦਾਂ
ਵਿਦਿਆ ਦੇਕਰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਉਨਕੀ ਬਾਣੀ ਕੀ ਛਾਇਆ ਨਹੀਂ ਵਰ
ਤੀ ਅਰ ਤੁਝੇ ਸੰਤ ਦੇਕਰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਸੋ ਤੇਰੀ ਬਾਣੀ ਕੀ ਛਾਇਆ ਵਰਤ
ਜਾਵੇਗੀ॥ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਰ ਕਹਾ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਝੇ ਗੁਰੂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੀਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਗੁਰੂ ਤੂੰ ਜਗਤ ਕਾ ਗੁਰੂ ਸੋ ਤੂੰ ਜਾ
ਇਕੇ ਕਲਜੁਗ ਮੈਂ ਅਵਤਾਰ ਲੈ ਅਉ ਸੇਵੀ ਭਗਤ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ॥ ਤੌ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ ॥੮॥੮॥੪॥੮॥੪॥੮॥

ਜਨਮ

ਜਨਮ

ਸੰਮਤ ੧੫੨੬ ਵੈਸਾਖ ਮਾਸ ਸੁਕਲ ਪਖ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਥਿਤ ਸਵਾ ਪਹਿਰ
ਰਾਤ੍ਰ ਰਹਿੰਦੀ ਸੁਭ ਮਾਸ ਸੁਭ ਦਿਨ ਸੁਭ ਨਿਖੜ੍ਰ ਸੁਭ ਵਾਰ ਸੁਭ ਥਿਤ ਸੁਭ ਮ
ਹੂਰਤ ਸੁਭ ਘੜੀ ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਅਰ ਪਿਤਾ ਕਾਲੂ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿ ਆਣ ਅਵਤਾਰ
ਧਾਰਿਆ ਅਰ ਆਪਣਾ ਚਤਰਭੁਜ ਰੂਪ ਦਿਖਾਇਆ ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੇ
ਡੰਡਉਤ ਕਰੀ ਅਰ ਤੇਤੀਸ ਕਰੋੜੀ ਦੇਵਤਿਓਂ ਨੇ ਭੀ ਆਨ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ
ਅਰ ਚਉਰਾਸੀਹ ਸਿਧ ਨਉਂ ਨਾਥ ਛੇ ਜਤੀ ਬਵੰਜਾ ਬੀਰ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਆਨ
ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਅਰ ਰਾਗ ਰਾਗਨੀਆਂ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਅਰ ਦੇਵ ਦੇ
ਵੀਆਂ ਅਰ ਰਿਖੀਸਰ ਤਪੀਸਰ ਜਿਤਨੇ ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਸੇ ਸਭਨੇ ਆਨ ਨ
ਮਸ ਕਾਰ ਕੀਆ ਕਿਓਂ ਕਿ ਕਲਜੁਗ ਦੇ ਉਧਾਰ ਵਾਸਤੇ ਆਪ ਨਿਰੰਕਾਰ
ਆਨ ਅਵਤਾਰ ਲੀਆ ਹੈ ॥ ਅਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਰਾਗ ਅਰ ਰਾਗਨੀਆਂ
ਸੇ ਪੂਛਾ ਜੋ ਤੁਮਾਰੇ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤਿ ਅੰਗ ਭੰਗ ਕਿਉਂ ਕਰ ਹੂਏ ਹੈਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਨੇ ਪੁਕ
ਾਰ ਕਰੀ ਜੋ ਜਗਤ ਕੇ ਲੋਕ ਏਕਤ੍ਰ ਸਮੇ ਪਾਇ ਨਹੀਂ ਗਾਵਤੇ ਭੂ ਸਰ ਰਾਗ ਕੋਈ

ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਜਨਮ ਸਾਖੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਪਰ ... ਵਾਲਿਆਂ ਜੀ ਦੇ ... ਲਿਖਿਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਰਾਗਨੀ ਕਿਸੀ ਮੇਂ ਗਾਵਤੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਰਾਗਨੀ ਕੋਈ ਹੋਤੀ ਹੈ ਰਾਗ ਕਿਸੇ ਸਭ ਮਿਲਾਵਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਐਸੇ ਆਪਣੇ ਸਰੂਪ ਮੇ ਨਹੀ ਗਾਵਤੇ ਤਾਹੀ ਤੇ ਹਮਾਰੇ ਅੰਗ ਖੀਣ ਹੂਏ ਹੈਂ ਸੋ ਤੁਮਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਮੇਂ ਫੇਰ ਸੁਰਥੋ ਹੋਇ ਆਵਹਿਗੇ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕੀਤੀ ਉਨਾਂ ਦੇ ਅੰਗ ਸੁੰਦਰ ਹੋਇ ਆਏ ਤਾਂ ਉਨੰ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜੋ ਫੇਰ ਅਸਤੇ ਅੰਗ ਕਬਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗਾਨ ਹੋਵੈਂ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮੈਂ ਬਾਣੀ ਕਰੋਂਗਾ ਸੋ ਰਾਗ ਪਾਇ ਕਰ ਕਰੋਂਗਾ ਅਰ ਸਭ ਲੋਕ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗਾਵਹਿਗੇ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮਾਰੇ ਅੰਗ ਸਦਾ ਸੁੰਦਰ ਰਹੈਂਗੇ ਸੋ ਇਹ ਬਚਨ ਕਹਿਕਰ ਸਭ ਦੇਵਤਿਆਂ ਕਉ ਵਿਦਾ ਕੀਆ ਅਰ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕਉ ਆਗਿਆ ਕਰੀ ਜੋ ਅਬ ਮੈਂ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਾਰਤਾ ਹੋਂ ਸੋ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਉਪਰ ਮਾਇਆ ਕਾ ਜਾਲ ਡਾਲਕਰ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਾਰਤੇ ਭਏ ਤਬ ਬਾਲਕ ਨੇ ਰੁਦਨ ਕੀਆ ਅਰ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੇ ਜਾਣਿਆ ਕਿ ਮਾਨੋ ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ ਥਾ ॥ਪਉੜੀ ਤੇਈਸਵੀ ਵਲੀ॥

ਸੁਣੀ ਪੁਕਾਰ ਦਾਤਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਗੁਰੁ ਨਾਨਕ ਜਗ ਮਾਹਿ ਪਠਾਇਆ॥ ਚਰਨ ਧੋਇ ਰਹਰਾਸਿ ਕਰਿ ਚਰਣਾਮ੍ਰਿਤੁ ਸਿਖਾਂ ਪੀਲਾਇਆ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਕਲਜੁਗ ਅੰਦਰਿ ਇਕ ਦਿਖਾਇਆ॥ ਚਾਰੇ ਪੈਰ ਧਰਮ ਦੇ ਚਾਰ ਵਰਨ ਇਕ ਵਰਨ ਕਰਾਇਆ॥ ਰਾਣਾ ਰੰਕ ਬਰਾਬਰੀ ਪੈਰੀ ਪਉਣਾ ਜਗ ਵਰਤਾਇਆ॥ ਉਲਟਾ ਖੇਲ ਪਿਰੰਮ ਦਾ ਪੈਰਾਂ ਉਪਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇਆ॥ ਕਲਜੁਗ ਬਾਬੇ ਤਾਰਿਆ ਸਤਿਨਾਮ ਪੜ੍ਹ ਮੰਤ੍ਰ ਸੁਣਾਇਆ॥ ਕਲਿ ਤਾਰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਆਇਆ॥ ਵਾਰ॥੧॥੨੩॥

ਭਾਈ ਜੀ ਕਹੈਂ ਹੈਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਜੋ ਆਗਿਆ ਕਰੀ ਸੀ ਕਿ ਤੁਝ ਕਉ ਸਤ ਦਿਤੀ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਸਮੇਂ ਚਉਦਾਂ ਵਿਦਿਆ ਤਿਸ ਕੀਆਂ ਦਾਸੀਆਂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਹੈਸਨ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਚਉਦਾਂ ਵਿਦਿਆ ਕਉਨ ਹੈਨ॥ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਾ ਦੋਹਰਾ ॥ਸ੍ਰੀ ਅਖਰ ਜਲ ਤਰਨ ਚਰਿਤ ਸਾਅਉਰ ਰਸਾਇਣਾ ਜੋਤਕ ਜੋਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ਰਾਗ ਖਟ ਰਾਗਨ ਗਾਇਨਾ ਕੇਕਲ ਵਿਆਕਰਨ ਔਰ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਜਾਇਨਾ ਤੁਰਗੋਤੇਰਨ ਦਾਨੇ ਰਤ ਅਉ

ਰਸਠ ਧਨਖ ਚਲਾਇਨਾ ਗਿਆਨ ਕਰਨ ਅਉ ਚਤੁਰਾਈ ਏਤਨਾਮ ਵਿਦਯਾ
ਧਰੋ ਇਹੁ ਚਤੁਰਦਸ ਜਗਤ ਮੈਂ ਚਤਰ ਸਮਝ ਮਨ ਮੈਂ ਧਰੋ ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ
ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਹ ਵਿਦਯਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਕੇ ਕਹੋ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਾ ਜਗਤ ਕ
ਉ ਜੈਨਸੀਆ ਚਉਦਾ ਵਿਦਯਾ ਮਿਲੀਆਂ ਹੈਨ ਸੋ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਅਰ ਜੈਨਸੀ
ਆਂ ਵਿਦਿਆਂ ਸਾਤ ਸਮੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਉ ਬਖਸੀਆਂ ਹੈਨ ਸੋ ਭਿੰਨ
ਹਨ ॥ ਸੋ ਜਗਤ ਕੀ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਥਮੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖਰ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਅਖਰ ਕਹੀ
ਏ ਜੋ ਅਖਰਾਂ ਕਾ ਪੜਣਾ ਅਰ ਛੰਦ ਬੰਦ ਧਰਨ ਸੰਜੁਗਤ ਪੜਨਾ ਅਰ
ਸਮਝਨ ਦੂਸਰੀ ਵਿਦਿਆ ਜਲ ਨਦੀਆਂ ਕਉ ਤਰ ਜਾਣਾ ਤੀਸਰੀ ਵਿਦਿਆ
ਚਕਿਤਸਾ ਚਕਿਤਸਾ ਕਹੀਏ ਰੋਗ ਅਰ ਅਉਖਧ ਕਾ ਸਮਝਣਾ ਚੌਥੀ ਰਸ
ਇਣ ਰਸਾਇਣ ਕਹੀਏ ਪਾਰੇ ਆਦਿਕ ਧਾਤਾਂ ਕਾ ਮਾਰਨਾ ਪੰਜਵੀ ਜੋਤਕ ਜੋ
ਗ੍ਰਿਹ ਨਛਤ੍ਰ ਕੀ ਜੋਤਕ ਉਦੇ ਅਸਤ ਜਾਨਨਾਂ ਛੇਵੀਂ ਵਿਦਯਾ ਰਾਗ ਜੋ ਖਟ ਰਾ
ਗ ਅਰ ਤੀਸ ਰਾਗਨੀਆਂ ਅਰ ਅਠਤਾਲੀਸ ਉਨ ਕੇ ਬੇਟੇ ਇਤਿਆਦਿਕ
ਗਾਵਨੇ ਅਰ ਸਮਝਣੇ ਸਪਤ ਕੋਕ ਵਿਦਯਾ ਕੋਕ ਕਹੀਏ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁ
ਰਖ ਕੇ ਕਾਮ ਬਿਲਾਸ ਅਸਟ ਜਤ੍ਰ ਜਾਣਨੇ ਅਸਟਮ ਵਿਦਯਾ ਵਿਆ
ਕਰਨ ਵਿਆਕਰਨ ਕਹੀਏ ਜੋ ਸਿਧਾ ਧਾਤੂੰ ਇਤਯਾਦਿਕ ਅਖਰਾਂ ਕੀਆਂ
ਪਛਾਨਣੀਆਂ ਅਰ ਨੌਮੀ ਵਿਦਿਆ ਜੋ ਸਭ ਵਜਿਤ੍ਰ ਵਜਾਵਣੇ ਅਰ ਸਮ
ਝਣੇ ਅਰ ਦਸਵੀਂ ਘੋੜੇ ਕਾ ਦਉੜਾਵਨਾਂ ਅਰ ਠਹਿਰਾਵਣਾ ਅਰ ਵਾਗ
ਤ੍ਰੋੜਿਆਵਨਾ ॥ ਅਰ ਯਾਰਵੀਂ ਨ੍ਰਿਤੇ ਕੀ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰਨੀ ਅਰ ਸਮਝਣੀ ਤ੍ਰੀ
ਅਰ ਬਾਰਵੀਂ ਧਨਖ ਬਾਣ ਆਦਿਕ ਸਸਤ੍ਰਾਂ ਕਾ ਚਲਾਵਨਾ ਅਰ ਰਾਵਨਾਂ
ਭੀ ਅਰ ਤੇਰਵੀਂ ਵਿਦਯਾ ਸਾਸਤ੍ਰ ਅਰ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣੋਂ ਕਾ ਗਿਆਨ ਕਰਨਾਂ
ਅਰ ਚੌਧਵੀਂ ਸਭ ਕਾਮੋ ਮੇਂ ਚਤਰ ਹੋਵਣਾ ਸੋ ਇਹ ਜਗਤ ਕਉ ਮਿਲੀਆਂ
ਹੈਨ ॥ ਅਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਿੰਤਾਂ ਕੇ ਸੰਤ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ ਕੇ ਸਾਥ
ਚੌਦਾਂ ਵਿਦਯਾ ਸੀਆਂ ਦਿਤੀਆਂ ਹੈਨ ਸੋ ਪ੍ਰਥਮੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖਰ ਜੋ ਸਤ ਨਾਂਅ
ਖਰਾਂ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਹੋਵੇ ਸੋ ਕਹੀਏ ਰਾਰਾ ਅਰ ਮੰਮਾ ॥ ਅਰ ਜੋ ਸਤ ਰਾਮ ਕੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੀਏ ਅਵਿਦਿਆ ਰੂਪੀ ਨਦੀ ਸੇ ਤਰ ਜਾਣਾ ਅਰ ਚਕ੍ਰਿਤ ਸ ਕਹੀਏ ਮਨ
ਕੀ ਮੈਲ ਕਾ ਧੋਵਨਾ ਅਰ ਗਾਇਨ ਕਹੀਏ ਗਿਆਨ ਕਾ ਸਮਝਣਾ ਅਰ
ਜੋਤਕ ਕਹੀਏ ਸਰਬ ਮੈਂ ਚੈਤੰਨ ਜਾਨਣਾ ਅਰ ਰਾਗ ਕਹੀਏ ਮਹਾਰਾਜ
ਕੀ ਕਥਾ ਅਰ ਕੀਰਤਨ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕਰ ਗਾਵਨਾ ਅਰ ਸਮਝਣਾ ਅਰ
ਬੈਦਕ ਕਹੀਏ ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਨਟਣੀ ਕਾ ਫਲ ਨ ਖਾਵਣਾ ਅਰ ਰੇਖਾਕਰ
ਨ ਕਹੀਏ ਕਰਮਾਂ ਕੋ ਸਮਝ ਕਰ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਅਰ ਅਸੁਭ ਹਟਾਉ
ਨੇ ਅਰ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਕਹੀਏ ਕਰਮਾਂ ਕੋ ਸਮਝ ਕਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੋਕਣੀਆਂ ਅਰ
ਨਾਸਵੰਤ੍ਰ ਅਰ ਕੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਸੁਣਨੀਆਂ ਅਰ ਤੁਰੰਗ ਕਹੀਏ ਕਿ ਮਨ ਰੂ
ਪੀ ਘੋੜੇ ਕੀਆਂ ਵਾਗਾਂ ਵਸਿ ਰਖਨੀਆਂ ਅਰ ਨਟ ਨਿਰਤ ਕਹੀਏ ਈਸ੍ਵਰ
ਕੇ ਕਲਾਧਾਰ ਜਗਤ ਕਾ ਪੇਖਣਾ ਅਰ ਸਮਝਣਾ ਅਰ ਧਨਖ ਕਹੀਏ
ਬੁਧ ਰੂਪੀ ਧਨਖ ਮੈਂ ਸਰਧਾ ਰੂਪੀ ਬਾਣ ਸੰਧਾਨਣਾ ਅਰ ਗਿਆਨ ਕਹੀ
ਏ ਸਰਬ ਮੈਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਰੂਪ ਦੇਖਣਾ ਅਰ ਚਾਤਰੀ ਕਹੀਏ ਕਿ ਜੋ ਕੁਛ
ਵੇਦ ਨੈ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੈ ਤਿਸ ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਸਮਝਾਇ ਕ
ਰ ਸੁਚੇਤ ਰਖਨਾ ਸੋ ਇਹ ਚੌਦਾਂ ਵਿਦਿਆ ਸਤ ਸਮੇਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਿਤ
ਵਾਸਤੇ ਲਿਆਏ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਚਾਰ ਅਖਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਜਾਪ ਕੇ ਸੋ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੋ ਚਤੁਰ ਵ੍ਯੂਹ ਅਵਤਾਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਵਵਾ ਵਾਸਦੇਵ ਕਾ
ਅਵਤਾਰ ਅਰ ਹਾਹਾ ਹਰਿ ਕਾ ਅਵਤਾਰ ਅਰ ਗਗਾ ਗੁਰੂ ਕਾ ਅਵਤਾਰ
ਅਰ ਰਾਰਾ ਰਾਮ ਕਾ ਅਵਤਾਰ ॥ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਆਗਿਆ ਗੁਰੂ ਨਾ
ਨਕ ਜੀ ਕੇ ਤਈ ਹੈ ਜੋ ਏਹੀ ਅਖਰ ਜਾਪ ਕੀਏ ਹੂਏ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਵਾਦਿ ਆਦਿ
ਕੋਂ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰੈਂਗੇ ਤਉ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਚਾਰੋਂ ਹੀ ਅਖਰਾਂ ਕੋ ਰਸਨਾ ਪਰ ਧਾ
ਰਕਰ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਾਰਤੇ ਭਏ ਤਬ ਸਾਰੇ ਕੁਟੰਬ ਮੈਂ ਵਧਾਈ ਭਈ ਜੋ ਕਲ
ਕੇ ਘਾਰ ਵਣ ਸਿੰਧ ਸੁਭ ਪੁਤ੍ਰ ਜਨਮਿਆ ਹੈ ਤਬ ਕਾਲੂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਲੋਕਾਂ ਕਉ
ਦਾਨ ਦੀਆਂ ਅਰ ਮੰਗਤੇ ਗੁਣੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਭ ਅਘਾਇ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ
ਅਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਤੇ ਜੋ ਆਗਿਆਨ ਕੀ ਧੁੰਧ ਸੀ ਸੋ ਸਭ ਮਿਟ ਗਈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਕਥੋਰੇ ਅਰ ਮਹੂਰਿ ਅਰ ਆਰੀਅਨੀ ਅਹੁੰਕੀ ਜੋ ਪੂਜਾ ਥੀ ਸੋ ਅ
ਗਈ ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ਹੈ ਤੌ ਤਾਰੇ ਛਪ ਜਾਂਦੇ ਹੈਂ ਅਰ ਅੰਧੇਰ ਤੁ
ਰੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਨਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਤੇ ਦ੍ਵੈਤ ਅਰ ਆਗਿਆਨ ਕਾ ਅੰਧੇ
ਰਾ ਸਭ ਮਿਟ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬੋਲਣੇ ਸੇ ਮ੍ਰਿਗਾਵਲੀ ਸਭ
ਤ੍ਰਸ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਨਾਮ ਕਰ ਸਭ ਪਾਪ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਏ ਤੌਂ
ਅਕਾਸ਼ ਬਾਣੀ ਭਈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਪੈਰ ਧਰੇਗਾ ਸੋਈ ਪੂਜਨੀਕ
ਅਸਥਾਨ ਹੋਵੈਗਾ ਅਰ ਜਿਸ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੋਸਟ ਕਰੇਗਾ ਸੋ ਮੁਨੀਸਰ ਰਿ
ਖੀਸਰ ਅਰ ਪੀਰ ਪੈਗੰਬਰੋਂ ਕੇ ਅਸਥਾਨ ਭੀ ਪੂਜਣੇ ਜੋਗ ਹੋਵਹਿਗੇ ਅਰ
ਜੈਨ ਸੇ ਕੁਰਾਨੇ ਅਰ ਪੁਰਾਨੇ ਮੈਂ ਬਾਬੇ ਕੀ ਬਾਣੀ ਕੀ ਸਾਖ ਲਿਖੀਆ ਗੀ
ਸੋਈ ਗ੍ਰੰਥ ਪਰਵਾਣ ਹੋਵਹਿਗੇ ਐਸੇ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਕੀ ਗੰਗਾ ਜ
ਗਤ ਮੈਂ ਚਲਾਈ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਗੰਗਾ ਮੇਰੇ ਚਰਨੋਂ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਸ
ਮੁੰਦ ਕੇ ਸਨਮੁਖ ਤਿਸ ਨੇ ਮੁਖ ਕੀਆ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਗੰਗਾ ਮੈਂ ਜੋ ਸਨਾਨ ਕਰ
ਤੇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਪ ਕਟੀਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਅਗੇ ਪਾਪਾਂ ਕੀ ਸਰਧਾ ਨਹੀ
ਮਿਟ ਸਕਤੀ ਪਰ ਇਸ ਕੀ ਗਸਾਨ ਮੈਂ ਜੋ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰੇ ਹੋਵੈਗੀ ਤਿਹ ਮੇ
ਰੇ ਚਰਨੋ ਕੇ ਮੁਖ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਸ ਕਾ ਜੋ ਅਭਿਆਸ ਕਰੈਂਗੇ ਸੋ ਭੀ ਮੇ
ਰੇ ਚਰਨਾਂ ਕੋ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਹਿਗੇ ਅਰ ਤਿਨ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਪ ਭੀ ਕਟੇ
ਜਾਵਹਿਗੇ ਅਰ ਅਗੇ ਪਾਪਾਂ ਕੀ ਸਰਧਾ ਭੀ ਨ ਹੋਵੈਗੀ ਅਰ ਗੰਗਾ ਇਕ
ਹੀ ਥਾਨ ਪਰ ਵਹਤੀ ਹੈ ਇਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਅਰ ਗਾਉਂ ਗਾਉਂ ਮੈ ਧਰਮ
ਸਾਲ ਕਰਨੀਆਂ ਹੈਂ ਅਰ ਘਰ ਘਰ ਮੈਂ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕੀ ਗੰਗਾ ਚਲਾ
ਈ ਹੈ ਅਰ ਚਾਰੋ ਕੂਟ ਅਰ ਨਵਾਂ ਖੰਡਾਂ ਕਾ ਉਧਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਰ ਇਸ ਨੇ
ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਕਾ ਸਦਾਵੇਆ ਜੋ ਮੇਰੀ ਮਹਿਮਾ ਕਾ ਵਰਤਾਵਣ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਮੈਂ ਹੀ
ਇਸ ਕਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਲ ਮੈਂ ਪਰਗਟ ਹੂਆ ਹੋ ਸੋ ਇਸ ਕੇ
ਅਰ ਮੇਰੇ ਬੀਚ ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਣਨਾ ਜਬ ਏਹ ਬਾਣੀ ਮਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਅਰ
ਪਿਤਾ ਕਾਲੂ ਨੇ ਸੁਣੀ ਤੋ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ ਅਰ ਗਦ ਗਦ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਟਹਲ ਕਰਨ ਲਗੇ ਅਰ ਜੇ ਕੋਈ ਬਾਲਕ ਕੋ ਕੇ
ਬੁਲਾਵੇ ਤਾਂ ਬਾਲਕ ਹਸਕੇ ਮੁਖ ਲਗੇ ਅਰ ਜੇ ਪਘੂੜੇ ਮੇਂ ਝੁਲੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਣ
ਕੇ ਰੋਕ ਕੇ ਸਮਾਧਿ ਲਗਾ ਰਹੇ ਅਰ ਜੋ ਮਾਤਾ ਦੂਧ ਪੀਆਵੈ ਤੌ ਹਸਕਰ ਦੂ
ਧ ਪੀਐ ਅਰ ਬਾਲਕ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਜਾਗੇ ਤਾਂ ਉਸਕੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਭੀ
ਜਾਗਨ ਅਰ ਬਾਲਕ ਕੋ ਭੀ ਇਸਨਾਨ ਕਰਾਵਨ ਅਰ ਆਪ ਭੀ ਕਰਨ॥
ਅਰ ਨਾਮ ਭੀ ਜਪਨ ਤਾਂ ਦਿਨ ਦਿਨ ਉਨਕੇ ਘਰ ਮਾਇਆ ਵਧਦੀ ਜਾਵੈ
ਸੋ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਬਹੁਤ ਕਰਨ ਅਰ ਜਬ ਬਾਬਾ ਬਰਸ ਦਿਨ ਕਾ ਹੂਆ ਤਾਂ
ਉਨੋਂ ਨੇ ਬਰਸ ਗੰਢ ਕੀਤੀ ਅਰ ਬਡਾ ਬ੍ਰਹਮ ਭੋਜ ਕੀਆ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੈ
ਠਣ ਸੀਖਿਆ ਅਰ ਚਉਕੜੀ ਮਾਰਕਰ ਸਿਧ ਆਸਣ ਕਰ ਬੈਠੇ ਅਰ
ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਕੇ ਬੀਚ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਜਾਪ ਕਰੇ ਸੋ ਜਬ ਡੇਢ ਬਰਸ ਕਾ ਹੂਆ ਤਾਂ
ਬੋਲਣ ਸੀਖਿਆ ਅਰ ਜਾਂ ਬੋਲੇ ਤਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਬੋਲੇ ਅਰ ਜਾਂ ਦੋ ਬਰ
ਸ ਕਾ ਹੂਆ ਤਾਂ ਖੇਲਣ ਸੀਖਿਆ ਅਰ ਮਿਟੀਆਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਦੇਈਆਂ
ਨਿਕਲੀਆਂ ਅਰ ਜੋ ਖੇਡੇ ਤੌ ਦੇਵਤਿਆਂ ਅਰ ਅਉਤਾਰਾਂ ਕੀਆਂ ਪ੍ਰਤਮਾਂ
ਕੇ ਸਾਥ ਖੇਲਿਆ ਕਰੇ॥ ਅਰ ਘਰ ਕੀਆਂ ਦਾਸੀਆਂ ਅਰ ਕਾਗਤਾਂ ਕੀਆਂ
ਪੋਥੀਆਂ ਬਣਾਵੇ ਉਪਰ ਰਹੇ ਰੁਮਾਲ ਚੜਾਵੇ ਅਰ ਜੇ ਬਾਲਕ ਖੇਡਨ
ਵਾਸਤੇ ਬੁਲਾਵਨ ਤਾਂ ਕਹੇ ਮੈਂ ਪੋਥੀ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ॥ ਸੋ ਬਰਸ ਬਰਸ ਮੇਂ
ਬਾਬੇ ਕੀ ਗੰਢ ਹੋਵੇ ਅਰ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਬਹੁਤ ਹੋਵੈ ਅਰ ਜਬ ਤੀਨ ਬਰਸ ਕਾ
ਹੂਆ ਤਾਂ ਏਕ ਦਿਨ ਮਾਤਾ ਅਰ ਪਿਤਾ ਕੇ ਪਾਸ ਆ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਉਨੋਂ ਪੂਛਾ ਤੂੰ
ਕੌਨ ਸੀ ਪੋਥੀ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਾ ਮੈਂ ਸਪਤ ਸਲੋਕੀ ਗੀਤਾ ਪੜ੍ਹ
ਤਾ ਹੂੰ॥ ਤਾਂ ਉਨੋਂ ਨੇ ਕਹਾ ਸਾਨੂੰ ਭੀ ਸੁਣਾਇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਸੁਣੋ
ਸਪਤ ਸਲੋਕੀ ਗੀਤਾ ਕੋ॥ ॥੬॥੮॥੯॥ ਸਲੋਕ॥

ਓਅੰ ਇਤਿ ਏਕਾਖਰ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਆਹਰਨ ਮਾਮਨੁ ਸਿਮਰਨ ਯਾਪ੍ਰ
ਯਾਤਿ ਤਜੈ ਦੇਹੰ ਸੁਯਾਤਿ ਪਰਮ ਗਤਿ॥੧॥ ਕਵਿ ਪੁਰਾਣ ਅਨੁਸਾਸਤਾ
ਰੰ ਅਣੋ ਅਣੀਆਂਸੰ ਮਨੁਸਮਰਨਾ ਸਰਵ ਸ੍ਯ ਧਾਤਾਰੰ ਅਚਿੰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤ੍ਰੂਪੰ ਮਦ੍ਵਤ ਵਰਟੈਤ ਮਸਾ ਪ੍ਰਸਤਤਾ ॥੨॥ ਅਸਥਾਨੇ ਰਿਖੀਕੇਸ
ਤਵ ਪ੍ਰਕੀਰਤਿਆ ਜਗਤ ਪ੍ਰਹਰਖੇਤ ਅਨੁਰਜਤੇ ਚ ਰਾਖਸਾ ਭੀ
ਤਾਨਿ ਦਿਸੋ ਦ੍ਰਵੰਤਿ ਨਮਸੰਤੇ ਚ ਸਰਵ ਸਿਧ ਸੰਘਾ: ॥੩॥ ਸਰਬਤ
ਪ੍ਰਣਪਦੰਤਾਰੇ ਸਰਬਤੋਖਿ ਸਿਰੋ ਮੁਖੰ ॥ ਸਰਬ ਸ੍ਰੁਤਿ ਮਲੋਕੇ ਸ
ਰਬ ਆਵ੍ਰਤਿ ਸਤਿ ॥੪॥ ਉਰਧ ਮੂਲੰ ਮਧ: ਸਾਖੰ ਸੁਬ੍ਰਸ ਪੰਪ੍ਰਾ
ਰ ਆਬ੍ਰਿਯੰ ਛਿੰਦਾਸਿ ਅਸਯ ਪਰਣਾਨਿ ਯ ਸਤੰ ਵੇਦ ਸ ਵੇਦ ਵਿਤ
॥੫॥ ਸਰਵਾਸੈ ਚਾਹੰ ਰਿਦੰ ਸੰਨਿਵਿਸਟੋ ਮਤਿ ਸਿਮ੍ਰਤਿ ਗਿਆ
ਨਮਪੋਹਨੰ ਚੋ ਵੇਦੈਸਵ ਸਰਬੈ ਮੇਵ ਵੇਦਯੋ ਵੇਦਾਂਤ ਕ੍ਰਿਤ ਵੇਦ
ਵਿਦੇਵ ਚਹੰ ॥੬॥ ਮਨਮਨਾ ਭਵ ਮਦਿ ਭਗਤਿ ਮਦਿਯਾ ਜੀਮਾ
ਨਮਸਕਰ: ॥ ਮਾਮੇਵੈਸ ਮਦਿ ਯੁਗਤੇ ਮਾਨਮ ਨਮਤ ਪਰਾਇਣਾ ॥੭॥

ਤਬ ਕਲੂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਸਕਾ ਅਰਥ ਸੁਣਾਵੋ ਜੋ ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਮੈਂ ਆਵੈ ਤੌ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਅਰਜਨ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈ ਕਿ ਓਅੰਕਾਰ ਜੋ ਏਕ ਅਖਰ ਹੈ ਸੋ ਸਬਦ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਜੋ ਇਸਕੋ ਉਚਾਰ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਰੀਰ ਕੋ ਤਿਆਗਤਾ ਹੈ ਸੋ ਮੁਝ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਜੋ ਹੋ ਸੋ ਤੈ ਤਨੇ ਹੈਂ ਅਰ ਪੁਰਾਤਨ ਹੈਂ ਅਰ ਸੂਖਮ ਤੇ ਸੂਖਮ ਹੈ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੋ ਮੁਝੇ ਸਿਮਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸਰਬ ਕਾ ਅਧਾਰ ਹੈਂ ਅਰ ਨਿਸਚਿੰਤ ਰੂਪ ਹੈਂ ਅਰ ਸੂਰਜ ਕੀ ਨਿਆਂਈ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਰੂਪ ਹੈ ਅਰ ਅਗਿਆਨ ਕੇ ਅੰਧੇਰੇ ਸੇ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥੨॥ ਜਿਸ ਅਸਥਾਨ ਬਿਖੇ ਮੇਰਾ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ ਮੈਂ ਰਖਿਆ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ਅਰ ਰਾਖਸ ਆਦਿਕ ਉਸ ਸੇ ਭੈ ਮਾਨ ਕੇ ਭਾਗ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸਿਧ ਆਦਿਕ ਸਭ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ॥੩॥ ਸਰਬ ਕੇ ਹਾਥ ਮੇਰੇ ਹਾਥ ਹੈਂ ਸਰਬ ਕੇ ਚਰਨ ਮੇਰੇ ਚਰਨ ਹੈਂ ਅਰ ਸਰਬ ਮੇਰੇ ਨੇਤ੍ਰ ਹੈਂ ਅਰ ਸਰਬ ਮੇਰੇ ਕਰਨ ਹੈਂ ਅਰ ਸਰਬ ਮੈਂ ਮੇਰੀ ਚੇਤਨਤਾ ਹੈ ॥੪॥ ਜੋਹ ਜੋ ਬੋਹੜ ਰੂਪੀ ਬ੍ਰਿਛ ਹੈ ਸੋ ਬੈਕੁੰਠ ਇਸਕਾ ਊਚਾ ਸਿਰ ਹੈ ਅਰ ਤਲੇ ਨੀਆਂ ਪੁਰੀਆਂ ਇਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੇ ਤੁਲ ਅਰ ਵੇਦ ਪਤ੍ਰ ਹੈ ਜੋ ਭੁਲਾਇਮਾਨ ਹੈਂ ਅਰ ਅਗਿਆਨੀ ਇਸਕੇ
ਸਤ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਵੇਦਾਂਤ ਜਿਸਕਾ ਫਲ ਹੈ ਜੋ ਇਸਕੇ ਅਸਤ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ
ਸੋਈ ਵੇਦੋਂ ਕਾ ਵੇਤਾ ਹੈ॥ ੫॥ ਸਰਬ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਖੇ ਮੈਨੇ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਹੋਕੇ ਨਿ
ਵਾਸ ਕੀਆ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਮੁਝਕਉ ਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਸਿਮਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਵੇਦ ਤੋ
ਸਭ ਮੁਝ ਹੀ ਕੋ ਜਣਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਵੇਦਾਂ ਕਾ ਅੰਤ ਮੈਂ ਹੀ ਸਤਰੂਪ ਹੋਂ॥ ੬॥
ਸੋ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਹੀ ਮੰਨਨ ਵਾਲਾ ਹੋ ਅਰ ਮੇਰਾ ਹੀ ਭਗਤ ਹੋ ਅਰ ਮੇਰਾ ਹੀ ਜਾ
ਚਕ ਹੋ ਅਰ ਮੁਝ ਹੀ ਕਉਂ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਅਰ ਮੁਝ ਹੀ ਕਉਂ ਦੇਖ ਅ
ਰ ਮੁਝ ਹੀ ਸਾਥ ਜੁੜ ਅਰ ਮੁਝ ਕੋ ਹੀ ਮਨ ਅਰ ਮੇਰੇ ਹੀ ਆਸਰੇ ਹੋ॥ ੭॥
ਜਬ ਇਹ ਸਪਤ ਸਲੋਕੀ ਕਾ ਅਰਥ ਬਾਬੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੋ ਸੁਨਾਇਆ
ਅਰ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਏ ਤਾਂ ਉਨੋ ਨੇ ਕਹਾ ਐਸੇ ਤੇਰੇ ਸਲੋਕ ਸੁਣਨੇ
ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਦਰ ਨਹੀਂ ਆਂਵਦਾ ਜੋ ਤੂੰ ਕਿਸਨੂੰ ਸੁਨਾਉਂਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕ
ਹਿਆ ਤੁਸੀਂ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟੋ ਜੋ ਜਬ ਉਨੋ ਨੇ ਨੇਤ੍ਰ ਮੂੰਦੇ ਤਾਂ ਇੰਦਰ ਤੇ
ਆਦਿ ਲੈਕੇ ਸਭ ਦੇਵਤਾ ਅਰ ਰਿਖੀਸਰ ਮੁਨੀਸਰ ਸਭ ਹਾਥ ਜੋੜ
ਬੈਠੇ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਤਬ ਇੰਦ੍ਰ ਨੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਾ ਜੋ ਬਾਬੇ ਕੇ ਮਾਤਾ ਪਿ
ਤਾ ਆਏ ਹੈਂ ਸੋ ਇਨ ਕੋ ਬਿਵਾਨਾਂ ਊਪਰ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕਰ ਸੁਰਗ ਲੈ ਜਾਵੋ
ਅਰ ਇਨ ਕੀ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇਵਾ ਕਰੋ ਤਬ ਤਤਕਾਲ ਦੇਵਤੇ ਉਨ ਕਉ ਸੁ
ਰਗੋਂ ਮੇਂ ਲੇ ਗਏ ਅਰ ਭਲੇ ਦਿਬ ਭੋਗ ਉਨ ਕਉ ਭੁਗਾਏ ਸੋ ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਤ
ਕ ਉਨੋ ਨੇ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭੋਗ ਭੋਗੇ ਤਾਂ ਉਨੋ ਨੇ ਕਹਾ ਮੁਝੇ ਮਾਤ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਨਾ
ਨਕ ਜੀ ਪਾਸ ਲੇ ਚਲੋ ਤਬ ਦੇਵਤੇ ਉਨ ਕਉ ਲੇ ਆਏ ਅਰ ਜਬ ਉਨੋ ਨੇ
ਨੇਤ੍ਰ ਖੋਲੇ ਤੋ ਕਿਆ ਦੇਖੈਂ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਉਸੀ ਏਕ ਸਲੋਕ ਕਾ ਅਰਥ
ਪਏ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਉਨ ਨੇ ਕਹਾ ਇਹ ਬਡਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਬਾਰਾਂ
ਬਰਸ ਸੁਰਗ ਭੋਗ ਆਏ ਹੈਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਓਹੋ ਸਲੋਕ ਪਏ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ
ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕਹਾ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਮਾਇਆ ਕਾ ਕੁਛ ਅਸਚਰਜ ਨਹੀਂ ਕੋ
ਕਿ ਏਕ ਮਨੁਖ ਏਕ ਘੜੀ ਕੇ ਸੁਪਨੇ ਮੇਂ ਕਈ ਬਰਸ ਭੋਗ ਭੋਗਤਾ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾਂ ਉਨਿ ਨੇ ਕਹਾ ਅਸਾਂ ਸੁਪਨ ਦੇਖਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤਖ ਦੇਖਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੇ
ਕਹਾ ਸਭ ਜਗਤ ਹੀ ਸੁਪਨ ਹੈ ਅਰ ਅਸੀ ਸੁਪਨੇ ਕੇ ਜੀਵ ਹਾਂ ਜੋਗੀਆਂ
ਸਬਿਨ ਪ੍ਰਤਖ ਕਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪੋ ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਕਾ
ਸੰਗ ਕਰੋ॥ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬਰਸਾਂ ਚਹੁੰ ਕਾ ਹੋਇਆ ਅਰ ਬਾਲਕਿਆਂ ਨਾਲ ਭੀ
ਖੇਲੇ ਅਰ ਜਬ ਕੋਈ ਸੰਤ ਆਵੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਇ ਕੇ ਸੇਵਾ ਟਹਲ
ਭੀ ਬਹੁਤ ਕਰੇ ਅਰ ਦਿਨ ਦਿਨ ਉਨਿ ਦੇ ਘਰ ਸੰਪਦਾ ਵਧਤੀ ਜਾਵੇ॥
ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬਰਸਾਂ ਪੰਜਾਂ ਦਾ ਹੂਆ ਅਰ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਹਾ ਇਸਨੂੰ ਪਾਧੇ
ਦੇ ਪੜਨੇ ਪਾਈਏ ਤਾਂ ਭਲੇ ਦਿਨ ਅਰ ਨੈਰੇ ਦੇ ਆਇਤਵਾਰ ਅਰ ਭਲੀ
ਥਿਤ ਥਾਲ ਸਕਰ ਦਾ ਭਰ ਕੇ ਅਰ ਉਪਰ ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਰਖ ਕੇ ਅਰ ਪੱਟੀ
ਤੇ ਬਧਕ ਬਾਬੇ ਦੇ ਗਲ ਦੇ ਕੇ ਪਾਧੇ ਪਾਸ ਲੈ ਗਏ ਅਰ ਰੁਪਏ ਪਾਧੇ ਦੇ
ਅਗੇ ਰਖੇ ਤਾਂ ਥਾਲ ਸਕਰ ਦਾ ਭੂਲ ਪਾਇਆ ਅਰ ਚਾਟੜੇ ਸਭੇ ਭੁਲਣ
ਲਗੇ ਤਾਂ ਪਾਂਧੇ ਕਹਿਆ ਇਸ ਕੀ ਭਗਤਿ ਤੇ ਸਾਰ ਜਗਤ ਵਗਸਦੇ ਗਾ ਤਾਂ
ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਪਾਂਧੇ ਕਹਾ ਤੂੰ ਪੜੁ॥ ਸਰਦ ਓਅੰ ਸ੍ਰਿਆਹ ਸੁਆਸਤ॥ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਕਹਾ ਤੂੰ ਇਸ ਕਾ ਅਰਥ ਜਾਣਤਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਪਾਂਧੇ ਕਹਾ ਤੁਸੀ ਕਿਰਪਾ ਕ
ਰਕੇ ਕਹੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਾ ਸਰਦ ਦੇਵੀ ਹੈ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਸੇ ਮਾਤ ਲੋਕ
ਮੈਂ ਆਂਵਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਇਸ ਕੋ ਓਅੰਕਾਰ ਉਚਾਰ ਕਰਾਈਏ ਤੋ ਆਪ ਭੀ
ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰ ਉਚਾਰ ਕਰਾਉਨਵਾਲੇ ਕੋ ਭੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਤੀ ਹੈ ਅਰ
ਸਰੀਰ ਜੇਤੇ ਕਛ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਭ੍ਰਮ ਰੂਪ ਹੈਂ ਅਰ ਵਾਹਗੁਰੂ ਸਤ ਹੈ ਅ
ਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਨਾਮ ਭੀ ਸਤ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਪਾਂਧੇ ਕਹਾ ਕਲੂ ਤੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਸਾਸ
ਤ੍ਰ ਨੂੰ ਜਗਤ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਕਰੇਗਾ ਸੋ ਏਹ ਵਡਾ ਮਹਾ ਪੁਰਖ ਤੇਰੇ ਘ
ਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਲੂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਇਆ ਅਰ ਲੋਕਾਂ
ਕਹਿਆ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਡਤਾਂ ਪਾਸ ਪੜਨ ਪਾਵੋ॥ ਤਾਂ ਇਕ ਬ੍ਰਹਮਨ
ਬ ਪੰਡਿਤ ਤਿਲਵੰਡੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਉਸ ਪਾਸ ਕਲੂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਲੈ ਗਿਆ
ਤਾਂ ਉਸ ਪੜ੍ਹਿ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀ ਕਾਗਤ ਤੇ ਮਸਵਾਣੀ ਅਰ ਕਾਨੀਆਂ ਲ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਬੈਰਾਖੜੀ ਲਿਖ ਦੇਵਾਂ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ॥ ਸਿਰੀਰਾਗੁ
ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਜਾਲਿ ਮੋਹੁ ਘਸਿ ਮਸੁ ਕਰਿ ਮਤਿ ਕਾਗਦੁ ਕਰਿ ਸਾਰੁ ॥ ਭਉ
ਕਲਮ ਕਰਿ ਚਿਤੁ ਲਿਖਾਰੀ ਗੁਰ ਪੁਛਿ ਲਿਖੁ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਲਿਖੁ ਨਾਮੁ ਸਲਾ
ਹ ਲਿਖੁ ਲਿਖੁ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰੁ ॥੧॥ ਬਾਬਾ ਏਹੁ ਲੇਖਾ ਲਿਖਿ ਜਾਣੁ ॥ ਜਿ
ਥੈ ਲੇਖਾ ਮੰਗੀਐ ਤਿਥੈ ਹੋਇ ਸਚਾ ਨੀਸਾਣੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਥੈ ਮਿਲਹਿ
ਵਡਿਆਈਆਂ ਸਦ ਖੁਸੀਆਂ ਸਦ ਚਾਉ ॥ ਤਿਨ ਮੁਖਿ ਟਿਕੇ ਨਿਕਲਹਿ ਜਿਨ
ਮਨਿ ਸਚਾ ਨਾਉ ॥੨॥ ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ ਤਾ ਪਾਈਐ ਨਾਹੀ ਗਲੀ ਵਾਉ ਦੁਆਉ
॥ ਇਕਿ ਆਵਹਿ ਇਕਿ ਜਾਹਿ ਉਠਿ ਰਖੀਅਹਿ ਨਾਵ ਸਲਾਰ ॥ ਇਕਿ ਉਪਾਏ
ਮੰਗਤੇ ਇਕਨਾ ਵਡੇ ਦਰਵਾਰ ॥ ਅਗੈ ਗਇਆ ਜਾਣੀਐ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਵੇਕਾ
ਰ ॥੩॥ ਭੈ ਤੇਰੈ ਡਰੁ ਅਗਲਾ ਖਪਿ ਖਪਿ ਛਿਜੈ ਦੇਹ ॥ ਨਾਵ ਜਿਨਾ ਸੁਲਤਾਨ ਖਾ
ਨ ਹੋਂਦੇ ਡਿਠੇ ਖੇਹ ॥ ਨਾਨਕ ਉਠੀ ਚਲਿਆ ਸਭ ਕੂੜੇ ਤੁਟੇ ਨੇਹ ॥੪॥ ਤਿਸ
ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਜੋ ਤਨ ਮਾਇਆ ਦਾ ਮੋਹ ਹੈ ਸੋਈ ਜਨ
ਮ ਮਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੀ ਅਗਨਿ ਨਾਲ ਦ
ਗਧ ਕੀਚੇ ਅਰ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਸੋਈ ਘਸ
ਣਾ ਹੈ ਮਸ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪੀ ਤਿਸ ਕੇ ਸਬਦ ਸੇ ਏਹ ਮਸ ਕੀਚੇ ॥ ਅਰ ਸੁਮਤ
ਆਪਣੀ ਕਾਗਦ ਕੀਚੇ ਅਰ ਭਾਉ ਜੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਨੀ ਹੈ
ਸੋ ਕਾਨੀ ਕੀਚੇ ਅਰ ਜੋ ਚਿਤ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਵਧਾਨ ਰਖਣਾ ਹੈ
ਸੋ ਲਿਖਾਰੀ ਕੀਚੇ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਬਚਨ ਪੁਛ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਤ ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਸ
ਕਰਤੇ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖੇ ਅਰ ਸਲਾਹ ਲਿਖੇ ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਤ ਪਾਰਾਵਾਰ ਨਹੀਂ ॥ ਸੋ ਹੇ
ਬਾਬਾ ਪੰਡਿਤ ਜੇ ਏਹ ਲੇਖਾ ਲਿਖ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਆਪ ਭੀ ਲਿਖ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਭੀ
ਲਿਖਾਇ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿਥੇ ਧਰਮਰਾਇ ਦੇ ਲੇਖਾ ਪੁਛੀਏਗਾ ਤਾਂ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ
ਹਥ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਦਾ ਨੀਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਅਗੇ ਧਰਮਰਾਇ
ਭੀ ਮਥਾ ਟੇਕੇਗਾ ਅਰ ਉਥੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਵਡਿਆਈਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵਨਗੀਆ
ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਭਜਨ ਦਾ ਚਾਉ ਹੈ ਸੋਈ ਇਸ ਲ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕ ਅਰ ਪਰਲੋਕ ਵਿਚ ਸੁਖੀ ਹਨ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਚਾ ਨਾਮ ਹੈ ਉਨ ਦੇ ਹੀ ਮੁਖ ਉਤੇ ਧਰਮ ਦਾ ਤਿਲਕ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋ ਜਿਨਾ ਦੇ ਪੂਰਬਲੇ ਕਰਮ ਹੋਂਦੇ ਹੈਂ ਸੋਈ ਨਾਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਗਲਾਂ ਵਾਸਤੇ ਘਨੇਰੇ ਹੈਂ ਜੋ ਜੈਸੇ ਮੁਰਲੀ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਫੂਕ ਮਾਰੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਆਗੀਆਨੀ ਏਕ ਕਨ ਮੇਂ ਸਬਦ ਸੁਣਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਦੂਸਰੇ ਕਾਨ ਨਿਕਲ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਅਰ ਇਕ ਆਂਵਦੇ ਹੈਂ ਇਕ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਛੁਟ ਛੁਟ ਕਰ ਰੋਂਦੇ ਰਹੇ ਨਾਮ ਰਖਦੇ ਹੈ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੋ ਮੰਗਤੇ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਿਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸਾਹੂ ਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਿਨਾ ਸਤਸੰਗ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸਾਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਗੇ ਗਾਇਆ ਜਾਵੀਏਗਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿਨਾਂ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਜਪਿਆ ਅਰ ਵਿਕਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਸੋ ਨਰਕਾਂ ਵਿਚ ਪਉਨਗੇ ਅਰ ਮੈਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਭਉ ਕਰ ਬਹੁਤਾ ਡਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਮੇਰੀ ਦੇਹ ਖਪ ਖਪ ਪਈ ਛਿਜਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਪਾਤਸਾਹ ਅਤੇ ਖਾਨ ਸੇ ਸੋ ਆਪਣੀ ਗਥੀ ਖੋਹ ਹੋਂਦੇ ਡਿਠੇ ਹਨ ਅਰ ਇਸ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਝੂਠਾ ਮੋਹ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਸੱਦਾ ਆਵੇਗਾ ਉਠ ਜਾਈਏਗਾ ਅਰ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਾ ਨਿਭਸੀ ਸੋ ਜਬ ਏਹ ਬਚਨ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕਹਿਆ ਤਾਂ ਪੰਡਿਤ ਸੁਣਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਅਰ ਪੰਡਿਤ ਕਹਿਆ ਤੂੰ ਤਾਂ ਬਾਲ ਹੈਂ ਇਹ ਬੁਧਿ ਤੈਨੇ ਕਿਥੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਹੋਈ ਹੈ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਤਾਂ ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਕਿਉਂ ਰਖਾਇਆ ਹੈ ॥

ਤਾਂ ਪੰਡਿਤ ਕਹਿਆ ਕਿ ਗਊਆਂ ਦੇ ਬੈਠਣੇ ਦੀ ਜਗਾਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਜ ਕਹੀਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਉਸਦਾ ਸੁਆਮੀ ਸੋ ਨਾਥ ਕਹੀਏ ਸੋ ਇਹ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਬ੍ਰਿਜ ਹੈ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੂਪੀ ਗਊਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਜੋ ਤਿਸ ਦੇ ਉਠਾਵਣ ਬੈਠਾਵਣ ਦਾ ਪ੍ਰੇਰਕ ਹੋਵੇ ਸੋ ਨਾਥ ਕਹੀਏ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਜੀਵ ਹੋਂ ਅਰ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਾਖੀ ਹੋਂ ਸੋ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕਹਾਤੇ ਹੈਂ ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੰਡਿਤ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀ ਪੱਟੀ ਲਿਖੇ ਅਰ ਬਾਰਾਖੜੀ ਪੜ੍ਹੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈਂ ਜੋ ਅਸਾਨੂੰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੜਦਾ ਨਹੈਂ ਤਾਂ ਪੰਡਿਤ ਕਹਿਆ ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਛ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਹੈਂ ਤੂ ਸਸਾ ਕਹੁ
ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ॥ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ਪਟੀ ਲਿਖੀ ॥ ਸਸੈ ਸੋਇ
ਸ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਜਿਨਿ ਸਾਜੀ ਸਭਨਾ ਸਾਹਿਬੁ ਏਕੁ ਭਇਆ ॥ ਸੇਵਤ ਰਹੇ ਚਿਤੁ ਜਿ
ਨ ਕਾ ਲਾਗਾ ਆਇਆ ਤਿਨ ਕਾ ਸਫਲ ਭਇਆ ॥੧॥ ਮਨ ਕਾਹੇ ਭੂਲੇ
ਮੂੜ ਮਨਾ ਜਬ ਲੇਖਾ ਦੇਵਹਿ ਬੀਰਾ ਤਉ ਪੜ੍ਹਿਆ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਸੋਈ ਕਰਤਾ ਹੈ ਜਿਨਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਜੀ ਹੈ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਿਬੁ ਇਕ
ਹੈ ਸੋ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ਕਰ ਸੇਵਿਆ ਹੈ ਆਇਆ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸਫ
ਲ ਹੈ ਅਰ ਹੇ ਜਿਤਨੇ ਪੜਨ ਵਾਲੇ ਹੈਨ ਤਿਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਧਰਮਰਾਇਦ
ਲੇਖਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਅਰ ਮਨ ਭੁਲਾ ਹੋਇਆ ਮਾਨਸ ਜਨਮ ਖੋਵਦਾ ਹੈ ਅਰ
ਬਾਬਾ ਜੀ ਰਹਾਉ ਵਿਚ ਏਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਨ ਨਾਮ ਵਿਚ ਨ
ਠਹਿਰਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੇਖਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀ ਪੈਂਦਾ ॥ ਤਾਂ ਫੇਰ ਪੰਡਿਤ ਕਹਿਆ
ਈਵੜੀ ਕਹੁ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਦੂਜੀ ਪਉੜੀ ਕੀਤੀ ॥ ਈਵੜੀ ਆਦਿ ਪੁਰਖ
ਹੈ ਦਾਤਾ ਆਪੇ ਸਚਾ ਸੋਈ ॥ ਏਨਾਂ ਅਖਰਾਂ ਮੈ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਤਿ
ਸ ਸਿਰ ਲੇਖ ਨ ਹੋਈ ॥੨॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਈਵੜੀ ਆਦਿ ਪੁਰਖ
ਕੀ ਸਕਤ ਹੈ ਅਰ ਸਰਬ ਦਾ ਦਾਤਾ ਸਚਾ ਹੈ ਜੋ ਇਨਾਂ ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ ਜੋ
ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਬੂਝਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਫੇਰ ਲੇਖ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ ॥
ਤਾਂ ਫੇਰ ਪੰਡਿਤ ਕਹਿਆ ਊੜਾ ਕਹੁ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ॥ ਊੜੈ ਉਪਮਾ ਤ
ਕੀ ਕੀਜੈ ਜਾਂ ਕਾ ਅੰਤ ਨ ਪਾਇਆ ॥ ਸੇਵਾ ਕਰਹਿ ਸੇਈ ਫਲ ਪਾਵਹਿ ਜਿਨਿ
ਸਚ ਕਮਾਇਆ ॥੩॥ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਊੜਾ ਨਾਮ ਓਅੰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ਅ
ਓਅੰਕਾਰ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਦਾ ਅੰਤ
ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਅਰ ਊੜਾ ਅਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਿਸ ਹੀ ਦੀ ਉਪਮਾ
ਕਰੀਏ ਜੋ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਿਆ ਹੈ
ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਗਿਆਨ ਦਾ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਸਾਚਿਆਂ
ਹੋਕੇ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸੋਈ ਸੁਖੀ ਹੋਏ ਹਨ ॥੩॥ ਙੰਙੈ ਙਿਆਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬੂਝੈ ਜੇ ਕੋਈ ਪੜਿਆ ਪੰਡਿਤ ਸੋਈ ॥ ਸਰਬ ਜੀਆਂ ਮਹਿ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ਤਾਂ ਹਉਮੈ ਕਹੈ ਨ ਕੋਈ ॥੪॥ ਬੱਬਾ ਅੱਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਬੁਝਦਾ ਹੈ ਪੜ੍ਹਿਆ ਭੀ ਅਰ ਪੰਡਿਤ ਭੀ ਸੋਈ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੇ ਸਰਬ ਜੀਆਂ ਵਿਚ ਏਕ ਜਾਣੈ ਤਾਂ ਹਉਮੈ ਮਿਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ॥੪॥ ਕਕੈ ਕੇਸ ਪੁੰਡਰ ਜਬ ਹੂਏ ਵਿਣੁ ਸਾਬੂਣੈ ਉਜਲਿਆ ॥ ਜਮ ਰਾਜਾ ਕੇ ਹੇਰੂ ਆਏ ਮਾਇਆ ਕੈ ਸੰਗਲ ਬੰਧ ਲਇਆ ॥੫॥ ਕੱਕਾ ਅੱਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਿਆਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਜੇ ਸਾਬਣ ਨਾਲ ਮਲ ਮਲ ਕੇ ਧੋਵੀਏ ਤਾਂ ਉਜਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਜਿਸ ਸਮੇ ਚਿਟੇ ਕੇਸ ਅੰਵਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਬਨ ਤੇ ਬਿਨਾ ਹੀ ਉਜੱਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਪ੍ਰਥਮੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜੇਹੜੇ ਕੇਸ ਕੰਨ ਉਤੇ ਚਿਟੇ ਅੰਵਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮਾਨੋ ਜਮਰਾਜੇ ਦੇ ਹੇਰੂ ਹਨ ਅਰ ਓਹ ਮਨੁਖਾਂ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੈਸੇ ਖੇਤੀ ਪਕੀ ਹੋਈ ਚਿਟੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਅਬ ਤੇਰੀ ਜੁਆਨੀ ਬਿਤੀਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜੇ ਹੁਣ ਤੂੰ ਨਾਮ ਜਪੇਂਗਾ ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗ ਕਰੇਂਗਾ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਮੁਖ ਉਜਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਪਿਛਲੇ ਪਾਪ ਤੇਰੇ ਧੋਤੇ ਜਾਣਗੇ ॥ ਅਰ ਜੇ ਹੁਣ ਭੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਦਾ ਰਹੇਂਗਾ ਤਾਂ ਜਮ ਤੈਨੂੰ ਸੰਗਲ ਪਾਕੇ ਲੈ ਜਾਵਣਗੇ ਅਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਨੂੰ ਪਛੋਤਾਵੇਂਗਾ ॥੫॥ ਖਖੈ ਖੁੰਦਕਾਰ ਸਾਹ ਆਲਮੁ ਕਰਿ ਖਰੀਦਿ ਜਿਨਿ ਖਰਚੁ ਦੀਆ ॥ ਬੰਧਨਿ ਜਾ ਕੈ ਸਭੁ ਜਗੁ ਬਾਧਿਆ ਅਵਰੀ ਕਾ ਨਹੀ ਹੁਕਮੁ ਪਇਆ ॥੬॥ ਖਖਾ ਅੱਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਤਸਾਹ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈਨ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿਨਾ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਧਨ ਦੇਕੇ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਮੁਲ ਲੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਬੰਧੇ ਹਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮਰਾਇ ਦੇ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਪਉਂਦੇ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਉਪਰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਭੀ ਨਹੀਂ ਪਉਂਦਾ ॥੬॥ ਗਗੈ ਗੋਇ ਗਾਇ ਜਿਨਿ ਛੋਡੀ ਗਲੀ ਗੋਬਿਦੁ ਗਰਬਿ ਭਇਆ ॥ ਘੜਿ ਭਾਂਡੇ ਜਿਨਿ ਆਵੀ ਸਾਜੀ ਚਾੜਣ ਵਾਹੈ ਤਈ ਕੀਆ ॥੭॥ ਗੱਗਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਜਿਤਨੀ ਗੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਹੈ ਜੋ ਰਚੀ ਹੈ ਅਰ ਜੀਵ ਬਨਾਏ ਹੈਂ ਸੋ ਇਹ ਜੀਵ ਗੋਵਿੰਦ ਨਾਲ ਗਰਬ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨੇ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਤੂੰਬੜੇ ਘੜੇ ਹੈਂ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਰੂਪੀ ਅਵਾ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਐਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਕੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਹੀ ਉਤਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ॥੭॥ ਘਘੈ ਘਾਲ ਸੇਵਕੁ ਜੇ ਘਾਲੈ ਸਬਦਿ ਗੁਰੂ ਕੈ ਲਾਗਿ ਰਹੈ ॥ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਜੇ ਸਮ ਕਰ ਜਾਣੈ ਇਨ ਬਿਧ ਸਾਹਿਬੁ ਰਮਤੁ ਰਹੈ॥੮॥ ਘਘਾ ਕਹੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਰਾਹਿਸ ਏਹ ਘਾਲ ਘਾਲੀ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਨਾਲ ਲਗੇ ਰਹੇ ਹੈਂ ਅਰ ਦੁਖ ਸੁਖ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ਹਨ॥੮॥ ਚਚੈ ਚਾਰ ਵੇਦ ਜਿਨਿ ਸਾਜੇ ਚਾਰੇ ਖਾਣੀ ਚਾਰ ਜੁਗਾ ॥ ਜੁਗ ਜੁਗ ਜੋਗੀ ਖਾਣੀ ਭੋਗੀ ਪੜਿਆ ਪੰਡਿਤ ਆਪ ਥੀਆ ॥ ਚੀਚਾ ਅਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਜੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਾਸਤੇ ਚਾਰ ਵੇਦ ਸਾਜੇ ਹਨ ਅਰ ਚਾਰ ਖਾਣੀਆਂ ਅਰ ਚਾਰ ਜੁਗ ਬਣਾਏ ਹਨ ਸੋ ਪ੍ਰਭੂ ਸਭਨਾਂ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚ ਨਿਆਰਾ ਹੀ ਹੈ ਅਰ ਸਭਨ ਖਾਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਗਾਦਾ ਹੀ ਰਹਿ ਹੈ ਅਰ ਪੰਡਿਤ ਹੋਕੇ ਉਪਦੇਸ ਭੀ ਰਹਿ ਕਰਦਾ ਹੈ॥ ਛਛੈ ਛਾਇਆ ਵਰਤੀ ਸਭ ਅੰਤਰਿ ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਭਰਮੁ ਹੋਆ ॥ ਭਰਮ ਉਪਾਇ ਭੁਲਾਈਅਨੁ ਆਪੇ ਤੇਰਾ ਕਰਮੁ ਹੋਆ ਤਿਨ ਗੁਰੂ ਮਿਲਿਆ॥੧੦॥ ਛਛਾ ਅਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਾਇਆ ਦੀ ਜੋ ਛਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਤੇ ਵਰਤੀ ਹੈ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਆਗਿਆ ਕਰਕੇ ਭਰਮ ਉਤਪਤਿ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਭਰਮ ਨੂੰ ਉਤਪਤ ਕਰਕੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਭੁਲਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਈ ਹੈ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ॥੧੦॥ ਜਜੈ ਜਾਨ ਮੰਗਤ ਜਨ ਜਾਚੈ ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਭੀਖ ਭਵਿਆ ॥ ਏਕੋ ਲੇਵੈ ਏਕੋ ਦੇਵੈ ਅਵਰ ਨ ਦੂਜਾ ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ॥੧੧॥ ਜਜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੰਗਤੇ ਦਾਨ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਚਉਰਾਸੀਹ ਲਖ ਜੂਨ ਵਿਚ ਹੈਂ ਅਸਾਂ ਭੀ ਗਾਖਿਆ ਕਰੇ ਕੋਈ ਕਿ ਇਕੋ ਤੂੰ ਦੇਵਣ ਲੇਵਣ ਵਾਲਾ ਹੈਂ ਔਰ ਦੂਜਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ॥੧੧॥ ਝਝੈ ਝੂਰ ਮਰਹੁ ਕਿਆ ਪ੍ਰਾਣੀ ਜੋ ਕਿਛੁ ਦੇਣਾ ਸੁ ਦੇ ਰਹਿਆ ॥ ਦੇ ਦੇ ਵੇਖੈ ਹੁਕਮੁ ਚਲਾਏ ਜਿਉਂ ਜੀਆਂ ਕਾ ਰਿਜਕ ਪਾਇਆ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

॥੧੨॥ ਅਰਥ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਣੀਹੋ ਝੂਰਦੇ ਕਿਓਂ ਹੋ ਕਿਓਂਕਿ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਮਹਾ
ਰਾਜ ਨੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਪਤਿ ਕੀਆ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਕਿਛੁ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਰਿਜਕ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸਾਡੇ
ਮਸਤਕ ਤੇ ਲਿਖ ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇਂਦਾ ਭੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਦਾ
ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਭੀ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ॥੧੨॥ ਞੰਞੈ ਨਦਰਿ
ਕਰੇ ਜਾਂ ਦੇਖਾਂ ਦੂਜਾ ਕੋਈ ਨਾਹੀ॥ ਏਕੋ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸਭ ਥਾਈ ਏਕੁ ਵਸਿ
ਆ ਮਨ ਮਾਹੀ॥੧੩॥ ਞਞਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਕਰ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ
ਤਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਬਿਨਾ ਦੂਜਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਸੋ ਇਕੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੀ ਸਭ
ਨਾ ਥਵਾਂ ਵਿਚ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਹੈ ਅਰ ਸੋਈ ਅਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਹੈ
॥੧੩॥ ਟਟੈ ਟੰਚੁ ਕਰਹੁ ਕਿਆ ਪ੍ਰਾਣੀ ਘੜੀ ਕਿ ਮੁਹਤਿ ਕਿ ਉਠਿ ਚਲਣਾ।
ਜੂਐ ਜਨਮੁ ਨ ਹਾਰਹੁ ਅਪਣਾ ਭਾਜਿ ਪੜਹੁ ਤੁਮ ਹਰਿ ਸਰਣਾ॥੧੪॥
ਟੈਂਕਾ ਅਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਣੀ ਛਲ ਕਪਟ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹੋ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਘੜੀ
ਕਿ ਦੋ ਘੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਜਾਣੇ ਹਨ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਜੂਏ ਹਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵ
ਦਾਂ ਵਿਚ ਜਨਮ ਨਾ ਗਵਾਵੋ ਤਾਂਤੇ ਕੂੜ ਕੁਸਤ ਨੂੰ ਛਡਕੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੋ
ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਸਰਨ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੋ॥੧੪॥ ਠਠੈ ਠਾਢਿ ਵਰਤੀ ਤਿ
ਨ ਅੰਤਰਿ ਹਰਿ ਚਰਣੀ ਜਿਨ ਕਾ ਚਿਤੁ ਲਾਗਾ। ਚਿਤੁ ਲਾਗਾ ਸੇਈ ਜਨ ਨਿ
ਸਤਰੇ ਤਉ ਪਰਸਾਦੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ॥੧੫॥ ਠਠਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿ
ਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਾਂਤਿ ਆਗਈ ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਮਨ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਵਿ
ਚ ਲਗਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਇਕਾਗਰ ਮਨ ਕਰਕੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਨਾਲ ਲਗਦਾ
ਹੈ ਤਿਸ ਦਾ ਨਿਸਤਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸੁਖੀ ਭੀ ਸੋਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ॥੧੫॥ ਡ
ਡੈ ਡੰਫੁ ਕਰਹੁ ਕਿਆ ਪ੍ਰਾਣੀ ਜੋ ਕਿਛੁ ਹੋਆ ਸੋ ਸਭੁ ਚਲਣਾ। ਤਿਸੈ ਸਰੇ
ਵਹੁ ਤਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹੁ ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰਿ ਰਵਿ ਰਹਿਆ॥੧੬॥ ਡਡਾ ਕ
ਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਛਲ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜੋ ਕੁਛ ਦਿਸ ਆਂਵਦਾ ਹੈ
ਸੋ ਤਾਂ ਸਭ ਚਲਾਇਮਾਨ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸੇਵੋ ਸੁਖ ਪਾਵੋਗੇ ਸੋ ਕੈਸਾ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੈ ਜੋ ਸਰਬ ਵਿਚ ਸਤਿਆ ਦੇ ਰਹਿਆ ਹੈ॥੧੬॥ ਢਢੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੈ ਉਜਾਰੈ ਆਪੇ ਜਿਉ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਕਰੇਗਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਹੁਕਮੁ ਚ
ਲਾਏ ਤਿਸੁ ਨਿਸਤਾਰੇ ਜਾ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੈ॥੧੭॥ ਢੱਢਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਐਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੈ ਜੋ ਉਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਢਠਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰ
ਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜਿਉਂ ਤਿਸ ਦਾ ਭਾਣਾ ਹੈ ਸੋ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ
ਵਿਚ ਚਲਾਉਂਦਾ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਵੇਖਦਾ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਾਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕਰ
ਗਿਆਨ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਨਿਸਤਾਰਦਾ ਹੈ॥੧੭॥ ਣਾਣਾ ਰਵਤ ਰਹੈ ਘਟ
ਅੰਤਰਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਸੋਈ॥ ਆਪੇ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ ਕਰਤਾ ਪੁਨਰ
ਪਿ ਜਨਮੁ ਨ ਹੋਈ॥੧੮॥ ਣਾਣਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਵਿਚ ਵਾਹਗੁ
ਰੂ ਰਵਿਆ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਹਰੀ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿ
ਸਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਆਪੇ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਮਿਲਾਇੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਉਨ
ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀ ਹੋਂਦਾ॥੧੮॥ ਤਤੈ ਤਾਰੂ ਭਵਜਲੁ ਹੋਆ ਤਾ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪ
ਇਆ॥ ਨਾ ਤਰ ਨਾ ਤੁਲਹਾ ਹਮ ਬੂਡਸਿ ਤਾਰਿ ਲੇਹਿ ਤਾਰਣ ਰਾਇਆ॥੧
੯॥ ਤਤਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਿਆਨ ਦਾ ਭਉਜਲ ਬੜਾ ਤਾਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ
ਜੋ ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਅਰ ਨਾ ਕੋਈ ਬੇੜੀ ਹੈ ਨਾ ਤੁਲਾ ਹੈ
ਅਰ ਬਿਨ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਸਾਰਾ ਜਗਤ ਡੁਬਦਾ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿ
ਸਨੂੰ ਤਾਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸਨੂੰ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਾਇਕੇ ਤਾਰਸੇ
ਦਾ ਹੈ॥੧੯॥ ਥਥੈ ਥਾਨ ਥਨੰਤਰਿ ਸੋਈ ਜਾ ਕਾ ਕੀਆ ਸਭੁ ਹੋਆ॥ ਕਿ
ਆ ਭਰਮੁ ਕਿਆ ਮਾਇਆ ਕਹੀਐ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਭਲਾ॥੨੦॥ ਥਥ
ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਥਾਨ ਵਿਚ ਅਤੇ ਥਾਨਾਂਤ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੀ ਬਿਆਪਿਆ ਹੋ
ਇਆ ਹੈ ਸੋ ਕੈਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕੀਤਾ ਸਭ ਕਿਛ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ
ਮਾਇਆ ਦਾ ਭਰਮ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਕੂੜ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਭਾਣਾ ਹੈ ਸੋਈ
ਭਲਾ ਹੈ॥੨੦॥ ਦਦੈ ਦੋਸ ਨ ਦੇਊ ਕਿਸੈ ਦੋਸ ਕਰੰਮਾ ਆਪਣਿਆਂ
ਜੋ ਮੈ ਕੀਆ ਸੋ ਮੈ ਪਾਇਆ ਦੋਸ ਨ ਦੀਜੈ ਅਵਰ ਜਨਾ॥੨੧॥ ਦਦਾ
ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀ ਦੇਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਯੋਂ ਕਿ ਜੋ ਜੋ ਜਿਸਦੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਰਮ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋਈ ਸੋਈ ਹਿ ਭੋਗਦਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਹੋਰ ਸਭ ਜੀਆਂ ਜੰਤ ਜੇਤ੍ਰੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਸੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਜਾਂਵਦਾ ਹੈ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਵਜਦੇ ਹਨ ॥੨੧॥ ਧਧੈ ਧਾਰਿ ਕਲਾ ਜਿਨਿ ਛੋਡੀ ਹਰਿ ਚੀਜੀ ਜਿਨਿ ਰੰਗ ਕੀਆ ॥ ਤਿਸ ਦਾ ਦੀਆ ਸਭਨੀ ਲੀਆ ਕਰਮੀ ਕਰਮੀ ਹੁਕਮੁ ਪਇਆ ॥੨੨॥ ਧਧਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਅਕਾਸ ਦੀ ਕਲਾ ਧਾਰ ਛਡੀ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਜੀਅ ਜੰਤ ਦੇ ਰੰਗ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਰ ਜੇਹੇ ਜੇਹੇ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਹਨ ਤੇਹਾ ਤੇਹਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦੇ ਛਡਿਆ ਹੈ ॥ ਨਨੈ ਨਾਹਿ ਭੋਗ ਨਿਤ ਭੋਗੈ ਨਾ ਡੀਠਾ ਨਾ ਸੰਮਲਿਆ ॥ ਗਲੀ ਹਉ ਸੋਹਾਗਣਿ ਭੈਣੇ ਕੰਤ ਨ ਕਬਹੂੰ ਮੈਂ ਮਿਲਿਆ ॥੨੩॥ ਨਨਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਹ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਰਬ ਦਾ ਭਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸਰਬ ਵਿਖੇ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਭੋਗਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਰਬ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਦੇਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ॥੨੩॥ ਪਪੈ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਪਰਮੇਸਰੁ ਵੇਖਣ ਕਉ ਪਰਪੰਚੁ ਕੀਆ ॥ ਦੇਖੈ ਬੂਝੈ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਜਾਣੈ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ॥੨੪॥ ਪਪਾ ਕਹਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਸਰਬ ਦਾ ਪਰਮੇਸਰ ਹੈ ਅਰ ਜਗਤ ਨੂੰ ਦੇਖਨ ਵਾਸਤੇ ਲੀਲਾ ਰਚੀ ਹੈ ਸੋ ਦੇਖਦਾ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਜਾਣਦਾ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਸਰਬ ਵਿਚ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥੨੪॥ ਫਫੈ ਫਾਹੀ ਸਭੁ ਜਗੁ ਫਾਸਾ ਜਮ ਕੈ ਸੰਗਲਿ ਬੰਧਿ ਲਇਆ ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਸੇ ਨਰ ਉਬਰੇ ਜਿ ਹਰਿ ਸਰਣਾਗਤਿ ਭਜਿ ਪਇਆ ॥੨੫॥ ਫਫਾ ਅਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਾ ਜਗਤ ਮਾਇਆ ਦੀ ਫਾਹੀ ਵਿਚ ਫਾਥਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਜਮ ਕੇ ਸੰਗਲ ਮੇ ਬੰਧਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਜੇਹੜੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸਰਨੀ ਪਏ ਹਨ ਸੋ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸੰਸਿਆਂ ਤੇ ਛੁਟ ਗਏ ਹਨ ॥੨੫॥ ਬਬੈ ਬਾਜੀ ਖੇਲਣ ਲਾਗਾ ਚਉਪੜਿ ਕੀਤੇ ਚਾਰਿ ਜੁਗਾ ॥ ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭ ਸਾਰੀ ਕੀਤੇ ਪਾਸਾ ਢਾਲਣਿ ਆਪਿ ਲਗਾ ॥੨੬॥ ਬਬਾ ਅਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਕੈ ਚਾਰ ਜੁਗਾਂ ਕੀ ਚੌਪੜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਚਉਰਾਸੀ ਲਖ ਜੂਨ ਖਾਨੇ ਕੀਤੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹਨ ਅਤੇ ਚਾਰੇ ਖਾਣੀਆਂ ਦੇ ਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ
ਤੀਨ ਗੁਣ ਕੇ ਪਾਸੇ ਕੀਤੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਆਪ ਬਾਜੀ ਖੇਲਣ ਲਗਾ ਹੈ ਪਰ ਜੈਸੇ
ਪਕੀਆਂ ਗੋਟਾਂ ਜਬ ਘਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਅਰ ਜੇੜੀਆਂ ਕਚੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਨਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਉਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਗੁਰ
ਮੁਖਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਕਰਕੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਕਟ ਦਿਤਾ ਹੈ ॥੨੬॥
ਭਭੈ ਭਾਲਹਿ ਸੇ ਫਲੁ ਪਾਵਹਿ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਜਿਨ ਕਉ ਭਉ ਪਇਆ ॥ ਮਨ
ਮੁਖ ਫਿਰਹਿ ਨ ਚੇਤਹਿ ਮੂੜੇ ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਫੇਰੁ ਪਇਆ ॥੨੭॥ ਭਭਾ ਅ
ਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਬਦ ਭਾਲਤਾ ਹੈ ਸੋ ਨਾਮ ਅਰ ਗਿਆਨ ਰੂ
ਪੀ ਫਲ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਭਉ ਜਲ ਕੋ ਗੋਪਦ ਵਤ ਤਰ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਪ
ਰ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਕਾ ਬਚਨ ਨਹੀ ਮਾਨਤੇ ਅਰ ਮਨ ਕਾ ਕਹਿਆ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ
ਚਉਰਾਸੀਹ ਲਖ ਜੂਨ ਮੇਂ ਭ੍ਰਮਤੇ ਹੈਂ ॥੨੭॥ ਮੰਮੈ ਮੋਹੁ ਮਰਣੁ ਮਧੁਸੂ
ਦਨ ਮਰਣੁ ਭਇਆ ਤਬ ਚੇਤਵਿਆ ॥ ਕਾਇਆ ਭੀਤਰਿ ਅਵਰੋ ਪੜਿਆ ਮ
ਮਾ ਅਖਰੁ ਵੀਸਰਿਆ ॥੨੮॥ ਮੰਮਾ ਅਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਅਪ
ਨੇ ਮਨ ਕੋ ਮਾਰਤਾ ਹੈ ਸੋਈ ਮਧਸੂਦਨ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਅਰ ਮਾਇਆ ਦਾ ਮੋਹ
ਮਰਣਾ ਅਸਮਰਣ ਹੈ ॥ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਨਹੀ ਸਮਝਦਾ ਸੋ ਅੰਤ
ਨੂੰ ਪਛੋਤਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥੨੮॥ ਯਯੈ ਜਨਮੁ ਨ ਹੋਵੀ ਕਦ ਹੀ ਜੇ ਕਰਿ ਸਚੁ ਪਛਾਣੈ ॥
ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਖੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ॥੨੯॥ ਯਯਾ ਅ
ਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸਬਦ ਸਚ ਜਾਣ ਕਰ ਕਮਾਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋ
ਫੇਰ ਜਨਮ ਨਹੀ ਆਂਵਦਾ ਪਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਮੁਖ ਦਾ ਕਹਿਆ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ
ਛਾਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਜਾਣਕੇ ਫੇਰ ਵਿਰੋਧ ਛਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ॥
ਰਾਰਾ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸਭ ਅੰਤਰਿ ਜੇਤੇ ਕੀਏ ਜੰਤਾ ॥ ਜੰਤ ਉਪਾਇ ਧੰਧਿ
ਸਭ ਲਾਏ ਕਰਮੁ ਹੋਆ ਤਿਨ ਨਾਮੁ ਲਇਆ ॥੩੦॥ ਰਾਰਾ ਅਖਰ ਕਹਿੰ
ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਸਭ ਜੀਆਂ ਜੰਤ ਮੇਂ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ
ਮੇਂ ਜਲ ਰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਜਹਾਂ ਕੂਪ ਖੋਦੀਤਾ ਹੈ ਤਹਾਂ ਹੀ ਜਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸੀਤਲ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਕੇ ਸੰਗ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਾਂਤਿ ਆਵ
ਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਹੈਂ॥੩੦॥ ਲਲੈ ਲਾਇ ਧੰਧੈ ਜਿਨਿ ਛੋਡੀ ਮੀਠਾ ਮ
ਇਆ ਮੋਹ ਕੀਆ॥ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਸਮ ਕਰ ਸਹਿਣਾ ਭਾਣੈ ਤਾ ਕੈ ਹੁਕਮ ਪ
ਇਆ॥੩੧॥ ਲਲਾ ਅਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ
ਧੰਧੇ ਲਾਇ ਛਡਿਆ ਹੈ ਅਰ ਮਾਇਆ ਕਾ ਮੋਹ ਮੀਠਾ ਲਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਜੋ
ਖਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਪੀਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਹਸਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸੌਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਪਰਮੇ
ਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਭੂਲ ਗਿਆ ਹੈ॥੩੧॥ ਵਵੈ ਵਾਸਦੇਵ ਪਰਮੇਸਰ ਵੇਖਣ
ਕਉ ਜਿਨਿ ਵੇਸ ਕੀਆ॥ ਵੇਖੈ ਚਾਖੈ ਸਭ ਕਿਛ ਜਾਣੈ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਰਵਿ
ਰਹਿਆ॥੩੨॥ ਵਵਾ ਅਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਸਦੇਵ ਪਰਮੇਸਰ ਜਿਸ
ਨੇ ਜਗਤ ਕਾ ਕਉਤਕ ਵੇਖਣ ਵਾਸਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਹੈ ਸੋ ਸ
ਭ ਜੀਆਂ ਮੈਂ ਸਤਾ ਦੇਕਰ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਉਸ ਕਾ ਹੁਕਮ ਸਤ ਕਰ ਮੰਨ
ਦੇ ਹਨ ਸੋਈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਨ॥੩੨॥ ੜਾੜਿ ਕਰਹਿ ਕਿਆ ਪ੍ਰਾਣੀ
ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਵਹੁ ਜਿ ਅਮਰੁ ਹੋਆ॥ ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਵਹੁ ਸਚਿ ਸਮਾਵਹੁ
ਓਸੁ ਵਿਟਹੁ ਕੁਰਬਾਣੁ ਕੀਆ॥੩੩॥ ੜਾੜਾ ਅਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਣੀ
ਓ ਵਾਦ ਝਗੜੇ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦਾ ਹੈ
ਤਿਸ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੁਰਬਾਣ ਕੁਰਬਾਣ ਹੋਤੇ ਹੈਂ॥੩੩॥ ਹਾਹੈ ਹੋਰੁ ਨ ਕੋਈ
ਦਾਤਾ ਜੀਅ ਉਪਾਇ ਜਿਨਿ ਰਿਜਕੁ ਦੀਆ॥ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹੁ ਹਰਿ ਨਾ
ਮਿ ਸਮਾਵਹੁ ਅਨਦਿਨੁ ਲਾਹਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਲੀਆ॥੩੪॥ ਹਾਹਾ ਅਖਰ
ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਈਸ੍ਵਰ ਨੇ ਜੀਵ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤੇ ਹਨ ਸੋਈ ਸਭਨਾਂ ਦੇ
ਰਿਜਕ ਦਾ ਦਾਤਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਜਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿਆ ਸੋਈ ਗਿ
ਆਨ ਕੇ ਦਾਤੇ ਹਨ ਤਾਂਤੇ ਈਸ੍ਵਰ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਦਾਤਾ ਕੋਈ ਨ
ਹੀਂ ਅਰ ਈਸ੍ਵਰ ਓਹ ਹੈ ਜੋ ਸਭਨਾਂ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਜਕ
ਪਹਿਚਾਵਦਾ ਹੈ॥੩੪॥ ਆਇੜੈ ਆਪਿ ਕਰੇ ਜਿਨਿ ਛੋਡੀ ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰਣਾ
ਸੋ ਕਰਿ ਰਹਿਆ॥ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਸਭ ਕਿਛੁ ਜਾਣੈ ਨਾਨਕ ਸਾਇਰ ਇਵ ਕਹਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਾਤ੍ਰਪ॥ ਆਇਕੁ ਅਖਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਆਪ
ਸਿਰਠਿ ਕਰਿ ਛੋਡੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਕਿਛੁ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਸੋ ਕਰਣਾ
ਆ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਕਿਛੁ ਹੋਰ ਕਰੇ ਸੋ ਭੀ ਕਰਨੇ ਕੇ ਸਾਮਰਥ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨ
ਜੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਮੈਂ ਤਿਸ ਕਾ ਕਵੀਸਰ ਹੋਕੇ ਹੇ ਪੰਡਿਤ ਤੁਝਕੋ ਮਹਾਰਾਜ
ਕੀ ਮਹਿਮਾਂ ਕਾ ਵਿਖਿਆਨ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਧਿਆਨ ਕਰ
ਅਰ ਧੰਧੇ ਕੀ ਵਿਦਿਆ ਹੁ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਕਿ ਜੋ ਵਿਦਿਆ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਉਪਰੇ
ਸਵਾਸਤੇ ਸਿਖੀ ਦੀ ਹੈ ਸੋ ਕੁਲਫ ਹੈ ਅਰ ਬੰਧਨ ਕਾ ਮੂਲ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਆਪ
ਕੇ ਕਮਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਿਖੀ ਦੀ ਹੈ ਸੋਈ ਤਾਲੀ ਹੈ ਅਰ ਬੰਧਨਾਂ ਕੇ ਖੋਲਨ
ਹਾਰੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜੈਸੇ ਉਸੀ ਲੋਹੇ ਕਾ ਕੁਲਫ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਬੰਧਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ
ਉਸੀ ਲੋਹੇ ਕੀ ਤਾਲੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜੋ ਬੰਧਨਾਂ ਕੋ ਛੁਡਾਵਤੀ ਹੈ॥ ॥ਜਬ ਇ
ਤਨਾ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਪੰਡਿਤ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਹੇ ਕਾਲੂ ਚਾਰੋਂ ਵੇਦੋਂ ਕੀ ਵਿਦਿ
ਆ ਜਗਤ ਮੇਂ ਗੁਪਤ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਅਬ ਤੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਚਹੁੰ ਵੇਦਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ
ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ॥ ਫਿਰ ਜਬ ਬਾਬਾ ਅਠਾਰਾਂ ਬਰਸ ਕਾ ਹੋ
ਇਆ ਤਾਂ ਜੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਕਈ ਦਿਨ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸਮਾਧੀ ਲਗੀ ਰਹੇ॥
ਅਰ ਜੇ ਨਦੀ ਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਉਥਾਂ ਹੀ ਸਮਾਧੀ ਲਗੀ ਰਹੇ ਅਰ ਜੇ
ਸਾਧਾਂ ਮਾਹਿ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਕਈ ਦਿਨ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਬੀਤ ਜਾਵਣ॥ ਅਰ
ਕਾਲੂ ਪਿਛੇ ਪਸਾਰੇ ਅਰ ਛਤੀਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਈ ਫਿਰੇ ਸੋ ਬਾਬਾ ਸਾਧਾਂ ਮੇਂ
ਤਾਂ ਨ ਖੁਵਾਲਣੇ॥ ਅਰ ਇਕ ਦਿਨ ਮਰਦਾਨਾ ਮਿਰਾਸੀ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਆਖ
ਣਿਆ ਜੋ ਤਦ ਲੋਕ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਜਾਤ੍ਰਾ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ
ਕਹਿਆ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜੇ ਤੂੰ ਚਲੈਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਭੀ ਜਾਤ੍ਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾਤ੍ਰਾ ਕ
ਰ ਆਈਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਜੇ ਤੂੰ ਅਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪਕੀ ਰਿਫਾਕਤ ਕਰੇਂ ਤਾਂ
ਅਸੀਂ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਅਰ ਮੇਰੇ ਕੁਟੰਬੀਆਂ ਦੀ
ਖਬਰ ਲਵੇਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਿਫਾਕਤ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਰਾਗ
ਤੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਸੋ ਜੇ ਏਹੋ ਸਬਦ ਰਾਗ ਮੇਂ ਗਾਇਕੇ ਨਿਹਕਾਮ ਹੋਕੇ ਗਾਵੇਂਗਾ ਤਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਤੇਤ ਪ੍ਰਲੋਕ ਸਿਧ ਹੋਵੈਗਾ ਅਤੇ ਜੋ ਇਹ ਸਬਦ ਤੇਰੇ ਵਿਸਵਾਸ ਗਾਵਨਗੇ
ਤਾਂ ਉਨਕਾ ਵਿਵਹਾਰ ਸਿਧ ਹੋਵੈਗਾ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਤੁਭਲਾ ਜੀ ਤਾਂ ਫਿ
ਰ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੂੰ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟ ਤਾਂ ਉਸ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟੀਆਂ ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਖੇ
ਕਿ ਪਟਣ ਦੇ ਕੋਸ ਤ੍ਰੈ ਬਾਹਰ ਬਾਬਾ ਤੇ ਮੈ ਦੋਨੋ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਰ
ਬਾਬ ਵਜਾਉ ॥ ਸਲੋਕ ॥ ਆਪੇ ਪਟੀ ਕਲਮ ਆਪ ਉਪਰ ਲੇਖ ਭੀ
ਤੂੰ ॥ ਏਕੋ ਕਹੀਐ ਨਾਨਕਾ ਦੂਜਾ ਕਾਹੇ ਕੂ ॥੧॥ ਦੂਜਾ ਕਾਹੇ ਸਿਮਰੀਐ ਜੰਮੇ
ਤੇ ਮਰ ਜਾਇ ॥ ਏਕੋ ਸਿਮਰੋ ਨਾਨਕਾ ਜੋ ਜਲ ਥਲ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥੨॥
ਸੋ ਜਾਂ ਇਹ ਸਲੋਕ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਾ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਸ਼ੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਮੁਰੀਦ ਲਕ
ੜੀਆਂ ਚੁਗਣ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਸੋ ਤਿਸਨੇ ਸੁਣਕੇ ਅਪਨੇ ਪੀਰ ਨੂੰ ਆ
ਣ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਆਖਦੇ ਹੋ ਜੋ ਇਕ ਖੁਦਾਇ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪੈਕੰਬਰ
ਹੈ ਪਰ ਇਕ ਫਕੀਰ ਬਣ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਹੈ ਓਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਖੁਦਾਇ
ਹੈ ਔਰ ਦੂਜਾ ਕੋਈ ਹੋਆ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੀਰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਓਹ ਫਕੀਰ ਕੇਤੀ ਕ
ਆਰਜਾ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ ਕਿ ਆਰਜਾ ਉਸਦੀ ਅੱਠਾਂ ਬਰਸਾਂ ਦੀ
ਨਜਰ ਆਂਵਦੀ ਹੈ ਅਰ ਬੁਧ ਉਸਦੀ ਵਡੀ ਹੈ ਪਰ ਫਕੀਰਾਂ ਦਾ ਕੁਛ ਅੰਤ
ਭੀ ਨਹੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਜੇਹਾ ਸਰੂਪ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇਹਾ ਧਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹ
ਅਤੇ ਜਤੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਭੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਵੰਗਰੀ ਬਾਦਿਲਅਸ੍ਤੁ
ਨ ਬਮਾਲ। ਬਜੁਰਗੀ ਬਅਕਲਸਤ ਨ ਬਸਾਲ ॥ ਕਿਰਿਕੈ ਕੈ ਬਅ
ਕਲ ਪੀਰ ਬਦਾਣਿਆਨਿ ਜਾਦੇ ਅਹਲੇ ਖਿਰਦ ਕਬੀਰ ਬਵਦਾ ॥੨॥ ਬ
ਡਿਆਂ ਨੇ ਕਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਤਿ ਕਰਨੀ ਦਿਲ ਕਾ ਧਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਧਨ ਕਰੇ
ਤਾਂ ਧਨ ਤੇ ਸੂਮਾਂ ਪਾਸ ਭੀ ਹੁੰਦਾ ਅਰ ਓਹ ਦਾਨ ਤੇ ਨਹੀ ਕਰਦੇ ਅਰ ਵਡਿ
ਆਈ ਬੁਧ ਤੇ ਦੀਦਾਰ ਤੀਕਰ ਹੈ ਅਰ ਬੁਢੇ ਬਾਲੇ ਤੀਕਰ ਨਹੀਂ ਕਯੋਂ ਕਿ ਏ
ਕ ਬੁਢੇ ਆਗਿਆਨੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਬਾਲਕ ਗਿਆਨੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜਿਸ ਬਾਲ
ਕੇ ਪਾਸ ਬੁਧ ਬੀਚਾਰ ਭੁਗਤ ਤਾਂ ਰਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋਈ ਜਾਗੀਆਸੀਆਂ ਕੇ ਤਣੇ ਬ
ਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੀਰ ਨੇ ਕਹਾ ਚਲ ਉਸਦਾ ਦਰਸਨ ਕਰੀਏ ਪਰ ਜੋ ਉਸ ਆ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਸੁਆਲ ਆਇ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਅਸੀ ਉਸਦੇ ਮੁਰੀਦ ਹੋਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਜੇਆ
ਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇ ਸਮਝਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਮੁਰੀਦ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ
ਸੋ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਤੇ ਕਮਾਲ ਦੋਨੋ ਬਾਬੇ ਪਾਸ ਆਏ ਅਰ ਆਕੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿ
ਆ ਤੇ ਕਹਿਆ ਫਕੀਰ ਸਲਾਮ ਲੇਕ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਅਲੇਕ ਕੇ ਸਲਾ
ਮ ਤਾਂ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਛਿਆ ਫਕੀਰ ਤੂੰ ਹਿੰਦੂ ਹੈਂ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਤਾ ਬਾਬੇ
ਕਹਿਆ ਸਲੋਕ ਹਿੰਦੂ ਕਹਾਂ ਤਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭੀ ਨਾਹਿ ਪੰਚ
ਤਤੂ ਕ ਪੁਤਲਾ ਖੇਲੈ ਗੈਬੀ ਮਾਹਿ॥ ੧॥ ਤਿਸਕ ਪਰਮਾਰਥ ਇਹ ਸਰੀ
ਰ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਕਾ ਪੁਤਲਾ ਹੈ ਅਰ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਇਸ ਮੇਂ ਗੁਪਤ ਵਰਤਤਾ ਹੈ
ਸੋ ਪੰਜ ਤਤ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੇਂ ਏਕ ਹੀ ਹੈਂ ਅਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਰਬ ਸ
ਰੀਰੋਂ ਮੇਂ ਸਤਾ ਦੇਰਹਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹੀਏ ਏਕ ਹੀ
ਜੈਸੀਆਂ ਸਭਨੇਕੀਆਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਹੈ ਅਰ ਏਕ ਹੀ ਜੈਸਾ ਆਹਾਰ ਵਿਹਾ
ਰ ਹੈ ਤਾਂ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਏਕਤਾ ਕੇ ਬੈਤ ਆਪ ਕਹੇ ਹੈਂ ਸੋ ਅਬ ਮੁਝ
ਕਉ ਸੁਣਾਵਹੁ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪਰੀ ਜੋ ਮਸਤਕ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਆਪ ਹੀ
ਭਗਟਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਕਲਮ ਜੋ ਲੇਖ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਆਪ ਹੀ ਹੋਇਆ
ਹੈ ਅਰ ਲਿਖਣਹਾਰ ਭੀ ਆਪ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਏਕ ਕੋ ਜੋ ਦੋਇ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਸੋ
ਭਰਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਕੇ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਭਰਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਕੇ ਏਕ ਚੰਦ੍ਰਮੇ ਕੋ ਦੋਇ
ਚੰਦ੍ਰਮੇ ਭਾਸਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਏਕ ਅਖੰਡ ਬਿਰਤ ਕਰ ਦੇਖੇ ਤਾਂ ਦੂਸਰਾ ਹੂਆ ਹੀ
ਨਹੀਂ ਜੈਸੇ ਸਰਬ ਜਲਾਂ ਮੇਂ ਸੂਰਜ ਕਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਏਕ ਹੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਵਾਹਿ
ਗੁਰੂ ਸਰਬ ਸਰੀਰਾਂ ਮੇਂ ਏਕ ਹੀ ਹੈ॥ ੧॥ ਜੋ ਘਟਹੁ ਕੋ ਉਪਜਣੇ ਕਰ ਆ
ਕਾਸ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਹੂਆ ਹੋਵੈ ਤਉ ਜਾਣੀਐ ਸੋ ਦੂਜਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਘਟ ਕੇ ਉਪ
ਜਣੇ ਬਿਨਸਣੇ ਕਰ ਆਕਾਸ ਸੰਯੋਗ ਤਜੋਗ ਹੋਵੈ ਤਉ ਦੂਜਾ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜਾਣੀਐ
॥ ੨॥ ਅਰ ਵੇਦਾਂਤ ਮੇਂ ਭੀ ਏਕ ਅਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੀਰ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਜੋ
ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਨੇ ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਤੈਂ ਮਾਰਨ ਮੁਕੀਆਂ ਤਿ
ਨਾ ਨ ਮਾਰੇ ਘੁੰਮਿ ਆਪਨੜੇ ਘਰ ਜਾਈਐ ਪੈਰ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਚੁੰਮਿ॥ ਸੋ ਕਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਰਕੇ ਇਸਦਾ ਵੀਚਾਰ ਸਾਨੂੰ ਬਤਾਵਣਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਸੰਤ ਕੀ ਰੂਪ ਹੈ
ਨੇ ਜੋ ਸਤ ਕਾ ਪ੍ਰਹਾਰ ਅਰ ਦੁਰ ਬਚਨ ਸਹਾਰਤੇ ਹਨ ਅਰ ਸੋਈ ਸਤ ਕੇ
ਸੇਵੇ ਵਿਸੇਖ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸਭ ਤੇ ਨੀਚੇ ਹੋਇ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਸਭ ਕੇ
ਊਪਰ ਆਵਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਗੁਰਮੁਖ ਆਪ ਕੋ ਸਭ ਤੇ ਨੀਚਾ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ਅਤੇ
ਸਭ ਤੇ ਊਚੇ ਹੋਵਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂਤੇ ਫਰੀਦ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਤੁਝੇ ਦੁਰਬਚਨ ਕਹੇ
ਉਸਕਾ ਹੀ ਮੂੰਹ ਫੀਕਾ ਹੂਆ ਹੈ ਤੇਰਾ ਤੋ ਕੁਛ ਗਇਆ ਨਹੀਂ ਅਰ ਜੋ ਤੁਝੇ ਮੁਸ਼ਕਾ
ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੀਆ ਹੈ ਤੋ ਜੈਸੇ ਉਸਕੇ ਹਾਥ ਕੋ ਦੁਖ ਹੂਆ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤੇਰੇ ਸਰੀਰ ਕੋ ਹੂ
ਆ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਤੂ ਉਸਕੇ ਪਾਈਂ ਪਰ ਕੇ ਜਾਣੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਦੁਖ ਦੇਨਾ ਥਾ ਅ
ਬ ਤੇਰੇ ਹਾਥ ਜੋ ਜੋ ਮੁਸ਼ਟ ਲਗੀ ਸੋ ਅਬ ਮੇਰੇ ਦੁਖ ਕਾ ਹਾਲ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ
ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਬਜਰ ਸਮਾਨ ਹੈ ਅਰ ਤੇਰਾ ਹਾਥ ਕੋਮਲ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਆਪ ਨੂੰ
ਦੁਖ ਪਹੁਚਿਆ ਹੈ ਤੋ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਬਖਸਣਾ ॥ ਤਾਂ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਾ
ਕਿ ਅਗੇ ਭੀ ਕਿਸੀ ਨੇ ਐਸਾ ਕੀਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਏਕ ਸਮੇਂ
ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਅਰ ਵਿਸਨ ਅਰ ਮਹੇਸ ਜੋ ਤੀਨੋ ਕੇ ਮਨ ਮੇਂ ਆਈ ਕਿ ਤੀਨੋਂ ਹਮ ਉ
ਕ ਸਰੀਖੇ ਹੈਂ ਪਰ ਹਮ ਤੀਨੋ ਮੇਂ ਈਸਰ ਕਉਨ ਹੈ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਮੈਂ ਜੋ ਜਗਤ ਨੂੰ ਉਤਪਤ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਤਾਂਤੇ ਮੈਂ ਈਸਰ ਹੋਂ ਅਰ ਵਿਸਨ ਕਹਾ
ਮੈਂ ਜੋ ਪਾਲਨ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਤਾਂਤੇ ਮੈਂ ਹੀ ਈਸਰ ਹੋ ॥ ਅਰ ਸਿਵ ਕਹਾ ਮੈਂ ਜੋ ਸੰ
ਘਾਰ ਕਰਤਾ ਹੋਂ ਸੋ ਮੈਂ ਹੀ ਈਸਰ ਹੋਂ ਤਬ ਸਿਵ ਨੇ ਅਪਨਾ ਲਿੰਗ ਅਸ
ਥਾਪਨ ਕੀਆ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਜੋ ਮੇਰੇ ਲਿੰਗ ਕਾ ਅੰਤ ਦੇਖ ਆਵੈ ਸੋ ਤਿਸ ਕੋ
ਮੈਂ ਈਸਰ ਜਾਨੇਂਗਾ ਸੋ ਏਕ ਓਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਇਆ ਅਰ ਏਕ ਓਰ ਵਿਸਨ
ਗਇਆ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਾਤ ਜਾਤ ਥਕ ਪੜਾ ਅਰ ਫਿਰਿ ਆਇਆ ਸੋ ਆ
ਇਕੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਅੰਤ ਪਾ ਆਇਆ ਹਾਂ ਅਰ ਵਿਸਨ ਜਾਤੇ ਜਾਤੇ ਵਿਚਾ
ਰਿਆ ਜੋ ਲਿੰਗ ਪੰਜਾਂ ਭੂਤੰ ਕਾ ਹੈ ਅਰ ਭੂਤ ਮਾਇਆ ਕੇ ਕਾਰਜ ਹੈਂ ਤਾਂਤੇ ਇ
ਨਕਾ ਅੰਤ ਜਾਣਨਾ ਇਹੀ ਅੰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਸਨ ਭੀ ਫਿਰ ਆਇਆ ।
ਤਾਂ ਸਿਵ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਉ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਝ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਮਾ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਤੇ ਪੂਜਨੇ ਜੋਗ ਨ ਹੋਵੈਗੀ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੇਰੀ ਬਾਣੀ ਜੋ ਪੂਜਣਗੇ ਤਿਨਾਂ ਕੋ ਮੁਕਤਿ ਮਿਲੈਗੀ ਅਰ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾਂ ਕੋ ਜੋ ਭੂਧਰ ਅਰ ਮਿਸਿ ਕਰ ਪੂਜਨਗੇ ਸੋ ਭੂਤਹੁ ਅਰ ਗਣਹੁ ਕੀ ਗਤਿ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵਹਿਗੇ ਤੌ ਬਿਸਨੂ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਕੋ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਸੇਸਨਾਗ ਕੀ ਸੇਜਾ ਪਰ ਸੋਇ ਗਇਆ ਅਰ ਸਿਵ ਇੰਦ੍ਰੀਆਹੁ ਅਰ ਵਾਸਨਾ ਕੋ ਰੋਕ ਕੇ ਸਮਾਧਾ ਬਿਖੈ ਇਸਥਿਤ ਹੋਇ ਗਇਆ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਵੇਦਹੁ ਕੇ ਪਰਚੇ ਸਹਿ ਲਗ ਗਿਆ॥ ਅਰ ਫਿਰ ਇਕ ਸਮੇਂ ਸਪਤ ਰਿਖੋਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਇਹੁ ਤੀਨਹੁ ਦੇਵਤਿਹੁ ਮੈਂ ਪੂਜਨੇ ਜੋਗ ਕਉਨ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਕੇ ਜਗਤ ਉਧਰੇ ਤਬ ਭ੍ਰਿਗ ਕਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਨਕਾ ਅਤਿਥ ਲੇਆਤਾ ਹੂੰ ਤਬ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਭ੍ਰਿਗ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕੇ ਪਾਸ ਗਇਆ ਅਰ ਤੰਡਉਤ ਨ ਕੀਆ ਤਉ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੇ ਭ੍ਰਿਗ ਅਤਿਥ ਪੂਜਨ ਨ ਕੀਆ ਅਰ ਵੇਦਾਂ ਕੇ ਪਰਚੇ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਲਗਾ ਰਹਿਆ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਭ੍ਰਿਗ ਸਿਵ ਕੇ ਪਾਸ ਗਇਆ ਤਾਂ ਸਿਵ ਉਠੇ ਅਰ ਭ੍ਰਿਗ ਕਉ ਕੰਠ ਲਗਾਵਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਭ੍ਰਿਗ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਤੇਰੇ ਕੰਠ ਮੈ ਮ੍ਰਿਤਕਹੁ ਕੇ ਸੀਸ ਹੈ ਮੈਂ ਤੁਝੇ ਸਪਰਸ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ਤਉ ਸਿਵ ਨੇ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਸੰਭਾਲਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਭ੍ਰਿਗ ਵਿਸਨ ਕੇ ਗਇਆ ਅਰ ਜਾ ਕਰ ਤਿਸਕੀ ਛਾਤੀ ਮੈਂ ਲੱਤ ਕਾ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੀਆ ਤਾਂ ਵਿਸਨ ਉਠਕੇ ਇਸਦੇ ਚਰਣ ਮਲਣ ਲਗਾ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਹਿਰਦਾ ਕਠੋਰ ਹੈ ਅਰ ਤੁਮਰੇ ਚਰਨ ਕੋਮਲ ਹੈਂ ਸੋ ਜੇ ਤੁਮ ਕਉ ਦੁਖ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਬਖਸਣਾ ਅਰ ਇਹ ਵਰ ਦਿਓ ਕਿ ਜਦ ਮੈਂ ਅਵਤਾਰ ਧਰਾਂ ਤਾਂ ਤੁਮਾਰੇ ਚਰਨਾਂ ਕਾ ਚਿਨ ਮੇਰੀ ਛਾਤੀ ਮੈਂ ਹੋਵੈ ਅਰ ਤਿਨਾਂ ਬਦਲੇ ਸੁ ਇਹ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਦਾਨ ਦੇਵਣਾ ਸੋ ਇਸੀ ਵਾਸਤੇ ਸਪਤ ਰਿਖੀਅਹੁ ਮੈਂ ਵਿਸਨ ਪੂਜਨੀਕ ਹੂਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਧੀਰਜ ਧਾਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋਈ ਪੂਜਨੇ ਜੋਗ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਜੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਗਾਜੇਓ ਕੀ ਵਾਰ ਗਵਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸੁਰਮੇ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕੇ ਜੁਧ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕਾਇਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੇ ਮਨ ਮੈਂ ਤੀਨੁ ਧਕ ਉਦਮ ਹੋ ਆਵਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹੀ ਜੋ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਵਾਰ
ਗਾਵਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਭੀ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਸੰਤ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ
ਅਰ ਜੋ ਨਸੇ ਜਗਿਆਸੀ ਹੈਂ ਤਿਨੋ ਕੇ ਭੀ ਮਨ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕੇ ਸੀਤ੍ਰਟੇਕ
ਉਦਮ ਹੋ ਆਵਤਾ ਹੈ ਤਾਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਕਈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਵਾਰ ਸੁਣਾਵੋ
ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਗਉੜੀ ਕਾ ਰਾਗ ਅੰਗੀਕਾਰ
ਕੀਆ ਹੈ ਅਰ ਸਿਧਾਂ ਨੇ ਰਾਮਕਲੀ ਕਾ ਰਾਗ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕੀਆ ਹੈ ਅਰ
ਹਮਾਰੇ ਸਭੁ ਹੀ ਰਾਗ ਹੈਂ ਪਰ ਇਹ ਪੀਰ ਅਸਵੇਤ ਆਇਆ ਹੈ ਸੋ
ਆਸਾ ਕੇ ਰਾਗ ਵਿਚ ਵਾਰ ਸੁਣਾਵਹੁ।

੧ ਓ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ
ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ।

।ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ ਸਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਲੋਕ ਭੀ ਮਹਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇ ਲਿਖੇ ਟੁੰਡੇ
ਅਸਰਾਜੇ ਕੀ ਧੁਨੀ। ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ।ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ
ਦਿਉਹਾੜੀ ਸਦ ਵਾਰ। ਜਿਨਿ ਮਾਣਸ ਤੇ ਦੇਵਤੇ ਕੀਏ ਕਰਤ ਨ ਲਾਗੀ ਵਾਰ
।੧। ਮ: ੧ ।ਜੇ ਸਉ ਚੰਦਾ ਉਗਵਹਿ ਸੂਰਜ ਚੜਹਿ ਹਜਾਰ। ਏਤੇ ਚਾਨਣ ਹੋਦ
ਿਆ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰ।੨। ਮ: ੧ ।ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਨ ਚੇਤਨੀ ਮ
ਨਿ ਆਪਣੈ ਸੁਚੇਤ। ਛੁਟੇ ਤਿਲ ਬੂਆੜ ਜਿਉ ਸੁੰਞੇ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ। ਖੇਤੈ
ਅੰਦਰਿ ਛੁਟਿਆ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਉ ਨਾਹ। ਫਲੀਅਹਿ ਫੁਲੀਅਹਿ ਬਪੁੜੇ
ਭੀ ਤਨ ਵਿਚਿ ਸੁਆਹ।੩। ਪਉੜੀ ।ਆਪੀਨੈ ਆਪੁ ਸਾਜਿਓ ਆ
ਪੀਨੈ ਰਚਿਓ ਨਾਉ। ਦੁਯੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਾਜੀਐ ਕਰਿ ਆਸਣੁ ਡਿਠੋ ਚਾਉ
। ਦਾਤਾ ਕਰਤਾ ਆਪਿ ਤੂੰ ਤੁਸਿ ਦੇਵਹਿ ਕਰਹਿ ਪਸਾਉ। ਤੂੰ ਜਾਣੋਈ ਸਭ
ਸੈ ਦੇ ਲੈਸਹਿ ਜਿੰਦੁ ਕਵਾਉ। ਕਰਿ ਆਸਣੁ ਡਿਠੋ ਚਾਉ।੧। ਟੁੰਡਾ ਅ
ਸਰਾਜਾ ਦੇਵਤੇ ਕ੍ਰਿਤਾਉ ਸੇ ਅਰ ਉਨਾਂ ਜੁਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਸੋ ਉਸ ਧੁਨ ਉਪਰ
ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਤੇ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਟੁੰਡਾ ਹੈ ਅਰ ਅਗਿਆਨ ਅਸਰਾਜਾ ਹੈ ਜੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਗਿਆਨ ਸਾਰੇ ਦੇਸਾਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਅਗਿਆਨ ਨੂੰ ਕਢ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਬਾਬੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰੀ ਹਾਂ ਪਰ ਇਕ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਸੈ ਸੈ ਵਾਰੀ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਦੇਕੇ ਅਰ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਸਮਝਾਕੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਕਾ ਸਰੂਪ ਕਰਦੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਦਿਆਂ ਢਿਲ ਨਹੀਂ ਲਗੀ ਅਰ ਜੋ ਕੋਈ ਜਤੋਂ ਅਰ ਤਪੋਂ ਕਰ ਦੇਵਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਛੋਡ ਕੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਸਰੂਪ ਆਣ ਧਾਰਤੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਨਾਮ ਦਾਨ ਇਸਨਾਨ ਆਦਿ ਦੇਕਰ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਤਾਂ ਪਾ ਦਿਤੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਜੈਸੇ ਅੰਧੇਰੀ ਰਾਤ ਕੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੇ ਅੰਧੇਰਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਪਰਕਾਸਦੀਆਂ ਹੈਂ ਤਾਂ ਅੰਧੇਰਾ ਰਾਤ ਸਮੇਤ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਸੈ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਤੇ ਹਜਾਰਾਂ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਤਾਂ ਭੀ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਬਚਨਾਂ ਬਿਨਾ ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਅੰਧੇਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਟਦਾ ॥੧॥

ਤਾਂ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਿਆ ਜੋ ਗੁਰ ਪੀਰ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਨਹੀ ਅਰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਸਭ ਕੁਛ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇਵਤੇ ਦਾ ਵਰ ਹੂਆ ਤਾਂ ਹੀ ਤੇ ਅਸੀਂ ਸੁਚੇਤ ਹੋਏ ਹਾਂ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੀ ਕੀ ਗਲ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੈਸੇ ਤਿਲਾਂ ਕਾ ਕਿਰਸਾਣ ਆਪਣੇ ਘਰ ਝਾੜ ਕੇ ਤਿਲ ਕੋ ਲਿਆਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਬੂਆੜ ਕੋ ਖੇਤ ਮੇਂ ਛੋਡ ਆਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਫੂਲ ਅਰ ਫਲ ਬੂਆੜੋਂ ਕੋ ਭੀ ਤਿਲਾਂ ਹੀ ਜੈਸੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਪਰ ਬੂਆੜ ਮੇਂ ਕਣ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਸੋ ਇਸੀ ਵਾਸਤੇ ਸੁੰਞੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਛਡੇ ਆਵਤੇ ਹੈਂ ॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਜੋ ਨਿਗੁਰੇ ਪੁਰਸ਼ ਹਨ ਓਹ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਜੋ ਜਿਨਾਂ ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਉਨਕਾ ਮਹਾਤਮ ਭੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦੀ ਸਗੋਂ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੇ ਖੇਤ ਮੇਂ ਛੋੜ ਦੇਈਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾਣਤੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹਨ ਸੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਘਰ ਜੋ ਹੈ ਬੈਕੁੰਠ ਧਾਮ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ
ਹਨਾ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਾ ਜੀ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ ਵਾਰਦਾ ਪ੍ਰਸਨ
ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਦੂਹ ਸੁਗੀਮਿਆਂ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਰ ਖੁਦਾਇ ਜੋ ਜ
ਗਤੁ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਨਾਲ ਦੂਜਾ ਕੌਣ ਹੈ ਤੁਸਾਂ ਉਸ ਦਾ ਉਤਰ ਕੋਈ ਦਿਤਾ
ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਕੋਈ ਬਣੀ ਕਾ ਅਰੰਭ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਥਮੇਂ
ਮੰਗਲਾ ਚਾਰ ਦੇਵਤੇ ਕਾ ਕਰ ਲੇਤੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਅਸਾਂ ਗੁਰਾਂ ਕਾ ਮੰਗਲਾਚਾਰ
ਕੀਆ ਹੈ ਕਯੋਂ ਕਿ ਜਿਨਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਦੇਹ ਅਰ ਆਤਮਾਂ ਨਿਆਰੇ ਨਿਆਰੇ
ਭਾਸਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਦੇਹ ਜੋ ਨਾਮ ਰੂਪ ਹੈ ਸੋਈ ਮਾਇਆ ਕਾ ਕਾਰਜ ਹੈ ਅਤੇ
ਆਤਮਾ ਜੋ ਸਤ ਚਿਤ ਅਨੰਦ ਹੈ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੇ
ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਜਗਤਿ ਨੂੰ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤਾ ਹੈ ਆਗੇ ਪ
ਉੜੀਕ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਅਪਨੀ ਸਕਤ ਕਰ ਜਗਤ ਉਤਪਤਿ ਕੀ
ਤਾ ਹੈ ਅਰ ਨਾਨਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜੂਨਾਂ ਰਚੀਆਂ ਹਨ ਅਰ ਇਕ ਆਪਣਾ
ਹੀ ਨਾਮ ਜੀਆਂ ਕੇ ਉਧਾਰ ਵਾਸਤੇ ਰਚਿਆ ਹੈ ਅਰ ਦੂਜੀ ਆਪਣੇ ਪਾਸ
ਮਾਇਆ ਕੁਦਰਤ ਰਚੀ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਮਾਇਆ ਮੇਂ ਆਪਨੀ ਦ੍ਰਿਸਟ ਕੀਤੀ ਹੈ
ਅਰ ਉਸ ਮੇ ਮਹਿਤਤ ਗਰਭੁ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਮੇਂ ਆਪਨੀ ਸਤਿਆ ਡਾਲੀ
ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ ਮੇ ਹੰਕਾਰ ਰੂਪ ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪਤਿ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਕੇ ਤੀਨ ਰੂਪ
ਹੂਏ ਹਨ ਜੋ ਤਾਮਸੀ ਹੰਕਾਰ ਸੇ ਪੰਜ ਭੂਤ ਹੂਏ ਤਿਸ ਕਰ ਦੇਹ ਰਚੀ ਅ
ਰ ਰਾਜਸੀ ਅਹੰਕਾਰ ਸੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਹੂਈਆਂ ਅਰ ਸਾਤਕੀ ਹੰਕਾਰ
ਸੇ ਅੰਤਾਹਕਰਨ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕੇ ਦੇਵਤੇ ਹੂਏ ਹੈ ਸੋ ਤਿਨੇ ਕਰ ਜੀ
ਅ ਜੰਤ ਰਚੇ ਹੈਂ ਅਰ ਤਿਨ ਕੇ ਬੀਚ ਆਪਣੀ ਚੈਤੰਨ ਕਲਾ ਰਖੀ ਹੈ
ਅਰ ਆਪ ਤਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਕੋ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਅਰ ਪਛਾਨਤਾ
ਹੈ ਅਰ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਕਾ ਕਰਨਹਾਰਾ ਭੀ ਆਪ ਹੈ ਅਰ ਦਾਤਾ ਦੇਨੇਹਾਰਾ
ਭੀ ਆਪ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਨਾਮ ਕੀ
ਦਾਤ ਦੇਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸਭਨੇ ਕੇ ਗਿਦਿਰ ਕਾ ਜਾਣਈ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜਿਨ ਕੇ ਸੰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਕੀ ਰਿਦੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤਿਨਕੋ ਦੇਵਤਿਓਂ ਕਾ ਜਨਮ ਦੇਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਮੇਂ ਰ
ਜਸੀ ਲਖਣ ਹੈ ਤਿਸਕੋ ਮਾਨੁਖ ਕੀ ਦੇਹ ਦੇਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਨ ਮੇਂ ਤਾਮਸੀ ਗੁ
ਣ ਹਨ ਤਿਨਕੋ ਰਾਖਸ ਅਰ ਪਸੂਆਂ ਕੀ ਦੇਹ ਦੇਤਾ ਹੈ ਅਰ ਆਪ ਅੰਤਰ
ਜਾਮੀ ਹੋਕੇ ਸਭ ਮੇਂ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਿਆ ਜੋ ਜੀ ਅਸਾਨੂੰ
ਮੁਰਸਦ ਕਹਾ ਹੈ ਕਿ ਏਕ ਖੁਦਾਇ ਹੈ ਅਰ ਦੂਸਰਾ ਪੈਕੰਬਰ ਖੁਦਾ ਦਾ ਦੋ
ਸਤ ਹੈ ਸੋ ਖੁਦਾਇ ਪੈਦਾਇਸ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਪੈਕੰਬਰ ਸਫਾਇਤ ਕਰਤ
ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਰਬਾਬ ਬਜਾਇ॥ ਰਾਗੁ ਆ
ਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਜਿਤੁ ਦਰਿ ਲਖ ਮੁਹੰਮਦਾ ਲਖ ਬ੍ਰਹਮੇ ਬਿਸਨ ਮ
ਹੇਸ॥ ਲਖ ਲਖ ਰਾਮ ਵਡੀਰੀਆਂ ਲਖ ਰਾਹੀ ਲਖ ਵੇਸ॥ ਲਖ ਲ
ਖ ਰਿਖੈ ਜਤੀ ਹੈਂ ਸਤੀ ਅਤੇ ਸੰਨਿਆਸਾ॥ ਲਖ ਲਖ ਰਿਖੇ ਗੋਰਖਾ ਲਖ
ਲਖ ਨਾਥ ਅਨਾਥਾ॥੨॥ ਲਖ ਲਖ ਰਿਖੀਆਸਨ ਗੁਰੁ ਚੇਲੇ ਰਹਿਰਾ
ਸਾ ਸਾਧਕ ਸਿਧ ਅਗਣਤ ਹੈ ਕੇਤੇ ਲਖ ਨਿਵਾਸਾ॥੩॥ ਲਖ ਪੀਰ
ਪੈਕੰਬਰ ਅਉਲੀਏ ਲਖ ਕਾਜੀ ਮੁਲਾਂ ਸੇਖਾ॥ ਕਿਸੇ ਸਾਂਤ ਨ ਆਈਆ ਬਿਨ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੇ ਉਪਦੇਸਾ॥੪॥ ਸਾਧਕ ਸਿਧ ਅਗਣਤ ਹੈਂ ਕੇਤੇ ਲਖ ਅਪ
ਰਾ ਏਤੜਿਆ ਅਪਾਵਿੜ ਹੈਂ ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਸਬਦ ਬੀਚਾਰਾ॥੫॥
ਸਿਰਿ ਨਾਥਾਂ ਕੇ ਏਕ ਨਾਥ ਸਤਿਨਾਮ ਕਰਤਾਰਾ॥ ਨਾਨਕ ਤਾ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਨ
ਪਵੈ ਬੇਅੰਤ ਬੇਸੁਮਾਰਾ॥੬॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਸਾਹਿਬ ਬੇਅੰਤ ਹੈ ਜੋ
ਕੈਸਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਤੇ ਲਖਾਂ ਮਹੰਮਦ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਲਖ ਬ੍ਰਹ
ਮੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਕਈ ਲਖ ਸਿਵ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਲਖ ਬਿਸਨ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ
ਰਾਮ ਅਵਿਤਾਰ ਹੈ ਅਰ ਕਈ ਲਖ ਰਾਹ ਪੰਥ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਲਖ ਭੇਖ ਹੈ
ਅਰ ਕਈ ਜਤੀ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਸਤੀ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਸੰਨਿਆਸੀ ਹੈਂ ਅਰ
ਕਈ ਗੋਰਖ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਨਾਥ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਨਾਥਾਂ ਦੇ ਭੀ ਨਾਥ ਹੈ ਅਰ
ਲਖਾਂ ਹੀ ਰਿਖੇ ਨਾਥਾਂ ਦੇ ਆਸਣ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਗੁਰ ਹਨ ਅਰ ਕਈ
ਚੇਲੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਸਾਧਨਾ ਕਰਨਹਾਰੇ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਸਿਧਤਾ ਕਰਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਲੇ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਅਪਾਰ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਪੀਰ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਪੈਕੰਬ
ਰ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਔਲੀਏ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਕਾਜੀ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਮੁ
ਲਾਂ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਸੇਖ ਹਨ ਸੋ ਬਿਨੰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਕੋਈ
ਸਤ ਨੂੰ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਇਆ ਅਰ ਜਿਸ ਜਿਸ ਕੇ ਤਾਂਈ ਸਤਿਗੁਰ
ਮਿਲੇ ਹਨ ਉਸ ਕਉ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਈਸਰ ਜੀਵ ਕਾ ਵਾਚ ਅਰ ਲਖ ਜੀ
ਵ ਈਸਰ ਕਾ ਲਖਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਸੋਈ ਸਤਿ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਹੈਂ ਅ
ਰ ਕਈ ਸਾਧਕ ਅਰ ਸਿਧ ਬਿਨੰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਦੇ ਬੀਚਾਰ ਤੇ ਸ
ਭੇ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈਂ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਨਾਥਾਂ ਦੇ ਜੋ ਸਿਰਿ ਨਾਥ ਹੈ ਸੋ ਸਤਿਨਾਮ ਕ
ਰਤਾ ਪੁਰਖ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਇਸ ਕੀ ਮਤ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
ਹੋਤਾ ਹੈ ॥੧॥ ਤਾਂ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੀਵ ਅਰ ਈਸਰ ਕਾ ਵਾ
ਚ ਕਵਣ ਹੈ ਅਰ ਲਖ ਕਵਣ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੀਵ ਕਾ ਵਾਚ ਤੀਨ ਸ
ਰੀਰ ਹੈਂ ਅਰ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰ ਅਗਿਆਨ ਹੈ ਅਰ ਅਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਪੰਜ
ਭੂਤਾਂ ਕਾ ਹੈ ਸੋ ਭੂਤ ਪੰਚੀ ਕ੍ਰਿਤ ਹੂਏ ਅਰ ਲਿੰਗ ਸਰੀਰ ਸਤਾਰਹੁ ਤਤਹੁ
ਕਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਹਾ ਪੰਜ ਭੂਤ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਕਰ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿ
ਆ ਪੋਲ ਜੋ ਇਸ ਕੇ ਬੀਚ ਹੈ ਸੋ ਅਕਾਸ ਹੈ ਅਰ ਪ੍ਰਾਣ ਜੋ ਇਸ ਕੇ ਬੀ
ਚ ਹੈਂ ਸੋ ਪਉਨ ਹੈ ਅਰ ਜਠਰ ਅਗਨਿ ਜੋ ਅਹਾਰ ਕਉ ਪਚਾਵਤੀ ਹੈ
ਸੋ ਅਗਨਿ ਹੈ ਅਰ ਲਾਲਾਂ ਅਤੇ ਰੁਧਰ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਜਲ ਹੈ ਅਰ ਅਸ
ਥ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੇਖ ਕਹਿਆ ਸਰੀਰ ਤਾਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕਰਕੇ
ਚੇਤਨ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਭੀ ਭੂਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੈਨ ਕੈਸੇ
ਕਿ ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਹੈਂ ਅਰ ਪੰਜ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਹੈ ਜੋ ਸ੍ਰੋਤ
ਅਰ ਵਾਕ ਨਭ ਕਾ ਕਾਰਜ ਹੈਂ ਅਰ ਤੁਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਣ ਦੋਨੋ ਵਾਇ ਕਾ ਕਾਰ
ਜ ਹੈਨ ਅਤੇ ਨੇਤ੍ਰ ਅਰ ਰੂਪ ਦੋਨੋ ਤੇਜ ਕਾ ਕਾਰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਰਸਨਾ ਅਰ
ਲਿੰਙ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੀ ਦੋਨੋ ਜਲ ਕਾ ਕਾਰਜ ਹੈਂ ॥ ਤੇ ਗੁਦਾ ਅਰ ਨਾਸਕਾ ਦੋਨੋ ਪ੍ਰਿ
ਥਵੀ ਕਾ ਕਾਰਜ ਹਨ ਸੋ ਸਤਕ ਰਾਜਸ ਤਾਮਸ ਤੀਨੋਂ ਗੁਣੋ ਤੇ ਉਤਪਤ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੂਈਆਂ ਹੈਂ ਅਰ ਰਾਜਸ ਗੁਣ ਤੇ ਆਧਿਅਾਤਮਕ ਹੂਈਆਂ ਹੈਂ ਅਰ ਤਾਮਸ ਗੁਣ ਤੇ ਇਨਕੇ ਵਿਖੇ ਅਧਭੂਤਕ ਹੂਏ ਹੈਂ ਅਰ ਸਾਤਕਅੰਸ ਤੇ ਅਧਦੈਵਕ ਦੇਵਤਾ ਹੂਏ ਹੈਂ ਅਰ ਸ੍ਰੋਤ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਅਧਆਤਮਕ ਹੈ ਅਰ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਨਾ ਇਨਕਾ ਵਿਖਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਭੂਤਕ ਹੈ ਅਰ ਦਿਸਾ ਜੋ ਇਨਕਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਦਈਵਕ ਹੈ ਸੋ ਤੀਨੋ ਤੀਨੋਂ ਗੁਣ ਏਕ ਏਕ ਇੰਦ੍ਰੀ ਮੈਂ ਜੈਸੇ ਤੂਚਾ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਅਧਆਤਮਕ ਹੈ ਅਰ ਸਪਰਸ ਜੋ ਤਿਸਕਾ ਵਿਸਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਭੂਤਕ ਹੈ ਅਰ ਪਵਨ ਜੋ ਤਿਸਕਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਦਈਵਕ ਹੈ ਅਰ ਚਖ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਅਧਆਤਮਕ ਹੈ ਅਰ ਰੂਪ ਜੋ ਤਿਸਕਾ ਵਿਸਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਭੂਤਕ ਹੈ ਅਰ ਸੂਰਜ ਜੋ ਤਿਸਕਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਦਈਵਕ ਹੈ ਅਰ ਰਸਨਾ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਅਧਆਤਮਕ ਹੈ ਅਰ ਰਸ ਜੋ ਇਸਕਾ ਵਿਸਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਭੂਤਕ ਹੈ ਅਰ ਵਰਨ ਜੋ ਇਸਕਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਦਈਵਕ ਹੈ ਅਰ ਸ੍ਰੋਤ ਤਿਸਕਾ ਰੂਪ ਹੈ ਅਰ ਨਾਸਕਾ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਅਧਆਤਮਕ ਹੈ ਅਰ ਗੰਧ ਜੋ ਇਸਕਾ ਵਿਖਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਭੂਤਕ ਹੈ ਅਰ ਭੂਮ ਜੋ ਇਸਕਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਦਈਵਕ ਹੈ ਅਰ ਵਾਕ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਅਧਆਤਮਕ ਹੈ ਅਰ ਵਚਨ ਜੋ ਇਸਕਾ ਵਿਖਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਭੂਤਕ ਹੈ ਅਰ ਅਗਨ ਜੋ ਇਸਕਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਦਈਵਕ ਹੈ ਅਰ ਕਰ ਜੋ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਅਧਆਤਮਕ ਹੈ ਅਰ ਗ੍ਰਹਣ ਜੋ ਇਸਕਾ ਵਿਖਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਭੂਤਕ ਹੈ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰ ਜੋ ਇਸਕਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਦਈਵਕ ਹੈ ਅਰ ਚਰਨ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਅਧਆਮਕ ਹੈ ਅਰ ਚਲਨ ਜੋ ਇਸਕਾ ਵਿਖਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਭੂਤਕ ਹੈ ਅਰ ਵਿਸਨ ਜੋ ਇਸਕਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਦਈਵਕ ਹੈ ਅਰ ਲਿੰਗ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਅਧਆਤਮਕ ਹੈ ਅਰ ਆਨੰਦ ਜੋ ਇਸਕਾ ਵਿਸਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਭੂਤਕ ਹੈ ਅਰ ਪਰਜਾਪਤਿ ਜੋ ਇਸਕਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਦਈਵਕ ਹੈ ਅਰ ਗੁਦਾ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਅ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਧਆਤਮਕ ਹੈ ਅਰ ਮਲਕ ਜੋ ਤ੍ਰਿਆਗਣ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਕਾ ਵਿਸਾ ਹੈ ਅ
ਰਜੋਈ ਅਧਭੂਤਕ ਹੈ ਅਰ ਮਿਤ੍ਰ ਜੋ ਇਸ ਕਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਧਦਈਵ
ਕ ਹੈ ॥ ਸੋ ਤੀਨੋ ਗੁਣਾ ਕਰਕੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕੇ ਦਿਵਤਾ ਸਿਧ ਹੋਤੇ ਹੈਂ
ਅਰ ਪੰਚੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਕੇ ਜੋ ਸਾਤਕੀ ਅੰਸ ਹੈਂ ਤਿਸ ਤੇ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਹੂ
ਈਆਂ ਹੈਂ ਅਰ ਰਾਜਸੀ ਅੰਸ ਤੇ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਹੂਈਆਂ ਹੈਂ ਅਰ ਭੂ
ਤਨ ਤੇ ਅਰ ਪੰਚੀ ਕ੍ਰਿਤ ਕੇ ਅੰਸ ਤੇ ਅੰਤਾਕਰਣ ਹੂਏ ਹੈਂ ਅਰ ਰਾਜਸੀ
ਅੰਸ ਤੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹੂਏ ਹੈਂ ਅਰ ਸਪਤਦਸ ਇੰਦ੍ਰੀ ਕਾ ਲਿੰਗ ਸਰੀਰ ਹੂਆ
ਹੈ ਅਰ ਦਸ ਇੰਦ੍ਰੀ ਅਰ ਪੰਜ ਪ੍ਰਾਣ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨ ਅਪਾਨ ਸਮਾਨ ਉਦਆਨ
ਬਿਆਨ ਅਰ ਮਨ ਤੇ ਬੁਧ ਇਹ ਜੀਵ ਕਾ ਵਚ ਹੈ ਸੋ ਜੜ ਹੈ ਅਰ ਅਨਿਤ
ਹੈ ਅਰ ਈਸਰ ਕਾ ਵਚ ਵਿਰਾਟ ਸਰੀਰ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਅਸਤ੍ਰੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ
ਕੇ ਦੇਵਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਈਸ੍ਵਰ ਕੀਆਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਹੈ ਸੋ ਈਸ੍ਵਰ ਕਾ ਵਚ ਹੈ ॥ ਅਰ
ਸਖ ਜੀਵ ਤੇ ਈਸ੍ਵਰ ਕਾ ਏਕ ਹੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਸਤ ਚਿਤ ਅਨੰਦ ਤੀਨੋ ਕਾ
ਲਛਣ ਮੈਂ ਸਤਿ ਹੈ ਸੋ ਸਤਿ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਕੋ ਜੋ ਜਾਨਤਾ ਹੈ ਸੋ ਚੇਤਨ ਹੈ
ਅਰ ਅਨੰਦ ਉਸ ਕਾ ਰੂਪ ਹੈ ਤਾਂ ਸੇਖ ਕਹਾ ਈਸ੍ਵਰ ਵਿਚ ਤਾਂ ਤੀਨੇ ਗੁਣ
ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ॥ ਜੋ ਜਗਤਿ ਦਾ ਉਤਪਤਿ ਇਸਥਿਤ ਪਰਲੈ ਅਰ ਜੀ
ਅ ਮੇ ਤੇ ਪਾਏ ਨਹੀਂ ਜਾਤੇ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੀਵ ਕਾ ਜੋ ਵਚ ਹੈ ਸੋ ਅ
ਸਤ ਹੈ ਅਰ ਜੜ ਹੈ ਦੁਖ ਰੂਪ ਹੈ ਅਰ ਜੀਅ ਕਾ ਲਖ ਸਤ ਹੈ ਅਰ ਚੇਤ
ਨ ਹੈ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ ਸੋ ਸਤ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕਰਮ ਹੁਣ
ਭੋਗਤਾ ਹੈ ਅਰ ਹੁਣ ਦੇ ਅਗੇ ਭੋਗੇਗਾ ਤਾਂ ਤੇ ਤੀਨੇ ਕਾਲ ਸਤ ਹੂਆ ॥ ਪੁਨ
ਏਹੀ ਜਗਤ ਕੋ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਅਰ ਏਹੀ ਮਾਇਆ ਕੋ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਅਰ ਏਹੀ
ਪਰਮੇਸਰ ਕੋ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਤਉ ਚੇਤਨ ਹੂਆ ॥ ਪੁਨਾ ਛਤੀਓ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕ
ਰ ਭੁੰਜਨੇ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਨਹੀ ਪਰ ਏਹੀ ਖਾਣਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਕੋ ਆਨੰਦ ਹੋਤਾ
ਹੈ ਅਰ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰੋਂ ਕਰ ਭੂਖਕੇ ਕੇ ਆਨੰਦ ਨਹੀ ਪਰ ਏਹੀ
ਪਹਰਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਕੋ ਆਨੰਦ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਨਾਨਾ ਦ੍ਰੈਰੋਂ ਅਰ ਬਾਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੇਂ ਅਰ ਈਥੋਂ ਕਰਕਾਂ ਹੋਵੇਂ ਕੇ ਤੋ ਅਨੰਦ ਨਹੀ ਪਰ ਏਹੀ ਪਰਤੀਤ ਸੁਨਤੇ
ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਨੇ ਰਾਜ ਕਰਤੇ ਦੇਖਾ ਅਰ ਫਿਰ ਸੋਈ ਤੀਰਥੋਂ
ਪਰ ਅਤੀਤ ਹੂਆ ਦੇਖਾ ਤਬ ਵਹਿ ਕਹੇ ਜਲ੍ਹਾਂ ਸਾਏ ਇਸ ਕਾ ਤਬ ਕਾ ਅਰ ਅਬ
ਕਾ ਨਹੀ ਮਿਲਤਾ ਅਰ ਅਵ ਸਭ ਭੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਤੀ ਪਰ ਸਰੀਰ ਉਹੀ ਹੈ
ਤੈਸੇ ਹੀ ਸਰਬ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਗੁਣ ਸਪਨੇ ਹੈਂ ਜੋ ਧਰਮ ਅਰ ਜਸ ਗਿਆਨ ਵੈਰਾ
ਗ ਕ੍ਰਿਆ ਸਮਤਾ ॥ ਅਰ ਜੀਵ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਖਟ ਵਿਕਾਰ ਸੰਜੁਗਤ ਹੈ ॥ ਜੋ
ਜਨਮ ਮਰਨ ਛੁਧਾ ਪਿਆਸਾ ਹਰਖ ਸੋਗ ॥ ਅਰ ਗੁਰ ਲਖਕੀ ਏਕਤਾ
ਕਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇਹ ਕਾ ਧਰਮ ਹੈ ਅਰ ਛੁਧਾ ਪਿਪਾਸਾ ਪ੍ਰ
ਾਣਾਂ ਕਾ ਧਰਮ ਹੈ ਅਰ ਹਰਖ ਸੋਗ ਮਨ ਕਾ ਧਰਮ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਜੀਵ ਸਰਬ
ਕਾ ਸਾਖੀ ਅਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ ਅਰ ਲਖ ਜੀਅ ਕਾ ਅਰ ਈਸਰ ਕਾ ਏਕ ਹੀ
ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਏਕ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਸੋਈ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥
ਤਾਂ ਪੀਰ ਕਹਾ ਜਗਤ ਸਚ ਹੈ ਕਿ ਕੂੜ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧
ਸਚੇ ਤੇਰੇ ਖੰਡ ਸਚੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਸਚੇ ਤੇਰੇ ਲੋਅ ਸਚੇ ਆਕਾਰ ਸ
ਚੇ ਤੇਰੇ ਕਰਣੈ ਸਰਬ ਬੀਚਾਰ ਸਚਾ ਤੇਰਾ ਅਮਰ ਸਚਾ ਦੀਬਾ
ਣ ਸਚਾ ਤੇਰਾ ਹੁਕਮ ਸਚਾ ਫੁਰਮਾਣ ਸਚਾ ਤੇਰਾ ਕਰਮ ਸਚਾ ਨੀ
ਸਾਣ ਸਚੇ ਤੁਧ ਆਖਹਿ ਲਖ ਕਰੋੜ ਸਚੇ ਸਭ ਤਾਣ ਸਚੇ
ਸਭ ਜੋਰ ਸਚੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤਿ ਸਚੀ ਸਾਲਾਹ ਸਚੀ ਤੇਰੀ ਕੁਦ
ਰਤਿ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਧਿਆਇਨ ਸਚੁ ਜੋ ਮਰਿ
ਜੰਮਹਿ ਸੁ ਕਚੁ ਨਿਕਚੁ ॥੧॥ ਮ: ੧ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਵ
ਡਾ ਨਾਉ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਸਚੁ ਨਿਆਉ ਵਡੀ ਵਡਿਆ
ਈ ਜਾ ਨਿਹਚਲ ਥਾਉ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾਣੈ ਆਲਾਉ ਵਡੀ
ਵਡਿਆਈ ਬੁਝੈ ਸਭ ਭਾਉ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾਂ ਪੁਛਿ ਨ ਦਾਤਿ
ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਆਪੇ ਆਪਿ ਨਾਨਕ ਕਾਰ ਨ ਕਥਨੀ ਜਾਇ
ਕੀਤਾ ਕਰਨਾ ਸਰਬ ਰਜਾਇ ॥੨॥ ਮ: ੨ ਇਹੁ ਜਗੁ ਸਚੈ ਕੀ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਹੈ ਕੋ ਉਨ੍ਹੀ ਸਚੇ ਕਾ ਵਿਚਿ ਵਾਸਾ ॥ ਇਕਨਾ ਹੁਕਮਿ ਸਮਾਇ ਲਏ ਇ
ਕਨਾ ਹੁਕਮੇ ਕਰੇ ਵਿਣਾਸਾ ॥ ਇਕਨਾ ਭਾਣੈ ਕਢਿ ਲਏ ਇਕਨਾ
ਮਾਇਆ ਵਿਚਿ ਨਿਵਾਸਾ ॥ ਏਵ ਭਿ ਆਖਿ ਨ ਜਾਪਈ ਜਿ ਕਿਸੈ
ਆਣੈ ਰਾਸਿ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਕਉ ਆਪਿ
ਕਰੇ ਪਰਗਾਸੁ ॥੨॥ ਪਉੜੀ ॥ ਨਾਨਕ ਜੀਅ ਉਪਾਇ ਕੈ
ਲਿਖਿ ਨਾਵੈ ਧਰਮੁ ਬਹਾਲਿਆ ॥ ਓਥੈ ਸਚੇ ਹੀ ਸਚੁ ਨਿਬ
ੜੈ ਚੁਣਿ ਵਖਿ ਕਢੇ ਜਜਮਾਲਿਆ ॥ ਥਾਉ ਨ ਪਾਇਨਿ ਕੂੜਿਆ
ਰ ਮੁਹ ਕਾਲੈ ਦੋਜਕਿ ਚਾਲਿਆ ॥ ਤੇਰੈ ਨਾਇ ਰਤੇ ਸੇ ਜਿਣਿ ਗਏ
ਹਾਰਿ ਗਏ ਸਿ ਠਗਣ ਵਾਲਿਆ ॥ ਲਿਖਿ ਨਾਵੈ ਧਰਮੁ ਬਹਾਲਿਆ
॥੨॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਜਗਤ ਵਾਦ ਵਿਚ ਪੁਛਦੇ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਲ ਤੇ ਹੋਇ
ਆ ਕੀ ਨਹੀ ਅਰ ਜੈਸੇ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਨਗਰ ਸਿਥਿਆ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜਗਤ ਸਿਥ੍ਰ
ਆ ਹੈ ਅਰ ਜਗਤ ਕਾ ਲਖ ਸਤ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰ ਪ੍ਰਕਾਸ
ਤ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਨਵ ਖੰਡ ਭੀ ਸਚ ਹੈਨ ਅਰ ਤੀਨ ਲੋਕ ਭੀ ਸਚ ਹੈਨ ਅਰ ਆ
ਕਾਰ ਭੀ ਸਚ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਬੀਚਾਰ ਕਰਕੇ ਕੀਆ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਸਚ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਕਿਛੁ
ਹੁਕਮ ਭਜਨ ਕਾ ਜਗਤ ਕੋ ਕੀਆ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਸਚ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਦੀਬਾਣ ਕੀ
ਆ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਸਤ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਫੁਰਮਾਣ ਰੂਪੀ ਬਾ
ਣੀ ਵਿਚ ਹੁਕਮ ਕੀਆ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਸਚ ਹੈ ਅਰ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਨੀਸਾਨ ਭੀ
ਸਚ ਹੈ ਅਰ ਜੇਤੇ ਜੀਅ ਮਹਾਰਾਜ ਕੋ ਸਤ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਭੀ ਸਤਿ ਹੈਂ
ਅਰ ਉਨ ਕਾ ਤਾਣ ਜੋਰ ਭੀ ਸਚ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਕੀ ਸਿਫਤ ਕਰਨੀ ਭੀ ਸਚ
ਹੈ ਅਰ ਸਾਲਾਹ ਭੀ ਸਤ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਕੀ ਕੁਦਰਤਿ ਭੀ ਸਚੀ ਹੈ ਅਰ ਪਾ
ਤਸਾਹ ਭੀ ਸਚਾ ਹੈ ਸੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਜਿ ਆਪ ਭੀ
ਸਤ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਉਸ ਕੋ ਧਿਆਵਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਭੀ ਸਤ ਹੈਨ ਪਰ ਹੋਰ ਅ
ਭਿਮਾਨੀ ਜੀਵ ਜਨਮਤੇ ਮਰਤੇ ਹੈਨ ਸੋ ਕਚੇ ਹੈਨ ਅਰ ਕਾਚਿਆਂ ਸੇ ਭੀ
ਕਚੇ ਹੈਨ ॥ ੧ ॥ ਵਡੀ ਉਸ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਹੈ ਜੋ ਵਡਾ ਨਾਉ ਜੀਆਂ ਕੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੭੪ ਦਿਤੇ ਹੈਸ ਅਰ ਵਡੀ ਉਸਦੀ ਵਡਿਆਈ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਨਿਆਉ ਕਰਦਾ ਹੈ ਵ
ਡੀ ਉਸਦੀ ਵਡਿਆਈ ਹੈ ਜੋ ਨਿਹਚਲ ਉਸਕਾ ਥਾਨ ਹੈ ਅਰ ਵਡੀ ਉਸਦੀ
ਵਡਿਆਈ ਹੈ ਜੋ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਰ ਵਡੀ ਉਸਦੀ ਵਡਿਆ
ਈ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਕਾਹੂ ਉਪਰ ਰਖਦਾ ਹੈ ਅਰ ਵਡੀ ਉਸਦੀ ਵਡਿਆਈ ਹੈ ਜੋ ਪੁਛ
ਕੇ ਦਾਤ ਨਹੀ ਕਰਦਾ ਅਰ ਵਡੀ ਉਸਦੀ ਵਡਿਆਈ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਸਕਾ ਆਪਣ
ਆਪ ਹੈ ॥ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸਕੀ ਕਰਕ ਥੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂ
ਦੀ ਅਰ ਜੋ ਕਿਛ ਕੀਤਾ ਹੈਸ ਅਰ ਕਰਨਾ ਹੈਸ ਸੋ ਸਭ ਕਿਛ ਉਸਦੀ ਰਜ
ਇ ਮੈਂ ਹੈ ॥੨॥ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹੈਂ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਦੂਸਰੀ ਪਾਤਿ ਸਚੀ ਕਾ ਏਹ ਕ
ਥਨ ਹੈ ਕਿ ॥ ਇਹ ਜਗ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਚੇ ਕੀ ਕੋਠੜੀ ਹੈ ਅਰ ਸਚੇ ਹੀ ਕਾ ਇ
ਸ ਜਗ ਮੈਂ ਨਿਵਾਸ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਈਸ੍ਵਰ ਕਾ ਜਗਤ ਮਹਿ ਨਿਵਾਸ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜੀ
ਵ ਦੇਹ ਮੈਂ ਨਿਵਾਸ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਸਕੇ ਆਪਣ ਹੁਕਮ ਮਨਾਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਤਿ
ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਸਰਨ ਅਰ ਉਸਕੋ ਗਿਆਨ ਦੇਕਰ ਆਪ ਮੈਂ ਮਿਲਾਇ ਲੈਂਦਾ
ਹੈ ਅਰ ਜਿਨਕੇ ਕੁ ਜੋਗ ਦੇਤਾ ਹੈ ਜੋ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਅਰ ਸੋਈ ਜਨ
ਮ ਮਰਨ ਮੈਂ ਭ੍ਰਮਤੇ ਫਿਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਇਕਨਾਂ ਕੋ ਮਾਇਆ ਮੈਂ ਗਾਲਿਆ ਹੈ
ਅਰ ਇਕਨਾਂ ਕੋ ਮਾਇਆ ਤੇ ਨਿਰਲੇਪ ਰਖਾ ਤਾ ਹੈ ਅਰ ਇਉਂ ਭੀ ਨਹੀਂ
ਆਖ ਸਕੀ ਦਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਮੈਂ ਭੀ ਗਿਆਨ ਦੇਕੇ ਉਧਾਰ ਕਰਦੇ
ਵੇ ਸਾਹਿਬ ਬਚਨ ਕਰੈਂ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖ ਸੋਈ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਜਿਨ ਕਉ ਗਿਆਨ
ਦੇਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥੩॥ ਪਉੜੀ ਕਹਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਬ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ
ਜੀਅ ਜੰਤ ਉਤਪਤਿ ਕੀਏ ਹੈਂ ਅਰ ਉਨਕੇ ਨਾਵੇਂ ਲਿਖਕੇ ਧਰਮ ਰਾਇ ਕੋ ਪੁੰ
ਨ ਪਾਪ ਕੇ ਨਿਆਇ ਕਰਨ ਤੇ ਬੈਠਾਇਆ ਹੈ ਤਬ ਕਾ ਧਰਮ ਰਾਇ ਸਚੁ ਨੇ
ਆਇ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਨਿੰਦਕੇ ਕੋ ਵਖਰਾ ਕਰਕੇ ਨਰਕ ਮੈਂ ਡਾਲ ਦੇਤਾ ਹੈ
ਅਰ ਜੋ ਜਨ ਸੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਜੋ ਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਜਿਣਜ
ਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਨਹੀਂ ਰਤੇ ਸੋ ਹਾਰ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਧਰਮ ਰਾਇ ਕੇ ਲੇਖੇ ਪਰ ਬ
ਹਾਲਿਆ ਹੈ ॥੨॥ ਸਲੋਕ ਮਃ ੧ ॥ ਵਿਸਮਾਦੁ ਨਾਦ ਵਿਸਮਾਦੁ ਵੇ

ਦੁ ।ਵਿਸਮਾਦੁ ਜੀਅ ਵਿਸਮਾਦੁ ਭੇਦੁ ।ਵਿਸਮਾਦੁ ਰੂਪ ਵਿਸਮਾ
ਦੁ ਰੰਗਾ ।ਵਿਸਮਾਦੁ ਨਾਗੇ ਫਿਰਹਿ ਜੰਤਾ ।ਵਿਸਮਾਦੁ ਪਉਣੁ ਵਿਸ
ਮਾਦੁ ਪਾਣੀ ।ਵਿਸਮਾਦੁ ਅਗਨੀ ਖੇਡਹਿ ਵਿਡਾਣੀ ।ਵਿਸਮਾਦੁ
ਧਰਤੀ ਵਿਸਮਾਦੁ ਖਾਣੀ ।ਵਿਸਮਾਦੁ ਸਾਦਿ ਲਗਹਿ ਪਰਾਣੀ
।ਵਿਸਮਾਦੁ ਸੰਜੋਗੁ ਵਿਸਮਾਦੁ ਵਿਜੋਗੁ ।ਵਿਸਮਾਦੁ ਭੁਖ ਵਿਸ
ਮਾਦੁ ਭੋਗੁ ।ਵਿਸਮਾਦੁ ਸਿਫਤਿ ਵਿਸਮਾਦੁ ਸਾਲਾਹ ।ਵਿਸਮਾਦੁ
ਉਝੜ ਵਿਸਮਾਦੁ ਰਾਹ ।ਵਿਸਮਾਦੁ ਨੇੜੈ ਵਿਸਮਾਦੁ ਦੂਰਿ ।ਵਿ
ਸਮਾਦੁ ਦੇਖੈ ਹਾਜਰਾ ਹਜੂਰਿ ।ਵੇਖਿ ਵਿਡਾਣੁ ਰਹਿਆ ਵਿਸਮਾਦੁ
।ਨਾਨਕ ਬੁਝਣੁ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ।੧।। ਮਃ ੧।। ਕੁਦਰਤਿ ਦਿਸੈ ਕੁਦ
ਰਤਿ ਸੁਣੀਐ ਕੁਦਰਤਿ ਭਉ ਸੁਖ ਸਾਰਾ ।ਕੁਦਰਤਿ ਪਤਾਲੀ ਆ
ਕਾਸੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਰਬ ਆਕਾਰਾ ।ਕੁਦਰਤਿ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣ ਕਤੇਬਾ ਕੁ
ਦਰਤਿ ਸਰਬ ਵੀਚਾਰਾ ।ਕੁਦਰਤਿ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਪੈਨਣੁ ਕੁਦਰਤਿ
ਸਰਬ ਪਿਆਰਾ ।ਕੁਦਰਤਿ ਜਾਤੀ ਜਿਨਸੀ ਰੰਗੀ ਕੁਦਰਤਿ ਜੀ
ਅ ਜਹਾਨਾ ।ਕੁਦਰਤਿ ਨੇਕੀਆਂ ਕੁਦਰਤਿ ਬਦੀਆਂ ਕੁਦਰਤਿ ਮਾਨੁ
ਅਭਿਮਾਨਾ ।ਕੁਦਰਤਿ ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਕੁਦਰਤਿ ਧਰਤੀ
ਖਾਕੁ ।ਸਭ ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਤੂੰ ਕਾਦਰੁ ਕਰਤਾ ਪਾਕੀ ਨਾਈ ਪਾਕੁ ।ਨਾ
ਨਕ ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਵੇਖੈ ਵਰਤੈ ਤਾਕੋ ਤਾਕੁ ।੨।। ਪਉੜੀ ।। ਆਪੀ
ਨੈ ਭੋਗ ਭੋਗਿ ਕੈ ਹੋਇ ਭਸਮੜਿ ਭਉਰੁ ਸਿਧਾਇਆ ।ਵਡਾ ਹੋਆ
ਦੁਨੀਦਾਰੁ ਗਲਿ ਸੰਗਲੁ ਘਤਿ ਚਲਾਇਆ ।ਅਗੈ ਕਰਨੀ ਕੀ
ਰਤਿ ਵਾਚੀਐ ਬਹਿ ਲੇਖਾ ਕਰਿ ਸਮਝਾਇਆ ।ਥਾਉ ਨ ਹੋਵੀ ਪ
ਉਦੀਈ ਹੁਣਿ ਸੁਣੀਐ ਕਿਆ ਰੂਆਇਆ ।ਮਨਿ ਅੰਧੈ ਜਨਮੁ
ਗਵਾਇਆ ।੩।। ਸਾਹਿਬ ਬਚਨ ਕਰੈਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇਮ
ਇਆਂ ਕੇ ਧਾਰਕੇ ਨਾਦ ਜੋ ਓਅੰਕਾਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਹੈ ਅਰ ਉਸਤੇ ਜੋ ਚਾ
ਰੇਂ ਵੇਦ ਹੂਏ ਹੈਂ ਸੋ ਬਡਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਕਿ ਉਸਤੇ ਹੀ ਜੀਵ ਹੂਏ ਹੈਂ ਅ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰ ਉਸ ਹੀ ਤੇ ਜੀਵ ਈਸਰ ਕਾ ਭੇਦ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ ਜਿਸ ਨੇ ਓਅੰਕਾਰ ਕੋ ਪਛਾਤਾ
ਹੈ ਸੋ ਈਸੂਰ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਨੇ ਨਹੀ ਪਛਾਤਾ ਸੋ ਜੀਵ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ
ਉਸ ਤੇ ਹੀ ਰੂਪ ਰੰਗ ਹੂਏ ਹੈਂ ਅਰ ਉਸ ਕੇ ਹੀ ਪਛਾਣਨੇ ਵਾਸਤੇ ਲਗੇ ਹੂਏ ਹੈਂ
ਅਰ ਉਸ ਤੇ ਹੀ ਜੀਵ ਅਰ ਪਉਣ ਅਰ ਪਾਣੀ ਅਰ ਅਗਨਿ ਹੂਏ ਹਨ ਅਰ
ਉਸ ਤੇ ਹੀ ਧਰਤੀ ਅਰ ਖਾਣੀਆਂ ਹੂਏ ਹੈਂ ਪਰ ਉਸ ਤੇ ਜੋ ਭੁਲਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜਮ
ਦੂਤਾਂ ਕੇ ਲਗ ਪੜਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਸ ਨੇ ਓਅੰਕਾਰ ਕੋ ਜਪਿਆ ਹੈ ਉਸ ਕਾ
ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਥ ਸੰਜੋਗ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਨੇ ਨਹੀ ਜਪਿਆ ਤਿਸ ਸ
ਥ ਵਿਜੋਗ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਕੇ ਭੁਲਿਆਂ ਦੁਖ ਅਰ ਰੋਗ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਉ
ਸ ਦੀ ਸਿਫਤ ਅਰ ਸਲਾਹ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਭਗਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਉਸ ਤੇ ਭੁਲੇ ਹੋਏ ਉਜੜ੍ਹਕੇ ਪੈਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਉਸ ਕੇ ਪਛਾਨਨੇ ਵਾ
ਲੇ ਸਤਿ ਚੀਗਿਰੂਪ ਪਾਹਾ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਸ ਨੇ ਓਅੰਕਾਰ ਕੋ
ਪਛਾਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕਉ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇੜੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਨ ਨਹੀ ਪਛਾਤਾ ਉਸ ਕ
ਉ ਦੂਰ ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਨੰ ਨੇ ਓਅੰਕਾਰ ਕਾ ਤਤ ਪਰਜ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਸੋ ਹਾਜ
ਰ ਹਜੂਰ ਵੇਖਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਵੇਖਕੇ ਅਸਚਰਜ ਕੇ ਸੇ ਵਿਸਮਾਦ ਹੋ ਰਹਿ
ਆ ਰੇ ਅਰ ਜਿਨ ਕੇ ਪੂਰਨ ਭਾਗ ਹੈਂ ਸੋ ਬੁਝਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜੋ ਦਿਸ ਆਵਤਾ ਹੈ
ਸੋ ਮਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਭਿੰਨ ਹੈ ॥੧॥ ਕੁਦਰਤ ਹੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ
ਅਰ ਕੁਦਰਤ ਹੀ ਸੁਣੀਦੀ ਹੈ ਅਰ ਕੁਦਰਤ ਹੀ ਕਰਕੇ ਸੁਖ ਰੂਪੀ ਸਾਧ
ਸੰਗਤਿ ਹੈ ਅਰ ਕੁਦਰਤ ਹੀ ਕਰਕੇ ਦੁਖ ਰੂਪੀ ਸੰਸਾਰ ਭਉਜਲ ਹੈ
ਅਰ ਮਾਇਆ ਕਰਕੇ ਹੀ ਪਤਾਲ ਅਰ ਆਕਾਸ ਅਰ ਸਰਬ ਸਗੀ
ਰਚੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮਾਇਆ ਹੀ ਕਰਕੇ ਵੇਦ ਅਰ ਪੁਰਾਨ ਅਰ ਕਤੇਬ ਸਰਬ
ਵੀਚਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਰ ਮਾਇਆ ਹੀ ਕਰਕੇ ਖਾਣ ਅਰ ਪੀਣ ਅਰ ਪੈਨ
ਣ ਸਰਬ ਪਿਆਰ ਰਚੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮਾਇਆ ਹੀ ਕਰਕੇ ਜਤੀ ਅਰ ਜੋਗ
ਸੀ ਅਰ ਰੋਗੀ ਜੀਅ ਜਹਾਨ ਰਚੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮਾਇਆ ਹੀ ਕਰਕੇ ਨੇਕੀਆਂ
ਅਰ ਬਦੀਆਂ ਅਰ ਮਾਨ ਅਭਿਮਾਨ ਰਚੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮਾਇਆ ਹੀ ਕਰਕੇ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਪਉਣ ਅਰ ਪਾਣੀ ਅਰ ਬੈਸੰਤਰ ਅਰ ਧਰਤੀ ਖਾਕ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਤ
ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਮਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਸੂਤ੍ਰਧਾਰ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ ਦਾ ਨਾ
ਉਂ ਤੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਅਰ ਆਪ ਭੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਆ
ਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਓਂ ਕੇ ਤਾਂਈ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਅਰ ਏਕਸੀ ਸਤ ਮਾਇਆ
ਰਤ ਤਾ ਹੈ॥ ਪਉਣ ਭੀ ਕਹਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਬ ਇਸ ਜੀਵ ਕਾ ਅਤੇ ਦੇਹ ਦਾ ਸੰਜੋ
ਗ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੋ ਪਿਛਲੇ ਪਾਪੋਂ ਅਰ ਪੁੰਨੋ ਦੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਭੋਗਤਾ ਹੈ ਅਰ ਆਗੇ
ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਬੀਜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਭਸਮ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਲਿੰਗ ਸਰੀਰ
ਧਰਮ ਰਾਇ ਕਉ ਚਲਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਉਹਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਬਹੁ
ੜੇ ਬਨਾਵਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜੇ ਬਹੁ ਮਾਇਆ ਕੇ ਬੀਧਿਆਂ ਵਾਲਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗਲ ਮ
ਹਿ ਸੰਗਲ ਪਾਇਕੇ ਦੂਤ ਗਣ ਲੈ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਅਗੇ ਇਸ ਕੇ ਕਰਮਾਂ ਕਾ
ਲੇਖਾ ਸਮਝਾਵਤੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਜੋ ਪਾਪ ਕੀਏ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਇਸ ਕਉ ਮਾਰੀਦੇ
ਆਂ ਥਾਉਂ ਨਹੀ ਲਭਦੀ ਅਰ ਇਨ ਕੀ ਪੁਕਾਰ ਕੋਈ ਗੁਰ ਪੀਰ ਭੀ ਸੁਣਤਾ
ਨਹੀਂ ਸੋ ਗੁਰ ਪੀਰ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਕਹਿਆ ਹਮਾਰਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ
ਸੋ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਫਲੁ ਭੋਗਹੁ॥ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਭ ਕੋਈ ਭਉ
ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸਾਂ ਭਉ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂਤੇ ਤੁਸੀ ਆਪਣੇ
ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲੁ ਭੋਗਹੁ ਤਾਂ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਕਉਣ ਕਉਣ ਪਰਮੇਸਰ
ਦਾ ਭਉ ਕਰਦੇ ਹਨ॥੩॥ ਸਲੋਕ ਮਃ ੧ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਪਉਣ ਵਹੈ
ਸਦ ਵਾਉ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਚਲਹਿ ਲਖ ਦਰੀਆਉ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਅ
ਗਨਿ ਕਢੈ ਵੇਗਾਰਿ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਧਰਤੀ ਦਬੀ ਭਾਰਿ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਇ
ਦੁ ਫਿਰੈ ਸਿਰ ਭਾਰਿ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਰਾਜਾ ਧਰਮ ਦੁਆਰੁ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ
ਸੂਰਜੁ ਭੈ ਵਿਚਿ ਚੰਦੁ ॥ ਕੋਹ ਕਰੋੜੀ ਚਲਤ ਨ ਅੰਤੁ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ
ਸਿਧ ਬੁਧ ਸੁਰ ਨਾਥ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਆਡਾਣੇ ਆਕਾਸ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ
ਜੋਧ ਮਹਾਬਲ ਸੂਰ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਆਵਹਿ ਜਾਵਹਿ ਪੂਰ ॥ ਸਗ
ਲਿਆ ਭਉ ਲਿਖਿਆ ਸਿਰਿ ਲੇਖੁ ॥ ਨਾਨਕ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੂ ਸਚੁ ਏਕਾ॥੧॥ ਮ:੧ ॥ਨਾਨਕ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਹੋਰਿ
ਕੇਤੇ ਰਾਮ ਰਵਾਲ॥ ਕੇਤੀਆ ਕੰਨ ਕਹਾਣੀਆਂ ਕੇਤੇ ਬੇਦ ਬੀਚ
ਾਰ॥ ਕੇਤੇ ਨਚਹਿ ਮੰਗਤੇ ॥ਗਿੜਿ ਮੁੜਿ ਪੂਰਹਿ ਤਾਲ॥ ਬਾਜਾਰੀ
ਬਾਜਾਰ ਮਹਿ ਆਇ ਕਢਹਿ ਬਾਜਾਰ॥ ਗਾਵਹਿ ਰਾਜੇ ਰਾਣੀਆਂ
ਬੋਲਹਿ ਆਲ ਪਤਾਲ॥ ਲਖ ਟਕਿਆਂ ਕੇ ਮੁੰਦੜੇ ਲਖ ਟਕਿ
ਆਂ ਕੇ ਹਾਰ॥ ਜਿਤੁ ਤਨਿ ਪਾਈਅਹਿ ਨਾਨਕਾ ਸੇ ਤਨ ਹੋਵਹਿ ਛਾ
ਰ॥ ਗਿਆਨੁ ਨ ਗਲੀ ਢੂੰਢੀਐ ਕਥਨਾ ਕਰੜਾ ਸਾਰ॥ ਕਰਮਿ
ਮਿਲੈ ਤਾ ਪਾਈਐ ਹੋਰ ਹਿਕਮਤ ਹੁਕਮ ਖੁਆਰ॥੨॥ ਪਉੜੀ॥
॥ਨਦਰਿ ਕਰਹਿ ਜੇ ਆਪਣੀ ਤਾਂ ਨਦਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਇਆ॥
॥ਏਹੁ ਜੀਉ ਬਹੁਤੇ ਜਨਮ ਭਰੰਮਿਆ ਤਾ ਸਤਿਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸੁ
ਣਾਇਆ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਜੇਵਡੁ ਦਾਤਾ ਕੋ ਨਹੀ ਸਭਿ ਸੁਣਿਅਹੁ ਲੋ
ਕ ਸਬਾਇਆ॥ ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਸਚੁ ਪਾਇਆ॥ ਜਿਨੀ
ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ॥ ਜਿਨੀ ਸਚੋ ਸਚੁ ਬੁਝਾਇਆ॥੪॥

ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਉਨ ਵਿਚ ਪੌਣ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਏਕ ਹੀ ਪਰਲੈ ਕੀ ਪੌਣ ਸਭ
ਪਰਬਤਾਂ ਕਉ ਉਡਾਇ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ ਸੋ ਭੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਭੈ ਵਿਚ ਰਹਦੇ
ਹਨ ਅਰ ਏਕ ਏਕ ਦਰੀਆਉ ਜਬ ਉਛਲਤਾ ਹੈ ਸੋ ਪਿੰਡਾਂ ਕੋ ਡੋਬਣੇ
ਕਉ ਸਾਮਰਥ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਚਾਰ ਜੋਜਨ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸੇ ਉਚਾ ਹੈ
ਅਰ ਜੇ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਏਕ ਲਹਰ ਸੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੋ ਡੁਬਾਇ ਦੇਵੈ ਪਰ ਸੋ ਭੀ ਭੈ ਵਿ
ਚ ਚਲਤਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਅਗਨਿ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਜਲਾਂ ਤੇ ਦਸ ਗੁਣਾ ਵਧੀਕ ਹੈ ਅਰ
ਜੇ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਜਲਾਂ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸਮੇਤ ਸੁਕਾਇ ਲੇਵੈ ਪਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਭਉ
ਕਰਕੇ ਦੀਪਕ ਰੂਪ ਹੋਇ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਬੈਸੰਤਰ ਹੋਇ ਕੇ ਸਭ ਦੇਸ
ਤਾਂ ਦੇ ਪਾਤਾਂ ਮੇਂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਕਾਵਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਉਜਾਲਾ ਕਰਦਾ
ਰਹਦਾ ਹੈ ਅਰ ਭੈ ਵਿਚਿ ਧਰਤੀ ਸਭ ਭਾਰ ਚਾਇ ਖਲੋਤੀ ਹੈ ਅਰ ਭੈ ਵਿਚ
ਬਾਦਲ ਸਿਰ ਪਰ ਲੇ ਬਰਖਾ ਕਰਦੇ ਫਿਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਰਾਜਾ ਧਰਮ ਜੋ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੋ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਭੈ ਵਿਚ ਧਰਮ ਨਿਆਈ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ੧੯
ਉਸ ਦੇ ਭੈ ਵਿਚ ਭ੍ਰਮਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਠਹਰ ਦੇ ਨਹੀਂ ਅਰ ਭੈ ਵਿਚ ਸਿ
ਧ ਬੁਧ ਅਰ ਸੁਰ ਨਾਥ ਕਿਸੀ ਕੋ ਦਰ ਸ੍ਰਾਪ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਤੇ ਅਰ ਆਕਾਸ
ਭੀ ਭੈ ਵਿਚ ਇਸਥਿਤ ਖੜਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋਧੇ ਮਹਾਬਲੀ ਅਰ ਸੂਰਮੇ ਜੋ ਅਰ
ਜਨ ਅਰ ਕਰਨ ਆਦਿਕ ਅਰ ਜਿਨ ਕੇ ਪਾਸ ਕਈ ਹਸਤੀਆਂ ਕਾ ਬ
ਲ ਸੀ ਅਰ ਅਸਤ੍ਰ ਵਿਦਿਆ ਸੰਪੰਨ ਸੇ ਸੋ ਭੀ ਭੈ ਵਿਚ ਸੇ ਅਰ ਚੌਰਾ
ਸੀ ਲਖ ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭ ਭੈ ਵਿਚ ਹੈ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਕੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਬੋਲਤੇ
ਸੋ ਸਭਨਾਂ ਕੇ ਸਿਰ ਭੈ ਕਾ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਪਰ ਨਿਰਭੈ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਇਕ
ਆਪ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਆਦਿਕ ਕੋ ਭੀ
ਵਿਗਿਆਂ ਕਾ ਭੈ ਹੂਆ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੈਸੇ ਜਲ ਸੇ ਕਈ ਤਰੰਗ ਉ
ਪਜਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸੇ ਕਈ ਦਾਣਿਆਂ ਕੇ ਕਿਣਕੇ ਉਗਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਫੇਰ ਸ
ਮਾਇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਨਿਰੰਕਾਰ ਸੇ ਕਈ ਅਵਤਾਰ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਫੇਰ ਸਮਾ
ਇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤੈਸੇ ਹੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਆਦਿਕ ਭੀ ਕਲਪ ਕਲਪ ਮੇਂ ਅ
ਵਤਾਰ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਫੇਰ ਸਮਾਇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਉਨਕੀਆਂ ਕਹਾ
ਣੀਆਂ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਵੇਦਾਂ ਕਾ ਵੀਚਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਗਿਆਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾ
ਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਮੰਗਤੇ ਉਨ ਕਾ ਸ੍ਵਾਂਗ ਕਰ ਕੇ ਮੰਗ ਮੰਗ ਖਾ
ਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਨ੍ਰਿਤਕਾਰੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਤਾਲ ਪੂਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੈਸੇ ਬਾ
ਜਰੀ ਬਾਜਾਰ ਮੇਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰ ਕੈ ਗੁਜਰਾਨ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਹਿ ਸ੍ਵਾ
ਆਂਗ ਧਾਰ ਕੇ ਗੁਜਰਾਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਲਖ ਰਾਜਿਆਂ ਕੇ ਭੂਖਣ ਉਨ
ਕੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਪਰ ਜਿਸ ਤਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤਨ ਅਨੇਕ ਹੈਂ ਅਰ ਜੈਸੀ
ਆਂ ਕੀਆਂ ਗਲਾਂ ਕਰੀਏ ਤੇ ਕਮਾਈਏ ਨਹੀਂ ਤੋ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਅ
ਰ ਗਿਆਨ ਤਬ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਗਿਆਨੀਆਂ ਕੇ ਕਰਮ ਕਰੀਏ ਅਰ ਚਤੁ
ਰਾਈਆਂ ਅਰ ਹਿਕਮਤ ਨਾ ਸੀਖੀਏ ਤਾਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਅ
ਪਉੜੀ ਕਹਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੇ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਨਜਰ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪ
ਰਮੇਸਰ ਕੋ ਪਛਾਨਤਾ ਹੈ ਔਰ ਇਹ ਜੀਅ ਜੋ ਬਹੁਤੇ ਜਨਮ ਭ੍ਰਮਤਾ
ਫਿਰਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਬਦ ਦਾਨ ਦਿਤ
ਾ ਹੈ ਕਿਓਂ ਕਿ ਇਸ ਸਬਦ ਕਰਕੇ ਇਸ ਜੀਵ ਕੋ ਨਾਮ ਅਰ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪ
ਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰ ਹੋਰ ਜੋ ਦਾਤਿ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਦਾਤਿ ਨਿਖੁਟ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਤੇ
ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਸਬਦ ਦੀ ਦਾਤ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਨਿਖੁਟਦੀ ਨਹੀਂ ਅਰ ਅਗੇ ਭੀ
ਜਿਨਾਂ ਭੋਗੀ ਹੈ ਸੋ ਸਚ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਏ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਅਬ ਭੀ ਜੋ ਭੋਗਤੇ ਹੈਂ
ਅਰ ਅਗੇ ਭੀ ਜੋ ਭੋਗਹਿਗੇ ਤਿਨ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਮੈਂ ਭੀ ਨਾਮ ਕਾ ਨਿਵਾਸ ਹੋਵੇ
ਗਾ ਅਰ ਸੋਈ ਸਚ ਕਮਾਵਹਿਗੇ ॥ ਤਾਂ ਸੇਖ ਕਹਿਆ ਉਹ ਸਭੀ ਨਿਰਤ
ਕਾਰੀ ਕੈਸੀ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਦੇ ਵੇਖਣ ਕਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋ
ਵੈ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ॥ ॥ ਸਲੋਕ ਮਃ ੧ ॥ ਘੜੀਆਂ ਸਭੇ ਗੋਪੀ
ਆਂ ਪਹਰ ਕੰਨ ਗੋਪਾਲ ॥ ਗਹਣੇ ਪੌਣ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰ ਚੰਦ ਸੂਰ
ਜ ਅਵਤਾਰ ॥ ਸਗਲੀ ਧਰਤੀ ਮਾਲ ਧਨ ਵਰਤਨ ਸਰਬ ਜੰਜਾਲੁ
॥ ਨਾਨਕ ਮੁਸੈ ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣੀ ਖਾਇ ਗਇਆ ਜਮਕਾਲੁ ॥੧॥ ਮਃ ੧
॥ ਵਾਇਨ ਚੇਲੇ ਨਚਨ ਗੁਰ ॥ ਪੈਰ ਹਲਾਇਨ ਫੇਰਨ ਸਿਰ ॥ ਉਡਿ
ਉਡਿ ਰਾਵਾ ਝਾਟੈ ਪਾਇ ॥ ਵੇਖੈ ਲੋਕ ਹਸੈ ਘਰਿ ਜਾਇ ॥ ਰੋਟੀਆਂ
ਕਾਰਨ ਪੂਰਹਿ ਤਾਲ ॥ ਆਪੁ ਪਛਾੜਹਿ ਧਰਤੀ ਨਾਲਿ ॥ ਗਾਵਨਿ
ਗੋਪੀਆਂ ਗਾਵਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ॥ ਗਾਵਨਿ ਸੀਤਾ ਰਾਜੇ ਰਾਮ ॥ ਨਿਰਭਉ
ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ॥ ਜਾ ਕਾ ਕੀਆ ਸਗਲ ਜਹਾਨੁ ॥ ਸੇਵਕ ਸੇਵ
ਹਿ ਕਰਮਿ ਚੜ੍ਹਾਉ ॥ ਭਿੰਨੀ ਰੈਣਿ ਜਿਨਾਂ ਮਨਿ ਚਾਉ ॥ ਸਿਖੀ ਸਿਖਿ
ਆ ਗੁਰ ਵੀਚਾਰਿ ॥ ਨਦਰੀ ਕਰਮਿ ਲਘਾਏ ਪਾਰਿ ॥ ਕੋਲੂ ਚਰਖਾ
ਚਕੀ ਚਕੁ ॥ ਥਲ ਵਾਰੋਲੇ ਬਹੁਤੁ ਅਨੰਤੁ ॥ ਲਾਟੂ ਮਾਧਾਣੀਆਂ ਅ
ਨਗਾਹ ॥ ਪੰਖੀ ਭਉਦੀਆਂ ਲੈਨਿ ਨ ਸਾਹ ॥ ਸੂਐ ਚਾੜਿ ਭਵਾਈ
ਅਹਿ ਜੰਤ ॥ ਨਾਨਕ ਭਉਦਿਆਂ ਗਣਤ ਨ ਅੰਤ ॥ ਬੰਧਨ ਬੰਧਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਵਏ ਸੋਇ ।ਪਾਇਆ ਕਿਰਤਿ ਨਚੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ।ਨਾਚਿ ਨਾਚਿ ਹਸਹਿ
ਚਲਹਿ ਸੇ ਰੋਇ ।ਉਡਿ ਨ ਜਾਹੀ ।ਸਿਧਿ ਨ ਹੋਇ ।ਨਚਣੁ ਕੁਦਣੁ
ਮਨ ਕਾ ਚਾਉ ।ਨਾਨਕ ਜਿਨ ਮਨਿ ਭਉ ਤਿਨਾ ਮਨਿ ਭਾਉ ।੨॥
ਪਉੜੀ ।ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਹੈ ਨਾਇ ਲਇਐ ਨਰਕਿ ਨ ਜਾਈ
ਐ ।ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤਿਸ ਦਾ ਦੇ ਖਾਜੈ ਆਖਿ ਗਵਾਈਐ ।ਜੇ ਲੋ
ੜਹਿ ਚੰਗਾ ਆਪਣਾ ਕਰਿ ਪੁੰਨਹੁ ਨੀਚੁ ਸਦਾਈਐ ।ਜੇ ਜਰਵਾਣਾ
ਪਰਹਰੈ ਜਰੁ ਵੇਸ ਕਰੇਦੀ ਆਈਐ ।ਕੋ ਰਹੈ ਨ ਭਰੀਐ ਪਾਈਐ
॥੫॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ॥ ਕਿ ਕਾਲੂ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ਪਾਈ ਹੈ ਤਿਸ
ਕੋ ਜੋ ਸਰਧਾ ਕਰ ਦੇਖਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਗਿਆਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਇਹ ਜੋ ਤੀ
ਆਂ ਘੜੀਆਂ ਬੀਤਤੀਆਂ ਹੈਂ ਸੋ ਗੋਪੀਆਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੈਂ ਸੋ ਇਨ ਮੇਂ ਭਗਵਾ
ਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕਰੀਏ ਅਰ ਆਠ ਪਹਿਰ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਆਠ ਨੰਦ ਗੋਪਾਲ ਕੇ ਸਾ
ਥੀ ਹੈਂ ਅਰ ਗਹਿਣੇ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਪੰਜ ਤਤ ਹੈਂ ਅਰ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਕਾਨ੍ਹ ਅਰ ਬ
ਲਭਦ੍ਰ ਕੇ ਅਵਤਾਰ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਧਰਤੀ ਮੇਂ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਸੋ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਹੈਂ
ਅਰ ਜੋ ਵਰਤਣ ਮੇਂ ਆਪਣੇ ਜਾਨਤਾ ਹੈ ਤਿਸੀ ਕੇ ਜੰਜਾਲ ਹੈ ਅਰ ਜਿਨ ਕੋ ਆ
ਪਣੀ ਆਰਬਲਾ ਬੀਤਨ ਕਾ ਵੀਚਾਰ ਨਹੀਂ ਅਰ ਸ੍ਵਾਸਾਂ ਕੀ ਸਮਝ ਨ
ਹੀਂ ਰਖਤੇ ਸੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੋ ਮੁਹਾਇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਸਭ ਕਾਲੂ ਭ
ਗਵਾਨ ਕੀ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ਕਰ ਦੇਖਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜੀਤ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ॥੧॥ ਅਰ ਜੋ
ਪਾਖੰਡ ਕੀ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ਦੇਖਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜਮਕਾਲ ਕੇ ਹਵਾਲੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ
ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਮੇਂ ਜੋ ਵਾਜੇ ਵਜਾਵਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਚੇਲੇ ਵਜਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਸ ਕੇ
ਨਾਮ ਰੂਪ ਬਣਾਵਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤਿਸ ਪਾਸੋਂ ਨਿਰਤ ਕਰਾਵਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ
ਗੁਰੂ ਪੈਰ ਹਿਲਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸਿਰ ਫੇਰਤੇ ਹੈਂ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਚੇਲੇ ਉਨ ਕਾ ਰੂਪ
ਦੇਖ ਕੇ ਕਾਮਤਾਵਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਤੈਸੇ ਤੈਸੇ ਧੂੜ ਉਡ ਕੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰ
ਪੜਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਤੂ ਸਾਂਤ ਨਰਾਇਣ ਭਾਵਨਾ ਕਰ ਕੇ ਕਾਨ੍ਹ ਦਾ ਸਾਂਗ ਦੇਖ
ਜਾਸੀ ਅਰ ਤੁਮ ਸੀਂ ਲੜਕਿਆਂ ਕੋ ਦੇਖ ਕੇ ਧਾਵ ਜਾ ਕੇ ਹਸਤੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਧੂੜਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੁਮਾਰੇ ਸੀਰ ਪੜਤੀ ਹੈ ਅਰ ਉਨਕੇ ਸੀਰ ਭੀ ਧਾਰਿ ਹੈ ਸੋ ਐਸੇ ਸਾਂਗ ਕੇ
ਹੋਰੀਆਂ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਗੋਪੀਆਂ ਅਰ ਕਾਨੇ ਕੋ ਗਾਵਨ ਗਾਵ
ਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਨਾਮਕ ਅਰ ਮੀਤਕ ਸ੍ਵਾਂਗ ਬਿਆਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਸਰਬ ਜ
ਗਤ ਕੇ ਦੇਣੇ ਹਾਰਾ ਹੈ ਉਸ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਛਾਡਿਕੇ ਜਗਤ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ
ਸੋ ਉਨਕਉ ਧ੍ਰਿਗ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਸੇਵਕ ਹੈ ਸੋ ਵਿਸੇਖ ਕਰ ਕੇ ਮ
ਹਾਰਾਜ ਕੇ ਪੂਜਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜਗਤ ਕੀਆਂ ਉਪਾਧਾਂ ਸੇ ਨਿਰਾਸ ਹੋਕੇ ਨਾਮ
ਜਪਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਪ੍ਰਭਾਤਿ ਉਠਕਰ ਇਸਨਾਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸਬਦ
ਗਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸਬਦ ਕਾ ਵੀਚਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਨਦਰ ਕਉ ਉਨਕੋ
ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਭਉ ਜਲ ਸੇ ਪਾਰ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਤੁਮ ਕਿਹੋ
ਕਿ ਧਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੈਂ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ਕਰਨੀ ਅਰ ਫੇਰੀਆਂ ਲੈਣੀਆਂ ਇ
ਭੀ ਭੁਗਤਿ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਨਾਮ ਅਰ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਤਿ ਹੋਂਦੀ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਕੋਲ੍ਹੂ
ਅਰ ਚਰਖੇ ਅਰ ਚਕੀਆਂ ਅਰ ਚਕ ਫੇਰੀਆਂ ਤਾਂ ਏਹ ਭੀ ਪਏ ਲੈਂਦੇ ਹੈਂ
ਸੋ ਇਨਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤਿ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਹੁੰਦੀ ਅਰ ਬਸਤ੍ਰ ਵਿਚ ਅਨੇਕ ਵਿਰੋਲੇ
ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਲਟਾਕਿਆਂ ਕੇ ਲਾਟੂ ਅਰ ਮਧਾਣੀਆਂ ਭੀ ਅਨੇਕ ਫ
ਫਿਰਤੀਆਂ ਹਨ ਅਰ ਅਨੇਕ ਗਾਹ ਅਰ ਪੰਖੀ ਅਰ ਸੂਏ ਚਤੁਰ ਕੇ ਜੀਅ ਜੰ
ਤ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਅਉਰ ਭੀ ਭਉਣੇ ਵਾਲਿਆਂ ਕਾ ਕੁਛ ਅੰਤ ਨਹੀ ਸੋ ਜੇ
ਗਿਆਨ ਅਰ ਨਾਮ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਤਿ ਹੋਂਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਭ ਮੁਕਤਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
ਹੋਤੇ ॥ ਸੋ ਇਹ ਤਾਂ ਕਰਮਾਂ ਕੇ ਬੰਧਨ ਬੰਧੇ ਸਭ ਪਏ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜ
ਨਚ ਜੋ ਹਸਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਅੰਤ ਕਉ ਰੋਇ ਚਲਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਇਸ ਤੇ ਕੋਈ ਸਿਧਿ
ਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ਅਰ ਜੋ ਨਚਣਾ ਕੁਦਨਾ ਹੈ ਸੋ ਮਨ ਕਾ ਚਾਉ ਹੈ ਅਰ
ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈਂ ਭਉ ਪੜਤਾ ਹੈ ਸੋਈ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਸਾਥ ਭਾਉ ਕਰਤਾ ਹੈ
॥੨॥ ਪਉੜੀ ਕਹਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਉਂ ਜੋ ਤੇਰਾ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੈ ਤਾਂਹੀ ਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਇ
ਲੈਣੇ ਵਾਲੇ ਨਰਕ ਕੋ ਨਹੀ ਜਾਤੇ ਅਰ ਜੀਅ ਤੋ ਪਿੰਡ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਮਹਾ
ਰਾਜ ਦਾ ਹੈ ਸੋ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਦਿਤੇ ਵਿਚੋਂ ਵੰਡ ਖਾਵੀਏ ਅਤੇ ਆਖੀਏ ਨਾਹੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਜੇ ਆਪਣਾ ਭਲਾ ਚਾਹੀਐ ਤਾਂ ਧਰਮ ਕਰੀਏ ਅਰ ਨੀਰ ਸਦਾਈਐ
ਅਰ ਜੇ ਕੋਈ ਕਹੈ ਕਿ ਜਮ ਮੈਨੂੰ ਛਡ ਜਾਇਗਾ ਤਾਂ ਬੁਢੇਪਾ ਜੋ ਆਂਵਦਾ ਹੈ
ਜੋ ਮੌਤ ਕਾ ਦੂਤ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜੈਸੇ ਘੜੀ ਆਲਕੀ ਕਟੋਰੀ ਭਰੀਤੀ ਹੈ ਤੇ
ਡੁਬ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜੋ ਸਰੀਰ ਆਪਣੀ ਪਰਾਲਬਧ ਖਾਇ ਚੁਕਤਾ ਹੈ
ਤਉ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਸ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ॥੫॥ ਤਾਂ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸਾਂ ਸੁਣਿਆ
ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਿਸਤੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਹਿੰਦੂ ਦਗਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਦੋਜ
ਕ ਜਾਤੇ ਹਨ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਹਨ ਅਤੇ
ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਤੇ ਹਨ ਸੋਈ ਭਿਸਤ ਕਉ ਜਾਤੇ ਹਨ ॥ ॥ਸਲੋਕ ਮ: ੧
॥ਮੁਸਲਮਾਨਾ ॥ਸਿਫਤਿ ਸਰੀਅਤਿ ਪੜਿ ਪੜਿ ਕਰਹਿ ਬੀਚਾਰੁ
॥ਬੰਦੇ ਸੇ ਜਿ ਪਵਹਿ ਵਿਚਿ ਬੰਦੀ ਵੇਖਣ ਕਉ ਦੀਦਾਰੁ ॥ਹਿੰਦੂ ਸਾ
ਲਾਹੀ ਸਾਲਾਹਨਿ ਦਰਸਨਿ ਰੂਪਿ ਅਪਾਰੁ ॥ਤੀਰਥਿ ਨਾਵਹਿ ਅਰ
ਚਾ ਪੂਜਾ ਅਗਰ ਵਾਸੁ ਬਹਕਾਰੁ ॥ਜੋਗੀ ਸੁੰਨਿ ਧਿਆਵਨਿ ਜੇਤੇ
ਅਲਖ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾਰੁ ॥ਸੂਖਮ ਮੂਰਤਿ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨ ਕਾਇਆ
ਕਾ ਆਕਾਰੁ ॥ਸਤੀਆਂ ਮਨਿ ਸੰਤੋਖੁ ਉਪਜੈ ਦੇਣੈ ਕੈ ਵੀਚਾਰਿ ॥ਦੇ
ਦੇ ਮੰਗਹਿ ਸਹਸਾ ਗੂਣਾ ਸੋਭ ਕਰੇ ਸੰਸਾਰੁ ॥ਚੋਰਾਂ ਜਾਰਾਂ ਤੈ ਕੂੜਿ
ਆਰਾਂ ਖਾਰਾਬਾ ਵੇਕਾਰ ॥ਇਕਿ ਹੋਦਾ ਖਾਇ ਚਲਹਿ ਐਥਾਊ ਤਿਨਾ
ਭਿ ਕਾਈ ਕਾਰ ॥ਜਲਿ ਥਲਿ ਜੀਆਂ ਪੁਰੀਆਂ ਲੋਆਂ ਆਕਾਰਾ ਆਕਾ
ਰ ॥ਓਇ ਜਿ ਆਖਹਿ ਸੁ ਤੂੰਹੈ ਜਾਣਹਿ ਤਿਨਾ ਭਿ ਤੇਰੀ ਸਾਰ ॥ਨਾਨਕ
ਭਗਤਾਂ ॥ਸਿਫਤਿ ਸਲਾਹਣੁ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ ॥ਸਦਾ ਅਨੰਦਿ
ਰਹਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਗੁਣਵੰਤਿਆਂ ਪਾ ਛਾਰੁ ॥੧॥ ਮ: ੧ ॥ਮਿਟੀ
ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀ ਪੇੜੈ ਪਈ ਕੁਮ੍ਹਿਆਰ ॥ਘੜਿ ਭਾਂਡੇ ਇਟਾਂ ਕੀਆਂ
ਜਲਤੀ ਕਰੇ ਪੁਕਾਰ ॥ਜਲਿ ਜਲਿ ਰੋਵੈ ਬਪੁੜੀ ਝੜਿ ਝੜਿ ਪਵ
ਹਿ ਅੰਗਿਆਰ ॥ਨਾਨਕ ਜਿਨ ਕਰਤੈ ਕਾਰਣੁ ਕੀਆ ਸੋ ਜਾਣੈ ਕਰ
ਤਾਰੁ ॥੨॥ ਪਉੜੀ ॥ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਬਿਨੁ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਚਿ ਆਪੁ ਰਖਿਓਨੁ ਕਰਿ ਪਰਗਟੁ ਆਖਿ ਸੁਣਾਇਆ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਸਦਾ ਮੁਕਤੁ ਹੈ ਜਿਨਿ ਵਿਚਹੁ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਆ॥ ਉਤਮੁ ਇਹੁ ਬੀਚਾਰੁ ਹੈ ਜਿਨਿ ਸਚੈ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ॥ ਜਗਜੀਵਨ ਦਾਤਾ ਪਾਇਆ॥੬॥ ॥ਮੁਸਲਮਾਨ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਸਰੀਅਤ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਰੀਅਤ ਦੁਆਰਾ ਭਿਸਤ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬੰਦੇ ਸੋਈ ਹਨ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ॥ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਅਵਿਤਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਪ੍ਰਿਤਮਾ ਕੋ ਪੂਜਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਤੀਰਥ ਨਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਪੂਜਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਅਗਰ ਵਾਸਕ ਧੂਪ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋਗੀ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਕਰਕੇ ਔਰ ਪੌਣ ਦਸਮੇ ਦੁਆਰ ਕੇ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੇ ਸੋਹੰ ਕਾ ਜਾਪ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸੂਖਮ ਮੂਰਤਿ ਜੋ ਨਿਰੰਜਨ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸਤੀ ਜੋ ਹਨ ਸੰਤੋਖ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਦਾਨ ਦੇਵਨੇ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਸਾਤਕੀ ਸੁਰਗ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਏਕ ਦਾਨ ਕਰਕੇ ਸਹੰਸ ਗੁਣਾਂ ਪਦਾਰਥ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਅਰ ਰਾਜਸੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਹੂ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਇਕਿ ਚੋਰੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਇਕ ਜਾਰੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਵਿਕਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਰਾਜਸੀ ਜਮ ਕੇ ਡੰਡਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਇਕ ਹੋਂਦੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਸੋ ਅਗੇ ਪਦਾਰਥ ਹੀਣ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜਲਾਂ ਵਿਖੇ ਅਰ ਥਲਾਂ ਵਿਖੇ ਅਰ ਪੁਰੀਆਂ ਵਿਖੇ ਮਹਾਰਾਜ ਵਿਆਪਿਆ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਕਿਛੁ ਹਮ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਅਰ ਅਲਪ ਅਹਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਸਲਾਹ ਦੀ ਭੁਖ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਨਾਮ ਦਾ ਅਧਾਰ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਦਿਤੇ ਪਰ ਅਨੰਦ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਹਉਮਾਂ ਜਿਨਾਂ ਤਿਆਗ ਦਿਤੀ ਹੈ ਸੋ ਐਸੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਭਗਤ ਸੰਸਾਰ ਭਉਜਲ ਥੋਂ ਤਰ ਜਾਤੇ ਹੈਂ॥੧॥ ਅਰ ਹਿੰਦੂ ਸਾੜੀਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦਬੀ ਮਿਟੀ ਕੇ ਕੀੜਿਆਂ ਅਰ ਭੁੰਡੇ ਅਰ ਇਟਾਂ ਘੜਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਆਵੀ ਪਰ ਚਾੜ੍ਹਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮਿਟੀ ਰੋਤੀ ਹੈ ਅਰ ਪੁਕਾਰ ਕਰਤੀ ਹੈ ਅਰ ਉਨਕੇ ਅੰਗੀਆਰ ਝੜ ਝੜ ਪੜਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਆਪਣਿਆਂ ਕਰਮਾਂ ਕਾ ਫਲ ਭੋਗਤੀ ਹੈ ਪਰ ਕਰਤਾਰ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਜਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਮੈਂ ਇਹ ਕਾਰਨ ਕੀਆ ਹੈ॥੨॥ ਪਉੜੀ ਕਹਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ
ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਵਾਹਿਗੁ
ਰੂ ਆਪਣੀ ਜੋਤਿ ਰਖ ਕੇ ਪਰਗਟ ਆਖ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਮਿ
ਲਿਆਂ ਸਦ ਮੁਕਤਿ ਹੁੰਦੀ ਆਈ ਹੈ ਅਰ ਤਿਨ ਕੇ ਮਿਲਣੇ ਕਰਕੇ ਮੋਹ ਚੁਕ
ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਹਉਮੈਂ ਨਿਵਿਰਤ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸਚ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ॥੬॥

॥ਸਲੋਕ ਮ:੧॥ ॥ਹਉ ਵਿਚਿ ਆਇਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਗਇਆ॥ ਹਉ ਵਿ
ਚਿ ਜੰਮਿਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਮੁਆ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਦਿਤਾ ਹਉ ਵਿਚਿ ਲਇ
ਆ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਖਟਿਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਗਇਆ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਸਚਿਆਰੁ
ਕੂੜਿਆਰੁ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਵੀਚਾਰੁ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਨਰਕਿ ਸੁ
ਰਗਿ ਅਵਤਾਰੁ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਹਸੈ ਹਉ ਵਿਚਿ ਰੋਵੈ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਭਰੀਐ
ਹਉ ਵਿਚਿ ਧੋਵੈ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਜਾਤੀ ਜਿਨਸੀ ਖੋਵੈ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਮੂਰਖੁ
ਹਉ ਵਿਚਿ ਸਿਆਣਾ॥ ਮੋਖ ਮੁਕਤਿ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਾ॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਮਾ
ਇਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਛਾਇਆ॥ ਹਉਮੈਂ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜੰਤ ਉਪਾਇਆ॥ ਹ
ਉਮੈਂ ਬੂਝੈ ਤਾ ਦਰੁ ਸੂਝੈ॥ ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣਾ ਕਥਿ ਕਥਿ ਲੂਝੈ॥ ਨਾਨ
ਕ ਹੁਕਮੀ ਲਿਖੀਐ ਲੇਖੁ॥ ਜੇਹਾ ਵੇਖਹਿ ਤੇਹਾ ਵੇਖੁ॥੧॥ ॥ਮ:੨॥
॥ਹਉਮੈ ਏਹਾ ਜਾਤਿ ਹੈ ਹਉਮੈ ਕਰਮ ਕਮਾਹਿ॥ ਹਉਮੈ ਏਈ ਬੰਧਨਾ
ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੋਨੀ ਪਾਹਿ॥ ਹਉਮੈ ਕਿਥਹੁ ਊਪਜੈ ਕਿਤੁ ਸੰਜਮਿ ਇਹ
ਜਾਇ॥ ਹਉਮੈ ਏਹੋ ਹੁਕਮੁ ਹੈ ਪਇਐ ਕਿਰਤਿ ਫਿਰਾਹਿ॥ ਹਉਮੈ
ਦੀਰਘ ਰੋਗੁ ਹੈ ਦਾਰੂ ਭੀ ਇਸੁ ਮਾਹਿ॥ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਜੇ ਆਪਣੀ
ਤਾਂ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਕਮਾਹਿ॥ ਨਾਨਕੁ ਕਹੈ ਸੁਣਹੁ ਜਨਹੁ ਇਤੁ ਸੰਜਮਿ
ਦੁਖ ਜਾਇ॥੨॥ ਪਉੜੀ॥ ॥ਸੇਵ ਕੀਤੀ ਸੰਤੋਖੀਈ ਜਿਨੀ ਸਚੋ ਸ
ਚੁ ਧਿਆਇਆ॥ ਓਨੀ ਮੰਦੈ ਪੈਰੁ ਨ ਰਖਿਓ ਕਰਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤੁ ਧਰਮੁ
ਕਮਾਇਆ॥ ਓਨੀ ਦੁਨੀਆ ਤੋੜੇ ਬੰਧਨਾ ਅੰਨੁ ਪਾਣੀ ਥੋੜਾ ਖਾਇਆ॥
ਤੂੰ ਬਖਸੀਸੀ ਅਗਲਾ ਨਿਤ ਦੇਵਹਿ ਚੜਹਿ ਸਵਾਇਆ॥ ਵਡਿਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਈਵਣੁ ਪਾਇਆ ॥੭॥ ਹਉ ਵਿਚਿ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਉ ਵਿਚਿ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਹਉ ਵਿਚ ਜੰਮਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਉ ਵਿਚ ਹੀ ਮਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਉਂ ਵਿਚ ਹੀ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਖਟਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਾਚਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੂੜਿਆਰ ਹੈ ਅਰ ਪਾਪ ਭੋਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁੰਨ ਭੋਗਦਾ ਹੈ ਅਰ ਨਰਕ ਸੁਰਗ ਭੋਗਦਾ ਹੈ ਅਰ ਹਸਦਾ ਹੈ ਤੇ ਰੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਭਰੀਦਾ ਹੈ ਅਰ ਧੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਾਤ ਦਾ ਅਭਿਮਾਨ ਹੈ ਅਰ ਜਿਨਸ ਦਾ ਅਭਿਮਾਨ ਹੈ ਅਰ ਮੂਰਖ ਭੀ ਹਉਮੈਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਆਣਾ ਭੀ ਹਉਮੈਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਹਉਮੈਂ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਮੁਕਤਿ ਹੋਵੈ ਅਰ ਕਈ ਮਾਇਆ ਦੀ ਹਉਮੈਂ ਵਿਚ ਬਧੇ ਹਨ ਅਰ ਕਿਨਾਂ ਪਰਛਾਇਆ ਪਾਈ ਹੈ ਜੋ ਹਉਮੈ ਵਿਚ ਹੀ ਸਭ ਜੰਤ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਹਉਮੈ ਬੁਝਿਆਵੈ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਸੁਝੈ ਪਰ ਗਿਆਨ ਤੇ ਬਿਨਾ ਸੁਝਦਾ ਹੈ ॥ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜੇਹਾ ਮਸਤਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਸੋ ਤੇਹੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰ ਵੇਖਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਤੇਹਾ ਫਲੁ ਪਾਵਤੇ ਹੈਂ ॥੧॥ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹੈਂ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਬਚਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਰੀਰ ਹਉਮੈਂ ਕਰ ਉਤਪਤਿ ਹੈ ਅਰ ਹਉਮੈਂ ਕਰ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਹਉਮੈਂ ਦਾ ਬਧਾ ਹੋਇਆ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੂਨਾਂ ਵਿਚਿ ਭਰਮਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਕੋਈ ਕਹੈ ਕਿ ਕੇਹੜੇ ਸੰਜਮ ਕਰ ਹਉਮੈਂ ਉਪਜੀ ਹੈ ਅਰ ਕੇਹੜੇ ਸੰਜਮ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਕਹੈਂ ਕਿ ਹਉਮੈ ਕੋ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜੋ ਜਨਮ ਮਰਨ ਮੈਂ ਪਈ ਫਿਰਦੀ ਹੈ ਸੋ ਹਉਮੈ ਵਡਾ ਰੋਗ ਹੈ ਪਰ ਦਾਰੂ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਹੈ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਸਬਦ ਸੁਣਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਕੀ ਹਉਮੈਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ॥੨॥ ਪਉੜੀ ਕਹਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਉਮੈ ਉਨ ਕੀ ਮਿਟੀ ਹੈ ਜੋ ਜਿਨ ਸੇਵ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸੰਤੋਖ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਨ ਸਚੁ ਧਿਆਇਆ ਹੈ ਸੋ ਉਨਾਂ ਨੇ ਮੰਦੇ ਕਾਮਾਂ ਦੇ ਉਤੇ ਪੈਰ ਨਹੀ ਰਖਿਆ ਅਰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਧਰਮ ਕਮਾਏ ਹਨ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬੰਧਨ ਤੋੜੇ ਹਨ ਅਰ ਅਲਪ ਅਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੀ ਸੁਤੇ ਹਨ ਅਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਬਖਸੀਸੀ ਜਾਤਾ ਹੈ ਕਹੇ ਜੋ ਨਿਤਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਰਿਜਕ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਦਾ ਸਵਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਨਾਂ ਵਡਿਆਈ ਗਾਵੀ ਹੈ ਸੋ ਵਡੇ ਨੂੰ ਪਾ ਪਾਤੇ ਹੋਏ ਹਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

॥ਸਲੋਕੁ॥ ॥ਪੁਰਖਾਂ ਬਿਰਖਾਂ ਤੀਰਥਾਂ ਤਟਾਂ ਮੇਘਾਂ ਖੇਤਾਂਹ॥ਦੀਪਾਂ
ਲੋਆਂ ਮੰਡਲਾਂ ਖੰਡਾਂ ਵਰਭੰਡਾਹ॥ਅੰਡਜ ਜੇਰਜ ਉਤਭੁਜਾਂ ਖਾਣੀ ਸੇ
ਤਜਾਹ॥ਸੋ ਮਿਤ ਜਾਣੈ ਨਾਨਕਾ ਸਰਾਂ ਮੇਰਾਂ ਜੰਤਾਹ॥ਨਾਨਕ ਜੰਤ ਉ
ਪਾਇ ਕੈ ਸੰਮਾਲੇ ਸਭਨਾਹ॥ਜਿਨ ਕਰਤੈ ਕਰਣਾ ਕੀਆ ਚਿੰਤਾ ਭਿ ਕ
ਰਣੀ ਤਾਹ॥ਸੋ ਕਰਤਾ ਚਿੰਤਾ ਕਰੇ ਜਿਨਿ ਉਪਾਇਆ ਜਗੁ॥ਤਿਸੁ ਜੁ
ਹਾਰੀ ਸੁਅਸਤਿ ਤਿਸੁ ਤਿਸੁ ਦੀਬਾਣੁ ਅਭਗੁ॥ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਨਾਮ ਬਿ
ਨੁ ਕਿਆ ਟਿਕਾ ਕਿਆ ਤਗੁ॥੧॥ਮਃ ੧॥ ॥ਲਖ ਨੇਕੀਆਂ ਚੰਗਿਆ
ਈਆਂ ਲਖ ਪੁੰਨਾ ਪਰਵਾਣੁ॥ਲਖ ਤਪ ਉਪਰ ਤੀਰਥਾਂ ਸਹਜ
ਜੋਗ ਬੇਬਾਣ॥ਲਖ ਸੂਰਤਣ ਸੰਗਰਾਮ ਰਣ ਮਹਿ ਛੁਟਹਿ ਪਰਾ
ਣ॥ਲਖ ਸੁਰਤੀ ਲਖ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਪੜੀਅਹਿ ਪਾਠ ਪੁਰਾ
ਣ॥ਜਿਨ ਕਰਤੈ ਕਰਣਾ ਕੀਆ ਲਿਖਿਆ ਆਵਣ ਜਾਣਾ॥ਨਾਨਕ
ਮਤੀ ਮਿਥਿਆ ਕਰਮੁ ਸਚਾ ਨੀਸਾਣ॥੨॥ਪਉੜੀ॥ ॥ਸਚਾ ਸਾ
ਹਿਬ ਏਕ ਤੂੰ ਜਿਨ ਸਚੋ ਸਚੁ ਵਰਤਾਇਆ॥ਜਿਸੁ ਤੂੰ ਦੇਹਿ ਤਿਸੁ ਮਿ
ਲੈ ਸਚੁ ਤਾਂ ਤਿਨੀ ਸਚੁ ਕਮਾਇਆ॥ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਸਚੁ
ਪਾਇਆ॥ਜਿਨ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਸਚੁ ਵਸਾਇਆ॥ਮੂਰਖ ਸਚੁ ਨ ਜਾ
ਣਨੀ ਮਨਮੁਖੀ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ॥ਵਿਚਿ ਦੁਨੀਆਂ ਕਾਹੇ ਆ
ਇਆ॥੨॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਵੀਜਰ ਸਭ ਕੋ ਰਿਜਕ ਪਹੁਚਾਵਤਾ ਹੈ
ਜੋ ਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਅਰ ਬਿਰਖਾਂ ਨੂੰ ਜਲ ਅਰ ਤੀਰਥਾਂ ਕੋ ਜਾਤ੍ਰੀ ਅਰ
ਤਟਾਂ ਅਰ ਮੇਘਾਂ ਅਰ ਖੇਤ੍ਰਾਂ ਕੋ ਜਲ ਪਹੁਚਾਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਦੀਪਾਂ ਅਰ ਲੋ
ਆਂ ਅਰ ਮੰਡਲਾਂ ਅਰ ਖੰਡਾਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾਂ ਤੇ ਭੀ ਸਭ ਸੋ ਕੋ ਪਹੁਚਾਵਦਾ ਹੈ
ਅਰ ਚਾਰੋਂ ਹੀ ਖਾਣੀਆਂ ਕੋ ਪਹੁਚਾਵਤਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਕਿ
ਜੋ ਸਮੁੰਦ੍ਰਾਂ ਅਰ ਪਰਬਤਾਂ ਅਰ ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਨਾਂ ਕੋ ਸਭਾਂਲਤਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿ
ਸ ਕਰਕੇ ਜਗਤ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤਾ ਹੈ ਚਿੰਤਾ ਭੀ ਤਿਸੀ ਕੋ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਚਾਹੀਤਾ ਹੈ ਜੋ
ਉਸ ਕੇ ਨਾਮ ਸਕਾਰ ਕਰੀਏ ਅਰ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪੀਐ ਕਿਉਂ ਜੋ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਟਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕ ਅਤੇ ਤੁਰਕਾਂ ਕਿਸੇ ਲੇਖੇ ਨਹੀਂ ॥੧॥ ਸੋ ਬਾਬਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਖ ਨੇਕੀਆਂ
ਅਰ ਭਲਿਆਈਆਂ ਕਰੀਏ ਅਰ ਲਖਾਂ ਤਪ ਤੇ ਪੁੰਨ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਕਰੀਏ
ਅਰ ਉਦਿਆਨ ਮੈਂ ਬੈਠ ਕਰ ਜੋਗ ਸਾਧੀਏ ਅਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮੈਂ ਸਨਮੁਖ ਹੋਕੇ
ਪ੍ਰਾਣ ਛੋੜੀਏ ਅਰ ਵੇਦ ਕੀਆਂ ਸ੍ਰੁਤਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਸੀਖੀਏ
ਅਰ ਪੁਰਾਣਾਂ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰੀਏ ਅਰ ਜੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕਾਮਨਾ ਧਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸ
ਭ ਮਤੀ ਮਿਥਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਚਾ ਕਰਮ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ
ਅਰ ਸੋਈ ਹਬ ਨਿਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ॥ ਪਉੜੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਚ ਸਾਹਿਬ
ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਸਚ ਹੀ ਵਰਤਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ
ਨੂੰ ਸਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਸਚ ਨਾਮੁ
ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਚ ਹਿਰਦੇ ਵਸਾਂਵਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਮੂਰਖ ਹੈਨ ਸੋ ਸਚ ਕੀ ਸਾ
ਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਅਰ ਕੂੜ ਕਪਟ ਕਮਾਂਵਦੇ ਹਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਮੈਂ ਆ
ਇਆ ਨਿਹਫਲ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਕ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਪਾਪ ਕਰਤੇ ਹੈਨ
ਅਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਹਮਾਰੇ ਤਾਂਈ ਸਾਂਈ ਬਖਸ਼ ਲੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ

॥ਸਲੋਕ ਮ:੧ ॥ਪੜਿ ਪੜਿ ਗਡੀ ਲਦੀਅਹਿ ਪੜਿ ਪੜਿ ਭਰੀ
ਅਹਿ ਸਾਥ ॥ ਪੜਿ ਪੜਿ ਬੇੜੀ ਪਾਈਐ ਪੜਿ ਪੜਿ ਗਡੀਅਹਿ
ਖਾਤ ॥ ਪੜੀਅਹਿ ਜੇਤੇ ਬਰਸ ਬਰਸ ਪੜੀਅਹਿ ਜੇਤੇ ਮਾਸ ॥ ਪ
ੜੀਅਹਿ ਜੇਤੀ ਆਰਜਾ ਪੜੀਅਹਿ ਜੇਤੇ ਸਾਸ ॥ ਨਾਨਕ ਲੇਖੈ ਇ
ਕ ਗਲ ਹੋਰੁ ਹਉਮੈ ਝਖਣਾ ਝਾਖ ॥੧॥ ਮ:੧ ॥ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਪ
ੜਿਆ ਤੇਤਾ ਕੜਿਆ ॥ ਬਹੁ ਤੀਰਥ ਭਵਿਆ ਤੇਤੋ ਲਵਿਆ ॥ ਬਹੁ
ਭੇਖ ਕੀਆ ਦੇਹੀ ਦੁਖੁ ਦੀਆ ॥ ਸਹੁ ਵੇ ਜੀਆ ਅਪਣਾ ਕੀਆ ॥ ਅੰ
ਨੁ ਨ ਖਾਇਆ ਸਾਦੁ ਗਵਾਇਆ ॥ ਬਹੁ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ਦੂਜਾ ਭਾਇ
ਆ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਨ ਪਹਿਰੈ ॥ ਅਹਿਨਿਸਿ ਕਹਰੈ ॥ ਮੋਨਿ ਵਿਗੂਤਾ ॥ ਕਿਉ ਜਾ
ਗੈ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਸੂਤਾ ॥ ਪਗ ਉਪੇਤਾਣਾ ॥ ਅਪਣਾ ਕੀਆ ਕਮਾਣਾ ॥
ਅਲੁ ਮਲੁ ਖਾਈ ਸਿਰਿ ਛਾਈ ਪਾਈ ॥ ਮੂਰਖਿ ਅੰਧੈ ਪਤਿ ਗਵਾਈ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਕਿਨੈ ਥਾਇ ਨ ਪਾਈ ॥ ਰਹੈ ਬਿਬਾਣੀ ਮੜੀ ਮਸਾਣੀ ॥
ਅੰਧੁ ਨ ਜਾਣੈ ਫਿਰਿ ਪਛੁਤਾਣੀ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੇ ਸੋ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ॥
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਏ ॥
ਆਸ ਅੰਦੇਸੇ ਤੇ ਨਿਹਕੇਵਲੁ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ ॥੨॥

ਪਉੜੀ ॥ ਭਗਤ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਵਦੇ ਦਰਿ ਸੋਹਨਿ ਕੀਰਤਿ ਗਾਵਦੇ ॥ ਨਾਨਕ ਕਰਮਾ ਬਾਹਰੇ ਦਰਿ ਢੋਇ ਨ ਲਹਨੀ ਧਾਵਦੇ ॥ ਇਕਿ ਮੂਲੁ ਨ ਬੁਝਨਿ ਆਪਣਾ ਅਣਹੋਦਾ ਆਪੁ ਗਣਾਇਦੇ ॥ ਹਉ ਢਾਢੀ ਕਾ ਨੀਚ ਜਾਤਿ ਹੋਰਿ ਉਤਮ ਜਾਤਿ ਸਦਾਇਦੇ ॥ ਤਿਨ੍ ਮੰਗਾ ਜਿ ਤੁਝੈ ਧਿਆਇਦੇ ॥੯॥

ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪੜ੍ਹਨਾ ਤਦ ਪਰਵਾਨੁ ਹੈ ਜੇ ਮਨੁ ਨੀਵਾਂ ਕਰੇ ਅਤੇ ਸਚੁ ਕਮਾਵੈ ॥ ਅਤੇ ਜੋ ਪੜ੍ਹਕੇ ਅਹੰਕਾਰ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਓਹ ਪੜ੍ਹਨਾ ਝਖਣੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਇਤਨੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਭੀ ਪੜ੍ਹੇ ਜੋ ਗਡੀਆਂ ਕੇ ਸਾਥ ਲੱਦੇ ਜਾਵਨ ਅਰ ਇਤਨੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਹੋਵਨ ਜੋ ਬੇੜੀਆਂ ਤੇ ਜਹਾਜ ਲਦ ਚਲਾਵੇ ਅਰ ਕਿਤੇ ਥਾਂ ਤੇ ਖਾਤੇ ਅਰ ਕੋਠੇ ਭਰ ਪੂਰਕ ਰਹਨੇ ਅਰ ਸਾਰੀ ਆਰਜਾ ਅਰ ਕਈ ਬਰਸਾਂ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਹੇ ਪਰ ਜੇ ਸਚੀ ਭਾਵਨੀ ਨਾ ਹੋਵੈ ਅਤੇ ਵਿਚੋਂ ਹਉਮੈਂ ਨ ਜਾਵੈ ਤਾਂ ਲੇਖੇ ਨਹੀਂ ਪੰਵਦੇ ॥ ਅਰ ਜੇ ਲੇਖ ਲਿਖਕੇ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਸੁਣਾਵਣੇ ਵਾਸਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਗੋਂ ਕੜੀਵ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਬਹੁਤੇ ਤੀਰਥ ਭਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਗੋਂ ਚਤੁਰਾਈ ਸਿਖਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਬਹੁਤੇ ਭੇਖ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸਰੀਰ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਤਾ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਕੋ ਭੋਗਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਬਸਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਪਹਿਰਤਾ ਅਰ ਲਕੜੀਆਂ ਆਦਕ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਦਿਨੇ ਰਾਤੀ ਕਰੋਧ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਗਿਆਨ ਕੇ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾ ਮੋਨੀ ਹੋਇ ਬੈਠਤਾ ਹੈ ਅਰ ਵਾਸਨਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਟਦੀਆਂ ਅਰ ਪੈਰੀਂ ਨੰਗਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮੈਲਾ ਦਰਕ ਖਾਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸਿਰ ਛਾਈ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਮੂਰਖ ਹੈ ਅਰ ਆਪਣੀ ਪਤਿ ਗਵਾਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਬਿਬਾਣ ਮੇਂ ਰਹਤਾ ਹੈ ਅਰ ਮੜ੍ਹੀਆਂ ਮਸਾਣਾਂ ਮੇਂ ਬਸਤਾ ਹੈ ਸੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੮੦ ਅਧ ਪਤਿਤ ਵਤਾ ਹੈ ਕਯੋਂ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਗਿਆਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ
ਕਰਤ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਬਿਨਾ ਗਤਿ ਨਹੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ
ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਨਾਮੁ ਜਪਤੇ ਹੈਂ ਤੋ ਤਿਨਕੀ ਹਉਮੈਂ ਭੀ ਅਰ ਆਸ ਅੰਦੇਸਾ ਭੀ
ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ॥੨॥ ਪਉੜੀ ॥ ਕਹਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਈ ਭਗਤਿ ਤੇਰੇ ਮਨਭ
ਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਤੇਰੇ ਦੁਆਰੇ ਪਰ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤੇ ਹਨ ਅਰ ਜੇਹੜੇ ਸੁਭ ਕਰ
ਮ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ਅਰ ਧਾਵਨੀਆਂ ਪਰੇ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਦੇ ਦਰ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਢੋਈ ਨਹੀ ਲਹਤੇ ਅਰ ਇਕ ਆਪਣਾ ਮੂਲ ਜੋ ਹੈ
ਪਰਮਾਤਮਾ ਤਿਸਕੋ ਨਹੀ ਬੂਝਤੇ ਅਰ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਕੇ ਹਉਮੈ ਪਰੂ
ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮੈਂ ਜੋ ਹਉਂ ਸੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਦਾਵੀ ਹੈ ਅਰ ਮੇਰੀ ਜਾਤਿ ਭੀ ਨੀ
ਚ ਹੈ ਅਰ ਹੋਰ ਆਪ ਕਉ ਉਤਮ ਜਾਤਿ ਸਦਾਇਦੇ ਹਨ ਅਰ ਮੈਂ ਤਿਨਾਂ ਦੀ
ਸੰਗਤ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਜੇਹੜੇ ਤੇਰਾ ਭਜਨ ਕਰਤੇ ਹਨ॥੨੧॥ ਜਾਂ ਇਤਨੇ
ਵਚਨ ਬਾਬੇ ਕਹੇ ਤਾਂ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਜੀ ਤੁਸੀ ਜੋ ਦੁਹੋ ਅਸਰਾਜੇ ਕੀ ਧੁਨ
ਪਰਵਾਰ ਕਹੀ ਸੋ ਦੁਹਾਂ ਅਸਰਾਜਾ ਕਵਣ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਇਕੁ
ਮੀ ਇਕੇ ਦੋਨੋ ਪੁਤ੍ਰ ਹੂਏ ਹੈਂ ਅਰ ਉਨਾਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੁਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ
ਉਨਕਾ ਪਿਤਾ ਭੀ ਵਿਖਈ ਹੂਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਰਾਜ ਭੀ ਵਿਖਈ ਹੂਆ ਹੈ
ਅਰ ਦੂਜਾ ਸੁਭ ਕਰਮੀ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਪਾਤਿਸਾਹ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਅਰ ਪਤ੍ਰ
ਸਾਹੁਕੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਲੈਕੇ ਅਸਰਾਜੇ ਦਾ ਮੁਲਕ ਜੀਤ ਲੀਆ ਹੈ॥ ਸੋ ਤੋ ਸੋ ਬਿ
ਬੇਕ ਅਰ ਮੋਹ ਦੋਨੋਂ ਮਨ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈਂ ਅਰ ਬਿਬੇਕ ਸਤਸੰਗ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਮੋ
ਨੂੰ ਜਿਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਫਰੀਦ ਦਾ ਪੀਰ ਕਉਨ ਹੂਆ
ਹੈ॥ ਤਾਂ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਿਆ ਕਿ ਫਰੀਦ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਹੂਆ ਹੈ ਅ
ਰ ਪਹਿਲੇ ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਕੰਦ ਮੂਲ ਖਾਤਾ ਫਿਰਿਆ ਹੈ ਅਰ ਫਿਰ ਬਾਰਾਂ ਬਰ
ਸ ਕਾਠ ਦੀ ਰੋਟੀ ਲੀਏ ਫਿਰਿਆ ਹੈ ਅਰ ਫਿਰ ਖੂਹ ਮੇਂ ਉਲਟਾ ਹੋ ਲਟਕਿਆ
ਹੈ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਕਉ ਦੀਦਾਰੁ ਦੀਆ ਹੈ ਅਰ ਫਰੀਦ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਫਿ
ਰਿ ਸਈਦ ਕਲ ਮੇਂ ਤੇਰਾ ਦੀਦਾਰ ਕਿਥੇ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦਾਇ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸੇਤੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮੈਂ ਮੇਰਾ ਵੀਦਾ ਰਕੀਅਕਰ ਤਾਂ ਫਰੀਦ ਕੰਦ ਮੂਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵੇਕਗੀਕਮ
ਲੀ ਰਖਦਾ ਸੀ ਅਰ ਜਾਂ ਤੂਮ ਬੈਠੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਕ ਸਾਧ ਆਇ ਰਹੇ ਸੇ ਅਠ
ਗੇਦ ਦਿਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਰਹੇ ਅਰ ਰਾਤ ਸਾਰੀ ਉਨਕੇ ਸਾਥ ਚਰਚਾ ਕਰਤਾ ਰਹੈ ਸੋ ਏ
ਕਦਿਨ ਬਹੁਤ ਵਰਖਾ ਹੋਈ ਅਰ ਤਿਸ ਵਰਖਾ ਮੈਂ ਭੀ ਸੰਤ ਸਾਧਾਂ ਮੈਂ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾ
ਪਤਿ ਹੂਆ ਅਰ ਉਨਾਂ ਨੇ ਖੁਸੀ ਹੋਇ ਕਰ ਗਿਆਨ ਦੀਆ ਅਰ ਨਾਉ ਉਨਾਂ
ਬਤਾਇਆ ਤਾਂ ਫਰੀਦ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਇਨਾਂ ਸਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਾ
ਵੇਗਾ ਸੋ ਮੇਰਾ ਪੀਰ ਜਾਣਨਾ॥ ਸਲੋਕ ॥ਫਰੀਦਾ ਗਲੀਏ ਚਿਕੜੁ ਦੂ
ਰਿ ਘਰੁ ਨਾਲਿ ਪਿਆਰੇ ਨੇਹੁ ॥ ਚਲਾ ਤ ਭਿਜੈ ਕੰਬਲੀ ਰਹਾਂ ਤ ਤੁਟੈ ਨੇਹੁ
॥ਭਿਜਉ ਸਿਜਉ ਕੰਬਲੀ ਅਲਹ ਵਰਸਉ ਮੇਹੁ ॥ਜਾਇ ਮਿਲਾ ਤਿਨਾ ਸਜਣਾ
ਤੁਟਉ ਨਾਹੀ ਨੇਹੁ॥੧॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਗਲੀਆਂ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਸਗ
ਰਵੀਆਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਚਿਕੜ ਜੁ ਹੈ ਸੋ ਵਿਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਾਸਨਾ ਹੈ
ਨ ਅਰ ਪਿਆਰਾ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਵੈਰਾਗ ਕਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਵੈਰਾਗ
ਕਰੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨ ਵਿਖਿਆਂ ਕੋ ਚਾਹਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਵੈਰਾਗ ਨਹੀ ਕਰੀਤਾ ਤੋ
ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਤਾਂ ਤੇ ਜਬ ਪਦਾਰਥ ਮਨ ਕੇ ਮਿਥਿਆ ਦਿ
ਖਾਈਅਨਗੇ ਤਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗ ਕਰੀਏਗਾ ਤਬ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋ
ਵੇਗਾ॥ ਤਾਂ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਮੈ ਵਿਦਾ ਹੋਤਾ ਹੋਂ ਅਰ ਮੁਝ ਕੋ ਆਪਣਾ ਸਿਖ ਜਾ
ਣਕੇ ਫੇਰ ਭੀ ਦਰਸਨ ਦੇਵਨਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਅਖੀਂ
ਮੀਟ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟ ਕੇ ਖੋਲੀਆਂ ਤੇ ਕਿਆ ਵੇਖੇ ਕਿ ਤਲਵੰ
ਡੀ ਕੇ ਬਾਗ ਮੈਂ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਸਦਾ ਸੰਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਕਰੇ ਸੋ
ਜਬ ਬਾਬਾ ਬਰਸਾਂ ਨਵਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕਹਿਆ ਕਾਲੂ ਤੂ ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ
ਜਨੇਊ ਪਵੀਤ ਪਵਾਇ ਅਰ ਕੁਛ ਕਰਮ ਧਰਮ ਮਤ ਸਿਖੇ ਜੋ ਇਸਕਾ
ਮਨ ਠਹਿਰੇ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਗਾਇ ਬੁਲਾਏ ਜੋ ਗਾਇ ਭੋਇ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਸੀ ਸੋ ਤਿ
ਸਨੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਸਦਿਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਅਸਾਡੀ ਕਿਰਸਾਣੀ ਲੈ ਤਾਂ ਬਾ
ਬੇ ਕਹਿਆ ਅਸੀ ਸਚੇ ਸਾਈਂ ਦੀ ਕਿਰਸਾਣੀ ਵਿਚਿ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ਅਰ

age 9 years

ਜਨੇਊ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਸਾਂ ਥੇ ਕੂੜਿਆਂ ਗਾਜੀਆਂ ਦੀ ਕੌਮ ਵਾਰੀ ਨਹੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ
ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ॥ ਸਲੋਕ ਮ:੧॥ ਕੂੜੁ ਰਾਜਾ ਕੂੜੁ ਪਰਜਾ ਕੂੜੁ ਸਭੁ ਸੰ
ਸਾਰੁ॥ ਕੂੜੁ ਮੰਡਪ ਕੂੜੁ ਮਾੜੀ ਕੂੜੁ ਬੈਸਣਹਾਰੁ॥ ਕੂੜੁ ਸੁਇਨਾ ਕੂ
ੜੁ ਰੁਪਾ ਕੂੜੁ ਪੈਨਣਹਾਰੁ॥ ਕੂੜੁ ਕਾਇਆ ਕੂੜੁ ਕਪੜੁ ਕੂੜੁ ਰੂਪੁ ਅ
ਪਾਰੁ॥ ਕੂੜੁ ਮੀਆਂ ਕੂੜੁ ਬੀਬੀ ਖਪਿ ਹੋਏ ਖਾਰੁ॥ ਕੂੜਿ ਕੂੜੈ ਨੇਹੁ
ਲਗਾ ਵਿਸਰਿਆ ਕਰਤਾਰੁ॥ ਕਿਸੁ ਨਾਲਿ ਕੀਚੈ ਦੋਸਤੀ ਸਭੁ ਜ
ਗੁ ਚਲਣਹਾਰੁ॥ ਕੂੜੁ ਮਿਠਾ ਕੂੜੁ ਮਾਖਿਉ ਕੂੜੁ ਡੋਬੇ ਪੂਰੁ॥ ਨਾਨ
ਕੁ ਵਖਾਣੈ ਬੇਨਤੀ ਤੁਧੁ ਬਾਝੁ ਕੂੜੋ ਕੂੜੁ॥੧॥ ਮ:੧॥ ਸਚੁ ਤਾਂ
ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਰਿਦੈ ਸਚਾ ਹੋਇ॥ ਕੂੜ ਕੀ ਮਲੁ ਉਤਰੈ ਤਨੁ
ਕਰੇ ਹਛਾ ਧੋਇ॥ ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਸਚਿ ਧਰੇ ਪਿਆ
ਰੁ॥ ਨਾਉ ਸੁਣਿ ਮਨੁ ਰਹਸੀਐ ਤਾ ਪਾਏ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ॥ ਸਚੁ ਤਾਂ
ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਜੁਗਤਿ ਜਾਣੈ ਜੀਉ॥ ਧਰਤਿ ਕਾਇਆ ਸਾਧ
ਕੈ ਵਿਚਿ ਦੇਇ ਕਰਤਾ ਬੀਉ॥ ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਸਿਖ ਸ
ਚੀ ਲੇਇ॥ ਦਇਆ ਜਾਣੈ ਜੀਅ ਕੀ ਕਿਛੁ ਪੁੰਨੁ ਦਾਨੁ ਕਰੇਇ॥ ਸ
ਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਆਤਮ ਤੀਰਥਿ ਕਰੇ ਨਿਵਾਸੁ॥ ਸਤਿਗੁ
ਰੂ ਨੋ ਪੁਛਿ ਕੈ ਬਹਿ ਰਹੈ ਕਰੇ ਨਿਵਾਸੁ॥ ਸਚੁ ਸਭਨਾ ਹੋਇ ਦਾਰੂ
ਪਾਪ ਕਢੈ ਧੋਇ॥ ਨਾਨਕੁ ਵਖਾਣੈ ਬੇਨਤੀ ਜਿਨ ਸਚੁ ਪਲੈ ਹੋ
ਇ॥੨॥ ਪਉੜੀ॥ ਦਾਨੁ ਮਹਿੰਡਾ ਤਲੀ ਖਾਕੁ ਜੇ ਮਿਲੈ ਤ ਮਸ
ਤਕਿ ਲਾਈਐ॥ ਕੂੜਾ ਲਾਲਚੁ ਛਡੀਐ ਹੋਇ ਇਕ ਮਨਿ ਅਲਖੁ
ਧਿਆਈਐ॥ ਫਲੁ ਤੇਵੇਹੋ ਪਾਈਐ ਜੇਵੇਹੀ ਕਾਰ ਕਮਾਈਐ॥
ਜੇ ਹੋਵੈ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਤਾਂ ਧੂੜਿ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਈਐ॥ ਮਤਿ ਥੋੜੀ
ਸੇਵ ਗਵਾਈਐ॥੧੦॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਰਾਜਾ ਭੀ ਕੂੜ ਹੈ
ਅਤੇ ਪਰਜਾ ਭੀ ਕੂੜ ਹੈ ਅਰ ਸੰਸਾਰ ਭੀ ਕੂੜ ਹੈ ਅਰ ਮੰਡਪ ਅਤੇ ਮਹਲ ਤੇ
ਬੈਸਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਕੂੜ ਹੀ ਹੈਂ ਅਰ ਸੁਇਨਾ ਅਤੇ ਰੁਪਾ ਅਰ ਪੈਨਣ ਵਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੋ ਸਭੁ ਕੂੜੁ ਹੀ ਹੈਂ ॥ ਅਤੇ ਕਾਇਆ ਅਤੇ ਕਪੜਾ ਅਰ ਰੂਪ ਸਭੁ ਕੂੜ ਹੈ ਅਰ ਮੀਆਂ ਅਤੇ ਬੀਬੀਆਂ ਖਪਿ ਖਪਿ ਰਹੇ ਹੈਂ ਅਰ ਖੁਆਰ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕਿਸ ਕੇ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਹੈ ਸੋ ਸਭੁ ਜਹਾ ਚਲ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਮਖੀਆਂ ਮਖਿਓ ਕੋ ਛੋੜ ਨਹੀਂ ਸਕਤੀਆਂ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਮਨੁਖ ਪਦਾਰਥਹੁ ਮੈਂ ਪਏ ਪੂਰੇ ਹੋ ਪੂਰ ਡੁਬਦੇ ਹੈਨ ॥ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਬਿਨਾ ਸਭ ਕੂੜ ਹੈ ਤਾਂ ਗਾਇਤ੍ਰਕਾਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸਚਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਹੋਦਾ ਹੈ ॥੧॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਸਚ ਤਦੇ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਸ ਦਾ ਰਿਦਾ ਸਚ ਹੋਵੈ ਅਰ ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨ ਕਰ ਕੇ ਜਾਣੈ ਖੁਦਾਇ ਦੀ ਕਰ ਜਾਣੈ ਅਤੇ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਨਾਇ ਦੇਵੈ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਨਾਮ ਸੁਣੈ ਅਰ ਸੁਣ ਕੇ ਪਸੰਨ ਹੋਵੈ ਅਰ ਜੀਅ ਕੀ ਜੁਗਤਿ ਜਾਣੈ ਅਰ ਧਰਤੀ ਰੂਪੀ ਕਾਇਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸੇਵਾ ਹਾਹਲ ਕਰ ਸਾਧੈ ਅਰ ਕਰਤੇ ਕਾ ਨਾਮ ਬੀਜ ਪਾਵੈ ਅਰ ਸਚੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇਵੈ ਅਰ ਜੀਆਂ ਪਰ ਦਯਾ ਕਰੈ ਅਰ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਮੇਂ ਲਿਵਾ ਸਕੈ ਸੋ ਐਸਾ ਸਚ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਦਾਰੂ ਹੈ ਅਰ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਧੋਵਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਪਲੇ ਸਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਿਨ ਦੇ ਸੰਗ ਕਰ ਹੋਰਨਾ ਦਾ ਭੀ ਉਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਸੰਗ ਮੰਗੀਏ ॥੨॥ ਪਉੜੀ ਕਹਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦਾਨ ਮੰਗਾ ਜੂ ਹੈ ਸੋ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਕੇ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮਸਤਕ ਪਰ ਲਾਵਾਂ ਅਰ ਝੂਠੇ ਲਾਲਚ ਛਡ ਕੇ ਅਰ ਇਕ ਮਨ ਹੋ ਕੇ ਅਲਖ ਨੂੰ ਧਿਆਵਾਂ ਕਯੋਂ ਕਿ ਜੇਹੀ ਕਾਰ ਕਰੀਤੀ ਹੈ ਤੇਹੋ ਫਲ ਪਾਈਤਾ ਹੈ ਜੇ ਗੀਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਮੰਗੀਏ ਜੋ ਥੋੜੀ ਮਤਿ ਤੇ ਬਹੁਤੀ ਮਤਿ ਹੋਇ ਜਾਵੇ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸਭ ਜੁਗ ਮੇਂ ਸਚ ਛਪ ਗਇਆ ਹੈ ਅਰ ਕੂੜ ਪਰਗਟ ਹੋਇ ਖਲਾ ਹੈ ॥੩॥

॥ ਸਲੋਕੁ ਮ: ੧ ॥ ਸਚਿ ਕਾਲੁ ਕੂੜੁ ਵਰਤਿਆ ਕਲਿ ਕਾਲਖ ਬੇ
ਤਾਲ ॥ ਬੀਉ ਬੀਜਿ ਪਤਿ ਲੈ ਗਏ ਅਬ ਕਿਉ ਉਗਵੈ ਦਾਲਿ ॥ ਜੇ
ਇਕੁ ਹੋਇ ਤ ਉਗਵੈ ਰੁਤੀ ਹੂ ਰੁਤਿ ਹੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਪਾਹੈ ਬਾਹਰਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੋਰੈ ਰੰਗੁ ਨ ਸੋਇ ॥ ਭੈ ਵਿਚਿ ਖੁੰਬਿ ਚੜਾਈਐ ਸਰਮੁ ਪਾਹੁ ਤਨਿ ਹੋਇ ॥
ਨਾਨਕ ਭਗਤੀ ਜੇ ਰਪੈ ਕੂੜੈ ਸੋਇ ਨ ਕੋਇ ॥੧॥ ਮਃ ੧ ॥
ਲਬੁ ਪਾਪੁ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ਮਹਤਾ ਕੂੜੁ ਹੋਆ ਸਿਕਦਾਰੁ ॥ ਕਾਮੁ ਨੇਬੁ
ਸਦਿ ਪੁਛੀਐ ਬਹਿ ਬਹਿ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਅੰਧੀ ਰਯਤਿ ਗਿਆਨ ਵਿ
ਹੂਣੀ ਭਾਹਿ ਭਰੇ ਮੁਰਦਾਰੁ ॥ ਗਿਆਨੀ ਨਚਹਿ ਵਾਜੇ ਵਾਵਹਿ ਰੂਪ
ਕਰਹਿ ਸੀਗਾਰੁ ॥ ਊਚੇ ਕੂਕਹਿ ਵਾਦਾ ਗਾਵਹਿ ਜੋਧਾ ਕਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥ ਮੂ
ਰਖ ਪੰਡਿਤ ਹਿਕਮਤਿ ਹੁਜਤਿ ਸੰਜੈ ਕਰਹਿ ਪਿਆਰੁ ॥ ਧਰਮੀ ਧ
ਰਮੁ ਕਰਹਿ ਗਾਵਾਵਹਿ ਮੰਗਹਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ॥ ਜਤੀ ਸਦਾਵਹਿ ਜੁ
ਗਤਿ ਨ ਜਾਣਹਿ ਛਡਿ ਬਹਹਿ ਘਰ ਬਾਰੁ ॥ ਸਭੁ ਕੋ ਪੂਰਾ ਆਪੇ ਹੋ
ਵੈ ਘਟਿ ਨ ਕੋਈ ਆਖੈ ॥ ਪਤਿ ਪਰਵਾਣਾ ਪਿਛੈ ਪਾਈਐ ਤਾ ਨਾਨ
ਕ ਤੋਲਿਆ ਜਾਪੈ ॥੨॥ ਮਃ ੧ ॥ ਵਦੀ ਸੁ ਵਜਗਿ ਨਾਨਕਾ ਸਚਾ
ਵੇਖੈ ਸੋਇ ॥ ਸਭਨੀ ਛਾਲਾ ਮਾਰੀਆ ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਇ ॥ ਅਗੈ
ਜਾਤਿ ਨ ਜੋਰੁ ਹੈ ਅਗੈ ਜੀਉ ਨਵੇ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਲੇਖੈ ਪਤਿ ਪਵੈ ਚੰਗੇ ਸੇ
ਈ ਕੇਇ ॥੩॥ ਪਉੜੀ ॥ ਧੁਰਿ ਕਰਮੁ ਜਿਨਾ ਕਉ ਤੁਧੁ ਪਾਇਆ ਤਾ
ਤਿਨੀ ਖਸਮੁ ਧਿਆਇਆ ॥ ਏਨਾ ਜੰਤਾ ਕੈ ਵਸਿ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਤੁਧੁ ਵੇ
ਕੀ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ॥ ਇਕਨਾ ਨੋ ਤੂੰ ਮੇਲਿ ਲੈਹਿ ਇਕਿ ਆਪਹੁ
ਤੁਧੁ ਖੁਆਇਆ ॥ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਿਥੈ ਤੁਧੁ ਆਪੁ ਬੁ
ਝਾਇਆ ॥ ਸਹਜੇ ਹੀ ਸਚਿ ਸਮਾਇਆ ॥੧੧॥ ਏਸ ਕ
ਲਜੁਗ ਮਾਹਿ ਸਚ ਛਪ ਗਿਆ ਹੈ ਅਰ ਪਾਪ ਰੂਪ ਬੇਤਾਲੀ ਆਇ ਰ
ਹੇ ਹੈਨ ਅਰ ਅਗਲਿਆਂ ਸਮਿਆਂ ਮੇਂ ਜੋ ਪਰਮ ਹੇਤ ਥੇ ਸੋ ਅਬ ਪਤਾ
ਕਾ ਬੀਜ ਦੂਰ ਹੋਇ ਗਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਤੇ ਬਿਨ ਨਾਮ ਦੇ ਹੋਰ ਤਪਸਿਆ
ਤਪ ਜੋਗ ਸਭ ਦਬੇ ਗਏ ਹਨ ਅਰ ਜੇ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਅਰ
ਮਨ ਨੀਵੇਂ ਦੀ ਪਾਹ ਹੋਵੇ ਤਦ ਫਲ ਦੇਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਰੇ ਕਪੜੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ
ਜੋ ਮਨ ਹੈ ਸੋ ਤੈ ਕੀ ਖੁੰਬ ਸਾਥ ਖੁੰਬ ਚੜਾਈਏ ਅਰ ਸਰਮ ਕੀਏ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੋਵੈ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਭਗਤਿ ਕੀ ਮਜੀਠ ਸਬਦ ਰੰਗ ਚੜਾਈਐ ਤਉ ਫੇਰ
ਇਸਕਾ ਰੰਗ ਫਿਰਿ ਉਤਰਤਾ ਨਹੀ ॥੧੭॥ ਕਯੋਂ ਕਿ ਕਲਜੁਗ ਦਾ ਸਿਕਦਾਰ ਜੋ ਹੈ
ਸੋ ਕੂਕਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸਬ ਪਾਪ ਹੋਇ ਰਹੇ ਹੈਂ, ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਰਾਜ ਮਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਕਾਮ
ਦੈਂਤ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਰਾਜੇ ਕੇ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਹੈਂ ਸੋ ਰਾਜਾ ਉਨ ਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਤਾ ਹੈ
ਅਰ ਅੰਧੇ ਜੋ ਆਗਿਆਨੀ ਲੋਕ ਹੈ ਸੋ ਤਿਨ ਕੀ ਰਯਤ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਤ
ਕ ਕੀ ਛੂਹ ਕੰਮ ਨਹੀ ਆਵਤੀ ਤੈਸੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਭਜਨ ਬਗੈਰ ਸੂਆ
ਸੁ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਵਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਆਪ ਨਚਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਡਾਕਰਾਹੂ ਕੇ ਸਾਂਗ ਬਣ
ਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਵਾਜੇ ਵਜਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਉਚ ਕੂਕਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਵਾਦਾਂ ਸਹਿਤ
ਗਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋਧਿਆਂ ਕਾ ਵੀਚਾਰ ਗਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਧਰਮੀ ਜੋ ਉਨ ਸੇ
ਹੈ ਉਨ ਕਉ ਗਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮੁਕਤਿ ਮਾਂਗਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜਤੀ ਅਤੀਤ ਕਹਾ
ਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਘਰ ਬਾਰ ਛਡ ਬੈਠਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਪਰਾਈਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵਲ
ਦੇਖਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੁਗਤਿ ਜਾਣਤੇ ਨਹੀ ਅਰ ਸਭ ਕੋਈ ਆਪੋ ਆਪਣੀ
ਜਗਾਹ ਪੂਰਾ ਕਹਾਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਘਟ ਕੋਈ ਨਹੀ ਕਹਾਵਤਾ ਪਰ ਜਿਸ ਕੀ
ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਲ ਪਤਿ ਰਹੇ ਸੋਈ ਪੂਰਾ ਹੈ ॥੨॥ ਅਰ ਜੇਹੜੀ ਮਹਾਰਾ
ਜ ਨੇ ਕਰ ਛਡੀ ਹੈ ਸੋਈ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਰਮਾਂ ਕੀ ਹਾਸਮਾਣੀ ਹੈ
ਅਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਤਪਸਿਆ ਕੀ ਅਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਭਿਖਿਆ ਕੀ ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ
ਹੋਵੈਗੀ ਜੋ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭਾਵੈਗੀ ਅਰ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਜਤ ਅਰ ਜੋਰ ਭੀ
ਨਾਲ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਵੈਗਾ ਅਰ ਸਭ ਗਣਨਾ ਕਿਛੁ ਨਾਲ ਨ ਜੈਗਾ ॥ ਕਯੋਂ ਕਿ
ਇਨਾਂ ਸਨਬੰਧੀਆਂ ਨੇ ਏਥਾਂ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਰ ਅਗੇ ਹੋਰ ਸਨਬੰਧ
ਵਾਹ ਪਊਣਾ ਹੈ ਜੋ ਨਵੇਂ ਜੀਵਨ ਤਾਂਤੇ ਜਿਨ ਕੀ ਪਤਿ ਰਹੇਗੀ ਸੋਈ ਚੰਗੇ
ਹੋਵਨਗੇ ॥੩॥ ਪਉੜੀ ॥ ਕਹਿਤੀ ਹੈ ਧੁਰਿ ਕਰਮੁ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜ ਪ
ਇਆ ਹੈ ਸੋਈ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਇਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਕਿ
ਮਹਾਰਾਜ ਤੀਨ ਗੁਣ ਕਾ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਤਕੀਆਂ
ਨੇ ਆਪਸ ਮੇਂ ਮੇਲ ਲੇਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੈਨ ਸੇ ਰਾਜਸੀ ਅਰ ਤਾਮਸੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੇ ਸੋ ਵਿਛੜੇ ਫਿਰਤੇ ਹੈਂ ਪਰ ਜਿਨੋਂ ਕੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਈ ਹੈ
ਉਨੋਂ ਕੋ ਸਮਝ ਪੜਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸਚ ਜੋਗੀ ਸਚ ਮੈਂ ਸਮਾਇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ॥੧੧
॥ਸਲੋਕ ਮਃ ੧॥ ਦੁਖੁ ਦਾਰੂ ਸੁਖੁ ਰੋਗੁ ਭਇਆ ਜਾ ਸੁਖੁ ਤਾਮਿ ਨ
ਹੋਈ॥ ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਕਰਣਾ ਮੈ ਨਾਹੀ ਜਾ ਹਉ ਕਰੀ ਨ ਹੋਈ॥੧॥
॥ਬਲਿਹਾਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਵਸਿਆ॥ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਈ ਲਖਿਆ॥
॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ॥ਜਾਤਿ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਮਹਿ ਜਾਤਾ ਅਕਲ ਕ
ਲਾ ਭਰਪੂਰਿ ਰਹਿਆ॥ ਤੂੰ ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਿਫਤਿ ਸੁਆਲਿਉ
ਜਿਨਿ ਕੀਤੀ ਸੋ ਪਾਰਿ ਪਇਆ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੀਆ ਬਾਤਾ
ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰਣਾ ਸੋ ਕਰਿ ਰਹਿਆ॥ ਮਃ ੨ ॥ਜੋਗ ਸਬਦੰ ਗਿ
ਆਨ ਸਬਦੰ ਬੇਦ ਸਬਦੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਹ॥ ਖਤ੍ਰੀ ਸਬਦੰ ਸੂਰ ਸ
ਬਦੰ ਸੂਦ੍ਰ ਸਬਦੰ ਪਰਾ ਕ੍ਰਿਤਹ॥ ਸਰਬ ਸਬਦੰ ਏਕ ਸਬਦੰ
ਜੇ ਕੋ ਜਾਣੈ ਭੇਉ॥ ਨਾਨਕੁ ਤਾ ਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਸੋਈ ਨਿਰੰਜਨ ਦੇਉ॥੩॥
ਮਃ ੨ ॥ਏਕ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਸਰਬ ਦੇਵਾ ਦੇਵ ਦੇਵਾ ਤ ਆਤਮਾ॥ ਆਤਮਾ
ਬਾਸੁਦੇਵਸਿ ਜੇ ਕੋ ਜਾਣੈ ਭੇਉ॥ ਨਾਨਕੁ ਤਾ ਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਸੋਈ ਨਿਰੰ
ਜਨ ਦੇਉ॥੪॥ ਮਃ ੧ ॥ਕੁੰਭੇ ਬਧਾ ਜਲੁ ਰਹੈ ਜਲ ਬਿਨੁ ਕੁੰਭੁ ਨ
ਹੋਇ॥ ਗਿਆਨ ਕਾ ਬਧਾ ਮਨੁ ਰਹੈ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਹੋਇ॥
॥੫॥ਪਉੜੀ॥ ॥ਪੜਿਆ ਹੋਵੈ ਗੁਨਹਗਾਰੁ ਤਾ ਓਮੀ ਸਾਧੁ ਮਾ
ਰੀਐ॥ ਜੇਹਾ ਘਾਲੇ ਘਾਲਣਾ ਤੇਵੇਹੋ ਨਾਉ ਪਚਾਰੀਐ॥ ਐਸੀ
ਕਲਾ ਨ ਖੇਡੀਐ ਜਿਤੁ ਦਰਗਹ ਗਇਆ ਹਾਰੀਐ॥ ਪੜਿਆ
ਤੈ ਓਮੀਆ ਵੀਚਾਰੁ ਅਗੈ ਵੀਚਾਰੀਐ॥ ਮੁਹਿ ਚਲੈ ਸੁ ਅਗੈ ਮਾ
ਰੀਐ॥੧੨॥ ॥ਤਿਸ ਕਾ ਬੀਚਾਰ॥ ਦੁਖ ਜੋ ਤਪ ਆਦਿਕਾਂ ਵਿਖੇ ਸ
ਹਾਰਣੇ ਹੈਂ ਸੋ ਪਾਪਾਂ ਕਟਣੇ ਦਾ ਦਾਰੂ ਹੈ ਅਰ ਸੁਖ ਜੋ ਧਨ ਪਦਾਰਥ
ਰ ਦੇ ਭੁਗਣਨ ਬੀ ਬਿਖਿਆਂ ਦੇ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਤੇ ਰੋਗ ਉਤਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸ
ਸੋ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਰੋਗਤਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੈ ਅਰ ਹੋਰ ਹੋਗ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਸੋ ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਜੋ ਪਿਛੇ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਸੋ ਤੂੰ ਆਪੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਅਗੇ ਭੀ ਤੂੰ ਆਪੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਆਂ ਵਿਚ
ਹੋ ਕਰ ਗਏ ਸੋ ਨਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰੇ ਹਾਂ ਜੋ ਤੂੰ ਮਾਇਆ ਵਿਚ
ਮਤਾ ਵੇ ਗਇਆ ਹੈਂ ਅਰ ਤੇਰਾ ਅੰਤ ਨਹੀ ਲਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਰ ਜੈਸੇ ਸੂ
ਰਜ ਵਿਖੇ ਜੋਤਿ ਹੈ ਅਰ ਜੋਤਿ ਵਿਖੇ ਸੂਰਜ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸਰਬ ਬੁਧਾਂ ਵਿਖੇ
ਤੇਰੀ ਜੋਤਿ ਹੈ ਅਰ ਤੇਰੀ ਜੋਤਿ ਵਿਖੇ ਸਰਬ ਬੁਧਿ ਕਲਪਤ ਹੈ ਅਰ ਤੂੰ ਕ
ਲਪਨਾ ਤੇ ਰਹਤ ਹੈਂ ਅਰ ਸਰਬ ਕਲਾਂ ਭਰਪੂਰ ਹੈਂ ਅਰ ਤੂੰ ਸਦਾ ਸਾਹਿ
ਬ ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਨ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਦਾ ਸਲਾਹਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਪਾਰ ਪਏ ਹਨ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਰਤੇ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਕਿਛੁ
ਕਰਨਾ ਸੀ ਜੋ ਕਰ ਗਇਆ ਹੈ ॥੧॥ ਅਬ ਸਾਹਿਬ ਸਰਬ ਦੇ ਧਰਮ ਵ
ਰਨਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋਗੀ ਸਤਾਂ ਦਾ ਜੋ ਧਰਮ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ
ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਜੋ ਧਰਮ ਹੈ ਸੋ ਵੇਦ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੈ ਅਰ ਖਤ੍ਰੀ
ਆਂ ਦਾ ਜੋ ਧਰਮ ਹੈ ਸੋ ਢਾਲ ਅਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜੋ ਸੂਰ ਹੋਣਾ ਹੈ ਅਰ ਸੂਦ੍ਰਾਂ
ਤੇ ਵੈਸਾਂ ਦਾ ਜੋ ਧਰਮ ਹੈ ਸੋ ਪਰਾਈ ਟਹਿਲ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਵਣਜ ਕਰ
ਨਾ ਹੈ ਪਰ ਸਰਬ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਇਹ ਧਰਮ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਦੇ ਨਾ
ਮ ਦਾ ਭੇਦ ਜਾਣਨਾ ਸੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਜਿਨ
ਭੇਦ ਜਾਤਾ ਹੈ ਮੈਂ ਉਨਾਂ ਦਾ ਦਾਸ ਹਾਂ ਅਰ ਉਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਰੂਪ ਹੈਨ
ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਨਾ ਇਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਓਨਿ ਸਰਬ ਦੇਵਤਿਆਂ
ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਰਬ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਆਤਮਾ ਹੈ ਅ
ਤੇ ਉਹ ਆਤਮਾ ਕੈਸਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸਨੇ ਭਗਤਾਂ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰੂਪ ਧਾ
ਰਿਆ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਦਾ ਭੇਦ ਜਾਨਨਾ ਇਹ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਨਿਰਗੁਣ ਸਰਗੁਣ ਦੀ
ਅਭੇਦਤਾ ਜਿਨ ਜਾਤੀ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨਾਂ ਦਾ ਦਾ
ਸ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਰੂਪ ਹੈਨ" ਅਰ ਜੈਸੇ ਧਾਤੇ ਵਿਖੇ ਜਸ
ਰਹਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਤ ਜਾਲ ਤੇ ਮਿਤ੍ਰਤਾ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਬਣਦਾ ਤੈਸੇ ਮਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਕਰ ਵਜ ਅੰਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਗਿਆਨ ਗੁਰਾਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾ
ਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ॥ ਪਉੜੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜੇ ਪਾਪ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸ ਬਦ
ਲੇ ਅਨਪੜ੍ਹਿਆ ਜੇ ਭੁਲ ਹੋਵੇ ਤਿਨ ਨਹੀਂ ਮਾਰੀਦਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜੇਹੇ ਕਰਮ ਕਰ
ਦਾ ਹੈ ਤੇਹਾ ਨਾਉ ਕਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਐਸੇ ਕਰਮ ਮਨ ਕਰੀਏ ਜਿਸ ਕਰ ਵਾਹਿ
ਗੁਰੂ ਕੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਸਰਮਿੰਦਾ ਹੋਵੀਏ ਅਰ ਜੇ ਇਥੇ ਕਿਸੀ ਨੇ ਮੂਲ
ਹਜਾਰਿ ਜੇ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਇਆ ਪਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਪ
ੜ੍ਹਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜਿਮੀਆਂ ਦਿਆਂ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਹੋਣਾ ਹੈ
ਅਰ ਜੇਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਠਗਣ ਵਾਸਤੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਅਗੇ ਮਾਰੀਦੇ ਹੈਨ ਅ
ਥਵਾ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਗੁਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮੂੰਹ ਫਿਰੇ ਹਨ ਸੋ ਮਾਰੀਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁ
ਰੂ ਜਰਬਦਾ ਜਾਤਦਾ ਹੈ ॥੧੨॥ ਤਾਂ ਸਾਇਬ ਬੁਲਾਰ ਆਖਿਆ ਨਾਨਕ ਤੂੰ
ਵਲੀ ਹੈਂ ਅਰ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀ ਕਾਲੂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇ ਲਿਆਵੋ
ਤਾਂ ਓਹ ਕਾਲੂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਵਨ ਗਏ ਤਾਂ ਅਗੋਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਕਾਲੂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ
ਪਰੋਹਤ ਦੇ ਘਰ ਗਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਓਹ ਉਥੋਂ ਹੀ ਬੁਲਾਇ ਲਿਆਏ
ਤਾਂ ਸਾਇਬ ਬੁਲਾਰ ਕਹਿਆ ਤੂੰ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਦੇ ਘਰ ਕਿਉਂ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕਾ
ਲੂ ਕਹਿਆ ਮੈਂ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਜਨੇਊ ਕੇ ਪਾਵਣੇ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਲਗਨ ਗਿਣਨ ਗਇ
ਆ ਸਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾ ਸਉ ਮਣ ਲੁਚੀਆਂ ਅਰ
ਖੀਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰੋ ਅਰ ਦਸ ਬਕਰੇ ਅਰ ਪੰਜ ਸੈ ਮ
ਣਾਂ ਔਰ ਪਦਾਰਥ ਖਤ੍ਰੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰੋ ਅਰ ਇਕ ਅਰ ਇਕ
ਮਿਰਗ ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਸਿਕਾਰ ਕਰ ਮਾਰਿਆ ਹੂਆ ਸੋ ਹੋਰ ਤਾਂ ਸਾਮਿਗ੍ਰੀ ਮੈਂ ਸ
ਭ ਤਿਆਰ ਕਰ ਆਇਆ ਹਾਂ ਪਰ ਇਕ ਮਿਰਗ ਦੀ ਦੂਜਾ ਹਥ ਨਹੀਂ ਲਗ
ਦੀ ਤਾਂ ਸਾਇਬ ਬੁਲਾਰ ਕਹਿਆ ਮੈਂ ਤੁਸਾਂ ਕੇ ਸਿਕਾਰ ਚੜ੍ਹਾਂਗਾ ਅਰ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰ
ਲਿਆਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਕੇ ਨਾਉਂ ਹੀ ਦਾ ਆਇਤਵਾਰ ਹੈ ਅ
ਰਥਿਤ ਪੰਚਮੀ ਹੈ ਸੋ ਮੈਂ ਤੁਸਾਂ ਕੇ ਨਾਨਕ ਕੇ ਜਨੇਊ ਪਾਵਾਂਗਾ ਤੁਸਾਂ ਅਰ
ਗਾ ਜਰੂਰ ਲਿਆਵਣਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਪਹਿਲੇ ਮੈਂ ਮਣਾ ਲੁਚੀ ਕਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੀ ਕਰਨਾ ਸਾਧਾਂ ਸੰਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਰੋਟੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਚਉਫੇਰੇ ਤਿਸ
ਦੇਸ ਦੇ ਸਾਧ ਉਤਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕਰ ਘਰ
ਆਇਆ ਅਰ ਜਗ ਕੀਤਿਆ ਜੀ ਭੁਗਾ ਕਰਨ ਸੋ ਸਭ ਤਿਆਰੀ ਕਰਕੇ
ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਪੰਡਿਤ ਦੇ ਘਰ ਗਏ ਅਰ ਸਭ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰੀ ਅਰ ਸਭ ਸੰਤ ਸਾ
ਧ ਇਕਠੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਆਖਿਆ ਹੇ ਪਰੋਹਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੂੰ ਗਾਇ
ਤ੍ਰੀ ਮੰਤ੍ਰ ਭੀ ਦੇਵੇਂ ਅਤੇ ਜਨੇਊ ਭੀ ਪਾਇ ਤਾਂ ਪਰੋਹਤ ਲਗਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿਚ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਮੰਤ੍ਰ ਫੂਕਣ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਪੰਡਿਤ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ
ਆਪ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈਂ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖੰਵਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਉਸ ਆ
ਖਿਆ ਮੈਂ ਸਭ ਕਿਛ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਪੁਰਾਣ ਸਾਸਤ੍ਰ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕ
ਹਿਆ ਚਹੁੰ ਵੇਦਾਂ ਕਾ ਮਤ ਕਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਜੇ ਤੂੰ ਜਾਣਨਾ ਹੈਂ
ਤਾਂ ਤੂੰ ਕਹੁ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ ॥ ਸਲੋਕ ਮਃ ੧ ॥ ਨਾਨਕ ਮੇਰੁ

ਸਰੀਰਕਾਇਕੁਰਥੁਇਕੁਰਥਵਾਹੁ॥ਜੁਗੁਜੁਗੁਫੇਰਿਵਟਾਈ
ਅਹਿਗਿਆਨੀਬੁਝਹਿਤਾਹਿ॥ਸਤਜੁਗਿਰਥੁਸੰਤੋਖਕਾਧਰ
ਮੁਅਗੈਰਥਵਾਹੁ॥ਤ੍ਰੇਤੈਰਥੁਜਤੈਕਾਜੋਰੁਅਗੈਰਥਵਾਹੁ॥ਦੁ
ਆਪੁਰਿਰਥੁਤਪੈਕਾਸਤੁਅਗੈਰਥਵਾਹੁ॥ਕਲਿਜੁਗਿਰਥੁਅ
ਗਨਿਕਾਕੂੜੁਅਗੈਰਥਵਾਹੁ॥੧॥ਮਃ੧॥ਸਾਮਕਹੈਸੇਤੰਬ
ਰੁਸੁਆਮੀਸਚਮਹਿਆਛੈਸਾਚਿਰਹੇ॥ਸਭੁਕੋਸਚਿਸਮਾਵੈ॥
ਰਿਗੁਕਹੈਰਹਿਆਭਰਪੂਰਿ॥ਰਾਮਨਾਮੁਦੇਵਾਮਹਿਸੂਰੁ॥ਨਾ
ਇਲਇਐਪਰਾਛਤਜਾਹਿ॥ਨਾਨਕਤਉਮੋਖੰਤਰੁਪਾਹਿ॥ਜੁ
ਜਮਹਿਜੋਰਿਛਲੀਚੰਦ੍ਰਾਵਲਿਕਾਨ੍ਹਕ੍ਰਿਸਨੁਜਾਦਮੁਭਇਆ॥
ਪਾਰਜਾਤੁਗੋਪੀਲੈਆਇਆਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨਮਹਿਰੰਗੁਕੀਆ॥
ਕਲਿਮਹਿਬੇਦੁਅਥਰਬਣੁਹੂਆਨਾਉਖੁਦਾਈਅਲਹੁਭਇ
ਆ॥ਨੀਲਬਸਤ੍ਰਲੇਕਪੜੇਪਹਿਰੇਤੁਰਕਪਠਾਣੀਅਮਲੁ
ਕੀਆ॥ਚਾਰੇਵੇਦਹੋਏਸਚਿਆਰ॥ਪੜਹਿਗੁਣਹਿਤਿਨ੍ਹਚਾਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬਿਰਕਾ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਕਰਿ ਨੀਚ ਸਦਾਏ ਤਉ ਨਾਨਕ ਮੋਖੰ
ਤਰੁ ਪਾਇਸ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਵਿਟਹੁ ਵਾਰਿਆ ਜਿਤੁ
ਮਿਲਿਐ ਖਸਮੁ ਸਮਾਲਿਆ ॥ ਜਿਨਿ ਕਰਿ ਉਪਦੇਸੁ ਗਿਆ
ਨ ਅੰਜਨੁ ਦੀਆ ਇਨੀ ਨੇਤ੍ਰੀ ਜਗਤੁ ਨਿਹਾਲਿਆ ॥ ਖਸਮੁ ਛੋਡਿ
ਦੂਜੈ ਲਗੇ ਡੁਬੇ ਸੇ ਵਣਜਾਰਿਆ ॥ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈ ਬੋਹਿਥਾ ਵਿ
ਰਲੈ ਕਿਨੈ ਵੀਚਾਰਿਆ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਿਆ ॥੧੩॥
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਸਰੀਰ ਕੋ ਜੋ ਮੋਹ ਹੈ ਸੋ ਸਰੀਰ ਰਥ ਹੈ ਅ
ਰ ਮਨ ਰਥਵਾਹੀ ਹੈ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਘੋੜੇ ਹਨ ਅਰ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਕੇ ਰਸੇ ਅਰ ਵਾ
ਗਾਂ ਹੈਂ ਸੋ ਜੁਗਾਂ ਜੁਗਾਂ ਮੇਂ ਪੇਲਵਾਈਤਾ ਹੈ ਪਰ ਗਿਆਨਵਾਨ ਇਸ
ਕੋ ਬੂਝਤੇ ਹੈਂ ਕਯੋਂ ਜੋ ਸਤਜੁਗ ਮੇਂ ਰਥ ਸੰਤੋਖ ਕਾ ਹੈ ਅਰ ਧਰਮ ਰਥਵਾ
ਹੀ ਹੈ ਅਰ ਤ੍ਰੇਤੇ ਮੇਂ ਰਥ ਜਤ ਕਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋਰ ਅਗੇ ਰਥਵਾਹੀ ਹੈ ਅਰ
ਦੁਆਪੁਰ ਮੇਂ ਰਥ ਤਪ ਕਾ ਹੈ ਅਰ ਸਤ ਅਗੇ ਰਥਵਾਹੀ ਹੈ ਅਰ ਕਲ
ਜੁਗ ਮੇਂ ਰਥ ਅਗਨਿ ਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੂੜ ਅਗੇ ਰਥਵਾਹੀ ਹੈ ॥੧॥ ਅਰ ਸਾਮ
ਵੇਦ ਕਹਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੰਸ ਅਵਤਾਰ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸਤਜੁਗ ਵਿਚ ਧਾਰਿਆ ਹੈ
ਅਰ ਸ੍ਵੇਤ ਬਸਤ੍ਰ ਕੀਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸਭ ਕੋਈ ਸਚ ਬੋਲਤਾ ਥਾ ॥ ਅਰ
ਰਿਗ ਬੇਦ ਕਹਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤ੍ਰੇਤੇ ਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜੋ
ਸਭੇ ਨਾਮ ਲਏ ਤੋ ਪਾਪ ਮਿਟ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮੁਕਤ ਗਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ
ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੁਜਰ ਵੇਦ ਕਹਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਆਪੁਰ ਮੇਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ
ਧਾਰਿਆ ਹੈ ਅਰ ਰੁਕਮਣੀ ਕੋ ਜੋਰ ਸੇ ਲੈ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭੂਮਾਸੁਰ
ਕੋ ਮਾਰ ਕੇ ਸੋਲਾਂ ਹਜਾਰ ਰਾਜਿਓਂ ਕੀ ਬੇਟੀ ਲੈ ਆਇਆ ਹੈ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰ
ਸੇ ਪਾਰਜਾਤਾ ਬ੍ਰਿਛ ਲੈ ਆਇਆ ਹੈ ਅਰ ਗੋਪੀਆਂ ਸਾਥ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ
ਮੇਂ ਕਲੋਲ ਕੀਏ ਹੈਂ ਅਰ ਕਲਜੁਗ ਮਾਹਿ ਅਥਰਬਣ ਬੇਦ ਕੀ ਰਿਚਾ
ਸੋ ਕੁਰਾਨ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ ਨੀਲ ਬਸਤ੍ਰ ਕੇ ਕਪੜੇ ਪਹਿਰੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਖੁਦਾਇ
ਅਰ ਅਲਾਕਉ ਤਾਰ ਕੀਆ ਹੈ ਕੋਈ ਐਸਾ ਪੁਰਖ ਸਾਹਿਆਰ ਹੋਵੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੋ ਸੁਰਮਈ ਪੁਸਤਕ ਪਾਠ ਕਰਕੇ ਮੰ ਕੇ ਮਈ ਨੇ ਕੇ ਸਾਥ ਚਰਚਾ ਕਰਤੇ
ਅਰ ਉਨਕੇ ਜੀਤੇ ਤਬ ਹਿੰਦੂ ਕਾ ਧਰਮ ਗਹਿਣੇ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਨਹੀ ਤੋ ਗਮ ਖਾਤੇ
ਹੈਂ ਅਰ ਕਲਜੁਗ ਮਹਿ ਜੋ ਗੁਰ ਅਰ ਪੰਡਿਤ ਹੈ ਸੋ ਬਾਹਰੋਂ ਪਾਖੰਡ ਜ
ਣਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਅੰਤਰ ਸਚ ਕਿਸੇ ਕੇ ਨਜਰ ਨਹੀ ਆਵਤਾ ॥ ਪਉੜੀ ਕ
ਹਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਥੋਂ ਮੈਂ ਵਾਰਨੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿਨਕੇ ਮਿਲਣੇ ਕਰਕੇ ਗੋ
ਬਿੰਦ ਚਿਤ ਆਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਉਪਦੇਸ ਰੂਪੀ ਅੰਜਨ ਬਧ ਕੇ ਨੇ
ਤ੍ਰੈਂ ਕਉ ਦੀਆ ਹੈ ਤੋ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਦ੍ਰਿਸਟ ਆਇਆ ਹੈ ਅਰ ਜੋ
ਗੁਰ ਕੋ ਛੋਡ ਕਰ ਦੂਜੇ ਭਾਉ ਮੈਂ ਲਗੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜਗਤ ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈਂ ਡੁਬੇ
ਹਨ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਹਾਜ ਹੈਨ ਪਰ ਕੋਈ ਵਿਰਲੇ ਗੁਰਾਂ ਕੋ ਜਾਣਤੇ
ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਸਰਨ ਆਵਤੇ ਹੈਂ ਤਿਨਕੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਟੇ
ਜਾਤੇ ਹੈਨ ॥੧॥ ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਸਿੰਮਲ ਰੁਖੁ ਸਰਾਇਰਾ ਅਤਿ ਦੀ
ਰਘ ਅਤਿ ਮੁਚੁ ॥ ਓਇ ਜਿ ਆਵਹਿ ਆਸ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ਨਿਰਾਸੇ
ਕਿਤੁ ॥ ਫਲ ਫਿਕੇ ਫੁਲ ਬਕਬਕੇ ਕੰਮਿ ਨ ਆਵਹਿ ਪਤ ॥ ਮਿਠਤ
ਨੀਵੀ ਨਾਨਕਾ ਗੁਣ ਚੰਗਿਆਈਆ ਤਤੁ ॥ ਸਭੁ ਕੋ ਨਿਵੈ ਆਪ ਕ
ਉ ਪਰ ਕਉ ਨਿਵੈ ਨ ਕੋਇ ॥ ਧਰਿ ਤਾਰਾਜੂ ਤੋਲੀਐ ਨਿਵੈ ਸੁ ਗ
ਉਰਾ ਹੋਇ ॥ ਅਪਰਾਧੀ ਦੂਣਾ ਨਿਵੈ ਜੋ ਹੰਤਾ ਮਿਰਗਾਹਿ ॥
ਸੀਸਿ ਨਿਵਾਇਐ ਕਿਆ ਥੀਐ ਜਾ ਰਿਦੈ ਕੁਸੁਧੇ ਜਾਹਿ ॥੧॥ ਮ:
੧ ॥ ਪੜਿ ਪੁਸਤਕ ਸੰਧਿਆ ਬਾਦੰ ॥ ਸਿਲ ਪੂਜਸਿ ਬਗੁਲ ਸ
ਮਾਧੰ ॥ ਮੁਖਿ ਝੂਠੁ ਬਿਭੂਖਣ ਸਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰੈਪਾਲ ਤਿਹਾਲ ਬਿਚਾਰੰ ॥
ਗਲਿ ਮਾਲਾ ਤਿਲਕੁ ਲਿਲਾਟੰ ॥ ਦੁਇ ਧੋਤੀ ਬਸਤ੍ਰ ਕਪਾਟੰ ॥ ਜੇ ਜਾ
ਣਸਿ ਬ੍ਰਹਮੰ ਕਰਮੰ ॥ ਸਭਿ ਫੋਕਟ ਨਿਸਚਉ ਕਰਮੰ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ
ਨਿਹਚਉ ਧਿਆਵੈ ॥ ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ ਵਾਟ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨॥ ਪਉੜੀ ॥
ਕਪੜੁ ਰੂਪੁ ਸੁਹਾਵਣਾ ਛਡਿ ਦੁਨੀਆ ਅੰਦਰਿ ਜਾਵਣਾ ॥ ਮੰਦਾ ਚੰ
ਗਾ ਆਪਣਾ ਆਪੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਪਾਵਣਾ ॥ ਹੁਕਮ ਕੀਏ ਮਨਿ ਭਾਂਵਦੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਹਿ ਭੀੜੈ ਅਗੈ ਜਾਵਣਾ ਨਿਗਾ ਦੋਜਕ ਚਾਲਿਆ ਤਾ ਦਿਸੈ ਖਰਾ
ਡਰਾਵਣਾ ॥ ਕਰਿ ਅਉਗਣ ਪਛੋਤਾਵਣਾ ॥੧੪॥ ਸਾਹਿਬ ਬ
ਚਨ ਕਰਤੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੰਮਲ ਰੁਖ ਜੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਿਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਬਹੁ
ਤ ਲੰਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਬਹੁਤ ਮੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਢੋਰ ਜੋ ਦੇਖਕੇ ਤਿਸ
ਦੀ ਆਸ ਕਰ ਆਵਦੇ ਹੈਂ ਸੋ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਕਿਉਂਕਿ ਫਲ ਉਸਦੇ ਫਿਕੇ
ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਫੁਲ ਬਕ ਬਕੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਪਤ੍ਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਵਤੇ ਅਤੇ
ਮਿਠੇ ਰੁੱਖ ਜੋ ਹੋਤੇ ਹੈ ਸੋ ਨੀਵੇਂ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਕਪਟੀ ਜੋ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਬਾਹਰੋਂ
ਭੇਖੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਅੰਦਰਹੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ ਅਤੇ ਜੋ ਗੁਣਵਾਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ
ਸੋ ਨੀਵੇਂ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਅੰਦ੍ਰੋਂ ਖੋਟਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਾਹਰੋਂ ਨੀਵਾਂ ਹੋਵਣਾ ਕਿਸੇ ਕੰ
ਮ ਨਹੀਂ ਆਵਤਾ ਜੈਸੇ ਬਧਕ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਨਿਵਤਾ ਹੈ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ
ਸ਼ਿਖਾਰ ਬਣਾਵਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸਚਾ ਅੰਦਰੋਂ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਨਿਵਤਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਪਸਿੰਦ ਆਵਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਤਕੜੀ ਕਾ ਛਾਬਾ ਜੇੜ੍ਹਾ ਨਿਵਤਾ ਹੈ
ਤਿਸੈ ਕੋ ਸਭ ਕੋਈ ਲੋੜਤਾ ਹੈ ॥੧॥ ਤਾਂ ਪਰੋਹਤ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀ ਜਨੇਊ ਪਾ
ਓ ਅਰ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਤਰਪਣ ਸੰਧਿਆ ਸਿਖੋ ਅਰ ਸਾਲਗਰਾਮ ਕੀ ਪੂਜਾ
ਕਰੋ ਅਰ ਮਾਥਾ ਤਿਲਕ ਲਾਵੋ ਜੋ ਖਤ੍ਰੀਆਂ ਦੀ ਪਰਿਗਤਿ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਹੋਨ
ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਅਰ ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਦ ਕੈ ਭੋਜਨ ਖਵਾਇਆ ਅਰ ਖਤ੍ਰੀਆਂ
ਨੂੰ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਵਖਵਾਇਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਭਨਾਂ ਹਾਥ ਜੋੜਕੇ ਅ
ਰੇਹੂ ਆਹੁਆ ਸਭਨਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਦਖਣਾ ਦੇਕਰ ਪੁਸਤਕ ਪਰੋਹਤ
ਅਗੇ ਰਖਿਆ ਅਤੇ ਗੋਹੇ ਦਾ ਚਉਕਾ ਪਾਇਕੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਬੈਠਾਇਆ ਅ
ਤੇ ਸੂਤ ਦਾ ਜਨੇਊ ਪਾਸ ਰਖਿਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪੁਸਤਕ ਪੜ੍ਹਕੇ
ਅਰ ਸੰਧਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਬਾਦ ਨਹੀਂ ਛਡਦੇ ਅਰ ਸਿਲਾ ਪੂਜਤੇ ਹੋ
ਅਰ ਬਗਲੇ ਕੀ ਨਿਆਈ ਸਮਾਧ ਲਗਾਵਤੇ ਹੋ ਪਰ ਝੂਠ ਮੁਖ ਮੋਂ ਹੋਤ
ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਲਕੇ ਕੇ ਜਨੇਊ ਕਰਤੇ ਹੋ ਅਰ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਜਾ ਅਰ ਤੀਨ ਸੰਧਿ
ਆ ਕਾ ਬੀਚਾਰ ਕਰਤੇ ਹੋ ਅਰ ਗਲ ਵਿਚ ਮਾਲਾ ਰਖਤੇ ਹੋ ਅਰ ਮਸਤਕ ਪ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਤਿਲਕ ਲਗਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਦੋਇ ਧੋਤੀਆਂ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਪਰਬ੍ਰਹਮ
ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਤੇ ਹੈਂ ਪਰਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਜਾਨਣ ਹੈਂ ਸੋ ਕਰਮ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ
ਅਤੇ ਜਬ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਕਰਮ ਸਭੇ ਫੋਕਟ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈਂ
ਤਾਤੇ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕਉ ਮਿਲਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਨਾਮ ਕੇ ਨਿਸਚਾ ਕਰ ਧਿਆਵ
ਤੇ ਹੈਂ ਸੋਈ ਗਿਆਨ ਕੀ ਵਾਰ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ॥੨॥ ਪਉੜੀ ਕਹਿ
ਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤ੍ਰੈਖ ਅਰ ਰੂਪ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਸਰੀਰ ਸੰਜੁਗਤ ਹੀ ਇਥੇ ਰਹਿਜਾ
ਣਾ ਹੈ ਅਰ ਆਪਣੇ ਮੰਦੇ ਕਰਮ ਆਪੇ ਹੀ ਭੋਗਣੇ ਹੋਹਿਗੇ ਹੁਣ ਤਾਂ
ਮਨ ਭਾਵਦੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤੇ ਹੈਨੇ ਪਰ ਅਗੇ ਜਮ ਦੇ ਰਾਹ ਭੀੜੇ ਜਾਵਣਾ ਹੈ ਅ
ਰ ਨੰਗਾ ਕਰਕੈ ਦੋਜਕ ਨੂੰ ਚਾਲੀਐਗਾ ਅਰ ਖਰਾ ਡਰਾਵਣਾ ਹੋਵੈਗਾ ਅ
ਰ ਔਗੁਣ ਹੁਣ ਜੋ ਕਰੀਦੇ ਹੈਨਿ ਸੋ ਅੰਤਿ ਨੂੰ ਪਛੋਤਾਵਣਾ ਪੇਸੀ ॥੧੪॥
ਸਲੋਕ ਮਃ ੧ ਦਇਆ ਕਪਾਹ ਸੰਤੋਖੁ ਸੂਤੁ ਜਤੁ ਗੰਢੀ ਸਤੁ ਵਟੁ
॥ ਏਹੁ ਜਨੇਊ ਜੀਅ ਕਾ ਹਈ ਤਾਂ ਪਾਂਡੇ ਘਤੁ ॥ ਨਾ ਇਹੁ ਤੁਟੈ ਨ ਮਲ
ਲਗੈ ਨਾ ਇਹੁ ਜਲੈ ਨ ਜਾਇ ॥ ਧੰਨੁ ਸੋ ਮਾਣਸ ਨਾਨਕਾ ਜੋ ਗਲਿ ਚ
ਲੇ ਪਾਇ ॥ ਚਉਕੜਿ ਮੁਲਿ ਅਣਾਇਆ ਬਹਿ ਚਉਕੈ ਪਾਇਆ ॥ ਲ
ਖ ਕਲਮਾ ਅਰ ਰਾਤਿ ਨਾਲਿ ਤਗੁ ਕਪਾਹਹੁ ਕਤੀਐ ਬਾ
ਮਣ ਵਟੇ ਆਇ ਕੁਹਿ ਬਕਰਾ ਰਿੰਨਿ ਖਾਇਆ ਸਭੁ ਕੋ ਆ
ਖੈ ਪਾਇ ਹੋਇ ਪਰਵਾਣ ਦਰਗਹ ਅੰਤਿ ਭੀ ਫਿਰਿ ਪਾਈਐ ਹੋਰ
ਤਗੁ ਟੁਟੈ ਨਸ ਜਾਇ ਨਾਲਾ ਤਗੁ ਕਪਾਹ ਚਲਾਇ ਜੋਰੁ ਨ ਨਕਾ ਤੁ
ਆਗਿਲਾ ਕੁਹਿ ਬਕਰਾ ਰਿੰਨਿ ਖਾਇਆ ਸਭੁ ਕੋ ਕਹੈ ਉਚ ਗਤਿ ਕੀ
ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਟੀਐ ਭੀ ਫਿਰਿ ਪਾਈਐ ਹੋਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਤਗੁ ਨ ਤੁਟਈ
ਜੇ ਤਗਿ ਹੋਵੈ ਜੋਰੁ ॥੨॥ ਮਃ ੧ ॥ ਨਾਇ ਮੰਨਿਐ ਪਤਿ ਊਪਜੈ ਸ
ਲਾਹੀ ਸਚੁ ਸੂਤੁ ॥ ਦਰਗਹ ਅੰਦਰਿ ਪਾਈਐ ਤਗੁ ਨ ਤੂਟਸਿ
ਪੂਤ ॥੩॥ ਮਃ ੧ ॥ ਤਗੁ ਨ ਇੰਦ੍ਰੀ ਤਗੁ ਨ ਨਾਰੀ ॥ ਭਲਕੇ ਥੁਕ
ਪਵੈ ਨਿਤ ਦਾੜੀ ॥ ਤਗੁ ਨ ਪੈਰੀ ਤਗੁ ਨ ਹਥੀ ॥ ਤਗੁ ਨ ਜਿਹਵਾ ਤਗੁ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨਾਖੀਂ ਵਿਤਗਾ ਆਪੇ ਵਡੋ ਵਿਰਿਧਾਗੇ ਅਵਰਾਂ ਪਤੈ ॥ਲੈਤ੍ਰ
ਕਵੇਹੀਆ ਹੁ ॥ਕਵਿਕਾ ਗਲਵ ਜੇਰਾਹੁ ॥ਸੁਣ ਵੇਖਹੁ ਲੋਕਾ ਏਹੁ ਵਿ
ਵਣਾ ॥ਮਨ ਅਧਾਨਾਉ ਸੁਜਣਾ ॥੪॥ਪਉੜੀ ॥ਸਾਹਿਬੁ ਹੋਇ ਦ
ਇਆਲੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਤ ਸਾਈ ਕਾਰ ਕਰਾਇਸੀ ॥ਸੋ ਸੇਵਕ ਸੇਵ
ਕਰੇ ਜਿਸ ਨੋ ਹੁਕਮੁ ਮਨਾਇਸੀ ॥ਹੁਕਮਿ ਮੰਨਿਐ ਹੋਵੈ ਪਰਵਾਣ ਤਾ ਖ
ਸਮੈ ਕਾ ਮਹਲੁ ਪਾਇਸੀ ॥ਖਸਮੈ ਭਾਵੈ ਸੋ ਕਰੇ ਮਨਹੁ ਚਿੰਦਿਆ
ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਇਸੀ ॥ਤਾ ਦਰਗਹਿ ਪੈਧਾ ਜਾਇਸੀ ॥੧੫॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਕਹਿਆ ਪਾਂਧੇ ਸੂਤ੍ਰ ਦਾ ਜਨੇਊ ਮੈਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਟੁਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਧ
ਰਮ ਦਾ ਜਨੇਊ ਮੈਨੂੰ ਪਾਓ ਤਾਂ ਪੰਡਿਤ ਕਹਿਆ ਧਰਮ ਦਾ ਜਨੇਊ ਕਉਣ
ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਦਇਆ ਕੀ ਕਪਾਹ ਹੋਵੈ ਅਰ ਸੰਤੋਖ ਕਾ ਸੂਤ੍ਰ ਕ
ਤੀਐ ਅਰ ਜਤ ਦੀਆਂ ਗੰਢੀਂ ਹੋਵਣ ਅਰ ਸਤ ਦਾ ਵਟ ਚੜ੍ਹਾਈਐ ਸੋ
ਇਹ ਜਨੇਊ ਜੀਅ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਘਤਿ ਕਿਉਂਕਿ ਏ
ਹ ਜਨੇਊ ਟੁਟਦਾ ਨਹੀ ਅਰ ਨਾ ਇਸ ਨੂੰ ਮੈਲ ਲਗਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਇਹ
ਸਰੀਰ ਜਲੈਗੀ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਲਦਾ ਅਤੇ ਧੰਨ ਓਹ ਮਨੁਖ ਹੈਨ ਜਿਨ
ਏਹੁ ਜਨੇਊ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਸੂਤ੍ਰ ਦਾ ਜਨੇਊ ਮੁਲ ਅਣਾਈਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਚੌਕੇ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਪਾਈਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਕੀ ਸਿਖਿਆ
ਕੰਨ ਮੇ ਚੜ੍ਹਾਵਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਓਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਭੀ ਅਰ ਪਾਵਣ ਵਾਲਾ ਭੀ ਦੋਨੋਂ ਅ
ਤ ਨੂੰ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਤਗਾ ਟੁਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ॥੧॥ਲਖ ਚੋਰੀਆਂ ਅਰ
ਜਾਰੀਆਂ ਅਰ ਕੂੜੀਆਂ ਗਾਲਾਂ ਅਰ ਠਗੀਆਂ ਅਰ ਪੈਨਾਮੀਆਂ ਦਿਨ
ਰਾਤ ਜੀਵ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਰ ਤਗਾ ਕਪਾਹ ਦਾ ਕਤੀਐ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ
ਮਣ ਤੇ ਵਟਾਈਐ ਅਰ ਬਕਰੇ ਕੁਹਿ ਕੇ ਸਰੀਕਾਂ ਕੋ ਖੁਆਈਏ ਅਰ ਪੁਰਾ
ਣਾ ਹੋਇ ਤਾਂ ਸੁਟ ਪਾਈਐ ਸੋ ਜੇ ਕ੍ਰਤਗਾ ਆਪ ਟੁਟ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੈਗਾ
ਤਾਂ ਪਾਵਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨਰਕਾਂ ਤੇ ਕੀਕੂੰ ਰਖੇਗਾ ॥੨॥ਤਾਂ ਤੇ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾ
ਉ ਮੰਨਣ ਦੀ ਕਪਾਹ ਉਗਾਵੇ ਅਰ ਮਰੀ ਸਲਾਹ ਕਾ ਸੂਤ ਕਤੇ ਅਰ ਸੜੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਚ ਕਾ ਤਗਾ ਪਾਏ ਸੋ ਤਗਾ ਤੁਟਦਾ ਨਹੀ ॥੩॥ ਅਰ ਜੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਤਗੁ ਨਾਂ ਪਾਏ ਅਰ ਲਿੰਗ ਇੰਦ੍ਰੀ ਨੂੰ ਬਗਾਨੀਆ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਤਗ ਨਾਂ ਪਾਏ ਅਰ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਸੰਗ ਵਲੋਂ ਤਗ ਨਾਂ ਪਾਏ ਅਰ ਹਥਾਂ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਵਲੋਂ ਤਗ ਨਾਂ ਪਾਏ ਅਰ ਜਿਹਬਾ ਨੂੰ ਕੂੜ ਬੋਲਣ ਵਲੋਂ ਤਗੁ ਨਾਂ ਪਾਏ ਅਰ ਅਖੀਆਂ ਨੂੰ ਰੂਪ ਦੇਖਣ ਵਲੋਂ ਤਗ ਨਾਂ ਪਾਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਤਗਾ ਹੋਵੇ ਅਰ ਹੋਰਨਾ ਨੂੰ ਧਾਗੇ ਵਟ ਵਟ ਪਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਕੀ ਦਾੜੀ ਮਾਹਿ ਥੁਕਾਂ ਪਉਂਦੀਆਂ ਹੈਂ ਅਰੁ ਜੋ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧੀਆਂ ਦੀ ਭਾੜ ਲੈਵੀ ਲਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪ ਭਾੜ ਲੈ ਕੇ ਅਰ ਲਾਗ ਲੈ ਕੇ ਵੀਵਾਹ ਕਰਾਂਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਸੁਣ ਹੋ ਲੋਕਾ ਏਹ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਕੋਈ ਕਿ ਮਨ ਅੰਧਾ ਹੈ ਸੁ ਅਤੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਜਾਨ ਪੰਡਿਤ ਕਹਾਵਦਾ ਹੈ ॥੪॥ ਪਉੜੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪਰ ਸਾਹਿਬੁ ਦਇਆਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਥੀ ਭਗਤਿ ਦੀ ਕਾਰ ਕਰਾਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸੋਈ ਸੇਵਕ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਮਨਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਹਿਲ ਪਾਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਚਲਦਾ ਹੈ ਸੋ ਮਨ ਚਿੰਦੇ ਫਲ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਦਰਗਹ ਪੈਧਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ॥੧੫ ਤਾਂ ਪਰੋਹਤ ਕਹਿਆ ਹੇ ਕਾਲੂ ਤੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਏ ਕੋਈ ਦੇਵਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹਨੂਮਾਨ ਨੂੰ ਰਾਵਣ ਬ੍ਰਹਮਫਾਸ ਪਾਈ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਆਪੇ ਮੰਨ ਲਈ ਸੀ ਸੋ ਏਹ ਭੀ ਜੇ ਆਪੇ ਮੰਨ ਲਏਗਾ ਤਾਂ ਜਨੇਊ ਪਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਆਖਿਆ ਬਚਾ ਮਹਾਪੁਰਖ ਭੀ ਜਗਤ ਦੀ ਚਾਲ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹੈਨ, ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸਾਡੀ ਰਜਾਇ ਤਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਜਨੇਊ ਪੁਆਇਕੈ ਕਾਲੂ ਘਰਿ ਲਿਆਇਆ ਬਾਬਾ ਸਦਾ ਸੰਤਾਂ ਨਾ
ਲ ਸੰਗਤ ਕਰੇ ॥ ਜੇ ਜਬ ਬਾਬਾ ਦਸਾਂ ਬਰਸਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕਾਲੂ
ਨੇ ਗਾਇ ਬੁਲਾਇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਕਾਲੂ ਜੇ ਤੂੰ ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ ਫਾਰਸੀ ਪੜ੍ਹਾਵੈਂ ਤਾਂ ਕੰਮ
ਸਿਖੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕੰਮ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲੇ ਕਰੀਏ ਕੁਤਬਦੀਨ ਕਾਜੀ ਪਾਸ ਅ
ਗੇ ਖਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੇ ਸੋ ਉਸਦੇ ਪਾਸ ਕਾਲੂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਲੈ ਗਿਆ ਤਾਂ
ਮੁਲਾਂ ਕਹਿਆ ਨਾਨਕ ਤੂੰ ਫਾਰਸੀ ਪੜ੍ਹ ਅਰ ਮੁਲਾਂ ਨੇ ਕਾਇਦਾ ਫਾਰਸੀ ਦੇ
ਅਲਫ ਤੇ ਯੇ ਤੱਕ ਲਿਖ ਦਿਤਾ ਅਰ ਲਗਾ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਵਣ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਅ
ਖਿਆ ਤੂੰ ਇਸਦੇ ਮਾਇਨੇ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਮੁਲਾਂ ਕਹਿਆ ਮੈਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣ
ਤਾ ਅਰ ਜੇ ਤੂੰ ਜਾਣਤਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਸੁਣਾਇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਲਗਾ ਸੁਣਾਵਣ ॥ ਬੈਂਤ

॥ ਅਲਫ ਅਲਾਹੁ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਗਫਲਤ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰ ॥ ਸਾਸ ਪਲ
ਟੇ ਨਾਮ ਬਿਨ ਧ੍ਰਿਗ ਜੀਵਨ ਸੰਸਾਰ ॥੧॥ ਬੇ ਬਿਦਾਇਤ ਦੂਰ ਕਰ
ਕਦਮ ਤਰੀਕਤ ਰਾਖ ॥ ਸਭ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਿਵ ਚਲਣ ਮੰਦਾ ਕਿਸੇ ਨ ਆਖ
॥੨॥ ਤੇ ਤੋਬਾ ਕਰ ਆਜਜੀ ਸਾਈਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ॥ ਸਾਬਤ ਨ ਭਲੇ
ਤਬਦੀਲ ਤੇ ਸਦਾ ਕੀਜੈ ਸਲਾਹ ॥੩॥ ਸੇ ਸਨਾਇਤ ਬਹੁਤ ਕਰ ਖਾ
ਲਕ ਨੂੰ ਕਰਿ ਯਾਦ ਯਾਦ ਨ ਕੀਤੇ ਕੁਤਬਦੀਨ ਜਨਮ ਗਵਾਇਓ
ਬੁਰਾ ॥੪॥ ਜੀਮ ਜਮਾਇਤ ਜਮਾ ਕਰ ਪੰਜ ਨਿਮਾਜ ਗੁਜਾਰ ॥ ਬ
ਖ਼ੈਰ ਯਾਦ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਹੋਸੀ ਬਹੁਤ ਖੁਆਰ ॥੫॥ ਹੇ ਹਿਮਾਇਤ ਦੂਰ
ਕਰ ਸਾਬਤ ਨਫਲ ਸਿਕੋਇ ॥ ਅਜਰਾਈਲ ਫਰੇਸਤਾ ਮਾਰੇ ਬਹੁ
ਤ ਵਿਗੋਇ ॥੬॥ ਖੇ ਖਿਆਨਤ ਮਨ ਹਿਰਸ ਕਾਦਰ ਨੂੰ ਕਰ ਚਿਤ
ਏ ਸਭ ਦਉਲਤ ਨਾਨਕਾ ਜਾਣੇ ਕਰ ਅਨਿਤ ॥੭॥ ਦਾਲ ਦਲਾਲਤ
ਮੁਰਸਦੀ ਅਦੇਸ ਕਿਰਮਾ ॥ ਬਦ ਅਮਲਾਂ ਨੂੰ ਛਡ ਕਰ ਹੋ ਯਾਦ ਰ
ਹੀਮ ॥੮॥ ਜਾਲ ਜਲਾਲ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਮੰਨੇ ਹੁਕਮ ਫੁਰਮਾਨ ਜੋ ਸੇ
ਈ ਮਤ੍ਰ ਪਰਸਤ ਕਰ ਹੈ ਸੋਈ ਕਰੈ ਕੁਰਾਨ ॥੯॥ ਰੇ ਰੋਜ਼ੀਆ ਜਤ ਜੇਕ
ਰੇ ਸੋਈ ਹੋਵੈ ਸਾਦਾ ਬੇ ਬੇ ਯਾਦ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਜਨਮੁ ਗਵਾਈਐ ਬ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਾ॥੧੦॥ਜੇ ਗਿਆਨ ਲੋੜੇਂ ਦਰਵੇਸ਼ੀ ਜੇ ਹਰ ਦਮ ਵਿਚ ਫਿਕਰ ਰਹਿਣਾ ਬੰਦੇ
ਸਚੀਆ ਮਤੇ ਇਕੂ ਠੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੋ॥੧੧॥ਸੀਨ ਸੀਨੇ ਮੇਂ ਜਿਕਰ ਰਬ
ਜੋ ਦਮ ਦਮ ਹੋਵੇ ਵਿਚ ਦਵਾ ਜੇ ਦਮ ਖਾਲੀ ਜਾਸੀਆ ਸੋ ਕਦੇ ਨਾ ਹੋਸੀ
ਜਦਾ॥੧੨॥ਸੀਨ ਸੁਕਰ ਕਰ ਰਬ ਦਾ ਜਿਨ ਸੋਹਤ ਬਖਸ਼ੀ ਦੀਨਾ
ਲਖ ਖੈਰ ਹੋਸੀ ਜੂਨ ਕਰ ਜਾਨ ਸਲ ਕੀਨਾ॥੧੩॥ਸੁਆਦ ਸਬ
ਰਕਠ ਵਿਚ ਮੇ ਸੋਧ ਹਿਦੇਰਿ ਜਕਨ ਸੀਬਾ ਭੁਖੇ ਹੋਗ ਜਿ ਕਿਲਾ
ਦੀਆ ਸੋ ਈਰਕ ਤਬੀਬਾ॥੧੪॥ਜੁਆਦ ਦਲ ਸਤ ਛਨਕੇ ਦੇਖੇ
ਗਾਇਤ ਮਾਲਾ ਸਭ ਕਿਛ ਰਬ ਦਾ ਜਾਣਕੇ ਹਰ ਦਮ ਰਬ ਪੀ ਮਾਲਾ
॥੧੫॥ਤੋਇ ਤਕੀਕਤ ਫਿਕ੍ਰ ਕਰ ਮਰਛ ਤੇ ਪਾਇਓ ਖਾਇ ਤਨ ਤੇਰਾ
ਕਬਰ ਮੇਂ ਹੋਸੀ ਢੇਰੀ ਖਾਕ॥੧੬॥ਜੋਇ ਇਹ ਜਗ ਮਿਛ ਜੇ ਜਗਤ ਮੋਜੇ
ਸੋਹਬਤ ਭੁਲੀ ਕਰੇਨਾ ਗੁਰੂ ਪੀਰ ਦੇ ਕਰੇ ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਦਮ ਧਰੇਨ
॥੧੭॥ਸੋ ਨ ਅਨਾਇਤ ਤਿਨਕੇ ਜੋ ਖਿਦਮਤ ਕਰੇ ਪੀਰਾ ਬਿ
ਨਾ ਖਿਦਮਤ ਹਾਸਿਲ ਦੇ ਮਰਸਦ ਹੋਵੇ ਜਗੀਰਾ॥੧੮॥ਸੋਨਾ
ਨੀਮ ਸੇਵੀ ਤੂੰ ਈ ਜੋ ਹਰ ਦਮ ਨਾਮ ਸਮਾਲਾ ਬਾਝੂ ਸਚੇ ਨਾਮ ਦੇ
ਮੰਦਾ ਹੋਸੀ ਹਾਲਾ॥੧੯॥ਫਿਰ ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆ ਸੇ ਅਪਣੀ ਸੰਗ ਕਰ ਜੋ
ਜੋ ਜਾਵੇਂਗਾ ਰਬ ਦੀ ਨ ਦੇਵੈਂਗਾ ਜੇ ਵਾਸਾ॥੨੦॥ਕਛ ਹਿਸਾਇ ਕਿਆਲ
ਕੇ ਤੂੰ ਜਸ ਨ ਬਿਰਥਾ ਜਾਇ॥ਬਦ ਅਮਲ ਤੂੰ ਛਡ ਕੇ ਚੰਗੇ ਅਮਲ
ਕਮਾਇ॥੨੧॥ਗਾਫਲ ਗਬਰ ਇਹ ਮਨਿ ਤੇ ਜੋ ਇਹ ਮਨੁ ਵਾਸਿਕ ਬੋਈ
ਉਪਰ ਫਾਰ ਰਖੀ ਕਤ੍ਰੀ ਸਚਾ ਕਦਮ ਧਰੇਇਆ॥੨੨॥ਲਾਮਲੰਨ
ਤੈ ਤਿਨਕੇ ਜੋ ਸਗਤਨ ਕਦ ਦੇ ਮਲਾ ਧਕਾ ਪਉਦਿ ਗੋਬਦੀ
ਹੋਦ ਸਬ ਜੁਦਾਲਾ॥੨੩॥ਮੀਮ ਮਨ ਹੈ ਖੁਦ ਰਵੀ ਕੇ ਪੀਰ ਕੇ
ਲਾਵਨ ਕੀਤੇ ਨਾਲ ਕਾਮਾਤਿਆ ਜਾਸੀ ਛਲਾ॥੨੪॥ਨੂਨ ਨਦ
ਰਕਠ ਸਚ ਰੀ ਦੁਨੀਆ ਝੂਠੀ ਜਣਾ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਸਚ ਜਣ ਦੇ ਸੋ
ਮਰਦੇ ਹੋਕਨਾ॥੨੫॥ਵਾਉ ਵਖੀ ਸੇਈ ਭਲੇ ਜੋ ਕਰ ਦੇ ਸਿਤ ਸੀਨਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਚਿਤ ਸਾਹਿਬ ਕਰਨ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ਰੰਗ ਸੋ ਕਾਲੇ
ਹਰ ਦਮ ਨੂੰ ਚਿਤ ਰਖ ਦਮ ਦਾ ਨਹੀਂ ਵਿਸਾਹ ਆਵੈ ਮੂਸ ਨ ਆਵ
ਹੀਨ ਰਹੀਏ ਗੁਮਰਾਹਾ ॥੭॥ ਜੇ ਯਕੀਨ ਪਾਰ ਤੇ ਕਰੇਂ ਤਾਂ ਪਵੇਂ ਕ
ਬੂਲਾ ਨਾਨਕ ਆਖੇ ਕੁਤਬ ਦੀਨ ਪਹਿਰੇ ਜਾਇ ਕਸੂਲ ॥੮॥ ਤਾਲ
ਫਨ ਮਾਰੇ ਬਿਨ ਗੁਣ ਆਵੈ ਨਾਹੀਂ ਕਾਮਾ ਨਾਨਕ ਦਮ ਦਮ ਯਾਦ ਰਖ
ਨੂਣ ਸਦ ਪਾਸ ਸਲਾਮਾ ॥੯॥ ਫਿਤਰਤ ਕਬਰ ਗੁਮਰਾਹੀ ਤਾ ਦਾ ਕਬ
ਫਨਾ ਲੇਖਾ ਦੇਸੀ ਨਾਨਕ ਤਾਂ ਪਹੁੰਸੀ ਦਰ ਪਰਵਾਣਾ ॥੧੦॥ ਜਾਂ ਏ

ਹ ਬੈਤ ਬਾਬੇ ਕਹੇ ਤਾਂ ਮੁਲਾਂ ਕਹਿਆ ਹੇ ਕਾਲੂ ਤੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਵਲੀ ਹੋਇ
ਆ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਵਾਵੇਗਾ ਅਰ ਬਨਾਰਸ
ਮੇਂ ਅਰ ਮਕੇ ਮਦੀਨੇ ਵਿਖੇ ਇਸ ਕੀ ਕੀਰਤੀ ਹੋਵੈਗੀ। ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਤੇ ਕਾਲੂ
ਫੇਰ ਘਰ ਆਏ॥ ਬਹੁੜ ਬਾਬਾ ਬਰਸਾਂ ਯਾਰਾਂ ਕਾ ਹੂਆ ਤਾਂ ਏਕ ਦਿਨ
ਕਾਲੂ ਕੇ ਜੋ ਵਾਗੀ ਗਾਈਆਂ ਅਰ ਮਹੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਰਦਾ ਸੀ ਸੋ ਰੁਸ ਗਇ
ਆ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮਹੀਂ ਘਰੇ ਖਲੋਤੀਆਂ ਹਨ ਅਰ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਕਿ
ਸੂ ਨੂੰ ਆਖ ਨਹੀਂ ਸਕਤੇ ਜੋ ਚਰਾਇ ਲਿਆਵੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਕਿ
ਸਨ ਜੈਂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਗਊਆਂ ਚਰਾਈਆਂ ਹੀ ਹੈਨ ਸੋ ਅਸੀਂ ਭੀ ਚਰਾਇ
ਲਿਆਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਖੂੰਡੀ ਲੈਕੇ ਮਹੀਆਂ ਚਰਾਵਣੇ ਗਇਆ ਸੋ ਇਕ
ਰੁਖ ਬ੍ਰਿਛ ਤਲੇ ਅਰ ਠੰਢੀ ਛਾਵੇਂ ਸਮਾਧ ਲਗਾਇ ਕੇ ਬਹਿ ਰਹਿਆ ਅ
ਰ ਮਹੀ ਚਰਨੇ ਛਡ ਦਿਤੀਆਂ ਤਾਂ ਮਹੀ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇ ਪਈਆਂ ਸੋ ਖੇਤ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮਾਹਿ ਖਾਇਕੈ ਰਜਕੇ ਬਾਹਰ ਗਈਆਂ ਅਰ ਖਾਵੰਦ ਖੇਤੀ ਦਾ ਕਿਆ ਦੇਖੈ
ਜੋ ਖੇਤੀ ਮਹੀ ਉਜਾੜ ਗਈਆਂ ਹੈਂ ਤਾਂ ਉਹ ਮਹੀ ਨੂੰ ਹਕ ਕੇ ਰਾਇ ਬੁਲਾਰ ਪਾ
ਸ ਲੈ ਗਿਆ ਅਰ ਉਸ ਕ੍ਰਿਸਾਣ ਆਖਿਆ ਜੋ ਮਹੀ ਖੇਤ ਉਜਾੜ ਗਈ
ਆਂ ਹੈਨ ਤਾਂ ਰਾਇ ਬੁਲਾਰ ਆਖਿਆ ਕਾਲੂ ਨੂੰ ਸਦੋ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਆਇਆ
ਅਰ ਰਾਇ ਬੁਲਾਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਖੇਤ ਉਜਾੜਿਆ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਜਾ
ਇਕੇ ਉਜਾੜ ਭਰ ਦੇਹ ॥ ਤਾਂ ਰਾਇ ਬੁਲਾਰ ਦੇ ਪਿਆਦੇ ਨਾਲ ਲੈਕਰ ਜਿ
ਮੀਦਾਰ ਅਤੇ ਕਾਲੂ ਦੋਨੋ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਪਾਸ ਆਏ ਜਿਥੇ ਬਾਬਾ ਬੈਠਾ ਹੈ
ਸੀ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਆਇਕੈ ਕਹਿਆ ਹੇ ਨਾਨਕ ਮਹੀਆਂ ਜਿਮੀਦਾਰ ਦਾ ਖੇਤ
ਉਜਾੜਿਆ ਹੈ ਅਰ ਰਾਇ ਦੇ ਪਿਆਦੇ ਨਾਲ ਆਏ ਹੈਨ ਜੋ ਉਜਾੜ ਭਰ
ਦੇਹ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤਿਸੈ ਤਾਂ ਇਕ ਤੀਲ ਭੀ ਨਹੀਂ ਟੁਕਿਆ ਤਾਂ ਪਿਆ
ਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਖੇਤੀ ਦਿਖਾਈ ਤਾਂ ਖੇਤੀ ਅਗੇ ਨਾਲੋਂ ਭੀ ਸਵਾਈ ਜੰਮੀ

ਹੋਈ ਤਾਂ ਵੇਖਕੇ ਸਭ ਲੋਕ ਅਸਚਰਜ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਿਤਨੇਕ ਦਿਨ ਬੀ
ਤੇ ਜੋ ਇਕ ਦਿਨ ਰਾਇ ਸਿਕਾਰ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਇਕ ਵਣ ਦੇ ਹੇਠ
ਛਾਂਵੇਂ ਸੁਤ ਪਇਆ ਸੀ ਅਰ ਜਬ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ ਬੀਤ ਗਇਆ ਤਾਂ
ਰਾਇ ਸਕਾਰ ਖੇਡਕੇ ਮੁੜਿਆ ਅਰ ਤਦੋਂ ਸਭਨਾਂ ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਛਾਇਆ
ਢਲ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਜਿਸ ਵਣ ਦੇ ਹੇਠ ਬਾਬਾ ਸੁਤਾ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਛਾਂਵ ਜੋ
ਹੈ ਸੀ ਤਿਉਂ ਖੜੋਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਰਾਇ ਬੁਲਾਰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਅਗੇ ਖੇਤੀ
ਦੀ ਗਲ ਭੀ ਡਿਠੀ ਸਾਨੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਬ੍ਰਿਛ ਦੀ ਛਾਇਆਂ ਵਲ ਭੀ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਏ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹ ਜਦ ਦਾ ਮੇਰੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਦ ਦਾ ਮੇਰੇ ਘਰ ਮਾਲ

ਅਤੇ ਧਨ ਬਹੁਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਕੋਈ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਵਲੀ ਹੈ ਤਾਂ
ਫਿਰ ਜਬ ਬਾਬਾ ਬਾਰਾਂ ਬਰਸਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਜਾਇਕੇ ਅਰ
ਸਮਾਧ ਲਾਇਕੇ ਸਵੈਂ ਤਾਂ ਸੁਤਾ ਹੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜੇ ਬਾਹਰ ਜਾਇ ਬਹੇ ਤਾਂ ਸਿ
ਧ ਆਸਣ ਮਾਰਕੇ ਬੈਠ ਹੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਆਖਿਆ ਕਾਲੂ ਤੂੰ ਕੋਈ ਪੁਤ੍ਰ
ਦਾ ਅਉਖਧ ਕਰ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਵੈਦ ਬੁਲਾਇਆ ਅਰ ਵੈਦ ਲਗਾ ਬਾਬੇ ਦੀ
ਬਾਂਹ ਟੋਹਲਨ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ॥ ਵੈਦ ਬੁਲਾਇਆ ਵੈਦਗੀ ਪਕੜ
ਢੰਢੋਲੇ ਬਾਂਹਿ ॥ ਭੋਲਾ ਵੈਦ ਨ ਜਾਣਈ ਕਰਕ ਕਲੇਜੇ ਮਾਹਿ ॥੧॥ ਵੈਦਾ ਵੈ
ਦ ਸੁਵੈਦ ਤੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਗ ਪਛਾਣ ॥ ਐਸਾ ਦਾਰੂ ਲੋੜਿ ਲਹੁ ਜਿਤ ਵੰਞੈ ਰੋ
ਗਾ ਘਾਣ ॥੨॥ ਜਾਹਿ ਵੈਦ ਘਰ ਆਪਣੇ ਹਮਰੀ ਆਹਿ ਨ ਲੇਹਿ ॥ ਹਉ ਰੰਗਿ ਰ
ਤੇ ਸਹੁ ਆਪਣੇ ਤੂੰ ਕਿਸ ਦਾਰੂ ਦੇਹਿ ॥੩॥ ਜਿਤ ਦਾਰੂ ਦੁਖ ਉਠ ਜਾਹਿ ਤਨ
ਵਸੈ ਸੁਖ ਆਇ ॥ ਰੋਗ ਗਵਾਏ ਆਪਣਾ ਤਾਂ ਨਾਨਕ ਵੈਦ ਸਦਾਇ ॥੪॥
॥ ਜਾਂ ਇਹ ਸਬਦ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤਾਂ ਵੈਦ ਬੋਲਿਆ ਹੇ ਕਾਲੂ ਤੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ
ਨੂੰ ਰੋਗ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਜਿਸ ਨ ਕਰ ਕ੍ਯੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਈਂ ਦਾ ਭਗਤ ਪੈ
ਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਵੈਦ ਚਲਦਾ ਰਹਿਆ ॥ ਅਤੇ ਜਬ ਬਾਬਾ ਬ
ਰਸਾਂ ਤੇਰਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਆਖਿਆ ਹੇ ਕਾਲੂ ਤੂੰ ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਕਿ
ਰਤ ਲਾਇ ਮਤ ਕਿਰਤ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਮਨ ਪਰਚ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਆ
ਖਿਆ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕ ਉਲਾਂਭੇ ਦਿੰਦੇ ਹੈਨ ਜੋ ਕਾਲੂ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਮੰਦ
ਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਹੇ ਕਾਲੂ ਜੀ ਅਸਾਂ ਏਵੀ ਖਰੀ ਖਰੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੈ ਜੋ ਸਾਰਾ ਜਗਤ ਵਰਸਾਵੇਗਾ ਤੇ ਤੂੰ ਭੀ ਵਰਸਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਆਖਿ
ਆ ਬਚਾ ਤੂੰ ਖੂਹ ਤੇ ਵਾਹੀ ਕਰਾਵਹੁ ਜੋ ਦਾਣੇ ਘਰ ਆਇ ਪਵਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਸਾਂ ਖੇਤੀ ਵਾਹੀ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਅਰ ਉਹ ਐਸੀ ਜ਼ਮੀ ਹੈ
ਜੋ ਸਭੁ ਕੋਈ ਵਰਸਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਆਖਿਆ ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਨਹੀ ਡਿਠੀ
ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ ॥ ਮਨੁ ਹਾਲੀ ਕਿਰਸਾਣੀ ਕਰਣੀ ਸਰਮ
ਪਾਣੀ ਤਨੁ ਖੇਤੁ ॥ ਨਾਉ ਬੀਜ ਸੰਤੋਖੁ ਸੁਹਾਗਾ ਰਖੁ ਗਰੀਬੀ ਵੇਸੁ ॥
ਭਾਉ ਕਰਮ ਕਰ ਜੰਮਸੀ ਸੇ ਘਰ ਭਾਗਠ ਦੇਖੁ ॥੧॥ ਬਾਬਾ ਮਾਇਆ
ਸਾਥ ਨ ਹੋਇ ॥ ਇਨ ਮਾਇਆ ਜਗੁ ਮੋਹਿਆ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਇ ॥੧॥
ਰਹਾਉ ॥ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਆਖਿਆ ਖੇਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਹਟ ਕਢਾ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਆਖਿਆ ਅਸਾਂ ਹਟ ਭੀ ਕਾਢਿਆ ਹੈ ॥ ਹਾਣੁ ਹਟੁ ਕਰ ਆਰਜਾ ਸਚੁ ਨਾ
ਮੁ ਕਰ ਵਥੁ ॥ ਸੁਰਤ ਸੋਚ ਕਰਿ ਭਾਂਡਸਾਲ ਤਿਸ ਵਿਚ ਤਿਸ ਨੋ ਰਖੁ ॥ ਵ
ਣਜਾਰਿਆ ਸਿਉ ਵਣਜ ਕਰਿ ਲੈ ਲਾਹਾ ਮਨਿ ਹਸੁ ॥੨॥ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਆ
ਖਿਆ ਜੇ ਹਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਸਉਦਾਗਰੀ ਕਰ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਅ
ਸਾਂ ਸੌਦਾਗਰੀ ਭੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ॥ ਸੁਣਿ ਸਾਸਤ ਸੌਦਾਗਰੀ ਸਤੁ ਘੋੜੇ ਲੈ
ਚਲੁ ॥ ਖਰਚੁ ਬੰਨੁ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਮਤੁ ਮਨਿ ਜਾਣੈ ਕਲੁ ॥ ਨਿਰੰਕਾ
ਰ ਕੇ ਦੇਸ ਜਾਇ ਤਾਂ ਸੁਖ ਲਹਹਿ ਮਹਲੁ ॥੩॥ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਆਖਿਆ
ਜੇ ਸਉਦਾਗਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਚਾਕਰੀ ਕਰ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਅ
ਸਾਂ ਚਾਕਰੀ ਭੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ॥ ਲਾਇ ਚਿਤ ਕਰਿ ਚਾਕਰੀ ਮੰਨਿ ਨਾਮੁ ਕਰਿ ਕੰ
ਮਾ ਬੰਨਿ ਬਦੀਆਂ ਕਰ ਧਾਵਣੀ ਤਾਂ ਕੋ ਆਖੈ ਧੰਨੁ ॥ ਨਾਨਕ ਵੇਖੈ ਨ
ਦਰਿ ਕਰਿ ਚੜੈ ਚਵਗਣ ਵੰਨੁ ॥੪॥ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਆਖਿਆ ਮੈਨੂੰ ਇ
ਸਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਾਇ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮਨ ਮੈਂ ਆਪਣਾ
ਸਭ ਸੰਗਤ ਦੀ ਟਹਲ ਵਿਚ ਹਾਲੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਤਨ ਰੂਪੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ
ਭਲੀਆਂ ਕਰਣੀਆਂ ਦੀ ਕਿਰਸਾਣੀ ਵਾਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਧਾਂ ਦਾ ਸਰਮ ਕਰ
ਣ ਪਾਣੀ ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਰ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਬੀਜ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਸੰਤੋਖ ਕਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੧੧੨ ਸੁਦਾਗਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਭਲਿਆਈ ਕਰਮਾ ਸਾਥ ਭਾਉ ਕਰਨਾ ਏਹ ਪੈਲੀ
ਕੀਤੀ ॥ ਪਰ ਸੋਈ ਪੁਰਖ ਭਾਗਵਾਨ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਏਹ ਦਾਣੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ
ਬਾਬੇ ਕਹੇ ਜੋ ਮਾਇਆ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ਸੋ ਧ੍ਰੋਹ ਹੈ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਦੇਕੋ
ਭੁਲਾਂਵਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਭੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ॥ ਅਰ ਆਰਜਾ ਜੋ ਮਨੁਖਾਂ ਦੇ
ਹੈ ਸੋ ਮਾਸ ਹਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੋ ਸੁਰਤਿ ਦੀਆਂ ਬ੍ਰਿਤਾਂ ਪਾਪਾਂ ਵਲੋਂ ਪ
ਰਿਤ੍ਰ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ ਸੋਈ ਮੈਂ ਭਾਂਡ ਸਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸਤ ਨਾਮ ਕੀ
ਮੈਂ ਵਥ ਪਾਈ ਹੈ ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਨਾਲ ਵਣਜ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਲਾ
ਹਾ ਖਟਿਆ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਦਾ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਨਾ ਅਰ ਮਨ ਵਿਚ ਧਾ
ਰਨ ਕਰਨਾ ਇਹ ਸਉਦਾਗਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸਚ ਬੋਲਣਾ ਇਹ ਘੋੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ
ਅਰ ਜੋ ਚੰਗੇ ਕਰਮ ਏਹ ਖਰਚ ਬੰਨਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨਫਾ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੋ ਚਿਤ ਲਾਵਣਾ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਲ ਏਹ ਮੈਂ ਚਾ
ਕਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਮੰਨਣਾ ਏਹ ਮੈਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਅਰ ਬੁਰਿਆਂ ਦਾ ਬੰਨਣਾ ਏਹ ਮੈਂ ਧਾਵਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਕੋਈ ਧ
ਨ ਧੰਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਕੇ ਦੇਸ ਜਾਇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਪਰ
ਜਿਨਾਂ ਉਪਰ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਈ ਹੈ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚਿ ਗਿਆਨ ਰੂ
ਪੀ ਹਿਰਦਾ ਰਚਿਆ ਹੈ ॥੧॥ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਚੁਪ ਕਰ ਰਹਿਆ ॥ ਅਤੇ ਜਬ
ਬਾਬਾ ਬਰਸਾਂ ਚਉਦਾਂ ਕਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਆਖਿਆ ਕਾਲੂ ਨੂੰ ਪੁਤ
ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵਿਆਹ ਤਾਂ ਇਕ ਮੂਲਾ ਜਤ ਦਾ ਚੁਹਣ ਖਤ੍ਰੀ ਅਰ ਵਟਾਲੇ ਦਾ
ਵਾਸੀ ਸੋ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਸਕਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ
ਤਾਂ ਜੈ ਰਾਮ ਨੂੰ ਅਰ ਬੀਬੀ ਨਾਨਕੀ ਨੂੰ ਸਦਵਾਇਆ ਤਾਂ ਬੀਬੀ ਨਾਨਕੀ
ਆਈ ਅਤੇ ਜੈਰਾਮ ਅਪਣੀ ਚਿਠੀ ਲਿਖ ਭਿਜਿ ਮੈਂ ਪਰਾਇਆ ਨੌਕਰ ਹਾਂ
ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਾਲੂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਬਾਬਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮੋਹ ਨ
ਕਰੇ ਅਰ ਫੇਰ ਇਕ ਦਿਨ ਬੀਬੀ ਨਾਨਕੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮਤ ਜੀਤੂ ਸੀ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹੋ ਜੋ ਮੇਰੇ ਘਰ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਤ ਜੀ ਕੇ ਕਹੇ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਜੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨੇ ਬੀਬੀ ਨਾਨਕੀ ਨੂੰ ਇਕ ਲੌਂਗ ਅਰ ਇਕ ਛੁਹਾਰੀ ਦਿਤੀ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਇਕ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਇਕ ਧੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਬੀਬੀ ਨਾਨਕੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤੇ ਬਰਸ
ਤ੍ਰ ਅਰ ਮਾਪਿਆ ਧੀ ਦੇਕੇ ਵਿਦਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬੀਬੀ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਜੋ ਜੀ ਜੈਰਾਮ ਤੁਸਾਡੇ ਦਰਸਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਚਾਹਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਜੋ ਅਸੀਂ ਆਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਬੀਬੀ ਵਿਦਾ ਹੋਈ ॥ ਅਤੇ ਫੇਰ
ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਬੇ ਕਾਲੂ ਆਖਿਆ ਜੋ ਅਸਾਡਾ ਗਿਰਦਾ ਤੀਰਥਾਂ ਦੇ ਇਸਨਾਨ ਨੂੰ
ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਆਖਿਆ ਬਚਾ ਤੂੰ ਹੈਂ ਤਾਂ ਹੁਣੇ ਵਿਆਹੁ ਕੀਆ ਹੈਂ
ਅਰ ਕੋਈ ਪੁਤ੍ਰ ਧੀਆ ਤਾਂ ਪਿਛੇ ਪਾਰ ਦੇ ਜੋਗਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੂੰ
ਦੋ ਲੌਂਗ ਦਿਤੇ ਤਾਂ ਸਮਾਂ ਪਾਇਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜੰਮਿਆ ਅਤੇ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਇਹ
ਸਦਾ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਰਖੋ ਕਾਹੇ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਜੋ ਸੋਭਾ ਇਸਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਹੈ ਸੋ ਚੰ
ਦ੍ਰਮੇ ਵਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਰ ਇਸਕਾ ਪੰਥ ਚਲਸੇਗਾ ਅਰ ਜਤੀ ਪੁਰਖ ਹੋਵੇਗਾ
ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਵੇ ਜੋ ਜਿਸਕਾ ਵੰਸ ਸਾਡੇ ਕਲਜੁ
ਗ, ਵਿਚ ਚਲਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਬਰਸ ਹੋਰ ਬੇਟਾ ਜੰਮਿਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿ
ਆ ਇਸਕਾ ਨਾਮ ਲਖਮੀ ਦਾਸ ਰਖੋ ਕਾਹੇ ਕਿ ਲਖਮੀ ਇਸਦੀ ਦਾਸ ਹੋ
ਵੈਗੀ ਅਰ ਬਡਾ ਇਸਕਾ ਕੁਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਇਸਦੇ ਬੰਸ ਮੈਂ ਸਿਧ ਹੋਵ
ਨਗੇ ਅਰ ਧਨੀ ਹੋਵਨਗੇ ਅਰ ਗਿਆਨੀ ਹੋਵਨਗੇ ਅਰ ਇਸਦਾ ਵੰਸ ਦਿ
ਨੋ ਦਿਨ ਵਧਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬਡੀ ਵਧਾਈ ਹੋਈ ਅਰ ਬਹੁਤ ਦਾਨ ਪੁੰਨ
ਹੋਏ ॥ ਅਤੇ ਜਬ ਬਾਬਾ ਬੀਹਾਂ ਬਰਸਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਮਰਦਾ
ਨੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਜੋ ਅਸੀਂ ਤੀਰਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਵਾਂਗੇ ਸੋ ਤੂੰ ਅਸਾਡੇ ਨਾਲ ਚਲੇਂਗਾ
ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸਾਡੀ ਰਜਾਇ ਪਰ ਮੇਰੀ ਕੰਨਿਆ ਵਰ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਸੋ ਉਸਦਾ ਵਿਆਹੁ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਚਲਾਂ ਤਾਂ ਇਕ ਸਿਖ ਨੂੰ ਬਚਨ
ਹੋਇਆ ਕਿ ਭਾਈ ਸਿਖਾ ਜੋ ਕੁਛ ਮਰਦਾਨਾ ਕਹੇ ਸੋ ਵਸਤੂ ਆਣ ਕਰ
ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ ਜੀ ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਦਾਇਆ ਹੋਈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ
ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਤੈਨੂੰ ਕਿਤਨਾਕ ਖਰਚ ਲੋੜੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਖਿਆ ਜੀ ਅਸੀ ਤੂੰਮ ਹਾਂ ਸੋ ਰੁਪਏ ਸਵ ਸੈ ਵਿਹਾਰ ਕੀਏ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ
ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਦੂਣਾ ਲਾਭ ਜੋ ਹਛੀ ਤਰਾਂ ਵੀਵਾਹਾਰ ਹੋ ਜਾਵੈ
ਅਰ ਜੇ ਕਛ ਤੈਨੂੰ ਬਸਤ੍ਰ ਭੂਖਨ ਲੈਣੀ ਦੇਹਨ ਸੋ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਆਲ ਨੂੰ ਕਿ
ਖ ਦੇਹ ਸੋ ਜਬ ਉਸ ਅਦਾਈ ਸੈ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਿਨਸ ਲਿਖਾ ਦਿਤੀ ਤਾਂ ਬ
ਚਨ ਹੋਇਆ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਇਆਲ ਤੂੰ ਸੰਤ ਲੈਕੇ ਸਾਦਿਹਾੜੀ ਲਾਹੌਰ ਜਾ
ਣਾ ਅਰ ਤੁਸਾਂ ਕੇ ਸਾਦਿਹਾੜੀ ਜਿਨਸ ਖਰੀਦ ਕੇ ਰਾਵੀਓਂ ਉਰਾਰ ਹੋ ਰਹਿਣਾ।
ਅਰ ਪਰਸੋ ਸਾਦਿਹਾੜੀ ਇਥੇ ਪਹੁਚਣਾ ਤੂੰ ਨਿਹਾਲ ਹੋਵੈਂਗਾ ਤਾਂ ਉਹ
ਸਿਖ ਸਾਦਿਹਾੜੀ ਲਾਹੌਰ ਗਇਆ ਅਰ ਮਨਸੁਖ ਬਣੀਏ ਨਾਲ ਉਸ
ਦਾ ਪਿਆਰ ਸੀ ਸੋ ਉਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਾਗਤ ਜਾਇ ਕੀਤਾ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਸਉਦਾ ਲੈ ਦੇਹ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਰਾਵੀਓਂ ਪਾਰ ਹੋ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਣੀ
ਏ ਕਹਿਆ ਅੱਜ ਸਾਥ ਆਇਆ ਹੈ ਤੁਸਾਂ ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਰਿਆਇਤ ਨਾਲ ਲੈ
ਦੇਸਾਂ ਤਾਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਇਆਲ ਕਹਿਆ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਬਚਨ ਹੈ
ਜੋ ਮੈਂ ਅਜੇ ਰਾਵੀਓਂ ਪਾਰ ਹੋ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦਾ ਬਚਨ ਮੈਂ ਮੋੜ ਨ
ਹੀ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਮਨਸੁਖ ਆਖਿਆ ਜੋ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਇਹ ਜੇਹੇ ਕੇਹੜੇ ਸੰ
ਤ ਹਨ ਜੋ ਤੂੰ ਉਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਆ ਮੋੜ ਨਹੀ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਜੋ ਹਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦਾ ਨਾਉਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਹੈ ਅਰ ਤਲਵੰ
ਡੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸਨ ਕੀਤਿਆਂ ਸਾਂਤ ਆਵਦੀ
ਹੈ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣਿਆਂ ਅਉਗਣ ਪਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਣ
ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆਂ ਵਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਣੀਏ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਵਿਚ ਸਭੇ ਸੌਦੇ
ਤਿਆਰ ਕਰ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ਆਖਿਆ ਮੈਂ ਭੀ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਚਲਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਜੇ
ਤਾਂ ਉਸ ਮੇਰਾ ਮਨ ਸਾਂਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਭੇ ਸੌਦੇਆਂ ਪਟੇ ਲੇਖੇ
ਅਦਾਸਾਂ ਨਹੀ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਲੇਖੇ ਦੇਸਾਂ ਸੋ ਦੋਨੋ ਰਾਵੀ ਦੇ ਉਰਾਰ ਆ ਰਹੇ
ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਬਾਬੇ ਦੇ ਦਰਸਨ ਆ ਲਗੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਸਭ ਵਸਤ ਪ
ਹੁਚਾਈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਪੁਛਿਆ ਬਾਣੀਏ ਤੇਰਾ ਨਾਉਂ ਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮੇਰਾ ਨਾਉ ਮਨਸੁਖ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮਨ ਨੂੰ ਸੁਖ ਤਦੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਦੀ ਮਲ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ ਜੀ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਕਿਸ ਨੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜੇਹੜੀ ਚੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆਂ ਮਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਣਾ ਹੈ ਇਹ ਰਾਗ ਹੈ ਅਰ ਜੇਹੜਾ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਚਲਿਆਂ ਹੋਆਂ ਸੋਕ ਹੋਣਾ ਹੈ ਸੋ ਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਅਥਵਾ ਉਸਤਤਿ ਸੁਣ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਣਾ ਅਰ ਨਿੰਦਾ ਸੁਣ ਸੋਕ ਹੋਣਾ ਸੋ ਇਹ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਅਥਵਾ ਚੰਗੀ ਵਸਤੂ ਮਨ ਚਾਹੇ ਅਤੇ ਮੰਦੀ ਨਾ ਚਾਹੇ ਏਹ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਇਹ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਕੀਕਰ ਦੂਰ ਹੋਵਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਬੀਚਾਰ ਕਰਕੇ ਦੂਰ ਭੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਕਿ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਸੋ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਤੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਦਾ ਸਨਬੰਧ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਅਰ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਦੇ ਪਰੇਰਨੇ ਵਾਲਾ ਮਨ ਹੈ ਸੋ ਮਨ ਨੂੰ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਸਨਬੰਧ ਕੋਈ ਨਹੀ ਕਿਉਂ ਕਿ ਮਨ ਦਾ ਹੋਰ ਰੂਪ ਹੈ ਅਰ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਦਾ ਹੋਰ ਰੂਪ ਹੈ ਅਰ ਆਤਮਾ ਮਨ ਨੂੰ ਸਤਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਸੋ ਆਤਮਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨਾਲ ਸਨਬੰਧ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਜੋ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਚਾਂਹਦਾ ਹਾਂ ਸੋ ਪਦਾਰਥ ਚੰਗੇ ਮੰਦੇ ਦੋਨੋ ਅਨਿਤ ਹੈ ਜੋ ਸੰਜੋਗ ਪਾਇਕੇ ਆਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਵਿਜੋਗ ਪਾਇਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਨਾ ਕਰੇ ਅਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪੇ ਤਿਸ ਕਰਕੇ ਅੰਤਹਕਰਣ ਸੁਧ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਾਣੀਏ ਕਹਾ ਮੈਨੂੰ ਕੁਛ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ੍ਰ ਇਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਨਾਮੁ ਜਪਿਆ ਕਰ ਅਰ ਚਾਰ ਘੜੀਆਂ ਦਿਨੇ ਅਗਲੇ ਪਹਿਰ ਅਤੇ ਚਾਰ ਘੜੀਆਂ ਪਿਛਲੇ ਪਹਿਰ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਿਆ ਕਰ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਜੀ ਇਕਾਦਸੀ ਬ੍ਰਤ ਰਖਾਂ ਕਿ ਨਾ ਰਖਾਂ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਇਕਾਦਸੀ ਕਿਤਨੇ ਦਿਨੀ ਆਵਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਆ ਪੰਦ੍ਰੀਂ ਦਿਨੀ ਆਵਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪੰਦ੍ਰਾਂ ਦਿਨ ਕਿਥੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮੈਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਾ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜੋ ਸੰਤ ਜਨ ਨਾਲ ਅਹੰਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਮਹਾ
ਰਾਜੇ ਦਾ ਜਸ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਸੋ ਸਦਾ ਇਕ ਰਸੀ ਉਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਸੋਤ੍ਰ ਬ੍ਰਿਤ ਅਰ ਸਭ ਹੀ ਤੀਰਥਾਂ ਦੇ ਫਲ ਉਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਤਾਂ ਬਾਣੀਏ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਿਖ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ
ਇਹੀ ਸਿਖਿਆ ਜੋ ਤੇ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋਈ ਸਿਖ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ
ਜੀ ਏਹ ਸਮਗ੍ਰੀ ਜੋ ਮਰਦਾਨੇ ਵਾਸਤੇ ਲੈ ਆਇਆ ਹਾਂ ਸੋ ਮੈਂ ਆਪ ਥੀਂ
ਹੀ ਹੁਸਤ੍ਰੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਆਲ ਕਹਿਆ ਏਹ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਹੁ
ਕਮ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਏਸ ਦੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰੁਪਏ ਦੇਵਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿ
ਆ ਏਹ ਵਸਤ ਮਨ ਸੁਖ ਦੇਗੀ ਲੇਖੇ ਰਹਿਣ ਦੇਹ ਅਤੇ ਅਢਾਈ ਸੌ ਰੁ
ਪਏ ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਉਤਲੇ ਖਰਚ ਨੂੰ ਤੂੰ ਦੇਹ ॥ ਤਾਂ ਦੋਨੋ ਨੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ
ਅਰ ਰਸਤ ਭੀ ਅਤੇ ਢਾਈ ਸੈ ਰੁਪਏ ਭੀ ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਅਗੇ ਰਖਿਆ ਤਾਂ
ਬਾਣੀਆਂ ਵਿਦਾ ਹੋਇਕੇ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਗਇਆ ਅਰ ਬਾਬੇ ਨੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ
ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਜੈਰਾਮ ਪਾਸ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਸੋ ਜਿਸਦੇ
ਲੇ ਤੂੰ ਵਿਆਹ ਤੇ ਵੇਲਾ ਹੋਕੇ ਆਵੇਂਗਾ ਤਦ ਅਸੀਂ ਤੀਰਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ
ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਚਿਠੀ ਕਾਲੂ ਨੂੰ ਜੈਰਾਮ ਦੀ ਆਇ ਪਹੁਤੀ ਜੋ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ
ਦਾ ਦਰਸਨ ਅਸੀਂ ਕੀਤਾ ਚਾਹਨੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੇ ਇਥੇ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿ
ਤੇ ਕਿਰਤ ਕਾਰ ਭੀ ਲਾਇ ਦੇਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਆਖਿਆ ਬਚਾ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਤੈਨੂੰ ਜੈਰਾਮ ਸਦ ਘਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਭਲਾ ਜੀ ਜੋ ਤੁਸਾਡੀ
ਰਜਾਇ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਦੇ ਜਾਵਣੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ
ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਭਾਣੇ ਰਾਜ ਸੀ
ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਦਾ ਅਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਲਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਲੈ ਚਲੋ ਤਾਂ ਬਚ
ਨ ਹੋਇਆ ਅਸੀਂ ਫੇਰ ਬਦੇ ਆਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਵਧਦਾ
ਜਾਵੇਗਾ ਸੋ ਤੂੰ ਖਤ੍ਰ ਜਾਮਾ ਹੈ ਤਬ ਬਾਬਾ ਉਠਿ ਤੁਰਿਆ ਸੋ ਕਿਤਨਿ
ਆ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਜਾਇ ਵੜੇ ਤਾਂ ਅਗੋਂ ਜੈਰਾਮ ਆਇ ਮਿਲਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆ ਅਰ ਗਲ ਲਗ ਕੇ ਮਿਲੇ ਤੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਜੈਰਾਮ
ਪਰਸਾਦਿ ਲੈਕੇ ਦੌਲਤ ਖਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਦੌਲਤ ਖਾਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰ
ਸੰਨ ਹੋਇਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਏਹ ਤੁਸਾਂ ਦਿਆਨਤਦਾਰ ਨਜਰ ਆ
ਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਉਠਾਵੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਅਸੀ ਤੁਸਾਡਾ
ਕੰਮ ਨਹੀ ਉਠਾਵਤੇ ਕਿਉਂਜੋ ਤੁਸੀਂ ਰਾਜ ਲੋਕ ਹੋ ਅਰ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀ ਕ
ਰਦੇ ਅਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਚੁਗਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸੁਣਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਖਾਨ ਆਖਿਆ
ਹੇ ਨਾਨਕ ਤੇਰੇ ਉਤੇ ਅਸੀ ਚੁਗਲੀਆਂ ਨਾਂ ਸੁਣਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇਕ ਦੇਵ ਦਤ ਖਾਂ Dev Dutt
ਨਦਾ ਦੀਵਾਨ ਹੈਸੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਸਿਖ ਸੀ ਸੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਦ ਕੇ
ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਏਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਹੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿ
ਆ ਕਿ ਮੈਂ ਹੋਰ ਕੰਮ ਨਹੀ ਲੈਂਦਾ ਪਰ ਜੇਕਰ ਜੈਰਾਮ ਮੋਦੀਖਾਨਾ ਲਾਇਆ
ਹੈ ਮੈਂ ਤਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗਾ ਤਾਂ ਜੈ ਰਾਮ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ
ਅਰ ਮੋਦੀਖਾਨੇ ਦਾ ਕਾਗਜ ਲਿਖਵਾਇ ਕੇ ਲੈ ਆਇਆ ਅਰ ਜਿਤ
ਨੀਆਂ ਜਿਨਸਾਂ ਹੈਸਨ ਸੋ ਸਭੁ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਟੇ ਦੀ ਮਣ
ਤੀਤੂ ਤੇ ਪਾਉਤੀ ਕਰ ਸਭੁ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਪਾਉ ਦੇ ਵੱਟੇ ਦੀ ਪੂ
ਰੀ ਪਾਇਆ ਕਿਉਂਜੋ ਕਿਰਪਨ ਓਹ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਘਰ ਕਰਾਇਆ ਹੈ
ਤਬ ਬਾਬਾ ਲਗਾ ਮੋਦੀਖਾਨਾ ਕਰਨੇ ਲਗੇ ਆਇਆਂ ਗਇਆਂ ਸਾਧਾਂ ਸੰ
ਤਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਖਵਾਇਆ ਕਰੇ ਅਰ ਬਸਤ੍ਰ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਸਤ੍ਰ ਦਿਆ ਕਰੇ ਤਾਂ ਦੀ
ਵਾਨ ਨੂੰ ਖਬਰ ਹੋਈ ਸੋ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਤੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਦ ਕੇ ਪੁਛਿ
ਆ ਜੋ ਖੈਰਾਇਤ ਕਿਤਨੀ ਉਠਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਨ ਦਾ ਖਰਚ ਕਿਤਨਾ ਕ
ਉਠਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨਿਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਖਾਨ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਤਾਂ ਸਦਾ ਸੈਂਕੜਾ
ਰੋਜ ਉਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੈਰਾਇਤ ਦਾ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਤ੍ਰੈ ਸੈ ਅਰ ਕਿਸੇ ਦਿਨ
ਚਾਰ ਸੈ ਉਠਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦਿਵਾਨ ਓਹੋ ਕਾਗਦ ਲੈਕੇ ਖਾਨ ਨੂੰ ਜਾਇ ਦਿ
ਖਾਲਿਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਦ ਦਾ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਮੋਦੀਖਾਨਾ ਸੌਂਪਿਆ
ਹੈ ਤਦ ਦੀ ਜੋ ਬਾਹਰ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਹੈ ਸੋ ਓਹੋ ਸਾਂਭ ਦੇਂਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਉ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਘਰਦਾ ਸੋ ਤੂ ਸਤ ਖਰਚ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਵਾਦੀ ਫਤਿਆ ਦੀ ਅਰ ਰਾਹਦਾਰੀ ਦਾ
ਲੈਕੇ ਕੰਮ ਚਲਾਵਨਾ ਹਾਂ ਤੇ ਨਾਨਕ ਫਕੀਰ ਨੇ ਫੁਕਾਰਿਆਂ ਤੇ ਸਭੇ ਮਾਲ ਲੁਟਾਂ
ਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਖੋ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੇਖਾ ਕੀਚੈ ਤਾਂ ਖਾਨ ਆਖਿਆ
ਤੁਸੀ ਜੈਰਾਮ ਨੂੰ ਵਿਚਿ ਬੁਲਾਇ ਕੇ ਲੇਖਾ ਕਰੋ ਤਾ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਜੈਰਾਮ ਨੂੰ
ਅਰ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਸਦ ਭੇਜਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀਵਾਨ ਦਾ ਰਸੋਈਆ ਰੋਟੀ ਪ
ਕਾਇਕੇ ਰਸੋਈ ਲਗਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਤੇ ਜੈਰਾਮ ਉਸੇ ਰਾਹੋ ਹੋ ਗਏ ਅਰ
ਬਾਬੇ ਦਾ ਬਸਤ੍ਰ ਚੌਕੇ ਨਾਲੇਂ ਛੁਹਿ ਗਇਆ ਤਾਂ ਦੀਵਾਨ ਕਹਿਆ ਤੁਸਾਂ
ਤਾ ਸਭ ਚੌਕਾ ਭਿਟਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਹੁਣ ਅੰਨ ਅਸਾਡੇ ਖਾਣਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਗਇ
ਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ ॥ ਸਲੋਕ ਮਃ ੧ ॥ ਗਊ ਬ੍ਰਾ
ਹਮਣ ਕਉ ਕਰ ਲਾਵਹੁ ਗੋਬਰ ਤਰਣ ਨ ਜਾਈ ॥ ਧੋਤੀ ਟਿਕੇ ਤੈ
ਜਪਮਾਲੀ ਧਾਨੁ ਮਲੇਛਾਂ ਖਾਈ ॥ ਅੰਤਰਿ ਪੂਜਾ ਪੜਹਿ ਕਤੇਬਾਂ
ਸੰਜਮੁ ਤੁਰਕਾਂ ਭਾਈ ॥ ਛੋਡੀ ਲੇ ਪਾਖੰਡਾ ॥ ਨਾਇ ਲਇਐ ਜਾਹਿ ਤਰੰ
ਦਾ ॥੧॥ ਮਃ ੧ ॥ ਮਾਣਸ ਖਾਣੇ ਕਰਹਿ ਨਿਵਾਜ ॥ ਛੁਰੀ ਵਗਾਇ
ਨਿ ਤਿਨ ਗਲਿ ਤਾਗ ॥ ਤਿਨ ਘਰ ਬ੍ਰਹਮਣ ਪੂਰਹਿ ਨਾਦ ॥ ਉਨ
ਨਾ ਭਿ ਅਵੈ ਓਈ ਸਾਦ ॥ ਕੂੜੀ ਰਾਸਿ ਕੂੜਾ ਵਾਪਾਰ ॥ ਕੂੜ ਬੋਲਿ
ਕਰਹਿ ਆਹਾਰ ॥ ਸਰਮ ਧਰਮ ਕਾ ਡੇਰਾ ਦੂਰ ॥ ਨਾਨਕ ਕੂੜ ਰ
ਹਿਆ ਭਰਪੂਰ ॥ ਮਥੇ ਟਿਕਾ ਤੇੜਿ ਧੋਤੀ ਕਖਾਈ ॥ ਹਥਿ ਛੁਰੀ ਜ
ਗਤ ਕਸਾਈ ॥ ਨੀਲ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰਿ ਹੋਵਹਿ ਪਰਵਾਣ ॥ ਮਲੇਛ
ਧਾਨ ਲੇ ਪੂਜਹਿ ਪੁਰਾਣ ॥ ਅਭਾਖਿਆ ਕਾ ਕੁਠਾ ਬਕਰਾ ਖਾਣਾ ॥
ਚਉਕੇ ਉਪਰਿ ਕਿਸੈ ਨ ਜਾਣਾ ॥ ਦੇ ਕੈ ਚਉਕਾ ਕਢੀ ਕਾਰ ॥ ਉਪ
ਰਿ ਆਇ ਬੈਠੇ ਕੂੜਿਆਰ ॥ ਮਤੁ ਭਿਟੈ ਵੇ ਮਤੁ ਭਿਟੈ ॥ ਇਹੁ ਅੰ
ਨੁ ਅਸਾਡਾ ਫਿਟੈ ॥ ਤਨਿ ਫਿਟੈ ਫੇੜ ਕਰੇਨਿ ॥ ਮਨਿ ਜੂਠੈ ਚੁਲੀ
ਭਰੇਨਿ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਧਿਆਈਐ ॥ ਸੁਚਿ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਸਚੁ
ਪਾਈਐ ॥੨॥ ਪਉੜੀ ॥ ਚਿਤੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੋ ਵੇਖਿ ਨਦ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੀਹੋਤ ਰਜਾਇਦਾ ਆਪੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈਆਂ ਆਪੇ ਹੀ ਕਰਮ ਕਰ
ਇਦਾ ਵਡਹੁ ਵਡਾ ਵਡ ਮੇਦਨੀ ਸਿਰੇ ਸਿਰਿ ਧੰਧੈ ਲਾਇਦਾ ॥ ਨ
ਦਰਿ ਉਪਠੀ ਜੇ ਕਰੇ ਸੁਲਤਾਨਾ ਘਾਹਿ ਕਰਾਇਦਾ ਦਰਿ ਮੰਗਨਿ
ਭਿਖ ਨ ਪਾਇਦਾ ॥੧੬॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਗਊਆਂ ਅ
ਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾ ਥੀਂ ਤੁਸੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਸੋ ਗੋਬਰ ਦੇ ਚਉਕੇ ਤੁਸਾਡਾ ਉਧਾਰ
ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਅਰ ਧੋਤੀ ਤੇ ਤਿਲਕ ਤੇ ਜਪਮਾਲੀ ਰਖਦੇ ਹੋ ਤੇ ਧਾਨ ਮਲੇ
ਛਾਂ ਦਾ ਖਾਂਦੇ ਹੋ ਅਰ ਅੰਦਰ ਬੈਠ ਕੇ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤੇ ਬਾਹਰ ਕਤੇਬਾਂ ਪੜ੍ਹ
ਦੇ ਹੋ ਅਰ ਸੰਜਮ ਤੁਰਕਾਂ ਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਏਨਾਂ ਪਾਖੰਡਾਂ ਨੂੰ ਛੋੜ ਕੇ
ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਉਂ ਜਪੋ ਤਾਂ ਤੁਸਾਡਾ ਉਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ॥੧॥ ਏਹ ਮਲੇਛ
ਜੋ ਮਨੁਖਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਸੋ ਨਿਮਾਜਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਅਰ ਤੁਸਾਂ ਤਗਾਂ ਦ
ਲਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਬਕਰੇ ਕੁਹਾਇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੈਸੇ ਜੇਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲੁਟਣਾ ਹੋਂਦਾ
ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਤੇ ਮਸਲਤ ਪੁਛ ਲੈਂਦੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਵਢੀ ਲੈਕੇ ਬ੍ਰਾ
ਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਖਵਾਲਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਤੁਸਾਡੇ ਘਰ ਇਕਾਰਾ ਦੀ ਪੁ
ਜ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂਤੇ ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਭੀ ਮਤ ਭ੍ਰਿਸਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹ ਜੋ
ਮਲੇਛਾਂ ਦਾ ਧਾਨ ਹੈ ਸੋ ਕੂੜ ਦੀ ਰਾਸ ਹੈ ਤੇ ਕੂੜ ਦਾ ਵਪਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੁ
ਸੀਂ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਆਖਦੇ ਹੋ ਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਆਖਦੇ ਹੋ ਅਰ ਉ
ਸ ਵਿਚੋਂ ਵਢੀ ਲੈਕੇ ਅਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂਤੇ ਸਰਮ ਧਰਮ ਦਾ ਡੇਰਾ ਦੂਰ
ਗਇਆ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੂੜ ਵਿਆਪ ਰ
ਹਿਆ ਹੈ ਅਰ ਤੁਸਾਡੇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਹੈਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੋ ਮਥੇ ਤੇ ਟਿਕਾ ਲਾਂਵਦੇ ਹਨ
ਅਰ ਤੇੜ ਧੋਤੀ ਗੇਰੀ ਦੀ ਰੰਗੀ ਹੋਈ ਰਖਦੇ ਹਨ ਅਰ ਅੰਦਰ ਉਸਦੇ
ਕਖਾਈ ਜੋ ਛੋਗੋਣ ਹੈ ਸੋ ਰਖਦੇ ਹਨ ਅਰ ਤੁਸੀਂ ਹਥ ਵਿਚ ਵਢੀ ਦੀ
ਛੁਰੀ ਰਖਦੇ ਹੋ ਜੋ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਕੁਹਣ ਵਾਸਤੇ ਅਰ ਅਭਾਖਿਆ ਦਾ ਕੁ
ਠ ਬਕਰਾ ਖਾਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਚੌਕੇ ਤੇ ਆਖਦੇ ਹੋ ਜੋ ਕੋਈ ਜਾਵੇ ਨਹੀਂ ਜੋ ਭਿਟ
ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨਿਆਸਾਨੂੰ ਫਿਟ ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇਹੜੇ ਸਰੀਰ ਪਾਪਾਂ ਕਰਨਵਾ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

੧੩੦ ਜੋ ਹਨ ਸੋ ਫਿਟ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂਤੇ ਉਨਸੋ ਅੰਨ ਪਾਇਆ ਤੀ ਫਿਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅ
ਤੇ ਜੋ ਮੂੰਹੋਂ ਕੂੜ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਸੋ ਭੁਲੀਆਂ ਰੂਹੀਆਂ ਸੁਧੇ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦੇ ਅਰ ਜੋ
ਸਚ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਸੋਈ ਸਚ ਨੂੰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਦਾ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮਲੇ
ਛਡੀ ਗੁਰਾਂ ਖਿਆ ਦਾ ਕੁਠਾ ਬਕਰਾ ਖਾਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਚੌਕਾ ਪਾਇਕੇ ਉਤੇ ਕਾਰਾਂ
ਕਢਦੇ ਹੋ ਜੋ ਐਵੇਂ ਕੋਈ ਨਾਗੀ ਕਿਤੋਂ ਜੋ ਆਸਾਡੇ ਚੌਕਾ ਭਿਟਦਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਕਾ
ਰਾਂ ਕਢਕੇ ਉਤੇ ਬਹਿੰਦੇ ਹੋ ਤੇ ਫੇਰ ਅੰਨ ਨੂੰ ਖਾਇਕੇ ਉਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅਰ ਜੇ
ਤੁਸਾਂ ਤੇ ਅੰਦਰ ਸਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇ ॥੨॥ ਪਉੜੀ
ਕਰਤੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਚਿਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਚ ਕੋਈ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਹੈ
ਤੇ ਨ ਕਲ ਕਰਕੇ ਤੇ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਪਾਇਆ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋ
ਨਜਰ ਦੇ ਚਲਾਇੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇੜ੍ਹੇ ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਹਨ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਵਡਿਆਈ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਤਿਨਾਂ ਥੀ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਾਇੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਵਡਿਆ
ਤੇ ਵਡਾ ਓਹਿ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸਾਜੀ ਹੈ ਅਰ ਸਾਜਕੇ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰ
ਸਿਰ ਧੰਧੇ ਲਾਇੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ
ਉਸਦੇ ਉਤੇ ਪੁਨੀ ਨਦਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਤਿਸਾਹਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਨਾਸ ਕਰਾਇ ਕਰਦਾ
ਹੈ ਤੇ ਦੁਆਰਿਆਂ ਤੇ ਮੰਗਦੇ ਫਿਰਨ ਤਾਂ ਉਨਾ ਨੂੰ ਭੀ ਭਿਖਿਆ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
ਪਾਇੰਦਾ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਧਨ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਜਾਣ ਕਰ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਸੋਈ ਸੁਖੀ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ॥੧੬॥ ਤਾਂ ਫੇਰ ਦਿਵਾਨ ਨੇ ਪਿਤਰਾਂ ਦਾ ਸਰਾਧ
ਕੀਤਾ ਅਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਦੁਧ ਅਤੇ ਦਹੀਂ ਮੰਗਵਾਇਆ ਅਰ ਪ੍ਰਸ
ਦਿ ਕਰਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਖੁਵਾਲਣ ਲਗਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਭੀ ਸਦਿਆ ਜੋ
ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਾਵੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ ॥ ਸਲੋਕ ਮ:
੧॥ ਜੇ ਮੁਹਕਾ ਘਰ ਮੁਹੈ ਘਰੁ ਮੁਹਿ ਪਿਤਰੀ ਦੇਇ ॥ ਅਗੈ ਵਸ
ਤੁ ਸਿਞਾਣੀਐ ਪਿਤਰੀ ਚੋਰ ਕਰੇਇ ॥ ਵਢੀਅਹਿ ਹਥ ਦਲਾਲ ਕੇ
ਮੁਸਫੀ ਏਹੁ ਕਰੇਇ ॥ ਨਾਨਕ ਅਗੈ ਸੋ ਮਿਲੈ ਜਿ ਖਟੇ ਘਾਲੇ ਦੇਇ ॥
ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇ ਚੋਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਘਰ ਮੁਹਿ ਲਿਆਵੇ ਤੇ ਮਾਹਿ ਕੇ ਪਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਰਾਂ ਦੇ ਸਰਾਧ ਕਰਾਵੈ ਤਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਘਰ ਮੁਹਿਆ ਆਵੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਰ
ਭੀ ਉਥੇ ਗਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਓਹ ਆਪਣੀ ਵਸਤ ਨੂੰ ਆਣ ਸਿਆਣਦੇ ਹਨ ਤਾਂ
ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਰਾਂ ਭੀ ਚੋਰ ਕਰਕੇ ਕਢ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਮਰਾਇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਇਨਕਾ ਬੇਟਾ ਬਲੀ ਹੈ ਅਰ ਵਡਾ ਚੋਰ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਚੰਗੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਉਸ ਨਾਲ
ਰ ਦੀ ਵਸਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰਾਇੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਜੋ ਪਿਤਰ ਹੁੰਦੇ
ਹਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਧਰਮਰਾਇ ਹਥ ਵਢਾਇ ਸੁਟਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗੇ ਪਿਤਰਾਂ
ਨੂੰ ਸਾਈ ਵਸਤ ਪਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਧਰਮ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿਚੋਂ ਦੇਂਦਾ ਹੈ
॥੧॥ਮ:੧ ॥ਜਿਉ ਜੋਰੂ ਸਿਰਨਾਵਣੀ ਆਵੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ॥ਜੂਠੇ ਜੂਠਾ ਮੁ
ਖਿ ਵਸੈ ਨਿਤ ਨਿਤ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ॥ਸੂਚੇ ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਨਿ ਬਹ
ਨਿ ਜਿ ਪਿੰਡਾ ਧੋਇ ॥ਸੂਚੇ ਸੇਈ ਨਾਨਕਾ ਜਿਨ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸੋ
ਇ॥੧॥ ਜੈਸੇ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਜੋ ਹਨ ਅਰ ਉਨਾਂ ਕੋ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਰਿਤੁ ਆ
ਵਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ
ਈਆਂ ਹਾਂ ਤੇ ਜੋ ਫੇਰ ਰਿਤੁ ਆਂਵਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੈਸੇ
ਜੋ ਕੂੜੇ ਪੁਰਖ ਹੈਨ ਸੋ ਚੋਰੀ ਅਰ ਜਾਰੀ ਅਰ ਜੋਰ ਅਰ ਲਾਲਚ ਕਰਕੇ
ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਫੇਰ ਸਿਰਾਧ ਅਰ ਪੁੰਨ ਅਰ ਦਾਨ ਅਰ
ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਏ ਹਾਂ ਅਰ ਫੇਰ ਜੋ ਪਾ
ਪ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਫੇਰ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੈਸੇ ਜੂਤੀ ਕਢਕੇ
ਚੌਂਕੇ ਪਾਈਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾਗਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਫਿਰ ਜੂਤੀ ਪਾਈ
ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾਗਾ ਫਿਰ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸਚ ਬੋਲਣੇ ਕਰਕੇ ਪ
ਵਿਤ੍ਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਝੂਠ ਬੋਲਣੇ ਕਰਕੇ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਪਰ ਸੁਚੇ ਓਇ
ਨਹੀਂ ਆਖੀਦੇ ਜੋ ਪਿੰਡਾ ਧੋਇ ਬਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸੁਚੇ ਸੇਈ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਦੇ
ਮਨ ਵਿਚ ਨਾਮ ਵਸਦਾ ਹੈ ॥੨॥ ਪਉੜੀ ॥ਤੁਰੇ ਪਲਾਣੇ ਪਉਣ ਵੇਗ
ਹਰ ਰੰਗੀ ਹਰਮ ਸਵਾਰਿਆ ॥ਕੋਠੇ ਮੰਡਪ ਮਾੜੀਆ ਲਾਇ ਬੈਠੇ ਕਰਿ
ਪਾਸਾਰਿਆ ॥ਚੀਜ ਕਰਨਿ ਮਨਿ ਭਾਂਵਦੇ ਹਰਿ ਬੁਝਨਿ ਨਾਹੀ ਹਾਰਿਆ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਰਿਫੁਰਮਾਇਸਖਾਇਆਵੇਖਮਹਲਤੇਮਰਣਵਿਸਾਰਿਆਜਰਿ
ਆਇਜੋਬਨਹਾਰਿਆ॥੧੭॥ ਪਉੜੀ ਕਾਹਿਤੀਹੈ ਕਿ ਘੋੜੇ ਬਣੇ ਤੁ
ਸੀ ਰਖਦੇ ਹੋ ਤੇ ਉਤੇ ਜੀਨ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪਾਇੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤ੍ਰੀ
ਆਂ ਨੂੰ ਭੂਖਨ ਕਰਕੇ ਸੀਗਾਰਦੇ ਹੋ ਤੇ ਕੋਠੇ ਅਰ ਮੰਡਪ ਅਰ ਮਾੜੀਆਂ
ਬਣਾਂਵਦੇ ਹੋ ਅਰ ਪਸਾਰੇ ਨੂੰ ਲਗ ਕਰ ਪਰਮੇਸਰ ਵਿਸਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਰ
ਫੁਰਮਾਇਸਾਂ ਕਰਕੇ ਖਾਂਦੇ ਹੋ ਸੋ ਜੈਸੇ ਬੁਢੇਪਾ ਆਇਆ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮਰਨ
ਭੀ ਸਿਰ ਤੇ ਖੜਾ ਹੈ॥੧੭॥ ॥ਇਕ ਦਿਨ ਦੀਵਾਨ ਟੋਡਰ ਬ੍ਰਹਮਭੋਜ
ਕੀਤਾ ਅਰ ਉਸਦੇ ਘਰ ਪੁਤ੍ਰ ਜੰਮਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਖਿਆ
ਸੂਤਕ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਸੀ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ॥ ਤਾਂ ਦੀਵਾਨ ਬਾਬੇ ਪਾਸ ਆਇ
ਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਜੋ ਮੇਰਾ ਧਾਮਾ ਪਕਾ ਹੋਇਆ ਐਵੇਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਆਖਿਆ ਜੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਤਾਂ ਏਹਾਂ ਹੀ ਲੈ ਆਉ ਅਸੀਂ ਸਾਧਾਂ
ਨੂੰ ਖੁਵਾਲੀਏਂਗੇ ਸੋ ਜਾਂ ਬਾਬੇ ਸਭ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਖਵਾਲਿਆ ਤਾਂ
ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਖਿਆ ਤੁਸਾਂ ਸੂਤਕ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਾਧਾ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀ ਨਰਕ
ਦੇ ਲਾਇਕ ਹੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਸਲੋਕ ਬੋਲਿਆ॥ ਸਲੋਕ ਮ: ੧॥ਜੇਕਰਿ

ਸੂਤਕ ਮੰਨੀਐ ਸਭ ਤੈ ਸੂਤਕ ਹੋਇ॥ ਗੋਹੇ ਅਤੇ ਲਕੜੀ ਅੰਦਰਿ
ਕੀੜਾ ਹੋਇ॥ ਜੇਤੇ ਦਾਣੇ ਅੰਨ ਕੇ ਜੀਆ ਬਾਝੁ ਨ ਕੋਇ॥ ਪਹਿ
ਲਾ ਪਾਣੀ ਜੀਉ ਹੈ ਜਿਤੁ ਹਰਿਆ ਸਭੁ ਕੋਇ॥ ਸੂਤਕੁ ਕਿਉ ਕਰਿ
ਰਖੀਐ ਸੂਤਕੁ ਪਵੈ ਰਸੋਇ॥ ਨਾਨਕ ਸੂਤਕੁ ਏਵ ਨ ਉਤਰੈ ਗਿ
ਆਨੁ ਉਤਾਰੇ ਧੋਇ॥੧॥ ਮ:੧॥ ਮਨ ਕਾ ਸੂਤਕੁ ਲੋਭੁ ਹੈ ਜਿਹਵਾ
ਸੂਤਕੁ ਕੂੜੁ॥ ਅਖੀ ਸੂਤਕੁ ਵੇਖਣਾ ਪਰ ਤ੍ਰਿਅ ਪਰ ਧਨ ਰੂਪੁ॥
ਕੰਨੀ ਸੂਤਕੁ ਕੰਨਿ ਪੈ ਲਾਇਤਬਾਰੀ ਖਾਹਿ॥ ਨਾਨਕ ਹੰਸਾ ਆ
ਦਮੀ ਬਧੇ ਜਮਪੁਰਿ ਜਾਹਿ॥੨॥ ਮ:੧॥ ਸਭੋ ਸੂਤਕੁ ਭਰਮੁ
ਹੈ ਦੂਜੈ ਲਗੈ ਜਾਇ॥ ਜੰਮਣੁ ਮਰਣਾ ਹੁਕਮੁ ਹੈ ਭਾਣੈ ਆਵੈ ਜਾ
ਇ॥ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਪਵਿਤ੍ਰੁ ਹੈ ਦਿਤੋਨੁ ਰਿਜਕੁ ਸੰਬਾਹਿ॥ ਨਾਨਕ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਜਿਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੁਝਿਆ ਤਿਨਾ ਸੂਤਕੁ ਨਾਹਿ ॥੩॥ ਪਉੜੀ ॥
ਸਤਿਗੁਰੁ ਵਡਾ ਕਰਿ ਸਾਲਾਹੀਐ ਜਿਸੁ ਵਿਚਿ ਵਡੀਆ ਵਡਿ
ਆਈਆ ॥ ਸਹਿ ਮੇਲੇ ਤਾ ਨਦਰੀ ਆਈਆ ॥ ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਣਾ ਤਾ ਮਨਿ
ਵਸਾਈਆ ॥ ਕਰਿ ਹੁਕਮੁ ਮਸਤਕਿ ਹਥੁ ਧਰਿ ਵਿਚਹੁ ਮਾਰਿ ਕਢੀ
ਆ ਬੁਰਿਆਈਆ ॥ ਸਹਿ ਤੁਠੈ ਨਉ ਨਿਧਿ ਪਾਈਆ ॥੧੮॥ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਕਹਾ ਕਿ ਜੇ ਸੂਤਕ ਮੰਨਣਾ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਸਭ ਮੈ ਵਿਚੇ ਸੂਤਕ ਹੈ ਕ
ਯੋਂ ਕਿ ਗੋਹੇ ਅਤੇ ਲਕੜੀਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਜੀਉ ਜੰਮਦੇ ਮਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਅੰ
ਨ ਦੇ ਦਾਣਿਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਜੀਵ ਹੈਂ ਅਰ ਜਲ ਵਿਚ ਭੀ ਜੀਵ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਸੇ
ਨੂੰ ਹਰਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਸੂਤਕ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਤਰਹਿ ਸੂਤਕ ਕਾ ਭਰਮ ਨਹੀਂ ਉ
ਤਰਤਾ ਅਰ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰ ਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਸੂਤਕ ਉਤਾਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਤ
ਰਤਾ ਹੈ ॥੧॥ ਮਨ ਦਾ ਜੋ ਸੂਤਕ ਹੈ ਸੋ ਲੋਭ ਹੈ ਅਰ ਜੀਭ ਦਾ ਸੂਤ
ਕ ਕੂੜ ਬੋਲਣਾ ਹੈ ਅਰ ਅਖੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਸੂਤਕ ਹੈ ਸੋ ਪਰਾਈਆਂ ਇ
ਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇਖਣ ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਪਰਾਇਆ ਧਨ ਦੇਖਣ ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕੰਨਾਂ
ਨੂੰ ਜੋ ਸੂਤਕ ਹੈ ਸੋ ਚੁਗਲੀ ਸੁਣਨ ਦਾ ਹੈ ॥ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਜੋ ਜੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਸੋ ਜਮ ਦੀ ਪੁਰੀ ਬਧੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ॥ ਦਾਸ
ਤੇ ਜੋ ਸੂਤਕ ਹੈ ਸੋ ਭਰਮ ਹੈ ਅਰ ਅਗਿਆਨ ਕਰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ
ਜੰਮਣਾ ਤੇ ਮਰਨਾ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਦਾ
ਭਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੰਮਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਹੀ ਮਰਦਾ ਹੈ ਅ
ਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਜੋ ਰਿਜ਼ਕ ਬਣਾਇ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜੀਆਂ ਦਾ ਜੋ ਉਸ ਦਾ ਖਾ
ਣਾ ਪੀਣਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਨਾਂ ਗੁਰਮੁ
ਖਾਂ ਬੁਝਿਆ ਹੈ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸੂਤਕ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ॥੩॥ ਪਉੜੀ ਕਹਤੀ
ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਵਡਾ ਕਰ ਸਲਾਹੀਐ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਵਡੀਆਂ ਵਡਿ
ਆਈਆਂ ਹੈਂ ਪਰ ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਪਰਮੇਸਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕੀਤਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੧੨੪ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਨਜਰ ਆਵਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਰ ਜਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੁਠਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ
ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਸੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਸਬਦ ਰੂਪੀ ਹਥ
ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਮਸਤਕ ਪਰ ਰਖਿਆ ਹੈ ਤਿਸ ਦੀਆਂ ਬੁਰਿਆਈਆਂ ਦੇ
ਚੋਂ ਮਾਰ ਕਢੀਆਂ ਹਨ ਅਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੁਠਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਉ ਨਿਧਾਂ ਪਾਈਆਂ
ਹੈਨ ॥੧੮॥ ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧ ॥ ਪਹਿਲਾ ਸੁਚਾ ਆਪਿ ਹੋਇ ਸੁਚੈ ਬੈ
ਠਾ ਆਇ ॥ ਸੁਚੇ ਅਗੈ ਰਖਿਓਨੁ ਕੋਇ ਨ ਭਿਟਿਓ ਜਾਇ ॥ ਸੁਚਾ
ਹੋਇ ਕੈ ਜੇਵਿਆ ਲਗਾ ਪੜਣਿ ਸਲੋਕੁ ॥ ਕੁਹਥੀ ਜਾਈ ਸਟਿ
ਆ ਕਿਸੁ ਏਹੁ ਲਗਾ ਦੋਖੁ ॥ ਅੰਨੁ ਦੇਵਤਾ ਪਾਣੀ ਦੇਵਤਾ ਬੈਸੰ
ਤਰੁ ਦੇਵਤਾ ਲੂਣੁ ਪੰਜਵਾ ਪਾਇਆ ਘਿਰਤੁ ॥ ਤਾ ਹੋਆ ਪਾ
ਕੁ ਪਵਿਤੁ ॥ ਪਾਪੀ ਸਿਉ ਤਨੁ ਗਡਿਆ ਥੁਕਾ ਪਈਆ ਤਿਤੁ ॥
ਜਿਤੁ ਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਨ ਊਚਰਹਿ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਰਸ ਖਾਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਏ
ਵੈ ਜਾਣੀਐ ਤਿਤੁ ਮੁਖਿ ਥੁਕਾ ਪਾਹਿ ॥੧॥ ਮਃ ੧ ॥ ਭੰਡਿ ਜੰਮੀਐ
ਭੰਡਿ ਨਿੰਮੀਐ ਭੰਡਿ ਮੰਗਣੁ ਵੀਆਹੁ ॥ ਭੰਡਹੁ ਹੋਵੈ ਦੋਸਤੀ ਭੰਡਹੁ
ਚਲੈ ਰਾਹੁ ॥ ਭੰਡੁ ਮੁਆ ਭੰਡੁ ਭਾਲੀਐ ਭੰਡਿ ਹੋਵੈ ਬੰਧਾਨੁ ॥ ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀ
ਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ ॥ ਭੰਡਹੁ ਹੀ ਭੰਡੁ ਊਪਜੈ ਭੰਡੈ ਬਾਝੁ ਨ ਕੋਇ ॥
ਨਾਨਕ ਭੰਡੈ ਬਾਹਰਾ ਏਕੋ ਸਚਾ ਸੋਇ ॥ ਜਿਤੁ ਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸਾਲਾਹੀ
ਐ ਭਾਗਾ ਰਤੀ ਚਾਰਿ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇ ਮੁਖ ਊਜਲੇ ਤਿਤੁ ਸਚੈ ਦਰਬਾ
ਰਿ ॥੨॥ ਪਉੜੀ ॥ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਆਪਣਾ ਜਿਸੁ ਨਾਹੀ ਸੋ ਚੁ
ਣਿ ਕਢੀਐ ॥ ਕੀਤਾ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਆਪੇ ਹੀ ਲੇਖਾ ਸੰਢੀਐ ॥
ਜਾ ਰਹਣਾ ਨਾਹੀ ਐਤੁ ਜਗਿ ਤਾ ਕਾਇਤੁ ਗਾਰਬਿ ਹੰਢੀਐ ॥ ਮੰਦਾ
ਕਿਸੈ ਨ ਆਖੀਐ ਪੜਿ ਅਖਰੁ ਏਹੋ ਬੁਝੀਐ ॥ ਮੂਰਖੈ ਨਾਲਿ
ਨ ਲੁਝੀਐ ॥੧੯॥ ਤੌ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਪਹਿਲੇ ਸੁਚਾ
ਆਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਫੇਰ ਸੁਚੇ ਚੌਂਕੇ ਤੇ ਜਾਇ
ਬਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸੁਚਾ ਜੋ ਰਸੋਈਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਗੇ ਆਣ ਰਖਦਾ

ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਚਾ ਹੋਇਕੈ ਓਹ ਖਾਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਭੁਲਾ ਕਰਕੈ ਓਹ ਸਲੋਕ ਪ
ੜਤਾ ਹੈ ਪਰ ਓਹ ਜੋ ਵਿਸਟਾ ਕਰਕੈ ਬਾਹਰ ਸੁਟ ਆਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਓਹ
ਕਿਸੇ ਨੇ ਦੇਖ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਅਨ ਭੀ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਪਾਣੀ ਭੀ ਦੇਵ
ਤਾ ਹੈ ਅਰ ਬੈਸੰਤਰ ਭੀ ਦੇਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਲੂਣ ਭੀ ਅਤੇ ਪੰਜਵਾਂ ਘ੍ਰਿਤ ਪਾ
ਈਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਪਾਪੀ ਵਿਚ ਜੋ ਪਈਤਾ ਹੈ ਸੋ
ਥੁਕ ਪਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂਤੇ ਜਿਸ ਮੁਖ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਉਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕ
ਲਦਾ ਸੋ ਮੁਖ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਥੁਕਾਂ ਪਉਣ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹੈ
॥੧॥ ਏਹ ਮਨੁਖ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਨਾਮ ਕਰਕੈ ਹੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤੇ ਜ
ਬ ਮਾਤਾ ਕੇ ਉਦਰ ਮੈਂ ਨਿਮਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤਦ ਭੀ ਭਿਟੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰ ਜੰਮਤ੍ਹਾ
ਹੈ ਤਦ ਭੀ ਭਿਟੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਇਸ ਕਾ ਮੰਗਣਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਦ ਭੀ ਭਿਟੀ ਹੋ
ਤੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਇਸ ਕਾ ਵਿਆਹ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਦ ਭੀ ਭਿਟੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਇ
ਸ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨਾਲ ਦੇ ਮਰਤੀ ਹੈ ਤਦ ਭੀ ਭਿਟੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਕਿ ਧੂਰੋਗਾ
ਹਤੁਰਦਾ ਹੈ ਤਦ ਭੀ ਭਿਟੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਮਰਦਾ ਹੈ ਤਦ ਭੀ ਭਿਟੀ ਹੋਤੀ
ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਇਸ ਕੇ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਮ ਕਉ ਭੁਲੀਤਾ ਹੈ ਤਦ ਭੀ ਭਿਟੀ ਹੋਤੀ ਹੈ
ਤਾਂਤੇ ਭਿਟ ਦਾ ਹੀ ਸਭ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਕੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ
ਨਾਮ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਕਿਉਂ ਮੰਦਾ ਕਹੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਤੇ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੈ ਅਰ ਭਿਟ ਸੇ
ਭਿਟ ਉਪਜਤਾ ਹੈ ਅਰ ਭਿਟ ਹਾ ਬਿਨਾਂ ਉਪਜਿਆ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਤਾਂਤੇ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਿਟੀ ਤੇ ਬਾਹਰ ਏਕੋ ਸਚਾ ਪੁਰਖ ਹੈ ਅਰ
ਜਿਸ ਮੁਖ ਕਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਹਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਹੀ ਦੇ ਭਾਗ
ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਖ ਭੀ ਉਜਲੇ ਹੋਤੇ ਹਨ ॥੨॥ ਆਪ ਉਚਰੀ ਕਹਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਭ
ਕੋਈ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਖਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੋ ਭੁਣ
ਕਢੀਏ ਅਰ ਆਪੇ ਆਪਣੇ ਜੋ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਆਪੇ ਹੀ ਪਾਵਣਾ ਹੈ ਅਰ
ਜੋ ਇਸ ਜਗਤ ਵਿਚ ਰਹਿਨਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਗਰਬ ਕਿਉਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਮੰਦਾ
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਖਣਾ ਅਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਏਹੋ ਅਖਰ ਬੁਝਣਾ ਹੈ ਅਰ ਮੂਰਖ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੧੨੬ ਨਾਸ ਗਲ ਨਹੀ ਕੀਤੀ ਚਾਹੀਦੀ ॥੧੯॥ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜੋ ਦੀਵਾਨ ਦਾ ਗੁਰੂ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਆ ਅਸੀ ਤੈਨੂੰ ਮੂਰਖ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਰਮਾਂ ਤੇ ਦੂਰ ਹੋਇਆ ਫਿਰਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ॥ ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥

॥ ਨਾਨਕ ਫਿਕੈ ਬੋਲਿਐ ਤਨੁ ਮਨੁ ਫਿਕਾ ਹੋਇ ॥ ਫਿਕੋ ਫਿਕਾ ਸਦੀਐ ਫਿਕੇ ਫਿਕੀ ਸੋਇ ॥ ਫਿਕਾ ਦਰਗਹ ਸੁਟੀਐ ਮੁਹਿ ਥੁਕਾ ਫਿਕੇ ਪਾਹਿ ॥ ਫਿਕਾ ਮੂਰਖੁ ਆਖੀਐ ਪਾਣਾ ਲਹੈ ਸਜਾਇ ॥੧॥ ਮ: ੧ ॥ ਅੰਦਰਹੁ ਝੂਠੇ ਪੈਜ ਬਾਹਰਿ ਦੁਨੀਆ ਅੰਦਰਿ ਫੈਲੁ ॥ ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਜੇ ਨਾਵਹਿ ਉਤਰੈ ਨਾਹੀ ਮੈਲੁ ॥ ਜਿਨ ਪਟੁ ਅੰਦਰਿ ਬਾਹਰਿ ਗੁਦੜੁ ਤੇ ਭਲੇ ਸੰਸਾਰਿ ॥ ਤਿਨ ਨੇਹੁ ਲਗਾ ਰਬ ਸੇਤੀ ਦੇਖਨੇ ਵੀਚਾਰਿ ॥ ਰੰਗਿ ਹਸਹਿ ਰੰਗਿ ਰੋਵਹਿ ਚੁਪ ਭੀ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ॥ ਪਰਵਾਹ ਨਾਹੀ ਕਿਸੈ ਕੇਰੀ ਬਾਝੁ ਸਚੇ ਨਾਹ ॥ ਦਰਿ ਵਾਟ ਉਪਰਿ ਖਰਚੁ ਮੰਗਾ ਜਬੈ ਦੇਇ ਤ ਖਾਹਿ ॥ ਦੀਬਾਨੁ ਏਕੋ ਕਲਮ ਏਕਾ ਹਮਾ ਤੁਮਾ ਮੇਲੁ ॥ ਦਰਿ ਲਏ ਲੇਖਾ ਪੀੜਿ ਛੁਟੈ ਨਾਨਕਾ ਜਿਉ ਤੇਲੁ ॥੨॥ ਪਉੜੀ ॥ ॥ ਆਪੇ ਹੀ ਕਰਣਾ ਕੀਓ ਕਲ ਆਪੇ ਹੀ ਤੈ ਧਾਰੀਐ ॥ ਦੇਖਹਿ ਕੀਤਾ ਆਪਣਾ ਧਰਿ ਕਚੀ ਪਕੀ ਸਾਰੀਐ ॥ ਜੋ ਆਇਆ ਸੋ ਚਲਸੀ ਸਭੁ ਕੋਈ ਆਈ ਵਾਰੀਐ ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਜੀਅ ਪਰਾਣ ਹਹਿ ਕਿਉ ਸਾਹਿਬੁ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰੀਐ ॥ ਆਪਣ ਹਥੀ ਆਪਣਾ ਆਪੇ ਹੀ ਕਾਜੁ ਸਵਾਰੀਐ ॥੨੦॥ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਫਿਕਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਤਨੁ ਮਨੁ ਫਿਕਾ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਜਿਸ ਘਰ ਅਗਨਿ ਲਗਦੀ ਹੈ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਘਰ ਨੂੰ ਸਾੜਦੀ ਹੈ ਅਰ ਪਿਛੇ ਹੋਰ ਹਮਸਾਏ ਤੇ ਪਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਭੀ ਸਾੜਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਪਾਣੀ ਪਾਇ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਤੈਸੇ ਜੋ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਉਸ ਦਾ ਤਨ ਮਨ ਜਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛੇ ਜਿਸ ਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਜੇ ਤਾਂ ਉਸ ਅਗੇ ਸਾਂਤਕੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੇ ਅੱਗੇ ਓਹ ਭੀ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਭੀ ਜਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਫਿਕੇ ਦਾ ਨਾਮ ਭੀ ਫਿਕਾ ਸਦੀਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਕੇ ਦੀ ਕਿਨ ਸੋਇ ਭੀ ਫਿਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਕਾ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚੋਂ ਸੁਟ ਘਤੀਦਾ ਹੈ ਅਰ ਫਿਕੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਥੁਕਾਂ ਪਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਥੋਂ ਵਡੇ ਨਾਲ ਫਿਕਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਨੀਆਂ ਦੀ ਸਜਾਇ ਪਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰਿ ਕੂੜ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਸਾਧਾਂ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਸਾਂਗ ਬਣਾਇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਬਦਕਰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਜੇ ਸਭ ਲਗ ਅੰਦਰੋਂ ਸੁਚੇ ਨਾਂ ਹੋਵਣ ਭਾਵੇਂ ਅਠਸਠ ਤੀਰਥ ਨਾਵਣ ਤਾ ਭੀ ਅੰਦਰੋਂ ਮੈਲ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਚ ਹੈ ਸੋ ਬਾਹਰ ਭਾਵੇਂ ਜੇਹਾ ਭੇਖ ਧਰਨ ਸੋਈ ਭਲੇ ਹੈਨ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦਾ ਨੇਹੁ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਲ ਲਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬਦ ਨੂੰ ਵੀਚਾਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਰੰਗ ਕਰਕੇ ਹਸਦੇ ਭੀ ਹੈਨ ਅਰ ਚੁਪ ਭੀ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਬਾਝੋਂ ਸਚੇ ਨਾਉਂ ਹੋਰ ਪਰਵਾਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਰਖਦੇ ਅਰ ਇਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਦੁਆਰਿਓਂ ਮੰਗਦੇ ਹੈਨ ਹੋਰ ਮਨੁਖ ਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਰਖਦੇ ਅਰ ਓਹ ਦਿਵਾਨ ਨੂੰ ਭੀ ਇਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੇਖ ਭੀ ਇਕੋ ਜਾਣਦੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਜੋ ਨਸੇ ਅਭਿਆਨ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਤੇਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਧਰਮਰਾਇ ਅਗੇ ਲੇਖਾ ਦੇਨਗੇ ਅਰ ਜਿਓਂ ਤੇਲੀ ਤਿਲਾਂ ਨੂੰ ਪੀੜਦਾ ਹੈ ਤਿਉਂ ਪੀੜੀਅਨਗੇ ॥੨॥

ਪਉੜੀ ਕਹਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਮਹਾਰਾਜ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਬਾਣੀ ਰਚੀ ਹੈ ਅਰ ਆਪ ਹੀ ਜੀਆਂ ਮੈਂ ਕਲਾ ਧਾਰੀ ਹੈ ਅਰ ਚਾਰ ਜੁਗ ਚੌਪੜ ਰਚੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਚੌਰਾਸੀ ਖਾਨੇ ਚੌਰਾਸੀ ਲਖ ਜੀਅ ਜੂਨ ਰਚੇ ਹੈਂ ਅਰ ਚਾਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚਾਰ ਵਰਨ ਰਚੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੀਨ ਗੁਣਾਂ ਕੇ ਪਾਸੇ ਰਚੇ ਹਨ ਸੋ ਜਗਤ ਆਵਾਗਉਣ ਰਚਿਆ ਹੈ ਅਰ ਪਕੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਕਚੀਆਂ ਕਾ ਸਿਰ ਉਚਾ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਜਿਸ ਕਾ ਮਨ ਨਾਮ ਕੇ ਸਾਥ ਜੁੜਿਆ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਮਰਣ ਤੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਆਪਣੇਂ ਹਥੀਂ ਆਪਣਿਆ ਪੇਕਾਰਜ ਸਵਾ
ਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਜਬ ਇਤਨੇ ਬਚਨ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਣ ਖ੍ਰੀਅਰ
ਦਿਵਾਨ ਭੀ ਆਨ ਚਰਣੀ ਲਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਉਥੋਂ ਵਿਦਾ ਹੋਕੇ ਘਰ ਆਇ
ਆ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਅਸਾਡੇ ਨਾਲ ਮੋਦੀਖਾਨੇ ਦਾ ਲੇਖਾ
ਤੁਸੀ ਕਰੋ ਤਾਂ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲੇਖਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਪਰਗਣੇ ਦੀ ਆਮਦਨ
ਭੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਅਰ ਪੰਜ ਹਜਾਰ ਰੁਪਈਆ ਭੀ ਦੀਵਾਨ ਵਧੀਕ
ਕਾਢਿਆ ਤਾਂ ਫੇਰ ਬਾਬੇ ਨੇ ਜੈਰਾਮ ਨੂੰ ਆਇਕੇ ਹਟੀ ਵਿਖਾਲ ਦਿਤੀ ਜੋ ਸ
ਭ ਪਦਾਰਥਾਂ ਕਰਕੇ ਭਰਪੂਰ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਆਪ
ਣਾਂ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲੋ ਅਰ ਮੈਂ ਤੁਸਾਡਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਜੈਰਾਮ ਮਿੰਨਤ
ਕੀਤੀ ਜੋ ਜੀ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਦੋਸ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਖਾਨ ਨੂੰ ਖਬਰ ਹੋਈ
ਸੋ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਦਿਵਾਨ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਚੜਕੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਡੇਰੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਬਾ
ਬਾ ਝਲਾਂਘੇ ਹੀ ਨਾਲ ਟਹਲੀਏ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਵੇਈਂ ਤੇ ਇਸਨਾਨ ਕਰਨ ਆ
ਇਆ ਅਰ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰਕੇ ਟਹਲੀਏ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ਆਪ ਤੁਬੀ ਮਾ
ਰੀ ਤਾਂ ਵਿਚੇ ਹੀ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੇ ਦੇਸ ਨੂੰ ਚਲਿਆ ਗਇਆ ਤਾਂ ਦੁਇ ਪਹਿ
ਰ ਤੀਕ ਬੈਠ ਬੈਠਕੇ ਟਹਲੀਆ ਬਸਤ੍ਰ ਘਰ ਲੈ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ
ਆਖਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਵਿਚ ਵੇਈਂ ਦੇ ਇਸਨਾਨ ਕਰਨ ਵੜਿਆ ਸੀ ਅ
ਰ ਫੇਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਂ ਖਾਨ ਉਥੇ ਮਹਾਂਜਾਲ ਲੈਕੇ ਗਇਆ ਅ
ਰ ਸਾਰੇ ਜੋਧ ਬਾਧ ਕੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਘਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਭ ਲਗੇ ਅ
ਮਸੋਸ ਕਰਨ ਤਾਂ ਅਠਵੇਂ ਦਿਨ ਬਾਬਾ ਫੇਰ ਉਸੇ ਹੀ ਘਾਟੇਂ ਨਿਕਲਿਆ
ਅਰ ਵਿਚ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਾਲ ਜੋ ਦਰ ਦੀ ਗੋਸਟ ਕਰਿਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਰ
ਨਿਰੰਕਾਰ ਤੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਜੋ ਤੇਰਾ ਦਰ ਕੇਹੜਾ ਹੈ ਅਰ ਘਰ ਕੇਹੜਾ ਹੈ
ਜਿਥੇ ਤੂੰ ਬਹਕੇ ਸਭ ਸੈ ਨੂੰ ਸਮਾਲਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਰੰਕਾਰ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਜਹਾਂ ਮੇਰਾ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਹਾਂ ਮੇਰਾ ਦਰ ਹੈ ਅਰ ਤਹਾਂ ਹੀ ਮੇਰਾ
ਘਰ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਹੋਈ ਤੁਸੀਂ ਜਾਓ ਅਰ ਤੀਰਥਾਂ ਪਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਾਇਕੇ ਸਤਿਨਾਮਕਾ ਛਕਾ ਦਿਵਾਉ ਤਬ ਬਾਬਾ ਵੇਈਤੇ ਬਾਹਰ ਆ
ਇਆ ਅਰ ਏਹੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਹੈ ਅਰ ਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ
ਹੈ ਤਬ ਖਾਨ ਕੋ ਖਬਰ ਹੋਈ ਅਰ ਖਾਨ ਕਾਜੀ ਕੋ ਲੈਕਰ ਆਇਆ
ਸੋ ਲੈਕਰ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਆਨ ਮਿਲਿਆ ਤਬ ਕਾਜੀ ਪੁਛਿਆ ਹੇ ਨਾਨਕ ਤੂੰ ਜੋ
ਕਹਿੰਦਾ ਹੈਂ ਨਾ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਹੈ ਅਰ ਨਾ ਕੋਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੈ ਸੋ ਤੁਧ ਨੇ ਕੀ
ਆ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤਬ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਹਿੰਦੂਆਂ ਕੇ ਕਰਮ ਕਰੇ ਸੋ ਹਿੰਦੂ
ਹੋਵੇ ਅਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਕਰੇ ਸੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਾਜੀ
ਪੁਛਿਆ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਕੇਹੜੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ
ਮੁਸਲਮਾਣੁ ਕਹਾਵਣੁ ਮੁਸਕਲੁ ਜਾ ਹੋਇ ਤਾ ਮੁਸਲਮਾਣੁ ਕਹਾਵੈ ॥ ਅ
ਵਲਿ ਅਉਲਿ ਦੀਨੁ ਕਰਿ ਮਿਠਾ ਮਸਕਲ ਮਾਨਾ ਮਾਲੁ ਮੁਸਾਵੈ ॥ ਹੋਇ
ਮੁਸਲਿਮੁ ਦੀਨ ਮੁਹਾਣੈ ਮਰਣ ਜੀਵਣ ਕਾ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਵੈ ॥ ਰਬ ਕੀ ਰਜਾ
ਇ ਮੰਨੇ ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਕਰਤਾ ਮੰਨੇ ਆਪੁ ਗਵਾਵੈ ॥ ਤਉ ਨਾਨਕ ਸਰਬ
ਜੀਆ ਮਿਹਰੰਮਤਿ ਹੋਇ ਤ ਮੁਸਲਮਾਣੁ ਕਹਾਵੈ ॥੧॥ ਤਬ ਕਾਜੀ ਕ
ਹਿਆ ਹਿੰਦੂਆਂ ਕੇ ਕਰਮ ਕੇਹੜੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ ॥ ਮਃ
੧॥ ਪਰਹਰਿ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧੁ ਝੂਠੁ ਨਿੰਦਾ ਤਜਿ ਮਾਇਆ ਅਹੰਕਾਰੁ ਚੁਕਾਵੈ ॥
ਤਜਿ ਕਾਮੁ ਕਾਮਨੀ ਮੋਹੁ ਤਜੈ ਤਾ ਅੰਜਨੁ ਮਾਹਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਪਾਵੈ ॥ ਤਜਿ
ਮਾਨੁ ਅਭਿਮਾਨੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁਤ ਦਾਰਾ ਤਜਿ ਪਿਆਸ ਆਸ ਰਾਮ ਲਿਵ ਲਾਵੈ ॥
ਨਾਨਕ ਸਾਚਾ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਾਚਿ ਸਬਦਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਵੈ ॥੨॥
ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ॥ ਮੁਸਲਮਾਣ ਭੀ ਕਹਾਵਣ ਮੁਸਕਲ ਹੈ ਕਯੋਂ ਜੋ ਏ
ਤਨੇ ਧਰਮ ਹੋਵਨ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਹਾਵੇ ਜੋ ਪਹਲੇ ਦੀਨ ਨੂੰ ਮਿਠਾ ਕਰ
ਕੇ ਮਾਲ ਧਨ ਮੁਸਲਕ ਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸਾਵੇ ਅਰਥਾਤ ਬਖਸੇ ਅਤੇ ਆਪਣਾ
ਮਾਣ ਭੀ ਘਟਾਵੇ ਅਰ ਆਪਣੇ ਪੈਕੰਬਰ ਦੇ ਦੀਨ ਤੇ ਮੁਕਾਮ ਹੋਵੇ ਅਤੇ
ਮਰਣ ਤੇ ਜੀਵਣ ਦਾ ਭਰਮ ਨਾਂ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਰਬ ਦੀ ਰਜਾਇ ਸਿਰ ਤੇ ਮੰਨੇ
ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਮੰਨੇ ਅਤੇ ਆਪਾ ਵਿਚੋਂ ਦੂਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਸਰਬ ਜੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਰਾਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਤਦ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਹਾਵੇ॥
ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਕਰਮ ਏਹ ਹਨ ਕਿ ਕਾਮ ਨੂੰ ਅਰ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਝੂਠ ਨੂੰ ਅਰ ਨਿੰ
ਦਾ ਨੂੰ ਅਰ ਅਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਕਾਵੈ ਅਰ ਕਾਮਨੀਆਂ ਨਾਲ ਮੋਹ ਤ੍ਰੀਤ ਤਜੈ
ਤਾਂ ਜਗਤ ਵਿਚ ਹੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਪਾਵੈ ਅਰ ਮਾਨ ਤ੍ਰੀਤ ਤਜੈ ਅਰ ਅਤਿ
ਮਾਨ ਨੂੰ ਤਜੈ ਅਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ ਤਜੈ ਅਰ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਦੀਆ
ਸਨੂੰ ਛਡਕੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਨਾਲ ਲਿਵ ਲਾਵੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ
ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਚੁ ਇਸਦੇ ਮਨ ਵਸੈ ਤਾਂ ਸਬਦ ਕਰਕੇ ਸਚੇ ਹਰਿਨਾਮ ਵਿ
ਚ ਸਮਾਵੈ ਸੋ ਜਦ ਇਹ ਬਚਨ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਕਾਜ਼ੀ ਚੁਪ ਕਰ
ਰਹਿਆ ਅਰ ਬਾਬਾ ਮਸਤਾਨਾ ਹੀ ਫਿਰੈ ਅਤੇ ਜੇ ਭੁਖ ਲਗੇ ਸ ਤਾਂ ਰੇਤ
ਦੀ ਤਲੀ ਚਾਇ ਮਾਰੇ ਅਰ ਕਦੀ ਅਕ ਦੇ ਪਤ੍ਰ ਤੋੜ ਖਾਵੈ ਅਰ ਸਹਿਰ ਵਿ
ਚ ਵੜੇ ਹੀ ਨਾਹੀਂ ਅਰ ਜੇ ਸਵੇਂ ਤਾਂ ਰੋੜਾਂ ਦੀ ਵਿਛਾਈ ਚਾਇ ਕਰੇ ਜੇ ਨੀਂਦਰ
ਨਾਂ ਪਵੇ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਫੇਰ ਖਾਨ ਬਾਬੇ ਦੇ ਪਾਸ ਲਗਾ ਜਾਵਣ ਤਾਂ ਕਾਜ਼ੀ
ਆਖਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਇਕੇ ਹਿੰਦੂ ਕੇ ਪਾਸ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਸੋ ਉ
ਸਨੂੰ ਇਥੇ ਹੀ ਸਦ ਲਵੇ ਤਾਂ ਖਾਨ ਦੇ ਆਦਮੀ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਸਦਨ ਗਏ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਤੇਰੇ ਖਾਨ ਦੀ ਅਤੇ ਕਾਜ਼ੀ ਦੀ ਕੀ ਪਰਵਾਹ ਪਈ ਹੈ
ਤਾਂ ਆਦਮੀ ਫੇਰ ਆਏ ਅਰ ਖਾਨ ਨੂੰ ਸਭ ਸੁਨਾਇਆ ਤਾਂ ਖਾਨ ਆਖਿ
ਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਬ ਜਾਇਕੇ ਕਹਹੁ ਜੋ ਵਾਸਤੇ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਸਨੂੰ ਦੀਦਾਰ
ਦੇਹ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਆਇਆ ਅਰ ਅਗੇ ਖਾਨ ਤੇ ਕਾਜ਼ੀ ਨਿਵਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਲ
ਗੇ ਸੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਹਸਿਆ ਅਰ ਕਾਜ਼ੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਹੇ ਖਾਨ ਜੀ ਏਹ ਹਿੰ
ਦੂ ਅਸਾਡੀ ਨਿਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਹਸਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਖਾਨ ਪੁਛਿਆ ਜੋ ਬਾਬਾ ਤੂੰ ਅਸਾਡੀ
ਨਿਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਹਸਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਆਡੀ ਨਿਵਾਜ਼ ਕਬੂਲ
ਨਹੀਂ ਪਈ ਤਾਂ ਖਾਨ ਕਹਿਆ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਬੂਲ ਪਈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿ
ਆ ਕਿ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਉਜ਼ੂ ਕਰਦੇ ਆਹੇ ਤਾਂ ਤੁਸਾਡਾ ਰਿਦਾ ਖੁਦਾਇ ਵਲ ਹੈ
ਸੀ ਅਰ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਨਿਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਕਾਜ਼ੀ ਦਾ ਰਿਦਾ ਖੁਦਾਇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਵਲੋਂ ਫਿਰ ਕੇ ਮਾਇਆ ਵਲ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸਾਡੀ ਨਿਮਾਜ ਕਬੂ
ਲ ਨਾ ਪਈ ਕਿਓਂ ਕਿ ਜੇ ਵਕਤੀਆਂ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਠਉੜ ਨਹੀ ਹੋਂਤਾ ਤਾਂ ਸੋ ਤਿ
ਆਂ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਕਦ ਠਉੜ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਾਜੀ ਕਹਿਆ ਜੇ ਤੂੰ ਜਾਣਨਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਦਸ ਮੇ
ਰਾ ਹਿਰਦਾ ਕਿਥੇ ਗਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੇਰੇ ਘਰ ਘੋੜੀ ਸੂਈ
ਸੀ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਖੂਹ ਸੀ ਸੋ ਤੁਧ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮਤ ਵਿਛੇਰਾ ਖੂਹ
ਵਿਚ ਪੈ ਮਰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੁਣਕਰ ਕਾਜੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਇ ਗਇਆ
ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਜੀ ਪੁਛਿਆ ਨਾਨਕ ਜੀ ਤੂੰ ਹਿੰਦੂ ਹੈਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾ
ਬਾ ਬੋਲਿਆ॥ ਕੋਈ ਆਖੇ ਭੂਤਨਾ ਕੋ ਈ ਕਹੈ ਬੇਤਾਲਾ ਕੋਈ ਆ
ਖੇ ਆਦਮੀ ਨਾਨਕ ਵੇਚਾਰਾ ਭਇਆ ਦਿਵਾਨਾ ਸਾਹ ਕਾ ਨਾਨਕ ਬਉਰਾ
ਨਾ ਮੈ ਹਰਿ ਬਿਨ ਅਵਰ ਨ ਜਾਨਾ ਤਾ ਦਿਵਾਨਾ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਭੈ ਦਿਵਾ
ਨਾ ਹੋਇ ਏਕੀ ਸਾਹਿਬ ਬਾਹਰਾ ਦੂਜਾ ਅਵਰ ਨ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ਤਾ ਦਿਵਾਨਾ
ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਭੈ ਨਾਚੇ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ਏਕੀ ਸਾਹਿਬ ਬਾਹਰਾ ਅਵਰ ਨ ਦੂ
ਜੀ ਜਾਇ ਤਉ ਦਿਵਾਨਾ ਜਾਣੀਐ ਜਉ ਸਾਹਿਬ ਧਰੇ ਪਿਆਰ ਮੰਦਾ
ਜਾਣੈ ਆਪ ਕਉ ਅਵਰ ਭਲਾ ਸੰਸਾਰ॥ ਜਾਂ ਇਹ ਸਲੋਕ ਬਾਬੇ ਕਹਿ
ਆ ਤਾਂ ਕਾਜੀ ਕਹਿਆ ਜੀ ਇਸ ਦਾ ਮਾਇਨਾ ਸੁਣਾਵੋ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਮਝੀ
ਏ ਤਬ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਜੋ ਗਿਆਨੀ ਪੁਰਖ ਹੈਨ ਸੋ ਸਭਨਾਂ ਮੇਂ
ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਜੋਤ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਜੋ ਅਗਿਆਨੀ ਹੈਨ ਸੋ ਇ
ਨਾ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੂਤਨਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕੋਈ ਬੇਤਾ
ਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਇਸ ਜੋਤ ਨੂੰ ਕੋ
ਈ ਸੁੰਨਤ ਕਰਾਇਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਇਸ ਜੋਤ ਨੂੰ ਕੋ
ਈ ਤਿਲਕ ਜੰਞੂ ਪਾਇਕੇ ਹਿੰਦੂ ਕਹਾਇੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਦਿਵ
ਨਾ ਹੋਇ ਗਇਆ ਹਾਂ ਸੋ ਮੈਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੇ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਨਹੀ ਜਾਣਦਾ
ਅਰ ਇਕ ਬੁਧ ਹੀਣ ਭੀ ਦਿਵਾਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਓਹ ਦਿਵਾਨੇ ਨਹੀਂ ਕ
ਹੀਤੇ ਕਿਓਂ ਕਿ ਦਿਵਾਨੇ ਹੋਨ ਜੋ ਸਮਝਣ ਭੀ ਅਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਭੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਰਕੇ ਜਗਤ ਵਲੋਂ ਦਿਵਾਨੇ ਭੀ ਹੋ ਰਹਦੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਦਿਵਾਨੇ ਸੇ ਹੈਨ ਜੋ ਗੁਰੂ ਦੀ
ਚਾਕਰੀ ਕਮਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਇਕ ਸਾਹਿਬ ਤੇਂ ਬਿਨਾਂ ਦੂਜਾ ਨਹੀ ਜਾਣਦੇ ਸੇ
ਭੀ ਦਿਵਾਨੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਦੇ ਹਨ ਸੋਈ ਦਿਵਾਨੇ ਹੈਨ ਸੋਈ ਦਿਵਾਨੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪ
ਕਉ ਮੰਦਾ ਜਾਨਦੇ ਹਨ ਅਰ ਹੋਰ ਸਭਸ ਨੂੰ ਭਲਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਏਹ
ਬਚਨ ਬਾਬੇ ਕਹੇ ਤਾਂ ਖਾਂ ਨੇ ਬੋਲਿਆ ਨਾਨਕ ਜੀ ਤੂ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਛਡ
ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਬਹੁਤ ਨਿਰਬਲ ਹੋ ਗਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ
ਬੋਲਿਆ ਤੂੰ ਤੇ ਤਾਂ ਤਰ ਅਗਲਾ ਖਾਪਿ ਖਾਂ ਪਹਿਨੈ ਦੇ ਹਾਂ ਨਵਾਜੇ ਨਾਲ
ਲਤ ਨ ਖਾਂਹੇ ਏਤੜੇ ਖੇਤਾ ਨਾਨਕ ਉਨੀ ਹਾਲਿਆ ਸਭ ਕੂੜੈ ਤੂਟੈ ਨੇ
ਹਾ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਭੈ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂ ਦਵਾਨਾ ਹੋ
ਇਆ ਹੈ ਅਰ ਮੇਰੀ ਦੇਹ ਪਈ ਖਪਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਈ ਹਿਜਦੀ ਹੈ ਜੋ
ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਲ ਜਾਨਗੇ ਤਾਂ ਕੂੜੇ ਨੇਹ ਸਭ ਟੁਟਜਾ
ਨਗੇ ਸੋ ਜਾਂ ਏਹ ਬਚਨ ਕਰਕੇ ਬਾਬਾ ਚਲਦਾ — ਰਹਿਆ ਅਰ ਬਾਹ
ਰ ਵੇਈਂ ਤੇ ਆਣ ਬੈਠਾ ਤਾਂ ਉਥੇ ਮਰਦਾਨਾ ਰਬਾਬੀ ਆਣ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆ ਭਲਾ ਕੀਤਾ ਹਈ ਅਸੀ ਤੈਨੂੰ ਉਡੀਕਦੇ
ਆਂ ਸੇ ਹੁਣ ਅਸੀ ਤੀਰਥਾਂ ਨੂੰ ਚਲਦੇ ਹਾਂ ਤੂੰ ਤਯਾਰ ਹੋਹ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿ
ਆ ਜੀ ਤੁਸੀ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਭਗਤ ਹੋ ਅਰ ਤੁਸੀ ਤਾਂ ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ ਕੁਛ ਨ
ਹੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਅੰਨ ਪਾਣੀ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਹਾਂ ਸੋ ਸਾਡੀ ਤੁਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀਕੂੰ ਨਿਭੇ
ਗੀ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆ ਤੂੰ ਸਿਦਕ ਕਰਕੇ ਚਲ ਅਸੀ ਤੈਨੂੰ
ਨੰਗਾ ਭੁਖਾ ਨਾ ਰਹਿਨ ਦੇਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਭਲਾ ਜੀ ॥ ਪ
ਉੜੀ ਤੇ ਈਸਵਰੀ ਵਲੀ ॥ ਸੁਣੀ ਪੁਕਾਰ ਦਤਾਰ ਪ੍ਰਭ ਗੁਰੁ ਨਾਨਕ
ਜਗ ਮਾਹਿ ਪਠਾਇਆ ॥ ਚਰਨ ਧੋਇ ਰਹਰਾਸ ਕਰ ਚਰਣਾਮ੍ਰਤ ਸਿਖਾਂ ਪੀਲਾ
ਇਆ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਕਲਜੁਗ ਅੰਦਰ ਇਕ ਦਿਖਾਇਆ ॥ ਚਾ
ਰੇ ਪੈਰ ਧਰਮ ਦੇ ਚਾਰ ਵਰਨ ਇਕ ਵਰਨ ਕਰਾਇਆ ॥ ਰਾਣਾ ਰੰਕ ਬਰਾਬਰੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੈਰੀਂ ਪਵਣਿ ਜਗ ਵਰਤਾਇਆ। ਉਲਟਾ ਖੇਲ ਪਿਰੰਮ ਦਾ ਪੈਰਾਂ ਉਪਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇਆ। ਕਲਿਜੁਗ ਬਾਬੇ ਤਾਰਿਆ ਸਤਿ ਨਾਮ ਪੜ੍ਹ ਮੰਤ੍ਰ ਸੁਣਾਇਆ। ਕਲਿ ਤਾਰਣ ਗੁਰੁ ਨਾਨਕ ਆਇਆ।੨੩॥੮॥

ਧਰਮ ਰੂਪ ਧੌਲ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨੇ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਅਉਤਾਰ ਧਾਰ ਕੇ ਚਰਨ ਧੋਇਕੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਪਿਲਾਇਆ ਜੋ ਇਹ ਸਿਖੀ ਦੀ ਰਹਿਰਾਸਿ ਕੀਤੀ ਅਰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਜੋ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਖਾਇਆ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਚਾਰੋ ਪੈਰ ਫੇਰ ਥਾਪੇ ਅਰ ਸਤਨਾਮ ਦੇ ਚਾਰ ਅਖਰ ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਤੇ ਤੇ ਵਾਹਗੁਰੂ ਚਾਰ ਅਖਰ ਦਾ ਜਾਪ ਕੀਤਾ ਜੋ ਵਵਾ ਵਾਸਦੇਵ ਹਾਹਾ ਹਰਿ ਗਗਾ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਰਾ ਰਾਮ ਅਰ ਚਾਰੇ ਫਲ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਜੋ ਧਰਮ ਅਰਥ ਕਾਮ ਮੋਖ ਅਰ ਚਾਰੋ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਜਾਪ ਦਸਿਆ ਜੋ ਜਾਗ੍ਰਤ ੧॥ ਸੁਪਨ ੨॥ ਸਖੋਪਤ ੩॥ ਤੁਰੀਆ ੪॥ ਅਰ ਚਾਰੇ ਕਰਮ ਬਾਣੀ ਮੇਂ ਪਾਏ ਜੋ ਭਗਤਿ ੧॥ ਗਿਆਨ ੨॥ ਜੋਗ ੩॥ ਵੈਰਾਗ ੪॥ ਅਰ ਚਹੁੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾਂ ਦਾ ਕੜਾਹ ਕੀਤਾ ਜੋ ਖੰਡ ਘਿਉ ਮੈਦਾ ਦੁਧ ਅਥਵਾ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸਬਦ ਵਿਚੋਂ ਭੀ ਸੁਟਣਵਾਲੀ ਵਸਤ ਕੋਈ ਨਹੀ ਤੇ ਕੜਾਹ ਵਿਚੋਂ ਭੀ ਸੁਟਣਵਾਲੀ ਕੋਈ ਨਹੀ ਤੇ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਚਹੁ ਵਰਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਚਹੁ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਭੀ ਕੋਈ ਖੋਟਾ ਕਰਮ ਸੁਟਨ ਵਾਲਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਖਨਾਂ ਤਾਂ ਵਾਹਗੁਰੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੋਗੇ ਤੇ ਰਾਣੇ ਅਰ ਰੰਕ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜੇੜ੍ਹਾ ਸਬਦ ਨੂੰ ਮੰਨੇਗਾ ਉਸੇ ਦਾ ਕਲਿਆਣ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਦੋਨੋ ਪੈਰੀ ਪੈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਖਨ ਉਲਟਾ ਖੇਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰ ਉਚਾ ਹੈ ਤੇ ਪੈਰ ਨੀਵੇਂ ਹਨ ਅਰ ਸਿਰ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਨਿਵਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਕਲਜੁਗ ਦੇ ਜੀਅ ਦੇ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਬਾਬੇ ਅਉਤਾਰ ਧਾਰਿਆ ਹੈ॥ ੨੩॥ ॥ਅਗੇ ਪਉੜੀ ਚੌਬੀਸਵੀਂ ਚਲੀ॥੮॥੮॥੮॥੮॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

॥ਪਹਿਲਾ ਬਾਬੇ ਪਾਇਆ ਬਖਸ ਦਰਿ ਪਿਛੋਂ ਦੇ ਫਿਰ ਘਾਲ ਕਮਾਈ॥ਰੇਤੁ
ਅਕੁ ਅਹਾਰ ਕਰ ਰੋੜਾਂ ਕੀ ਗੁਰ ਕਰੀ ਵਿਛਾਈ॥ਭਾਰੀ ਕਰੀ ਤਪਸਿਆ ਵਡੇ
ਭਾਗ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਬਣ ਆਈ॥ਬਾਬਾ ਪੈਧਾ ਸਚ ਖੰਡ ਨਉ ਨਿਧਿ ਨਾਮ ਗਰੀਬੀ
ਪਾਈ॥ਬਾਬਾ ਦੇਖੈ ਧਿਆਨ ਧਰ ਜਲਤੀ ਸਭ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਦਿਸਿ ਆਈ॥
ਬਾਝ ਗੁਰੂ ਗੁਬਾਰ ਹੈ ਹੈ ਹੈ ਕਰਦੀ ਸੁਣੀ ਲੁਕਾਈ॥ਬਾਬੇ ਭੇਖ ਬਣਾਇਆ
ਉਦਾਸੀ ਕੀ ਰੀਤ ਚਲਾਈ॥ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੋਧਣ ਧਰਤਿ ਲੁਕਾਈ॥੨੪॥

ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਹੇ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਅਸਾਨੂੰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਤੋਂ ਨਾਮ ਦੀ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਪਹਿਲੇ ਬਖਸ਼ ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਤਪ ਕਰਨੇ ਜੋ ਇਸ ਦੇਹ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਵਾਸਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਹੁਣ ਅਸਾਂ ਧਿਆਨ ਕਰਕੇ ਡਿਠਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਜਗਤ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਉਂ ਸੂਰਜ ਬਿਨਾਂ ਅੰਧੇਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਿਉਂ ਗੁਰਾਂ ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਕਾ ਅੰਧੇਰਾ ਵਰਤ ਗਿਆ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਲੋਕ ਹੈ ਹੈ ਪੁਕਾਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਇਨਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ ਵਾਸਤੇ ਅਸਾਂ ਤੀਰਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੀਰਥਾਂ ਉਤੇ ਧਰਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਜੋ ਜਾਤ੍ਰੀ ਆਵਨਗੇ ਤਾਂ ਸਭ ਧਰਮ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰ ਜਾਨਗੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਪਾਖੰਡ ਵਰਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਜਾਤ੍ਰੀ ਆਵਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਅਰ ਜੋ ਪੁੰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਂਵਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੀਰਥ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਅਸਾਂ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਨਾਮ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਦ੍ਰਿੜਾਵਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਗ੍ਰਹਸਤੀ ਦਾ ਭੇਖ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਨਿਭਦਾ ਨਹੀਂ ਸੋ ਤੂੰ ਭੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਭੀ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਭੇਖ ਕਰ ਲਈਏ ਤਾਂ ਸਿਰ ਤੇ ਟੋਪੀਆਂ ਰਖ ਲਈਆਂ ਅਰ ਗਲ ਵਿਚ ਚੋਲੇ ਪਾ ਲਏ ਅਰ ਤੇੜ ਸਿਗੋਟੇ ਮੁੰਤਕੇ ਬੰਨ ਲਏ ਅਰ ਪੈਰ ਖੜਾਵਾਂ ਪਾ ਲਈਆਂ ਸੋ ਅਗੇ ਬਾਬਾ ਚਾਲਿਆ ਜਾਂਦੈ ਅਰ ਪਿਛੇ ਰਬਾਬ ਮੋਢੇ ਤੇ ਰਖ ਕੇ ਮਰਦਾਨਾ ਚਾਲਿਆ ਜਾਵੈ॥ਅਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੂਰਜ ਗ੍ਰਹਣ ਦਾ ਮੇ
ਲਾ ਕੁਲਖੇਤ੍ਰ ਦਾ ਸੁ
ਣਕੇ ਉਠ ਤੁਰੇ ਜੋ ਪ
ਰਤੀ ਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗ
ਤ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕਰੇਗੇ

॥੨੪॥ ॥ਬਾਬਾ ਆਇਆ ਤੀਰਥੈ ਤੀਰਥ ਪੁਰਬ ਸਭੇ ਕਰ ਦੇਖੈ॥ ਪੁ
ਰਬ ਧਰਮ ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਰ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਬਿਨ ਕਿਤੈ ਨ ਲੇਖੈ॥ ਭਾਉ ਨ ਬ੍ਰਹਮੇ
ਲਿਖਿਆ ਚਾਰਿ ਬੇਦ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਪੜ੍ਹਿ ਪੇਖੈ॥ ਢੂੰਢੀ ਸਗਲੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸਤਜੁ
ਗ ਆਦਿ ਦੁਆਪੁਰ ਤ੍ਰੇਤੈ॥ ਕਲਜੁਗ ਧੁੰਧੂਕਾਰ ਹੈ ਭਰਮ ਭੁਲਾਈ ਬਹੁ ਬਿਧ
ਭੇਖੈ॥ ਭੇਖੀ ਪ੍ਰਭੂ ਨ ਪਾਈਐ ਆਪ ਗਵਾਏ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖੈ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਰ
ਨ ਅਵਰਨ ਹੋਇ ਨਿਵ ਚਲਣਾ ਗੁਰਸਿਖ ਵਿਸੇਖੈ॥ ਤਾ ਕਿਛੁ ਘਾਲ ਪਵੈ ਦਰ
ਲੇਖੈ॥੨੫॥ ॥ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਚਲਿਆ ਤੀਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸੋ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਕੁਲਖੇਤ੍ਰ
ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਏ ਅਰ ਉਥੇ ਸਭ ਰਿਖੀਸਰ ਤਪੀਸਰ ਜਤੀ ਸਤੀ ਰਾਜਾ ਪ
ਰਜਾ ਸਭ ਆਨ ਇਕਠੇ ਹੋਏ ਹੈਸਨ ਤਬ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾ
ਰ ਇਨਕੇ ਸਭ ਵਰ ਦਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਉਥੇ ਆਸਣ ਕਰਕੇ ਬੈਠ
ਰਹਿਆ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਜੋ ਰਬਾਬ ਵਜਾਇ ਤਾਂ ਇਤਨੇ
ਵਿਚ ਤੱਕ ਰਾਜੇ ਦੀ ਰਾਣੀ ਅਰ ਰਾਜੇ ਕਾ ਬੇਟਾ ਆਏ ਅਰ ਇਕ ਮਿਰ
ਗ ਸਿਕਾਰ ਕਰ ਉਨਾਂ ਨੇ ਆਣ ਧਰਿਆ ਤਾਂ ਰਾਣੀ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ
ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਰੀਕ ਪ੍ਰਬਲ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ ਅਰ ਸਾਨੂੰ ਦੇਸ ਵਿਚੋਂ ਕਢਦੇ
ਤੇ ਹੈਨੇ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਫੇਰ ਦੇਸ ਵਿਚ ਜਾਇ ਵਸੀਏ
ਤਬ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਭੋਜਨ ਕਰੋ ਤਾਂ ਉਨ ਕਹਿਆ ਹੁਣ ਤੇ ਸਭ
ਪਾਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਭੋਜਨ ਜੋਗਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਇਕ ਕੋਰਾ ਮਟਕ
ਲੈ ਆਓ ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਰਾ ਮਟਕਾ ਲੈ ਆਇਆ ਫਿਰ ਕਹਿਆ ਘਿਉ ਅਰ ਮ
ਸਾਲਾ ਲਿਆਇਕੇ ਅਰ ਮਿਰਗ ਨੂੰ ਕਟ ਕੇ ਪਾਓ ਅਰ ਹੇਠ ਅਗ ਬਾਲੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਿਨੋਂ ਤਾਂ ਸਭ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰਹਿ
ਣ ਦੇ ਦਿਨ ਤੂੰ ਜੋ ਮਾਸ ਖਾਂਨਾ ਹੈਂ ਤੂੰ ਕਿਹਾ ਅਤੀਤ ਹੈਂ ਤਾ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਤੁਸੀ ਸਭੇ ਪੰਡਿਤ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਦੇ ਇਕਠੇ ਹੋਵੋ ਉਤਰ ਮੈਂ ਤੁਸਾਡੇ ਨਾਲ ਚ
ਰਚਾ ਕਰਨਾ ਹਾਂ ਤਾ ਸਭ ਪੰਡਿਤ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਨਾਨੂੰ ਚੰਦ
ਜੋ ਬਡਾ ਪੰਡਿਤ ਸੀ ਓਹ ਭੀ ਵਿਚ ਆਇ ਬੈਠਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀ ਮ
ਸ ਕਿਸ ਨੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਹੋ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਾ ਧਰਮ ਜੋ ਵੇਦ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰ
ਨਾ ਅਰ ਜਗ ਕਰਾਵਣਾ ਅਰ ਖਤ੍ਰੀ ਕਾ ਧਰਮ ਹੈ ਜੋ ਜੁਧ ਕਰਨੇ ਅਰ
ਜਗ ਕਰਨੇ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਖਤ੍ਰੀ ਕੇ ਪਾਸ ਤੋ ਸਸਤ੍ਰ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤੇਰੇ
ਪਾਸ ਕਿਥੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਨਾਮ ਕੀ ਤੇਗ ਹੈ ਅਰ
ਸਮ ਦਮ ਆਦਿਕ ਹੀ ਰੇ ਬਾਣ ਹੈਂ ਅਰ ਮਨ ਰੂਪੀ ਮ੍ਰਿਗ ਕਉ ਮਾਰ ਕਰ
ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪੀ ਅਗਨਿ ਵਿਖੇ ਹੋਮ ਕਰਤੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੇ ਕਹਿ
ਆ ਏਹ ਤਾਂ ਤੂੰ ਮਿਰਗ ਮਾਰ ਕੇ ਦੇਗ ਮੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਤੁਹਾ ਵੇਦਾਂ ਮੇ ਰਾਜਿਆਂ ਕਾ ਧਰਮ ਹੈ ਜੋ ਮ੍ਰਿਗਾਹੂ ਕੇ ਮਾਰਨਾ ਅਰ ਜੋ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ ਉਨਕੋ ਹਿੰਸਾ ਕਾ ਪਾਪ ਨ ਲਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਗਯਾਨੀ ਹੈਂ ਸੋ
ਤੋ ਸਰਬ ਮੇ ਹੀ ਆਤਮਾ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਆਤਮਾ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਅਰ ਜੋ ਦੇਹ ਹੈ ਸੋ ਤੋ ਕਾਲ ਨਾਸ ਰੂਪੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਉਸ ਕੀ ਕਯਾ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਸੋ
ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਆਪਨੇ ਵਰਣ ਆਸ੍ਰਮ ਕਾ ਧਰਮ ਕੀਤਾ ਚਾਹੀਤਾ ਹੈ ਅਰ
ਜੋ ਬਾਹਰ ਕੇ ਹਠ ਕਰਕੇ ਆਪਨੇ ਵਰਣ ਆਸ੍ਰਮ ਕਾ ਧਰਮ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ
ਵਿਚਾਰ ਹਤ ਰਹਿਤਾ ਹੈ ਸੋ ਜੂਨਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬਾ
ਬੋਲਿਆ ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ਪਹਿਲਾ ਮਾਸਹੁ ਨਿੰਮਿਆ ਮਾਸੈ ਅੰਦਰਿ
ਵਾਸੁ ਜੀਉ ਪਾਇਆ ਮਾਸੁ ਮੁਹਿ ਮਿਲਿਆ ਹਡੁ ਚਮੁ ਤਨੁ ਮਾਸੁ ਮਾਸਹੁ ਬ
ਾਹਰਿ ਕਢਿਆ ਮੰਮਾ ਮਾਸੁ ਗਿਰਾਸੁ ਮੁਹੁ ਮਾਸੈ ਕਾ ਜੀਭ ਮਾਸੈ ਕੀ
ਮਾਸੈ ਅੰਦਰਿ ਸਾਸੁ ਵਡਾ ਹੋਆ ਵੀਆਹਿਆ ਘਰਿ ਲੈ ਆਇਆ
ਮਾਸੁ ਮਾਸਹੁ ਹੀ ਮਾਸੁ ਊਪਜੈ ਮਾਸਹੁ ਸਭੋ ਸਾਕੁ ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੁਕਮ ਤੁੜੀ ਐਤੇ ਕੈ ਆਵੈ ਤਜੀ ਆਪ ਛੁਟੈ ਨਹੀ ਛੁਟੀਐ ਨਨਕ ਸ
ਰਨ ਵਿਣਾਸ॥੧॥ ਜੀ ਪ੍ਰਥਮੇਂ ਮਾਤਾ ਅਰ ਪਿਤਾ ਕਾ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਇਕੱਠ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਮਾਸ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਰ ਜਦ ਜੀਵ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਮਾਸ ਮੂੰਹ
ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਮਾਸ ਹੀ ਹੈ ਅਰ ਇਸ ਦਾ ਜੋ ਹਡ ਚਾਮ ਹੈ ਅਰ ਤਨ ਹੈ
ਸੋ ਭੀ ਮਾਸ ਹੀ ਹੈ ਅਰ ਫੇਰ ਮਾਸ ਥੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੂੰਮਾ
ਭੀ ਮਾਸ ਦਾ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮੂੰਹ ਭੀ ਮਾਸ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੀਭ
ਭੀ ਮਾਸ ਦੀ ਹੀ ਹੈ ਅਰ ਤਨ ਭੀ ਮਾਸ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਣ ਹੈਨ ਅ
ਰ ਜੋ ਵਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਵੀਵਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾ ਪਰ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਲਿਆਵਦਾ
ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਮਾਸ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਹੈ ਅਰ ਫੇਰ ਪੁਤ੍ਰ ਧੀਆਂ ਜਨਮਦੇ ਹਨ ਓਹ ਭੀ ਮ
ਸ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਸ ਦਾ ਹੀ ਸਭੋ ਸਾਕ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲ
ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਹ ਤਨ ਨੂੰ ਛਿਨ ਜਾਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਨ ਨੂੰ ਛਿਨ ਜਾਨਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ
ਤਨ ਜੋ ਹੈ ਸਤ ਹੈ ਅਰ ਤਨ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਅਸਤ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਵਰਤਤਾ ਹੈ ਸੋ ਵਾਹ
ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਵਰਤਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਬਿਨਾ ਅਭਿਮਾਨ ਥੀ
ਆਪੋ ਕੋਈ ਨਹੀ ਛੁਟਦਾ॥੧॥ ਤਾ ਸਭਨਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾ ਨੇ ਨਾਨੂੰਚੰਦ ਨੂੰ ਆ
ਖਿਆ ਜੋ ਤੂੰ ਹੈ ਸਾਰੀ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਜਿਤੀ ਹੈ ਅਰ ਦਿਗਬਿਜੈ ਕਰ ਆਇਆਂ
ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਅਤੀਤ ਨਾਲ ਤੂੰ ਚਰਚਾ ਕਰ ਤਾ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੇ ਅਤੀਤ ਤੇਰਾ ਨਾ
ਉਂ ਕੀ ਹੈ ਤਾ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮੇਰਾ ਨਾਉਂ ਨਾਨਕ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਆ ਵੇਦਾਂ ਮਹਿ ਭਗ
ਵਾਨ ਨੇ ਬਬੇਕ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਸੀ ਜੋ ਤੂੰ ਜਾਇਕੇ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਅਰ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਥੀਂ
ਛੁਡਾਇਤ ਬਬੇਕ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕਲਜੁਗ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਮਹਾ ਮੋ
ਹ ਵੇ ਜੋ ਜੁਗ ਮੇ ਧਰਮ ਨੇਮ ਆਦਿਕ ਹੈਂ ਸੋ ਖੀਣੇ ਹੋ ਜਾਵਣਗੇ ਤਬ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ
ਕਹਾ ਕਿ ਮੈ ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਨਾਨਕ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਂ
ਵਾਂਗਾ ਅਰ ਜੋ ਮੇਰੀ ਬਾਣੀ ਸੁਣਨਗੇ ਤਿਨਾ ਕਾ ਮੋਹ ਸਹਾਇਕੈਂ ਸਮੇਤ ਲੀ
ਣੇ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਰ ਨਾਨਕ ਕਹੀਏ ਜੋ ਅਨੇਕ ਭਾਵ ਕੇ ਮਿਟਾਇਕਰ ਇਕ ਕੈ
ਤਨ ਕੇ ਜਨਾਵੈ ਅਰ ਪੰਡਿਤ ਕਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਥਮੇ ਮੈਂ ਭੀ ਦਿਗਬਿਜੈ ——

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਰਿ ਆਇਆ ਸਾਂ ਤਾਂ ਆਪ ਮੈਂ ਭੀ ਸਨਕ ਕਰਾਵਤਾ ਸਾ ਪਰ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੋ
ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਈ ਸੀ ਅਰ ਮੇਰੇ ਵਚਨ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਅਉਰ ਕੋ ਭੀ ਸਾਂਤਿ ਨ
ਆਵਤੀ ਸੀ ਅਰ ਇਸਕੇ ਬਚਨ ਸੁਣਕੇ ਮੁਝੇ ਸਾਂਤਿ ਆਈ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾ
ਪਟੇ ਨਾਮ ਸੇ ਕਕਾ ਅਖਰ ਦੂਰ ਕਰਾਵਤਾ ਤੇ ਅਰ ਨਾਨੂੰ ਨਾਮ ਕਰਾਵ
ਤਾ ਅਰ ਨਾਨਕ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਇਹੋ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਸਭੇ ਕਨੂੰ ਬ੍ਰਾ
ਹਮਣ ਆਖਿਆ ॥ ਮਾਸ ਮਾਸ ਕਰ ਮੂਰਖ ਝਗੜੇ ਗਿਆਨ ਧਿਆ
ਨ ਨਹੀਂ ਜਾਣੈ ॥ ਕਉਣ ਮਾਸ ਕਉਣ ਸਾਗ ਕਹਾਵੈ ਕਿਸ ਮਹਿ ਪਾਪ ਸ
ਮਾਣੇ ॥ ਗੈਂਡਾ ਮਾਰ ਹੋਮ ਜਗ ਕੀਏ ਦੇਵਤਿਆਂ ਕੀ ਬਾਣੇ ॥ ਮਾਸ ਛੋਡਿ
ਬੈਸਿ ਨਕ ਪਕੜਹਿ ਰਾਤੀ ਮਾਣਸ ਖਾਣੇ ॥ ਫੜੁ ਕਰਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਲਾਵ
ਹਿ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਨਹੀ ਸੂਝੈ ॥ ਨਾਨਕ ਅੰਧੇ ਸਿਉ ਕਿਆ ਕਹੀਐ
ਕਹੈ ਨ ਕਹਿਆ ਬੂਝੈ ॥ ਅੰਧਾ ਸੋ ਜੋ ਅੰਧੁ ਕਮਾਵੈ ਜਿਸੁ ਰਿਦੈ ਸਿ ਲੋ
ਚਨ ਨਾਹੀ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੀ ਰਕਤੁ ਨਿਪੰਨੇ ਮਛੀ ਮਾਸੁ ਨ ਖਾਂਹੀ ॥
ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖੈ ਜਾਂ ਨਿਸਿ ਮੇਲਾ ਓਥੈ ਮੰਧੁ ਕਮਾਹੀ ॥ ਮਾਸਹੁ ਨਿੰਮੇ ਮਾਸਹੁ
ਜੰਮੇ ਹਮ ਮਾਸੈ ਕੇ ਭਾਂਡੇ ॥ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਕਛੁ ਸੂਝੈ ਨਾਹੀ ਚਤੁਰ
ਕਹਾਵੈ ਪਾਂਡੇ ॥ ਬਾਹਰ ਕਾ ਮਾਸ ਮੰਦਾ ਸੁਆਮੀ ਘਰ ਕਾ ਮਾਸ ਚੰਗੇਰਾ ॥ ਜੀ
ਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਮਾਸਹੁ ਹੋਏ ਜੀਇ ਲਇਆ ਵਾਸੇਰਾ ॥ ਅਭਖੁ ਭਖਹਿ ਭਖੁ
ਤਜਿ ਛੋਡਹਿ ਅੰਧੁ ਗੁਰੂ ਜਿਨ ਕੇਰਾ ॥ ਮਾਸ ਪੁਰਾਣੀ ਮਾਸ ਕਤੇਬੀ ਚਹੁ
ਜੁਗਿ ਮਾਸ ਕਮਾਣਾ ॥ ਜਜਿ ਕਾਜਿ ਵੀਆਹਿ ਸੁਹਾਵੈ ਤਿਥੈ ਮਾਸ ਸਮਾਣਾ ॥
ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਨਿਪਜਹਿ ਮਾਸਹੁ ਪਾਤਿਸਾਹ ਸੁਲਤਾਨਾ ॥ ਜੇ ਓਇ ਦਿਸ
ਹਿ ਨਰਕਿ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹ ਕਾ ਦਾਨੁ ਨ ਲੈਣਾ ॥ ਦੇਂਦਾ ਨਰਕਿ ਸੁਰਗਿ ਲੈਂਦੇ
ਦੇਖਹੁ ਏਹੁ ਧਿਙਾਣਾ ॥ ਆਪਿ ਨ ਬੂਝੈ ਲੋਕ ਬੁਝਾਏ ਪਾਂਡੇ ਖਰਾ ਸਿਆ
ਣਾ ॥ ਪਾਂਡੇ ਤੂ ਜਾਣੈ ਹੀ ਨਾਹੀ ਕਿਥਹੁ ਮਾਸ ਉਪੰਨਾ ॥ ਤੋਇਅਹੁ ਅੰਨ ਕ
ਮਾਦੁ ਕਪਾਹਾਂ ਤੋਇਅਹੁ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਗੰਨਾ ॥ ਤੋਆ ਆਖੈ ਹਉ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ
ਛੁ ਤੋਐ ਬਹੁਤ ਬਿਕਾਰਾ ॥ ਏਤੇ ਰਸ ਛੋਡਿ ਹੋਵੈ ਸੰਨਿਆਸੀ ਨਾਨਕ

ਕਹੋ ਬੈਰਾਗ॥੨॥ ਤਾਂ ਨਾਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਭਨਾਂ ਪੰਡਿਤਾਂ ਰਖੀਸਰਾਂ
ਤਪੀਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਂਵਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਸ ਮਾਸ ਕਰਕੇ ਮੂਰਖ ਅਗਿਆ
ਨੀ ਝਗੜਤੇ ਹੈਨ ਅਰ ਅਗਿਆਨ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਤੇ ਜੋ ਆਤਮਾਂ ਕਉ
ਜਾਣਨਾ ਅਰ ਦੇਹ ਨੂੰ ਸਤ ਜਾਣਨਾ ਸੋਈ ਮਾਸ ਹੈ ਅਰ ਆਤਮਾਂ ਕੋ ਤੀਨਿ
ਕਾਲ ਮੈਂ ਨਿਰਮਲ ਜਾਣਨਾ ਅਰ ਦੇਹ ਕੋ ਅਸਤ ਜਾਣਕੇ ਪਰਬਧ ਕੇ ਅਨ
ਸਾਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਦੀ ਵਿਧਿ ਸੰਜੁਗਤ ਭੋਗ ਭੋਗਣੇ ਏਹੋ ਸੰਗ ਹੈ ਅਰ ਦੇਵਤੇ
ਰਿਖੀਆਂ ਵਡੇ ਹੋਏ ਹੈਨ ਅਰ ਉਨਾਂ ਨੇ ਗੈਂਡੇ ਕੋ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਅਰ ਘੋੜੇ
ਅਰ ਔਰ ਪਸੂ ਮਾਰੇ ਹਨ ਅਰ ਹੋਮ ਅਰ ਜਗ ਕੀਏ ਹੈਂ ਅਰ ਆਤਮਾ
ਕਉ ਅਦ੍ਵੈਤ ਅਰ ਅਭੋਗਤਾ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਭੋਗਣਾਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ
ਅਰ ਕਰਨ ਧਰਮ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਔਰ ਜਾਨਨਾ ਧਰਮ ਮਨ ਦਾ
ਔਰ ਆਤਮਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਸਾਖੀ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ਅ
ਰ ਸਰੀਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਭੋਗਤੇ ਭੀ ਹਨ ਪਰ ਪੁੰਨ ਅਰ ਪਾਪ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
ਨਹੀਂ ਹੋਤੇ ਅਰ ਜੇਹੜੇ ਅਗਿਆਨੀ ਬੈਸਨੋਂ ਦੀ ਨਿਆਈ ਇਨੇ ਮਾਸ
ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਨਕ ਪਕੜਤੇ ਹਨ ਅਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨਾਲ ਭੋਗ ਕਰ
ਤੇ ਹਨ ਸੋ ਏਵੇਂ ਕਪਟ ਕਰਕੇ ਦਿਖਲਾਵਾ ਕਰਤੇ ਹਨ ਅਰ ਅਗਿਆਨ ਕ
ਰਕੇ ਅੰਧੇ ਹਨ ਪਰ ਅੰਧੇ ਸੋਈ ਹੈਂ ਜਿਨਾਂ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਕੇ ਨੇਤ੍ਰ ਵਿਖਿ
ਆਂ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਕਰਕੇ ਅੰਧੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮਾਤਾ ਅਰ ਪਿਤਾ ਕੀ ਰਕਤ ਸੇ ਦੇ
ਹ ਉਪਜਤੀ ਹੈ ਅਰ ਮਛੀ ਅਰ ਮਾਸ ਕਉ ਸਪਰਸ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਅਰ
ਪਰਾਈਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਕੇ ਰਾਤੀ ਭੋਗਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਬਾਹਰ ਕਾ ਮਾਸ ਗੰਦ
ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਚੋਰੀ ਕੇ ਜੋ ਰਸ ਖਾਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਠੀਕ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਗਿ
ਆਨ ਕਉ ਸਮਝਤੇ ਨਹੀਂ ਅਰ ਚਤੁਰ ਆਪ ਪਾਂਡੇ ਕਹਾਵਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿ
ਨਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਅਗਿਆਨੀ ਹਨ ਸੋ ਪਾਪਾਂ ਕਾ ਆਹਾਰ ਕਰਤੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ
ਗਿਆਨੀ ਹਨ ਜੋ ਸੁਤਾ ਇਕਿਆ ਦੇ ਤਿਸ ਨੂੰ ਹੌਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਮਾਸ ਹੀ ਪੁ
ਰਾਣਾਂ ਵਿਚ ਅਰ ਕੁਰਾਣਾਂ ਵਿਚ ਕਤੇਬਾਂ ਵਿਚਿ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਦੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਮਾਸ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਕਾਜ ਵਿਵਾਹ ਭੀ ਮਾਸ ਬਿ
ਨਾ ਭੀ ਤਾਂ ਨਹੀ ਪਾਵਤੇ ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਰਾਜੇ ਅਰ ਪਾਤਸਾਹ ਹੈਨ ਸੋ ਮਾਸ
ਬੇਹੀ ਜੀਂਮੇ ਹੈਨ ਅਰ ਮਾਸਹੀ ਅਹਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਨਰਕ
ਜਾਂਦੇ ਵੇਖਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਦਾ ਧਾਨ ਕਿਸੇ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਅਰ ਜੋ ਉਹ ਨਰਕ ਵਾਲੇ
ਹਨ ਤੇ ਤੁਸੀ ਸੁਰਗ ਵਾਲੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਕੜਕੇ ਨਰਕ ਨੂੰ ਲੈ ਜ
ਵਨਗੇ ਸੋ ਆਪ ਨਹੀ ਬੁਝਤੇ ਅਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਝਾਵਤੇ ਹੋ ਤੁਸੀ ਕਹੋ ਖਾਂ
ਜਲ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਅੰਨ ਤੇ ਕਮਾਦ ਪੈਦੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਜਲ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਰ
ਸ ਅਰ ਦੇਹਧਾਰੀ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਜੇ ਜਲ ਦੇ ਰਸ ਛੋਡਹੁ ਤਉ ਵੈਸਨਉ
ਹੋਵਹੁ ਤਉ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਉ ਵੈਸਨਉ ਹੋਵਹੁਗੇ
ਜਾਂ ਇਤਨੀ ਵਰਤਾ ਨਾਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਕਹੀ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗਾ ਅਰ ਉਨ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜੋ ਜੀ
ਅਸੀ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਤੇ ਅਚਾਰਜ ਹੈਨ ਸੋ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਵਿਹ
ਤ ਕਰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਅਸਾਂ ਭੀ ਕਾਮਧੇਨ ਗਊਆਂ ਦ
ਦੁਧ ਇਸ ਮਟਕੇ ਵਿਚ ਚੜਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਬਾਬੇ ਕਹਿ
ਆ ਤੂੰ ਚਾਉਲ ਤੇ ਖੰਡ ਲਿਆਉ ਅਰ ਇਸ ਮਟਕੇ ਵਿਚ ਪਾਉ ਅਰ ਪਿ
ਉ ਭੀ ਪਾਇਆ ਸੋ ਸਭਨਾ ਬ੍ਰਾਮਣਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਥੇ
ਹੀ ਪਾਵਉ ਤਾਂ ਸਭਨਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਵਰਤਾਇਆ ਸੋ ਜਿਨ
ਜਿਨਾ ਖਾਧਾ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ ਤਾਂ ਨਾਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਆ
ਖਿਆ ਜਿਤ ਕਾਲ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਜਗਤ ਉਤਪਤ ਕੀਤਾ ਅਰ ਮੋਹ ਤੇ
ਬਿਬੇਕ ਭੀ ਉਤਪਤ ਕੀਤਾ ਸੋ ਬਿਬੇਕ ਨੂੰ ਆਪਨਾ ਸੁਰਮਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ
ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਦੇ ਚਰਨੀ ਲਗਾਕੇ ਬਿਦਾ ਹੋਇਆ ਅਰ ਮਾਇਆ ਆਪਿ
ਰਦਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਤੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਸਤੇ ਮੈ ਕਲਜੁਗ ਨੂੰ ਭੇਜਾਂਗੀ
ਤਾਂ ਬਬੇਕ ਭੀ ਭਗਵਾਨ ਥੀਂ ਵਿਦਿਆ ਹੋਇਆ ਅਰ ਭਗਵਾਨ ਵਚਨ
ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਕਲਜੁਗ ਵਿਖੇ ਆਪਨੀ ਭਗਤ ਨਾਲ ਲੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੇ ਨਾਨਕ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਾਂਗਾ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਅਸਟਾਂਗ ਡੰਡੌਤਿ
ਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੇ ਨਾਨੂੰ ਪਾਸ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਕ
ਉਨ ਸੇ ਗ੍ਰੰਥ ਮੇਂ ਲਿਖੀ ਹੂਈ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾਨੂੰ ਕਹਿਆ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਉ
ਦੇ ਹੈ ਦਸਾਰਿ ਕਿ ਉਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਨਾਉ ਹੈ ਤਿਥੇ ਮੋਹ ਤੇ ਬਿਬੇਕ ਦਾ ਜੁਧ ਹੈ
ਸੋ ਉਥੇ ਲਿਖਾ ਹੈ ਜੋ ਕਲਜੁਗ ਵਿਸਨ ਨੇ ਬਿਬੇਕ ਨੂੰ ਕਹਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਭਗ
ਤ ਸੰਜੁਗਤ ਕਲ ਵਿਚ ਤੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਸਤੇ ਨਾਨਕ ਅਉਤਾਰ ਧਾਰਾਂ
ਗਾ ਅਰ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕਾ ਬਲ ਖੀਣ ਕਰਾਂਗਾ ਅਰ ਸੰਤ ਮਈ ਬਾਣੀ ਜਗ
ਤ ਕਉ ਵਰਤਾਵਾਂਗਾ ਸੋ ਏਹ ਓਹੋ ਨਾਨਕ ਅਉਤਾਰ ਉਤਪਤਿ ਹੋਇ
ਆਹੈ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਅਸਾਨੂੰ ਵਿਸੇ
ਸਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਵੋ ਜੋ ਜਨਮ ਮਰਨ ਥੀ ਮੁਕਤ ਹੋਈਏ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋ
ਇਆ ਤੁਸੀਂ ਸਭੇ ਹੋਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਭਗਤ ਨੂੰ ਲਗੇ ਰਹੋ ਸੋ ਏਹ ਮ
ਹਾਰਾਜ ਦੀ ਭਗਤ ਤੁਸਾਨੂੰ ਕਲਜੁਗ ਦੇ ਵਿਘਨਾਂ ਥੀ ਕਾਢਿਕੇ ਮਹਾਰਾਜ
ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਫੇਰ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੇ ਨਾਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਨੂੰ ਕਹਿ
ਆ ਕਿ ਓਹ ਗ੍ਰੰਥ ਅਸਾਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਸਾਰਾ ਸੁਨਾਈਏ ਤਾਂ ਨਾਨੂੰ ਪੰਡਿ
ਤ ਲਗਾ ਸੁਣਾਵਨ ਜੋ ਕੋਈ ਪ੍ਰਥਮੇਂ ਗਣੇਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅ
ਰ ਕੋਈ ਬ੍ਰਹਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਰਸ੍ਵਤੀ ਦੀ ਅਰ ਮੈਂ ਵਿਸਨ ਭਗਤਿ ਦੀ ਉ
ਪਾਸਨਾ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ਅਰ ਮੰਗਲਾਚਰਨ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ਜੋ ਇਸ ਭਗਤਿ
ਦੀ ਮਹਿਮਾਂ ਗ੍ਰੰਥ ਮੈਂ ਆਵਨੀ ਹੈ ਸੋ ਏਕ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਦੇਸ ਥਾ ਅ
ਰ ਜੀਵ ਰੂਪੀ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਭ ਕਿਰਿਆ ਸਪੰਨ ਥਾ ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਹਿਤ ਕਰਕੇ ਮੰ
ਤ੍ਰੀ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਆਪਸ ਮੇਂ ਮਾਨਤਾ ਥਾ ਅਰ ਮਾਇਆ ਜੋ ਹੈ ਉਸ ਮ
ਨ ਕੀ ਮਾਤਾ ਥੀ ਸਿਖਾਇਆ ਅਨਰਵਚਨੀ ਹੈਸੀ ਅਰ ਜਬ ਈਸ
ਰ ਦੀ ਮਾਇਆ ਨੇ ਸਮੀਪਤਾ ਪਾਈ ਤਬ ਰਚਨਾ ਕੀ ਸਕਤ ਉਸ ਮੇਂ
ਆਈ ਤਬ ਮਾਇਆ ਨੇ ਮਨ ਮੇਂ ਬੀਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਈਸਰ ਜੋ ਮੇਰਾ
ਭਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਸੰਗ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਕਿਸੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦਾ ਸੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਾ ਅਰ ਮੇਰਾ ਜੋਬਨ ਬਿਤੀਤ ਹੋਇ ਗਇਆ ਹੈ ਅਰ ਤ੍ਰੈ ਗਾਬਿਅਰ ਬਹ
ਲੇ ਜਾਏ ਹੈਨ ਸੋ ਆਪਣੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਮਨ ਰੂਪੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਉਤ
ਪਤ ਕੀਤਾ ਅਰ ਇਸ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਦੇਸ ਕਾ ਰਾਜਾ ਕੀਤਾ ਤਬ ਮਨ ਨੇ
ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਨਉ ਦੁਆਰੇ ਕਰੇ ਭੋਗਣੇ ਵਾਸਤੇ ਅਰ ਹੋਰ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰ
ਕਾਰ ਕੇ ਸਰੀਰ ਧਾਰੇ ਅਰ ਜੈਸੀ ਮਾਇਆ ਚੰਚਲ ਹੈ ਤੈਸਾ ਮਨ ਭੀ
ਚੰਚਲ ਭਇਆ ਅਰ ਮਨ ਨੇ ਚਾਰ ਸਰੂਪ ਕੀ ਦੇਹ ਧਾਰੀ ਅਰ ਅੰਤ
ਹਿਕਰਣ ਉਨਕਾ ਨਾਮ ਹੂਆ ਅਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਾ ਅੰਤਹਿਕਰਣ
ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੂਆ ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਜੀਵ ਪੜ੍ਹਾ ਅਰ ਮਨ ਨੇ ਰਾਜਾ ਤਿ
ਲਕ ਉਸ ਜੀਵ ਕਉ ਦੀਆ ਅਰ ਆਪ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭਾਵ ਲੈ ਲਿਆ ਅਰ ਫੇਰ
ਮਨ ਨੇ ਦੋ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਧਾਰੀਆਂ ਜੋ ਏਕ ਨਿਵਿਰਤ ਅਰ ਏਕ ਪਰਵਿ
ਰਤ ਪਰੰਤੂ ਪਰਿਵਿਰਤ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਾਥ ਮਨ ਕਾ ਮੋਹ ਬਹੁਤ ਭਇਆ
ਸੋ ਤਿਸ ਥੀਂ ਮੋਹ ਨਾਮਾਂ ਪੁੱਤ੍ਰ ਉਤਪਤ ਹੋਤਾ ਭਇਆ ਅਰ ਓਹ ਮੋਹ ਭੀ
ਪਰਵਿਰਤੀ ਭਇਆ ਅਤੇ ਮਨ ਭੀ ਪਰਵਿਰਤੀ ਥਾ ਸੋ ਮਨ ਅਰ ਮੋਹ
ਕਾ ਪਿਆਰ ਹੂਆ ਅਰ ਨਿਰਵਿਰਤ ਰੂਪੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੇ ਬਿਬੇਕ ਰੂਪੀ
ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪਤ ਭਇਆ ਸੋ ਵਿਵੇਕ ਭੀ ਨਿਰਵਿਰਤੀ ਹੂਆ ਸੋ ਮਨ ਕਾ
ਵਿਵੇਕ ਸੇ ਪਿਆਰ ਨ ਹੂਆ ਤਾਤੇ ਮਨ ਨੇ ਮੋਹ ਕੋ ਰਾਜ ਤਿਲਕ ਸਰੀ
ਰ ਕਾ ਦੀਆ ਅਰ ਮੋਹ ਨੇ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪੀ ਸੈਨਾ ਇਕਠੀ ਕਰ ਕੇ ਜ
ਰੇ ਜਵਾਤ ਨੂੰ ਅਪਨੇ ਵਸ ਕਰ ਲਿਆ ਅਰ ਬਿਬੇਕ ਜੋ ਹੈਸੀ ਸੋ ਇਕੰ
ਤ ਕਾਸੀ ਆਦਿਕ ਹੁ ਤੀਰਥ ਹੁ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਰਿਹਾ ਅਰ ਮੋਹ ਕੇ ਮਨ ਸੇ
ਸਤ੍ਰ ਭਾਵ ਨਹੀ ਜਾਏ ਤਬ ਮੋਹ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਭੀ ਬਿਬੇ
ਕ ਨੂੰ ਦੇਸ ਨਿਕਾਲਾ ਦੇਵੇ ਅਰ ਫਿਰ ਮੋਹ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨ ਹੋਵੇ ਜੋ ਮਤ ਕਿ
ਸੇ ਵੇਲੇ ਬਬੇਕ ਬਲ ਪਾਇ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਦੇਸ ਨਿਕਾਲਾ ਦੇਵੇਂ ਹੋਵੇ ਅਰ ਫਿ
ਰ ਏਕ ਸਮੇ ਉਸ ਜੀਵ ਨੇ ਸਰੀਰ ਕੀ ਸਭਾ ਮੇਂ ਇਕ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ਕਾ ਸ
ਮਾਗਮ ਬਨਾਇਆ ਅਰ ਲੋਭ ਅਰ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਨੇ ਆਨ ਕੇ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ਕਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨਾਚੁ ਕਰਿਆ ਅਰ ਝਾਲਰ ਲਗਾ ਮਰਦੰਗ ਬਜਾਵਨੇ ਅਰ ਨੇਤ੍ਰ
ਲਗੇ ਤਾਲ ਵਜਾਵਨੇ ਅਰ ਮੋਹ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਆਪਨੀ ਕੁਮਤ ਰੂਪੀ ਇਸ
ਤ੍ਰੀ ਸਾਥ ਅਰ ਤਿਸਨੂੰ ਗਲ ਲਾਇਕੇ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਅਖਾੜਾ ਲਗਾਵੇ
ਖਨ ਅਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪੀ ਸੈਨਾ ਕੇ ਸਰਕੇ ਲਗਾ ਆਖਣ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਮ
ਨੇ ਕੇ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਕਾ ਰਾਜ ਦਿਤਾ ਹੈ ਸੋ ਜਦ ਇਸਨੂੰ ਕਿਤਨੇਕੁ ਦਿਨ
ਰਾਜ ਕਰਦਿਆਂ ਬੀਤੇ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਵਸਤ ਵਿਚਾਰ ਨਾਮਾ ਬਬੇਕ ਕਾ
ਸੂਰਮਾ ਆਇਆ ਅਰ ਉਸਨੇ ਬਬੇਕ ਕੀ ਉਸਤਤੀ ਕੀਤੀ ਅਰ ਮੋਹ
ਕੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ ਜੋ ਮੋਹ ਮਹਾ ਅਗਿਆਨ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਇਸਕੇ ਸੰਗੀ
ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਉਨਾਨੂੰ ਭੀ ਅਨੇਕ ਜਨਮ ਮਰਨ ਵਿਖੇ ਭ੍ਰਮਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਬਬੇ
ਕ ਕੇ ਜੋ ਸੰਗੀ ਹੈਂ ਓਹ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੇ ਕਟ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਜਾਂ
ਕਾਮ ਨੇ ਸੁਨੀ ਤਾਂ ਮੋਹ ਕੀ ਸਭਾ ਮੇਂ ਆਨ ਵਿਖਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸਭੇ ਜੀਵ
ਦਿਆਂ ਵਸਤ ਵਿਚਾਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਮੋਹ ਰਾਜੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਸ
ਸਤ੍ਰੁ ਕੇ ਐਸੇ ਟਹਲੂਏ ਹੈਂ ਉਸ ਸਤ੍ਰੁ ਕਾ ਉਪਾਇ ਕੀਤਾ ਚਾਹੀਏ ਤਾਂ ਮੋਹ
ਨੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਬਬੇਕ ਕਾ ਕਿਲਾ ਕਾਸ਼ੀ ਬੀਚ ਹੈ ਤਬ ਮਦ ਅਰ ਮਾਨ ਕਉ
ਬੁਲਾਇਕਰ ਮੋਹ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਬਬੇਕ ਪਾਸ ਜਾਇ ਕਰਹੁ ਅਰ
ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਮੁਝੇ ਲਿਖਤਾ ਰਹੁ ਤਾਂ ਓਹ ਕਾਸ਼ੀ ਮੇਂ ਜਾਇ ਰਹੇ ਤੇ ਵਸਤ
ਵਿਚਾਰ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਬਿਬੇਕ ਕੇ ਹਮ ਸਾਰਖੇ ਸੂਰਮੇ ਹੋਇ ਸੋ
ਕੇਈ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਮੋਹ ਕੋ ਜਿਤ ਕੇ ਬਬੇਕ ਕੇ ਤਾਂਈ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਦਾ ਰਾਜ ਦੇ
ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਵਸਤ ਵਿਚਾਰ ਫਿਰ ਬਬੇਕ ਕੇ ਪਾ
ਸ ਆਇਆ ਅਰ ਨਿੰਮ੍ਰਭਾਵ ਹੋਇਕੇ ਆਨ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਅਰ ਕ
ਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਤੇ ਹੋਇਕੇ ਬੈਠ ਰਹੇ ਹੋ ਔਰ ਮੋਹ ਨੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਵਸ ਕ
ਰਕੇ ਸਰੇ ਦੇਸ ਦਾ ਰਾਜ ਮਲ ਲੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਪੁਤ੍ਰ ਹੋ ਸੋ ਤੁਸੀਂ
ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਭੀ ਛੁਡਾਵੋ ਅਰ ਰਾਜ ਭੀ ਮਲ ਲਵੋ ਤਾਂ ਵਸਤ ਵਿਚਾਰ ਦੇ
ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਸੁਮਤ ਆਪਣੀ ਪਟਰਾਨੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ —

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਕੋਹੇ ਅਸੀਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਛੁਡਾਵਣੇ ਦਾ ਕਿਆ ਉਪਾਵ ਕਰੀ
ਏ ਤਾਂ ਵਸਤ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਕੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਰਖਿਆ ਅਰ ਸੁ
ਮਤ ਆਪਣੀ ਰਾਣੀ ਸਮੇਤ ਅੰਤਹਕਰਣ ਅੰਦ੍ਰ ਮੈਂ ਬੈਠਕੇ ਲਗੇ ਵਿਚਾ
ਰ ਕਰਨ ਤਾਂ ਸੁਮਤ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਬਡੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਕਠਨ
ਸਮਾ ਪੜੇ ਤਾਂ ਬ੍ਰਿਧ ਬਲਨ ਹੋਇ ਜਾਵੀਏ ਅਰ ਧੀਰਜ ਸੇ ਕਾਮ ਸਵਾ
ਰੀਏ ਤਾਂਤੇ ਤੁਸੀਂ ਚਿੰਤਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕਰੋ ਅਰ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਇਕੇ ਈਸਰ
ਦਾ ਆਸਰਾ ਕਰਕੇ ਵੈਰੀ ਦੇ ਨਿਕਾਲਨੇ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸੈ
ਨਾ ਸਭ ਬੁਲਾਵੋ ਤਬ ਬਬੇਕ ਨੇ ਸਮ ਦਮ ਰੂਪੀ ਦੁਆਰਪਾਲ ਬੁਲਾਏ
ਤਾਂ ਸਮ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਜੋ ਤੁਸੀ ਜਾਇਕੇ ਸੰਤੋਖ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇ ਲਿਆਵੋ ਸੋ
ਸਭ ਸਮ ਸੰਤੋਖ ਨੂੰ ਲੈ ਆਇਆ ਤਾਂ ਤਿਸ ਨੇ ਆਨ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੀ
ਤਾਂ ਬਬੇਕ ਬੋਲਿਆ ਜੋ ਮੋਹ ਨੇ ਬਡਾ ਬਲ ਪਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਐਸਾ ਕੋ
ਈ ਉਪਾਵ ਕਰੋ ਜੋ ਮੋਹ ਕੇ ਜੀਤ ਕਰਨੇ ਕਾ ਬੀੜਾ ਰਾਜ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸੰਤੋਖ ਨੇ
ਕਹਾ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾ ਪਾਇਕੇ ਵੈਰੀ ਮਰਤੇ ਹੈਂ ਅ
ਰ ਏਹ ਮਨੁਖ ਦੇਹ ਵਡਿਆਂ ਪੁੰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਬਾਰ ਬਾਰ ਨਹੀ
ਹੋਣਾ ਅਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿਕ ਜੋ ਮੋਹ ਕੇ ਪਖੀ ਹੈਂ ਸੋ ਜਗਤ ਕਾ ਨਾਸ
ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦੁਆਰੇ ਵਿਖੇ ਭੋਗਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਜਮ ਨੇਮ
ਆਦਿਕ ਆਪਣੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬੁਲਾਵੋ ਤਉ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੋ ਅਰ
ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕੇ ਸੂਰਮਿਆਂ ਕੋ ਹਟਾਇ ਦੇਵੇ ਤਉ ਬਬੇਕ ਨੇ ਦੁਆਰਪਾਲ
ਕਉ ਆਗਿਆ ਕਰੀ ਤਬ ਜਮ ਨੇਮ ਆਦਿਕ ਸੂਰਮਿਆਂ ਕਉ ਲੈ ਆਏ
ਆ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਨੇ ਆਣ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੀ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਦਰ ਦੀਆ ਅ
ਰ ਕਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਨੇ ਮੋਹ ਕੇ ਸਾਥ ਜੁਧ ਕੀ ਪ੍ਰਤਗਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀਂ
ਮੇਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਹੋ ਤੁਸੀ ਮੋਹ ਨੂੰ ਜੀਤਕੇ ਉਪਾਵ ਕਰੋ ਤਬ ਜਮ ਨੇਮ ਆਦਿ
ਕਾਂ ਨੇ ਉਚਾਰਿਆ ਜੋ ਹਮਾਰੇ ਮਨ ਮੈਂ ਏਹ ਮਤਾ ਆਵਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਮ
ਤ ਜੋ ਤੇਰੀ ਪਟਰਾਣੀ ਹੈ ਅਰ ਸਤ ਉਸ ਕੀ ਸਖੀ ਹੈ ਜੋ ਸੁਮਤ ਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤ ਕਉ ਕਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਕੀ ਮਤ ਸਰਧਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕਉ ਬੁਲਾਇ ਲੀ
ਆਵੈ ਅਰ ਤਿਹ ਸਰਧਾ ਬਡੀ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੈ ਤਿਹ ਉਪਨਿਸਦ ਨੂੰ ਤੁਸਾਂ ਤੇ
ਪਾਸ ਬੁਲਾਇ ਲਿਆਵੈ ਸੋ ਜਬ ਉਪਨਿਖਦ ਨੂੰ ਤੁਸੀ ਪਟਰਾਣੀ ਕਰੋ
ਗੇ ਅਰ ਉਸ ਦਾ ਸੰਗ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਸੇ ਪ੍ਰਬੋਧ ਚੰਦ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੈ
ਗਾ ਅਰ ਤਿਹ ਵਡਾ ਪੀਰ ਜਰਵਾਨਾ ਹੋਵੈਗਾ ਸੋ ਤਿਹ ਮੋਹ ਆਦਿਕ ਸੂਰਮਿਆਂ
ਕਉਂ ਜੀਤ ਕੇ ਮਨ ਕਉਂ ਛੁਡਾਵੈਗਾ ਅਰ ਤੇਰੇ ਸਮੇਤ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕਾ ਰਾਜ ਕਰੇ
ਗਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਬੁਧਵਾਨ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜੇ ਵੈਰੀ ਹਿਤ੍ਰਾਂ ਹੋਵੈ ਤਉ ਭੀ ਬਡਸ
ਸਿਆਨ ਕੀਤਾ ਚਾਹੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਬੇਕ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬਾਤ ਕਠਨ ਹੈ
ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਉ ਅਉਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਚਾਹਤੀ ਨਹੀ ਸੋ ਸੁਮਤ ਉਪਨਿਖ
ਦ ਕਉ ਕੈਸੇ ਲਿਆਵੈਗੀ ਤਬ ਮੈਤ੍ਰੀ ਕਹਿਆ ਜੋ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ
ਆਂ ਹੋਤੀਆਂ ਹੈਨ ਸੋ ਜਿਸ ਮੈਂ ਭਰਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾ ਕਾਰਜ ਸੁਧ ਹੋਤਾ ਹੈ
ਸੋਈ ਤਿਹ ਕਰਤੀਆਂ ਹੈਨ ਤਾਂ ਇਤਨੀ ਬਾਤ ਕਹਿ ਕੇ ਮੈਤ੍ਰੀ ਆਪਣੇ ਘਰ
ਜਾਤ ਰਹਿਆ ਅਰ ਬਬੇਕ ਆਪਣੇ ਘਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸੁਮਤ ਨੇ ਆ
ਣ ਕੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੀ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਉਸ ਕਉ ਸਿਜਾ ਪਰ ਬੈਠਾਇ ਲੀ
ਆ ਤਬ ਸੁਮਤ ਨੇ ਪੂਛਾ ਜੋ ਮੈਤ੍ਰੀ ਨੇ ਕਿਆ ਕਹਿਆ ਤਾਂ ਬਬੇਕ ਨੇ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਸੰਤ ਜੋ ਤੇਰੀ ਸਖੀ ਹੈ ਸੋ ਜਾਇ ਕੇ ਸਰਧਾ ਆਪਣੀ ਮਤ ਕੇ ਬੁਲਾ
ਵੈ ਅਰ ਤਿਹ ਸਰਧਾ ਉਪਨਿਖਦ ਕਉ ਬੁਲਾਇ ਲਿਆਵੈ ਸੋ ਉਪਨਿਖ
ਦ ਮੇਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੋਵੈ ਅਰ ਉਸ ਤੇ ਪ੍ਰਬੋਧ ਚੰਦ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਵੈ ਤਬ ਤਿਹ
ਮੋਹ ਆਦਿਕਾਂ ਕੋ ਜੀਤੇ ਸੋ ਹੇ ਪਿਆਰੀ ਹਮਾਰਾ ਜੋ ਪਿਤਾ ਹੈ ਸੋ ਕਰ
ਬ ਸਿਉਂ ਰਾਤ ਹੈ ਅਰ ਕਾਰਜ ਅਰ ਅਕਾਰਜ ਕਉ ਨਹੀ ਜਾਣਤਾ ਅਰ
ਅਹੰਕਾਰੀ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀ ਆਰਾਮੀ ਹੈ ਅਰ ਮੋਹ ਭੀ ਇੰਦ੍ਰੀ ਆਰਾਮੀ ਹੈ
ਸੋ ਮੋਹ ਨੇ ਮਨ ਕਉ ਵਸ ਕਰ ਛਡਿਆ ਹੈ ਅਰ ਆਪ ਕਉਂ ਸਪੁਤ੍ਰ ਜਾ
ਣਤਾ ਹੈ ਅਰ ਹਮ ਪਿਤਾ ਕੇ ਆਗਿਆ ਕਰੀ ਹੈ ਸੋ ਹਮ ਕਉ ਕਪੁਤ੍ਰ ਕ
ਹਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤਿਹ ਪਿਤਾ ਕੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀ ਮਨਿ ਤੇ ਤਬ ਸੁਮਤ ਨੇ ਕਹਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆ ਜੋ ਸਤ੍ਰੂ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਅਨਬਨਤੀ ਬਾਤ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਅਪਨੇ ਦੋਖ ਔਰੋਂ ਮਾਹਿ ਗਿਣਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜੋ ਅਹੰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਜੁਗਤ ਹੈਂ ਅਰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਹਮਾਰਾ ਅਹੰਕਾਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਉਨਾ ਨੇ ਮਦ ਮੋਹ ਆਦਿਕਾਂ ਕਾ ਬੰਧਨ ਡਾਰ ਦਿਤਿਆ ਹੈ ਸੋ ਹਮ ਉਦਮ ਕਰਕੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੁਡਾਵੀਏ ਅਰ ਫਿਰ ਸੁਮਤ ਬੋਲੀ ਕਿ ਪਿਤਾ ਤਾਂ ਤੁਮਾਰਾ ਨਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰੂਪ ਹੈ ਅਰ ਈਸਰ ਕੀ ਜੋਤਿ ਤਿਸ ਮੇ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਜੈਸੇ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕਿਉਂ ਕਰ ਬੰਧ ਸਕਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਬੇਕ ਕਹਿਆ ਹੇ ਸੁੰਦਰੀ ਧੀਰਜਵਾਨ ਪੁਰਖ ਅਰ ਬੁਧਵਾਨ ਭੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਪਰ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਏ ਹੋਏ ਧੀਰਜ ਕੋ ਤਿਆਗ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਈਸਰ ਮਾਇਆ ਕਾ ਅਧੀਨ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆ ਬਿਹਬਲ ਹੋਇ ਕੇ ਜੀਵ ਰੂਪ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਮਾਇਆ ਭੀ ਅਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ਸਿਧ ਹੈ ਪਰ ਆਪਨੀ ਚੰਚਲਤਾਈ ਕਰਕੇ ਠਗ ਲੇਤੀ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਰੰਗ ਕੀ ਉਪਾਧ ਫਟਕ ਮੇ ਭਾਸਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਝੂਠੀ ਉਪਾਧ ਕਰ ਮਾਇਆ ਸੁਧ ਰੂਪ ਈਸਰ ਮੇ ਭਾਸਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜੀਵ ਰੂਪ ਅਧੀਰਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਮਤ ਫਿਰ ਕਹਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਇਆ ਤੇ ਦਬਕ ਕਰਕੇ ਦਗਧ ਹੋਈ ਹੈ ਅਰ ਏਸ ਈਸ੍ਵਰ ਕਾ ਰੂਪ ਕਐਂ ਕਰ ਅਧੀਨ ਕਰ ਲੀਤਾ ਹੈ ਤਬ ਬਿਬੇਕ ਕਹਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜੋ ਪਿਸਾਚੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਸੋ ਕਦੀ ਭਰਤੇ ਕੇ ਸਾਥ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰਤੀ ਹੈ ਅਰ ਕਬੀ ਈਰਖਾ ਕਰਤੀ ਹੈ ਅਰ ਕਬੀ ਸੁੰਦਰ ਬਸਤ੍ਰ ਬਣਾਇ ਦਿਖਾਵਤੀ ਹੈ ਅਰ ਕਬੀ ਕਟਾਖ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਵਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਜੀ ਪੁਰਖ ਜੋ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਕਾ ਰਿਦਾ ਬਿਦੀਰਣ ਕਰਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਜੋ ਨੈਨ ਹੈਨ ਉਸ ਕੇ ਤਾਂ ਤੇ ਕਿਆ ਕਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਤੀ ਤੈਸੇ ਦੁਰਾਚਾਰਣੀ ਜੋ ਮਾਇਆ ਹੈ ਤਿਸ ਨੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜੋ ਮੇਰਾ ਜੋਬਨ ਤੇ ਦੂਰ ਹੋਇ ਗਇਆ ਹੈ ਅਰ ਈਸ੍ਵਰ ਨਿਰਸੰਗ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਨੇ ਈਸ੍ਵਰ ਕੇ ਸੰਗ ਕੀ ਨਿਕਟਤਾ ਕਰ ਮਨ ਰੂਪੀ ਪੁਤ੍ਰ ਉਪਜਾਇਆ ਅਰ ਜੈਸੇ-

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੂੰ ਮਕ ਪਥੱਰ ਦੀ ਸਜੀ ਪਤਾ ਕਰ ਲੋਹਾ ਚੇਸਟਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮਨ ਕੋ
ਗੀਰਹਨੇ ਕੀ ਸਕਤ ਦਈ ਜੋ ਮਨ ਕੇ ਰਚਨੇ ਕਾ ਬਲ ਹੂਆ ਤੋ ਨੈ ਦੂ
ਆਰਿਅੰ ਵਾਲਾ ਸਰੀਰ ਮਨ ਨੇ ਰਚਾ ਪਾਇਆ ਅਰ ਕਲਪਨ ਮਾਤ੍ਰ
ਸਿਧ ਹੋ ਖਲੋਤਾ ਅਰ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਮਨ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਕੇ ਤ੍ਰੈਗਲ ਗੋਤ੍ਰ
ਗਣ ਅਰ ਮਾਇਆ ਕੀ ਸਕਤ ਕਰਕੇ ਇਕੋ ਆਤਮਾ ਭਿੰਨਾ ਭਿੰਨ ਭਾਸ
ਣ ਲਗਾ ਜੈਸੇ ਮਣੀਆ ਕੀ ਉਪਾਧ ਕਰ ਏਕ ਸੂਰਜ ਅਨੇਕ ਹੋ ਭਾਸ
ਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਏਕ ਹੀ ਆਤਮਾ ਸਭਨ ਅੰਤਹਕਰਣਾ ਮੇਂ ਅਨੇਕ ਹੋ ਭਾ
ਸਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਪੁਰਖ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ ਮਾਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮਾਇ
ਆ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਅਰਧੰਗੀ ਜੀਵ ਕੀ ਮਾਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋਈ ਮਨ
ਅਹੰਕਾਰ ਹੂਆ ਅਰ ਅਹੰਕਾਰ ਮੇ ਜਬ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸਿਆ ਤਬ
ਜੀਵ ਭਇਆ ਅਰ ਜੀਵ ਹੋ ਕੇ ਜਾਣਿਆਂ ਜੋ ਇਹ ਮੇਰੀ ਦੇਹ ਹੈ ਅਰ ਇ
ਹ ਮਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਪਿਤਾ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਮੇਰਾ ਖੇਤ੍ਰ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਮੇਰ
ਧਨ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਕੁਲ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਜਾਤ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਮਿੱਤ੍ਰ ਹੈ ਅਰ
ਇਹ ਸਤ੍ਰ ਹੈ ਸੋ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਹੋਈ ਅਰ ਅਵਿਦਆ ਰੂ
ਪੀ ਨੀਦ ਮੇਂ ਅਨੇਕ ਸੁਪਨੇ ਭੋਗੇ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਮਿਲਿਆਂ ਬਿਨਾ ਸਾਂ
ਤ ਨਹੀ ਆਵਤੀ ਤਾਂ ਸੁਮਤ ਕਹਾ ਤੂੰ ਦੀਰਘ ਕਾਲ ਦੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਮੇਂ ਸੋਇ
ਆ ਹੂਆ ਹੈਂ ਅਰ ਅਨੇਕ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਤੁਝੇ ਸੁਪਨੇ ਹੋਏ ਨ ਸੋ ਜੇ ਤੂੰ ਉਪਨਿਖ
ਦ ਦੇਵੀ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਬੋਧ ਉਦੇ ਚੰਦ ਪੁਤ੍ਰ ਉਪਜਾਵੇਂ ਤਬ ਤੂੰ ਸੁਖੀ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋ
ਜਬ ਸੁਮਤ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਬੇਕ ਨੇ ਸੁਨੀ ਤਾ ਉਸ ਨੇ ਜਾਤਾ ਜੋ ਈਰਖਾ ਕਰ
ਕਹਿਤੀ ਹੈ ਤਾ ਮੋਨ ਹੋਰ ਹਾ ਤਾਂ ਸੁਮਤ ਫੇਰ ਬੋਲੀ ਕਿ ਹੇ ਸਰੇਸਟ ਤੂੰ ਐ
ਸੀ ਸੁਣ ਜੋ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਭਰਤੇ ਕੀ ਆਗਿਆ ਭਿੰਨ ਨਹੀ
ਕਰਤੀ ਅਰ ਮੈ ਤੇਰਾ ਭਲਾ ਚਾਹਤੀ ਹਾਂ ਕੋਈ ਮਤ ਸਰ ਨਹੀਂ ਕਰਤੀ
ਤਾਂ ਬਬੇਕ ਬੋਲਿਆ ਹੇ ਪਿਆਰੀ ਤੂੰ ਐਸੀ ਚਾਹਤੀ ਹੈ ਜੋ ਰਸਾਂ ਦੇ ਭੋਗ
ਤਿਆਗ ਕਰ ਤੀਨ ਅਵਸਥਾ ਜਾਗ੍ਰਤ ਸੁਪਨ ਸਖੋਪਤ ਥੋਂ ਤੂ ਸਨੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੂ ਤਬ ਹਮਾਰਾ ਕਾਰਜ ਸਵਰੇ ਤੇ ਪ੍ਰਬੋਧ ਉਦੇ ਚੰਦ ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪਤ
ਹੋਵੈ ਤੇ ਮੋਹ ਖੇਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ਸੁਮਤ ਬੋਲੀ ਹੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਜਬ ਐਸੇ ਤੂੰ
ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਕੁਲ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋਵੈਗਾ ਅਰ ਮੇਰੇ ਤਾਈਂ ਇਹ ਭੁਲ ਭ੍ਰਮ
ਤਾ ਹੈ ਅਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਮੋਹ ਨੇ ਇਕ ਭੇਖ ਪਾਇ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਬੰਧ
ਨ ਸੇ ਛੂਟੇ ਤੁਸੀਂ ਬੇਗ ਉਦਮ ਕਰੋ ਅਰ ਬਿਲਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਬਬੇਕ
ਕਹਾ ਹੇ ਪਿਆਰੀ ਏਹ ਮੁਝੇ ਵਡਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਕਿ ਆਤਮਾ ਜਗਤ ਕ
ਈਸਰ ਸੋ ਮਾਇਆ ਕੇ ਅਧੀਨ ਕਿਉਂ ਹੋ ਹੂਆ ਅਰ ਜੈ ਦੁਆਰਿਆਂ
ਕੇ ਪੁਰ ਮੈਂ ਇਸ ਕੇ ਡਾਰ ਅਰ ਮੋਹ ਆਦਿਕ ਬੰਧਨ ਪਾਏ ਅਰ ਮਿਤ
ਆਦਿਕ ਇਸ ਕੇ ਪਦਮੀ ਭਈ ਪਹਿ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਸੋ ਬ੍ਰਿਨ ਬੋਧ ਕੇ
ਉਦੇ ਇਸ ਕਾ ਉਧਾਰ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਅਬ ਸਮਦਮ ਆਦਿਕੋਂ ਕੋ ਤਿਆ
ਰ ਕਰੋ ਜੋ ਤੀਰਥਾਂ ਪਰ ਜਾਇ ਬਸੇ ਅਰ ਸਭ ਤੀਰਥ ਵਾਸੀਆਂ ਕੀ ਮ
ਤ ਸਵਧਾਨ ਕਰੋ ਸੋ ਇਤਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਫੇਰ ਸਾਂਤ ਕੋ ਕਹਿਤ ਭਈ ਕਿ ਹੇ
ਪਿਆਰੀ ਸਰਧਾ ਜੋ ਮੇਰੀ ਮਾਤਾ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਕੋ ਈਹਾਂ ਤੂੰ ਬੁਲਾਇ ਲੈ
ਆਉ ਤਾਂ ਉਹ ਕਰਣਾ ਨਿਕਟ ਬੈਠੀ ਸੀ ਸੋ ਉਸ ਕੋ ਭੀ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਤੂ ਸਾਂਤ ਕੇ ਸਾਥ ਜਾਇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਮੁਨੀਸਰ ਦੇ ਆਸ੍ਰਮ ਸਰਧਾ ਹੋ
ਵੇ ਉਸ ਕੋ ਈਹਾਂ ਲੈ ਆਉ ਅਤੇ ਮੈਂ ਈਹਾਂ ਬੈਠ ਕੇ ਵਿਸਨੁ ਭਗਵਾਨ
ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤੀ ਹੈ ਜੋ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਕਰਕੇ ਭਰਤੇ ਕੋ ਬਿਸੇ ਕ
ਵਰ ਪਾਵੇ ਗੀ ਸੋ ਇਉਂ ਪਰ ਤਾਂ ਸੁਮਤ ਨੇ ਸਾਂਤ ਅਰ ਕਰਨਾ ਕੋ ਸਰਧਾ ਕੇ
ਲਿਆਵਨੇ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜਿਆ ਅਰ ਉਧਰ ਭੀ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕੀ ਵਾਰਤਾ
ਸੁਣੋ ਕਿ ਮਹਾ ਮੋਹ ਜੋ ਰਾਜਾ ਕਾਮਾਦਿਕ ਸੂਰਮਿਆਂ ਸਹਤ ਈਸਰ
ਸੇ ਜੁਗਤ ਸਭਾ ਕੇ ਬੀਚ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਬੈਠਾ ਥਾ ਤਾਂ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਬੁ
ਲਤ ਭਾਇਆ ਕਿ ਬਡਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਦੇਖੋ ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਬਬੇਕ ਕੈ ਨੇ
ਧੋਹ ਨੇ ਮਹਾ ਨਰਕ ਜੀ ਹੈ ਨਿਰਬੁਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਹ ਬਡਾ ਅਸਚਰ
ਜ ਹੈ ਜੋ ਆਤਮਾ ਕੋ ਦੇਹ ਸੇ ਭਿੰਨ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਇਹ ਆਸਾ ਕਰਕੇ ਜ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਗਾਤ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਇਥੇ ਅਸੀਂ ਦੇਵਾਂਗੇ ਅਰ ਪਰਲੋਕ ਮੈਂ ਜਾਇ ਲਵਾਂ
ਗੇ ਸੋ ਏਹ ਆਸਾ ਐਸੀ ਹੈ ਜੈਸੇ ਅਕਾਸ ਕੇ ਬ੍ਰਿਖ ਕੇ ਪੁਹਪ ਹੋਵੈਂ ਅ
ਰ ਜਿਤਨੇ ਪਦਾਰਥ ਹੈਂ ਸੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਂ ਜੋ ਚਿਤ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਮਾਤ੍ਰ ਹਨ
ਅਰ ਜੇਹੜਾ ਜਗਤ ਪ੍ਰਤਖ੍ਯ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਵਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਅਸਤ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਅਰ
ਜੇਹੜਾ ਪਰਲੋਕ ਅਸਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੋ ਸਤ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਆ
ਪਣਾ ਆਸਤਕ ਮਤ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਹਮ ਜੋ ਪ੍ਰਤਖ੍ਯ ਕੇ ਪਰਮਾਣ ਕ
ਰਤੇ ਹੈਂ ਤਿਸ ਕੋ ਨਾਸਤਕ ਕਹਤੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਏਹ ਜੋ ਭਾਰ ਦੇਵਕਾਂ ਦਾ ਹੈ ਸੋ
ਜਗਤ ਕੇ ਠਗਣੇ ਵਾਸਤੇ ਪਰਲੋਕ ਕਹਿਆ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਭੀ ਸਰੀਰ ਕਟ ਦੇਖੋ
ਜੋ ਆਤਮਾ ਸਰੀਰ ਤੇ ਕੋਈ ਭਿੰਨ ਨਿਕਸੇ ਤਾਂਤੇ ਬਡੇ ਜੋ ਮੂੜ੍ਹ ਬੁਧੀ ਹੈਂ ਇਨ
ਹੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਪਰ ਨਿਸਚਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਅਸਚਰਜ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਕਹਿਤੇ
ਹੈਂ ਕਿ ਜਗ ਹੋਮ ਈਹਾਂ ਭੂਮ ਪਰ ਕਰੇ ਅਰ ਫਲ ਤਿਸ ਕਾ ਸੁਰਗ ਮੈਂ ਪਾਵੈ
ਅਰ ਹੋਤੇ ਦਰਬ ਈਹਾਂ ਭਸਮ ਹੋ ਜਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸਰੀਰ ਭੀ ਈਹਾਂ ਭਸਮ
ਹੋ ਜਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਫਲ ਊਹਾਂ ਕੌਨ ਦੇਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸਰਾਧ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਪਿਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਪਤ
ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਖਾਵਣ ਵਾਲਾ ਭੀ ਈਹਾਂ ਭਸਮ ਹੋ ਜਤਾ ਹੈ ਅਰ ਪਦਾਰਥ ਭੀ
ਈਹਾਂ ਭਸਮ ਹੋ ਜਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂਤੇ ਸਭ ਮਿਥਿਆ ਹੈ ਅਰ ਜੇਹੜੇ ਭੋਗ ਪਰਮ
ਅਰਥ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੋ ਤੀਰਥ ਵਾਸੀ ਤਿਆਗ ਕੇ ਉਪਾਇ ਨਿਵਰਤ ਧਰਤੇ ਹੈਂ
ਤਾਂਤੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਡੇ ਅਨਰਥ ਕਹੈਂ ਅਰ ਆਸਾ ਕੇ ਛਡਣੇ ਸਿਉਂ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ
ਸੋ ਤੁਮ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਦੇਖੋ ਕਿ ਐਸੇ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪੀ ਭੋਗ ਹੈਂ ਜੋ ਉ
ਨ ਕੋ ਤਿਆਗਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਕਾ ਅਲਿੰਗਨ ਰੂਪ ਜੋ ਸੁਖ ਹੈ ਸੋ
ਅਨਿਰਤ ਤਿਆਗਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਹੋਰ ਜੋ ਉਪਵਾਸ ਆਦਿਕ ਕਸਟ ਹੈਂ ਸੋ ਕਰਤੇ
ਹੈਂ ਅਰ ਤਪ ਜੋ ਮਹਾਂ ਕਸਟ ਹੈ ਸੋ ਐਸੇ ਖੇਦ ਸਹਿਤੇ ਹੈਂ॥ ਤਾਂ ਸਿਖ ਨੇ
ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੇ ਗੁਰ ਮਹਾ ਮੋਹ ਤੀਰਥ ਵਾਸੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜਗਤ ਕੇ
ਜੋ ਸੁਖ ਹੈਂ ਸੋ ਦੁਖ ਸਬਦ ਮਿਲੇ ਹੂਏ ਹੈਂ ਤਾਂ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਬੋਲਿਆ ਰੇ ਮੂੜ੍ਹ
ਐਸੀਆਂ ਜੋ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਹਨ ਅਰ ਐਸੇ ਜੋ ਸੁੰਦਰ ਭੋਗ ਹਨ ਜੋ ਤਿਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਾਗੀਆਂ ਮੂੜ੍ਹ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਕਯੋਂਕਿ ਤੈਂ ਦਲ ਪਰ ਜੋ ਦੁਖ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤੁਮ
ਦੇ ਵਸਤੇ ਤੈਂ ਦਲ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕੀਆ ਨਹੀ ਚਾਹੀਤਾ ਜਾਂ ਇਤਨੇ ਚਿਰ ਤੂ
ਕ ਚਾਰ ਵਕ ਆਇ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਤਾਂ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਨੇ ਸਨਮਾਨ ਕ
ਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਆਸਣ ਦੀਆ ਅਰ ਕਹਾ ਤੂੰ ਤਾ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰਾ ਮ
ਹਾ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ ਅਰ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦਿਨਾਂ ਪਿਛੇ ਆਇਆ ਹੈਂ ਤਾਂ ਚਾਰ ਵਾਕ ਨੇ
ਕਹਾ ਤੁਮਾਰਾ ਜੈਕਾਰ ਹੋਵੇ ਅਰ ਬਹੁੜੇ ਕਲ ਜੁਗ ਆਇ ਡੰਡੌਤ ਕੀ
ਆ ਤਾਂ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਨੇ ਕਹਾ ਕਲ ਜੁਗ ਤੁਝੇ ਕਲਿਆਣ ਹੈ ਤਾਂ ਕਲ ਜੁਗ
ਕਹਾ ਤੁਸਾਡੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਕੇ ਅਰ ਜੁਨਕ ਸਤ੍ਰੂ ਤੁਸਾਡੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਕੇ
ਜੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਸੇਖ ਯਮ ਨੇਮ ਆਦਿਕਉਂ ਕੇ ਜਬ ਜੀਤ ਆਵਾਂਗਾ ਤਬ
ਆਣ ਮੁਖ ਦਿਖਲਾਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਮੋਹ ਪੂਛਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇ ਕਲ ਜੁਗ ਤੁਝੇ ਤੀਰ
ਥਾਂ ਪਰ ਘਾਲਿਆ ਥਾ ਸੋ ਤੁਧ ਨੇ ਕਉਣ ਕਉਣ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰੇ ਤਾਂ ਕਲ
ਜੁਗ ਕਹਿਆ ਕਿ ਹੇ ਰਾਜਾ ਜੋ ਤੀਰਥਾਂ ਪਰ ਧਰਮ ਅਰਥ ਕਾਮ ਮੋਖ
ਥੇ ਸਭ ਮੈਂ ਗਰਤ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹੈਨ ਅਰ ਲੋਭ ਤੇ ਪਾਖੰਡ ਕਰਕੇ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਅ
ਰਥ ਜੋ ਹੈਂ ਸਤਿ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋ ਮੈਂ ਅਨਰਥ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹੈਨ ਜੋ ਵ
ਯਾਕਰਣ ਦੇ ਬਲ ਕਰ ਅਰ ਆਪਣੀ ਬੁਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਥ ਲਾ
ਇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸੰਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਤੇ ਸੋ ਵਿਪਰ ਜੋ ਕ੍ਰਿਆ ਤੀ
ਰਥਾਂ ਪਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਰ ਉਤ੍ਰ ਪਸਚਮ ਦੇ ਜੋ ਲੋਕ ਹੈਨ ਸੋ ਭੀ ਵਿਪਰ
ਜੋ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਗੇ ਹੈ ਅਰ ਜੀਵਕਾ ਮਾਤ੍ਰ ਉਨਾ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਵਿਆਕਰਣ
ਆਦਿਕ ਸਮਝ ਛਡੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਕੇ ਤ੍ਰਿਡੰਡੀ ਸੰਨਿਆਸੀ ਹੈਨ ਸੋ ਜੀ
ਵਕਾ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਭੇਖ ਬਣਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਆਦਿਕ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਜੋ
ਜਾਇ ਵਸਤੇ ਹਨ ਸੋ ਭੀ ਬਿਭਚਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਜੋ ਪ੍ਰਬੋਧ
ਕ ਹੈਨ ਸੋ ਆਪ ਸਮ ਦਮ ਆਦਿਕ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ਅਤੇ ਅਉਰਾਂ ਨੇ ਕਉ ਉ
ਪਦੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਏਤਾ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਰ ਆਇਆ ਹਾਂ ਜੋ ਪੁਤ੍ਰ ਪਿਤਾ
ਕੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਤਾ ਅਰ ਭ੍ਰਾਈ ਭਾਈ ਸਾਥ ਵੈਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਬ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਿਆਂ ਅਸਥਾਨ ਮੈਂ ਤੋ ਏਹ ਕਿਰਿਆ ਵਰਤਾਈ ਹੈ ਅਰ ਔਰ ਅਸ
ਥਾਨੋਂ ਮੈਂ ਭੀ ਕਥ ਧਰਮ ਰਹਿਣੇ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਪਰ ਤੁਮ ਭੀ ਆਪਣਾ ਦੂਤ
ਘਲੋ ਜੋ ਮੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇ ਤਬ ਮੋਹ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕਰ ਚਾਰਵਾਕ ਕੋ
ਕਹਾ ਕਿ ਹੇ ਚਾਰਵਾਕ ਤੂੰ ਅਰ ਮੈਂ ਅਰ ਕਲਜੁਗ ਤੀਨੋ ਇਕੱਤ੍ਰ ਬੈਠ ਕਰ ਵਿ
ਚਾਰ ਕਰੀਏ ਸੋ ਜਬ ਤੀਨੋਂ ਇਕੱਤ੍ਰ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਚਾਰਵਾਕ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਔਰ
ਤੋ ਸਭ ਹਮ ਜੀਤਣੇ ਕੋ ਸਮਰਥ ਹੈਂ ਪਰ ਏਕ ਜੋ ਵਿਸਨ ਭਗਤ ਜੋਗ
ਨੀ ਹੈ ਸੋ ਹਮਾਰੇ ਸੇ ਜੀਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾਤੀ ਜੋ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਣਕੇ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਭੀ
ਅਨਕ ਹੋਰਤਾ ਪਰ ਬਾਹਰ ਸੇ ਧੀਰਜਤਾਈ ਕਰਕੇ ਕਹਾ ਕਿ ਜਹਾਂ ਮੇਰੇ ਕਾ
ਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿਕ ਸਤ੍ਰੂ ਹੈਂ ਤਹਾਂ ਵਿਸਨ ਦੀ ਭਗਤ ਕਹਾਂ ਹੋਣੇ ਪਾਵੇਗੀ
ਪਰ ਜੋ ਸਤ੍ਰੂ ਅਲਪ ਭੀ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਭੀ ਉਪਾਵ ਕੀਤਾ ਚਾਹੀਤਾ ਹੈ ਜੈ
ਸੇ ਅਗਨਿ ਕਣਕਾ ਜੋ ਘਰ ਮੈਂ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਸਮਾਂ ਪਾਇਕੇ ਦੁਖ ਦੇ
ਤਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਵਿਸਨ ਭਗਤ ਕਾ ਉਪਾਉ ਕੀਤਾ ਚਾਹੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੁਸੰ
ਗ ਜੋ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕਾ ਦੁਆਰਪਾਲ ਸੀ ਸੋ ਉਸਕੋ ਬੁਲਾਇਆ ਤਾਂ ਦੁਆਰ
ਪਾਲ ਨੇ ਨਮਸਕਾਰ ਆਨ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਦੁਆਰਪਾਲ ਕੋ ਕਹਾ ਕਿ ਕਾਮ ਅਰ
ਮਤਸਰ ਆਦਿਕ ਜੋ ਸੂਰਮੇ ਹੈਨ ਉਨਕੋ ਬੁਲਾਇ ਲਿਆਵੋ ਸੋ ਜਬ
ਕਾਮ ਆਦਿਕ ਆਏ ਤਾਂ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਆਗਿਆ ਕੀਨੀ ਕਿ ਭਾਈ ਤੁਸੀਂ ਤੀ
ਰਥਾਂ ਪਰ ਜਾਓ ਅਰ ਜਿਥੇ ਵਿਸਨ ਭਗਤਿ ਹੋਵੈ ਤਿਥੈ ਤੁਸੀਂ ਜਾਇ ਪਾਖੰ
ਡ ਵਰਤਾਓ ਅਰ ਤੁਸਾਂ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਵਣਾ ਜੋ ਕਹੂੰ ਵਿਸਨ ਭਗਤ ਹੋਣੇ
ਨਾ ਪਾਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਚਾਰਵਾਕ ਅਰ ਮੋਹ ਨੇ ਇਕੱਤ੍ਰ ਜਾਇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ
ਜੋ ਕਾਮ ਹੈ ਸੋ ਹਮਾਰੇ ਘਰ ਕਾ ਬਡਾ ਸੂਰਮਾ ਹੈ ਅਰ ਵਸਤੁ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਹੈ
ਸੋ ਇਸਕਾ ਵੈਰੀ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਈਹਾਂ ਆਇਕੇ ਹਮਾਰੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਗਿ
ਆ ਹੈ ਅਰ ਕਾਮ ਵਲ ਭੀ ਕੁਦ੍ਰਿਸਟ ਦੇਖ ਗਿਆ ਹੈ ਅਰ ਜਹਾਂ ਬਬੇਕ
ਪਾਸ ਗਿਆ ਹੈ ਸੋ ਅਸੀਂ ਭੀ ਉਨੇਂ ਦੇ ਪਿਛੇ ਮਦ ਅਰ ਮਾਨ ਅਰ ਲੋਭਾ
ਦਿਕ ਘਲੇ ਹੈਨ ਪਰ ਅਬ ਤੀਕ ਉਨਾਂ ਦਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਤਬ ਬ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਯੁਲਸਮ ਨਾਮ ਦੂਤ ਮਾਨ ਅਰ ਮਦ ਸੇ ਆਇਆ ਅਰ ਮਾਨ ਤੇ ਮਦ
ਦੀ ਪਤ੍ਰੀ ਆਨ ਪਹੁੰਚਾਈ ਤਾਂ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਨੇ ਪਤ੍ਰਕਾ ਵਾਚੀ ਅਰ ਮਹਾਂ ਮੋਹ
ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਜੋ ਰਾਜਾ ਤੇਰਾ ਕਲਿਆਣ ਹੋਵੈ ਅਰ ਸੰਤ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ
ਰਾਣੀ ਹੈ ਕਿ ਜਸ ਉਪਨਿਖਦ ਦੇਵੀ ਕਉ ਬਿਬੇਕ ਸਭ ਮਿਲਾਈ ਹੈ ਸੋ ਤਿ
ਸਤੇ ਪ੍ਰਬੋਧ ਚੰਦ੍ਰ ਸੁਤ ਉਪਜੇ ਹੈਂ ਅਰ ਐਰ ਭੀ ਬਾਤ ਮਾਨ ਅਰ ਮਦ ਨੇ ਲਿ
ਖੀ ਕਿ ਧਰਮ ਦੀ ਜੋ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਵੈਰਾਗ ਕਰ ਤਪ ਤਉ ਹੈ ਅ
ਰ ਤਿ ਭੀ ਧਰਮ ਕਉ ਲਿਆਇਆ ਚਾਹਤੀ ਹੈ ਤਬ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਨੇ ਪਤ੍ਰਕ
ਤੇ ਐਸੇ ਕਹਾ ਕਿ ਜੋ ਮੇਰਾ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕ ਸੂਰਮੇ ਹੈਂ ਜੋ ਸੰਤ ਕੇ ਕਹਾਂ ਆ
ਵਣੇ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੇਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਬਡੇ ਬਡੇ ਹੂਏ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕਉ ਭੀ ਕਾਮ
ਦੇਕਰ ਕੇ ਭਰਮਾਇ ਦੀਆ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਕੇ ਪਿਛੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚਾਰ
ਸੀਸ ਧਾਰੇ ਹਨ ਅਰ ਮਹਾਂਦੇਵ ਪਾਰਬਤੀ ਕਉ ਅੰਗ ਮੈਂ ਧਾਰ ਕਰ ਕੈਸ
ਾ ਪਰਬਤ ਪਰ ਜਾਇ ਕੇ ਬੈਠ ਰਹਾ ਹੈ ਅਰ ਵਿਸਨ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਆਪ
ਣੀ ਲਖਮੀ ਕਿ ਧਾਰ ਰਹਾ ਹੈ ਸੋ ਜਬ ਐਸੇ ਈਸੁਰੋਂ ਕਉ ਕਾਮ ਨੇ ਨਾ
ਸਤ ਅਪਣੇ ਕੀਤਾ ਹੂਆ ਔਰੋਂ ਕਉ ਕਿਆ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਨਾ
ਸਮ ਦੂਤ ਕਉ ਕਾਮ ਪਾਸ ਭੇਜਿਆ ਜੋ ਤੁਸੀ ਧਰਮ ਕੀ ਕਾਮਨਾ ਕੇ ਨਿ
ਕਾਲ ਬਕੋਰੋ ਅਰ ਦੁਇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭੀ ਤੁਸੀ ਉਸ ਕਾ ਵਿਸਾਹੁ ਨਾ ਕਰੋਆ
ਰ ਤੂੰ ਜਉ ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਤਾਰ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰ ਲੇਵੋ ਤਬ
ਦੂਤ ਨੇ ਜਾਇ ਕਰ ਕਾਮ ਕੇ ਕਹਾ ਜੋ ਤੁਮ ਮਦ ਅਰ ਮਾਨ ਪਾਸ ਜਾਵੋ
ਜੋ ਧਰਮ ਕੀ ਕਾਮਨਾਂ ਤੀਰਥਾਂ ਪਰ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾਂ ਪਾਵੇ ਤਾਂ ਫੇਰ ਮੋਹ ਨੇ ਵਿ
ਚਾਰਿਆ ਜੋ ਸੰਤ ਕੇ ਹਤਣ ਵਾਸਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਕੇ ਪਠਾਈਏ ਕਿਉਂ ਜੋ ਕ੍ਰੋਧ
ਅਰ ਲੋਭ ਮੇਰੇ ਬਡੇ ਬੀਰ ਹੈਂ ਸੋ ਏਹ ਕਿਉਂ ਕਰ ਸੰਤ ਕਉ ਹੋਣੇ ਦੇਤੇ ਹੈਂ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਦੁਆਰਪਾਲ ਕ੍ਰੋਧ ਕੇ ਬੁਲਾਇ ਲਿਆਇਆ ਅਰ ਲੋਭ ਕਉ
ਭੀ ਲਿਆਇਆ ਜੋ ਲੋਭ ਅਰ ਕ੍ਰੋਧ ਦੋਨੋ ਕੋ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਨੇ ਕਹਾ ਜੋ ਤੁਸੀ
ਜਾਵਹੁ ਅਰ ਸੰਤ ਸੋ ਬਿਸਨ ਭਗਤ ਸਮੇਤ ਕੋ ਹਤ ਖਲਾਕੇ ਤਬ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕ੍ਰੋਧ ਬੋਲਿਆ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਮੇਰੇ ਜੀਵਤੇ ਤੁਸੀ ਵਿਸ੍ਵਾਸ ਨਾ ਕਰੋ ਕਿਓ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਚਾਹੇਂ ਤਉ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਮੈ ਅੰਧਕਾਰ ਅਧਰਮ ਕਰ ਦੇਵੋ ਧੀਰਜਵਾਨਹੁ ਕਉ ਅਧੀਰਜ ਕਰ ਦੇਵਉਂ ਅਰ ਸੁਭਾਂ ਕੇ ਮਤ ਫੇਰ ਦੇਵਉਂ ਜੋ ਸੀਘ੍ਰ ਪੜਨ ਅਰ ਕ੍ਰੋਧ ਵਧਦਾ ਜਾਏ ਤਬ ਕ੍ਰੋਧ ਨੇ ਹਿੰਸਾ ਬੁਲਾਈ ਅਰ ਆਪਣੇ ਸੰਗ ਸਾਥ ਲਗਾਈ ਤਬ ਵਿਸਲਾਖੀ ਜੋ ਹਿੰਸਾ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਕੇ ਸਾਥ ਲਗਾਈ ਸੋ ਜਬ ਇਸਤ੍ਰੀ ਆਪਣੇ ਅੰਗ ਸਾਥ ਲਗਤੀ ਹੈ ਤਬ ਮਾਤ ਕੇ ਅਰ ਪਿਤਾ ਕੇ ਅਰ ਬਾਂਧਵਹੁ ਕੇ ਸਤ੍ਰੁ ਕਰ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜਬ ਕ੍ਰੋਧ ਆਵਤਾ ਹੈ ਤਬ ਕੁਛ ਸਮਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਤੀ ਜੈਸੇ ਇੰਦ੍ਰ ਜੋ ਦੇਵਤਿਓਂ ਕਾ ਰਾਜਾ ਹੈ ਤਿਸਨੇ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜਗ ਕਰਾਵਤੇ ਕਉ ਮਾਰਿਆ ਅਰ ਸਿਵ ਜੋ ਬਡਾ ਤਪਸੀ ਹੈ ਤਿਸਨੇ ਪਰਜਾਪਤਿ ਕਾ ਸਿਰ ਕਾਟਿਆ ਅਰ ਵਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਜੋ ਤਪਸੀ ਹੈ ਤਿਸਨੇ ਵਸਿਸਟ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਮਾਰੇ ਸੋ ਤਬ ਕ੍ਰੋਧ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈ ਕਿਸ ਕਿਸ ਕੇ ਨਹੀ ਭ੍ਰਮਾਇਆ ॥ ਪੁਨਾ ਲੋਭ ਬੋਲਿਆ ਜੋ ਬਡੇ ਬਡੇ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਕੇ ਰਾਜਿਆਂ ਕੋਊ ਭੀ ਸੰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਦਈ ਅਰ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਪਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਐਸੇ ਹੀ ਕੀ ਕਾਮ ਨਾ ਕਰਤੇ ਜੈਸੇ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਹੁ ਕੇ ਗਾਵਤੀ ਭੋਗਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਨਹੀ ਹੋਤੇ ਅਰ ਫਿਰ ਲੋਭ ਨੇ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕੋ ਬੁਲਾਇ ਕੇ ਅੰਗ ਸਾਥ ਲਗਾਇਆ ਤਾਂ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕਹ ਕਿ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਮੈਂ ਖਾਏ ਹੈਨ ਅਰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਸੋ ਮੈਂ ਸੰਤ ਕੇ ਕਬ ਆਵਣੇ ਦੇਤੀ ਹੂੰ ਤਬ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਆ ਅਰ ਤਬ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਿਬੇਕ ਕੇ ਜਾਵੋ ਅਰ ਏਕ ਗੁਪਤ ਮੰਤ੍ਰ ਅਉਰ ਭੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਧਾ ਜੋ ਸੰਤ ਕੀ ਮਾਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਕਉ ਵਸਿ ਕਰੋ ਅਰ ਜਬ ਸਰਧਾ ਤੁਮਾਰੇ ਵਸਿ ਹੋਵੈਗੀ ਤਬ ਸੰਤ ਭੀ ਦੁਖੀ ਹੋਇ ਕੇ ਮਰ ਜਾਏਗੀ ਜਾਂ ਤੁਮਾਰੇ ਵਸਿ ਹੋਵੈਗੀ ॥ ਅਰ ਫਿਰ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਮਿਥਿਆ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਵੇਸਵਾ ਕਉ ਬੁਲਾਵਣੇ ਵਾਸਤੇ ਬਿਭ੍ਰਮਵਤੀ ਕੋ ਪਠਾਇਆ ਕਿ ਰਾਜਾ ਮੋਹ ਤੁਝੇ ਬੁਲਾਵਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਮਿਥਿਆ ਕਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਬ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੁਤਿਆਂ ਦਿਨਾਂ ਕੀ ਰਾਜੇ ਕਉ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਅਰ ਰਾਜਾ ਮੁਝ ਪਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕ
ਰੇਗਾ ਤਾਂ ਬਿਭ੍ਰਮਵਤੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਕਰ ਹੀ ਰਾਜਾ ਵਸ ਹੋ
ਜਾਵੈਗਾ ਅਰ ਬਹੁੜ ਬਿਭ੍ਰਮਵਤੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੇਰੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਮੈਂ ਨੀਂਦ੍ਰਿ
ਸੁ ਆਂਵਦੀ ਹੈ ਤਬ ਮਾਇਆ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਜੋ ਬਹੁਤੇ ਭ੍ਰਾਤੇ ਹਨ ਸੋ
ਸਉਣੇ ਨਹੀਂ ਦੇਤੇ ਤਾਂ ਬਿਭ੍ਰਮਵਤੀ ਕਹਾ ਕਿ ਤੇਰੇ ਕੌਨ ਕੌਨ ਭ੍ਰਾਤੇ ਹੈਂ
ਸੋ ਕਹੁ ਤਬ ਮਾਇਆ ਕਹਾ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਅਹੰਕਾਰ ਲੋਭੁ ਇਤ
ਯਾਦੀ ਦੇਵਤੇ ਮਨੁਖ ਆਦਿਕ ਜੋ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕੀ ਕੁਲ ਮੈਂ ਉਪਜਿਆ ਹੈ ਸੋ
ਮੇਰੇ ਬਿਨਾ ਇਕ ਖਿਨ ਭੀ ਨਹੀਂ ਰਹਤਾ ਤਾਂ ਬਿਭ੍ਰਮ ਕਹਾ ਕਿ ਕਾਮ ਦੀ ਤ੍ਰਿਅ
ਜੋ ਜੋ ਰਤੁ ਹੈ ਅਰ ਕ੍ਰੋਧ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਹੈ ਅਰ ਲੋਭ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਹੈ ਅਰ ਅਹਿ
ਕਾਰ ਕੀ ਹਉਮੈ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਜੋ ਉਨ ਕੇ ਭਗਤ ਚਿੰ ਸਾਥ ਰਮਤੀ ਹੈਂ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ਭਿ
ਹ ਈਰਖਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਤੀਆਂ ਤਾਂ ਮਾਇਆ ਕਹਾ ਉਨ ਕੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀ
ਆਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਬਿਨਾ ਇਕ ਖਿਨ ਭੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਤੀਆਂ ਸੋ ਫਿ ਈਰਖਾ ਕੈਸੇ
ਕਰੈਂ ਤਾਂ ਬਿਭ੍ਰਮ ਕਹਾ ਕਿ ਧੰਨ ਤੂ ਹੈਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਕਾ ਆਦਰ ਸੋਕਣ
ਭੀ ਕਰਤੀਆਂ ਹੈਨ ਤਾਂ ਤੇ ਅਉਰ ਕੌਨ ਤੇਰਾ ਆਦਰ ਨਾ ਕਰੇ ਅਰ ਤੂੰ ਜੋ ਨਿੰ
ਦ ਕਰਕੇ ਬਿਆਕੁਲ ਭਾਸਤੀ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਭੀ ਤੇਰਾ ਸੁਭਾਉ ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸਦਾ
ਹੈ ਅਰ ਤੇਰੇ ਚਰਨੋਂ ਕੇ ਭੂਖਣੋਂ ਕਾ ਜੋ ਸਬਦ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਕੋ ਪਿਆ
ਰਾ ਲਗਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਚਲ ਰਾਜਾ ਮੋਹ ਤੁਝੇ ਬੁਲਾਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਬ ਚਲ ਕੇ
ਜੋਰ ਮਿਲ ਤਬ ਮਾਇਆ ਢਿਗ ਆਨ ਰਾਜੇ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੀ
ਅਰ ਆਉ ਭਾਉ ਕਰਕੇ ਰਾਜੇ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕੀਆ ਅਰ ਨਖ ਸਿਖ ਲਗ
ਸੁਧ ਹੋਕੇ ਰਾਜੇ ਕੋ ਮਿਲੀ ਜੈਸੇ ਹਿਮਾਲੇ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰੀ ਹਿਮਾਲੇ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪ
ਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕੀ ਛਾਤੀ ਸਾਥ ਲਗ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ ਤਾਂ ਮ
ਹਾਂ ਮੋਹ ਕਹਾ ਕਿ ਤੇਰੇ ਮਿਲਨੇ ਕਰ ਮੈਨੇ ਜੋਬਨ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਇਆ
ਭੀ ਕਹਾ ਕਿ ਤੇਰੇ ਮਿਲਣੇ ਕਰ ਮੈਂ ਨੌ ਜੋਬਨ ਭਈ ਹੋਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਾਇਆ
ਕਹਾ ਕਿ ਜੋ ਕੁਛ ਮੁਝੇ ਆਗਿਆ ਕਰੋ ਸੋਈ ਮੈਂ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਚਿਤ ਮੇਂ ਵਰਤੀ ਹੈ ਸੋ ਤੇਰੇ ਮੇਂ ਭੀ ਬਸਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸਰਧਾ ਕੀ
ਪੁਤ੍ਰੀ ਸਾਂਤ ਹੈ ਸੋ ਉਪਨਿਖਦ ਦੇਵੀ ਪਾਸ ਬਬੇਕ ਕੇ ਮਿਲਨੇ ਵਾਸਤੇ ਗਈ
ਹੈ ਅਰ ਸਰਧਾ ਆਗੀ ਬੈਰਾਗ ਸੋ ਤੂੰ ਸਰਧਾ ਕੇ ਅਰ ਸਾਂਤ ਕੇ ਪਕੜ ਕਰ
ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਕੇ ਮਿਲਾਇ ਜੋ ਵੇਦ ਕੀ ਬਣੀ ਹੂਈ ਸੋ ਕੇ ਮਿਥਿਆ ਭਾਸੇ ਅਰ
ਪਾਖੰਡ ਮੇਂ ਸਰਧਾ ਧਾਰੈ ਤਾਂ ਮਿਥਿਆ ਕਹਾਵੇ ਕੇਤੀਕ ਬਾਤ ਹੈ ਸਰਧਾ ਕੇ
ਮੈਂ ਆਗੇ ਹੀ ਬਾਂਧ ਕਰ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਅਰ ਸੁਭ ਮਾਰਗਾਂ ਵਿਖੇ ਅੰਧੀ ਕਰ ਛੋ-
ਡੀ ਹੈ ਅਰ ਮਨ ਅਤੇ ਭੋਗਾਂ ਵਿਖੇ ਲਾਇ ਦਈ ਹੈ ਅਰ ਧਰਮ ਸਭ ਮਿਥਿ-
ਆ ਕਰ ਦੀਏ ਹੈਂ ਅਰ ਮਾਰਗ ਮੇ ਖਰਕ ਭੀ ਮਿਥਿਆ ਜਣਾਇਆ ਹੈ
ਅਰ ਵੇਦ ਅਰ ਸਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕਾ ਮਾਰਗ ਮਿਥਿਆ ਜਣਾਇਆ ਹੈ ਸੁ ਅਰ
ਗਕਾ ਫਲ ਭੀ ਮਿਥਿਆ ਵਿਖੇ ਭੋਗਾਂ ਮੇਂ ਡਾਲਦੀਆ ਹੈ ਸੋ ਜਬ ਬਬੇਕ
ਵਿਖੇ ਭੋਗਾਂ ਸੋ ਪਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਪਨਿਖਦ ਕੋ ਭੁਲਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਰ ਤੂ
ਮਾਰ ਕਾਰਜ ਜਿਧਰੇ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਮੋਹ ਕਹਾ ਕਿ ਹੇ ਪਿਆਰੀ ਜੋ ਤੂ ਐਸੇ
ਸਾਕਾਮ ਕੀਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਹੀ ਰਹੁ ਅਰ ਹਮ ਭੀ ਤੇਰੇ ਗਮਨ ਕਰ
ਗੀਏ ॥ ਸੋ ਮੋਹ ਬਬੇਕ ਕਾ ਏਹ ਦੂਜਾ ਅੰਕ ਕਹਾ ॥੨॥ ॥ਕਾਮ ਜੋ
ਅਪਨੇ ਘਰ ਗਇਆ ਸਾ ਤਾਂ ਤਿਸ ਨੂੰ ਰਤਿ ਪੂਛਿਆ ਕਿ ਹੇ ਭਰਤਾ ਤੇਰੇ
ਮਨ ਮੇਂ ਕਿਆ ਸੰਸਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਂਮ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਵਸਤ ਵਿਚਾਰਨੇ ਮੋਹ ਮੇ
ਸੋ ਗਰਬ ਕੀਆ ਹੈ ਜੋ ਬਬੇਕ ਕੀ ਹਮ ਜੈ ਕਰ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਤਿਸ ਕੇ ਗ-
ਰਬ ਕੇ ਨਿਵਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮੋਹ ਨੇ ਸੈਨਾਪਤੀ ਭੀ ਜੋ ਹਨ ਅਰ ਮੈਂ ਭੀ ਉਨਕਾ
ਬਡਾ ਸੂਰਮਾ ਹੈ ਸੋ ਤੂ ਮੇਰੇ ਗਲ ਸਾਥ ਮਿਲ ਜੋ ਹਮ ਭੀ ਭੋਗਾ ਦਿਖਾ-
ਇਕੇ ਤਪਸੀਆਂ ਕੋ ਮੋਹੀਏ ਤਾਂ ਰਤ ਕਾਮ ਕੇ ਗਲ ਲਗਤੀ ਭਈ ਸੋ ਕੋ-
ਮਲ ਅੰਗ ਕਾਮ ਕੇ ਭੀ ਅਰ ਰਤ ਕੇ ਭੀ ਅਰ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਚਿਤ ਕੋ ਉਦਾਸ
ਦੇਣੇ ਲਾਗੇ ਤਾਂ ਕਾਂਮ ਕਹਾ ਕਿ ਹੇ ਰਤ ਹਮ ਤਿਨ ਕੇ ਮਦ ਅਰ ਮਾਨ ਪੂਜ-
ਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਹਮਾਰੇ ਜੀਵਾਇਆਂ ਬਬੇਕ ਕੀ ਜੈ ਕਰਾਵੇਂਗੇ ਅਰ ਜਬ ਸੁੰ-
ਦਰ ਨੈਨਾਂ ਕੇ ਦੇਖੇਂਗੇ ਤਾਂ ਬਬੇਕ ਕਹਾਂ ਠਹਿਰੇਗਾ ਅਰ ਜਹਾਂ ਸੁੰਦਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮੰਦਰ ਅਰ ਸੁੰਦਰ ਸੁਗੰਧਤਾ ਅਰ ਸੁੰਦਰ ਲਤਾ ਅਰ ਸੁੰਦਰ ਪੁਹਪ ਅਰ
ਸੁੰਦਰ ਗਾਇਕ ਸਤ੍ਰੀਆਂ ਇਤ੍ਯਾਦਿਕ ਅਉਰ ਭੀ ਹੋਵੈਂਗੇ ਤਉ ਬਬੇਕ ਕਾ
ਨਹਿ ਰਹੇਗਾ ਜੇਤੇ ਸੁੰਦ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਸਤ੍ਰ ਬਬੇਕ ਹੈ ਸੋ ਹਮ ਸੋਂ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਪਤ
ਹੈ ਅਰ ਤੂੰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭਾਵ ਕਰਕੇ ਵੇਗੀ ਸੋ ਨਾਰਤੀ ਹੈ ਸੋ ਹੇ ਪਿਆਰੀ ਏਹ
ਮੇਰੀ ਅਮੋਘ ਆਇਧ ਹੈ ਅਰ ਧਨਖ ਪੁਸਪੋਂ ਕਾ ਹੈ ਅਰ ਭ੍ਰਿੰਗਾ
ਭੂਰਿਓਂ ਕਾ ਹੈ ਅਰ ਪੁਹਪ ਬਾਨ ਹੈਂ ਸੋ ਤਿਨ ਸੋਂ ਮੈਂ ਸਭਨੀ ਦੇਵਤਿਆ
ਦਿਕ ਵਸਿ ਕੀਏ ਹੈਂ ਜੋ ਦੇਖ ਸੁਰਪਤਿ ਅਹਿਲਿਆ ਪਾਸ ਗਇਆ ਅਰ
ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਪਣੀ ਕੰਨਿਆਂ ਸੇ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਤ ਭਇਆ ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਗੁਰ
ਕੀ ਪਤਨੀ ਸੇ ਅਤੇ ਔਰ ਭੀ ਅਨੇਕ ਮੈਨੇ ਕੁਮਾਰਗੋਂ ਮੈਂ ਪਾਏ ਤਾਂ ਰਤਿ
ਕਹਾ ਹੇ ਸ੍ਵੰਭੂ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਤੂੰ ਕਹਤਾ ਹੈਂ ਸੋ ਸਤ ਕਹਿਤਾ ਹੈਂ ਅਰ ਬਬੇਕ ਭੀ
ਜਮ ਨੇਮ ਆਦਿਕ ਸਹਾਇਕ ਨਾਲ ਲਿਆਇਆ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਵੈਰੀ ਤੁ
ਛ ਭੀ ਹੋਵੇ ਤੌ ਭੀ ਭੈ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਾਮ ਕਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਬੀਚਾਰ ਕਰ ਜੋ ਦਾਇ
ਆ ਕ੍ਰੋਧ ਆਗੈ ਨਹੀਂ ਠਹਰਤੀ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮਚਰਜ ਆਦਿਕ ਮੇਰੇ ਕਿ
ਕਰ ਨਹੀਂ ਠਹਰਤੇ ਅਰ ਲੋਭ ਕੇ ਆਗੇ ਸਤ ਨਹੀਂ ਠਹਰਤਾ ਅਰ ਹੰ
ਕਾਰ ਚਿਤ ਕਰਕੇ ਜੋਗ ਕੇ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਠਹਰਤੇ ਸੋ ਇਸ ਤੇ ਆਦਿਕ
ਕਰ ਹਮਾਰਿਆਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਅਗੇ ਓਹ ਠਹਿਰਤੇ ਨਹੀਂ ਅਰ ਇਸਤ੍ਰੀ
ਆਂ ਕੇ ਬਿਲਾਸ ਅਗੇ ਕਬ ਜੋਗ ਠਹਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਹੇ ਪਿਆਰੀ ਹਮਾਰਾ
ਜੋ ਸੁਆਮੀ ਮਹਾ ਮੋਹ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਮਦ ਅਰ ਮਾਨ ਅਰ ਮ
ਤਸਰ ਅਰ ਦੰਭ ਅਰ ਲੋਭ ਆਦਿਕ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਕੇ ਮੋਹ ਕਾ ਜੋ ਮੰਤ੍ਰੀ
ਅਧਰਮ ਹੈ ਸੋ ਸਭਨਾਂ ਸਹਾਇਕਾਂ ਕੋ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਬਬੇਕ ਕੇ ਨਾਇ
ਕਾਂ ਕੋ ਜੀਤ ਲੈਵੈਂਗਾ ਤਾਂ ਰਤਿ ਬੋਲੀ ਹੇ ਸ੍ਵੰਭੂ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਮੋਹ ਅਰ ਬਬੇ
ਕ ਏਕ ਹੀ ਪਿਤਾ ਸੇ ਉਤਪਤ ਹੂਏ ਹੈਂ ਸੋ ਇਨੋਂ ਕਾ ਵਿਰੋਧ ਕੈਸੇ ਹੂਆ
ਤਾਂ ਕਾਮ ਕਹਾ ਹੇ ਪਿਆਰੀ ਹਮਾਰਾ ਸਭਨਾ ਕਾ ਪਿਤਾ ਏਕ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਪੀ
ਛੇ ਕਥਾ ਕਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਮਾਇਆ ਸੋ ਮਨ ਭਇਆ ਅਰ ਮਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੀਆਂ ਦੋ ਓ ਸਤ੍ਰੀਆਂ ਹੈਂ ਜੋ ਮੋਹ ਅਰ ਬਬੇਕ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹੂਏ ਅਰ ਤਿਨ
ਕਾ ਆਪਸ ਮੇਂ ਵਿਰੋਧ ਭਇਆ ਤਾਂ ਗਉੜਿ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਏਕ ਪਿਤਾ ਸੇ ਉਪ
ਜੇ ਹੂਏ ਭਾਈਓਂ ਨੇ ਕਯੋਂ ਆਪਸ ਮੇਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਆ ਤਾਂ ਕਾਮ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਹੇ ਧਨ ਅਰ ਭੂਮ ਐਸਾ ਹੈ ਜੋ ਕੈਰੋਂ ਪਾਂਡੋਂ ਏਕ ਪਿਤਾ ਸੇ ਉਪਜੇ ਥੇ
ਉਨਕਾ ਜੁਧ ਹੂਆ ਅਰ ਤੈਸੇ ਮੋਹ ਨੇ ਸਗਰੀ ਭੂਮ ਮਲ ਲੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਇ
ਸ ਕਰ ਬਬੇਕ ਅਰ ਮੋਹ ਕਾ ਵਿਰੋਧ ਹੂਆ ਸੁਗਤਿ ਨੇ ਕਹਾ ਹੈ ॥ ਅਥ
ਗੋਪੀ ਪੁਰਖ੍ਯਾ ॥ ਕੈਸੀ ਹੈ ਮਾਇਆ ਪੁਰਖ ਕੇ ਸਪਰਸ ਨਾਂ ਹੀ ਕਰਤੀ।
ਅਰ ਪੁਰਖ ਕੀ ਸਤਿਆ ਕਰ ਚੇਸਟਾ ਕਰਤੀ ਹੈ ਜੈਸੇ ਚੁੰਬਕ ਕੇ ਦੇਖ
ਨੇ ਕਰ ਲੋਹਾ ਚੇਸਟਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਇਸ ਮਾਇਆ ਨੇ ਭੀ ਪੁਰਖ
ਕੀ ਸਤਿਆ ਕਰ ਮਨ ਰੂਪੀ ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪਤ ਕੀਆ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਮਨ ਸੇ ਵਿ
ਦਿਆ ਰੂਪੀ ਕੰਨਿਆ ਉਤਪਤ ਹੂਈ ਹੈ ਸੋ ਕੰਨਿਆਂ ਤਤ ਅਰ ਮਾਤ੍ਰ ਸਗਰੀ
ਕੁਲ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਉ ਗਉੜਿ [illegible] ਕਰ ਕੈਪਮਾਨ
ਭਈ ਅਰ ਭਗਤ ਸਿਉਂ ਅਭਿਮਾਨ ਕੀਆ ਤਾਂ ਭੂਲ ਗੀਆਂ ਕਿ [illegible]
[illegible] ਭਈਆਂ ਤਬ ਕਾਂਮ ਕਹਾ ਹੈ [illegible] ਕਿ ਮੈਨਾ [illegible]
ਜੀਵ ਤੇ ਵਿਦਿਆ ਕੇ ਕਬ ਉਪਜਣੇ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਅਰ [illegible]
ਤੇ ਉਪਨਿਖਦ ਦੇਵੀ ਸੇ ਪ੍ਰਬੋਧ ਚੰਦ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਅਰ ਵਿਦਿਆ [illegible] ਉਪ
ਜੈਗੀ ਸੋ ... ਪ੍ਰਥਮੇਂ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕੀ ਸੈਨਾਂ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰੇਗੀ [illegible]
ਕੇ ਭੀ ਸੈਨਾ ਸੰਜੁਗਤ ਨਾਸ ਕਰੇਗੀ [illegible] ਬਬੇਕ ਨੇ ਆ
ਪਨੇ ਨਾਸ ਕਾ ਉਪਾਇ ਕਯੋਂ ਕੀਆ ਹੈ ਜੋ ਵਿਦਿਆ ਅਰ ਪ੍ਰਬੋਧ [illegible]
[illegible] ਸੋ ਅਰ ਬਾਪੁਰੇ ਬਬੇਕ ਕਾ ਨਾਸ [illegible] ਤਾਂ ਕਾਮ ਨੇ [illegible]
ਪੁਰਖ ਜਿਸ ਤੇ ਉਪਜਤੇ ਹੈਂ ਪ੍ਰਥਮੇਂ ਤਿਸ ਕਾ [illegible] ਨਾਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਜੈਸੇ [illegible]
ਮ ਅਗਨ ਸੇ ਉਪਜਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ [illegible]
ਰਖ੍ਯਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਅਗਨ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰ [illegible]
ਸੋ ਹੇ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਉ ਗਉੜਿ ਬੋਲੇ [illegible]

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕ ਧਰਮ ਹੈ ਜੋ ਸਦਾ ਭੈਮਾਨ ਰਹਤੀਆ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਤੋ ਨਾਕਰ ਕਿਓਂ ਕਿ ਪ੍ਰ
ਬਲ ਰਾਜਾ ਦੇਖ ਜੋ ਮੋਹ ਕੇ ਸੂਰਮੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤਿਨ ਨੇ ਬਬੇਕ ਕਾ ਰੂਪ ਪ੍ਰਗ
ਸ ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ ਜੈਸੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਤੂ ਖਾਰ ਸੇ ਛੀਣ ਅਰੁ ਮੈਲਾ ਭਾਸਤਾ ਹੈ
ਤੈਸੇ ਰਾਜਾ ਅਰ ਦੇਖ ਅਰ ਮਾਨ ਕਰ ਬਬੇਕ ਬਲ ਸੇ ਹੀਨ ਭਾਸਤਾ ਹੈ
ਅਰ ਕੁਮਤ ਨੇ ਹਮਾਰੀ ਭਿ ਸੋ ਕਠੋਰ ਕਰ ਛੋਡਿਆ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਰਾਜੇ ਮੋਹ
ਪਾਸ ਜਾਤਾ ਹੈਂ ਸੋ ਤੂੰ ਈਹਾਂ ਰਹੁ ਤਬ ਕਾਮ ਰਾਜੇ ਮੋਹ ਪਾਸ ਆਇਆ
ਅਰ ਬਿਭ੍ਰਮਦੂਤੀ ਠੌਰ ਪਰ ਬੈਠੀ ਥੀ ਸੋ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਲੈ
ਕੇ ਅੰਦਰ ਲੈ ਗਈ ਤਬ ਕਾਮ ਨੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਅਰ ਰਾਜੇ ਨੇ
ਆਦਰ ਕਰਕੇ ਬੈਠਾਇਆ ਤਬ ਕਾਮ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸੁਣ
ਇਆ ਹੈ ਜੋ ਬਬੇਕ ਨੇ ਸਮ ਦਮ ਆਦਿਕ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਬੋਧ ਦੇ ਦਾ
ਵਣਵਸਤੇ ਘਲੇ ਹਨ ਸੋ ਸਤ੍ਰੂ ਅਲਪ ਕਰਭੀ ਉਪਾਵ ਕੀਤਾ ਚਾਹੀਤਾ
ਹੈ ਕਿਓਂ ਕਿ ਜੇ ਵਧ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਪਾਵ ਹੋ ਨਾ ਸਕਤਾ ਤਉ ਮੋਹ ਨੇ ਭੀ
ਤਾਮਾਨ ਹੋਕਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਾਓ ਦੁਆਰਪਾਲ ਕੋ ਕਹੋ ਜੋ ਦੰਭ ਕੋ ਬੁਲਾ
ਇ ਲਿਆਵੇ॥ ਤਬ ਦੰਭ ਆਨ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਆ
ਦਰ ਕੀਤਾ ਅਰ ਕਹਾ ਜੋ ਬਬੇਕ ਨੇ ਸਮ ਦਮ ਆਦਿਕ ਤੀਰਥਾਂ ਪਰ
ਭੇਜੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤੁਸੀ ਭੀ ਉਹਾਂ ਜਾਇ ਰਹੁ ਅਰ ਜੈਨ ਸੋ ਸਮ ਦਮ ਕਰਨੇ
ਵਾਲੇ ਹੋਨ ਤਿਨ ਮੈਂ ਚੰਚਲਤਾ ਦੇਹੋ ਜੋ ਹਿਰਦੇ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਬਾ
ਹਰ ਕੇ ਦਿਖਾਲ ਹੋਵੇ ਤਬ ਦੰਭ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਤੀਰਥਾਂ ਪਰ ਜਾਇ
ਰਹਿਆ॥ ਤੀਸਰਾ ਅੰਕ ਸੰਪੂਰਣ ਹੋਇਆ॥ ੩॥ ।ਜਾਂ ਦੰਭ
ਨੇ ਤੀਰਥਾਂ ਪਰ ਜਾਇ ਕਰ ਆਪਣਿਆਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਕੋ ਬੁਲਾਇ
ਆ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕੀ ਆਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਮ ਦਮ ਆਦਿਕ
ਜੋ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਕਾਂਸੀ ਗਏ ਹੈਨ ਸੋ ਤੁਸੀ ਜਾਇਕੇ ਉਨ ਕਾ ਨਾਸ
ਕਰੋ ਅਰ ਜੋ ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਸਰਧਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਅਗਨਹੋਤ੍ਰੀ ਹੋਵੈ
ਸੋ ਰਤ ਕੇ ਮਦ ਅਰ ਮਾਸ ਅਰ ਵੇਸਵਾ ਤ੍ਰਿਆ ਭੋਗੇਗੋ ਸੋ ਤਬ ਆਪਣੇ ਦੂਤ ਬ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨਗਰੀ ਮੇਂ ਪਸਾਰ ਕੇ ਦੰਭ ਨੇ ਗੰਗਾ ਕੇ ਤਟ ਪਰ ਆਪਣਾ ਠਕਰ ਦੁਆਰ ੧੫੯
ਰਚਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਨੇ ਅਹੰਕਾਰ ਕੋ ਬੁਲਾਇਆ ਅ
ਰ ਕਹਾ ਕਿ ਤੁਮ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਤੀਰਥਾਂ ਪਰ ਜਾਓ ਅਰ ਦੇਖੋ ਜੋ ਹਮਾਰੇ
ਸੁਭਟ ਮੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈਂ ਕਿ ਬਿਬੇਕ ਕੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈਂ ਤਾਂ ਅਹੰਕਾਰ ਪ੍ਰਿਥਮੇਂ ਬਨਾਰ
ਸੀ ਕੋ ਗਇਆ ਤਬ ਦੰਭ ਨੇ ਦੇਖਾ ਜੁ ਕੋਈ ਪੈਂਡੇ ਦੀ ਭਾਗੀਰਥੀ ਕੇ ਉਤਰ
ਕੇ ਹਮਾਰੀ ਓਰ ਆਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਬਡਾ ਤੇਜਮਾਨ ਹੈ ਅਰ ਬਾਣੀ ਕਰ ਲੋਕੋਂ ਕੋ
ਭੈ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਹਸਤਾ ਹੈ ਤਬ ਦੰਭ ਨੇ ਬਿਚਾਰਿਆ ਜੋ ਦਖਣ ਦੇਸ ਰਾਢ
ਨਗਰੀ ਸੇ ਆਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋ ਇਸ ਤੇ ਅਹੰਕਾਰ ਕਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਪੂਛੈਂਗੇ
ਤਬ ਤਕ ਗੰਗਾ ਤਉ ਉਤਰ ਕੇ ਔਰ ਆਸ੍ਰਮਾਂ ਪਰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇ
ਆ ਅਰ ਕਹਿਣੇ ਲਗਾ ਜੋ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੂਰਖ ਲੋਗ ਗੁਰੂ
ਕਾ ਮਤਿ ਨਹੀ ਜਾਣਤੇ ਤੰਤ੍ਰਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਅਰ ਸਾਲਗਰਾਮ ਕੇ ਤਤ ਭੀ ਨਹੀਂ
ਜਾਣਤੇ ਅਰ ਸੇਖਰ ਕਾ ਕਹਿਆ ਮਹੋਦਧ ਭਾਵ ਅਰ ਪ੍ਰਜਾਪਤ ਕਾ ਕਹਿ
ਆ ਮਹਾਂਬ੍ਰਤ ਏਹ ਭੀ ਨਹੀ ਜਾਣਤੇ ਤਉ ਵਸਤ ਵਿਚਾਰ ਮਹਾਂ ਸੂਖਮ
ਕਰ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਏਹ ਪਸੂ ਹੈਂ ਅਰ ਮਨੁਖਹੁ ਕਾ ਵੇਸ ਧਾਰ ਲੀਆ
ਹੈ ਅਰ ਫੇਰ ਆਗੈ ਆਇਆ ਤਾਂ ਵਿਦਮਾਨ ਪੰਡਿਤ ਦੇਖੇ ਜੋ ਕਰਨ ਅ
ਰਥ ਮਤ੍ਰ ਰਟੇ ਹੈਂ ਅਰ ਵੇਦ ਕਾ ਤਤ ਪਰਜਨ ਨਹੀ ਜਾਣਤੇ ਅਰ ਵੇਦਾਂਤ ਸ
ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਵਿਅਕੁਲ ਕੀਆ ਹੈ॥ ਬਹੁੜ੍ਹ ਸੰਨਿਆਸੀ ਦੇਖੇ ਸੋ ਇਨ ਉਦ
ਰਪੂਰਨ ਮਾਤ੍ਰ ਭੇਖ ਧਾਰ ਲੀਆ ਹੈ ਅਰ ਸੰਨਿਆਸੀ ਕੇ ਤਤ ਕੋ ਨਹੀਂ ਜ
ਣਤੇ ਅਰ ਦੇਖੇ ਭਾਈ ਕਿ ਬੋਧਕ ਜੋ ਸੁਣਗ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਪ੍ਰਤਖ ਪ੍ਰਮਾਣ
ਮਾਨਤੇ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੋ ਇਹ ਨਿੰਦ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਬੁਰੇ ਮੂੜ੍ਹ ਹੈਂ ਅਰ ਸੇਵੜ
ਜੋ ਮਤ ਹੈ ਅਰ ਕਣਾਦਿਕ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਪਸੂ ਹੈ ਅਰ ਬਡੇ ਪਾਖੰਡੀ ਹੈਂ
ਫਿਰ ਔਰ ਥਾਂ ਜਾਤਾ ਭਇਆ ਇਹ ਜੋ ਤ੍ਰਿਡੰਡੀ ਸਨਿਆਸੀ ਹੈਂ ਦ੍ਵੈਤ ਜੇ
ਅਦ੍ਵੈਤ ਤੇ ਭਿੰਨ ਹੈ ਬ੍ਰਿਸੂ ਹੈਂ ਫੁਨ ਔਰ ਠੌਰ ਜਾਤਾ ਭਇਆ ਅਰ ਕਹਾ
ਕਿ ਏਹ ਜੋ ਦੰਭੀ ਹੈਂ ਸੋ ਗੰਗਾ ਕੇ ਤਟ ਪਰ ਆਸਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਤੁਸਾ ਕੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੂਜਾ ਅਰ ਥਾਲ ਤੁਰੇ ਹੈ ਅਰ ਉਜਲ ਬਸਤ੍ਰ ਅਰ ਰੁਪੀਨਾਂ ਦੇ ਸੋਂ ਪਰ ਸਫ਼ਾ
ਦਾ ਦਾਮਤੇ ਕ੍ਰਾਣੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮਲ ਫੇਰਨੇ ਕੇ ਵਤਾਏ ਹੈ ਸੋ ਧਨੀਆਂ ਕੇਰ
ਬ ਹਿਤੇ ਹੈਂ ਬਾਹੁੜੇ ਦੇਖ ਕੇ ਆਸਣ ਪਰ ਆਇਆ ਅਰ ਪੂਛਿਆ ਕਿ
ਇਹ ਕਿਸ ਕਾ [illegible] ਆਸਣ ਹੈ ਜਿਸ ਪਰ ਥੰਮ ਲਗੇ ਹੂਏ ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਸ ਪਰ
ਕੀਮਖਾਬ ਝੂਲ ਰਹੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕਾਠੇ [illegible] ਬਿਛਾਏ ਹੂਏ ਹਾਂ ਪਗੀਆਂ ਹੈ
ਅਰ ਭਾਨੇ [illegible] ਪਾਸ ਧਰੀਆਂ ਹੈਂ [illegible] ਇਹ ਸਭ ਸਾਮਗ੍ਰੀ
ਪਾਸ ਧਰੀ ਹੂਈ ਅਰ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਏਕ ਗਗਨ ਛਾਇ ਰਹਿਆ ਹੈ ਸੋ ਕੇ
ਆਸ੍ਰਮ ਕੇ ਸੋ [illegible] ਸੰਕ ਹੋਏ ਕਾ [illegible] ਦਿਤ੍ਰ ਹੈ ਅਰ ਅਸੀਂ ਦੇ
[illegible] ਤਹਾਂ ਗੋ॥ ਤਿਸ ਆਸ੍ਰਮ ਮੇਂ ਅਹਿੰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਵੇਸ
ਕੀਆ [illegible] ਦੇਖ ਕੇ ਬੈਠ ਦੇਖਾ ਕੇ ਉਜਲ ਮਿਤ੍ਰ ਕਰੇ ਹੂਆ ਦਸਤ੍ਰਿਲ
[illegible] ਧਰੇ ਹੂਏ ਅਰ ਨਾਲੇ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਚਰਮ ਪਰ ਬੈਠਾ ਹੈ ਅਰ ਕਰੋਨੇ ਅਰ
ਕਰ ਅਰ ਰੁਦ੍ਰਾਖੀਆਂ ਵਿਖੇ ਕ੍ਰਮਾ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈ ਸੋ ਦੇਖ ਕੇ ਸਮੀਪ
ਆਇ ਕੇ ਸ੍ਥਿਤ ਹੂਆ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਮਿਆਣ ਹੋਏ ਹੈ ਤੌ ਦੇਖ ਹੂੰਕਾਰ ਕਰ
ਨਿਰਾਦਰ ਕੀਆ ਤਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਸਿਖ ਕਹਾ [illegible] ਬ੍ਰਹਮਣ ਭਰਨ ਧਾਰਿਓ ਕਿ
ਦਾ ਆਇ ਸੋ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਣ ਕਰ ਅਹਿੰਕਾਰ [illegible] ਪਹੁੰਚਿਆ ਜੋ ਗਮ
ਕੇ ਪਾਪ ਦੇਸ ਮੇਂ ਆਏ ਹੈਂ ਜਹਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਦੀ [illegible] ਬੇਅਸਣੀਆਂ
ਦੇਤੇ ਤਬ ਇਤ੍ਰ ਹਥੜੀ ਸੀਗੀਆ ਕਰ ਪੀਕਨ ਦੇਤ੍ਰ ਜਾਇ ਸਾਤਾਂ ਦੇਤ੍ਰ
ਕੇ ਸਿਖ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੂਮ ਦੂਰ ਸੇ ਆਏ ਹੋ ਅਰ ਤੁਮਾਰਾ ਕੁਲ ਸੀਲ
ਨੀ ਜਾਨਿਆ ਤਾਤੇ ਪੂਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਆ॥ ਤਾਂ ਅਹਿੰਕਾਰ ਕਹਤ ਭੈਆ
ਅਰੇ ਹਮਾਰਾ ਕੁਲ ਸੀਲ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਤਾ ਸੋ ਅ ਬਸੁਣ ਜੋ ਗਉੜ
ਨਾਮ ਦੇਸ ਹੈ ਅਰ ਉਤਮ ਤਹਾਂ ਸਦਾ ਪੁਰੀ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ [illegible] ਪੁਰੀ ਮੇਂ ਕੁਲ
ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਮਧਾਮ ਹੈ ਤਾਂ ਉਤਮ ਹਮਾਰਾ ਪਿਤਾ ਹੈ [illegible] ਕੇ ਸਭ
ਬਡੇ ਕੁਲੀਨ ਹੈਂ ਅਰ ਤਿਨ ਵਿਖੇ ਮੇਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ [illegible] ਸਿਰ
ਦੇਖਤ ਭਇਆ ਤਾਂ ਇਸ ਤਾਂਬੇ ਕੀ ਗਾਗਰ ਮੈਂ ਕੇ [illegible] ਨੇ ਪੇਰ ਇਕੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੁਚੇਤੁ ਕਰੇ ਤਬ ਹੰਕਾਰ ਉਠਕੇ ਆਸਣ ਪਰ ਜਾਨੂ ਅਰ ਦੇਖ ਆਪੁ
ਹੇ ਦੇਤੋ ਕੇ ਪੀੜਤ ਭਯਾ ਜੋ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਹੈ ਨ ਕੇ ਕਾਣਕੇ ਮੰਗੇ ਪਰਮਾਨੋ ਤੋ
ਤੂੰ ਅਹੰਕਾਰ ਕਾ ਬਹੁਤ ਆਸਣ ਹਾਰਾ ਹੈ ਤੋ ਐਸੇ ਹਮ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਹੀ ਦੇ
ਖੇਤ। ਦੇਖ ਕਾ ਸਿਖ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਹੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬਡੇ ਬਡੇ ਭੂਪਾਲ ਇਸ
ਕੀ ਚਰਨੀ ਕੋ ਮਸਤਕ ਟੇਕਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਆਪਣੇ ਮੁਕਟ [illegible] ਕੋ ਇਸਕੇ ਚਰਨੋ ਕੇ
ਸਪਰਸ ਕਰਨ ਨਹੀ ਪਾਵਤੇ ਅਰ ਇਕ ਦਿਨ ਇਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੇ ਆਸ
ਣ ਗਇਆ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਅਗੇ ਉਠ ਕਰ ਆਪਣੇ ਆਸਣ ਪਰ ਬੈ
ਠਾਇਆ ਤਬ ਅਹੰਕਾਰ ਨੇ ਜਾਣਾ ਕਿ ਇਹ ਦੇਤ ਹੈ ਜੋ ਤਿਸਦੇ ਆਸ
ਣ ਪਰ ਬੈਠਾਈਆ ਅਰ ਤਿਸਕੇ ਸਿਖ ਨੇ ਨਿਵਾਜਨ ਕੀਆ ਤੋ ਬ੍ਰਹ
ਮੰਡੇ ਆਸਨ ਪਰ ਬੈਠਨ ਜੋਗ ਨਹੀ ਤਬ ਅਹੰਕਾਰ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਹੇ
[illegible] ਦੇਖਨ ਦੇਸ ਗਦਾਨ ਗਦਾ ਭਿ ਪ੍ਰੇਮ [illegible] ਭੀ ਐਸੇ ਆਸਨ ਪਰ
ਬੈਠਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸੁਨ ਹੇ [illegible] ਸਲਤੁਸ ਕੀ ਨਹੀ
[illegible] ਸਤੇ ਅਨੇਕ ਬੇਦ ਪੋਥੀਆਂ ਕੀਨੀਆਂ [illegible] ਅਰ ਤਿਸਤੇ ਮੈ
[illegible] ਤੇ ਭੀ ਅਧਿਕ ਹੂਆ ਅਰ ਹਮਾਰੇ ਪਰਨੀਤ ਜੋ ਭੁਗਤਾ ਥਾ ਅਰ
ਤਿਸਕੇ ਜੋ ਮਿਤ੍ਰ ਥਾ ਅਰ ਤਿਸ ਮਿਤ੍ਰ ਕਾ ਜੋ ਮਾਤੁਲ ਥਾ ਅਰ ਤਿਸ ਕੀ
ਜੋ ਸੁਤ ਥੀ ਸੋ ਕਿਸੀ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਅਰ ਕਿਸੀ ਨੇ ਦੁਰਾਚਾਰ ਕਰੀ ਸੋ
ਤਿਸਤੇ ਮੈਂ ਅਪਨੀ ਗਦਾਈ ਕਾ ਭੀ ਤਿਆਗ ਕੀਆ ਤਾਂ ਦੇਖ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਜੋ ਤੁਮ ਸਤ ਭੀ ਕਹਤੇ ਹੋ ਤੌ ਭੀ ਤੁਮ ਕਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਹਮ ਨਹੀ ਜਾਣਤੇ ਤ
ਬ ਹਮਕਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸੁਨੋ ਜੋ ਏਕ ਸਮੇਂ ਮੈ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੇ ਘਰ ਵਿਖੇ ਗਏ
ਥੇ ਅਰ ਤਬ [illegible] ਰਖੀ ਮੁਨੀ ਸਭੇ ਆਸਨੋ ਤੇ ਉਠ ਖੜ੍ਹੇ ਹੂਏ ਅਰ ਹਮਾ
ਰੇ ਆਗੇ [illegible] ਤਾਂ ਮਲ ਕੀਆ ਅਰ ਹਮਾਰੇ ਆਸਨ ਦੈ ਕੇ ਜੋ ਪਾਦ ਧੋ ਕਰ
ਅਸ਼ਨ ਕੇਰੂ ਨੰ ਪਯਾ ਤਬ ਬ੍ਰਾਹਮਾਂ ਨੇ ਜੋ ਬਰ ਸਾਥ ਆਪਨਾ ਉਠ ਸੁ
ਖ਼ਰੋਖ ਕਰ ਮੁਝ ਕੇ ਆਸਣ ਦੀਆ ਅਰ ਹੋਰ ਜੋ ਕੋਈ ਕਿਆ ਬਹੁਤੇ
ਸੇ ਹਮ ਤੀ ਐਸੇ ਪਾਵਨ ਹੈਂ ਤਬ ਅਹੰਕਾਰ ਨੇ ਮਨ ਵਿਖੇ ਬੀਚਾਰ ਕੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਤੇ ਜੋ ਮੈਂ ਜਾਨਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੰਭ ਹੈ ਤਬ ਅਹੰਕਾਰ ਕ੍ਰੋਧ ਯੁਕਤ ਹੋਕਰ ਕਹਤਭ
ਯਾ ਅਰੇ ਕੌਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਰ ਕੌਨ ਵਿਸ਼ਨ ਹੈਂ ਅਰ ਕੌਨ ਇੰਦ੍ਰ ਹੈਂ ਅਰ ਮੇਰੇ
ਤਪ ਅਗੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ਠਹਿਰਤਾ ਜੋ ਸਤ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਖੇ ਅਰ ਸਤ ਰੁਦ੍ਰ ਦੇਖੇ
ਤਬ ਦੰਭ ਨੇ ਜਾਨਾ ਜੋ ਹਮਾਰਾ ਪਿਤਾ ਅਹੰਕਾਰ ਹੈ ਤਬ ਦੰਭ ਨੇ ਆਨ ਨਮ
ਸਕਾਰ ਕੀਆ ਤਬ ਅਹੰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕਰ ਕਹਾ ਜੋ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਅਰ ਬਲਵਾਨ
ਹੋਵੈਂ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਤੇਰਾ ਜੋ ਅਨ੍ਰਿਤ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ ਸੋ ਕੁਸਲ ਸੇ ਹੈਂ ਅਰ ਦੁਆਪੁ
ਰ ਮੈਂ ਤੂੰ ਕੌਰਵਾਂ ਅਰ ਪਾਂਡਵਾਂ ਕੇ ਜੁਧ ਵਿਖੇ ਦੇਖਾ ਥਾ ਪਰ ਤਬ ਤੂੰ ਬਾਲ
ਥਾ ਅਰ ਅਬ ਕਲਜੁਗ ਮੈਂ ਤੂੰ ਬਡਾ ਹੂਆ ਹੈ ਤਬ ਦੰਭ ਨੇ ਕਹਾ ਕੈ ਹਮ ਪੁ
ਤ੍ਰ ਸਮੇਤ ਈਹਾਂ ਹੀ ਹੈਂ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕੀ ਆਗਿਆ ਸੇ ਅਰ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਤੇ ਲੋਭ
ਜੋ ਹੈ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਸੋ ਭੀ ਈਹਾਂ ਹੀ ਹੈਂ ਅਰ ਤੁਮਾਰਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਕੈਸੇ ਆ
ਵਣ ਹੂਆ ਹੈ ਤਬ ਅਹੰਕਾਰ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਜੋ ਬਬੇਕ ਥੋਂ ਮਹਾ
ਮੋਹ ਕਾ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ ਮੈਂ ਖਬਰ ਲੈਣੇ ਆਇਆ ਹੋਂ ਤਬ ਦੰਭ ਕ
ਹਿਆ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕਉ ਕੁਸਲ ਹੈ ਅਰ ਹਮ ਭੀ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕੇ ਭੇਜੇ ਈਹਾਂ
ਆਏ ਹੈਂ ਜੋ ਈਹਾਂ ਬਨਾਰਸੀ ਪੁਰੀ ਮੈਂ ਬਬੇਕ ਆਨ ਬਸਿਆ ਥਾ ਕਿ
ਸਿਵ ਅੰਤ ਕਾਲ ਮੈਂ ਤਾਰਕ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇਇ ਕੇ ਜੀਆਂ ਕੋ ਮੁਕਤ ਕਰਤਾ ਹੈ
ਪਰ ਹਮਨੇ ਐਸੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਰ ਲੋਭ ਵਰਤਾਇ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਦਮ
ਆਦਿਕ ਨਾਸ ਕਰ ਦੀਏ ਹੈਂ ਅਰ ਦੰਭ ਅਰ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿਕ ਆਇ ਟਿਕੇ
ਹੈਂ ਜੋ ਕਿਸੀ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਕੋ ਲੋਭ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇਤੇ ਸੋ ਬਬੇਕ ਕਹਾਂ
ਰਹਣ ਪਾਵੈ ਗਾ ਤਾ ਅਹੰਕਾਰ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਤੁਮ ਭੀ ਈਹਾਂ ਹੀ ਦ੍ਰਿੜ ਰਹੋ ਅਰ ਮੈਂ
ਜਾਤਾ ਹੋਂ ॥ ਚਤੁਰਥ ਅੰਕ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ਇਸਤੇ ਉਪਰੰਤ ਸਾਂਤਿ ਅਰ ਕ
ਰਣਾ ਜੋ ਸਰਧਾ ਕੋ ਖੋਜਤੀਆਂ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਸਾਂਤ ਵਡੀ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰਤੀ
ਹੈ ਜੋ ਤੂੰ ਹੇ ਮਾਤਾ ਇਨਾਂ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਦੇ ਹਥ ਆਈ ਹੋਵੇਂ ਗੀ ਤਾਂ ਤੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕ
ਰ ਜੀਵਦੀ ਹੋਵੈਂਗੀ ਅਰ ਜੈਨ ਸੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਸਥਾਨ ਤੂੰ ਰਹਿਤੀ ਥੀ ਮੁਨਿ
ਕੇ ਆਸ੍ਰਮ ਅਰ ਗਿਰਾਂ ਕੀ ਕੰਦਰਾਂ ਮੈਂ ਅਰ ਜਲਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹਾਂ ਮੈਂ ਅਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਵਿਤ੍ਰ ਬਨਾਤੁ ਮੈਂ ਜੋ ਸਭ ਖੋਜ ਆਈ ਹੈਂ ਅਰ ਜੈਸੇ ਸੋਕ ਪਸਾ ਗਊ ਕਿਸੇ
ਵੈਰਾਗ ਕੇ ਰਾਬ ਅਵੈ ਤੈਸੇ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਖੰਡੀ ਕੇ ਗਾਬ ਆਈ ਹੈਂ ਜੋ ਤੇ
ਰੇ ਜੀਵਣ ਕਰਤੂਤੋ ਜਾਨਗੀ ਅਰ ਤੂੰ ਤਾਂ ਮੁਝ ਬਿਨ ਜਲ ਪਾਨ ਭੀ ਸਨਾਨ
ਭੀ ਕਰਦੀ ਸੋ ਅਬ ਤੇਰਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋਵੈਗਾ ਤਬ ਸੰਤ ਕਹਾ ਹੇ ਕਰਣਾ ਤੂੰ ਜੋ
ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਵਿਖਾਵੇ ਜੋ ਮੈਂ ਵਗ ਪਏ ਹੈ ਇਹ ਕੇ ਮਤ ਕੇ ਜਾਣਾਇ ਅਜੈ ਕੀ ਕਥ
ਕਰਣਾ ਕਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਧੀਰਜ ਕਰ ਕਯੋਂ ਕਿ ਜੋ ਤੁਮ ਜੋ ਪੁਰਸ ਹੈਂ ਸੋ ਨੀਰ ਮੇਂ ਛ
ਪ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤੈਸੇ ਸਰਧਾ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਸੇ ਛਪ ਬੈਠੀ ਹੋਵੈਗੀ ਤਬ ਸੰਤ ਕ
ਰਾ ਗਮ ਨਦੀਆਂ ਕੇ ਕੰਠੇ ਵੇਖੇ ਪਰ ਸਰਧਾ ਕੀ ਕਿਧੇ ਵਾਸਤਾ ਭੀ ਨਾਹੀ ਸੁ
ਨੀ ਤਬ ਕਰਣਾ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸੰਤ ਕੀ ਸਰਧਾ ਕੇ ਵਿਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ ਸੋ ਤੂੰ
ਤੈ ਨਕਰ ਗਮ ਖੋਜ ਲਵੈਂਗੀਆਂ ॥ ਤਬ ਸੰਤ ਕਹਾ ਕਿ ਜੋ ਦਈ
ਪ੍ਰਤੂਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੋ ਕਿਆ ਕਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਜੋ ਸੀਤਾ ਕੇ ਰਾਗਿ ਸਿਰ ਲੈ ਗਈ
ਆ ਅਰ ਬੇਦ ਤ੍ਰੇਈ ਕੇ ਸੰਖਾਸੁਰ ਲੈ ਗਿਆ ਅਰ ਮੰਦਾਲਸਾ ਜੋ ਗੰਧਰ
ਬ ਕੀ ਬੇਟੀ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਦਈਤ ਪਤਾਲ ਲੈ ਗਏ ਸੋ ਸਰਧਾ ਕਾ ਭੀ ਐਸ
ਬਿਤੰਤ ਹੋਵੈਗਾ ਜਾਂ ਇਹ ਕਹਾ ਤਾਂ ਇਤਨੇ ਵਿਚ ਤੂੰ ਇਕ ਰਾਖਸ ਆਇ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ ਅਰ ਮਹਾਂ ਮੈਲ ਸੇ ਭਰਿਆ ਹੂਆ ਅਰ ਸਿਰ ਕੇ ਕੇਸ ਪਰੇ
ਹੂਏ ਅਰ ਤਬ ਮੈਂ ਸੋਰ ਕਾ ਪੂਛਿ ਤਾਂ ਸੰਤ ਕਹਿਆ ਕਿ ਏ ਤਾਮਸ ਕੇਈਆ
ਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਸਾਚ ਅਵਤਾ ਹੈ ਤਬ ਕਰਣਾ ਕਹਾ ਕਿ ਏਨ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੇ
ਪਿਸਾਚ ਕਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕੋਈ ਬੋਧ ਸੂਦਰ ਹੈ ਅਰ ਇਸ ਕਾ ਤ੍ਰਿਆ
ਗ ਕਰਨੇ ਜੋਗ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋਇ ਪਰੀਆਂ ਇਸ ਬਿਤ ਹੋਇ ਰਹੀਆਂ ਤਬ ਬੋ
ਧ ਨੇ ਪੂਜਉਂ ਕਉ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਤੇ ਮੋਰਿਓ ਉਪਾਸਕੇ ਪਰਮਅ
ਰਥ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਵਿਖਿਆਤ ਕੇ ਸੁਖਦਾ ਹੈ ਅਰ ਅਲਪ ਆਤਮ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਮ
ਨੋ ਹੈ ਜੈਸੇ ਦੀਪਕ ਘਰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ ਅਰ ਬਾਹਰ ਕੇ ਛੇਦਾਂ ਮੈਂ ਭੀ ਉ
ਸੀ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮਨ ਭੀ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆ
ਰੂ ਕੇ ਦੁਆਰਿਆਂ ਕੇ ਭੀ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ ਅਰ ਭੋਗਤਾ ਜੋ ਹੈ ਇਸ ਜੀਅ ਹੂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੧੬੪ ਰੋਸੇ ਨਾ ਆਪ ਈਰਖਾ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਅਰ ਦੇਵਤੇ ਭੀ ਈਰਖਾ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਸੋ ਤੁਮ
ਭੀ ਈਰਖਾ ਨਹੀ ਕਰਨੀ ਤਬ ਬੋਧ ਸਰਧਾ ਕੋ ਬੁਲਾਵਤ ਭਾਇਆ ਅਰ ਸੁਧ
ਤਬ ਆਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕੀਆ ਤਬ ਸੰਤ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਰਧਾ ਮੇਰੀ ਮਾਤਾ ਹੈ
ਜੀ ਤਬ ਕਰਣ ਕਹਾ ਜੋ ਇਹ ਤਾਂ ਸਰਧਾ ਬੋਧ ਕਉ ਮੈ ਹੋਤੀ ਹੈ ਪਰ ਤੇਰੀ ਮਾ
ਤਾ ਸੰਤ ਕੀ ਸਰਧਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਉਹ ਤੋ ਮਹਾਂ ਸ੍ਰਿਸਟ ਮੁਨੀਸਰਾਂ ਮੇ ਹੋਤੀ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ
ਤੋ ਨਾ ਕਰ ਅਰ ਕੌਤਕ ਦੇਖ ਜੋ ਇਤਨੇ ਬਿਖੇ ਨੂੰ ਭਿਖਕ ਜਬ ਵਿਚ ਪੁਸਤਕ
ਲੈਕੇ ਆਇਆ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਆਪ ਣੇ ਕਰਕੇ ਉਪਾਸਕ ਉ ਮਨ ਬੀਜ
ਦਾ ਆਤਮਾ ਅਉਰ ਕੋਊ ਨਹੀਂ ਅਰ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਤੇ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਮੁਕਤ ਕੋਊ ਨਹੀਂ
ਅਰ ਅਸਥਾਵਰ ਅਤੇ ਜੰਗਮ ਇਸ ਮਨ ਤੇ ਹੀ ਉਪਜੇ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਮਨ ਕ
ਅੰਤ ਕਰਨ ਕੋਊ ਨਹੀ ਤਾਂ ਤੇ ਐਸਾ ਉਪਾਵ ਕਰਹੁ ਜੋ ਮਨ ਸੁਖ ਹੋਵੇ ਇਹ
ਕੋ ਨਹੀ ਤਾ ਭਿਖਕ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਆ ਅਰ ਫੇਰੀ ਲੈਕੇ ਬੋਲਤ ਭਾਇਆ ਇਹ
ਮਤ ਮਤ ਬਹੁਤ ਸ੍ਰੇਸਟ ਹੈ ਅਰ ਸੁਗਤਿ ਪਰਮ ਹੈ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਕਾ ਭੋ
ਭੋਗਣਾ ਅਰ ਕੋਮਲ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰਣੇ ਅਰ ਜਿਸ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਮਨ ਚਾਹੇ
ਤਿਸੇ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਭੋਗ ਕਰਣਾ ਅਰ ਚੰਦਨੀ ਗਤ ਭੂਖਨ ਸਹਿਤ ਨਾਰੀ
ਅਰ ਪੁਸਪਾਂ ਸਹਿਤ ਸਿਹਜਾ ਇਹੀ ਮੋਖ ਹੈ ਤਬ ਕਰਣ ਸੰਤ ਕੋ
ਕਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਭਗਵੇਂ ਭੇਸ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਰ ਸਿਰ ਜਿਸਕਾ ਮੁੰਡਤ ਹੈ ਸੋ ਇਹ
ਹੋ ਬੋਧ ਕਾ ਸਿਖ ਹੈ ਤਬ ਸੰਤ ਕਹਾ ਤੇਊ ਜਾਣੋ ਕਿਆ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੈ
ਤਉ ਲਗਾ ਭਿਖਕ ਬੋਲਤ ਭਾਇਆ ਅਰ ਪੁਸਤਕ ਦਾਰ ਕੇ ਕਹਾ ਜੋ ਮੇਰੇ
ਗੁਰ ਕੇ ਵਚਨ ਜੋ ਮਨ ਹੀ ਆਤਮਾ ਹੈ ਅਰ ਵਿਖਿਆਂ ਮੈਂ ਮਨ ਲੀਨ ਹੋ
ਹੈ ਸੋਈ ਮੁਕਤ ਹੈ ਅਰ ਜਬ ਸਰਧਾ ਕੋ ਬੁਲਾਇਆ ਤਾਂ ਸੰਤ ਕਹਾ
[illegible] ਜੀਤ ਨਾਸੀ [illegible] ਹੈ॥ ਅਰ ਤਿਸ ਸਮੇਂ ਦਿਗੰਬਰ ਸਿਧਾਂਤ
[illegible] ਖਿਪਣਕ ਸਿਖ ਜੋ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਆ ਅਰ ਕਹਾ ਕੋ ਭਿਖਕ
[illegible] ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਆਉ ਜੋ ਤੇਰੇ ਸਬਦ ਸੁਣਕੇ [illegible] ਭਾਇਆ
ਖਿਪਣਕ ਕਹਾ ਕੈ ਧੋਕੇ [illegible] ਕਰਤੇ ਜੋ [illegible] ਕੀਨਾ [illegible]

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾਂ ਭਿਖਕ ਕਹਾ ਪੂਛ ਤਾਂ ਫੇਰ ਖਿਪਣਕ ਕਹਾ ਤੂ ਤੋ ਖਿਣ ਬਿਨਾਸਨ ਹੈ
ਸੋ ਤੂ ਬਰਤ ਕਾਹੇ ਕਉ ਧਾਰਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਿਖਕ ਕਹਾ ਹੇ ਖਿਪਣਕ ਹਮਾਰੀ ਜੋ
ਸੰਤਾਨ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਬਿਖੇ ਗਿਆਨ ਬਿਨ ਮੁਕਤ ਕੌਨ ਕਰੈ ਇਸ ਆਹੂ ਕੈ ਤੋ ਭੀ ਮ-
ਰਹੇ ਏਗੀ ਮੁਕਤ ਜਾਵੈਗਾ ਤਾਂ ਖਿਪਣਕ ਕਹਾ ਰੇ ਮੂਰਖ ਜੋ ਮਨੁਖ੍ਯ ਮੈਂ ਏ
ਕ ਏਕ ਭੀ ਮੁਕਤ ਹੋਵੈ ਤੋ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਾ ਅਭਾਵ ਹੋ ਜਾਵੈ ਸੋ ਤੁਝੇ ਇਸ ਧ
ਰਮ ਕਾ ਕਿਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕੀਆ ਹੈ ਤਾਂ ਭਿਖਕ ਕਹਾ ਮੁਝੇ ਸਰਬਗ੍ਯ ਭਗਵਾਨ ਨੇ
ਕੀਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਹਾ ਜੋ ਮੂਰਖ ਕੇ ਕਹੇ ਸਰਬਗ ਹੋਈਤਾ ਹੈ ਤੋ ਮੈਂ ਭੀ
ਸਰਬਗ ਹੋਂ ਅਰ ਤੂ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਪਿਤਾਮਾ ਸਹਤ ਦਾਸ ਭਇਆ ਤਾਂ ਭਿਖਕ
ਕ੍ਰੋਧਵਾਨ ਭਇਆ ਅਰ ਕਹਾ ਰੇ ਪਾਪੀ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਦਾਸ ਨਹੀ ਮੈਂ ਸਰਬਗ੍ਯ
ਬੋਧ ਕਾ ਦਾਸ ਹੋਂ ਤਾਂ ਖਿਪਣਕ ਕਹਾ ਬੋਧ ਕੀ ਦਾਸਤਾ ਛਡ ਕੇ ਦਿਗੰਬ
ਰ ਕਾ ਦਾਸ ਹੋ ਤਬ ਭਿਖਕ ਕਹਾ ਉਤਮ ਗੁਰੁ ਕੇ ਛਡ ਕਰ ਕਥਨੀਚ ਗੁਰ
ਕੇ ਧਾਰਤਾ ਹੈ ਤਬ ਖਿਪਣਕ ਕਹਿਆ ਮੈਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨੇ ਖਵਬਿਤ ਦਾ
ਸਭ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਕੀ ਖਬਰ ਦਿਗੰਬਰ ਦਈ ਹੈ ਅਰ ਦਿਗੰਬਰ ਸਿਧਾਂਤ
ਹੈ ਅਰ ਜੇਤੀ ਦੇਹ ਹੈ ਤੇਤਾ ਅਤਮਾ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਦੀਪ ਫਾਨੂਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ
ਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਅਤਮਾ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ ਅਰ ਦੀਪਕ ਜੋ ਕੁੰਭ ਮੈਂ ਰਖੀਏ
ਤੋ ਕੁੰਭ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਰਖੀਏ ਤੋ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ
ਹੈ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਅੰਤਰਮੁਖ ਸਰੀਰ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ ਅਰ ਬ੍ਰਾਹਮੁਖ
ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ ਅਰ ਤੇਰਾ ਜੋ ਜੋਤਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਹੈ ਸੋ ਤੋ ਇੰਦ੍ਰੀ
ਅਗੋਚਰ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ ਅਰ ਤੈਨੇ ਜੋ ਕਠਿਨ ਬ੍ਰਤ ਧਾਰਿਆ
ਹੈ ਸੋ ਦੁਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਵਿਰੁਧ ਮਾਰਗ ਤਿਆਗ ਅਰ ਸੁਗਤ ਮਾਰਗ ਸ
ਖਿਆਤ ਸੁਖਦੇਣੇ ਵਾਲਾ ਸਰਵਾਂਗਿਕ ਮਤ ਹੈ ਜੋ ਕੈਸੇ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲੋ
ਕ ਵਿਖੇ ਨਉਤਨ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਤਰੁਣੀਆਂ ਅਰ ਪੁਸਪ ਅਰ ਚੰਦਨ ਅ
ਰੇ ਰਸ ਏਹੀ ਸੁਰਗ ਹੈ ਅਰ ਆਧਿ ਬਿਆਧਿ ਉਪਾਧਿ ਏਹੀ ਨਰਕ ਹੈ
ਸੋ ਬੋਧ ਅਰ ਦਿਗੰਬਰ ਚਰਚਾ ਕਰਤੇ ਥੇ ਤਉ ਲਗ ਸੋਮ ਸਿਧਾਂਤੀਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਇਆ ਸੋ ਕੈਸਾ ਹੈ ਕਿ ਕਪਾਲਕ ਰੂਪ ਹੈ ਜੋ ਸਕਤ ਅਰ ਨਰਹੁ ਕੇ ਅਸਥ
ਹੰ ਕੀ ਮਾਲਾ ਧਾਰੀ ਹੂਈ ਹੈ ਅਰ ਪੁਰਖਨ ਕੀ ਖੋਪਰੀ ਮੈਂ ਖਾਤਾ ਪੀਤਾ ਹੈ
ਅਰ ਮਸਾਣ ਮੈਂ ਬਸਤਾ ਹੈ ਸੋ ਖਿਪਣਕ ਕਹਤ ਭੁਆ ਕਿ ਸੋ ਕਪਾਲਕ ਸੁ
ਧ ਦਰਸਨ ਹੈ ਅਰ ਸੋ ਮੇਰਾ ਰੂਪ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਜਗਤ ਕੈ ਕੈਸੇ ਜਾਣਤਾ ਹੈਂ
ਕਿ ਥੀ ਸਰ ਤ੍ਰਿਨ ਹੈ ਅਰ ਜਗਤ ਤ੍ਰਿਨ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਬ੍ਰਾਮਣ ਕੀ ਖੋਪਰੀ ਮੈਂ
ਮਦ ਪੀਤਾ ਹੈਂ ਅਰ ਮਾਨਸ ਕੀ ਮਜਾ ਨਾਲ ਜੋ ਮਿਲਿਆ ਹੂਆ ਮਾਸ ਤਿਸ
ਕਉ ਅਗਨ ਵਿਖੇ ਹੋਮ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ਅਰ ਭੈਰਵੀ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ
ਮਾਨਸ ਕੇ ਜੋ ਕੰਠ ਕਟ ਕੇ ਲੋਹੂ ਕੀ ਧਾਰਾ ਨਿਕਸਤੀ ਹੈ ਸੋਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਜਾਣ ਕੇ ਸਿਵ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਸਭ ਹੀ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕੇ ਮਤ ਹੈਂ
ਅਰ ਵਿਦਾਂਤੀ ਉਸ ਕਉ ਐਸੇ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਵਿਖਿਆਣ ਕੀਆ ਜੋ ਬ੍ਰਿਤ
ਹੈਨ ਸੋ ਮਾਸ ਹੈ ਅਰ ਆਤਮਾ ਜੋ ਸਿਵ ਹੈ ਤਿਸ ਮੈ ਹੋਮੈਂ ਅਰ ਬ੍ਰਾਮਣ
ਪਾਲ ਜੋ ਹੈ ਤਿਸ ਮੈ ਚਿਦ੍ਰਾਮਾਂਦ੍ਰ ਕੀ ਜੋ ਸੁਧ ਬ੍ਰਿਤਾਂ ਹੈਨ ਤਿਸ ਕੋ ਪਾਨ ਕੈ
ਤਬ ਆਤਮਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਖਕ ਸੋਮ ਸੋਮ ਸਿਧਾਂਤੀ ਕੇ ਕਹਾ ਕਿ
ਤੇਰਾ ਧਰਮ ਮਹਾਂ ਘੋਰ ਹੈ ਤਬ ਕਪਾਲਕ ਕ੍ਰੋਧਵਾਨ ਹੂਆ ਕਿ ਹਮਾਰੇ ਉਮ
ਅਰ ਸਿਵਾਂ ਕਾ ਜੋ ਮਤ ਹੈ ਸੋ ਬੇਦਾਂ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਤੂੰ ਨਿੰਦ
ਤਾ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਚਾਹੋਂ ਤਉ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕ ਦੇਵਤਿਆਂ ਹੂੰ ਕੋ ਗਹਿ ਲੇਵਾਂ ਅਰ ਤਾ
ਰੇ ਗਣਾਂ ਕਾ ਚਲਨ ਰੋਕ ਰਖਾਂ ਅਰ ਸਾਰੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰਾਂ ਕਾ ਅਰ ਧਰਤੀ
ਕਾ ਪਾਣੀ ਪਾਨ ਕਰ ਲੇਵਾਂ ਅਰ ਫੇਰ ਅੰਤ੍ਰਿਕ ਪੂਰਨ ਕਰ ਦੇਵਉਂ ਐਸੀ
ਸਿਵ ਕੀ ਦਈ ਹੋਈ ਸਮਰਥ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਹੈ ਤਬ ਖਿਪਣਕ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਮਾਇਆ ਇੰਦ੍ਰਜਾਲ ਦੀ ਕਰ ਭੁਲਾਵਤਾ ਹੈ ਤਬ ਕਪਾਲਕ ਕਹਿਆ ਹੇ ਪਾ
ਪੀ ਤੂੰ ਈਸ੍ਵਰ ਕਉ ਮਾਇਆ ਜਾਲ ਕਹਿਤਾ ਹੈ ਤਬ ਤਉ ਹੂੰ ਕਾ ਸਬਦ ਕ
ਰਕੇ ਭੂਤਾਂ ਕਉ ਬੁਲਾਵਤ ਭਇਆ ਅਰ ਆਪਣੀ ਕਰ ਦਾ ਨਿਕਾਸ
ਈ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਤੇਰਾ ਕੰਠ ਕਟ ਕੇ ਭੈਰਵੀ ਕੋ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ਤਬ ਖਿਪ
ਣਕ ਕਉ ਕੋਪ ਮਾਨ ਕਰ ਕੇ ਫੇਰ ਖੜਗ ਕਉ ਮਿਆਨ ਵਿਚ ਕਰਤ ਭਾਇ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਅਜੇ ਅਤਿਸ ਪਰਮ ਧਰਮ ਹੈ ਤਬ ਕਪਾਲਕ ਸਰਧਾ ਕਉ ਬੁਲਾਵਤ
ਭਇਆ ਤਬ ਸਰਧਾ ਸੁੰਦਰ ਕਮਲ ਵਤ ਨੈਣ ਅਰ ਅਸੋਥੇ ਕੀਆਂ
ਮਾਲਾ ਜਿਸਕੇ ਭੂਖਣ ਹੈ ਸੋ ਆਵਤ ਭਈ ਤਬ ਕਪਾਲਕ ਕਹਾ ਹੇ ਪਿਆਰੀ
ਸ ਭਿਖਕ ਕਉ ਵਸਿ ਕਰ ਤਬ ਸਰਧਾ ਤਿਸ ਕਉ ਆਲਿੰਗਨ ਕਰਾ ਤਬ ਭਿ
ਖਕ ਕਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਅਨੇਕ ਅਗਿਨਾਂ ਭੋਗੀਆਂ ਹੈਂ ਪਰ ਕਪਾਲਨੀ ਕੇ ਸਮਾਨ
ਸੁੰਦਰ ਕਟਾਖ ਮ੍ਰਗਤ ਕਾਈ ਨਹੀ ਦੇਖੀ ਤਬ ਭਿਖਕ ਸੋਮ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾ ਸਿ
ਖ ਭਇਆ ॥ ਅਰ ਖਿਪਣਕ ਜੋ ਥਾ ਤਿਸ ਨੇ ਕਹਾ ਅਰੇ ਭਿਖਕ ਤੂੰ ਕਪਾ
ਲਨੀ ਕਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕੀਆ ਹੈ ਸੋ ਮੁਝੇ ਸਪਰਸ ਨਾ ਕਰ ਤਬ ਭਿਖਕ ਕਹਾ
ਜਬ ਤੂੰ ਭੀ ਕਪਾਲਨੀ ਕੇ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇਂਗਾ ਤਬ ਅਵਰ ਅਵਰ ਜਪੈਂਗਾ
ਤਬ ਤੇਕ ਸਰਧਾ ਕੇ ਕਪਾਲਕ ਕਹਾ ਅਰ ਸਰਧਾ ਖਿਪਣਕ ਕੇ ਭੀ ਆਲਿੰ
ਗਨ ਕੀਆ ਤਬ ਖਿਪਣਕ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇ ਕਹਾ ਕਿ ਕਪਾਲਨੀ ਕਾ ਸਪਰਸ
ਹੀ ਮੋਖ ਹੈ ਤਬ ਖਿਪਣਕ ਭੀ ਕਪਾਲਕ ਕਾ ਸਿਖ ਹੂਆ ਅਰ ਕਪਾਲਕ
ਮਦ ਕਾ ਭਾਜਨ ਆਪ ਭੀ ਪੀਆ ਅਰ ਕਪਾਲਨੀ ਕਉ ਭੀ ਦੀਆ ਅਰ ਖਿ
ਪਣਕ ਕੋ ਭੀ ਪੀਲਾਇਆ ਅਰ ਮਹਾਂ ਮਤ੍ਰ ਕਹਿਤ ਭਇਆ ਕਿ ਇਹ ਪਵਿਤ੍ਰ
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਪਤੰਭਵ ਤ੍ਰੈਖਜੀ ਪਸ਼ੂਪਾਸ ਸੂਖਛੇਦ ਕਾਰਨ ਭੈਰਵ ਪੀਤਿ ਵਰਤ
॥ ਤਬ ਖਿਪਣਕ ਕਹਾ ਕਿ ਆਸਾਂ ਕੇ ਦੁਨੇ ਚਿੰਕੇ ਆਗਿਆ ਕਪਾਲਕ ਕਾ
ਜੋ ਕਾ ਹੈ ਤਬ ਭਿਖਕ ਕਹਾ ਕਿ ਹਮ ਤੇ ਉਚਿਸ੍ਟ ਹੈ ਸੋ ਪਾਨ ਕਰਾ ਹੈ ਤਬ ਕਪਾ
ਲਕ ਕਹਾ ਹੇ ਸਰਧੇ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਖ ਭੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ ਉਚਿਸਟ ਕਰ ਦੇ
ਹੇ ਸੋ ਜਬ ਆਪਣੇ ਮੁਖ ਸਿਉ ਸਰਧਾ ਨੇ ਉਚਿਸਟ ਕਰ ਦੀਆ ਤਬ ਭਿ
ਖਕ ਨੇ ਭੀ ਪੀਆ ਅਰ ਕਪਾਲਕ ਨੇ ਭੀ ਪੀਆ ਸੋ ਦੋਨੋ ਘੂਰਨ ਹੋਕੇ ਗਿ
ਰ ਪੜੇ ਤਬ ਕਪਾਲਕ ਕਹਾ ਕਿ ਹੇ ਕਪਾਲਨੀ ਇਹ ਦੋਨੋ ਹਮ ਦਾਸ ਪਾਏ ਹੈਂ
ਤਬ ਕਪਾਲਕ ਅਰ ਕਪਾਲਨੀ ਦੋਨੋ ਲਾਗੇ ਨਿਰਤ ਕਰਨੇ ਅਰ ਭਿਖਕ ਅ
ਰ ਖਿਪਣਕ ਭੀ ਲਗੇ ਨਿਰਤ ਕਰਨੇ ਤਬ ਕਪਾਲਕ ਕਹਿਆ ਮੈਂ ਸੰਤ੍ਰ ਕ
ਹਤਾ ਹੋਂ ਕਿ ਤੁਮੀਂ ਧਰਮ ਕੀ ਜੋ ਪੁਤ੍ਰੀ ਸਰਧਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕਉ ਪਕੜ ਲਿਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੈ ਤਬ ਸੰਤ ਕਹਿਆ ਹੇ ਕਰਣੇ ਇਹ ਮੇਰੀ ਮਾਤਾ ਕੀ ਵਰਤਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ
ਤਬ ਕਰਣਾ ਅਰ ਸੰਤ ਧਿਆਨ ਲਾਇਕੇ ਸਭੀਆਂ ਸੁਣਨੇ ਤਬ ਕ
ਪਾਲਕ ਢੂੰਡਣੇ ਲਗਿਆ ਅਰ ਚਹੂੰ ਲਾਇ ਕਰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਨਾ ਸਰਧਾ
ਜਲ ਵਿਖੇ ਹੈ ਅਰ ਨਾ ਥਲ ਵਿਖੇ ਹੈ ਅਰ ਨਾ ਪਰਬਤਾਂ ਵਿਖੇ ਹੈ ਅਰ ਨਾ ਪ
ਤਾਲ ਵਿਖੇ ਹੈ ਪਰ ਸਰਧਾ ਵਿਸਨ ਭਗਤ ਕੇ ਸਾਥ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਗਿਰਦੇ ਵਿਖੇ
ਵਸਤੀ ਹੈ ਤਬ ਖਿਪਨਕ ਕਹਿਆ ਕਿ ਹਮਾਰੇ ਰਾਜੇ ਮੋਹ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ ਜੋ
ਸਰਧਾ ਕੋ ਪਕੜ ਲਿਆਵੇ ਤਬ ਕਪਾਲਕ ਪੁਸਤਕ ਮੈਂ ਦੇਖਣ ਲਗਾ
ਤੋ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਵਿਸਨ ਭਗਤ ਕੇ ਪਾਸ ਸਰਧਾ ਹੈ ਅਰ ਨਿਹਕਾ
ਮ ਧਰਮ ਭੀ ਵਿਸਨ ਭਗਤਿ ਪਾਸ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਬਿਬੇਕ ਕਾ ਕਾਰਜ ਸਿਧ ਹੂ
ਆ ਦਿਸ ਆਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕਾ ਕਾਰਜ ਸਿਧ ਨਾਹੀਂ ਹੋਤਾ ਸੋ ਵਿ
ਸਨ ਭਗਤਿ ਕਰਕੇ ਬਿਬੇਕ ਕਾ ਜੋ ਅੰਤਹਕਰਣ ਸੁਧ ਹੋਵੈਗਾ ਅਰ ਵਿ
ਦਿਆ ਰੂਪੀ ਕੰਨਿਆਂ ਅਰ ਪ੍ਰਬੋਧ ਰੂਪੀ ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪਤਿ ਹੋਵੈਗੀ ਤਾਂ ਹ
ਮਾਰੇ ਰਾਜੇ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੈਗਾ ਤਉ ਭੈਰਵੀ ਕੋ ਸਰਧਾ ਅਰ ਧਰ
ਮ ਕੇ ਪਕੜਨੇ ਕੋ ਭੇਜਿਆ ਤਾਂ ਸੰਤ ਅਰ ਕਰਣਾ ਭੀ ਦੋਨੋ ਵਿਸਨ ਭਗਤ
ਕੇ ਪਾਸ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਈਆਂ ॥ ਪੰਚਮੋਂ ਅੰਗ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ੫ ॥
ਤਉ ਭੈਰਵੀ ਜੋ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਨੇ ਭੇਜੀ ਸੀ ਸੋ ਤਿਸ ਨੇ ਸਰਧਾ ਕੋ ਅਰ ਨਿ
ਕਾਮ ਧਰਮ ਕੋ ਜਬ ਵਿਸਨ ਭਗਤ ਸੇ ਕਿਨਾਰੇ ਦੇਖਾ ਤੋ ਦੋਨੋ ਕੋ ਲੈਕਰ
ਅਕਾਸ ਕਉ ਭੈਰਵੀ ਉਡੀ ਅਰ ਵਿਸਨ ਭਗਤ ਕੋਪ ਕਰਕੈ ਦ੍ਰਿਸਟ ਕਰੀ ਤਬ
ਭੈਰਵੀ ਗਿਰ ਪੜੀ ਅਰ ਤਿਸ ਕੇ ਸਿਰ ਥੇ ਅਸਥ ਅਰ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੋਗ
ਏ ਅਰ ਸਰਧਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਉਸ ਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਨਿਕਸ ਕੇ ਵਿਸਨ ਭਗਤਿ
ਪਾਸ ਆਏ ਜੋ ਮੈ ਭੈਰਵੀ ਸੇ ਕੋਪੀ ਹੈਂ ਅਰ ਕੈਸਾ ਹੈ ਭੈਰਵੀ ਕਾ ਰੂਪ ਜੈਸ
ਹਾਂ ਭਇਆਨਕ ਹੈ ਅਰ ਮਨੁਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਕੇ ਕਾਂਨਾਂ ਮੈਂ ਕੁੰਡਲ ਹੈਂ ਅਰ
ਬਿਜਲੀ ਕੀ ਨਿਆਈਂ ਚਮਤਕਾਰ ਹੈ ਅਰ ਬਡੀਆਂ ਦਾੜ੍ਹਾਂ ਹੈਂ ਜੋ ਉਸ ਕੇ
ਭੈ ਸੇ ਸਰਧਾ ਕਾਂਪਤੀ ਆਵਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸੰਤ ਅਰ ਕਰਣਾ ਭੀ ਚਲੀ ਆਵਤੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੈ ਤਉ ਮੁਦਤਾ ਸਾਂਤ ਕਉ ਆਇ ਮਿਲੀ ਅਰ ਸਰਧਾ ਕੇ ਢੂੰਢਣੇ ਕੀ ਬਿ
ਰਤਾ ਆਇ ਕਰੀ ਤਉ ਲਗ ਸਾਂਤ ਅਰ ਸਰਧਾ ਆਇ ਮਿਲੀਆਂ ਤਾਂ ਸਾਂਤ
ਨੇ ਸਰਧਾ ਕੋ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਅਰ ਸਰਧਾ ਨੇ ਨ ਪਛਾਤਾ ਤਬ ਸਾਂਤ ਕ
ਹਿਆ ਹੇ ਮਾਤਾ ਤਰੀ ਹੋਈ ਮੁਝੈ ਨਹੀਂ ਪਛਾਨਤੀ ਤਬ ਸਰਧਾ ਨੇ ਪਛਾਤਾ
ਤਉ ਸਾਂਤ ਅਰ ਕਰਣਾ ਅਰ ਮੁਦਤਾ ਤੀਨੋਂ ਸਰਧਾ ਕੀ ਚਰਨੀਂ ਆਨ ਲਗੀ
ਆਂ ਤਬ ਵਿਸਨ ਭਗਤਿ ਕਹਿਆ ਕਿ ਦੁਰਾਤਮਾ ਜੋ ਹੈ ਮਹਾ ਮੋਹ ਤਿਸ ਕੋ ਮੈਂ
ਮਾਰੋਂਗੀ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਚਾਰੋਂ ਬਬੇਕ ਪਾਸ ਜਾਹੋ ਅਰ ਆਪਣੀ ਸੈਨਾ ਕੋ ਕਹੋ
ਜੋ ਸਮ ਦਮ ਆਦਿਕ ਹਨ ਤਉ ਸਰਧਾ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਹੇ ਦੇਵਤਾ ਸੋ ਮਹਾਰ
ਜ ਕਿਸ ਠਉਰ ਬਿਰਾਜਤੇ ਹੈਂ ਤਬ ਸਾਂਤ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਕ ਰਾਢਾ ਨਾਮ ਨਗ
ਰੀ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ ਕੇ ਤਲੇ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਚਲਤੀ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ ਕੇ ਕੰਢੇ ਚਕ੍ਰਤੀ
ਰਥੁ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਅਸਥਾਨ ਪਤਿਤ ਜਲ ਮੈਂ ਸੁਗਤ ਹੂਏ ਹਾਰਾਜਾ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕ
ਰਤੇ ਹੈਂ ਤਬ ਵਿਸਨ ਭਗਤ ਕੀ ਆਗਿਆ ਕਰ ਮੈਤ੍ਰੀ ਅਨਕੰਪਾ ਮੁਦਤਾ ਉ
ਪੇਖਿਆ ਚਾਰੋ ਭੈਣਾਂ ਇਹ ਭੀ ਬਬੇਕ ਪਾਸ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈਆਂ ਅਰ
ਸਰਧਾ ਅਤੇ ਸਾਂਤ ਇਹ ਭੀ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈਆਂ ਸੋ ਸਭਨਉਂ ਕਉ ਆ
ਦਰ ਕਰਕੇ ਬੈਠਾਇਆ ਤਾਂ ਸਰਧਾ ਕਹਤ ਭਈ ਕਿ ਹਮਾਰਾ ਵਿਸਨ ਭਗਤ
ਨੇ ਬਡਾ ਪਖੁ ਕੀਆ ਹੈ ਅਰ ਤੁਮਾਰੇ ਕਉ ਸੰਦੇਸਾ ਕਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਮਹਾਮੋ
ਹ ਨੇ ਅਗਿਆਨ ਕੇ ਸਾਗਰ ਮੈ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਕੋ ਡੋਬਾ ਹੈ ਅਰ ਮਨ ਕਉ ਤੀ
ਵਸਿ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਉਪਨਿਖਦ ਦੇਵੀ ਸੇ ਪ੍ਰਬੋਧ ਰੂਪੀ ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪਤ
ਕਰੋ ਜੋ ਮਹਾਂਮੋਹ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰੇ ਤਬ ਬਬੇਕ ਕਹਾ ਹੇ ਸਰਧੇ ਉਪਨਿਖਦ
ਦੇਵੀ ਕੇ ਲਿਆਵਨੇ ਜੋਗ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈਂ ਤਬ ਸਰਧਾ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਵਿਸਨ ਭ
ਗਤ ਪਾਸ ਜਾਤੀ ਹੋਂ ਸੋ ਤੁਮ ਬਨਾਰਸੀ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਵਸਹੁ ਅਰ ਵਸਤੁ ਵਿ
ਚਾਰ ਆਦਿਕ ਸੂਰਮੇ ਬੁਲਾਵਹੁ ਜੋ ਕਾਮ ਆਦਿਕਹੁੰ ਕਉ ਜੀਤੇ ਪਰ ਸਾਂ
ਤ ਕੇ ਹਾਥ ਤੁਸਾਂ ਸੰਦੇਸਾ ਭੇਜਣਾ ਅਰ ਮੈਂ ਵਿਸਨ ਭਗਤ ਕੀ ਆਗਿਆ
ਲੇਕਰ ਉਪਨਿਖਦ ਦੇਵੀ ਆਨ ਮਿਲਾਵੈਂਗੀ ਤਬ ਬਬੇਕ ਨੇ ਦੁਆਰਪ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਲਕਉ ਆਗਿਆ ਕਰੀ ਕਿ ਵਸਤ ਵਿਚਾਰ ਕਉ ਬੁਲਾਇ ਲਿਆਵਹੁ ਤ
ਬ ਦੁਆਰਪਾਲ ਵਸਤ ਵਿਚਾਰ ਕਉ ਬੁਲਾਇ ਲਿਆਇਆ ਅਰ ਬਬੇ
ਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਬੈਠਾਇਆ ਅਰ ਸਨਮਾਨ ਕੀਆ ਤਬ ਆਗਿਆ
ਕਰੀ ਜੋ ਮੇਰਾ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਸਾਥ ਜੁੱਧ ਬਣਾ ਹੈ ਅਰ ਤੂੰ ਕਾਮਦੇਵ ਕੇ ਜੀਤਣੇ
ਕਿ ਸਾਮਰਥ ਹੈਂ ਸੋ ਤੂੰ ਕਾਮ ਕਾ ਬੈਰੀ ਜੋ ਕਰ ਤਾਂ ਵਸਤ ਵਿਚਾਰ ਕਹਾ ਮੈਂ ਧੰਨ
ਹਾਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਸੁਆਮੀ ਮੁਝੇ ਟਹਲ ਕਹੀ ਹੈ ਤਬ ਬਬੇਕ ਕਹਾ ਤੂੰ ਕੈਸੇ ਕਰ
ਕਾਂਮ ਕੇ ਜੀਤੇਂਗੀ ਤਬ ਤਿਸਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਜਿਸਕੇ ਪੰਚ ਬਾਣ ਹੈਂ ਉਸ ਕਾ ਜੀਤ
ਣਾ ਕਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਥਮੇਂ ਉਸ ਕਉ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਕੇ ਸਰੀਰ ਮੇਂ ਅਸਤੀਆ
ਰ ਮਾਸ ਅਰ ਰੁਧਰ ਅਰ ਬਿਸਟਾ ਦਿਖਾਕੇ ਮਨ ਕੇ ਨਿਰਸ ਕਰੰਗਾ ਅਰ
ਬਹੁਰ ਸਰੀਰ ਕੇ ਦੁਆਰੇ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਕਰਕੇ ਰੋਕ ਰਖੇਂਗਾ ਅਰ ਕਾਂਮ ਕੇ
ਬੀਚ ਹੀ ਮਾਰ ਲੇਵਹੁਗਾ ਅਰ ਅਰਤ੍ਰੀਉ ਪਾਇ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਬਿਮਲ ਨਦੀ
ਆਂ ਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਪਰ ਝੂਰਨੇ ਝੂਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸੀਤਲਾ ਅਸਥਾਨੋਂ ਪਰ ਬੈਠ
ਕੇ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਚਰਚਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸਤ ਕੇ ਨਮਿਤ ਆਸਣ ਮਾਰ ਬੈਠੇ
ਹੈਂ ਤਹਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਅਰ ਕਾਮ ਕਾ ਕਿਆ ਬਲ ਚਲਤਾ ਹੈ ਕੈਸੇ ਕਿ ਇਕਨੇ
ਹੀ ਕੇ ਜੀਤੇ ਹੂਏ ਜਿਤਨੇ ਕਾਮ ਕੇ ਅਸਤ੍ਰ ਹੈਂ ਸੋ ਚੰਦਨ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਅਰ ਗੁ
ਉਰੋਂ ਕਾ ਗੁਲਜਾਰ ਅਰ ਬਸੰਤ ਅਰ ਮੇਘ ਅਰ ਪੁਸਪ ਸੋ ਸਰਬ ਕਾਂਮ ਕੇ
ਅਸਤ੍ਰ ਨਿਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇਂਗੇ ਅਰ ਮੇਰੇ ਜੋ ਅਨੇਕ ਬੀਚਾਰ ਹੈਂ ਤਿਸ ਤੇ ਕਾਂਮ
ਕੇ ਜੀਤੇਂਗਾ ਤਬ ਵਸਤ ਵਿਚਾਰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਕਾਂਸੀ ਕੋ ਵਿਦਿਆ
ਹੋਇਆ ਤਬ ਫਿਰ ਬਬੇਕ ਨੇ ਦੁਆਰਪਾਲ ਸੇ ਕਹਾ ਕਿ ਖਿਮਾ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧ ਕੇ
ਜੀਤਣੇ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਬੁਲਾਇ ਲਿਆਵਹੁ ਤਾਂ ਖਿਮਾਂ ਆਨ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀ
ਆ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਦਰ ਦੇਕੇ ਪਾਸ ਬੈਠਾਇਆ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਹੇ ਖਿਮ
ਤੂ ਕ੍ਰੋਧ ਕੇ ਜੀਤਨੇ ਕੇ ਸਮਰਥ ਹੈਂ ਤਬ ਖਿਮਾ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਜਾਤ
ਭੈਈ ਤਬ ਬਬੇਕ ਬੁਲਕ ਕਹਾ ਕਿ ਐਸੇ ਕਾਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕੇ ਮਾਰੇਂਗੀ ਤਾਂ ਖਿ
ਮਾ ਕਹਿਆ ਇਹ ਬਡਾ ਦੁਸਟ ਹੈ ਅਰ ਇਸ ਨੇ ਕਈ ਸਤ੍ਰ ਮਾਰੇ ਹੈਂ ਪਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮੈਤ੍ਰਿਸੇ ਕੇ ਐਸੇ ਮਾਰੈਂਗੀ ਜੋ ਕ੍ਰੋਧਵਾਨ ਪੁਰਖ ਆਗੇ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਕਰੈਂਗੀ ਕਿ ਮੈਂ
ਪਾਪੀ ਹੋਂ ਤੂੰ ਰਾਖਨੇ ਜੋਗ ਹੈਂ ਅਰ ਜੇ ਫੇਰ ਭੀ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਮਾਰੇਗਾ ਤਬ ਮਨ
ਕੇ ਸਮਝਾਵੈਂਗੀ ਕਿ ਇਹ ਮਾਰਕੇ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸਿਖ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਨ
ਕਰਨਾ ਹੀ ਮੁਖ ਕਰਮ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਇਸੇ ਬਾਤ ਮੇਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਕਾ
ਬੋਲਣ ਅਰ ਸਟ ਮਾਰਨ ਕਰ ਤਬ ਤੇਰਾ ਕਿਆ ਜਾਨੀਐ ਕੌਨਸਾ ਬਿਘ
ਨ ਹਾਲਿਆ ਸੋ ਤੇਰਾ ਭੁਲਾਇ ਇਸੀ ਮੇਂ ਹੈ ਅਰ ਧੀਰਜ ਕਰਕੇ ਪੁਰਖ ਵਧਤਾ
ਹੈ ਅਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਘਟਤਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਜਿਸ ਕੀ ਬਾਣੀ ਮੇਂ ਖੇਦ ਨਹੀਂ ਅਰ ਹਿਰਦੇ
ਵਿਖੇ ਸੂਲ ਨਹੀਂ ਸੋ ਕ੍ਰੋਧ ਕੋ ਜੀਤਤਾ ਹੈ ਅਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕੇ ਜੀਤਨ ਕਰ ਹੰਕਾਰ
ਲੋਭ ਤਾਂ ਮਾਨ ਅਰ ਮਦ ਸਭ ਜੀਤੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਤਬ ਬਬੇਕ ਕਹਿਆ ਸਾਧ ਸਾ
ਧ ਤਬ ਖਿਮਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕੇ ਜੀਤਣੇ ਕੋ ਜਾਤ ਭਈ ਫੇਰ ਦੁਆਰਪਾਲ ਨੇ ਸੰਤੋ
ਖ ਕੋ ਬੁਲਾਇਆ ਸੋ ਲੋਭ ਕੇ ਜੀਤਣੇ ਕੋ ਸੰਤੋਖ ਨੇ ਆਨ ਨਮਸਕਾਰ
ਕੀਤਾ ਬਬੇਕ ਕਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਲੋਭ ਕੋ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਜੀਤੇਂਗਾ ॥ ਤਬ ਸੰਤੋਖ ਬੋਲਿ
ਆ ਕਿ ਪ੍ਰਥਮੇ ਮਨ ਕੋ ਸਮਝਾਵੈਂਗਾ ਜੋ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਬ੍ਰਿਛੋਂ ਸਬ ਫਲ ਲਾ
ਇ ਦੀਏ ਹੈਂ ਅਰ ਕੰਦ ਮੂਲ ਕਰ ਦੀਏ ਹੈਂ ਅਰ ਨਦੀਆਂ ਸੀਤਲ ਕਰ ਦੀ
ਆਂ ਹੈਂ ਅਰ ਗਿਰਿ ਕੰਦਰਾਂ ਸੀਤਲ ਝਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤਹਾਂ ਬੈਠ ਕੇ ਇਕਾਂਤ ਨ
ਰਾਇਣ ਕਾ ਭਜਨ ਕਰ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਕੀ ਚਾਹਨਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤਿ
ਨਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਕਾ ਇਕਠਾ ਕਰਨਾ ਵਡਿਆਂ ਪਾਪਾਂ ਕਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਖਰਚ
ਣਾਂ ਅਰ ਰਖਣਾਂ ਬਡਾ ਦੁਖ ਹੈ ਅਰ ਜਬ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਤੋ ਅਤਿ ਕਸ਼ਟ ਦੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ
ਅਰ ਮਿਤ੍ਰਾ ਸਿਰ ਪਰ ਹਸਤੀ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਤੰਦੂਰ ਮੇਂ ਚੰਦਨ ਕੀਆਂ ਲਕੜੀ
ਆਂ ਅਰ ਪਲਾਸ ਕੀਆਂ ਲਕੜੀਆਂ ਸਭ ਤੁਲ ਭਸਮ ਹੋ ਜਾਤੀਆਂ ਹੈਂ ਤੈਸੇ
ਉਦਰ ਮੇਂ ਜੋ ਪੜਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸਭੀ ਤੁਲ ਭਸਮ ਹੋਇ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਨਾਰਾਇਣ
ਕਾ ਨਾਮ ਜਪੀਏ ਸੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੇਂ ਲੋਭ ਕਉ ਜੀਤੋਂਗਾ ਤਬ ਸਤਿ ਕੋ
ਭੀ ਨਾਲ ਲੇ ਜਾਵੈਂਗਾ ਅਰ ਤ੍ਰਿਸਨਾਂ ਕੋ ਜੀਤੇਂਗਾ ਅਰ ਕਹੇਂਗਾ ਕਿ ਜੋ
ਮੈਂ ਸਪਤਦੀਪ ਕੇ ਰਾਜੇ ਸੋ ਭੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਗਏ ਤਾਂਤੇ ਸਹਜ ਕੇ ਸਾਥ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੧੭੨ ਜੋ ਅਵਿਤਿ ਤਿਸ ਕੋ ਭਖਣ ਕਰੀਏ ਤੇ ਨਾਰਾਇਣ ਕਾ ਭਜਨ ਕਰੀਏ ਤਬ
ਸੰਤੋਖ ਅਰ ਸੰਤ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਜਾਤੇ ਭਏ ॥ ਖਸਟਮ ਅੰਕ ਸਮਾ
ਪਤੰ ॥੬॥ ਇਤਿ ਸਤੇ ਉਪਰੰਤ ਸਤ ਸੰਗ ਰੂਪੀ ਦੂਆਰ ਪਾਲ ਅਦ੍ਰਿਤ ਭ
ਇਆ ॥ ਅਰ ਤਿਸ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਮੰਗਲਾਚਾਰ ਕੀ ਸਮਗ੍ਰੀ ਸਭ ਤਯਾਰ
ਹੈ ਅਰ ਪੁਰਖਾਰਥ ਰੂਪੀ ਸਾਰਥੀ ਆਇਆ ਹੈ ਅਰ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਰ
ਥ ਹੈ ਚਰਨ ਰੂਪੀ ਜੋ ਤੁਰੰਗ ਹੈ ਅਰ ਤਿਤਿਖਿਆ ਰੂਪੀ ਸਾਥ ਜੋ ਪੈ
ਦਲ ਹੈਨ ਅਰ ਸਾਧਨ ਰੂਪੀ ਜੋ ਵਡ੍ਹਿਆਂ ਸਾਥ ਰਥ ਬੰਧਾ ਹੂਆ ਹੈ
ਸੋ ਤਿਸ ਪਰ ਅਰੂੜ੍ਹ ਹੋਵਹੁ ਤਬ ਰਾਜੇ ਯਮ ਨੇਮ ਆਦਿਕ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬੁਲਾ
ਏ ਅਰ ਸਮ ਦਮ ਆਦਿਕ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਸੈਨਾ ਸਾਥ ਲੈਕਰ ਦੇਹ ਰੂਪੀ
ਰਥ ਪਰ ਅਰੂੜ੍ਹਤ ਭਇਆ ਅਰ ਅਕਾਸ ਮਾਰਗ ਕਉ ਚਲਿ
ਆ ਤਬ ਪੁਰਖਾਰਥ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਾਂਸੀ ਕੇ ਬਨ ਪਾਨ ਦੇਤ ਸੁਭ
ਇਆਨ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਫਲਾਂ ਫੁਲਾਂ ਕਰ ਸਿਵ ਜੀ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ
ਅਰ ਇਹ ਮੰਦਰ ਮਹਾਂ ਉਜਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਮੇਂ ਧੁਜਾ ਬਾਂਧੀ ਹੂਈ ਹੈ ਅਰ ਧੂ
ਪ ਕਾ ਧੂਮ ਨਿਕਸਤਾ ਹੈ ਅਰ ਗੰਗਾ ਕੇ ਤਰੰਗ ਚੌਫੇਰੇ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਤਬ
ਕਾਂਸੀ ਕੀ ਪਰਕਰਮਾ ਕਰਕੇ ਚਕ੍ਰ ਤੀਰਥ ਜੋ ਬਿਸਨ ਕਾ ਧਾਮ ਹੈ ਤਹਾਂ ਜਾ
ਇ ਨਿਰਤ ਉਸਤਤ ਕੀਆ ਕਿ ਇਸੀ ਅਸਥਾਨ ਜੀਵ ਦੇਹ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕੇ ਬਿਸਨ
ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਇਸੀ ਨੇ ਮਧੁਕੈਟਭ ਕੋ ਚਕ੍ਰ ਸਾਥ ਮਾਰਾ ਹੈ ਅ
ਰ ਇਸੀ ਨੇ ਦਸ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਇ
ਸੀ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰਮੇ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ ਅਰ ਇਸੀ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਮੇਂ
ਸਾਰਾ ਜਗਤ ਹੈ ਅਰ ਇਸੀ ਸਮੁੰਦਰ ਕੋ ਮਥ ਕਰ ਲਛਮੀ ਕੋ ਨਿਕਾਸ
ਕਰ ਬੈਕੁੰਠ ਮੇਂ ਬਿਰਾਜਾ ਹੈ ਸੋਈ ਚਤੁਰ ਭੁਜ ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਮੇਂ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋ
ਵਹੁ ਐਸੇ ਕਿ ਮੈਂ ਨੇ ਇਸ ਕੋ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਹੈ ਅਰ ਇਹੀ ਮੇਰਾ ਮਹਾਂ ਮੋ
ਸੇ ਸੈਂਕਾਰ ਕਰਣਹੇ ਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹਿ ਕਰ ਚਲਿਆ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੇ ਮਹਾਂ
ਮੋਹ ਮਾਯਾ ਭੇਜਾ ਜੋ ਤੂੰ ਹਮਾਰਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਦੇਸ ਛੋਡ ਕਰ ਜਾਹਿ ॥ ਅਰ ਮਹੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੂੰ ਦੇ ਦੇਸ ਰਾਜ ਕਰਨਗੀ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਜੁਧ ਕਰ ਤਾਂ ਮੋਹ ਨੇ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਮੈਂ ਜੁਧ ਕੀਏ ਬਿਨ ਜਾਤਾ ਨਹੀਂ ਤਬ ਬਬੇਕ ਕੇ ਧਰਮ ਨੇਮ ਆਦਿਕ
ਸੂਰਮੇ ਅਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕ ਮੋਹ ਕੇ ਸੂਰਮੇ ਆਪਸ ਮੈਂ ਸਤ੍ਰ ਕਾ ਪਾਤ
ਲਗੇ ਕਰਨੇ ਅਰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਾਸ ਅਹਾਰੀ ਲਗੇ ਨਾਚਨੇ ਅਰ ਕ੍ਰੋਧ ਅ
ਰ ਹਿੰਸਾ ਅਰ ਅਹੰਕਾਰ ਅਰ ਅਭਿਮਾਨ ਮੋਹ ਕੇ ਸੂਰਮੇ ਆਏ ਅ
ਰ ਸੰਤੋਖ ਅਰ ਖਿਮਾ ਅਰ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਅਰ ਅਹਿੰਸਾ ਨੇ ਉਨਹੁ ਕਉ ਜੀਤਾ
ਤਿਸੀ ਸਮੇਂ ਕਾਮ ਦੇਵ ਪੁਸਪਹੁ ਕਾ ਧਨਖ ਲੀਏ ਆਇਆ ਅਰ ਅ
ਪਨੀ ਅੰਗਨਾ ਅਰ ਬਸੰਤ ਅਰ ਚੰਦਨ ਆਦਿਕਹੁ ਕਰ ਬਬੇਕ ਕੀ ਸੈ
ਨਾ ਕੋ ਮੂਰਛਤ ਕੀਆ ਤਬ ਵਸਤ ਵਿਚਾਰ ਗਰਜਿਆ ਅਰ ਕਹਾ ਰੇ ਮੂੜ੍ਹ
ਅੰਗਨਾ ਜੋ ਹੈ ਮਾਸ ਅਰ ਰੁਧਰ ਅਰ ਵਿਸਟਾ ਕਾ ਪੁਤਲਾ ਹੈ ਅਰ
ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਆਗੇ ਸੁੰਦਰਤਾਈ ਵਿਰਸ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਇਤਿਆਦਿਕ ਸਸਤ੍ਰ
ਹੁ ਕਰ ਵਸਤ ਵਿਚਾਰ ਕਾਮ ਕਉ ਜੀਤ ਲੇ ਗਿਆ ਤਉ ਲਗ ਨਾਮ ਦਾਨ
ਇਸਨਾਨ ਗਰਜਿਆ ਅਰ ਮੋਹ ਸੈਨਾ ਸਮੇਤ ਭਾਜਿਆ ਤਉ ਲਗ ਰਾ
ਤ ਆਈ ਅਰ ਉਤ੍ਰ ਗਣ ਭਾਸਣ ਲਾਗੇ ਸੋ ਸਭ ਸੈਨਾ ਅਪੇ ਆਪਣੇ
ਅਸਥਾਨੇ ਮੈਂ ਸੈਨ ਕੀਆ ॥ ਅਰ ਜਬ ਫਿਰ ਅਕਾਸ ਨਿਰਮਲ ਹੂਆ
ਅਰ ਸੈਖ ਬਾਜੇ ਤਬ ਧਰਮ ਨੇਮ ਆਦਿਕ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੇ ਰਾਜੇ ਬਬੇਕ
ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੀ ਤਾਂ ਬਬੇਕ ਸੰਤ ਕੋ ਬੁਲਵਾਇਆ ਕਿ ਤੇਰੀ ਜੋ
ਮਾਤਾ ਸਰਧਾ ਹੈ ਸੋ ਵਿਸਨ ਭਗਤ ਕੇ ਪਾਸ ਬੈਠੀ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਕੋ ਬੁਲਾਇ
ਲਿਆਉ ਤਬ ਸੰਤ ਵਿਸਨ ਭਗਤਿ ਪਾਸ ਆਈ ਅਰ ਆਨ ਨਮਸ
ਕਾਰ ਕੀਆ ਅਰ ਸਰਧਾ ਕੋ ਭੀ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਤਬ ਵਿਸਨ ਭਗ
ਤਿ ਪੂਛਿਆ ਕਿ ਜੋ ਬਿਬੇਕ ਕਾ ਅਰ ਮੋਹ ਕਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ ਕਹੁ
ਤਾਂ ਸੰਤ ਕਹਤ ਭਈ ਕਿ ਪ੍ਰਥਮੇ ਬਬੇਕ ਨੇ ਮੋਹ ਪਾਸ ਲਿਆਇ ਸਾਸ
ਤ੍ਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਜੋ ਤੂੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਦੇਸ ਦਾ ਰਾਜ ਛੋਡ ਕਰ ਮਲੇਛਾਂ ਦੇ
ਦੇਸ ਦਾ ਰਾਜ ਜਾਇ ਕਰ ਅਰ ਤਿਸ ਨੇ ਪਖੰਡ ਸਾਸਤ੍ਰ ਭੇਜਿਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਸੂਰਮੇ ਆਪਣੇ ਜੁਧ ਕਉ ਤਿਆਰ ਕੀਏ ਅਰ ਬਬੇਕ ਨੇ ਭੀ ਧ
ਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰ ਅਰ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਤਿਆਰ ਕੀਏ ਅਰ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਨੇ
ਦਿਗੰਬਰ ਅਰ ਬੌਧ ਅਰ ਚਾਰਵਕ ਅਰ ਕਪਾਲਕ ਇਨਹੁ ਸਾਸਤ੍ਰ
ਕੇ ਸਾਥ ਜੁਧ ਕਰਵਾਇਆ ਅਰ ਵਿਦਾਂਤ ਅਰ ਮੀਮਾਂਸਾ ਅਰ ਪਤੰਜ
ਲ ਮਹਾਂਭਾਸਤ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈਕਰ ਸਭਨਹੁ ਨੇ ਜੁਧ ਕੀਆ ਹੈ ਅਰ ਸਰਧਾ
ਕਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੀਮਾਂਸਾ ਆਦਿਕ ਜੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਹੈਂ ਅਰ ਆਪਸ ਮੇਂ ਜੁਧ ਕ
ਰਤੇ ਥੇ ਸੋ ਇਨਕੀ ਆਪਸ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਕਰ ਸੰਤ ਭਈ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਤ ਨੇ ਕ
ਹਿਆ ਇਹ ਤੋ ਸਭ ਹੀ ਸਾਸਤ੍ਰ ਏਕ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਦਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸਾਂ
ਤਕੀ ਕੀ ਅਧਿਕਤਾ ਕਰ ਵਿਸਨ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਰਾਜਸੀ ਕੀ
ਅਧਿਕਤਾ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਤਾਮਸੀ ਕੀ ਅਧਿਕ
ਤਾ ਕਰ ਸਿਵ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਇਹ ਸਾਸਤ੍ਰ ਹੈਂ ਅਰ ਸਭ ਹੀ ਏਕ
ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਤੇ ਹੈਂ ਜੈਸੇ ਦੈਤ ਘਟ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਤੋ ਦੇਵਤੇ ਭੀ ਪਰਸ
ਪਰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਦੈਤਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਏ ਦੇਵਤੇ ਸਭ ਇਕ
ਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਪਾਖੰਡ ਸਾਸਤ੍ਰ ਜਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਤੇ ਤਹਾਂ ਧਰਮ ਸਾਸ
ਤ੍ਰ ਭੀ ਆਪਸ ਵਿਖੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜਹਾਂ ਪਾਖੰਡ ਸਾਸਤ੍ਰ ਵਰ
ਧਤੇ ਹੈਂ ਤਉ ਧਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਬਬੇਕ ਕਾ
ਅਰ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਕਾ ਜੋ ਜੁਧ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਪਾਖੰਡ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮਹਾਂ ਮੋ
ਹ ਨੇ ਭੇਜੇ ਥੇ ਸੋ ਸਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨੇ ਨਿਰਮੂਲ ਕੀਏ ਹੈਂ ਸੋ ਗਤ ਆਦਿਕ
ਪਾਖੰਡ ਸਾਸਤ੍ਰ ਹੈਨ ਸੋ ਸਿੰਧ ਦੇਸ ਅਰ ਕੰਧਾਰ ਅਰ ਫਾਰਸ ਅਰ
ਮਗਧ ਅਰ ਰੋਹ ਅਰ ਬੰਗ ਅਰ ਕਾਲਿੰਗ ਇਤ ਆਦਿਕ ਮਲੇਛ ਦੇ
ਸਾਂ ਨੂੰ ਸਤ ਸੰਗ ਦੇ ਜੀਤੇ ਹੋਏ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਏ ਅਰ ਦਿਗੰਬਰ
ਅਰ ਕਪਾਲਕ ਇਹ ਪੰਚਾਲ ਦੇਸ ਅਰ ਅਧੀਰਜ ਦੇਸ ਅਰ ਆ
ਨਤ ਸਾਗਰ ਵਿਖੇ ਨਿਆਉ ਅਰ ਮੀਮਾਂਸਾ ਕੇ ਜੀਤੀ ਹੂਏ ਜਾਇ ਛਪੇ
ਅਰ ਵਸਤ ਵਿਚਾਰ ਨੇ ਕਾਮ ਕਉ ਜੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਖਿਮਾ ਨੇ ਕ੍ਰੋਧ ਕੋ ਜੀਤਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੈ ਅਰ ਕਰੁਣਾ ਕਉ ਅਰ ਆਹਿੰਸਾ ਕਉ ਜੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸੰਤੋਖ ਅਰ
ਸ਼ਾਂਤ ਨੇ ਲੋਭ ਅਰ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਰ ਦਾਲਿਦ੍ਰ ਅਰ ਸਭਤਾ ਅਰ ਚੁਗਲੀ
ਅਰ ਚੋਰੀ ਅਰ ਆਪ ਸ੍ਲਾਘਾ ਏਹ ਸਭ ਜੀਤੇ ਅਰ ਉਤਕਰਖ ਸੰਤੋ
ਵਨ ਨੇ ਮਦ ਅਰ ਕ੍ਰਿਪਨਤਾ ਕਉ ਜੀਤਾ ਅਰ ਅਨਸੂਆ ਨੇ ਮਤਸਰ
ਅਰ ਨਿੰਦਾ ਕਉ ਜੀਤਾ ਸੋ ਇਤਿਆਦਿਕ ਮੋਹ ਦੀਆਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ
ਬਬੇਕ ਦਿਆਂ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੇ ਜੀਤਾ ਅਰ ਜਬ ਦਨਾਇਸ ਨਾਨਗ
ਰਜੇ ਤਾਂ ਤਿ ਸਤੇ ਪੀਛੇ ਕਿਧਰੇ ਮਹਾ ਮੋਹ ਆਪਣੇ ਬੈਧਨ ਸਹਤ ਛ
ਪ ਬੈਠਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਸਨ ਭਗਤਿ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਅਗਨ ਅਰ ਵਿਣ ਅ
ਗ ਸਤ੍ਰੂ ਦੇ ਸੋਖ ਹੂਏ ਦੁਖ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਤਬ ਮੋਹ ਕਾ ਨਾਸ ਕੀਤਾ ਚਾਹੀਤਾ ਹੈ
ਅਰ ਫੇਰ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਕਹੁ ਤਾਂ ਸੰਤ ਕਹਾ ਹੇ ਦੇਵੀ ਮਨ ਆਪਣੇ ਕੁਟੰਬ
ਕਾ ਅਭਾਵ ਸੁਣਕੇ ਬਡੇ ਸੋਕ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਇਆ ਸੋ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁ
ਣਕੇ ਮਨ ਦੀ ਵਿਸਨ ਭਗਤਿ ਅਰ ਸਰਧਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈਆਂ ਅਰ
ਕਹਾ ਅਬ ਮਨ ਨਿਸ੍ਰਿਤ ਕੈ ਭਾਵ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋ ਮੈਂ ਸੁਧ ਸੰਕਲ
ਪ ਕੋ ਮਨ ਕੇ ਪਾਸ ਭੇਜਤੀ ਹੂੰ ਤਬ ਵਿਸਨ ਭਗਤਿ ਸੁਧ ਸੰਕਲਪ
ਕੋ ਭੇਜਾ ਤਾਂ ਸੁਧ ਸੰਕਲਪ ਆਕਰ ਕਿਆ ਦੇਖੇ ਜੋ ਮਨ ਸੋਚ ਕਰ
ਤਾ ਹੈ ਅਰ ਹਾਇ ਅਰ ਦੁਖ ਅਰ ਮਤਸਰ ਇਤਿਆਦਿਕ ਹੁ ਕੀ ਚਿੰਤਾ
ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਰੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਹਾਹਾਕਾਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਰ ਗਿਰ ਪੜਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਤਿਸੀ ਸਮੇਂ ਸੁਧ ਸੰਕਲਪ ਨੇ ਮਨ ਕਉ ਚੇਤੰਨ ਕੀਆ ਅਰ
ਸੰਕਲਪ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਰੋਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੇਰੀ
ਪਰਵਿਰਤਾ ਸੀਉ ਜੋ ਕੁਟੰਬ ਉਪਜਿਆ ਥਾ ਮੋਹ ਆਦਿਕ ਸੋ ਸਭ
ਨਸਟ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ ਅਬ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਚਿਖਾ ਰਚ ਜੋ ਮੈਂ ਭੀ ਪ
ਰਵੇਸ ਕਰਕੇ ਜਲ ਮਰਉ ਤਬ ਸਗ ਸੁਤਾ ਜੋ ਵਿਆਸ ਬਾਣੀ ਹੈ
ਸੋ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ ਅਰ ਮਨ ਕਉ ਧੀਰਜ ਦੇਕਰ ਕਹਾ ਕਿ ਤੇਰੀ
ਜੋ ਨਿਬਰਤ ਰੂਪੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਅਰ ਬਬੇਕ ਰੂਪੀ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ ਅਰ ਸ਼ਮ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤ ਸੈਨ ਉਸਕੀ ਸਰੇ ਸੁਖਦੇਣੇਵਾਲੀ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸਕੇ ਸਾਥ ਪਿਆ
ਰ ਕਰ ਅਰ ਤੈਨੇ ਬਹੁਤੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹੇ ਸੁਣੇ ਹੈਂ ਅਰ ਇਨਕੇ ਪੜ੍ਹਨੇ
ਸੁਣਨੇਕਾ ਇਹੋ ਫਲ ਹੈ ਕਿ ਪਦਾਰਥਾਂ ਕੋ ਅਨਿੱਤ ਜਾਣਕੇ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਤ੍ਯ
ਆਗਣਾ ਅਰ ਕਈ ਵੇਰੀ ਇਹ ਸਰੀਰ ਉਪਜੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਵੇਰੀ ਬਿ
ਨਸੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਵੇਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਪਿਤਾ ਹੂਏ ਹੈਂ ਅਰ ਪਿਤਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੂਏ ਹੈਂ
ਅਰ ਜੋ ਦੇਹ ਅਨਿੱਤ ਹੈ ਸੋ ਨਿੱਤ ਨਹੀਂ ਅਰ ਜੋ ਆਤਮਾ ਨਿੱਤ ਹੈ ਸੋ ਬਿਨ
ਸਤਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂਤੇ ਸੋਕ ਅਰ ਮੋਹ ਏਹੀ ਦੁਖ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ਜੋ ਸੁਰਮਤੀ
ਕਹਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇ ਮਨ ਤੂੰ ਜੀਵ ਅਰ ਈਸ੍ਵਰ ਕੀ ਏਕਤਾ ਕਰ ਤਾਂ ਤੇਰ ਕਲਿ
ਆਣ ਹੋਵੈਗਾ ਅਰ ਜੋ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਜਨਮ ਦੇਕਾ ਹਰਖ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਮਰਣੇ
ਕਾ ਸੋਕ ਭੀ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਸਨੇਹ ਹੀ ਦੁਖ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ॥ ਅਰ ਸਨੇਹ
ਸਭ ਅਨਰਥੋਂ ਕਾ ਉਪਜਾਵਣਵਾਲਾ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਸਰੀਰ ਸਦਾ ਨਹੀ
ਅਰ ਜੋ ਸਭ ਕੁਟੰਬ ਵਾਸਤੇ ਇਤਨੇ ਜਤਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਕੁਟੰਬ ਸਭ ਦੁ
ਖਾਂ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ਅਰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸੁਆਰਥ ਵਾਸਤੇ ਸਭ ਕੁਟੰਬੀ ਹੈਂ
ਅਰ ਜਿਸ ਦਿਨ ਸੁਆਰਥ ਇਨਕਾ ਨ ਹੂਆ ਤਾਂ ਇਹੀ ਵੈਰੀ ਹੈਂ ॥
ਤਬ ਮਨ ਕਹਾ ਹੇ ਦੇਵੀ ਜੋ ਤੂੰ ਕਹਿਤੀ ਹੈਂ ਇਹੀ ਹੈ ਪਰ ਦੇਹ ਸੇ ਜੋ ਉਪ
ਜੇ ਹੂਏ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿਕ ਹੈਂ ਅਰ ਆਪਣੇ ਹਥੀਂ ਲਡਾਏ ਹੈਂ ਤਿਨਕਾ ਸਨੇਹ
ਈਸ੍ਵਰ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਬਿਨਾ ਛੁਟਤਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸੁਰਮਤੀ ਕਹਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇ
ਪੁਤ੍ਰ ਮਮਤਾ ਅਰ ਰਾਗ ਏਹੀ ਬੰਧਨੋਂ ਕਾ ਮੂਲ ਹੈ ਸੋ ਮੈਂ ਦਿਖਵਤੀ ਹੈਂ
ਕਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਵਿਖੇ ਸੁਕ ਅਰ ਕਬੂਤਰ ਰਖੇ ਹੋਏ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਚੂਹੇ ਆਦਿਕ
ਭੀ ਹੈਂ ਅਰ ਬਿੱਲੀ ਉਨਕਾ ਨਾਸ ਕਰਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੁਹਾਂ ਕਾ ਸੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋ
ਤਾ ਅਰ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਅਨੇਕ ਜੀਅ ਉਪਜਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿਕੋਂ ਕਾ ਸੋਕ
ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੂੰਕ ਆਦਿਕੋਂ ਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਤਾਂਤੇ ਮਮਤਾ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਦੁਖੋਂ ਕਾ
ਕਾਰਣ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨ ਕਹਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇ ਦੇਵੀ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹਤੇ ਹੋ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੈ।
ਪਰ ਮਮਤਾ ਰੂਪ ਗੰਢ ਚਿਰਕਾਲ ਕਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੂਆ ਹੈ ਦੇਹ ਸੁਖੈਨ ਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੀ ਛੂਟਤਾ ਅਰ ਤੂੰ ਸਮਰਥ ਹੈਂ ਸੋ ਐਸਾ ਉਪਾਵ ਕਹੋ ਜੋ ਮੇਰੀ ਮਮ
ਤਾ ਛੂਟੇ ਤਾਂ ਸੁਰਮਤੀ ਕਹਿਤੀ ਹੈ ਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪਦਾਰਥਾਂ ਕਾ ਅਨਿਤ ਜਾਣ
ਨਾ ਏਹੀ ਮਮਤਾ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਕਾ ਉਪਾਇ ਹੈ ਅਰ ਜੇਤੇ ਸਨੇਹੀ ਹੈਂ ਸੋ
ਕੇਤੀ ਬਾਰ ਹੂਏ ਹੈਂ ਅਰ ਮਿਟ ਗਏ ਹੈਂ ਅਰ ਬਿਜਲੀ ਕੇ ਚਮਤਕਾਰ ਵ
ਤ ਜਗਤ ਮਾਇਆ ਮੇਂ ਹੋਤਾ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਅਭਾਵ ਭੀ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨ
ਕਹਾ ਹੇ ਦੇਵੀ ਤੇਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਚਨੋਂ ਕਰ ਮੇਰਾ ਰਿਦਾ ਸੁਧ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ
ਜਗਤ ਕਾ ਮੋਹ ਮੇਰਾ ਦੂਰ ਭਇਆ ਹੈ ਪਰ ਏਹ ਨਵੀਨ ਸੋਕ ਕਾ ਅਉਖਧ
ਕਰ ਤਬ ਸੁਰਮਤੀ ਕਹਾ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਮੈਂ ਤੁਝੇ ਔਖਧ ਕਹਤੀ ਹੈਂ ਜੋ ਅਗੇ ਤੂੰ
ਮੂਏ ਕਾ ਸੋਕ ਮਿਟਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਂਖਿਓਂ ਕਾ ਚਿਤਵਨਾ ਹੀ ਬੰਧਨ ਹੈ ਅਰ ਤ੍ਰਿ
ਆਗਨ ਮੋਖ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨ ਕਹਾ ਹੇ ਦੇਵੀ ਸਚ ਕਹਿਤੀ ਹੈਂ ਜੈਸੇ ਚਿੜੀਆਂ
ਆਗੇ ਮੇਘ ਕਾ ਪਰ ਆਵਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮੇਰੇ ਆਗੇ ਸੋਕ ਕਾ ਪਰ ਆਇ
ਆ ਹੈ ਪਰ ਤੇਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨਾਂ ਦੂਰ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਤਾਂ ਸੁਰਮਤੀ ਕਹਾ ਹੇ ਪੁ
ਤ੍ਰ ਚਿਤ ਕਾ ਏਹੀ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਝੇ ਸਾਂਤ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੀ ਹੈਂ
ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਨਾਮ ਅਰਾਧਨ ਕਰ ਸਾਂਤ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜੈਸੇ ਜੇ
ਠ ਅਸਾੜ ਕੀ ਤਪਤ ਮੇਂ ਸੀਤਲ ਜਲ ਅਰ ਛਾਇਆ ਮੇਂ ਆ ਬੈਠ
ਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਮੇਂ ਬੈਠ ਕਰ ਸੀਤਲ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਬ ਮਨ
ਚਰਨੋਂ ਪਰ ਗਿਰ ਪੜਾ ਅਰ ਕਹਾ ਹੇ ਸੁਰਮਤੀ ਤੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ
ਤਬ ਸੁਰਮਤੀ ਕਹਾ ਅਬ ਤੂੰ ਰੇ ਮਨ ਸੁਧ ਹੂਆ ਹੈਂ ਅਰ ਅਬ ਮੇਰਾ
ਉਪਦੇਸ ਤੁਝੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੇਗਾ ਸੋ ਸੁਣ ਕਿ ਜਿਤਨੇ ਸਰੀਰ ਹੈਂ ਮ੍ਰਿਤ
ਕੇ ਗ੍ਰਾਸ ਹੈਂ ਅਰ ਆਪਣਾਂ ਸਰੀਰ ਭੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਮੁਖ ਮੇਂ ਹੈ ਪਰ ਮੂੜ੍ਹ
ਇਸ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤਬ ਵੈਰਾਗ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਜੋ ਏਹ
ਸਰੀਰ ਰੁਧਰ ਕਾ ਅਰ ਮਾਸ ਕਾ ਪੁਤਲਾ ਹੈ ਅਰ ਇਸ ਕੇ ਗ੍ਰਾਸ ਕੇ ਲਿ
ਏ ਅਰ ਕੰਗ ਅਰ ਗਿਰਝ ਆਦਿਕ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਏਹ ਸਰੀਰ ਹਿ
ਤ੍ਰਿਗਰ ਹੈ ਅਰ ਤ੍ਰਿਚਾ ਕੇ ਸਾਥ ਲਪੇਟਿਆ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ ਲਖਸ਼ਮੀ ਜੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੁੰਦਰ ਭਾਸਤੀ ਹੈ ਅਰ ਵਿਖੇ ਸੋ ਦੇਹ ਭੀ ਅਤਿ ਵਿਖੇ ਬਿਰਸ ਹੈ ਜਾਤੇ ਸੂੰ
ਤਾਤੇ ਬੁਧਵਾਨ ਇਨ ਕਾ ਤਿਆਗ ਹੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਵਿਸਨ ਪੁਰਾਨ
ਵਿਖੇ ਭੀ ਕਹਾ ਹੈ ਕਿ ਏਹ ਸਰੀਰ ਮੇਧਾ ਰੁਧਰ ਪੁਰੀਖ ਮੂਤ੍ਰ ਕਾ ਭਾ
ਨ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਬਬੇਕੀ ਹੈਂ ਇਸ ਸਰੀਰ ਸੇ ਬਿਰਕਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ॥ ਤੂੰ ਨੇ
ਰਾਗ ਕਹਾ ਹੈ ਪਿਤਾ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਂ ਤਾਂ ਮਨ ਤਿਸ ਕੋ ਆਲਿੰਗਨ ਕਰ
ਤ ਭਇਆ ਅਰ ਮਨ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਤਿਸ ਨੇ ਦੀਆ ਕਿ ਜੈਸੇ ਪੰਛੀ ਬ੍ਰਿ
ਛ ਪਰ ਰਾਤ ਕੋ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਆਕਾਸ ਮੇਂ ਬਦਲ ਏਕਠੇ ਹੋਤੇ
ਹੈਂ ਅਰ ਫੇਰ ਵਿਛੜ ਭੀ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਕੁਟੰਬੀ ਹੈਂ ਅਰ ਪਦਾਰਥ ਮ੍ਰਿਗ
ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਨਗਰ ਵਤ ਹੈਂ ਸੋ ਹੇ ਮਨ ਤੂੰ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਇਸ ਕੀ
ਸੇ ਸੰਜੋਗ ਕਰ ਅਰ ਤੇਰੇ ਜੋ ਪੁਤ੍ਰ ਪੋਤ੍ਰੇ ਸਮ ਦਮ ਸੰਤੋਖ ਆਦਿਕ
ਆਦਿਕ ਹੈਂ ਸੋ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇਂਗੇ ਅਰ ਬਬੇਕ ਜੋ ਤੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ ਸੋ ਚਤੁ
ਤੀਰਥ ਪਰ ਨ੍ਹਾਇ ਕਰ ਤਪ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਭੀ ਭਗਵਾਨ ਸੇ
ਵਰ ਲੈ ਕਰ ਉਪਨਿਖਦ ਦੇਵੀ ਸੇ ਵਿਵਾਹ ਕਰੇਗਾ ਅਰ ਤਿਸ ਸੇ ਪ੍ਰਬੋਧ
ਪੁਤ੍ਰ ਪੈਦੇ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਮੈਤ੍ਰੀ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕਰ ਜੋ ਸਖੀਆਂ ਹੈਂ ਸੋ
ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਗੀਆਂ ਹੈਂ ਅਰ ਯਮ ਨੇਮ ਆਸਣ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ
ਕਰ ਤੇਰਾ ਰਾਜ ਬ੍ਰਿਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਆਪਣੇ ਪਰਮ ਸੁਭਾਵ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਹੋਵੇਂਗਾ ਅਰ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਇਕ ਜੋ ਆਤਮਾ ਹੈ ਸੋ ਬੁਧ ਦੀਆਂ ਬ੍ਰਿਤਾਂ ਕਰ
ਕੇ ਅਨੇਕ ਹੋ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਜਲ ਦੀ ਉਪਾਧ ਕਰ ਏਕ ਸੂਰਜ ਕੇ ਅ
ਨੇਕ ਹੋ ਭਾਸਤੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਤੂੰ ਬੁਧਿ ਦੀਆਂ ਬ੍ਰਿਤਾਂ ਕੋ ਇਕਾਗਰ ਕਰਕੇ
ਦੇਖਣ ਕਾ ਮਾਤ੍ਰ ਰੂਪ ਸਨੈਂ ਹੋਹ ਤਾਂ ਆਤਮ ਰੂਪ ਹੋਇ ਕੇ ਸਾਂਤ ਕਉ
ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇਗਾ॥ ॥ਸਪਤਮ ਅੰਕ ਸਮਾਪਤੰ॥੭॥ ਸ੍ਰੋ
ਸਤੇ ਉਪਰੰਤ ਵਿਸਨ ਭਗਤਿ ਸਰਧਾ ਕੋ ਕਹਤ ਭਈ ਕਿ ਮਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋ
ਧ ਆਦਿਕਾਂ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕੇ ਅਬ ਸਾਂਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ ਪੰਚ
ਕਲੇਸ ਭੀ ਸਾਂਤ ਹੁਏ ਹੈਂ॥ ਸੋ ਤੂੰ ਅਬ ਉਪਨਿਖਦ ਦੇਵੀ ਕੋ ਬਬੇਕ ਕੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨਿਕਰ ਬੁਲਾਉ ਲਿਆਉ ਜੋ ਪ੍ਰਬੋਧ ਸੁਤ ਪੈਦੇ ਹੋਵੈ ਅਰ ਜਬ ਪੈਦੇ ਹੋ
ਵੈਗਾ ਤਬ ਮੋਹ ਕਾ ਨਾਸ ਹੋਵੈਗਾ ਅਰ ਸਤ ਕੇ ਕਹਾ ਕਿ ਤੂ ਬਬੇਕ ਪਾਸ
ਜਾਇ ਅਰ ਉਸ ਕੇ ਧੀਰਜ ਦੇਹੋ ਜੋ ਅਬ ਤੇਰਾ ਕਾਰਜ ਸੁਫਲਾ ਹੋਵੈਗਾ
ਤਬ ਵਿਸਨ ਭਗਤਿ ਕੀ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਕਰ ਅਰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ
ਕੇ ਦੋਨਹੁ ਨੇ ਗਵਨ ਕੀਆ ਤਉ ਸਰਧਾ ਉਪਨਿਖਧ ਦੇਵੀ ਪਾਸ ਜਾਤ
ਭਈ ਅਰ ਜਾਇ ਕਰ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਤਾਂ ਉਪਨਿਖਧ ਸਰਧਾ
ਕਉ ਬਹੁਤ ਆਦਰ ਕੀਆ ॥ ਤਉ ਸਰਧਾ ਕਹਾ ਅਬ ਹਮਾਰੇ ਰਾਜੇ ਕੇ
ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿ ਨਸ੍ਟ ਭਏ ਹੈਂ ਅਰ ਧਰਮ ਨੇਮ ਆਦਿਕ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ
ਅਰ ਅਬ ਹਮਾਰਾ ਸੁਆਮੀ ਆਤਮ ਦੇਵ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਆ ਚਾਹਤਾ
ਹੈ ਅਰ ਏਹ ਮਾਇਆ ਜੋ ਅਵਿਦਿਆ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ ਤਿਸ ਕੇ ਤਿਆਗਿ
ਆ ਚਾਹਤਾ ਹੈ ਅਰ ਨਿਤ ਅਨਿਤ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਥ ਪਿਆਰ ਹੂਆ ਹੈ
ਅਰ ਮੈਤ੍ਰੀ ਸਮਤਾ ਆਦਿਕ ਉਸ ਕੇ ਸੇਵਤੀਆਂ ਹੈਂ ਅਰ ਅਹੰਤਾ ਅਰ
ਮਮਤਾ ਤਿਆਗ ਗਈਆਂ ਹੈਂ ਅਰ ਇਸ ਲੋਕ ਅਰ ਪ੍ਰਲੋਕ ਕੇ ਰਸਾਂ ਸੇ
ਵੈਰਾਗ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ ਤੇ ਭੈ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਕਾਮ ਕਰਮੋਂ ਕਾ
ਤਿਸ ਨੇ ਤਿਆਗ ਕੀਆ ਹੈ ਅਰ ਹੇ ਦੇਵੀ ਤੇਰੇ ਮਿਲਨੇ ਕੀ ਉਸ ਕਉ
ਇਛਾ ਹੂਈ ਹੈ ਅਰ ਤੇਰੇ ਮਿਲਣੇ ਵਾਸਤੇ ਸੰਤਪਤ ਹੈ ਸੋ ਅਬ ਤੇਰਾ ਹੀ
ਛਟਾ ਉਹਾਂ ਸੇਸੁ ਹੈ ਤਉ ਉਪਨਿਖਧ ਕਹਾ ਹੇ ਸਰਧੇ ਮਹਾਂ ਮੋਹ
ਆਦਿਕ ਕਿਖੇ ਛਪ ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਰ ਮਧਮਤੀ ਵਿਦਿਆ ਕੇ ਮਨ ਕੇ
ਭੁਲਾਵਨੇ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜੀਆ ਜੋ ਰਿਧਾਂ ਸਿਧਾਂ ਮੈਂ ਮਨ ਭੁਲ ਜਾਵੇ ਅਰ
ਉਪਨਿਖਦ ਦੇਵੀ ਸੋ ਪਿਆਰ ਨਾ ਕਰੇ ॥ ਤਉ ਸਰਧਾ ਉਪਨਿਖਦ ਦੇ
ਵੀ ਕਉ ਸਾਥ ਲੈ ਕਰ ਬਬੇਕ ਪਾਸ ਆਈ ਅਰ ਆਗੇ ਬਬੇਕ ਪ੍ਰਾਣ
ਯਾਮ ਕਰਤਾ ਥਾ ਅਰ ਤਰਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਧਾਂ ਸਿਧਾਂ
ਕਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕੀਆ ਅਰ ਭਗਵਾਨ ਕਾ ਤਿਸ ਨੇ ਧਿਆਨ ਕੀਆ
ਅਰ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਸਾਵਧਾਨ ਕੀਆ ਤਬ ਭਗਵਾਨ ਕਹਾ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਮੈਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਏ ਤਬ ਬਬੇਕ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਅਰ ਕਹਾ ਹੇ ਪ੍ਰਭੋ ਮੈਂ ਤੁਮਾਰੀ
ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਮੋਹ ਕਉ ਜੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਕੇ ਪਾਸ ਫਿ
ਰਾਦੀ ਗਈਆ ਹੈ ਅਰ ਮਾਇਆ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ
ਦੀ ਲਈ ਕਲਜੁਗ ਨੂੰ ਭੇਜਾਂਗੀ ਸੋ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜਬ ਕਲਜੁਗ ਆਵੇ
ਤਬ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੀ ਤਬ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਵਚਨ ਕੀਆ
ਕਿ ਅਬ ਉਪਨਿਖਧ ਦੇਵੀ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਆਵਤੀ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਕੋ ਤੂੰ ਆਪ
ਦੇ ਪਾਸ ਰਖ ਅਰ ਤਿਸ ਕਰਕੇ ਤੂੰ ਪ੍ਰਬੋਧ ਸੁਤ ਪੈਦੇ ਕਰੇਂਗਾ ਅਰ ਜ
ਬ ਕਲਜੁਗ ਆਵੇਗਾ ਤਬ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਭਗਤ ਕੇ ਸਾਥ ਲੈ ਕਰ ਨਾਨਕ
ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਾਂਗਾ ਅਰ ਤੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਸੂਰਜ ਰੂਪੀ ਬਾਣੀ
ਪਰਕਾਸਾਂਗਾ ਅਰ ਜੋ ਮੇਰੀ ਬਾਣੀ ਸੁਣੇਂਗਾ ਤਿਸ ਕਾ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਰੂਪੀ
ਅੰਧੇਰ ਦੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਬ ਮਹਾਰਾਜ ਵਰ ਦੇ ਕਰ ਅੰਤਰਧਿਆਨ ਹੋ
ਇ ਗਏ ਤਬ ਲਗ ਸਰਧਾ ਉਪਨਿਖਧ ਦੇਵੀ ਸੇ ਕਹਾ ਕਿ ਵਿਸਨ
ਭਗਤ ਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਅਬ ਬਬੇਕ ਮੋਹ ਕੇ ਸਾਗਰ ਕਉ ਤਰਿ
ਆ ਹੈ ਅਰ ਤੂੰ ਉਸ ਕੀ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈਂ ਸੋ ਜਬ ਆਪਣੇ ਸੁਆ
ਮੀ ਕਉ ਬਿਪਤਾ ਪੜਤੀ ਹੈ ਤਬ ਕੁਲ ਇਸਤ੍ਰੀ ਆਪਣਾ ਸੀਲ ਪਾ
ਲਤੀ ਹੈ ਤਬ ਉਪਨਿਖਦ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੁਝੇ ਬਡੀ ਬਿਪਤਾ ਪੜੀ ਸੀ
ਅਰ ਮੇਰੀਆਂ ਹਾਬਕੀਆਂ ਦੂਰੀਆਂ ਭੀ ਗਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਰ ਮਿ
ਰ ਵਿਖੇ ਜੋ ਰਤਬੇ ਸੋ ਤ੍ਰੀ ਦੂਖਤ ਹੂਏ ਹੈਂ ਅਰ ਮੂਰਖਾਂ ਨੇ ਮੁਝੇ ਦਾਸੀ
ਕਰ ਥਾਪਾ ਥਾ ਸੋ ਮੈਂ ਅਪਦਾ ਕੇ ਦਿਨ ਬਤੀਤ ਕੀਏ ਹੈਂ ਅਰ ਮੁਝੇ ਗੀ
ਤਾ ਨੇ ਕਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਤੂੰ ਬਬੇਕ ਕਾ ਸੰਗਿ ਕਰੇਂਗੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਉਤਰ ਕਰ
ਸਕੇਂ ਸੋ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਨ ਉਤਰ ਕੈਸੇ ਕਰੋਂ ਤਬ ਸਰਧਾ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਵਿਸਨ
ਭਗਤ ਭੀ ਮੁਝੇ ਐਸਾ ਕਹਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਅਬ ਬਬੇਕ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਤਬ ਸ
ਰਧਾ ਅਰ ਉਪਨਿਖਧ ਆਇ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਤਉ ਮਨ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰ
ਸੰਨ ਹੂਆ ਅਰ ਉਪਨਿਖਦ ਦੂਰ ਬੈਠ ਰਹੀ ਤਬ ਮਨ ਨੇ ਆਦਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਥੇਨਾਥੀ ਅਰ ਬ੍ਰਿਤੰਤ ਪੂਛਾ ਕਿ ਏਤੇ ਦਿਨ ਕਹਾਂ ਬਿਤੀਤ ਕੀਏ ਤਬ ਉਪ
ਨਿਖਦ ਕਹਾ ਹੇ ਸੁਆਮੀ ਤੇਰੇ ਬਿਛੜਨੇ ਸੇ ਬੋਧ ਮੁਝੇ ਦਾਸੀ ਕਰਨ
ਲਗੇ ਸੇ ਅਰ ਤਿਨ ਕੇ ਤੈ ਕਰਮੇ ਮਸਾ ਸਾਕੀ ਜੋ ਕਾਂਡ੍ਰੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜਬ ਵ੍ਹਿ
ਆ ਤਿਸ ਪਾਸ ਗਈ ਅਰ ਤਬ ਉਸ ਕਹਾ ਤੂੰ ਕੀ ਕਰਮ ਕਰਤੀ ਹੈ ਤਬ
ਮੈਨੇ ਕਹਾ ਜਿਸ ਸੇ ਜਗਤ ਉਤਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਗ ਜਿਸ ਮੇਂ ਇਸਥਿ
ਤ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਮੈਂ ਲੀਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਿਨਾ ਅਸਤ
ਹੋ ਜਾਤ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਕਉ ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰਤੀ ਹੋਂ ਤਬ ਪਗ ਵਿਦਿ
ਆ ਕਹਾ ਕਿ ਤੇਰੇ ਗਹਿਣੇ ਕਰ ਮੇਰੇ ਕਰਮ ਅਰ ਸ੍ਵਰਗ ਨਿਰਮੂਲ ਹੋ
ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਤਾਤੇ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਿਕਟ ਨਾ ਰਹੁ ਅਰ ਫੇਰ ਮੈਂ ਅਗੇ ਨਿਆਉ ਵ੍ਹਿ
ਆ ਅਰ ਪਾਤੰਜਲ ਅਰ ਸਾਂਖ ਅਰ ਤਰਕ ਤਿਨ ਪਾਸ ਗਈ ਅਰ
ਪਾਤੰਜਲ ਕਹਾ ਮਾਇਆ ਤੇ ਜਗਤ ਉਤਪਤਿ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ ਈਸ੍ਵਰ
ਅਕਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਸਭ ਸਾਸਤ੍ਰ ਆਪੇ ਆਪਣਿਆਂ ਕਰਮਾਂ
ਕੇ ਲਗੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਮੁਝੇ ਪੂਛਿਆ ਤੂੰ ਕੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ
ਪ੍ਰਤਪਾਦਨ ਕਰਤੀ ਹੈ ਅਰ ਜਗਤ ਕਉਂ ਕੈਸੇ ਕਹਤੀ ਹੈਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹਿ
ਆ ਜੈਸੇ ਸਿਪੀ ਮੇਂ ਰੂਪਾ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਅਰ ਰਸੀ ਮੈਂ ਜੈਸੇ ਸਰਪ
ਹੈ ਅਰ ਸੂਰਜ ਕੀਆਂ ਕਿਰਣਾਂ ਮੈਂ ਜੈਸੇ ਜਲ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤ੍ਰੈ
ਕਾਲ ਜਗਤ ਕਿਛ ਨਹੀਂ ਹੂਆ ਤਬ ਪਾਤੰਜਲ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮਾਇਆ
ਬੀ ਜਗਤ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ ਨਿਆਇ ਕਹਿਆ ਅਣਾਂ ਬੀ ਜਗਤ ਹੋ
ਇਆ ਹੈ ਅਰ ਤਰਕ ਕਹਿਆ ਮਾਇਆ ਕੇ ਤੀਨ ਗੁਣ ਹੈਨ ਸੋ ਤੀਨ
ਗੁਣਹੁੰ ਕੇ ਤਤ ਹੂਏ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਸਾਂਖ ਭੀ ਕਹਿਆ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਤ ਸੇ ਮਹ
ਤਤ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ ਐਸੇ ਹੀ ਸਭ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੜੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਮੇਰੇ ਪਕੜ ਨੇ ਕਉ ਦੌੜੇ ਅਰ ਮੇਰੇ ਭੂਖਨ ਅਰ ਬਸ
ਤ੍ਰ ਸਭ ਗੀਰ ਪੜੇ ਤਾਂ ਮੁਝੇ ਵਿਸਨ ਭਗਤ ਨੇ ਛਡਾਇ ਲੀਆ ਅਰ ਗੀ
ਤਾ ਕੇ ਪਾਸ ਮੁਝੇ ਸਉਪ ਦੀਆ ਸੋ ਕੇਈ ਦਿਨ ਮੈਂ ਗੀਤਾ ਪਾਸ ਬੀਤ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਇਆ ਹੈ ਅਰ ਫੇਰ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਆਈ ਹੈਂ ਤਬ ਬਬੇਕ ਨੇ ਕਹਾ ਹੇ ਦੇਵੀ
ਮੁਝੈ ਆਤਮਾ ਕਾ ਰੂਪ ਕਹੁ ਤਾਂ ਉਪਨਿਖਦ ਕਹਿਆ ਕਿ ਆਤਮ ਸਰੂਪ
ਹੋਇ ਕੈ ਕਹਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਆਤਮਾ ਕੋ ਨਹੀਂ ਜਾਣਤਾ ਇਹੀ ਅਗਿਆਨ
ਹੈ ਅਰ ਸੋ ਕੈਸਾ ਚੀਸੂਰ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸਤ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ ਅਰ ਜੈ
ਸੇ ਘਟਾਂ ਕਾ ਕਾਰਨ ਮਿਤਕਾ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਸੁਪਨਾ ਅਰ ਜਲ ਲਹਰੀ
ਉਪਾਧ ਕਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਕੇ ਅਗਿ
ਆਨ ਕਰ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਜੀਵ ਭਾਸਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜਬ ਆਤਮਾਂ ਕਾ ਗਿ
ਆਨ ਹੂਆ ਤਬ ਜਗਤ ਅਨਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਤਾਂ ਬਬੇਕ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਅਬ ਤੇਰੇ ਗਿਆਨ ਕਰ ਮੈਂ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੂਆ ਹੌਂ ਤਬ ਉਪਨਿਖਦ ਕਹਾ
ਤੂ ਤ੍ਰਮ ਸਮਹਾਂਵਕਾਂ ਕਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਜੋ ਇਨ ਕੇ ਸ੍ਰਵਨ ਅਰ
ਮਨਨ ਅਰ ਨਿਧਿਆਸਨ ਕਰ ਗਿਆਨ ਉਦੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਬਬੇਕ ਕੇ
ਸਨ ਭਗਤਿ ਕਾ ਭੇਜਿਆ ਹੂਆ ਨਿਧਿਆਸਣ ਆਇਆ ਅਰ ਆ
ਇਕੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਤਾਂ ਉਪਨਿਖਦ ਕੇ ਕਹਾ ਜੋ ਵਿਸਨ ਭਗਤ
ਤੁਝੇ ਕਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਉਪਦੇਸ ਬਬੇਕ ਕੋ ਸੁਨਾਵਤੀ ਰਹੁ ਤਾਂ ਫੇਰ ਉ
ਪਨਿਖਦ ਕਉ ਗਭਵਤੀ ਦੇਖ ਕਰ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ਅਰ ਉਪਨਿ
ਖਦ ਕਉ ਕਹਤ ਭਇਆ ਕਿ ਤੂ ਗਰਭਵਤੀ ਭਾਸਤੀ ਹੈਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤਿਨ
ਇਨ ਮੇਂ ਵਿਦਿਆ ਰੂਪੀ ਕੰਨਿਆ ਉਤਪਤ ਭਈ ਸੋ ਕੈਸੀ ਕੰਨਿਆਂ
ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਤੇਜ ਕਰ ਮੋਹ ਕੋ ਨਿਗਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਬਹੁਰੋਂ ਕੈਸੀ ਹੈ
ਜੋ ਸਰਬ ਕੁਲ ਕਾ ਨਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪ ਭੀ ਨਸ੍ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਰ ਤਿਸ ਤੇ
ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਬੋਧ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟ ਉਦੇ ਭਇਆ ਸੋ ਜਿਸ ਕੇ ਦੇਖਤੇ ਹੀ ਅਗਿ
ਆਨ ਕਾ ਅਭਾਵ ਭਇਆ ਅਰ ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਕੇ ਆਗੇ ਰਾਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਤੀ
ਤੈਸੇ ਗਿਆਨ ਅਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿਤਾ ॥ ਅਰ ਜਬ ਪ੍ਰਬੋਧ ਆਇਕੇ
ਬਿਬੇਕ ਕੋ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੀ ਤਾਂ ਤਿਸ ਕੇ ਦੇਖਨੇ ਹੀ ਕਰ ਬਬੇਕ ਕਾ ਮ
ਤਤ ਅਭਿਮਾਨ ਸਤ ਭਇਆ ਤਾਂ ਸਾਂਤ ਅਰ ਸੁਮਤ ਅਰ ਸਰਧਾ ਆਨ ਮੇਂ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਆਦਿਕ ਸਭ ਹੀ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕੇ ਹੋਣੇ ਕਰ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਭਏ ਤਾਂ ਬਬੇਕ ਕਹਾ ਮੈਂ
ਬਿਸਨ ਭਗਤਿ ਕੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਸੋਈ ਸੇ ਹੂਆ ਹੈ॥ ॥ਅਰ ਤਿਸ ਤੇ ਉ
ਪ੍ਰੰਤ ਬਿਸਨ ਭਗਤਿ ਭੀ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ ਤਾਂ ਬਿਬੇਕ ਨੇ ਵਿਸਨ ਭਗ
ਤਿ ਕਉ ਅਸਟਾਂਗ ਡੰਡਉਤ ਕੀਆ ਅਰ ਕਹਾ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰ ਮੋਹ ਸਤ੍ਰੂ
ਕਾ ਨਾਸ ਭਇਆ ਅਰ ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਹੂਆ ਹੋਂ ਜੋ ਇਹ ਕਹਿ ਕਰ ਚਰਨਾਂ
ਪਰ ਗਿਰ ਪੜਾ ਤਬ ਬਿਸਨ ਭਗਤ ਨੇ ਚਰਨੋਂ ਤੇ ਉਠਾਇ ਕਰ ਅਰ ਪਰਮ
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਹਤ ਭਈ ਕਿ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਤੇਰਾ ਪ੍ਰਿਆ ਕੇ ਅਉਰ ਭੀ ਕੁਛ ਕਹਤੀ
ਹੋਂ ਸੋ ਤੂ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਕੇ ਸੁਣ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਗੀਤਾ ਵਿਖੇ ਕਹਾ ਹੈ ਗਿਆ
ਨੀ ਤੁ ਆਤਮੈਵ ਮੇ ਮਤਿ ਤਿਸ ਤੇ ਸੰਤ ਜਨ ਜੋ ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੈਂ ਅਰ ਤੂ ਬਿਬੇ
ਕ ਜਿਨ ਕੇ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਇਸਥਿਤ ਹੂਆ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹਾ ਕਿ ਐਸੇ ਜੋ ਸੰਤ
ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੈ ਪੂਰਨ ਬੋਧ ਤਿਨ ਕੇ ਪਾਸ ਜਾਇ ਕਰ ਕਹੋ ਕਿ ਜੋ ਆਤਮਾ
ਮੇਰਾ ਹੈ ਅਰ ਬਹੁਰ ਆਪਨਾ ਸੰਦੇਹ ਨਿਵਰਤ ਅਰ ਬੋਧ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ
ਕੇ ਨਮਿਤ ਭਗਵਾਨ ਭੀ ਐਸੇ ਕਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਪ੍ਰਸਨੇਨ ਸੇਵਯਾ ਜੋ ਸੰਤ
ਸੇਵਨੇ ਯੋਗ ਹੈ ਤਾਂ ਬਿਬੇਕ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਭਇਆ ਅਰ ਬਬੇ
ਕ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਥਮ ਵੈਰਾਗ ਕਹਾ ਹੈ॥ ੮ ਅਸਟਮ ਅੰਕ ਸਮਾਪ
ਤੰ ਬਸਨੁ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਹਾ ਜੋ ਇਹ ਅਸਟ ਅੰਕ ਪ੍ਰਬੋਧ ਚੰਦ੍ਰੋਦੈ ਕੇ ਸੋ
ਕਹੇ ਹੈਂ ਸੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਅਉਤਾਰ ਦੀ ਸਾਖ ਵਾਸਤੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ਅ
ਗਹਿਰ ਗੰਥ ਰਿਖੀਂ ਨੇ ਵੇਦ ਮਥ ਕਰ ਨਿਕਾਸਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਕੇ ਅਉਤਾਰ ਕੀ ਇਸ ਮੈਂ ਭੀ ਸਾਖ ਹੈ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਗਵਤ ਮੈਂ ਭੀ ਸਾਖ
ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਬਿਆਸ ਜੀ ਗੰਗਾ ਕੇ ਤਟ ਪਰ ਅਰ ਸੀਤਲ ਅਸ
ਥਾਨ ਪਰ ਆਸਣ ਮਾਰੇ ਬੈਠੇ ਥੇ ਤਾਂ ਨਾਰਦ ਜੀ ਆਵਤ ਭਏ ਅਰ
ਤਿਸ ਨੇ ਉਠ ਕਰ ਅਸਟਾਂਗ ਡੰਡਉਤ ਕੀਆ ਅਰ ਨਾਰਦ ਕੇ ਆਸ
ਣ ਪਰ ਬੈਠਾਇਆ ਅਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ ਜੋ ਮੈਨੇ ਵੇਦ ਕੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਭੀ ਕੀ
ਏ ਹੈਂ ਅਰ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਭੀ ਕੀਆ ਹੈ ਅਰ ਤੇਰਾ ਵਿਆਕਰਨ ਆਦਿਕ ਬਹੁ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੧੮੪ ਕੀਏ ਹੈਂ ਪਰ ਮੁਝੇ ਸਾਂਤ ਨਹੀਂ ਆਵਤੀ ਤਬ ਨਾਰਦ ਕਹਾ ਤੈਨੇ ਨਾਰਾਇ
ਣ ਕਾ ਜਸ ਨਹੀਂ ਗਾਇਆ ਤਾਂ ਬਿਆਸ ਜੀ ਕਹਾ ਮੈਨੇ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਮੇਂ
ਮਹਾਂਰਾਜ ਕਾ ਜਸ ਗਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾਰਦ ਜੀ ਕਹਾ ਤੁਝੇ ਪਾਂਡਵੋਂ ਕੇ
ਸੰਗ ਗਾਯਾ ਹੈ ਅਰ ਮੁਖ ਕਰ ਨਹੀਂ ਗਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਝੇ ਸਾਂਤ ਨਹੀਂ
ਆਈ। ਅਰ ਪ੍ਰਥਮੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਤੀਨੇ ਜਗਤ ਕੇ ਉਤਪਤ ਕਰਨ ਹਾਰੇ
ਹੈਂ ਸੋ ਚਾਰੇ ਵੇਦ ਉਸ ਨੇ ਮਹਾਂ ਵਿਵੇਕ ਕਰ ਰਚੇ ਅਰ ਨਿਤ ਅਭਿਆਸ ਭੀ
ਕਰੇ ਤਉ ਭੀ ਉਸ ਕਉ ਸਾਂਤ ਨਾ ਹੋਤ ਭਈ ਤਬ ਵਿਸਨ ਕੀ ਆਰਾਧਨਾ ਕ
ਰੀ ਤਾਂ ਵਿਸਨ ਪ੍ਰਤਖ ਭਏ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੇ ਕਹਾ ਮੁਝੇ ਕੋ ਸਾਂਤ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
ਕਰੋ ਤਬ ਵਿਸਨ ਕਹਾ ਮੈਂ ਜੋ ਭਗਤਾਂ ਕੀ ਰਖਿਆ ਨਿਮਤ ਅਉਤਾਰ ਧਾ
ਰੇ ਹੈਨ ਅਰ ਮੇਰੇ ਭਗਤ ਮੁਝ ਬਿਨਾ ਕਿਸੀ ਅਉਰ ਕੋ ਨਹੀਂ ਜਾਣਤੇ ਅ
ਰ ਮੇਰੀ ਹੀ ਆਸ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਮੈਂ ਦੇਤਾ ਹੋਂ ਉਸੀ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹ
ਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜੋ ਉਨਾਂ ਕੇ ਨਾਮੋਂ ਅਰ ਕਰਮੋਂ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵੈਂਗਾ ਤਾਂ ਸਾਂਤ ਕੋ ਪ
ਵੈਂਗਾ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹਾ ਮਹਾਰਾਜ ਕਛੁ ਮੂਲ ਕੇ ਸਲੋਕ ਮੁਝ ਕਉ ਉਪਦੇ
ਸ ਕਰੋ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਚਾਰ ਸਲੋਕ ਭਾਗਵਤ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕੀਏ ਤੋ
ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਉਸ ਕੇ ਗੁਣ ਕੇ ਗਾਇ ਕਰ ਸਾਂਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਇਆ ਅਰ ਮੈਂ ਭੀ
ਪ੍ਰਜਾਪਤ ਕੇ ਸਰਾਪ ਸੇ ਭ੍ਰਮਤਾ ਫਿਰਤਾ ਥਾ ਅਰ ਵੇਦੋਂ ਕਾ ਅਭਿਆਸ
ਭੀ ਕਰੇ ਪਰ ਮੁਝੇ ਸਾਂਤ ਨਾ ਆਈ ਅਰ ਜਬ ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਕੇ ਪਾਸ ਪ੍ਰਸ
ਨ ਕਰੀ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮੁਝੇ ਓਹੀ ਸਲੋਕ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਸੋ ਮੈਂ ਭੀ ਉਨਾ ਸਲੋ
ਕਾਂ ਕੇ ਗਾਇ ਕਰ ਸਾਂਤ ਵਾਨ ਭਇਆ ਹਾਂ ਸੋ ਤੂੰ ਭੀ ਇਨਾਂ ਸਲੋਕਾਂ ਕੋ ਪ
ੜ ਅਰ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰ ਲੋਕੋਂ ਕੋ ਭੀ ਸੁਣਾਇ ਤਾਂ ਤੁਝੇ ਭੀ ਸਾਂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਹੋਵੇਗੀ ਅਰ ਜਗਤ ਕਾ ਭੀ ਕਲਿਆਣ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬਿਆਸ ਜੀ ਅ
ਸਤਾਂਗ ਡੰਡਉਤ ਕੀਆ ਤਾਂ ਨਾਰਦ ਉਪਦੇਸ ਦੀਆ ਅਰ ਬਿਆਸ ਜੀ
ਨੇ ਜੈਸਾ ਸੁਣਾਇਆ ਥਾ ਤੈਸੇ ਹੀ ਕੀਆ ਅਰ ਜਬ ਫਿਰ ਨਾਰਦ ਜੀ
ਮਿਲੇ ਤੋ ਨਾਰਦ ਜੀ ਨੇ ਪੂਛਾ ਕਿ ਬਿਆਸ ਅਬ ਤੁਝੇ ਸਾਂਤ ਆਈ ਹੈ ਤਾਂ ਬਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਸ ਜੀ ਨੇ ਕਹਾ ਤੁਮਾਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਆਈ ਹੈ ਅਰ ਮੈਨੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗ
ਵਤ ਕਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਆ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾਰਦ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਹ ਤੇਰਾ
ਵਿਸਥਾਰ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਆ
ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਲਜੁਗ ਮੈਂ ਭਗਤਿ ਅਵਿਤਾਰ ਧਾਰੋਂਗਾ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਗਵਤ
ਕੇ ਮਥ ਕਰ ਭਗਤਿ ਮਈ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰੋਂਗਾ ਤਾਂ ਕਲਜੁਗ ਕੇ ਜੀਆਂ
ਕੋ ਉਸਕੇ ਸੁਣਨੇ ਕਰ ਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇਗੀ ਅਰ ਰਿਦਾ ਸੁਧ ਹੋਇ
ਕੇ ਬਬੇਕ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈਂਗੇ ਸੋ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੇ ਅਵਿਤ੍ਰ
ਕੀ ਸਾਖ ਆਵਤੀ ਹੈ ਅਰ ਭਵਿਖਤ ਪੁਰਾਣ ਮੈਂ ਭੀ ਸਾਖ ਆਵਤੀ ਹੈ ਕਿ
ਵਿਆਸ ਜੀ ਨੇ ਕਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਲਜੁਗ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਅਉਤਾਰ ਹੋ
ਵੈਗਾ ਅਰ ਜੈਸੇ ਚਾਰ ਜੁਗਾਂ ਮੈਂ ਦਸ ਅਵਤਾਰ ਈਸਰ ਕੇ ਹੋਵੈ ਹੈਂ ਤੈਸੇ
ਕਲਜੁਗ ਮੈਂ ਦਸ ਅਉਤਾਰ ਭਗਤ ਕੇ ਧਾਰਨਗੇ ਅਰ ਪਾਛੇ ਉਨਕੇ ਸਿ
ਖ ਜਗਤ ਕਾ ਰਾਜ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕੀ ਬਾਣੀ ਕਾ ਅਭਿਆਸ ਕ
ਰਨਗੇ ਸੋ ਸਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈਂਗੇ ਅਰ ਜੋ ਨਾਂ ਕਰੈਂਗੇ ਸੋ ਪਰਸਪਰ
ਆਪਸ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰੈਂਗੇ ਅਰ ਜੋ ਸਬਦ ਕਾ ਅਭਿਆਸ ਨਾਂ ਕਰੈਂਗੇ
ਸੋ ਨਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਵਨਗੇ ਕੈਸੇ ਕਿ ਜਿਨਾਂ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਮੰਨੇ ਤਿਨਕੋ ਸੰ
ਤ ਆਈ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਨਾਂ ਮੰਨੇ ਸੋ ਭੁਟਕਤੇ ਰਹੇ ਸੋ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਕੀ ਸਾਖ ਹੈ ਅਰ ਤੁਮ ਭੀ ਜੇਤੇ ਪੰਡਿਤ ਹੋ ਸੋ ਜੋ ਇਨ ਕੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਲੇ
ਵੈਗੇ ਤਾਂ ਸਤ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਹੁਗੇ ॥ ਤਬ ਜੇਤੇ ਪੰਡਿਤ ਅਰ ਰਖੀ
ਸਰ ਅਰ ਰਾਜੇ ਥੇ ਆਨ ਚਰਨੀ ਲਗੇ ਅਰ ਤਿਨੋਂ ਕੇ ਜਸੋ ਚਰਨਾਂ ਕਾ
ਅੰਗੂਠਾ ਧੋਇ ਕੇ ਚਰਣਾਮਤ ਦੀਆ ਅਰ ਤਿਨ ਕਉ ਸਤਨਾਮ ਕਾ ਤੇ
ਭਾਉ ਭਗਤ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਬਾਬੇ ਦੀਆ ਜੋ ਪਾਪੋਂ ਕਾ ਤਿਆਗ ਅਰ ਧਰ
ਮ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਕੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਣਾ ਤੇ ਛਕਾ
ਣਾ ਜੋ ਜਿਨਾਂ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਮੰਨੇ ਤਿਨਕੋ ਸਤ ਆਈ ਅਰ ਜਿਨਾਂ
ਨਾਂ ਮੰਨੇ ਸੋ ਭੁਟਕਤੇ ਰਹੇ ॥ ਤਾਂ ਫੇਰ ਬਾਬਾ ਕੁਲਖੇਤ੍ਰ ਮੈ ਪਾਣੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਥੋ ਕੇ ਜਾਵਤ ਭਏ ਅਰ ਤਬ ਸਾਹ ਸਰਫ ਮਿਲਿਆ ਅਰ ਸਾਹ ਸਰਫ ਆਨ ਚਰਨੀ ਲਗਾ ਤਾਂ ਸਾਹ ਸਰਫ ਪੂਛਿਆ ।ਜੀ ਤੁਮ ਪੀਰ ਤੋ ਜੋਵਤ ਸੀ। ਪੀਆ ਕਬੀ ਮਿਲਾਵਤੇ ਹੋਇ ਸੀ। ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਸਾਹ ਸਰਫ ਨ ਬੀਉ ਉਤਰ ਫਲਾ। ਇਕ ਚੇਲੇ ਨ ਬੀਦਨ ਭਵਲਾ। ਕਿਉ ਹਰ ਸਨ ਭੂਲਾ ਬਵਲਾ। ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਾਹ ਸਰਫ ਏਹੋ ਜੋ ਵੈਰਾਗ ਹੈ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਪੂਛਣੇ ਕਾ ਅਤੇ ਇਹੀ ਬਿਬੇਕ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਿਛ ਕਾ ਫਲ ਪ੍ਰਥਮੇ ਸਾਵਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਬਹੁੜ ਪੀਲਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਬਹੁੜ ਲਾਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਮੀਠਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜਾਗੀਆਸੀ ਕੋ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਥਮੇ ਉਸਕਾ ਮੁਖ ਸਾਵਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਬਿਤੀਤ ਹੂਆ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਸਾਧਾਂ ਕੇ ਨਾਹੀਂ ਪਛਾਨਤਾ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕੀ ਬਾਤ ਪੂਛੇ ਸੋ ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਬਾਣੀ ਕਾਨ ਲੇਤਾ ਹੈ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਪੀਲਾ ਹੋਤਾ ਆਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਅਰ ਮਨ ਕਾ ਨਿਰੋਧ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਿਛ ਕਾ ਜੋ ਫਲ ਆਂਧੀ ਸਥ ਗਿਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸੂਕ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਬ੍ਰਿਛ ਸੇ ਰਸ ਲੇਤਾ ਰਹਿਤਾ ਹੈ

ਸੋ ਸਾਵੇ ਸੇ ਪੀਲਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਬਹੁੜ ਲੇ ਲਾਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹੀ ਜਗਿਆਸੀ ਜੋ ਸੰਤੋ ਕੀ ਬਾਣੀ ਅਰ ਮਿਲਾਪ ਕਾ ਰਸ ਲੇਤਾ ਰਹਤਾ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਥਮੇ ਆਗਿਆਨ ਸੋ ਜਗਿਆਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰ ਬਹੁੜੋ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਯੋਂਕੇ ਆਗਿਆਨ ਚਿਰ ਕਾ ਲਾਇ ਸਕੇ ਮਨ ਕੇ ਵਿਆਪਿਆ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰੁ ਸਤਸੰਗ ਅਬ ਕਰਨ ਲਗਾ ਹੈ ਸੋ ਸਨੇ ਸਨੇ ਭੋਜਨ ਲੇਤਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਤੇ ਉਤਾਵਲ ਨਹੀ ਚਾਹੀਤੀ ਕਯੋਂ ਕਿ ਜੋ ਰਾਵਲ ਸਨੇ ਸਨੇ ਕਰੀਤੇ ਹੈਂ ਤੋ ਪਕੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਉਤਾਵਲ ਕਰਤੇ ਹੈ ਤਾਂ ਭਿਗਾਨ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ ਤੈਸੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮਨ ਕੇ ਸਨੇ ਸਨੇ ਵਸਿ ਕਰੀਏ ਤੋ ਵਸਿ ਆਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਉਤਾਵਲਾ ਕਰ
ਗੀਤੀ ਹੈ ਤੋ ਪਾਖੰਡੀ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਮਰਨ ਪ੍ਰਜੰਤ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕਾ
ਅਰ ਨਾਮ ਕਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਤਿਆ ਰਹੀਏ ਅਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਮੇਂ ਕੂਏ
ਕੂਏ ਬਦਲੇ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਜੋ ਮਾਨੁਖ ਮਨੁਖਾਂ ਕੇ ਸਾਥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਤੇ ਹੈਂ
ਸੋ ਉਨਕੀ ਜਗਤ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਉਤਰਤੀ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਜਗਤ ਕੇ ਗਾਵਨੇ ਜੋਗ
ਹੋਵਤੇ ਹੈਂ ਪਰ ਜਿਸ ਕੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਨਾਮ ਸਾਥ ਮਰਣ ਪ੍ਰਜੰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ
ਨਿਭਤੀ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਕਾ ਦੁਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਮੈਂ ਜਸ ਗਾਈਤਾ ਹੈ ਤਬ ਇਹ ਬਚਨ
ਸੁਨ ਕੇ ਸ਼ਾਹ ਸਰਫ ਚਰਨਾਂ ਪਰ ਗਿਰ ਪੜਾ ਜੋ ਆਜ ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਭਇਆ
॥ ਤਬ ਬਾਬਾ ਜੀ ਰਮਤੇ ਰਮਤੇ ਊਹਾਂ ਸੇ ਦਿਲੀ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਏ ਤਾਂ ਇ
ਕਸ ਬਾਗ ਮੇਂ ਜਾਇ ਆਸਣ ਕੀਆ ਤਬ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮਰ
ਦਾਨਿਆਂ ਰਬਾਬ ਵਜਾਇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾਂ ਲਗਾ ਸਬਦ ਗਾਵਣੇ ਸੋ ਤਾਂ ਮ
ਹਾਵਤ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੇ ਰਹਿਤੇ ਥੇ ਅਰ ਤਿਨ ਕਾ ਹਾਥੀ ਮਰ ਗਇਆ ਥਾ ਸੋ
ਓਹ ਰੁਦਨ ਕਰਤੇ ਥੇ ਤਬ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਭਾਈ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਰੁਦਨ
ਕਰਤੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਜੀ ਅਸਾਡਾ ਰਿਜਕ ਹਾਥੀ ਪਿਛੈ ਸੀ ਸੋ ਹਾਥੀ
ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕਿਥੋਂ ਖਾਵਾਂਗੇ ਜੋ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਵਲੋਂ ਅਸਾਡਾ
ਰੋਜ ਮਨਾਹ ਹੋ ਜਾਵੈਗਾ ਅਰ ਸਾਡੇ ਕੁਟੰਬ ਕੀ ਕੀਕੂ ਪਾਲਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤ
ਬ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਰਿਜਕ ਈਸੁਰ ਦੁਆਰੇ ਲਿਖਿਆ
ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪੇ ਆਪਣਾ ਸਨਬੰਧ ਬਨਾਇ ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਰ
ਜੀਆਂ ਕਾ ਜਿਵਾਲਨਾ ਅਰ ਮਾਰਨਾ ਭੀ ਈਸੁਰ ਕੇ ਹਾਥ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀਂ
ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰੋ ਕਿਉਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਅਉਰ ਉਪਾਵ ਕਰ
ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਪ੍ਰਤਖ ਅਸਾਡਾ ਰਿਜਕ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂ
ਦਾ ਹੈ ਸੋ ਅਸਾਨੂੰ ਸਤੋਖ ਕਿਕੁਰ ਆਵੇ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਫਕੀਰ ਖੁਦਾਇ ਦੇ
ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਤਰਾਂ ਗਲੀਂ ਸਾਮਰਥ ਹੋ ਅਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਹਾਥੀ
ਦੇ ਊਪਰ ਆਸਕ ਹੋਏ ਸਾਂ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹ ਪਾਤਸਾਹ ਦੇ ਹਾਥੀਆਂ ਸੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬਣਾ ਮੁੰਦਾ ਸੀ ਸੋ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜੀਵਲਾਂ ਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸੀਵਾਲ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿਉਂਜੋ
ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਤਾਂ ਆਖਿਆ ਖੁਦਾਇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ
ਤੁਸੀਂ ਹਾਥੀ ਦੇ ਆਸ਼ਕ ਹੋ ਤਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਆਸ਼ਕ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੇ ਆ
ਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਿਤ੍ਰ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਾਮਨਾ ਮੰਗੇ ਨਾ
ਹੀ ਅਰ ਜੇ ਮਿਤ੍ਰ ਭਲਾ ਕਹੇ ਅਥਵਾ ਬੁਰਾ ਕਹੇ ਤਾਂ ਤਿਸ ਤੇ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਨ
ਰਹੇ॥ ॥ਪਉੜੀ॥ ॥ਜਿਤੁ ਸੇਵਿਐ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਸੋ ਸਾਹਿਬੁ
੮ ਸਦਾ ਸਮਾਲੀਐ॥ ਜਿਤੁ ਕੀਤਾ ਪਾਈਐ ਆਪਣਾ ਸਾ ਘਾਲ ਬੁ
ਰੀ ਕਿਉ ਘਾਲੀਐ॥ ਮੰਦਾ ਮੂਲਿ ਨ ਕੀਚਈ ਦੇ ਲੰਮੀ ਨਦਰਿ
ਨਿਹਾਲੀਐ॥ ਜਿਉ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲਿ ਨ ਹਾਰੀਐ ਤੇਵੇਹਾ ਪਾਸਾ
ਢਾਲੀਐ॥ ਕਿਛੁ ਲਾਹੇ ਉਪਰਿ ਘਾਲੀਐ॥੨੧॥ ॥ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਕਹਿਆ ਜਿਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਮਨੁ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਸੰਮਾਲਤੇ ਹਾਂ ਅਰ ਆ
ਪਣਾ ਹੀ ਬੀਜਿਆ ਆਪ ਭੁਗਣਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜੋ ਪਾਪ ਬੀਜਤੇ ਹਨ
ਤਿਨ ਕੋ ਦੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਪੁੰਨਿ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਸੁਖੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ
ਤਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਅਤੇ ਜਗਤ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਚੌਪੜ ਦੀ ਖੇਡ
ਬਣਿਆ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਹੁਕਮ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕਾ ਸਿਰ ਪਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ
ਸੋ ਜੀਤ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਨਹੀਂ ਮੰਨਤੇ ਸੋ ਹਾਰ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਜ
ਗ ਮੇਂ ਲਾਹਾ ਨਾਮ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਜੀ ਅਸੀਂ ਭੀ ਹੁਕਮ ਮਿਠਾ ਮੰਨਾਂਗੇ ਪਰ ਕਿਵੇਂ ਹਾਥੀ ਸਾਡਾ ਜੀਵੇ ਤਾਂ
ਬਚਨ ਹੋਇਆ॥ ॥ਸਲੋਕੁ ਮ:੧॥ ॥ਜੇ ਜੀਉ ਹੋਇ ਸੁ ਉਗਵੈ
ਮੁਹਿ ਕਾਹਿਆ ਆਵਉ॥ ਬੈ ਜੋ ਬਿਖ ਮੰਗੀਐ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਦੇਵੈ ਇਹ ਨਿ
ਆਵਉ॥ ॥ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਹਾਥੀ ਦਾ ਚਾਰਾ ਲੈ ਨੇ ਸੰਦੇ
ਸੋ ਅਤੇ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਦੇ ਆਂਵਦੇ ਸੇ ਤਿਸ ਕਰ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਫਲ ਏਹੋ ਹੋਇ
ਆ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਦੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜੈਸਾ ਫਲ ਪ੍ਰਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਵੀ ਮੈਂ ਦਾਬਿਆ ਗੋਇਆ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋਈ ਉਪਜਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹੀ ਜੋ ਬਿ
ਖ ਬੀਜਤੇ ਹੈਂ ਤਉ ਦੁਖ ਲੇਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੀਜਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅੰਮ੍ਰਿ
ਤ ਲੇਤਾ ਹੈ॥ ਪਉੜੀ॥ ।ਚਾਕਰ ਲਗੈ ਚਾਕਰੀ ਜੇ ਚਲੈ ਖਸਮੈ
ਭਾਇ॥ ਹੁਰਮਤਿ ਤਿਸ ਨੋ ਅਗਲੀ ਓਹੁ ਵਜਹੁ ਭਿ ਦੂਣਾ ਖਾਇ॥
ਖਸਮੈ ਕਰੇ ਬਰਾਬਰੀ ਫਿਰਿ ਗੈਰਤਿ ਅੰਦਰਿ ਪਾਇ॥ ਵਜਹੁ ਗਵਾ
ਏ ਅਗਲਾ ਮੁਹੇ ਮੁਹਿ ਪਾਣਾ ਖਾਇ॥ ਜਿਸ ਦਾ ਦਿਤਾ ਖਾਵਣਾ ਤਿ
ਸੁ ਕਹੀਐ ਸਾਬਾਸਿ॥ ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੁ ਨ ਚਲਈ ਨਾਲਿ ਖਸਮ ਚ
ਲੈ ਅਰਦਾਸਿ॥੨੨॥ ।ਤਬ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤੁਸੀ ਪਾਤਿਸਾਹੁ
ਦੇ ਚਾਕਰ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਪਾਤਿਸਾਹ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੂਜਬ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਨੋ
ਅਬਰੋਇ ਭੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਰਾਤਬੇ ਭੀ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਨਾਮ ਭੀ ਲੈ
ਖਾਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਜੋ ਪਾਤਿਸਾਹ ਦੇ ਕਹੇ ਨੂੰ ਅਦੂਲ ਦੇਵੋ ਤਾਂ ਮਰਾਤਬੇ ਭੀ ਆਪ
ਣੇ ਗਵਾਵਦੇ ਤੇ ਮਾਰ ਭੀ ਖਾਵਦੇ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਦਿਤਾ ਰਿਜਕ ਲੈ ਖਾਈਦਾ ਹੈ
ਸੋ ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਰਿਜਕ ਦਾ ਘਾਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਅਰ ਜੋ ਉਸ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਰੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਰਿਜਕ ਵਧਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਕੋ
ਈ ਜਰੂਰੀ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਅਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਭੀ ਕਰਵਾਇ
ਲਈਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤੈਸੇ ਅਸੀ ਬੀ ਰਬ ਦੇ ਚਾਕਰ ਹਾਂ ਅਰ ਜੋ ਕੁਛ ਰਬ ਦਾ
ਹੁਕਮ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਮਿਠਾ ਮੰਨਿ ਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਨਾ ਕਹਿਆ ਜੀ ਅਸਾਂ ਦੀ ਜੇ
ਪਾਤਿਸਾਹ ਤੇਂ ਜਰੂਰੀ ਕੰਮ ਕਰਾਵਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਰਜ ਕਰਕੇ ਕਰਾ
ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਖੁਦਾਇ ਅਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਹਾਥੀ ਜੀਵਾਇ
ਦੇਹੋ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਦੇਗਾ ਜਲ ਦਾ ਪੂਰ ਲਿਆਓ ਸੋ
ਓ ਜਬ ਜਲ ਲੈ ਆਏ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਸਤਿਨਾ
ਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਕਹਿਕੇ ਇਹ ਦੇਗਾ ਹਾਥੀ ਦੇ ਉਪਰ ਛਿੜਕਾਇ ਅ
ਰ ਏਹ ਤੁਕ ਪੜਨੀ ਕਿ ਜੀਆਂ ਮਾਰ ਜੀਵਾਲੇ ਸੋਈ ਅਵਰ ਨ ਕੋਈ ਰ
ਖੈ। ਸੋ ਜਾਂ ਏਹ ਤੁਕ ਪੜਕੇ ਮਰਦਾਨੇ ਦੇਗਾ ਪਾਈਦਾ ਫਿਰਿਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾਂ ਹਾਥੀ ਉਠਿ ਖੜਾ ਹੂਆ ਤੇ ਸਭ ਮਹਾਵਤ ਆਇ ਚਰਨੀ ਲਾਗੇ ਤਬ
ਏਕ ਮਹਾਵਤ ਨੈ ਪਾਤਿਸਾਹ ਨੂੰ ਖਬਰ ਜਾਇ ਦਈ ਜੋ ਹਾਥੀ ਮੂਆ ਇ
ਕ ਫਕੀਰ ਨੇ ਜੀਵਾਲ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਤਸਾਹ ਭੀ ਅਰ ਨਿਜਾਮਦੀਨ ਔ
ਲੀਆ ਜੋ ਪਾਤਿਸਾਹ ਦਾ ਪੀਰ ਸੀ ਸੋ ਭੀ ਬਾਬੇ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਨੂੰ ਆਇ
ਆ ਅਰ ਕਾਜੀ ਭੀ ਨਾਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਭ ਬਾਬੇ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਆਲਗੇ
ਤਾਂ ਕਾਜੀ ਕਹਿਆ ਹੇ ਫਕੀਰ ਹਾਥੀ ਤੁਝੇ ਜੀਵਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆ
ਖਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਾਰਨੇ ਅਰ ਜੀਵਾਲਨ ਵਾਲੇ ਕਵਨ ਹਾਂ ਆਪ ਖੁ
ਦਾਇ ਮਾਰਨ ਅਰ ਜੀਵਾਲਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਜੀ ਆਖਿਆ ਕਿ
ਜੇ ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਕੁਛ ਸਕਤ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਹਾਥੀ ਮਾਰ ਦੇਹਿ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆ
ਖਿਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਈਸਰ ਦੀ ਰਜਾਇ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਹਾਥੀ ਫਿਰ ਮਰ
ਗਿਆ ਤਬ ਨਿਜਾਮਦੀਨ ਆਖਿਆ ਹੇ ਕਾਜੀ ਫਕੀਰਾਂ ਦਾ ਆਖਿ
ਆ ਖੁਦਾਇ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਿ ਕੁਛ ਪਾਤਸਾਹ ਨੂੰ ਮਨਾਵਣਾ
ਹੋਵੇ ਤੇ ਮਨਾਇ ਲੈਨਾ ਹੈਂ ਸੋ ਤਿਵੇਂ ਫਕੀਰ ਭੀ ਖੁਦਾਇ ਥੋਂ ਮਨਾਇ ਲੈਂ
ਦੇ ਹਨ ॥ ਤਾਂ ਕਾਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਇਸ ਦਾ ਆਖਿਆ ਖੁਦਾਇ ਮੰਨ
ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਥੀ ਫੇਰ ਜੀਵਾਇ ਦੇਵੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਖੁਦਾਇ ਦਾ
ਮਾਰਿਆ ਸੰਤ ਜੀਵਾਇ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
ਜੀਵਾਲਦਾ ਜੈਸੇ ਖੁਦਾਇ ਨੇ ਆਗਿਆ ਨ ਕਰਕੇ ਜਗਤ ਕੋ ਨਾਸ
ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ ਪਰ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਮ ਦਾਨ ਦੇਕੇ ਚੇਤੰਨ ਕਰ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਅ
ਰੁ ਜੋ ਗੁਰੂ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਤੇ ਬੇਮੁਖ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਉਨ ਕਾ ਉਧਾਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
ਕਰ ਸਕਤਾ ਜੈਸੇ ਦੁਰਬਾਸਾ ਅੰਬਰੀਕ ਸੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਸਭ ਦੇਵਤਿ
ਆਂ ਕੀ ਸਰਨ ਸੇ ਫਿਰਿ ਆਇਆ ਪਰ ਫੇਰ ਜਬ ਅੰਬਰੀਕ ਕੀ ਸਰ
ਨੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਕਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੋਇਆ ਤੈਸੇ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਮਾਰਿਆ
ਅਉਰ ਕੋਈ ਜੀਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸਕਤਾ ਪਰ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਹੀ ਸਰਨ ਆਇ
ਆਂ ਉਧਾਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਨਾਨਕ ਅੰਤ੍ਰਿਨ ਜਾਪਨੀ ਹਰਿ ਤਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੇ ਪਾਰਾਵਾਰ ਆਪ ਕਰਾਏ ਸਾਖਤੀ ਫਿਰਿ ਆਪਿ ਪ੍ਰਕਾਸਾਏ ਮਾਰ
ਾਇ ਕਰਨੀ ਗਲੀ ਜੇ ਜੀਗਿਆ ਆਇ ਕਹੁ ਗੀਭੜਾ ਹਿਬ੍ਰੁਸੀ ਆਰ
ਆਪਿ ਪਤਰਾਵੈ ਕਰੇ ਆਪਿ ਪਹੁਚੈ ਸੈਉ ਕਰੀ ਪ੍ਰਕਾਗਾਨਾਸ
ਕਰਣਾ ਜਿਨਿ ਕੀਆ ਫਿਰਿ ਤਿਸ ਗੀ ਕਰਣੀ ਸਾਰ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤਿਸ ਦਾ ਕੁਛ ਅੰਤ ਹੈ ਨਹੀ ਅਰ ਤਿਸ ਦਾ ਪਾਰਾਵਾਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸਨੇ ਤੁਠਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਖ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਰੁੰਠਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੁਖ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਤੁਠਦਾ ਹੈ ਸ ਤਾਂ ਜੀਵਾਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਰੁਠਦਾ ਹੈ ਸ ਤਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਕਿਸੀ ਦੇ ਕਰਮ ਹੈਨ ਤੈਸੇ ਤੈਸੇ ਭੁਗਾਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਤੁਸੀਂ ਚੋਰੋਂ ਕੋ ਜੰਜੀਰ ਪਾਵਤੇ ਹੋ ਅਰ ਜੋ ਤੁਮਾਰੀ ਆਗਿਆ ਮੰਨਤੇ ਹੈਂ ਤਿਨੋ ਕੋ ਬਖਸੀਸ ਕਰਤੇ ਹੋ ਤੈਸੇ ਮਹਾਰਾਜ ਪਾਪੀਆਂ ਕੋ ਜਮ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਓਹਿ ਨਰਕੋ ਮੈਂ ਡਾਲੀਤੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਜੋ ਨਰ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਤੇ ਹੈਨ ਉਨ ਕੋ ਸੁਰਗਾਂ ਦਾ ਸੁਖ ਭੁਗਾਵਤਾ ਹੈ ਪਰ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਵਾਲਾ ਆਪ ਹੈ ਸੋ ਕਿਸ ਸਿਰਿ ਪੁਕਾਰ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਸਭਤ ਉਪਾਇਆ ਹੈ ਤਿਸੇ ਸਾਰ ਲੇਣੀ ਹੈ ॥ ਸੋ ਜਬ ਇਹ ਬਚਨ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤਾਂ ਨਿਜਾਮਦੀਨ ਬੋਲਿਆ ਹੇ ਫਕੀਰ ਜੀ ਉਨ ਸਭ ਤੇ ਰੀਸ

ਰਲਿ ਆਏ ਜਾਂ ਜੇਤ ਸਾਈਂ ਇਸ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਜਿਵਾਇ ਦੇਵੇ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆ ਤੂੰ ਸਤਨਾਮ ਆਖਕੇ ਇਸ ਉਪਰ ਪਾਣੀ ਛਿੜ ਪਾਉ
ਤਾਂ ਫੇਰ ਮਰਦਾਨੇ ਪਾਣੀ ਪਾਇਆ ਅਰ ਹਾਜੀ ਉਠ ਖਲੋਤਾ ਤਾਂ ਪਤਸ਼ਾ
ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਵਜੀਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗਾ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ
ਕੁਛ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਸਲੋਕ ਬੋਲਿਆ ॥ਸਲੋਕ ਮ: ੧॥
॥ਆਪੇ ਭਾਂਡੇ ਸਾਜਿਅਨੁ ਆਪੇ ਪੂਰਣੁ ਦੇਇ॥ ਇਕਨੀ ਦੁਧੁ ਸ
ਮਾਈਐ ਇਕਿ ਚੁਲ੍ਹੈ ਰਹਨਿ ਚੜੇ॥ ਇਕਿ ਨਿਹਾਲੀ ਪੈ ਸਵਨਿ
ਇਕਿ ਉਪਰਿ ਰਹਨਿ ਖੜੇ॥ ਤਿਨਾ ਸਵਾਰੇ ਨਾਨਕਾ ਜਿਨ ਕਉ ਨ
ਦਰਿ ਕਰੇਇ॥੧॥ ਮ: ੧ ॥ਆਪੇ ਸਾਜੇ ਕਰੇ ਆਪਿ ਜਾ
ਈ ਭਿ ਰਖੈ ਆਪਿ॥ ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਜੰਤ ਉਪਾਇਕੈ ਦੇਖੈ ਥਾਪਿ ਉ
ਥਾਪਿ॥ ਕਿਸ ਨੋ ਕਹੀਐ ਨਾਨਕਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਆਪਿ॥
॥ਪਉੜੀ॥ ॥ਵਡੇ ਕੀਆ ਵਡਿਆਈਆ ਕਿਛੁ ਕਹਣਾ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾ
ਇ॥ ਸੋ ਕਰਤਾ ਕਾਦਰ ਕਰੀਮੁ ਦੇ ਜੀਆ ਰਿਜਕੁ ਸੰਬਾਹਿ॥ ਸਾ
ਈ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣੀ ਧੁਰਿ ਛੋਡੀ ਤਿੰਨੈ ਪਾਇ॥ ਨਾਨਕ ਏਕੀ ਬਾ
ਹਰੀ ਹੋਰ ਦੂਜੀ ਨਾਹੀ ਜਾਇ॥ ਸੋ ਕਰੇ ਜਿ ਤਿਸੈ ਰਜਾਇ॥
॥੨੪॥ ਸਾਹਿਬ ਬਚਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜੈਸੇ ਕੁਮ੍ਹਿਆਰ ਭਾਂਡੇ ਬਣਾਤਾ
ਹੈ ਅਰ ਵਿਨਗੀਆਂ ਭੀ ਉਸ ਪਰ ਪੂਰਤਾ ਹੈ ਪਰ ਆਪੋ ਆਪਣਿਆਂ
ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਨਾਂ ਵਿਚ ਦੁਧ ਪਉਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਈ ਚੁਲ੍ਹੇ ਪ
ਰ ਚੜ੍ਹਤੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੇਂ ਜੀਵ ਸਭ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤੇ ਹੈਨ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਨੇ ਸ਼ੁਭ ਕਰਮ ਕੀਏ ਹੈਨ ਸੋ ਸਿਹਜਾ ਪਰ ਸੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਭੋਗੋਂ ਕੋ ਭੋਗਤੇ
ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਨਹੁ ਨੇ ਅਪਕਰਮ ਕੀਏ ਹੈਂ ਸੋ ਉਨਕੇ ਉਪਰ ਖੜੇ ਰਹਤੇ
ਹੈਂ ਅਰ ਉਨਕੀ ਆਗਿਆ ਮੇਂ ਵਰਤਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੇ ਸਿਖ
ਤੇ ਹੈਨ ਸੋ ਭਾਵੇਂ ਰਾਜੇ ਹੋਵਨ ਅਰ ਭਾਵੇਂ ਗਰੀਬ ਹੋਵਨ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁ
ਰ ਸਵਾਰ ਲੇਤਾ ਹੈ ਅਰ ਨਾਮ ਦਾਨ ਇਸਨਾਨ ਦੇਕੇ ਉਨਕਾ ਕਾਜ ਆਪ
ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਵਡੇ ਕੀਆਂ ਜੋ ਵਡਿਆਈਆਂ ਹੈਨ ਸੋ ਕਿਛੁ ਕਹੀਆਂ ਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰੀ ਜਾਵੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਦਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਹੈ ਜੋ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਜਕ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕਾਰ ਧੁਰੋਂ ਲਿਖ
ਛਡੀ ਹੈ ਸੋਈ ਕਾਰ ਸਭ ਕਮਾਵਦੇ ਹਨ ਕਯੋਂਕਿ ਜੋ ਇਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਤੇ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਜਾਣਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਤਾਂਤੇ ਉਸਕੀ ਰਜਾਇ ਮੰਨਣੀ ਉ
ਚਿਤ ਹੈ॥੨੪॥ ਤਾਂ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਣਕੇ ਸਭ ਚਰਨੀ ਲਗੇ ਤਾਂ ਬ
ਚਨ ਹੋਇਆ ਧਰਮ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰਨਾ ਅਰ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਨ
ਹੀਂ ਰਵਾਵਣਾ ਅਤੇ ਕਾਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਵਢੀ ਨਹੀਂ ਲੈਣੀ ਕਯੋਂਕਿ ਜੋ
ਕਾਜੀ ਵਢੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਤਿਸ ਕਾ ਹੁਕਮ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਵਿਚ ਮੰਨੀਦਾ ਹੈ ਅ
ਰ ਜੇੜ੍ਹੇ ਵਢੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਦੋਜਕ ਦੀ ਅਗਨ ਮੈਂ ਜਲਤੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਸੁਣੋ ਜੋ ਇਕ ਸਮੇਂ ਸੌਦਾਗਰ ਦਾ ਜਹਾਜ ਸਮੁੰਦਰ ਨੇ ਡੋਬਿਆ
ਸੀ ਅਰ ਓਹ ਸੌਦਾਗਰ ਕਾਜੀ ਪਾਸ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰਿਆ ਜੋ ਮੈਂ ਹਲਾ
ਲ ਖਤ੍ਰਾ ਹੋ ਅਰ ਦਸਵਾਂ ਹਿਸਾ ਮਾਲ ਦੀ ਜਗਾਤ ਪਰਮੇਸਰ ਅਰ
ਥ ਦੇਤ੍ਰਾ ਹੋਂ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਸਮੁੰਦਰ ਨੇ ਜਹਾਜ ਡੋਬਿਆ ਹੈ ਸੋ ਅਬ ਤੂੰ
ਮੇਰਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰ ਤਾਂ ਕਾਜੀ ਉਸਕੇ ਇਲਾਮ ਸਮੁੰਦਰ ਵਲ ਲਿਖ
ਦਿਤਾ ਅਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਇਲਾਮ ਦੇਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਭ ਮਾਮਲਤ ਕਢ
ਦਈ॥ ਤਾਂਤੇ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਭੀ ਨਿਆਉਂ ਕਰਨਾ ਅਰ ਸਾਧ ਸੰਤ ਆਏ ਦੀ ਟ
ਹਲ ਕਰਨੀ ਅਰ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਉਨਾਂ ਕਉ ਵਿਦਿਆ ਕ
ਰਕੇ ਮਰਦਾਨੇ ਕਉ ਕਹਿਆ ਕਿ ਹੇ ਮਰਦਾਨਾ ਸਪਤ ਪੁਰੀਆਂ ਜੋ ਮੁ
ਕਤ ਦਾਮਨੀਆਂ ਕਹੀਤੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਤਿਨਾਂ ਮੈਂ ਜੋ ਏਕ ਮਥਰਾ ਪੁਰੀ
ਹੈ ਸੋ ਤਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਹਾਰਾਜ ਬਸਦੇਉ ਅਰ ਦੇਵਕੀ ਕੇ ਘਰ ਜਨ
ਮਲੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈਂ ਜਸੋਧਾਂ ਅਰ ਨੰਦ ਕੇ ਘਰ ਮੈਂ ਕਲੋਲ ਕੀ
ਦੇ ਹੈਂ ਅਰ ਗਵਰਧਨ ਪਰਬਤ ਪਰ ਗਊਆਂ ਚਰਾਈਆਂ ਹੈਂ ਤਾਂਤੇ ਚਲ
ਕੇ ਜਮਨਾਂ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਪੁਛਿਆ ਜੀ ਇਸ ਜਮਨਾ
ਤੇ ਪਰਬਤ ਗੁਵਰਧਨ ਕੀ ਘਰ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਰਾਮ ਜੀ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦੀ ਪੁਲ ਬੰਨਣ ਲਗੇ ਤਾਂ ਸਭ ਨੇ ਬਾਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਰਬਤ ਉਠਾਇ ਲਿਆਓ ਤਾਂ ਹਨੂਮਾਨ ਬੜੇ ਪਰਬਤ ਉਠਾਇ ਲਿਆਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗਵਰਧਨ ਪਰਬਤ ਕਉ ਜੰ ਉਠਾਵਨ ਲਗਾ ਤਾਂ ਗੁਵਰਧਨ ਕਹਯਾ ਹੇ ਹਨੂਮਾਨ ਜੇ ਤੂੰ ਮੁਝੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਦਰਸਨ ਚਲ ਕਰਾਵੇਂ ਤੌ ਮੁਝੇ ਲੈ ਚਲ ਅਤੇ ਜੇ ਨਾਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹਾਂ ਹੀ ਮੁਝੇ ਰਹਣੇ ਦੇ ਤਾਂ ਹਨੂਮਾਨ ਕਹਯਾ ਮੈਂ ਤੁਝੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੇ ਹੇਠ ਚਲ ਉਤਾਰਾਂਗਾ ਤਾਂ ਗਵਰਧਨ ਕਉ ਹਨੂਮਾਨ ਉਠਾਇ ਕਰ ਲੇ ਆਇਆ ਜੋ ਜਬ ਬ੍ਰਿਜ ਮੇਂ ਗਇਆ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਬਾਂਦਰ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਤੇਜ ਸੇ ਆਇ ਮਿਲੇ ਜੋ ਪੁਲ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕਾ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਤ੍ਰੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਆਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਕੋਈ ਕਪ ਪਹਾੜ ਲਈ ਆਵਤੇ ਹੈਂ ਤਹਾਂ ਹੀ ਛੋਡ ਦੇਵਹਿ ਤਾ ਹਨੂਮਾਨ ਕਹਿਆ ਮੈਂ ਤਾ ਗੁਵਰਧਨ ਕੇ ਸਾਥ ਬਚਨ ਕਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਤਾਈ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਪਾਸ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਆਗਿਆ ਤੋੜੇਗੀ ਨਹੀ ਜਾਤੀ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮਹਾਰਾਜ ਸੇ ਪੂਛ ਆਵੋ ਅਰ ਮੈਂ ਈਹਾਂ ਹੀ ਪਰਬਤ ਕੇ ਪਾਸ ਬੈਠਤਾ ਹੋ ਸੋ ਜਬ ਸਭ ਕਪ ਪਹਾੜ ਸੁਣ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਪਾਸ ਆਨਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਏ ਤਬ ਮਹਾਰਾਜ ਪੂਛਿਆ ਕਿ ਹਨੂਮਾਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਤਬ ਬਾਂਦਰਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਗਵਰਧਨ ਪਰਬਤ ਸਾਥ ਹਨੂਮਾਨ ਬਚਨ ਕਰ ਆਇਆ ਥਾ ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਪਾਸ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਜਬ ਤੁਮਾਰੀ ਆਗਿਆ ਹੂਈ ਕਿ ਪਰਬਤ ਤਿਆਗ ਦੇਹੁ ਤਾਂ ਹਮ ਸਭ ਡਾਲ ਆਏ ਹਾਂ ਅਰ ਹਨੂਮਾਨ ਗਵਰਧਨ ਕੇ ਪਾਸ ਬੈਠਾ ਹੈ ਤਬ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਆਗਿਆ ਕਰੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਾਇ ਕੇ ਗੁਵਰਧਨ ਕੋ ਕਹੋ ਜੋ ਮੈਂ ਦੁਆਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਪਰ ਆਗ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਕਲੋਲ ਕਰਾਂਗਾ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਇਥੇ ਹੀ ਰਹੁ ਅਰ ਹਨੂਮਾਨ ਕੋ ਬੁਲਾਇ ਲਿਆਵੋ ਤਬ ਬਾਂਦਰੋਂ ਨੇ ਪਰਬਤ ਕੋ ਭੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਮਝਾਇਆ ਅਰ ਹਨੂੰਮਾਨ ਕੋ ਭੀ ਬੁਲਾਇਆ ਤਬ ਹਨੂੰਮਾਨ ਨੇ ਆ
ਇ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਦਰਸਨ ਕੀਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਵਣ ਕੋ ਮ
ਰਕੇ ਸੀਤਾ ਕੋ ਲੈ ਆਏ ਅਰ ਬਹੁੜ ਦੁਆਪੁਰ ਮੈਂ ਕਾਨ੍ਹ ਅਵਤਾਰ
ਧਾਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈਂ ਗੋਵਰਧਨ ਪਰਬਤ ਪਰ ਗਊਆਂ ਚਰਾਈਆਂ ਹੈਨ
ਸੋ ਹੇ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਚਲ ਅਸੀ ਭੀ ਦਰਸਨ ਕਰੀਏ ਕਿਉਂਕਿ ਮਤ
ਕੋਈ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਵਾਲਾ ਮਿਲਦਾ ਹੋਵੇ ਅਰ ਭਾਇ
ਭਗਤ ਵਾਲਾ ਮਿਲਦਾ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਅਰ ਮਰਦਾਨਾ ਗਮਤੇ ਗਮ
ਤੇ ਜਮਨਾ ਦੇ ਕੰਢੇ ਪਰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਅਰ ਇਸਨਾਨ ਕਰ
ਕੇ ਡਿਠਾ ਕਿ ਜਤੀ ਅਰ ਸਤੀ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਅਰ ਬੈਸਨੋ ਅਰ
ਬੈਰਾਗੀ ਸਭ ਕਰਮਾ ਕੇ ਬੰਧਨ ਕੇ ਬੰਧੇ ਹੂਏ ਹੈਂ ਜੋ ਦਿਨ ਕੋ ਕਰਮ
ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਰਾਤ ਕੋ ਮਦ ਪੀਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਬਿਦਰਾਇ ਸਤ੍ਰੀਆਂ
ਅਰ ਸੁੰਦਰ ਲੜਕਿਆਂ ਸਾਥ ਭੋਗ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਅਧਿ ਬ੍ਰਿਧ
ਵਰਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਤਕ ਪੂਰਬੀ ਨੂੰ ਰਾਸ ਕਾ ਮੇਲਾ
ਅਰ ਸਭ ਜਾਤ੍ਰੀ ਹੂਆਂ ਆਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾ
ਨਿਆਂ ਰਬਾਬ ਵਜਾਇ ਅਰ ਤਬ ਬਾਬੇ ਰਾਮਕਲੀ ਮੈਂ ਅਸਟਪ
ਦੀ ਬੋਲੀ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਸੋਈ ਚੰਦੁ ਚੜਹਿ ਸੇ
ਤਾਰੇ ਸੋਈ ਦਿਨੀਅਰੁ ਤਪਤ ਰਹੈ ॥ ਸਾ ਧਰਤੀ ਸ
ਝੂਲਾਰੇ ਜੁਗ ਜੀਅ ਖੇਲੈ ਥਾਵ ਕੈਸੇ ॥੧॥ ਜੀਵਨ ਤਲਬ ਨਿਵ
ਾਰਿ ॥ ਹੋਵਹਿ ਪਰਵਾਣਾ ਕਰਹਿ ਧਿਙਾਣਾ ਕਲਿ ਲਖਣ ਵੀਚਾਰਿ ॥
॥ਰਹਾਉ॥ ਕਿਤੈ ਦੇਸਿ ਨ ਆਇਆ ਸੁਣੀਐ ਤੀਰਥ ਪਾਸਿ
ਨ ਬੈਠਾ ॥ ਦਾਤਾ ਦਾਨੁ ਕਰੇ ਤਹ ਨਾਹੀ ਮਹਲ ਉਸਾਰਿ ਨ ਬੈਠਾ ॥੨॥ ਜੇ
ਕੋ ਸਤੁ ਕਰੇ ਸੋ ਛੀਜੈ ਤਪ ਘਰਿ ਤਪੁ ਨ ਹੋਈ ॥ ਜੇ ਕੋ ਨਾਉ ਲਏ ਬਦ
ਨਾਵੀ ਕਲਿ ਕੇ ਲਖਣ ਏਈ ॥੩॥ ਜਿਸੁ ਸਿਕਦਾਰੀ ਤਿਸਹਿ ਖੁਆ
ਰੀ ਚਾਕਰ ਕੇਹੇ ਡਰਣਾ ॥ ਜਾ ਸਿਕਦਾਰੈ ਪਵੈ ਜੰਜੀਰੀ ਤਾ ਚਾਕਰ ਹਥਹੁ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰਣਾ॥੪॥ਆਖੁਗੁਣਾਕਲਿਆਈਐ॥ਤ੍ਰਿਹੁਜੁਗਕੇਰਾਰਹਿਆ
ਤਪਾਵਸੁਜੇਗੁਣਦੇਹਿਤਪਾਈਐ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਕਲਿਕਲਵਾਲੀ
ਸਰਾਨਿਬੇੜੀਕਾਜੀਕ੍ਰਿਸਨਾਹੋਆ॥ਬਾਣੀਬ੍ਰਹਮਾਬੇਦੁਅਥਰਬਣੁ
ਕਰਣੀਕੀਰਤਿਲਹਿਆ॥੫॥ਪਤਿਵਿਣੁਪੂਜਾਸਤਵਿਣੁਸੰਜਮੁ
ਜਤਵਿਣੁਕਾਹੇਜਨੇਊ॥ਨਾਵਹੁਧੋਵਹੁਤਿਲਕੁਚੜਾਵਹੁਸੁਚਵਿਣੁਸੋਚ
ਨਹੋਈ॥੬॥ਕਲਿਪਰਵਾਣੁਕਤੇਬਕੁਰਾਣੁ॥ਪੋਥੀਪੰਡਿਤਰਹੇਪੁਰਾ
ਣ॥ਨਾਨਕਨਾਉਭਇਆਰਹਮਾਣੁ॥ਕਰਿਕਰਤਾਤੂਏਕੋਜਾਣੁ॥੭॥
ਨਾਨਕਨਾਮੁਮਿਲੈਵਡਿਆਈਏਦੂਉਪਰਿਕਰਮੁਨਕੋਈ॥ਜੇਘਰਿ
ਹੋਂਦੈਮੰਗਣਿਜਾਈਐਫਿਰਿਓਲਾਮਾਮਿਲੈਤਹੀ॥੮॥ ਸੋ ਜਬ
ਸਭ ਪੰਡਿਤ ਅਰ ਤਪੀਸਰ ਅਰ ਰਖੀਸਰ ਆਣ ਬਾਬੇ ਦੇ ਚਰਣ
ਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜੀ ਏਸੁ ਸਬਦ ਦਾ ਤਤ ਪਰਜ ਸੁਨਾਵੋ
ਤਬ ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਵੀ ਓਹੀ ਚੜ੍ਹਤਾ ਹੈ ਅਰ ਤਾਰੇ ਭੀ ਓਹੀ
ਹੈਂ ਅਰ ਸੂਰਜ ਭੀ ਓਹੀ ਹੈ ਅਰ ਧਰਤੀ ਭੀ ਓਹੀ ਹੈ ਅਰ ਪਉਣ ਭੀ
ਓਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਜੁਗ ਕੇ ਜੀਆਂ ਕੀਆਂ ਬੁਧੀਆਂ ਮੈਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ
ਹੈਂ ਅਰ ਅਗਲੇ ਜੁਗਾਂ ਕੀਆਂ ਜੋ ਆਰਬਲਾ ਹੋਤੀਆਂ ਥੀਆਂ ਸੋ ਹਜ਼ਾ
ਰਾਂ ਬਰਸਾਂ ਹੋਤੀਆਂ ਥੀਆਂ ਸੋ ਓਹੀ ਛੋਟੀ ਕੈ ਰਹੇ ਗਏ ਹੈਨ ਅਰ ਕਲ
ਜੁਗ ਕੇ ਜੀਆਂ ਕਾ ਕਿਆ ਵਿਸਾਹੁ ਹੈ ਜੋ ਦਰਿਆਉ ਕੇ ਬੁਦਬੁਦਿਆਂ ਕੀ
ਨਿਆਈਂ ਸਭ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਹੋਤਾ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਪਰ
ਜੀਵ ਧਿਙਾਣਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਹੁਕਮ ਇਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਤਾਂ ਤੇ ਇਨਾਂ ਲ
ਖਣਾਂ ਕਰ ਕਲਜੁਗ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਿਆਂ ਕੀ ਨਿਆਈਂ
ਕਲਜੁਗ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਨ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਰ ਕਿਸੇ ਤੀਰਥ ਪਰ ਨਹੀਂ
ਆਇ ਨਿਵਾਸਿਆ ਅਰ ਦਾਤਿਆਂ ਕੀ ਨਿਆਈਂ ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ
ਅਰ ਕਿਤੇ ਮਾਹਲਉ ਸਾਰਕੇ ਕਿਸ ਨਹੀਂ ਜਸ ਪਾਇਆ ਪਰ ਇਨਾਂ ਲ
ਖਣਾਂ ਕਰ ਮਾਲੂਮ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਸਤ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤਿਸ ਕਾ ਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤ ਛਿਨ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਕੋਈ ਤਪੁ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤਿਸਕਾ ਤਪੁ ਨਹੀਂ ਪੂਰਾ
ਹੋਤਾ ਅਰ ਜੇ ਕੋਈ ਨਾਮ ਜਪਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤਿਸਨੂੰ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ
ਇਨਾਂ ਲਖਣਾਂ ਕਰਕੇ ਕਲਜੁਗ ਸਿਞਾਪਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸਕੀ ਸਿਕਦਾਰੀ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸੇਨੂੰ ਸਭ ਖੁਆਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਉਸਦੇ ਚਾਕਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸੋ
ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਅਤੇ ਜਦ ਉਨਾਂ ਸਿਕਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੰਜੀਰ ਪਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ
ਓਹ ਚਾਕਰ ਸਭੋ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਤਜੁਗ ਵਿਚ ਇ
ਕ ਪਾਪ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸਨੂੰ ਦੁਖ ਲਗਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਤ੍ਰੇਤੇ ਮੇਂ ਨਗ
ਰੀ ਕੋ ਅਰ ਦੁਆਪੁਰ ਮੇਂ ਏਕ ਕੁਲ ਕੋ ਅਰ ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਜੋ ਕਰਤਾ
ਹੈ ਸੋਈ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਦੇ ਗੁਣ ਬਖਸਦਾ ਹੈ
ਉਸਕਾ ਉਧਾਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਕਰਕੇ ਧੁੰਧੂਕਾ
ਰ ਹੋ ਗਇਆ ਹੈ ਪਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਾ ਨਾਮ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸਕਾ ਉਧਾਰ ਕਰਨ
ਵਾਲਾ ਨਿਆਉ ਹੈ ਅਰ ਵੇਦ ਅਥਰਬਣ ਕਉ ਮਥਕਰ ਕਥਾ ਕੀਰਤ
ਨ ਕਲਜੁਗ ਕੀ ਕਿਰਨੀ ਕਹੀ ਹੈ ਅਰ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਨਾ ਪੂਜਾ ਅਰ ਸਤ ਬਿ
ਨਾ ਸੰਜਮ ਅਰ ਜਤ ਬਿਨਾ ਜਨੇਊ ਕਿਤੇ ਲੇਖੇ ਨਹੀਂ ਕਯੋਂ ਕਿ ਨਾਂਵਦੇ
ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਧੋਂਵਦੇ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਤਿਲਕ ਭੀ ਚੜ੍ਹਾਂਵਦੇ ਹੈ ਪਰ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ
ਕੀ ਮੈਲ ਨਹੀਂ ਧੋਂਦੇ ਤਾਹੀ ਤੇ ਸੁੱਚੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸੋ ਅਬ ਕਲਜੁਗ ਕੇ
ਜੋ ਜੀਵ ਹੈਂ ਸੋ ਕਤੇਬਾਂ ਅਰ ਕੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਪੋਥੀ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣਾਂ
ਕਾ ਮਤ ਛੋੜ ਦੀਆ ਹੈ ਪਰ ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ ਨਾਉ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਹੈ
ਸੋਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਰ ਨਾਮ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕਲਜੁਗ ਮੇਂ
ਵਡਿਆਈ ਮਿਲਤੀ ਹੈ ਸੋ ਇਸਕੇ ਸਮਾਨ ਹੋਰ ਕਰਮ ਕੋਈ ਨਹੀਂ॥
ਅਤੇ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਵਚਨਾਂ ਨੂੰ ਛਡਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਓ
ਹ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਉਲਾਮਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ॥ ਅਤੇ ਜਦ ਇਹ ਵਚਨ ਬਾਬੇ ਕ
ਹੇ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਪੰਡਿਤਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਿਰਗੁਣ ਦੇਉ ਪਾਸ ਕਹੋ
ਕਿ ਸਰਗੁਣ ਦੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਨਿਰਗੁਣ ਸਰਗੁਣ ਦੋਵੇਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਪਾਸਨਾ ਤਿਨ ਤਿਨ ਕਰੀਏ ਪਰ ਸੋਈ ਮਹਾਰਾਜ ਨਿਰ
ਗੁਣ ਰੂਪ ਹੋਕੇ ਸਭ ਸਰੀਰੋਂ ਮੇਂ ਸਤਾ ਦੇ ਰਹਾ ਹੈ ਅਰ ਸੋਈ ਮਹਾ
ਰਾਜ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਗਵਾਨ ਕਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ
ਬ੍ਰਿਜ ਮੇਂ ਕਲੋਲ ਕੀਏ ਹੈ ਸੋ ਜਿਨੋਂ ਨੇ ਉਨਕਾ ਦਰਸਨ ਕੀਆ ਉਨਕਾ
ਭੀ ਉਧਾਰ ਹੂਆ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਮ ਉਨਾਂ ਕਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਗਾਵਤੇ ਸੁਣਤੇ ਹੋ ਤੁ
ਮਾਰਾ ਭੀ ਉਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੈਸੇ ਰਾਜਾ ਦੀਵਾਨ ਮੇਂ ਭੂਖਨ ਬ
ਸਤ੍ਰ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰਕੇ ਬੈਠਤਾ ਹੈ ਤੌ ਭੀ ਸੇਵਕ ਉਸਕੋ ਸੇਵਤੇ ਹੈਂ ਅਤੇ
ਜਬ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰ ਕਰ ਸੈਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੌ ਭੀ ਸੇਵਕ ਸੇਵਾ ਕ
ਰਤੇ ਹੈਂ। ਅਰ ਜੋ ਉਸਕਾ ਨਾਮ ਲੈਕਰ ਕੇ ਪੁਕਾਰਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਜਾਗਤੇ ਸੁ
ਤੇ ਉਸਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਹੈ ਅਰ ਹਮ ਉਸਕੇ ਨਾਮ ਕੇ ਉਪਾਸਕ ਹੈਂ॥
॥ਗਉੜੀ ਦਖਣੀ ਮਃ ੧ ॥ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਬੂਝੈ ਮਾਨੈ ਨਾਉ ਤਾਕੈ ਸਦ
ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ॥ ਆਪਿ ਭੁਲਾਏ ਠਉਰ ਨ ਠਾਉ॥ ਤੂ ਸਮਝਾਵਹਿ ਮੇਲਿ
ਮਿਲਾਉ॥੧॥ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਚਲੈ ਮੈ ਨਾਲਿ॥ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਬਾਧੀ ਸਭ
ਕਾਲਿ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਖੇਤੀ ਵਣਜੁ ਨਾਵੈ ਕੀ ਓਟ॥ ਪਾਪੁ ਪੁੰਨੁ ਬੀਜ
ਕੀ ਪੋਟ॥ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਜੀਅ ਮਹਿ ਚੋਟ॥ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ਚਲੇ ਮਨਿ ਖੋ
ਟ॥੨॥ ਸਾਚੇ ਗੁਰ ਕੀ ਸਾਚੀ ਸੀਖ॥ ਤਨੁ ਮਨੁ ਸੀਤਲੁ ਸਾਚੁ ਪਰੀ
ਖ॥ ਜਲ ਪੁਰਾਇਨਿ ਰਸ ਕਮਲ ਪਰੀਖ॥ ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਮੀਠੇ ਰਸ ਈ
ਖ॥੩॥ ਹੁਕਮਿ ਸੰਜੋਗੀ ਗੜਿ ਦਸ ਦੁਆਰ॥ ਪੰਚ ਵਸਹਿ ਮਿਲਿ ਜੋ
ਤਿ ਅਪਾਰ॥ ਆਪਿ ਤੁਲੈ ਆਪੇ ਵਣਜਾਰ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸਵਾਰਣਹਾ
ਰ॥੪॥ ॥ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੈਸੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਰੰਬਾਰ
ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਨਾਮ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਕੋ ਬੂਝਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮਾਨਤੇ ਹੈਂ
ਤਿਨੋਂ ਪਰ ਮੈਂ ਸਦੀਵ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ॥ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸਕੋ ਆਪ ਸਤਿ
ਗੁਰੂ ਭੁਲਾਵਤਾ ਹੈ ਉਸਕੋ ਠਉਰ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ਅਰ ਜਿਸਨੂੰ ਸਮਝਾਵ
ਤਾ ਹੈ ਤਿਸਨੂੰ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਾਵਤਾ ਹੈ ॥ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਚਲੈ ਮੈ ਨਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਾ ਕਿਆ ਨਾਮ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਚਲਦਾ
ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਨਾਮ ਬਿਨ ਔਧ ਬਿਤਾਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜਮਕਾਲ ਦੇ ਵਸ ਪੈਂ
ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਦੁਖ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਭੀ ਨਾਮ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾ
ਪ ਤੇ ਪੁੰਨ ਜੋ ਪਿਛਲਿਆਂ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਸਿਰ ਪਰ ਪੋਟ ਉਠਾਇ
ਲਿਆਇਆ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਪਿਛੇ ਬੀਜਿਆ ਹੈ ਸੋ ਅਬ ਭੋਗਤਾ ਹੈ ਅਰ
ਜੋ ਈਹਾਂ ਬੀਜੇਗਾ ਸੋ ਅਗੇ ਭੋਗੇਗਾ ਪਰ ਜਬ ਲਗ ਨਾਮ ਅਰ ਗਿ
ਆਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਲਗ ਜਨਮਾਂ ਜਨਮਾਂਤ੍ਰਾਂ ਤੇ ਛੂਟਤਾ
ਨਹੀਂ ਅਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪੀ ਜੋ ਚੰਡਾਲ ਹੈ ਸੋ ਜੀਵ ਕੇ ਚੋਟਾਂ ਪਏ ਮਾਰ
ਤੇ ਹੈਂ ਪਰ ਜਿਨ ਕੇ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਨਾਮ ਵੀਸਰਿਆ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ
ਖੋਟੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਸਦਾ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਚਿਤ ਰਖਦੇ ਹਨ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਖ
ਰੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਜੋ ਸਚੇ ਗੁਰ ਹੈਨ ਤਿਨ ਕੀ ਸਚੀ ਸਿਖਿਆ ਹੈ ਅਰ ਸ
ਚੀ ਸਿਖਿਆ ਕੀ ਪਰੀਖਿਆ ਕਿਓਂ ਕਰ ਜਾਣੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਸੁਣ
ਣ ਕਰ ਤਨ ਮਨ ਸੀਤਲ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਭਉਰਾ ਕਮਲ ਕੀ ਰਸ ਲੈਕ
ਰ ਸੀਤਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹਿ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਬਦ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਨਿਆਈ
ਮਿਠ ਕਰ ਖਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਈਸਰ ਕੀ ਜੋਤ ਕੇ ਸਾਥ ਏਹ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ
ਦਸਾਂ ਦੁਆਰਿਆਂ ਵਾਲਾ ਗੜ੍ਹ ਗੜਿਆ ਹੈ ਅਰ ਪੰਜ ਤਤ ਇਸ ਮੇਂ
ਜੋ ਵਿਰੋਧੀ ਇਕਤ੍ਰ ਕੀਏ ਹੈਂ ਸੋ ਈਸਰ ਕੀ ਜੋਤ ਨੇ ਕੀਏ ਹੈਂ ਅਤੇ ਜੋ
ਈਸਰ ਕੀ ਜੋਤ ਭਿੰਨ ਹੋ ਜਾਵੈ ਤੋ ਆਪ ਭੀ ਅੰਸੀਆਂ ਸੋ ਅੰਸ ਮਿਲ
ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸਤਗੁਰੂ ਜੋ ਹੈਂ ਆਪ ਸਿਖ ਕੇ ਹਿਰਦੇ ਕੋ ਤੋਲਤੇ ਹੈਂ ਅਰ
ਆਪੇ ਵਜਾਵਤੇ ਹੈਂ॥ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹਨ ਕਿ ਨਾਮ ਹੀ ਇਸ ਕੇ
ਜਨਮ ਮਰਨ ਨੂੰ ਕਟਣ ਹਾਰਾ ਹੈ॥ ਜਾਂ ਇਤਨੀ ਵਾਰਤਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਕਹੀ ਤਾਂ ਸਭੇ ਪੰਡਿਤ ਅਤੇ ਜਾਤ੍ਰੀ ਅਰ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਜੋ ਉਥੇ ਆਏ
ਥੇ ਆਹੇ ਸਭ ਚਰਨੀ ਲਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਾ ਤੁਸਾਂ ਸਤਿ ਨਾਮ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰ
ਜਪਣਾਂ ਅਰ ਭਉ ਭਗਤਿ ਕਰਨੀ ਜੋ ਇਹ ਉਪਦੇਸ ਕਰਕੇ ਉਠ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬਾਬਾ ਜੀ ਗੰਗਾ ਕੇ ਚਲੇ ਅਰ ਰਮਤੇ ਰਮਤੇ ਵਸਾਖੀ ਕੇ ਮੇਲੇ ਪਰ

ਜਾਇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਥੇ ਪੰਡਤ ਅਰ ਰਾਜੇ ਪਿਤਰਾਂ ਕੋ ਤਰਪਣ ਕਰਦੇ ਸੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਗੰਗਾ ਕਾ ਜਲ ਅੰਜਲ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰਤ ਭਏ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਪੁਛਿਆ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਨਾ ਕਹਿਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਬਾਗ ਕੋ ਪਾਣੀ ਦੇਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਨਾ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸਾਡੇ ਬਾਗ ਕੋ ਪਾਣੀ ਕੈਸੇ ਕਰ ਪਹੁੰਚੇ ਗਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀਂ ਪਾਣੀ ਕਿਸਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਆਖਿਆ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਪਿਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਤੁਸਾਡੇ ਪਿਤਰ ਕੇਤੀਕ ਦੂਰ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਲਖਾਂ ਜੋਜਨਾਂ ਤੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸਾਡੇ ਪਿਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਕਿਉਂ ਕਰ ਪਹੁੰਚੇ ਗਾ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਸੂਰਜ ਦੇਵਤਾ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਸਾਖੀ ਰਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਜੀਅ ਜਲ ਅਰਪਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਨਾਮ ਲੇਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਸੂਰਜ ਦੇਵਤਾ ਉਸੀ ਉਸੀ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਰਣਾਂ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸਾਂ ਐਸਾ ਪਾਣੀ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਬ ਜਗਾਂ ਸਰਬ ਦੁਖਾਂ ਦੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਾਰੇ ਜਗਿਆਸੀ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਬਾਗ ਹੈਨ ਅਰ ਹਮਾਰੇ ਵਚਨ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਜਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਹਮਾਰਾ ਗਿਆਨ ਹੈ ਸੋ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਸੂਰਜ ਹਮਾਰੇ ਵਚਨਾਂ ਕੇ ਜਲ ਕੋ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਜਗਿਆਸੀ ਹੈਂ ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਅਰ ਉਨਾਂ ਕੋ ਰਿਦੇ ਕੇ ਤ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਅਗਨ ਸੋ ਸਤਕਰ ਦੇਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣਿਆ ॥ ॥ਪਉੜੀ॥ ॥ਜਤੀ ਸਤੀ ਚਿਰਜੀਵਣੇ ਸਾਧ

ਕਾਮਿਧੇਨ ਬਹੁ ਗੁਰੂ ਚੇਲਾ ਦੇਵੀ ਦੇਵ ਰਖੀ ਸਰਾਤੇ ਭੈਰਉ ਖੇਤ੍ਰਪਾਲ ਬਹੁ ਮੇਲਾ ॥ ਗਣ ਗੰਧਰਬ ਅਪਛਰਾ ਕਿੰਨਰ ਜਖ ਚਲਤ ਬਹੁ ਖੇਲਾ ॥ ਰਾਕਸ ਦਾਨੋ ਦੈਂਤ ਲਖ ਅੰਦਰਿ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਦੁਹੇਲਾ ॥ ਹਉਮੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭ ਕੋ ਬੈਸਟੋ ਗੁਰੂ ਬਹੁ ਚੇਲਾ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕੋਇ ਨ ਦਿਸਈ ਢੂੰਢੇ ਤੀਰਥ ਜਾਤ੍ਰੀ ਮੇਲਾ ॥ ਗਾਤ੍ਰੀ ਰੋਗਿ ਦੂਤ੍ਰ ਰਕਸ ਸਭ ਪੀਰ ਪੈਕੰਬਰ ਕੌਮ ਕਤੇਲਾ ॥ ਅੰਧੀ ਅੰਧੇ ਖੂਹਿ ਠੇਲਾ ॥੨੬॥ ਅਤੇ ਜਬ ਬਾਬਾ ਜੀ ਗੰਗਾ ਕੇ ਗਏ ਤਬ ਸਭ ਜਿਤਨੇ ਜਤੀ ਤੇ ਸਤੀ ਸੇ ਅਰ ਚਿਰੰਜੀਵ ਸੇ ਅਰ ਸਾਧਕ ਅਰ ਸਿਧ ਅਰ ਚੇਲੇ ਅਰ ਨਾਥ ਅਰ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਅਰ ਭੈਰੋਂ ਅਰ ਖੇਤ੍ਰਪਾਲ ਅਰ ਗਣ ਅਰ ਗੰਧਰਬ ਅਰ ਅਪਛਰਾਂ ਅਰ ਰਾਖਸ ਅਰ ਦਾਨੇ ਅਰ ਦਈਤ ਸਭ ਹਉਮੈ ਕਰਕੇ ਗੰਗਾ ਕੇ ਮੇਲੇ ਮੇਂ ਜਾਇ ਕੇ ਇਕਠੇ ਹੂਏ ਜੋ ਅਸੀਂ ਬਾਬੇ ਕੇ ਸਾਥ ਚਰਚਾ ਕਰੇਂਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਸਭ ਨਾਂ ਨੂੰ ਡਿਠਾ ਜੋ ਇਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰਮੁਖ ਕੋਈ ਨਹੀ ਅਤੇ ਸਭ ਵਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੈਨ ਅਰ ਇਹ ਅਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਅੰਧੇ ਹੈਨ, ਅਰ ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਜਦ ਗਿਆਨ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਤਬ ਇਨਾਂ ਦਾ ਕਲਿਆਣ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋ ਜਬ ਸਭੇ ਭੁਟੇਰੇ ਆਇ ਇਕਠੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਜੋ ਬੇਅੰਤ ਬੇਅੰਤ ਬੇਅੰਤ ਤਾਂ ਪੰਡਤਾਂ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਸਭ ਕੋਈ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਬੇਅੰਤ ਕਹਤਾ ਹੈ ਪਰ ਜਬ ਉਨ ਮੇਂ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਅਉਤਾਰ ਹੈਂ ਸੋ ਭੀ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਅੰਤ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਨਹੀਂ ਜਾਣਤੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕਹੀਏ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਅੰਤ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਹਾਰਾਜ ਅੰਤਵੰਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬੇਅੰਤ ਕੈਸੇ ਰਹਾ ਅਰ ਜੇ ਕਹੀਏ ਅਉਤਾਰ ਉਸ ਕਾ ਅੰਤ ਨਹੀ ਜਾਣਤੇ ਤਾਂ ਤਿਇ ਪਰਮੇਸਰ ਕੈਸੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਤੇ ਅਵਤਾਰ ਭੀ ਜਾਣਤੇ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਬੇਅੰਤ ਹੈ ॥ ਤਬ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਬਦ ਕਹਿਆ ॥ ਸਿਰੀਰਾਗ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਕੋਟਿ ਕੋਟੀ ਮੇਰੀ ਆਰਜਾ ਪਵਣੁ ਪੀਅਣੁ ਅਪਿ

ਅਉਹਾ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਦੁਇ ਗੁਫੈ ਨ ਦੇਖਾ ਸੁਪਨੈ ਸਉਣ ਨ ਥਾਉ ॥ ਭੀ
ਤੇਰੀ ਕੀਮਤ ਨਾ ਪਵੈ ਹਉ ਕੇਵਡ ਆਖਾ ਨਾਉ ॥੧॥ ਸਾਚਾ ਨਿਰੰਕਾਰ
ਨਿਜ ਥਾਇ ॥ ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਆਖਣ ਆਖਣਾ ਜੇ ਭਾਵੈ ਕਰੇ ਤਮਾਇ ॥
੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕੁਸਾ ਕਟੀਆ ਵਾਰ ਵਾਰ ਪੀਸਣ ਪੀਸਾ ਪਾਇ ॥ ਅਗੀ
ਸੇਤੀ ਜਾਲੀਆ ਭਸਮ ਸੇਤੀ ਰਲਿ ਜਾਉ ॥ ਭੀ ਤੇਰੀ ਕੀਮਤ ਨਾ ਪਵੈ ਹ
ਉ ਕੇਵਡ ਆਖਾ ਨਾਉ ॥੨॥ ਪੰਖੀ ਹੋਇ ਕੈ ਜੇ ਭਵਾ ਸੈ ਅਸਮਾਨੀ ਜ
ਉ ॥ ਨਦਰੀ ਕਿਸੈ ਨ ਆਵਊ ਨਾ ਕਿਛ ਪੀਆ ਨ ਖਾਉ ॥ ਭੀ ਤੇਰੀ ਕੀਮ
ਤ ਨਾ ਪਵੈ ਹਉ ਕੇਵਡ ਆਖਾ ਨਾਉ ॥੩॥ ਨਾਨਕ ਕਾਗਦ ਲਖ ਮਣਾ
ਪੜਿ ਪੜਿ ਕੀਚੈ ਭਾਉ ॥ ਮਸੂ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵਈ ਲੇਖਣ ਪਵਣ ਚਲਾ
ਉ ॥ ਭੀ ਤੇਰੀ ਕੀਮਤ ਨਾ ਪਵੈ ਹਉ ਕੇਵਡ ਆਖਾ ਨਾਉ ॥੪॥ ਤਿਸਕਾ
ਪਰਮਾਰਥ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਕਰੋੜਾਂ ਬਰਸਾਂ ਦੀ ਭੀ ਆ
ਰਬਲਾ ਹੋਵੈ ਅਰ ਐਸਾ ਤਪ ਕਰੀਏ ਜੋ ਪਉਣ ਤੇ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਅਹਾਰ
ਭੀ ਨ ਕਰੀਏ ਅਰ ਐਸੀ ਗੁਫਾ ਮਾਹਿ ਬੈਠੀਏ ਜੋ ਜਿਥੇ ਚੰਦ ਸੂਰਜ
ਨਜਰ ਨ ਆਵੈ ਅਰ ਸੁਪਨੇ ਮੈਂ ਭੀ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਵੈ ਪਰ ਤਾਂ ਭੀ ਮ
ਹਾਰਾਜ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਅੰਤ ਨਹੀ ਆਵਤਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਓਹ ਜੋ ਸਚਾ ਨਿਰੰ
ਕਾਰ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਮੈਂ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈ ॥੧॥ ਅਰ ਜੈਸਾ ਆ
ਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕੁਸਾਈਏ ਅਰ ਕਟਾਈਏ ਅਰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ
ਪੀਸਣ ਵਿਚ ਪੀਸਾਈਏ ਅਰ ਆ ਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਜਲਾਈਏ ਅ
ਰ ਭਸਮ ਨਾਲ ਰਲਾਈਏ ਪਰ ਤੌ ਭੀ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਆਵ
ਤਾ ॥ ਅਰ ਜੇ ਐਸੀ ਭੀ ਸਿਧ ਤਾਂ ਹੋਵੈ ਕਿ ਅਨਲ ਪੰਖੀ ਦੀ ਨਿਆਈ
ਸੈ ਅਸਮਾਨੀ ਤਕ ਉਡਾਂ ਅਰ ਖਾਵਣ ਪੀਵਣ ਛਡ ਦੇਈਏ ਅਰ ਨਦਰ ਕਿ
ਸੇ ਨੂੰ ਨਾ ਆਵੀਏ ਅਰ ਨਾ ਕਿਛ ਖਾਈਏ ਅਰ ਨਾ ਪੀਵੀਏ ਤੌ ਭੀ
ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਅੰਤ ਨਹੀ ਆਵਤਾ ॥੩॥
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਲਖਾਂ ਮਣਾਂ ਕਾਗਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੀ ਲੇਖਣ ਹੋਵੇ ਅਰ ਪਰਬਤ ਕੀ ਮਸ ਅਰ ਸਮੁੰਦਰ ਕੀ ਮਸਵਾਣੀ ਹੋਵੇ ਅਰ ਭਾਉ ਲਿਖਾਰੀ ਹੋਵੇ ਤਬ ਭੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਅੰਤ ਨਹੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ॥੪॥ ਅਤੇ ਏਹ ਜੋ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਮਹਾਰਾਜ ਰਚੀ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣੀ ਕੁਦਰਤ ਕਰ ਰਚੀ ਹੈ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕਉ ਸਚ ਕਰ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤਿਨਕਾ ਉਧਾਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਭਾਉ ਭਗਤ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਏਹੀ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਕਾ ਲਾਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਏਹ ਵਚਨ ਸੁਣਕੇ ਸਭ ਆਇ ਚਰਨੀ ਲਗੇ ਤਬ ਬਾਬੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਮੰਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮਰਦਾਨਿਆ ਏਥੇ ਇਕ ਗੋਰਖ ਮਤਾ ਕਹੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਸਿਧ ਓਥੇ ਸਿਵਰਾਤ ਦੇ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਆਂਵਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਚਲ ਅਸੀ ਭੀ ਸਿਧਾਂ ਨਾਲ ਗੋਸਟਿ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਦੋਨੋ ਗੋਰਖ ਮਤੇ ਨੂੰ ਗਏ ਤਾਂ ਓਥੇ ਅਗੇ ਸਭ ਜੋਗੀ ਇਕਠੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜੋ ਨਾਨਕ ਫਕੀਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੀਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਜੀਤਾਂਗੇ ਤਾਂ ਅਸਾਡਾ ਵਡਾ ਮਰਤਬਾ ਹੋਵੈਗਾ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਥੇ ਜਾਇ ਪਿਪਲ ਹੇਠ ਆਸਣ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਤੁਸਾਂ ਕੌਣ ਤਪੁ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਜਗਤ ਤੁਸਾਡੇ ਵਸ ਹੋਇਆ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ ਨਾਮ ਦੇ ਗਾਹਕ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸਾਨੂੰ ਜਗਤ ਦੇ ਵਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੁਛ ਪਰੋਜਨ ਨਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਪਾਸ ਚਿੰਤਾਮਣਿ ਹੋਵੀ ਹੈ ਸੋ ਹੋਰਨਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵਿਚਰਤੇ ਨਹੀਂ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਸਬਦ ਕਹਿਆ ॥ ॥ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧॥ ਕੋਈ ਪੜਤਾ ਸਹਸਾਕਿਰਤਾ ਕੋਈ ਪੜੈ ਪੁਰਾਨਾ ॥ ਕੋਈ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਜਪੁਮਾਲੀ ਲਾਗੈ ਤਿਸੈ ਧਿਆਨਾ ॥ ਅਬ ਹੀ ਕਬ ਹੀ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ਤੇਰਾ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਪਛਾਨਾ ॥੧॥ ਨ ਜਾਣਾ ਹਰੇ ਮੇਰੀ ਕਵਨ ਗਤੇ ॥ ਹਮ ਮੂਰਖ ਅਗਿਆਨ ਸਰਨਿ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੀ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਰਾਖਹੁ ਮੇਰੀ ਲਾਜ ਪਤੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਬਹੂ ਜੀਅੜਾ ਊਭਿ ਚੜਤੁ ਹੈ ਕਬਹੂ ਜਾਇ ਪਇਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਲੋਕਬੇਤੀ ਜੀ ਅਗ੍ਯਾ ਥਿਰ ਨਾਹਿ ਤਉ ਫੇਰ ਰੋਕੁ ਤੰਤੁ ਲਾਇਆ ਸਾਮਰਣ ਹਲਿ
ਖਾਇ ਮੰਤ੍ਰ ਲਮਾਹਿਆ ਏ ਜੀਵਣ ਸਜਨਮਾਈ ॥ ਏਕ ਰਲੇ ਹਮਰੇ
ਬਹਿਸੁਆ ਮੀਤ੍ਰ ਹਬਣੈਤੀ ਆਈ ॥੩॥ ਗਲਾ ਕਿਸੀ ਕਾ ਮੀਤ ਨਾ ਕਿ
ਸੀ ਕਾ ਭਾਈ ਨਾ ਕਿਸੈ ਬਾਪ ਨ ਮਾਈ ॥ ਪ੍ਰਣਵਤ ਨਾਨਕ ਜੇ ਤੂ ਦੇਵਹਿ
ਅੰਤੇ ਹੋਇ ਸਖਾਈ ॥੪॥ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਸਾਸਤ੍ਰ
ਤ ਪੜ੍ਹਤਾ ਹੈ ਅਰ ਕੋਈ ਪੁਰਾਣ ਪੜ੍ਹਤਾ ਹੈ ਅਰ ਕੋਈ ਜਪਮਾਲਾ ਜਪ
ਤਾ ਹੈ ਅਰ ਕੋਈ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਲਗਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਭੀ
ਅਰ ਅਗੇ ਭੀ ਹੋਰ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਜਾਨਦਾ ਅਰ ਤੇਰਾ ਇਕ ਨਾਮ ਹੀ ਪਛਾ
ਣਦਾ ਹਾਂ ॥੧॥ ਅਰ ਨਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੇ ਕਰਤਾਰ ਮੇਰੀ ਕਿਸ ਕਰ ਗਤ ਹੋਵੇ
ਹੈ ਕਯੋਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੂਰਖ ਅਰ ਅਗਿਆਨੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੇ ਕਰ ਕਰਤਾਰ ਦੀਆਂ
ਤੇ ਜੇ ਤਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਅਸਾਡੀ ਲਜ ਪਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਦੇ ਵਿ
ਚ ਮਨ ਨੂੰ ਟਿਕਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾਮ ਜਪੇ ਕਯੋਂ ਕਿ ਏਹ ਮਨ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦਾ
ਬਧਾ ਹੂਆ ਕਦੇ ਅਕਾਸ ਦੇ ਸੁਖ ਨੂੰ ਭੋਗਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਦੀ ਪਤਾਲ ਦੇ
ਦੁਖ ਨੂੰ ਭੋਗਦਾ ਹੈ ਅਰ ਧਰਤੀ ਜੋ ਕੀਤਿਆਂ ਹੋਈਆਂ ਆਪਣਿਆਂ ਕਰਮਾਂ
ਦਾ ਬਧਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਚਾਰੇ ਕੂੰਟਾਂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਜਿ
ਸ ਦਿਨ ਏਹ ਜੀਵ ਮਾਤਾ ਕੇ ਗਰਭ ਮੈਂ ਆਇਆ ਹੈ ਸੋ ਉਸੇ ਦਿਨ ਮਰ
ਨੇ ਦਾ ਲੇਖ ਉਸ ਦੇ ਮਥੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਏਹ ਜੀਵਣ ਦਾ ਸਾਸ ਬ
ਣਾਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ਇਕ ਆਪਣੇ ਨੈਣੀਂ ਮਰਦੇ ਦੇਖੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ
ਅਵਸਥਾ ਭੀ ਬੀਤਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਵਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਖਾਦੀ ਅਗਨਿ
ਭੀ ਬਲਦੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ॥੨॥ ਪਰ ਨਾਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਪਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ
ਉਪਰ ਸਗੋਂ ਗੁਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਏਹ ਪੁਤ੍ਰ ਅਤੇ ਭਾਈ ਤੇ ਬਾਪ ਅਰ
ਮਾਈ ਅਰ ਚੇਲੇ ਹੈਨ ਪਰ ਇਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛਡਣਾ ॥ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਮ ਬਖਸ਼ਦੇ ਹੈਨ ਸੋ
ਉਨਾਂ ਦੇ ਹੀ ਅੰਤ ਸਹਾਈ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ॥੪॥ ਜਾਂ ਏਹ ਸਬਦ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਗੁਰ ਕਿਸੈ ਕਰ ਸਿਞਾਪਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਗਿ
ਆਸੀ ਕਿਸੈ ਕਰ ਸਿਞਾਪਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸਤ ਗੁਰ
ਇਸ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਦੁਰਲਭ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮ ਦਮ ਕਰਕੈ ਜਿਨਾਂ
ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵਾਸਨਾ ਜੀਤੀਆਂ ਹੈਨ ਅਤੇ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਮਿਲਨ ਕਰ ਮਨ
ਨੂੰ ਸਾਂਤਿ ਆਂਵਦੀ ਹੈ ਸੋਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈਨ ਅਤੇ ਜਾਗਿਆਸੀ ਤਿਨ੍ਹੈ
ਨੂੰ ਜੋ ਜਿਨ ਨੇ ਜਗਤ ਵਲੋਂ ਵੈਰਾਗ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ
ਬਿਰਥਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਸਬਦ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ
ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਖੈ ਭੋਗਾਂ ਥੀਂ ਨਿਰਾਸ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋਈ ਜਾਗਿਆ
ਸੀ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ॥ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇ ਤੂੰ ਸ
ਤ ਜਾਗਿਆਸੀ ਹੋਵੈਂ ਅਤੇ ਗੋਰਖ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਲੇਵੈਂ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਤੀਨ
ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਹੁ ਕਾਲਾਂ ਦੀ ਗੰਮਤਾ ਕਰ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਅਸਾਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਤੀਨ ਲੋਕ ਅਤੇ ਤ੍ਰੀਨ ਕਾਲ ਭੀ ਝੂਠੇ ਦਿਖਾਏ ਹ
ਨ ॥ ਸੋ ਹੋਰ ਗੰਮਤਾ ਕਰਕੇ ਕੀ ਲੈਣਾ ਹੈ ਅਰ ਅਸਾਂ ਨੇ ਤੀਨ ਲੋਕ ਅਰ
ਤ੍ਰੀਨ ਕਾਲ ਏਕ ਵਾਹਗੁਰੂ ਕਰ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਏਕ ਛਿਨ ਭਿਨ
ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਸੋ ਆਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਹੈ ਸੀ ਅਰ ਅਬ ਅਸਾਤ੍ਰੀ ਸੁਮਾ
ਗਈ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਭਰਥਰੀ ਨਾਥ ਬੋਲਿਆ ਜੋ ਕਲਜੁਗ ਦੇ ਵਿਚ ਗੋਰਖ
ਨਾਥ ਤੀ ਬਿਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਾਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ
ਸਾਧਨ ਦੇ ਕੇ ਰੋਕੇ ਓਹੋ ਜੀਵੀ ਵਡੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੇਰੀ
ਤਾਂ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤੁ ਹੋਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਗੋਰਖ ਤ੍ਰਿਕਾਲਗ ਹੈ ਤਾਂ
ਤੇਰਾ ਉਧਾਰ ਕਰੇ ਪਰ ਸਪਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਥੀਂ ਪਾਰ ਰਾਜਾ ਪਦਮਨਾਭ
ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਬੇਟੀ ਪਦਮਾਵਤੀ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਅਜ ਸਿਧਿਆ ਸਮੇਂ ਤੂੰ
ਲਿਆਵੇਂ ਅਰ ਤਿਸਨੂੰ ਵਰੇਂ ਤਬ ਤੇਰਾ ਜੀਵਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ
ਸਭ ਸਿਧ ਬੈਠੇ ਸਨ ਅਰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਉਡਣੇ ਦਾ ਬਲ ਲਗੇ ਦਸ
ਣ ਪਰ ਦੋ ਪਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤ ਕਿਸੇ ਪਾਸ ਨ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸ

ਤਾਂ ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇ ਤੂੰ ਸਾਮਰਥ ਹੈਂ ਤਾਂ ਲੈ ਜਾਹ
ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਹੇ ਭਰਥਰੀ ਤੂੰ ਅਖੀਂ ਮੀਟ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਭੀ ਕ
ਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਭੀ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟ ਸੋ ਜਾਂ ਦੋਹਾਂ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟੀਆਂ ਅਤੇ ਫੇ
ਰ ਖੋਲੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿਆ ਵੇਖਨ ਜੋ ਪਦਮਨਾਭ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਤੇ ਖੜੋਤੇ ਹਨ ਤਾਂ
ਦੇਖਕੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਚੋਬਦਾਰ ਦੌੜੇ ਆਏ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਤੁਸਾਨੂੰ ਰਾਜਾ ਬੁਲਾਂ
ਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜਦ ਓਹ ਤੀਨੇਂ ਅੰਦਰ ਗਏ ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਚਰਨੀ ਲਗਾ ਅਰ ਬੇਨ
ਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਤੁਸੀ ਸੰਤ ਹੋ ਅਤੇ ਮੁਝਕੋ ਉਦਰ ਸੂਲ ਕਾ ਬ
ਡਾ ਭਾਰੀ ਦੁਖ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ ਸੋ ਆਪ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰੋ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਦਾ ਅੰਜ ਸੀਧਿਆ ਵੇਲੇ ਭਰਥਰੀ
ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦੇਵੇਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਬਚਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਨੇ ਵਿਵਾਹ ਕਰਨਾ ਮੰਨਿ
ਆਂ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਦਰ ਸੂਲ ਥੋਂ ਸੁਖ ਹੋਇਆ ਅਰ ਵਧੀਆਂ ਵਧਾਈ
ਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਭਰਥਰੀ ਦਾ ਵਿਵਾਹ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿ
ਆ ਕਿ ਹੇ ਭਰਥਰੀ ਤੂੰ ਬਰਖ ਪ੍ਰਯੰਤ ਇਥੇ ਹੀ ਰਹੁ ਅਰ ਤੇਰਾ ਕਰ ਸੇਜ
ਬ ਤੇਰਾ ਬੇਟਾ ਉਤਪਤ ਹੋਵੇ ਗਾ ਤਬ ਤੂੰ ਫੇਰ ਸਿਧਾਂ ਵਿਚ ਆਵੀਂ ਤਾਂ ਭਰ
ਥਰੀ ਨੂੰ ਛੋੜਕੇ ਬਾਬਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਫੇਰ ਉਥੇ ਹੀ ਪਿਪਲ ਦੇ ਹੇਠ ਆਸ
ਣ ਆਇ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਿਧ ਪੁੰਨਾ ਕਰ ਕੇ ਸੂਕ ਗਈਆਂ ਦੁਪਹਿਰੇ ਹੋ ਗਏ

ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸਾਈ ਦੇ ਭਰਥਰੀ ਨਾਥ ਨੂੰ ਕਿਥੇ ਛਡ ਆਇਆ
ਹੈ ਅਤੇ ਓਹ ਛਾਵੇਂ ਬੈਠਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀ ਸਭ ਧੁਪੇ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਨੇ
ਆਪ ਨੀਕਲ ਕਰਕੇ ਪਿਪਲ ਨੂੰ ਉਡਾਇਆ ਜੋ ਜਬ ਪਿਪਲ ਲਗਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਉਤਿਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਪਿਪਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾ ਮਾਰਿਆ ਤਾਂ ਓਹ ਪਿਪਲ ਹਰਿਆ ਹੋਗਿ
ਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਤੇ ਪੰਜਾ ਲਗ ਖਲੋਤਾ ਤਾਂ ਸਭੇ ਸਿਧ ਏਹ ਕੌਤ
ਕ ਦੇਖਕੇ ਆਨ ਅਸਟਾਂਗ ਡੰਡਉਤ ਕੀਤਾ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਗੇ ਇਸ
ਜਗਾ ਦਾ ਨਾਮ ਗੋਰਖਮਤਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਇਸਦਾ ਨਾਮ ਨਾਨਕਮਤਾ ਹੋ
ਵੇਗਾ ਅਰ ਜੋ ਕੋਈ ਇਹ ਤੇਰਾ ਪੰਜਾ ਪਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਦੇਖੇਗਾ ਅਰ ਚਰਚਾ
ਤੁਸਾਂਦੀ ਅਰ ਅਸਾਂਦੀ ਸੁਣੇਗਾ ਉਸਦੇ ਸਭ ਪਾਪ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਵਨਗੇ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਭ ਸਿਧਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਏ
ਹ ਤਾਂ ਨਾਨਕਮਤਾ ਹੋਇਆ ਪਰ ਹੁਣ ਚਲ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਹਸਤਨਾਂ
ਪੁਰ ਜੋ ਕੈਰਵਾਂ ਪਾਂਡਵਾਂ ਦੀ ਨਗਰੀ ਹੈ ਉਹ ਚਲ ਦਰਸਨ ਕਰੀਏ ਤਾਂ
ਬਾਬਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਰਮਤੇ ਰਮਤੇ ਹਸਤਨਾਪੁਰ ਅਰ ਦਰਵਾਜੇ ਕੇ
ਬਾਹਰ ਜਾ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਅਗੋਂ ਇਕ ਭਾਈ ਸਜਣ ਆਇ ਮਿਲਿਆ ਅ
ਤੇ ਉਸ ਬਹੁਤ ਆਦਰ ਭਾਉ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਠਾਕੁਰਦੁਆ
ਰੇ ਚਲਕੇ ਡੇਰਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਇਕ ਜਾਗੀਆਸੀ ਨੇ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੂੰ ਅਕਾਂਤਿ
ਆਂ ਹੋਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਏਹ ਬਡਾ ਠਗ ਹੈ ਅਤੇ ਏਹ ਦਿਨੇ ਆਏ
ਗਏ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਦਬਦੇ
ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਛ ਉਨਾਂ ਦਾ ਪਦਾਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਲੈਕੇ ਅਧਾ ਰਾਜੇ
ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਾ ਆਪ ਰਖਦਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਤੁਸੀਂ ਉਤਮ ਪੁਰਖ
ਦਿਸ ਆਂਵਦੇ ਹੋ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਇਸਦੇ ਠਾਕੁਰਦੁਆਰੇ ਡੇਰਾ ਨ ਕਰਨਾ
ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੋ ਇਥੇ ਆਏ ਹਾਂ ਸੋ ਠਗਾਂ ਤੇ ਚੋਰਾਂ ਦਾ
ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਆਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੁਛ ਡਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਕ
ਹਿਆ ਕਿ ਚਲ ਮਰਦਾਨਾ ਭਾਈ ਸਜਣ ਦੇ ਘਰ ਡੇਰਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਮ
ਰਦਾਨੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਹੋ ਪਰ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰ
ਸੁਟੇਗਾ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਮੇਰੇ ਕੀ ਆਖਨਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ
ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਜੌਲਗ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਤੇ ਕਾਲ ਅਰ ਕਾਰ ਨ ਹੋਵੇ ਤਿਨੇ

੨੦੯ ਵਸਤੂ ਇਕਠੀਆਂ ਕਰੀ ਹੋਈਆਂ ਤੈਂ ਲਗਾ ਵੇਹ ਸਰੀਰ ਗਿਰਤ ਕਰੀ
ਕੀਏ ਜਦ ਸੁਆਸਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਜਗਾ ਸਰੀਰ
ਗਿਰਨਾ ਹੋਵੇ ਸੋ ਜਗਾ ਭੀ ਹੋਵੇ ਅਰ ਜਿਸ ਸਸਤ੍ਰ ਯਾ ਜਿਸ ਸਰੀਰ
ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਛੂਟਣਾ ਹੋਵੇ ਸੋ ਜਦ ਏਹ ਸਭੋ ਸਬਬ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰੀ
ਰ ਛੁਟਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਸੈ ਸਾਨ ਕਰ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜੋ ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਮਰਾਇਕ

ਜਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸੰਗੀ ਕੋਹਣੂ ਕਾ
ਕੇ ਸੋ ਇਹ ਕਹਕੇ ਮਰਦਾਨੇ
ਅਤੇ ਬਾਬੇ ਨੇ ਸਜਣ ਦੇ ਕਰ
ਰਹਿਆ ਤੇ ਡੇਰਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਫਿ
ਰ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਮਰਦਾਨਿ
ਆਂ ਸੂਹੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਸਬਦ
ਗਾਉ ॥ ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ॥੧॥
ਉਜਲੁ ਕੈਹਾਂ ਚਿਲਕਣਾਂ ਘੋਟਮ ਕਾਲੜੀ ਮਸੁ ॥ ਧੋਤਿਆਂ ਜੂਠ ਨ ਉਤ
ਰੈ ਜੇ ਸੌ ਧੋਵੈ ਤਿਸੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਜਣ ਸੇਈ ਨਾਲ ਮੈਂ ਚਲਦਿਆਂ
ਨਾਲਿ ਚਲੰਨਾ ॥ ਜਿਥੈ ਲੇਖਾ ਮੰਗੀਐ ਤਿਥੈ ਖੜੇ ਦਿਸੰਨਿ ॥੧॥ ਕੋਠੇ
ਮੰਡਪ ਮਾੜੀਆਂ ਪਾਸੋ ਚਿਤਵੀਆਂ ॥ ਢਠੀਆਂ ਕੰਮਿ ਨ ਆਵਨੀ ਵਿਚ
ਹੁ ਸਖਣੀਆਂ ॥੨॥ ਬਗਾ ਬਗੇ ਕਪੜੇ ਤੀਰਥ ਮੰਝਿ ਵਸੰਨਾ ॥ ਘੁਟਿ
ਘੁਟਿ ਜੀਆਂ ਖਾਵਣੇ ਬਗੇ ਨ ਕਹੀਅਨਾ ॥੩॥ ਸਿੰਮਲ ਰੁਖ ਸਰੀਰ ਮੈਂ
ਮੈਜਨ ਦੇਖ ਭੁਲੰਨਾ ॥ ਸੇ ਫਲ ਕੰਮਿ ਨ ਆਵਨੀ ਸੇ ਗੁਣ ਮੈਂ ਤਨ ਹੰਨਾ
੩ ॥ ਅੰਧੁਲੈ ਭਾਰ ਉਠਾਇਆ ਡੂਗਰ ਵਾਟ ਬਹੁਤੁ ॥ ਅਖੀ ਲੋੜੀ ਨਾ ਲ
ਹਾਂ ਹਉ ਚੜ੍ਹ ਲੰਘਾਂ ਜਿਤੁ ॥੪॥ ਚਾਕਰੀਆਂ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਅਵ
ਰ ਸਿਆਣਪ ਕਿਤੁ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਸਮਾਲ ਤੂੰ ਬਧਾ ਛੁਟਹਿ ਜਿਤੁ ॥੫॥
ਤਿਸ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ॥ ਅਰ ਬਾਬੇ ਨੇ ਸਜਣ ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਕੇ ਵੇਹ ਸ
ਬਦ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜੋ ਕਾਂਸੀ ਕਾ ਬਾਸਣ ਉਜਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੂਪ ਕੀਨਿ

ਆਈ ਲਿ ਸਕਤਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧੋਈਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਲਖ ਨਿਕਲ
ਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅੰਗ ਮੇਂ ਕਾਲਖ ਰਚੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਉਤਰਦੀ ਨਹੀਂ
ਅਤੇ ਜਿਨ ਆਪਣਿਆਂ ਸਨਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਤ੍ਰ ਜਾਣੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨੇ ਅ
ਪਣੇ ਸਹਾਇਕ ਜਾਣੀਦੇ ਹਨ ਸੋ ਸਭ ਨਾਇ ਇਥੇ ਹੀ ਰਹਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪ
ਣੇ ਕਰਮਾਂ ਭਲਿਆਂ ਬੁਰਿਆਂ ਨੇ ਨਾਲ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਭਲੇ ਕਰਮ ਹੀ ਇ
ਸਦੇ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈਨ ਅਰ ਜਿਥੇ ਧਰਮਰਾਇ ਦੇ ਲੇਖਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਉਥੇ ਭਲੇ ਕ
ਰਮਾਂ ਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਰ ਕੋਠੇ ਅਰ ਮੰਡਪ ਅਰ ਮਾੜੀਆਂ
ਉਤੇ ਜੋ ਧਨ ਲਾਈਤਾ ਹੈ ਅਰ ਚਿਤ੍ਰ ਸਾਲ ਪਈਆਂ ਕਰੀਦੀਆਂ ਹੈਨ
ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕੇ ਪਦਾਰਥ ਲਈਦੇ ਹਨ ਸੋ ਓਹ ਕੋਠੇ ਭੀ ਤੇ
ਸਰੀਰ ਭੀ ਸਭ, ਰੋਗ ਪਵਨਗੇ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਸਿਰ ਤੇ ਰਹਿਜ
ਦੇਗਾ ਅਰ ਜੋ ਬਗਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈ ਸਾਧ ਅਰ ਉਜਲ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰ
ਕੇ ਬੈਠੀਦਾ ਹੈ ਅਰ ਤੀਰਥ ਉਤੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰੀਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੀਆਂ ਨੂੰ
ਮਾਰ ਮਾਰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਲਈਦੇ ਹੈਨ, ਤਾਂਤੇ ਅਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਜੋ
ਹਨ ਸੋ ਸਿੰਮਲ ਰੁਖ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੰਮਲ ਨੂੰ ਤੋਤੇ ਉ
ਚਾ ਅਰ ਫਲਾਂ ਫੁਲਾਂ ਵਾਲਾ ਦੇਖਕੇ ਆਇ ਬੈਠਤੇ ਹਨ ਅਰ ਫਲ ਉਨ
ਕੇ ਫਿਕੇ ਅਰ ਥਕ ਥਕੇ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਓਹ ਦੇਖਕੇ ਪਛੋਤਾਂਵਦੇ ਹਨ
ਤੈਸੇ ਅਸਾਡਾ ਹਾਲ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਦੂਰੋਂ ਲੋਕ ਸਾਧ ਜਾਣਕੇ ਡੇਰੇ ਆਣ
ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਮ ਉਨਕੋ ਮਾਰ ਕਰ ਦਬ ਦੇਨੇ ਹਾਂ ਤਾਂਤੇ ਸਾਨੂੰ ਧਰ
ਮਰਾਇ ਦੀਆਂ ਸਜਾਈ ਹੋਵਨ ਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਜੋ ਅੰਧਾ
ਸਾਡਾ ਜੀਉ ਹੈ ਸੋ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਉਠਾਵਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗਿਆਨ
ਅਰ ਭਗਤ ਦੋਨੋ ਦੋਇ ਨੇਤ੍ਰ ਹਨ ਅਰ ਜਿਨੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਕਰ ਪਰਮੇਸਰ
ਕੇ ਪਛਾਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੌਜਲ ਸੇ ਤਰ ਜਾਵਨਾ ਹੈ ਸੋ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਗ
ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀ ਹੋਂਦੇ ਪਰ ਜੈਸੇ ਚਾਕਰ ਸੁਆਮੀ ਕੀ ਆਗਿਆ
ਤਤਕਾਲ ਮਨਿ ਕੇ ਕਾਰਜ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਣਕੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਮਾਵਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਭੁਲਿਆਂ ਈ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿਆਣਪ
ਕੀ ਮਨ ਨਹੀਂ ਆਵਤੀ ਪਰ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਛਡਕੇ ਅਗੋਂ ਪਰਮੇਸਰ
ਕਾ ਨਾਮ ਧਿਆਵਹਿਂਗੇ ਸੋ ਆਗਿਆਨ ਸੇ ਛੂਟਹਿੰਗੇ ਅਰ ਗਿਆਨ
ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਹਿੰਗੇ ॥੪॥ ਸੋ ਜਾਂ ਇਤਨੇ ਵਚਨ ਬਾਬੇ ਕਹੇ ਤਾਂ ਸਜਣ
ਆਇ ਚਰਨੀ ਲਗਾ ਤਾਂ ਉਨਕੋ ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਬਾਬੇ ਦ੍ਰਿੜਾ
ਇਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਏਹ ਸਜਣ ਜੋ ਆਇ
ਚਰਨੀ ਲਗਾ ਹੈ ਸੋ ਏਸ ਬੜੇ ਪਾਪ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਜੈਸਾ ਇਹ ਪਾਪ
ਹੈ ਤੈਸਾ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਨਾਮ ਬੜਾ ਦਤਾਰੁ ਹੈ ਕਹੇ ਕਿ ਨਾਮ ਨੇ ਅਜਾ
ਮਲ ਆਦਿਕ ਪਾਪੀ ਕਈ ਉਧਾਰੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੂੰ ਭੀ ਜੇ ਪਾਪ ਅਗੋਂ ਛਡ
ਦੇਂਗਾ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਭੀ ਉਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸਜਣ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਡਿਗ ਪਇਆ
ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਪ ਮੇਰੇ ਬਖਸੀਅਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਗੋਂ
ਨਾਰਾਇਣ ਦਾ ਮੈਂ ਭਜਨ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵ ਭੀ ਮੈਂ ਕਰਾਂਗਾ
ਤਾਂ ਵਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਨਾਰਾਇਣ ਦਾ ਨਾਮ ਐਸਾ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਪਾਪਾਂ
ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗੋਂ ਉਪਜਣੇ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਨਾਮ ਭੀ
ਜਪਣਾਂ ਤੇ ਬਾਣੀ ਭੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਜੋ ਏਹ ਉਪਦੇਸ ਕਰਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀਅ
ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਕਾਂਸੀ ਨੂੰ ਚਲੇ ॥ ॥ ਅਰ ਗੰਗਾ ਅਰ ਜਮਨਾ ਕੇ ਕੰਢੇ ਜਾ
ਇ ਡੇਰਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਪੰਡਤਾਂ ਨੂੰ ਖਬਰ ਪਈ ਅਰ ਸਭ ਦਰਸਨ
ਕਉ ਆਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਤਾਂ ਪੰਡਤਾਂ ਪੁਛਿਆ ਜੋ ਅਸੀਂ ਨਿਤ ਵੇ
ਦਾਂ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਸੋ ਅਸਾਡਾ ਅਹੰਕਾਰ ਕਿ
ਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਟਦਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਅਵਿਰਹੁ ਜੋ ਖੋਟ ਨਹੀਂ ਉਤ
ਸੋ ਇਸੇ ਹੀ ਵਾਸਤੇ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਵਚਨ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਗੁ
ਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ ॥ ਸਿਰੀਰਾਗੁ
ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਗਲੀ ਬਕੁਲਤਾ ਕੂੜ ਕੂੜੁ ਨਗਖਧ ਮੁਰਦਾਨਾ ਪਗੀ
ਦਾ ਪਰਮਲ ਸੁਖ ਸੁਧੀ ਅਗਿਆਨ ਕੈ ਪਰਹਿਤ੍ਰਾ ਬਾਰਮਕ ਸਆਪ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਲਾਹਣਾ ਏ ਕਰਮ ਮੇਰੇ ਕਰਤਾਰ ॥੧॥ ਬਾਬਾ ਬੋਲੀਐ ਪਤਿ ਹੋਇ ॥ ਊਤਮ ਸੇ ਦਰ ਊਤਮ ਕਹੀਅਹਿ ਨੀਚ ਕਰਮ ਬਹਿ ਰੋਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਰਸੁ ਸੁਇਨਾ ਰਸੁ ਰੁਪਾ ਕਾਮਣਿ ਰਸੁ ਪਰਮਲ ਕੀ ਵਾਸੁ ॥ ਰਸੁ ਘੋੜੇ ਰਸੁ ਸੇਜਾ ਮੰਦਰ ਰਸੁ ਮੀਠਾ ਰਸੁ ਮਾਸੁ ॥ ਏਤੇ ਰਸ ਸਰੀਰ ਕੇ ਕੈ ਘਟਿ ਨਾਮ ਨਿਵਾਸੁ ॥੨॥ ਜਿਤੁ ਬੋਲਿਐ ਪਤਿ ਪਾਈਐ ਸੋ ਬੋਲਿਆ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ਫਿਕਾ ਬੋਲਿ ਵਿਗੁਚਣਾ ਸੁਣਿ ਮੂਰਖ ਮਨ ਅਜਾਣ ॥ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵਹਿ ਸੇ ਭਲੇ ਹੋਰਿ ਕਿ ਕਹਣ ਵਖਾਣ ॥੩॥ ਤਿਨ ਮਤਿ ਤਿਨ ਪਤਿ ਤਿਨ ਧਨੁ ਪਲੈ ਜਿਨ ਹਿਰਦੈ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥ ਤਿਨ ਕਾ ਕਿਆ ਸਾਲਾਹਣਾ ਅਵਰ ਸੁਆਲਿਉ ਕਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਬਾਹਰੇ ਰਾਚਹਿ ਦਾਨਿ ਨ ਨਾਇ ॥੪॥ ਤਿਸ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਲਬ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਸਰੀਰ ਮੈਂ ਕੁਤਾ ਹੈ ਅਰ ਝੂਠ ਬੋਲਨਾ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਚੂਹੜਾ ਹੈ ਅਰ ਠਗੀ ਕਰਕੇ ਜੋ ਖਾਵਣਾ ਹੈ ਸੋ ਮੁਰਦੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਅਰ ਪਰਾਈ ਜੋ ਨਿੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸੁਧੀ ਵਿਸਟਾ ਹੈ ਅਰ ਕ੍ਰੋਧ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਅਗਨਿ ਦੇ ਅਤੇ ਚੰਡਾਲ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਰਸ ਖਾਣੇ ਅਰ ਆਪ ਨੂੰ ਸਲਾਹਣਾਂ ਜੋ ਅਸੀ ਬੜੇ ਸ੍ਰੇਸਟ ਹਾਂ ਏਹ ਮੇਰੇ ਕਰਮ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਨਾਮ ਕੀਕੂੰ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਠਹਿਰੇ ਕਯੋਂ ਕਿ ਜੋ ਇਸੇ ਮਤ ਸੰਗੀਨ ਹੋਏ ਤਬ ਕਾ ਮਨ ਸੁਧ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਬਾਬਾ ਐਸੇ ਬੋਲੀਏ ਜਿਤ ਬੋਲਿਆਂ ਪਤਿ ਰਹਿਆ ਦੇ ਕਯੋਂ ਕਿ ਜੋ ਉਤਮ ਕਰਮ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋਈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਉਤਮ ਕਹੀਏ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਨੀਚ ਕਰਮ ਕਰਤੇ ਹਨ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸਰ ਸਜਾਇ ਦੇਵੇਗਾ ਅਰ ਤਿਹ ਧਰਮਰਾਇ ਦੇ ਬੈਠੇ ਰੋਵਨਗੇ ਅਰ ਏਹ ਜੋ ਕੋਈ ਮਨ ਹੈ ਸੋ ਸਰੀਰਾਦਿਕ ਰਸਾਂ ਵਿਚ ਫਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੋ ਨਾਮ ਦਾ ਰਸ ਕਿਉਂ ਕਰ ਆਵੇਗਾ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਉ ਸੁਇਨੇ ਕਾ ਰਸ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸੇ ਕਉ ਰੁਪੇ ਕਾ ਰਸ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸੇ ਕਉ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਾ ਰਸ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸੇ ਕਉ ਚੰਦਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਕਾ ਰਸ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸੇ ਕਉ ਘੋੜੇ ਕਾ ਰਸ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸੇ ਕ
ਉ ਸੇਜ ਕਾ ਰਸ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸੇ ਕਉ ਮੰਦਰ ਬਨਾਵਨੇ ਕਾ ਰਸ ਹੈ ਅਰ
ਕਿਸੇ ਕਉ ਮਿਠੇ ਖਾਵਣੇ ਕਾ ਰਸ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸੇ ਕਉ ਮਾਸ ਖਾਵਣੇ ਕਾ
ਰਸ ਹੈ ਏਤੇ ਰਸ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਕੇ ਵਿਚ ਹਨ ਨਾਮ ਇਸ ਸਰੀਰ ਮੇਂ ਕਿੰ
ਕਰ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ॥੨॥ ਅਰ ਮਿਠੇ ਬੋਲਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਪਤ ਰ
ਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਫਿਕਾ ਬੋਲਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਪਤਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸੋ ਵਾ
ਹਗੁਰੂ ਕਾ ਭਾਣਾ ਮਿਠਾ ਕਰਕੇ ਮੰਨਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ॥੩॥ ਅਰ ਮਤਿ ਭੀ
ਤਿਨਾਹੀ ਕੀ ਊਜਲ ਹੈ ਅਰ ਪਤਿ ਭੀ ਤਿਨਾਹੀ ਕੀ ਹੈ ਅਰ ਨਾਮ ਰੂਪ
ਧਨ ਭੀ ਤਿਨਾਹੀ ਕੇ ਪਲੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਕੇ ਰਿਦੇ ਮੇਂ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਬਚਨ
ਸਮਾਵਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਉਜਤੇ ਸੁੰਦਰ ਅਵਰ ਕਵਣ ਹੈ ਅਰ ਸੋ ਈ ਉਸ
ਤਤਿ ਕਰਨੇ ਜੋਗ ਹਨ ॥ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਸਤਿਗੁ
ਰਾਂ ਦੀ ਨਜਰ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨ ਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਨਾ ਦਾਨ ਪ੍ਰਾ
ਪਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ॥੪॥ ਤਾਂ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕਾਂਸੀ ਪੁਰੀ ਕਾ
ਮਹਾਤਮ ਵੇਦਾਂ ਮਾਹਿ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿਓਂ ਕਿ ਜੋ ਇਸ ਕਾਂਸੀ ਪੁਰੀ ਮੇਂ
ਪਾਪੀ ਵ ਪੁੰਨੀ ਜੀਵ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਸਿਵ ਪੁਰੀ ਕਉ ਜਾ
ਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮਰਤੇ ਵੇਰੀਂ ਸਿਵ ਜੀ ਰਾਮ
ਨਾਮ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿਚ ਸੁਨਾਵਤੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਨਾਮ ਭਗ
ਵੰਤ ਕਾ ਐਸਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜੀਵ ਕਿਸੇ ਦੇਸ ਮੇਂ ਪੜ੍ਹੈ ਸੋ ਈ ਮੁਕਤ
ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਾਂਸੀ ਕਉ ਛਡ ਕੇ ਮਗਹਰ ਮੇਂ ਜਾਇ ਬ
ਸੇ ਹੈਂ ਸੋ ਉਹਾਂ ਹੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਤੇ ਰਹੀ ਹੈ ਅਰ ਉਹਾਂ ਹੀ ਮੁਕਤਿ ਪ
ਦ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਨਾਮ ਹੀ ਮੁਕਤ ਕਰਨਹਾਰਾ ਹੈ ॥
ਤਾਂ ਪੰਡਿਤਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਤੋ ਅਨੇਕ ਨਾਮ ਹੈਂ ਸੋ ਕੌਨ
ਸਾ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਨਾਮ ਮੁਕਤ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੈ
ਤਨੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਤੇ ਬੇੜੀਆਂ ਹੋਤੀਆਂ ਹੈਂ ਸੋ ਸਭੇ ਪਾਰ ਉਤਾਰਤੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਹੈ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਸਬੇ ਤੀਰਥ ਕਰੇ ਵੀ ਚਰਤਾ ਹੈ ਉਸਿ ਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ ਜੈਸੇ ਤੈਸੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਨਾਮ ਜਗਤ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਹਾਰੇ ਹੈਨ ਅਰ ਜੈਸਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਗਟਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਉ ਉਪਦੇਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋਈ ਇਸ ਨੇ ਕਾਲਿਆਣ ਕਰਤੇ ਤਾਂ ਏਹ ਬਚਨ ਸੁਣਕੇ ਸਭ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾਂ ਪਰ ਗਿਰ ਪੜੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਉਨਕੇ ਸਤਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕੀਤਾ ॥ ਤਬ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਜੁਧਿਆ ਕੇ ਜਾਤ ਭਏ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਏਹ ਅਜੁਧਿਆ ਨਗਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਜੀ ਕੀ ਹੈ ਸੋ ਚਲ ਇਸਕਾ ਦਰਸਨ ਕਰੀਏ ਤਬ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨਦੀ ਤੇ ਜਾਇ ਉਤਰੇ ਅਤੇ ਸੁਣਕਰ ਸਭ ਲੋਕ ਦਰਸਨੀ ਆਇ ਲਗੇ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਨਗਰੀ ਤੇ ਸਾਥ ਲੇ ਗਏ ਸੋਆਰ ਏਹ ਨਗਰੀ ਕਹਾਂ ਸੇ ਆਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਖਰੇ ਤੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਗਏ ਪਰ ਜਿਨ ਸੇ ਦਰਸਨ ਉਨਕਾ ਕਰਤੇ ਸੇ ਅਰ ਨਾਮ ਉਨਕਾ ਜਪਤੇ ਸੇ ਓਹ ਬੈਕੁੰਠ ਧਾਮ ਨੂੰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਾਮ ਜਪੋ ਅਰ ਧਿਆਨ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਬੈਕੁੰਠ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਹੁਗੇ ਤਾਂ ਉਨ ਕਹਿਆ ਜੀ ਗੁਰੂ ਕਿਤਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਗੁਰੂ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਨ ਜੋ ਏਕ ਪੰਡਤ ਗੁਰੂ ਹੈਨ ਅਉਰ ਏਕ ਅਉਧੂਤ ਗੁਰੂ ਹੈਨ ਅਰ ਏਕ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਗੁਰੂ ਹਨ ਪਰ ਜੋ ਪੰਡਤ ਗੁਰੂ ਹਨ ਸੋ ਅਉਰੋਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੇ ਹਨ ਅਰ ਆਪ ਨਹੀਂ ਕਮਾਵਤੇ ਸੋ ਉਨਕੇ ਮਿਲਨੇ ਕਾ ਪੁੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਪਰ ਗਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਜੈਸੇ ਅੰਧਾ ਜੋ ਮੁਹਾਣਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਆਪ ਤਰ ਜਾਨਤਾ ਹੈ ਪਰ ਪਾਰ ਕਿਦ੍ਹਾ ਨਜਰ ਨਹੀਂ ਆਵਤਾ ਤਾਂ ਅਉਰੋਂ ਕੋ ਪਾਰ ਕੈਸੇ ਕਰ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ ॥ ਅਰ ਦੂਸਰਾ ਅਉਧੂਤ ਗੁਰੂ ਹੋਤਾ ਜੈਸੇ ਉਨਕੇ ਵਿਦਿਆ ਰੂਪੀ ਹਾਥ ਅਰ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਹੋਤੇ ਕੋਈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸੰਤ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਜੋਗ ਅਰ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣਾ ਤਾਂ ਉਧਾਰ ਕਰਤਾ ਹੈ ਪਰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਉਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਤਾ ਜੈਸੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪ੍ਰਗਾਸ ਮੁਹਾਣਾ ਆਪ ਤਰ ਜਾਤਾ ਹੈ ਪਰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤਾਰ
ਸਕਤਾ ਅਰ ਜੋ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਹੈਨ ਸੋ ਵਿਦਿਆ ਕਰ ਭੀ ਸਪੰਨ ਹੈਨ
ਅਰ ਗਿਆਨ ਅਰ ਜੋਗ ਕਰ ਭੀ ਸਪੰਨ ਹੈਨ ਸੋ ਓਹ ਆਪ ਭੀ ਕ੍ਰਿ
ਤਾਰਥ ਰੂਪ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਉਨਕੇ ਮਿਲਤੇ ਹਨ ਤਿਨ ਕਾ ਭੀ ਉਧਾਰ ਹੋਤਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਜੋ ਉਨਕਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਤੇ ਹੈਨ ਤਿਨਕੋ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ
ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਉਨਕੀ ਗਤਿ ਤਾਂ ਦੇਖਤੇ ਹੈਨ ਉਨਕਾ ਭੀ ਕਲਿਆਣ ਹੋਤਾ ਹੈ
ਜੈਸੇ ਮੁਹਾਣਾ ਸੁਜਾਨ ਨਦੀ ਪਾਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਜਿਸਕੇ ਬੇੜੀ ਪਰ ਲੰਘਾ
ਵਣਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਿਸਕੇ ਬੇੜੀ ਪਰ ਲੰਘਾਵਤਾ ਹੈ ਔਰ ਕਿਸੇ ਕੇ ਸਰਨ
ਹੀ ਅਰ ਕਿਸੇ ਕੇ ਤੁਲ੍ਹੇ ਪਰ ਸੋ ਜਿਸ ਤਰਹ ਪਾਰ ਲੰਘਾਵਣਾ ਹੋਤਾ
ਹੈ ਤਿਵੇਂ ਲੰਘਾਵਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਤਨੀ ਬਾਤ ਸੁਣਕਰ ਸਭ ਫੇਰ ਬਾਬੇ ਜੀ
ਕੀ ਚਰਨੀ ਜਾਇ ਪੜੇ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸਾਡਾ ਉਧਾਰ ਕਰੀਏ ਤਾਂ
ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਗਤ ਨੂੰ ਅਨਿੱਤ ਜਾਣਨਾ ਅਰ ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ
ਜਾਪ ਕਰਨਾ ਸੋ ਏਹ ਉਪਦੇਸ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਗੇ ਗਇਆ
ਨੂੰ ਤੁਰੇ ਸੋ ਜਬ ਗਇਆ ਨੂੰ ਜਾਇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਸਭ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆ
ਣ ਦਰਸਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਪੁਛਿਆ ਇਸ ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਮ ਗਇਆ
ਕਿਉਂ ਕਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨਾ ਕਹਿਆ ਕਿ ਗਇਆ ਸੁਰ ਨਾਮ ਰਾਖ
ਸ ਸੀ ਅਰ ਤਿਸਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਈ ਸੀ ਸੋ ਉਸ
ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਤਪੁ ਕੀਤਾ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕੇ ਕਹਾ ਕੁਛ ਵਰ ਮਾਂਗ
ਤਾ ਉਸ ਕਹਿਆ ਸਾਰਾ ਜਗਤ ਨਰਕ ਕੋਈ ਨ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇ
ਆ ਕਿ ਜੋ ਕਦੀ ਸੰਸਾਰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਨ ਭੋਗੇਗਾ ਤਾਂ ਸਰਾਜ
ਗਤ ਭ੍ਰਿਸਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਰਾਖਸ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਦੇ
ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਮੈਨੂੰ ਭੁਗਾਈਏ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਆਗਿਆ ਹੋਈ ਕਿ
ਤੂੰ ਇਸੀ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਸੈਨ ਕਰ ਸੋ ਅਬ ਜੋ ਕੋਈ ਤੇਰੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਉ
ਪਰ ਆਨ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗੇਗਾ ਸੋ ਮੇਰੀ ਪੁਰੀ ਨੂੰ ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੇ ਗਯਾ ਅਰ ਜਿਨ ਕੇ ਪਿਤਰ ਅਵਗਤ ਗਏ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ ਸੋ ਜੇ ਓਨਾ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ
ਕੇ ਪਿੰਡ ਪਤਲ ਕਰਨ ਤਾਂ ਉਨ ਕੀ ਉਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨਾਂ ਪੰਡਿ
ਤਾਂ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਰਦੇਸ ਫਿਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਪਿਤਰਾਂ ਦਾ ਤੇ
ਆਪਣੇ ਦੀਵੇ ਅਰ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰ ਛਡੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸਾਂ ਆ
ਪਣੇ ਪਿਤਰਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣਿਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਸੀਆਂ ਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ
ਭੀ ਦੀਵਾ ਅਰ ਕਿਰਿਆ ਕਰ ਛਡੀ ਹੈ ਪਰ ਐਸੀ ਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ
ਅਗਿਆਨ ਦਾ ਅੰਧੇਰ ਸਭ ਮਿਟ ਗਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰਗ ਅਰ ਨਰ
ਕ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਅਗਿਆਨ ਵਿਖੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਨ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਦੀਵਾ ਬਾ
ਲਿਆ ਹੈ ਤਿਨ ਕਾ ਉਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਕੇ ਪਰਥਾਇ ਬਾ
ਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿਚ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ॥ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧॥
ਦੀਵਾ ਮੇਰਾ ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਦੁਖੁ ਵਿਚਿ ਪਾਇਆ ਤੇਲੁ॥ ਉਨਿ ਚਾਨਣਿ ਓਹੁ ਸੋਖਿ
ਆ ਚੂਕਾ ਜਮ ਸਿਉ ਮੇਲੁ॥੧॥ ਲੋਕਾ ਮਤ ਕੋ ਫਕੜਿ ਪਾਇ॥ ਲਖ ਮੜਿਆ
ਕਰ ਏਕਠੇ ਏਕ ਰਤੀ ਲੇ ਭਾਹਿ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਪਿੰਡੁ ਪਤਲਿ ਮੇਰੀ ਕੇ
ਸਉ ਕਿਰਿਆ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾਰੁ॥ ਐਥੈ ਓਥੈ ਆਗੈ ਪਾਛੈ ਏਹੁ ਮੇਰਾ
ਆਧਾਰੁ॥੨॥ ਗੰਗ ਬਨਾਰਸਿ ਸਿਫਤਿ ਤੁਮਾਰੀ ਨਾਵੈ ਆਤਮ ਰਾਉ॥ ਸ
ਚਾ ਨਾਵਣੁ ਤਾਂ ਥੀਐ ਜਾ ਅਹਿਨਿਸਿ ਲਾਗੈ ਭਾਉ॥੩॥ ਇਕ ਲੋਕੀ ਹੋਰੁ
ਛਮਿਛਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਵਟਿ ਪਿੰਡੁ ਖਾਇ॥ ਨਾਨਕ ਪਿੰਡੁ ਬਖਸੀਸ ਕਾ
ਕਬਹੂੰ ਨਿਖੂਟਸਿ ਨਾਹਿ॥੪॥ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕ
ਹੇ ਹੈਂ ਕਿ ਦੀਵਾ ਜੋ ਮੈਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਏਕ ਨਾਮ ਕਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਇਸੁ
ਅੰਕੇ ਸੋਕ ਚਕ ਕਾ ਜੋ ਦੁਖ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਜਗਤ ਕਾ ਦੁਖ ਹੈ ਸੋ ਮੈਂ ਦੀ
ਵਾ ਤੇਲ ਪਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਨਾਮ ਕੇ ਚਾਨਣੇ ਕਰ ਮੇਰਾ ਦੁਖ ਧਾਰਿਗ
ਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਲੋਕਾ ਹੇ ਮਤ ਕੋਈ ਵਿਕਰਮਾਂ ਕੀ ਫਕੜੀ ਵਿਚ ਪ
ਉਦੇ ਹੋਵਹੁ ਕਹੇ ਕਿ ਜੈਸੇ ਅਬਿਰ ਲਕੜੀਆਂ ਦੇ ਹੋਵਨ ਅਰ ਜੇ ਉ
ਸ ਵਿਚ ਇਕ ਭਾਹਿ ਦੀ ਅਗਿਆਰੀ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਸਭ ਜਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੨੧੬ ਤੈਸੇ ਜਨਮਾਂ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਇਕ ਮਨ ਹੋਇਕੇ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾ ਭ
ਜਨ ਕੀਤਿਆਂ ਸਭ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਪਿੰਡ ਪਤਲ ਜੋ ਮੇਰੀ
ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਅਰ ਕਿਰਿਆ ਭੀ ਮੇਰੀ ਸਚ ਨਾਮ
ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦੇਹ ਦਾ ਸਾਖੀ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਸੋ
ਹਾ ਇਸ ਲੋਕ ਵਿਚ ਭੀ ਅਰ ਪਰਲੋਕ ਵਿਚ ਭੀ ਅਰ ਅਗੇ ਭੀ ਅ
ਰ ਪਿਛੇ ਭੀ ਮੇਰਾ ਅਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਗੰਗਾ ਅਰ ਬਨਾਰਸ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਮਹਾ
ਰਾਜ ਦੀ ਭਗਤਿ ਹੈ ਅਰ ਇਸਨਾਨ ਜੋ ਕਰਨਾ ਹੈ ਸੋ ਅਭਿਮਾਨੀਆ
ਨ ਸਮਝ ਕਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਰ ਸਰਾਨ ਦਾਨ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨੇਹ
ਭੇ ਅਗੇ ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਸਚੇ ਸਬਦ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ
ਬ੍ਰਾਮਣ ਜੋ ਦਰਕੇ ਪਿੰਡ ਘੰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਦਸ ਗਾਤ੍ਰ ਪਿਤਰਾਂ ਦੇ ਰਜਾਉ
ਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਜਗ ਹੋਮ ਕਰਤੇ ਹਨ ਸੋ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂ
ਰਝਨ ਵਾਸਤੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਤਗੁਰਾਂ ਦਾ ਜਦ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਸੋ
ਓਹ ਹਿ ਆਪਨੂੰ ਆਤਮਾ ਕਰ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਇਹੋ ਜੋ ਆਤਮ ਗਿਆ
ਨ ਕਾ ਪਿਤ੍ਰ ਹੈ ਸੋ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਤੀਨੋ ਦੇਹ ਕੇ ਸਾਖੀ
ਅਰ ਜੈਨਸੋ ਆਗਿਆਨੀ ਹੋਵੈ ਸੋ ਪਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਤਾਲ ਕਰੈ ।। ਤਾਂ ਇਹ ਬਾਤ
ਸੁਣਕੇ ਸਭ ਬਾਬੇ ਦੇ ਆਇ ਚਰਣੀ ਲਗੇ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸਾਨੂੰ
ਆਪਣਾ ਸਿਖ ਕਰਹੁ ਜੋ ਸਾਡਾ ਕਲਿਆਣ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ
ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮਨੋ ਨਾਸ ਵਾਸਨਾ ਖੈ ਅਰ ਤਤ੍ਰ ਗਿਆਨ ਕਾ ਅਭਿਆਸ
ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸਾਨੂੰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਗਟੇਗਾ ਤਬ ਉਨਾਂ ਨੇ ਅਰਦਾਸ
ਕੀਤੀ ਜੋ ਮਨੋ ਨਾਸ ਕੈਸੇ ਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਵਾਸਨਾ ਖੈ ਕੈਸੇ ਕਰ ਅ
ਰ ਤਤ੍ਰ ਗਿਆਨ ਕਾ ਅਭਿਆਸ ਕਿਉਂਕਰ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਕਰਕੇ ਮਨ ਨਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਗਤ ਨੂੰ
ਅਨਿਤ ਜਾਣਨੇ ਕਰ ਵਾਸਨਾ ਖੈ ਹੋਤੀਆਂ ਹੈਂ ਅਰ ਵਿਦਾਂਤ ਕੇ ਅ
ਭਿਆਸ ਕਰ ਤਤ੍ਰ ਗਿਆਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਤਨਾ ਸੁਣਕੇ ਸਭ ਰਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਾ ਪਰਗੀਰ ਪੜ੍ਹੇ ਤਬ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇ
ਸ ਕਰਕੈ ਆਪ ਪਰਣੇਨੂੰ ਗਏ॥ ਤਾਂ ਜੇਹੜਾ ਰਾਜਾ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਬਾਬੇ ਨੂੰ
ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸਰੀਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਫੇਰ ਉਸ ਪਟਣੇ ਦਾ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਸੀ
ਤਾਂ ਰਾਜ ਅਟਲ ਵਰਸਨ ਲਗਾ ਅਰ ਫੇਰ ਰਾਜੇ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਰ ਮਾਤਾ
ਦੋਨੋਂ ਆਈਆਂ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਆਨ ਕਰ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ॥ ਪਰ
ਰਾਜੇ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਖੜੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਕੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਹੂ ਕੋ ਕ
ਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਮਥਾ ਟੇਕ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਥਣ ਠਿਲ੍ਹਤੇ ਹਨ
ਜੋ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਨਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸੋ ਉਨਕੇ ਉਤਰ ਅਰ ਪ੍ਰਸੰਨ
ਕਰ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਸਲੋਕ ਉਚਾਰਿਆ॥ ਸਲੋਕ ॥ ਉਤੰਗੀ ਪੈਓਹਿ
ਗਹਿਰਿ ਗੰਭੀਰੀ॥ ਸਸੁ ਸੜ ਮੁਹੀਆ ਕਿਉਂ ਕਰੀ ਨਿਵਣ ਨ ਜਾਇ
ਥਣੀ॥ ਗਚੁ ਜਿ ਲਗਾ ਗਿਰਵੜੀ ਸਖੀਏ ਧੌਲਹਰੀ॥ ਸੇ ਭੀ ਢਹਿੰਦੇ
ਡਿਠ ਮੈਂ ਮੁੰਧ ਨ ਗਰਬੁ ਥਣੀ॥੧॥ ਸੁਣ ਮੁੰਧੇ ਹਰਣਾਖੀਏ ਗੂੜਾ ਵੈਣ
ਅਪਾਰ॥ ਪਹਿਲਾ ਵਸਤੁ ਸਿਞਾਣਕੈ ਤਾਂ ਕੀਚੈ ਵਾਪਾਰ॥ ਦੋਹੀ ਦਿਚੈ ਦੁਰ
ਜਨਾਂ ਮਿਤ੍ਰਾਂ ਕੂੰ ਜੈਕਾਰ॥ ਜਿਤ [illegible] ਦੋਹੀ ਸਜਣ ਮਿਲੇ ਲਹੁ ਮੁੰਧੇ ਵੀਚਾ
ਰ॥ ਤਨ ਮਨ ਦੀਚੈ ਸਜਣਾ ਐ[illegible] ਹਸਣ ਸਾਰ॥੪॥ ਰਾਜੇ ਕੀ ਮਾਤ
ਆਪਣੀ ਬਹੂ ਕੋ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ[illegible] ਕਿਉਂ ਖੜੀ ਹੈਂ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਮੇਰੇ ਥਣ ਹੁਤੇ ਦੂਧ ਉਛਲਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਸ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਕਹਿ
ਰੀ ਬੀਬੀ ਹੈ ਇਕੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਆਗੇ ਨਿਉਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਹੇ ਸ
ਸੂ ਮੈਂ ਮਥਾ ਕਿਉਂ ਕਰ ਟੇਕਾਂ ਕਿਉਂ ਜੋ ਥਣਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਥੋਂ ਨਿਵਿਆ ਨਹੀ
ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇਹੜੇ ਗਚ ਨਾਲ ਧਰ ਉਸਰੇ ਥੇ ਸੋ ਭੀ
ਮੈਂ ਢਹਿੰਦੇ ਡਿਠੇ ਹਨ ਸੋ ਤੂੰ ਥਣਾਂ ਦਾ ਗਰਬੁ ਨ ਕਰ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ
ਸੁਣ ਮੁੰਧੇ ਤੇਰੇ ਨੇ ਮ੍ਰਿਗ ਵਾਂਗੂ ਨੇਤ੍ਰ ਹਨ ਸੋ ਤੇਰੇ ਤਾਈਂ ਗੁਝਾ ਵਚਨ ਕਹ
ਤੇ ਹੈਂ ਕੇ ਜੋ ਵਿਕਾਰ ਹੈਨ ਤਿਨ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰੀਏ ਅਰ ਜੋ ਗੁਣ ਸੁਭ
ਹੈਨ ਤਿਨ ਕੋ ਮਿਤ੍ਰ ਜਾਣ ਕੇ ਜੈਕਾਰ ਕਰੀਏ ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਉਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਤੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਖੀਆਂ ਸਤਸੰਗਨਾਲ ਮੇਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਤੇ ਆਪਨ ਤਨ ਮਨ ਸਭ
ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਛਡੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਣਕੇ ਫਿਰ ਦੋਨੋਂ ਰਾਨੀ ਸਖੀਆਂ
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਉਪਦੇਸ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ
ਕਿ ਈਹਾਂ ਧਰਮਸਾਲਾ ਬਨਾਓ ਅਰ ਆਏ ਗਏ ਸੰਤਾਂ ਸਾਧਾਂ ਦੀ ਸੇਵ
ਕਰੋ ਤਾਂ ਉਥੇ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕੇ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜਗਨਨਾਥ ਕੋ ਗਏ ॥
ਤਬ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਬੈਠਾਇਕਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜਗਨਨਾਥ ਕੇ ਦੁਆ-
ਰੇ ਪਰ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਪੰਡੇ ਜਗਨਨਾਥ ਕੀ ਆਰਤੀ ਲਗੇ ਕਰਨੇ ਅਤੇ
ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਮਾਧ ਲਾਇਕੇ ਬੈਠੇ ਰਹੇ ਤਬ ਸਭ ਪੰਡੇ ਆਰਤੀ ਕਰਕੇ
ਬਾਬੇ ਪਾਸ ਆਇ ਬੈਠੇ ਅਰ ਉਨ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜੁਤ੍ਰੀ ਆਏ ਹੋ
ਅਰ ਅਸਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਆਰਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਤੁਸਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀ-
ਤੀ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਏਕ ਈਸੁਰ ਕੀ ਆਰਤੀ ਹੈ ਅਰ ਏਕ ਜੀਵ
ਕੀ ਆਰਤੀ ਹੈ ਸੋ ਹਮੇਸਾਂ ਹਮ ਸੁਣਤੇ ਅਰ ਦੇਖਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਅਜ ਹਮ
ਕੈਸੀ ਆਰਤੀ ਕਰੇਂ ॥ ਤਾਂ ਪੰਡੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੈਸੀ ਆਰਤੀ
ਸੁਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਸਬਦ ਆਖਿਆ ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੧
ਗਗਨ ਮੈਂ ਥਾਲੁ ਰਵਿ ਚੰਦੁ ਦੀ— ਨੇ ਤਾਰਕਾ ਮੰਡਲ ਜਨਕ ਮੋਤੀ
ਧੂਪ ਮਲਿਆਨਲੋ ਪਵਨ ਚਵਰੋ ਰੇ ਸਗਲ ਬਨਰਾਇ ਫੂਲੰਤ ਜੋ-
ਤੀ ॥ ਕੈਸੀ ਆਰਤੀ ਹੋਇ ਭਵ ਖੰਡਨਾ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ॥ ਅਨਹਤਾ ਸਬਦ
ਵਾਜੰਤ ਭੇਰੀ ॥ ਸਹਸ ਤਵ ਨੈਨ ਨਨ ਨੈਨ ਹੈ ਤੋਹਿ ਕਉ ਸਹਸ ਮੂ-
ਰਤਿ ਨਨਾ ਏਕ ਤੋਹੀ ॥ ਸਹਸ ਪਦ ਬਿਮਲ ਨਨ ਏਕ ਪਦ ਗੰਧ ਬਿਨ
ਸਹਸ ਤਵ ਗੰਧ ਇਵ ਚਲਤ ਮੋਹੀ ॥ ਸਭ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਹੈ ਸੋਇ ॥
ਤਿਸ ਦੈ ਚਾਨਣ ਸਭ ਮਹਿ ਚਾਨਣ ਹੋਇ ॥ ਗੁਰ ਸਾਖੀ ਜੋਤਿ ਪਰਗਟ
ਹੋਇ ॥ ਜੋ ਤਿਸ ਭਾਵੈ ਸੁ ਆਰਤੀ ਹੋਇ ॥ ਹਰਿ ਚਰਨ ਕਮਲ ਮਕਰੰਦ
ਲੋਭਤ ਮਨੋ ਅਨਦਿਨੋ ਮੋਹਿ ਆਹੀ ਪਿਆਸਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਲ ਦੇਹ ਨਾਨ-
ਕ ਸਾਰਿੰਗ ਕਉ ਹੋਇ ਜਾਤੇ ਤੇਰੈ ਨਾਇ ਵਾਸਾ ॥ ਜਾਂ ਏਤਨੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਰਤੀ ਬਾਬੇ ਕਰੀ ਤਬ ਪਾਂਡਿਆਂ ਕਹਿਆ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸੁਣ
ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਪ੍ਰੀਸਰ ਦੀ ਆਰਤੀ ਕਾ ਆਕਾਸ ਥਾਲ ਹੈ ਅ
ਰ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੀਵੇ ਹਨ ਅਰ ਤਾਰੇ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਮੋਤੀ ਹੈਂ ਅਰ ਮਲਯਾ
ਗਰ ਦਿਸ ਤੇ ਆਇ ਲੈਕਰ ਜਿਤਨੀ ਸੁਗੰਧ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਕੇ ਚੇਤਿਨ ਕੀ
ਲੇਤਾ ਹੈ ਅਰ ਉਨਿ ਜਾ ਪਉਣ ਜੋ ਹਨ ਸੋ ਚੇਤਿਨ ਕੇ ਚੌਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ
ਅਰ ਜਿਤਨੀ ਬਨਾਸਪਤੀ ਹੈ ਅਰ ਫਲ ਫੁਲ ਪਤੀ ਸੋ ਚੇਤਿਨ੍ਹ ਪਰ
ਵਰ੍ਹਤੇ ਹੈਂ ਹੋਰ ਕੈਸੀ ਆਰਤੀ ਹੋਵੈ ਏਹ ਆਰਤੀ ਸਭਨਾਂ ਭਵਾਂ ਕੇ
ਖੰਡਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਜੋ ਬਚਨ ਹਨ ਸੋ ਅਨਹਦ ਸਬਦ ਹੈ
ਅਰ ਉਸ ਕਾ ਨਾਮ ਨਗੀ ਅਰ ਸੰਤ ਜਨ ਉਚੇ ਭੇਰੀ ਪੜ੍ਹੇ ਬਜਾਵਤੇ
ਪਰ ਅਸਤ ਜੋ ਜਗਾਨ ਸਭ ਹੈ ਸੋ ਵੈਰਾਠ ਰੂਪ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਕੇ ਸਹੰਸ
ਨੇਤ੍ਰ ਹੈਂ ਪਰ ਵਾਸਤਵ ਉਸ ਕਾ ਨੇਤ੍ਰ ਕੋਊ ਨਾਹੀਂ ਅਰ ਸਹੰਸ ਮੂਰਤ ਹੈ
ਪਰ ਵਾਸਤਵ ਮੂਰਤ ਕੋਊ ਨਹੀਂ ਅਰ ਸਹੰਸ ਹੀ ਨਿਰਮਲ ਚਰਨ
ਨ ਪਰ ਵਾਸਤਵ ਉਸ ਕਾ ਚਰਨ ਕੋਊ ਨਹੀ ਅਰ ਸਹੰਸ ਨਾਸਕਾ
ਸੇ ਵਾਸਨਾ ਲੀ ਲੇਤਾ ਹੈ ਪਰ ਵਾਸਤਵ ਨਾਸਕਾ ਉਸ ਕੀ ਕੋਈ ਨਾਂ
ਸੋ ਏਹੀ ਆਰਤੀ ਭਵ ਕੇ ਖੰਡਨ ਹਾਰੀ ਹੈ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਚਰਨਾਂ
ਕੀ ਜੋ ਪ੍ਰੀਤ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ ਕੇ ਜੋ ਚਰਨ ਕਮਲ ਬਾਂਕੀਆਂ ਰਤੀਆਂ ਕੀਆਂ
ਦਸਨ ਹੈਂ ਤਿਸ ਮੇਂ ਜੋ ਮਨ ਲੋਭਿਆ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮਧੁ
ਕੇ ਏਹੀ ਪਿਆਸ ਹੈ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾ ਜਲ ਮੈਂ ਸਾਰੰ
ਗ ਚਾਤ੍ਰਕ ਹੈਂ ਕਹੇ ਕਿ ਜਿਸ ਕਰ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਹੀ ਮੇਂ ਵਾਸਾ ਹੋਵੇ ਸੋ ਨਾ
ਏਹ ਬਚਨ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤਾਂ ਪਾਂਡਿਆਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਵੈਰਾਠ ਕੀ ਸਰ
ਗੁਨ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਵੈਰਾਠ ਸਰਗੁਣ ਹੈ ਪਰ ਸਰਬ ਵਿਆ
ਪੀ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਉਸ ਕਾ ਨਿਰਗੁਨ ਰੂਪ ਹੈ ਅਰ ਉਪਾਸਨਾ ਜੋ ਹੋ
ਤੀ ਹੈ ਸੋ ਸਰਗੁਣ ਦੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰ ਨਿਰਗੁਣ ਜੋ ਜਾਣਿਆਂ ਜਾਤਾ ਹੈ
ਸੋ ਧਿਆਨ ਕਰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਵੈਰਾਠ ਕਾ ਦੇਹ ਸਰਗੁਨ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਲਖ ਨਿਰਗੁਨ ਹੈ ਸੋ ਗਮਤਿ ਸਕੇ ਉਪਾਸਕ ਹੈਂ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ
ਇਤਾ ਈਸਰ ਕੀ ਆਰਤੀ ਹੈ ਅਬ ਤੁਸੀ ਜੀ ਅਕੀ ਆਰਤੀ ਕਹੋ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ ਮੈਂ ਅਰ ਉਦਰ ਮੈਂ ਜੋ ਪੁਲਾੜ ਹੈ ਸੋ ਥਾ-
ਲ ਹੈ ਅਰ ਨੇਤ੍ਰ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਸੂਰਜ ਹੈ ਅਰ ਮਨ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਹੈ ਸੋ ਉ-
ਹ ਦੁਇ ਦੀਪਕ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋਗੀ ਅਹੁਰਕਉ ਭੀ ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ ਤਾਰੇ ਨਜਰ
ਆਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਦੰਤ ਭੀ ਤਾਰਿਆਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੈਂ ਸੋ ਇਸ ਥਾਲ ਮੈਂ ਮੋਤੀ
ਲਗੇ ਹੂਏ ਹੈ ਅਰ ਚੰਦਨ ਬੀ ਆਦਿ ਲੈਕਰ ਜੋ ਵਾਸਨਾ ਨਾਸਕਾ ਸੁੰਘ-
ਤੀ ਹੈ ਸੋ ਚੈਤੰਨ ਗੀ ਕੇ ਧੂਪ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇਤੀਆਂ ਪਵਨਾਂ ਚੁਲ-
ਤੀਆਂ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ ਪਵਨ ਚੜ੍ਹਤਾ ਹੈ ਸੋ ਜੀਵ ਕੇ ਚਵਰ
ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਓਅੰਕਾਰ ਕੇ ਜਾਪ ਕਰਕੇ ਜੋ ਰੋਮ ਰੋਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ
ਸੋਈ ਬਨਸਪਤੀ ਫਲ ਫੂਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋਈ ਬਨਸਪਤੀ ਕੇ ਫਲ ਫੂਲ
ਉਸ ਬਨਾਸਪਤੀ ਪਰ ਚੜ੍ਹਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਹੋਰ ਕੈਸੀ ਆਰਤੀ ਹੋਵੈ ਅਰ
ਅਨਾਹਦ ਸਬਦ ਜੋ ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ ਵਜਤਾ ਹੈ ਸੋ ਭੇਰੀ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਇਹ
ਵਚਨ ਸੁਨਕੇ ਪੰਡੇ ਚਰਨਾਂ ਪਰ ਗਿਰ ਪੜੇ ॥ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਾਤ ਕੇ ਜਗਨ
ਨਾਥ ਸੁਪਨੇ ਮੈਂ ਆਇਆ ਅਰ ਤਿਨੋਂ ਪਾਂਡਿਓਂ ਕੇ ਕਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਹੀ ਨਾਨਕ
ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਹੈ ਜਗਤ ਦੇ ਉਧਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸੋ ਤੁਸੀ ਪ੍ਰਥਮੇ ਜਿਸ
ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਬੈਠੇ ਹਨ ਤਿਸ ਜਗਾ ਦੀਵਾ ਅਰੁ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ
ਅਤੇ ਪੀਛੇ ਮੇਰੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਜੋ ਬਾਬੇ ਜੀ ਦਾ ਸਿਖ ਹੋਵੈ ਅਤੇ ਐਸ
ਜਗਾ ਆਵੈ ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਮਨਾਹਿ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਤਦੂੰ ਕਿ ਸੇਤ ਵਹਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ
ਜੀ ਉਥੋਂ ਉਠਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜੋਇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਲਗਾ ਸ-
ਬਦ ਗਾਵਨੇ ਅਤੇ ਏਕ ਸਿਰਤਕ ਉਹਾਂ ਪੜਾ ਸੀ ਤਾਂ ਏਕ ਬਾਘ ਅਰ
ਖੁਧਿਆਰਥੀ ਆਇਆ ਅਰ ਉਹੁ ਸਿਰਤਕ ਕਾ ਮੁਖ ਅਰ ਨਾਸਕ
ਅਰ ਸ੍ਰਵਣ ਅਰ ਨੇਤ੍ਰ ਸੁੰਘਕੇ ਚਲਤਾ ਗਇਆ ਤਾਂ ਅਗੇ ਜਾਇਕੇ
ਫਿਰ ਮੁੜ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਕੇ ਹਾਥ ਅਰ ਪਾਂਵ ਸੁੰਘ ਕੇ ਚਲਦਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਇਆ ਅਰ ਭੁਭਕ ਦੂਰ ਜਾਕੇ ਫੇਰ ਮੁੜ ਆਇਆ ਅਰ ਫਿਰ ਉਸ
ਕਰਿਦਾ ਅਰ ਮਸਤਕ ਸੁੰਘ ਕੇ ਚਲਤਾ ਰਹਿਆ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਪੁਛਿ
ਆ ਜੀ ਏਹ ਭੁਖਿਆ ਰਖੀ ਬੁੱਧਿਆੜ ਏਸ ਨੂੰ ਛਡਕੇ ਕਿਉਂ ਚਲਤਾ
ਗਇਆ ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੁਧਿਆੜ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਪੁਛਿਆ ਜੇ

ਤੂੰ ਭੁਖਿਆ ਰਖੀ ਹੋਇਕੇ
ਕਿਉਂ ਚਲਤਾ ਰਹਿਓਂ ਤਾਂ ਉ
ਸਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਦ
ਰਸਨ ਕਰ ਕੇ ਮੈਂ ਤਾਰਿਦਾ
ਸੁਧ ਹੋਇ ਆ ਹੈ ਸੋ ਮੈ
ਓਸਕੇ ਅੰ ਗ ਸੂੰਘ ਡਿਠੇ
ਨ ਜੋ ਇਸਨੇ ਰਸਨਾ ਕਰਕੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਜਪਿਆ ਅਰ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਕ
ਰਕੇ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਦਰਸਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਰ ਸ੍ਰਵਣਾਂ ਕਰਕੇ ਗੋਵਿੰਦ ਕਾ ਜ
ਸ ਨਹੀ ਸੁਣਿਆਂ ਅਰ ਹਾਥਹੁ ਕਰਕੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਰ
ਪੈਰਾਂ ਕਰਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੁਰ ਕਰ ਨਹੀਂ ਗਇਆ ਅਰ ਮਸਤਕ ਗੁ
ਰਾਂ ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਅਗੇ ਨਹੀਂ ਟੇਕਿਆ ਅਰ ਬਿਬੇਕ ਕਰਕੇ ਕਿਸੀ ਕਾ ਭਲਾ ਨ
ਹੀਂ ਕੀਆ ਸੋ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕੇ
ਮਾਸ ਖਾਵਣੇ ਸੇ ਮੈਨੂੰ ਅਧੋਗਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਭੁਖਿਆ
ਭੁਲਾ ਫਿਰਾ ਐਸੇ ਪਾਪੀ ਕਾ ਮਾਸ ਨਹੀਂ ਖਾਤਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਜੋ ਸਰੀਰ ਕਰਕੇ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਸੋ ਸਭੀ
ਰ ਨਿਹਫਲ ਹੈ ਤਾਂ ਐਸੀਆਂ ਐਸੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਮਰਦਾਨੇ
ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹੈ ਸੇ ਜੇ ਦੂਰ ਸੇ ਇਕ ਸਾਇਦ ਰੋਲਾ ਉਠਿਆ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ
ਕਹਿਆ ਕਿ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਏਹ ਕੇਹੀ ਰਾਖਸ ਜਨਾਇਆ ਆਵਤਾ
ਹੈ ਸੋ ਏਹ ਹਮ ਕੋ ਕੇ ਖਾਇ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨੇ
ਆਂ ਤੂੰ ਰਬਾਬ ਵਜਾਇ ਅਰ ਸਬਦ ਗਾਉਂ ਜੋ ਏਹ ਤੇਰੇ ਅਗੇ ਮੰਥ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੇਕੇ ਗਾ ਤਉ ਸਗਲ ਕਲਜੁਗ ਇਕ ਸੂਖਮ ਸਰੀਰ ਧਾਰਕੇ ਆ ਹਾਜਿਰ
ਹੋਇ ਸੋ ਨਗਨ ਹੋਇਕੇ ਜੋ ਜੈਸਾ ਹੋਇ ਇਕ ਹਾਥ ਸੇ ਰਸਨਾ ਪਕੜੀ ਹੋ
ਈ ਅਰ ਇਕ ਹਥ ਇੰਦ੍ਰੀ ਪਕੜੀ ਹੋਈ ਅਰ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਬਾ
ਬੇ ਪੁਛਿਆ ਤੂੰ ਕੌਣ ਹੈ ਅਰ ਨਗਨ ਕਿਉਂ ਕਰ ਆਇਆ ਹੈਂ ਤਾਂ ਉਸ
ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਕਲਜੁਗ ਹਾਂ ਅਰ ਆਪਣਾ ਸਰੂਪ ਦਿਖਾਵਣ ਆ
ਇਆ ਹਾਂ ਜੋ ਕਲਜੁਗ ਦੇ ਐਸੇ ਜੀਵ ਹੋਵੈਂਗੇ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕਰ ਕਾਮ
ਅਰ ਰਸਨਾ ਕਰ ਰਸ ਹੋਵੈਂਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਹਮਾਰੇ ਸਿਖ ਹੋਵ
ਨਗੇ ਸੋ ਇਨਾਂ ਰਸਾਂ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਕਲਜੁਗ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀਏ ਮੇਰੀ ਭੀ ਮੁਕਤਿ ਕੀਜੀਏ ਅਰ ਮੁਝਕੋ ਭੀ ਸਿਖ ਕਰੀਏ ॥ ਸਿਰੀ
ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਮੋਤੀ ਤ ਮੰਦਰ ਊਸਰਹਿ ਰਤਨੀ ਤ ਹੋਹਿ ਜੜਾਉ ॥
ਕਸਤੂਰਿ ਕੁੰਗੂ ਅਗਰਿ ਚੰਦਨਿ ਲੀਪਿ ਆਵੈ ਚਾਉ ॥ ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੂਲਾ ਵੀ
ਸਰੈ ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥੧॥ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਜੀਉ ਜਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉ ॥
ਮੈ ਆਪਣਾ ਗੁਰੁ ਪੂਛਿ ਦੇਖਿਆ ਅਵਰੁ ਨਾਹੀ ਥਾਉ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਧਰਤੀ ਤ ਹੀਰੇ ਲਾਲ ਜੜਤੀ ਪਲਘਿ ਲਾਲ ਜੜਾਉ ॥ ਮੋਹਣੀ ਮੁਖਿ ਮ
ਣੀ ਸੋਹੈ ਕਰੇ ਰੰਗਿ ਪਸਾਉ ॥ ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੂਲਾ ਵੀਸਰੈ ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆ
ਵੈ ਨਾਉ ॥੨॥ ਸਿਧੁ ਹੋਵਾ ਸਿਧਿ ਲਾਈ ਰਿਧਿ ਆਖਾ ਆਉ ॥ ਗੁਪਤੁ
ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ਬੈਸਾ ਲੋਕੁ ਰਾਖੈ ਭਾਉ ॥ ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੂਲਾ ਵੀਸਰੈ ਤੇਰਾ
ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥੩॥ ਸੁਲਤਾਨੁ ਹੋਵਾ ਮੇਲਿ ਲਸਕਰ ਤਖਤਿ ਰਾਖਾ
ਪਾਉ ॥ ਹੁਕਮੁ ਹਾਸਲੁ ਕਰੀ ਬੈਠਾ ਨਾਨਕਾ ਸਭ ਵਾਉ ॥ ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੂਲਾ
ਵੀਸਰੈ ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥੪॥ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਕਲਜੁਗ ਕਹੀ
ਆਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਸਿਖ ਹੋਵਣ ਵਾਸਤੇ ਆਇਆ ਹਾਂ ਸੋ ਜੇ ਤੁਮ ਆਗਿ
ਆ ਕਰੋ ਤਾਂ ਤੁਮਾਰੇ ਬੈਠਣ ਵਾਸਤੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦੇ ਮੰਦਰ ਬਣਾਇ ਦਿਆਂ
ਅਰ ਰਤਨਾਂ ਦਾ ਜੜਾਉ ਕਰ ਦੇਵਾਂ ਅਤੇ ਕਸਤੂਰੀ ਅਰ ਅਗਰ ਚੰਦਨ
ਕਾ ਲੇਪ ਕਰਾਇ ਦੇਵਾਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਏਹ ਪਦਾਰਥ ਦੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਿ ਮਤ ਪਰਮੇਸਰ ਭੁਲ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੈ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਬਿਨ ਮੇ
ਰਾ ਮਨ ਜਲ ਬਲ ਜਾਵੇ ਗਾ ਕਿਓਂ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਸੇ ਪੁਛਿ ਦੇਖਿਆ
ਹੈ ਜੋ ਮੁਝੇ ਨਾਮ ਤੀ ਬਿਨ ਔਰ ਕੋਈ ਆਸਰਾ ਨਹੀਂ ॥੧॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਲ
ਜੁਗ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇ ਇਥੇ ਟਿਕਾਣਾ ਕਰਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਰਤਨਾਂ ਨਾ
ਲ ਜੜ ਦੇਵਾਂ ਅਰ ਮੋਹਣੀਆਂ ਐਸੀਆਂ ਲਿਆਇ ਦੇਵਾਂ ਜੋ ਜਿਨਾਂ ਦਾ
ਮੁਖ ਮਣੀਆਂ ਜੇਹਾ ਚਮਕਦਾ ਹੋਵੈ ਅਰ ਜੋ ਦੇਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੀਉ
ਨੂੰ ਮੋਹ ਲੈਣ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮਤ ਉਨਕੇ ਦੇਖ ਕਰ ਮੈਂ ਪਰਮੇਸ
ਰ ਭੁਲ ਜਾਵਾਂ ॥੨॥ ਫਿਰ ਕਲਜੁਗ ਕਹਾ ਕਿ ਜੇ ਬਚਨ ਕਰੋ ਤਾਂ ਸਭ ਰਿਧਾਂ
ਸਿਧਾਂ ਭੇਟ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਮੈਂ ਸਿਧ ਹੋਇ ਬੈਠਾਂ ਅਰ ਲੋ
ਕਾਂ ਕੋ ਸਿਧਾਂ ਦਿਖਾਵਾਂ ਅਰ ਲੋਕ ਮੇਰਾ ਭਾਉ ਰਖਣ ਅਰ ਹੁਕਮ ਹਾਸ
ਲ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਦਾ ਕਰਾਂ ਸੋ ਸਭ ਪਵਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅਨਿਤ ਹੈ ਸੋ ਇ
ਹ ਤੀ ਮੇਰੇ ਕਿਸੇ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਕਿਓਂ ਕਿ ਮਤ ਇਨਕੇ ਦੇਖ ਕਰ ਪਰ
ਮੇਸਰ ਭੁਲ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ ॥੩॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਲਜੁਗ ਆਖਿਆ ਜੇ ਸਭ
ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦਾ ਰਾਜ ਦੇਂਦਾ ਹਾਂ ਜੋ [illegible] ਹੁਕਮ ਹਾਸਲ ਬੈਠੇ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਾ
ਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮਤ ਰਾਜ ਦੇ ਮਤ ਵਿਚ ਪਾਇਆਂ ਹੋਇਆਂ ਮਹਾਰਾਜ
ਦਾ ਨਾਮ ਭੁਲ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ ਸੋ ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਏਹ ਵਸਤੂ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਨਹੀ
ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਤਾਂ ਕਲਜੁਗ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਅਗੇ ਭੇਟ ਰਖੀ
ਗਈ ਸੋ ਫਿਰ ਨਹੀਂ ਲਈਦੀ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜੋ ਇਕ ਅਸਾਡਾ ਹੁ
ਕਮ ਮੰਨੇ ਤੇ ਸਭ ਅਸੀ ਦਸਵੇਂ ਅਉਤਾਰ ਤੇਰੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਲਵਾਂਗੇ ਜੋ ਜਿ
ਸ ਵੇਲੇ ਅਸਾਡਾ ਸਬਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੂੰ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਦੇ ਬਾਹਰ ਬੈਠਿ
ਆ ਕਰੇਂ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ ਜੀ ਸਤ ਬਚਨ ਪਰ ਏਹ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ
ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਰਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਲੈਣ ਆਇ
ਆ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਭੋਗ ਪਵੇਗਾ ਤਦ ਮੈਂ ਆਇ
ਆ ਕਰਾਂਗਾ ਸੋ ਜਦ ਏਹ ਬਾਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸੁਣੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾਂ ਸੁਣਕਰ
ਖੁਸੀ ਕੀਤਾ
ਉਪਦੇਸ
ਲੈਕਰ
ਟੇਕਣੇ ਚ
ਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ

ਤਿਸਨੂੰ ਸਿ
ਰਨਾਮਦਾ
ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ
ਸੁਰਮੁਖ
ਸਦਾਇਆ
ਬਾਬੇ ਕਹਿ
ਆ ਮਰਦਾਨਿਆ ਜਿਸ ਬਣੀਏ ਅੰਤਰੰਗੀ ਬੇੜੀ ਦ ਸਤ ਪਦਾਰਥ ਬਖਸ਼ਿ
ਆਇਆ ਸੀ ਸੋ ਸਿੰਗਲਾ ਦੀਪ ਮੇਂ ਸਿਵ ਨਾਭ ਰਾਜੇ ਕੀ ਨਗਰੀ
ਮੇਂ ਸੌਦਾਗਰੀ ਨੂੰ ਗਇਆ ਸੀ ਅਰ ਤਿਥੇ ਸਭ ਲੋਕ ਇਕਾਦਸੀ ਬ
ਰਤ ਰਖਦੇ ਸੇ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦਾ ਨੇਮ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਇਕਾਦਸੀ ਨਾਂ ਰਖੇ
ਉਸਨੂੰ ਡੰਡ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਦ ਇਹ ਬਾਣੀਆਂ ਤਿਥੇ ਗਇਆ ਸੀ ਤਾਂ
ਇਹ ਇਕਾਦਸੀ ਵਿਹਾੜੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾ
ਦਿ ਦਿਨ ਖਾਵੈ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਰਾਜੇ ਸਿਵਨਾਭ ਕੋਲ ਲੋਕਾਂ ਚੁਗਲੀਆਂ
ਕੀਤੀ ਜੋ ਇਕ ਬਾਣੀਆਂ ਇਕ ਬਾਹਰ ਦੇਸ ਪਰ ਆਇਆ ਹੋਇਆ
ਹੈ ਸੋ ਜਿਸ ਇਕਾਦਸੀ ਨਹੀਂ ਰਖੀ । ਰਾਜੇ ਆਖਿਆ ਉਸਕੋ ਪਕੜ
ਲਿਆਵੋ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸਕੋ ਰਾਜੇ ਪਾਸ ਲਿਆਏ ਤਬ ਰਾਜੇ ਪੁਛਿਆ ਤੈਂ
ਇਕਾਦਸੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਖੀ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ ਜੋ ਅਸਾਡੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ
ਬਚਨ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸਿੰਜਮ ਨਾਲ ਅਹਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਕੋ
ਭਜਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਸਦਾ ਇਕਾਦਸੀ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਗ
ਤ ਮੇਂ ਪੰਧਰਵੇਂ ਦਿਨ ਆਵਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਉਸ ਭੀ ਅਲਪ ਅਹਾਰ ਖਾ
ਵਣਾ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਭਜਨ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਪੁਛਿਆ ਤੇਰਾ
ਗੁਰੂ ਕੌਣ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸਿਖ ਹਾਂ ਤਾਂ ਰਾ
ਜੇ ਕਹਿਆ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕੀਤਾ ਚਾਹਤਾ ਹਾਂ ਸੋ ਮੇਰੇ
ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਦਰਸਨ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਬਾਣੀਏ ਕਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ ਜਾਪੁ ਕਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਧਰਮਸਾਲ ਬੀਹਾਂ ਬਨਾਇ ਅਰ ਆਏ ਗਏ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵ ਕਰ ਤਾਂ
ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਭੀ ਤੈਨੂੰ ਦਰਸਨ ਆਣ ਦੇਵਨਗੇ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਕਹਿਆ ਕੇ
ਜਾ ਭੇਖ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਣੀਏ ਕਹਿਆ ਉਸ
ਦੇ ਸਤ ਭੇਖ ਹਨ ਤੁਧੇ ਕਿਸੇ ਭੇਖ ਵਿਚ ਦਰਸਨ ਦੇਵਨ ਤੂੰ ਸਿਦਕ
ਕਰਕੇ ਚਿਤ ਕਰ ਤਾਂ ਉਸ ਰਾਜੇ ਨੇ ਸੁਣਕੇ ਓਹੁ ਬਾਗ ਮੈਂ ਧਰਮਸਾਲ ਬਨਾ
ਈ ਹੈ ਅਰ ਆਏ ਗਏ ਸਾਧ ਸੰਤ ਦੀ ਸੇਵ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਅਸਾਂ ਭੀ
ਓਥੇ ਜਰੂਰ ਜਾਵਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸਾ
ਡੀ ਰਜਾਇ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਬਾਬਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਤੁਰੇ ਸੋ ਅਗੇ ਵਡਾ ਉਦਿਆਨ
ਬਣ ਆਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੌਡਾ ਰਾਖਸ ਉਸ ਉਦਿਆਨ ਵਿਚੋਂ ਆ
ਇ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਤੁਸਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਣ ਮਰਵਾਇਆ
ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਰਾਖਸ ਸਾਨੂੰ ਖਾਇ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾ
ਨਿਆਂ ਇਸ ਦਾ ਭੀ ਅਸਾਂ ਉਧਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕੌਡੇ ਰਾਖਸ ਆ
ਣ ਕਰ ਇਕ ਮੋਢੇ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੂੰ ਅਰ ਇਕ ਮੋਢੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਚੁ
ਕ ਲੈ ਗਇਆ ਸੋ ਉਸ ਦਾ ਦਸਤੂਰ ਸੀ ਕਿ ਤੇਲ ਦੇ ਕੜਾਹੇ ਵਿਚ ਤਲ
ਕੇ ਖਾਵੇ ਸੋ ਜਦ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਤੇਲ ਵਿਚ ਲਗਾ ਪਾਵਣ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ
ਆਖਿਆ ਬਾਬਾ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਆਣ ਮਰਵਾਇਓਹ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ
ਮਰਦਾਨਿਆ ਤੂੰ ਸਤਿਨਾਮ ਆਖਕੇ ਕੜਾਹੇ ਵਿਚ ਹਥ ਪਾਈ ਸੋ ਜਿ
ਸ ਵੇਲੇ ਮਰਦਾਨੇ ਸਤਿਨਾਮ ਆਖਕੇ ਕੜਾਹੇ ਵਿਚ ਹਥ ਪਾਇਆ
ਤਾਂ ਕੜਾਹਾ ਤੇਲ ਦਾ ਤਪਿਆ ਹੋਇਆ ਠੰਢਾ ਹੋਇ ਗਇਆ ਤਾਂ ਫਿ

ਰ ਬਾਬੇ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ
ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੧॥
ਡਰਿ ਘਰਿ ਘਰਿ ਡਰੁ ਡਰਿ
ਡਰੁ ਡਰੁ ਜਾਇ ਸੋ ਡਰੁ
ਕੇਹਾ ਜਿਤੁ ਡਰਿ ਡਰੁ ਪਾ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਇ॥ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਦੂਜੀ ਨਾਹੀ ਜਾਇ ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਵਰਤੈ ਸਭ ਤੇਰੀ ਰਜਾਇ ॥
॥੧॥ ਡਰੀਐ ਜੇ ਡਰੁ ਹੋਵੈ ਹੋਰੁ ॥ ਡਰਿ ਡਰਿ ਡਰਣਾ ਮਨ ਕਾ ਸੋਰੁ ॥੧॥
ਰਹਾਉ ॥ ਨਾ ਜੀਉ ਮਰੈ ਨ ਡੂਬੈ ਤਰੈ ॥ ਜਿਨਿ ਕਿਛੁ ਕੀਆ ਸੋ ਕਿਛੁ ਕਰੈ ॥
ਹੁਕਮੇ ਆਵੈ ਹੁਕਮੇ ਜਾਇ ॥ ਆਗੈ ਪਾਛੈ ਹੁਕਮਿ ਸਮਾਇ ॥੨॥ ਹੰਸ
ਹੇਤੁ ਆਸਾ ਅਸਮਾਨੁ ॥ ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਭੂਖ ਬਹੁਤੁ ਨੈ ਸਾਨੁ ॥ ਭਉ ਖਾ
ਣਾ ਪੀਣਾ ਆਧਾਰੁ ॥ ਵਿਣੁ ਖਾਧੇ ਮਰਿ ਹੋਹਿ ਗਵਾਰ ॥੩॥ ਜਿਸ ਕਾ
ਕੋਇ ਕੋਈ ਕੋਇ ਕੋਇ ॥ ਸਭੁ ਕੋ ਤੇਰਾ ਤੂ ਸਭਨਾ ਕਾ ਸੋਇ ॥ ਜਾ ਕੇ
ਜੀਅ ਜੰਤ ਧਨੁ ਮਾਲੁ ॥ ਨਾਨਕ ਆਖਣੁ ਬਿਖਮੁ ਬੀਚਾਰੁ ॥੪॥

ਤੇ ਸਕਾ ਪਰਮੇਸਰ ਰਬੁ । ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦਾ ਡ
ਰ ਵਿਚ ਘਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਮੁਖ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਥੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਤੇ ਅ
ਰ ਜੀਆਂ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਉਨਾਂ ਕੋ ਜਮ ਕਾ ਡਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰ
ਮੁਖ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਰਜਾਇ ਥੋਂ ਬਿਨਾ ਜੀਵਣਵਾਲਾ ਅਰ
ਮਰਣਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੀ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਹੁਕ
ਮ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੀਆਂ ਨੂੰ … ਰਕੇ ਖਾਧਿਆਂ ਸਗੋਂ ਭੁਖ ਵ
ਧਤੀ ਹੈ ਜੈਸੇ ਅਗਨੀ ਵਿਚ ਈਧਨ … ਪਾਇਆਂ ਅਗਨ ਵਧਤੀ ਹੈ
ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾ ਭੈ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋਈ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਤੇ
ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਕਾ ਆਸਰਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਕਾ ਆਸਰਾ ਕਰ
ਤਾ ਹੈ ਪਰ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਆਸਰਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸਨੇ ਜੀਅਜੰ
ਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਰ ਸੋਈ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਰਾਖਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ
ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਤੂੰ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਭੈ ਰਖੇਂਗਾ ਅਰ ਮਨੁਖਾਂ ਕੋ ਦੁਖ ਨਾ ਦੇ
ਵੇਂਗਾ ਅਤੇ ਨਾਮੁ ਜਪੇਂਗਾ ਤਦ ਤੇਰਾ ਉਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕੌੜਾ ਰਾਖ
ਸ ਆਇ ਚਰਨੀ ਲਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਮਹਾਰਾਜ ਮੇਰੀ ਭੁਲ ਬ
ਖਸੀਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੂੰ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਲਿਆਇਆਂ ਹਾਂ ਸੋ ਜੇ ਤੇਰਾ
ਅਹਾਰ ਤ੍ਰਿਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਖਾਉ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਜੀ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ

ਮੈਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੀ ਅਰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਗੁਰ ਆਏ ਸਨ ਸੋ ਮੈਂ ਉਨਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਨ
ਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਰਾਪ ਦਿਤਾ ਜੋ ਤੂੰ ਰਾਖਸ ਹੋਵੈਂਗਾ
ਤਾਂ ਮੈਂ ਚਰਨਾਂ ਪਰ ਗਿਰ ਪਇਆ ਅਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜੀ ਮੇਰਾ ਉਧਾਰ
ਕਿਸੇ ਕਰਤੇ ਹੋਵੈਗਾ ਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਦ ਤੈਨੂੰ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਦਰਸਨ
ਹੋਵੈਗਾ ਤਦ ਤੇਰਾ ਉਧਾਰੁ ਹੋਵੈਗਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿ
ਉਂਕਰ ਪਛਾਣਾਂਗਾ ਤਾਂ ਉਨ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਹਥ ਪਾਇਆਂ ਤੇਲ ਦ
ਕੜਾਹਾ ਠੰਢਾ ਹੋ ਜਾਵੈ ਸੋ ਓਹਿ ਸੰਤ ਹੋਨਗੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਕ ਮੈਨੂੰ ਉਨਾਂ
ਨੇ ਸੀਸਾ ਦੀਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸੀਸੇ ਦੇ ਵਿਚ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਮਨੁ
ਖਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਮੁਖ ਨਜਰ ਆਵੈ ਸੋ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਸੰਤ ਜਾਣੀ ਸੋ ਓਹਿ
ਸੀਸਾ ਬਾਬੇ ਦੇ ਰੂਬਰੂ ਲੈ ਆਇਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਮਰਦਾਨਿ
ਆਂ ਤੂੰ ਸੀਸਾ ਵੇਖ ਸੋ ਜਦ ਮਰਦਾਨਾ ਸੀਸਾ ਲੈਕੇ ਵੇਖੇ ਤਾਂ ਜਿਤਨੇ ਮ
ਰਤਕ ਪਏ ਹੋਏ ਸਨ ਸੋ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮੁਖ ਬਘਿਆੜੂ ਦਾ ਅਰ ਕਿਸੇ
ਦਾ ਗਿਦੜ ਦਾ ਅਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੁਤੇ ਦਾ ॥ ਪਰ ਬਾਬੇ ਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ
ਮਨੁਖਾਂ ਦਾ ਮੁਖ ਡਿਠਾ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੌਡੇ ਰਾਖਸ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇਕੇ
ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੌਡੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗ
ਕੇ ਦੇਵਲੋਕ ਨੂੰ ਚਾਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਬਾਬਾ ਜੀ ਏਹ
ਸੀਸਾ ਨਾਲ ਲੈ ਚਲੀਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਓਹ ਵੀ
ਰਾਹ ਸੀਸਾ ਹੈ ਤਤੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਂਦਾ
ਹੈ ਸੋਈ ਸੀਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸੀਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਨੁਖਾਂ ਦੀਆਂ ਅ
ਤੇ ਪਸੂਆਂ ਦੀਆਂ ਪਰਕਿਰਤਾਂ ਨਜਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ॥ ਤਬ ਬਾਬਾ
ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਉਸ ਤੇ ਅਗੇ ਟੁਰੇ ਸੋ ਅਗੇ ਤ੍ਰਿਆ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜਾਇ ਪ
ਹੁਤੇ ਸੋ ਓਥੇ ਸਭ ਤ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਰਾਜ ਸੀ ਅਰ ਮਰਦਾਨਾ ਨਗ
ਰ ਦੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਗਇਆ ਤਾਂ ਅਗੋ ਇਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਛੇਲਾ ਬ
ਣਾਕੇ ਬੰਨ ਰਖਿਆ ਸੋ ਜਦ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੀਆਂ ਰਤੀਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੀਕਰ ਮਰਦਾਨਾ ਨਹੀ ਆਇਆ ਸੋ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਦੇਖੀ ਦੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇਖਣ ਤੇ ਇਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੇ ਛੇੜ ਕਰਕੇ ਬੰਨ ਰਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਸ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਸਿਰ ਸਬ ਦੇਨਾ ਚਮੜ ਜਾਵੇ ਸੋ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਸਬ ਦੇਗਾ ਚਮੜ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇ ਅਸਾਡੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਲਿਆਵੈਗੇ ਤਾਂ ਪਣਤੁ ਸਾਡੇ ਸਿਰੋਂ ਪਨੂੰ ਉਤਰੇਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਭੇ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਤਿਥੈ ਆਨ ਇਕਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਰ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਭੀ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਚਲਾਵਨ ਲਗੀਆਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ॥

॥ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧॥

॥ਮਨਮੁਖ ਭੂਲੈ ਭੁਲਾਈਐ ਭੂਲੀ ਠਉਰ ਨ ਕਾਇ॥ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਕੋ ਨ ਦਿਖਾਵਈ ਅੰਧੀ ਆਵੈ ਜਾਇ॥ ਗਿਆਨ ਪਦਾਰਥੁ ਖੋਇਆ ਠਗਿਆ ਮੁਠਾ ਜਾਇ॥੧॥ ਬਾਬਾ ਮਾਇਆ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇ॥ ਭਰਮਿ ਭੁਲੀ ਡੋਹਾਗਣੀ ਨਾ ਪਿਰ ਅੰਕਿ ਸਮਾਇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਭੂਲੀ ਫਿਰੈ ਦਿਸੰਤਰੀ ਭੂਲੀ ਗ੍ਰਿਹੁ ਤਜਿ ਜਾਇ॥ ਭੂਲੀ ਡੂੰਗਰ ਥਲ ਚੜੈ ਭਰਮੈ ਮਨੁ ਡੋਲਾਇ॥ ਧੁਰਹੁ ਵਿਛੁੰਨੀ ਕਿਉ ਮਿਲੈ ਗਰਬਿ ਮੁਠੀ ਬਿਲਲਾਇ॥੨॥ ਵਿਛੁੜਿਆ ਗੁਰੁ ਮੇਲਸੀ ਹਰਿ ਰਸਿ ਨਾਮ ਪਿਆਰਿ॥ ਸਾਚਿ ਸਹਜਿ ਸੋਭਾ ਘਣੀ ਹਰਿ ਗੁਣ ਨਾਮ ਅਧਾਰਿ॥ ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਰਖੁ ਤੂੰ ਮੈ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਕਵਨੁ ਭਤਾਰੁ॥੩॥ ਅਖਰ ਪੜਿ ਪੜਿ ਭੁਲੀਐ ਭੇਖੀ ਬਹੁਤੁ ਅਭਿਮਾਨੁ॥ ਤੀਰਥ ਨਾਤਾ ਕਿਆ ਕਰੇ ਮਨ ਮਹਿ ਮੈਲੁ ਗੁਮਾਨੁ॥ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਕਿਨਿ ਸਮਝਾਈਐ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਸੁਲਤਾਨੁ॥੪॥ ਪ੍ਰੇਮ ਪਦਾਰਥੁ ਪਾਈਐ ਗੁਰਮੁਖਿ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰੁ॥ ਸਾਧਨ ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸੀਗਾਰੁ॥ ਘਰ ਹੀ ਸੋ ਪਿਰੁ ਪਾਇਆ ਗੁਰ ਕੈ ਹੇਤਿ ਅਪਾਰੁ॥੫॥

॥ਸੋ ਜਾਂ ਉਸ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਭੁਲੀ ਹਾਂ ਅਰ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਖੋਲ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਮਨਮੁਖ ਰਾਹ ਬੀ ਭੁਲਦੇ ਹੈਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਉਹ ਵੇਦਾਂ ਬੇਦਾਂ ਵਿਚ ਨਹੂਰ ਨਹੀ ਪਾਵਦੇ ਐਸੇ ਕਿ ਗੁਰਾਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨੇ
ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲਭਦਾ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੇ ਆਂਵਦੇ
ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਤਿਆਗਿਆ ਅਰ ਖੋਇਆ ਹੈ ਸੋ ਠਗੇ
ਮੁਠੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਸਾਰਾ ਜਗਤੁ ਮਾਇਆ ਦੇ ਭਰਮ ਵਿਚ ਭੁਲਾ ਹੈ ਅਰ
ਜੋ ਭੁਲੀ ਦੁਹਾਗਣੀ ਹੈ ਸੋ ਪਿਰ ਦੇ ਅੰਕ ਨਹੀ ਸਮਾਂਵਦੀ ਅਰ ਭੁਲੀ ਹੋ
ਈ ਗੋਰ ਨੂੰ ਤਜਕੇ ਬਨ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਭੁਲੀ ਹੋਈ ਪਰਬਤ ਅਤੇ ਥ
ਲਾਂ ਨੂੰ ਰਟਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਗਰਬ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਿਓਂ ਵਿਛੜੀ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਮਿ
ਲਨਾਂ ਦੂਰ ਹੋਇ ਗਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇੜ੍ਹੀ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਧਿਆਂਵ
ਦੀ ਹੈ ਸੋ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੀ ਵਿਛੜੀ ਫਿਰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਕੇ ਸਚ
ਅਰ ਸਹਜ ਅਰ ਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਉਸੇ ਕੀ ਸੋਭਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਸੋ
ਕਰਤਾ ਸਭਨਾਂ ਕਾ ਪਰਮੇਸਰ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਮਨ ਦੀ ਹਉਮੈ ਮੈਲ ਦੂਰ
ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਨ੍ਹਾਵਣਾ ਭੀ ਅਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਭੀ ਅਰ ਭੇਖ ਭੀ ਸੁਫ
ਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝ
ਨਹੀਂ ਆਵਦੀ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਸਬਦ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ
ਤਾ ਹੈ ਅਰ ਤਤ ਕੇ ਵੀਚਾਰ ਕਰਾਇਕੈ ਆਤਮ ਮਨ ਸਮਝਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿ
ਰ ਸਭ ਸੈ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸਰ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਸੋ ਇਤਨਾਂ ਸੁਨਕਰ ਰਾਣੀ ਸਮੇ
ਤ ਜਿਤਨੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਹੈਸਨ ਸੋ ਸਭ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਗਿਰ ਪਈਆਂ
ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖ ਕਰੀਏ ਅਰ ਆਪਣਾ ਉਪਦੇਸ ਦੀ
ਜੀਏ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਜਾਪ ਜਪਣਾ ਅ
ਗੇ ਧਰਮਸਾਲ ਬਨਾਵਨੀ ਅਰ ਆਏ ਗਏ ਸਾਧਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੇ
ਵਾ ਕਰਨੀ ਅਰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਅਰ ਭਾਖਿਆ ਕੇ ਬਿਨ ਗੁਰਪੁਰਬ ਕਰਨਾ
ਅਰ ਕੜਾਹ ਕਰਣਾ ਅਰ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ॥ ਅਤੇ ਜੋ ਦਾਨ ਗੁਰਭੇਟ
ਜਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਤਿਸ ਅਗੇ ਮਥਾ ਟੇਕਣਾ ਅਤੇ ਜੇੜ੍ਹੇ ਮੰਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਜਾ
ਣਦੇ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਇਹ ਵਚਨ ਮੰਨਿਆਂ ਅਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਵਿਦਾ ਮਨਾਏ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੇਆ ਰਾਹੁ ਰੁਨਾ ॥ ਪੌੜੀ ਸਤਾਈਵੀ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ॥ ॥ਪਉੜੀ॥ ॥ਸਤਿ
ਗੁਰੁ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਮਿਟੀ ਧੁੰਧੁ ਜਗ ਚਾਨਣੁ ਹੋਇਆ ॥ ਜਿਉਂ ਕਰਿ
ਸੂਰਜੁ ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਰੇ ਛਪੇ ਅੰਧੇਰ ਪਲੋਇਆ ॥ ਸਿੰਘ ਬੁਕੇ ਮਿਰਗਾ
ਵਲੀ ਭੰਨੀ ਜਾਇ ਨ ਧੀਰੁ ਧਰੋਇਆ ॥ ਜਿਥੈ ਬਾਬਾ ਪੈਰ ਧਰੈ ਪੂਜਾ ਆ
ਸਣ ਥਾਪਣ ਸੋਆ ॥ ਸਿਧ ਆਸਣ ਸਭ ਜਗਤ ਦੇ ਨਾਨਕ ਆਦਿ ਮ
ਤੇ ਜੇ ਕੋਆ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਅੰਦਰਿ ਧਰਮਸਾਲ ਹੋਵੈ ਕੀਰਤਨੁ ਸਦਾ
ਵਿਸੋਆ ॥ ਬਾਬੇ ਤਾਰੇ ਚਾਰ ਚੱਕ ਨੌ ਖੰਡ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਸਚਾ ਢੋਆ ॥ ਗੁਰਮੁਖ
ਕਲਜੁਗ ਪਰਗਟੁ ਹੋਆ ॥੨੭॥ ॥ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜੋ ਜਗ

ਤ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਹਨ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਜਗਤ ਦੇ ਅਗਿਆਨ ਦੀ ਧੁੰਧ ਮਿਟਾ ਇਕੇ ਗਿਆਨ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹੇ ਤੇ ਅੰਧਕਾਰ ਮਿਟ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਤਾਰੇ ਛਪ ਜਾਤੇ ਹਨ ਅਰ ਜੈਸੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਬੁਕਣ ਕਰ ਮ੍ਰਿਗਾਵਲੀ ਭੁਜ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹੀ ਜਿਥੇ ਬਾਬੇ ਦਾ ਸਬਦ ਪ੍ਰਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਥੇ ਮੜੀਆਂ ਅਰ ਮਟਾਂ ਦੀ ਅਰ ਅਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਦੇਵੀ ਅਰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਕੀ ਪੂਜਾ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜਿਥੇ ਬਾਬਾ ਪੈਰ ਧਰਦਾ ਹੈ ਪੂਜਾ ਦਾ ਆਸਣ ਸੋਈ ਥਾਪਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਗਤ ਮੇਂ ਸੋਈ ਆਸਣ ਸਿਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਥੇ ਬਾਬੇ ਜੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸੋ ਘਰਿ ਘਰਿ ਅੰਦਰਿ ਧਰਮਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਚਾਰੇ ਚਕਾਂ ਕੋ ਤਾਰੇਗਾ ਅਰ ਨੌ ਖੰਡ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਮੇਂ ਸਚਾ ਢੋਆ ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰਮੁਖ ਕਲ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਪ੍ਰਗਟੇ ਹੋਏ ਹਨ ॥੨੭॥ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਕ੍ਰਿਆ ਰਾਜਾ ਸਿਉਂ ਫੁਰਿਆ ਸੋ ਉਹਾਂ ਸੇ ਤੁਰਕੇ ਬਿਦ੍ਰਗੜ ਜਵ੍ਰ ਮੇਂ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਥੋਂ ਕੇ ਲੋਕੋਂ ਕੋ ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਬਹੁੜੇ ਜਾਪਾਟਣ ਸਹਿਰ ਮੇਂ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਤਾਂ ਉਹਾਂ ਇਕ ਜੋਗੀ ਕੀ ਪੂਜਾ ਹੋਤੀ ਸੀ ਅਰ ਉਨ੍ਹੇ ਮਗੀ ਨੇ ਸਮਾਧ ਲਾਇਕੇ ਬੈਠਦਾ ਸੀ ਅਰ ਇਕ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਿਨ ਸਮਾਧ ਖੇਲਦਾ ਸੀ ਅਰ ਉਸ ਦਿਨ ਸਾਰੇ ਦੇਸ ਕਾ ਮੇਲਾ ਲਗਦਾ
ਸੀ ਸੋ ਤਿਸ ਦਿਨ ਬਾਬਾ ਜੀ ਭੀ ਉਥਿ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ
ਨੂੰ ਜੋਗੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ ਪੌਣ ਚੜਾਉਂਦਾ
ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਦੀ ਮੁਝ ਕੋ ਖਬਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਮਲ ਅਖੇੜਾ
ਕੀਤਾ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਚਰਚਾ ਕਰੇਂ ਅਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤੂੰ ਮ
ਨੂੰ ਕੈ ਜੀਤੇਂ ਤਬ ਇਸ ਜਗਤ ਮਾਹਿ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਵਿ
ਚ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ ॥ ॥ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੧॥ ॥ਸੁਰ ਸਰਿ ਸੋਸਲੈ
ਸੋਮ ਸਰੁ ਪੋਖਲੈ ਜੁਗਤ ਕਰ ਮਰਤ ਸਨਬੰਧ ਕੀਜੈ ॥ਮੀਨ ਕੀ ਚ
ਪਲ ਸਿਉ ਜੁਗਤ ਮਨ ਰਾਖੀਐ ਉਡੈ ਨਹਿ ਹੰਸ ਨਹ ਕੰਧ ਛੀਜੈ ॥੧॥
ਮੂੜੇ ਕਾਇਚੇ ਭਰਮ ਭੁਲਾਣਾ ॥ਨਹੀਂ ਚੀਨਿਆਂ ਪਰਮਾਨੰਦ ਬੈਰਾਗੀ
॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਅਜਰ ਗਹੁ ਜਾਰ ਲੈ ਅਮਰ ਗਹੁ ਮਾਰ ਲੈ ਭ੍ਰਾਂਤ ਤਜ
ਛੋਡ ਤਉ ਅਪਿਉ ਪੀਜੈ ॥ਮੀਨ ਕੀ ਚਪਲਾ ਸਿਉ ਜੁਗਤ ਮਨ ਰਾਖੀ
ਐ ਉਡੈ ਨਹਿ ਹੰਸ ਨਹਿ ਕੰਧ ਛੀਜੈ ॥੨॥ ਭਣਤ ਨਾਨਕ ਜਨੋ ਰਵੈ ਜੇ
ਹਰਿ ਮਨੋ ਮਨ ਪਵਨ ਸਿਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੈ ॥ਮੀਨ ਕੀ ਚਪਲ ਸਿ
ਉ ਜੁਗਤ ਮਨ ਰਾਖੀਐ ਉਡੈ ਨਹ ਹੰਸ ਨਹ ਕੰਧ ਛੀਜੈ ॥੩॥ ਤਬ
ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਸੁਰਸਰੀ ਜੋ ਬਾਹਰ ਦੀ ਸੁਰ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਨੂੰ ਸੁ
ਕਾਇ ਲਈਏ ਜੋ ਬਾਹਰ ਪੌਣ ਨੂੰ ਜਾਣ ਨ ਦਿਜੇ ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਦੀ
ਜੋ ਅੰਦ੍ਰ ਅਵਨ ਦੀ ਸੁਰ ਹੈ ਸੋ ਨੂੰ ਕਮਲ ਦੇ ਵਿਚ ਠਹਿਰਾਈਏ
ਅਤੇ ਪੌਣ ਕੀ ਸੋਝੀ ਰਖੀਏ ਸੋ ਜੁਗਤ ਨਾਲ ਪੌਣਾਂ ਮੈਂ ਰਾਖਨਾ ਅਜ
ਪੇ ਕਰੀਏ ਅਰ ਮਛੀ ਦੀ ਨਿਆਈ ਜੋ ਚਪਲ ਮਨ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਠ
ਹਿਰਾਇ ਰਖੀਏ ਕੋਜੇ ਕਿ ਜੇ ਪੌਣ ਨ ਛੁਟੇ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਛਿਜਦਾ ਨਹੀਂ
॥੧॥ ਹੇ ਮੂਰਖ ਤੂੰ ਕਾਹੇ ਭੁਲਾ ਹੈਂ ਅਰ ਪਰਮਾਨੰਦ ਜੋ ਬੈਰਾਗੀ ਹੈ ਤਿਸ
ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚੀਨਦਾ ॥ ਅਰ ਕਾਮ ਜੋ ਅਜਰ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਤੂੰ ਗਹੁ ਅਰ ਮਨ
ਜੋ ਅਮਰ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਤੂੰ ਮਾਰ ਅਤੇ ਭਰਮ ਨੂੰ ਤਜ ਛੋਡ ਤਬ ਤੂੰ ਅਮ

405

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤ ਰੂਪੀ ਬਚਨ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਹਨ ਪੀਵੈਂਗਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਕਿ ਜੇ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਰਖੈਂ ਅਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਾਰ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂ
ਪੀ ਬਚਨ ਪੀਵੈਂ ਅਰ ਮਨ ਨੂੰ ਚਪਲਤਾਈ ਸੌਂ ਫੇਰ ਜੋਗ ਖੇਂਤ੍ਰ ਕਰ ਤੇਰਾ ਸ
ਰੀਰ ਅਮਰ ਹੋਵੈਂਗਾ ਤਬ ਜੋਗੀ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਤ੍ਰਿਹੁ ਕਾਲ
ਦੀ ਗਿਆਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੀਆਂ ਕੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਕੀਆਂ ਵਾਸਨਾਂ ਤ੍ਰੀ ਖੈਂਚ ਲੇਤਾ
ਹੈਂ ਅਰ ਛਿਆਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਚਾਰ, ਸੇਰ ਸਾਰੀ ਅਨਾਜ ਖਾਤਾ ਹੈਂ
ਸੋ ਏਹ ਕਲਾ ਮੁਝ ਮੈਂ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਏਹ ਕਲਾ ਹੀ ਤੁਝ ਕੋ
ਬੰਧਨ ਰੂਪ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜੋਗੀ ਮਟ ਅੰਦਰ ਬੈਠ ਕੇ ਦਰਵਾਜਾ ਮੂੰਦਣ ਬੈ
ਠ ਅਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਊਹਾਂ ਹੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਸਭ ਲੋਕ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ
ਸੁਣਨ ਲਗੇ ਅਰ ਸਤ ਸੰਗੀ ਕਰਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੀ ਬੁਧ ਉਜਲ ਹੋਈ
ਸੋ ਜਦ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋ ਗਏ ਅਰ ਓਹ ਜੋਗੀ
ਦਾ ਮੇਲਾ ਫਿਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੇਲੇ ਪਰ ਜੋ
ਗੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨ ਜਾਵੇ ਅਰ ਕੁਛ ਦਿਨ ਪਿਛੋਂ ਮੇਲਾ ਕਰਨਾ ਸੋ ਜਾਂ ਉ
ਸ ਦਿਨ ਮੇਲਾ ਨ ਹੋਇਆ ਅਰ ਅਠਾਂ ਦਿਨਾਂ ਪਿਛੋਂ ਮਟ ਦਾ ਦਰਵਾ
ਜਾ ਖੋਲਿਆ ਤਾਂ ਕਿਆ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਜੋਗੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਛੁਟ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ
ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜੋ ਰਿਧਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਜਨਮ ਮਰਨ ਨੂੰ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।। ਤਾਂ ਸਭ ਉਸ ਦੇਸ ਦੇ ਸਿਧ ਅਰ ਸਾਧ ਅਰ ਰਾਜਾ
ਪਰਜਾ ਜੋ ਹੈਸਨ ਸੋ ਸਭ ਚਰਨੀਂ ਆ ਲਗੇ ਅਰ ਚੰਗਾ ਭ੍ਰਾਤ ਜੋਗੀ
ਦਾ ਸਿਖ ਸੀ ਸੋ ਓਹ ਭੀ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗਾ ਅਰ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜੋਗ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਜੋ ਸਦਾ ਉਧਾਰ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇ
ਆ ਜੋ ਤੂੰ ਸਾਂ ਹਉਮੈਂ ਦੀ ਮੈਲ ਖੋਵਣੀ ਅਰ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਨਾ
ਸੋ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਕਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਿਵਨਾਭ ਰਾਜੇ ਦੇ ਬਾਗ ਜਾਇ ਉ
ਤਰੇ ਤਾਂ ਬਾਗ ਜੋ ਸੁਕਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਸੋ ਬਾਬੇ ਦੀ ਚਰਨ ਧੂੜ ਪਉਂਦਿਆਂ
ਹੀ ਹਰਿਆ ਹੋਇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬੀਣ ਬਜਾਇ ਅਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਗਉੜੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿਆ
ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਭਉ ਮੁਚੁ ਭਾਰਾ ਵਡਾ ਤੋਲੁ ॥ ਮਨ ਮਤਿ ਹਉਲੀ ਬੋਲੇ
ਬੋਲੁ ॥ ਸਿਰਿ ਧਰਿ ਚਲੀਐ ਸਹੀਐ ਭਾਰੁ ॥ ਨਦਰੀ ਕਰਮੀ ਗੁਰ ਬੀਚਾ
ਰੁ ॥੧॥ ਭੈ ਬਿਨੁ ਕੋਇ ਨ ਲੰਘਸਿ ਪਾਰਿ ॥ ਭੈ ਭਉ ਰਾਖਿਆ ਭਾਇ ਸਵਾਰਿ
॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਭੈ ਤਨਿ ਅਗਨਿ ਭਖੈ ਭੈ ਨਾਲਿ ॥ ਭੈ ਭਉ ਘੜੀਐ ਸਬ
ਦਿ ਸਵਾਰਿ ॥ ਭੈ ਬਿਨੁ ਘਾੜਤ ਕਚੁ ਨਿਕਚ ॥ ਅੰਧਾ ਸਚਾ ਅੰਧੀ ਸਟ
॥੨॥ ਬੁਧੀ ਬਾਜੀ ਉਪਜੈ ਚਾਉ ॥ ਸਹਸ ਸਿਆਣਪ ਪਵੈ ਨ ਤਾਉ ॥ ਨਾ
ਨਕ ਮਨਮੁਖਿ ਬੋਲਣੁ ਵਾਉ ॥ ਅੰਧਾ ਅਖਰੁ ਵਾਉ ਦੁਆਉ ॥੩॥
ਸੋ ਬਾਗ ਸਭ ਦੇਖ ਕੇ ਜੋ ਬਾਗ ਦੇ ਟਹਿਲੀਏ ਹੈਸਨ ਸਭਨ ਮਥਾ
ਆਨ ਟੇਕਿਆ ॥ ਅਰ ਉਨਾ ਪੁਛਿਆ ਜੀ ਤੁਸਾਡਾ ਕੀ ਨਾਉ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਕਹਿਆ ਨਾਨਕ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਗੇ ਭੀ ਫਕੀਰ ਨਾਮ ਆਪ
ਣਾ ਨਾਨਕ ਕਹਾਵਤੇ ਆਏ ਹੈਂ ਪਰ ਰਾਜੇ ਕੀਆਂ ਮੋਹਣੀਆਂ ਉਨੇ ਕੋ
ਮੋਹ ਲੇਜਾਤੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਸੋ ਤੁਮਾਰੇ ਚਰਨੋਂ ਕਰ ਬਾਗ ਹਰਿਆ
ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਤੇ ਤੁਸਾਂ ਕੀ ਬਾਰਤਾ ਰਾਜੇ ਕੋ ਜਾਇ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਕਹਿਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਜੋ ਭਉ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਕਾ ਬਡਾ ਭਾਰਾ ਤੋਲ ਹੈ ਅ
ਰ ਜੈਸੇ ਭਾਰਿਆ ਤੁਲੇ ਨਹੀਂ ਉਛਲਤਾ ਅਤੇ ਸਖਣਾ ਉਛਲਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ
ਮਨਮਤ ਵਾਲਾ ਹੌਲਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਉਹ ਡੋਲਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਭਉ ਕੋ ਸਿ
ਰ ਪਰ ਧਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਭਉ ਸਿਰ ਪਰ ਧਰਤੇ ਹੈਂ ਪਰ
ਜਾਂ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਬਦ ਕਾ ਅਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋ
ਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਬ ਬਾਗੀਆਨ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਸੇਂ ਪਾਰ ਪੜਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੈ
ਸੇ ਅਗਨ ਮੇਂ ਧਾਤ ਤਾਈ ਹੋਈ ਕਾ ਜੈਸੇ ਭੂਖਣ ਚਾਹਤੇ ਹੈਂ ਬਣਾ ਲੇਤੇ
ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਭਉ ਮੇਂ ਸਿਖਾਂ ਕਾ ਰਿਦਾ ਸੁਧ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਜੈਸਾ ਚਾਹੀਤਾ ਹੈ ਤੈ
ਸਾ ਸਵਾਰ ਲੇਤੇ ਹੈਂ ਕਿਉਂਕਿ ਭੈ ਬਿਨਾ ਘਾੜਤ ਜੀਆਂ ਕੀ ਨਹੀਂ ਘੜੀ
ਦੀ ਅਰ ਸਟ ਭੀ ਨਹੀਂ ਲਗਤੀ ਅਰ ਜੋ ਬਾਜੀ ਤੇ ਸਿਆਣਪ ਦੀ ਬੁ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨ ਨੂੰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅ
ਗਿਆਨਾ ਕਾ ਬੋਲਣਾ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਜੈਸੇ ਪਵਣ ਏਕ ਤਰਫ ਆਵਤੀ ਹੈ ਅਰ
ਏਕ ਪਾਸੇ ਚਲੀ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਅਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਵਚਨ ਹਿਰਦੇ ਵਿਖੇ
ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਤੇ ਅਰ ਜੈਸੇ ਸਪਣੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਕਾ ਅਵਾਜ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ
ਘਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਘਾਵ ਕਰਤੀਆਂ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਬਚਨ
ਹਿਰਦੇ ਕਉ ਘਾਵ ਕਰ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਅਗਿਆਨੀਆਂ ਕਾ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ਅਰ
ਜੈਸੇ ਬੋਹੜ ਦੀ ਤੁਰਗ ਹੋਈ ਗੰਭੀ ਜਿਮੀ ਕਉ ਭੇਦਤੀ ਜਾਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸਖ
ਣੀ ਗੰਢੀ ਸਕੀਰ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਨਿਸਨ ਕਰਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹੀ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਕਾ ਵ
ਚਨ ਹਿਰਦੇ ਕਉ ਭੇਦ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾ ਨਹੀਂ ਭੇਦਤਾ ਤਾਂ ਏਹ ਵਚ
ਨ ਸੁਣ ਕੇ ਸਭ ਤੈਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਅਰ ਜਾ ਕੇ ਰਾਜੇ ਸਿਉਨਾਭ ਪਾਸ
ਉਨ ਕਹਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਬਾਗ ਮੇਂ ਆਨ ਉਤਰੇ ਹੈਨ ਅਰ
ਬਾਗ ਸਭ ਹਰਿਆ ਹੂਆ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਸੁਣਕੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੂਆ
ਅਰ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦ੍ਰ ਮੋਹਣੀਆਂ ਅਰ ਛਤ੍ਰੀਆਂ ਮਿਠੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਲੈ ਕਰਕੇ
ਬਾਬੇ ਦੇ ਪਾਸ ਆਨ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸੋ ਆਇ ਕਰ ਆਪਣੇ ਕਟਾਖ ਲ
ਗੀਆਂ ਦਿਖਾਵਣੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਹਨ
ਸੋ ਇਨ ਮੇਂ ਸੁੰਦ੍ਰਤਾਈ ਆਤਮਾ ਕੀ ਹੋ ਭਾਸਤੀ ਹੈ ਕਹੇ ਕਿ ਸਰੀਰ ਮੇਂ ਤੋ
ਅਸਥ ਅਰ ਮਾਸ ਅਰ ਰਕਤ ਅਰ ਬਿਸਟਾ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਕਾ ਕਿਆ
ਸੁੰਦਰਤਾ ਸਮਣਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇਹੜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਖਾਈਦੇ
ਹਨ ਸੋਭੀ ਬਿਸਟਾ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜਿਤਨੇ ਜੇਹੜੀਆਂ ਸਭੇ ਮੋਹਣੀਆਂ
ਹੈਸਨ ਸੋ ਉਨ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਕੁਛ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਤਬ ਬਾਬਾ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਬੋਲੇ ॥ ਬਸੰਤ ਮਹਲਾ ੧ ਅਸਟਪਦੀ ॥ ਜਗੁ ਕ
ਊਆ ਨਾਮੁ ਨਹੀ ਚੀਤਿ ॥ ਨਾਮੁ ਬਿਸਾਰਿ ਗਿਰੈ ਦੇਖੁ ਭੀਤਿ ॥ ਮਨੂਆ ਡੋ
ਲੈ ਚੀਤਿ ਅਨੀਤਿ ॥ ਜਗ ਸਿਉ ਤੂਟੀ ਝੂਠ ਪਰੀਤਿ ॥੧॥ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ
ਬਿਖੁ ਬਜਰੁ ਭਾਰੁ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ ਗੁਨ ਚਾਰੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਘ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਸੁ ਲੂਣੁ ਕਾਮੁ ਮਨ ਪਰੋਣਾ ॥ ਬੁਰਖਾ ਸਿਬਣੀ ਬੁਦਬੁਦਾ ਹੋਣਾ ॥ ਮਤੁ ਬੂ
ਦ ਤੇ ਧਰ ਰਚੁ ਰਣਾ ॥ ਸਰਬ ਜੋਤਿ ਨਾਮੈ ਕੀ ਵੇਰਾ ॥੨॥ ਸਰਬ ਉਪਾ
ਇਆ ਰੂਪ ਸਿਰਿ ਮੈਰਾ ॥ ਭਗਤਿ ਕਰਉ ਪ੍ਰਭ ਲਗਉ ਤੇਰਾ ॥ ਨਾਮੁ ਰਤਉ ਰਿ
ਰਉ ਰੂਪ ਰੰਗਿ ਨਾਮੁ ਦੁਰਗ ਇਹੁ ਜੋ ਸੈ ਚੋਰਾ ॥੩॥ ਪਤਿ ਖੋਈ ਬਿਖੁ ਅਾਂ
ਚਲ ਪਾਇਆ ॥ ਸਚ ਨਾਮ ਰਤਉ ਪਤਿ ਸਿਉ ਘਰਿ ਜਾਇਆ ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਕੀ
ਸਿ ਪ੍ਰਭੁ ਰਜਾਇਆ ॥ ਭੈ ਮਾਨੈ ਭਉ ਮੇਰੀ ਮਾਇਆ ॥੪॥ ਕਾਮਨਿ ਚਾਹੈ ਸੁੰਦਰ
ਭੋਗੁ ॥ ਪਾਨ ਫੂਲ ਮੀਠੇ ਰਸ ਰੋਗੁ ॥ ਖੀਲੈ ਬਿਗਸੈ ਤੇਤੋ ਸੋਗੁ ॥ ਪ੍ਰਭ
ਸਰਣਾਗਤਿ ਕੀਨੁ ਸੋ ਹੋਗੁ ॥੫॥ ਕਾਪੜੁ ਪਹਿਰਸਿ ਅਧਿਕੁ ਸੀਗਾ
ਰੁ ॥ ਮਾਟੀ ਫੂਲੀ ਰੂਪੁ ਬਿਕਾਰੁ ॥ ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਬਾਂਧੋ ਬਾਰੁ ॥ ਨਾਮ
ਬਿਨੁ ਸੂਨਾ ਘਰੁ ਬਾਰੁ ॥੬॥ ਗਾਛਹੁ ਪੁਤ੍ਰੀ ਰਾਜਕੁਆਰਿ ॥ ਨਾਮੁ ਭ
ਣਹੁ ਸਚੁ ਦੋਤੁ ਸਵਾਰਿ ॥ ਪ੍ਰਿਉ ਸੇਵਹੁ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰੇਮ ਅਧਾਰਿ ॥ ਗੁਰ ਸ
ਬਦੀ ਬਿਖੁ ਤਿਆਸ ਨਿਵਾਰਿ ॥੭॥ ਮੋਹਨਿ ਮੋਹਿ ਲੀਆ ਮਨੁ ਮੋਹਿ ॥
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦਿ ਪਛਾਨਾ ਤੋਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਠਾਢੇ ਚਾਹਹਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੁਆਰਿ ॥
ਤੇਰੇ ਨਾਮਿ ਸੰਤੋਖੇ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ॥੮॥ ਤਿ ਸੁਕ ਪਰਮਾਰਥ ॥ ॥

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜਗਤ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਰਚਿਆ ਹੈ ਜੋ ਦ੍ਰਿ
ਸਿਆ ਰੂਪੀ ਦਿਸ੍ਰਸਟਤਾ ਹੈ ਅਰ ਇਕ ਪਰਮੇਸਰ ਕੋ ਨਹੀਂ ਜਾਣਤੇ
ਪਰ ਜੋ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਸਭ ਦੁਖ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਮਨਮੁ
ਖ ਜੋ ਅਨਿਤ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਝੂਠੀ ਪ੍ਰੀ
ਤ ਛੋਡਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਵਿਖ ਕੇ ਬਜਰ ਭਾਰੇ ਹੈਂ ਨਾਮ
ਨ ਮਤੇ ਬਿਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਕਾ ਅਹਾਰੁ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ॥੧॥ ਅਰ ਏਹ
ਸਰੀਰ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਰੇਤੁ ਕਾ ਘਰ ਹੈ ਅਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਖ੍ਵਾਰ ਨਾਪ
ਕ ਹੈਂ ਅਰ ਸਰੀਰ ਬੁਦਬੁਦੇ ਕੀ ਨਿਆਈ ਹੈ ਜੋ ਉਪਜਤਾ ਬਿਨਸਤਾ ਹੈ
ਮਾਤ ਅਰ ਪਿਤਾ ਕੀ ਬੂੰਦ ਸੇ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਰਚ ਕਰ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ ਸਾਰ
ਬੀ ਜੋਤਿ ਇਸ ਕੇ ਬੀਚ ਹੈ ਸੋ ਨਾਮੁ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸਭ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੋ ਉਪਾਧ ਹੈਂ ਸੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਬਦ ਕਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ॥੨॥ ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖ
ਭੁਗਤ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਪਗ ਲਗਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਨਾਮੁ ਵਿਸਰਤੇ
ਹੈਂ ਸੋਈ ਚੋਰ ਹੈਂ॥੩॥ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰਿ ਹੋਰ ਵਿਖਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ ਸੋ
ਭੀ ਖੋਟੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਸਚੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋਈ ਪਤਿ ਸਿਉਂ ਆਪ
ਨੇ ਘਰ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਪਰ ਜੋ ਕੁਛ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੀ ਰਜਾਇ ਵਿਚ
ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾ ਭੈ ਮਨਤੇ ਹੈਂ ਸੋਈ ਨਿਰਭਉ ਹੋਤੇ ਹੈਂ॥੪॥
ਅਰ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਕਾਮਣੀਆਂ ਹੋ ਅਰ ਸੁੰਦਰ ਭੋਗ ਚਾਹਤੀਆਂ ਹੋ ਅਰ ਪਰ ਨੂੰ
ਸ਼ਤ੍ਰੂ ਮੰਨਤੀਆਂ ਭੀ ਮਿਠੇ ਲਗਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਤੁਮਾਰੇ ਸਬਦ ਸੋ ਭੋਗ ਕਰਤੇ ਹੈਂ
ਸੋ ਦੁਖ ਸਹਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਸੋਗੋਂ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ॥੫॥ ਅਰ ਹਮ ਜੋ ਹੈਂ
ਸੋ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਨਾਮ ਕੇ ਉਪਾਸਕ ਹੈਂ ਅਰ ਉਸ ਕਾ ਕੀਆ ਭਲਾ ਮਨਤੇ
ਹੈਂ ਅਰ ਤੁਸੀਂ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰਤੀਆਂ ਹੋ ਅਰ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਮਾਦੀਕ ਜੋ ਦਿ-
ਕਾਰ ਰੂਪ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਕੀ ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਕਰਕੇ ਮਨ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬਧਾ ਹੂਆ
ਹੈ ਪਰ ਨਾਮ ਤੇ ਬਿਨਾ ਪਰਵਾਰ ਸਾਰਾ ਸੁੰਞਾ ਹੈਂ ਸੋ ਹੇ ਮੁੰਧੀਅਹੁ ਅਰ
ਨਾਰੀਅਹੁ ਤੁਸੀਂ ਰਾਜੇ ਪਾਸ ਜਾਵਹੁ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ
ਅਰ ਆਪਣਾ ਜਨਮ ਸਫਲ ਕਰਹੁ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਕਉ ਸੇਵਹੁ ਅਰ ਮਨ
ਰਾਜ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਅਧਾਰ ਕਰਹੁ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਸਬਦ ਕਰ ਵਿਖਿਆ ਅਤ੍ਰ
ਉਤਿਆ ਰਹੁ॥੬॥ ਅਰ ਮੋਹਣ ਜੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਨੇ ਮੋਹ ਮਨ
ਮੋਹਿਲੀਆ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਸਬਦ ਕਰਕੇ ਤੇ ਸਹੁ ਮੈਂ ਪਛਾਨਤਾ ਹੈ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਜਨ ਕਿਤਿ ਸਚੇ ਦੁਆਰੇ ਮੈਂ ਖੜੋਤੇ ਹੈਂ ਪਰ ਜਿ-
ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ ਸੋ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰ ਸੀਤੇ ਖੇਲ
ਅਰ ਉਹ ਜਮਹੁ ਕਾ ਸਹੁ ਕਉ ਅਰ ਵਿਖਿਆ ਕਉ ਨਹੀਂ ਚਾਹਤੇ॥੭॥ ਜਾ
ਸੋ ਸਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਜਨ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤਾਂ ਸਭੇ ਮੋਹਣੀਆਂ ਰਾਜੇ ਸ੍ਰੀ
ਦਸਰਥ ਪਾਸ ਗਈਆਂ ਅਰ ਆਇ ਕਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਰਾਜਾ ਜੀ ਤੁਸਾਂ
ਸਾਨੂੰ ਸਾਧ ਦੇ ਮੋਹਣ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਸੋ ਅਸੀਂ ਉਸ ਪਾਸ ਗੲ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਤੀਅਗ ਹਾਰ ਆਈਆਂ ਹਾਂ ਅਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਆ ਤ੍ਰੈ ਨਹਾਏ ਹੈ ਚਲੋ ਸਾਧ
ਕਾ ਦਰਸਨ ਨ ਛੋਡੇ ਕਹੈ ਕਿ ਉਨਾਂ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕੀਤਿਆਂ ਸਭ ਅਹਤ
ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਰਾਣੀ ਕੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਤੂ ਜਾਹ ਅਰ ਸਾਧਕਾ ਦਰ
ਸਨ ਕਰ ਆਉ ਅਰ ਮੈਂ ਪੀਛੇ ਜਾਵੈਂ ਗੇ ਤਬ ਰਾਣੀ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀਆ
ਕਾ ਅਰ ਥਾਲੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕੀ ਲੈ ਕਰ ਮਥਾ ਆਇ ਟੇਕਿਆ ਅਰ ਇਕ
ਮੁਠ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕੀ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮਾਲਾ ਤੇ
ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕੈਸਾ ਲਿਆਏ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ ਜੀ ਇਕ ਇਕ ਮੋਤੀ ਹਜਾਰ
ਜਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਨਾਂ ਮੋਤੀਆਂ ਨੇ ਨਾਲ ਨਹੀ
ਨਿਭਣਾ ਅਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੇ ਨਾਲ ਜਾਣਾ ਹੈ ਸੋ ਕਿਛੁ ਧਨ ਆਸਾ
ਤੇ ਕੋਲ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਣੀ ਸਭਨਾਂ ਸਖੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕਰਕੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਚ
ਰਨਾਂ ਤੇ ਗਿਰ ਪਈ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੋ ਬਰਸ ਹੋਏ ਹੈ ਜਬ
ਮੇਰੇ ਘਰ ਬੇਟੀ ਜਨਮੀ ਸੀ ਅਰ ਮੈਂ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਠਗਾਇਆਂ ਮਾਰਿਆ ਜੋ
ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਨਾਂ ਕਰ ਲਵੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪੁਤ੍ਰ ਜਨਮਿਆਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪੰਡਿਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਚਾਰ ਵਰ੍ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਦੇ
ਮੁਖ ਨਹੀ ਦੇਖਣਾ ਸੋ ਦੋਇ ਬਰਸ ਬੀਤੇ ਹਨ ਅਰ ਦੋਇ ਬਰਸ ਰਹਿ
ਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਮੈਂ ਬਡੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸੋਤੇ ਚਿੰਤਾ ਮਿਟਾਵਣੇ ਜੋ
ਗ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਸਮਰਥ ਹੈ ਚਾਹੇ ਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ
ਕਉ ਪੁਰਖ ਕਰ ਲੇਵੇ ਅਰ ਚਾਹੇ ਤਾ ਪੁਰਖ ਕੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰੇ ਸੋ ਤੂ ਪੁਰਖ ਨੂ
ਰਦਨ ਕਰਾਇ ਪੀਆਨ ਕਰ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਜੋ ਭੁਖੇ ਕਾਂਸੰਤ ਸਾਧ ਆਵੇ
ਤਿਸ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਅਰ ਛਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਕਹੇ ਕਿ ਲੇਖ ਮੋ ਅਲੇਖ
ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲੜਕੇ ਕੋ ਇਸ ਤਲਾ ਮੈਂ ਇਸਨਾਨ ਕਰਾਇ ਸੋ ਜਬ
ਉਸ ਨੇ ਬਸਤ੍ਰ ਬੇਟੀ ਕੇ ਉਤਾਰੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਭ ਅੰਗ ਲੜਕਿਆਂ ਕੇ ਹੋਇ
ਆਏ ਤਬ ਉਸ ਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਇਸਨਾਨ ਕਰਾਕੇ ਜਿਤਨੇ ਮੋਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ
ਭੂਖਣ ਲਿਆਈ ਸੀ ਸੋ ਸਭ ਪੁੰਨ ਕਰ ਕੇ ਆਥਿ ਤਾਂ ਕੇ ਦੇ ਦੀਏ ਅਰ ਬਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੨੫੮ ਬੇਟੇ ਅਗੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਰ ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਣਕੇ ਬੇਟੇ ਕੋ ਨਾ
ਲਿਆਈ ਅਰ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੈ ਨਾਮ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸੁਣੀਦਾ
ਸੀ ਸੋ ਇਹੀ ਹੈ ਕਯੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਤੇ ਕਰ ਬੇਟੀ ਕੇ ਬੇਟਾ ਕਹਿਆ ਥਾ ਪਰ ਇਸ
ਨੇ ਬੇਟੀ ਕਾ ਬੇਟਾ ਕਰ ਦੀਆ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਨੇ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਣਕੇ ਬਡੇ ਪੁੰਨ
ਕੀਏ ਅਰ ਆਪ ਪੈਰੀਂ ਨੰਗਾ ਆਇਆ ਅਰ ਆਕਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਚਰ
ਨੀ ਲਗਾ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਪੁਰਖਾ ਤੇਰੀ ਸਰਧਾ ਕਰ ਈਹਾਂ ਆਏ ਹਾਂ ਤੇ
ਰੇ ਪ੍ਰਸ੍ਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਸੋ ਕਰ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ ਬਰਤਾਂ ਮੈਂ ਬਰਤ ਦਸ ਸੋਰ
ਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਨਾਮ ਕਾ ਬਰਤ ਸਭ ਸੇ ਵਿਸੇਖ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕ
ਹਿਆ ਕਿ ਇਕਾਦਸੀ ਤੀ ਤੋ ਵਿਸੇਖ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਤਬ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ
ਇਕਾਦਸੀ ਤੀ ਵਿਸੇਖ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਨੇ ਨਾਮ ਲੀਤਿਆ ਵੇ ਸੋ ਤੂੰ ਆਪ ਕੋ
ਸਰੀਰ ਕਾ ਸਾਖੀ ਜਾਣ ਸਰੀਰ ਹੀ ਨਾਸ ਵਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਕੀ ਸੰਤ ਕਾਯਾ
ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਰੀਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਖਲੋਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਸੁਣਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇਆ
ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੁਝੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿਚ
ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ ॥ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਕਾਇਆਂ ਕਾਗਦ ਮਨ ਪਰਵਾ
ਣਾ ਸਿਰ ਕੇ ਲੇਖ ਨ ਪੜੈ ਇਆਣਾ ਦਰਗਹਿ ਘੜੀਅਹਿ ਤੀਨੇ ਲੇਖਾ ਖੋ
ਟਾ ਕਾਮਿ ਨ ਆਵੈ ਵੇਖਾ ॥੧॥ ਨਾਨਕ ਜੇ ਵਿਚਿ ਰੁਪਾ ਹੋਇ ਖਰਾ ਖਰਾ ਆ
ਖੈ ਸਭ ਕੋਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਜੀ ਕੂੜ ਬੋਲਿ ਮਲੁ ਖਾਇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਾਵੈ
ਜੀਆ ਘਾਇ ਜੋਗੀ ਜੁਗਤਿ ਨ ਜਾਣੈ ਅੰਧੁ ਤੀਨੇ ਓਜਾੜੇ ਕਾ ਬੰਧੁ ॥੨॥
ਸੋ ਜੋਗੀ ਜੋ ਜੁਗਤਿ ਪਛਾਣੈ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ਕਾਜੀ ਸੋ ਜੋ ਉ
ਲਟੀ ਕਰੈ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਜੀਵਤ ਮਰੈ ॥੩॥ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾ
ਰੈ ਆਪਿ ਤਰੈ ਸਗਲੇ ਕੁਲ ਤਾਰੈ ਦਾਨਸਬੰਦੁ ਸੋਈ ਦਿਲਿ ਧੋਵੈ ਮੁ
ਸਲਮਾਣੁ ਸੋਈ ਮਲੁ ਖੋਵੈ ਪੜਿਆ ਬੂਝੈ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ ਜਿਸੁ ਸਿਰਿ ਦ
ਰਗਹ ਕਾ ਨੀਸਾਣੁ ॥੪॥੫॥ ਤਿਸ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ॥ ਸਾਹਿਬ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾ
ਜਾ ਕਾਇਆਂ ਜੋ ਸਰੀਰ ਹੈ ਸੋ ਇਹੁ ਕਾਗਦ ਹੈ ਅਰ ਮਨ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਦਸ ਕੇ ਉ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਰ ਪਰਵਾਨਾ ਲਿਖਿਆ ਹੂਆ ਹੈ ਅਰ ਮਾਤਾ ਕੇ ਗਰਭ ਮੈਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ
ਚਤੁਰਾਈ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸਿਰ ਕੇ ਲੇਖ ਕੋ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤਾ ਸੋ ਦਰਗਾਹ ਮੈਂ
ਤਿਨੈਂ ਝੂਠੇ ਕੇ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ਹੈਂ ਪਰ ਜੋ ਅੰਦਰਹੁ ਖਰਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋਈ ਕੰਮ ਆ
ਵਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਰਾਜਾ ਹੂਆ ਹੈ ਪਰ ਟਕਸਾਲ ਮੈਂ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇ ਘੜੀਤੀਆਂ
ਹੈਂ ਜੋ ਸੁਇਨੇ ਕੀਆਂ ਅਰ ਰੂਪੇ ਕੀ ਅਰ ਤਾਂਬੇ ਕੀ ਪਰ ਜੋ ਵਿਚੋਂ ਖਰਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ
ਈ ਕੰਮ ਆਵਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਮਨੁਖ ਹੈਨ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਏ
ਕ ਤਾਮਸੀ ਹੈਨ ਜੋ ਅਠ ਪਹਿਰ ਜੁਧ ਮੈਂ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ ਪਰ ਓਹਿ ਭੀ ਜਾਪੁ ਅ
ਰਦਾਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਨਾਮੁ ਜਪਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਅੰਦਰਹੁ ਸੁਧ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ॥ ਅਰ
ਏਕ ਰਾਜਸੀ ਆਪਣੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਾਲੇ ਹਨ ਸੋ ਭੀ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਨਾ
ਮੁ ਜਪਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਵੰਡ ਖਾਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਓਹਿ ਭੀ ਸੁਧ ਹੋਤੇ ਹਨ ॥ ਅਰ ਸਾਤਕੀ
ਜੋ ਭਜਨ ਸਿਮਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਸੋ ਉਨ ਕੇ ਅੰਦਰ ਭੀ ਅਭਿਮਾਨ ਨਹੀ ਹੈ
ਤਾ ਅਰ ਸਭ ਕਉਂ ਪਰਮੇਸਰ ਰੂਪ ਕਰ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਸੋਈ ਵਿਸੇਖ ਹੈਂ
ਜੋ ਅੰਦਰਹੁ ਸਚੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਪਾਖੰਡੀ ਹਨ ਸੋ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਵਤੇ ਕਯੋਂ
ਕਿ ਜੋ ਕਾਜੀ ਅਰ ਰਾਜਾ ਹੋਇ ਕੇ ਨਿਆਉ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ਸੋ ਦੋਖ ਕਉ ਖਾਤਾ
ਹੈ ਅਰ ਨਰਕ ਕਉ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜੋ ਉਪਰੋਂ ਇਸਨਾਨ ਕਰਤਾ ਹੈ
ਅਰ ਅੰਦਰਹੁ ਜੀਆਂ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਤਾ ਹੈ ਅਰ ਪਰਾਈ ਲਛਮੀ ਲੈ ਕੈ ਖਾ
ਤਾ ਹੈ ਸੋ ਨਰਕ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਜੋਗੀ ਪਵਣ ਕੀ ਸੁਰਤ
ਤਾਈਂ ਨਹੀਂ ਰਖਤਾ ਅਰ ਪਾਖੰਡ ਕਰ ਕੈ ਲੋਕਾਂ ਕਉ ਦਿਖਾਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅ
ਗਿਆਨੀ ਅੰਧਾ ਹੈ ਪਰ ਏਹ ਪਵਣ ਬਡਾ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਪਵਣ ਕਾ ਸੰਭਾ
ਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ਸੋ ਔਜੜ ਮੈਂ ਜਾ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਅੰਦਰ ਪਰਮੇਸ
ਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੋਵੈ ਤੋ ਤਿਸ ਹੀ ਸੁਫਲ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੋਈ ਹੈ ਜੋ ਅ
ਪਣੀ ਹਉਮੈ ਕੀ ਮਲ ਧੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੋਈ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਬ
ਚਨ ਕਹੇ ਕਮਾਂਵਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਅੰਦਰਹੁ ਸੁਧ ਹੈ ਸੋਈ ਵਿਸੇਖ ਹੈ ॥
ਸੋ ਇਹ ਵਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਰਾਜਾ ਭਰਥਰ ਨੇ ਪਰਗੀਰ ਪਕੜਾ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਮੈਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹਉਮੈ ਕੀ ਮੈਲ ਸੇ ਭਰਿਆ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਮ
ਨ ਸੁਧ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਏਕ ਭੁਗਤ ਜੋ ਰਹੈ ਅਰ ਏਕ ਅ
ਸਟਾਂਗ ਜੋਗ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਅਸਟਾਂਗ ਜੋਗ ਕਰਕੈ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਪਰ
ਮੇਸਰ ਨਾਲ ਲਾਵਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਭੀ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ
ਭਗਤਿ ਕਰਕੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਸ
ਥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਵਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਭੀ ਮੁਕਤਿ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਪੁਛਿ
ਆ ਕਿ ਹਠ ਜੋਗ ਕੇ ਅਠ ਅੰਗ ਕੇਹੜੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰ
ਥਮੇਂ ਜੋਗ ਕੇ ਅਠ ਅੰਗ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਥਮੇ ਜਮ ਹੈ ਸੋ ਜਮ ਭੀ
ਦਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਹੈਂ॥ ਛੰਦ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਅਹਿੰਸਾ ਧਰਤ ਮਨ ਅਸ
ਤੇ ਸਤ ਆਚਾਰ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਚਰਜ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰੈ ਛਿਮਾ ਧ੍ਰਿਤ ਮੇ ਅਨੁਰਾ
ਗ ਦਇਆ॥ ਬਹੁੜ ਗੁਨ ਹੋਇਆ ਅਰਜਵ ਰਿਦੇ ਸੋ ਆਨੋ॥ ਮਿਤ ਅਹਾਰ
ਪੁਨ ਕਰੈ ਸੌਚ ਨੀਕੀ ਬਿਧਿ ਠਾਨੋ॥ ਏਹ ਦਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਜਮ ਕਹੇ ਹੈ
ਪ੍ਰਦੀਪਕਾ ਗ੍ਰੰਥ ਮੇਂ॥ ਜਬ ਪਹਿਲੇ ਇਹ ਸਾਧੇ ਤਬ ਚਲੇ ਜੋਗ ਕੇ
ਪੰਥ ਮੇਂ॥ ॥ਅਬ ਨੇਮ ਲਿਖ੍ਯਤੇ॥ ਤਪ ਸੰਤੋਖ ਗ੍ਰਹੇ ਬੁਧ ਆ
ਸਕ ਤਾ ਮਨ ਆਨੋ॥ ਦਾਨ ਸਮਝ ਕਰ ਦੇਇ ਮਨ ਸੀ ਪੂਜਾ ਠਾਨੋ॥
ਵਚਨ ਸਿਧਾਂਤ ਸੁਣੇ ਲਾਜ ਮਤ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਰਾਖੈ॥ ਜਾਪ ਕਰੇ ਮੁਖ ਮੋਨ
ਤਾਂ ਸਕਾ ਬਚਨ ਨ ਭਾਖੈ॥ ਹੋਮ ਕਰੈ ਰਸ ਇਛਿਆ ਜੋ ਸੀ ਬਿਧਿ ਸ
ਤਿਗੁਰ ਕਹੋ॥ ਏਹ ਦਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਨੇਮ ਹੈਂ ਤ੍ਰਿਗਾਬ ਕਿਨਾ ਕੈਸੇ ਸਹੋ॥
ਬਹੁੜ ਤੀਸਰਾ ਪਦਮ ਦ੍ਰਿੜ ਰਾਖੈ ਪਦਮ ਆਸਣ ਕਹੀਏ ਜੋ ਖ
ਬੇ ਸਥਲ ਉਪਰ ਸਜਾ ਪੈਰ ਰਖਣਾ ਅਰ ਸਜੇ ਸਥਲ ਉਤੇ ਖਬਾ ਪੈ
ਰ ਰਖਨਾ ਅਰ ਦੋਹਾਂ ਬਾਂਹਾਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਅੰਗੂਠੇ ਪਕੜ ਰਖਨੇ ਅਰ ਤ੍ਰਿ
ਕੁਟੀ ਵਲ ਧਿਆਨੁ ਰਖੇ ਅਰ ਸ੍ਵਾਸ ਸ੍ਵਾਸ ਪ੍ਰਤਿ ਸੋਹੰ ਕਾ ਜਾਪ ਕਰੇ ਸੋ
ਇਹ ਆਸਣ ਹੈ ਅਰ ਚੌਥਾ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਜੋ ਸ੍ਵਾਸਾਂ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕਢਿ ਖਿਚ
ਕੇ ਅੰਦਰ ਕਉ ਲਿਆਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸਨੇ ਸਨੇ ਕੀਆਂ ਦਰਭੀ ਸੋਹੰ ਕਾ ਜ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪ ਕਰੇ ਅਰ ਫੇਰ ਨੇਤ੍ਰ ਮੇਂ ਠਹਿਰਾਵੇ ਤਹਾਂ ਭੀ ਸੋਹੰ ਕਾ ਜਾਪ ਕਰੇ ਅਰ ਫੇਰ
ਸਨੇ ਸਨੇ ਬਾਹਰ ਲੀਆਵੇ ਸੋ ਬਾਹਰ ਲਿਆਵਣਿਆਂ ਭੀ ਸੋਹੰ ਕਾ ਜਾਪ ਕ
ਰੇ ਅਰ ਬਾਹਰ ਭੀ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਖੇਤ੍ਰ ਵਿਚ ਭੀ ਸੋਹੰ ਕਾ ਜਾਪ ਕਰੇ ਸੋ ਪ੍ਰਾਣਾ ਯਾਮ ਕ
ਹੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਇਕਾਂਤ ਦੇਸ ਜਿਥੇ ਮਨੁਖ ਕੋਈ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਿਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਜਾ
ਪ ਕਰੇ ਅਰ ਧਯਾਨ ਕਰੀਏ ਜੋ ਵਿਸਨ ਕੇ ਧਿਆਨ ਮੇਂ ਮਨ ਕੋ ਠਹਿਰਾਵ
ਣਾਂ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਧਿਆਨ ਮੇਂ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਕੇ ਧਿਆਨ ਮੇਂ ਕੈ ਨਾਸਕਾ ਕੇ ਇਸ
ਪ੍ਰਕਾਰ ਧਿਆਨ ਠਹਿਰਾਵਤਾ ਹੈ ਸੋ ਧਿਆਨ ਛੇਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ ਅਰ ਧਾਰਨਾਂ
ਸਤਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ ਸੋ ਧਾਰਨਾ ਕਰੀਏ ਕਿ ਮਨ ਨਾ ਠਹਿਰੇ ਤਾਂ ਫੇਰ ਆਨ
ਠਹਰਾਵਨਾ ਅਤੇ ਅਠਵਾਂ ਅੰਗ ਸਮਾਧ ਹੈ ਜੋ ਅਠ ਪਹਿਰ ਵੀ ਸਭ ਕੇ
ਧਿਆਨ ਮੇਂ ਮਨ ਠਹਿਰਿਆ ਰਹੇ ਸੋ ਜੋਗ ਕੇ ਅਠ ਅੰਗ ਹੈਂ ਅਰ ਭ
ਗਤਿ ਜੋਗ ਹੈ ਸੋ ਸਹਜ ਸਮਾਧ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤੀ ਉਠਕੇ ਗੁਰਾਂ ਕੀ
ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਇਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਅਰ ਫੇਰ ਜੋ ਦਿਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ
ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਨਾਂ ਅਰ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਕਥਾ ਸੁਣਨੀ ਅਰ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਕੀ
ਰਤਨ ਗਾਵਣਾਂ ਅਰ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਅਰ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਸੰਤਾਂ
ਦੀ ਟਹਲ ਕਰਨੀ ਅਰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਹਉਮੇ ਨਾਂ ਲਿਆਵਣੀ ਅਤੇ
ਇਹ ਭਗਤ ਜੋਗ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਔਰ
ਜੋ ਜੀਵ ਹੈਂ ਸੋ ਭਜਨ ਤੇ ਬਿਨਾ ਆਪਣਾ ਜੀਵਣਾਂ ਵਿਅਰਥ ਗਵਾਵਤੇ
ਹੈਂ ਤਬ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਗਉੜੀ ਕੇ ਰਾਗ ਮੇਂ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ ॥ ਗਉ
ੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਰੈਣਿ ਗਵਾਈ ਸੋਇ ਕੈ ਦਿਵਸੁ ਗਵਾ
ਇਆ ਖਾਇ ॥ ਹੀਰੇ ਜੈਸਾ ਜਨਮੁ ਹੈ ਕਉਡੀ ਬਦਲੇ ਜਾਇ ॥੧॥ ਨਾਮੁ ਨ
ਜਾਨਿਆ ਰਾਮ ਕਾ ਮੂੜੇ ਫਿਰਿ ਪਾਛੈ ਪਛੁਤਾਹਿ ਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਨਤਾ
ਧਨੁ ਧਰਣੀ ਧਰੇ ਅਨਤ ਨ ਚਾਹਿਆ ਜਾਇ ॥ ਅਨਤ ਕਉ ਚਾਹਨ
ਜੋ ਗਏ ਸੇ ਆਏ ਅਨਤ ਗਵਾਇ ॥੨॥ ਆਪਣ ਲੀਆ ਜੇ ਮਿਲੈ ਤਾ
ਸਭੁ ਕੋ ਭਾਗਠੁ ਹੋਇ ॥ ਕਰਮਾ ਉਪਰਿ ਨਿਬੜੈ ਜੇ ਲੋਚੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨਾਨਕ ਕਰਣਾ ਜਿਨਿ ਕੀਆ ਸੋਈ ਸਾਰ ਕਰੇਇ ॥ ਹੁਕਮ ਨ ਜਾਪੀ ਖ
ਸਮ ਕਾ ਕਿਸੈ ਵਡਿਆਈ ਦੇਇ ॥੪॥ ਤਿਸਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਜਗਤ ਕੇ ਜੋ ਜੀਵ ਹਨ ਸੋ ਰਾਤ੍ਰ ਨੂੰ
ਸੌਂਕੇ ਗਵਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਦਿਨ ਖਾਵਣੇ ਦੇ ਪੀਧਿਆਂ ਵਿਚ ਗਵਾਇਦੇ
ਹਨ ਪਰ ਏਕ ਏਕ ਜੋ ਸ੍ਵਾਸ ਹੈ ਸੋ ਹੀਰੇ ਜੈਸਾ ਅਰ ਮੋਤੀ ਜੈਸਾ ਹੈ ਅਰ ਤਿ
ਹ ਵਿਖਿਆ ਰੂਪ ਕੇ ਭੋਗਾਂ ਵਿਖੇ ਗਵਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਜੋ ਸੁਖਾਲੀ ਸਾਮੀ ਵਾਹਿ
ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਧਿਆਂਵਦੇ ਨਹ ਸੋ ਮਰਦੀ ਵਾਰੀ ਪਛੋਤਾਂਵਦੇ ॥ ਅਰ ਅਨਿਤ
ਧਨ ਜੋਬਨ ਹੈ ਸੋ ਪਾਪ ਕਰਕੇ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰ ਕਰ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਰਖਤੇ ਹਨ
ਅਰ ਇਕਠਾ ਕਰਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਨਿਤ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸੋ ਨ
ਹੀ ਚਾਹਤੇ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਅਨਿਤ ਪਦਾਰਥਾਂ ਕਉ ਚਾਹਤੇ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣਾ ਮਨੁ
ਖਾ ਜਨਮ ਈਵੈਂ ਗਵਾਵਤੇ ਹੈ ਅਰ ਉਹ ਪਦਾਰਥ ਭੀ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਲੇਖ ਲਿ
ਖੇ ਬਿਨਾਂ ਹਥ ਨਹੀ ਆਵਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਈਸ
ਰ ਨੇ ਜਗਤ ਕਉ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋਈ ਗੁਰੂ ਮੂਰਤਿ ਰੂਪ ਹੋਇਕੇ ਜੀਆਂ ਕੀ ਸ
ਮਲ ਲੇਤਾ ਹੈ ਅਰ ਗਿਆਨ ਅਰ ਨਾਮ ਦੇਤਾ ਹੈ ਪਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਹੁਕਮ
ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਾਮ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਦੇਇ ॥ ਤਾਂ ਏਹ ਬਾ
ਨ ਸੁਣਕੇ ਰਾਜੇ ਹਥ ਜੋੜਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜੀ ਮਨ ਦਾ ਤਾਂ ਵਿਸ੍ਵਾ
ਕੁਛ ਨਹੀ ਜੋ ਇਕ ਦੂ ਵਚਨ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਅਰ ਇਕ ਦੂ ਭੁਲਾਇ ਦੇਂਦਾ ਹੈ
ਸੋ ਜੇਤ੍ਰਾ ਅਤ੍ਰਾ ਸਦੀਵ ਗੀਰਕ ਮਨ ਹੋਂਦਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਸਤ੍ਰਾ ਕਾਲਿ ਅਣਹੋਵੇ
ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਸਾਡੇ ਦੋਇ ਰੂਪ ਹੈਨ ਜੋ ਸਰਗੁਨ ਰੂਪ ਸ
ਰੀਰ ਹੈ ਅਰ ਨਿਰਗੁਨ ਰੂਪ ਸਬਦ ਹੈਂ ਪਰ ਸਰੀਰਾਂ ਦਾ ਦਰਸਨ ਸ
ਦੀਵ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਅਰ ਸਬਦ ਦਾ ਦਰਸਨ ਸਦੀਵ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿ
ਬਾਬਾ ਜੀਨੇ ਤਿਥੇ ਪ੍ਰਾਣ ਸੰਗਲੀ ਕਾ ਉਚਾਰ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਪੋਥੀ ਲਿਖਕੇ
ਜੋ ਸਿਵਨਾਭ ਦੇ ਹਥ ਦਿਤੀ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪੋਥੀ ਨੂੰ ਸਦੀਵ
ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਰ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ ਸੰਜਮ ਰਖਣਾ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਉਖਾ ਦ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਛੁਟੇ ਹੋਏ ਹੋਵਨ ਪਰ ਜੇ ਵੈਦ ਪਾਸ ਨਾ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਰੋਗ ਕਰੀਤਾ ਤੈਸੇ ਸਬ
ਦਰਿਭੀ ਹੋਵੈ ਅਰ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਪਾਸ ਹੋਵੋਗੇ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਆਖੀਆ ਨ ਕਰੀਏਗਾ ਅ
ਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪਾਸ ਨਾ ਹੋਵੋਗੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰੀਏਗਾ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜੇ
ਵੈਦ ਪਾਸ ਨ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਸਾਰੀਰ ਦਰਿਭੀ ਉਸ ਕੇ ਨਜਕ ਕੋ ਵੇਖ ਕੇ ਅਉਖਧ
ਦੇਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਰੋਗ ਕਰੀਤਾ ਹੈ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਤੈਸੇ ਤੁਸਾਂ ਭੀ ਪ੍ਰਣ ਸਿਗਲੀ
ਆਂ ਭੀ ਆਸ ਕਰਨ ਅਰ ਬਦ ਲੋਹ ਚੜ੍ਹੀ ਰਹੇ ਅਰ ਆਏ ਗਏ ਸਾਧ
ਸੰਤ ਦੀ ਟਹਲ ਕਰਨੀ ਅਰ ਛਤ੍ਰੀਆਂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਸਿਖਾਂ
ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲਾਵਣੇ ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਤੇ ਮੇਰਾ ਇਕ ਰੂਪ ਜਾਣਨਾ ਤਾਂ ਇਹ ਉ
ਪਦੇਸ ਦੇਇ ਕੇ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਚਲੀਏ ਪਜਾਬ ਦੀ ਧਰ
ਤੀ ਮੈਂ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਜੀ ਅਸਾਂ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਨਹੀਂ ਡਿਠਾ ਤਾਂ ਬ
ਚਨ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਤੂੰ ਰਬਾਬ ਉਤੇ ਅਸਵਾਰ ਹੋ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਖ
ੜਾਵਾਂ ਉਤੇ ਅਸਵਾਰ ਹੋਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਪਿਛੇ ਚਲਿਆ ਆਵੇਂ ਅਤੇ ਵ
ਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਆਖਦਾ ਚਲਾ ਆਵੇਂ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਗੁ
ਰੂ ਆਖਦਾ ਚਲਾ ਆਵੇ ਅਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਦੋਨੋਂ ਸਮੁੰਦਰ ਉਤੋਂ
ਟੁਰੇ ਜਾਵਨ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਵੇਖਾਂ ਬਾਬਾ
ਬਾਨਕ ਜੀ ਕਿਆ ਆਖਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸੋਹੰ ਸੋਹੰ ਕਾ ਜਾ
ਪ ਕਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹੈਸਨ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਭੀ ਲਗਾ ਸੋਹੰ ਜਪਣ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਰ
ਦਾਨਾ ਲਗਾ ਗੋਤੇ ਖਾਵਣ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕਹਿਆ ਗੁਰ ਕਹਿ
ਆ ਸਾ ਕਾਰ ਕਮਾਵਹੁ ਗੁਰ ਕੀ ਕਰਨੀ ਕਾਹੇ ਧਾਵਹੁ ॥ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਫੇ
ਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਲਗਾ ਜਪਣ ਅਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤੇ ਭੀ ਤੁਰਨ ਲਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਚ
ਨ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਅਖੀ ਮੀਟ ਸੋ ਜਾਂ ਉਸ ਅਖੀ ਮੀਟੀਆਂ
ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਕਿਆ ਦੇਖੇ ਕਿ ਹਰਿ ਸਾਹਿਰ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ਜੋ ਉਥੇ ਦ
ਰਜੋਧਨੀ ਦਾ ਸਿਖ ਸੀ ਜੋ ਗਿਆਨੀ ਬਰਦਾ ਸੀ ਸਰੇਵੜਾ ਸੀ ਅਰ
ਹੁ ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸਰ ਕਰ ਮੰਨਦਾ ਸੀ ਅਰ ਜਦ ਉਸ ਦੇਸ ਮੀਂਹ ਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਪਾਸ ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ ਸਮੇਤ ਆਂਵਦਾ ਸੀ
ਅਰ ਓਹ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰ ਮੀਂਹ ਵਰਸਾਂਵਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੇ ਕੋਈ ਪੁਤ੍ਰ
ਕਾਮਨਾ ਅਥਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਾਮਨਾ ਕਰ ਉਸ ਪਾਸ ਜਾਵੈ ਤਾਂ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰ
ਤ੍ਰ ਕਰਕੇ ਓਹ ਉਨਾਂ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਤੇ ਸਭ ਲੋਕ ਉਸੇ
ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨ ਜਾਣੈ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਤੇ
ਮਰਦਾਨਾ ਉਥੇ ਬੈਠਕੇ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਉਪਮਾਂ ਗਾਵਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਅ
ਤੇ ਪਰਜਾ ਨੇ ਆਇ ਬਾਬੇ ਪਾਸ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਬ ਬਾਬੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ
ਤੁਸੀਂ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਪਦੇ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸਾ
ਡਾ ਗੁਰੂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਿਛ ਦੇ
ਬੀਜ ਸੇ ਬ੍ਰਿਛ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸਾ ਬੀਜ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੈਸਾ ਹੀ ਬ੍ਰਿਛ ਹੋਤਾ ਹੈ
ਤੈਸੇ ਹੀ ਮਨੁਖ ਸੇ ਮਨੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਪਰਮੇਸਰ ਨਹੀਂ
ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਪੂਜਾ ਜੋਗੀ ਦੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੋ ਕਾਮਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸੋ ਓ
ਹ ਜੋਗੀ ਸਿਸਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਕਲਾ ਛਿਕ ਲਈ ਅਰ ਮੀਂਹ
ਬਰਸਣੋ ਤੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਅਰ ਖੂਹ ਉਥੇ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮੀਂਹ ਦੇ ਹੀ
ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਲੋਕ ਵਰਤਦੇ ਸਨ ਸੋ ਜਦ ਮੀਂਹ ਨ ਵਰਸਿਆ ਤਾਂ ਲੋਕ ਬਹੁਤ
ਦੁਖੀ ਹੋਏ ਅਰ ਰਾਜਾ ਭੀ ਅਰ ਪਰਜਾ ਭੀ ਸਭ ਜੋਗੀ ਪਾਸ ਗਏ ਅਰ
ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੀਂਹ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਮਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਓਹ ਜੋਗੀ ਆਪਣੇ ਜੰਤ੍ਰ
ਮੰਤ੍ਰ ਕਰ ਰਹਿਆ ਪਰ ਮੀਂਹ ਨਾ ਬਰਸਿਆ ਤਾਂ ਸਭ ਜੋਗੀ ਥੋਂ ਨਿਰਾਸ
ਹੋਇਕੇ ਬਾਬੇ ਪਾਸ ਆਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੀਂਹ ਤਦ ਬਰਸੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ
ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ ਜਾਪ ਕਰੋ ਅਰ ਗੁਰੂ ਕਾ ਕੜਾਹ ਕਰੋ ਅਤੇ ਜੋਗੀ ਨੂੰ ਨਾਂ ਮੰ
ਨੋ ਤਾਂ ਉਨ ਆਖਿਆ ਜੀ ਭਲੀ ਬਾਤ ਤਾਂ ਉਨੀਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇਂ ਇਕਠੇ ਹੋਇਕੇ
ਕੜਾਹ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਰ ਹਥ ਜੋੜਕੇ ਅਰਦਾਸ
ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਬੜੀ ਮੋਘਾਰੀ ਬਰਖਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜੋਗੀ ਸਰਮਿੰਦਾ ਹੋ
ਇਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗਾ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੀ ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਅਰ ਸਭੇ ਸਿਖ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਨਾ ਅਰ
ਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਤੁਸੀ ਏਥੇ ਸਦੀਵ ਵਸੋ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋ
ਇਆ ਕਿ ਅਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਸਬਦ ਗੁਰੁ ਰੂਪ ਹੈ ਅਰ ਬਾਣੀ ਜਿਨਿ ਗੁਰੂ
ਪਰੈ ਸੋ ਮੇਰੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਤੁਸਾਂ ਅਭਿਆਸ ਸਦੀਵ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਦ
ਤੁਸਾਨੂੰ ਕਾਮਨਾ ਹੋਵੇ ਤਦ ਕੜਾਹ ਕਰਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ ਅਰ ਸਬ
ਦ ਪੜਨਾ ਤਦ ਤੁਸਾਡੀ ਕਾਮਨਾ ਦਾ ਗੁਰੂ ਪੂਰਾ ਕਰਨਗੇ ਸੋ ਓਹ ਉਪ
ਦੇਸ ਦੇਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਟੁਰਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਖਿਆ ਜੇ ਜੀ ਤੁਸਾਂ
ਕੁਝ ਭੇਟ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਸੋ ਮੋਤੀ ਅਰ ਜਵਾਹਰ ਦਾ ਢੇਰ ਅਗੇ ਆਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ
ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਸਾਡੇ ਪਾਸ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਜਵਾਹਰ ਹੈਨ ਅਰ ਇਹ
ਅਸਾਨੂੰ ਨਹੀ ਚਾਹੀਦੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਕੋਈ ਤਾਂ
ਲੈ ਲਈਏ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮਰਦਾਨਿਆ ਏਹ ਮੋਤੀ ਜਿਤਨੇ
ਹਨ ਸੋ ਦੁਖ ਰੂਪ ਹੈਨ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਨਾਮ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸੁਖਦਾਈ
ਹੈ ਸੋ ਤੈਨੂੰ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਥੋਂ ਟੁਰੇ ਅਰ ਮਹਾਂ ਉ
ਦਿਆਨ ਕੇ ਰਾਹ ਰਾਕਸ ਪਉਂਦੇ ਸਾਨੇ ਸੋ ਉਸ ਰਾਹ ਆਏ ਤਾਂ ਅਗੋਂ
ਰਾਕਸ ਆਨ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਤਾ ਖਾਇ ਜਾਵ
ਨਗੇ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਤੂੰ ਸਬਦ ਪੜ੍ਹ ਅਰ ਰਾਕਸ
ਤੇਰੇ ਅਗੇ ਮਥਾ ਆਇ ਟੇਕਨਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਦੋਨੋ ਬਿ
ਰਛ ਦੇ ਤਲੇ ਬਹਿ ਗਏ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਲਗਾ ਸਬਦ ਗਾਵਨ ਤਾਂ ਜਿਉਂ ਜਿ
ਉਂ ਰਾਕਸ ਨੇੜੇ ਆਵਨ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਉਨਾਂ ਦਾ ਰਿਦਾ ਸੁੱਧ ਹੋਇ ਜਾਵੇ ਅਤੇ
ਓਹ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ ਤਿਨਾਂ ਆਇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਪੁ
ਛਿਆ ਤਾਂ ਕੀ ਤੁਸੀ ਕਵਣ ਹੋ ਉਨੇਂ ਆਖਿਆ ਜੀ ਅਸੀਂ ਰਾਖਸ ਹਾਂ ਅਤੇ
ਮਨੁਖਾਂ ਦੇ ਅਹਾਰ ਕਰਨ ਹਾਰੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਭੁ
ਖੇ ਸਾਂ ਪਰ ਤੁਸਾਡੇ ਦੀਦਾਰ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਂਤ ਆਈ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇ
ਆ ਤੁਸੀ ਸਾਨੂੰ ਅਹਾਰ ਕਰੋ ਤਾਂ ਫੇਰ ਉਨਾ ਆਖਿਆ ਜੀ ਸੁਆਮੀ ਤੁ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਾਡੇ ਦਰਸਨ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਹੋਇ ਗੈਦੀ ਹੈ ਸੋ ਅਸੀ ਬਹੁਤ
ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋਏ ਹਾਂ ਜੀ ਅਰ ਅਸੀ ਜਾਣਨੇ ਹਾਂ ਜੀ ਜੋ ਅਸਾਡਾ ਉਧਾਰ ਤੁ
ਸਾਂ ਥੋਂ ਹੀ ਹੋਵੈਗਾ ਜੀ ਸੋ ਅਸਾਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਵੋ ਜੋ
ਸਾਡੀ ਲਾਖਸ ਜੂਨੀ ਕਟੀਏ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਸਤਿਨਾਮ
ਦਾ ਜਾਪ ਜਪਣਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਸਿਖੀ ਦ੍ਰਿੜਾਈ ਆਏ ਹਾਂ
ਸੋ ਪ੍ਰਥਮੇ ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਕੰਦ ਮੂਲ ਅਹਾਰ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਅਹਾਰ ਨਾਂ ਕਰਨਾ
ਅਤੇ ਧਰਮਸਾਲਾ ਜਿਥੇ ਸਿਖ ਇਕਠੇ ਹੋਇ ਬੈਠਣ ਤਿਥੇ ਜਾਣ ਅਰ ਸਿਖਾਂ
ਦੇ ਜੋੜੇ ਝਾੜਨੇ ਅਤੇ ਸਬਦ ਸੁਣਨਾ ਅਰ ਜੋ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਵਰਤੇ
ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਕੜਾਹ ਦਾ ਕਣਕਾ ਡਿਗਾ ਹੋਇਆ ਮੂੰਹ ਪਾਉਣਾ ਸੋ ਜੇਓਂ ਜੇਓਂ
ਤੁਸੀਂ ਮੂੰਹ ਪਾਵੋਗੇ ਤੇਓਂ ਤੇਓਂ ਤੁਸੀਂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੋਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਨਾਂ ਨੂੰ
ਉਪਦੇਸ ਦੇਇ ਕੈ ਚੀਰਾਨੇ ਨੂੰ ਚਲੇ ਤਾਂ ਰਾਹ ਵਿਚ ਜਾਂਦਿਆਂ ਮਰਦਾ
ਨੇ ਨੂੰ ਖੁਧਿਆ ਲਗੀ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ ਬਾਬਾ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਧਿ
ਆ ਲਗੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਅਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫਲ ਲਗੇ ਹੈਨ
ਸੋ ਤੋੜ ਕੇ ਖਾਇ ਲੈ ਪਰ ਪਲੇ ਨਾਂ ਬੰਨੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਗਇਆ ਅਰ ਜ
ਾਇਕੇ ਲਗਾ ਖਾਵਣ ਸੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਜੋ ਸੁਆਦ ਲਗੋ ਸਮਝ ਨਾ ਸਕਿ
ਆ ਸੋ ਖਾਧੇ ਭੀ ਅਰ ਪਲੇ ਭੀ ਬੰਨ ਲੀਤੇ ਸੋ ਜਦ ਦੂਜਾ ਦਿਨ ਹੋਇਆ
ਤਾਂ ਲਗਾ ਖਾਵਣ ਤਾਂ ਸਭੇ ਵਿਖ ਹੋਇ ਗਏ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮੈਂ
ਤੁਸਾਂ ਥੋਂ ਜੋ ਹੈ ਫਲ ਰਖ ਲਏ ਸੀ ਸੋ ਮੈਨੂੰ ਵਿਖ ਵਤ ਭਾਸਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬ
ਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਤੈਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ
ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਕੌਡੀ ਹੈ ਸੋ ਵਿਖ ਵਤ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਚਦੀ
ਪਰ ਅਤ ਸੇਵ ਕਰਕੇ ਜੋ ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਭਜਨ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸ
ਨੂੰ ਪਚਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਤੂੰ ਭੋਜਨ ਕਰੇ ਥੋੜਾ ਅਤੇ ਪਲੇ ਬਹੁਤਾ ਬੰਨੇ ਲਵੇ
ਪੂਜਾ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਰ ਬਹੁਤ ਖਾਵੇ ਸੋ ਉਸਨੂੰ ਬਿਖ ਵਤ ਹੋ ਭਾਸਦੀ ਹੈ
ਜੈਸੇ ਸੋ ਅਗਨ ਕਾ ਭੜਕ ਜਲਤਾ ਹੋਵੇ ਅਰ ਇਕ ਛਿਨ ਪਾਵੀਦਾ ਉਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਵਿਚ ਡੁਲ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਭੀ ਦਗਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਉਹ ਤਿਸ ਭੀ ਜਲਤਾ ਰ
ਹਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਗਨ ਦੀਆਂ ਇਕ ਦੋਇ ਲਕੜੀਆਂ ਹੋਣ ਜਲਦੀਆਂ
ਅਰ ਤਿਸ ਪਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਦੇਗਾ ਪਾਇ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਸਭ ਅਗਨ ਬੁਝ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ ਤੈਸੇ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੇ ਦੀ ਕੌਡੀ ਜੋ ਮਿਠੀ ਜਾਣਕੇ ਚਾਹਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈਨ ਸੋ
ਦੁਖੀ ਬਹੁਤ ਹੋਤੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਤੈਨੂੰ ਜੋ ਵਰਜੀ
ਆਸੀ ਸੋ ਤੈਂ ਪਲੇ ਕਿਉਂ ਬਧੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਜੋ
ਰੂ ਕਰੇਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਭੀ ਅਹਾਰ ਨਾ ਖਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਤਾਂ
ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਖੁਧਿਆ ਲਗੇ ਤਾਂ ਛਿਟ ਜੋ ਖਬ
ਲਹੈ ਘਾਹ ਸੋ ਤਿਸਨੂੰ ਘੋਟਕੇ ਅਰ ਵਿਚ ਨਿਮਦੇ ਪਤ੍ਰ ਰਲਾਇ ਕਰ ਅ
ਮਲੀਨ ਕਰਕੇ ਅਰ ਸਾਫ ਕਰਕੇ ਪੀ ਲਿਆ ਕਰ ਸੋ ਤੇਰੇ ਤਾਈਂ ਅਨ
ਜੇਹਾ ਅਹਾਰ ਹੋ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗਾ ਅਰ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਸਹਰ ਹੋਵੈਗਾ ਤਿ
ਥੈ ਤੈਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖੁਵਾਵਾਂਗੇ ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਗੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਬਿਸੰ

ਭਰਪੁਰ ਕੋ ਚਲੇ ਉਥੋਂ ਜੋ ਚਾਲੀ
ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਰਸਤਾ ਆਹਾ ਸੋ ਜਾਂਦਿ
ਆਂ ਜਾਂਦਿਆਂ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਰਸ
ਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਦੈ ਨ ਭੁਖ ਲਗੀ
ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆ ਖਿਆ ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਮੰਦਰ ਨਵੀਸ ਕਦਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਚਲ ਮਰਦਾਨਾ ਅਗੇ ਇਕ ਵਡਾ ਸਹਿਰ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਤਿ
ਥੈ ਜੋ ਤੂੰ ਆਖੇਂਗਾ ਸੋ ਕਰੀਏਂਗੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈਂ ਤ
ਥਕਾਂ ਅਰ ਮੈਥੋਂ ਟੁਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸ
ਦੇ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਵੇ ਅਰ ਮਸਾਂ ਮਸਾਂ ਆਂਵਦਾ ਅਰ ਤਾਂ ਸਹਿਰ ਨਜਰੀਂ ਆਇਆ
ਪਰ ਅਜੇ ਭੀ ਸਹਰ ਤਿਨਾਂ ਕੋਹਾਂ ਉਪਰ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆ
ਆਹ ਦੇਖ ਸਹਰ ਹਈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੇਰੇ ਪਲੇ ਤਾਂ ਕੁਛ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨਹੀ ਅਤੇ ਸਹਿਰ ਭੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜੀ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸਾਹਰ
ਨਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਮੈਂ ਹੁਣ ਮਰਦਾ ਹਾਂ ਤੁਸੀ ਮਰਦੇ ਨੂੰ ਪਸੀਰ
ਕੇ ਬੈਠੇ ਜਾਸੋ ਅਤੇ ਜੇ ਕੁਛ ਹਥ ਪਲੇ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਭੀ ਪਰਵਾਸ ਹੋਵੈ ਜੋ ਸਹਿ
ਰ ਵਿਚ ਚਲਕੇ ਕੁਛ ਲੈ ਖਾਵਾਂਗੇ ਅਰ ਜੇ ਨਾਂ ਕੁਛ ਹਥ ਪਲੇ ਹੋਵੇ ਨਾਂ ਸਹਿ
ਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਆਪੇ ਹੀ ਸਾਈਂ ਨੇ ਮਾਰੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਮਰਦ
ਾਨਿਆਂ ਹੁਣ ਸਹਿਰ ਨੇੜੇ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਬੋਲਿਆ ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੇਰਾ ਸਰੀ
ਰ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਹੀਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਕਿਤੇ ਮੋਇਆ ਪਿਆ ਰਹਾਂਗਾ ਅਰ
ਮੈਂ ਹਦੀਤ ਰਹਿਨੇ ਸਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣੇ ਹੀ ਖੁਦਾਇ ਨੈ ਮਾਰਿਆ ਅਰ
ਮੈਂ ਆਪਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਵਿਛੜ ਜਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਸਹਿਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਕੀ
ਆ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਪਲੇ ਤਾਂ ਕੁਛ ਗੰਢ ਵਿਚ ਬਧਾ ਹੋਇਆ ਭੀ
ਨਹੀਂ ਅਰ ਬਿਨਾਂ ਕੁਛ ਲਏ ਤੇ ਸਹਿਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੇਂਦਾ ਨਹੀ ਸੋ ਸਹਿ
ਰ ਵਿਚ ਭੀ ਕੀ ਖਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਰੇਤ ਫਰੋਲੀ ਤਾਂ
ਵਿਚ ਲਾਲ ਨਿਕਲ ਆਇਆ ਅਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ
ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾਇ ਲੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈਂ ਇਸ ਪਥਰ ਨੂੰ
ਕਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆ ਤੂੰ ਪਲੇ ਬੰ
ਨ ਨੂੰ ਢੂੰਢਦਾ ਸੈਂ ਸੋ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕਰਕੇ ਪਲੇ ਬੰਨ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆ
ਖਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਲੇ ਬੰਨਿਆਂ ਤਾਂ ਭੁਖ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਬਿਨਾਂ ਕੁਛ ਪੇਟ ਪਾ
ਏ ਤੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਇਹ ਦੇਖ ਸਹਿਰ ਨ
ਜ਼ਰੀ ਆਂਵਦਾ ਪਈ ਅਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਪੰਧ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਸੋ ਉਥੇ ਗਇਆਂ
ਇਸ ਦੀ ਕਦਰ ਮਾਲੂਮ ਹੋਸੀ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਭਲਾ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਓਹ ਲਾਲ ਪਲੇ ਬੰਨ ਲੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸ
ਹਿਰ ਦੇ ਪਾਸ ਆਇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਜੋ ਕੁਛ ਤੁ
ਸੀ ਹੁਣ ਆਖੋ ਸੋਈ ਕਰੀਏ ਜੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਆਖਿਆ ਮਰ
ਦਾਨਿਆਂ ਤੂੰ ਇਸ ਸਹਿਰ ਦਾ ਨਾਮ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਗੁ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈਂ ਕਿਆ ਜਾਣਾ ਸਾਹਿਰ ਦਾ ਨਾਉ ਜੀ ਪਰ ਹੁਣ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕੁਛ ਖਾਵਣ
ਦੇਵੇਂਗਾ ਕਿ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਂਗਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ ਆਹਾ ਅਰ
ਘਟਿ ਘਟਿ ਜੀਆਂ ਕੇ ਜਾਣਨ ਹਾਰਾ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਖਿਆ ਮਰਦਾ
ਨਿਆਂ ਸਾਹਿਰ ਦਾ ਨਾਮ ਬਿਸੰਭਰ ਪੁਰ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਨਾਉਂ ਭਾਵੇਂ ਕੁਛ ਹੋਵੈ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਭੁਖ ਖਾਇ ਗਈ ਹੈ ਅਰ ਕਲੇਜੇ ਨੂੰ
ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹਸ ਕਰ ਕਹਿਆ ਜਾਹੁ
ਮਰਦਾਨਾ ਕੋਈ ਜਵਾਹਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਅਰ ਇਹ ਲਾਲ ਵੇਚ ਲਿਆਉ ਤਾਂ
ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਸ ਲਾਲ ਦਾ ਮੁਲ ਕੁਛ ਆਖ ਛੋੜੋ ਤਾਂ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ ਜੋ ਕੋਈ ਇਸ ਦਾ ਮੁਲ ਆਖੀਗਾ ਸੋ ਮੈਨੂੰ ਆਇ ਆ
ਖੀਂ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਸਾਹਿਰ ਵਿਚ ਗਇਆ ਅਰ ਜਾਇ ਕਰ ਇਕ ਜਵਾਹਰੀ
ਨੂੰ ਲਾਲ ਦਿਖਾਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਭਾਈ ਇਸ ਲਾ
ਲ ਦਾ ਮੁਲ ਤਿੰਨ ਪੈਸੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ
ਕਹਿਆ ਸੁਣ ਭਾਈ ਲਾਲ ਦਾ ਮੁਲ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਆਖਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫੇਰ ਮਰਦਾ
ਨੇ ਉਸ ਜਵਾਹਰੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਮੈਂ ਖਾਵੰਦ ਪਾਸੋਂ ਪੁਛਆਵਾਂ ਤਾਂ
ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਾਹੁ ਭਾਈ ਤੂੰ ਪੁਛਆ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਨੂੰ ਆਇ ਆਖਿਆ ਜੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਲਾਲ ਦੇ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਪੈਸੇ ਮੁਲ ਮਿਲਦੇ
ਹਨ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਆਖਿਆ ਹੇ ਮਰਦਾਨਾ ਹੁਣ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਵਡੇ ਜ
ਵਾਹਰੀ ਦੇ ਪਾਸ ਇਹੁ ਲਾਲ
ਲੈ ਜਾਉ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈਂ ਵਡੇ ਛੋਟੇ ਜਵਾ
ਹਰੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ
ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਦਸੋ ਜੀ ਤਾਂ
ਮੈਂ ਜਾਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ

ਜੀ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਉਸ ਜੁਵਾਹਰੀ ਦਾ ਨਾਉਂ ਸਾਲਸ ਸਗਾਇ ਹਈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਮੈਂ ਜਾਇ ਕਰ ਲਗਾ ਪੁਛਣੇ ਜੋ ਸਾਰੇ ਮਾਲ ਸਰਾਇ
ਜਵਾਹਰੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕੇਹੜੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੇ ਭਾਈ ਓਹਿ ਆਪਨੇ
ਘਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਉਸਦਾ ਘਰ ਪੁਛਦਾ ਗਿਆ ਅਰ ਘਰ
ਜਾਇ ਕੇ ਅਵਾਜ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਤਿਸ ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ ਅੰਦਰਹੁ ਆਪਨਾ ਗੁਲਾ
ਮ ਭੇਜਿਆ ਤਾਂ ਗੁਲਾਮ ਨੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਤੂੰ ਕੌਣ ਹੈ
ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਕੁਛ ਸੌਦਾ ਵੇਚਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਲਾਮ ਨੇ ਅੰਦਰ
ਜਾਇ ਕਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਕੋਈ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਬੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਓਹਿ
ਆਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਕੁਛ ਸੌਦਾ ਵੇਚਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੁਲਾਮ
ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਜੋ ਤੂੰ ਜਾਇ ਕਰ ਉਸਨੂੰ ਅੰਦਰ ਲੈ ਆਉ ਤਾਂ ਓਹਿ ਗੁਲਾਮ
ਆਇ ਕਰ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਲੈ ਗਇਆ ਤਾਂ ਜਵਾਹਰੀ ਲਗਾ ਪੁਛਨੇ
ਕਿ ਕਹੁ ਭਾਈ ਕਿਆ ਸੌਦਾ ਕਰਨਾ ਹਈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਲਾਲ ਕਢ ਕੇ
ਜਵਾਹਰੀ ਦੇ ਹਥ ਦਿਤਾ ਅਰ ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ ਲਾਲ ਲੈ ਕੇ ਹਥ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ
ਅਰ ਉਸ ਲਾਲ ਉਪਰ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਏਹ ਲਾਲ
ਲਿਆਵੇ ਵੇਚਨ ਨੂੰ ਸੋ ਤਿਸ ਨੂੰ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਦੇਵਨਾ ਪਰ ਮੁਲ ਤੋ
ਬਿਨਾ ਹੀ ਭਾਵੇਂ ਖਾਵੰਦ ਵੇਚੇ ਭਾਵੇਂ ਨ ਵੇਚੇ ਤਾਂ ਉਸ ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ ਮਰਦਾਨੇ
ਨੂੰ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਗਿਨ ਕੇ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਫੇਰ ਆਖਿਆ ਆਖ ਭਾਈ ਇਸ ਲਾ
ਲ ਦਾ ਮੁਲ ਕੀ ਲੈਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਭਾਈ ਜੀ ਮੈਂ ਇਸਦੇ
ਮਾਲਕ ਪਾਸੋਂ ਪੁਛ ਆਵਾਂ ਤਾਂ ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ ਲਾਲ ਆਪਨੇ ਪਾਸ ਰਖਿਆ
ਅਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਹੁ ਪੁਛ ਆਉ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਸੌ ਰੁਪਯਾ
ਲੈਕਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਅਗੇ ਆਨ ਰਖੇ ਤਾਂ ਗੁ
ਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਏਹ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਕੇਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ
ਕਹਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਏਹ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਉਸ ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ ਦਿਤਾ ਹੈ ਸੋ ਮੈਂ ਲੈ
ਆਇਆ ਹਾਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਖਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਤੂੰ ਉਸ ਜਵਾਹਰੀ ਨੂੰ
ਜਾਇ ਕੇ ਪੁਛ ਆਉ ਜੋ ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਏਹ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਕੇਹਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਦਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੂ ਹੈਂ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਭਲਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਜਵਾਹਰੀ ਦੇ
ਪਾਸ ਆਇਆ ਅਰ ਜਵਾਹਰੀ ਨੂੰ ਲਗਾ ਪੁਛਣ ਜੋ ਹੇ ਸਾਹ ਜੀ ਖਵੰਦ
ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਸੋ ਲਾਲ ਦਾ ਮੁਲ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜਾਂ
ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਭਾਈ ਇਸ ਲਾਲ ਦੇ
ਉਪਰ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਇਹ ਲਾਲ ਵੇਚਣ ਆਵੇ
ਤਿਸ ਨੂੰ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਮੇਹਮਾਨੀ ਦੇਵਣੀ ਦਰਸਨ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਲਾਲ ਤ
ਆਂ ਅਮਾਨਤ ਪਾਇਆ ਹੈ ਜੇ ਤੂੰ ਖਵੰਦ ਪਾਸੋਂ ਪੁਛ ਆਉ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਆਇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜਵਾਹਰੀ ਇਉਂ ਆਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਲਾ
ਲ ਉਪਰ ਇਉਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਇਸ ਲਾਲ ਨੂੰ ਵੇਚਣ
ਆਵੇ ਤਿਸ ਨੂੰ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਮਿਹਮਾਨੀ ਦੇਵਣਾ ਭਾਵੇਂ ਖਵੰਦ ਲਾਲ ਵੇਚੇ ਭਾਂ
ਵੇਂ ਨਾ ਵੇਚੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਹੁ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਲਾਲ ਵੇਚਦਾ ਹੈਂ
ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈਂ ਕਿਆ ਜਾਣਾਂ ਤੁਸੀ ਹੀ ਜਾਣੋ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁ
ਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਵੇਚ ਲੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈਂ ਨਾਹੀ ਜਾਣਦਾ ਜੋ ਮੈਥੋਂ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਘੜੀ ਘੜੀ ਪੁਛਦੇ ਹੋ
ਤਾਂ ਫੇਰ ਮਰਦਾ ਨੇ ਕਹਿਆ ਗੁ
ਰੂ ਜੀ ਫਿਰ ਦ ਸਤ ਮੈਨੂੰ ਭੀ
ਦਸੀਏ ਜੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆ

ਏਹ ਲਾਲ ਨ ਈ ਏਹ ਤਾਂ
ਕਰਤਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹਈ
ਅਤੇ ਏਸ ਲਾਲ ਦਾ ਮੁਲ ਓਹ ਜਵਾਹਰੀ ਤਿਨ ਪੈਸੇ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਸੋ ਤਿਸ
ਦੀ ਨਜਰ ਓਹੋ ਜੇਹੀ ਹੈਸੀ ਅਰ ਇਹ ਜਵਾਹਰੀ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
ਬਿਨ ਲੀਤੇ ਸੋ ਭਾਵੇਂ ਤੂੰ ਵੇਚ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਵੇਚ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਜਾਣ ਵੇਚ ਲੈ ਤਾਂ ਮ
ਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈਂ ਏਹ ਲਾਲ ਨਹੀਂ ਵੇਚਦਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਖਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਉਸਦਾ ਮੋੜ ਦੇਹ ਅਤੇ ਲਾਲ ਆਪਣ ਲੈ ਆਉ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਭਲਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਉਸ ਜਵਾਹਰੀ ਦੇ ਪਾਸ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਾਇਕੇ ਆਖਣ ਲਗਾ ਸਾਹ ਜੀ ਓਹ ਆਪਣਾਂ ਤੁਸੀ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਫੇਰ ਲੈ ਦੇ ਅਤੇ ਅਸਾਡਾ ਲਾਲ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਦਿ ਕਯੋਂ ਕਿ ਖਾਵਿੰਦ ਵੇਚਦਾ ਨਹੀਂ ਜੀ ਤਾਂ ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਲੈ ਭਾਈਆ ਪਣਾ ਲਾਲ ਤਾਂ ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ ਲਾਲ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਕਢ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰੀ ਪਾਸੋਂ ਲੀਤਾ ਅਤੇ ਓਹਿ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਜਵਾਹਰੀ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਆਖਿਓਸ ਜਵਾਹਰੀ ਜੀ ਏਹ ਰੁਪਯੇ ਆਪਣੇ ਗਿਣ ਲੈਵੋ ਜੀ ਤਾਂ ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਅਰੇ ਭਾਈ ਇਸ ਲਾਲ ਦੇ ਉਪਰ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਇਹ ਲਾਲ ਲਿਆਵੇ ਤਿਸਨੂੰ

ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਮੋਹਮਨੀ ਦਾ ਦੇਵੇਣਾ ਸੋ ਇਹ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਤੁਮਾਰਾ ਹੈ ਹਮਾਰਾ ਨਹੀਂ ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀ ਏਹ ਲਾਲ ਵੇਚੋ ਭਾਵੇਂ ਨਾਂ ਵੇਚੋ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਲਾਲ ਭੀ ਅਤੇ ਸੌ ਰੁਪਾਇਆ ਭੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਅਗੇ ਆਣ ਰਖਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਏਹ ਰੁਪਏ ਫੇਰ ਕਯੋਂ ਲਿਆਇਆਂ ਹੈਂ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਏਹ ਰੁਪਏ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਫੇਰਕੇ ਦੇ ਗਇਆਂ ਹਾਂ ਓਹ ਲੈਂਦਾ ਨਹੀ ਅਤੇ ਓਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਹਮਨੇ ਤੋ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਰਖਣਾ ਹੈ ਕਯੋਂ ਜੋ ਇਸ ਲਾਲ ਪਰ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਇਹ ਲਾਲ ਦੇ ਮਣ ਲਿਆਵੇ ਤਿਸਕੋ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਮੋਹਮਨੀ ਦੇਵਣਾ ਸੋ ਏਹ ਰੁਪਏ ਤੁਮਾਰੇ ਹਨ ਹਮਾਰੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈਂ ਕਿਆ ਕਰਾਂ ਓਹ ਰੁਪਏ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਲੈਂਦਾ ਨਾਹੀ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਤੂੰ ਅਬ ਇਉਂ ਜਾਇਕੇ
ਉਸਨੂੰ ਆਖ ਕਿ ਇਹ ਸੌ ਰੁਪਈਆ ਅਸੀਂ ਤਬ ਲਈਏ ਸਾਹ ਜੀ ਜਾਂ ਏ
ਹ ਲਾਲ ਦੇਈਏ ਸੋ ਇਸ ਤਰਹਿ ਅਸੀ ਨਹੀ ਲੈਂਦੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿ
ਆ ਭਲਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਾਂ ਫੇਰ ਮਰਦਾਨਾ ਉਸ ਜਵਾਹਰੀ ਦੇ ਪਾਸ ਗਇਆ ਅ
ਤੇ ਕਹਿਓਸ ਸਾਹ ਜੀ ਏਹ ਰੁਪਏ ਅਸੀ ਕੇਹੇ ਲਈਏ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜੇ ਲਾਲ ਦੇਈ
ਏ ਤਾਂ ਮਿਹਨਤੀ ਲਈਏ ਅਰ ਜੇ ਲਾਲ ਵੇਚੀਏ ਨਹੀ ਤਾਂ ਰੁਪਏ ਕੇਹੇ
ਲਈਏ ਸੋ ਇਹ ਰੁਪਏ ਤੁਮਾਰੇ ਹੈਂ ਹਮਾਰੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਰੁਪਏ
ਮੋੜ ਲਵੋ ਜੀ ਜੇ ਖਾਵੰਦ ਲਾਲ ਦਾ ਨਹੀ ਲੇਤਾ ਤਾਂ ਜਵਾਹਰੀ ਭੀ ਰੁਪਏ
ਲਵੇ ਨਾਹੀ ਤਾਂ ਫੇਰ ਮਰਦਾਨਾ ਰੁਪਏ ਲੈਕਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਆਇਆ
ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਰੁਪਏ ਰਖਨ ਨਾਹੀ ਅਤੇ ਜਵਾਹਰੀ ਰੁਪਏ ਲਵੇ ਨਾਹੀ ਸੋ ਮ
ਰਦਾਨੇ ਨੇ ਸਤ ਫੇਰੇ ਪਾਏ ਪਰ ਅੰਤ ਨੂੰ ਮਰਦਾਨਾ ਹਿੱਤਾ ਹੋਇਕੇ ਰੁਪਏ
ਜਵਾਹਰੀ ਦੇ ਘਰ ਸੁਟ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਾਲਸ ਗਇ ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ ਆਪ
ਣੇ ਜੀਅ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਭਾਈ ਏਹ ਰੁਪਏ ਮੈਨੂੰ ਰਖਣੇ ਜੋਗ ਨ
ਹੀ ਅਰ ਇਹ ਵਸਤ ਭੀ ਅਜੇਹੀ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸਨੇ ਸਨ ਕਾਦਿਰ ਬਾਮ ਚ
ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਲ ਭੀ ਅਚੰਭੇ ਦਾ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸਦੇ ਉ
ਪਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਮੋਹਮਾਨੀ ਦੇਵਣੀ ਮੁਲ ਬਾਬਿ ਨਾਹੀ ਤਾਂ ਤੇ
ਜਰੂਰ ਇਹ ਲਾਲ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਉਸ ਖਾਵੰਦ ਨੂੰ ਭੀ ਦੇਖ
ਣੇ ਅਰ ਮਿਲਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ ਅਪਰਕੇ ਗੁਲਾਮ ਨੂੰ
ਕਹਿਆ ਅਰੇ ਅਪਰਕ ਤੂੰ ਤੁਰਤ ਜਾਓ ਜੋ ਇਹ ਫਕੀਰ ਮਤ ਕਹੀ ਚ
ਲੇ ਜਾਵਨੀ ਸੋ ਤੂੰ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿੱਧਰੇ ਜਾਵਨੇ ਨਾ ਦੇਵੀਂ ਅਰ ਮੈਂ ਭੀ ਤੇਰੇ ਪ
ਛੇ ਪਿਛੇ ਆਇਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਅਪਰਕ ਗੁਲਾਮ ਤੁਰਤ ਹੀ ਸਾਹਿਰੋਂ ਬਾ
ਹਰ ਨਿਕਲ ਆਇਆ ਸੋ ਜਦ ਆਇਕਰ ਦੇਖੇ ਤਾਂ ਇਕ ਜਿਹੜਾ ਰੁ
ਪਏ ਮੋੜ ਕੇ ਦੇਵਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਸੰਤ ਹੋਰ ਹੈਨ ਅਰ ਦੋਵੇਂ
ਇਕਠੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਪਰਕ ਗੁਲਾਮ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਦੂਰ ਸਏ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬੈਠ ਗਇਆ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਭੁਖ ਨਾਲ ਫਿਤੋ ਹੋਇਆ ਬੈਠਾ ਲਹਿਰਾਂ ਕਰਦਾ

ਹੈ ਪਰ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਭੁਖ ਨੇ
ਸਕੇ ਜੋ ਨੂੰ ਐਸਾ ਦੁਖ ਹੋਇ ਫਿਤੇ
ਆਂਦੈ ਅਰ ਕਲੇ ਜੋ ਨੂੰ ਭੁਖ ਪਈ
ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਕੋਈ ਗਲ ਆਖਣ
ਵੀ ਨਹੀਂ ਅਰ ਤੂੰ ਕਦਾ ਮੂਹੋਂ ਬੋਲ
ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਅਰ ਤਾਂਈ ਬਾ
ਲਾ ਭੁਖ ਕਰ ਕੇ ਹਿਆ ਹੈ ਜੋਜ

ਦਾ ਇਕ ਧਨੀ ਗੁਜਰੀ ਤਾਂ ਸਾਲਸਰਾਇ ਜਵਾਹਰੀ ਭੀ ਆਇਆ ਅਤੇ ਨਾ
ਲ ਰੁਪਏ ਅਰ ਮੇਵਿਆਂ ਨਾਲੇ ਪਕਵਾਨ ਮਿਠਿਆਈ ਬਹੁਤ ਵਸਤੂ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਆਗੇ ਆਣ ਰਖੀਆਂ ਅਤੇ ਸਲਸਰਾਇ ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਗੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹਥ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜਾ
ਹੋਇ ਗਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਆਖਿਆ ਸਾਲਸਰਾਇ ਜੀ ਕਿਉਂ
ਤਾਂ ਸਾਲਸਰਾਇ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੇ ਸਤਿ ਜੀ ਅਰ ਹੇ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਇਹ ਸੰ
ਭੁਖ ਦਾ ਭੂਮ ਅਗਾ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਭੂਮ ਲੇਵਹੁ ਜੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ
ਹੇ ਸਾਲਸਰਾਇ ਜੇ ਕਰ ਜਵਾਹਰ ਵੇਚੀਏ ਤਾਂ ਮਿਹਮਾਨੀ ਖਵਾਈਏ
ਤੇ ਜੇ ਨਾ ਵੇਚੀਏ ਤਾਂ ਮੇਹਮਾਨੀ ਕੋਈ ਨ ਖਵਾਈਏ ਤਾਂ ਸਾਲਸਰਾਇ ਨੇ ਕਹਿ
ਆ ਹੇ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਜੋ ਲਾਲ ਭੂਮ ਕੀ ਹੋਂਦੇ ਉਲਾ
ਲ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਬੜਾ ਬਿਸਮਾਦ ਹੋਇ ਗਇਆ ਹੈਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ
ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਸਬਦ ਕਹਿਆ ॥ ਰਾਗੁ ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਲਾਲੇ ਲ
ਲ ਉਪਾਇਆ ਲਾਲੇ ਲਾਲਾ ਦਿਸੀਨਾ ਲਿਲਾਲੀ ਨੇਤ੍ਰ ਮਾਹਿ ਭੂਜਨੀ
ਜਾਵਿਨਾ ॥੧॥ ਸੁਣਿ ਮੁਲ ਮਜਨ ਵਾਹਰੀ ਅਪ ਵਣਜ ਸ ਪਛਾਣਾ ਤੂੰ
ਲਾਲਨ ਗੋਲਾ ਬਿਨ ਅਪਣੇ ਸਾਹੁ ਜਣਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਇਕ ਪਥਰ
ਮੋਲ ਅਰਨਾ ਮੁਧ ਗਵਾਇਆ ਸੁਧਾ ॥ ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਭੂਤੈ ਅਧ ਹੈ ਮੂਲ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨਬੁਝੈਰਾਹੁ॥੨॥ਮੇਰਾਮੇਰਾਕਰਸੀਰਿਵਿਗੁਤੀਅਤੇਤ੍ਰਿਹਾਕਾਂਈਸਾਖ
ਲਉਪਜੀਅੇਕਲਵਰਤਣਮੇਤਾ॥੩॥ਸੁਣਸਾਲਸਰਾਇਕਬਾਰਤਾਜੇਕਰ
ਸਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਇ॥ਨਾਨਕਏਕਅਰਾਧੀਐਦੂਖਨਲਾਗੈਕੋਇ॥੪॥ਸਾ
ਲਸਰਾਇਜਵਾਹਰੀਨੇਂਇਹਸਬਦਸੁਣਕੇਕਹਿਆਹੇਮਹਾਂਪੁਰਖਜੀ
ਆਪਕਾਨਾਮਕਿਆਹੈਅਰਤੁਮਹੋਤੇਕਉਣਹੋਅਰਤੁਮਕਹਾਂਦੇਸਕ
ਵਨਹੈਅਰਕਿਆਬਰਨਹੈਅਰਹਮਾਰੇਬਡੀਹੈਰਾਨਗੀਲਗਰਹੀਹੈ
ਜੋਕਿਵਹੋਵਨੇਮੈਨੇਖਟਦਰਸਨਦੇਖੇਹਨਪਰਤੁਮਰਾਭੇਖਪਾਇ
ਆਨਹੀਂਜਾਂਦਾਅਰਮੈਂਬਹੁਤਾਬਿਸਮਾਦੁਹੋਇਰਹਿਆਹੋਂਸੋਤੁਮਆ
ਪਹੀਬਤਾਵਹੁਜੀਤਾਂਗੁਰੂਨਾਨਕਜੀਕਹਿਆਸੁਣਸਾਲਸਰਾਇਨਾ
ਮਤੋਹਮਾਰਾਨਾਨਕਨਿਰੰਕਾਰੀਹੈਅਰਹੋਤੇਭੀਨਿਰੰਕਾਰਕੇਹੈਂਅਤੇਨਿਰੰ
ਕਾਰਕੇਹੋਇਸਕੇਹੈਂਅਤੇਭੇਖਭੀਹਮਾਰਾਨਿਰੰਕਾਰੀਹੈਤਾਂਸਾਲਸਰਾਇ
ਨੇਕਹਿਆਹੇਸੰਤਜੀਤੁਮਨਿਰੰਕਾਰਕੇਜਾਣਤੇਹੋਅਰਤੁਮਨੇਨਿਰੰਕਾ
ਰਜੀਕੇਦੇਖਿਆਹੈਤਾਂਗੁਰੂਨਾਨਕਜੀਨੇਂਸਬਦਕਹਿਆ ਰਾਗੁਮਾ
ਰੂਮਹਲਾ੧॥ਬਿਮਲਮਝਾਰਿਬਸਸਿਨਿਰਮਲਜਲਪਦਮਨਿਜਾ
ਵਲਰੇ॥ਪਦਮਨਿਜਾਵਲਜਲਰਸਸੰਗਤਿਸੰਗਿਦੋਖਨਹੀਰੇ॥੧॥ਦਾ
ਦਰਤੂਕਬਹਿਨਜਾਨਸਿਰੇ॥ਭਖਸਿਸਿਬਾਲੁਬਸਸਿਨਿਰਮਲਜਲ
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁਨਲਖਸਿਰੇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਬਸੁਜਲੁਨਿਤਨਵਸਤਅਲੀ
ਅਲਮੇਰਚਚਾਗੁਨਰੇ॥ਚੰਦਕੁਮੁਦਨੀਦੂਰਹੁਨਿਵਸਸਿਅਨਭਉਕਾ
ਰਨਿਰੇ॥ਅੰਮ੍ਰਿਤਖੰਡੁਦੂਧਿਮਧੁਸੰਚਸਿਤੂਬਨਚਾਤੁਰਰੇ॥ਅਪਨਾ
ਆਪੁਤੂਕਬਹੂਨਛੋਡਸਿਪਿਸਨਪ੍ਰੀਤਿਜਿਉਰੇ॥੩॥ਪੰਡਿਤਸੰਗਿ
ਵਸਹਿਜਨਮੂਰਖਆਗਮਸਾਸਸੁਨੇ॥ਅਪਨਾਂਆਪੁਤੂਕਬਹੂ
ਨਛੋਡਸਿਸੁਆਨਪੂਛਿਜਿਉਰੇ॥੪॥ਇਕਿਪਾਖੰਡੀਨਾਮਿਨਰਾਚਹਿ
ਇਕਿਹਰਿਹਰਿਚਰਣੀਰੇ॥ਪੂਰਬਿਲਿਖਿਆਪਾਵਸਿਨਾਨਕਰਸ
ਨਾਨਾਮੁਜਪਿਰੇ॥੫॥੧॥ ਜਾਂ ਏਹ ਸਬਦ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਜਵਾਹ

੨੫੬ ਤੀਨੇ ਹਥ ਜੋੜਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜੀ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੇਰੇ ਤ
ਈਂ ਆਪਣੂ ਉਪਦੇਸ ਕਰਕੇ ਨਿਹਾਲ ਕਰੋ ਜੀ ਅਰ ਆਪਣੇ ਰੂਪ ਦੇ ਲੇਵੋ ਤਾਂ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਤੇ ਸਾਲਸ ਰਾਇ ਏਹ ਰੂਪ ਏਸ ਤੇ ਕਿਸੇ ਕੀਮ
ਤ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਕਿ ਇਹ ਤੁਸਾਨੂੰ ਹੀ ਖਪਣੇ ਮਿਲੇ ਹਨ ਅਰ ਤੁਸਾਨੂੰ ਹੀ ਸੋਭਦੇ
ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅਤੀਤ ਫਕੀਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਜਵਾਹਰੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਤੇ ਗ
ਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਜੀ ਇਹ ਸੋਦਾ ਪਕਵਾਨ ਤਾਂ ਅਛੋਹ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅੰ
ਗੀਕਾਰ ਕਰਨੇ ਨਹੀਂ ਅਰ ਮਰਦਾਨਾ ਮੂਹੋਂ ਬੋਲੇ ਨਹੀਂ ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਆਖੇ ਕਿ
ਦੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਪਕਵਾਨ ਲੇਵੈਂ ਤਦ ਹੀ ਭੁਲਾਵੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਮੈਂ ਘਰਾ ਭੁਖਾ
ਹਾਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਵਿਚ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ॥ ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ
੧॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਕਵਾਨ ਸੋ ਭੋਜਨ ਕਰੀ ਇਤੁ ਸਰੀਰਿ ਚਾਪੂਰੀ॥ ਮਹਿਆ ਦੀਰ
ਸਨਾਰ ਸਕ ਸੇਵਕ ਲੈ ਤਾਂ ਮਨ ਰਹੇ ਹਜੂਰੀ॥੧॥ ਸੁਣਿ ਭਾਈ ਤੂੰ ਸਾਲਸ
ਸੋ ਰਾਸ ਸਮਝਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾਂ ਹੋਇ ਨਿਬੇਰਾ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਸੋਦਾ ਮਿਲਦ
ਤੁ ਮਰਾਕੁ ਹੀ ਐਸਤ ਕੇ ਬਣੀਜੇ ਨਹੀ॥ ਖਵਣ ਖਾਇ ਅਮਪਾਵੈ ਸੇਵੀ ਜਬ
ਖਤੇ ਮਨੂ ਆਸੇਰਹੋ॥੨॥ ਏਹ ਸਬਦ ਸੁਣਕੇ ਅਧਰਕਾ ਗੁਲਾਮ ਸ
ਲਸਰਾਇ ਨਾਲੇ ਅਗੇ ਤ੍ਰਾਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਚਰਨੀ ਜਾਇ ਪਿਆ ਅਤੇ ਗੁ
ਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅਧਰਕੇ ਗੁਲਾਮ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ ਤਾਂ ਫੇਰ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਸਬਦ ਦੀ ਪੌੜੀ ਆਖੀ॥ ਉਤਮ ਜਨੁ ਮਨ ਗਾਇਣ ਕਰੇ
ਆਹਿ ਨੀਚ ਨ ਗਾਇ ਦਪਾਇਆ॥ ਲੋਭੁ ਲਹਿਰ ਤੇ ਸੋਈ ਛੂਟੈ ਜੋ ਸਾਧ
ਸਿਕਾਰ ਗੁਨ ਗਾਇਆ॥੩॥ ਸੁਨਿ ਸਾਲਸ ਸਾਹਿਬੁ ਗੋਲਾਤਵਾਂ ਆਪਨ
ਇਨ ਮਾਨਾ॥ ਨਾਨਕ ਭਗਤਾਂ ਸੀਗੀ ਮਿਲਾਇਆ ਉਰੇ ਪੂਰਣ ਹੋਗਾ
॥੪॥੧॥ ਤਾਂ ਸਾਲਸ ਰਾਇ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਰ ਹਥ ਜੋੜਕੇ ਅਸੀ
ਨਗੀਂਦੇ ਸਾਥ ਕਹਿਆ ਕਿ ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੇਰੀ ਭਗਤਿ ਕਰੋ ਜੀ ਅਰ ਆ
ਪਣੇ ਸਾਥੀ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬਲਾਇ ਵਿਚੋਂ ਕਢੋ ਜੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਸੁਣ ਸਾਲਸ ਰਾਇ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਰਕੇ ਗੁਲਾਮ ਦੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੋਤ੍ਰੇ ਫਨੇ ਪਉਤ੍ਰ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਗਤਿ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਸਾਲਸਰਾਇ ਕਹਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਧਰਕਾ ਤਾਂ ਸਾਧ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਖਹੁ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੁਤੇ ਦੀ ਪੈ

ਰੀ ਪਵਾਂ ਗਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਾਲਸਰਾਇ ਉਪਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੇ ਸਾਲਸਰਾਇ ਤੂੰ ਕਰਤਾਰੁ ਅਗੇ ਮਥਾ ਟੇਕ ਤਾਂ ਸਾਲਸਰਾਇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਉਪਰ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਨੇ ਸਿਰ ਥੀਂ ਸਾਲਸਰਾਇ ਨੂੰ ਅੰਗੋਛਾ ਲਾਹਿ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੇ ਸਾਲਸਰਾਇ ਇਹ ਅੰਗੋਛਾ ਸਿਰ ਤੇ ਬੰਨ ਲੈ ਤਾਂ ਸਾਲਸਰਾਇ ਨੇ ਅੰਗੋਛਾ ਸਿਰ ਤੇ ਬੰਨ ਲੀਤਾ ਅਰ ਸਿਰ ਤੇ ਬੰਨਣ ਸਾਥੀ ਸਾਲਸਰਾਇ ਦੇ ਕਪਾਟ ਖੁਲ ਗਏ ਅਰ ਸਾਲਸਰਾਇ ਦਾ ਹੀਰੇ ਰੋਸਨੀ ਹੋਇ ਗਇਆ ਤਾਂ ਸਾਲਸਰਾਇ ਦੇ ਪਰਥਾਇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਸਬਦ ਕੀਤਾ ॥ ॥ਸਬਦ॥ ॥ਸਤਿਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਨਾਮ ਕਾ ਦੇਨੇ ਖੋਲ ਕਪਾਟਾ ਏਕ ਜੇ ਵਣਜ ਵਣਜੀਆ ਬਹੁ ਰੰਗੀਆ ਵੈਪਾਰਾ ॥੧॥ ॥ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪੂਰਾ ਬਚਨਾਂ ਕਾ ਸੂਰਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਗਮ ਨਿਗਮ ਦਿਖਾਵਤਾ ਖੋਲ੍ਹਿਨੇ ਕਪਾਟ ਅਨੰਤਾ ਵਣਜਾਰਾ ਜਗ ਸਗਲ ਹੈ ਸਾਹੁ ਏਕ ਭਗਵੰਤਾ ॥੨॥ ਵਣਜ ਜਗ ਸਾਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਾਰਨਾ ਆ ਅਣਪਾਰਿ ਕਪੁਨਿ ਲਗ ਰਹੇ ਸੋ ਦੀਆ ਅਵੇਕਾ ॥੩॥ ਸਾਲਸ ਬਿਨਵੈ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣ ਸੇਵਕ ਕਰਤਾਰਾ ਕਰ ਕਿਰਪਾ ਉਤਾਰ ਪੈਰ ਨਿਰੰਗੀਆ ਪਾਰਾ ॥੪॥੧॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਸਬਦ ਹੋਰ ਕ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਣਿਆ॥ ॥ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲ ਮਹਲਾ ੧॥ ॥ਗੁਰਮੁਖ ਕਾ ਸਬਦ
ਨਿਧਾਨ ਹੈ ਮਨਮੁਖ ਆਵਣ ਜਾਵਣਾ॥ ਸਭ ਖਜੂਨੀ ਭੂਰ ਮਾਇਆ ਅੰਦਰ
ਮਾਵੈਂ ਗਾਭ ਉਣਾ॥੧॥ ਤੇਰਾ ਨਿਰਮਲ ਹੀਰਾ ਨਾਮੁ ਹੈ ਕੋਈ ਪਰਖੇਗਾ
ਪਰਖਣਹਾਰਾ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਬੇਦੀ ਅਤਿ ਨ ਜਾਣਿਆਂ ਪੜ੍ਹਿ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੇਰੀ
ਵਡਿਆਈ ਬੇੜਾ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਤਿਰਾਣੇ ਉਤਰੇ ਪਾਰਾ॥੨॥ ਅਦ੍ਰਿਸ਼
ਟੇ ਸਚ ਕੇ ਦੇਖਣ ਵਿਚੋਂ ਵਿਨਾਸਾ॥ ਜਿਨਿ ਜੋਇਉ ਨ ਜਾਰਿ ਦੇਖੀਐ ਸੋਭ
ਇਦਿਨ ਹੈ ਵਾਸਾ॥੩॥ ਕੀਚਨ ਕੀਚਨ ਗੋਇਆ ਆਜਨਕ ਧਰੇਅ ਪਾਗਾ
ਜੈਦਾ ਖੁਲਿਆ ਕੇ ਠਹਿਰੀ ਜਨ ਨਾਨਕ ਧਰਮ ਦੁਆਰਾ॥੪॥੧॥ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਧਰਕੇ ਗੁਲਾਮ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਾਲਸਰਾਇ ਨੂੰ ਬਿਸਤਰ ਪੂਰ
ਵਿਚ ਸਿਖ
ਦੁਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਜੀ
ਅਤੇ ਆਖਿ
ਸਲਸਰਾਇ
ਤੂੰ ਮੰਜੀ ਤੇਤ
ਮੰਜੀ ਅਤੇ
ਚਹੁੰਦੇ ਗੀ

ਕੀਤਾ ਅਰ
ਬਹਾਇਆ
ਆਖਿਆ
ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ
ਨਾ ਚਿਰ ਤੇਰੀ
ਜਦ ਤੇਰੀ ਦੇ
ਤਾਂ ਅਧਰਕ
ਗੁਲਾਮ ਬਹੇਗਾ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਤੇਰੀ ਔਲਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਮਨਗੀ ਅਰ ਨਾ ਹਾਸੂ
ਨ ਭੁਾਈ ਪਹਿਲੇ ਮੰਜੀ ਤਾਂ ਇਸੇ ਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸਾਂ ਤੇਰਾ ਭੁਰ ਰਖਿਆ
ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਿਸ ਦੀ ਸੂਤ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਤੂੰ ਸਾਹਿਬ ਹੈਂ ਅਤੇ ਦਿਨ ਥੋੜੀ
ਥੋੜੇ ਹੀ ਆਇ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇਰੀ ਦੇਹ ਛੁਟਣ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਜੋ ਦੋਇ ਵਰੇ ਤੇ
ਸਤ ਮਹੀਨੇ ਤੈਂ ਜੀਵਣਾ ਹੈ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਪਹਿਲੇ ਤੈਨੂੰ ਮੰਜੀ ਬਿਠਾ
ਇਆ ਹੈ ਅਰ ਅਧਰਕੇ ਦੇ ਚਿਤ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕਾਈ ਨਹੀਂ ਪਰ ਹੁਕਮ ਨਿ
ਰੰਕਾਰ ਜੀ ਦਾ ਏਵੇਂ ਹੀ ਆਹਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੋਇ ਵਰੇ ਅਤੇ ਸਤ
ਮਹੀਨੇ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਉਥੇ ਹੀ ਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨੇਣ ਆਏ ਤੇ ਅਰੁ ਉਦਾਸੀ ਹੋਇ ਨਿਕਲੇ ਹੋ ਸੋ ਜਾਂ ਇਹ ਗਲ ਮਰਦਾ
ਨੇ ਆਖੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਹੱਸੇ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜੀਅ ਵਿਚ ਏ
ਸਾ ਵਿਚਾਰਹਿ ਅਰ ਆਖਹਿ ਦੇਖੋ ਦੇਸ ਨੂੰ ਮਦੀਆਂ ਗਲਾਂ ਜੋ ਮਨ
ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਨਹੀਂ ਛਡਦਾ ਪਰ ਮੂਹੋਂ ਝੂਠ ਆਖੇਂ ਨਾਹੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉ
ਪਕਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸਾਲਸ ਸਰਾਇ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਹ ਲਾਲ ਆਪਦਾ ਹੈ
ਅਰ ਇਹ ਮਾਇਆ ਭੀ ਆਪਣੀ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਲੇਵੋ ਜੀ ਅ
ਰ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਮੇਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਜੋ ਜਵਾਹਰ ਹੈਸੀ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਸੰਤਨ ਦੀ
ਜੋਤ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਹੇ ਸਾਲਸ ਸਰਾਇ
ਇਹ ਲਾਲ ਭੀ ਤੁਸੀਂ ਰਖੋ ਕਯੋਂ ਕਿ ਨਵਾਸੀ ਦਸਾਂ ਜਾਂ ਪਾਹਿੰਗੇ
ਤਦ ਅਸੀ ਲੈ ਲਵਾਂਗੇ ਏਹ ਬਾਰਤਾ ਕਹੀ ਅਤੇ ਜਦ ਦੋਇ ਬਰਸ ਅਤੇ
ਸਤ ਮਹੀਨੇ ਪੂਰੇ ਹੋਇ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਲਸ ਸਰਾਇ ਦੀ ਦੇਹ ਛੁਟੀ ਅਰ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਧਰਕੇ ਗੁਲਾਮ ਨੂੰ ਮੰਜੀ ਤੇ ਬਹਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪ
ਵਿਦਾ ਲੀਤੀ ਅਰ ਉਥੋਂ ਬਾਬਾ ਬੀਕਾਨੇਰ ਨੂੰ ਆਏ ਤਾਂ ਅਗੇ ਸਰੇਵੜੇ
ਉਥੋਂ ਦੇ ਪੂਜ ਸਨ ਅਰ ਰਾਜਾ ਜੋ ਉਥੋਂ ਦਾ ਸੀ ਸੋ ਸਰੇਵੜਿਆਂ ਦਾ
ਸਿਖ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਇਸਨਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕੀ ਕਾ
ਰਣ ਹੈ ਕਯੋਂ ਕਿ ਜੀਂਦਿਆਂ ਅਰ ਮੋਇਆਂ ਨੂੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਜਲ ਦੇ ਇਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਜੀਵ ਮਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਅ
ਗਨ ਬਾਲਨ ਕਰਕੇ ਭੀ ਜੀਵ ਮਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜੀ
ਵਾਂ ਕੇ ਮਾਰਣ ਅਰ ਜੀਵਾਲਣ ਵਾਲਾ ਈਸਰ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਸਕਉ ਉ
ਹ ਮਾਰਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੀਵਾਲ ਕੋਈ ਨਹੀ ਸਕਤਾ ਅਰ ਜੇ ਸੋ ਕੇ ਜੀਵਾਵ
ਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕਉ ਮਾਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਸਕਤਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਮਾਝ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿਚ
ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ ॥ ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਸਿਰ ਖੋਹਾਇ ਪੀਅਹਿ ਮ
ਲਵਾਣੀ ਜੂਠਾ ਮੰਗਿ ਮੰਗਿ ਖਾਹੀ ॥ ਫੋਲਿ ਫਦੀਹਤਿ ਮੁਹਿ ਲੈਨਿ ਭੜਾ
ਸਾ ਪਾਣੀ ਦੇਖਿ ਸਗਾਹੀ ॥ ਭੇਡਾ ਵਾਗੀ ਸਿਰੁ ਖੋਹਾਇਨਿ ਭਰੀਅਨਿ ਹਥ ਸੁਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੀਆਆਊਪੀਊਕਿਰਤਿਗਵਾਇਨਿਟਬਰਰੋਵਨਿਧਾਹੀ॥ਓਨੀਪਿੰਡੁਨ
ਪਤਲਕਿਰਿਆਨਦੀਵਾਮੁਏਕਿਥਾਊਪਾਹੀ॥ਅਠਸਠਿਤੀਰਥ
ਦੇਨਿਨਢੋਈਬ੍ਰਹਮਣਅੰਨੁਨਖਾਹੀ॥ਸਦਾਕੁਚੀਲਰਹਹਿਦਿਨੁ
ਰਾਤੀਮਥੈਟਿਕੇਨਾਹੀ॥ਝੁੰਡੀਪਾਇਬਹਨਿਨਿਤਿਮਰਣੈਦੜਿਦੀਬਾ
ਣਿਨਜਾਹੀ॥ਲਕੀਕਾਸੇਹਥੀਫੁੰਮਣਅਗੋਪਿਛੀਜਾਹੀ॥ਨਾਓਇ
ਜੋਗੀਨਾਓਇਜੰਗਮਨਾਓਇਕਾਜੀਮੁੰਲਾ॥ਦਯਿਵਿਗੋਏਫਿਰਹਿਵਿ
ਗੁਤੇਫਿਟਾਵਤੈਗਲਾ॥ਜੀਆਂਮਾਰਜੀਵਾਲੇਸੋਈਅਵਰੁਨਕੋਈਰਖੈ॥
ਦਾਨਹੁਤੈਇਸਨਾਨਹੁਵੰਜੈਭਸੁਪਈਸਿਰਖੁਥੈ॥ਪਾਣੀਵਿਚਹੁਰਤ
ਨਉਪੰਨੇਮੇਰੁਕੀਆਮਧਾਣੀ॥ਅਠਿਸਠਿਤੀਰਥਦੇਵੀਥਾਪੇਪੁਰ
ਬੀਲਗੈਬਾਣੀ॥ਨਾਇਨਿਵਾਜਾਨਾਤੈਪੂਜਾਨਾਵਨਿਸਦਾਸੁਜਾਣੀ॥
ਮੁਇਆਂਜੀਵਦਿਆਂਗਤਿਹੋਵੈਜਾਂਸਿਰਪਾਈਐਪਾਣੀ॥ਨਾਨਕ
ਸਿਰਖੁਥੈਸੈਤਾਨੀਏਨਾਂਗਲਨਭਾਣੀ॥ਵੁਠੈਹੋਇਐਹੋਇਬਿਲਾ
ਵਲੁਜੀਆਂਜੁਗਤਿਸਮਾਣੀ॥ਵੁਠੈਅੰਨੁਕਮਾਦੁਕਪਾਹਾਸਭਸੈਪੜ
ਦਾਹੋਵੈ॥ਵੁਠੈਘਾਹੁਚਰਹਿਨਿਤਿਸੁਰਹੀਸਾਧਨਦਹੀਵਿਲੋਵੈ॥ਤਿ
ਤੁਘਿਇਹੋਮਜਗਸਦਪੂਜਾਪਇਐਕਾਰਜਸੋਹੈ॥ਗੁਰੂਸਮੁੰਦ
ਨਦੀਆਂਸਭਿਸਿਖੀਨਾਤੈਜਿਸੁਵਡਿਆਈ॥ਨਾਨਕਜੇਸਿਰਖੁਥੇਨਾ
ਵਨਿਨਾਹੀਤਾਂਸਤਚਟੇਸਿਰਿਛਾਈ॥੧॥ ਅਤਿ ਸਰਲ ਪਰਮਾਰ
ਥ॥ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਬੋਧ ਹੈ ਸੋ ਸਿਰ
ਖੁਹਾਇੰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਮੈਲਾ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੂਠਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਮੰਗ ਖਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਆਪਣੇ ਵਿਸਟਾ ਨੂੰ ਫੋਲਕੇ ਭੁਣਕਾਂ ਲੈਂਦੇ ਹ
ਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇਖਕੇ ਸੰਗਦੇ ਹਨ ਅਰ ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈ ਸਿਰ ਖੁ
ਹਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸੁਆਹ ਨਾਲ ਹਥ ਭਰਕੇ ਸਿਰ ਤੇ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਅ
ਰ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਰਮ ਛਡਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਟਬਰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਧਾਹਾਂ ਮਾ
ਰ ਰੋਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਘਰ ਨਹੀਂ ਪਕਾਂਵਦੇ ਅਰ ਮੁਇਆਂ ਦੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਿਛੇ ਪਿੰਡ ਪਤਲ ਨਹੀ ਕਰਦੇ ਅਰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋ ਜਾਣੇ ਮੁਇਆਂ ਕਿ
ਥੇ ਜਾਇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਅਰ ਅਠ ਸਠ ਤੀਰਥ ਭੀ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਨ ਨਹੀਂ ਦੇ
ਦੇ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਭੀ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਅਰ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇਸਨਾ
ਨ ਨਹੀ ਕਰਦੇ ਅਰ ਸਦਾ ਕੁਚੀਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਮਥੇ ਮੇਂ ਟਿਕਾ ਭੀ ਨ
ਹੀਂ ਰਖਦੇ ਅਰ ਝੂੰਗੀ ਪਾਇਕੇ ਸਿਆਪੇ ਵਾਂਗੂ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਅਰ ਦਰਗਹੀ
ਵਾਨ ਨਹੀਂ ਜਾਤੇ ਅਰ ਲੱਕ ਨਾਲ ਕਾਸੇ ਬਧੇ ਹੋਏ ਅਰ ਹਥ ਵਿਚ ਛੁਮਣ
ਅਰ ਅਗਲੇ ਛੁਮਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਝਾੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛੇ ਉਸਦੇ ਸਭ ਚ
ਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਨਾ ਓਹ ਜੋਗੀ ਨਾ ਓਹ ਜੰਗਮ ਅਤੇ ਨਾ ਕਾਜੀ ਹੈਨ ਅਤੇ
ਨਾ ਮੁਲਾਂ ਹੈਨ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਵਿਗੋਏ ਹੋਏ ਵਿਗੁਤੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਜੈਸੇ ਟਿ
ਠਿਡੇ ਦੇ ਗਲੇ ਮੇਂ ਅਤੇ ਘੋੜਿਆਂ ਮੇਂ ਜੋ ਏਕ ਭੀ ਬਦਨ ਦਾ ਰੋਗ ਵੜਤਾ ਹੈ
ਤੋ ਸਭ ਕੇ ਓਹੀ ਰੋਗ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਭੀ
ਫਿਰੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਅਨੀਸਰ ਵਾਦੀ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈਂ॥ ਅਰ ਜੋ ਕੋਈ ਕਰੇ ਕਿ ਉਨਾਂ
ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੀ ਹੈ ਸੋ ਜੀਆਂ ਕੀ ਕਲਿਆਣ ਵਾਸਤੇ ਕਹਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਉਨਾਂ
ਕੇ ਮਿਲੇਗਾ ਸੋ ਭੀ ਫਿਰ ਜਾਵੈਗਾ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਅੰਧਾ ਹੋਵੈ ਅਤੇ ਅਗੇ ਖੂਹ ਹੋ
ਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਣ ਧਰਮ ਹੈ ਸੋ ਜਗਤ ਅੰਧਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਅਨੀਸਰ ਕੇ
ਮਿਲਕੇ ਅਨੀਸਰ ਵਾਦੀ ਨਹੀ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ॥ ਅਰ ਅਠ ਸਠ ਤੀਰਥ
ਮੇਂ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਰਬੀਆਂ ਉਥੇ ਲਗੀਆਂ ਹੋਨ
ਅਰ ਨਾਇਕੇ ਪੂਜਾ ਭੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਮਾਜ ਭੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਸੁ
ਜਾਨ ਹਨ ਸੋ ਸਦਾ ਇਸਨਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਆਖਦੇ ਹੈਨ
ਕਿ ਓਹ ਸਿਰ ਖੁਥੇ ਸੈਤਾਨ ਹੈਨ ਸੋ ਓਹ ਭਲਾ ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀ ਭੁੰਦੀ
ਅਰ ਮੇਘ ਦੇ ਵਰਸਿਆਂ ਸਭਸ ਨੂੰ ਖਿੜਵਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਬਨਾਸ
ਪਤੀ ਹਰੀ ਹੋ ਆਂਵਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੀਅ ਜੰਤ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ
ਮੇਘ ਵਰਸਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅੰਨ ਕਪਾਹ ਸਭਸੇ ਨੂੰ ਪੜਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸੇ
ਦੇਖਕੇ ਅਰ ਗਊਆਂ ਘਾਸ ਚਰਤੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਦ

ਗੀ ਵਿਛੋੜੇ ਮਖਣ ਕਢਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤਿਸ ਨਾਲ ਸਭੁ ਜਗ ਅਹਾਰ ਹੈ ਮਕਰਦੇ
ਹਨ ਅਰ ਸਭੁ ਕਾਰਜ ਜਗਤ ਦਾ ਸੋਭਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਸਭ
ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਹੈਂ ਅਤੇ ਸਿਖ ਨਦੀਆਂ ਤੇ ਤਲਾਵ ਹੈਂ ਅਰ ਟਹਿਲੀ
ਏ ਖੂਹ ਤੇ ਬਾਵਲੀਆਂ ਹੈਨ ਅਬ ਵਹ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਬਚਨ ਸਮਾਨ ਸਰੋਵਰ
ਹੈਨ ਅਰ ਸਿਖੋਂ ਕਾ ਸੰਗਮ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਨਦੀਆਂ ਤਲਾਵ ਖੂਹ ਵਤ ਹੈਨ ਸੋ
ਜੈਸੇ ਜਲ ਕੇ ਇਸਨਾਨ ਕਰ ਸਰੀਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸਬਦ ਕੇ
ਗਿਆਨ ਕਰ ਮਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਜਲ ਕੇ ਇਸਨਾਨ ਕੀ ਜੋ ਵ
ਡਿਆਈ ਹੈ ਸੋ ਜਗਤ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਪਰਮੇ
ਸਰ ਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਸਿਖ ਖੂਬੇ ਹਨ ਸੋ ਇਸਨਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਰ ਸ
ਬਦ ਨਹੀ ਸੁਣਦੇ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸਤ ਚਟੇ ਛਾਈ ਦੇ ਪਵਨਗੇ ਸੋ
ਜਦ ਇਹ ਬਚਨ ਬਾਬੇ ਕਹੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਸਰੋਵਰ ਉਠ ਗਏ ਅਰ ਇਕ ਸ
ਰੋਵਰ ਚਰਨ ਤੇ ਡਿਗ ਪਾਇਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੀ ਮੈਂ ਇਸਨਾਨ ਭੀ
ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਈਸਰ ਨੂੰ ਭੀ ਮੰਨਾਂਗਾ ਅਰ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਟਹਿਲ ਭੀ ਕਰਾਂ
ਗਾ ਪਰ ਬਹੁਤ ਤ੍ਰੇਖ ਉਨਾਂ ਦਾ ਰਖਾਂਗਾ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜੋ ਤ੍ਰੇਖ
ਉਨਾਂ ਦਾ ਦੂਰ ਕਰੇਂਗਾ ਅਤੇ ਈਸਰ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰੇਂਗਾ
ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਭੀ ਉਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਉਥੇ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕੇ ਦਿਪਾਲਪੁਰ
ਨੂੰ ਆਇਆ ਅਰ ਉਥੇ ਇਕ ਸੰਨਿਆਸੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਸੋ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿ
ਹਦਰ ਸ੍ਰਾਪ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਥੇ ਗਏ ਤੇ
ਅਰ ਸੰਨਿਆਸੀ ਪਾਸ ਆ ਡੇਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਸੰਨਿ
ਆਸ ਦਾ ਧਰਮ ਕਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਘਰ ਬਾਰ ਛਡਣਾ ਅਰ ਸ
ਰੀਰ ਦੇ ਰਸ ਛਡਣੇ ਅਰ ਤ੍ਰੈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੋ ਦੇਗੀ ਸੰਨਿਆਸ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ
ਬੋਲਿਆ ਜਉ ਲਗ ਆਸਾ ਕਾ ਬੰਧਨ ਨਾ ਪੜੈ ਹੈ ਤਉ ਲਗ ਸੰਨਿਆ
ਸ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਅਤੇ ਜਬ ਕਿ ਦੇਵੀਆਂ ਵਾਸਨਾ ਖੇ ਹੋਵੈਂ ਤਉ ਸੰਨਿਆ
ਸੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਅਸੀਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਉਦਾਸੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਉਦਾਸ ਦਾ ਕੀ ਧਰਮ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜ
ਗਤ ਦੀ ਵਰਤਣ ਸਭ ਰਖਣੀ ਅਰ ਆਪ ਧੀਨ ਨ ਜਾਣਨੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ
ਜਾਣਨੀ ਅਰ ਜਾਗਿਆ ਸਾ ਸਦਾ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੀ ਰਖਣੀ ਅਰ ਜੇ ਜਗਿਆ
ਸੀ ਏਕਲਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕਾ ਨਾਮ ਸਿਖ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸਦਾ ਪਰਮੇਸ
ਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਹਿਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਦੋਇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤੋ ਆਪਸ ਮੈਂ ਪਿਰ
ਰਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਤੀਨ ਚਾ
ਰ ਇਕਠੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਕੀ ਕਥਾ ਅਰ ਕੀਰਤਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਓ
ਹ ਗੁਰਮੁਖ ਗੁਰੂ ਕਾ ਰੂਪ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਪਰ ਸੰਨਿਆਸੀ ਏਕਲਾ ਹੀ ਭੁਲਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਜੇ ਦੂਸਰਾ ਕੋਈ ਉਸ ਕੇ ਸਾਥ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਗਰ ਸਤੀ ਕਰੀਤਾ
ਹੈ ਅਰ ਸਦਾ ਬ੍ਰਤੀਆਂ ਕੇ ਧਰਾਂ ਕੇ ਸੋਧਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਤੀਨ ਚਾਰ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤੋ
ਕੁਟੰਬੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਖਾਵਣ ਅਰ ਪੀਵਣ ਕਰ ਪਰਮੇਸਰ ਭੁਲ ਜਾਤਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਉਸ ਸੰਨਿਆਸੀ ਨੇ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਉਬੇ
ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਤਲਵੰਡੀ ਦੇ ਬਨ ਵਿਚ ਆਇ ਬੈਠੇ
ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਜੀ ਮੈਂ ਘਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਆਵਾਂ ਤਾਂ ਬਚਨ
ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਅਜੇ ਤੇਰਾ ਮੋਹ ਤੁਟਾ ਨਹੀ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿ Back at Talwandi
ਆ ਜੀ ਤੂ ਸਾਡੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਨੇ ਸਨੇ ਮੋਹ ਟੁਟ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋ
ਇਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਜਾਹਿ ਪਰ ਸਾਡੇ ਘਰ ਖਬਰ ਨਾ ਕਰੇ ਜੋ ਬਾਬਾ ਬਾ
ਹਰ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਜੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਭੀ ਕੁਛ ਹੋ
ਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚੀ ਦੇਵਾਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਨਾਂ ਦੀ ਭੀ ਤੇ
ਰੀ ਭੀ ਵਾਹਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ ਜੀ ਮੇਰੇ ਪ
ਸ ਕੁਛ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੁਠ ਰੋੜਾਂ ਦੀ ਪਲੇ ਬੰਨ ਕੇ ਲੈ ਜਾ
ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਰੋੜਾਂ ਦੀ ਮੁਠ ਪਲੇ ਬੰਨੀ ਸਈ ਸੋ ਜਬ ਘਰ ਗਇਆ
ਤਬ ਸਭੇ ਘਰ ਦੇ ਆਇ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਜਾਂ ਪਲਾ ਖੋਲੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸੁਇਨੇ
ਦੇ ਰੋੜੇ ਬਨ ਗਏ ਸੋ ਓਹਿ ਆਪ ਨੇ ਘਰ ਦਿਤੇ ਤਾਂ ਕਨੂ ਸੁਣਿਆਂ ਕਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮਰਦਾਨਾ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਭੀ ਆਇਆ ਹੋਵੇ ਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰੀਆ ਕਿ ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਘਰ ਪੁਛਣ ਚਲੀਏ ਸੋ ਇਹ ਵਿਚਾਰਕੇ ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਅਰ ਮਰਦਾਨੇ ਪੋਸੋਂ ਪੁਛਿਆ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਬਾਬਾ ਜੀ ਇਸ ਦੇਸ ਆਏ ਹਨ ਪਰ ਕਿਆ ਜਾਣੀਏ ਕਿਧਰੋਂ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਕਲੂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਆਪ ਜਾਵੈਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਸਦੀ ਚਲੀ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਿਆ ਜਾਣੀਏ ਕਿਥੇ ਹੋਵਨਗੇ ਪਰ ਤਿਥੇ ਵੀ ਖਬਰ ਲੈਕਰ ਬਾਲਾ ਸੰਧੂਆ ਹੈ ਗਾ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਫੇਰ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਭੂਗਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਉਪਦੇਸ ਸਭ ਘਰ ਜਾਕੇ ਦੇਣਾ ਕਿ ਜੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨੇ ਨੰਦ ਆਦਿਕ ਗੋਪਾਂ ਨੂੰ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇਇਕੇ ਅਤੇ ਫੇਰ ਗੀਆਨ ਆਨ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਸੀ ਤੈਸੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਛੋੜਿਆ ਹੈ॥ ਸੋ ਫੇਰ ਗਿ ਆਨ ਦ੍ਰਿੜਾਵਾਂਗਾ ਅਰ ਚਾਰ ਦਿਸਾਂ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਕਰਆਵੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਚਾਰ ਦਿਸਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਸੁਣਕੇ ਮਬਾ ਰੋਇਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਕੁਛ ਹਿ ਕਰਨਗੇ ਸੋ ਹਮਰੇ ਭਲੇ ਦੀ ਹੀ ਗਲ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਵਿਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬਾਲਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਉਠ ਤੁਰੇ ਅਰ

ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਢੂੰਹ
ਕਿਆ ਤਾਂ ਬਾ
ਲਿਆ ਤੂੰ ਅ
ਜੇਂਗਾ ਕਿ ਘਰ
ਬੇ ਨੂੰ ਬਾਲੇ ਕ
ਅਗੇ ਹੀ ਤੂੰਨਾ
ਨਾਲ ਜਾਹੀਗੀ

ਆਇ ਮਰਦਾਨੇ
ਨੇ ਹੋਇਆ ਬ
ਬੇ ਨੇ ਨਾਲ ਚ
ਜਾਵੇਂਗਾ ਤਾਂ ਬਾ
ਹਿਆ ਜੀ ਮੈਂ
ਤਾਂ ਮੈ ਤੁਆਤੇ
ਇਆ ਤਾਂ ਬ

ਚਾਨੇ ਹੋਇਆ ਬਾਲਿਆ ਹੁਣ ਉਤਰ ਦਿਸਾ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਕਰ ਆਈਏ ਤਾਂ ਬਾਲਾ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਬਾਬੇ ਨਾਲ ਦੋਵੈ ਚਲੇ ਸੋ ਜਾਂ ਲਾਹੌਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਏ ਤਾਂ ਕਸਾਈਪੁਰ ਦੇ ਵਿਚ ਆਇ ਖੜੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਸਵਾ ਪਹਿਰ ਦਿਨ ਚ
ੜੇ ਤੀਕਰ ਗਊ ਵਧ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮ:੧ ਗਲਿਹੁ ਸਰ
ਜ ਹਥੁ ਕਰਹੁ ਸਵਾ ਪਹਰੁ ॥ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਭਾਈ ਬਾਲਿਆ ਤੇ ਮਰ
ਦਾਨਿਆਂ ਅਸੀ ਲਊ ਦੀ ਨਗਰੀ ਜਾਣਕੇ ਏਥੇ ਆਏ ਸਾਂ ॥ ਪਰ ਏ
ਥੇ ਮਲੇਛਾਂ ਦਾ ਜੋ ਰਾਜ ਹੈ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸਵਾ ਪਹਿਰ ਤੀਕਰ ਜਹਰ ਕਹ
ਰੁ ਵਸਦਾ ਰਹਿਆ ਹੈ ਸੋ ਅਸੀਂ ਦਸਵਾਂ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਕੇ ਮਲੇਛਾਂ ਦਾ ਨਾ
ਸ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਤਦ ਭੀ ਧਰਮ ਦਾ ਰਾਜ ਕਰਾਂਗੇ ਸੋ ਅਬ ਚਲੋ ਰਾਈ ਤ੍ਰਿਪਾ
ਰ ਜਾਦੇ ਵਲ ਚਲੀਏ ਤਬ ਬਾਬਾ ਅਤੇ ਬਾਲਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਰਾਈ ਤ੍ਰਿਪਾ
ਰ ਜਾਇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਉਠਕੇ ਜੋ ਏਮਨਾਬਾਦ ਹੈ ਅਰ ਓਥੇ ਪਠਾਣਾਂ
ਦਾ ਕਿਲਾ ਸੀ ਅਰ ਜਿਥੇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਰੋੜੀ ਸੀ ਤਿਥੇ ਲਾਲੋ ਤਖਾਣ ਰਹਿੰਦਾ
ਸੀ ਅਰ ਓਹ ਦਿਨੇ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਕਿਰਤ ਕਰ ਆਂਵਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਤ੍ਰੀ ਓਥੇ
ਆਇ ਸੌਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਉਥੇ ਹੀ ਆਸਣ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਕ
ਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਰਬਾਬ ਵਜਾਇ ਅਤੇ ਸਬਦ ਗਾਉ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ
ਲਗਾ ਸਬਦ ਗਾਵਣੇ ਸੋ ਜਾਂ ਸਬਦ ਗਾਂਵਦਿਆਂ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੋਇਆ
ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਜੀ ਮੈਂ ਖੁਧਿਆ ਕਰਕੇ ਵਿਆਕੁਲ ਹੋਇਆ ਹਾਂ
ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਸਹਰ ਵਿਚ ਤਾ ਲਿਆਉ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਇਕ ਬਜਾਰ
ਗਇਆ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਜਾਇ ਨਿਕਲਿਆ ਅਰ ਸਭ ਸੌਂ ਕਉ ਕਰਤਾਰ
ਕਰਤਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਫਿਰੇ ਪਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਭਿਛਿਆ ਨ ਪਾਈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਥਕ
ਕੇ ਮਰਦਾਨਾ ਮੁੜ ਆਇਆ ਬਾਬੇ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਅਰ ਆਨ ਕੇ ਕਹਿਆ ਜੀ
ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਅਰ ਇਕ ਪਠਾਣ ਕੈਦੀ ਨੇ ਸ
ਗੋਂ ਮੈਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦੇਇਕੇ ਸੁਟ ਘਤਿਆ ਹੈ ਏਹ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੀ ਸੀ
ਜੋ ਇਤਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਸੋਹਣੇ ਕਿਰਤ ਕਰਕੇ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਆਇਆ ਅ
ਰ ਭੁਨੇ ਹੋਏ ਦਾਣੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਅਗੇ ਆਣ ਰਖੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ
ਭਾਈ ਬਾਲਿਆ ਅਧੇ ਦਾਣੇ ਤੂੰ ਲੈ ਅਤੇ ਅਧੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਦੇਹ ਅਤੇ ਓ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ ਵਿਚ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿਆ॥ ਤਿਲੰਗ ਮਹ
ਲਾ ੧॥ ੴ ਜੈਸੀ ਮੈ ਆਵੈ ਖਸਮ ਕੀ ਬਾਣੀ ਤੈਸੜਾ ਕਰੀ ਗਿਆਨੁ ਵੇ
ਲਾਲੋ॥ ਪਾਪ ਕੀ ਜੰਞ ਲੈ ਕਾਬਲਹੁ ਧਾਇਆ ਜੋਰੀ ਮੰਗੈ ਦਾਨੁ ਵੇ ਲਾਲੋ॥
ਸਰਮੁ ਧਰਮੁ ਦੁਇ ਛਪਿ ਖਲੋਏ ਕੂੜੁ ਫਿਰੈ ਪਰਧਾਨੁ ਵੇ ਲਾਲੋ॥ ਕਾ
ਜੀਆ ਬਾਮਣਾ ਕੀ ਗਲ ਥਕੀ ਅਗਦੁ ਪੜੈ ਸੈਤਾਨੁ ਵੇ ਲਾਲੋ॥ ਮੁਸਲ
ਮਾਨੀਆ ਪੜਹਿ ਕਤੇਬਾ ਕਸਟ ਮਹਿ ਕਰਹਿ ਖੁਦਾਇ ਵੇ ਲਾਲੋ॥ ਜਾਤਿ
ਸਨਾਤੀ ਹੋਰਿ ਹਿਦਵਾਣੀਆ ਏਹਿ ਭੀ ਲੇਖੈ ਲਾਇ ਵੇ ਲਾਲੋ॥ ਖੂਨ ਕੇ ਸੋ
ਹਿਲੇ ਗਾਵੀਅਹਿ ਨਾਨਕ ਰਤੁ ਕਾ ਕੁੰਗੂ ਪਾਇ ਵੇ ਲਾਲੋ॥੧॥ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਗੁ
ਣ ਨਾਨਕੁ ਗਾਵੈ ਮਾਸ ਪੁਰੀ ਵਿਚਿ ਆਖੁ ਮਸੋਲਾ॥ ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ਰੰਗਿ
ਰਵਾਈ ਬੈਠਾ ਵੇਖੈ ਵਖਿ ਇਕੇਲਾ॥ ਸਚਾ ਸੋ ਸਾਹਿਬੁ ਸਚੁ ਤਪਾਵਸੁ ਸਚੜਾ
ਨਿਆਉ ਕਰੇਗੁ ਮਸੋਲਾ॥ ਕਾਇਆ ਕਪੜੁ ਟੁਕੁ ਟੁਕੁ ਹੋਸੀ ਹਿਦੁਸ
ਤਾਨੁ ਸਮਾਲਸੀ ਬੋਲਾ॥ ਆਵਨਿ ਅਠਤਰੈ ਜਾਨਿ ਸਤਾਨਵੈ ਹੋਰੁ ਭੀ ਉਠ
ਸੀ ਮਰਦ ਕਾ ਚੇਲਾ॥ ਸਚ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨਾਨਕੁ ਆਖੈ ਸਚੁ ਸੁਣਾਇਸੀ ਸਚ
ਕੀ ਬੇਲਾ॥੨॥ ਬਾਬਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇ ਲਾਲੋ ਜੋ ਤੂੰ ਆਖੇਂ ਇਨਾਂ ਸਾ
ਧਾਂ ਕੋਪ ਹੋਇਕਰ ਸ੍ਰਾਪ ਪਠਾਣਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਸਾਂ ਸ੍ਰਾਪ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ
ਅਸੀਂ ਸਰਬ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸਰ ਰੂਪ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਜੇਹੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ
ਆਗਿਆ ਆਈ ਹੈ ਤੇਹਾ ਮੈਂ ਕਹਿਨਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨਾਂ ਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੇ ਖੁ
ਸਾਂ ਵਿਚ ਮੁਗਲਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਹੈ ਅਰ ਮੁਗਲਾਂ ਦਾ ਜੋ ਬਾਬਰ ਹੈ ਸੋ
ਉਨਾਂ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਹੋਯਾ ਹੈ ਅਰ ਓਹਿ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਜੰਞ ਲੈ ਕਰਕੇ ਕਾਬ
ਲਹੁ ਧਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਏਹੋ ਜੋ ਹਥ ਕਰਕੇ ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸੇ ਸੋ ਤਾਂ
ਹੀ ਓਹ ਜੋਰੀ ਆਇਕੇ ਇਨਾਂ ਕੋ ਲੁਟੂ ਅਰ ਕਰ ਲਗਾਵੈਗਾ ਕਿਓਂ ਕਿ ਸ
ਰਮ ਧਰਮ ਦੋਨੋ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਛਪ ਖਲੋਤੇ ਹਨ ਅਰ ਕੂੜ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਜੀਆਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਕੀਆਂ ਜੋ ਗਲਾਂ ਸੁਣਕੇ ਵਿਵਾਹ
ਕਰਦੇ ਸੇ ਸੋ ਭੁਲਾਇ ਦਿਤੇ ਹੈਨ ਅਰ ਸੈਤਾਨੀ ਨਿਕਾਹ ਬੰਨਦੇ ਹਨ ਜੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੁੰਦਰ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਸੋ ਤਿਸਨੂੰ ਖਸਕੇ ਨਿਕਾਹ ਭੀ ਲੈਂਦੇ
ਹਨ ਅਰ ਮੁਸਲਮਾਨੀਆਂ ਕਤੇਬਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸਭ ਸੇ ਮੈਂ ਖੁਦਾਇ
ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਗਲ ਨਹੀ ਜਾਣਦੇ ਅਰ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਨੀਚ
ਜਾਤ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਵਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਭੀ ਜੋਰ ਨਾਲ ਵਿਵਾਹ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਦਾ ਇਥੇ ਖੂਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਉਹਾਂ ਇਨਾਂ ਦੇ ਸੋਹਿਲੇ ਗਾਵੀਅਨਗੇ ਅ
ਰਤੁ ਇਨਾਂ ਦੀ ਦਾ ਕੁੰਗੂ ਪਵੈਗਾ ਅਰ ਜੇਹੜੀ ਸਸਤ੍ਰਾਂ ਤੇ ਰਤ ਪਵੇਗੀ ਸੋ
ਭੀ ਕੁੰਗੂ ਪਵੇਗਾ ਪਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁਣ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂ
ਨਾਂ ਦੇ ਜੀਉ ਨੂੰ ਖ੍ਰਿਨ ਕਰਕੇ ਮਾਸ ਦੀ ਪੁੜੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿਸਨੇ ਜਗ
ਤ ਉਤਪਤ ਕਰਕੇ ਰੰਗੀ ਵਿਚ ਲਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਰੰਗ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਲੋਕ ਪਰਚ
ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭੁਲਾਇ ਛਡਿਆ ਨੇ ਪਰ ਓਹ ਇਕੇਲਾ ਬੈਠਾ ਵੇ
ਖਦਾ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਹੈ ਅਰ ਸਚ ਤਪਾਉਸ ਅਤੇ ਸਚਾ ਨਿਆ
ਉਂ ਅਮਲੋ ਮੁਜਿਬ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਕਾਇਆਂ ਜੋ ਇਨਾਂ ਦੀਆਂ ਹੈਨ ਸੋ ਕਪ
ੜੇ ਵਾਗੂੰ ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ ਹੋਸਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦਸਤਾਨ ਇਸ ਬੋਲਨੂੰ ਸੰਭਾ
ਲੇਗਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੈ ਅਠਤਰੇ ਚਉਰਾਤੇ ਹਿੰਦੂਸਤਾਨ ਮੈਂ ਆਵਨਗੇ ਅ
ਰ ਜਾਨ ਹਿੰਦ ਦਾ ਰਾਜ ਕਰਾਵਦੇ ਸੈ ਉਨੀ ਬਰਸ ਰਹਿੰਗੇ ਅਰ ਸਤ੍ਰਾਂ ਸੈ
ਠਿਆਨਵੇਂ ਮੈਂ ਈਰਾਨ ਸੋਂ ਇਕ ਮੁਗਲ ਆਵੈਗਾ ਅਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਜਾਪ ਜਾ
ਪਵੇਗਾ ਅਰ ਇਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਜੀਤ ਕੇ ਫੇਰ ਦਿਲੀ ਨੂੰ ਅਰ ਸਤਾਰਾਂ ਸੈ ਸ
ਤਾਨਵੇਂ ਮੈਂ ਉਠ ਜਾਵੈਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਦਸਵਾਂ ਅਉਤਾਰ ਆਸ ਰਾਜ
ਰੂਪ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋ ਓਹ ਜੋ ਮਰਦ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਸਿਖ ਖਾਲਸਾ ਸਦਾਇੰਗੇ
ਅਰ ਸਨੇ ਸਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਰਾਜ ਖੋਹ ਲਵਨਗੇ ਸੋ ਜੇ ਆਪਸ ਵਿਚ
ਇਤਫਾਕ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਨਾਂ ਵਿਲਾਇਤਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਭੀ ਮਲ ਲਵਨਗੇ ਅ
ਤੇ ਆਪਸ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੀ ਪਏ ਦੁਖ ਪਾਵਨ
ਗੇ ਤਾਂ ਤੇ ਸਚ ਦੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹੀ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਪੁਤ
ਖ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੀਵ ਜਾਣਨਗੇ ਅਰ ਲਾਲੋ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਕੋਈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੧੬੯ ਥੋੜਾ ਤਲਫ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਸਭ ਪਦਾਰਥ ਆਪਣੇ ਲੈਕਰ ਉਥੇ ਜਾਇ ਰਹੁ ਕਿਓ
ਜੋ ਸਹਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਬਾਬਰ ਨੇ ਪਉਣਾ ਹੈ ਅਰ ਵਡਾ ਕਸਟ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਲਾਲੋ ਆਪ ਭੀ ਅਰ ਹੋਰ ਭੀ ਹਮਸਾਇਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਜਿਥੇ ਜਾਇ
ਰਹਿਆ ਤਾਂ ਸਹਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਂ ਕੋਹਾਂ ਤੇ ਬਾਬਰ ਆਇ ਪਾਇਆ ਸੋ ਬੜੀ
ਜੇਹੀ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਅਰ ਕਿਲਾ ਮਾਰ ਲੀਤਾ ਅਰ ਪਠਾਣ ਕਤਲ ਕੀਤੇ
॥ ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਸ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਖਾਲ
ਸਾ ਤਾਂ ਸਤਾਰਾਂ ਸੈ ਪੰਜਾਹ ਸੰਮਤਾ ਅਰ ੧੭੫੬ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁ
ਸੀ ਕਹਿਆ ਚਾਲੀ ਬਰਸ ਖਾਲਸਾ ਅਰ ਹੋਰ ਵਰਤਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਤੇਜ
ਇਨਾਂ ਦਾ ੧੭ ਦੀ ਸਤਾਰਾਂ ਸੈ ਸਤਾਨਵੇਂ ਸੰਮਤ ਮੈਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਫਿਰ ਸਭ
ਦੇ ਹੋਇਆ ॥ ॥ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਜਿਨਾ ਸਿਰਿ ਸੋਹਨਿ ਪਟੀਆ
ਮਾਂਗੀ ਪਾਇ ਸੰਧੂਰੁ ॥ ਸੇ ਸਿਰ ਕਾਤੀ ਮੁੰਨੀਅਨਿ ਗਲ ਵਿਚ ਪਵੈ ਧੂੜ
ਮਹਲਾ ਅੰਦਰਿ ਹੋਦੀਆ ਹੁਣ ਬਹਣਿ ਨ ਮਿਲਨੈ ਹਦੂਰ ॥੧॥ ਆਦੇਸੁ ਬ
ਬਾਬਾ ਆਦੇਸੁ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ਕਰਿ ਕਰਿ ਦੇਖਹਿ ਵੇ
ਸੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਦਹੁ ਸੀਆ ਵੀਆਹੀਆ ਲਾੜੇ ਸੋਹਨਿ ਪਾਸਿ ॥
ਹੀਡੋਲੀ ਚੜਿ ਆਈਆ ਦੰਦ ਖੰਡ ਕੀਤੇ ਰਾਸਿ ॥ ਉਪਰਹੁ ਪਾਣੀ ਵਾਰੀਐ
ਝਲੇ ਝਿਮਕਨਿ ਪਾਸਿ ॥੨॥ ਇਕੁ ਲਖੁ ਲਹਨਿ ਬਹਿਠੀਆ ਲਖੁ ਲਹ
ਨਿ ਖੜੀਆ ॥ ਗਰੀ ਛੁਹਾਰੇ ਖਾਂਦੀਆ ਮਾਣਨਿ ਸੇਜੜੀਆ ॥ ਤਿਨ ਗਲਿ
ਸਿਲਕਾ ਪਾਈਆ ਤੁਟਨਿ ਮੋਤਸਰੀਆ ॥੩॥ ਧਨੁ ਜੋਬਨੁ ਦੁਇ ਵੈਰੀ
ਹੋਏ ਜਿਨੀ ਰਖੇ ਰੰਗੁ ਲਾਇ ॥ ਦੂਤਾ ਨੋ ਫੁਰਮਾਇਆ ਲੈ ਚਲੇ ਪਤਿ
ਗਵਾਇ ॥ ਜੇ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ਜੇ ਭਾਵੈ ਦੇਇ ਸਜਾਇ ॥੪॥
ਅਗੋ ਦੇ ਜੇ ਚੇਤੀਐ ਤਾਂ ਕਾਇਤ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ॥ ਸਾਹਾਂ ਸੁਰਤਿ ਗਵ
ਾਈਆ ਰੰਗਿ ਤਮਾਸੈ ਚਾਇ ॥ ਬਾਬਰਵਾਣੀ ਫਿਰਿ ਗਈ ਕੁਇਰੁ ਨ ਰੋਟੀ
ਖਾਇ ॥੫॥ ਇਕਨਾ ਵਖਤ ਖੁਆਈਅਹਿ ਇਕਨਾ ਪੂਜਾ ਜਾਇ ॥ ਚ
ਉਕੇ ਵਿਣੁ ਹਿੰਦਵਾਣੀਆ ਕਿਉ ਟਿਕੇ ਕਢਹਿ ਨਾਇ ॥ ਰਾਮੁ ਨ ਕਬਹੂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰੋਤਿ ਚਤੁਨ ਕਰਨ ਨਾਂ ਮਤਿ ਖੁਦਾਈਆ ॥੬॥ ਇਕਘਾਰਿ ਆਵਹਿ ਆਪੁਣੇ
ਇਕਿ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਪੁਛਹਿ ਸੁਖ ॥ ਇਕਨਾ ਏਹੋ ਲਿਖਿਆ ਬਹਿ ਬਹਿ ਰੋ
ਵਹਿ ਦੁਖ ॥ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਥੀਐ ਨਾਨਕ ਕਿਆ ਮਨੁਖਾ ॥੮॥੧੧॥ ਤਿਸਕਾ
ਪਰਮਾਰਥ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਬਾਬਰ ਆ
ਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਕਰ ਪਠਾਣਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲਾਮ ਕੀਤਾ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ ਇ
ਸਤ੍ਰੀਆਂ ਬੀ ਨਲ ਈਆਂ ਅਰ ਘਰਾਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਸਭ ਲੁਟ ਲਏ ਅਰ ਜਿ
ਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਮਹਾਂਪਟੀਆਂ ਸੋਭਦੀਆਂ ਹੈ ਸਨ ਅਰ ਸੰਧੂਰ ਦੀਆਂ
ਮਾਂਗਾਂ ਭਰਵਉਂਦੀਆਂ ਹੈਸਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਕੇਸ ਕਤ੍ਰੀਆਂ ਨਾਲ
ਵਢਕੇ ਭੂਖਨ ਉਤਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਅਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਭੂਖਣ
ਉਤਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਮੂਹ ਸੁਆਹ ਨਾਲ ਭਰਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਜੋ ਹੋਰ ਮਾਇਆ ਦੇਵੋ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਗਲ ਵਿਚ ਸੁਆਹ ਆਂਵਦੀ ਹੈ
ਅਰ ਜੋਗੜੇ ਮੁਖ ਕਰਕੇ ਫਤੀਹਾ ਅਮਿਤਿ ਭੇਜਨ ਬਾਂਦੇ ਹੈ ਸਨ ਅਤੇ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਭਜਨ ਨਹੀ ਸੀ ਕੀਤਾ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦਾ ਏਹ ਹਵਾਲ ਹੋਂਦਾ ਹੈ
ਅਰ ਜਦ ਮਹਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰਿ ਬੈਠਦੀਆਂ ਹੈ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗ
ਨਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪਾਸ ਭੀ ਨਹੀ ਬੈਠਨਾਂ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ
ਤੇ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਚਾਹੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਵਾ
ਹਗੁਰੂ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਅਰ ਉਸ ਦਾ ਅੰਤ ਪਾਵਣ
ਵਾਸਤੇ ਰਖੀਸਰ ਅਰ ਮੁਨੀਸਰ ਭੇਖ ਕਰ ਕਰ ਥਕ ਪਏ ਹਨ ਅਰ
ਜਦ ਏਹ ਵੀਆਹੀਆਂ ਹੈ ਸਨ ਤਾਂ ਭਰਤੇ ਇਨਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਸੋਭਾ ਪਾਂਵਦੇ
ਹੈ ਸਨ ਅਰ ਦੰਦ ਖੰਡ ਦੇ ਹੰਡੋਲਿਆਂ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਕੇ ਆਈਆਂ ਹੈ
ਸਨ ਅਰ ਉਪਰੋਂ ਪਾਣੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਸਸੂ ਤੇ ਮਾਊਂ ਪੀਂਦੀਆਂ ਹੈ ਸਨ
ਅਰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਖਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਸੇਜ ਮਕਦੇ ਹੈ ਸਨ ਅਰ ਜਿਥੇ
ਜਾਇਕੇ ਬੈਠਦੀਆਂ ਹੈ ਸਨ ਤਿਥੇ ਲਖਾਂ ਪਦਾਰਥ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਆਂਵਦੇ
ਹੈ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਖਲੋਂਦੀਆਂ ਹੈ ਸਨ ਤਿਥੇ ਭੀ ਲਖਾਂ ਪਦਾਰਥ ਪੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੨੭੦ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹੈਸਨ ਅਰ ਗਰੀ ਛੁਹਾਰੇ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹੈਸਨ ਅਤੇ ਭੁਰਤਾਂ ਦੀਆਂ
ਸੇਜਾਂ ਮਾਣਦੀਆਂ ਹੈਸਨ ਸੋ ਹੁਣ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਗਲ ਸੰਗਲ ਪੈਂਦੀਆਂ
ਹਨ ਅਰ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮਲ ਤੋੜ ਛਡੀਆਂ ਨਿਗੇ ਅਰ ਧਨ ਜੋਬਨ
ਨਾਲ ਜੋ ਰੰਗ ਮਾਣਦੇ ਹੈਸਨ ਸੋ ਦੋਵੇਂ ਹੁਣ ਵੈਰੀ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜੋ
ਬਨ ਵਾਲੀ ਭੀ ਹੁਣ ਪਕੜ ਲੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਨ ਵਾਲਾ ਭੀ ਪਕੜ ਲੀਤਾ ਹੈ ਅ
ਰ ਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਰ ਹੁਕਮ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਧਨ ਜੋਬਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਸੋ ਹੁਣ
ਪਕੜ ਲਿਆਵੋ ਅਰ ਪਤਿ ਗਵਾਇਕੇ ਲੈ ਚਲੋ ਤਾਂ ਤੇ ਜੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਭਾ
ਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਡਿਆਈ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇੜ੍ਹੇ ਉਸਦਾ ਭਾਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ
ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸਜਾਈਂ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਅਗੇਂ ਹੀ ਚੇਤਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਉਂ
ਸਜਾਇ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਰ ਪਾਤਿਸਾਹਾਂ ਨੇ ਅਰ ਅਮੀਰਾਂ ਨੇ ਜੋ ਮਾਰ
ਜਦੇ ਭਜਨ ਦੀ ਅਰ ਦਾਨ ਦੀ ਸੁਰਤਿ ਗਵਾਇਕੇ ਰੰਗ ਤਮਾਸਿਆਂ
ਦੇ ਵਿਚ ਪੈ ਗਏ ਤਾਂ ਤੇ ਬਾਬਰ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਫਿਰ ਗਈ ਹੈ ਅਰ ਜੋ
ਕੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਕੁਇਰ ਹੈਸਨ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ ਮਰੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੋਟੀ ਭੀ ਖਾ
ਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਰ ਇਕਨਾਂ ਦੇ ਨਵਾਜ਼ ਦੇ ਵਕਤ ਖੁਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਅਰ ਇਕਨਾਂ ਦਾ ਪੂਜਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇੜ੍ਹੀਆਂ ਹਿੰਦੁਵ
ਣੀਆਂ ਇਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਚਉਕਾ ਪਾਇਕੇ ਅਰ ਮਥੇ ਤੇ ਟਿਕ
ਲਾਇਕੇ ਅਤੇ ਚੌਂਕੇ ਵਿਚ ਬਹਿਕੇ ਰੋਟੀਆਂ ਖਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਸੋ ਹੁਣ
ਬਧੀ ਦੀਆਂ ਤੇ ਮਰੀਦੀਆਂ ਫਿਰਨ ਗੀਆਂ ਅਰ ਰੋਟੀ ਖਾਵਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ
ਮਿਲਦੀ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਅਗੇ ਸੁਖਾਲੀ ਸਾਸੀ ਵਾਹਗੁਰੂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤਿ
ਕੀਤਾ ਸੋ ਹੁਣ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾਇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਦੇ ਨਾਂ ਮਿਲਦਾ ਅਰ
ਇਕ ਉਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਆਇਕੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਪੁਛਦੇ ਹਨ ਅਤੇ
ਇਕ ਮੁਇਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤ ਕਰਕੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਦੁਖ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਰੋਂਦੀਆਂ
ਹਨ ਸੋ ਜਿਵੇਂ ਵਾਹਗੁਰੂ ਨੂੰ ਭਾਂਵਦਾ ਹੈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਹੋਰ ਮਨੁਖ ਦੇ ਹਥ
ਕੀ ਹੈ ੧ ਜਾਂ ਏਹ ਸ਼ਬਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਬੋਲੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਅਗੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਵੇਹ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਬਦ ਗਾਵਿਆਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸਬਦੁ ਉਚਾਰਿਆ ॥ ੪॥
॥ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥ਕਹਾ ਸੁ ਖੇਲ ਤਬੇਲਾ ਘੋੜੇ ਕਹਾ ਭੇਰੀ ਸਹਨਾ
ਈ॥ਕਹਾਂ ਸੁ ਤੇਗਬੰਦ ਗਾਡੇਰੜਿ ਕਹਾ ਸੁ ਲਾਲ ਕਵਾਈ॥ਕਹਾ ਸੁ ਆਰ
ਸੀਆਂ ਮੁਹ ਬੰਕੇ ਐਥੈ ਦਿਸਹਿ ਨਾਹੀ॥੧॥ਇਹੁ ਜਗੁ ਤੇਰਾ ਤੂ ਗੋਸਾ
ਈ॥ਏਕ ਘੜੀ ਮਹਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪੇ ਜਰੁ ਵੰਡਿ ਦੇਵੈ ਭਾਈ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਕਹਾ ਸੁ ਘਰ ਦਰ ਮੰਡਪ ਮਹਿਲ ਕਹਾ ਸੁ ਬੰਕ ਸਰਾਈ॥ਕਹਾ ਸੁ ਸੇਜ
ਸੁਖਾਲੀ ਕਾਮਣਿ ਜਿਸੁ ਵੇਖਿ ਨੀਦ ਨ ਪਾਈ॥ਕਹਾ ਸੁ ਪਾਨ ਤੰਬੋਲੀ ਹ
ਰਮਾ ਹੋਈਆਂ ਛਾਈ ਮਾਈ॥੨॥ਇਸੁ ਜਰ ਕਾਰਣਿ ਘਣੀ ਵਿਗੁਤੀ ਇ
ਨਿ ਜਰਿ ਘਣੀ ਖੁਆਈ॥ਪਾਪਾਂ ਬਾਝਹੁ ਹੋਵੈ ਨਾਹੀ ਮੋਇਆਂ ਸਾਥਿ ਨ
ਜਾਈ॥ਜਿਸ ਨੋ ਆਪਿ ਖੁਆਏ ਕਰਤਾ ਖੁਸਿ ਲਏ ਚੰਗਿਆਈ॥੩॥
ਕੋਟੀ ਹੂ ਪੀਰ ਵਰਜਿ ਰਹਾਏ ਜਾ ਮੀਰੁ ਸੁਣਿਆਂ ਧਾਇਆ॥ਥਾਨ ਮੁਕਾਮ
ਜਲੇ ਬਿਜ ਮੰਦਰ ਮੁਛਿ ਮੁਛਿ ਕੁਇਰ ਰੁਲਾਇਆ॥ਕੋਈ ਮੁਗਲੁ
ਨ ਹੋਆ ਅੰਧਾ ਕਿਨੈ ਨ ਪਰਚਾ ਲਾਇਆ॥੪॥ਮੁਗਲ ਪਠਾਣਾਂ ਭਈ
ਲੜਾਈ ਰਣ ਮਹਿ ਤੇਗ ਵਗਾਈ॥ਓਨੀ ਤੁਪਕ ਤਾਣਿ ਚਲਾਈ ਓਨੀ
ਹਸਤਿ ਚਿੜਾਈ॥ਜਿਨ ਕੀ ਚੀਰੀ ਦਰਗਹ ਪਾਟੀ ਤਿਨਾਂ ਮਰਣਾ ਭਾਈ॥
ਇਕ ਹਿੰਦਵਾਣੀ ਅਵਰ ਤੁਰਕਾਣੀ ਭਟਿਆਣੀ ਠਕੁਰਾਣੀ॥ਇਕਨਾ
ਪੇਰਣ ਸਿਰ ਖੁਰ ਪਾਟੇ ਇਕਨਾ ਵਾਸੁ ਮਸਾਣੀ॥ਜਿਨ ਕੇ ਬੰਕੇ ਘਰੀ ਨ
ਆਇਆ ਤਿਨ ਕਿਉ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀ॥੬॥ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਕਰਤਾ
ਕਿਸ ਨੋ ਆਖਿ ਸੁਣਾਈਐ॥ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਤੇਰੈ ਭਾਣੈ ਹੋਵੈ ਕਿਸ ਥੈ ਜਾ
ਇ ਰੂਆਈਐ॥ਹੁਕਮੀ ਹੁਕਮਿ ਚਲਾਏ ਵਿਗਸੈ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ
ਪਾਈਐ॥੭॥ ਤਿਸ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹੇ ਹੈਂ
ਕਿ ਇਨਾਂ ਪਠਾਣਾਂ ਦੇ ਘੋੜੇ ਅਰ ਤਬੇਲੇ ਕਹਾਂ ਗਏ ਅਰ ਭੇਰੀ ਸਰਨਾ
ਈ ਜੋ ਵਜਦੀਆਂ ਹੈਸਨ ਇਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋ ਕਹਾਂ ਗਈਆਂ ਅਰ ਉਨਕੇ
ਥ ਸਨ ਅਰ ਲਾਲ ਕਵਾਈ ਸਨ ਸੋ ਕਹਾਂ ਗਈਆਂ ਅਰ ਆਰਸੀਆਂ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਮੰਨੇ ਥੱਕੇ ਮੁਖ ਦੇਖਦੇ ਸਨ ਸੋ ਕਹਾਂ ਗਏ ਅਰ ਓਹ ਇਥੇ ਨਹੀਂ ਦਿ
ਸਦੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਜਗਤ ਤੇਰਾ ਹੈ ਅਰ ਤੂੰ ਜਗਤ ਦਾ ਸਾਂਈ ਹੈ ਅਰ ਜਗਤ
ਨੂੰ ਤੂੰ ਇਕ ਘੜੀ ਵਿਚ ਤੂੰ ਥਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਸ਼ਟ ਭੀ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਅਰ ਏ
ਹ ਜ਼ਰ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਹੈ ਜੋ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਤੂੰ ਹੈਂ ਹੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਦਰ
ਅਤੇ ਘਰ ਅਰ ਮੰਡਪ ਅਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਅਰ ਮਹਲ ਅਰ ਸਰਾਈਂ ਸੋ
ਕਹਾਂ ਹਨ ਅਰ ਸੇਜਾਂ ਜੋ ਸੁਖਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਤੇ ਬੋਲ ਖਾ
ਵਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੋ ਕਹਾਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਰ ਇਸ ਜ਼ਰ ਵਾਸਤੇ ਘਣੇ
ਲੋਕਾਂ ਦੁਖ ਪਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਪਾਪਾਂ ਬਾਝਹੁ ਜ਼ਰ ਇਕਠੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ
ਅਤੇ ਮੁਇਆਂ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕ
ਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਪਰਉਪਕਾਰ ਤੇ ਜ਼ਰ ਲਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਤੇ ਖੁ
ਆਉਣਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੇ ਲਾਇੰਦਾ ਹੈ ॥੩॥ ਅਰ ਜਿਸ ਵੇਲੇ
ਕਾਬਲਹੁ ਬਾਬਰ ਧਾਇਆ ਤਾਂ ਸਭ ਪੀਰਾਂ ਫਕੀਰਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਦਰ
ਜ ਰਖਿਆ ਕਿ ਬਾਬਰ ਮੇਰੀ ਆਗਿਆ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਅਰ ਕਿ
ਸੇ ਵੇਲੇ ਖਾਨ ਮਕਾਨ ਢਾਹੁਣ ਵਾਸਤੇ ਅਰ ਪਾਪੀਆਂ ਦੇ ਸਜਾਇ ਦੇਣ
ਵਾਸਤੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਸੋ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਰੇ ਤੁਸਾਂ ਕਰਾਮਾਤ ਨਹੀਂ ਦਿ
ਖਾਵਣੀ ਕੋਈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਸਹਾਈ ਹੋਂ ਸੋ ਰਾਤ ਕੇ ਬਾਬਰ ਅਤੇ ਪ
ਠਾਣਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਤਾਂ ਪਠਾਣਾਂ ਨੇ ਹਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਗਾਰ ਕੇ ਦਰਵ
ਜੇ ਤੇ ਖੜੇ ਕਰ ਦਿਤੇ ਅਰ ਮੁਗਲਾਂ ਆਕੇ ਤੁਫੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਸਲਕਾਂ
ਕੀਤੀਆਂ ਤਾਂ ਸਿਰਦਾਰਾਂ ਹਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਫੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਲ
ਗੀਆਂ ਅਰ ਪਠਾਣ ਕਿਲੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜਾ ਖੋਲ ਕੇ ਅੰਦਰਿ ਜਾ ਵੜੇ ਅ
ਰ ਮੁਗਲ ਭੀ ਉਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੜ ਗਏ ਸੋ ਕਈ ਪਠਾਣ ਕਤਲਾਮ
ਹੋਏ ਅਰ ਕਈ ਬੰਨ ਲੀਤੇ ਅਰ ਹਿੰਦੁਵਾਣੀਆਂ ਅਰ ਤੁਰਕਾਣੀ
ਆਂ ਅਰ ਭਟਿਆਣੀਆਂ ਅਰ ਠਕੁਰਾਣੀਆਂ ਸਭ ਬੰਨ ਲੀਤੀਆਂ
ਅਰ ਇਕਨਾਂ ਦੇ ਪਿਰਾਹਣ ਸਿਰ ਤੇ ਖੁਰ ਤੀਕ ਪਾੜ ਗਏ ਅਰ ਇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕ ਮਾਰੀ ਦੀਆਂ ਮਰ ਗਈਆਂ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਅਤੇ ਖਸਮ ਮਾਰੇ ਗ
ਏ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਦੁਖ ਦੀ ਰਾਤ ਵਿਹਾਣੀ ਪਰ ਕਰਣਹਾਰ ਜੋ ਆਪ ਦੁਖ
ਸੁਖ ਦੇਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੁਕਾਰ ਕਿਸ ਪਾਸ ਕਰੀਏ ਅਰ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿ
ਚ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਕਰਤਾ ਵੇਖ ਵੇਖ ਵਿਗਸਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ
ਜੀਅ ਪਾਪਾਂ ਪੁੰਨਾਂ ਦਾ ਫਲ ਪਾਇ ਭੋਗਦੇ ਹਨ ਸੋ ਜਾਂ ਇਹ ਬਚਨ ਬਾਬੇ ਕ
ਹਿਆ ਤਾਂ ਇਕ ਮੁਗਲ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਦਾਣੇ ਦੇ ਪੀਹਣ ਵਾਸਤੇ ਵਗਾਰੀ
ਫੜਦਾ ਫਿਰਦਾ ਸੀ ਅਰ ਤਿਸ ਨੂੰ ਵਗਾਰੀ ਕੋਈ ਹਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇ
ਆ ਤਾਂ ਓਹਿ ਬਾਬੇ ਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਅਰ ਦੋਹਾਂ ਅਗੇ ਚ
ਕੀਆਂ ਦਾਣਾਂ ਪੀਹਣ ਵਾਸਤੇ ਦਿਤੀਆਂ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਸਬਦ ਗਾਵੈ
ਅਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਮਾਧ ਲਾਇਕੇ ਬੈਠ ਰਹੇ ਅਰ ਚਕੀਆਂ ਆਪੇ ਪਈ
ਆਂ ਫਿਰਨ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਾਬਰ ਨੂੰ ਖਬਰ ਜਾਇ ਕਰੀ ਜੋ ਦੋਇ ਫਕੀਰ ਵ
ਗਾਰੀ ਫੜੇ ਗਏ ਹਨ ਅਰ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਦਾਣਾ ਦਲਨ ਵਾਸਤੇ ਚਕੀਆਂ
ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ ਸੋ ਓਹਿ ਤਾਂ ਚੁਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠ ਰਹੇ ਹਨ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ
ਚਕੀਆਂ ਆਪੇ ਪਈਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬਰ ਇਕਲਾ ਫਕੀ
ਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਪੁਛਿਆ ਹੇ
ਫਕੀਰ ਚਕੀਆਂ ਆਪੇ ਕਿਯੋਂ ਕਰ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਬਾਬਰ ਜੀਅ ਦੀ ਚਕੀ ਕਿਆ ਦੇਖਦਾ ਹੈਂ ਤੂੰ ਈਸਰ ਦੀ ਚਕੀ ਫਿਰਦੀ
ਦੇਖ ਜੋ ਅਕਾਸ ਜਿਸ ਦਾ ਉਪਰਲਾ ਪੁੜ ਹੈ ਅਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਹੇਠਲਾ ਪੁ
ੜ ਹੈ ਅਰ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਚਕੀ ਦੇ ਦਸਤੇ ਹਨ ਅਰ ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭ
ਦਾਣੇ ਹਨ ਅਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਕਿਲੀ ਹੈ ਸੋ ਸਰਬ ਜੀਆਂ ਦੀ ਆਰ
ਜਾ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਪਾਇਆ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸਰ
ਨ ਪਏ ਹਨ ਤਿਨਾਂ ਦੀ ਆਰਜਾ ਸਫਲ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਰ ਚਰਨਾਂ ਤੇ
ਢਹਿ ਪਇਆ ਅਰ ਅਗੇ ਭੇਟ ਆਣ ਰਖੀ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੇਰੀ
ਭੇਟ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੀਦੇ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਅਟਲ ਰਾਜ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਖਿਆ ... ਬਾ ਜੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਣ ਨਹੀਂ ਲਾਵਦੇ ਪਰ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਸਤ ਮੁਠੀਆਂ ਸੁਖੇ ਦੀਆਂ ਲੈ ਆਇਦੇ ਸੋ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸਤਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜ ਲੈ ਦੇਵਾਂ ਤਾਂ ਬਾਬਰ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜੀ ਗਰੀਬਨਿ

ਵਾਜ ਕੇਈ ਕਤਰ ਭ੍ਰਿਗ ਦਾ ਤਾਂ ਤੂੰ ਮੋਲ ਦੇਵੇਂ ਤਾਂ ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ ਵਿਚ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿਆ ॥ ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਭਉ ਤੇਰਾ ਭਾਂਗ ਖਲੜੀ ਮੇਰਾ ਚੀਤੁ ॥ ਮੈਂ ਦੇਵਾਨਾ ਭਇਆ ਅਤੀਤੁ ॥ ਕਰ ਕਾਸਾ ਦਰਸਨ ਕੀ ਭੂਖਾ ॥ ਮੈਂ ਦਰ ਮਾਂਗਉ ਨੀਤਾ ਨੀਤ ॥੧॥ ਤਉ ਦਰਸਨ ਕੀ ਕਰਉ ਸਮਾਇ ॥ ਮੈਂ ਦਰ ਮਾਂਗਤੁ ਭੀਖਿਆ ਪਾਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕੇਸਰ ਕੁਸਮ ਮਿਰਗਮੈ ਹਰਣਾ ਸਰਬ ਸਰੀਰੀ ਚੜ੍ਹਣਾ ॥ ਚੰਦਨ ਭਗਤਾ ਜੋਤਿ ਇਨੇਹੀ ਸਰਬੇ ਪਰਮਲ ਕਰਣਾ ॥੨॥ ਘਿਅ ਪਟ ਭਾਂਡਾ ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ ॥ ਐਸਾ ਭਗਤੁ ਵਰਨ ਮਹਿ ਹੋਇ ॥ ਤੇਰੈ ਨਾਮਿ ਨਿਵੇ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਦਰਿ ਭੀਖਿਆ ਪਾਇ ॥੩॥

ਤਿਸ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥੁ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਚਿਤ ਖਲੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਉ ਤੇਰਾ ਭੰਗ ਵਿਚ ਪਾਈ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਦੇ ਦਰਸਨ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਦਿਵਾਨਾ ਅਰ ਅਤੀਤ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਅਰ ਮੈਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਦਰ ਦੀ ਭੀਖਿਆ ਮੰਗਤਾ ਹਾਂ ਜੋ ਮੁਝੇ ਕਰਤੇ ਕਾ ਦਰਸਨ ਹੋਵੇ ਜੈਸੇ ਕੇਸਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੇ ਫੁਲ ਅਰ ਕਸਤੂਰੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਗਛਾਲਾ ਸਭ ਸਨੂੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਾਣੀਦੇ ਹੈਨ ਅ
ਰ ਏਉਂ ਕਰ ਤਾਂ ਤੂੰ ਭੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਤੂੰ ਭੀ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਉਸਤਤ
ਕਰੇਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਭੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਵੇਂ ਅਰ ਜੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਹਨ ਸੋ
ਜੋ ਕੁਛ ਉਨਾਂ ਦੀ ਇਛਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਵਾਹਗੁਰੂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਭਿਛਿਆ ਪਾਂਵਦਾ
ਹੈ ਅਤੇ ਅਚਲ ਰਾਜ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿਆ ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪਰਮੇ
ਸਰ ਦਾ ਭਜਨ ਕਰਦੇ ਰਹੋਗੇ ਅਰ ਸਾਧਾਂ ਅਗੇ ਨੀਵੇਂ ਰਹੋਗੇ ਤਾਂ ਸਤ
ਪਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਰਾਜ ਭੋਗੋਗੇ ਅਰ ਜੇ ਮਿਤਾਂ ਦਾ ਰਿਦਾ ਦੁਖਾਇਆ ਕਰੋ
ਗੇ ਤਾਂ ਤੁਸਾਡਾ ਰਾਜ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਵੈਗਾ ਸੋ ਜਦ ਬਾਬਰ ਨੇ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁ
ਣੇ ਤਾਂ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਸਿਰ ਪਾਇਆ ਅਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਝੇ ਕੁਛ ਉਪ
ਦੇਸ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਧਰਮ ਦਾ ਨਿਆਉ ਕਰਨਾ ਅਰ ਫ਼ਕੀ
ਰਾਂ ਦੀ ਖਿਦਮਤ ਕਰਨੀ ਅਰ ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਵੰਡ ਖਾਣਾ ਅਰ ਖ਼ੁਦਾ
ਏ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਤੁਸਾਡਾ ਰਾਜ ਥਿਰ ਰਹੇਗਾ ਅਰ ਜਉ ਲਉ ਉ
ਪਦੇਸ ਤੁਸਾਨੂੰ ਚਿਤ ਰਹੇਗਾ ਤਉ ਲਉ ਮਨ ਤੁਸਾਡਾ ਸਾਂਤ ਰਹੇਗਾ ਅ
ਰ ਹੋਰ ਇਹ ਬਾਤ ਕਰੋ ਕਿ ਜਿਤਣੀ ਬੰਦ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਛਡ ਦਿਓ ਅਰ ਆ
ਪ ਦਿਲੀ ਕੋ ਚਲਿਆ ਜਾ ਅਰ ਜੋ ਕੋਈ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਉਸ ਨੂੰ
ਰਯਤ ਕਰਕੇ ਵਸਾਉਂਦਾ ਜਾ ਤਾਂ ਤੂੰ ਦਿਲੀ ਦੇ ਤਖਤ ਤੇ ਜਾਇ ਬੈਠੇਂਗਾ॥
ਅਤੇ ਉਪਦੇਸ ਸੁਣਕੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਰ ਵਿਦਿਆ ਹੋਇਆ ਅਰ
ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਜੇਹਲੇ ਨਾਲ ਪਹੁਚਾਵਣ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਭਾਈ ਬਾ
ਲਾ ਅਤੇ ਲਾਲੋ ਦੁਹਾਂ ਆਇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ
ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਆਪਣੇ ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਏਥੇ ਲਿਆਉ ਅਰ ਤੁਸਾਂ ਧਰਮ ਦੀ
ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਸਬਦ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਸੁਣਨਾ ਅਤੇ ਆਏ ਗਏ
ਦੀ ਟਹਿਲ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਬਾਬਰ ਉਥੋਂ ਕੂਚ ਕਰਕੇ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਗਇਆ
ਅਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਲਾ ਮਰਦਾਨਾ ਭੀ ਤਿਨੇ ਸਿਆਲਕੋਟ ਨੂੰ ਗਏ
ਅਗੇ ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੀ ਬੇਰ ਦੇ ਹੇਠ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਇਕ ਟਕਾ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਇਕ ਪੈ
ਸੇ ਦਾ ਝੂਠ ਲਿਆਉ ਅਤੇ ਇਕ ਪੈਸੇ ਦਾ ਸਚ ਲਿਆਉ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਟਕਾ
ਲੈਕੇ ਸਾਰੇ ਬਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਟੋਲਦਾ ਟੋਲਦਾ ਮੂਲੇ ਦੀ ਹਟੀ ਆਇਆ ਅਤੇ
ਮੂਲਾ ਧਰਮਸਾਲ ਰੋਜ਼ ਇਕ ਵੇਲੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਰ ਸਬਦ ਸੁਣਦਾ ਸੀ
ਸੋ ਉਸਨੇ ਟਕਾ ਲੈਕੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਰਖਿਆ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਲਿਖ
ਦਿਤਾ ਕਿ ਜੋ ਮਰਣ ਸਚ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਣ ਝੂਠ ਹੈ ਸੋ ਜਦ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕਾ
ਗਦ ਡਿਠਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆ ਜਿਸਨੇ ਮਰਣ ਸੱਚ

ਜਾਤਾ ਹੈ ਅ ... ਰ ਜੀਵਣ
ਝੂਠ ਜਾਤਾ ... ਹੈ ਰਬ ਤੀ
ਸੋਦਾ ਕਰ ... ਸਨ ਕਰੀ
ਏਤ ਬਾਬਾ ... ਬਾ ਜੀ ਤੇ
ਮਰਦਾਨ ... ਭੀ ਅਰ
ਭਾਈ ਫਿਰਦੇ ... ਮੂਲੇ ਦੀ
ਹਟੀਆ ... ਵਿਬੇਰ

ਅਰ ਬਾਬੇ ਪੁਛਿਆ ਮੂਲਿਆ ਤੁਧ ਮਰਣ ਸਚ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕ
ਹਿਆ ਜੀ ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਤੁਸਾਡੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸ
ਚ ਭੀ ਜਾਣਾਂਗਾ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਜੋ ਤੂੰ ਅਸਾਡੇ ਨਾਲ ਚਲੇਂ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ
ਸਚ ਦ੍ਰਿੜਾਈਏ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ ਭਲਾ ਜੀ ਸੋ ਫਿਰ ਮੂਲਾ ਭੀ ਹਟੀ
ਲੁਟਾਇਕੇ ਬਾਬੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਥੋਂ ਰਮਤੇ ਰ
ਮਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਕਉ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਤਾਂ ਸੁਨਕੇ ਓਥੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ
ਪੰਡਿਤ ਆਇ ਇਕਠੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀ ਕੀ ਕਰਮ ਕਰਦੇ ਹੋ
ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਅਸੀਂ ਨਿਤ ਨੇਮਿਤ ਕਰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਜੇ ਤੁਸੀ ਨਾਮ ਜਪੋ ਤਾਂ ਤੁਸਾਡੇ ਕਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਵਣਗੇ ਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਨਾਮ ਨ
ਜਪੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਸਾਡੇ ਕਰਮ ਨਿਹਫਲ ਹੋਵਣਗੇ ਅਰ ਲੇਖੇ ਕੋਈ ਨ ਪਵੇਗ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਤਨੇ ਵੇਦ ਅਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਅਰ ਪੁਰਾਣ ਹੈਨ ਸੋ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਤਾਤ੍ਰ
ਏਹੁ ਰਾਮ ਨਾਮ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ।
ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਕੋਈ ਪੜਤਾ ਸਹਸਾਕਿਰਤਾ ਕੋਈ ਪੜੈ ਪੁਰਾਨਾ
ਕੋਈ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਜਪਮਾਲੀ ਲਾਗੈ ਤਿਸੈ ਧਿਆਨਾ ॥ ਅਬ ਹੀ ਕਬ ਹੀ
ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ਤੇਰਾ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਪਛਾਨਾ ॥੧॥ ਨ ਜਾਣਾ ਹਰੇ ਮੇਰੀ ਕਵਨ ਗ
ਤੇ ॥ ਹਮ ਮੂਰਖ ਅਗਿਆਨ ਸਰਨ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੀ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਰਾਖਹੁ
ਮੇਰੀ ਲਾਜ ਪਤੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਬਹੂ ਜੀਅੜਾ ਊਭਿ ਚੜਤੁ ਹੈ ਕਬਹੂ ਜਾ
ਇ ਪਇਆਲੇ ॥ ਲੋਭੀ ਜੀਅੜਾ ਥਿਰੁ ਨ ਰਹਤੁ ਹੈ ਚਾਰੇ ਕੁੰਡਾਂ ਭਾਲੇ ॥
੨ ॥ ਮਰਣੁ ਲਿਖਾਇ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਆਏ ਜੀਵਣੁ ਸਾਜਹਿ ਮਾਈ ॥ ਏਕਿ
ਚਲੇ ਹਮ ਦੇਖਹਿ ਸੁਆਮੀ ਭਾਹਿ ਬਲੰਤੀ ਆਈ ॥੩॥ ਨ ਕਿਸੀ ਕਾ
ਮੀਤੁ ਨ ਕਿਸੀ ਕਾ ਭਾਈ ਨਾ ਕਿਸੈ ਬਾਪੁ ਨ ਮਾਈ ॥ ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕ ਜੇ
ਤੂ ਦੇਵਹਿ ਅੰਤੇ ਹੋਇ ਸਖਾਈ ॥੪॥ ਤਿਸ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਕੋਈ ਸਹਸਾਕ੍ਰਿਤ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕੋਈ ਪੁਰਾ
ਣ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕੋਈ ਜਪੁ ਮਾਲਾ ਕਰਕੇ ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮੈਂ
ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ॥੧॥ ਅਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ
ਜਾਣਦਾ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਮੇਰੀ ਕਵਨ ਗਤਿ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਮੂਰਖ ਅ
ਗਿਆਨੀ ਆਨੀ ਹਾਂ ਅਰ ਨਾਮ ਕੀ ਸਰਨ ਆਇਆ ਹਾਂ ਪਰ ਜੇ ਕਿ
ਰਪਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਲਾਜ ਪਤਿ ਰਹੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਦੀ ਇਹ ਜੀਵ ਅਕਾਸ ਦੇ
ਸੁਖਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਕੇ ਨਰਕਾਂ ਦੇ ਦੁਖਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪ
ਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਲੋਭੀ ਮਨ ਥਿਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਅਰ ਚਾਰੇ ਕੁੰਟਾਂ ਭਾ
ਲਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ॥੨॥ ਅਰ ਇਸ ਜਗਤ ਮਾਹਿ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਮਰਨਾ ਲਿਖ
ਵਾਏ ਹਾਂ ਅਰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਆਸਾ ਬੰਨ ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਰ ਇਕ ਆਪਣੇ
ਅਖਾਂ ਦਿਆਂ ਵੇਖਦਿਆਂ ਮਰ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਭੀ ਹਿਰਖ ਬਲਦੀ
ਨਜਰ ਆਂਵਦੀ ਹੈ ॥੩॥ ਅਰ ਨਰਕਾਂ ਦੇ ਮਿਤ੍ਰ ਨਾਲ ਜਾਵਨ ਹੈ ਅਰ ਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਿਸੇ ਕੇ ਭਾਈ ਨਾਲਿ ਜਾਵਣਾ ਹੈ ਅਰ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੇ ਬਾਪ ਨਾਲ ਜਾਵਣਾ ਹੈ
ਅਰ ਨਾਂ ਮਾਤਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਵਣਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹੇ ਹੈਂ ਕ੍ਰਿ
ਪਾ ਕਰਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤਿਸ ਕੇ ਨਾਮ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
॥੪॥ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਨਾਮ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਜਪੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂ
ਆਪ ਤੇ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਆਪਣਾ ਆਪ ਹੈ ਤਿਸ ਕਾ ਕਿਆ ਨਾਮ
ਜਪਣਾ ਹੈ ਤਬ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੈਸੇ ਆਰਸੀ ਕੋ ਜੰਗਾਲ ਚੜ੍ਹ ਜਾ
ਤਾ ਹੈ ਸੋ ਜਬ ਸੁਧ ਉਸ ਕੇ ਕਰੀਤਾ ਹੈ ਤਬ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣਾ ਮੁਖ ਭਾਸਤਾ
ਹੈ ਸੋ ਤੈਸੇ ਮਨ ਕਉ ਹਉਮੈਂ ਕੀ ਮੈਲ ਲਗੀ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ ਮੈਲ ਕਰਿਆ
ਤਮਾਂ ਕਾ ਦਰਸਨ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਸੋ ਜੋ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਨਾਮ ਜਪੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹ
ਉਮੈਂ ਕੀ ਮੈਲ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤਬ ਆਤਮਾਂ ਕਾ ਦਰਸਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਏਹ
ਬਾਤ ਸੁਣ ਕੇ ਸਭ ਬਾਬੇ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਡਿਗ ਪਏ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਉ
ਪਦੇਸ ਕੀਤਾ ਜੋ ਧਰਮ ਸਾਲ ਬਨਾਵਣੀ ਅਰ ਆਏ ਗਏ ਦੀ ਟਹਲ
ਕਰਨੀ ਅਰ ਨਾਮੁ ਜਪਨਾ ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਟਹਲ ਕਰਨੀ ਸੋ ਏਹ ਉ
ਪਦੇਸ ਦੇ ਕਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਥੋਂ ਤੁਰੇ ਅਰ ਰਮਤੇ ਰਮਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪ
ਸਉਰ ਕੋ ਆਏ ॥ ਤਾਂ ਉਥੇ ਇਕ ਜੋਗੀ ਦਾ ਮਟ ਹੈ ਸੀ ਸੋ ਤਾਂ ਬਾਬਾ
ਜੀ ਜਾਇ ਉਤਰੇ ਤਾਂ ਜੋਗੀ ਜੋਗੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਇਥੇ ਆਏ ਹਨ ਤਾਂ ਸਭ ਜਿਤਨੇ ਪੀਰ ਅਰ ਫਕੀਰ ਹੈਸਨ ਸਭ ਬਾਬਾ
ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਵਾਸਤੇ ਆਏ ਅਰ ਜੋਗੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਪੁਛਿਆ
ਕਿ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿਆ
ਪਨਾਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸੋਧੇ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਭ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਲਭਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨਿ
ਕਹਿਆ ਕਿ ਅੰਦਰਿ ਆਪਣਾਂ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਸੋਧੇ ਤਬ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਰਾਮ
ਕਲੀ ਵਿਚ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਸੁਰਤਿ ਸਬ
ਦ ਸਾਖੀ ਮੇਰੀ ਸਿੰਙੀ ਬਾਜੈ ਲੋਕੁ ਸੁਣੈ ॥ ਪਤੁ ਝੋਲੀ ਮੰਗਣ ਕੈ ਤਾਈ ਭੀ
ਖਿਆ ਨਾਮੁ ਪੜੇ ॥੧॥ ਬਾਬਾ ਗੋਰਖੁ ਜਾਗੈ ॥ ਗੋਰਖੁ ਸੋ ਜਿਨਿ ਗੋਇ ਉ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਠਾਲੀ ਕਰਤੇ ਬਾਰਨ ਲਾਗੈ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਾਣ ਪਵਨ ਬੰਧ ਰਾ
ਖੇ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਮੁਖ ਦੀਏ॥ਮਰਨ ਜੀਵਨ ਕਉ ਧਰਤੀ ਦੀਨੀ ਏਤੇ ਗੁਨ
ਵਿਸਰੇ॥੨॥ਸਿਧ ਸਾਧਕ ਅਰ ਜੋਗੀ ਜੰਗਮ ਪੀਰ ਪੁਰਸ ਬਹੁਤੇਰੇ
ਜੇ ਤਿਨ ਮਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕੀਰਤ ਆਖਾਂ ਤਾਂ ਮਨ ਸੇਵ ਕਰੇ॥੩॥ਕਾਗਦ ਲੂਣ ਰ
ਹੈ ਘ੍ਰਿਤ ਸੰਗੈ ਪਾਣੀ ਕਮਲ ਰਹੈ॥ਐਸੇ ਭਗਤ ਮਿਲਹਿ ਜਨ ਨਾਨਕ
ਤਿਨ ਜਮ ਕਿਆ ਕਰੈ॥੪॥ ਗਤਿ ਸਕਲ ਪਰਮਾਰਥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਅਨਾਹਦ ਦੇ ਸਬਦ ਦੀ ਅਤੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਦੀ ਜੋ ਸੁਰ
ਤ ਹੈ ਸੋ ਮੇਰੀ ਸਿੰਙੀ ਵਜਦੀ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਲੋਕ ਸੁਨਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਪ੍ਰੇਮ
ਰੂਪੀ ਪਤ੍ਰ ਬਨਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਬੁਧਿ ਝੋਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਤੇ
ਨਾਮ ਕੀ ਭਿਖਿਆ ਮਾਂਗਤਾ ਹੂੰ॥ ਅਰ ਹੇ ਬਾਬਾ ਗੋਰਖ ਜੋ ਭਗਵਾਨ ਹੈ
ਸੋ ਸਦਾ ਜਾਗਤਾ ਹੈ ਪਰ ਗੋਰਖ ਸੋਈ ਹੈ ਜਿਨ ਗੋਇ ਉਠਾਲੀ ਹੈ ਸੋ
ਉਸਨੂੰ ਦੇਂਦਿਆਂ ਢਿਲ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ ਅਤੇ ਜਿਸਨੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਕੋ ਇਸ ਸ
ਰੀਰ ਮੇਂ ਬੰਨ ਰਖਿਆ ਹੈ ਅਰ ਪੌਣ ਕੋ ਅਕਾਸ ਮੇਂ ਬੰਧ ਰਖਿਆ ਅ
ਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਅਰ ਸੂਰਜ ਦੋਨੋਂ ਦੀਵੇ ਬਣਾਏ ਅਰ ਮਨੋ ਤੇ ਨੇਤ੍ਰ ਸਰੀਰ ਮੇਂ
ਦੀਪਕ ਕਰੇ ਹਨ ਅਰ ਮਰਣ ਜੀਵਣ ਕੋ ਧਰਤੀ ਦਿਤੀ ਹੈ ਸੋ ਇਤਨੇ
ਉਸ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਗੁਣ ਵਿਸਰ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਧ ਸਾਧਕ ਜੋਗੀਆ
ਰ ਜੰਗਮ ਅਰ ਪੀਰ ਅਰ ਫਕੀਰ ਆਪਣੇ ਜਸ ਦੇ ਗਾਵਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀ
ਤੇ ਹਨ ਸੋ ਜੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਚਿਤ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਅ
ਰ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਹੋਇ ਕਰ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਉਨਾਂ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਹ੍ਰਿ
ਦੇ ਵਿਚ ਧਰੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੈਸੇ ਕਾਗਦ ਤੇ ਲੂਣ ਘੀ ਸਾਥ ਚੋਪੜਿਆ
ਹੋਇਆ ਸਨੇ ਸਨੇ ਗਲਤਾ ਹੈ ਤੁਰਤ ਨਹੀਂ ਗਲਤਾ ਤੈਸੇ ਮਨ ਉਨਾਂ
ਦੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਤੁਰਤ ਵਿਖਿਆਂ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਰਚਦਾ ਅਰ ਜੈਸੇ ਜਲ
ਮੇਂ ਕਮਲ ਨਿਰਾਲਾ ਰਹਿਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮਨ ਵਿਖਿਆਂ ਮੇਂ ਨਿਰਾਲਾ ਰ
ਹਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਐਸੇ ਭਗਤਾਂ ਸੰਗ ਸਰੀਰ ਹੋਵੈ ਤੇ ਜਮ ਭੀ ਨੇੜੇ ਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੀ ਆਏ ਸੇ ਜਦ ਏਹ ਵਚਨ ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਸਭੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਸੀਸ ਪਏ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸਾਡੇ ਵਚਨ ਸੁਣਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਸਾਖੀ ਹੋਏ ਹਾਂ ਸੋ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਰਹੋ ਤਾਂ ਅਸਾਡੇ ਖੋਟੇ ਕਰਮ ਸਭ ਮਿਟ ਜਾਵਣ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਸਰਗੁਨ ਸਰੂਪ ਏਹ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਗੁਨ ਰੂਪ ਸਬਦ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਸਬਦ ਦਾ ਆਸਰਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਤੁਸਾਡੇ ਸਭ ਖੋਟੇ ਕਰਮ ਮਿਟ ਜਾਵਨਗੇ ਸੋ ਇਹ ਉਪਦੇਸ ਉਨਕੋ ਦੇਕਰ ਬਾਬਾ ਆਗੇ ਕੋ ਚਲੇ ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਅਰ ਬਾਲਾ ਰਮਤੇ ਰਮਤੇ ਕਾਬੁਲ ਆਸਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਸੁਨਕਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਜਿਤਨੇ ਓਥੇ ਦੇ ਪੀਰ ਅਰ ਫਕੀਰ ਅਰ ਸੂਦਾਗਰ ਥੇ ਸਭ ਆਏ ਅਰ ਆਕਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹਿੰਦੂ ਫਕੀਰ ਹੋ ਅਰ ਏਹ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਸੰਭਲਕਰ ਪੈਰ ਰਖਣਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਨੂਰ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਸਭਨਾਂ ਮੈਂ ਇਕ ਹੀ ਹੈ ਅਰੁ ਜਿਤਨੇ ਹੈ ਅਰ ਬਿਆ ਨਾਮ ਰਖਾ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਤਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੁੰਨਤ ਕਰਾਇਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਹਿਆ ਅਰ ਕਿਸੇ ਜਨੇਊ ਅਰ ਟਿਕਾ ਲਾਇਕੇ ਹਿੰਦੂ ਕਹਿਆ ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਨ ਦੇ ਸਾਹਿਦ ਹਾਂ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ ॥ ॥ਸਲੋਕ॥ ॥ਹਿੰਦੂ ਕਹਾ ਤਾਂ ਮਾਰੀਅਹਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭੀ ਨਾਹਿ ॥ ਪੰਚ ਤਤ ਕਾ ਪੁਤਲਾ ਖੇਲੈ ਬੇਬੀ ਭਾਤਿ ॥੧॥ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਸਾਨੂੰ ਖਬਰ ਪਹੁੰਚਾਵਣ ਆਇਆ ਹਾਂ ਜੋ ਏਹ ਗਲ ਯਾਦ ਰਖੋ ਕਿ ਜੇ ਬੰਦਗੀ ਖੁਦਾਇ ਦੀ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸੀ ਰਹੋਗੇ ਅਤੇ ਜੇ ਨਾਂ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਦੁਖ ਪਾਵੋਗੇ ਸੋ ਏਹ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕਰ ਅਰ ਉਨਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਕਰਕੇ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਜਾਇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਰਹੇ ਅਰ ਮੂਲੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੇਰੀ ਮੰਗੀ ਹੋਈ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਸਤੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਤੇਰੀ ਖਬਰ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਮੂਲੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮੈਂ ਹੁਣ ਪਹੁੰਚਨ ਹੀ ਲਗਦਾ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤੂੰ ਸੁਰਤ ਕਰਕੇ ਬੈਠ ਰਹੁ ਦੇਖੀਂ ਕਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰ ਪਏ ਹੈ ਅਰ ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਪਹੁਚਾਵਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਫਿਰ ਬਚਨ ਹੋਇਆ
ਮੂਲਿਆ ਅਖੀ ਮੀਟ ਸੋ ਜੋ ਮੂਲਾ ਅਖੀ ਮੀਟ ਕੇ ਖੋਲੇ ਤਾਂ ਸਿਆਲ
ਕੋਟ ਦੇ ਵਿਚ ਖਲੋਤਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਝੋਲੀ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਮੋਹਰਾਂ ਦੀ
ਭਰੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਆਪਣੇ ਸਾਹੁਰੇ ਖਬਰ ਭੇਜੀ ਜੋ ਜਬ ਉਸਦੇ ਸ
ਹੁਰਿਆਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆਂ ਜੋ ਮੂਲਾ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਰ ਬਹੁਤ ਪਦਾਰਥ ਲੈ
ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਬਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਅਰ ਉਸਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭੀ
ਸਤਿ ਹੋਣ ਤੇ ਬਚ ਰਹੀ ਅਰ ਮੂਲੇ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਭੀ ਬਣੇ ਆਨੰਦ ਮੰਗ
ਲ ਸੋ ਹੋਇਆ ॥ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜਬ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਗਏ ਤਬ ਪੀਰ ਫ
ਕੀਰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਆਇ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਹੇ ਬਾਲਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ
ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਹਾਰ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਪਰ ਤੁਸਾਂ ਨਿਰਬਾ
ਹ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਜੀ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋਗੇ ਤਿਵੇਂ ਸੋਈ ਕਰ
ਾਂਗੇ ॥ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਤੁਸਾਂ ਵਿਚ ਖਬਲ ਜਿਸਦੇ ਪਤ੍ਰ ਪਾਕੇ
ਅਰ ਫਿਰ ਦੇਗੇ ਘੋਟ ਕੇ ਪੀਤਾ ਕਰੋ ਸੋਈ ਸਤੁ ਅੰਨ ਜਲ ਦਾ ਭੀ ਅਰ ਜਲ
ਦਾ ਭੀ ਅਧਾਰੁ ਰਹੇਗਾ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਰ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀ
ਤੀ ਅਰ ਕਹਿਆ ਜੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਇਸਨਾਨ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਪੀਣੇ ਇ
ਸਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪਾਣੀ ਲੋੜੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਚਰਨਾਂ ਦੇ ਸਜੇ ਅੰਗੂ
ਠੇ ਨਾਲ ਲਕੀਰ ਖਟੀ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਜਲ ਨਿਕਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਬਾਬੇ
ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਸ ਚਰਨ ਹੋਗਾ ਦੇ ਜਲ ਵਿਚੋਂ ਪੀਆ ਇਸਨਾਨ ਭੀ ਕਰੋ
ਅਤੇ ਇਸਨਾਨ ਭੀ ਕਰੋ ਤਾਂ ਓਹ ਰਾਤ ਉਥੇ ਰਹੇ ਅਰ ਉਸੇ ਜਲ ਨਾਲ ਰ
ਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਥੋਂ ਟੁਰੇ ਅਰ ਅਗੇ ਰੋਧਾਰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾ
ਪਤਿ ਭਏ ਤਾਂ ਸਾਹਦਲੀ ਉਥੋਂ ਦਾ ਫਕੀਰ ਮਸੀਤ ਤੇ ਓਹ ਆਇਆ ਮਿ
ਲਿਆ ਅਰ ਉਸ ਆਖਿਆ ਕੁਛ ਮੈਨੂੰ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ
ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ ਵਿਚ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਯਕ
ਅਰਜ ਗੁਫਤਮ ਪੇਸਿ ਤੋ ਦਰ ਗੋਸ ਕੁਨ ਕਰਤਾਰ ॥ ਹਕਾ ਕਬੀਰ ਕ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੈਮਤੂ ਬੇਐਬ ਪਰਵਰਦਗਾਰਾ ॥੧॥ਦੁਨੀਆਂ ਮੁਕਾਮੇ ਫਨੀ ਤਹਕੀਕ
ਦਿਲ ਦਾਨੀ ॥ ਮਮ ਸਰਮੂਏ ਅਜਰਾਈਲ ਗਿਰਫਤਹ ਦਿਲ ਹੇਚ ਨ
ਦਾਨੀ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਜਨ ਪਿਸਰ ਪਦਰ ਬਿਰਾਦਰਾਂ ਕਸ ਨੇਸ ਦਸਤ
ਗੀਰ ॥ ਆਖਿਰ ਬਿਅਫਤਮ ਕਸ ਨ ਦਾਰਦ ਚੂੰ ਸਵਦ ਤਕਬੀਰ ॥੨॥
ਸਬ ਰੋਜ ਗਸਤਮ ਦਰ ਹਵਾ ਕਰਦੇਮ ਬਦੀ ਖਿਆਲ ॥ ਗਾਹੇ ਨ ਨੇ
ਕੀ ਕਾਰ ਕਰਦਮ ਮਮ ਈ ਚਨੀ ਅਹਵਾਲ ॥੩॥ ਬਦਬਖਤ ਹਮ ਚੁ ਬ
ਖੀਲ ਗਾਫਲ ਬੇਨਜਰ ਬੇਬਾਕ ॥ ਨਾਨਕ ਬਿਗੋਇਦ ਜਨ ਤੁਰਾ ਤੇਰੇ ਚ
ਕਰਾ ਪਾਖਾਕ ॥੪॥ ਤਿਸਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕ
ਥਨ ਕਰੇ ਹੈਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਕ ਅਰਜ ਕਰਤਾਰ ਅਗੇ ਕਰਨਾ ਹਾਂ ਜੋ ਹੇ ਕਰਤਾਰ
ਮੇਰੀ ਇਕ ਅਰਜ ਕੰਨ ਦੇ ਕਰ ਤੂੰ ਸੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਸਚਾ ਭੀ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈਂ ਅਤੇ ਵ
ਡਾ ਭੀ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈਂ ਅਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈਂ ਅਤੇ ਐਬਾਂ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੈਂ ਅ
ਰ ਪੂਰਣ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਟ ਦੇ ਪਾਲਨ ਵਾਲਾ ਹੈਂ ॥੧॥ ਅਰ ਇਹ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਹੈ
ਅਤੇ ਅਸਥਾਨ ਹੈਨ ਸੋ ਨਾਸਵੰਤ ਹੈਨ ਤਾਂਤੇ ਹੇ ਮਨ ਤਾਹਕੀਕ ਇਹ ਗ
ਲ ਜਾਣ ਅਰ ਮੇਰੇ ਜੋ ਸਿਰ ਦੇ ਕੇਸ ਹਨ ਸੋ ਅਜਰਾਈਲ ਨੇ ਫੜੇ ਹੋਏ
ਹਨ ਸੋ ਹੇ ਮਨ ਤੂੰ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ॥੧॥ ਅਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜੋ ਹੈ ਅਰ ਪੁ
ਤ੍ਰ ਜੋ ਹੈਨ ਅਰ ਪਿਤਾ ਜੋ ਹੈ ਅਰ ਭਿਰਾਉ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਕਿਸੇ ਨੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਹ
ਥਾਂ ਫੜਕੇ ਜਮਾਂ ਤੇ ਪਕੜਨਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਨੂੰ ਜਦ ਸਰੀਰ ਗਿਰੇਗਾ
ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਰਖਣਾ ਅਰ ਬਾਲ ਦੇ ਪੂਰਜਾ ਹੋਇਆ ॥੨॥ ਅਰ ਅ
ਸੀਂ ਦਿਨੇ ਰਾਤੀ ਆਸਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਫਿਰਦੇ ਰਹੇ ਅਰ ਬਦ ਖਿਆਲ ਕਰਦੇ ਰ
ਹੇ ਅਰ ਅਸਾਂ ਕਦੇ ਭੀ ਭਲਿਆਈ ਨ ਕੀਤੀ ਸੋ ਇਹ ਕਰਤੂਤ ਸਾਡਾ ਏ
ਹਾਲ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਦ ਬਖਤ ਭੀ ਹੋਵਨ ਅਤੇ ਬਖੀਲ ਭੀ ਹੋ
ਵਨ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਭੁਲਾਵਨ ਵਾਲੇ ਭੀ ਹੋਵਨ ਅਤੇ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸਤ
ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਨਜਰ ਭੀ ਨ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਮਰਨ ਦਾ ਭੈ ਵੀ ਜੇ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫਿ
ਰ ਭੀ ਜੇ ਆਇਕਰ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਲਾਵਣ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਦਾ ਤੀਉ ਧਾਨੂ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਤਾ

ਵਲੀ ਸ਼ਾਹ ਏਹ ਵਚਨ ਸੁ
ਣਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ
ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਸੀਸ ਪਾਇਆ
ਅਤੇ ਸਭਨਾਂ ਪਠਾਣਾਂ ਨੂੰ
ਸਦਕੇ ਆਣ ਹਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ
ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਜੋ ਜੀ ਹੁ
ਣ ਤੀਕ ਅਸੀਂ ਮਰਨ ਦਾ
ਭੈ ਨਾ ਸੋ ਕਰਦੇ ਪਰ ਤੇਰੇ
ਵਚਨ ਸੁਣਕੇ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਭੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਆ
ਪਣਿਆਂ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਬਖਸ਼ੋ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਕ ਚਰਨਾਂ
ਦੀ ਧੂੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਮੁਖ ਦੀ ਧੂੜ ਹੈ ਸੋ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਏਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿ
ਥੇ ਅਸੀਂ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਏਥੇ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਿਆ ਕਰੋ ਅਰ ਦੀਵਾ ਬਾਲਿਆ ਕਰੋ
ਅਰ ਮੁਖ ਦੀ ਧੂੜ ਏਹ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਵਚਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਦੇ ਵਿਖੇ ਧਾਰਨਾ ਸੋ ਏ
ਹ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਥੋਂ ਟੁਰੇ ਅਰ ਮਸਜਦ ਨੂੰ ਆਏ ਅਰ ਦਰ
ਵਾਜੇ ਤੇ ਬਾਹਰ ਡੇਰਾ ਜਾਇ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਭ ਲੋਕ ਆਣ ਇਕਠੇ ਹੋਏ ਅਰ ਉ
ਨਾਂ ਆਕਰ ਕਹਿਆ ਹੇ ਫਕੀਰ ਤੂੰ ਰਸੂਲ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ
ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤਾ ਇਕ ਕਾਮਤ ਦਾ ਨਾਉਂ ਹੈ ਅਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ
ਦੁਆਰੇ ਕਈ ਰਸੂਲ ਅਤੇ ਅਵਤਾਰ ਹੈਨ ਤਾਂ ਉਨਾ ਲੋਕਾਂ ਏਹ ਬਾਤ ਸੁ
ਣਕੇ ਅਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾਇ ਕੇ ਧੁੰਮ ਪਾਈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਪੈਗੰਬਰ ਨੂੰ ਕਾ
ਮਤ ਫਕੀਰ ਆਖਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜਾਂ ਸਭ ਮੁਲਾਂ ਅਰ ਮੁਲਾਣੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ
ਪਾਸ ਆਇ ਇਕਠੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਪੁਛਿਆ ਹੇ ਫਕੀਰ ਤੂੰ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਪੈ
ਗੰਬਰ ਨੂੰ ਕਿਓਂ ਤੁਛ ਨਾਮ ਦਿਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕੇ ਪੈਗੰਬਰ ਜਿਸ ਨੂੰ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪੈਗਾਮ ਲੈ ਜਾਣੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਅਰ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਰਸੂਲ ਹੈ

੨੯੪ ਜੋ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਸਨੇਹਾਂ ਲਿਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਬੰਦਗੀ ਕਰੇਗੇ ਤਾਂ ਬ
ਹਿਸਤ ਨੂੰ ਜਾਵਣਗੇ ਅਤੇ ਜੋ ਫੈਂਗ ਵਿਰੋਧ ਕਰੇਗੇ ਤਾਂ ਦੋਜਕ ਨੂੰ ਜਾਵਗੇ
ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਤੁਧ ਰਸੂਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾਹੀਂ ਮੰਨਿਆ
ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਅਗੇ ਰਸੂਲ ਭੀ ਤੁਸਾਂ ਦੇ ਮਨਾਵਣ ਵਾਸਤੇ ਆਇਆ
ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੈਂ ਭੀ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਨਾਵਣ ਵਾਸਤੇ ਆਇਆ ਹਾਂ
ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਜੋ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਭੁਲਾਇਆ ਹੈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੇ ਸਦਾ ਉਪਦੇਸ ਹੈ ਅ
ਤੇ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਅਗੇ ਪਾਹਿਰ ਭੀ ਜਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅਸਾਂ ਕਿਸ ਦੀ ਕਦਰ ਮੰ
ਨਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪੈਕੰਬਰ ਦੇ ਉਤੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕਿ ਜੋ ਪੈਕੰਬਰ
ਨਾਹੀਂ ਹੋਵਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੈਕੰਬਰ ਦਾ ਕਹਿਆ ਮੰ
ਨਦੇ ਹੋ ਅਤਾ ਤਦ ਤੁਸਾਡੇ ਪੈਕੰਬਰ ਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਾ ਹੋਵੈ ਅਤਾ ਪ
ਰ ਤੁਸਾਂ ਜੋ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਫੁਰਮਾਣ ਨਾਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਤਾਹੀਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਤੁਸਾਡੇ
ਉਪਦੇਸ ਵਾਸਤੇ ਆਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਥੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਿ ਇ
ਕ ਪੀਰ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਉਸ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਾ
ਸ ਅਸੀਂ ਤੁਸੀਂ ਚਲਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਓਹਿ ਕਹੇਗਾ ਸੋ ਮੰਨਾਂਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆ
ਖਿਆ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਓਥੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਤੁਸਾਂ ਭੀ ਓਥੇ ਆਵਣਾ ਤਾਂ ਓਹ ਬਾ
ਬੇ ਆਖਿਆ ਅਰਦਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਬਾਲਿਆ ਤੁਸੀਂ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟਿ ਲੈ
ਜਦ ਉਨਾਂ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟੀਆਂ ਅਰ ਜੋ ਫੇਰ ਖੋਲਨ ਤਾਂ ਕਿਆ ਦੇਖਨਿ ਜੋ

ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਈਰਾਨ ਵਿ
ਚ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸ਼ਾ
ਹ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ
ਆਇ ਮਿਲਿਆ ਅ
ਰ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਏਥੇ ਪਰ ਤਾਂ ਅਗੇ ਹਿੰਦੂ
ਫਕੀਰ ਕੋਈ ਨਾਹੀਂ ਸੀ ਆਂਵਦਾ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਕੰਮ ਆਏ ਹੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਖਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਡੇਰੇ ਆਏ ਹਾਂ ਸੋ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਥੈ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਰਹੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਿਛਲੇ ਮਸਹਦ ਵਾਲੇ ਭੀ ਆਏ ਅਰ ਬਾਬੇ ਦੇ ਪਾਸ ਆਇ ਬੈਠੇ ਅਰ ਫਿਰ ਉਨਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਸੁੰਨੀ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਮਹੰਮਦ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਜੋ ਹਾਂ ਸੋ ਅਲੀ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋ ਕਿ ਦੁਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵਿਸੇਖ ਕਵਨ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੁਆਂਮਰਦੀ ਕਰਕੈ ਅਰ ਸਮਤ੍ਰੰ ਕਰਕੈ ਅਲੀ ਵਧੀਕ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਲਮ ਕਰਕੈ ਮਹੰਮਦ ਵਧੀਕ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਸਮਝ ਕਰਕੈ ਦੋਨੋਂ ਇਕੋ ਜੇਹੇ ਹਨ ਅਰ ਨੂਰ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਚਵਾਂ ਯਾਰਾਂ ਵਿਚ ਭੀ ਅਰ ਮਹੰਮਦ ਵਿਚ ਭੀ ਇਕੋ ਜੇਹਾ ਹੈ ਅਰ ਤੁਸਾਡੇ ਵਿਚ ਭੀ ਓਹੋ ਨੂਰ ਹੈ ਪਰ ਖੁਦੀ ਕਰਕੈ ਤੁਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾਇ ਭੁਲ ਗਇਆ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਅਤੇ ਖੁਦੀ ਆਪਣੀ ਦੂਰ ਕਰੋ ਤਾਂ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਪਾਵੋ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਸਾਨੂੰ ਕੁਛ ਉਪਦੇਸ ਕਰਹੁ ਤਬ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਤਿਲੰਗ ਰਾਗ ਵਿਚ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ ॥ ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ॥ ਇਹੁ ਤਨੁ ਮਾਇਆ ਪਾਹਿਆ ਪਿਆਰੇ ਲੀਤੜਾ ਲਬਿ ਰੰਗਾਏ ॥ ਮੇਰੇ ਕੰਤ ਨ ਭਾਵੈ ਚੋਲੜਾ ਪਿਆਰੇ ਕਿਉ ਧਨ ਸੇਜੈ ਜਾਏ ॥੧॥ ਹਉ ਕੁਰਬਾਨੈ ਜਾਉ ਮਿਹਰਵਾਨਾ ਹਉ ਕੁਰਬਾਨੈ ਜਾਉ ॥ ਹਉ ਕੁਰਬਾਨੈ ਜਾਉ ਤਿਨਾ ਕੈ ਲੈਨਿ ਜੋ ਤੇਰਾ ਨਾਉ ॥ ਲੈਨਿ ਜੁ ਤੇਰਾ ਨਾਉ ਤਿਨਾ ਕੇ ਹਉ ਸਦ ਕੁਰਬਾਨੈ ਜਾਉ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਇਆ ਰੰਙਣ ਜੇ ਥੀਐ ਪਿਆਰੇ ਪਾਈਐ ਨਾਮ ਮਜੀਠ ॥ ਰੰਙਣ ਵਾਲਾ ਜੇ ਰੰਙੈ ਸਾਹਿਬ ਐਸਾ ਰੰਗੁ ਨ ਡੀਠ ॥੨॥ ਜਿਨ ਕੇ ਚੋਲੇ ਰਤੜੇ ਪਿਆਰੇ ਕੰਤ ਤਿਨਾਂ ਕੈ ਪਾਸਿ ॥ ਧੂੜ ਤਿਨਾਂ ਕੀ ਜੇ ਮਿਲੈ ਜੀ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥੩॥ ਆਪੇ ਸਾਜੇ ਆਪੇ ਰੰਗੇ ਆਪੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ॥ ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਕੰਤੈ ਭਾਵੈ ਆਪੇ ਹੀ ਰਾਵੇਇ ॥੪॥ ਤਿਸ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਅਸਾਡਾ ਜੋ ਸਰੀਰ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਦੀ ਪਾਹ ਲਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਲਬ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨਾਲ ਰੰਗੀਆ ਗਈਆ ਹੈ ਸੋ ਓਹ ਚੋਲਾ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਂਵਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ
ਉਹ ਮਨੁਖ ਕਾਦਰ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਕੈਸੇ ਕਰ ਜਾਣੈ ਪਰ ਇਜੋ ਹੈ ਘੋਰ
ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਜਪਦੇ ਹਨ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹਉ ਕੁਰ
ਬਾਣ ਕੁਰਬਾਣ ਜਾਵਾਂ ਕਿਉਂ ਜੋ ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਕਾਇਆਂ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਰੰਗਣ ਹੋਈ
ਹੈ ਅਰ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਮੰਜੀਠ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਪੀਰ ਮੁਰਸਦ
ਗਾਢਵਾਲੇ ਹੋਵਨ ਤਾਂ ਐਸਾ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹੇ ਜੋ ਉਤਰੇ ਨਾਹੀ ਤਾਂਤੇ ਜਿਨਾਂ ਦੇ
ਦਿਲ ਖੁਦਾਇ ਦੀ ਯਾਦ ਨਾਲ ਰੰਗੀਨ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਨਜੀਕ
ਹੈ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਖਾਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਮੈਲ
ਧੋਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨਿ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਲ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋਈਦੀ ਹੈ
ਸੋ ਖਾਕ ਨਾਲ ਕੈਸੇ ਕਰ ਧੋਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਬਜੁਰਗਾਂ
ਦੇ ਬਚਨ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਆਬ ਹੈ ਅਰ ਖਾਕ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਾਬੂਣ ਹੈ ਸੋ ਜਿ
ਸਤਰਹਿ ਆਬ ਤੇ ਸਾਬਣ ਦੋਵੇਂ ਮੇਲ ਕੇ ਧੋਤੇ ਹੈਂ ਤਿਸੀ ਤਰਹਿ ਬ
ਜੁਰਗਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਖਾਕ ਅਰ ਜੁਬਾਨ ਦੇ ਸੁਖਨ ਦਿਲ ਦੀ ਗੁਬਾਰ
ਨੂੰ ਕਟਾਂਵਦੇ ਹਨ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਪੀਰਾਂ ਅਰ ਮੁਰਸਦਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਆਂਵਦੇ
ਹਨ ਸੋ ਆਪੇ ਹੀ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਬਜੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸੋਹਬਤ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੁ
ਦਾਇ ਦਾ ਯਾਦ ਦੇਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਮੇਲ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਜਦ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਏ
ਹ ਵਚਨ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਸਾਹ ਪੁਛਿਆ ਜੀ ਆਪ
ਤਾਂ ਅਲੀ ਦੇ ਉਪਾਸਕ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਕ ਸਮੇ ਪੈਕੰਬਰ ਮੇ
ਰਾਜ ਨੂੰ ਗਇਆ ਸੀ ਅਰ ਜਿਥੇ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਦੀਦਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਓ
ਸ ਦਰਵਾਜੇ ਉਤੇ ਸੇਰ ਦਹਾਨ ਕੁਸਾ ਦਾ ਖਲੋਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਰ
ਜਬਰਾਈਲ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਸੇਰ ਨੂੰ ਕੁਛ ਖੁਰਾਕ ਦੇਵੇਂ ਗੇ ਤਾਂ ਓਹ ਰਾ
ਹ ਛਡੇ ਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੈਕੰਬਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤ ਦੀ ਅੰਗੁਸਤਰੀ ਦਾ
ਨ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸੇਰ ਰਾਹ ਖਲਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਹੋਇ ਗਇਆ ਸੋ ਜਦ ਖੁ
ਦਾਇ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਪੈਕੰਬਰ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਤੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਅੰਗੁਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਰੀ ਮੋਹਰ ਲਵਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਤਲਬ ਕੀਤੀ ਅਰ ਅਲੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੇਬ
ਵਿਚੋਂ ਕਢਕੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜਬਰਾਈਲ ਕਹਿਆ ਕੇ ਪੈਰੰਬਰ ਅ
ਲੀ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਸ਼ੇਰ ਹੈ ਸੋ ਇਤਨੀ ਬਾਤ ਸੁਣਕੇ ਉਨਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਫਕੀਰ ਜੀ ਅਸੀ ਸੁਣਿਆਂ ਹੈ ਜੋ ਬਾਬਾ ਜੈਨੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਸਤਾਨ ਦੀ ਪਾਤ
ਸ਼ਾਹੀ ਬਖਸ਼ੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਇਕ ਗੁਰਜ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਬਖ
ਸ਼ਿਆ ਅਰ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜੋ ਅਸਾਡੇ ਕਉਲ ਉਤੇ ਰਹੁਗਾ ਤੇ ਕਾ
ਇਮ ਰਹਿਨ ਗੇ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਸਤਾਨ ਦੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਗੇ ਅਤੇ ਜੇ ਸਾ
ਡੇ ਕਉਲ ਉਤੋਂ ਪੁਸਤ ਦਿਤੀ ਤਾਂ ਤੁਸਾਡਾ ਬਲ ਉਨਾਂ ਤੇ ਪਾਇ ਦੇਵਾਂ ਗੇ ਅ
ਰ ਏਹੁ ਗੁਰਜ ਜੋ ਤੁਸਾਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਗੁਰਜੀ
ਨਾਮ ਸਦਾਵੋ ਗੇ ਅਰ ਅਸੀਂ ਤੁਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦਿਨ ਤੁ
ਸਾਂ ਹਿੰਦਸਤਾਨ ਤਰਫਣਤੀ ਤੁਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਲਖ ਅਰ ਦੇਸ ਹੋਰ ਬਖ
ਤ ਦੇਵਾਂ ਗੇ ਅਰ ਉਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਹਿੰਦੂ ਸਤਾਨ ਵਿਚ ਖਾਲਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ
ਗਾ ਤਾਂ ਏਹ ਜਨਮ ਛਡਕੇ ਤੂੰ ਹੋਰ ਜਾਮਾਂ ਧਾਰੇਂਗਾ ਸੋ ਹੁਣ ਦੇਸੋ ਬੀਸ ਬ
ਰਸ ਰਹਿਣੇ ਹਨ ਸੋ ਏਹ ਬਾਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਰਦੇ ਸੀ ਪਏ ਸਨ ਜੋ ਅਕਾ
ਸ਼ਬਾਣੀ ਹੋਈ ਕਿ ਏਹ ਸੁਖਨ ਤੁਸਾਂ ਸਚ ਜਾਣਨਾ ਕਰਕੇ ਕਿ ਜੋ ਏਹ ਸੁਖ
ਨ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਏ ਗਏ ਫਕੀ
ਰਾਂ ਦੀ ਖਿਜਮਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ ਕਿਉਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ
ਇ ਦੇ ਫਰਸਤਾਦੇ ਆਏ ਹੈਂ ਤਾਂ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਕਹਿਆ ਨੇ ਅਜੇਹੇ
ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਤੁਧ ਹੁਕਮ ਚਲਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਆਪ ਖੁ
ਦਾਇ ਦਾ ਨੂਰ ਨਜਰ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਮਿਆਂ ਜੀ ਨ
ਈਸਾ ਅਜਰਾਈ ਫਰਸਤਵਾਹਈ ਨੇ ਫਰਸਤਾਂ ਦਾਹਈ। ਤਾਂ
ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਜੋ ਸਿਕੰਦਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਅਰ ਆਕਾਸ ਨੂੰ ਜਿਤ ਕੇ ਅਰ ਪਤ
ਸ਼ਹਿਰ ਇਕ ਜੋ ਸਬਾਇ ਸਤੀ ਦਾ ਕਿਲਾ ਸੀ ਅਰ ਦੇਸ ਜੇ ਜਨ ਉਸ
ਦੇ ਖਾਂ ਤੇ ਚਾਰੇ ਕਿਲੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਸਨ ਸੋ ਉਸ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਹੋਇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਸੀਂ ਕਿ ਜੇ ਸਿਕੰਦਰ ਦਾ ਏਲਚੀ ਵੇਖੇ ਆਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬਾਝੋਂ ਅਨਾਜ ਪਾਣੀ ਨਾ ਲਿਆ ਉਨ ਦੇਣਾ ਅਰ ਜੇ ਸਹਰ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਮੋਤੀਆਂ ਤੇ ਜਵਾਹਰਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਪਾਣੀ ਮੰਗੇ ਅਰ ਅਨਾਜ ਮੰਗੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਵਣਾ ਸੋ ਏਹ ਖਬਰ ਸੁਣਕੇ ਸਿਕੰਦਰ ਦਾ ਏਲਚੀ ਆਵੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਿਕੰਦਰ ਆਪ ਨੈਂ ਸਾਬਾਂ ਪਾਸ ਗਇਆ ਅਰ ਆਪਨਾ ਆਪ ਛਪਾਇਆ ਤਾਂ ਨੈਂ ਸਾਬਾਂ ਨੇ ਸਕੰਦਰ ਨੂੰ ਇਹ ਫਰਦ ਕਾਹਿਆ ਜੋ ਤੂੰ ਏਲਚੀ ਨਹੀਂ ਆਪ ਪਾਤਿਸਾਹ ਹੈਂ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਸਦੀ ਮੂਰਤ ਕਢ ਵਿਖਾਈ ਤਾਂ ਸਿਕੰਦਰ ਮਸਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਸਿਕੰਦਰ ਨੂੰ ਆਦਰ ਕਰਕੇ ਤਖਤ ਤੇ ਬੈਠਾਇਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਸਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰਤ ਕੀਤੀ ਅਰ ਉਨਾਂ ਨੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਥਾਲੀਆਂ ਭਰਕੇ ਅਗੇ ਆਨ ਰਖੀਆਂ ਤਾਂ ਸਿਕੰਦਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਕੁਛ ਮੈਨੂੰ ਅਨਾਜ ਲਿਆਇ ਦਿਓ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸਰੀਰ ਦੀ ਭੁਖ ਤਾਂ ਦੋ ਰੋਟੀਆਂ ਨਾਲ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਭੁਖ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀ ਤਾਂ ਤੇ ਮਨ ਦੀ ਭੁਖ ਦੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫਿਕਰ ਚਾਹੀਏ ਤਾਂ ਉਨਾ ਆਖਿਆ ਜੈਸੇ ਸਿਕੰਦਰ ਆਪ ਨੈਂ ਸਾਬਾਂ ਪਾਸ ਗਇਆ ਸੀ ਤੈਸੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋ ਅਰ ਅਸਾਡੇ ਕਾਲਿਆਣ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਏ ਹੋ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਾਲ ਅਤੇ ਜਵਾਹਰ ਆਨ ਰਖੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਏਹ ਅਸਾਡੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਰੁਬਾਈ ਕਹੀ। ਗੁਰਬਾਣੀ। ।ਹਜਾਰ ਕਾਨ ਜਵਾਹਰ ਜਾਰ ਗੰਜੇ ਦਰਾ ਫਿਦਾ ਕੁਨੇਮ ਹਮਹ ਰਾਜ ਨਾਮ ਅਲਾਹ ਅਕਬਰਾ ਨਤਰਸ ਦੂਜਨ ਸੁਲਤਾਨ ਖੌਫ ਬਾਦਗੀਰਾ ਜਹੇ ਖਜਾਨਾ ਅਬਰੀ ਚਿਦਰ ਜਰ ਦੇ ਸਫਰਾ। ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਵਾਹਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦੇ ਗੰਜ ਜੋ ਸਭ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਸਦਕੇ ਕਰਪੁਤ ਦੇ ਆਹੇ ਅਰ ਨਾ ਤੈ ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਨਾ ਪਾਤ੍ਰਿਸਾਹਿ ਦਾ ਹੈ ਅਰੁ ਨਾ ਬੇਟ

ਉਨਿਵਣ ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਜੋ ਨਾਮ ਹੈ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਨਾ
ਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਤਿਆਗੀਆਂ ਭੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ
ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਇਹ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਟੁਰੇ ਤਾਂ ਰਸਤੇ ਵਿਚ
ਟੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਚਹੁੰ ਠਗਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਅਰ ਜੀਅ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ
ਇਨਾਂ ਫਕੀਰਾਂ ਪਾਸ ਬਹੁਤੀ ਧਨ ਹੋਣਾ ਹੈ ਕਯੋਂ ਜੋ ਇਨਾਂ ਦਾ ਮਸਤਕ
ਬੜਾ ਚਮਕਤਾ ਹੈ ਅਰ ਤੋਰ ਭੀ ਬੜੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਹੈ ਸੋ ਐ
ਸਾ ਵਿਚਾਰਕੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਨਾਲ ਟੁਰ ਪਏ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਫਿਰ ਸਨੇ ਸਨੇ
ਰੂਮ ਵਿਚ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ ਅਰ ਸਹਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਡੇਰਾ ਜਾਇ ਕੀਤਾ ਅਰ ਬਾਲੇ
ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਧੂਣੀ ਇਕਠੀ ਕਰ ਲਿਆਉ ਅਰ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਕ
ਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਸਬਦ ਗਾਉ ਅਰ ਠਗਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਓਹ ਜੋ ਚਿਖਾ
ਬਲਦੀ ਨਜਰ ਅੰਵਦੀ ਹੈ ਉਥੇ ਜਾਇਕੇ ਇਕ ਲਕੜ ਬਲਦੀ ਬ
ਲਦੀ ਲੈ ਆਉ ਤਾਂ ਦੋਇ ਠਗ ਬਾਬੇ ਦੇ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਅਰ ਦੋਇ ਅੱਗ
ਲੈਨ ਗਏ ਸੋ ਜਦ ਓਥੇ ਜਾਇਕੇ ਵੇਖਣ ਤਾਂ ਦੋਇ ਪੁਰਸ ਡਾਇਆ
ਨਕ ਹਨ ਅਰ ਦੋਇ ਪੁਰਸ ਮੁਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਉਨ ਡਾਇਆਨਕਾਂ ਨੇ ਮੁ
ਰਦਾ ਮਾਰ ਰਖੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਠਗਾਂ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਤੁਸੀਂ ਕਵਣ ਹੋ ਅਰ ਏਹ

ਕਵਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਚਿਖਾ ਕੇਹੀ ਬਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਹ
ਇਕ ਪਾਪੀ ਸੀ ਇਹ ਮਰ ਗਇਆ ਸੀ ਅਰ ਅਸੀਂ ਧਰਮਰਾਜਾ ਦੇ ਦੂਤਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਏਸ ਨੂੰ ਲੈਣ ਆਏ ਸਾ ਅਤੇ ਓਹ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਵਿਸਨ ਦੇ ਦੂਤ ਹਨ ਤ
ਹਿ ਜੋ ਤ੍ਰੈ ਵਿਸਨ ਜੀ ਦੇ ਦੂਤ ਸਨ ਉਨਾਂ ਠਗਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸ
ਭੀ ਬਾਤ ਸੁਣੋਂ ਜੋ ਏਹ ਪੁਰਸ ਬਡਾ ਪਾਪੀ ਸੀ ਪਰ ਜਿਸ ਫਕੀਰ ਦੇ ਨਾਲ
ਤੁਸੀਂ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤਿਸ ਫਕੀਰ ਨੇ ਏਸ ਮੁਰਦੇ ਦੀ ਤਿਖਾ ਵਲ ਦੇਖਿਆ
ਹੈ ਅਰ ਏਸ ਵਲ ਆਪਣੀ ਉਂਗਲੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਸ
ਭੁ ਪਾਪ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੈਕੁੰਠ ਪੁਰੀ ਲੈ ਜਾਵਣਾ
ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਓਹ ਫਕੀਰ ਐਸਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਉਪਰ ਉਸ ਦੀ ਖੁਸੀ ਹੋਵੈ
ਸੋ ਬੈਕੁੰਠ ਨੂੰ ਜੀਵ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਉਪਰ ਉਸ ਦੀ ਕਰੋਪੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਸੋ ਨਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਗਲ ਸੁਣਕੇ ਉਨਾਂ ਠਗਾਂ ਨੇ ਅਗ ਲੈਣ
ਦੀ ਅਰ ਭੈ ਭੀਤ ਹੋਇ ਕਰ ਬਾਬੇ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਆਏ ਅਰ ਆਗ ਬਾਬੇ
ਜੀ ਕੋ ਦਸੀ ਅਰ ਜੋ ਦੋ ਠਗ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਸਨ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਸ
ਭ ਵਰਤੰਤ ਹਕੀਕਤ ਤੇ ਜਮ ਗਣਾਂ ਦੀ ਸੁਣਾਈ ਤਾਂ ਓਹ ਸਭ ਬਾਬਾ ਜੀ
ਦਾ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਲਖ ਕਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਸਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਅਰ
ਬਾਬੇ ਦਿਆਂ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਡਿਗ ਪਏ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੇਲੇ
ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰੁਆਲਾ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਆਹੇ ਸੋ ਤੁਸੀਂ
ਭੀ ਓਥੇ ਚਲੋ ਅਤੇ ਤਪ ਕਰੋ ਅਰ ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ ਜਾਪ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਾਬਾ
ਜੀ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਤ ਰਮਤੇ ਰਮਤੇ ਰੁਆਲਾ ਜੀ ਆਏ ਅਰ ਉਨਾਂ
ਠਗਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਜੋ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਸ ਸਾਸ
ਸੋਹੰਕਾਰ ਕਾ ਜਾਪ ਜਪਨਾ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਇਥੇ ਬੈਠਿਆਂ ਰਹਿਣਾ ਤਾਂ ਮਰਦ
ਨੇ ਆਖਿਆ ਜੀ ਅਸਾਂ ਨਉ ਖੰਡ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦਾ ਦਰਸਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤ
ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਭਰਤ ਖੰਡ ਤਾਂ ਏਹੋ ਹੈ ਜੋ ਜੇਹੜਾ ਤੈਨੂੰ ਦਿਖ
ਇਆ ਹੈ ਅਰ ਕਿੰਪੁਰਸ ਦੀ ਖੰਡ ਭੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਦੇ ਹਨ ਅਰ ਉਸ
ਦੇ ਜੋ ਪੁਰਸ ਹੋਣ ਸੋ ਰਾਤ੍ਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੋ ਜਾਵਨ ਸੋ ਚਲ ਅਬ ਜੀ
ਨੀ ਖੰਡ ਕਉ ਚਲਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਅਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮਰਦਾਨਾ ਤੁਸੀਂ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟੋ ਜਾਂ ਉਨਾਂ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟ ਕੇ ਖੋਲੀਆਂ ਤਾਂ ਕੇ
ਅਦੇਖਦੇ ਜੋ ਅਸੀ ਸੀਨੀ ਖੰਡ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਆਹੇ ਤਾਂ ਸਭ ਲੋਕ ਉਥੋਂ ਦੇ
ਆਏ ਬਾਬੇ ਦੇ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਅਰ ਧਰਮਪਤ ਉਥੋਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸੀ ਸੋ ਭੀ ਬਾਬੇ
ਦੀ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗਾ ਅਰ ਉਸਨੇ ਹਥ ਜੋੜ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜੋ
ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਕੁਛ ਪਸਾਦ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਛਕੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕ
ਹਿਆ ਬਾਲੇ ਨੂੰ ਕਿ ਹੇ ਬਾਲਾ ਤੂੰ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲੈ ਤਾਂ ਬਾਲੇ ਨੇ ਸ਼ੇਰ ਦਾ
ਰੂਪ ਧਾਰ ਲਇਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰਾਜਾ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਅਰ
ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਭੀ ਘਰ ਲੈ ਗਇਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੇਰੇ ਸ਼ੇਰ
ਦਾ ਅਹਾਰ ਦੇਵੋਗੇ ਤਾਂ ਪਿਛੋਂ ਅਹਾਰ ਮੈਂ ਕਰਾਂਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨਾ ਕਹਿ
ਆ ਕਿ ਜੋ ਤੁਸੀ ਕਹੋ ਸੋ ਅਸੀ ਅਹਾਰ ਦੇਵੀਏ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਜੋ
ਰਾਜਾ ਤੁਸਾਡਾ ਬੇਟਾ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਸੋ ਕਰਤੇ ਕਹਿ ਤੇ ਹੋਕੇ ਸ਼ੇਰ
ਅਗੇ ਪਾਵੋ ਸੋ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਣ ਕੇ ਸਜੀ ਬਾਂਹ ਪਿਤਾ ਪਕੜੀ ਅਰ ਖ
ਬੀ ਬਾਂਹ ਮਾਤਾ ਨੇ ਪਕੜੀ ਅਰ ਸ਼ੇਰ ਅਗੇ ਆਣ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਫਿਰ

ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀ ਸਚ ਕਹੋ ਤੁਸਾਡੇ ਮਨ ਸੋਕ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਤਾਂ
ਉਨਾ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੋਹ ਦੀ ਬੁਧ ਨੇ ਤਾਂ ਸੋਕ ਵਿਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਪਾਸਨਾ ਦੀ
ਬੁਧ ਅਸਾਡੇ ਮਨ ਬੀ ਸੋਕ ਹਟਵਾੜਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਬੋਲਿਆ
ਰਾਜਾ ਸੋਕ ਦੀ ਬਾਤ ਕਹੁ ਅਤੇ ਉਪਾਸਨਾ ਦੀ ਭੀ ਬਾਤ ਕਹੁ ਤਾਂ ਰਾਜੇ
ਆਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਥਮੇ ਪੰਜਾਹ ਰਾਣੀਆਂ ਵਿਵਾਹੀਆਂ ਸਨ ਅਰ ਤਿਨ

ਵਿਚੋਂ ਪੁਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਂਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੈਂ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਅਰ ਪੀਰਾਂ ਫਕੀ
ਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਸਾਧਾਂ ਦੀ ਮੰਨਤ ਅਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਰ ਸੀਰਨੀਆਂ ਮੰਨਿ
ਕੇ ਮੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਰ ਸਾਰੇ ਇਸ ਖੰਡ ਵਿਚ ਘਰ ਘਰ ਵਧਾਈ
ਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਰ ਬਹੁਤ ਦਾਨ ਤੇ ਪੁੰਨ ਕੀਤੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਰਾਜ ਦਾ ਤਿਲ
ਕ ਜੰਮਿਆ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਭੀ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ ਜੋ ਸਭਨਾਂ
ਰਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਇਸ ਪੁਤ੍ਰ ਕਰ ਪਟਰਾਣੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਰ ਲੜਕਾ ਬੁ
ਧਵਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਸੀ ਅਰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਸਭੇ ਮੈਂ ਸਿ
ਖਾਈਆਂ ਸਨ ਸੋ ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਸੋਕ ਸੀ ਅਰ ਸੋਕ ਮੇਰਾ ਇ
ਸ ਕਰਕੇ ਦੂਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਅਰ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨ ਏਹ ਤੀ
ਨੇਂ ਏਕ ਰੂਪ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਇਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਆਇਆ ਸੋ ਉਸ ਦਾ ਭੀ ਭਲਾ ਹੋ
ਇਆ ਅਰ ਸਾਡਾ ਭੀ ਭਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਨ ਜੋ ਅੰਦਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀ
ਤੀਗੀਆਂ ਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਕਰ ਮੇਰੀ ਭੀ ਭੁਲਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿ
ਆ ਉਸੇ ਲੋਹੇ ਦਾ ਕੁਲਫ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਘਰ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਾਲਾ ਅਰ ਉਸੇ ਲੋ
ਹੇ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਦਰਵਾਜੇ ਦੀ ਜੋ ਖੋਲਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਪਰ ਪ੍ਰਿਥਮੇਂ ਜੋ
ਤੂੰ ਪੁਤ੍ਰ ਭਾਉ ਜਾਣਕੇ ਮੋਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਕਿ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਜੋ ਤੂੰ
ਪੁਤ੍ਰ ਭਾਉ ਜਾਣ ਕੇ ਮੋਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਏਹ ਸਮਝ ਕਿ ਪ੍ਰਿਥਮੇਂ ਹੋ ਤੇਰਾ
ਅਰ ਇਸ ਦਾ ਮਨ ਬੰਧ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜੋ ਇਸ ਆਪਣੇ ਕਰਮ ਭੋਗਣੇ
ਅਤੇ ਤੂੰ ਭੀ ਆਪਣੇ ਭੋਗਣੇ ਹਨ ਦੂਸਰਾ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਮਸਤਕ ਪਰ ਕਰਮ
ਦਾ ਤਿਲਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਮਿਟਾਇ ਨਹੀਂ ਸਕਣਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਦ
ਏਹ ਤ੍ਰੈ ਵਸਤਾਂ ਇਕਠੀਆਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਮਨੁਖ ਦਾ ਕਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਤਾਂ ਪ
ਥਵੀ ਅਰ ਦੂਜਾ ਸਮਾ ਅਰ ਤੀਜਾ ਕਾਰਣ ਜੋ ਜਿਸ ਵਿਧਿ ਨਾਲ ਕਰ ਸਰੀਰ
ਛੁਟਣਾ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਏਹ ਸਬੱਬ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਛੁਟਦਾ ਹੈ ਅਰ ਏਹ
ਭੀ ਸਮਝ ਕਿ ਜੋ ਸੋਹਣੇ ਖਾਣੇ ਹੈ ਤਾਂ ਰਖ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਅਰ ਜੋਇ
ਸ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮਝ ਕੇ ਤਪ ਜਾ ਹੋਰ ਬਹਾਨੇ ਮਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮਾਰ ਨਹੀ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਸੋਕ ਨਾਂ ਕਰੋ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਉਸ ਲ
ੜਕੇ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਰਾਜ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਖਾਵਣਾ ਪਾਇਆ ਹੈ
ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਭੀ ਅਰ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਭੀ ਅਰ ਏਹ ਸ਼ੇਰ
ਭੀ ਅਰ ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਭੀ ਅਰ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਸਭ ਮੈਨੂੰ ਸੁਪਨੇ ਵਤ ਭਾਸਤੇ
ਹੈਨ ਕਿਓਂਕਿ ਜਬ ਦਾ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਾਂ
ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣੇ ਹਨ ਤਬ ਦਾ ਜਗਤ ਨੂੰ ਸੁਪਨ ਜਾਣਿਆਂ ਹੈ ਸੋ ਜੈਸੇ ਸੁ
ਪਨੇ ਮੈਂ ਸ਼ੇਰ ਖਾਵੇ ਤਾਂ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਅਰ ਜੇ ਸੁਪਨੇ ਮੈਂ ਰਾਜ ਭੋਗੇ ਤਾਂ ਜਾਗੇ
ਹੋਏ ਸੁਖ ਰਾਜ ਦਾ ਨਹੀ ਤੈਸੇ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਖਾਧਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਭੀ
ਦੁਖ ਨਹੀ ਕਿਓਂਕਿ ਮੈਂ ਚੈਤੰਨ ਹਾਂ ਅਰ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਤ੍ਰੈ ਕਾਲ
ਸਨਬੰਧ ਨਹੀ ਮੈਂ ਅਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਆਪਨੂੰ ਸਰੀਰ ਮੰਨਦਾ ਸਾਂ
ਤਾਂ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਮਿਲਣੇ ਕਰ ਮੇਰਾ ਹਰਖ ਸੋਕ
ਮਿਟ ਗਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਰਦਾਨੇ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਹੇ ਸ਼ੇਰ ਤੂੰ
ਭੁਖਾ ਹੈਂ ਤੇ ਬਾਬੇ ਤੈਨੂੰ ਇਹ ਆਹਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਖਾਂਦਾ ਕਿਓਂ ਨਹੀ ਤਾਂ
ਸ਼ੇਰ ਕਹਿਆ ਭੁਖ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਲਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਕਾਰਨ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਪ
ਹਲੇ ਪਾਪ ਕਰ ਸਰੀਰ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤਾਮਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਐਸੇ ਗਿਆਨ
ਵਾਨ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਮੈਂ ਖਾਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਮਤ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਪਾਪ ਮੈਨੂੰ ਹੋ ਜਾਵੇ
ਹੈ ਅਰ ਮਤ ਵਧੇਰੇ ਪਾਪ ਹੋਵਨ ਅਰ ਮਤ ਤਾਮਸੀ ਜੂਨਾਂ ਭੋਗਣੀਆਂ
ਪਉਂਦੀਆਂ ਹੋਵਨ ਸੋ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਮਨ ਨੂੰ ਹਟਾਇ ਰਖਿਆ ਹੈ
ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਹੇ ਸ਼ੇਰ ਜੇ ਤੇਰੀ ਇਹ ਲੜਕਾ ਪਰਬਧ ਹੈ ਤਾਂ ਤੂੰ
ਅਵਸਗੀ ਖਾਵੇਂਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸ਼ੇਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇਹੜੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਹਨ
ਸੋ ਪਰਾਰਬਧ ਨੂੰ ਭੀ ਜੀਤ ਲੇਂਦੇ ਹਨ ਜੈਸੇ ਜੋਗੀ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਕਰਕੇ ਸੂ
ਸੰਕੇ ਨਹੀ ਜਾਣ ਦੇਤੇ ਅਰ ਸੰਜਮ ਕਰਕੇ ਅਲਪ ਆਹਾਰ ਕਰਕੇ ਮਨ
ਅਰ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਧਰਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜਾ ਨੂੰ ਅਰ ਪ੍ਰਾਰਬਧ
ਨੂੰ ਜੀਤ ਲੇਂਦੇ ਹਨ ਤੈਸੇ ਮੈਂ ਭੀ ਉਦਮ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਰਬਧ ਨੂੰ ਜੀਤੋਂਗਾ ਤਾਂ ਏ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹ ਬਚਨ ਸੁਨਕੇ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇਆ ਅਰ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਹੇ
ਜੋਰ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਧਾਰ ਲੈ ਤਾਂ ਜੋਰ ਬਾਲੇ ਦਾ ਸਰੀਰ ਧਾਰਕੇ
ਬਾਬੇ ਅਗੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਭੀ ਅਰ ਰਾਣੀ ਭੀ ਅਰ ਰਾਜੇ ਦੇ
ਬੇਟੇ ਭੀ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਅ
ਸੀ ਤੁਸਾਂ ਭੀ ਜਾਗੀਆ ਸਾਂ ਦੇਖਦੇ ਸਾਂ ਸੋ ਅਬ ਬੇਟੇ ਤੁਸਾਡੇ ਦਾ ਸਾਡੇ ਖ
ਤੇ ਵਿਚ ਰਾਜ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਤੁਸਾਂ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਜਾਪ ਜਪਣਾ ਅਰ ਆ
ਏ ਗਏ ਸਾਧਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਟਹਲ ਕਰਨੀ ਤੇ ਧਰਮਸਾਲ ਬਨਾਵਨੀ ਤਾਂ
ਏਹ ਬਾਤ ਸੁਣਕੇ ਉਸ ਰਾਜੇ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਚਰ
ਣਾਂ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਦੇਣੀ ਅਰ ਤਿਲਕ ਭੀ ਆਪਣੀ ਹਥੀਂ ਦੇਵਣਾ ਤਾਂ ਸਾਹਿ
ਬਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਜੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਦਿਤੀ ਅਰ ਰਾਜ ਤਿਲਕ ਭੀ ਦਿ
ਤਾ ਤੇ ਨਾਉਂ ਉਸਦਾ ਸੁਭਨਾਕ ਰਖਿਆ ਅਰ ਢੰਡੂਰਾ ਕਰਵਾਇਕੇ ਸਾ
ਰੇ ਸਹਰ ਵਿਚ ਵਰਤਾਇਆ ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਥੋਂ ਟੁਰੇ ਤਾਂ ਫਿਰ
ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਅਰ ਬਾਲਿਆ ਤੁਸੀਂ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟੋ
ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਜਦ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟਕੇ ਖੋਲੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿਆ ਦੇਖਨੇ ਜੋ ਅਸੀਂ
ਕੇਸੀ ਖੰਡ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਅਰ ਹਰਿ ਬਿਰਖ ਭੀ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸੋ ਜਬ
ਉਨਾਂ ਸੁਣਿਆਂ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਦੇ ਰਾਜਾ ਅਰ ਪਰਜਾ ਸਭ ਨਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਚ
ਰਨਾਂ ਤੇ ਆਇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਰਾਣੀਆਂ ਭੀ ਆਇ ਮਥਾ ਟੇਕਿ
ਆ ਅਰ ਰਾਣੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਹੇ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਮੇਰੇ ਘਰ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋਈ ਨ
ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਅਰ ਰਾਜਾ ਭੀ ਮੇਰੇ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੋ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕ੍ਰਿ
ਪਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਘਰ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਵਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਤਾਂ ਦੇ
ਅਗੇ ਨਿਵ ਚਾਲਿਆ ਕਰ ਅਰ ਜੋ ਤੂੰ ਪਰਮੇਸਰ ਵਲੋਂ ਦੁਖ ਜਾਂ ਸੁ
ਖ ਹੋਵੇ ਸੋ ਸਹਾਰ ਲਿਆ ਕਰ ਅਰ ਨਿਮਸਕਾਰ ਸਭਸੇ ਨੂੰ ਮਿਰ ਬੋ
ਲਿਆ ਕਰ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਦੋਇ ਲੌਂਗ ਅਰ ਇਕ ਲਾਚੀ ਦਿ
ਤੀ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਜਾਪੁ ਕਰਣਾ ਜੋ ਤੇਰੇ ਘਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਵਿਖੇ ਰੋਂਦੇ ਥੇ ਦੇਆ ਇਕ ਬੇਰੀ ਹੋਂਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਆਖਿਆ ਜੀ ਤੁ
ਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਕਲਾ ਦਿਖੇ ਲੀਏ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਤੁਸੀ
ਕੜਾਹ ਕਰੋ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਬੜਾ ਕੜਾਹ ਕੀਤ ਤੇ ਸਾਰੇ ਸਾਹਿਰ ਵਿਚ ਵਰਤਾਇ
ਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਸਬਦ ਤੁਸੀਂ ਕਿਦੇ ਵਿਚ ਧਾਰੋਗੇ ਤਾਂ ਸਰੀ
ਰ ਸਭ ਰਾਮ ਰਸ ਹੋਂਦੇ ਜਾਣਗੇ ਜੇ ਸਭ ਏਹੋ ਰੂਪ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ
ਨੇ ਸਲੋਕ ਉਚਾਰਿਆ ॥ ॥ਸਲੋਕ ਮਃ ੧ ॥ਨਿਵਣੁ ਸੁ ਅਖਰੁ ਖਵਣੁ
ਗੁਣੁ ਜਿਹਬਾ ਮਣੀਆ ਮੰਤੁ ॥ ਏ ਤ੍ਰੈ ਭੈਣੇ ਵੇਸ ਕਰਿ ਤਾਂ ਵਸਿ ਆਵੀ ਕੰਤੁ
॥੧॥ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਕ ਪੁਤ੍ਰ ਦਾ ਨਾਉ ਨਿਵਣ ਰਖਣਾ ਅਤੇ ਦੂ
ਸਰੇ ਦਾ ਨਾਉ ਖਵਣ ਰਖਣਾ ਅਰ ਬੇਟੀ ਦਾ ਨਾਉ ਮਣੀਆ ਮੰਤ ਰਖਨਾ
ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਏਹ ਤ੍ਰੈ ਵਚਨ ਤੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਰਖੇਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਵ
ਸਿ ਭਰਤਾ ਆਵੇਗਾ ਅਰ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਤੂੰ ਏਹ ਵਚਨ ਦ੍ਰਿ
ੜ ਰਖੇਂ ਗਾ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਤੇਰੇ ਵਸ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਥੋਂ
ਉਪਦੇਸ ਦੇਕੇ ਸੁਰ ਖੰਡ ਵਿਖੇ ਜਾਂਦੇ ਭਏ ॥ ਅਰ ਜੋ ਤਿਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਨ
ਸੋ ਓਹ ਰੀਤ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਜੇਕਰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪੁਤ੍ਰ ਜਨਮਦਾ ਸੀ
ਤਾਂ ਰੋਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਜੋ ਮਰਦਾ ਸੀ ਤਦ ਹਸਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿ
ਆ ਜੀ ਏਸ ਖੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਬਡੇ ਕੌਤਕੀ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਏ
ਹ ਗਿਆਨੀ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਭੇਜੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਹਸਦੇ ਹਨ ਅਤੇ
ਘਲੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਰੋਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਗਿਆਨੀ ਕੇਹੇ ਹੁੰਦੇ
ਹਨ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਘਲੇ ਆਵਹਿ ਨਾਨਕਾ ਸਦੇ ਉਠੀ ਜਾਹਿ ॥
ਜੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਘਲੇ ਆਂਵਦੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਕ
ੜਾਹ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਪਰਮੇਸਰ ਸਦ
ਦੇ ਹੈ ਤਾਂ ਉਠ ਚਲਦੇ ਹਨ ਸੋ ਤਦ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੜਾਹ
ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ
ਏਹੀ ਗਿਆਨੀ ਹੈਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਰਦਾਨੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਈਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਹਸਦੇ ਹੋ ਅਰ ਜਮਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਰੋਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਨ ਕ
ਹਿਆ ਏਹ ਮਨੁਖ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਤੇ ਵਿਛੜਤਾ ਹੈ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਅ
ਸੀਂ ਰੋਂਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਮੁਇਆਂ ਹੋਇਆਂ ਫੇਰੂ ਜਾਇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਸੋ ਇਸ
ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਹਸਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੀਵ ਤਾਂ ਮਾ
ਰਨ ਦੀ ਮਾਇਆ ਕਰ ਕਈ ਜਨਮਾਂ ਵਿਚ ਭਟਕਦਾ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ
ਮੁਇਆਂ ਭੀ ਕਈ ਜੂਨਾਂ ਜਨਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਇਸ
ਦਾ ਮਿਲਣਾ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਬਿਨਾਂ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਨਾ ਦੁਖ
ਸ ਸਤਿ ਕਰ ਮੰਨਿਆਂ ਹੈ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਅਨੰਦ ਹੈ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਆਤਮਾਂ
ਸਤਿ ਕਰ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਕਰ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸੋ ਨਾਂ ਕਦੇ ਵਿਛੁੜਦੇ ਹੈਨ
ਨਾਂ ਮਿਲਦੇ ਹੈਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਛੜਨ ਦੀ ਜਗਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜੋ ਜਿਥੇ ਆ
ਤਮਾ ਨ ਹੋਵੈ ਅਰ ਓਹੁ ਵਿਛੜਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਆਤਮਾ ਆਕਾਸ ਦੀ ਨਿਆਈ
ਪੂਰਨ ਹੈ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਨਾ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸ ਥੀ ਵਿਛੜਨਾ
ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਦਾ ਹਸਣਾ ਅਰ ਰੋਵਨਾ ਬਿਅਰਥ ਹੈ ਸੋ ਏਹ ਬਚਨ ਜਾਂ
ਸੁਣੇ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਮਥਾ ਆਇ ਟੇਕਿਆ ਅਰ ਹਥ ਜੋੜ ਕਰਕੇ
ਨਤੀ ਕਰੀ ਜੋ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਸਾਨੂੰ ਆਪ ਕ੍ਰਿਪਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਕਿ ਜਿਸ
ਕਰ ਜਨਮ ਕਲਿਆਣ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜੀ ਗਰੀਬਨਿ
ਵਾਜ ਤੁਸੀਂ ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਰਾਗੁ ਬਸੰਤ ਵਿਚ
ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ ॥ਰਾਗੁ ਬਸੰਤ ਮਹਲਾ ੧ ॥ਮਾਹਾ ਮਾਹ ਮੁਮਾ
ਰਖੀ ਚੜਿਆ ਸਦਾ ਬਸੰਤਾ ॥ਪਰਫੜੁ ਚਿਤ ਸਮਾਲਿ ਸੋਇ ਸਦਾ ਸਦਾ
ਗੋਬਿੰਦਾ ॥੧॥ਭੋਲਿਆ ਹਉਮੈ ਸੁਰਤਿ ਵਿਸਾਰਿ ॥ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਬੀਚਾਰਿ
ਮਨ ਗੁਣ ਵਿਚਿ ਗੁਣੁ ਲੈ ਸਾਰਿ ॥੧॥ਰਹਾਉ ॥ਕਰਮ ਪੇਡੁ ਸਾਖਾ ਹਰੀ
ਧਰਮੁ ਫੁਲੁ ਫਲੁ ਗਿਆਨੁ ॥ਪਤ ਪਰਾਪਤਿ ਛਾਵ ਘਣੀ ਚੂਕਾ ਮਨ
ਅਭਿਮਾਨੁ ॥੨॥ਅਖੀ ਕੁਦਰਤਿ ਕੰਨੀ ਬਾਣੀ ਮੁਖਿ ਆਖਣੁ ਸਚੁ ਨਾ
ਮੁ ॥ਪਤਿ ਕਾ ਧਨੁ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਲਾਗਾ ਸਹਜਿ ਧਿਆਨੁ ॥੩॥ਮਾਹਾ ਰੁਤੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਵਣੋ ਦੇਖਣੁ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਸੁਕਈ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਿ
ਰਹੇ ਸਮਾਇ ॥੪॥ ਸਾਹਿਬ ਬਚਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜੈਸੇ ਮਾਘ ਦੇ ਮਹੀ
ਨੇ ਬਸੰਤ ਰਤੁ ਹੈ ਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਖ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜਾਗੀਆਂ ਸੀ
ਆਂ ਨੂੰ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉ
ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਬਸੰਤ ਹੈ ਪਰ ਬਸੰਤ ਦੇ ਫੁਲ ਸਮੇਂ ਕਰਕੇ ਕੁਮਲਾ ਜਾਂਦੇ ਹ
ਨ ਅਤੇ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਦਾ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਰ
ਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਮੂਰਖ ਜੀਆ ਹੇ ਹਉਮੈਂ ਦੀ ਸੁਰਤਿ ਵਿਸਾਰਹੁ ਅ
ਰ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜੋ ਹਉਮੈਂ ਕਿਸ ਤੇ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜੇ ਸਰੀ
ਰ ਤੇ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਛਿਨ ਭੰਗਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਕਰਤੇ ਹੋ ਤਾਂ
ਪਦਾਰਥ ਸੁਪਨ ਵਤ ਝੂਠੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਕਰਕੇ ਪਰ
ਮੇਸਰ ਨੂੰ ਚਿਤ ਕਰੋ ਅਰੁ ਦੇਖੋ ਜੋ ਤੁਸਾਡੇ ਉਪਰ ਪਰਮੇਸਰ ਨੇ ਕੈਸੇ
ਕੈਸੇ ਗੁਣ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਦੇਹ ਅਰੋਗ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਵਸਨੇ ਕੋ
ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਰ ਰਸ ਭੋਗ ਖਾਣੇ ਕਉ ਦਿਤੇ ਅਰ ਸਭ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕੇ ਉਨਾਂ
ਲੇਕੇ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਗੁਨ ਕਹੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਉਸ
ਨੂੰ ਚਿਤ ਕਰਦੇ ਰਹੋ ਅਤੇ ਇਹ ਜੋ ਸਰੀਰ ਹੈ ਸੋ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਪੜ ਹੈ ਅ
ਰ ਗੀਆਂ ਸਾਖਾਂ ਦੇਹ ਅਰੋਗ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਭਜਨ ਦਾ ਉਦਮ ਹੈ
ਅਰ ਪਰਮਾਇਸ ਦਾ ਫੁਲ ਹੈ ਅਤੇ ਫਲ ਸਾਗੀਆਂ ਪਉਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ
ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੇ ਰਾਜੀ ਰਹਣਾ ਹੈ ਸੋ ਪਤ੍ਰ ਹੈਨ ਕਿਉਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
ਦੀ ਛਾਇਆ ਤਲੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਲਬਧ ਤੇ
ਰਾਜੀ ਰਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨ ਦਾ ਅਭਿਮਾਨ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁ
ਖ ਜੋ ਅਖੀਂ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਸੋ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ
ਕੁਦਰਤ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ
ਦੀ ਬਾਣੀ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਰਸਨਾ ਨਾਲ ਨਾਮ ਉਚਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਸੋ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਜ ਨਾਲ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਲਗ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਾ ਹੈ ਤਿਨਾਂ ਦੀ ਪਤਿਵ੍ਰਤਾ ਧਰਮ ਪੂਰਾ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਅਦਬੀਆਂ ਜਦੀ
ਆਂ ਹਨ ਅਰ ਸੁਭ ਕਰਮ ਨਾਲ ਨਿਭਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨ
ਕਰ ਮਨ ਤਰਿਆ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਓਹ ਸੁਖਦੇ ਨਾਲੀ ਸੌਂਜਦੇ ਉਹ ਵਚਨ ਗੁਰੂ ਨਾ
ਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਤਾਂ ਸਭ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗੇ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਭਾਈ ਸ
ਚੀਆਂ ਰਹਿਣਾ ਅਰ ਸਤਨਾਮ ਦਾ ਜਾਪੁ ਜਪਨਾ ਅਰ ਜੋ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮਿ
ਲੋ ਤਾਂ ਕਰਤਾਰ ਕਰਤਾਰ ਕਹਿਣਾ ਅਰ ਜੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਰਤਾਰ ਕਰ
ਤਾਰ ਕਹੇ ਤਾਂ ਅਗੋਂ ਤੁਸਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਤਿ ਕਰਤਾਰ ਕਹਿਣਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ
ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਚਉਥਾ ਖੰਡ ਜੋ ਕੁਰ ਖੰਡ ਹੈ ਤਿਥੇ
ਗਏ ॥ ਤਾਂ ਕੁਰਖੰਡ ਦੇ ਜਿਤਨੇ ਲੋਕ ਹੈਸਨ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਹਜਾਰ ਬਰਸਾਂ ਦੀ
ਆਰਜਾ ਅਤੇ ਸਦਾ ਜੁਵਾਨ ਰਹਿੰਦੇ ਸੇ ਸੋ ਸਭ ਆਇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਚਰਨੀ ਲ
ਗੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਪੁਛਿਆ ਹੇ ਭਾਈ ਕਲਜੁਗ ਦੀ ਸੌ ਬਰਸ ਦੀ ਆਰਜਾ
ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਲੀਆਂ ਬਰਸਾਂ ਤੇ ਉਪਰੰਤ ਹੋਇਆਂ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਬੁਢੇਪਾ ਆ
ਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਤੁਸਾਡੇ ਹਜਾਰਾਂ ਬਰਸਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਹਨ ਅਰ ਸਦਾ ਜੁਆ
ਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਸੋ ਤੁਸਾਡੇ ਵਿਚ ਕੀ ਗੁਣ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ
ਚ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਸ਼ੁਭ ਕਮਾਂਵਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਸਦਾ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ ਸੰਜਮ ਕਰ
ਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਲਜੁਗ ਉਥੇ ਪਾਰ ਵਿਰਤਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕੂੜ ਕੁਸਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸਾਨੂੰ ਇਹ ਬੁਧ ਕਿਥੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨਾਂ
ਕਹਿਆ ਅਸੀਂ ਸਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗ
ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਭੀ ਜਪਦੇ ਹੋ ਕਿ ਨਾ
ਜਪਦੇ ਤਾਂ ਉਨਾ ਕਹਿਆ ਹੁਣ ਤੁਸਾਡੇ ਦਰਸਨ ਕਰਕੇ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ
ਭੀ ਜਪਾਂਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਦਾ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਉ
ਲੋ ਹੈ ਤਿਸ ਤੇ ਜਗਤ ਦੇ ਕਾਰਜ ਭੀ ਸਭੇ ਸਿਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਲੋਕ ਦੀ
ਭੀ ਗਤਿ ਹੋਸੀ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਜਾਪ ਜਪਨਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਕਿ
ਰਤ ਕਰਨੀ ਵੰਡ ਖਾਵਣਾ ਅਰ ਆਪਣੇ ਲਾਹੇ ਵਿਚੋਂ ਦਸਵੰਧ ਗੁਰੂ ਕਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੁਣ ਸੋ ਏਹੁ ਉਪਦੇਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਪਜਿਣਾਂ ਜੋ ਇਲਾਬ੍ਰਤ
ਖੰਡ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਚਲੇ ॥ ਅਰ ਜਾਇਕਰ ਤਿਸ ਦੇ ਬਨ ਵਿਚ ਜਾਇ ਉਤਰੇ ਸੋ ਓ
ਥੇ ਕਈ ਕਰੋੜ ਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਅਤੇ ਬਾਲਾ ਸਿੱਖਾਂ

ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਬ ਹੁਤ ਡੈਮਾਨ
ਹੋਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਰ
ਦਾਨਿਆਂ ਤੂੰ ਸਬਦ ਗਾਉ
ਸੋ ਸਭ ਸ਼ੇਰ ਤੇਰੇ ਅਗੇ
ਮਥਾ ਆਇ ਟੇਕਨਗੇ ਤਾਂ
ਮਰਦਾਨਾ ਲ ਗਾ ਸਬਦ
ਗਾਵਣੇ ਤਾਂ ਸਭ ਜੇਤਨੇ
ਸ਼ੇਰ ਹੈ ਸਨ ਸੋ ਉਠਿ ਉਠਿ ਕਰ ਬਾਬੇ ਅਗੇ ਅਰ ਬਾਲੇ ਅਗੇ ਅਰ ਮਰਦਾਨੇ
ਅਗੇ ਆਨ ਮਥਾ ਟੇਕਣ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਪੁਛਿਆ ਤੁਸੀਂ ਕਵਨ ਹੋ ਤਾਂ ਉਨ ਕਹਿਆ
ਜੀ ਅਸੀਂ ਤਾਮਸੀ ਜੂਨ ਹਾਂ ਕਯੋਂ ਕਿ ਜੋ ਅਸਾਂ ਪਿਛੇ ਬੜੇ ਪਾਪ ਕੀਤੇ ਹਨ
ਤਾਂ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਜੂਨ ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਹੁਣ ਤੁਸਾਂ ਦਾ ਦਰਸਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ
ਤਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਜੂਨ ਕਟੇਗੀ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਤੁ
ਸਾਡੀ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਗੁਜਰਾਨ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਆਖਿਆ ਜੀ ਜਉ ਲਗ ਇਸ
ਬਨ ਵਿਚ ਪਸੂ ਆਦਿਕ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਅਹਾਰ ਕਰਦੇ ਸਾਂ ਤੇ
ਹੁਣ ਸੈ ਸੈ ਜੋਜਨ ਤੀਕ ਅਸੀਂ ਪਸੂ ਚੁਣ ਖਾਧੇ ਹਨ ਸੋ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਆ
ਪਸ ਵਿਚ ਜਾਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਸੋ ਜੇਹੜਾ ਸਾਡੇ ਵਿ
ਚੋ ਉਂਘਲਾਇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਫੜਕੇ ਖਾਇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਸੋ ਏਹ ਅ
ਬ ਸਾਡਾ ਅਹਾਰ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਏਹ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸਾਡੀ ਗਤ
ਜੋ ਹੋਵਣੀ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸਾਡੇ ਕਰਕੇ ਹੋਵਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਅਸੀਂ ਤੁ
ਸਾਨੂੰ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਦੇਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਖ ਕਰਾਂਗੇ ਸੋ ਜੇ ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ
ਸਬਦ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਰਖਿਆ ਤਾਂ ਤੁਸਾਨੂੰ ਸੰਤ ਹੋਵੈਗੀ ਅਤੇ ਨਾਲੇ ਜ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਗਤ ਦਾ ਰਾਜ ਭੋਗੋਗੇ ਅਰ ਜੇ ਸਬਦ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ
ਤਾਂ ਰਾਜ ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਪਰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜ ਲੜ ਕੇ ਨਰਕਾਂ ਨੂੰ
ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਹੁਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨਾਂ ਸਿਧਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕੇ ਬਾਬਾ
ਜੀ ਨਗਰ ਨੂੰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁਏ ਤਾਂ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਆਇ ਨਮਸ
ਕਾਰ ਕੀਆ ਤਾਂ ਉਨਿ ਕਹਿਆ ਜੀ ਏਥੇ ਤਉ ਸੈ ਸੈ ਜੋਜਨ ਲਗ ਸਿਧਾਂ ਦੇ
ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਮਨੁਖ ਪਸੂ ਹੋਣੇ ਨੂੰ ਆਨਗੀ ਸੈ ਤੁਸੀ ———— ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਆਏ
ਹੋ ਅਰ ਇਸ ਪਰਬਤ ਦੇ ਚੋਟੀ ਉਤੇ ਤੇ ਪਖਨਾ ਨਿਤ ਛੁਟਦਾ ਹੈ ਤਉ ਏਹ
ਨਗਰੀਆਂ ਦੁਸਦੀਆਂ ਹਨ ਅਰ ਸਭ ਨੂੰ ਰਾਤ ਦਿਨ ਉਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਵਾਸ
ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਭਨਾਂ ਸਿਧਾਂ ਨੂੰ ਆਪ
ਣਾ ਸਿਖ ਕਰ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਸੈ ਬਰਸ ਲਗ ਇਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦਾ
ਸਰੀਰ ਮੁਕਤ ਹੋਵੈਗਾ ਅਰ ਹੁਣ ਰਹਣਗੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸੁਣ
ਕਰ ਸਭ ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗੇ ਅਰ ਆਇ ਕਰ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਅਸਾਨੂੰ ਭੀ ਉਪਦੇਸ ਦੇਹੁ ਜੋ ਅਸਾਂ ਭੀ ਕਲਿਆਨ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਬਚਨ
ਹੋਇਆ ॥ ਗੋਸਨ ਕੀਜੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੈ ਰਹਿਨ ਨਹੀਂ ਸਿਸਰ ਰਾਜੇ
ਜਾਇ ਹਰਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿਨਾਂ ਆਇ ਜਾਇ ਜੁਗ ਦਾ ਰੋਗ ਰਹਣ ਕਹਣ ਤੇ ਮੈ
ਨੇ ਕੇਈ ਕਿਸ ਪਾਹਿ ਕਰਉ ਬਿਨਤੀ ॥ ਏਕ ਸਬਦ ਰਾਮ ਨਾਮ ਨਿਰੋਧਰ
ਗੁਰੁ ਦੇਵੈ ਪਤਿ ਮਤੀ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸੰਤ ਨਾਲ ਗੁਸਨ ਕੀਜੈ
ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਜੋ ਸਬਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਪੀਜੈ ਕਹੇ ਕਿ ਇਸ ਜਗ
ਤੇ ਮੈ ਰਹਿਣਾਂ ਕਿਸੀ ਨੇ ਨਹੀਂ ਤਾਤੇ ਜੋ ਭੁਲਿਆ ਹੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਂਗੇ ਸੋ
ਨਾਲ ਸੈਂਜ ਹੁਨ ਕੋ ਤੇ ਜੋ ਛੋੜ ਮਰਨਗੇ ਸੋ ਨਾਲ ਨਾ ਨਿਭੇਗਾ ਅਰ ਪਹੁਤ
ਦਨ ਹੋ ਕਹੇ ਕਿ ਚਾਰੇ ਜੁਗਾਂ ਦਾ ਚਕ੍ਰ ਪਾਇਆ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਖ
ਪੜੀਦਾ ਸੁਣੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਮਾਵਣਾ ਕਿਸੇ ਵਿਰਲੇ ਦੇ ਵਿਚ ਆਂਵਦਾ ਹੈ
ਸੋ ਮੈਂ ਆਪਨੀ ਬੇਨਤੀ ਉਸ ਦੇ ਅਗੇ ਕਰਨਾਂ ਪਰ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਜੋ ਸਬਦ ਨਿ
ਰਧਾਰ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਦੀ ਪਤ ਭੀ ਮਤ ਭੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਤੇ ਤੂ ਸੰਤ ਭੁਜਨ ਭੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਭੀ ਕਰਨਾ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਸੰ
ਗ ਕਰਨਾ ਤੇ ਫੇਰ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਦਿਤੀ ਤਾਂ ਫੇਰ ਬਾਬਾ ਜੀ
ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਭ ਜੋ ਭੂ ਖੰਡ ਜੋ ਖਸਟ ਮੇ ਖੰਡ ਹੈ ਅਰ ਭਰਥ ਖੰਡ ਭੀ ਜੋ ਮਧ
ਲਉ ਹੈ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਕੌਲ ਨਾਭ ਬਾਬੇ ਦੀ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲ
ਗਾ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਚਾਰ ਆਸ੍ਰਮ ਜੋ ਹੈਨ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਅਰ ਗ੍ਰਿ
ਹੀ ਅਰ ਬਾਨ ਪ੍ਰਸਤੀ ਅਤੇ ਸੰਨਿਆਸੀ ਸੋ ਇਨਾਂ ਵਿਚੋ ਕੌਨ ਸਾ ਆ
ਸ੍ਰਮ ਵਿਸੇਖ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਸਭਨਾ ਆਸ੍ਰਮਾਂ ਥੀ
ਵਸੇਖ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੈਸੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਥੀ ਸਭੇ ਮੋਤੀ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ
ਮੁੰਦ੍ਰ ਹੀ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਵਿਚੋ ਸਭੇ ਆਸ੍ਰਮ
ਨਿਕਸਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਹੁੰਦੀ
ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਕਵਲ ਜਲ ਵਿਚੋ ਹੀ ਉਪਜਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲ ਹੀ ਉਸਦੀ
ਪਾਲਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜਿਤਨੇ ਆਸ੍ਰਮ ਹੈਨ ਸੋ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਵਿਚੋ ਹੀ
ਉਪਜੇ ਹਨ ਅਰ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਹੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਸੋਭ
ਲਾ ਹੈ ਜੋ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਕਰੇ ਅਰ ਵੰਡ ਖਾਏ ਕਿਉਂਕਿ ਕੂਪ ਦਾ ਜੋ ਜਲ ਹੈ ਸੋ
ਨਿਕਸਨੇ ਤੇ ਹੀ ਮਿਠਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਨਾ ਨਿਕਸਨੇ ਤੇ ਖਾਰਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੈ
ਸੇ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਜੋ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਅਰ ਸੇਵਾ ਸਾਧਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਫ
ਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਨਹੀ ਕਰਤਾ ਸੋ ਕਲਰ ਕੈਥ ਦੀ ਨਿਆ
ਈ ਨਿਰਫਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ॥ ਸ੍ਰੀ
ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧॥ ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣੁ ਦੋਹਾਗਣੀ ਮੁਠੀ ਦੂਜੈ ਭਾਇ॥ ਕਲਰ
ਕੇਰੀ ਕੰਧ ਜਿਉ ਅਹਿਨਿਸਿ ਕਿਰਿ ਢਹਿ ਪਾਇ॥ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਸੁਖੁ ਨਾ
ਥੀਐ ਪਿਰ ਬਿਨੁ ਦੂਖੁ ਨ ਜਾਇ॥੧॥ ਮੁੰਧੇ ਪਿਰ ਬਿਨੁ ਕਿਆ ਸੀਗਾ
ਰੁ॥ ਦਰਿ ਘਰਿ ਢੋਈ ਨ ਲਹੈ ਦਰਗਹ ਝੂਠੁ ਖੁਆਰੁ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥
ਆਪਿ ਸੁਜਾਣੁ ਨ ਭੁਲਈ ਸਚਾ ਵਡ ਕਿਰਸਾਣੁ॥ ਪਹਿਲਾ ਧਰਤੀ ਸਾ
ਧਿ ਕੈ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਦੇ ਦਾਣੁ॥ ਨਉ ਨਿਧਿ ਉਪਜੈ ਨਾਮੁ ਏਕੁ ਕਰਮਿ ਪਵੈ ਨੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਨਾ॥੩॥ਗੁਰੂ ਕਉ ਜਾਣਨ ਜਾਣਈ ਕਿਆ ਤਿਸੁ ਚਜੁ ਅਚਾਰੁ॥ਅੰ
ਧਲੈ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਮਨਮੁਖ ਅੰਧ ਗੁਬਾਰੁ॥ਆਵਣ ਜਾਣ ਨ ਚੁ
ਕਈ ਮਰਿ ਜਨਮੈ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ॥ਚੰਦਨ ਮੋਲ ਅਣਾਇਆ ਕੁੰਗੂ
ਮਾਂਗ ਸੰਧੂਰ॥ਚੋਆ ਚੰਦਨ ਬਹੁ ਘਣਾ ਪਾਨਾ ਨਾਲਿ ਕਪੂਰੁ॥ਜੇ ਧਨ
ਕੰਤ ਨ ਭਾਵਈ ਤ ਸਭਿ ਅਡੰਬਰ ਕੂੜ॥੪॥ਸਭਿ ਰਸ ਭੋਗਣ ਬਾਦਿ
ਹਿ ਸਭ ਸੀਗਾਰ ਵਿਕਾਰ॥ਜਬ ਲਗ ਸਬਦਿ ਨ ਭੇਦੀਐ ਕਿਉਂ ਸੋਹੈ ਗੁ
ਰਦੁਆਰਿ॥ਨਾਨਕ ਧੰਨ ਸੁਹਾਗਣੀ ਜਿਨ ਸਹ ਨਾਲਿ ਪਿਆਰੁ॥੫॥
ਤਿਸ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਮਨੁਖ ਜਨਮ ਪਾਇ
ਕੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਭੁਲਾਇਆ ਹੈ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨਾ ਧ੍ਰਿਗ ਹੈ ਅਰ ਸਰੀਰ
ਦਿਆਂ ਭੋਗਾਂ ਨਾਲ ਜਿਨਾਂ ਪਿਆਰ ਲਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰਕ
ਸਾਰ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਹੋਰ ਪੈਂਦਨ ਹੈ ਕਯੋਂ ਕਿ ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਸੁਆਸ
ਬੀਤਤੇ ਹਨ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਅਰਜਾ ਖੀਣ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਤੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬ
ਦ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਬਿਨਾ ਵਿਛੋੜੇ
ਦਾ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ॥੩॥ਜੈਸੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦਾ ਭਰਤੇ ਦੇ ਮਿਲੇ ਬਿਨਾਂ ਸੀ
ਗਾਰ ਕਿਤੇ ਲੇਖੇ ਨਹੀਂ ਤੈਸੇ ਜਗਿਆਸੀ ਕਾ ਜੋ ਕੂੜ ਤੇ ਖਤ ਸੇਂ ਪ੍ਰਿ
ਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਕਿਰਸਾਣ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਭੂਲਦੇ ਨਹੀਂ ਜੋ ਪਹਿ
ਲੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਾਧਤੇ ਹਨ ਅਰ ਪਿਛੋਂ ਬੀਉ ਪਾਂਵਦੇ ਹਨ ਤੈਸੇ ਸਾਤ੍ਵਕ
ਜਗਿਆਸੀ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਪ ਤਪ ਕਰਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਪਿਛੋਂ ਨਾਮ ਦਾ
ਦਾਨ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਾਮ ਤੇ ਹੀ ਸਭੇ ਨਵ ਨਿਧਾਂ ਉਪਜਤੀਆਂ ਹੈਂ
ਪਰ ਜਿਸ ਦੇ ਕਰਮ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਤਿਸੇ ਨੂੰ ਏਹ ਨੀਸਾਣ ਉਪਜਤਾ ਹੈ॥੩॥
ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕਉ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਚਜ ਅ
ਚਾਰੁ ਕਿਤੇ ਲੇਖੇ ਨਹੀਂ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਨਾਮ ਵਿਸਾਰਿ
ਆ ਹੈ ਸੋਈ ਮਨੁਖ ਅੰਧੇ ਅਰ ਜਨਮਤੇ ਮਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੈਸੇ ਇਸ
ਤ੍ਰੀ ਚੰਦਨ ਅਰ ਕਪੂਰ ਸਭ ਸੀਗਾਰ ਕਰਤੀ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਕੰਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੁੰਹਦੀ ਤਾਂ ਸਭੇ ਸੀਂਗਾਰ ਉਸਦੇ ਝੂਠੇ ਹਨ ਤੈਸੇ ਜਾਣੀਆ ਸੀ ਤੇ ਭੇਖ ਕਰਦੇ
ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਗਿਣੀਐ ਸਚ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸਚ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ ॥੪॥ ਅਰ ਸਭ ਕ
ਸੇਤੇ ਗਏ ਅਰ ਸਭ ਸੀਂਗਾਰ ਕਰਨੇ ਪਰ ਜਉ ਲਗ ਸਬਦਿ ਵਲੇਦੇ ਨ
ਹੀ ਪੰਵਦਾ ਤਉ ਲਗ ਕੰਮ ਨਹੀ ਆਂਵਦੇ ਜੈਸੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭਰਤੇ ਨਾਲ
ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੋਭਾ ਪਾਂਵਦੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜਾਣੀਆ ਸੀ ਜੇ ਪਰਮੇ
ਸਰ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਲ ਸੋਭਾ ਪਾਂਵਦੇ ਹਨ
॥੫॥੬॥ ਜਬ ਬਾਬੇ ਏਹ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਸਭ ਆਇ ਚਰਨੀ ਲ
ਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦਿਤਾ ਅਰ ਕ
ਹਿਆ ਕਿ ਆਏ ਗਏ ਦੀ ਟਹਿਲ ਕਰਨੀ ਅਰ ਧਰਮਸਾਲ ਬਨਾਵਨੀ
ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਹਿਰਨ ਖੰਡ ਜੋ ਸਪਤਵਾਂ ਖੰਡੁ
ਹੈ ਤਿਸ ਵਿਖੇ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਪਰ ਉਸ ਖੰਡ ਦੀ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਹੈ
ਸੀ ਸੋ ਸੁਵਰਨ ਦੀ ਨਿਆਈ ਸੁੰਦ੍ਰ ਸੀ ਅਰ ਜੀਵ ਸਭ ਉਥੋਂ ਦੇ ਜੁਆਨ
ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਰ ਘਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਮਰਦਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਰ ਜਿਸ ਦੀ
ਅਰਤ ਨਿਕਟ ਆਂਵਦੀ ਸੀ ਸੋ ਪਰਬਤ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਰ ਉ
ਥੇ ਬੈਠਕੇ ਜੋਗ ਸਾਧਨ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਨੂੰ ਫੋੜ ਕਰ ਪ੍ਰਾ
ਣ ਤਿਸਦੇ ਫਿਰ ਨਿਕਸ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ॥ ਸੋ ਜਬ ਉਸ ਅਸਥਾਨ ਬਾਬਾ
ਜੀ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਭਾਈ ਇਹ ਉਪਦੇਸ ਤੁਸਾਨੂੰ
ਕਿਸਨੇ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਗੋਰਖ ਅਸਾਡਾ ਗੁਰੂ ਹੈ ਸੋ
ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪਉਣ ਦਾ ਸੰਜਮ ਦਸਿਆ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ ਸੰਜਮ ਕਰਕੇ ਅਰ
ਬਲ ਭੀ ਸਾਡੀਆਂ ਬਡੀਆਂ ਹੋਤੀਆਂ ਹੈਂ ਅਤੇ ਧਨ ਭੀ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਂਤ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਤਾਂਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ
ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਾਂਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਬਦ
ਬੋਲਿਆ ॥ ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਹੁ ਪਿ
ਆਰਿਹੋ ਗੁਰਮਤਿ ਲੇ ਹਰਿ ਬੋਲਿ ॥ ਮਨੁ ਸਚ ਕਸਵਟੀ ਲਾਈਐ ਤੁਲੀ

ਐ ਪੂਰੈ ਤੋਲ ॥ ਕੀਮਤਿ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਈਐ ਰਿਦ ਮਾਣਕ ਮੋਲਿ ਅਮੋਲ
॥੧॥ ਭਾਈ ਰੇ ਹਰਿ ਹੀਰਾ ਗੁਰ ਮਾਹਿ ॥ ਸਤਿ ਸੰਗਤਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾ
ਈਐ ਅਹਿਨਿਸ ਸਬਦਿ ਸਲਾਹਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਚੁ ਵਖਰੁ ਧਨ
ਰਾਸਿ ਲੈ ਪਾਈਐ ਗੁਰੁ ਪਰਗਾਸਿ ॥ ਜਿਉ ਅਗਨਿ ਮਰੈ ਜਲ ਪਾਇ
ਐ ਤਿਉ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸਿ ॥ ਜਮ ਜੰਦਾਰੁ ਨ ਲਗਈ ਇਉ ਭਉ
ਜਲੁ ਤਰੈ ਤਰਾਸਿ ॥੨॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕੂੜੁ ਨ ਭਾਵਈ ਸਚਿ ਰਤੇ ਸਚਿ ਭਾ
ਇ ॥ ਸਾਕਤ ਸਚੁ ਨ ਭਾਵਈ ਕੂੜੈ ਕੂੜੀ ਪਾਇ ॥ ਸਚਿ ਰਤੇ ਗੁਰਿ ਮੇਲਿ
ਐ ਸਚੇ ਸਚਿ ਸਮਾਇ ॥੩॥ ਮਨ ਮਹਿ ਮਾਣਕੁ ਲਾਲੁ ਨਾਮੁ ਰਤਨੁ ਪ
ਦਾਰਥੁ ਹੀਰੁ ॥ ਸਚੁ ਵਖਰੁ ਧਨੁ ਨਾਮੁ ਹੈ ਘਟਿ ਘਟਿ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰ
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈਐ ਦਇਆ ਕਰੇ ਹਰਿ ਹੀਰੁ ॥੪॥ ਤਿਸ ਕਾ
ਪਰਮਾਰਥੁ ॥ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਚਿਤ ਸੀਂ ਕਰਤਾ
ਕਰਤਾਰ ਜਪੇ ਅਰ ਜੈਸੇ ਗੁਰਾਂ ਮਤ ਦਿਤੀ ਹੈ ਸੋ ਅੰਤਰਮੁਖ ਹੋਇ
ਕੇ ਜਪੇ ਕਯੋਂ ਜੋ ਮਨ ਨੂੰ ਸਰੀਕ ਸਵਟੀ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਕਾ ਸਬਦ ਹੈ ਤਿਸ
ਨਾਲ ਲਾਈਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰਮੁਖ ਪੂਰਾ ਤੋਲ ਉਤਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਮਨ
ਮੁਖਾਂ ਦਾ ਤੋਲ ਊਣਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੋਈ ਪਾ
ਈ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਤੇ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਅਮੋਲਕ ਮਣਿ ਹੈ ਸੋ ਹੇ ਭਾਈ ਜੋ ਹਰਿ ਹੀ
ਰਾ ਹੈ ਸੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੈ ਅਰ ਸਤਸੰਗਤਿ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਪਛਾਣੀਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਜੋ ਦਿਨੇ ਰਾਤ ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਚਾ ਵਖਰ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਗੁਰੂ ਦੀ
ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਹਥ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਜਲ ਪਾਇਆਂ ਅਗ
ਨ ਬੁਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹੀ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਸਬਦ ਕਰ ਤ੍ਰਿਸਨਾਂ ਬੁਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਤੇ ਜਮਦਾ ਡੰਡ ਨਹੀ ਲਗਦਾ ਅਰ ਭੈ ਪਦ ਦੀ ਨਿਆਈ ਭਵਜਲ ਤਰ
ਜਾਤਾ ਹੈ ॥੨॥ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਕੂੜ ਨਹੀਂ ਭਾਂਵਦਾ ਅਰ ਮਨਮੁਖਾਂ
ਨੂੰ ਸਚ ਨਹੀਂ ਭਾਂਵਦਾ ਪਰ ਜੋ ਸਚ ਨਾਲ ਰਤੇ ਹੈਨ ਸੋ ਗੁਰੂ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ
ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ॥੩॥ ਅਰ ਲਾਲ ਰੂਪ ਨਾਮ ਜੋ ਮਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆ ਤਿਨਾਂ ਘਟਿ ਘਟਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਿਞਾਤਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰਿ ਜੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜਾਂ ਏਹ ਬਚਨ ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਸਭ ਚਰਨੀਂ ਤੇ ਗਿਰ ਪੜੇ
ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਤੁਸੀ ਸਤਿਨਾਮ ਜਪਿਆ ਕਰਹੁ ਅਰ ਧਰਮ ਦੀ
ਕਿਰਤ ਕੀਤਾ ਕਰੋ ਅਰ ਵੰਡ ਖਾਇਆ ਕਰੋ ਜਾਂ ਏਹ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕੇ
ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਗੇ ਟੁਰੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੇਤਮਾਲ ਜੋ ਅਠਵਾਂ ਖੰਡ ਹੈ ਸੋ ਓਥੇ ਜਾ
ਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁਏ ਸੋ ਓਥੇ ਦੇ ਸਭ ਲੋਕ ਦੇਵੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ
ਇਕ ਪਰਬਤ ਬਹੁਤ ਉਚਾ ਸੀ ਸੋ ਹਜਾਰੋਂ ਕੋਹ ਪੂਜਾ ਦੀ ਨਿਆਈ ਉਚਾ ਸੀ
ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਅਰ ਬਾਲਾ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਓਥੇ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ
ਨੇ ਬਾਲੇ ਨੂੰ ਪਕੜ ਲਿਆ ਅਰ ਰਾਜੇ ਪਾਸ ਲੈ ਗਏ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਅਜ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਵੀ ਦੀ ਭੇਟ ਦਿਆਂਗਾ ਸੋ ਢੋਲ ਬਜਾਇਕੇ ਅਰ ਨਾ
ਲ ਬਾਲੇ ਨੂੰ ਲੈਕਰ ਰਾਜਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਮੰਦਿਰ ਪਾਸ ਗਿਆ ਅਰ ਨਾਲ ਬਹੁ
ਤ ਲੋਕ ਗਏ ਜੋ ਸਭ ਲੋਕ ਉਥੇ ਦੇਵੀ ਦੇ ਡੇਹਰੇ ਪਰ ਜਾਇ ਇਕਠੇ ਹੋਏ
ਤਾਂ ਦੇਖਦੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਰ ਮਰਦਾਨਾ ਭੀ ਜਾਇ ਖੜੇ ਹੂਏ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਪੁ
ਛਿਆ ਹੇ ਬਾਲਿਆ ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਹੁਣ ਟੁਕੜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਲੇ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਸਰੀਰ ਤਾਂ ਅਗੇ ਹੀ ਅਨਿਤ ਹੈ ਅਰ ਜੇੜ੍ਹਾ ਆਤਮਾ ਹੈ ਸੋ ਸਤ ਹੈ
ਅਰ ਓਹ ਤਾਂ ਕਦੇ ਮਰਨ ਵਿਚ ਆਂਵਦਾ ਹੀ ਨਹੀ ਤਾਂ ਤੇ ਏਹੋ ਝੂਠ ਹੈ ਜੋ ਕ
ਹਿੰਦੇ ਹੋ ਟੁਕੜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਏਹ ਜੋ ਸਰੀਰ ਹੈ ਸੋ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦਾ
ਇਕਠਾ ਹੋਇਆ ਅੰਸ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਸਰੀਰ ਬਿਨਸਤਾ ਹੈ ਤਾਂ
ਏਹ ਤਤਾਂ ਦੇ ਅੰਸ ਆਪਣਿਆਂ ਤਤਾਂ ਦੇ ਅੰਸਾਂ ਵਿਚ ਜਾਇ ਇਕਠੇ ਹੋ
ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਤਮਾਂ ਤਾਂ ਅਗੇ ਹੀ ਸਰਬ ਵਿਚ ਵਿਆਪਿਆ ਹੋਇਆ
ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਮਰਨਾਂ ਅਰ ਜੀਵਣਾਂ ਭਰਮ ਕਰਕੇ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ
ਤਾਂ ਕਾਲ ਦਾ ਗ੍ਰਾਸ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜੇ ਕਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਰਖ
ਨਹੀ ਸਕਣਾਂ ਅਰ ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀ ਆਇਆ ਤਾਂ ਹਿ ਇਸ ਕਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਪ ਰਾਖਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਨੇ ਚੰਡਾਲ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਜੋ ਇਸਦਾ ਸੂਰਵਾ ਕਰੋ ਜੋ
ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਚੰਡਾਲ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਉਠਾਈ ਤਾਂ ਦੇਵੀ ਦੀ ਜੋ ਪ੍ਰਤਮਾ ਸੀ ਤੇ

ਸਮੇਤ ਸਵਾਰੀ ਆ
ਸਦੇ ਹੋਬੋ ਖੋਰੇ
ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਮਗੀ ਤਾਂ
ਰਾਜੇ ਦਾ ਸਿਰ
ਖਰਾ ਹੋਇ ਗਿਆ
ਆਅਰ ਫਿਰ ਦੇਵੀ
ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਕੇ ਹੋਰਨਾਂ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਚਲਾਵਣ ਲਗੀ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹਥੋਂ ਤਲਵਾਰ
ਲੈ ਲਈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਹੇ ਦੇਵੀ ਏਹ ਰਾਜਾ ਤੇਰਾ ਉਪਾਸਕੀ ਹੈਸੀ
ਅਤੇ ਬਾਲਾ ਤਾਂ ਕਰਤਾਰ ਦਾ ਉਪਾਸਕ ਸੀ ਸੋ ਤੁਧ ਬਾਲੇ ਤੇ ਚੰਡਾਲ ਰਾ
ਜੇ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਮਾਰਿਆ ਤਾਂ ਦੇਵੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਕਰਤਾਰ ਦੇ ਉਪਾਸਕੀ ਹੈਨ
ਤਿਨਾਂ ਦੀ ਮੈਂ ਦਾਸੀ ਹੋਂਗ ਤਾਂ ਜਿਤਨੇ ਲੋਕ ਹੈ ਸਨ ਸੋ ਸਭੁ ਬਾਬੇ ਦੇ ਅਤੇ ਸ
ਰਣ ਹੋਏ ਅਰ ਬਾਲੇ ਦੇ ਚਰਣਾ ਤੇ ਸੀਸ ਪਏ ਅਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਕਹਿ
ਆ ਕਿ ਰਾਜਾ ਮਹਾਂ ਪਾਪੀ ਹੈਸੀ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਸੰਤ ਪਤਤ ਪਾਵਨ ਹੋ ਸੋ ਇਸ
ਦਾ ਉਧਾਰ ਤੁਸਾਂ ਥੋਂ ਹੀ ਹੋਵਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਇਸ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਤਿ
ਲਕ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰਾਜੇ ਦਾ ਸਿਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤਿ
ਲਕ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮ ਉਸਦਾ ਧਰਮ ਜਾਮ ਰਖਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ
ਉਪਦੇਸ ਕੀਤਾ ਜੋ ਆਏ ਗਏ ਸੰਤ ਸਾਧ ਦੀ ਟਹਲ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਤੂੰ
ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਮੰਤ੍ਰ ਜਪਿਆ ਕਰ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਓਥੋਂ ਅਗੇ ਟੁਰੇ ਤਾਂ ਅ
ਰਬਖੰਡ ਜੋ ਨਵਾਂ ਖੰਡ ਹੈ ਅਰ ਹਰਿ ਵਰਖ ਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਤਿਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਗਏ ਅਰ ਅਰਬਖੰਡ ਦਾ ਜੋ ਰਾਜਾ ਸੀ ਸੋ ਆਇ
ਚਰਨੀ ਲਗਾ ਅਰ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜੋ ਮੁਝੇ ਭੀ ਉਪਦੇਸ ਕੀਜੇ ਤਾਂ ਫਿਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬਾਬਾਜੀ ਨੇ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਵਿਚ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿਆ ॥ ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਮਹ
ਲਾ ੧ ॥ ਬਿਮਲ ਮਝਾਰਿ ਬਸਸਿ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਪਦਮਨਿ ਜਾਵਲ ਰੇ ॥
ਪਦਮਨਿ ਜਾਵਲ ਜਲ ਰਸ ਸੰਗਤਿ ਸੰਗਿ ਦੋਖ ਨਹੀ ਰੇ ॥੧॥ ਦਾਦਰ ਤੂ
ਕਬਹੁ ਨ ਜਾਨਸਿ ਰੇ ॥ ਭਖਸਿ ਸਿਬਾਲੁ ਬਸਸਿ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ
ਨ ਲਖਸਿ ਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਸੁ ਜਲ ਨਿਤ ਨ ਵਸਤ ਅਲੀਅਲ ਮੇਰ
ਚਚਾ ਗੁਨ ਰੇ ॥ ਚੰਦ ਕੁਮੁਦਨੀ ਦੂਰਹੁ ਨਿਵਸਸਿ ਅਨਭਉ ਕਾਰਨਿ ਰੇ ॥
੨ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਖੰਡੁ ਦੂਧਿ ਮਧੁ ਸੰਚਸਿ ਤੂ ਬਨ ਚਾਤੁਰ ਰੇ ॥ ਅਪਨਾ ਆ
ਪੁ ਤੂ ਕਬਹੁ ਨ ਛੋਡਸਿ ਪਿਸਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਿਉ ਰੇ ॥੩॥ ਪੰਡਿਤ ਸੰਗਿ ਵਸ
ਹਿ ਜਨ ਮੂਰਖ ਆਗਮ ਸਾਸ ਸੁਨੇ ॥ ਅਪਨਾ ਆਪੁ ਤੂ ਕਬਹੁ ਨ ਛੋ
ਡਸਿ ਸੁਆਨ ਪੂਛਿ ਜਿਉ ਰੇ ॥੪॥ ਇਕਿ ਪਾਖੰਡੀ ਨਾਮਿ ਨ ਰਾਚਹਿ ਇਕਿ
ਹਰਿ ਹਰਿ ਚਰਨੀ ਰੇ ॥ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਪਾਵਸਿ ਨਾਨਕ ਰਸਨਾ ਨਾਮੁ
ਜਪਿ ਰੇ ॥ ੫ ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਪਰਮਾਰਥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕਹੇ ਹੈਂ
ਕਿ ਜਿਸ ਤਲਾਵ ਮੈਂ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ ਮੇਂ ਕਵਲਾਂ ਕੇ ਸਮੂਹ
ਬਸਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਡਡੂ ਭੀ ਜਲ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਹੈ ਅਰ ਡਡੂ ਸਿਬਾਲ ਖਾਂਦਾ
ਹੈ ਅਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪੀ ਜੋ ਕਵਲ ਹੈਨ ਤਿਨ ਕੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਅਤੇ ਭਵ
ਰ ਅਰ ਭਵਰੀਆਂ ਬਾਗਾਂ ਦੇ ਬਨ ਵਿਚ ਵਸਦੀਆਂ ਹੈਨ ਪਰ ਕਉਲਾਂ
ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਆ ਲੈਤੀਆਂ ਹਨ ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਅਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਮੁ
ਦੀਆਂ ਜਲ ਮੇ ਹੋਤੀਆਂ ਹੈਨ ਪਰ ਜਿਧਰ ਜਿਧਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਿ
ਧਰ ਤਿਧਰ ਨਿਵਤੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਹੈਨ ਤੈਸੇ ਜਗਤ ਰੂਪੀ ਇਕ ਤਲਾਵ
ਹੈ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਦ ਅਰ ਸੰਤ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਕਵਲ ਹੈਂ ਅਰ
ਕੁਸੰਗੀ ਡਡੂ ਹੈ ਅਰ ਵਿਖਿਆ ਰੂਪੀ ਸਿਬਾਲ ਹੈ ਸੋ ਕੁਸੰਗੀ ਵਿਖਿਆਂ ਨੂੰ
ਭੋਗਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮੁ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ
ਅਰ ਜੇਹੜੇ ਜਾਗੀਆਸੀ ਭਵਰੇ ਹੈਨ ਸੋ ਦੂਰ ਸੇ ਆਇ ਕਰ ਮਹਾਰਾ
ਜ ਦਾ ਜਸ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸਤਸੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਰੂਪੀ ਜੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਗਿਆਸੀ ਦੇ ਮਨ ਹੈਨ ਸੋ ਰੋਗ ਰੂਪੀ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਵਚਨ ਸੁਨ ਕਰ ਪਏ
ਲਿਵਦੇ ਹੈਨ ॥ ਅਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇ ਖੰਡ ਅਰ ਦੁਧ ਅਤੇ ਮਾਖਿਓਂ ਜੇ ਤੂੰਬੇ ਦੇ
ਵਿਚ ਪਾਈਏ ਤਾਂ ਤੂੰਬਾ ਮਿਠਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਅਥਵਾ ਬਾਂਦਰਾਂ ਅਗੇ ਮੁੰਦ
ਆਈਆਂ ਪਾਈਏ ਤਾਂ ਰਾਜੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਚਾਣਿਆਂ ਤੇ ਰਾਜੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਤੈਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪੀ ਸਬਦ ਸਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈਏ ਅਰ ਬੁਝਾਈਏ ਤਾਂ
ਹਉਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਅਰ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰੇਤ ਤੇ ਭੂਤ ਗਲ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤ
ਨਹੀਂ ਛੋੜਤੇ ਤੈਸੇ ਸਾਕਤ ਆਪਣਾ ਖੋਟਾ ਸੁਭਾਵ ਨਹੀਂ ਛੋੜਦੇ ਅਰ ਜੈਸੇ
ਕੁਤੇ ਦੀ ਪੂਛਲ ਭੀ ਸਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤੈਸੇ ਪੰਡਿਤਾਂ ਅਰ ਸਾਧਾਂ ਦੀ ਸੰਗ
ਤ ਭੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਖੋਟੇ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਛੋੜਤੇ ॥ ਅਰ ਇਕ ਪਖੰਡ ਵਾਸ
ਤੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਇਕ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ
ਪੂਰਬਲਾ ਲੇਖ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਰ ਰਾਮ ਨਾ
ਮ ਜਪਦੇ ਰਹੋ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਉਪਰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੀ ਤਾਂ ਓਹ ਵਚਨ ਸੁਣ
ਕੇ ਸਭ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜੋ ਗੋਰ
ਖ ਦੇ ਤਪ ਦੀ ਜਾਗਾ ਹੈ ਅਰ ਗੋਰਖ ਨੇ ਇਕ ਇਕ ਤਿਲ ਖਾਕੇ ਜੋਗ
ਸਾਧਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਤਿਲਗਾਹੀ ਜਿਸ ਸ਼ਹਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਅਰ ਸੁਣਿਆ
ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਸਭੇ ਸਿਧ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਉਸ ਜਗਾ ਦਾ ਭੀ ਦਰਸਨ ਕਰੀ
ਏ ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਥੋਂ ਟੁਰਕੇ ਤਿਲਗਾਹੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਆਇ ਉਤਰੇ
ਅਰ ਓਥੇ ਸਭੇ ਸਿਧ ਇਕਠੇ ਆਣ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਨਾਨਕ ਬੇਦੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜੀਤਦੇ ਤਾਂ ਅਸਾਡਾ ਮਾਣ ਜਗਤ ਵਿ
ਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੋ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਉਨਾਂ ਇਕ ਤਿਲ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਾਬੇ ਦੇ
ਅਗੇ ਆਨ ਰਖਿਆ ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਜਲ ਆਹਾ ਸੋ ਸਿਧਾਂ ਨੇ ਛਿਪਾ ਛਡਿਆ
ਅਰ ਸਿਧਾਂ ਇਹ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਇਕ ਤਿਲ ਬਾਬਾ ਕਿਵੇਂ
ਕਰ ਵੰਡਦਾ ਹੈ ਗਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਐਸਾ ਕੀਆ ਕਿ ਜੋ ਗੋਰਖ ਦਾ ਤੂੰਬਾ ਜਲ
ਦਾ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਸੋ ਰੁੜ੍ਹਾਇ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਨਦੀ ਹੋ ਚਲੀ ਅਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬਾਲੇ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਘੋਟ ਸੋ ਘੋਟ ਕੇ ਅਰ ਜਲ ਦਾ ਤੂੰਬਾ ਭਰਪੂਰ ਕਰਕੇ ਸਭਨਾਂ ਸਿਧਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਰਤਾਇਆ ਤਾਂ ਸਿਧ ਇਹ ਕਉਤਕ ਦੇਖਕੇ ਬਹੁਤ ਤ੍ਰੈਮਾਨ ਹੋਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੰਗਲ ਨਾਥ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਹੇ ਨਾਨਕ

ਜੀ ਅਗੇ ਇਥੇ ਬਹੁਤ ਤਪਵਿ ਨੇ ਆਏ ਹਨ ਪਰ ਸਿਧਾਂ ਦਾ ਬਲ ਸਭਨਾਂ ਤੇ ਹਰਿਆ ਹੈ ਅਰ ਤੂੰ ਪਾਸਿ ਧਾਂ ਦੇ ਰਹਿਆ ਪਣ ਬਲ ਪ ਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਬੜਾ ਸਚਾ ਅਰ ਪੁਰਖ ਦਿਸੂੰ ਅਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਤਾਂ ਪੰਜਾਂ ਭੂਤਾਂ ਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਆਤਮਾਂ ਸਭ ਵਿਚ ਇਕੋ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਕਰਤਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਬਿਨ ਸਭ ਅਧੋਗਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਹਨ ਸੋ ਨਾਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦੀ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਅਠ ਪਹਿਰ ਨਾਮ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਈਸ੍ਵਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਗਿਆਨ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਰਾਮਕਲੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਇਕ ਅਸਟਪਦੀ ਆਖੀ ॥

॥ਰਾਗੁ ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥

॥ਜਗ ਪਰਬੋਧ ਮੜੀ ਬਧਾਵਹਿ ॥ ਆਸਣ ਤਿਆਗਿ ਕਾਹੇ ਸਚ ਪਾਵਹਿ ॥ ਮਮਤਾ ਮੋਹ ਕਾਮਣਿ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥ ਨਾ ਅਉਧੂਤੀ ਨਾ ਸੰਸਾਰੀ ॥੧॥ ਜੋਗੀ ਬੈਸ ਰਹਹੁ ਦੁਬਿਧਾ ਦੁਖ ਭਾਗੈ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਮਾਗਤ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗਾਵਹਿ ਗੀਤ ਨ ਚੀਨਹਿ ਆਪੁ ॥ ਕਿਉ ਲਾਗੀ ਨਿਵਰੈ ਪਰਤਾਪੁ ॥ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਰਚੈ ਮਨ ਭਾਇ ॥ ਭਿਖਿਆ ਸਹਜ ਵੀਚਾਰੀ ਖਾਇ ॥੨॥ ਭਸਮ ਚੜਾਇ ਕਰਹਿ ਪਾਖੰਡ ॥ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਸਹਹਿ ਜਮ ਡੰਡ ॥ ਫੂਟੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੩੭੦ ਆਪ ਪਰ ਭੀਖਿਆ ਪਾਇ ॥ ਬਿਧ ਨ ਬਾਧਿਆ ਆਵੈ ਜਾਇ ॥੩॥ ਗੋਬਿੰਦ ਨਗ
ਰਿ ਜਤੀ ਕੁਰਹਣਿ ਨਾ ਮਾਈ ਮੰਗਤ ਤੈ ਲੋਭ ਵਿਆਹਾ ॥ ਗਿਆਨ ਦਾਇਆ ਨਹੀ
ਜੋਤਿ ਉਜਾਲਾ ॥ ਬੂਡਤ ਬੂਡੇ ਸਰਬ ਜੰਜਾਲਾ ॥੪॥ ਭੇਖ ਕਰਹਿ ਖਿੰਥ ਬਹੁ
ਥਟੂਆ ॥ ਝੂਠੇ ਖੇਲ ਖੇਲੈ ਬਹੁ ਨਟੂਆ ॥ ਅੰਤਰਿ ਅਗਨਿ ਚਿੰਤ ਬਹੁ
ਜਾਰੇ ॥ ਵਿਣ ਕਰਮਾ ਕੈਸੇ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰੇ ॥੫॥ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਫਟਕ ਬਨਾਈ ਕੰਨ
ਮੁਕਤਿ ਨਹੀ ਬਿਦਿਆ ਬਿਗਿਆਨ ॥ ਜਿਹਵਾ ਇੰਦ੍ਰੀ ਸਾਦ ਲੁਭਾਨਾ ॥ ਪ
ਸੂ ਭਏ ਨਹੀ ਮਿਟੈ ਨੀਸਾਨਾ ॥੬॥ ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਲੋਗਾ ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਜੋਗਾ ॥ ਸ
ਬਦਿ ਵੀਚਾਰੈ ਚੂਕਸਿ ਸੋਗਾ ॥ ਊਜਲ ਸਾਚੁ ਸੁ ਸਬਦੁ ਹੋਇ ॥ ਜੋਗੀ ਜੁ
ਗਤਿ ਵੀਚਾਰੇ ਸੋਇ ॥੭॥ ਤੁਝ ਪਹਿ ਨਉ ਨਿਧਿ ਤੂ ਕਰਣੈ ਜੋਗ ॥ ਥਾਪਿ ਉ
ਥਾਪਿ ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਗੁ ॥ ਜਤ ਸਤ ਸੰਜਮ ਸਾਚ ਸੁਚੀਤਾ ॥ ਨਾਨਕ ਜੋਗੀ ਤ੍ਰਿ
ਭਵਣ ਮੀਤਾ ॥੮॥ ਤਾਂ ਫੇਰ ਜੋਗੀਆਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਬਦ ਦਾ
ਸਾਨੂੰ ਅਰਥ ਸੁਣਾਵੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੋਗੀ ਜੋ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਦੀ
ਦੇਹਿ ਤੋਂ ਮਾਇਆ ਦਾ ਮੋਹ ਦੂਰ ਹੈ ਅਰ ਜਗਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੋਧ ਦੇਂਦੇ ਅਤੇ ਮ
ੜੀਆਂ ਬੰਧ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਸਣ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਦੁਆਰੇ ਦੁਆਰੇ
ਪਰਪਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਚ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ਕਯੋਂ ਜੋ ਮਮਤਾ ਦੇਹ
ਤੇ ਹੈ ਅਰ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਹਿਤਕਾਰੀ ਹੈਨ ਅਰ ਨਾਂ ਓਹ ਅਉਧੂਤ ਹਨ
ਅਰ ਨਾਂ ਓਹ ਸੰਸਾਰੀ ਹੈਨ ॥੧॥ ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਜੋਗੀ ਜੇ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਸ
ਣ ਉਪਰ ਬੈਠਾ ਰਹੇਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਾਲਬਧ ਤਾਂ ਓਥੇ ਅਪੜੇ ਸੋ ਤਦ ਦੁਬਿ
ਧਾ ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚੋਂ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੋ ਆਸਣ ਨੂੰ ਛਡ ਕੇ ਘਰ ਘਰ ਮੰ
ਗਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਭੁਲ ਕੇ ਸਰਮ ਨਹੀਂ ਆਂਵਦੀ ਜੋ ਤੂੰ ਕਰਤਾਰ ਦੇ ਸੰਦ
ਕ ਤੇ ਨਹਾਰਿਆ ਰਹੁ ॥੨॥ ਤੇ ਸਬਦ ਗਾਉਂਨਾ ਹੈਂ ਅਰ ਆਪਣੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਨ
ਹੀਂ ਚੀਨਦਾ ਅਰ ਤ੍ਰਿਸਨਾਂ ਦੀ ਜੋ ਅਗਨ ਹੈ ਸੋ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਲਾਂਵਦੀ
ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਬੁਝਦੀ ਨਹੀਂ ਸੋ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਨਾਲ ਰਪੇ ਤੇ ਭਉ ਕ
ਰੇ ਤੇ ਭਿਖਿਆ ਸਹਜ ਦੀ ਆਈ ਹੋਈ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਖਾਵੇ ਤਾਂ ਈਸਰ ਨੂੰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੋਗੜੇ ਪਾਖੰਡ ਵਾਸਤੇ ਬਿਭੂਤ ਲਾਂਵਦੇ ਹਨ ਸੋ ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹੇ ਹੋਏ ਜਮ ਦਾ ਡੰਡ ਸਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਬ ਲਗ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਨਾਮ ਦੀ ਭਿਖਿਆ ਨ ਲਵੇ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਛੁਟੇਗਾ ਅਰ ਵਾਸਨਾਂ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਦਾ ਬਧਾ ਆਵੈ ਜਾਵੈਗਾ ॥ ੩ ॥ ਅਰ ਜੋ ਬਿੰਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰਖਦੇ ਤੇ ਅਪਨੂੰ ਜਤੀ ਕਹਾਂਵਦੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਮੰਗਣ ਵਾਸਤੇ ਤ੍ਰੈਲੋਕੀ ਵਿਚ ਭੁਉਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਦਇਆ ਜੀਆਂ ਉਤੇ ਨਹੀ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਜੋਤ ਦਾ ਉਜਾਲਾ ਉਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੋ ਸਭ ਜੰਜਾਲ ਵਿਚ ਡੁਬੇ ਹੋਏ ਹੈਨ ਅਰ ਬਾਹਰੋਂ ਭੇਖ ਬਨਾਵਦੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਖਿੰਥਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਬਾਣ ਬਨਾਉਂਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਕੂੜ ਖੇਲ ਨਟਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਅੰਤਰ ਚਿੰਤਾਂ ਦੀ ਅਗਨ ਕਰ ਪਏ ਦਾਝਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਨਾਮ ਦਾਨ ਇਸਨਾਨ ਦੇ ਪਾਠ ਕੈਸੇ ਉਤਰੈਂ ॥ ੫ ॥ ਅਰ ਫਟਕੀਆਂ ਮੁੰਦ੍ਰਾਂ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪਾਂਉਂਦੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮੁਕਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ ਅਰ ਜੋ ਰਸਨਾ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਸੁਆਦ ਵਿਚ ਲੋਭੇ ਹੋਏ ਹੈਨ ਸੋ ਪਸੂਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈਨ ਅਰ ਆਰਜਾ ਭੀ ਪਸੂਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਤਿਨਾਂ ਦੀ ਬੀਤਤੀ ਹੈ ॥ ਅਰ ਲੋਕ ਭੀ ਤਿਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਪੇ ਹੋਏ ਹੈਨ ਅਰ ਜੋਗੀ ਭੀ ਤਿਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਪੇ ਹੋਏ ਹੈਨ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਨ ਉਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਦਾ ਸੋਕ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਚੇ ਸਬਦ ਕਰਕੇ ਮਨ ਉਨਾਂ ਦੇ ਉਜਲੇ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋਗ ਦੀ ਜੁਗਤਿ ਭੀ ਸੋਈ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੈਨ ॥ ੭ ॥ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਪਾਸ ਨੌ ਨਿਧਾਂ ਹਨ ਅਰ ਰਿਧਕ ਰਲੇ ਲੋਕ ਹੈਨ ਸੋ ਜੇਕਰ ਚਾਹੁਨ ਤਾਂ ਅਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇਕੇ ਤੇ ਮੁਕਤ ਕਰ ਲੈਨ ਪਰ ਸਤ ਅਰ ਜਤ ਅਰ ਸੰਜਮ ਜਿਸਦੇ ਚਿੱਤ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਸੋਈ ਜੋਗੀ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਨੂੰ ਮੀਤ ਹੈ ॥ ਸੋ ਜਾਂ ਏਹ ਸਬਦ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤਾਂ ਜੋਗੀਆਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਾਸਨਾਂ ਖਰਤੂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਮਨ ਬੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਫੁਰਦੀਆਂ ਨਹੀ ਸੋ ਇਹ ਮਨ ਥੀ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਟਸਟ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿ
ਆ ਕਿ ਜੋ ਜਗਤ ਨੂੰ ਕੂੜ ਕਰ ਜਾਣਦੇ ਤਾਂ ਵਾਸਨਾਂ ਮਿਟਦੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ
ਜੋਗੀ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਜਿਤ ਵੇਲੇ ਸਮਾਧ ਲਾਇ ਦੇਹਨ ਤਾਂ ਵਾਸਨਾਂ ਮਿਟਜਾ
ਦੀਆਂ ਹੈਨ ਪਰ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਸਮਾਧ ਥੀ ਲਾਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਫੇਰ ਵਾਸਨਾਂ
ਉਪਜਆਂਵਦੀਆਂ ਹੈਨ ਅਤੇ ਜੋ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗੀ ਹੁੰਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਸਮਾਧ
ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਸਨਾ ਫੁਰਦੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀ ਪਰ ਫੇਰ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਸਮਾ
ਧ ਥੀ ਉਤਰਦੇ ਹੈਨ ਤਿਤ ਵੇਲੇ ਵਿਦੰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਜਗਤ
ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਅਨਿਤ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਸਨਾਂ ਕਦਾਚਿਤ ਨਹੀਂ ਫੁਰਦੀ
ਆਂ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਜੋਗ ਕਰਕੇ ਵਾਸਨਾ ਤੁਰਤ ਖੀਣ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹੈਨ
ਕਿ ਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਤੁਰਤ ਖੀਣ ਹੋਂਦੀਆਂ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਅਧ
ਕਾਰੀ ਉਤੇ ਵਰਤਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਨਾਂ ਸਭ ਪਦਾਰਥ ਘਰ ਬਾਰ ਦੇ ਤਿਆਗ
ਦੇ ਹੈਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋਗ ਕਰ ਤੁਰਤ ਗਿਆਨ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਹੜੇ ਵਿਵਹਾਰੀ
ਹਨ ਅਰ ਉਨਾਂ ਥੀ ਜੋਗ ਨਹੀ ਹੋਂਦਾ ਸੋ ਇਹ ਭਗਤ ਕਰ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪ
ਤ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਕਯੋਂ ਕਿ ਗਯਾਨ ਰੂਪੀ ਪੰਖੀ ਦੇ ਭਗਤਿ ਅਰ ਜੋਗ ਦੋਨੋ ਪੰ
ਖ ਹੈਨ ਸੋ ਜੇ ਦੋਨੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗਿਆਨ ਇਸਥਿਰ ਹੋਂਦਾ ਹੈ
ਅਰ ਜੋ ਇਕ ਇਕ ਭੀ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭੀ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾ
ਪਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਗੇ ਦੋਨੋਂ ਸਹਾਇਕ ਹੋ ਵਰਤਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਜਿਸ ਸ
ਮੇਂ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਤੇ ਵਾਸਨਾਂ ਰੋਕਕੇ ਸਮਾਧ ਵਿਚ ਇ
ਸਥਿਰ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਵਿਵਹਾਰ ਵਲ ਸੁਰਤਿ ਆਂਵਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮ
ਨ ਨੂੰ ਸਬਦ ਵਿਚ ਇਕੇ ਨਾਮ ਵਿਚ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਕੋਈ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ
ਕਿਰਿਆ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭੀ ਈਸਰ ਨੂੰ ਸਚਾ ਜਾਣਕੇ ਅਤੇ ਸਚਾ ਰਖਕੇ ਕਰ
ਮ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਜੋ ਅਹਾਰ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਕਰਨੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭੀ ਈਸ
ਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰਕੇ ਜਿਮਨਾ ਸਅ
ਲਪ ਅਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਭਗਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਟਹਲ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਤੇ ਸ੍ਵਾਸ ਸੰਕਲਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਦਾ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਭਗਤਿ ਕਰ
ਭਗਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋਗ ਬਿਨਾ ਗਿਆਨ ਦੇ ਮੁਕਤ
ਨਹੀ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਜੋ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਭਗਤਿ ਹੈ ਸੋ ਗਿਆਨ ਬਿਨਾ ਹੀ
ਈਸਰ ਨੂੰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜਦ ਈਸਰ ਮਾਇਆ
ਦੀ ਉਪਾਧ ਛੋਡ ਕਰ ਸੁਧ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਭਗਤਿ ਭੀ
ਉਸੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਗਤਿ ਦੇ ਅਧਕਾਰੀ
ਬਹੁਤ ਹਨ ਅਰ ਜੋਗ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋਗੀ ਭੀ ਹੋਕਰ ਬਿਨਾ
ਭਗਤਿ ਦਾ ਭੇਦ ਜਿਸ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜੋਗ ਭ੍ਰਸਟ ਹੋਂਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਭਗਤ ਸਭ
ਸ ਦਾ ਮੁਕਟ ਹੈ ਤੇ ਜੋਗੀ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਾਇਆ ਛਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅ
ਰ ਕਰਮ ਕਾਂਡੀ ਨੂੰ ਭੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਾਇਆ ਛਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਬੈ
ਰਾਗੀ ਨੂੰ ਭੀ ਛਲਦੀ ਹੈ ਅਰ ਤਪ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭੀ ਛਲਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਕ
ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛਲ ਸਕਦੀ ਕ੍ਯੋਂ ਕਿ ਮਾਇਆ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਨਟਣੀ ਹੈ
ਅਰ ਭਗਤੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸ
ਤ੍ਰੀ ਤੇ ਨਟਣੀ ਦਾ ਬਲ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦਾ ਅਰ ਗਿਆਨ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈਕਰ
ਜਿਤਨੇ ਕਰਮ ਹੈਨ ਸੋ ਸਭ ਪੁਰਖ ਹੈਨ ਅਰ ਭਗਤਿ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਨਾਰੀ ਹੈ ਸੋ
ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮੋਹਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨਹੀਂ ਮੋਹ ਸਕਦੀ
ਤਾਂ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਭਗਤਿ ਸਭ ਸੋ ਵਿਸੇਖ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ
ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਭਗਤੀ ਵਿਸੇਖ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿ
ਆ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਨਿਹਕਪਟ ਭਗਤਿ ਹੋਵੈ ਸੋਈ ਵਿਸੇਖ
ਹੈ ਪਰ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਦੀ ਜੋ ਭਗਤਿ ਹੈ ਸੋ ਸਾਧ ਸੰਤ ਦੀ ਟਹਿਲ ਕਰਨੀ ਅਤੇ
ਅਤੀਤ ਦੀ ਜੋ ਭਗਤਿ ਹੈ ਸੋ ਤਪ ਕਰਨਾ ਅਰ ਅਭਿਮਾਨ ਕ੍ਰੋਧ ਨਾ ਕਰ
ਨਾ ॥ ਅਰ ਰਾਜਸੀ ਤਪ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰਮਾਂ ਵਲੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਸਬਦ ਨਾ
ਲ ਲਾਵਣਾ ॥ ਅਤੇ ਸਾਤਕੀ ਤਪ ਵਾਸਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਕੇ ਮਨ ਸਬਦ ਨੂੰ
ਲਾਵਣਾਂ ਕ੍ਯੋਂ ਜੋ ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪੀ ਜੋ ਅਗਨਿ ਹੈ ਸੋ ਤਪ ਦੇ ਬਲ ਨੂੰ ਦਗਧ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਨੇਮ ਤ੍ਰਨੂੰ ਹਿਰਦੇ ਵਿਖੇ ਧਾਰੋ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਜੋਗ ਤੋ ਬਿਨਾਂ ਅੰਤਾਕਰਨ ਸੁਧ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਨੇਮ ਨੂੰ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਵਿਚ ਜੋੜਨਾ ਹੈ ਸੋ ਏਹੋ ਜੋਗ ਹੈ ਅਰ ਏਸੇ ਕਰ ਕੇ ਅੰਤਾਹਕਰਣ ਸੁਧ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕ੍ਯੋਂਕਿ ਮਹਾਂਭਾਨ ਦੇ ਮਿਸਨ ਦੇ ਚਾਰ ਦੁਆਰੇ ਹੈਨ ਸੋ ਪ੍ਰਥਮੇਂ ਸਤਸੰਗ ਹੈ ਅਰ ਦੂਜੇ ਸ੍ਰੁਤ ਹੈ ਜੋ ਸੰਤ ਬਚ ਨਾਂ ਅਤੇ ਤੀਸਰਾ ਸੰਤੋਖ ਹੈ ਅਰ ਚੌਥਾ ਸਮ ਦਮ ਹੈ॥ ਸੋ ਇਨਾਂ ਚਹੁੰ ਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਭਟਕੇ ਕੇ ਗਨੂੰ ਏਹ ਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਤਾਂ ਵਾਹਗੁਰੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾ ਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਵੇਂ ਅਤੀਤ ਹੋਵੈ ਅਰ ਭਾਵੇਂ ਗਿਰਹਸਤੀ ਹੋਵੈ ਸੋ ਇਨਾਂ ਚਹੁੰ ਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਜੋ ਆਵੈਗਾ ਸੋਈ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਤਸੰਗ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਕਲਜੁਗ ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਵਿਚ ਜਹਾਜ ਹੈ ਅਤੇ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਚਾਰੇ ਦੁਆਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੈਸੇ ਬਨ ਮੇਂ ਅਗਨ ਲਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਮ੍ਰਿਗ ਦਗਧ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਉ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਭਜ ਕੇ ਨਦੀ ਵਿਚ ਜਾਇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈਨ ਸੋ ਬਨਾਂ ਦਿਆਂ ਮ੍ਰਿ ਗਾਂ ਨੂੰ ਸੜਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪ ਸੀਤਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ॥ ਸੋ ਤੈਸੇ ਜਗਤ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਤ੍ਰਿਸਨਾਂ ਦੀ ਅਗਨ ਵਿਚ ਪ ਇਆ ਜਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਜੋ ਆਇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਸੀਤਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੰਗਾ ਜੋ ਨਦੀ ਹੈ ਸੋ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਜੋ ਵਿਧ ਸੰਜੁਗਤ ਓਥੇ ਜਾਇ ਇਸਨਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਦਿਆਂ ਪਿਛਾਲਿਆਂ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਕਟਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗੇ ਉਸਦਿਆਂ ਪਾਪਾਂ ਨਿਵਾ ਰਣ ਨੂੰ ਸਾਮਰਥਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ॥ ਅਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਇ ਸਦੇ ਵਿਚ ਆਇਆਂ ਹੋਇਆਂ ਪਿਛਲੇ ਪਾਪ ਤਾਂ ਮਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਗੋਂ ਪਾਪਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮ੍ਰ ਹਟ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੈਨ ਅਤੇ ਗੰਗਾ ਵਿਚ ਜੋ ਪਰਵੇਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸ੍ਵਰ ਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਸਬਦ ਦਾ ਅਭਿ

ਆਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੋ ਹੈ
ਸੋ ਸੰਗ ਮਨੀਆ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਵਚਨ ਸੁਨਕੇ ਸਿਧ ਸਭ ਚਰਨੀ ਲਗੇ
॥ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਏਥੇ ਸੇਤ ਬੰਧ ਰਾਮੇਸਰ ਹੈ ਜੋ ਜਿਥੇ ਰਾਮ
ਜੀ ਨੇ ਪਰਬਤਾਂ ਦੀ ਪੁਲ ਬਧੀ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਜਗਾਂ ਦਾ ਭੀ ਦਰਸਨ ਕਰੀਏ
ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਤੇ ਬਾਲਾ ਤੀਨੇ ਪੁਲ ਤੇ ਆਏ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਪੁ
ਛਿਆ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਿਵ ਦਾ ਜੋ ਏਥੇ ਲਿੰਗ ਹੈ ਸੋ ਕਿਸ ਨੇ ਥਾਪਿਆ ਹੈ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਜਬ ਮਹਾਰਾਜ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸੇ ਪਾਰ ਉਤਰਨ ਲਗੇ ਹੈਨ
ਤਾਂ ਬਾਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ ਜੋ ਪਹਾੜ ਉਠਾ ਲਿਆਵੋ ਸੋ ਪ੍ਰਥਮੇ ਜੋ
ਆਰੰਭ ਕਰੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਅਰ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਲਈ
ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਵਿਘਨ ਕੋਈ ਨਹੀ ਪਉਂਦਾ ਸੋ ਇਸੀ ਲੀਏ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ
ਇਥੇ ਸਿਵ ਦਾ ਲਿੰਗ ਅਸਥਾਪਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਥਮੇ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾ
ਦੇ ਪਰਬਤਾਂ ਤੇ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਪਰ ਪੁਲ ਬੰਨ੍ਹਕੇ
ਪਾਰ ਲੰਘੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਫਿਰ ਤਾਂ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਸਨ ਜੋ ਨਾਮ
ਲਿਖਕੇ ਪਾਰ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਲੰਘੇ ਹੈਨ ਕਹੀਏ ਕਿ ਜੇ ਵਾਹਨਾ ਆਹਾ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦ੍ਰ
ਸੁਕਾਇ ਛਡਨਾ ਆਹਾ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਵੀਚਾਰਿਆ
ਜੋ ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਦਰਸਨ ਸਭਨਾਂ ਨਹੀ ਕਰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਾਮ ਜਪਕੇ ਸਭਨਾਂ ਪਾਰ
ਉਤਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਨਾਮ ਕਾ ਮਹਾਤਮ ਆਪੇ ਦਿਖਾਇ ਜਾਵੇਂ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਭਲੇ ਤੁਸਾਨੂੰ ਇਕ ਦਾ ਭੀ ਦਰਸਨ ਕਰਵਾਈਏ
ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਪੁਲ ਦੇ ਉਪਰ ਹੀ ਲੰਘ ਚਲੀਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਪੁਲ ਤਾਂ ਟੁਟੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਨਾਮ ਕਰਕੇ ਪੁਲ ਬਧੀ ਹੈ ਉਸੇ ਦਾ ਅਦ
ਆਸਰੇ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਾਲੇ
ਨੂੰ ਲੈਕਰ ਟੁਰਿਆ ਤਾਂ ਅਗੇ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਇਕ ਮਠ ਪਾਇਆ ਹੈ ਸੀ ਕੋ
ਪਚੀਸ ਕੋਸ ਲੰਬਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋਜਨ ਚੌੜਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਅਤੇ ਮਰ
ਦਾਨਾ ਤੇ ਬਾਲਾ ਉਸੇ ਰਾਹੇ ਚਲੇ ਸੋ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂ ਮਠ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੩੧੬ ਮਛ ਦਾ ਵਡਾ ਸਰੀਰ ਦੇਖਕੇ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜੇ ਏਹ ਮਛ ਸਾਨੂੰ
ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਨਿਗਲ ਲਏ ਪਰ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਭੈ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਕਾਹਿਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ

ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁ
ਸੀਂ ਏਥੇ ਬੈਠ ਜਾਵੋ
ਅਸਾਂ ਮਛ ਨਾਲ ਇ
ਕੋਈ ਗਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ
ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਮਰਦਾ
ਨਾ ਤੇ ਬਾਲਾ ਤਿਨੇ ਬੈ
ਠ ਗਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਪੁ
ਛਿਆ ਭਾਈ ਤੂੰ ਕਵਣ ਹੈਂ ਅਰ ਤੁਧ ਮਛ ਦਾ ਰੂਪ ਕਿਸ ਕਰਕੇ ਧਾਰਿਆ ਹੈ
ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਾ ਜੀ ਮੈਂ ਰਾਜੇ ਜਨਕ ਦਾ ਸਿਖ ਸਾਂ ਅਰ ਇਕ ਸਮੇਂ ਬਾਰਾਂ ਬ
ਰਸਾਂ ਦੀ ਜਲ ਧਾਰਾ ਤਪਸਿਆ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਰ ਨਦੀ ਵਿਚ ਕੰ
ਠ ਪ੍ਰਜੰਤ ਜਲ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸਾਂ ਅਤੇ ਜਦ ਯਾਰਾਂ ਬਰਸ ਬੀਤੇ
ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਜਨਕ ਨਦੀ ਤੇ ਇਸਨਾਨ ਕਰਨੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜਾਇ ਚਰ
ਨੀ ਲਗਾ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਕਹਿਆ ਤੁਧ ਬਹੁਤ ਤਪੁ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਹੁਣ ਚਲ ਕਰ
ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਅਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾ ਜਸ ਸੁਣ ਜੋ ਤੇਰਾ ਉਧਾਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ
ਮੈਂ ਕਹਿਆ ਜੀ ਇਕ ਬਰਸ ਮੇਰੀ ਹੋਰ ਤਪਸਿਆ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜੇ
ਕਹਿਆ ਤੁਧ ਅਸਾਡੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਕੋਈ ਬਡਾ ਜਲ ਦਾ
ਜੀਵ ਹੋਵੈਂਗਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਸਿਰ ਪਾਇਆ ਅਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ ਜੋ ਮੇਰਾ
ਉਧਾਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਜਦ ਮਹਾਰਾਜ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰ
ਹਮ ਕਲਜੁਗ ਦੇ ਉਧਾਰ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ
ਨਗੇ ਅਰ ਤੂੰ ਮੱਛ ਹੋਵੈਂਗਾ ਸੋ ਤੇਰੇ ਉਤੇ ਚਰਨ ਰਖਣਗੇ ਤਦ ਤੇਰਾ ਉ
ਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਜਾਣਾਂਗਾ ਜੋ ਇਹ ਗੁਰੂ ਨਾ
ਨਕ ਜੀ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਦ ਤੇਰੇ ਉਤੇ ਚਰਨ ਰਖਣਗੇ ਤਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੂੰ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦੀ ਸੋਝੀ ਹੋਇ ਅਵੇਗੀ ਸੋ ਹੁਣ ਤੂੰ ਸਤਿਗੁਰ ਦਾਸ ਨਾਨਕ
ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਸੋਝੀ ਹੋਇ ਆਈ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਜੋ ਮੇਰਾ ਉ
ਧਾਰ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਲਖ ਬਰਸ ਤਪ ਕੀਤਿ
ਆਂ ਜੋ ਫਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਰ ਤ੍ਰੇਤੇ ਵਿਚ ਦਸ ਹਜਾਰ ਬਰਸ ਤਪ ਕੀਤਿਆਂ ਫ
ਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਰ ਦੁਆਪੁਰ ਵਿਚ ਇਕ ਹਜਾਰ ਬਰਸ ਤਪ ਕੀਤਿਆਂ ਫਲ
ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਸੋ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਦੇ ਭਜਨ ਕੀਤਿਆਂ ਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਅਠ ਪਹਰ ਵਾਹਗੁਰੂ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜਪਦਾ ਰਹੁ ਸੋ ਅਸੀਂ ਭੀ ਅਜ
ਤੇਰਾ ਇਹੋ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਭਲਕੇ ਤੇਰਾ ਉਧਾਰ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਜਾਵਾਂ
ਗੇ ਤਾਂ ਓਹ ਅਠ ਪਹਰ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜਪਦਾ ਰਿਹਾ ਸੋ ਜਾਂ ਸੰਧ੍ਯਾ ਹੋਈ
ਤਾਂ ਓਹ ਮਛ ਦਾ ਸਰੀਰ ਛੋਡਕੇ ਅਤੇ ਜੋਤ ਦਾ ਸਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਅਰ ਬਾਬੇ
ਦੇ ਅਗੇ ਮਥਾ ਟੇਕਕੇ ਬੈਕੁੰਠ
ਧਾਮ ਨੂੰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਆ
ਅਰ ਅਕਾਸ ਮੰਡਲ ਮੈਂ ਬਾ
ਤੇ ਮੰਗਲ ਕੇ ਜੇ ਬਜੇ ਅ
ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਸਭਨਾਂ ਦੇਵ
ਤਿਆਂ ਕੀਆ ਤਾਂ ਫੇਰ ਗੁਰੂ

ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਬਾਲੇ ਅਰ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਖੀ
ਆਂ ਮੀਟੋ ਸੋ ਜਦ ਓਨਾਂ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟਕੇ ਖੋਲੀਆਂ ਤਾਂ ਕੀ ਵੇਖਦੇ ਸੋ ਲੰ
ਕਾ ਦਾ ਬੁਰਜ ਅਤੇ ਕਿਲਾ ਪਇਆ ਨਜਰ ਆਵਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਰਾਕ
ਸ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਦੇਖਕੇ ਬਹੁਤ ਭੈ ਮਾਨ ਹੋਇਆ ਜੋ ਏਹ ਰਾ
ਖਸ ਸਾਨੂੰ ਭਖ ਜਾਵਨ ਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੇ ਮਰਦਾਨਿਆ ਤੂੰ
ਸਬਦ ਸੁਣਦਾ ਭੀ ਅਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈਂ ਭੀ ਤੈਂਕੋ ਜਉ ਲਗ ਤੇਰਾ ਭ੍ਰਮ ਮਨ ਮੇਂ ਰ
ਹੇਗਾ ਤਾਂ ਲੇਵੇਂ ਕਿ ਜੋ ਤੂੰ ਭੂਤ ਚਿ ਬਹੁਦਾ ਹੈ ਤੇਉ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਰੂਪ ਭੂ
ਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਓਹ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਭੂਤ ਹੀ ਕਰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਤੇ ਓਹ ਸੁਖੀ ਨਹੀਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੋਤਾ ਪਰ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਦੇਹਨ ਅਰ ਭੂਤ ਤਉ ਸਦਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿ
ਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸੋ ਤੈਸੇ ਤੈਨੂੰ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਰੂ
ਪੀ ਪ੍ਰੇਤ ਚੰਬੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਜੋ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈਨ ਜੇ
ਤੂੰ ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਵਸਾਵੇਂਗਾ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਮਿਟ ਜਾਵੇਗਾ
ਅਰ ਫਿਰ ਮਹਾਂ ਅਨੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ
ਮੈਂ ਅਗੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੁਣਦਾ ਸਾਂ ਪਰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਂਵਦੀ ਤੇ ਹੁਣ ਤੁਸਾਂ
ਦੇ ਵਚਨ ਕੇ ਸੁਣਕਰ ਸਮਝ ਆਈ ਹੈ ਸੋ ਅਬ ਮੈਂ ਦੇਹ ਨੂੰ ਅਨਿਤ੍ਯ ਕ
ਰ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਸੌ ਬਰਸ ਜੀਵੇ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਹੁਣ ਮਿਟ ਜਾਵੇ ਅਰ ਮੈ
ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਜਾਨਕੇ ਈ ਨਹੀਂ ਅਰ ਜੈਸੇ ਸਰਪ ਕੁੰਜ ਨੂੰ ਸਾਗ
ਤਦਾ ਹੈ ਅਰ ਚਿੰਤਾ ਉਸ ਦੀ ਫੇਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੋ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮੈਂ ਦੇਹ ਅਭਿ
ਮਾਨ ਸੁਟ ਘਤਿਆ ਹੈ ਤਾਤੇ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਸਭੇ ਤੈ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹੈਨ ਸੋਈ
ਹੀ ਚਰਚਾ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜਦ ਕਰਦੇ ਹੈਸਨ ਤਉ ਝਗ ਦੋਇ ਰਾਕਸ ਆਨ
ਖੜੇ ਹੋਏ ਅਰ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀਂ ਕਵਣ ਹੋ ਅਰ ਕਿਧਰੋਂ ਆਏ ਹੋ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਾਮਚੰਦ ਕੇ ਦੂਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਭਭੀਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਨ
ਆਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਰਾਕਸਾਂ ਨੇ ਭਭੀਖਨ ਨੂੰ ਜਾਇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤਿਨ ਮਨੁ
ਖ ਬਾਗ ਵਿਚ ਆਇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ
ਕੇ ਦੂਤ ਆਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਭਭੀਖਨ ਉਠ ਦੁੜਿਆ ਅਰ ਪੈਰੀਂ ਜੋੜਾ
ਭੀ ਨਾਂ ਪਾਇਆ ਅਰ ਨਾਲ ਭਾਈ ਮੰਤ੍ਰੀ ਲੈਕਰ ਨਠ ਤੁਰਿਆ ਅਰ ਉਨ
ਰਾਕਸਾਂ ਨੂੰ ਅਗੇ ਕ
ਰਕੇ ਬਾਬੇ ਜੀ ਦੇ ਆ
ਹੇ ਮਥਾ ਆਨ ਟੇਕਿ
ਆ ਅਰ ਅਗੇ ਪ੍ਰ
ਸਾਦ ਆਨ ਰਖਿ

ਆ ਅਰ ਰਾਮ ਰਾਮ ਆਨ ਕੇ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਦ ਚਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੂੰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਜੀ ਤੇ ਵਿਛੜਿਆ ਹੈਂ ਸੋ ਤਦ ਦੀ ਤੇਰੀ ਕਿਉਂ ਕਰ ਗੁਜਰਾ
ਨ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਭੀਛਨ ਕਹਿਆ ਜੋ ਜੀ ਜਦ ਦਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਤੇ ਵਿਛ
ੜਿਆ ਹਾਂ ਜੋ ਓਦੋਂ ਦਾ ਨਾਮ ਮੈਂ ਉਨਾਂ ਦਾ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਧਾਰਿਆ ਹੈ ਸੋ ਤਦ ਦਾ
ਹੀ ਮੈਂ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਛੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਹੇ ਜੋ ਮਹਾਰਾਜ ਮੈਨੂੰ ਕਹੋ
ਆ ਜੀ ਕਿ ਸਰੀਰਾਂ ਦਾ ਵਿਛੜਨਾ ਅਤੇ ਮਿਲਨਾ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਨਾਮ
ਨੂੰ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਧਾਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਵਿਛੜਦੇ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਨਾਮ ਅਤੇ
ਨਾਮੀ ਨੂੰ ਅਭੇਦ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਦ ਮੈਂ ਅੰਗਦ ਦੇ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ
ਜੀ ਨੂੰ ਜਾਇ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਥਮੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਸਰਧਾ ਸੀ
ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਮੈਨੂੰ ਲੰਕਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਦੇ ਦੇਵਨਗੇ ਪਰ ਜਦ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ
ਦਾ ਦਰਸਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਵਚਨ ਸੁਣੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਤਾਂ ਅ
ਧੂਪ ਹੈ ਅਗਾਇ ਸਦੇ ਧੀਧਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਮੈਨੂੰ ਫੇਰ ਮ
ਹਾਰਾਜ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕਦੋਂ ਹੋਵਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਨਿਹਕਾਮ ਹੋਕੇ ਅਸਟਾਂਗ ਡੰ
ਡਉਤ ਕੀਆ ਤਾਂ ਅਗੋਂ ਮਹਾਰਾਜ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਆਉ ਲੰਕੇਸ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬੇ
ਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਆਸਾ ਕਾਈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆ
ਗਿਆ ਹੋਈ ਕਿ ਜਦ ਤੂੰ ਘਰ ਥੀਂ ਟੁਰਿਆ ਏਂ ਸਾ ਤਉ ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਚਾ
ਹੈਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਦਰਸਨ ਕਰਕੇ ਤੂੰ ਨਿਰਚਾਹ ਹੋਇਆ ਹੈਂ ਪਰ ਅਸਾਡਾ
ਬਿਰਦ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਥਮੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਜਗਿਆਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਮਨਾ ਪੂ
ਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਪਿਛੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਹਕਾਮ ਪਦਵੀ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਜੈਸੇ ਜ
ਰਾਹ ਅਬਦ ਜੋ ਨਾਈ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਥਮੇ ਘਾਉ ਦੀਆਂ ਸਿਲ੍ਹਾਂ ਪੋਦਾਂ ਹੈ
ਅਰ ਪਿਛੋਂ ਮਲ੍ਹਮ ਲਾਇਕੇ ਘਾਉ ਨੂੰ ਅਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਸਿਲ੍ਹਾਂ
ਵਿਚੇ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹੈਨ ਤਾਂ ਫੇਰ ਫੁਟ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹੀ ਜੇ ਪਹਿਲੇ ਜ
ਗਿਆਸੀ ਦੀਆਂ ਕਾਮਨਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰੀਦੀਆਂ ਹੈਨ ਤਾਂ ਪਿਛੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗਿ
ਆਨ ਵਿਚ ਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵਾਸਨਾ ਫੇਰ ਵਿਖਿਆਂ ਵਲ ਦਉੜ ਜਾਂਦੀਆਂ
ਹੈਨ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਰਾਜ ਤੀਕਰ ਤੇ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਤੀ ਸੁਣਾਇਆਂ ਕਰ ਅਰ ਮੈਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੩੩੦ ਸੋ ਕੂਪ ਮੈ ਜਲ ਪਾਈ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪ ਸੋ ਨਿਕਸ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਸੁਨਦੇ ਰਹਨ ਦੇ ਹਨ ਸੋ ਰਾਜ ਵਿਚ ਤੀਉਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਕਾਮ ਪਦਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਭ ਸਦਾ ਉਧਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੂੰ ਧੰਨ ਹੈ ਅਰ ਚਿਰੰਜੀਵ ਦੀ ਪਦਵੀ ਤੈਨੂੰ ਤਉ ਹੀ ਦਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਤੇਰੇ ਤੇ ਕਰ ਸਭ ਰਾਕਸ ਤੈ ਵਿਚ ਗਏ ਹੈਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਭਭੀਖਨ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਭੀ ਸਰਅਵਤਾਰ ਨਮਿਤ ਮਤ ਰਧਾਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੰਤ ਅਵਤਾਰ ਮੇਰੇ ਨੇਤ੍ਰ ਹਨ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਸੰਤਾਂ ਵਿਚ ਅਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਜਾਣਨਾ ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਕਛੁ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ॥ ।ਗੁਰਮੁਖਿ ਬਾਂਧਿਓ ਸੇਤੁ ਬਿਧਾਤੈ ਲੰਕਾ ਲੂਟੀ ਦੈਂਤ ਸੰਤਾਪੈ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦਿ ਮਾਰਿਓ ਅਹਿ ਰਾਵਣੁ ਭੇਦੁ ਬਭੀਖਣ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਚਾਇਣੁ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਇਰਿ ਪਾਹਨ ਤਾਰੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕੋਟਿ ਤੇਤੀਸ ਉਧਾਰੇ ॥ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤੇ ਪੁਲ ਬਧਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰਕੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਪਰਬਤਾਂ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੋ ਜਲ ਤੇ ਤਰੇ ਤਾਂ ਲੰਕ ਨੂੰ ਲੁਟਿਆ ਅਰ ਦੈਂਤਾਂ ਨੂੰ ਤਪਾਇਆ ਅਰ ਰਾਮ ਜੀ ਨੇ ਸਰਪ ਦੀ ਨ੍ਯਾਈ ਜੋ ਰਾਵਣ ਹੈ ਸੀ ਤਿਸਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਪਰ ਭਭੀਖਨ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖ ਹੈ ਸੋ ਤੁਧ ਭੇਦ ਦਿਤਾ ਸੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਕਰਕੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤੇ ਪਰਬਤ ਤਰੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖ ਜੋ ਰਾਮ ਜੀ ਹੈਨ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਕੋਟਿ ਤੇਤੀਸ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਕੀਤਾ ॥ ।ਅਰਥੁ ਜਾ ਇਹ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਤਉ ਜਲ ਦੇ ਵਿਚ ਪੁਲ ਬਧਾ ਹੈ ਅਰ ਲੰਕਾਂ ਜੋ ਆਵਿਦਿਆ ਹੈ ਸੋ ਤਿਨਾ ਲੁਟੀ ਹੈ ਅਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿਕ ਜੋ ਦੈਂਤ ਹੈਨ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਉਚਾਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਮਨ ਰੂਪੀ ਭੁਖਿਆ ਜੋ ਸਰਬ ਦੇ ਹਿਆਵਨ ਵਲਾ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕਰ ਵਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਜੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੰਤ ਹੋਏਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਨੇ ਮਨ ਦੇ ਮਗਨ ਦਾ ਭੇਦ ਦਸਿਆ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਵ
ਚਨ ਕਰ ਆਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਪਥਰ ਰੂਪੀ ਜੋ ਆਗਿਆ
ਨੀ ਜਨ ਸੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਰਿਆ ਅਰ ਤੇਤੀਸ ਕਰੋੜ੍ਹੀ ਜਾਗਿਆਸੀ ਦੇਵਤੇ
ਆਂਦੀ ਨਿਆਈਂ ਹੋਏ ਸਨ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਉਧਾਰ ਕੀਤਾ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਵਚਨਾਂ
ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਦਾ ਭਜਨ ਕਰਨ ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗ ਕ
ਰਨਾ ਸੋ ਏਹੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਚਾ ਉਪਦੇਸ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਇਥੇ ਹਨੂ
ਮਾਨ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਦਾ ਸੰਤ ਤਾਂ ਭਭੀਖਨ ਕਹਿਆ ਰਾਵਣ ਦੀ ਰਿਖਿਆ ਤੇ ਰਾਮ ਜੀ ਹ
ਨੂਮਾਨ ਨੂੰ ਬੈਠਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਤੁਸੀ ਬਚਨ ਕਰੋ ਤਾਂ ਸਦ ਲਿਆਈਦੇ
ਪਰੰਤੂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਤਾਂ ਬਿਨ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਥਾ ਨਹੀਂ ਟੇਕਦਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਕਹਿਆ ਉਸਨੂੰ ਅਸੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦਾ ਰੂਪ ਹੀ ਧਾਰਕੇ ਦਰਸਨ ਦੇਵਾਂਗੇ
ਤਾਂ ਭਭੀਖਨ ਦਾ ਦੂਤ ਜਾਇਕੇ ਹਨੂਮਾਨ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇ ਲਿਆਇਆ ਤਾਂ
ਫੇਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਅਰ ਬਾਲੇ ਨੂੰ ਲਛਮਨ ਕਾ
ਰੂਪ ਕੀਆ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਸੀਤਾ ਕਾ ਰੂਪ ਕੀਆ ਤਾਂ ਹਨੂਮਾਨ ਨੇ ਮਥਾ
ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਤੂੰ ਜੇ ਸਭਨੂੰ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਜਾਣੇਗਾ
ਤਾਂ ਵਿਛੜੇਂਗਾ ਕਦੀ ਨਾਹੀ ਸੋ ਤੂੰ ਏਹੋ ਜਾਣ ਜੋ ਜਿਤਨੇ ਸਰੂਪ ਹਨ ਸੋ
ਸੀਤਾ ਦੇ ਧਾਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਰ ਸੋਈ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਅਰ ਲਛਮਣ ਕਾ ਰੂ
ਪ ਧਾਰਿਆ ਹੈ ਸੋਈ ਸੀਤਾ ਹਨੂਮਾਨ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਅਰ ਜਾਮਵੰਤ ਅਰ ਰ
ਿੱਛ ਭਾਲਕਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਹੈ ਅਰ ਸੋਈ ਸੀਤਾ ਰਾਵਣ ਅਰ ਭਭੀਖ
ਨ ਅਰ ਹੋਰ ਰਾਕਸਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਹੈ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕੀ ਸਤਿਆ
ਕਰਕੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਉਤਪਤ ਕੀਆ ਕਰਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸੀਤਾ ਹੀ ਪਰਲੈ ਕਰ
ਤੀ ਹੈ ਅਰ ਏ ਸਾਬਤ ਕਰਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਹੈ
ਅਰ ਅਛੁਰ ਹੈ ਤੇ ਤੂੰ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਆ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਨੂਮਾਨ ਕਹਿਆ
ਜੋ ਕਰਮ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪ ਨੂੰ ਜੀਵ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਅਰ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇ
ਸਰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਅਰ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਕੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਾਸ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀ ਹੀ ਵਿਆਪੇ ਹੋਏ ਹੋ ਅਰ ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਚਨ
ਹੋਇਆ ਤੂੰ ਜਾਹੁ ਜਿਥੋਂ ਆਇਆ ਹੈਂ ਅਰ ਉਥੇ ਹੀ ਚਲਕੇ ਬੈਠ ਕਯੋਂ ਜੋ ਤੇ
ਰਾ ਕਾਰਜ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਹਨੂਮਾਨ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮੈਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਜੋ
ਤੁਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੀਰਤਾਂ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿਥੇ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਹੋਂਦਾ ਹੈ
ਉਥੇ ਮੈਂ ਹੂੰਦਾ ਹਾਂ ਸੋ ਤੂੰ
ਉਥੇ ਜਾਇ ਬੈਠ ਕਰ ਤਾਂ
ਹਨੂਮਾਨ ਵਿਦਿਆ ਕੀਤ
ਅਰ ਫਿਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾ
ਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆ

ਪਣਾ ਸਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਰਦਾਨੇ ਪੁਛਿਆ ਜੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਚਿ
ਰੰਜੀਵ ਕਿਤਨੇ ਕੁ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ਅਸ੍ਵਥਾਮ
ਨੂਜ ਬਲ ਬਿਆਸ ਤਨ ਹਨੂ ਬਿਭੀਖਨ ਜਨਾਇ ਕ੍ਰਿਪ ਅਸ ਜਮਦਗਨ
ਸੁਅਸ ਪਤ੍ਰ ਸੁਅਸ ਪਤ੍ਰਾ ਚਿਰੰਜੀਵ ਮਾਨਾ॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ॥
ਕ੍ਰਿਪਾਚਾਰਜ ਰਾਜਾ ਬਲ, ਵਿਆਸ, ਹਨੂਮਾਨ, ਭਭੀਛਨ, ਅਸ੍ਵਥ
ਮਾ, ਪਰਸਰਾਮ, ਇਹ ਸਪਤ ਚਿਰੰਜੀਵ ਹਨ॥ ਤਾਂ ਫੇਰ ਮਰਦਾਨੇ ਪੁ
ਛਿਆ ਦਿਗਪਾਲ ਕਿਤਨੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ਇੰਦ੍ਰ
ਤਾਸਨ ਅਰਕਸੁਤ ਨੈਰਤ ਵਰਨ ਪਤ ਜਨਾ ਪਉਨ ਕੁਬੇਰ ਪਿਨਾਕਪ
ਤਿ ਏ ਦਿਗਪਾਲ ਬਖਾਨਾ॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ॥ਇੰਦ੍ਰ ਅਗਨ ਧ
ਰਮਰਾਇ ਨੈਰਤ ਵਰਨ ਪਵਨ ਕੁਬੇਰ ਸਿਵ ਜੀ ਦਾ ਅਰ ਸਿਵ ਜੀ
ਇਹ ਅਠ ਦਿਗਪਾਲ ਹੈਨ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਰਦਾਨੇ ਪੁਛਿਆ ਜੀ ਪੰਜ ਧੁ
ਨਾਂ ਅਨਹਦ ਦੀਆਂ ਕੇਹੜੀਆਂ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ॥ਦੋਹਰਾ
ਤਨ ਤੰਤੀ ਬਿਤ੍ਰ ਚਰਮ ਕਧਨ ਕਾਸੀ ਕੇ ਜਾਨ ਨਾਦ ਸਬਦ ਧਾਰਕਰ
ਹਤ ਸੁਖਰ ਸੁਅਸ ਪਹਿਚਾਨ॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ॥ ਤੰਤ ਦੀ ੧ ਚ
ਮੜਾ ੨ ਧਾਤਾਂ ਦਾ ੩ ਘੜੇ ਕਾ ੪ ਫੂਕ ਕਾ ੫ ਏਹ ਪੰਜ ਸਬਦ ਹੈਂ॥ ਬਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਖੰਡ ਕਿਤਨੇ ਕਹਾਂਤ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਦੋਹਰਾ ॥
ਦੂਜਾ ਹਿਰਨਮੈਂ ਇਲਾਬ੍ਰਿਤ ਕੇਤਮਾਲ ਹਰਵਰਖਾ ॥ ਰੰਮਕ ਪੁਨਾ ਕਿੰਪੁ
ਰਖ ਤੁਨ ਭੜ੍ਹਖ ਸੁਅ ਭਰਥਾ ॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ॥ ਪਹਿਲਾ ਕੁਰੁ ਖੰਡ
ਦੂਜਾ ਹਿਰਨਮੈਂ ਖੰਡ ॥ ਤੀਜਾ ਇਲਾਬ੍ਰਿਤ ਖੰਡ ਚੌਥਾ ਕੇਤਮਾਲ ਪੰਜਵਾਂ ਹਰ
ਵਰਖ ਖੰਡ ਛੇਵਾਂ ਰੰਮਕ ਖੰਡ ਸਤਵਾਂ ਕਿੰਪੁਰਖ ਖੰਡ ਅਠਵਾਂ ਭੜ੍ਹ ਖੰਡ
ਨਵਾਂ ਭਰਤ ਖੰਡ ਸੋ ਇਹ ਨੌ ਖੰਡ ਹੈਨ ॥ ਫਿਰ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਾ ਜੀ ਉਪਦ੍ਰ
ਵ ਕਿਤਨੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਅਨਾਬ੍ਰਿ
ਸਟਿ ਮੂਖਕ ਸਲਭ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਸੁਕ ਮਰਕਟ ਪਰ ਚਕ੍ਰ ਭੁਨ ਸਾਤੋ ਈਬ
ਖਿਆਨਾ ॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ॥ ਪਹਿਲਾ ਅਤਿ ਬਰਖਾ ਦੂਜਾ ਅਣਬਰ
ਖਾ ਤੀਜਾ ਚੂਹੇ ਚੌਥਾ ਮਕੜੀ ਪੰਜਿਆਂ ਤੋਤੇ ਛੀਵੇਂ ਆਪਣਾ ਰਾਜਾ ਬੇਗ
ਨੇ ਦੇਸ ਵਾਲੇ ਸੋ ਇਹ ਸਪਤ ਉਪਦ੍ਰਵ ਹੈਨ ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੁਛਿਆ ਜੀ ਸੂ
ਰਜ ਕਿਤਨੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਧ ਅਰਕ ਸੂਰਜ
ਦੇਵਤਾ ਇੰਦ੍ਰ ਵਜਾਨਾ ॥ ਭਗ ਸਭ ਪਾਮ ਸੁਵਰਨ ਰੇਤ ਦੇਵ ਕਰ
ਮਿਤ੍ਰ ਵਿਸਨ ਪੇਖ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਏਹ ਦੁਆਦਸ ਸੂਰਜ ਹੈਨ ॥ ਤਾਂ ਫੇਰ
ਪੁਛਿਆ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਕਿਤਨੀਆਂ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਸਤ ਜਾ
ਤਾਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੋ ਸੁਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਇਤਯਾਦਿਕ ਸਪਤ ਜਾਤਾਂ ਤਾਂ
ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਬਕ ਸੁਨਾਈਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਪੁਨ ਜਛ ਭਨੇ ਕਿੰਨਰ ਗੁਹਜ ਕਨਾ ॥ ਬਿਦਿਆ
ਧਰ ਅਰ ਸਿਧ ਕਹੈ ਸਾਤੋ ਸੁਰ ਇਹ ਮਾਨਾ ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੁਛਿਆ ਸਮੁੰਦ੍ਰ
ਕਿਤਨੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਾਰੀ ਖੀਰ ਸੁਰਾ ਸਭ ਭੂਨ ਦ
ਧੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਤਰ ਬਖਾਨਾ ॥ ਇਖ ਸੁਰਾ ਮਧ ਜਲ ਸੁਪਦ ਸਾਤੋ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬ
ਖਾਨਾ ॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ॥ ਖਾਰੀ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬੀ ਆਦਿ ਲੈਕੇ ਸਪਤ ਸ
ਮੁੰਦ੍ਰ ਹੈਨ ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੁਛਿਆ ਦੀਪ ਕਿਤਨੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਾ ਦੋਹਰਾ
ਜੰਬੂ ਕ੍ਰੌਚ ਸਪ੍ਰਨ ਸਖ ਨਾਭਰਨ ਪ੍ਰੇਤ ਪਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਜਨਾ ਰਖਿਉ ਸਮਗ੍ਰ ਪੁਸਕਰਕਰ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਤ ਸਤੇ ਦੀਪ ਬਖਾਨ ॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਕਿ ਜੰਬੂ ਦੀਪ ਥੀਂ ਲੈਕਰ ਸਪ
ਤ ਦੀਪ ਹੈਨ ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੁਛਿਆ ਪਤਾਲ ਕੇਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਾ ਦੋਹਰਾ
ਅਤਲ ਪਤਲ ਪੁਨਾ ਬਿਤਲ ਭਨ ਸੁਤਲ ਰਸਾਤਲ ਜਾਨ ॥ ਤਲਾਤਲ
ਮਹਾਤਲ ਕਹਤ ਹੈਂ ਸਪਤ ਪਤਾਲ ਬਖਾਨ ॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ॥ ਜੋ ਅ
ਤਲ ਪਤਾਲ ਥੀਂ ਆਦਿ ਸਪਤ ਪਤਾਲ ਹੈਨ ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ ਜੋ
ਅਕਾਸ ਕਿਤਨੇ ਹੈਨ ਤੇ ਕਹਾ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਅੰਤਰਿਖ ਸੁਰਗ ਤ੍ਰਿਤੀਏ ਬ
ਹੁਰੇ ਮਹਰ ਬਤਾਇ ॥ ਜਨ ਤਪ ਸਤ ਸਪਤ ਏਹ ਲੋਕ ਹੈ ਸੋ ਤੈਂ ਕਹੇ ਬਨਾਇ
ਤਿਸ ਕਾ ਵੀਚਾਰ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਤੀਂ ਆਦਿ ਸਪਤ ਅਕਾਸ ਹੈਂ ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ
ਪੁਛਿਆ ਜੀ ਰਿਖ ਕੇਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਹਾ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਰੀਚ ਅੰਗਿਰਾ ਅਤ੍ਰ
ਪੁਨ ਪੁਲਹ ਪੁਲਸਤ ਪਛਾਨ ॥ ਭ੍ਰਿਗ ਵਸਿਸ਼ਟ ਏਹ ਸਤ ਰਿਖ ਵੇਦਨ
ਕਹੇ ਬਖਾਨ ॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਜੋ ਮਰੀਚ ਥੀਂ ਆਦਿ ਸਪਤ ਰਿਖੀ
ਹਨ ॥ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਸਪਤ ਦੀਪ ਭੀ ਦੇਖਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਥੀਂ ਜਨ ਦਾ ਮਤ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਨਵ ਖੰਡ
ਹੈਨ ਅਰ ਸਤ ਦੀਪ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਭੁਗਣ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ ਸੋ ਤੈਨੂੰ ਓਹ ਭੀ
ਦਿਖਾਵਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਬੋਲੇ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟ ਸੋ ਜਦ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟ ਕੇ ਖੋਲੀਆਂ ਤਾਂ ਜੰਬੂ ਦੀਪ
ਕੇ ਤਿਆਗ ਕੇ ਕੁਸਲ ਦੀਪ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਇਆ ਸੋ ਜਬ
ਉਥੋਂ ਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਸਭ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ
ਜੀ ਨੇ ਉਨ ਕੋ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕਰ ਅਗੇ ਲਖ
ਨ ਦੀਪ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ ਅਰ ਫਿਰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਉਪ
ਦੇਸ ਦੇਕਰ ਅਗੇ ਸ੍ਵੇਤ ਦੀਪ ਨੂੰ ਗਏ ਅਤੇ ਜਬ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਇ
ਚਰਨੀ ਲਗੇ ਤਾਂ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਨਾਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕਰ ਫਿਰ ਕ੍ਰੌਚ
ਦੀਪ ਨੂੰ ਗਏ ਤਾਂ ਉਥੇ ਭੀ ਨਰ ਸਭ ਨੂੰ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦੀਆ
ਅਰ ਫੇਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਪ ਦੀਪ ਨੂੰ ਗਏ ਅਰ ਉਥੇ ਭੀ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਉਪ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੇਸ ਦੇਖਕੇ ਪੁਸਕਰਦੀਪ ਨੂੰ ਗਏ ਸੋ ਪੁਸਕਰਦੀਪ ਵਿਚ ਬੜੇ ਬੜੇ ਬੰ
ਤਕ ਦੇਖੇ ਜੋ ਬਾਗ ਅਰ ਫੂਲ ਅਤੇ ਫਲ ਲਗ ਰਹੇ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਅਨੇ
ਕ ਬਨ ਹੈਨ ਅਰ ਦੁਧ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਵਗ ਰਹੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਮਿਸ
ਰੀਆਂ ਕੇ ਪਰਬਤ ਹੈਨ ਅਰ ਸਭ ਪਦਾਰਥ ਭੋਗਣੇ ਵਾਸਤੇ ਹੈਨ ਅਰ ਜਿਨੋ
ਨੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਰ ਪੁੰਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਸੋ ਉਥੇ ਭੋਗਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਭ ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ
ਬਾਬੇ ਦੇ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ
ਤਾਂ ਉਨ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸੀ ਭੋਗਾਂ ਕਰ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹਾਂ ਪਰ ਇਥੇ ਆਪਸੇ
ਜੇ ਵਡਾ ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰੀਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਆਪ ਦੇ ਜੇ
ਹਾ ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰੀਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਆਪ ਤੇ ਛੋ
ਟਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਉਪਰ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁ
ਸੀਂ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਜਾਪ ਜਪੋ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਸਭ ਵਿਚ ਇਕੋ ਜੇ
ਹਾ ਜਾਣੋ ਤਾਂ ਤੁਸਾਡੀ ਦੁਬਿਧਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਰ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕ
ਰਨਾਂ ਅਰ ਆਏ ਗਏ ਦੀ ਸੇਵਾ ਟਹਲ ਕਰਨੀ ॥ ਤਾਂ ਉਥੇ ਉਪਦੇਸ ਦੇ
ਕਰ ਬਾਬਾ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਦੇ ਪਾਸ ਇਕ ਨਗਰ ਸਭ ਸੁਅਰਨ ਕਾ ਉ
ਤਮ ਥਾ ਅਰ ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ ਤਿਥੇ ਦੇਹ ਅੰਸਾਂ ਨੂੰ ਆਨ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ
ਸੋ ਤਿਥੇ ਆਏ ਅਰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਮਨੁਖ ਮਹਾਂ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਸਨ ਹਜਾਰਾਂ ਬਰ
ਸਾਂ ਦੀ ਆਰਬਲਾ ਸੇ ਜਬ ਉਨੇਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆਂ ਤਾਂ ਸਭ ਬਾਬੇ ਜੀ ਦੀ ਚ
ਰਨੀ ਆਇ ਲਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦਿ

ਤੇ ਕਹਾ ਕਿ ਨਾਮ ਜਪਨਾ ਅਰ ਦਾਨ
ਅਰ ਇਸਨਾਨ ਕਰਨਾ ਅਰ ਸਤਸੰ
ਗ ਕਰਨਾ ਅਰ ਜਦ ਤੁਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕ
ਸਟ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ
ਅਰ ਕੜਾਹ ਕਰਨਾ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਕਾਰਜ
ਵਾਹਗੁਰੂ ਪੂਰਾ ਕਰੇ ਗਾ ਸੋ ਉਥੇ ਉਪਦੇ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਸਵੇਰ ਕਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸੀਨੇ ਪਰਬਤ ਤੇ ਆਏ ਤਾਂ ਉਥੇ ਹਜੀਫਾ ਸਿਧ ਰਹਿ
ਦਾ ਸੀ ਸੋ ਜਬ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਥੇ ਗਏ ਤਾਂ ਸਤ੍ਰੇ ਸਿਧ ਤੇ ਹਜੀਫ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਆ
ਦੇਸ ਆਖਿਆ ਅਰ ਕਹਾ ਤੂੰ ਬਾਲਕ ਹੈਂ ਅਰ ਇਥੇ ਮਹਾਂ ਸਿਧਾਂ ਦੀ ਜਗਾ ਹੈ
ਸੋ ਤੂੰ ਕਿਸ ਸਕਤ ਕਰ ਇਥੇ ਆਇਆ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਇਕ ਪਰਮਾ
ਤਮਾਂ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਹੈ ਅਰ ਅਵਣ ਜਾਣ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਭਰਮ ਸੋ ਭ੍ਰਮਤਾ ਹੈ
ਅਰ ਆਤਮਾਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਵਣ ਜਾਣ ਹੋਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਜੈਸੇ ਦਰਪਨ ਸਿਕਲ ਬਿਨਾਂ ਉਜਲ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਤੈਸੇ ਜੋਗ ਬਿਨਾ ਮਨ ਨਿਰਮ
ਲ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਸੋ ਤੁਮ ਜੋਗ ਕੈਸੇ ਸਾਧਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਾਣ
ਯਾਮ ਕੇ ਤੀਨ ਕਰਮ ਹੈਨ ਜੋ ਪੂਰਕ ਕੁੰਭਕ ਰੇਚਕ ਸੋ ਪੂਰਕ ਪ੍ਰਾਣ ਰੋਕ
ਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕੁੰਭਕ ਠਹਿਰਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਰੇਚਕ ਛੋਡਤੇ ਹਨ ਸੋ ਅਸਾਂ ਨੇ
ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੇ ਜੋ ਸੁਭ ਵਚਨ ਹੈਨ ਸੋ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਸੇ ਖੈਂਚੇ ਹਨ ਅਰ ਬਾਰੰਬਾਰ
ਅਭਿਆਸ ਕਰਕੇ ਠਹਿਰਾਏ ਹਨ ਤੇ ਜੋ ਵਿਕਾਰ ਹਨ ਸੋ ਮਨ ਸੋਂ ਛੋਡੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਿ
ਧਾਂ ਆਖਿਆ ਤੁਸੀਂ ਏਹੁ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਤੇ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਤਿਥੇ ਗੋਰਖਨਾਥ
ਅਰ ਮਛਿੰਦ੍ਰਨਾਥ ਆਦਿਕ ਔਰ ਸਿਧ ਹੈ ਸੋ ਉਹਾਂ ਇਸਕੇ ਸਾਥ ਚਰਚਾ ਕ
ਰੇਂਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਅਰ ਬਾਲਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਬਹੁਤਿਆਂ ਪਰਬਤਾਂ ਤੇ ਸਿਧ ਕਰ
ਕਾਗਭਸੁੰਡ ਪਾਸ ਸਮੇਰ ਪਰਬਤ ਤੇ ਜਾਇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਰ ਸਭ ਰਿਖ ਪੰਖੀਆਂ
ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਕਥਾ ਜਾਇ ਸੁਣਦੇ ਸੈਸੇ ਜਬ ਕਾਗਭਸੁੰਡ ਕਥਾ ਕਰਨ ਲਗਿ

ਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਬ ਚਨ ਕੀਤਾ ਮ੍
ਰਦਾਨਿਆਂ ਕਥਾ ਖੂਬ ਬਨਾਇ ਤਾਂ
ਮਰਦਾਨੇ ਕੀਰ ਤਨ ਕਰਨ ਲ
ਗਾ ਅਰ ਕਾਗ ਭਸੁੰਡ ਸੁਣਕੇ
ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇਆ ਕਹੇ
ਜੋ ਕਲਜੁਗ ਮੈਂ ਕਥਾ ਕੀਰ
ਤਨ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਜਗਤ ਦੇ ਉਪਕਾਰ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਾਗਭ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਉਨ੍ਹ ਪੁਛਿਆ ਇਹ ਸਬਦ ਕਿਸਦੇ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਮਰਦਾ
ਨੇ ਕਹਾ ਇਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਹੈਨ ਤਾਂ ਕਾਂਗੜ ਮੁਨਿ ਕਹਿਆ ਗੁ
ਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅਵਤਾਰ ਹੋਏ ਹੈਂ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਇਹੀ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਦੇ
ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਕਾਂਗੜ ਮੁਨਿ ਨੇ ਬਾਬੇ ਅਗੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕ
ਹਿਆ ਪੰਜ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤੇ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਇਕ ਰਾਗ ਰਾਗਣੀਆਂ
ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਇਕ ਸੁਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਇਕ ਤਾਨ ਨੂੰ
ਸਮਝਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਇਕ ਤਾਲ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਇਕ ਸਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਮ
ਝਦੇ ਹੈਨ ਤੇ ਇਕ ਸਬਦ ਦੇ ਤਤ ਪਰਜ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੈਨ ਪਰ ਤੁਸੀ ਬ
ਡੇ ਉਤਮ ਸ੍ਰੋਤੇ ਹੋ ਜੋ ਸਬਦ ਦੇ ਤਤ ਪਰਜ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਕਾਂਗੜ ਮੁ
ਨਿ ਕਹਿਆ ਕਿਉਂ ਨ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਤਤ ਪਰਜ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ
ਜੋ ਰਸ ਪਾਵਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀ ਭਗਤ ਤਾਂ ਐਸੇ ਹੋ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ
ਕਾਹਦਾ ਜਨਮ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਂਗੜ ਮੁਨਿ ਬੋਲਿਆ ਜੋ
ਪਹਿਲੇ ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਸਾ ਤੇ ਮੈਂ ਸਰਗੁਣ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰ
ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਨਿਰਗੁਣ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਹੀ ਅਰ
ਮੈਂ ਉਨਾਂ ਤੇ ਫੇਰ ਫੇਰ ਸਰਗੁਨ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਪੁਛਾਂ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਆਖਿ
ਆ ਤੂੰ ਕਰਦੀ ਨਿਆਈ ਕੀ ਲਉਨਾ ਹੈਂ ਸੋ ਜਬ ਮੈਂ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਣਿ
ਆਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਨਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਤੇ ਜਾ ਪੜਾ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸਤ ਵਾਦੀ ਹੋ ਅਰ ਮੈਂ
ਸਮਝਨਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਰਦਾ ਜਨਮ ਮੈਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਮੇਰੀ
ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚੋਂ ਮਹਾਰਾਜ ਕਾ ਨਾਮ ਨ ਭੁਲੇ ਜੋ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ
ਕੇ ਦਾਨ ਦੀਵੇ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਵਰ ਦਿਤਾ ਜੋ ਸਦਾ ਤੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਮਹਾ
ਰਾਜ ਦੀ ਭਗਤ ਰਹੇਗੀ ਅਰ ਮਰਨ ਭੀ ਤੇਰੇ ਵਸ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋ ਜੋ ਚਾਹੇਂਗਾ
ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗੇਂਗਾ ਅਰ ਨਾਂ ਚਾਹੇਂਗਾ ਤਾਂ ਨਾਂ ਤਿਆਗੇਂਗਾ ਸੋ ਮੇਰਾ
ਪਿਤਾ ਜੋ ਸੀ ਸੋ ਦੇਵਨਾਮ ਕਰ ਸੀ ਅਰ ਅੰਬਕਾ ਦੇਵੀ ਕਾ ਦਾਸ ਸੀ ਸੋ
ਦੇਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮਾਂ ਦੇ ਦਰਸਨ ਵਾਸਤੇ ਆਈ ਸੀ ਅਰ ਬ੍ਰਾਹਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜੋ ਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੀਆਂ ਅਰ ਕੰਗਾ ਆਪਸ ਮੇਂ ਲੜੇ ਕਲੋਲ ਕਰਨ ਸੇ ਫੇਰ ਉਨਕੇ ਧੀਰਜ
ਕਈ ਕਰ ਪੁਤ੍ਰ ਹੂਏ ਅਰ ਮੈਂ ਭੀ ਉਨ ਸੇ ਉਤਪਤਿ ਹੂਆ ਅਰ ਮੁਝੇ ਗੁ
ਰਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਅਰ ਸ੍ਵਾਸਾਂ ਕਾ ਸੰਜਮ ਸੋ ਮੁਝੇ ਜੀ
ਤ ਕੀਤਾ ਅਰ ਹੋਰ ਜੋ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਸੇ ਸੋ ਸਭਾਂ ਪਾਇਕੇ ਬਿਨਸ ਗਏ ਅ
ਰ ਮੁਝਕੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਰਸ ਆਇਆ ਹੈ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਸਰੀ
ਰ ਕਾ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ਅਰ ਕਈ ਪਰਲੇ ਮੇਰੇ ਦੇਖਤੇ ਹੋਈਆਂ ਹਨ
ਪਰ ਏਹ ਬਾਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜਲ ਦੀ ਪਰਲੇ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜਲ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ
ਅਰ ਜਦ ਅਗਨ ਦੀ ਪਰਲੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਗਨ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੋਂ ਸੋ
ਜੈਸੀ ਜੈਸੀ ਪਰਲੈ ਹੋਤੀ ਹੈ ਮੈਂ ਤੈਸਾ ਹੀ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲੇਤਾ ਹੋਂ ਅਰ ਜਬ
ਪਰਲੈ ਹੋ ਕਰ ਹਟ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤੇ ਫੇਰ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲੇਤਾ ਹੋਂ ਤਾਂ
ਤੇ ਕਈ ਵੇਰੀ ਮੈਂਨੇ ਦੇਖਿਆ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਨਾਸਿਆਂ ਹੈ ਅਰ ਕਈ ਵੇ
ਰੀ ਮਰ ਗਿਆ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਸ੍ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਸੰਜਮ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆ ਹੋਇ
ਆ ਹੈ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਜੋ ਅ
ਗੇ ਤੁਸਾਂ ਸਤ ਚਿਰੰਜੀਵ ਕਹੇ ਆਏ ਸੇ ਤਿਨਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਭੁਸ ਕਾਕ ਭੁਸੁੰਡ
ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਇਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਕਾਕ ਭਸੁੰਡ ਅਰ ਰੋਮ
ਰਿਖੀ ਸਰ ਇਹ ਬਡੇ ਚਿਰੰਜੀਵ ਹਨ ਅਰ ਭ੍ਰਗੂ ਛਿਨ ਆਦਿਕ ਜੋ ਚਿ
ਰੰਜੀਵ ਹੈਨ ਸੋ ਇਨਾਂ ਦੇ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਈ ਕਈ ਹੋਇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾ
ਬੇ ਕਹਿਆ ਹੇ ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਤੁਸੀਂ ਏਥੇ ਕੋ ਬੈਠੇ ਜੋ ਏ
ਹ ਪਰਬਤ ਦਾ ਸਿੰਗ ਮਣੀਆਂ ਸੰਜੁਗਤ ਬਡਾ ਉਜਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰ
ਬ ਦਾ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਹੈ ਕਯੋਂ ਜੋ ਮੰਗੀਦਾ ਹੈ ਸੋਈ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਨਾਲੇ
ਏਸ ਦੀ ਕਥਾ ਸੁਣੋ ਅਤੇ ਨਾਲੇ ਆਪ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਾਓ ਜੋ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ
ਛਡ ਕਰਕੇ ਬਾਬਾ ਗੋਰਖਨਾਥ ਦੇ ਪਾਸ ਆਇਆ ਅਰ ਓਥੇ ਸਭੇ
ਸਿਧ ਇਕਠੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਜਾਇਕੇ ਆਦੇਸ ਆਦੇਸ
ਕਹਿਆ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਹੇ ਬਾਲੇ ਤੂੰ ਏਥੇ ਕਿਸ ਦੇ ਬਲ ਕਰਕੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਇਆ ਹੈ ਅਰ ਕਲਜੁਗ ਮੈਂ ਕੀ ਵਿਰਤਾਂਤ ਵਰਤਦਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਰਾਮਕਲੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਸਲੋਕ ਬੋਲਿਆ ਜੋ ਵਾਰ ਵਿਚ ਹੈ ॥
ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਸਤੀ ਪਾਪੁ ਕਰਿ ਸਤੁ ਕਮਾਹਿ ॥ ਗੁਰ ਦੀਖਿਆ ਘਰਿ
ਦੇਵਣ ਜਾਹਿ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖੈ ਖਟਿਐ ਭਾਉ ॥ ਭਾਵੈ ਆਵਉ ਭਾਵੈ ਜਾਉ ॥ ਸਾਸਤੁ
ਬੇਦੁ ਨ ਮਾਨੈ ਕੋਇ ॥ ਆਪੋ ਆਪੈ ਪੂਜਾ ਹੋਇ ॥ ਕਾਜੀ ਹੋਇ ਕੈ ਬਹੈ ਨਿਆ
ਇ ॥ ਫੇਰੇ ਤਸਬੀ ਕਰੇ ਖੁਦਾਇ ॥ ਵਢੀ ਲੈ ਕੈ ਹਕੁ ਗਵਾਏ ॥ ਜੇ ਕੋ ਪੁਛੈ ਤਾਂ
ਪੜਿ ਸੁਣਾਏ ॥ ਤੁਰਕ ਮੰਤ੍ਰੁ ਕਨਿ ਰਿਦੈ ਸਮਾਹਿ ॥ ਲੋਕ ਮੁਹਾਵਹਿ ਚਾੜੀ ਖਾ
ਹਿ ॥ ਚਉਕਾ ਦੇ ਕੈ ਸੁਚਾ ਹੋਇ ॥ ਐਸਾ ਹਿੰਦੂ ਵੇਖਹੁ ਕੋਇ ॥ ਜੋਗੀ ਗਿਰਹੀ
ਜਟਾ ਬਿਭੂਤ ॥ ਆਗੈ ਪਾਛੈ ਰੋਵਹਿ ਪੂਤ ॥ ਜੋਗੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜੁਗਤਿ
ਗਵਾਈ ॥ ਕਿਤੁ ਕਾਰਣਿ ਸਿਰਿ ਛਾਈ ਪਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਕਲਿ ਕਾ ਏਹੁ ਪਰਵ
ਾਣੁ ॥ ਆਪੇ ਆਖਣੁ ਆਪੇ ਜਾਣੁ ॥੧॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਕਲਜੁਗ
ਮੈਂ ਜੋ ਸਤੀ ਹੈਨ ਸੋ ਪਾਪ ਕਰਕੇ ਮਾਇਆ ਇਕਠੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਉਸ
ਮੈਂ ਥੋੜਾ ਬਹੁਤਾ ਦਾਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਹੀ ਤੇ ਆਪ ਕਉ ਸਤੀ ਕਹਾਵਤੇ ਹੈਂ ॥
ਅਰ ਜੋ ਆਪ ਕਉ ਗੁਰੂ ਕਹਾਵਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਸਿਖਾਂ ਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਸਿਖਿਆ ਦੇਵ
ਣ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਤਿਨਾਂ ਤੇ ਮਾਇਆ ਲਿਆਵਤੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦਾ ਪੁ
ਰਖ ਨਾਲ ਖਟਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਭਾਉ ਹੈ ਕਯੋਂ ਕਿ ਜਦ ਆਵੈ ਤਦ ਭੀ ਮਾਇਆ
ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਜਾਵੈ ਤਦ ਭੀ ਮਾਇਆ ਹੀ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਅਰ ਸਾਸਤ੍ਰ
ਅਰ ਵੇਦਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਸੁਣਦੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਅਰ ਆਪੋ ਆ
ਪਣੀ ਪੂਜਾ ਕਰਾਵਤੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਜੋ ਕਾਜੀ ਤਸਬੀ ਫੇਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਨਿਆ
ਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਵਢੀ ਲੈ ਕਰ ਸਾਚਿਆਂ ਕੋ ਝੂਠੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਝੂਠਿ
ਆਂ ਨੂੰ ਸਾਚਿਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਹਿੰਦੂ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਤੁਰਕਾਂ ਦੀ ਬਾਂਗ ਕੰਨੀ
ਨਾਲ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਚੁਗਲੀ ਖਾਇਕੇ ਅਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਚੌਕੇ
ਦੇ ਕਰ ਸੁਚਾ ਹੋਇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਸੋ ਐਸੇ ਹਿੰਦੂ ਹਨ ਅਰ ਜੋਗੀ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ
ਜਟਾਂ ਰਖਦੇ ਹਨ ਅਰ ਬਿਭੂਤ ਮਲਦੇ ਹਨ ਅਰ ਚੇਲੇ ਬਹੁਤ ਕਰਦੇ ਹੈਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਮਟ ਬਨਾਇ ਬੈਠਤੇ ਹੈਨ ਅਰ ਪ੍ਰਾਣਕ ਸੰਜਮ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਅਰ ਸਿਰ ਛਾਈ ਪਾਵਤੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਤੇ ਹਨ ਤਿਸ ਨੂੰ ਕਮਾਵਤੇ ਹੈ ਨਹੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਹੋਰ ਭੀ ਕੁਝ ਕਲਜੁਗ ਕੀਆਂ ਵਰਤਾਂ ਸੁਨਾਵਤਾ ਹੋਂ॥ ਮ:੧ ਹਿੰਦੂ ਕੈ ਘਰਿ ਹਿੰਦੂ ਆਵੈ॥ ਸੂਤੁ ਜਨੇਊ ਪੜਿ ਗਲਿ ਪਾਵੈ॥ ਸੂਤੁ ਪਾਇ ਕਰੇ ਬੁਰਿਆਈ॥ ਨਾਤਾ ਧੋਤਾ ਥਾਇ ਨ ਪਾਈ॥ ਮੁਸਲਮਾਨੁ ਕਰੇ ਵਡਿਆਈ॥ ਵਿਣੁ ਗੁਰ ਪੀਰੈ ਕੋ ਥਾਇ ਨ ਪਾਈ॥ ਰਾਹੁ ਦਸਾਇ ਓਥੈ ਕੋ ਜਾਇ॥ ਕਰਣੀ ਬਾਝਹੁ ਭਿਸਤਿ ਨ ਪਾਇ॥ ਜੋਗੀ ਕੈ ਘਰਿ ਜੁਗਤਿ ਦਸਾਈ॥ ਤਿਤੁ ਕਾਰਣਿ ਕਨਿ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਪਾਈ॥ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਪਾਇ ਫਿਰੈ ਸੰਸਾਰਿ॥ ਜਿਥੈ ਕਿਥੈ ਸਿਰਜਣਹਾਰੁ॥ ਜੇਤੇ ਜੀਅ ਤੇਤੇ ਵਾਟਾਊ॥ ਚੀਰੀ ਆਈ ਢਿਲ ਨ ਕਾਊ॥ ਏਥੈ ਜਾਣੈ ਸੁ ਜਾਇ ਸਿਞਾਣੈ॥ ਹੋਰੁ ਫਕੜੁ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਣੈ॥ ਸਭਨਾ ਕਾ ਦਰਿ ਲੇਖਾ ਹੋਇ॥ ਕਰਣੀ ਬਾਝਹੁ ਤਰੈ ਨ ਕੋਇ॥ ਸਚੋ ਸਚੁ ਵਖਾਣੈ ਕੋਇ॥ ਨਾਨਕ ਅਗੈ ਪੁਛ ਨ ਹੋਇ॥੨॥ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਘਰ ਬੇਟੇ ਜਨਮਤੇ ਹਨ ਅਰ ਸੂਤ ਦਾ ਜਨੇਊ ਅਰ ਤਿਲਕ ਲਾਇਕੈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਜੈਸਤਰਾਂ ਸੂਤ ਕਚਾ ਟੁਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਪਾਪ ਕਰ ਧਰਮ ਟੁਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸੂਤ ਪਾਇਕੇ ਫੇਰ ਪਾਪ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂਤੇ ਉਨਾਂ ਦਾ ਨਾਤਾ ਧੋਤਾ ਥਾਇ ਨਹੀਂ ਪਉਂਦਾ॥ ਅਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜੋ ਸੁੰਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਾਮੇ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਨੂੰ ਕਤਰਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਸੁਥਣ ਭੀ ਹੇਠੋਂ ਕਪਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਮੁਛਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਤਰ ਛਡਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮਾਨੋ ਇਨੀ ਸਭੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਖ ਨਾਲ ਝੂਠ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ ਅਰ ਹਥਾਂ ਨਾਲ ਚੋਰੀ ਨਹੀ ਕਰਨੀ ਅਰ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਕੁਸੰਗ ਵਲ ਨਹੀਂ ਜਾਵਣਾ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀ ਕਾਲ ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਾਥ ਸੰਗ ਨਹੀ ਕਰਨਾ ਅਰ ਸਿਰ ਜੋ ਮੁਨਾਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਸਿਰ ਮੁੰਨਿਆਂ ਗੁਲਾਮ ਜਾਣਨਾ ਹੈ ਪਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੁੰਨਤ ਕਰਕੇ ਬਦ ਫੈਲੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਜੋ ਗੁਰੂ ਪੀਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨਾਵਸਦੇ ਹਨ ਸੋ ਉਸ ਰਾਹ ਉਪਰ ਨਹੀਂ ਚਲਦੇ ਸੋ ਓਹ ਬਾਰੇ ਸਤ ਨੂੰ ਨ
ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਅਰ ਜੋਗੀ ਜੋ ਕੰਨ ਵਿਚ ਮੁੰਦ੍ਰਾਂ ਪਾਇੰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਭਿੱਛਿਆ
ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਸੋ ਓਹ ਉਪਦੇਸ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਏਹ ਉਪਦੇਸ ਸੁਣ
ਨਾਂ ਕਿ ਸਭ ਮੈਂ ਅਲਖ ਜਾਣਨਾ ਅਰ ਮਨ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਭ੍ਰਮ ਸਮਝੀਆਂ
ਦੀ ਕਰਨਾ ਪਰ ਓਹ ਜੋਗੀ ਮੁੰਦ੍ਰਾਂ ਪਾਇਕੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਮਾ
ਇਆ ਦਾ ਮੋਹ ਨਹੀਂ ਛਡਦੇ ਸੋ ਏਹ ਜਿਤਨੇ ਭੇਖ ਹੈਨ ਸੋ ਸਭ ਵਾਦੀ ਹੈਨ
ਕ੍ਯੋਂਕਿ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਚੰਗੀ ਆਵੈਗੀ ਓਹ ਜਾਣਨਗੇ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਆਈ ਹੈ
ਸੋ ਉਠ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਜੋ ਇਥੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸਿਞਾਣਦੇ ਹਨ ਸੋ ਅਗੇ ਭੀ ਜਾ
ਇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਨ ਸੋ ਜੇ ਗੁਰ ਪੀਰ ਦੇ
ਆਖੇ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਫਕੀਰੀ ਇਸ ਲੋਕ ਭੀ ਅਰ ਅਗੇ ਭੀ
ਹੋਵੇਗੀ ਕ੍ਯੋਂਕਿ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਧਰਮਰਾਇ ਦੇ ਹੋਵਣਾ ਹੈ ਅਰ ਕਰ
ਣੀ ਬਾਝਹੁ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਛੁਟਣਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਸ
ਚ ਬੋਲੈਗਾ ਅਰ ਸਚ ਕਮਾਵੈਗਾ ਉਸਨੂੰ ਅਗੇ ਪੁਛ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਅਰ ਕ
ਲਜੁਗ ਦੇ ਜੀਅ ਅਰ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਗੁਰੂ ਪੀਰ ਬੀ ਮੁਕਰ ਬੈਠੇ ਹਨ ਸੋ ਹੇ
ਜੋਗੀ ਸਿਧੋ ਏਹ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਵਰਤਾਰਾ ਵਰਤ ਗਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ
ਜੀ ਨੇ ਰਾਗ ਰਾਮਕਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸਬਦ ਆਖਿਆ ॥ ਰਾਗੁ ਰਾਮਕ
ਲੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਜਾਂ ਸਤਿ ਭੁਖੀਆ ਜਾਂ ਸਤਿ ਸੁਖੀਆ ਜਾਂ ਸਤਿ ਪਣੀ ਜੇਤ ਹਿ
ਰਹਿ ॥ ਜਾਂ ਸਤਿ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਇ ਬੈਕੇ ਸੀਨ ਸਤਿ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਵੇਸ ਫਿਰਹਿ ॥ ਜਾਂ ਸਤਿ
ਰੁਖੀਂ ਬਿਰਖੀਂ ਪਥਰ ਆਪੁ ਤਛਾਵਹਿ ਦੁਖ ਸਹਹਿ ॥ ਜਾਂ ਸਤ ਹਸਤੀ ਬ
ਧੇ ਸੰਗਲ ਜਾਂ ਸਤਿ ਗਾਈ ਘਾਹੁ ਚਰਹਿ ॥ ਜਿਸ ਹਥਿ ਸਿਧ ਦੇਵੈ ਜੇ ਸੋਈ
ਜਿਸ ਨੋ ਦੇਇ ਤਿਸ ਆਇ ਮਿਲੈ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾ ਕਉ ਮਿਲੈ ਵਡਾਈ ਜਿਸ ਘ
ਟਿ ਭੀਤਰਿ ਸਬਦੁ ਰਵੈ ॥ ਸਭਿ ਘਟ ਮੇਰੇ ਹਉ ਸਭਨਾ ਅੰਦਰਿ ਜਿਸਹਿ ਖੁ
ਆਈ ਤਿਸ ਕਉਣ ਕਹੈ ॥ ਜਿਸਹਿ ਦਿਖਾਲੀ ਵਾਟੜੀ ਤਿਸਹਿ ਭੁਲਾਵੈ ਕਉ
ਣ ॥ ਜਿਸਹਿ ਭੁਲਾਈ ਪੰਧਿ ਸਿਰਿ ਤਿਸਹਿ ਦਿਖਾਵੈ ਕਉਣੁ ॥੧॥ ਤਾਂ ਬਾਬ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬੋਲਿਆਂ ਸਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਮਤ ਮਾਰੇ ਗੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਜਉਲਨਾ ਦੇ ਹਿਆਂ ਤੇ ਮਨ ਹੈ ਤ ਉਲਕ ਸਤ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਕੋਜੋ
ਦੁਖ ਦੇ ਸਹਾਰਨੇ ਤੇ ਭੀ ਸਤ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਅਰ ਸੁਖ ਦੇ ਭੋਗਣੇ ਤੇ
ਭੀ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਜੇ ਪਾਣੀ ਉਤੇ ਤੁਰਿਆਂ ਸਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ
ਤਾਂ ਹੀਰੋਗੀ ਜੋ ਕੀੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਦੀਵ ਜਲ ਤੇ ਤੁਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਸਿਰ ਮੁਨ
ਇਆਂ ਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੇਤੇ ਭੇਡਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁਨੀਦੀਆਂ
ਹੈਨ ਅਰ ਜੇ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਤੋਤੇ ਸਰਕ ਪੜ੍ਹਦੀਦੀ
ਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਜੇ ਦੇਸਾਂ ਦੇ ਭ੍ਰਵਿਆਂ ਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੂੰਜਾਂ ਦੇਸ ਨੂੰ ਛ
ਡਕੇ ਪਰਦੇਸ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਰ ਜੇ ਰੁਖਾਂ ਬਿਰਖਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਆਂ ਸਤ
ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਿਰਗ ਬਨਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਤ
ਪਾਇਆਂ ਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਰਬਤ ਤੇ ਬਿਰਛ ਆਪ ਨੂੰ ਤਪਾ
ਉਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਤਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਿਤਮਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਅਰ ਜੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ
ਵਿਚ ਸੰਗਲ ਪਾਇਆਂ ਸਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹਸਤੀ ਸੰਗਲਾਂ
ਨਾਲ ਬਧੇ ਮਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੇ ਕੰਦ ਮੂਲ ਖਾਧਿਆਂ ਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੋ
ਵੇ ਤਾਂ ਗਾਈਆਂ ਘਾਹ ਚਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂਤੇ ਸਤਿ ਦੀ ਸਿਧ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ
ਹਥ ਹੈ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਘਟਾਂ ਵਿਚ ਅਤਮਾਂ ਵਿਆਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ
ਜਿਸਨੂੰ ਆਪ ਸਤਿਗੁਰੂ ਵਾਟ ਦਿਖਾਂਵਦੇ ਹੈਨ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਂ
ਵਾ ਅਰ ਜਿਸਨੂੰ ਭੁਲਾਂਵਦੇ ਹਨ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਂਵਦਾ॥ ਤਾਂ ਈਸ
ਰਨਾਥ ਬੋਲਿਆ ॥ ਜੋਗੀ ਗ੍ਰਿਹੀ ਜੋ ਨਿਗ੍ਰਹ ਕਰੈ ਜਪ ਤਪ ਸੰਜਮ ਭੀ
ਖਿਆ ਕਰੈ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਕਰੈ ਸਰੀਰ ਜੋਗੀ ਗ੍ਰਿਹੀ ਗੰਗਾ ਨੀਰ ਬਿ
ਲੋਈ ਸਰ ਸਤ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਆਤਮ ਮਹਿ ਦੇਖਨ ਰੂਪਾ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਪ
ਰਮਾਰਥ ॥ ਗ੍ਰਿਹੀ ਸੋ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਵਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਪ
ਅਰ ਤਪ ਤੇ ਸੰਜਮ ਗੁਰਾਂ ਤੇ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਰੀਰ ਪਾਸੋਂ ਜੋ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਹੋ
ਸਕਦੇ ਹਨ ਸੋ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਸੋ ਗ੍ਰਿਹੀ ਗੰਗਾ ਦੇ ਜਲ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਨਿਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮਲ ਹੋਂਦਾ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਗੋਰਖਨਾਥ ਬੋਲਿਆ ॥ਸੋ ਅਉਧੂਤੀ ਜੋ ਧੂ
ਪੈ ਆਪੁ ॥ ਭੀਖਿਆ ਭੋਜਨ ਕਰੈ ਸੰਤਾਪੁ ॥ ਅਉਹਠ ਪਟਣ ਕੀ ਭੀਖਿਆ
ਕਰੈ ॥ ਸੋ ਅਉਧੂਤੀ ਸਿਵਪੁਰ ਚੜੈ ॥ ਬੋਲੈ ਗੋਰਖ ਸਤਸਰੂਪ ॥ ਪਰਮ
ਤਤ ਮਾਹਿ ਰੇਖ ਨ ਰੂਪ ॥ ਗੋਰਖ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਅਉਧੂਤ ਸੋਈ ਹੈ ਜੋ
ਆਪਣੇ ਅੰਤਹਕਰਣ ਨੂੰ ਸੁਧ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਅਨਾ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤ
ਪੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ ਕਾ ਭੋਜਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਖਟਚ ਕਰਕੇ ਜੋ ਹਟ ਹੈ
ਤਿਸ ਮੈਂ ਆਪਣਿਆਂ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਭੀਖਿਆ ਮੰਗਾਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ
ਜੋ ਸਿਵਪੁਰੀ ਹੈ ਤਿਸ ਮੈਂ ਜਾਇ ਠਹਰਾਵਤਾ ਹੈ ਗੋਰਖ ਕਹਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿ
ਪਰਮ ਤਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਫਿਰ ਗੋਪੀਚੰਦ ਬੋਲਿਆ ॥ ਸੋ ਉਦਿ
ਸੀ ਜੋ ਪਾਲੈ ਉਦਾਸ ॥ ਅਰਧ ਉਰਧ ਕਰੇ ਨਿਰੰਜਨ ਵਾਸ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰਜ
ਕੀ ਪਾਏ ਗੰਢ ॥ ਤਿਸ ਉਦਾਸੀ ਕੈ ਪੜੈ ਨ ਕੰਧ ॥ ਬੋਲੈ ਗੋਪੀਚੰਦ ਸਤਸ
ਰੂਪ ॥ ਪਰਮ ਤਤ ਮਾਹਿ ਰੇਖ ਨ ਰੂਪ ॥ ਗੋਪੀਚੰਦ ਕਹਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦਾ
ਸੀ ਸੋਈ ਹੈ ਜੋ ਉਦਾਸ ਨੂੰ ਪਾਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਜੋ ਸ੍ਵਾਸ ਤਲੇ ਜਾਂਦਾ ਤ
ਦ ਭੀ ਸੋਹੰ ਦਾ ਜਾਪ ਜਪਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਬਾਹਰ ਆਵਨੇ ਤਦ ਭੀ ਸੋਹੰ ਦਾ ਜਾ
ਪ ਜਪਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਜੀ ਤੇ ਖਬੀ ਤੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਤੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸੁਰਾਂ ਹੈਨ
ਸੋ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਨਾਲ ਗੰਢ ਬੰਨਦਾ ਹੈ ਸੋ ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ ਗਿਰਦਾ
ਗੋਪੀਚੰਦ ਕਹਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪਰਮ ਤਤ ਕਾ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਸੋ ਤਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾ
ਪਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਚਰਪਟਨਾਥ ਬੋਲਿਆ ॥ ਸੋ ਪਾਖੰਡੀ ਜੋ
ਕਾਇਆਂ ਪਖਾਲੇ ॥ ਕਾਂਇਆਂ ਕੀ ਅਗਨ ਬ੍ਰਹਮ ਪਰਜਾਲੇ ॥ ਸੁਪਨੇ
ਬਿੰਦ ਨ ਦੇਈ ਝਰਨਾ ॥ ਤਿਸ ਪਾਖੰਡੀ ਜਰਾ ਨ ਮਰਨਾ ॥ ਬੋਲੈ ਚਰਪਟ ਸ
ਤਸਰੂਪ ॥ ਪਰਮ ਤਤ ਮੈਂ ਰੇਖ ਨ ਰੂਪ ॥ ਚਰਪਟਨਾਥ ਕਹਿਤਾ ਹੈ
ਕਿ ਸੋਈ ਪਾਖੰਡੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਕਾਇਆਂ ਨੂੰ ਧੋਵੈ ਅਰ ਕਾਂਇਆਂ ਨੂੰ
ਗਿਆਨ ਦੀ ਅਗਨ ਕਰ ਦਗਧ ਕਰੈ ਅਰ ਆਪਣੇ ਬੀਰਜ ਨੂੰ ਸੁਪਨੇ
ਦੇ ਭੀ ਵਿਚ ਝਰਨ ਨ ਦੇਵੇ ਸੋ ਫਿਰ ਉਸ ਪਾਖੰਡੀ ਕੋ ਜਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਰ ਮਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨਾਥੀ ਜੀ ਚਰਪਟ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਤ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਓਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਜੋ ਜਿਸ ਪਰਮਤਤ ਕਾ ਰੇਖ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ॥ ਭਰਥਰੀ ਨਾਥ ਫਿਰ ਬੋਲਤਾ ਭ
ਇਆ ਸੋ ਬੈਰਾਗੀ ਜੋ ਉਲਟੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ॥ ਗਗਨ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਰੋਪੈ ਥੰਮਾ
ਅਹਿਨਿਸਿ ਅੰਤਰਿ ਰਹੈ ਧਿਆਨਾ ॥ ਤੇ ਬੈਰਾਗੀ ਸਤ ਸਮਾਨਾ ॥ ਬੋਲੈ ਭ
ਰਥਰ ਸਤ ਸਰੂਪਾ ॥ ਪਰਮਤਤ ਮਹਿ ਰੇਖ ਨ ਰੂਪਾ ॥ ਭਰਥਰ ਬੋਲਿ
ਆ ਕਿ ਬੈਰਾਗੀ ਸੋਈ ਹੈ ਜੋ ਅਪਨੇ ਵਾਉ ਕਉ ਉਲਟ ਕੈ ਅਰ ਪ੍ਰਾਣ
ਨਾਲ ਰਲਾਇ ਕਰ ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ ਚਾੜਿ ਰਖੇ ਅਗਹਿ ਨੇਤ੍ਰ ਆਪਨੇ
ਜਿਸਮ ਭੂਮਾਂ ਵਿਚ ਰਹੇ ਤਾਂ ਓਹ ਜੋ ਬੈਰਾਗੀ ਹੈ ਸੋ ਸਤਿ ਵਿਚ ਸਮਾਵਦਾ

ਹੈ ਭਰਥਰੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਤ ਸਰੂਪ ਜੋ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਦਾ ਰੇਖ ਰੂਪ ਕੋ
ਈ ਨਹੀਂ ਸੋ ਓਹ ਤਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾਇ ਸਮਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਵਿਚ ਥੀ
ਨਹੀਂ ਦਾ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਨਾਥ ਬੋਲਿਆ ॥ ਕਿਉਂ ਮਰੈ ਮੰਦਾ ਕਿਉ ਜੀਵੈ
ਜੁਗਤਾ ਕੰਨ ਪੜਾਇ ਕਿਆ ਖਾਜੈ ਭੁਗਤਾ ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਵੀਚਾਰ ਕਿ ਮੰ
ਦੇ ਕਰਮ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਕਿਉਂ ਕਰ ਮਰਨ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਜੁਗਤ ਕਰ ਕੈ ਕਿ
ਸ ਤਰਾਂ ਜੀਵੀਏ ਅਰ ਕੰਨ ਪੜਾਇ ਕੈ ਕਿਆ ਭੁਗਤ ਖਾਣੀ ਚਾਹੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ॥ ॥ਅਸਤ ਨਾਸਤ ਏਕੋ ਨਾਉ ॥ ਕਉਣ ਸੁ ਅਖਰ ਜਿ
ਤੁ ਰਹੈ ਹਿਆਉ ॥ ਧੂਪ ਛਾਵ ਜੇ ਸਮ ਕਰ ਸਹੈ ॥ ਤਾਂ ਨਾਨਕ ਆਖੈ ਗੁਰ ਕਉ
ਲਹੈ ॥ ਛਿਅ ਵਰਤਾਰੇ ਵਰਤਹਿ ਪੂਤ ॥ ਨਾ ਸੰਸਾਰੀ ਨਾ ਅਉਧੂਤ ॥ ਨਿਰੰਕਾ
ਰ ਜੋ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ॥ ਕਾਹੇ ਭੀਖਿਆ ਮੰਗਣ ਜਾਇ ॥ ॥ਤਿਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ
ਜਗਤ ਅਰ ਸਰੀਰ ਦੇ ਉਪਜਣੇ ਅਰ ਬਿਨਸਣੇ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਨਾਮ
ਜਪੇ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗਹਿਰ ਦੇਵੇ ਅਰ ਧੂਪ ਤੇ ਛਾਂ
ਦੇ ਨੂੰ ਦੁਖਾਂ ਅਰ ਸੁਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜੇਹਾ ਜਾਣੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਕਿ ਤਦ ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਖਟ ਦਰਸਨ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਰ
ਤਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਵਚਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਸੋ ਨਾਂ ਸੰਸਾਰੀ ਹੈਨ
ਅਰ ਨਾ ਅਉਧੂਤ ਹੈਨ ਅਤੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ਸਰ
ਬ ਵਿਚ ਸਮਾਇ ਰਹਿਆ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਛਡ ਕੇ ਤੇ ਘਰ
ਘਰ ਮੰਗਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਰਾਮਕਲੀ ਰਾਗ ਵਿ
ਚ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ ॥ਰਾਗ ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥ਸੁਣਿ ਮਾਛਿੰ
ਦ੍ਰਾ ਨਾਨਕ ਬੋਲੈ ॥ ਵਸਗਤਿ ਪੰਚ ਕਰੇ ਨਹ ਡੋਲੈ ॥ ਐਸੀ ਜੁਗਤਿ ਜੋ
ਗ ਕਉ ਪਾਲੇ ॥ ਆਪ ਤਰੈ ਸਗਲੇ ਕੁਲ ਤਾਰੇ ॥੧॥ ਸੋ ਅਉਧੂਤ ਐਸੀ
ਮਤਿ ਪਾਵੈ ॥ ਅਹਿਨਿਸਿ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧਿ ਸਮਾਵੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਭਿਖਿ
ਆ ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਭੈ ਚਲੈ ॥ ਹੋਵੈ ਸੁ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਤੋਖ ਅਮੁਲੈ ॥ ਧਿਆਨ ਰੂ
ਪ ਹੋਇ ਆਸਣ ਪਾਵੈ ॥ ਸਚ ਨਾਮ ਤਾੜੀ ਚਿਤ ਲਾਵੈ ॥੨॥ ਨਾਨਕ ਬੋਲੈ
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ॥ ਸੁਣਿ ਮਾਛਿੰਦ੍ਰਾ ਅਉਧੂ ਨੀਸਾਣੀ ॥ ਆਸਾ ਮਾਹਿ ਨਿਰਾ
ਸ ਵਲਾਏ ॥ ਨਿਹਚਉ ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਪਾਏ ॥੩॥ ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕ ਅਗਮ
ਸੁਣਾਏ ॥ ਗੁਰ ਚੇਲੇ ਕੀ ਸੰਧਿ ਮਿਲਾਏ ॥ ਦੀਖਿਆ ਦਾਰੂ ਭੋਜਨ ਖ
ਾਇ ॥ ਛਿਅ ਦਰਸਨ ਕੀ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ॥੪॥ ॥ਤਿਸ ਕਾ ਵੀਚਾਰ॥
ਸੁਣਿ ਮਾਛਿੰਦ੍ਰਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜੋ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵਸ
ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਡੋਲਦਾ ਅਤੇ ਐਸੀ ਜੁਗਤਿ ਕਰਕੇ ਜੋ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਜੋਗ ਨੂੰ ਪਾਲਦਾ ਹੈ ਸੋ ਆਪ ਭੀ ਤਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਗਲੇ ਕੁਲ ਨੂੰ ਭੀ ਤਾਰਦਾ
ਹੈ ਅਰ ਅਉਧੂਤ ਸੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਸਿ ਕਰਨ ਦੀ ਮਤਿਆ
ਈ ਹੈ ਅਰ ਅਉਧੂ ਕੀ ਨਿਸਾਨੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਿਨੇ ਰਾਤ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧ ਲਾਈ
ਰਹੇ ਅਰ ਭਿਖਿਆ ਜੋ ਕਰੇ ਸੋ ਭਾਇ ਭਗਤ ਦੀ ਕਰੈ ਅਤੇ ਭੇਖ ਕਰਕੇ ਚਲੇ
ਅਰ ਸੰਤੋਖ ਕਰਕੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਹੇ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਮਸਤ
ਹੋਵੈ ਅਤੇ ਸਭੇ ਨਾਮ ਦੀ ਤਾਰੀ ਲਾਵੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਸੁਣ ਮਾਛਿੰਦ੍ਰਾ ਅਉਧੂ ਕੀ ਨਿਸਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਸਭਨਾਂ ਆ
ਸਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ ਹੋਵੈ ਅਰ ਸਭ ਅਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰਤੇ ਨੂੰ ਜਾਣੈ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਗਲ ਸੁਣਾਈ ਹੈ ਅਰ ਜੀਵ
ਅਰ ਈਸਰ ਕੀ ਏਕਤਾ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰ ਚੇਲੇ ਦੀ ਏਕਤਾ ਮਿਲਾਵੇ
ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਦੀਖਿਆ ਦਾ ਭੇਦ ਜਨਾਵੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਛਿਅ ਦਰਸਨਾਂ ਦੀ ਸਿ
ਧਾ ਗਿਆਨ ਕਰਕੈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਗੋਰਖ ਕਉ ਕਹਿ
ਆ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਸੁਰਤਿ ਸਬਦਿ ਸਾਖੀ ਮੇਰੀ ਸਿੰ
ਙੀ ਬਾਜੈ ਲੋਕ ਸੁਣੈ ॥ ਪਤੁ ਝੋਲੀ ਮੰਗਣ ਕੈ ਤਾਂਈ ਭੀਖਿਆ ਨਾਮ ਪੜੇ
॥੧॥ ਬਾਬਾ ਗੋਰਖ ਜਾਗੈ ॥ ਗੋਰਖ ਸੋ ਜਿਨਿ ਗੋਇ ਉਠਾਲੀ ਕਰਤੇ ਬਾਰ
ਨ ਲਾਗੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਾਣ ਪਵਣ ਬੰਧ ਰਾਖੇ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਮੁਖ
ਦੀਏ ॥ ਮਰਣ ਜੀਵਣ ਕਉ ਧਰਤੀ ਦੀਨੀ ਏਤੇ ਗੁਣ ਵਿਸਰੇ ॥੨॥ ਸਿਧ
ਸਾਧਕ ਅਰ ਜੋਗੀ ਜੰਗਮ ਪੀਰ ਪੁਰਸ ਬਹੁਤੇਰੇ ॥ ਜੇ ਤਿਨ ਮਿਲਾਂ ਤ ਕੀ
ਰਤਿ ਆਖਾਂ ਤਾਂ ਮਨ ਸੇਵ ਕਰੇ ॥੩॥ ਕਾਗਦ ਲੂਣ ਰਹੈ ਘ੍ਰਿਤ ਸੰਗੇ ਪਾਣੀ
ਕਮਲ ਰਹੈ ॥ ਐਸੇ ਭਗਤ ਮਿਲਹਿ ਜਨ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਜਮ ਕਿਆ ਕ
ਰੈ ॥੪॥ ਤਾਂ ਗੋਰਖ ਕਹਿਆ ਹੇ ਬਾਲਿਆ ਜੇ ਤੂ ਅਸਾਡਾ ਸਿਖ ਹੋ
ਵੈਂ ਤਾਂ ਮੁੰਦ੍ਰਾਂ ਪਾਇ ਅਰ ਸਿੰਙੀ ਲੈ ਅਰ ਝੋਲੀ ਲੈ ਸੰਤੋਖ ਸਾਰੇ ਜਗਤ
ਵਿਚ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਜੋਗੀ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ
ਦੀ ਜੁਗਤਿ ਹੈ ਸੋ ਸਿੰਙੀ ਵਜਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਅਨਹਦ ਦਾ ਸਬਦ ਹੈ ਸੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸ਼ਬਦ ਸੁਨਦਾ ਹਾਂ ਅਰ ਆਤਮ ਜੋਤ ਦੇਖਦਾ ਹੈਂ ਅਰ ਜੇਹੜੇ ਕੋਈ ਜੋਗ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋ ਕੁਝ ਦਿਖਾਇ ਦੇਤਾ ਹੈਂ ਅਰ ਆਪਣੀ ਪਤਿ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਨਾਲ ਰਖੀ ਹੈ ਸੋ ਮੈਂ ਝੋਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਪਾਸੋਂ ਨਾਮ ਦੀ ਭਿਖਿਆ ਮੰਗਤਾ ਹੈਂ ਕਯੋਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਗੋਰਖ ਹੋਰ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸ ਨੇ ਗੋਰੂਪੀ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਨੂੰ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਪਾਲਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗੋਰੂਪੀ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਗਤ ਦੇ ਉਤਪਤ ਅਰ ਪਰਲੈ ਕਰਨੇ ਮੈਂ ਬਾਰ ਨਹੀਂ ਲਗਤੀ ਅਰ ਜਿਸ ਨੇ ਜਲ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਬੰਧ ਰਖੀ ਹੈ ਅਰ ਜੀਆਂ ਦੇ ਵਰਤਨ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਬੰਧ ਰਖਿਆ ਹੈ ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ ਵਾਸਤੇ ਦੀਵੇ ਰਚ ਦੀਏ ਹਨ ਅਰ ਮਰਣ ਜੀਵਣ ਦੇ ਭੋਗ ਵਾਸਤੇ ਧਰਤੀ ਰਚ ਦਈ ਹੈ ਸੋ ਐਸੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਗੁਣ ਅਸਾਂ ਵਿਸਾਰ ਦਿਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਸਾਡੇ ਅਉਗਣਾਂ ਵਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਤਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਗੋਰਖ ਦੇ ਚੇਲੇ ਹਾਂ ਅਰ ਹੋਰ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਿਧਾਂ ਨੂੰ ਅਰ ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅਰ ਜੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰ ਜੰਗਮਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪੀਰਾਂ ਅਰ ਪੁਰਸਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਾਂ ਸੋ ਉਸੇ ਗੋਰਖ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਖਟਣ ਵਾਸਤੇ ਮਿਲਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਅਸਾਡਾ ਜੋ ਮਨ ਹੈ ਸੋ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਸੇਵ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਕਾਗਤ ਤੇ ਸੂਣ ਘ੍ਰਿਤ ਨਾਲ ਚੋਪੜਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਤੁਰਤ ਨਹੀਂ ਗਲਦਾ ਤੈਸੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ ਸੁਣਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਪਾਣ ਬਿਰਥੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਦੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਜਸ ਸੁਣਨ ਵਾਸਤੇ ਆ ਮਿਲੇ ਹਾਂ " ਅਰ ਜੈਸੇ ਪਾਣੀ ਮੇ ਕਮਲ ਨਿਰਾਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸੰਤ ਜਗਤ ਬੀ ਨਿਰਾਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ

॥ਪਉੜੀ ਅਠਾਈਸਵੀਂ ਚਲੀ॥ ॥ਬਾਬੇ ਦੇਖੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਨਵੈ ਖੰਡ ਜਿਥੈ ਤਕ
ਆਹੀ ਫਿਰ ਜਾਇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੁਮੇਰ ਪਰ ਸਿਧ ਮੰਡਲੀ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਆਈ
॥ਚਉਰਾਸੀਹ ਸਿਧ ਗੋਰਖਾਦਿ ਮਨ ਅੰਦਰ ਗਣਤੀ ਵਰਤਾਈ॥ਸਿਧ
ਪੁਛਣ ਸੁਣ ਬਾਲਿਆ ਕਉਣ ਸਕਤ ਤੁਹ ਏਥੇ ਲਿਆਈ॥ਹਉ ਜਪਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਪਣਾ ਮੇਰਿਆ ਤੁਮ ਗਤਿ ਸੀ ਕਿਤ ਕੀ ਲਾਈ। ਆਪਣੇ ਸਿਧ ਸੁਣੇ
ਬਾਜਿਆ ਆਪਨਾ ਨਾਉ ਤੂੰ ਮਟੇਹੁ ਬਤਾਈ। ਬਾਬਾ ਆਖੇ ਨਾਥ ਜੀ ਨਾਨਕ
ਨਾਮ ਜਪੇ ਗਤਿ ਪਾਈ। ਨੀਚ ਕਹਾਇ ਊਚ ਘਰਿ ਆਈ ॥੨੮॥ ਪਉੜੀ
ਫਿਰ ਪੁਛਣ ਸਿਧ ਨਾਨਕਾ ਮਾਤ ਲੋਕ ਵਿਚ ਕੀ ਵਰਤਾਰਾ। ਸੁਣ ਬਾਬਾ ਆਖੇ
ਨਾਥ ਜੀ ਸਚ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਕੂੜ ਅੰਧਿਆਰਾ। ਕੂੜ ਅਮਾਵਸ ਵਰਤਿਆ ਹਉ
ਭਾਲਣ ਚੜਿਆ ਸੰਸਾਰਾ। ਸਭ ਸਿਧੀ ਇਹ ਬੁਝਿਆ ਕਲ ਤਾਰਨ ਨਾਨਕ
ਅਵਤਾਰਾ। ਪਾਪ ਗਿਰਾਸੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਧਉਲ ਖੜਾ ਧਰ ਹੇਠ ਪੁਕਾਰਾ।
ਸਿਧ ਛਪ ਬੈਠੇ ਪਰਬਤੀ ਕਉਣ ਜਗਤ੍ਰ ਕਉ ਪਾਰ ਉਤਾਰਾ। ਜੋਗੀ ਗਿਆ
ਨ ਵਿਹੂਣਿਆਂ ਨਿਸ ਦਿਨ ਅੰਗ ਲਗਾਇਨ ਛਾਰਾ। ਬਾਝ ਗੁਰੂ ਡੁਬਾ ਜਗ
ਸਾਰਾ ॥੨੯॥ ਪਉੜੀ। ਕਲਿ ਆਈ ਕੁਤੇ ਮੁਹੀ ਖਾਜ ਹੋਇਆ ਮੁਰਦਾ
ਰ ਗੁਸਾਈਂ। ਰਾਜੇ ਪਾਪ ਕਮਾਵਦੇ ਉਲਟੀ ਵਾੜ ਖੇਤ ਕਉ ਖਾਈ। ਪਰਜਾ ਅੰਧੀ
ਗਿਆਨ ਬਿਨ ਕੂੜ ਕੁਸਤ ਮੁਖੋਂ ਆਲਾਈ। ਚੇਲੇ ਸਾਜ ਵਜਾਇੰਦੇ ਨਚਣ
ਗੁਰੂ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਭਾਈ। ਸੇਵਕ ਬੈਠਣ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਉਠ ਘਰੀਂ ਤਿਨਾ
ੜੇ ਜਾਈ। ਕਾਜੀ ਹੋਏ ਰਿਸਵਤੀ ਵਢੀ ਲੈ ਕੇ ਹੱਕ ਗਵਾਈ। ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰ
ਖੈ ਦਾਮ ਹਿਤ ਭਾਵੈ ਆਇ ਕਿਥਾਊਂ ਜਾਈ। ਵਰਤਿਆ ਪਾਪ ਸਭਸ ਜਗ ਮਾਂਹੀ
॥੩੦॥ ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਨਉਂ ਖੰਡ ਅਤੇ ਸਤ ਦੀਪ ਪ੍ਰਿਥ੍ਵੀ
ਦੀ ਤੇ ਫੇਰ ਸੁਮੇਰ ਤੇ ਜਾਇ ਚੜ੍ਹੇ ਅਰ ਸਿਧਾਂ ਦਾ ਦਰਸਨ ਜਾ ਕੀਆ
ਤਾਂ ਚਉਰਾਸੀ ਸਿਧ ਜੋ ਆਹੇ ਗੋਰਖ ਜੀ ਆਦਿ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਗਿਣਤੀ
ਆਈ ਜੋ ਇਹ ਬਾਲ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਜਦ ਬ
ਚੋਂ ਉਨਾਂ ਪੁਛਿਆ ਜੋ ਤੂੰ ਕਵਨ ਸੀ ਸਕਤ ਕਰ ਇਥਾਂ ਆਇਆ ਹੈਂ ਕੋ
ਕਿਆ ਸੀ ਹਜਾਰਾਂ ਬਰਸਾਂ ਸਮਾਧਾਂ ਲਾਇੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਥਾਂ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੈਂ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮੈਂ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਜਪ ਜਪਿਆ ਹੈ ਅਰ ਤਾਂ ਉਤਮ ਗਤਿ
ਦੀ ਸਮਾਧ ਲਾਈ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਤੂੰ ਬਾਲੇ ਆਪਣਾ ਨਾਉਂ ਦ
ਸ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਨਾਨਕ ਮੇਰਾ ਨਾਉਂ ਹੈ ਅਰ ਨਾਮ ਜਪ ਕਰ ਗਤਿ ਪਾਈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੈ ਅਰ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਨੀਚ ਕਹਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸਿ ਪਰ ਆਇਆ ਹੋਂ॥ ਤਬ ਤਾ
ਹਿ ਸਿਧ ਪੁਛਨ ਲਗੇ ਹੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਮਤ ਲੋਕ ਦਾ ਕੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਅ
ਰ ਤਿਤ ਸਮੇਂ ਸਿਧਾਂ ਨੇ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਨਾਥ ਨੂੰ ਅਤੇ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ
ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਆਖਦੇ ਸੇ ਕਿ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਨਾ
ਨਕ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨਗੇ ਸੋ ਇਹ ਨਾਨਕ ਜੀ ਏਹੋ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ
ਸੁਣੋ ਹੇ ਨਾਥ ਜੀ ਸਚ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਛਪਿ ਗਿਆ ਹੈ ਜੈਸਾ ਮਾਵਸ ਦੇ
ਚੰਦ੍ਰਮੇ ਦੀ ਨਿਆਈ ਤੇ ਕੂੜ ਦਾ ਅੰਧੇਰਾ ਮਾਵਸ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਪਸ
ਰ ਰਹਿਆ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਸਚ ਦੇ ਭਾਲਣ ਵਾਸਤੇ ਆਇਆ ਹਾਂ ਕ੍ਰੋਧ ਪਾ
ਪ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਗਲੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਵਿਚ ਵਿਆਪ ਰਹਿਆ ਹੈ ਅਰ ਧੌਲ ਜੋ ਧ
ਰਮ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੇ ਹੇਠ ਭਾਰ ਸਹਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਅਰ ਉਸ ਨੇ ਮਹਾ
ਰਾਜ ਅਗੇ ਪੁਕਾਰ ਆਨ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸਿਧ ਪਰਬਤਾਂ ਤੇ ਛਪ ਬੈਠੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ
ਜਗਤ ਨੂੰ ਕੌਣ ਗਿਆਨ ਦੇ ਕਰ ਉਧਾਰੇਗਾ ਅਰ ਜੇੜ੍ਹੇ ਜੋਗੀ ਅਰ ਸੰਨਿ
ਆਸੀ ਜਗਤ ਵਿਚ ਹੈਨ ਸੋ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਭੂਤ ਮਲਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਗਿਆ
ਨ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਡੁਬਾ ਹੋਇਆ
ਹੈ॥ ੨ ॥ ਕੁਤਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਕਲ ਆਈ ਹੈ ਅਰ ਖਾਣੇ ਜੋ ਹੋਇਆ
ਹੈ ਸੋ ਮੁਰਦਾਰ ਅਰ ਹਰਾਮ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵਡ ਨਾਹੀ
ਖਟਦਾ ਅਰ ਰਾਜੇ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਪਾਪ ਕਮਾਂਵਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਲਟੀ ਵਾੜ ਖੇਤ
ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਗੀ ਹੈ ਅਰ ਪਰਜਾ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਅੰਧੀ ਹੋ ਗਈਆਂ ਤੇ ਤਿਨਾਂ ਨੇ
ਕੂੜ ਅਤੇ ਕੁਮਤ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚੇਲੇ ਸਾਜ ਵਜਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰੂ
ਨਚਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸੇਵਕ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗੁਰੂ ਉਲਟੇ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਮੰਗਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਾਜੀ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਵਢੀ ਖੋਰੇ ਹੋ ਗਏ
ਹਨ ਸੋ ਵਢੀ ਲੈ ਕਰ ਸਚੇ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਝੂਠੇ ਨੂੰ ਸਚਾ ਕਰਦੇ
ਹਨ ਅਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਦਾ ਮਾਇਆ ਨਾਲ ਹੀ ਪਿਆਰ ਹੈ ਸੋ ਭਾਵੇਂ ਆ
ਵੇ ਪਾਪ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਜਾਵੇ ਸੋ ਅਬ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਕੂੜ ਹੀ ਵਰਤਦਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੩੫੦ ਜਾਣੈ ਅਰ ਸਭ ਕੋ ਈਸ੍ਵਰ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ॥੩੦॥ ਪਉੜੀ

ਸਿਧੀ ਮਨੇ ਬੀਚਾਰਿਆ ਕਿਵੈ ਦਰਸਨ ਏ ਲੇਵੈ ਬਾਲਾ। ਐਸਾ ਜੋਗੀ ਕਲੀ ਮਾਹਿ
ਹਮਰੇ ਪੰਥ ਕਰੇ ਉਜਿਆਲਾ। ਖਪਰ ਦਿਤਾ ਨਾਥ ਜੀ ਪਾਣੀ ਭਰਿ ਲੈਵਣ ਉਠਿ ਚਲਾ।
ਬਾਬਾ ਆਇਆ ਪਾਣੀਐ ਡਿਠੇ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲਾ। ਸਤਿਗੁਰ
ਅਗਮ ਅਗਾਧਿ ਪੁਰਖ ਕੇਹੜਾ ਝਲੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਝਾਲਾ। ਫਿਰਿ ਆਇਆ ਗੁਰ
ਨਾਥ ਜੀ ਪਾਣੀ ਠਉੜ ਨਾਹੀ ਉਸ ਤਾਲਾ। ਸਬਦਿ ਜਿਤੀ ਸਿਧਿ ਮੰਡਲੀ
ਕੀਤੋਸੁ ਅਪਣਾ ਪੰਥ ਨਿਰਾਲਾ। ਕਲਿਜੁਗ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸੁਖਾਲਾ ॥੩੧॥

ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਮਨ ਵਿਚ ਵੀਚਾਰਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਬਾਲੇ ਨੂੰ ਦਰਸਨ ਦੇਵੀਏ
ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਜੇਹਾ ਜੇ ਜੋਗੀ ਸਾਡੇ ਪੰਥ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਗਾ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪੰਥ ਨੂੰ ਉਜ
ਲਾ ਕਰੇ ਗਾ ਜੈਸੇ ਚੰਦਨ ਬਿਰਛ ਸਾਰੇ ਬਨ ਨੂੰ ਚੰਦਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ
ਫੇਰ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਨੇ ਖਪਰ ਦਿੱਤਾ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਾਇਕਰ ਇ
ਸ ਨੂੰ ਜਲ ਦਾ ਭਰ ਲਿਆਉ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਗਇਆ ਸੋ ਅਗੇ ਜਾ
ਕਰਿ ਜਾ ਦੇਖੇ ਜੋ ਲਾਲ ਅਰ ਰਤਨ ਅਰ ਜਵਾਹਰ ਅਨੇਕ ਪਏ ਹੋਏ
ਹਨ ਤਾਂ ਫੇਰ ਗੋਰਖ ਪਾਸ ਆਇਆ ਅਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆ ਕਰ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਹੇ ਜੋਗੀ ਸਾਰੇ ਲਾਲ ਅਰ ਜਵਾਹਰ ਅਰ ਰਤਨ ਹੈਨ ਸੋ ਪਥਰਾਂ ਦੇ ਹੈਂ
ਅਤੇ ਅਸਾਡੇ ਪਾਸ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਹੈਨ ਜੋ ਇਸ ਲੋਕ
ਵਿਚ ਭੀ ਅਰ ਪਰਲੋਕ ਵਿਚ ਭੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਨਿਖੁਟਦੇ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਬਦ
ਦੀ ਗੋਸਟ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਸਿਧ ਮੰਡਲੀ ਨੂੰ ਜਿਤਿਆ ਅਰ ਆਪਣਾ
ਪੰਥ ਨਿਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਕਲਜੁਗ ਦੇ ਵਿਚ ਜਪੁ ਅਰ ਤਪੁ ਧਾਰਕ
ਨਾ ਹੈ ਅਰ ਨਾਮ ਸੁਖਾਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਨਾਮ ਹੀ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਭਾਵੇਂ
ਦੋਹੀਂ ਗ੍ਰਿਸਤ ਵਿਚ ਹੋਵਨ ਅਰ ਭਾਵੇਂ ਫਕੀਰੀ ਵਿਚ ਹੋਵਨ ਸੋ ਨਾਮ ਹੀ ਕ
ਲਿਆਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ॥੩੧॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਿਖਾਂ ਪਾਸ ਨ ਬੈਠਾ ਗੀ ਜਪਦੀ
ਗੋਸਟ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਈ ਜੋ ਭਾਈ ਜੀ ਬਖਾਨ ਕਰਦੇ ਹੈਂ। ਕਿਉਂ
ਸਿਧਾਂ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਸੀਤਾਂ ਬਾਲਾ ਹੈਂ ਅਰ ਦੇਖੋ ਕਿ ਸਦੇ ਬਲ ਕਰਕੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਏ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ "ਇਕ ਓਅੰਕਾਰ ੧ੴ ਤਿਸ ਕਾ ਵੀਚਾਰ"
ਏਕ ਜੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਨੇ ਚਾਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਏਕ ਤੇ
ਅਨੇਕ ਹੋਵਾਂ ਤਾਂ ਤਿਸ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਕੀਤੀ ਅਰਥ ਸ਼ਕਤੀ ਮਾਇ
ਆ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮਾਇਆ ਸੇ ਤ੍ਰੈ ਦੇਵਤੇ ਹੂਏ ਜੋ ਊੜੇ ਵਿਚੋਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੋਇ
ਆ ਅਰ ਆਇੜੇ ਵਿਚੋਂ ਵਿਸਨੁ ਹੋਇਆ ਅਰ ਮਮੇ ਵਿਚੋਂ ਮਹਾਂਦੇਵ
ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੂੰ ਰਾਜਸ ਗੁਣ ਦੇਕਰ ਜਗਤ ਦੇ ਉਤਪਤ ਕਰਨੇ ਵਿ
ਚ ਲਾਇਆ ਅਰ ਵਿਸਨੁ ਨੂੰ ਸਤਕ ਗੁਣ ਦੇਕਰ ਜਗਤ ਦੇ ਪਾਲਨੇ ਵਿ
ਚ ਲਾਇਆ ਅਰ ਮਹਾਂਦੇਵ ਨੂੰ ਤਾਮਸ ਗੁਣ ਦੇਕਰ ਸੰਘਾਰ ਕਰਨੇ ਵਿ
ਚ ਲਾਇਆ ਸੋ ਜਿਸ ਨੇ ਸਭਸ ਨੂੰ ਧੰਧੇ ਲਾ ਛਡਿਆ ਹੈ ਤਿਸ ਦੇ ਬਲ ਕ
ਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਛਿਆ ਉਸ ਦਾ ਕੀ ਨਾਉ ਹੈ ਅਰ ਰੂ
ਪ ਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਜੋ ਸਤ ਉਸ ਦਾ
ਨਾਮ ਹੈ ਅਰ ਜਗਤ ਦਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਬ ਵਿਚ ਭਰਪੂਰਿਆ ਹੋਇਆ
ਹੈ ਸੋ ਪੁਰਖ ਕੇ ਤਿਨ ਅਰਥ ਹੈਨ ਕਿ ਜਿਤਨੇ ਸਰੀਰ ਹਨ ਸੋ ਪੁਰੀ
ਆਂ ਹਨ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਪੁਰੀਆਂ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਜੋਤਿ ਇਸਥਿ
ਤ ਹੈ ਦੂਸਰਾ ਪੁਰਖ ਪੂਰਨ ਕਾ ਭੀ ਨਾਉ ਹੈ ਅਰ ਪੁ ਨਾਮ ਹੈ ਨਰਕਾਂ ਦਾ
ਸੋ ਤਿਸ ਤੇ ਜੋ ਰਖਿਆ ਕਰੈ ਸੋ ਪੁਰਖ ਕਹੀਏ। ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿ
ਆ ਕਿ ਨਾਮ ਅਤੇ ਰੂਪ ਤਾਂ ਮਾਇਆ ਕਰ ਕੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਰ ਇਹ ਤਾਂ
ਦੋਵੇਂ ਝੂਠੇ ਅਰ ਮਿਥਿਆ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਏਸ ਕਰਕੇ ਕੀ ਸਿਧ ਹੋਵਣਾ ਹੈ ਅ
ਰ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਸਚੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੇਦਾਂ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਤੁਸਾਂ ਵਿਰੋ
ਧ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਬੋਲੇ ਕਿ ਜੋ ਮਿਥਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਅ
ਧਾਰ ਦੇ ਆਸਰੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸਰਪ ਜੋ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਸੜੀ ਦੇ ਆ
ਸਰੇ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਅਰ ਰੁਪਾ ਜੋ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸਿਪੀ ਦੇ ਆਸਰੇ ਭਾਸਤਾ
ਹੈ ਅਰ ਰੇਤੇ ਵਿਚ ਜੋ ਜਲ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਣਾਂ ਦੇ ਆ
ਸਰੇ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮਿਥਿਆ ਅਧਾਰ ਦੇ ਉਪਰ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਸੋ ਕਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੩੪੨ ਤਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਸੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਕਰਤੇ
ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਤੇ ਅਤੇ ਜਗਤ ਦਾ ਨਾਮ ਭੀ ਅਰ ਰੂਪ ਭੀ ਜਾਣਤੇ ਹਨ ਸੋ
ਜਗਤ ਭੀ ਕੂੜ ਹੈ ਅਰ ਨਾਮ ਤੇ ਰੂਪ ਭੀ ਕੂੜ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਿ
ਸਦਾ ਨਾਮ ਭੀ ਸਚ ਹੈ ਅਤੇ ਰੂਪ ਭੀ ਸਚ ਹੈ ਜੈਸੇ ਰਸੇ ਦਾ ਜਥਾ ਤਾਂ ਮਿ
ਥਿਆ ਹੈ ਪਰ ਰਸਾ ਤਾਂ ਸਤ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜਗਤ ਦਾ ਨਾਮ ਰੂਪ ਤਾਂ ਮਿਥਿ
ਆ ਹੈ ਪਰ ਕਰਤਾਰ ਤਾਂ ਸਤਿ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਦਾ ਨਾ
ਮ ਅਰ ਰੂਪ ਮਿਥਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰਤਾਰ ਦਾ ਅਧਾਰ ਕੂੜ ਕੌਣ ਠਹਿਰਾਵੇਂ
ਗੇ ਅਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਧਾਰ ਕੂੜ ਠਹਿਰਾਵੋਗੇ ਸੋਈ ਕਰਤਾਰ ਠਹਰਾਵਾਂ
ਗੇ ਤਾਤੇ ਕਰਤਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਭੀ ਸਤੁ ਹੈ ਅਰ ਰੂਪ ਭੀ ਸਤ ਹੈ॥ ਨਿਰ
ਭਉ ਨਿਰਵੈਰ॥ ॥ਨਿਰਭਉ ਹੈ ਭਉ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਅਰ
ਨਿਰਵੈਰ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਵੈਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਭਉ ਅਰ ਵੈਰ ਆਪ
ਸੇ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗਇਆ ਹੀ
ਨਹੀਂ॥ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ॥ਅਕਾਲ ਤਿਸਦੀ ਮੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕ
ਹਿਆ ਸਰਗੁਨ ਰੂਪ ਅਕਾਲ ਕਹੀਦੇ ਹੋ ਕਿ ਨਿਰਗੁਨ ਰੂਪ ਅਕਾਲ
ਕਹੀਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਸਰਗੁਨ ਭੀ ਅਕਾਲ ਹੈ ਅਰ ਨਿਰਗੁਨ
ਭੀ ਅਕਾਲ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਸਰਗੁਨ ਮੂਰਤਾਂ ਹੈਂ ਸੋ ਤਾਂ ਬਿ
ਨਸਤੀਆਂ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਸਰਗੁਣ ਰੂਪ ਦੂਰ ਹੋਇਦਾ ਹੈ ਪਰ
ਸੰਤ ਜਨਾਂ ਦੇ ਰਿਦੇ ਵਿਚੋਂ ਤਾਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਰ ਜੋ ਨਿਰਗੁਨ ਰੂਪ ਹੈ
ਸੋ ਉਸ ਕੀਤੇ ਮੂਰਤ ਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਅਰ ਜੋ ਕਾਲ ਅਰ ਦੂ ਸਤੁ ਅਰ
ਦੋਸ ਤੇ ਰਹਤ ਹੈ ਏਸੇ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਕਹੀਤੀ ਹੈ॥ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ
ਅਰ ਅਜੂਨੀ ਉਸਨੂੰ ਕਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮਾਤਾ ਦੇ ਗਰਭ ਵਿਖੇ ਨਹੀਂ ਆ
ਇਆ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਵਤਾਰ ਜੋ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਤਾਂ ਜੂਨਾ ਵਿਚੋਂ ਹੀ
ਉਤਪਤਿ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਸੈਭੰ ਹੋਰ ਜੋ ਜੀਵ ਹਨ ਸੋ ਕਰ
ਮਾਂ ਦੇ ਬਧੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਅਵਤਾਰ ਕੋਈ ਲਖਣ ਹੈਂ ਜੋ ਆਪ ਧੀ ਇਛ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਰਕੇ ਹੋਵੇ ਅਰ ਜੀਆਂ ਤੇ ਭੋਗਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਅਰ ਅਭਿਗ ਹੋਵੇ ਅਰ ਜੋ ਨਾਸ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇ ਸੋ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਪਰਕਾਸ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਆਖਿਆ ਹੋਰ ਸਭ ਕਿਛੁ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਵਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਵਤਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਨਜਰ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜੋ ਪੁਤਲੀਆਂ ਹੈਂ ਸੋ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਵੇਖਦੀਆਂ ਹੈਨ ਅਤੇ ਆਪਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੀਆਂ ਪਰ ਜੇ ਆਰਸੀ ਅਗੇ ਰਖੀਏ ਤਾਂ ਆਪਨੂੰ ਭੀ ਵੇਖਦੀਆਂ ਹਨ ਤੈਸੇ ਉਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਸਤਿਆ ਕਰ ਸਭਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ ਪਰ ਜੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਨੂੰ ਅਗੇ ਰਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਨੂੰ ਭੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਿਧਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦ ਜਗਤ ਨਹੀ ਸਾਂ ਕੀਤਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮੁ ਸਤਿ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਜਗਤ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਅਰ ਕਰਤਾ ਭਗਤਾ ਹੋਇਆ ਤਦ ਤੇ ਸਤ ਨਾ ਹੋਵੈਗਾ ਜੈਸੇ ਦੂਧ ਮੇਂ ਦਹੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਬ ਦੂਧ ਕੀ ਦਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੇ ਫਿਰ ਦੂਧ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਅਰ ਜੈਸੇ ਕਣਕ ਤੇ ਆਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਫੇਰ ਆਟੇ ਤੇ ਕਣਕ ਨਹੀ ਹੁੰਦੀ ਤੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀ ਜੇ ਈਸਰ ਹੋਵੇਗਾ ਫੇਰ ਬ੍ਰਹਮ ਨਾ ਹੋਵੈਗਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਹਾਂ ਵਿਵਰਤਵਾਦ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੈਸੇ ਜਲ ਤੇ ਤਰੰਗ ਨਹੀ ਹੋਏ ਤਬ ਭੀ ਜਲ ਹੈ ਅਰ ਜਬ ਤਰੰਗ ਉਪਜਤੇ ਹੈਂ ਤਬ ਭੀ ਜਲ ਹੈ ਅਰ ਜਬ ਤਰੰਗ ਕਲੋਲ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤਉ ਭੀ ਜਲ ਹੈ ਅਰ ਜਬ ਬਿਨਸ ਜਾਵੈਂਗੇ ਤਉ ਭੀ ਜਲ ਹੈ॥ ॥ਜਪੁ॥ ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ॥ ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ॥੧॥ ਆਦਿ ਜਾਂ ਜਗਤੁ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਤਉ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤ ਸੀ ਅਰ ਜਬ ਜੁਗ ਹੋਏ ਤਉ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤ ਸੀ ਅਰ ਹੁਣ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਹੈ ਹੈ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤ ਹੈ ਅਰ ਜਬ ਜਗਤੁ ਨਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਤਬ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤਿ ਹੋਸੀ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਸਤ੍ਰ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ਜੋ ਸੁਝ ਪਾਇ ਕੇ ਸਦਾ

੩੪੫ ਸਰੀਰ ਕਸਤਾ ਹੈ ਤਉ ਪਰਮੇਸਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਇਕ ਕਹਿੰਦੇ ਜੋ ਚੁਪ
ਕਰਕੈ ਸਮਾਧ ਲਾਈਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨਾ
ਹਾਰ ਕਰੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਖੁਧਿਆ ਜਗਤੀ (ਰਹਿਤੀ) ਹੈ ਤਉ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਅਰ
ਇਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਮਝ ਕੇ ਆਤਮਾਂ ਦੇਹ ਨੂੰ ਭਿੰਨ ਜਾ
ਣੀਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਵਿਦਿਆ ਸੋਚਤ ਹੁ ਹੋਈਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵਚਨ ਸਭ ਸਤ ਹੈ ਪਰ ਜੈਸੇ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਰਿਦਾ
ਹੈ ਜੇ ਤੈਸੇ ਸਮਝੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ
ਬੋਲਿਆ ॥ ਸੋਚੈ ਸੋਚਿ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਸੋਚੀ ਲਖ ਵਾਰ ਚੁਪੈ ਚੁ

ਪੁ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਲਾਇ ਰਹਾ ਲਿਵ ਤਾਰ ਭੁਖਿਆ ਭੁਖ ਨ ਉਤ
ਰੀ ਜੇ ਬੰਨਾ ਪੁਰੀਆ ਭਾਰ ਸਹਸ ਸਿਆਣਪਾ ਲਖ ਹੋਹਿ ਤ
ਇਕ ਨ ਚਲੈ ਨਾਲਿ ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਐ ਕਿਵ ਕੂੜੈ ਤੁ
ਟੈ ਪਾਲਿ ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ ॥

ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸੋਚ ਜੋ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਸੋ ਜਲ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਕਰਕੇ ਹੋਂ
ਦੀ ਹੈ ਅਰ ਬ੍ਰਤ ਜਲ ਅਰ ਸਤ੍ਰ ਜੂਠਨ ਨਾਲ ਸੁਚੇਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਪਰ ਮਨ
ਵਿਚ ਹਉਮੈਂ ਦੀ ਅਰ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਦੀ ਮੈਲ ਲਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਸ
ਮਤੇ ਗਿਆਨ ਕਰ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਬਹੁਤੇਰੇ ਸਰੀਰ ਲਖ ਵਾਰੀ ਸੋਚ
ਕਰੈ ਪਰ ਜਉ ਲਗ ਹਉਮੈਂ ਦੀ ਮੈਲ ਨਹੀ ਧੋਂਦਾ ਤਉ ਲਗ ਸੁਚਾ ਨਹੀ
ਹੁੰਦਾ ਅਰ ਜੇ ਬਾਹਰੋਂ ਪ੍ਰਾਣ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਚੁਪ ਕਰ ਰਹੇ ਪ
ਰ ਜਉ ਲਗ ਮਨ ਕੇ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀਂ ਰੋਕਤਾ ਤਉ ਲਗ ਲਿਵ ਦੀ ਤਾਰ ਨ
ਹੀ ਲਗਦੀ ਅਰ ਜਉ ਲਗ ਜਗਤ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਅਨਿਤ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ
ਤਉ ਲਗ ਮਨ ਦੀ ਭੁਖ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀ ਭਾਵੇਂ ਚਉਦਾਂ ਪੁਰੀਆਂ ਦੇ ਪਦਾ
ਰਥ ਭਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਬੰਨ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਅਗੇ ਲੇ ਰਖੀਚਨ ਅਰ ਜਉ
ਲਗ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਛਾਨਦਾ ਤਾਂ
ਭਾਵੇਂ ਕੇਤੀਆਂ ਸਿਆਣਪਾਂ ਸਿਖੇ ਸੋ ਜਉ ਲਗ ਆਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਛਾਨੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਾ ਤਉ ਜਨਤੇ ਤੇ ਸਚਿਆਰਪਨਾ ਈ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਚਲੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੁ
ਛੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਚਿਆਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਹੋਵੀਏ ਅਰ ਏਹ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੀ ਹਉਮੈਂ
ਦੀ ਕੂੜੀ ਕੰਧ ਤੁਸਾਂ ਦੀ ਹੈ ਏਹ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਟੁਟੇ ਸੋ ਜੇ ਕੁਛ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ
ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਸੋ ਸਿਤ ਕਰਕੇ ਮੰਨੇ ਅਰ ਤੂੰ ਸਦੀ ਰਜਾਇ ਨਾਲ ਰਖੇ
ਅਰ ਏਹ ਸਮਝੇ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਸਤਨਾਮ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਸੋ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ
ਅਰ ਫਿਰ ਅਵਸਰੀ ਮਿਲੇਗਾ ॥੧॥ ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਆਕਾਰ ਹੁਕ
ਮੁ ਨ ਕਹਿਆ ਜਾਈ ॥ ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਜੀਅ ਹੁਕਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆ
ਈ ॥ ਹੁਕਮੀ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ ਹੁਕਮਿ ਲਿਖਿ ਦੁਖ ਸੁਖ ਪਾਈਅਹਿ
॥ ਇਕਨਾ ਹੁਕਮੀ ਬਖਸੀਸ ਇਕਿ ਹੁਕਮੀ ਸਦਾ ਭਵਾਈਅਹਿ
ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੋ ਬਾਹਰਿ ਹੁਕਮ ਨ ਕੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਹੁ
ਕਮੈ ਜੇ ਬੁਝੈ ਤ ਹਉਮੈ ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ ॥੨॥ ਅਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ
ਪੁਛੋ ਜੋ ਹੁਕਮ ਕਿਉਂ ਕਰ ਮੰਨੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਸਾ
ਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਆਕਾਰ ਹੋਏ ਹੈਨ ਸੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਨ
ਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਆਕਾਰ ਸੁੰਦਰ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੁ ਅਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਅਸੁੰਦ
ਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਭ ਪਰ ਜੋ ਕੀਤੇ ਹੈਸ ਸੁ ਅਛੇ ਹੀ ਕੀਤੇ ਹੈਸ ਤਾਂ ਤੇ ਉਸੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਵਡਿਆਈਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਮਿ
ਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭਜਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਉਸੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ
ਕਰਕੈ ਉਤਮ ਹੋਇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਰ ਸਾਤਕੀ ਅਰ ਕਈ ਨੀਚ ਹੋਇ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਮਸੀ
ਅਰ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੀ ਸੁਖ ਤੇ ਦੁਖ ਹੋਇ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਜਿਨਾਂ ਪਾਪ ਕੀਤੇ ਹੈਨ ਸੋ
ਦੁਖ ਪਾਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਪੁੰਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਸੋ ਸੁਖ ਪਾਵਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਜਿ
ਨੈਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆਂ ਹੈ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਬ
ਖਸੀਸ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਸੋ ਆਵਾਗਵਨ
ਵਿਖੇ ਭੌਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਸਭ ਕੁਛ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੈ ਬਾਹ
ਰ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਅਰ ਜੇ ਕੋਈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਿਤ ਕਰ ਕੈ ਮੰਨਦਾ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੋ ਹਉਮੈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ॥੨॥ ਗਾਵੈਕੋਤਾਣੁਹੋਵੈਕਿਸੈਤਾਣੁ ॥ ਗਾਵੈਕੋ
ਦਾਤਿਜਾਣੈਨੀਸਾਣੁ ॥ ਗਾਵੈਕੋਗੁਣਵਡਿਆਈਆਚਾਰ ॥ ਗਾ
ਵੈਕੋਵਿਦਿਆਵਿਖਮੁਵੀਚਾਰੁ ॥ ਗਾਵੈਕੋਸਾਜਿਕਰੇਤਨੁਖੇਹ ॥
ਗਾਵੈਕੋਜੀਅਲੈਫਿਰਿਦੇਹ ॥ ਗਾਵੈਕੋਜਾਪੈਦਿਸੈਦੂਰਿ ॥ ਗਾਵੈ
ਕੋਵੇਖੈਹਾਦਰਾਹਦੂਰਿ ॥ ਕਥਨਾਕਥੀਨਆਵੈਤੋਟਿ ॥ ਕਥਿਕ
ਥਿਕਥੀਕੋਟੀਕੋਟਿਕੋਟਿ ॥ ਦੇਦਾਦੇਲੈਦੇਥਕਿਪਾਹਿ ॥ ਜੁਗਾਜੁ
ਗੰਤਰਿਖਾਹੀਖਾਹਿ ॥ ਹੁਕਮੀਹੁਕਮੁਚਲਾਏਰਾਹੁ ॥ ਨਾਨਕਵਿ
ਗਸੈਵੇਪਰਵਾਹੁ ॥੩॥ ਤਿਸਕਾ ਬਿਚਾਰ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਵਾ
ਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਅਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਹੁਕਮ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿ
ਠਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਕੋਈ ਆਖੇ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਣ ਕਰ ਕਰਕੇ ਵਾਹਗੁ
ਰੂ ਨੂੰ ਗਾਵਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸਦਾ ਤਾਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਅਰ ਜੇ ਤੂੰ ਸੀਂ ਕਹੋ ਜੋ ਪਿਛਲਿਆ
ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਬਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਦ ਗਾਵੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਜਿਸ
ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਫਲ ਹੂਏ ਹਨ ਸੋ ਭੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸੀਸ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ
ਕੋਈ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਸਬਦ ਨੂੰ ਗਾਵੈ ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਣੈ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੀ ਦ
ਤੀ ਨੀਸਾਨੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਰ ਕੋਈ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਗੁਣ ਅਰ
ਵਡਿਆਈਆਂ ਜੋ ਸੁੰਦਰ ਹੈਨ ਸੋ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਜੋ ਦੇਖੋ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਦ
ਸਨ ਵਸਤੇ ਬਨਾ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਰ ਸੁ ਜਲ ਅਰ ਅਗਨ ਅਰ ਪੌਨ ਅਰ ਸੂ
ਰਜ ਤੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਸਭ ਜੀਆਂ ਦੇ ਵਾਸ੍ਤੇ ਸੋ ਕਿਤਨੀਆਂ ਵਡਿਆਈਆਂ ਹ
ਅਰ ਕਈ ਵਿਆਕਰਨ ਤੀਆਦਿ ਲੈ ਕਰ ਕਠਨ ਜੋ ਵਿਦਿਆ ਹਨ ਸੋ ਵਿ
ਚਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ
ਕਿ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਜਦਾ ਭੀ ਉਹੋ ਹੈ ਅਰ ਖੇਹ ਭੀ ਓਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕ
ਈ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਗਤ ਨੂੰ ਲੈਂਦਾ ਭੀ ਓਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਉਤਪਤੀ ਭੀ
ਓਹੋ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਈ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਾਪੀਦਾ ਹੈ ਪਰਮੇਸਰ ਪ
ਰਤ੍ਖ ਵਿਚੋਂ ਦੂਰ ਹੈ ਅਰ ਬੇਖਿਓ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਈ ਗਾਂਵਦੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੈ ਕਿ ਸਭਨਾਂ ਘਟਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜਰਾ ਹਜੂਰ ਹੀ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਗੁ
ਣ ਕਥੇ ਗਏ ਹੋਇਆਂ ਤੋਂ ਫਿਰ ਨਹੀਂ ਅਵੰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਮੇਂ ਵਿਸਨ ਨੇ ਦੂਤ
ਸ ਤਤ੍ਵਮਸਿ ॥ ਪ੍ਰਗਿਆਨ ਨੰਦ ਬ੍ਰਹਮ ॥੨॥ ਆਇਅੰ ਆਤਮ ਬ੍ਰਹਮ
॥੩॥ ਮਹਾਵਾਕ ਕਥੇ ਹੈਂ ਬ੍ਰਹਮੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਚਾਰੋਂ ਵੇਦ ਕਥੇ ਹੈਂ ਸੋ ਉਸ ਨੇ ਭੀ
ਬਿਅੰਤ ਕਹਾ ਹੈ ਅਰ ਹੋਰ ਕੋਟਾਨ ਕੋਟ ਹੀ ਰਖੀਸਰ ਅਰ ਮੁਨੀਸਰਾਂ ਨੇ
ਕਥਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਬਿਅੰਤ ਹੀ ਕਹਿਆ ਨੇ ਅਰ ਵਾਹਗੁ
ਰੂ ਸਭਨਾਂ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਜਕ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਥਕ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ
ਜਿਤਨੇ ਜੁਗ ਪਿਛੇ ਬੀਤੇ ਹਨ ਸੋ ਖਾਂਦੇ ਆਏ ਹਨ ਅਰ ਹੋਰ ਅਗੇ ਜੋ ਹੋਰ
ਹੋਵਨ ਗੇ ਸੋ ਖਾਵਨ ਗੇ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੁਕਮੀ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣੇ ਹੁਕ
ਮ ਕਰਕੇ ਸਭੇ ਪੰਥ ਚਲਾਏ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਵਾ
ਹਗੁਰੂ ਵੇਖ ਵੇਖ ਵਿਗਸਤਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਆਨੰਦ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥੩॥ ਸਾਚਾ
ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚੁ ਨਾਇ ਭਾਖਿਆ ਭਾਉ ਅਪਾਰੁ ॥ ਆਖਹਿ ਮੰਗਹਿ
ਦੇਹਿ ਦੇਹਿ ਦਾਤਿ ਕਰੇ ਦਾਤਾਰੁ ॥ ਫੇਰਿ ਕਿ ਅਗੈ ਰਖੀਐ ਜਿਤੁ ਦਿਸੈ
ਦਰਬਾਰੁ ॥ ਮੁਹੌ ਕਿ ਬੋਲਣੁ ਬੋਲੀਐ ਜਿਤੁ ਸੁਣਿ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ॥
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਸਚੁ ਨਾਉ ਵਡਿਆਈ ਵੀਚਾਰੁ ॥ ਕਰਮੀ ਆ
ਵੈ ਕਪੜਾ ਨਦਰੀ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਏਵੈ ਜਾਣੀਐ ਸਭੁ ਆ
ਪੇ ਸਚਿਆਰੁ ॥੪॥ ਸਚਾ ਓਹ ਸਾਹਿਬ ਹੈ ਅਰ ਸਚਾ ਹੀ ਉਸ ਦਾ
ਨਾਮ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਗਾਵੀਐ ਸੋ ਅਪਾਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਕੇ ਗਾਵੀਐ
ਅਰ ਅਪਾਰ ਪ੍ਰੀਤ ਨਾ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਅਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰੀਏ
ਜੋ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤ ਦੇਹ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਓਹ ਦਾ
ਤ ਕਰੇ ਗਾ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਸਿਖਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਕਿਸੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਂ
ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਛ ਅਗੇ ਭੇਟ ਰਖਤਾ ਹੈ ਅਰ ਮੂਹੋਂ ਕੁਛ ਉਸ ਦੀ ਉਸਤਤਿ ਕ
ਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਓਹ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਜੇ ਮਿਲੀ ਏ
ਜੀਏ ਸੋ ਕੀ ਲੈ ਕਰ ਮਿਲੀਏ ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਕੁਛ ਤਾਂ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮੂੰਹੋਂ ਕੀ ਬੋਲੀਏ ਜੋ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਿਆਰ ਧਰੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਵਡਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮੁ ਵੀਚਾਰੇ॥ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਕਵਣ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਭੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਹੈ ਅਰ ਪਹਰ ਰਾਤ ਜੋ ਪਿਛਲੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕਰਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਨਾਮੁ ਜਪੀਏ ਅਤੇ ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਦੇਹ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਕਪੜਾ ਆਇਆ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਕਪੜਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਨਜਰ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰ ਕਿਸ ਕਰ ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਮਹਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਚ ਜਾਣੀਤਾ ਹੈ॥੪॥ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਸ ਨੇ ਥਾਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਿਵ ਕਰਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ॥ ਥਾਪਿਆ ਨ ਜਾਇ ਕੀਤਾ ਨ ਹੋਇ॥ ਆਪੇ ਆ
ਪਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਸੋਇ॥ ਜਿਨਿ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ ਮਾਨੁ॥ ਨਾਨਕ
ਗਾਵੀਐ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ॥ ਗਾਵੀਐ ਸੁਣੀਐ ਮਨਿ ਰਖੀਐ ਭਾ
ਉ॥ ਦੁਖੁ ਪਰਹਰਿ ਸੁਖੁ ਘਰਿ ਲੈ ਜਾਇ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਦੰ ਗੁਰ
ਮੁਖਿ ਵੇਦੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ॥ ਗੁਰੁ ਈਸਰੁ ਗੁਰੁ ਗੋ
ਰਖੁ ਬਰਮਾ ਗੁਰੁ ਪਾਰਬਤੀ ਮਾਈ॥ ਜੇ ਹਉ ਜਾਣਾ ਆਖਾ ਨਾਹੀ ਕ
ਹਣਾ ਕਥਨੁ ਨ ਜਾਈ॥ ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ॥ ਸਭਨਾ ਜੀਆ
ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੋ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ॥੫॥ ਤਿਸ ਕਾ ਵੀਚਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਬੋਲਤੇ ਭਏ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਕਿਸੇ ਦਾ ਥਾਪਿਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਅਰ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਜੇਹਾ ਕੋਈ ਹੋਵੈ ਆਹਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਉਸ ਨੇ ਥਾਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਆਪੇ ਆਪ ਹੈ ਅਰ ਮਾਇਆ ਦੀ ਉਪਾਧ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਬ ਵਾ ਸਰਬ ਦਾ ਆਪਣਾ ਆਪ ਹੀ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਭੀ ਮਾਨ ਅਤੇ ਵਡਿਆਈਆਂ ਮਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਲਦੀਆਂ ਹੈਨ ਤਾਂਤੇ ਐਸ ਜੋ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਨਿਧ ਹੈ ਤਿਸਨੂੰ ਸੇਵਿਆ
ਚਾਹੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਤੀਨ ਗੁਣ ਕਹੇ ਹਨ ਕਿ ਗਾਵਣਾ ਅਰ ਸੁਨ
ਣਾ ਅਰ ਨਿਧਿਆਸਨ ਕਰਨਾ ਅਰ ਮਨ ਮੈਂ ਭਾਉ ਰਖਨ ਤਾਂ ਜਿਤਨੇ ਦੁ
ਖ ਹੈਨ ਸੋ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਗਾਵਣਾ ਸੁਖਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਲੈ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰੂ ਜੋ ਹੈਨ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸੋ ਉਸਦੇ ਮੁਖ ਥੀਂ ਨਾਮ
ਹੋਇਆ ਹੈ ਓਅੰਕਾਰ ਤਾਂਤੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਮੁਖ ਦੇ ਨਾਮ ਥੀਂ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੇ
ਵੇਦ ਰਚਨੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਮੁਖਾਗਰ ਦੇ ਜੋ ਵਕ ਹਨ ਸੋ ਓਸ
ਰੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਸਮਾਇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਰ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਭੀ
ਓਅੰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਹੋਈ ਹੈ ਅਰ ਉਧਾਰ ਭੀ ਓਅੰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਹੋਤਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਓਅੰਕਾਰ ਦੀ ਹੀ ਧੁਨਿ ਥੀਂ ਈਸਰ ਜੋ ਸਿਵ ਹੈ ਸੋ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅ
ਰ ਓਅੰਕਾਰ ਦੀ ਹੀ ਧੁਨਿ ਥੀਂ ਗੋ ਦੇ ਰਖਣ ਵਾਲਾ ਜੋ ਵਿਸਨੁ ਹੈ ਸੋ ਹੋਇ
ਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਤੁਸੀਂ ਗੋ ਕਿਸਨੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਗੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦਾ ਨਾਮ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਗੋ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਨਾਉ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਗੋ ਗ
ਊਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਗੋ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਗੋ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਾਮ
ਭੀ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਜੋ ਰਖਿਆ ਕਰੇ ਸੋ ਗੋਰਖ ਕਹੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਓਸ
ਓਅੰਕਾਰ ਦੀ ਹੀ ਧੁਨ ਥੀਂ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਓਸੇ ਓਅੰਕਾਰ
ਤੇ ਮਾਇਆ ਲਛਮੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਓਸੇ ਪਾਰਬਤੀ ਕਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਹੈ
ਅਰ ਤਿਨ੍ਹੂ ਮਹਾਰਾਜ ਆਗਿਆਕਰੀ ਜੋ ਏਸਨੋ ਵਰੋ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿ
ਆ ਅਸੀਂ ਮਤ ਨੂੰ ਕਿਓਕਰ ਵਰੀਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਾਇਆ ਨੇ ਤ੍ਰੈ ਰੂਪ ਧਾਰੇ
ਸੋ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੂੰ ਵਰਿਆ ਅਰ ਲਛਮੀ ਰੂਪ ਧਾਰ
ਕੇ ਵਿਸਨ ਨੂੰ ਵਰਿਆ ਅਰ ਪਾਰਬਤੀ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਸਿਵ ਨੂੰ ਵਰਿਆ
ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਗੁਰ ਤੁਸਾਂ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪਾਰਬਤੀ ਨੂੰ ਕ
ਹਿਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੈਸੇ ਦੀਵਾ ਬਾਲਕਰ ਦਲੀਜ ਦੇ ਵਿਚ ਰ
ਖੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਭੀ ਪ੍ਰਗਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਬਾਹਰ ਭੀ ਪ੍ਰਗਾਸ ਕਰਦਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

 ਹੈ ਤੈ ਸੋਝੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਮਤੇ ਇਕ ਜਾਗਾਂ ਗੁਰੂ ਕਹਿਆ ਹੈ ਸੋ ਬ੍ਰ
ਹਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਾਸ ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਪਾਰਬਤੀ ਮਾਈ ਨੂੰ ਭੀ ਪਰਗਾਸਦਾ ਕਰ
ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਦੂਜਾ ਅਰਥ ਇਸਦਾ ਏਹੁ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਨਾਦ
ਜੋ ਕੀਰਤਨ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਹੈਨ ਸੋ ਕਿਸੇ ਸਮੇ ਤਿਸ ਵਿਚ ਪਰਚੇ ਰਹਿੰ
ਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਿਸੇ ਸਮੇ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਸ
ਮਾਧ ਲਾਇਕੇ ਸਮਾਇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ ਕਹਿਆ ਉਨਾਂ ਦਾ ਗੁਰ ਕੌ
ਣ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਸਿਵ ਦੇ ਉਪਾਸਕੀ ਸਮਾਧ ਲਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਤੇ
ਵਿਸਨ ਦੇ ਉਪਾਸਕੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮੇ ਦੇ ਉਪਾਸਕੀ
ਵੇਦ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਅਰ ਪਾਰਬਤੀ ਦੇ ਉਪਾਸਕੀ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ
ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਜੇ ਸਤਿ ਏਹ ਕਿਨੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤਿਸਦਾ ਭੇਦ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸੋ
ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਜੇ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵਾਂ ਆਹ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਖਾਂ ਨਾ ਆਹ ਤਾਂ
ਸਿਧਾਂ ਆਖਿਆ ਤੈਥੋਂ ਕੁਛ ਛਿਪਿਆ ਭੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿ
ਆ ਓਹਿ ਜੋ ਨਿਰਗੁਣ ਹੈ ਅਰ ਜਾਣਨ ਵਿਚ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਹਣ ਵਿ
ਨਹੀ ਆਂਵਦਾ ਸੋ ਹੇ ਗੁਰੂ ਹੇ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਬੁਝ ਦੇਵੇ ਕਿ ਸਭਨਾਂ ਜੀਆਂ
ਕਾ ਜੋ ਇਕ ਦਾਤਾ ਹੈ ਸੋ ਮੈਥੋਂ ਵਿਸਰਿਆ ਨਹੀ ਅਬ ਦਾਸ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ
ਮੁਝੇ ਏਹ ਬੁਝ ਦਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਨਾਮ ਨਹੀ ਵਿਸਰਦਾ ॥੫॥ ॥੬॥

ਤੀਰਥਿ ਨਾਵਾ ਜੇ ਤਿਸੁ ਭਾਵਾ ਵਿਣੁ ਭਾਣੇ ਕਿ ਨਾਇ ਕਰੀ ॥ ਜੇਤੀ ਸਿ
ਰਠਿ ਉਪਾਈ ਵੇਖਾ ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਕਿ ਮਿਲੈ ਲਈ ॥ ਮਤਿ ਵਿਚਿ
ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਮਾਣਿਕ ਜੇ ਇਕ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣੀ ॥ ਗੁਰਾ ਇ
ਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥ ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੋ ਮੈ ਵਿਸਰਿ
ਨ ਜਾਈ ॥੬॥ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਸੁਣੋ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਅਸੀਂ ਤਾਂ
ਸਭਨਾਂ ਤੀਰਥਾਂ ਦੇ ਇਸਨਾਨ ਕਰ ਆਏ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸੁਮੇਰ ਪਰ
ਬਤ ਪਰ ਆਇ ਆਸਨ ਕਰ ਲੀਆ ਸੋ ਤੂੰ ਭੀ ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਇਸਨਾਨੁ
ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜੋ ਭਾਣਾ ਮਨਿਦਾ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੇ ਸਭੇ ਤੀਰਥ ਤਿਸਦੇ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੇ ਭਾਣਾ ਨ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ
ਤੀਰਥਾਂ ਨੂੰ ਨਾਇਕੇ ਕਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਤਨੀ ਸਿਧੀ ਵਿਚ ਪਦਾਰ
ਥ ਹੋਂਵਦੇ ਹਨ ਸੋ ਆਖੇ ਆਪ ਹੈ ਕਰਮਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ
ਤੂੰ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਮਤ ਹੈ ਸੋ ਸੁਚੇ ਮੋਤੀ ਤੇ ਮਾਣਕ ਹੈਨ ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਭੀ ਵਚਨ
ਸੁਨਕੇ ਮੰਨੇ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਅਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰੇ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਬੂਝ
ਦੇਵੋ ਕਿ ਸਭਨਾਂ ਜੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਦਾਤਾ ਹੈ ਸੋ ਮੈਥੋਂ ਵਿਸਰੇ ਨਾਹੀ ॥ ੬ ॥

ਜੇ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਆਰਜਾ ਹੋਰ ਦਸੂਣੀ ਹੋਇ ॥ ਨਵਾ ਖੰਡਾ ਵਿਚਿ ਜਾਣੀਐ
ਨਾਲਿ ਚਲੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥ ਚੰਗਾ ਨਾਉ ਰਖਾਇ ਕੈ ਜਸੁ ਕੀਰਤਿ
ਜਗਿ ਲੇਇ ॥ ਜੇ ਤਿਸੁ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵਈ ਤ ਵਾਤ ਨ ਪੁਛੈ ਕੇ ॥
ਕੀਟਾ ਅੰਦਰਿ ਕੀਟੁ ਕਰਿ ਦੋਸੀ ਦੋਸੁ ਧਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਨਿਰਗੁਣਿ
ਗੁਣੁ ਕਰੇ ਗੁਣਵੰਤਿਆ ਗੁਣੁ ਦੇ ॥ ਤੇਹਾ ਕੋਇ ਨ ਸੁਝਈ ਜਿ
ਤਿਸੁ ਗੁਣੁ ਕੋਇ ਕਰੇ ॥ ੭ ॥ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆ
ਸਾਰ ਚੋਲਾ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਚਹੁੰ ਜੁਗਾਂ ਦੀ ਤੇਰੀ ਆਰਜਾ ਕਰ ਦੇਈਏ ਅਤੇ ਐ
ਸੀ ਸਿਧ ਦੇਈਏ ਜੋ ਸਭ ਕੋਈ ਤੇਰਾ ਮੁਖ ਤੇ ਭੀ ਜਸ ਕਰੇ ਅਰ ਪਿਛੋਂ ਭੀ
ਕੀਰਤੀ ਕਰੇ ਅਰ ਸਭ ਕੋਈ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਭੀ ਉਠ ਚਲੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿ
ਆ ਕਿ ਚਾਰ ਜੁਗਾਂ ਆਰਜਾ ਹੋਵੈ ਅਖਵਾਇ ਸੋ ਤੇ ਦਸ ਗੁਣੀ ਵਧੀਕ ਹੋ
ਵੈ ਤਾਂ ਜੇਕੀ ਅਰ ਜੋ ਨਵਾਂ ਖੰਡਾਂ ਦੇ ਭੁਜਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੈ ਸੋ ਇਹ ਭੀ
ਕੀਤੀ ਬਹੁਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਕਾਸ਼ ਭੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਚਾਰੀ ਜੁਗ ਭੀ ਕਿਸੇ ਲੇਖੇ
ਨਹੀ ਅਰ ਜੇ ਨਵਾਂ ਖੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾਤਾ ਅਤੇ ਸਭ ਕੋਈ ਜਾਣੇ ਅਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤ
ਵਿਚ ਨ ਜਾਤਾ ਤਿਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਜੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦਾ ਪਛਾਣ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬ
ਦ ਦਾ ਪਛਾਣੂ ਵਿਸੇਸ਼ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਨਾਲ ਸਭ ਕੋਈ ਆਦਰ ਕਰਕੇ ਚਲੇ
ਅਰ ਕਰਤੇ ਦਾ ਨਾਮ ਲੀਤੇ ਨ ਹੋਵਸ ਤਾਂ ਅਠਾਰਹੀਂ ਕੋਹੀਂ ਜੋ ਮਗਰ ਦਿਆ
ਨਾਲ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਚਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਨਾਮ ਭੀ ਚੰਗਾ ਹੋਇਆ
ਅਰ ਜਸੁ ਅਤੇ ਕੀਰਤੀ ਭੀ ਹੋਈ ਪਰ ਜੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੇ ਹੋਈ ਤਾਂ ਓਸ ਦੀ ਅਗੈ ਜਤ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸੈਨ ਜੀ ਪੁਛਣੀ ਅਰ ਓਹ ਬੀਰ
ਵਿਚ ਕੀਟ ਕੀਆ ਕਾ ਅਤੇ ਦੇਸ ਵਾਲੇ ਜੋ ਪਾਪੀ ਹੋਰ ਹੋਸਨ ਸੋ ਭੀ ਇ
ਸ ਨੂੰ ਦੇਸ ਦੇਵਨਗੇ ਅਰ ਜੋ ਦੋ ਅਉਰ ਗੇਤੇ ਹੀਆਂ ਨਾਮ ਨ ਜਪਨਗੇ
ਸੋ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਪਛੁਤਾਵਨਗੇ ਅਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ
ਨ ਕਿ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਕੈਸਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਨਿਰਗੁਣ ਪੁਰਖ ਜਪਤ
ਹਾਂ ਤੇ ਹੀਨ ਹਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਗੁਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਗੁਣਵੰਤ ਦਾ ਨਾ
ਨ ਜਪ ਤਪ ਵਾਲੇ ਹੈਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਗੁਣ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਕਿਓਂਕਿ ਐਸਾ ਹੋਰ ਕੋਈ
ਨਹੀਂ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਅ
ਥਵਾ ਜੋ ਕੋਈ ਨਾਮ ਜਪਦਾ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣੇ ਉਧਾਰ ਵਾਸਤੇ ਪਰ ਮਹਾ
ਰਾਜ ਉਪਰ ਗੁਣ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦਾ ਅਥਵਾ ਜੋ ਮਹ
ਹਾਰਾਜ ਦਾ ਨਾਮ ਪਾਪੀਆਂ ਦਾ ਉਧਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਐਸਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ

॥ਸੁਣਿਐ ਸਿਧ ਪੀਰ ਸੁਰ ਨਾਥ ॥ ਸੁਣਿਐ ਧਰਤਿ ਧਵਲ ਅਕਾ
ਸ॥ ਸੁਣਿਐ ਦੀਪ ਲੋਅ ਪਤਾਲ ॥ ਸੁਣਿਐ ਪੋਹਿ ਨ ਸਕੈ ਕਾਲੁ॥
॥ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ॥ ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੮॥

ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਜਿਨ ਨਾਮ ਦਾ ਮਹਾਤਮ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ
ਫਲ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਕਾਮਨਾ ਵਾਸਤੇ ਨਾਮ ਦਾ
ਮਹਾਤਮ ਸੁਣੀਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਕਾਮਨਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਓਂਕਿ
ਨਾਮ ਦੇ ਹੀ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰ ਸਿਧ ਹੋਏ ਹਨ ਅਰ ਪੀਰ ਅਤੇ ਸੁਰ ਹੋਏ ਹਨ
ਅਰ ਨਾਥ ਹੋਏ ਹਨ ਅਰ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰ ਧਰਤੀ ਜਲਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਗਲਦੀ
ਅਰ ਧੌਲ ਧਰਤੀ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਉਠਾਈ ਖਲੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਆਕਾਸ ਜੋ ਧ
ਰਤੀ ਦੇ ਚੁਫੇਰੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਨਜਰ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਨਦਾ
ਹੈ ਅਰ ਹੋਰ ਜਿਤਨੇ ਦੀਪ ਅਤੇ ਲੋਅ ਅਰ ਪਤਾਲ ਹੈਨ ਸੋ ਭੀ ਨਾਮ
ਦੇ ਮਹਾਤਮ ਕਰ ਇਸਥਿਰ ਹੈਨ ਅਰ ਜਿਨਾ ਮਹਾਤਮ ਸੁਣਿਆ ਹੈ
ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲ ਨਹੀਂ ਪੋਹਿੰਦਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰਵਣ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹੋ ਫਲ ਹੈਨ ਪਰ ਜੋ ਸ੍ਰਵਣ ਅਰ ਮਨਨ ਅਰ ਨਿਧਿਆ
ਸਨ ਕਰਕੇ ਭਗਤ ਕਰਨਗੇ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਹੋਵੇ

ਸੁਣਿਐ ਈਸਰੁ ਬਰਮਾ ਇੰਦੁ ॥ ਸੁਣਿਐ ਮੁਖਿ ਸਾਲਾਹਣ ਮੰਦੁ ॥
ਸੁਣਿਐ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਤਨਿ ਭੇਦ ॥ ਸੁਣਿਐ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਵੇਦ ॥
ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥ ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੯॥

ਜਿਨ ਈਸਰ ਦੀ ਭੁਵਨੀ ਕਰ ਨਾਮ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਸੋ ਈਸਰ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ
ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਦੀ ਭੁਵਨੀ ਕਰ ਨਾਮ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮੇ ਹੋਏ ਹਨ
ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਇੰਦ੍ਰ ਭੁਵਨੀ ਕਰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਸੋ ਇੰਦ੍ਰ ਹੋਏ ਹਨ ਅਰ ਜਿ
ਨਾ ਮਨ ਲਾਇਕੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਸੋ ਮੰਦੇ ਅਜਾਮਲ ਆਦਕ ਸਭਸ ਦੇ ਸ
ਲਾਹਣ ਵਿਚ ਆਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਣਿਆ
ਹੈ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋਗ ਦੀ ਜੁਗਤਿ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਤਨ ਵਿਚ ਜਿ
ਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਭੇਦ ਆਇਆ ਹੈ ਅਰ ਸੁਣਨ ਕਰਕੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਅਰ
ਵੇਦ ਕਾ ਤਤ ਪਰਜ ਮਲੂਮ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਅਰ ਸਿਮ੍ਰਿ
ਤਿ ਅਰ ਵੇਦ ਹਨ ਅਰ ਜਿਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਸੋ ਓਹ ਭੀ ਸੁਣਕੇ ਹੀ ਓਨਕੀ
ਤੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇੜ੍ਹੇ ਉਸ ਨਾਮ ਦੇ ਭਗਤ ਹੈਂ
ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਦਾ ਹੀ ਵਿਗਾਸ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਕੈਸਾ ਨਾਮ ਹੈ
ਕਿ ਜਿਸਦੇ ਸੁਣਨੇ ਕਰ ਦੁਖਾਂ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਹੋਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਸੁਣਿਐ ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਗਿਆਨੁ ॥ ਸੁਣਿਐ ਅਠਸਠਿ ਕਾ ਇਸ
ਨਾਨੁ ॥ ਸੁਣਿਐ ਪੜਿ ਪੜਿ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨੁ ॥ ਸੁਣਿਐ ਲਾਗੈ ਸਹ
ਜਿ ਧਿਆਨੁ ॥ ਨਾਨਕ ਭਗਤਾਂ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥ ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ
ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੧੦॥ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਨਾਮ ਦਾ ਮਹਾਤਮ ਸੁਣਿ
ਆ ਹੈ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਬਹੁਤੇ ਸੁਣਕੇ ਅਠ ਸਠ ਤੀ
ਰਥਾਂ ਦੇ ਇਸਨਾਨ ਦਾ ਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਕੋਈ ਸੁਣਕੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਸੋ
ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਮਾਨ ਪਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਸੁਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਜੇ ਹੀ ਪਰਮੇਸਰ ਵਲ ਧਿਆਨ ਲਗਦਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕ
ਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਹੀ ਵਿਗਾਸ ਹੈ ਅਰ ਭਗਵਤਿ ਕਾ ਜੋ ਨਾਮ
ਹੈ ਜੋ ਜਿਸ ਦੇ ਸੁਣਨ ਕਰਕੇ ਦੁਖਾਂ ਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਫੇਰ
ਸਿਖਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਜੋ ਨਾਮ ਸੁਣਿਆਂ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਅਤੇ ਗੁਣ ਨ ਕੋਈ
ਭੀ ਕੀਤਾ? ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਨਾਮ ਸੋਈ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਗੁਣ
ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਅਗੇ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਹੁਣ ਗੁਣੀ ਮਿਲਦੇ ਹੈ,

॥ ਸੁਣਿਐ ਸਰਾ ਗੁਣਾ ਕੇ ਗਾਹੁ ॥ ਸੁਣਿਐ ਸੇਖ ਪੀਰ ਪਾਤਿਸਾਹੁ
॥ ਸੁਣਿਐ ਅੰਧੇ ਪਾਵਹਿ ਰਾਹੁ ॥ ਸੁਣਿਐ ਹਾਥ ਹੋਵੈ ਅਸਗਾਹੁ
॥ ਨਾਨਕ ਭਗਤਾਂ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥ ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੧੧॥

ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਮਹਾਤਮ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਸੋ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਸ
ਮੁੰਦ੍ਰ ਤਿਨਾਂ ਗਾਹੇ ਹਨ ਅਰ ਨਾਮ ਦੇ ਸੁਣਕਰ ਸੇਖ ਹੋਏ ਹਨ ਅਰ ਪੀ
ਰ ਹੋਏ ਹਨ ਅਰ ਪਾਤਿਸਾਹ ਹੋਏ ਹੈਨ ਅਰ ਸੁਣਕੇ ਹੀ ਜੋ ਅੰਧੇ ਹਨ
ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਰਾਹੁ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਸੁਣਕਰਕੇ
ਹੀ ਜੋ ਵੈਤਰਨੀ ਨਦੀ ਹੈ ਸੋ ਗੋਪਦ ਦੀ ਨਿਆਈ ਹਾਥ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰ
ਅਰ ਅਗਿਆਨ ਦਾ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਭੀ ਗੋਪਦ ਦੀ ਨਿਆਈ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ
ਨਾਮ ਦੇ ਸੁਣਨ ਕਰਕੇ ਦੁਖਾਂ ਅਰ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਸਿ
ਖਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਸੁਣਦੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੈਨ ਪਰ ਮੁਰਾਤਬਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰਲੇ
ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸੁਣਨਾ ਭੀ ਬਹੁਤ ਪਰਕਾਰ
ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕਤ੍ਰ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਪਰ ਮਨ ਬਾਹਰ ਭਟਕਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਹਿ ਸ੍ਰਵਣ ਐਸਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਭੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਨਿ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਦੇ
ਸੁਣਨੇ ਕਰਕੇ ਸੁਣਕ ਪੁੰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ॥ ਅਤੇ ਇਕ
ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਆਪ ਦੀਆਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਅਰ ਧਿਆਨ ਲਾਇਕੇ ਸੁ
ਣਦੇ ਹਨ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨਾਸਵਾਨ ਦੀ ਅਗਨਿ ਦੀ ਨਿਆਈ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੈਸੇ ਜੋ ਹਲਵਾਈ ਕੜਾਹੀ ਲਾਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੁਝਾਇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਤੈਸੇ ਹੀ ਜੇ
ਸੁਣਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਫੇਰ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਪਾਈਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭੁਲ ਜਾਂ
ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਸ੍ਰਵਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਥਵਾ ਸੁਣਕੇ ਫੇਰ ਵੀ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸੋ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਅਗਨੀ ਦੀ ਨਿਆਈ ਫੇਰ ਭੁਲਦਾ ਨਹੀਂ
ਜੈਸੇ ਬਿਜਲੀ ਅਨੇਕ ਜਲਾਂ ਦਿਆਂ ਬਦਲਾਂ ਵਿਚ ਬੁਝਦੀ ਨਹੀਂ ਤੈਸੇ ਜੇਹੜੇ
ਧਿਆਨ ਲਾਇਕੇ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਸੋ ਅਨੇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਭੀ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਭੁ
ਲਦਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਜੇ ਮਨਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਧਿਆਸਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਠ ਕੇ ਸੁ
ਣਿਆ ਅਰ ਫਿਰ ਸੁਣਕੇ ਮੰਨਿਆਂ ਅਰ ਮੰਨ ਕੇ ਕਮਾਈਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਓ
ਬੜਵਾਨਲ ਜੋ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦੀ ਅਗਨੀ ਹੈ ਤਿਸ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ
ਬੜਵਾਨਲ ਅਗਨ ਜਲ ਨੂੰ ਸੜੂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਬੁਝਦੀ ਤੈਸੇ ਦੁ
ਨਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਇਆਂ ਹੋਇਆਂ ਭੀ ਜੋ ਓਹ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸੋ
ਭੁਲਦਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇ ਨਿਧਿਆਸਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੇ ਸਖਿਆਤਕਾ
ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰਲੇ ਦੀ ਅਗਨੀ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜੈਸੇ ਪਰਲੇ
ਦੀ ਅਗਨਿ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਾਂ ਨੂੰ ਅਰ ਸਭ ਪਰਬਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੀ ਰੂਪ ਕ
ਰ ਲੇਂਦੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਬ ਵਿਚ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਰੂਪ ਹੀ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ॥

ਮੰਨੇ ਕੀ ਗਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਪਿਛੈ ਪਛੁਤਾਇ ॥ ਕਾਗ
ਦਿ ਕਲਮ ਨ ਲਿਖਣਹਾਰੁ ॥ ਮੰਨੇ ਕਾ ਬਹਿ ਕਰਨਿ ਵੀਚਾਰੁ ॥ ਐਸਾ
ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥ ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥ ੧੨ ॥੧੦

ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਿਨਾਂ ਸੁਣ ਕਰ ਮੰਨਿਆਂ ਹੈ ਉਨਾਂ ਦੀ ਗਤ ਅਸਾ
ਨੂੰ ਕਹੋ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਤਿ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ
ਕੈਸੇ ਜੋ ਓਹ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਉਨਾਂ ਦੀ ਗ
ਤਿ ਕਹੇ ਤਾਂ ਪਿਛੋਂ ਪਛਤਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕੈਸੇ ਕਿ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਅਰ ਨਾ ਇਤ
ਨੇ ਕਾਗਦ ਹਨ ਅਰ ਨਾ ਇਤਨੀਆਂ ਲਿਖਣਾਂ ਹੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣਵਾ
ਲਾ ਭੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀਆਂ ਵਡਿਆਈਆਂ ਲਿਖੇ ਪਰ ਜੇ ਸਤ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੀਪਾਂ ਦੇ ਕਾਗਦ ਭੀ ਕੀਜੇ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਬਨਾਸਪਤੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਣ ਕੀਜੇ ਅਤੇ ਮਸਵਾਣੀ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦੀ ਅਤੇ ਪਰਬਤ ਕੂਟਕੇ ਮਸ ਕਰੀਏ ਅਰ ਸੁਰਸ੍ਵਤੀ ਵਕਤਾ ਹੋਵੈ ਅਤੇ ਗਣੇਸ਼ ਲਿਖਣਵਾਲਾ ਹੋਵੈ ਅਰ ਕਈ ਜੁਗ ਬੈਠਕੇ ਲਿਖੇ ਤਉਭੀ ਮੰਨਨਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਤਿ ਲਿਖੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੋ ਐਸਾ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਮਾਹਾਤਮ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਸੋ ਹੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਨਾਂ ਦੇ ਕਉਣ ਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਵਰਨਨ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਸੁ ਮੰਨੇ ਦੇ ਗੁਣ ਉਸ ਦੇ ਕਹੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਪਰ ਮੰਨੇ ਦੇ ਗੁਣ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਵਦੇ ਹਾਂ ॥੧੩॥

॥ਮੰਨੈ ਸੁਰਤਿ ਹੋਵੈ ਮਨਿ ਬੁਧਿ ॥ਮੰਨੈ ਸਗਲ ਭਵਣ ਕੀ ਸੁਧਿ ॥
ਮੰਨੈ ਮੁਹਿ ਚੋਟਾ ਨਾ ਖਾਇ ॥ਮੰਨੈ ਜਮ ਕੈ ਸਾਥਿ ਨ ਜਾਇ ॥ਐ
ਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੩॥

ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਕੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਤਿਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰਤਿ ਉਜਲ ਹੋਦੀ ਹੈ ਅਰ ਬੁਧਿਆਈ ਵਿਸਤਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨ ਉਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਲ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਸੁਣਨੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੁਧਿ ਉਨਾਂ ਦੀ ਮਨੀਖਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ॥ ਮਨੀਖਿਆ ਕਹੀਏ ਕਿ ਜਾਗਿਆਸਾ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਨਾਮ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਸਭਨਾਂ ਭਵਨਾਂ ਦੀ ਸੁਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਵਿਚ ਜੋ ਵਰਤਤੀ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਜਾਣਦੇ ਹੈਨ ਅਥਵਾ ਸੁਪਨੇ ਦਾ ਭਵਨ ਕਰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਵਚਨ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਸੋ ਭੁਲ ਕੇ ਭੀ ਚੋਟਾਂ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਕਯੋਂ ਜੋ ਚੋਟਾਂ ਸੋ ਖਾਂਵਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਚਨਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲਾਇਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਸੋ ਜਮ ਕੇ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਅਰ ਐਸਾ ਕਰਤਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਮਾਇਆ ਦੀ ਉਪਾਧ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਸੋ ਆਪਣੇ ਹੀ ਮਨ ਵਿਚ ਜਾਣਦੇ ਹੈਂ॥

॥ਮੰਨੈ ਮਾਰਗਿ ਠਾਕ ਨ ਪਾਇ ॥ਮੰਨੈ ਪਤਿ ਸਿਉ ਪਰਗਟੁ ਜਾਇ ॥
॥ਮੰਨੈ ਮਗੁ ਨ ਚਲੈ ਪੰਥੁ ॥ਮੰਨੈ ਧਰਮ ਸੇਤੀ ਸਨਬੰਧੁ ॥ਐਸਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥ ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੪॥

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਉ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਸੋ ਧਰਮ ਦੇ ਮਾਰਗ ਵਿਚ ਠਾਕ ਨਹੀਂ ਪਾਂਵਦੇ ਕਯੋਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਧਰਮ ਕਾਰਿਆਂ ਵਰਜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਉਮਾਹ ਕੇ ਸਵਾਇਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਦਿਲ ਵਿਚ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰੀਰ ਤਾਂ ਛਿਨ ਭੰਗਰ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਭਜਨ ਸਿਮਰਨ ਅਰ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਕਰਾਂਗੇ ਸੋਈ ਅਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨਿਭਣਾ ਹੈ ਅਰ ਧਰਮ ਦੇ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਠਾਕਣ ਵਾਲੇ ਸਗੋਂ ਆਪਣਾ ਵੈਰੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਸੋ ਜਮ ਦੇ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਕਯੋਂ ਕਿ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਨਿਰਾਲੇ ਹੈਨ ਜੋ ਜਾਗਿਆਸੀ ਭਗਤ ਹੈਨ ਸੋ ਚਤੁਰ ਭੁਜ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਬੈਕੁੰਠ ਨੂੰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਜੋ ਗਿਆਨੀ ਭਗਤ ਹਨ ਸੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਿਚ ਸਮਾਇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਓਹ ਜਨਮ ਮਰਨ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਆਰਤੀ ਆਨੀ ਭੀ ਸਬਦ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਸੋ ਭੀ ਪੁਸਪ ਬਿਬਾਨਾਂ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਸੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਪੰਥ ਹੈ ਅਰ ਜਮ ਦੇ ਮਗ ਥੀਂ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਪੈਂਡਾ ਨਿਰਾਲਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਇਥੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੈਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਰਾਇ ਭੀ ਮਿਤ੍ਰ ਅਰ ਸਨਬੰਧੀ ਹੋਇ ਵਰਤਤਾ ਹੈ ਐਸਾ ਨਾਮ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਕੋਈ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਮਹਾਤਮ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ॥੧੪॥

॥ਮੰਨੈ ਪਾਵਹਿ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ ॥ ਮੰਨੈ ਪਰਵਾਰੈ ਸਾਧਾਰੁ ॥ ਮੰਨੈ
ਤਰੈ ਤਾਰੇ ਗੁਰੁ ਸਿਖ ॥ ਮੰਨੈ ਨਾਨਕ ਭਵਹਿ ਨ ਭਿਖ ॥ ਐਸਾ
ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥ ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੫॥

ਜੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਮੁਕਤ ਦਾ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕਰ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ॥ ਅਰ ਜੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਸੋ ਆਪ ਭੀ ਤਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਭੀਤਾਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀਆਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਭ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਛਡਕੇ ਅਤੀਤ ਹੋਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋ
ਲਿਆ ਕਿ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਦਾ ਕੁਟੰਬ ਪਰਵਾਰ ਹੈ ਅਰ ਅਤੀਤ ਦਾ ਚੇਲੇ ਪਰ
ਵਾਰ ਹਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਕੁਟੰਬ ਦਾ ਉਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ
ਦਾ ਉਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਬੈਠਨ ਵਾਲੇ ਜੋ ਜਗਿਆਸੀ ਹਨ
ਤਿਨਾਂ ਜਗਿਆਸੀਆਂ ਦਾ ਉਧਾਰ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿ
ਖਿਆ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਸੋ ਆਪ ਭੀ ਤਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਤਾਰਦੇ
ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੰਨਣਵਾਲੇ ਜਨਮਾਂ ਅਰ ਜੂਨਾਂ
ਦੇ ਭੇਖਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਸੋ ਐਸਾ ਨਾਮ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਜੋ
ਕੋਈ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਸੋ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਮਰਤਬੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ
ਹਨ ॥੧੫॥ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਮੰਨਣਵਾਲੇ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੀ
ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਕੀ ਫਲ ਪਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਏਸ ਜਗਤ ਨੂੰ ਜੋ ਮਹਾਰਾ
ਜਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਸਰੀਰ ਜੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਚੇ ਹਨ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪ੍ਰਸਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ॥

॥ਪੰਚ ਪਰਵਾਣ ਪੰਚ ਪਰਧਾਨ॥ ਪੰਚੇ ਪਾਵਹਿ ਦਰਗਹਿ ਮਾਨ
॥ ਪੰਚੇ ਸੋਹਹਿ ਦਰਿ ਰਾਜਾਨ॥ ਪੰਚਾਂ ਕਾ ਗੁਰੁ ਏਕ ਧਿਆਨ॥ ਜੇ
ਕੋ ਕਹੈ ਕਰੈ ਵੀਚਾਰ॥ ਕਰਤੇ ਕੈ ਕਰਣੈ ਨਾਹੀ ਸੁਮਾਰ॥ ਧੌਲ ਧਰ
ਮ ਦਇਆ ਕਾ ਪੂਤ॥ ਸੰਤੋਖ ਥਾਪਿ ਰਖਿਆ ਜਿਨਿ ਸੂਤਿ॥ ਜੇ
ਕੋ ਬੁਝੈ ਹੋਵੈ ਸਚਿਆਰ॥ ਧਵਲੈ ਉਪਰਿ ਕੇਤਾ ਭਾਰ॥ ਧਰਤੀ ਹੋ
ਰ ਪਰੈ ਹੋਰ ਹੋਰ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਭਾਰ ਤਲੈ ਕਵਣ ਜੋਰ॥ ਜੀਅ ਜਾ
ਤਿ ਰੰਗਾਂ ਕੇ ਨਾਵ॥ ਸਭਨਾਂ ਲਿਖਿਆ ਵੁੜੀ ਕਲਾਮ॥ ਏਹੁ ਲੇ
ਖਾ ਲਿਖਿ ਜਾਣੈ ਕੋਇ॥ ਲੇਖਾ ਲਿਖਿਆ ਕੇਤਾ ਹੋਇ॥ ਕੇਤਾ ਤਾ
ਣ ਸੁਆਲਿਹੁ ਰੂਪ॥ ਕੇਤੀ ਦਾਤਿ ਜਾਣੈ ਕੌਣ ਕੂਤ॥ ਕੀਤਾ ਪ
ਸਾਉ ਏਕੋ ਕਵਾਉ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਹੋਏ ਲਖ ਦਰੀਆਉ॥ ਕੁਦਰਤ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਾ ॥ ੦ ॥ ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾਂ ਏਕ ਵਾਰ ॥ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ
ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥ ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੬॥ ਤਿਸਦਾ
ਵੀਚਾਰ ॥ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ੍ਰਵਨ ਮਨਨ ਨਿਧਿਆਸਣ ਕੀਤ
ਹੈ ਸੋਈ ਪੰਚ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਵਾਨ ਭੀ ਓਹੋ ਹੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਥਮੇ ਸ੍ਰ
ਵਣ ਕਰਕੈ ਪਾਪਾਂ ਅਰ ਪੁੰਨਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਫਿਰ ਪਾਪ ਮਿਟ
ਦੇਹਨ ਅਤੇ ਪੁੰਨ ਵਧਦੇ ਹਨ ਅਰ ਬਹੁੜੋ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਜੇ ਬਾਰੰਬਾਰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਜੀਵ ਈਸਰ ਦੀ
ਏਕਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਤੇ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰਵਣ ਅਰ ਮਨਨ ਅਰ ਨਿਧਿਆਸ
ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋਈ ਪਰਵਾਨ ਹਨ ਅਰ ਸੋਈ ਪਰਧਾਨ ਹਨ ਅਰ ਸੋਈ
ਈਸਰ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਮਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸੋਈ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ
ਦੁਆਰੇ ਉਪਰ ਸੋਭਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਇਨਾਂ ਪੰਚਾਂ ਦਾ ਜੋ ਗੁਰੂ ਹੈ ਸੋ ਵਾਹ
ਗੁਰੂ ਦਾ ਇਕ ਧਿਆਨ ਹੈ ਬਹੁੜ ਦੂਸਰਾ ਇਹ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਵਾਹਗੁ
ਰੂ ਨੇ ਜੋ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਸਾਜੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਥਮੇ ਮਹਿਤਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਮਹਿਤਤ
ਥੀਂ ਅਹੰਕਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੋ ਅਹੰਕਾਰ ਤ੍ਰਿਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਾਮ
ਸੀ ਅਹੰਕਾਰ ਥੋਂ ਪੰਜ ਤਤ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਰਚਿਆ ਹੈ
ਅਰ ਰਾਜਸੀ ਅਹੰਕਾਰ ਥੀਂ ਪੰਜ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੈਨ
ਤਿਸਦੇ ਸਬਦ ਸਪਰਸ ਰੂਪ ਰਸ ਗੰਧ ਏਹ ਪੰਜ ਵਿਖੇ ਪਰਧਾਨ
ਹੋਏ ਹਨ ॥ ਅਤੇ ਪੰਜ ਦੈਵੀ ਸੰਪਦਾ ਦੇ ਗੁਣ ਜੋ ਹੈਨ ਕਿ ਸੰਤੋਖ ਦਯਾ
ਧਰਮ ਸੁਚ ਸੋ ਇਹ ਸਤੋਗੁਣੀ ਅਹੰਕਾਰ ਤੇ ਹੋਏ ਹੈਨ ॥ ਸੋ ਇਹ
ਦਰਗਾਹ ਈਸਰ ਦੀ ਵਿਚ ਮਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਚ ਜੋ ਸਬਦ
ਹੈਨ ਤਤ ॥ ੧ ॥ ਅਰ ਵਿਤ ੨ ਅਰ ਧਨ ੩ ਅਰ ਸੁਖਰ ੪ ਅਤੇ
ਨਾਦ ੫ ॥ ਸੋ ਤਤ ਕਹੀਏ ਤੰਬੂਰੇ ਆਦਿਕੋਂ ਦਾ ਜੋ ਤਾਰਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਵਿਤ ਕਹੀਏ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਆਦਿਕ ਜੋ ਚਰਮ ਦੇ ਮੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਅਰ ਧਨ ਕਹੀਏ ਤਾਲ ਆਦਿਕ ਜੋ ਧਾਤਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸੁਖਰ ਕੀ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਏ ਸੰਖ ਆਦਿਕ ਜੋ ਫੂਕਾਂ ਨਾਲ ਵਜਾਈਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਦ ਕਹੀਦੇ ਘਟ ਆਦਿਕ ਜੋ ਮਿਟੀ ਦੇ ਪਕਾਈਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਇਹ ਪੰਚ ਸਬਦ ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ ਭੀ ਵਜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਭੀ ਵਜਦੇ ਹਨ ਜੋ ਠਾਕੁਰ ਕਾ ਦੁਆਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਜੋ ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ ਵਜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਭ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਸੁਣੀਦੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਪੀਆ ਨਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਕੋਈ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀਆਂ ਲੀਲਾਂ ਵੀਚਾਰੇ ਤਾਂ ਕਰਤੇ ਦੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਕਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਜੋ ਸੁਰਪ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਧਰਤੀ ਹੈ ਅਰ ਕਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਜੋ ਧੌਲ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਹੈ ਅਰ ਕਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ ਦੀ ਦਾੜ੍ਹ ਤੇ ਧਰਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋ ਜੋ ਧਰਤੀ ਕਿਸ ਦੇ ਭਾਰ ਤੇ ਖਲੋਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਧਰਮ ਜੋ ਧੌਲ ਹੈ ਅਰ ਦਇਆ ਦਾ ਪੂਤ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਕੁਝ ਈਸਰ ਨੇ ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਉਪਰ ਸੂਤ ਥਾਪਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜਲ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਦਸ ਗੁਣਾ ਵਧੀਕ ਹੈ ਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਗਾਲ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਸੰਤੋਖ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਾਰਿਆ ਰਹਿਓ ਹੀ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਕੋਈ ਕਹੈ ਕਿ ਧੌਲ ਉਪਰ ਧਰਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਧੌਲ ਕਿਤਨਾ ਕੁ ਭਾਰ ਚੁਕ ਸਕਿਓ ਕਿ ਧਰਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਹਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਤਲੇ ਕੌਣ ਹੈ ਅਤੇ ਧੌਲ ਤਲੇ ਕੌਨ ਭਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਹੀ ਜ਼ੋਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਖਲੋਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਜੀਅ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਰੰਗ ਅਤੇ ਨਾਉਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਰਹਿਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਸੋ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਅਰ ਓਹਿ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਦੇ ਭੋਗਨ ਨੂੰ ਸਾਮਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਲੇਖੇ ਨੂੰ ਕੌਨ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਪੁਤਲੀਆਂ ਸੂਤ੍ਰ ਧਾਰ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਿਆਨਦੀਆਂ ਤੈਸੇ ਜੀਅ ਈਸਰ ਦੇ ਲੇਖੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਈਸਰ ਸਰਬ ਦੇ ਤਾਣ ਦੇਣ ਹਾਰਾ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਕਰਨ ਹਾਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਤਾਣ ਅਤੇ ਰੂਪ ਸੁੰਦ ਨੂੰ ਕੌਣ ਲਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਤਨੀ ਦਾਤਿ ਈਸਰ ਨੇ ਜੀਆਂ ਤੇ ਕੀਤੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੈ ਸੋ ਕਿ ਸਦਾ ਬਲ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕੈ ਅਰ ਈਸਰ ਨੇ ਜਿਤਨਾ ਪ
ਸਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਇਕ ਓਅੰਕਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਤੇ ਲਖ ਨਦੀਆਂ
ਹੋਈਆਂ ਹੈਨ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਤੁਸਾਂ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨਦੀ
ਆਂ ਦੀ ਵਰਨਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਾਇਆ
ਅਸੰਖ ਨਦੀਆਂ ਵਤ ਹੋ ਚਲੀ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸ ਮੈਂ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਭੂਮੀ ਬ੍ਰਿਛ
ਬੂਟੇ ਅਤੇ ਜੀਅ ਜੰਤ ਰੂਪੀ ਤਰੰਗ ਭੂਤ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਅ
ਰ ਕਈ ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ ਵਿਖੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਇਹ ਭੀ ਚਲੇ ਜਾਵੈਂ
ਗੇ ਅਤੇ ਕਈ ਭਵਿਖਤ ਕਾਲ ਮੈਂ ਆਵਹਿਗੇ ਸੋ ਓਹ ਭੀ ਚਲੇ ਜਾਵਹਿ
ਅਰ ਜੋ ਜਲ ਵਿਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕੀਚੇ ਤਾਂ ਜਲ ਭੀ ਚਲਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸੁਆ
ਸ ਭੀ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਕਿਆ ਸਕਤ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਵੀ
ਚਾਰ ਕਰਾਂ ਅਥਵਾ ਜੋ ਕੁਦਰਤਿ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਾਇਆ ਹੈ ਤਿਸ ਦਾ
ਕਿਆ ਵੀਚਾਰ ਕਰ ਸਕਤਾ ਹੈ ਕਿਓਂ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਭੀ ਮਹਾਰਾਜ ਤੋਂ ਵਾਰ
ਨੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਂਵਦੀ ਹੈ ਸਾਈ ਕਾਰ ਭਲੀ ਹੈ
ਅਰ ਓਹ ਸਦਾ ਇਸਥਿਰ ਹੈ ਅਰ ਰੂਪ ਰੇਖ ਤੇ ਨਿਆਰਾ ਹੈ ਅਰ
ਉਸ ਦੇ ਭਾਣੇ ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਹੀ ਕਲਿਆਣ ਹੈ ॥੧੬॥ ॥ਅਸੰਖ

ਜਪੁ ਅਸੰਖ ਭਾਉ॥ ਅਸੰਖ ਪੂਜਾ ਅਸੰਖ ਤਪ ਤਾਉ॥ ਅਸੰਖ
ਗਰੰਥ ਮੁਖਿ ਵੇਦ ਪਾਠ॥ ਅਸੰਖ ਜੋਗ ਮਨਿ ਰਹਹਿ ਉਦਾਸ॥ ਅ
ਸੰਖ ਭਗਤ ਗੁਣ ਗਿਆਨ ਵੀਚਾਰ॥ ਅਸੰਖ ਸਤੀ ਅਸੰਖ
ਦਾਤਾਰ॥ ਅਸੰਖ ਸੂਰ ਮੁਹ ਭਖ ਸਾਰ॥ ਅਸੰਖ ਮੋਨਿ ਲਿਵ
ਲਾਇ ਤਾਰ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ॥ ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾ
ਵਾ ਏਕ ਵਾਰ॥ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ॥ ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮ
ਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ॥੧੭॥ ॥ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾ
ਕਿਸ ਜਪ ਕਰਕੇ ਅਰ ਕੇਤੇ ਭਾਉ ਕਰ ਜਪੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਅ
ਸੰਖ ਉਸ ਦੇ ਜਪ ਹੈਨ ਅਰ ਅਸੰਖ ਭਾਉ ਹੈਨ ਅਰ ਅਸੰਖ ਪੂਜਾ ਹੈਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਅਸੰਖ ਤਪ੍ਰਤਾਉ ਹੈਨ ਅਰ ਕਈ ਮੋਨ ਧਾਰਕੇ ਜਪਦੇ ਹੈਨ ਅ
ਰ ਕਈ ਬੈਖਰੀ ਬਾਣੀ ਦੁਆਰੇ ਜਪਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਸਾਧ ਸੰਗਤ੍
ਨਾਲ ਭਾਉ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਪ੍ਰਤਮਾਂ ਨਾਲ ਭਾਉ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਅ
ਰ ਕਈ ਈਸਰ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਭਾਉ ਕਰਕੈ ਅਰ ਕਈ ਰਿਖੀਸ
ਰਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਠਾਕਰਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਕ
ਈ ਤਾਮਸੀ ਤਪੁ ਤਪਦੇ ਹੈਨ ਜੋ ਜਲਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਨਾ ਅਰ ਅਗਨਿ ਤ
ਪਾਵਣੀ ਅਤੇ ਕਈ ਰਾਜਸੀ ਤਪੁ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ
ਅਰ ਕਈ ਸਾਤਕੀ ਤਪੁ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਾਸਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕ
ਈ ਗ੍ਰੰਥ ਮੁਖ ਕਰਕੇ ਵੇਦ ਪਾਠ ਕਰਤੇ ਹਨ ਕਿਆ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਕਾ ਪਾਠ
ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਜਗਤ ਵਿਚੋਂ ਰੋਹਿਕੇ ਜੋਗ ਦੀ ਤਾੜੀ ਲਾਇ ਬੈ
ਠਤੇ ਹਨ ਤਾਂਤੇ ਅਸੰਖ ਭਗਤ ਹੈਨ ਜੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਨ
ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਅਸੰਖ ਸਤੀ ਹਨ ਜੋ ਸਤ ਬੋਲਦੇ ਹਨ
ਅਰ ਅਸੰਖ ਦਾਤੇ ਹਨ ਜੋ ਦਾਨ ਕਰਤੇ ਹੈਨ ਅਰ ਅਸੰਖ ਸੂਰਮੇ ਹੈਨ
ਜੋ ਧਰਮ ਦਾ ਜੁਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਤਲਵਾਰਾਂ ਤੇ ਤੀਰ ਅਰ ਗੋਲੀਆਂ
ਦੇ ਜੋਰ ਝਲਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਅਸੰਖ ਮੁਨੀਸਰ ਹੈਨ ਜੋ ਮੋਨ ਹੋਇਕਰ
ਲਿਵ ਦੀ ਤਾਰ ਲਾਇਦੇ ਹੈਨ ਤਾਂਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਾਇਆ ਦਾ
ਕੀ ਵੀਚਾਰ ਕਰ ਸਕਨਾਂ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਭੀ ਉਸ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਵਾਰਿ
ਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਉਸ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾ ਭਾਣਾ ਹੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ਹੈ ਸੋ ਹੇ
ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਗੁਰੂ ਤੂੰ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤ ਹੈਂ ਅਤੇ ਰੂਪ ਰੰਗ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੈਂ ॥੧੭॥

॥ਅਸੰਖ ਮੂਰਖ ਅੰਧ ਘੋਰ॥ ਅਸੰਖ ਚੋਰ ਹਰਾਮਖੋਰ॥ ਅ
ਸੰਖ ਅਮਰ ਕਰਿ ਜਾਂਹਿ ਜੋਰ॥ ਅਸੰਖ ਗਲਵਢ ਹਤਿਆ
ਕਮਾਹਿ॥ ਅਸੰਖ ਪਾਪੀ ਪਾਪੁ ਕਰਿ ਜਾਹਿ॥ ਅਸੰਖ ਕੂੜਿ
ਆਰ ਕੂੜੇ ਫਿਰਾਹਿ॥ ਅਸੰਖ ਮਲੇਛ ਮਲੁ ਭਖਿ ਖਾਹਿ॥ ਅ
ਸੰਖ ਨਿੰਦਕ ਸਿਰਿ ਕਰਹਿ ਭਾਰੁ॥ ਨਾਨਕੁ ਨੀਚੁ ਕਹੈ ਵੀਚਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾਂ ਏਕ ਵਾਰ ॥ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥ ਤੂ
ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੮॥

॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਅਸੰਖ ਹੀ ਮੂਰਖ ਹੈਨ ਅਰ ਅਸੰਖ ਘੋਰ ਅੰਧੇ ਹਨ ਜੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਭੀ ਨਹੀ ਸੋ ਘੋਰ ਅੰਧੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਆਪ ਭੀ ਨਾ ਜਾਣਨ ਅਤੇ ਉਪਦੇਸ ਨੂੰ ਭੀ ਨਾ ਮੰਨਣ ਅਰ ਅਸੰਖ ਚੋਰ ਹਨ ਜੋ ਹਰਾਮ ਹੀ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਅਸੰਖ ਰਾਜੇ ਹਨ ਜੋ ਪਰਜਾ ਤੇ ਜੋਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਅਸੰਖ ਠਗ ਆਦਿਕ ਅਤੇ ਬਧਿਕ ਆਦਿਕ ਹੈ ਜੋ ਜੀਆਂ ਦੇ ਗਲ ਵਢਦੇ ਹੈਨ ਤੇ ਹਤਿਆ ਕਮਾਂਵਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਅਸੰਖ ਪਾਪੀ ਹੈਨ ਜੋ ਪਾਪ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਅਸੰਖ ਕੂੜਿਆਰ ਹੈਨ ਜੋ ਜਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੂੜ ਬੋਲਦਿਆਂ ਹੀ ਆਰਬਲਾਂ ਬੀਤ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਰ ਅਸੰਖ ਮਲੇਛ ਹਨ ਜੋ ਨਿੰਦਿਆ ਅਰ ਕਪਟ ਕਰਕੇ ਮਲ ਦਾ ਅਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਅਸੰਖ ਨਿੰਦਕ ਹਨ ਜੋ ਪਰਾਈ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਭਾਰ ਉਠਾਂਵਦੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈ ਸਭਨਾਂ ਤੇ ਨੀਚ ਹਾਂ ਪਰ ਮੈਂ ਨੀਚ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਵੀਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਰ ਮੈਂ ਉਸ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੀ ਮਾਇਆ ਤੋ ਇਕ ਵਾਰੀ ਭੀ ਨਹੀ ਵਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜੋ ਉਹ ਜੇਹੇ ਨੀਚਾਂ ਦੀ ਭੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਕਰਤਾਰ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਭਾਂਵਦੀ ਹੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ਹੈ ਅਰ ਤੂ ਸਦਾ ਇਸਥਿਰ ਹੈਂ ਅਤੇ ਅਕਾਰ ਬੀ ਰਹਿਤ ਹੈ ॥੧੮॥

ਤਾਂ ਸਿੱਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਕੇਹੜਾ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਦਾ ਥਾਉਂ ਕੇਹੜਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸ ਥਾਉਂ ਉਪਰ ਬੈਠ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪੀਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ॥

॥ ਅਸੰਖ ਨਾਵ ਅਸੰਖ ਥਾਵ ॥ ਅਗੰਮ ਅ
ਗੰਮ ਅਸੰਖ ਲੋਅ ॥ ਅਸੰਖ ਕਹਹਿ ਸਿਰਿ ਭਾਰੁ ਹੋਇ ॥ ਅਖ
ਰੀ ਨਾਮੁ ਅਖਰੀ ਸਾਲਾਹ ॥ ਅਖਰੀ ਗਿਆਨੁ ਗੀਤ ਗੁਣ ਗਾਹ ॥
ਅਖਰੀ ਲਿਖਣੁ ਬੋਲਣੁ ਬਾਣਿ ॥ ਅਖਰਾ ਸਿਰਿ ਸੰਜੋਗੁ ਵਖਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਣਾ ਜਿਨਿ ਏਹਿ ਲਿਖੇ ਤਿਸੁ ਸਿਰਿ ਨਾਹਿ ॥ ਜਿਵ ਫੁਰਮਾਏ ਤਿਵ ਤਿ
ਵ ਪਾਹਿ ॥ ਜੇਤਾ ਕੀਤਾ ਤੇਤਾ ਨਾਉ ॥ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਨਾਹੀ ਕੋ ਥਾਉ ॥
ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥ ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥
ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥ ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥

ਅਸੰਖ ਉਸਦੇ ਨਾਉ ਹਨ ਜੈਸੇ ਨਦੀ ਦੇ ਉਪਰ ਜਿਸ ਤਰਹਿ ਨਉਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹੈਨ ਸੋ ਜਿਸ ਤੇ ਕੋਈ ਚੜਤਾ ਹੈ ਸਾਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰ ਉਤਾਰਦੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਜੋ ਨਾਮ ਹੈ ਸੇ ਜੇਹੜਾ ਕੋਈ ਜਪਦਾ ਹੈ ਤਿਸ ਕਉ ਉਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਥਾਉਂ ਤੇ ਬੈਠ ਕਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਜਪੇ ਤਿਥੇ ਹੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਾਇਆ ਦੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਧਾਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਜੋ ਹੈ ਅਸੰਖ ਲੋਆਂ ਥੀਂ ਭੀ ਅਗੰਮ ਹੈ ਅਰ ਅਸੰਖ ਗੀਤਪਸੀ ਹੈਨ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਰਪਰਣੇ ਹੋਇਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਰਾਧਤੇ ਹਨ ਅਰ ਜਿਸ ਕੇ ਮਸਤਕ ਪਰ ਅਖਰਾਂ ਕਾ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਨਾਮ ਭੀ ਉਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਲਾਹ ਭੀ ਉਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਗਿਆਨ ਭੀ ਉਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਗੀਤ ਭੀ ਉਹੋ ਗਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਅਖਰ ਲਿਖਣ ਭੀ ਉਹੋ ਸਿਖਦਾ ਹੈ ਅਰ ਬਾਣੀਆਂ ਪੜਨ ਭੀ ਉਹੋ ਹੀ ਸਿਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸੰਜੋਗ ਦੇ ਅਖਰ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹੈਨ ਪਰ ਜਿਸ ਈਸਰ ਨੇ ਲਿਖੇ ਹੈਨ ਤਿਸ ਦੇ ਸਿਰਿ ਓਹ ਲੇਖ ਨ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਲੇਖ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੇ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਸੋ ਕਿਸੇ ਦਾ ਲਿਖਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਆਪਣੇ ਸੁਆਮੀ ਦੇ ਕਹੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਜੀਆਂ ਦੇ ਕਰਮ ਹੁੰਦੇ ਸੋਈ ਸੋਈ ਈਸਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਪਾਇਕਰ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੇ ਲਿਖੇ ਹੈਨ ਸੋ ਈਸਰ ਦੇ ਮਸਤਕ ਤੇ ਲੇਖ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਭੀ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਨੂੰ ਭੋਗਦਾ ਹੈ ਅਰ ਈਸਰ ਨੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਜਪਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੇ ਬਿਨ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਥਾਉਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਾਂਵਦਾ ਸੋ ਮਹਾਰਾ
ਜ ਦੀ ਮਾਇਆ ਦਾ ਮੈਂ ਕੀ ਵੀਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਅਥਵਾ ਮੇਰੀ ਕੀ
ਸਕਤ ਹੈ ਜੋ ਈਸਰ ਦਾ ਵਿਖਿਆਨ ਕਰਾਂ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਭੀ
ਸਤਗੁਰਾਂ ਤੇ ਵਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਜਿਨਾਂ ਐਸੇ ਈਸਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕ
ਰ ਦਿਖਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਤੈਂਸੋ ਨੂੰ ਭਾਂਵਦੀ ਹੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਗਲ ਹੈ ਅ
ਰ ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਤੂੰ ਸਦਾ ਅਸਥਿਰ ਹੈਂ ਅਰ ਅਕਾਰ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੈਂ ॥੧੯

ਭਰੀਐ ਹਥੁ ਪੈਰੁ ਤਨੁ ਦੇਹ ॥ ਪਾਣੀ ਧੋਤੈ ਉਤਰਸੁ ਖੇਹ ॥ ਮੂ
ਤ ਪਲੀਤੀ ਕਪੜੁ ਹੋਇ ॥ ਦੇ ਸਾਬੂਣੁ ਲਈਐ ਓਹੁ ਧੋਇ ॥ ਭਰੀ
ਐ ਮਤਿ ਪਾਪਾਂ ਕੈ ਸੰਗਿ ॥ ਓਹੁ ਧੋਪੈ ਨਾਵੈ ਕੈ ਰੰਗਿ ॥ ਪੁੰਨੀ ਪਾ
ਪੀ ਆਖਣੁ ਨਾਹਿ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਕਰਣਾ ਲਿਖਿ ਲੈ ਜਾਹੁ ॥ ਆਪੇ
ਬੀਜਿ ਆਪੇ ਹੀ ਖਾਹੁ ॥ ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੀ ਆਵਹੁ ਜਾਹੁ ॥੨੦॥

ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਪੁਛਿਆ ਮਨ ਨੂੰ ਜੋ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮੈਲ ਲਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਕਿਉਂ
ਕਰ ਧੋਪੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਦੇਹ ਦਾ ਅੰਗ ਜੋ ਹਥ ਪੈਰ ਆਦਿਕ ਭਰੀਦਾ
ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋਕੇ ਮੈਲ ਉਤਰਦੀ ਹੈ ਅਥਵਾ ਪਾਣੀ ਤੇ ਮਿਟੀ ਨਾ
ਲ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰੀਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਬਸਤ੍ਰ ਉਪਰ ਮੂਤ੍ਰ ਆਦਿਕ ਦੀ ਛਿਟ ਪ
ਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜਲ ਅਤੇ ਸਾਬੂਣ ਨਾਲ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮਤ ਜੋ
ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਧੋਪੀਦੀ ਹੈ
ਕਿਉਂ ਜੋ ਬਸਤ੍ਰ ਦੇ ਅੰਗ ਸਥੂਲ ਹੈਨ ਅਤੇ ਜਲ ਤੇ ਸਾਬੂਣ ਭੀ ਸ
ਥੂਲ ਹਨ ਅਰ ਮਤ ਤੇ ਪਾਪ ਸੂਖਮ ਹਨ ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਪਾਪ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਸਦੇ ਪਰ
ਸਚਤ ਵਾਸਤੇ ਪੁੰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਚੰਦ੍ਰਾਇਣ ਬ੍ਰਤ ਅਰ ਤਪ ਅਤੇ
ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਆਦਿਕ ਪਾਠ ਅਰ ਜਗ ਇਤਯਾਦਿਕ ਪੁੰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਧੋਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਤੁਸਾਂ ਇਕ ਨਾਮ ਦੀ ਹੀ ਮਹਿ
ਮਾ ਕਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪੁੰਨੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਪੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਖਣਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਂਵਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਹੀਆਂ ਕਰਣੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹੈਨ
ਤੇਹੀਆਂ ਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤ ਲਿਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਜੇ ਪੁੰਨ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਤਾਂ
ਸੁਖ ਭੋਗਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਜੇ ਪਾਪ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਨਰਕ ਭੋਗਦੇ ਹੈਨ ਸੋ
ਆਪਣਾ ਬੀਜਿਆ ਆਪ ਹੀ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ
ਨੂੰ ਜਪਦੇ ਹਨ ਸੋ ਆਪ ਭੀ ਤਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਗੀਆਂ ਦਾ ਉਧਾਰ ਭੀ ਕ
ਰਦੇ ਹੈਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁੰਨਾਂ ਪਾਪਾਂ ਪਾਪਾਂ ਵਾਲਿ
ਆਂ ਦਾ ਆਵਣ ਜਾਵਣ ਨਹੀਂ ਮਿਟਦਾ ॥੨੦॥

ਤੀਰਥੁ ਤਪੁ ਦਇਆ ਦਤੁ ਦਾਨੁ ॥ ਜੇ ਕੋ ਪਾਵੈ ਤਿਲ ਕਾ ਮਾਨੁ ॥
ਸੁਣਿਆ ਮੰਨਿਆ ਮਨਿ ਕੀਤਾ ਭਾਉ ॥ ਅੰਤਰਗਤਿ ਤੀਰਥਿ ਮ
ਲਿ ਨਾਉ ॥ ਸਭਿ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਮੈ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥ ਵਿਣੁ ਗੁਣ ਕੀਤੇ ਭਗ
ਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥ ਸੁਅਸਤਿ ਆਥਿ ਬਾਣੀ ਬਰਮਾਉ ॥ ਸਤਿ ਸੁਹਾਣੁ
ਸਦਾ ਮਨਿ ਚਾਉ ॥ ਕਵਣੁ ਸੁ ਵੇਲਾ ਵਖਤੁ ਕਵਣੁ ਕਵਣ ਥਿਤਿ
ਕਵਣੁ ਵਾਰੁ ॥ ਕਵਣਿ ਸਿ ਰੁਤੀ ਮਾਹੁ ਕਵਣੁ ਜਿਤੁ ਹੋਆ ਆਕਾ
ਰੁ ॥ ਵੇਲ ਨ ਪਾਈਆ ਪੰਡਤੀ ਜਿ ਹੋਵੈ ਲੇਖੁ ਪੁਰਾਣੁ ॥ ਵਖਤੁ
ਨ ਪਾਇਓ ਕਾਦੀਆ ਜਿ ਲਿਖਨਿ ਲੇਖੁ ਕੁਰਾਣੁ ॥ ਥਿਤਿ ਵਾਰੁ ਨਾ
ਜੋਗੀ ਜਾਣੈ ਰੁਤਿ ਮਾਹੁ ਨਾ ਕੋਈ ॥ ਜਾ ਕਰਤਾ ਸਿਰਠੀ ਕਉ ਸਾਜੇ
ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਸੋਈ ॥ ਕਿਵ ਕਰਿ ਆਖਾ ਕਿਵ ਸਾਲਾਹੀ ਕਿਉ ਵਰ
ਨੀ ਕਿਵ ਜਾਣਾ ॥ ਨਾਨਕ ਆਖਣਿ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਇਕ ਦੂ ਇਕੁ
ਸਿਆਣਾ ॥ ਵਡਾ ਸਾਹਿਬੁ ਵਡੀ ਨਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਕਾ ਹੋਵੈ ॥ ਨਾਨਕ
ਜੇ ਕੋ ਆਪੌ ਜਾਣੈ ਅਗੈ ਗਇਆ ਨ ਸੋਹੈ ॥੨੧॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਵਸਨਾ ਤੇ ਤਪ ਕਰਨਾ ਤੇ ਦਇਆ ਕਰਨੀ ਅ
ਰ ਦਾਨ ਦੇਣਾ ਸੋ ਇਤਿਆਦਿਕ ਜੋ ਪੁੰਨ ਹੈਨ ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਕਰਦੇ ਹੈਨ
ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲ ਤਿਲ ਦਾ ਮਾਣ ਮਾਤ੍ਰ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਥਵਾ ਉ
ਨਾਂ ਦਾ ਤਿਲ ਫਲ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨਾਂ ਦਾ ਸੁਖ ਭੋਗ ਕੇ ਫਿਰ ਆਇ ਮਿਲ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨਾ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ
ਹੈ ਅਤੇ ਮਨ ਵਿਚ ਭਾਉ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਵਾਹਗੁਰੂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਸਬਦ ਦੇ ਤੀਰਥ ਵਿਚ ਮਲ ਧੋਨਾ ਤੇ ਹਉਮੈ ਮਲ
ਕੋ ਨਵਿਰਤ ਕਰੀਏ ਜੋ ਬਾਰੰਬਾਰ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਅਰ ਸਭੋ ਗੁਣ ਵਾ
ਹਗੁਰੂ ਦੇ ਜਾਣੀਏ ਅਰ ਆਪਨੂੰ ਨਿਰ ਗੁਣ ਜਾਣੀਏ ਅਰ ਸਦਾ ਸੁ
ਭ ਕਰਮ ਕਰੀਏ ਅਰ ਨਾਮੁ ਜਪੀਏ ਕਿਓਂਕੇ ਜੋ ਗੁਣ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਭਗ
ਤਿ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਮਾਇਆ ਦੁਖ ਰੂਪ ਹੈ
ਅਰ ਇਸ ਦਾ ਉਤਪਤ ਦੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪੰਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਇਸ ਦਾ ਰਖ
ਣਾਂ ਭੀ ਕਸਟ ਹੈ ਤੇ ਖਰਚਣ ਭੀ ਕਸਟ ਹੈ ਕਿਓਂਕਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭੀ ਬ
ਹੁ ਦੁਖ ਦੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਮਾਇਆ ਕੇਹੜੀ ਹੈ ਜੋ ਸੁਖ ਰੂਪ ਹੋਇਕੈ
ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਮਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਅਵ੍ਯਿ
ਕਤ ਮਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਵਿਦ੍ਯਾ ਹੈ ਅਰ ਦੂਜੀ ਵ੍ਯਕਤ ਮਾਇਆ ਹੈ
ਸੋ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੰਚਣਾਂ ਦੁਖ ਰੂਪ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਵਿ
ਦਿਆ ਹੈ ਤਿਸ ਦਾ ਸੰਚਨਾਂ ਭੀ ਪੁੰਨ ਹੈ ਤੇ ਰਖਣਾ ਭੀ ਪੁੰਨ ਹੈ ਅਰ ਖਰਚ
ਣਾਂ ਭੀ ਪੁੰਨ ਹੈ ਅਰ ਕਾਲਿਆਣ ਰੂਪੀ ਮਾਇਆ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਣੀ ਹੈ ਜੋ
ਸਰਬ ਵਿਚ ਭਗਵਾਨ ਜਾਣਨਾ ਸੋ ਕੈਸਾ ਭਗਵਾਨ ਕਿ ਸਤ ਹੈ ਅਰ
ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਨੇ ਜੋਗ ਹੈ ਅਰ ਸਦਾ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਖੇ ਭਾਉ ਹੈ ॥ ਤਾਂ
ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜਗਤ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤਾ ਸੀ
ਸੋ ਇਹ ਵੇਲਾ ਕਉਣ ਸੀ ਅਰ ਵਖਤ ਕਉਣ ਸੀ ਅਰ ਥਿਤ ਕਉਣ ਸੀ
ਅਰ ਵਾਰ ਕਉਣ ਸੀ ਅਰ ਰੁਤਿ ਕਉਣ ਸੀ ਅਤੇ ਮਹੀਨਾ ਕਉਨ ਸੀ
ਜੋ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਜਗਤ ਦਾ ਅਕਾਰ ਰਚਿਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪੰ
ਡਤ ਅਤੇ ਕਾਜੀ ਜਗਤ ਥੋਂ ਅਗੇ ਨਾ ਸੇ ਜੋ ਬੇਦਾਂ ਅਰ ਪੁਰਾਨਾਂ ਤੇ
ਕੁਰਾਨਾਂ ਮੇ ਲਿਖ ਦੇਤੇ ਅਤੇ ਜੋਗੀ ਸਰ ਭੀ ਜੋ ਤ੍ਰਿਕਾਲਗੀ ਹੈਂ ਸੋ ਤਿ
ਤਿ ਮਾਹ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਕਿਓਂਕਿ ਰੁਤਾਂ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਸਭ ਸਰਜਤੇ ਹੀ ਹੁਆਂ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰੋਏ ਹਨ ਅਰ ਸੂਰਜ ਤੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਨਿਅੰਕਾਰ ਥੀਂ ਜੇ ਜਦ ਪ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਉਤ
ਪੰਨ ਹੋਵਦੀ ਹੈ ਤਦ ਰੋਏ ਹੈਂ ਅਰ ਅਗੇ ਭੀ ਤ ਮਾਹ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿ
ਸ ਕਰਤੇ ਨੇ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਸਾਜੀ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣੀ ਲੀਲਾ ਆਪ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ
ਜੋ ਮੈਂ ਕੈਸੇ ਕਰ ਆਖਾਂ ਅਰ ਕਿਆ ਉਸਦੀ ਸਲਾਹ ਕਰਾਂ ਅਰ ਕਿਆ
ਉਸਦਾ ਵਰਨਨ ਕਰਾਂ ਅਰ ਕਿਆ ਜਾਣਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਕਿ ਈਸਰ ਨੇ ਵੇਦਾਂ ਵਿਚ ਕਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਈ ਸਭ ਕੋਈ ਆ
ਖਦਾ ਹੈ ਅਰ ਇਕ ਨਾਲੋਂ ਇਕ ਸਿਆਣਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਤਿਸ ਦਾ
ਥਵਣ ਹੈ ਅਰ ਵਡਾ ਹੀ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸਦਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਗੁਣਾਂ ਥੀਂ ਬਿਨਾਂ ਕਹੇ ਕਿ ਮੈਂ
ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਹਾਂ ਸੋ ਅਗੇ ਸੋਭਾ ਨਹੀਂ ਪਾਵੰਦਾ ॥੨੧॥

॥ਪਾਤਾਲਾਂ ਪਾਤਾਲ ਲਖ ਆਗਾਸਾ ਆਗਾਸ ॥ ਓੜਕ ਓੜਕ
ਭਾਲ ਥਕੇ ਵੇਦ ਕਹਨ ਇਕ ਵਾਤ ॥ ਸਹਸ ਅਠਾਰਹ ਕਹਨ ਕਤੇ
ਬਾਂ ਅਸੁਲੂ ਇਕ ਧਾਤੁ ॥ ਲੇਖਾ ਹੋਇ ਤ ਲਿਖੀਐ ਲੇਖੈ ਹੋਇ
ਵਿਣਾਸ ॥ ਨਾਨਕ ਵਡਾ ਆਖੀਐ ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਆਪ ॥੨੨॥

ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਜੋ ਕਈ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਕਾਸ ਅਰ ਧਰ
ਤੀ ਤੇ ਪਾਤਾਲ ਤਿਨ ਲੋਕ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਪਤ ਆ
ਕਾਸ ਹੈਨ ਅਰ ਸਪਤ ਪਾਤਾਲ ਹੈਨ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਕਹੋ
ਜੇ ਆਕਾਸ ਅਰ ਪਾਤਾਲ ਕਿਤਨੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਈ
ਪਾਤਾਲ ਹੈਨ ਅਰ ਕਈ ਆਕਾਸ ਹੈਨ ਅਰ ਓੜਕ ਉਸਦੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ
ਦਾ ਭਾਲ ਕੇ ਥਕ ਪਏ ਹੈਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਵੇਦਾਂ ਨੇ ਇਕ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਵੀ ਕ
ਥੇ ਚੌਦਾਂ ਪੁਰੀਆਂ ਤੇ ਚੌਰਾਸੀ ਲਖ ਜੂਨ ਕਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਤੇਬਾਂ ਵਾ
ਲਿਆਂ ਨੇ ਅਠਾਰਾਂ ਹਜਾਰ ਆਲਮ ਕਹਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ
ਮਾਇਆ ਦੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚ ਅਜੇਹੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਧਾਰੇ ਹੋਏ ਹੈਨ ਅਰ
ਦੇ ਅਠਾਰਹ ਹਜਾਰ ਸਲੋਕ ਸ੍ਰੀ ਭਾਗਵਤ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਿਸ ਮਹਾਰਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜ ਦੀ ਲੀਲਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅਚਰਜ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਲੀਲਾ ਆਪ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸੂਤ੍ਰਧਾਰ ਨੂੰ ਪੁਤਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੀਆਂ ॥ਸੂਤ੍ਰ॥ ੭॥ ਅਧਾਇ ੭॥

॥ਸਾਲਾਹੀ ਸਾਲਾਹਿ ਏਤੀ ਸੁਰਤਿ ਨ ਪਾਈਆ ॥ਨਦੀਆ ਅਤੈ ਵਾਹ ਪਵਹਿ ਸਮੁੰਦਿ ਨ ਜਾਣੀਅਹਿ ॥ਸਮੁੰਦ ਸਾਹ ਸੁਲਤਾਨ ਗਿਰਹਾ ਸੇਤੀ ਮਾਲੁ ਧਨੁ ॥ਕੀੜੀ ਤੁਲਿ ਨ ਹੋਵਨੀ ਜੇ ਤਿਸੁ ਮਨਹੁ ਨ ਵੀਸਰਹਿ ॥੨੩॥

ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਅਠ ਪਹਰ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸਲਾਹੇ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਦੀਆਂ ਤੇ ਵਾਹੜਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰਤ ਨਹੀਂ ਜਾਣੀਏ ਜੀ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਸਮਾਂਵਦੇ ਹੈਨ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੀ ਪਾਈਏ ਜੀ ਤੈਸੇ ਜੋ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਾਇਆ ਦੀ ਅਤੇ ਬਖੀਸਾਂ ਮੁਨੀਸਰਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਨਹੀਂ ਪਵੈ ਜੀ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੋ ਸਾਹ ਸੁਲਤਾਨ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਅੰਤ ਕੀ ਪਾਵਣਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਸੁਇਨੇ ਅਰ ਰੁਪੇ ਦੇ ਪਹਾੜ ਸਨ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਗਰਬ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਜਿਨਾਂ ਕੀੜਿਆਂ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਨਾਮ ਜਪਿਆ ਉਨਾਂ ਨੇ ਸੁਮੇਰ ਨਾ ਮੁੜ੍ਹ ਲੈ ਖਾਇਆ ਅਤੇ ਤਿਭੁਵਨ ਫਿਰਦਾ ਰਹਿਆ ਅਰ ਜੋ ਫੇਰ ਨਿਮਾਣਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜਪਿਆ ਤਾਂ ਮੁੜ੍ਹ ਉਸ ਨੂੰ ਫੇਰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਪਰਬਤ ਧਨ ਮਾਲ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰੂ ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਤਾਂ ਜਿਨਾਂ ਕੀੜਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਚਿਤਿਆਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਹਿ ਉਸ ਕੀੜੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਜੋ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਵਿਸਰਦਾ

॥ਅੰਤੁ ਨ ਸਿਫਤੀ ਕਹਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥ਅੰਤੁ ਨ ਕਰਣੈ ਦੇਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥ਅੰਤੁ ਨ ਵੇਖਣਿ ਸੁਣਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਕਿਆ ਮਨਿ ਮੰਤੁ ॥ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਕੀਤਾ ਆਕਾਰੁ ॥ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਪਾਰਾਵਾਰੁ ॥ਅੰਤ ਕਾਰਣਿ ਕੇਤੇ ਬਿਲਲਾਹਿ ॥ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਨ ਪਾਏ ਜਾਹਿ ॥ਏਹੁ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ॥ਬਹੁਤਾ ਕਹੀਐ ਬਹੁਤਾ ਹੋਇ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਾਹਿਬੁ ਊਚਾ ਥਾਉ ॥ ਊਚੇ ਉਪਰਿ ਊਚਾ ਨਾਉ ॥ ਏਵਡੁ ਊਚਾ ਹੋਵੈ ਕੋਇ ॥ ਤਿਸੁ ਊਚੇ ਕਉ ਜਾਣੈ ਸੋਇ ॥ ਜੇਵਡੁ ਆਪਿ ਜਾਣੈ ਆਪਿ ਆਪਿ ॥ ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਕਰਮੀ ਦਾਤਿ ॥੨੪॥੨॥੨॥੮॥੩॥

ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਸਿਫਤ ਦਾ ਭੀ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਅਰ ਕਹਣ ਦਾ ਭੀ ਅੰਤੁ ਨਹੀਂ ਅਰ ਉਸ ਦੇ ਕਰਣੇ ਦਾ ਭੀ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਅਰ ਉਸ ਦੀ ਦਾਤਿ ਦੇਣੇ ਦਾ ਭੀ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧਨ ਦੀ ਦਾਤਿ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭੁਖਿਆਂ ਭੋਗਾਂ ਦੀ ਦਾਤ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਪਾਂ ਦੀ ਅਰ ਕਿਸੀ ਕੋ ਤਪਾਂ ਦੀ ਅਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾਮ ਦੀ ਅਰ ਕਿਸੇ ਕੋ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਸੋ ਉਸ ਦੀ ਦਾਤ ਦਾ ਭੀ ਕਿਸੇ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਅਰ ਉਸ ਦੇ ਵੇਖਣ ਦਾ ਅਰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਭੀ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਖੀ ਵਿਚ ਸਤਿਆ ਦੇਕੇ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਸਤਿਆ ਦੇਕੇ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੇਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਅਰ ਇਹ ਭੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਜੋ ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੀ ਮਤਿ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਭੀ ਅੰਤੁ ਨਹੀਂ ਜੋ ਜੀਆਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਕਿਸ ਤਰਹਿ ਰਚੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਅੰਤ ਦਾ ਪਾਰਾਵਾਰ ਪਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਅਰ ਉਸ ਦੇ ਅੰਤ ਵਾਸਤੇ ਕਿਤਨੇ ਬਿਲਲਾਂਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਭੀ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਅੰਤ ਨੂੰ ਕੌਣ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਸਹੰਸ ਰਸਨਾ ਕਰ ਭੀ ਉਚਾਰਨ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਭੀ ਓਹ ਬਹੁਤੇ ਥੀਂ ਬਹੁਤਾ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਵਡਾ ਸਾਹਿਬੁ ਹੈ ਅਰ ਉਚਾ ਉਸ ਦਾ ਅਸਥਾਨ ਹੈ ਅਰ ਉਚੇ ਤੇ ਉਚਾ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਪਰਮੇਸਰੁ ਜੇਡਾ ਉਚਾ ਸੋਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਉਚੇ ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇਵਡਾ ਗੁਰੂ ਆਪ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਉਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੀ ਦਾਤ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸੂਤ੍ਰਧਾਰ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸੂਤ੍ਰਧਾਰ ਆਪ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਇਕੋ ਉਸਦਾ ਚੇਲਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਿਆਂ ਵਾ
ਗੁਰੂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਇਕੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ॥੨੪॥ਟ॥

॥ਬਹੁਤ ਕਰਮ ਲਿਖਿਆ ਨ ਜਾਇ ॥ਵਡਾ ਦਾਤਾ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ॥
ਕੇਤੇ ਮੰਗਹਿ ਜੋਧ ਅਪਾਰ॥ਕੇਤਿਆ ਗਣਤ ਨਹੀ ਵੀਚਾਰ॥ਕੇਤੇ
ਖਪਿ ਤੁਟਹਿ ਵੇਕਾਰ॥ਕੇਤੇ ਲੈ ਲੈ ਮੁਕਰੁ ਪਾਹਿ॥ਕੇਤੇ ਮੂਰਖ ਖਾ
ਹੀ ਖਾਹਿ॥ਕੇਤਿਆ ਦੂਖ ਭੂਖ ਸਦ ਮਾਰ॥ਏਹਿ ਭਿ ਦਾਤਿ ਤੇਰੀ ਦਾ
ਤਾਰ॥ਬੰਦਿ ਖਲਾਸੀ ਭਾਣੈ ਹੋਇ॥ਹੋਰੁ ਆਖਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ॥ਜੇ ਕੋ
ਖਾਇਕੁ ਆਖਣਿ ਪਾਇ॥ਓਹੁ ਜਾਣੈ ਜੇਤੀਆ ਮੁਹਿ ਖਾਇ॥ਆ
ਪੇ ਜਾਣੈ ਆਪੇ ਦੇਇ॥ਆਖਹਿ ਸਿ ਭਿ ਕੇਈ ਕੇਇ॥ਜਿਸ ਨੋ ਬਖ
ਸੇ ਸਿਫਤਿ ਸਲਾਹ॥ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਪਾਤਿਸਾਹੁ॥੨੫॥

ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਮਹਾਰਾਜ ਵਿਚ ਸਾਮਤ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀ ਕਯੋਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ
ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸੇ ਤੇ ਨਹੀ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਉਸਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ
ਬਹੁਤ ਹੈ ਜੀਆਂ ਉਪਰ ਜੋ ਲਿਖੀ ਨਹੀ ਜਾਂਦੀ ਅਥਵਾ ਜੀਆਂ ਦੇ ਕਰਮ
ਬਹੁਤਿਆਂ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਨ ਅਰ ਓਹ ਆਪਣਿਆਂ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਭੋਗ
ਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਓਹ ਲਿਖੇ ਨਹੀ ਜਾਂਦੇ ਅਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਡਾ ਦਾਤਾ ਹੈ ਕਯੋਂ ਜੋ
ਉਸਨੂੰ ਤਿਲ ਦੀ ਭੀ ਤਮਾ ਨਹੀਂ ਅਰ ਕੇਤੇ ਜੋਧੇ ਜੋ ਅਪਾਰ ਹੈਂ ਸੋ ਭੀ ਵਾਹਿ
ਗੁਰੂ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਮੰਗਤੇ ਹੈਨ ਜੋ ਪੇਕਰੀ ਐਸੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀਤੇ ਅਤੇ ਅ
ਅਪਾਰ ਜੋਧਾ ਓਹ ਹੈ ਜੋ ਮਨ ਦੇ ਸੂਖਮ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀਤੇ ਤਾਂ ਤੇ ਸਭ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਪਰ ਜੀਤਣ ਦੀ ਸਕਤ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਅਰ ਹੋਰ ਕਈ
ਜੀਵ ਹਨ ਜੋ ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਗਣਤ ਨਹੀਂ ਵੀਚਾਰੀ [illegible] ਸੋ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰੇ
ਪਰ ਮੰਗਤੇ ਹਨ ਅਰ ਕਿਤਨੇ ਵਿਕਾਰ ਕਰਦੇ [illegible] ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਈ
ਤੁਰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਿਤਨੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਦਾਤ [illegible] ਨ ਅਰ ਜੇ ਕਾਈ
ਵਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦੀ ਤਾਂ ਮੁਕਰ ਪਉਂਦੇ ਹੈਨ ਜੋ ਅਸਾਨੂੰ ਪਰਮੇ
ਸਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਅਰ ਕਿਤਨੇ ਮੂਰਖ ਹਨ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਦਾਤ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

੩੭੨ ਨੂੰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਤੋੜਦੇ ਸੋ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖਾਂ ਭੁਖਾਂ ਦੀ ਸਦਾ ਮਾਰ ਰਹੀ
ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਏਹ ਦਾਤਿ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਵਿਚੋਂ ਜੋ ਖ
ਲਾਸੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਸੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਭਾਣੇ ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਣੇ ਮੰ
ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਇਸਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਛੁਡ ਸਕਦਾ ਅਰ ਜੇ ਕੋਈ ਮੂਰਖ ਆ
ਖੇ ਕਿ ਮੈਂ ਭਾਣੇ ਮੰਨੇ ਬਿਨਾਂ ਛੁਟ ਜਾਂਵਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹੋ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜੋ
ਜੇਤਨੀਆਂ ਸਟਾਂ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਪਉਂਦੀਆਂ ਹੈਨ ਸੋ ਕਾਹਿ ਦੇਂਦਾ ਭਾਣੇ
ਮੰਨੇ ਬਿਨ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਤਾ ਸੋਕ ਸਭ
ਮਿਟ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਜੋ ਆਖਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਜੇਹਾ ਜੇਹਾ ਜੀਆਂ ਦਾ
ਕਰਮ ਹੈ ਤੇਹੇ ਤੇਹੇ ਫਲ ਪਾਂਵਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਐਸੇ ਆਖਣ ਵਾਲੇ ਭੀ ਕੋ
ਈ ਵਿਰਲੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਹਗੁਰੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦੀ ਸਿਫਤ
ਅਰ ਸਾਲਾਹ ਬਖਸੀ ਸੋ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਸਭਨਾਂ
ਪਾਤਸਾਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਿ ਪਾਤਿਸਾਹ ਓਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਾਤਿਸਾਹਾਂ ਦਾ ਹੁਕ
ਮ ਆਪਣੇ ਦੇਸਾਂ ਤੇ ਚਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦਾ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਤੇ ਚਲਦਾ
ਹੈ ਪਰ ਰਤੀ ਰਹਿਤ ਦੀ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ॥੨੫॥

ਅਮੁਲ ਗੁਣ ਅਮੁਲ ਵਾਪਾਰ ਅਮੁਲ ਵਾਪਾਰੀਏ ਅਮੁਲ
ਭੰਡਾਰ ਅਮੁਲ ਆਵਹਿ ਅਮੁਲ ਲੈ ਜਾਹਿ ਅਮੁਲ ਭਾਇ
ਅਮੁਲਾ ਸਮਾਹਿ ਅਮੁਲੁ ਧਰਮ ਅਮੁਲੁ ਦੀਬਾਣੁ ਅਮੁਲੁ ਤੁ
ਲੁ ਅਮੁਲੁ ਪਰਵਾਣੁ ਅਮੁਲੁ ਬਖਸੀਸ ਅਮੁਲੁ ਨੀਸਾਣੁ
ਅਮੁਲੁ ਕਰਮ ਅਮੁਲੁ ਫੁਰਮਾਣੁ ਅਮੁਲੋ ਅਮੁਲ ਆਖਿਆ
ਨ ਜਾਇ ਆਖਿ [illegible] ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ਆਖਹਿ ਵੇਦ ਪਾ
ਠ ਪੁਰਾਣ ਆ[illegible] ਪੜੇ ਕਰਹਿ ਵਖਿਆਣ ਆਖਹਿ ਬਰ
ਮੇ ਆਖਹਿ [illegible] ਆਖਹਿ ਗੋਪੀ ਤੈ ਗੋਵਿੰਦ ਆਖਹਿ ਈ
ਸਰ ਆਖਹਿ ਸਿਧ ਆਖਹਿ ਕੇਤੇ ਕੀਤੇ ਬੁਧ ਆਖਹਿ
ਦਾਨਵ ਆਖਹਿ ਦੇਵ ਆਖਹਿ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੇਵਕ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੇ ਆਖਹਿ ਆਖਣੁ ਪਾਹਿ। ਕੇਤੇ ਕਹਿ ਕਹਿ ਉਠਿ ਉਠਿ ਜਾਹਿ। ਏਤੇ ਕੀਤੇ ਹੋਰਿ ਕਰੇਹਿ। ਤਾ ਆਖਿ ਨ ਸਕਹਿ ਕੇਈ ਕੇਇ। ਜੇਵਡੁ ਭਾਵੈ ਤੇਵਡੁ ਹੋਇ। ਨਾਨਕ ਜਾਣੈ ਸਾਚਾ ਸੋਇ। ਜੇ ਕੋ ਆਖੈ ਬੋਲੁਵਿਗਾੜੁ। ਤਾ ਲਿਖੀਐ ਸਿਰਿ ਗਾਵਾਰਾ ਗਾਵਾਰੁ। ੨੬।।੮।

ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਜਿ ਕਰਮ ਕੇਹੜਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸ ਦੇ ਕੀਤਿਆਂ ਹੋਰ ਕਰਮ ਕਰਨਾ ਇਸ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਨ ਰਹੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਗੁਣ ਨਿਤ ਗਾਵਣ ਜੇਹਾ ਅਰ ਸੁਣਨ ਜੇਹਾ ਹੋਰ ਕਰਮ ਕੋਈ ਨਹੀ ਕਿਉਂ ਕਿ ਗੁਣ ਗਾਵਣੇ ਭੀ ਅਮੁਲ ਹੈਂ ਅਰ ਇਹ ਜੋ ਵਪਾਰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਗਾਵਣ ਅਰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਅਮੋਲਕ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਗਤ ਦੇ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵਪਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆਰਬਲਾ ਬੀਤ ਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸੋ ਬਿਰਥੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਆਠ ਪਹਿਰ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਵਪਾਰ ਹੈ ਉਨਾਂ ਦੀ ਆਰਜਾ ਸੁਫਲ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਨਾਮ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਅਮੁਲ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਰੂਪੀ ਭੰਡਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਭੰਡਾਰ ਭੀ ਅਮੋਲਕ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਸਰਧਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਆਂਵਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਭੀ ਅਮੋਲਕ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸਬਦ ਸੁਨਕੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਖੇ ਧਾਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਭੀ ਅਮੋਲਕ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਕਮਾਵਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਭਾਉ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਭੀ ਅਮੋਲਕ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਉਨਾਂ ਦੀ ਰੀਸ ਕਰਕੇ ਆਪ ਸਾਧ ਸੰਗ ਵਿਚ ਸਮਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ਸੋ ਭੀ ਅਮੋਲਕ ਹੈਂ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਜੋ ਕੋਈ ਧਰਮ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਅਮੋਲਕ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚੋਂ ਏਹ ਧਰਮ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਅਮੋਲਕ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਮਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਧਰਮ ਨੂੰ ਤੋਲਦੇ ਪਏ ਹਨ ਸੋ ਭੀ ਅਮੋਲਕ ਹੈਂ ਅਰ [illegible] ਲਗੇ ਤੋਲ ਤਕੜੀ ਹੈ ਅਰ ਜੇਹੜੀ ਬੁਧ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਕਰਕੇ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸਮਾਂ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਨਾਮ ਵਿਚ ਬੀਤਦਾ ਹੈ ਸੋਈ ਸੁਫਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਓਹ ਬੁਧੀ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਭੀ ਅਮੋਲਕ ਹੈ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤ ਇਨ ਬਚਨਾਂ ਦੀ ਬਖਸੀਸ
ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਅਮੋਲਕ ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚ
ਨਾਂ ਦੀ ਨਿਸਾਨੀ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਅਮੋਲਕ ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਨਿ
ਹਕਾਮ ਕਰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ ਸੋ ਭੀ ਅਮੋਲਕ ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ
ਸਬਦ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਅਮੋਲਕ ਹੈਂ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿ
ਆ ਅਮੋਲਕ ਵਸਤ ਦਾ ਭੀ ਕੁਛ ਮੁਲ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਅਮੋਲਕ ਤੇ ਅਮੋਲਕ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਦਾ ਮੁਲ
ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਕਿ ਅਗੇ ਜੋ ਸਿਧ ਮੁਨਿ ਹੋਏ ਹੈਂ ਸੋ ਭੀ ਮਹਾ
ਰਾਜ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਕੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸਮਾਣੇ ਹਨ ਅਰ ਵੇਦ ਭੀ
ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾਂ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਅਰ ਪਾਠ ਕਰਨ ਵਾਲੇ
ਭੀ ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਅਰ ਪੁਰਾਣਾ ਵਿਚ ਭੀ ਨਾਮ ਦੀ ਮ
ਹਿਮਾਂ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਭੀ ਨਾਮ ਦੀ ਮ
ਹਿਮਾ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਇੰਦ੍ਰ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਭੀ ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਿ
ਮਾ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੋਪੀ ਅੰਤੇ ਕਾਂਨ ਸੋ ਭੀ ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕ
ਹਿਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸਿਵ ਤੇ ਸਿਵ ਤੇ ਸਿਧ ਭੀ ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕਹਿਦੇ
ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਬੁਧਿਵਾਨ ਹੈਂ ਸੋ ਸਭ ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕਹਿਦੇ
ਹਨ ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਦੇਵਦਾਨੋਂ ਹੈਂ ਸੋ ਭੀ ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕਹਿਦੇ ਹਨ
ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਸੁਰ ਤੇ ਨਰ ਅਤੇ ਮੁਨੀ ਸਰ ਹੈਂ ਸੋ ਸਭ ਸਾਧਾਂ ਦੀ ਸੇਵ
ਕਰਕੇ ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਿਤਨੇ ਕਹਿ ਕਹਿ ਕੇ ਉਠਿ
ਉਠਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਿਤਨੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਹੈ ਜੇ ਇਤਨੀ ਹੋਰ ਭੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ
ਭੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਹਿਮਾਂ ਕਹਿ ਨਹੀ ਸਕਦੇ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨੇ ਭਾ
ਵਦਾ ਹੈ ਸੋਈ ਵਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਂ ਕਿ ਸੋ ਨਾ
ਮ ਜਪਦੇ ਹਨ ਸੋਈ ਸਾਚੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੇ ਕੋਈ ਬੋਲਵਿਗਾ
ੜ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਅਰ ਨਾਮ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨੀ ਅਰ ਗ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬਕਰਨ ਸੋ ਸੀਰਿ ਸਾਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਾ ਲਿਖੀਦਾ ਹੈ ॥ ੨੬ ਮਃ ੧
ਸੋਦਰੁਕੇਹਾਸੋਘਰੁਕੇਹਾਜਿਤੁਬਹਿਸਰਬਸਮਾਲੇ॥ਵਾਜੇ
ਨਾਦਅਨੇਕਅਸੰਖਾਕੇਤੇਵਾਵਣਹਾਰੇ॥ਕੇਤੇਰਾਗਪਰੀਸਿ
ਉਕਹੀਅਨਿਕੇਤੇਗਾਵਣਹਾਰੇ॥ਗਾਵਹਿਤੁਹਨੋਪਉਣੁਪਾਣੀ
ਬੈਸੰਤਰੁਗਾਵੈਰਾਜਾਧਰਮੁਦੁਆਰੇ॥ਗਾਵਹਿਚਿਤੁਗੁਪਤੁ
ਲਿਖਿਜਾਣਹਿਲਿਖਿਲਿਖਿਧਰਮੁਵੀਚਾਰੇ॥ਗਾਵਹਿਈ
ਸਰੁਬਰਮਾਦੇਵੀਸੋਹਨਿਸਦਾਸਵਾਰੇ॥ਗਾਵਹਿਇੰਦਇ
ਦਾਸਣਿਬੈਠੇਦੇਵਤਿਆਦਰਿਨਾਲੇ॥ਗਾਵਹਿਸਿਧਸਮਾ
ਧੀਅੰਦਰਿਗਾਵਨਿਸਾਧਵਿਚਾਰੇ॥ਗਾਵਨਿਜਤੀਸਤੀਸੰ
ਤੋਖੀਗਾਵਹਿਵੀਰਕਰਾਰੇ॥ਗਾਵਨਿਪੰਡਿਤਪੜਨਿਰਖੀ
ਸਰਜੁਗੁਜੁਗੁਵੇਦਾਨਾਲੇ॥ਗਾਵਹਿਮੋਹਣੀਆਮਨੁਮੋਹਿ
ਨਿਸੁਰਗਾਮਛੁਪਇਆਲੇ॥ਗਾਵਨਿਰਤਨਉਪਾਏਤੇਰੇਅ
ਠਸਠਿਤੀਰਥਨਾਲੇ॥ਗਾਵਹਿਜੋਧਮਹਾਬਲਸੂਰਾਗਾਵ
ਹਿਖਾਣੀਚਾਰੇ॥ਗਾਵਹਿਖੰਡਮੰਡਲਵਰਭੰਡਾਕਰਿਕਰਿ
ਰਖੇਧਾਰੇ॥ਸੇਈਤੁਧੁਨੋਗਾਵਹਿਜੋਤੁਧੁਭਾਵਨਿਰਤੇਤੇਰੇਭ
ਗਤਰਸਾਲੇ॥ਹੋਰਿਕੇਤੇਗਾਵਨਿਸੇਮੈਚਿਤਿਨਆਵਨਿਨਾਨ
ਕੁਕਿਆਵੀਚਾਰੇ॥ਸੋਈਸੋਈਸਦਾਸਚੁਸਾਹਿਬੁਸਾਚਾਸਾ
ਚੀਨਾਈ॥ਹੈਭੀਹੋਸੀਜਾਇਨਜਾਸੀਰਚਨਾਜਿਨਿਰਚਾਈ॥
ਰੰਗੀਰੰਗੀਭਾਤੀਕਰਿਕਰਿਜਿਨਸੀਮਾਇਆਜਿਨਿਉਪਾਈ
॥ਕਰਿਕਰਿਵੇਖੈਕੀਤਾਆਪਣਾਜਿਵਤਿਸਦੀਵਡਿਆਈ
॥ਜੋਤਿਸੁਭਾਵੈਸੋਈਕਰਸੀਹੁਕਮੁਨਕਰਣਾਜਾਈ॥ਸੋਪਾਤਿ
ਸਾਹੁਸਾਹਾਪਾਤਿਸਾਹਿਬੁਨਾਨਕਰਹਣੁਰਜਾਈ॥੨੭॥
ਸਿਖਾਂ ਪੁਛਿਆ ਤਿਹਾਰਾ ਤੂੰ ਦਾਤਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸਰੁ ਹੈ ਜੋ ਸਿ
ਥੇ ਬੈਠਕੇ ਸਰਬ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਮਾਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਰ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਸਰਬ ਨੂੰ ਰਿਜਕ ਪਹੁੰਚਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਧਾਰ
ਕੇ ਅਰ ਸਬਦ ਦੀ ਸਮਾਲ੍ਹ ਦੇਇਕੇ ਸਰਬ ਦਾ ਉਧਾਰ ਕਰਤਾ ਹੈ ਜੋ ਜੋਧੇ ਨ
ਦੇ ਅਨੇਕ ਸੌ ਖਵਜਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਿਤਨੇ ਵਜਾਵਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਧੀਸ
ਪ ਸੰਗਾਤਿ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾ ਦਰ ਅਤੇ ਘਰ ਹੈ ਅਰ ਕਿਤਨੇ ਰਿਖੇ ਰਾਗ ਤੇ ਰਾ
ਗਣੀਆਂ ਰਹਿਤੀਆਂ ਹਨ ਅਰ ਕਿਤਨੇ ਗਾਵਣਹਾਰੇ ਹੈਂ ਜੋ ਉਸ ਮਹਾਰਾ
ਜ ਨੂੰ ਗਾਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਪਵਣ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬੈਸੰਤਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਧ
ਰਮ ਸਭ ਉਸੇ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਜੋ ਹਰੇ ਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤ ਲੇਖ
ਆਂ ਦੇ ਲਿਖਣਵਾਲੇ ਹਨ ਅਰ ਧਰਮ ਰਾਇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਵੀਚਾਰਨੇਵਾਲਾ
ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਉਸ ਦੇ ਜਸ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮੇਂ ਵੇਦਾਂ ਕਰ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ
ਅਰ ਦੇਵੀਆਂ ਅਸੋਤਤ੍ਰ ਕਰ ਗਾਂਵਦੀਆਂ ਹਨ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਸਣ
ਤੇ ਬੈਠਾ ਦੇਵਤਿਆਂ ਸਮੇਤ ਗਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਿਧ ਸਮਾਧਾਂ ਕਰਕੇ ਗਾਂਵ
ਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸਾਧ ਸਤ ਅਰ ਅਸਤ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਕਰਕੇ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ
ਜਤੀ ਜਤ ਕਰ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸਤੀ ਸਤ ਕਰ ਗਾਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸੰਤੋ
ਖੀ ਸੰਤੋਖ ਕਰ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸੂਰਮੇ ਜੁਧ ਕਰ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ
ਪੰਡਿਤ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਖੀਸਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰੋਕ
ਕਰ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਚਾਰੇ ਜੁਗ ਅਰ ਚਾਰੇ ਵੇਦ ਭੀ ਉਸੇ ਨੂੰ ਗਾਂਵਦੇ
ਹਨ ਅਰ ਮੋਹਣੀਆਂ ਜੋ ਮਨ ਦੇ ਮੋਹਣਵਾਲੀਆਂ ਹੈਂ ਸੋ ਸੁਅਰਗ
ਅਤੇ ਪਤਾਲ ਅਤੇ ਮਾਤ ਲੋਕ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਗਾਂਵਦੀਆਂ ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਤ
ਨੇ ਰਤਨ ਤੇ ਤੀਰਥ ਮਹਾਰਾਜ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਮਨੁ
ਖ ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ ਸੋ ਭੀ ਰਤਨ ਕਹੀਤੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋਧੇ ਮਹਾਂਬ
ਲੀ ਸੋ ਸਭ ਉਸਨੂੰ ਗਾਂਵਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਮਹਾਂਬਲੀ ਜੋ ਮਨ ਅਤੇ ਵਾਸਨਾ
ਨੂੰ ਜਿਤਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਰ ਚਾਰੇ ਖਾਣੀ ਸਭ ਉਸਨੂੰ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ
ਨਉਂ ਖੰਡ ਤੇ ਮੰਡਲ ਜੋ ਨਗਰ ਹੈਂ ਅਤੇ ਵਰਭੰਡ ਜੋ ਸਾਰਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਹੈ
ਸੋ ਭੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਸਤਿਆ ਕਰ ਧਾਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਸੋ ਭੀ ਗਾਵਦੇ ਹੈਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਗਾਵਣ ਵਾਲੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਏਕੇ ਜੇਹੇ ਹੈਂ ਕਿ ਵਧ ਘੁਟ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਗਾਵਣਾ ਉਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਪਰਵਾਣ ਹੈ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਭਾਂਵਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਸਤਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਭਾਂਵਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਸਚੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਭਜਨ ਦਾ ਰਸ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਸੋਈ ਭਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਹੋਰ ਕਿਤਨੇ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਮੈਨੂੰ ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਆਵਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਚਿਤ ਆਏ ਹਨ ਸੋ ਮੈਂ ਕਹੇ ਹਨ ਅਰ ਹੋਰ ਮੈਂ ਕਿਤਨਿਆਂ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਸੋਈ ਈਸਰ ਹੈਂ ਅਰ ਸੋਈ ਗੁਰੂ ਹੈਂ ਅਰ ਸਦਾ ਸਚ ਹੈਂ ਅਰ ਸਰਬ ਦਾ ਸਾਹਿਬੁ ਹੈਂ ਅਰ ਆਪ ਭੀ ਸਚਾ ਹੈਂ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਭੀ ਸਚਾ ਹੈ ਅਰ ਹੁਣ ਭੀ ਹੈਂ ਅਤੇ ਅਗੇ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਹੋਣਾ ਹੈ ਸੋ ਜਗਤ ਜਾਵੈਗਾ ਅਰ ਤੂੰ ਨ ਜਾਵੈਂਗਾ ਅਰ ਇਹ ਜੋ ਜਗਤ ਹੈ ਸੋ ਤੇਰੀ ਰਚਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਅਰ ਕਈ ਤੂੰ ਰੰਗ ਬਨਾਏ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਭਾਂਤਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਜਿਨਸਾਂ ਬਨਾਈਆਂ ਹਨ ਅਰ ਤੇਰੀ ਮਾਇਆ ਕਰ ਜੀਵ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਕੀਤਾ ਆਪੇ ਵੇਖਦਾ ਹੈਂ ਅਰ ਜੇਵੇਂ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਭਾਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋਈ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਅਰ ਤੇਰੇ ਉਤੇ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤੈਤੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਭੀ ਮੰਗੀਏ ਸੋ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਮੰਗੀਏ ਪਰ ਸੋਈ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਹੈਨ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਪਤਿ ਹੈਨ ਤੇ ਸਾਹਿਬੁ ਹੈਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੀ ਰਜਾਇ ਮਿਠੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ॥

ਮੁੰਦਾ ਸੰਤੋਖ ਸਰਮ ਪਤਿ ਝੋਲੀ ਧਿਆਨ ਕੀ ਕਰਹਿ ਬਿਭੂਤਿ॥ ਖਿੰ
ਥਾ ਕਾਲੁ ਕੁਆਰੀ ਕਾਇਆ ਜੁਗਤਿ ਡੰਡਾ ਪਰਤੀਤਿ॥ ਆਈ ਪੰ
ਥੀ ਸਗਲ ਜਮਾਤੀ ਮਨਿ ਜੀਤੈ ਜਗੁ ਜੀਤੁ॥ ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆ
ਦੇਸੁ॥ ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ
॥੨੮॥ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਗੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕ
ਹਿਆ ਅਸੀਂ ਸੰਤੋਖ ਦੀਆਂ ਮੁੰਦ੍ਰਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹੈਂ ਅਰ ਬੁਰਿਆਂ ਕਰਮਾਂ ਤੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

 ਕੇ ਸਰਮ ਕਰਨੀ ਇਹ ਪਤ੍ਰ ਤੇ ਝੋਲੀ ਲਈ ਹੈ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਧ੍ਯਾ ਨ ਧਰਨ ਇਹ ਬਿਭੂਤ ਲਾਈ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਕਾਲ ਦਾ ਗ੍ਰਾਸ ਕਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਖਿੰਥਾ ਪਹਿਰੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਭੁਜਨ ਦੀ ਜੁਗਤਿ ਦਸੀ ਹੈ ਸੋ ਡੰਡਾ ਰਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਵਚਨਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੋਗੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਆਈ ਪੰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਭਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਰਵੈਰ ਹੋ ਵਰਤਣਾ ਹੈ ਸੋ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਆਈ ਹੈ ਸੋਈ ਮੇਰੇ ਪੰਥੀ ਹੈਨ ॥ ਅਰ ਖਟ ਦਰਸਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਪੰਥ ਵਿਚ ਹੋਵਨ ਪਰ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਮਨ ਜੀਤਿਆ ਹੈ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਗਤ ਜੀਤਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਆਦੇਸ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਰ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅਗੇ ਜੋ ਦੇਸ ਕਾਲ ਅਰ ਵਸਤ ਦੇ ਪ੍ਰਛੇਦ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਰ ਸਰਬ ਦੀ ਆਦਿ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜੇ ਕਦੇ ਨਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਦਾ ਆਦਿ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਅਰ ਉਸ ਦਾ ਨਾਸ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜੁਗਾਂ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਰਸ ਵਿਆਪਿਆ ਹੋਯਾ ਹੈ ਤੇ ਕਦੇ ਬਾਲ ਬਿਰਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਤੇ ਸੋਈ ਮੇਰਾ ਗੁਰੂ ਹੈ ॥੨੮॥

ਭੁਗਤਿ ਗਿਆਨੁ ਦਇਆ ਭੰਡਾਰਣਿ ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ ॥
ਆਪਿ ਨਾਥੁ ਨਾਥੀ ਸਭ ਜਾ ਕੀ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਅਵਰਾ ਸਾਦ ॥ ਸੰਜੋ
ਗੁ ਵਿਜੋਗੁ ਦੁਇ ਕਾਰ ਚਲਾਵਹਿ ਲੇਖੇ ਆਵਹਿ ਭਾਗ ॥ ਆਦੇਸੁ ਤਿ
ਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥ ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ
ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੨੯॥

ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭੁਗਤਿ ਕਿਆ ਜੋ ਅਸਾਂ ਲੀਤੀ ਹੈ ਸੋ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਦਇਆ ਭੰਡਾਰੀਣਿ ਹੈ ਤੇ ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਿਚ ਜੋ ਆਤਮ ਸਤਿਆ ਹੈ ਸੋਈ ਮਾਨੋ ਨਾਦ ਵਜਦਾ ਹੈ ਅਰ ਆਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅਸਾਡਾ ਨਾਥ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਭ ਜਗਤ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਥਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਧਾਂ ਸਿਧਾਂ ਦੇ ਸੁਆਦ ਹੋਰ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਰਿਧਾਂ ਸਿਧਾਂ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਅਰ ਸੰਜੋਗ ਤੇ ਵਿਜੋਗ ਅਸਾਡੇ ਕਾਰ ਚਲਾਵਨ ਵਾਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਜੇਹਾ ਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੋ ਸੰਜੋਗ ਆਣ ਮਿਲਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਜਾਵਣੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਸੋ ਵਿਜੋਗ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅ[illegible] ਮਾਸੀ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਗਰੀਬੇ ਹਾਂ ਕਿਐ ਕਿ ਜੋ ਭਗਵੰਤ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਸੋ [illegible]ਦਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਚਿੰਤਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਰ ਅਸਾਂ ਨੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਭਨਾਂ ਦੇਸਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭਨਾਂ ਕਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸਭਨਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਚ ਹੈ ਇਕ ਦੇਸੀ ਨਹੀਂ ਸੋਈ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਾਡਾ ਗੁਰੂ ਹੈ ॥੨੯॥੮॥੮॥

ਏਕਾ ਮਾਈ ਜੁਗਤਿ ਵਿਆਈ ਤਿਨਿ ਚੇਲੇ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ਇਕੁ ਸੰਸਾਰੀ ਇਕੁ ਭੰਡਾਰੀ ਇਕੁ ਲਾਏ ਦੀਬਾਣੁ ॥ ਜਿਵ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਚਲਾਵੈ ਜਿਉ ਹੋਵੈ ਫੁਰਮਾਣੁ ॥ ਓਹੁ ਵੇਖੈ ਓਨਾ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵੈ ਬਹੁਤਾ ਏਹੁ ਵਿਡਾਣੁ ॥ ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥ ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੩੦॥੮॥੮॥

ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਇਕ ਜੋ ਮਾਈ ਹੈ ਸੋਈ ਕਹੀਏ ਮਾਇਆ ਸਬਲ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਦੀ ਜੋ ਇਛਾ ਹੋਈ ਕਿ ਮੈਂ ਏਕ ਥੀਂ ਅਨੇਕ ਹੋਵਾਂ ਤਾਂ ਜਸਦੀ ਜੋ ਜੁਗਤ ਹੈ ਸੋ ਪਰਸੂਤ ਹੋਈ ਅਰ ਤਿਸ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਤਿਨ ਚੇਲੇ ਪ੍ਰਤਖ ਹੋਏ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਅਤੇ ਸਿਵ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਗੁਣ ਦੇਕੇ ਜਗਤ ਉਤਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਬਿਸਨ ਨੂੰ ਸਤਕੀ ਗੁਣ ਦੇਕਰ ਜਗਤ ਦੀ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲਨਾ ਵਿਚ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਸਿਵ ਨੂੰ ਤਾਮਸੀ ਗੁਣ ਦੇਕਰ ਜਗਤ ਦੇ ਸੰਘਾਰ ਕਰਨੇ ਮੇਂ ਲਾਇਆ ਸੋ ਜਿਵੇਂ ਤਿਸ ਪੁਰਖ ਕੀ ਆਗਿਆ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਿਵੇਂ ਏਨਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ ਦੇ ਫੁਰਮਾਣ ਵਿਚ ਇਹ ਸਭੇ ਹੈਨ ਅਰ ਓਹ ਅਤਿ ਸਾਖਤ ਕਰਕੇ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਤੇ ਏਨਾਂ ਨੂੰ ਨਦਰ ਨਹੀਂ ਆਂਵਦਾ ਤਾਂ ਤੇ ਬਡਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਅਰ ਮੇਰੀ ਜੋ ਆਦੇਸ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਪੁਰਖ ਕਉ ਹੈ ਜੋ ਸਰਬ ਦੀ ਆਦਿ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਅਬਰਣ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਦੀ ਆਦਿ ਪਾਈ ਨਹੀਂ ਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਨਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਜੁਗਾਂ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚ ਏਕੋ ਹੀ ਵੇਸ ਹੈ ॥੩੦॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

॥ਆਸਣੁ ਲੋਇ ਲੋਇ ਭੰਡਾਰ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਪਾਇਆ ਸੁ ਏਕਾ ਵਾਰ॥
॥ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਸਿਰਜਣਹਾਰੁ॥ ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਕੀ ਸਾਚੀ ਕਾਰ॥
॥ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ॥ ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ॥
ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ॥੩੧॥

ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਈਸਰ ਦੇ ਰਹਿਣੇ ਦੀ ਜਗਾਂ ਕਵਣ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਸਭ ਲੋਆਂ ਵਿਚ ਤਿਸਦਾ ਆਸਣ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਜਿਥੇ ਜੀਵ ਹਨ ਤਿਥੇ ਤਿਥੇ ਰਿਜਕ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕਰਮ ਹੈਨ ਸੋ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਉਸਦੇ ਮਸਤਕ ਤੇ ਲੇਖਾ ਲਿਖ ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਰ ਉਹ ਕਰਤਾ ਸਰਬ ਜੀਆਂ ਦੇ ਕਰਨਹਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਭੀ ਸਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਭਗਤਿ ਭੀ ਸਚੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਬੰਦਨਾ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਉਸੇ ਨੂੰ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ ਕਾਲ ਵਸਤੁ ਦੇ ਪ੍ਰਛੇਦ ਥੀਂ ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਰ ਸਰਬ ਦੀ ਆਦਿ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗਣਤੀ ਨਹੀਂ ਗਣੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਜਿਸਦੀ ਆਦਿ ਕਾਈ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੁਗਾਂ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਰੂਪ ਹੈ॥੩੧॥

॥ਇਕ ਦੂ ਜੀਭੌ ਲਖ ਹੋਹਿ ਲਖ ਹੋਵਹਿ ਲਖ ਵੀਸ॥ ਲਖੁ ਲਖੁ ਗੇ
ੜਾ ਆਖੀਅਹਿ ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਜਗਦੀਸ॥ ਏਤੁ ਰਾਹਿ ਪਤਿ ਪਵੜੀਆਂ
ਚੜੀਐ ਹੋਇ ਇਕੀਸ॥ ਸੁਣਿ ਗਲਾ ਆਕਾਸ ਕੀ ਕੀਟਾਂ ਆਈ
ਰੀਸ॥ ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਪਾਈਐ ਕੂੜੀ ਕੂੜੈ ਠੀਸ॥੩੨॥ਟੀ॥

ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਉਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਕੁਛ ਅੰਤ ਕਹੋ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਇਕ ਜਿਹਬਾ ਥੀਂ ਲਖ ਹੋਵਨ ਅਤੇ ਇਕ ਇਕ ਜੀਭ ਦੇ ਅਗੇ ਲਖ ਲਖ ਭੁਜਾਂ ਬੋਲਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਵਨ ਅਤੇ ਇਕਸ ਇਕਸ ਭੁਜਾ ਨਾਲ ਲਖ ਲਖ ਵਾਰੀ ਏਕ ਨਾਮ ਜਗਦੀਸਰ ਦਾ ਜਪੇ ਸੋ ਇਸ ਰਾਹਿ ਵਿ ਪਤ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਹੈਨ ਅਤੇ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਠ ਪਹਰ ਭਜਨ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਸੁਧ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਨਾਲ ਉਨਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅਥਵਾ ਵੀਰਾਂ, ਕੈਦ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅੰਤ੍ਹਕਰਣ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਗਣਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੀਹ ਵੀ ਤੁਰੀਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਅਭਿ ੩੮੧
ਮਾਨ ਭਜਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੁਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਜੋ
ਹੈ ਸੋ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਕਰਮ ਹੈ ਪਰ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨੀ ਜੋ ਵਿਖਈ ਹੈ
ਨ ਸੋ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਜੈਸੇ ਪੰਖੀਆਂ ਨੂੰ ਆਕਾਸ ਵਿਚ ਉ
ਡਦੇ ਦੇਖਕੇ ਤੇ ਕੀੜੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਸ ਆਵੈ ਅਰ ਅਕਾਸ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸ
ਕਦੀਆਂ ਤੈਸੇ ਜੋ ਵਿਖਈ ਕਹਿਣ ਕਿ ਜੋ ਅਸੀਂ ਬ੍ਰਹਮ ਹਾਂ ਸੋ ਸੋਭਾ ਨ
ਹੀਂ ਪਾਂਵਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਗਿ
ਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਮਿਲੇ ਬਿਨਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ
ਅਸਾਨੂੰ ਆਪੇ ਕਿਸੇ ਸਾਧਨ ਕਰਕੇ ਅਰ ਕਿਸੇ ਦੇਵਤੇ ਦੇ ਵਰ ਕਰਕੇ
ਗਿਆਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੋ ਕੂੜੇ ਹੈਨ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੂੜੀਆਂ ਹੀ ਸਾਂ ਹੈ

੩੩ ਆਖਣਿ ਜੋਰੁ ਚੁਪੈ ਨਹਿ ਜੋਰੁ ਜੋਰੁ ਨ ਮੰਗਣਿ ਦੇਣਿ ਨ
ਜੋਰੁ ਜੋਰੁ ਨ ਜੀਵਣਿ ਮਰਣਿ ਨਹ ਜੋਰੁ ਜੋਰੁ ਨ ਰਾਜਿ ਮਾਲਿ ਮਨਿ
ਸੋਰੁ ਜੋਰੁ ਨ ਸੁਰਤੀ ਗਿਆਨਿ ਵੀਚਾਰਿ ਜੋਰੁ ਨ ਜੁਗਤੀ ਛੁਟੈ ਸੰ
ਸਾਰੁ ਜਿਸੁ ਹਥਿ ਜੋਰੁ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਸੋਇ ਨਾਨਕ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ ਨ
ਕੋਇ ॥੩੩॥ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਂ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਆ
ਖਣ ਦਾ ਭੀ ਜੋਰ ਇਸ ਜੀਆਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਅਰ ਚੁਪ ਧਾਰਨ ਦਾ ਭੀ ਇ
ਸ ਪਾਸ ਜੋਰ ਨਹੀਂ ਅਰ ਮੰਗਣ ਦਾ ਭੀ ਇਸ ਕੋਲ ਜੋਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਦਾ
ਨ ਦੇਵਣ ਦਾ ਭੀ ਇਸ ਤੇ ਜੋਰ ਨਹੀਂ ਅਰ ਜੀਵਣ ਦਾ ਭੀ ਇਸ ਪਾਸ ਜੋ
ਰ ਨਹੀਂ ਅਰ ਮਰਣ ਦਾ ਭੀ ਇਸ ਕੋਲ ਜੋਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਮਾਲ ਲੈਣੇ
ਦਾ ਭੀ ਇਸ ਕੋਲ ਜੋਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਬੇਦਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵੀਚਾਰਨ ਦਾ ਭੀ ਇ
ਸ ਪਾਸ ਜੋਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਛੁਟਣ ਦੀ ਜੁਗਤਿ ਭੀ ਇਸ ਦੇ ਹ
ਥ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਹਥ ਜੋਰ ਹੈ ਸੋ ਹੀ ਜੋਰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਤੋ ਗੁਣ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਉਤਮ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅ
ਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਜੋ ਗੁਣ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਮਧਮ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਨੂੰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾਮਸੀ ਗੁਣ ਵੇਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਨੀਚ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਹੋਰ ਉਤਮ ਨੀਚ ਕੋਈ ਨ
ਹੀ॥੩੩॥ ॥ਰਾਤੀ ਰੁਤੀ ਥਿਤੀ ਵਾਰ॥ ਪਉਣ ਪਾਣੀ ਅਗਨੀ ਪਾ
ਤਾਲ॥ ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਧਰਤੀ ਥਾਪਿ ਰਖੀ ਧਰਮਸਾਲ॥ ਤਿਸੁ ਵਿ
ਚਿ ਜੀਅ ਜੁਗਤ ਕੇ ਰੰਗ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ਅਨੰਤ॥ ਕਰ
ਮੀ ਕਰਮੀ ਹੋਇ ਵੀਚਾਰੁ॥ ਸਚਾ ਆਪਿ ਸਚਾ ਦਰਬਾਰੁ॥ ਤਿ
ਥੈ ਸੋਹਨਿ ਪੰਚ ਪਰਵਾਣੁ॥ ਨਦਰੀ ਕਰਮਿ ਪਵੈ ਨੀਸਾਣੁ॥
ਕਚ ਪਕਾਈ ਓਥੈ ਪਾਇ॥ ਨਾਨਕ ਗਇਆ ਜਾਪੈ ਜਾਇ॥੩੪॥
ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਵਾਹਗੁਰੂ ਨੇ ਜੀਆਂ ਦੇ ਸੁਖ ਵਾਸਤੇ ਅਰ ਭੁਗ
ਨ ਵਾਸਤੇ ਰਾਤੀ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ ਅਰ ਜੀਆਂ ਦੇ ਸੁਖ ਵਾਸਤੇ ਰੁਤੀ
ਅਰ ਥਿਤਾਂ ਅਰ ਵਾਰ ਅਤੇ ਪਵਣ ਤੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਅਗਨ ਅਰ ਪਤਾ
ਲ ਹੋਏ ਹਨ ਅਰ ਤਿਸ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਜੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਸਤੇ ਧਰ
ਮਸਾਲਾ ਬਨਾਈ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਵਿਚ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਜੀਅ ਹਨ ਅਰ
ਨਾਨਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜੁਗਤਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗ ਹੈਨ ਜੋ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਨੇਕ
ਅਰ ਅਨੰਤ ਹਨ ਅਰ ਆਪੋ ਆਪਣਿਆਂ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ
ਭੋਗ ਭੋਗ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਹਗੁਰੂ ਆਪ ਭੀ ਸਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਦਰ
ਬਾਰ ਭੀ ਸਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁੰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਖ ਭੁਗਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾ
ਪਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਭੁਗਾਂਵਦਾ ਹੈ ਪਰ ਤਿਥੇ ਸੋਈ ਸੋਭਾ ਪਾਂਵਦੇ ਹੈ
ਨ ਜਿਨਾਂ ਵਿਚ ਦੈਵੀ ਸੰਪਦਾ ਦੇ ਪੰਜ ਗੁਣ ਸੰਤੋਖ ਆਦਿਕ ਹੋਂਦੇ
ਹਨ॥ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਉਪਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਹੈ ਨਾਮ ਦਾ
ਨੀਸਾਣ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਜੋ ਝੂਠੇ ਸਚੇ ਹੈ ਸੋ ਸਾਧ
ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਗਇਆਂ ਮਾਲੂਮ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਗਤ ਝੂਠ ਹੈ
ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਓਥੋਂ ਗੁ
ਰੂ ਦੁਆਰੇ ਗਇਆਂ ਹੋਇਆਂ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ॥੩੪॥
॥ਧਰਮ ਖੰਡ ਕਾ ਏਹੋ ਧਰਮੁ॥ ਗਿਆਨ ਖੰਡ ਕਾ ਆਖਹੁ ਕਰ

ਮ੍ਹਾ ਕੇਤੇ ਪਵਣ ਪਾਈ ਵੈਸੰਤਰ ਕੇਤੇ ਕਾਨ ਮਹੇਸਾ ਕੇਤੇ ਬਰਮੇ
ਘਾੜਤਿ ਘੜੀਅਹਿ ਰੂਪ ਰੰਗ ਕੇ ਵੇਸਾ ਕੇਤੀਆ ਕਰਮ ਭੂਮੀ ਮੇ
ਰਾ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਧੂ ਉਪਦੇਸਾ ਕੇਤੇ ਇੰਦ ਚੰਦ ਸੂਰ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਮੰ
ਡਲ ਦੇਸਾ ਕੇਤੇ ਸਿਧਿ ਬੁਧਿ ਨਾਥ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਦੇਵੀ ਵੇਸਾ ਕੇਤੇ ਦੇਵ
ਦਾਨਵ ਮੁਨਿ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਰਤਨ ਸਮੁੰਦਾ ਕੇਤੀਆ ਖਾਣੀ ਕੇਤੀਆ
ਬਾਣੀ ਕੇਤੇ ਪਤ ਨਰਿੰਦਾ ਕੇਤੀਆ ਸੁਰਤੀ ਸੇਵਕ ਕੇਤੇ ਨਾਨਕ
ਅੰਤੁ ਨ ਅੰਤੁ ॥੩੫॥ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਜਗ ਹੋਮ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮੇ ਦਾ ਲੋਕ ਜੋ ਧਰਮ ਦਾ ਖੰਡ ਹੈ ਤਿਥੇ ਜਾਇਕਰ ਸੁਖ ਭੋਗਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੋ ਗਿਆਨੀ ਹੈਨ ਸੋ ਕਿ ਕੌਨ ਸੇ ਲਛਨ ਕਰਤੇ ਹਨ ਅਰ ਕਿਸ ਖੰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਗਿਆਨ ਖੰਡ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਹੇ ਕਿ ਇਹ ਸਰੂਪ ਦੇ ਲਭ ਕਰਕੇ ਜੀਂਦਿਆਂ ਹੀ ਵਾਸਨਾ ਦੇ ਬੰਧਨਾ ਵਿਚੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਂਦੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੰਡ ਭੀ ਅਤੇ ਖੰਡਾਂ ਦੇ ਵਸਨੇ ਵਾਲੇ ਭੀ ਮਿਥਿਆ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਤਿਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸਰ ਦੇ ਆਗੇ ਕੇਤੇ ਪਵਣ ਹੈਨ ਅਰ ਕਈ ਪਾਣੀ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਬੈਸੰਤਰ ਅਤੇ ਕੇਤੇ ਕਾਨ ਅਰ ਕੇਤੇ ਸਦਾਸਿਵ ਅਰ ਕੇਤੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਘਾੜਤ ਘੜਨਵਾਲੇ ਅਰ ਕੇਤੇ ਰੂਪ ਅਰ ਕੇਤੇ ਰੰਗ ਅਰ ਕੇਤੇ ਵੇਸ ਅਰ ਕੇਤਨੀਆਂ ਧਰਤੀਆਂ ਅਰ ਕੇਤੇ ਪਰਬਤ ਅਰ ਕੇਤੇ ਧੂਅ ਅਰ ਕੇਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨਵਾਲੇ ਨਾਰਦ ॥ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇਤੇ ਅਰ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਕੇਤੇ ਅਰ ਨਗਰ ਕੇਤੇ ਅਰ ਦੇਸ ਕੇਤੇ ਅਰ ਸਿਧ ਕੇਤੇ ਅਰ ਬੁਧਵਾਨ ਕੇਤੇ ਅਰ ਨਾਥ ਕੇਤੇ ਅਰ ਦੇਵੀਆਂ ਕੇਤੀਆਂ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਵੇਸ ਕੇਤੇ ਅਰ ਦੇਵਤੇ ਦਾਨਵ ਤੇ ਮੁਨੀਸਰ ਕੇਤੇ ਅਤੇ ਰਤਨ ਤੇ ਸਮੁੰਦ ਕੇਤੇ ਅਰ ਖਾਣੀਆਂ ਕੇਤੀਆਂ ਅਰ ਬਾਣੀਆਂ ਕੇਤੀਆਂ ਅਰ ਪਿਆਰੇ ਕੇਤੇ ਅਰ ਰਾ[illegible]ਕੇਤੇ ਅਰ ਵੇਦ ਕੇਤੇ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੇਤੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਤਨੇ ਨਾਮ ਤੇ ਰੂਪ ਹੈਂ ਸੋ ਸਭ ਮਾਇਆ ਦੀ ਉਪਾਧ ਹੈਨ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਨਿਰਉਪਾਧ ਆਤਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੈਸੇ ਬਦਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਅਵਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਅਵਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤੈਸੇ ਮਾਇਆ ਅੰਤਹਿਕਰਨ ਨੂੰ ਛਾਦਤੀ ਹੈ ਪਰ ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛਾਦਤੀ ਅਰ ਜੈਸੇ ਘਟ ਜਦਾਂ ਫੂਟਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਘਟਿਆਕਾਸ਼ ਮਹੱਤ ਆਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਤੈਸੇ ਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਛੂਟਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਹਗੁਰੂ ਵਿਚ ਸਮਾਇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ॥ ੩੫॥੮॥੮॥

ਗਿਆਨ ਖੰਡ ਮਹਿ ਗਿਆਨ ਪਰਚੰਡ ॥ ਤਿਥੈ ਨਾਦ ਬਿਨੋਦ ਕੋਡ ਅਨੰਦ ॥ ਸਰਮ ਖੰਡ ਕੀ ਬਾਣੀ ਰੂਪ ॥ ਤਿਥੈ ਘਾੜਤ ਘੜੀਐ ਬਹੁਤ ਅਨੂਪ ॥ ਤਾ ਕੀਆ ਗਲਾਂ ਕਥੀਆਂ ਨਾ ਜਾਇ ॥ ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਪਿਛੈ ਪਛੁਤਾਇ ॥ ਤਿਥੈ ਘੜੀਐ ਸੁਰਤਿ ਮਤਿ ਮਨ ਬੁਧਿ ॥ ਤਿਥੈ ਘੜੀਐ ਸੁਰਾ ਸਿਧਾਂ ਕੀ ਸੁਧਿ ॥ ੩੬॥ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਗਿਆਨ ਦੇ ਖੰਡ ਵਿਚ ਉਜਾਲਾ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਤੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦਾ ਉਜਾਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਗਿਆਨ ਸਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਤ ਦੇ ਅੰਧੇਰੇ ਨੂੰ ਮਿਟਾਂਵਦਾ ਹੈ ਪਰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਧੇਰੇ ਨੂੰ ਮਿਟਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਅਗਿਆਨ ਦੇ ਦੁਖ ਨੂੰ ਭੀ ਮਿਟਾਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਕੇ ਸਦਾ ਸੁਖੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਜਗਿਆਸੀ ਹੈ ਉਨਾਂ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਪਾਪਾਂ ਪੁੰਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦ ਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗ ਕਰ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਂਦੇ ਹੈਂ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦਾ ਮਨ ਤੇ ਬੁਧ ਮਾਨੋਂ ਨਵੇਂ ਘੜੀਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਗੁਣ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਨਹੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਕਹਦਾ ਹੈ ਸੋ ਪਿਛੋਂ ਪਛੋਤਾਂਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਗੁਰ[illegible] ਉਨਾਂ ਦੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੁਣ ਦੀ ਵੀਖਿਆ ਨ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਉਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰਤਿ ਉਜਲ ਹੋਕੇ
ਪਰਮੇਸਰ ਵਲ ਆਂਵਦੀ ਹੈ ਅਰ ਮਤ ਤੇ ਬੁਧਿ ਉਜਲ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅਰ
ਸੁਰ ਜੋ ਦੇਵਤੇ ਹਨ ਅਰ ਸਿਧ ਜੋ ਜੋਗੀ ਹਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਧਾਂ ਵਿ-
ਚ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਸੁਧਿ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ॥੩੬॥ ਕਰਮ ਖੰਡ ਕੀ ਬਾਣੀ ਜੋ-
ਰੁ ॥ ਤਿਥੈ ਹੋਰੁ ਨ ਕੋਈ ਹੋਰੁ ॥ ਤਿਥੈ ਜੋਧ ਮਹਾਬਲ ਸੂਰ ॥ ਤਿਨ
ਮਹਿ ਰਾਮੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰ ॥ ਤਿਥੈ ਸੀਤੋ ਸੀਤਾ ਮਹਿਮਾ ਮਾਹਿ ॥
ਤਾ ਕੇ ਰੂਪ ਨ ਕਥਨੇ ਜਾਹਿ ॥ ਨਾ ਓਹਿ ਮਰਹਿ ਨ ਠਾਗੇ ਜਾਹਿ ॥ ਜਿ-
ਨ ਕੈ ਰਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਤਿਥੈ ਭਗਤ ਵਸਹਿ ਕੇ ਲੋਅ ॥ ਕ-
ਰਹਿ ਅਨੰਦੁ ਸਚਾ ਮਨਿ ਸੋਇ ॥ ਸਚ ਖੰਡਿ ਵਸੈ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ॥ ਕਰਿ
ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ ॥ ਤਿਥੈ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਵਰਭੰਡ ॥ ਜੇ ਕੋ
ਕਥੈ ਤ ਅੰਤ ਨ ਅੰਤ ॥ ਤਿਥੈ ਲੋਅ ਲੋਅ ਆਕਾਰ ॥ ਜਿਵ ਜਿਵ ਹੁਕ-
ਮੁ ਤਿਵੈ ਤਿਵ ਕਾਰ ॥ ਵੇਖੈ ਵਿਗਸੈ ਕਰਿ ਵੀਚਾਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਕਥ-
ਨਾ ਕਰੜਾ ਸਾਰੁ ॥੩੭॥ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਜੋ ਨਿਹਕਾਮੀ ਹੋਕੇ
ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਭਗਤਿ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਨਾਮ ਦਾਨ ਇਸਨਾਨ ਏਹ ਕ-
ਰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਕਿਸ ਪਦਵੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿ-
ਆ ਨਿਹਕਾਮ ਕਰਮ ਦੀ ਜੋ ਬਾਣੀ ਹੈ ਸੋ ਬਡੀ ਬਲਵਾਨ ਹੈ ਅਰ ਸੇਵ-
ਕ ਨੂੰ ਸੁਆਮੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਭਗਤ
ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੈਨ ਤਿਥੇ ਹੋਰ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਅਰ ਜੋ ਚ-
ਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁਕਤਾਂ ਹੈਨ ਸੋ ਸਭ ਉਪਾਸਨਾ ਵਾਲੇ ਭੋਗਦੇ ਹਨ ਅਰ
ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੀ ਉਪਾਸਕ ਹਨ ਜੋ ਇਕ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰ-
ਦੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਕੁਛ ਪਾਪ ਉਨਾਂ ਦੇ ਮਿਟਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕੁਛ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸੋ
ਸਲੋਕ ਮੁਕਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ॥ ਅਰ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕ-
ਰ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਥੋੜੇ ਕਰਮ ਮਿਟੇ ਹਨ ਅਰ ਥੋੜੇ ਰਹੇ ਹੈਂ ਸੋ ਸਰੂਪ ਮੁਕਤ
ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ॥ ਅਰ ਜੋ ਸਭੇ ਬਿਕਾਰ ਮਿਟਾਂਵਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਸਾਮੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮੁਕਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਮਨ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਾਜੁਜ ਮੁਕਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਪਾਸ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਨਾਂ ਚੋਹਾਂ ਮੁਕਤਾਂ ਦਾ ਸਰੂਪ ਪਛਾਨ ਕੇ ਦਿਖਾਵੋ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸਾਲੋਕ ਮੁਕਤਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬੈਕੁੰਠ ਧਾਮ ਵਿਚ ਜਾ ਬਸਣਾ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਰਾਮਦਾਸਪੁਰੇ ਜਾ ਬਸੇ ਸੋ ਰਾਮਦਾਸਪੁਰੇ ਗਰੀਬ ਤੁਰਕ ਚਾਰ ਸਭ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਬਾਤ ਹੈ ਕਿ ਰਹਿਬੇ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੰਗਤਿ ਭੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ॥ ਅਰ ਸਰੂਪ ਮੁਕਤਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੈਸੇ ਵਿਸਨ ਕਾ ਰੂਪ ਚਤੁਰਭੁਜ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਚੀਨ੍ਹ ਰਜ ਉਸ ਮੇਂ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਤੈਸਾ ਹੀ ਰੂਪ ਭੀ ਹੋਵੈ ਜੋ ਜੈਸੇ ਰਾਮਦਾਸਪੁਰੇ ਵਸੇ ਅਰ ਕੇਸ ਕਛ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਏਹ ਚਿਨ੍ਹ ਭੀ ਹੋਵਨ ਤੇ ਮੁਖ ਭੀ ਸਤਿ ਹੋਵਣ ਤਾਂ ਤੇ ਸੋਈ ਸਰੂਪ ਮੁਕਤਿ ਹੈ॥ ਅਰ ਸਮੀਪ ਮੁਕਤਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੈਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਚੌਫੇਰੇ ਜੋ ਬੁੰਗੇ ਹਨ ਸੋ ਬੁੰਗਿਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਰਹੇ ਅਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਗੇਬ ਸਾਹਿਬ ਪਾਸ ਭੀ ਜਾਵੈ ਅਤੇ ਸਬਦ ਭੀ ਸੁਣੇ ਤੋ ਸੋ ਬੈਕੁੰਠ ਵਿਚ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਚਤੁਰਭੁਜ ਸਰੂਪ ਭੀ ਹੋਵੇ ਅਰ ਈਸਰ ਦਾ ਨਿਕਟ ਵਰਤੀ ਭੀ ਹੋਵੈ॥ ਅਰ ਸਾਜੁਜ ਮੁਕਤਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਭੀ ਬੈਠਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਰੂਪ ਭੀ ਖਾਲਸੇ ਜੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਅਰ ਸਬਦ ਭੀ ਸੁਣ ਕਰ ਮਨ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਸੰਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਸਬਦ ਦੇ ਤਾਤਪਰਜ ਵਿਚ ਜੋੜੇ ਅਰ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਨੂੰ ਭੀ ਮਿਟਾਵੇ ਤੋ ਸੋ ਬੈਕੁੰਠ ਨੂੰ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਭੀ ਲੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਸਾਜੁਜ ਮੁਕਤਿ ਕਹੀਦੀ ਹੈ ਸੋ ਏਹ ਸਭ ਮੁਕਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੀਆਂ ਹੈਨ ਅਤੇ ਫੇਰ ਅੰਤਾਕਰਣ ਸੁਧ ਕਰਕੇ ਤੇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਅਰ ਵਿਦੇਹ ਮੁਕਤਿ ਨੂੰ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਥੇ ਭਗਤ ਪ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਿਥੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਅਰ ਤਿਥੇ ਜੋਧੇ ਜੋ ਮਹਾਂ ਬ
ਲੀ ਸੂਰਮੇ ਹੈਨ ਅਰ ਰਾਮ ਮੈਂ ਜੋੜਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਮਹਾਂ ਬਲੀ ਕਹੀਦੇ ਕਿ ਜੋ
ਜਿਨਾਂ ਮਨ ਦੇ ਉਤੇ ਬਲ ਹੋਵੇ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਾਸਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਮ
ਨ ਨੂੰ ਵਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ ਪੂਰਨ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅ
ਰ ਸੂਖਮ ਮਨ ਦੀ ਮਨ ਚਿਤ ਵ੍ਰਿਤੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੋਖ ਆਤਮਾਂ ਦੀ ਸਤ ਹੋਂਦੀ ਹੈ
ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਿਥੇ ਰਾਮ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਿਥੇ ਸੀਤਾ ਭੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅ
ਰ ਸੀਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਨਿਕਟ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤਿਥੇ ਓਹ ਸੀਤਾ ਹੈਨ ਜੋ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਹਿ
ਮਾਂ ਵਿਖੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਪਰੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਆਤਮ ਰੂਪੀ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਉਨਾਂ
ਦਾ ਸਰੂਪ ਆਤਮ ਸਾਤਿਆਂ ਥੀਂ ਤਿਨਾਂ ਕਥਨ ਕਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਅਰ ਨ
ਓਹ ਮਰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਨ ਓਹ ਠਗੀਦੇ ਹੈਨ ਜੈਸੇ ਕਿ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕ ਜੋ
ਹੈਂ ਤਿਨਾਂ ਸੋ ਜੋ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਠਗ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜੋ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਭਗਵੰ
ਤ ਦਾ ਨਾਮ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਤਿਥੇ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਕਈ ਲੋਅ ਵ
ਸਦੇ ਹਨ ਅਰ ਲੋਅ ਕਹੀਦੇ ਜੈਸੇ ਖੇਤ੍ਰੀ ਦਾ ਏਕ ਲਖ ਇਕੰਤ ਲਈਏ
ਅਰ ਹੋਰ ਉਪਜੈਂ ਤੈਸੇ ਜੋ ਆਗੇ ਹੋਏ ਹੈਂ ਸੋ ਭੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਭਗਤਿ ਵਿ
ਚ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਆਗੇ ਹੋਵਹਿਗੇ ਸੋ ਭੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਭਗਤ ਵਿਚ
ਸਮਾਵੈਂਗੇ ਤਾਂ ਤੇ ਓਹ ਸਦਾ ਅਨੰਦ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਜਿਸਦੇ ਹਿਰਦੇ ਭਗਵਾਨ
ਵਸਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਚ ਖੰਡ ਜੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਹੈ ਉਸਦੇ ਵਿਚ ਨਿਰੰਕਾ
ਰ ਵਸਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਭਾਵਨੀ ਕਰਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹੈਨ
ਤਿਨਾਂ ਉਪਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਨਿਹਾਲ ਹੋਂਦੇ
ਹੈਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੀ ਚਰਨ ਧੂੜ
ਵਿਚ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਮੰਡਲ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੇ ਕੋਈ ਮਹਾਰਾ
ਜ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾਂ ਕਹੇ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਅੰਤ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂ
ਦਾ ਅਰ ਤਿਥੇ ਜੋ ਚਉਦਾਂ ਪੁਰੀਆਂ ਹੈਨ ਅਤੇ ਤ੍ਰੈ ਲੋਇ ਹੈਂ ਸੋ ਸਭ ਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੁਰਬਾਨ ਹੈ ਤਬ ਜੋ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਖਲੋਤੇ ਹਨ ਅਰ ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਿਵੇਂ ਤਿਉਂ ਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਵਾਹਗੁਰੂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਗਸਦਾ ਹੈ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਜੋ ਕਹਣੀ ਹੈ ਸੋ ਸਾਰ ਦੀ ਨਿਆਈ ਕਰੜੀ ਹੈ ਅਰ ਸਾਰ ਸ਼ਸਤ੍ਰਨ ਨੂੰ ਭੀ ਕਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਾਦ ਨੂੰ ਭੀ ਕਹੀਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜੈਸੇ ਸਾਰ ਹਾਰ ਕਿਸੇ ਤੇ ਘਾੜੀਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਤੈਸੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਹਾਰ ਕਿਸੇ ਤੇ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਦੀ ਅਰ ਜੈਸੇ ਸੁਹਾਗੇ ਨੂੰ ਸੁਨਿਆਰਾ ਹੀ ਘੜਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਾਰ ਨੂੰ ਲੁਹਾਰ ਹੀ ਘੜਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਭਗਤ ਹੀ ਉਚਾਰਦੇ ਹੈਂ

॥੩੭॥ ਜਤੁ ਪਹਾਰਾ ਧੀਰਜੁ ਸੁਨਿਆਰੁ ॥ ਅਹਰਣਿ ਮਤਿ ਵੇਦੁ ਹਥੀਆਰੁ ॥ ਭਉ ਖਲਾ ਅਗਨਿ ਤਪ ਤਾਉ ॥ ਭਾਂਡਾ ਭਾਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਤਿਤੁ ਢਾਲਿ ॥ ਘੜੀਐ ਸਬਦੁ ਸਚੀ ਟਕਸਾਲ ॥ ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰਮੁ ਤਿਨ ਕਾਰ ॥ ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ ॥

॥੩੮॥ ਸਲੋਕੁ ॥ ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਧਰਤਿ ਮਹਤੁ ॥ ਦਿਵਸੁ ਰਾਤਿ ਦੁਇ ਦਾਈ ਦਾਇਆ ਖੇਲੈ ਸਗਲ ਜਗਤੁ ॥ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਬੁਰਿਆਈਆਂ ਵਾਚੈ ਧਰਮੁ ਹਦੂਰਿ ॥ ਕਰਮੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਕੇ ਨੇੜੈ ਕੇ ਦੂਰਿ ॥ ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਗਏ ਮਸਕਤਿ ਘਾਲਿ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਕੇਤੀ ਛੁਟੀ ਨਾਲਿ ॥

ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਸਬਦ ਦਾ ਸਾਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਘੜੀਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਜਤ ਦਾ ਪਹਾਰਾ ਹੋਵੇ ਸੋ ਜਤ ਭੀ ਦੁਇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਦਾ ਜਤ ਆਪਣੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਥੋਂ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਅਰ ਅਤੀਤਾਂ ਦਾ ਜਤ ਏਹ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਰ ਲੜਕੇ ਵਲ ਦੇਖੇ ਨਹੀਂ ਸੋ ਏਹ ਪਹਾਰਾ ਕਰਕੇ ਅਰ ਜੋ ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ ਧੀਰਜ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਸੋ ਏਹ ਧੀਰਜ ਸੁਨਿਆਰ ਕਰੇ ਤੇ ਅਹਰਣ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਮਤ ਆਪਨੀ ਅਚੱਲ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਰੇ ਅਰ ਵੇਦਾਂ ਤੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਦੇ ਹਥੌੜੇ ਨੂੰ ਬਨਾਏ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਜੋ ਭਉ ਮਨ ਵਿਚ ਰਖਣਾ ਹੈ ਸੋ ਖਲਾਂ ਕਰੇ ਅਗਾਇ ਦੀਆਂ ਤੇ ਵਾਸਨਾਂ ਦਾ ਰੋਕਣਾ ਇਹ ਸਤਪਦੀ ਅਗਨਿ ਕਰੇ ਸੋ ਇਸ ਅਗਨ ਨਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਤਪਾਏ ਅਰ ਜੋ ਸਭ ਮਨ ਨਾਲ ਭਉ ਕਰਨਾ ਹੈ ਏਹ ਤੁੰਨੂੰ ਕਰੇ ਅਰ ਜੋ ਮਨ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਏਹ ਭਾਂਡੇ ਵਿਚ ਦਾਲੇ ਸੋ ਸਰੀਰ ਟਕਸਾਲ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ ਵਿਚ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸਬਦ ਘੜੀਦਾ ਹੈ ਅਰ ਏਹ ਤੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸੁਧ ਕਰੇ ਅਰ ਗੁਰ ਦੇ ਸਬਦ ਵਿਚ ਧਰੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਨ ਘੜੀਏ ਪਰ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੀ ਨਦਰਿ ਹੈ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਭਗਤਿ ਦੀ ਕਾਰ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਓਹ ਨਦਰੀ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਸੇਦਾ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੁਧ ਦੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਕਰ ਦੇਖਦੇ ਹੈਂ ਅਰ ਬਿਨਾਂ ਬੁਧ ਦੇ ਉਜਲ ਹੋਇਆਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦਾ ਦਰਸਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਅਰ ਸਾਧੂ ਬਿਨਾਂ ਬੁਧਿ ਉਜਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ॥ ੩੮ ॥ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਸਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਗੁਰੂ ਕੌਣ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ ਜੋ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਕਿ ਪਵਣ ਸਭ ਸਦਾ ਗੁਰੂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੇ ਮਨੁਖ ਦਾ ਸਰੀਰ ਉਤਪਤਿ ਕੀਤਾ ਤਬ ਸਭ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਗੀਆਂ ਜੋ ਨੇਤ੍ਰ ਕਹਿਨ ਅਸੀਂ ਉਤਮ ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਖਬਰ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਕੰਨਾਂ ਕਹਿਆ ਅਸੀਂ ਉਤਮ ਹਾਂ ਜੋ ਸੁਣਦੇ ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਅਰ ਰਸਨਾ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਉਤਮ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਬੋਲਦੀ ਹਾਂ ਅਰ ਹਥਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਤਮ ਹਾਂ ਅਰ ਪੈਰਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫਿਰਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਤਮ ਹਾਂ ਅਰ ਪ੍ਰਾਣ ਕਹਿਆ ਅਸੀਂ ਉਤਮ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਬਿਨਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ

ਕਾਰਜ ਨਾਹੁੰਦੇ ਸੋਈ ਤੁਸਾਂ ਗੁਰੂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੋਰ ਸਾਈ ਦ੍ਰੀਆਂ ਬਕੇ
ਨ ਕੰਮ ਚਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਬ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਗਿਰ
ਪੜਦਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਪਉਣ ਸਭਸ ਦਾ ਗੁਰੂ ਹੈ ਅਰ ਸਬਦ ਬਾਣੀ ਜਿਤਨੀ
ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਪਉਣ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਸਬਦ ਸਭਸ
ਦਾ ਗੁਰੂ ਹੈ ਅਰ ਪਾਣੀ ਸਭਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ
ਕਿਰਨਾਂ ਬੀ ਬਦਲਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਸਟ
ਕੰਭੀ ਵਸਦੀਆਂ ਹੈਂ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਮੇਂ ਬਨਾਸਪਤੀ ਹਰੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਉ
ਹ ਜਨਾਵਰ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਬੀਰਜ ਬੀ ਜਨਾਵਰ ਹੋਂਦੇ ਹਨ
ਅਰ ਪਸੂਆਂ ਬੀ ਪਸੂ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਮਨੁਖਾਂ ਬੀ ਮਨੁਖ ਹੋਂਦੇ ਹਨ
ਤਾਂਤੇ ਸਭਸ ਦਾ ਉਤਪਤ ਅਤੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਨਵਾਲਾ ਜਲ ਹੈ ਸੋ ਸਭ
ਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ ਅਰ ਧਰਤੀ ਸਭਸ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਸੋ ਮਤਾ ਹੈ
ਅਰ ਦਿਨ ਰਾਤ ਜੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਦਾਈ ਦਾਇਆ ਹੈਨ ਅਰ
ਜਗਤ ਈਸਰ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ ਸੋ ਖੇਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਆਪਣੇ ਬੁਰੇ ਅਰ ਭ
ਲੇ ਕਰਮ ਧਰਮਰਾਇ ਦੇ ਹਜੂਰ ਵਾਚੀਅਨ ਗੇ ਸੋ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾ
ਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਪਰ ਜਿਨਾਂ ਪ
ਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਿਆ ਹੈ ਸੋ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਮਸਤਕ ਘਾਲ ਗਏ
ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨਾਂ ਮੁਖ ਉਜਲਿਆਂ ਦੇ ਪਿਛੇ
ਕਈਆਂ ਦਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਜਬ ਜਪਜੀ ਗੋਸਟ ਕੀਤੀ ਤਾਂ
ਸਭਨਾਂ ਸਿਧਾਂ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ॥ ਬੋਲਹੁ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਪਜੀ
ਦੀ ਗੋਸਟ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਤਬ ਬਾਬਾ ਜੀ ਓਥੋਂ ਅਗੇ ਚਲੇ ॥ ੦੧
ਤਬ ਬਾਬਾ ਜੀ ਬਿਆਰ ਪਰਬਤ ਤੇ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸੋ ਓਥੇ ਦੱਤ
ਤ੍ਰੇਉ ਦਾ ਆਸਨ ਸੀ ਅਰ ਦਤਾਤ੍ਰੇਉ ਸਮਾਧ ਲਾਈ ਬੈਠਾ ਸੀ ਤਬ ਬਾ
ਬਾ ਜੀ ਲਗੇ ਬੁਲਾਵਣੇ ਸੋ ਜਬ ਦਤਾਤ੍ਰੇਉ ਨ ਬੋਲਿਆ ਤਬ ਬਾਬਾ ਜੀ ਬ੍ਰ
ਹਮ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਉਸਦੇ ਸਿਰੇ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਗਏ ਅਰ ਆਂਦਰੋਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਉਸਦੀ ਸਮਾਧ ਜਾਇ ਖਲੋਤੀ ਤਾਂ ਦਤਾਤ੍ਰੇਉ ਜਾਗਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਦਤਾਤ੍ਰੇ
ਉ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਥੀਹਾਂ ਤੇ ਸੰਨਿਆਸੀ ਕਾ ਅਸਥਾਨ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਕਰ
ਆਇਆ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮੈਂ ਪਰਮ ਸੰਨਿਆਸੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੂੰ
ਸੰਪਦਾ ਰਥਾਂ ਦਾ ਸੰਨਿਆਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੀ ਪੁਰੀ ਦਾ ਤਾਂ ਸੰਨਿ
ਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੋ ਜਬ ਲਗ ਹਉਮੈਂ ਦਾ ਸੰਨਿਆਸ ਨਾਂ ਹੋਵੈ ਤਉ
ਲਗ ਸੰਨਿਆਸੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੀਤਾ ਅਰ ਅਸੀਂ ਐਸੇ ਸੰਨਿਆਸੀ ਹਾਂ ਕਿ
ਮਾਤਾ ਜਾਨ ਦੇ ਚਰਨ ਕਮਲ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਅਸਥਾਨ ਅਰ ਜਾਗਾਂ ਆਸ
ਕਾਈ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸੋ ਤੇਰੀ ਭੀ ਪੁਰੀ ਵੇਖ ਕੇ ਅਸੀਂ ਚਲੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਦਤਾਤ੍ਰੇ
ਉ ਨੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਚਰਨ ਆਨ ਪਕੜੇ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਸੰਨਿਆਸ ਦਾ ਉਪਦੇਸ
ਕਰੋ ਤਬ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਇਹੁ ਜੋ ਤੂੰ ਧ ਆਪਨੂੰ ਦਤਾਤ੍ਰੇਉ ਜਤਾ
ਹੈ ਸੋਇ ਸੋ ਦਾ ਤ੍ਰਿਆਗ ਕਰ ਕਯੋਂ ਜੋ ਚੇਤਨ ਸਕਤ ਸਰਬ ਵਿਚ ਵ੍ਯਾ
ਆਪੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਉਸ ਚੇਤਨ ਸਕਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣੈ ਗਾ ਤ ਤੇਰੀ ਹਉਮੈ
ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਦਤਾਤ੍ਰੇਉ ਨੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਗੇ
ਮੈਂ ਚਉਬੀਸ ਗੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਨ ਸੋ ਪਰ ਹੀ ਸਦਾਂ ਗੁਰੂ ਹੁਣ ਤੂੰ ਮਿਲਿਆ
ਹੈਂ ਪਰ ਸੋ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਤੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈਂ ॥ ਤਬ ਬਾਬਾ ਜੀ
ਉਥੋਂ ਤੁਰ ਕੇ ਅਗੇ ਗਏ ਸੋ ਅਲਲਾਹੀ ਨਤੇ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਏ ਤਾਂ ਫਿ
ਰ ਓਥੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਭਗਤ ਆਚਰਜੀ ਲਗਾ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਇਸ
ਪੁਰੀ ਦੇ ਲੋਕ ਕੌਨ ਹਨ ਤਾਂ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਵਿਸਨ ਦੇ ਉਪਾ
ਸਕੀ ਹੈਨ ਅਰ ਜਿਨ ਕੇ ਜੋਤ ਮਈ ਸਰੀਰ ਹਨ ਅਤੇ ਜਬ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਲੋ ਹੋ
ਗੀ ਹੈ ਤਉ ਭੀ ਇਸ ਪੁਰੀ ਕੋ ਖੇਦ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੇ ਪੁ
ਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਕਹੋ ਤਬ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸਾਡਾ ਨਾਮ
ਨਾਨਕ ਹੈ ਪਰ ਤੂੰ ਧ ਜੋ ਨਾਰਦ ਤੋਂ ਸੁਨ ਕੇ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਤਾਹੀਂ ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਆਏ ਹਾਂ ਅਰ ਅਸੀਂ ਭੀ ਨਾਮ ਦੇ ਉਪਾਸਕ ਹਾਂ
ਤਾਂ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਪੁਛਿਆ ਨਾਮ ਦਾ ਪੇਤ੍ਰੋ ਕਿਆ ਹੈ ਅਰ ਨਾਮ ਦਾ ਰੂਪ ਕਿ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਆ ਹੈ ਅਰ ਨਾਮ ਦਾ ਫਲ ਕਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਨਾਮ ਦਾ
ਜੋ ਪੇਡ ਹੈ ਸੋ ਜਗਤ ਤੇ ਵੈਰਾਗ ਅਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦਾ ਮੇਲ ਅਰ
ਨਾਮ ਦਾ ਜੋ ਫੂਲ ਹੈ ਸੋ ਭਾਉ ਅਰ ਭਗਤ ਅਰ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਧਿਆ
ਨ ਅਰ ਨਾਮ ਕਾ ਜੋ ਫਲ ਹੈ ਸੋ ਮੈਂ ਕਹਿ ਨਹੀਂ ਇਕ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਹੈ
ਤਾਂ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਗੇ ਭੀ ਨਾਰਦ ਥੀਂ ਏਵੈਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਅਰ
ਅਨਿ ਦੇਉਤੀ ਆਨ ਤਦਕ ਕਰਕੈ ਏਹੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਤੁਸਾਡੇ
ਦਰਸਨ ਕਰਕੈ ਅਤੀ ਦ੍ਰਿੜ ਪਰਤੀਤ ਹੋਈ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪ੍ਰਹਲਾਦ
ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ ਕਰਕੈ ਧ੍ਰੂ ਭਗਤ ਦੀ ਪੁਰੀ ਨੂੰ ਗਏ ਸੋ ਧ੍ਰੂ ਭਗਤ ਦੀ
ਪੁਰੀ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਚ ਖੰਡ ਦੇ ਸਾਮਨੇ ਹੈ ਅਰ ਬੈਕੁੰਠ ਧਾਮ ਦੇ ਨਿਕਟ
ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਧ੍ਰੂ ਅਗੇ ਵਿਸਨ ਜੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਲਗਾਈ ਬੈਠਾ ਸੀ
ਜੋ ਜਬ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਧ੍ਰੂ ਦੀ ਸਮਾਧ ਖੁਲ ਗਈ ਅਤੇ
ਜੋ ਦੇਖੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸਨ ਦਾ ਮੈਂ ਧਿਆਨ ਕਰਦਾ ਸਾਂ ਸੋ ਮੇਰੇ ਦ੍ਰਿਸਟ
ਅਗੋਚਰ ਬੈਠਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧ੍ਰੂ ਨੇ ਅਸਟਾਂਗ ਡੰਡਉਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਹਿ
ਆ ਕਿ ਅਜ ਅਸਾਡੇ ਬਡੇ ਭਾਗ ਹਨ ਜੋ ਅਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤਖ ਦਰਸਨ ਦਿ
ਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਤੇਰੇ ਉਪਦੇਸ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਆਏ
ਹਾਂ ਅਰ ਤੈਨੂੰ ਇਹ ਪੁਛਦੇ ਹੈਂ ਕਿ ਤੂੰ ਜੋ ਵੈਕੁੰਠ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਰਹਿੰਦਾ
ਹੈਂ ਅਤੇ ਅਸਾਡੇ ਵਿਸਨ ਰੂਪ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਸੋ ਤੂੰ ਵਿਸਨ
ਅਰ ਵੈਕੁੰਠ ਸਰਗੁਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਨਿਰਗੁਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਧ੍ਰੂ
ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਨਿਰਗੁਣ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ
ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਸਰਗੁਨ ਰੂਪ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਵੈਕੁੰਠ ਭੀ ਲੈ ਹੋ ਜਾਵ
ਣਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਚੈਤੰਨ ਸਤਾ ਹੈ ਸੋ ਤੁਝ ਮੈਂ ਭੀ ਅਰ ਮੁਝ ਮੈਂ ਭੀ ਅ
ਰ ਵੈਕੁੰਠ ਮੈਂ ਭੀ ਅਰ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਮੈਂ ਭੀ ਇਕ ਰਹੀ ਹੈ ਅਰ ਸਜਾਤੀ
ਵਿਜਾਤੀ ਸੁਗਤਿ ਤੀਨ ਭੇਦਾਂ ਥੀਂ ਰਹਿਤ ਹੈ ਸੋ ਸਜਾਤੀ ਕਹੀਏ ਮਨੁਖ
ਪਾਸ ਮਨੁਖ ਹੋਵੈ ਅਤੇ ਵਿਜਾਤੀ ਕਹੀਏ ਜੈਸੇ ਮਨੁਖ ਪਾਸ ਬ੍ਰਿਛ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਉਹ ਹੋਏ ਅਰ ਸੁਗਾਤ ਕਹੀਏ ਜੋ ਅੱਗੇ ਹੋਵਨ ਸੋ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰ
ਹੀ ਧਿਆਨ ਕਰ ਦੇਖੋ ਕਿ ਤੇਰੇ ਅੰਤਰ ਹੀ ਸਭ ਕੁਛ ਹੈ॥ ॥ਸਭ ਕਿ
ਛੁ ਘਰ ਮਹਿ ਬਾਹਰਿ ਨਾਹੀ॥ ਬਾਹਰਿ ਟੋਲੈ ਸੋ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਹੀ॥
ਤਾਂ ਫਿਰ ਧ੍ਰੂ ਭਗਤ ਧਿਆਨ ਕਰ ਦੇਖੇ ਤਾਂ ਕਿਆ ਦੇਖੇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨ
ਕ ਜੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰੀ ਬੈਠੇ ਹਨ ਤਾਂ ਧ੍ਰੂ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾ
ਜ ਇਹ ਸਰੂਪ ਕੀ ਦਿਖਲਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰੂਪ ਕੀ ਦਿਖ
ਲਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਲਜੁਗ ਦੇ ਉਧਾਰ
ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮਾਨਸੀ ਸਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਗਏ ਸੇ ਸੋ ਕਿਤਨਿਆਂ ਕ
ਗੋਸਟਾਂ ਕਰਕੇ ਉਧਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਉਰ ਜੋ ਪਿਛੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸੋ
ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਸਬਦ ਨੂੰ ਸੁਨਕੇ ਉਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਸਬਦ ਨੂੰ ਸੁਣਕੇ
ਸਰਗੁਣ ਨਿਰਗੁਣ ਨੂੰ ਇਕ ਰੂਪ ਜਾਣਨਗੇ ਅਤੇ ਜੋ ਨਾਮ ਦੀ ਉ
ਪਾਸਨਾ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਦਾ ਭੀ ਉਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਬ ਹਮ
ਵਿਸਨ ਕੇ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਚਲੇ ਹੈਂ ਸੋ ਵਿਸਨ ਨੂੰ ਕਲਜੁਗ ਦੀ ਸਾਰੀ
ਵਾਰਤਾ ਕਰਨੈ ਅਰ ਆਗਿਆ ਲੈ ਕਰ ਫੇਰ ਮਾਤਲੋਕ ਨੂੰ ਜਾਵਾਂਗੇ
ਤਾਂ ਧ੍ਰੂ ਨੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਗੇ ਮੈਂ ਆਪਨੂੰ ਨਿਰਾ
ਲਾ ਜਾਣਦਾ ਸਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸਨ ਨੂੰ ਨਿਰਾਲਾ ਜਾਣਦਾ ਸਾਂ ਪਰ ਤੁਸਾਂ
ਦੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਅਭੇਦ ਗਿਆਨ ਜਾਗ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ
ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਥੋਂ ਬੈਕੁੰਠ ਧਾਮ ਨੂੰ ਗਏ॥ ਸੋ ਜੈਸੇ ਮਸਾਲ ਅ
ਗਨ ਕੁੰਡ ਮੇਂ ਜਾਇ ਕੇ ਇਕਠੀ ਹੋਵੈ ਤੈਸੇ ਵਿਸਨ ਕੇ ਸਰੂਪ ਮੇਂ
ਜਾਇ ਲੀਨ ਹੂਏ ਤਾਂ ਵਿਸਨ ਪੁਛਿਆ ਜੋ ਕਾਰਜ ਕਰ ਆਏ ਹੋ ਕਿ
ਕਿਛ ਰਹਿਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੀਨ ਕੁੰਟਾਂ ਮੇਂ ਤੁਮਾਰੀ
ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਸਤਨਾਮ ਕਾ ਚਕ੍ਰ ਫੇਰ ਆਇਆ ਹੋ ਅਰ ਚਉਥੀ ਪਸ
ਚਮ ਕੀ ਕੁੰਟ ਰਹਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਉਥੇ ਮਲੇਛਾਂ ਵਿਚ ਤੁਸਾਂ ਆਪਣੀ
ਜੋਤ ਰਖਾ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਗਊ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਦੋਖੀ ਹੋਏ ਹਨ ਅ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਹਿੰਦੂਆਂ ਕੇ ਤਟ ਤੀਰਥ ਸਭ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਜੋ ਇਹ ਬੁਤ ਪ੍ਰਸਤ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪ ਮਕੇ ਅਰ ਮਦੀਨੇ ਦੀਆਂ ਈਦ
ਗਾਂ ਅਰ ਕਬਰਾਂ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਘਰ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਤੇ
ਉਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਆਪ ਨੂੰ ਉਹ ਸੰਗ ਪ੍ਰਸਤ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ
ਅਤੇ ਆਪ ਭੀ ਪਥਰਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜੇ ਤੁਸਾਡੀ ਆਗਿ
ਆ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਮਕੇ ਮਦੀਨੇ ਜਾਇ ਕਰ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਸਤਨਾਮ ਦਾ ਉਪਦੇ
ਸ ਕਰਕੇ ਫੇਰ ਆਵਾਂ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤੇਰੇ ਅਰ ਮੇਰੇ ਮੈਂ ਭੇਦ
ਕਿਛ ਨਹੀਂ ਅਰ ਚਾਰ ਵੇਦ ਮੈਂ ਅਗੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਹਨ ਪਰ ਕਲਜੁ
ਗ ਦੇ ਜੋ ਜੀਅ ਹੈਨ ਕੂੜ ਕੁਸਤ ਕਰਕੇ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਭੂ
ਲ ਗਈ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਜਾਇ ਕੇ ਪਜਿਮਾਂ ਵੇਦ ਨਾਮ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਦਾ ਤੂੰ
ਖਾਖਾਣੀ ਦੁਆਰੇ ਜਾਇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਜੋ ਕਲਜੁਗ ਦੇ ਜੀਆਂ ਦਾ ਉਧ
ਰ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ
ਨਾਲ ਸਭ ਕਾਰਜ ਹੋਵਨਗੇ ਸੋ ਜੈਸੇ ਕੁੰਡ ਸੇ ਮਸਾਲ ਕੀ ਜੋਤ ਬਾਹ
ਰ ਨਿਕਸਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਬਾਬਾ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਅਰ ਫੇਰ ਕਾਗਭੁਸੁੰ
ਡ ਦੇ ਆਸਣ ਤੇ ਆਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਤਾਂ ਬਾਲਾ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਅਰ
ਕਾਗਭੁਸੁੰਡ ਸਭ ਰਖੀਸਰਾਂ ਸਮੇਤ ਆਇ ਚਰਨੀ ਲਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਪੁਛਿਆ ਹੇ ਬਾਲਾ ਮਦਾਨਾ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਨ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਤੁਸਾਡੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੈ ਕੀਰਤਨ ਗਾਂਵਦੇ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਤੁਸਾ
ਡਾ ਧਿਆਨ ਰਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕੇਹੜੀ ਪੁਰੀ ਨੂੰ ਗਏ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇ
ਆ ਕਿ ਤੁਸਾਨੂੰ ਸਭੇ ਪੁਰੀਆਂ ਇਥੇ ਹੀ ਦਿਖਾਇ ਦਈਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ
ਆਖਿਆ ਜੀ ਤੁਸਾਡੀ ਸਭ ਦਾਇਆ ਹੈ ਤਬ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਨੇ ਉਬਾਸੀ
ਲਈ ਤਾਂ ਬਾਲਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਦੋਵੇਂ ਬਾਬੇ ਦੇ ਉਦਰ ਵਿਚ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪ
ਤ ਭਏ ਸੋ ਜਾਇ ਕਰ ਕਿਆ ਦੇਖਦੇ ਕਿ ਵਿਚ ਹੀ ਪੁਰੀਆਂ ਅਰ ਆ
ਕਾਸ ਅਰ ਸਮੁੰਦਰ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨਜਰ ਆਵੈ ਅਰ ਬਹੁਤੀਆਂ ਹੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਅਰ ਮਨੁਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰੀਆਂ ਦੇ
ਖੀਆਂ ਅਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦੇਖੇ ਸੋ ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਤਕ ਭੁਉਂਦੇ ਰਹੇ ਤ
ਦ ਮਰਦਾਨਾ ਤੇ ਬਾਲਾ ਲਗੇ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਾਬੇ ਜੀ ਦਾ
ਦਰਸਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਫੇਰ ਉਬਾਸੀ ਲਈ ਅਰ ਦੋਨੋ ਬਾਹਰ
ਆਪਏ ਸੋ ਫਿਰ ਆ ਕਰ ਦੇਖਣ ਤਾਂ ਕਿਆ ਦੇਖਣ ਜੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਬੈਠੇ
ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਂਗਭਸੁੰਡ ਭੀ ਬੈਠਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋਨੋਂ ਨੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਅਗੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿ
ਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਹੇ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਅਸੀਂ ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਕੁਠੇ
ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੋ ਏਥੇ ਅਸੀਂ ਦੇਖਨੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਏਹੋ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁ
ਣੇ ਅਸੀਂ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਗਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਆਕੇ ਬੈਠੇ ਹੋ ਤਾਂ ਬਚ
ਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੀ ਮਾਇਆ ਦੀ ਲੀਲਾ ਲਖੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂ
ਦੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬਾਲਾ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟੋ ਤ
ਉਨਾਂ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜਦ ਅਖੀਆਂ ਖੋਲ ਕੇ ਦੇਖਣ ਤਾਂ ਕਿਆ
ਦੇਖਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਜੰਮੂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਹੇ ਬਾਲਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ
ਏਥੇ ਜੋ ਜਾਗਾਂ ਹੈ ਸੋ ਜਾਮਵੰਤ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਤ੍ਰੇਤੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਚੰਦ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋ
ਇਆ ਹੈ ਸੋ ਏਥੇ ਉਸ ਦੀ ਗੁਫ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜੰਮੂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਬਾਬੇ
ਜੀ ਦੀ ਚਰਨੀ ਆ ਲਗਾ ਅਤੇ ਫੇਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕੁਛ ਉਪਦੇ
ਸ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਧਰਮ ਦਾ ਨਿਆਉ ਕਰਨਾ ਅਰ ਜਗਤ
ਨੂੰ ਤਪਨੇ ਦੀ ਨਿਆਈ ਅਸਤ ਜਾਣਨਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਈਆਂ ਧਾਰਾਂ ਦਾ ਤਿ
ਲਕ ਤੂੰ ਹੀ ਲਏਂਗਾ ਤੇ ਸਤਨਾਮ ਦਾ ਜਾਪ ਜਪਣਾ ਸੋ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ
ਦੇਕਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਰਾਵੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਜਾਇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਦਾ ਉਥੇ ਤ
ਪੁ ਕਰਨ ਤਬ ਬਾਲੇ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾ
ਜ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਬਚਨ ਕਰੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਘਰ ਵਲ ਮਿਲ ਆਵੀਏ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇ
ਆ ਕਿ ਹਲੇ ਨਾ ਹੋਵਹੁ ਸੋ ਜਬ ਕੁਛ ਕਾਲ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਦੌਂਦਾ ਇਕ ਜਿ
ਮੀਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਰ ਉਸ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਕ ਵੇਲੇ ਰੋਜ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਾਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੩੯੬ ਦੁਧ ਆਣ ਪਹੁੰਚਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਰੈਂਦਾ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਲਗ ਆ
ਇਆ ਅਰ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਸਦ ਕੇ ਆਖਿਆ ਏ ਰੈਂਦਿਆ ਤੂੰ ਕੀ ਵੇਖਣ ਆ
ਇਆਂ ਹੈਂ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਰ ਪੁਰਖ ਦਾ ਭੇਦ ਕਿਹਨੀ
ਜੋ ਸੁਖ ਪਰਮਾਤਮ ਸਰੂਪ ਜਾਣਦੇ ਹੈਂ ਤੇ ਜੇ ਕਰ ਦੁਧ ਵਾਸਤੇ ਆਇਆ ਹੈਂ
ਤਾਂ ਇਹ ਨਦੀ ਸਾਰੀ ਦੁਧ ਦੀ ਪਈ ਵਹਿੰਦੀ ਹੈ ਸੋ ਜਿਤਨਾ ਪੀ ਸਕਦਾ ਹੈਂ
ਪੀ ਲੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰੈਂਦਾ ਨਦੀ ਵਿਚੋਂ ਲਗਾ ਦੁਧ ਪੀਵਣ ਸੋ ਜਦ ਪੀਤਾ ਤਾਂ ਕੀ
ਆ ਵੇਖੇ ਜੋ ਮਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੁਆਦ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰੈਂਦੇ ਨੇ ਗਲ ਵਿਚ ਪਲਾ
ਪਾਇਕੇ ਆਇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕਹਿਆ
ਰੈਂਦਿਆ ਕੁਛ ਮੰਗ ਤਾਂ ਰੈਂਦੇ
ਕਹਿਆ ਜੀ ਮੈਂ ਦੁਧ ਪੁਤ੍ਰ
ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਹੋਵਾਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਨੇ ਕਹਿਆ ਕੁਛ ਹੋਰ ਮੰਗ

ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਆਖਿਆ ਜੀ
ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਮੈਂ ਏਹੋ ਮੰ
ਗਨਾਂ ਹਾਂ ਸੋ ਜਦ ਤਿਨ ਵੇਰੀਂ ਉਸ ਨੇ ਏਹੋ ਹੀ ਮੰਗਿਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿ
ਆ ਜਾਹ ਤੂੰ ਦੁਧ ਪੁਤ੍ਰ ਕਰਕੇ ਪੂਰਾ ਹੋਵੈਂਗਾ ਪਰ ਸਚ ਕਮਾਵਣਾ ਤਾਂ ਉਸ
ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਸੋ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਦੀਵ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਰਹਿਣ ਅਰ
ਸਤੋਖ ਕਰ ਉਥੇ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਆਵਦੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਕ ਕਰੋੜੀਆ ਪਾਤਿਸ਼ਾ
ਹ ਦਾ ਕੋਕਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਲੋਂ ਉਹ ਪਰਗਣੇ ਦਾ ਠਾ
ਣੇਦਾਰ ਸੀ ਸੋ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਖਬਰ ਸੁਣੀ ਕਿ ਇਕ ਫਕੀਰ ਨਦੀ ਪਰ ਆ
ਇਆ ਹੈ ਅਰ ਪਿੰਡਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਬਾਲਕ ਬਹੁਤ ਜਾਂਦੇ ਹ
ਨ ਅਰ ਸਦੀਵ ਮੇਲਾ ਲਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਸੁਨ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਦਿਲ ਵਿ
ਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਦੂਗਰ ਹੋਣਾ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਕੋ
ਈ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸੋ ਐਸੀ ਬਾਤ ਦਿਲ ਵਿਚ ਸੋਚ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਰ ਆਪਨੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਛੇਤੀ ਘੋੜੀ ਲਿਆਓ ਮੈਂ ਅਬੀ ਉਸ ਫਕੀਰ ਕੋ ਉਠਾਇਆ ਵਤਾ ਹੋਂ ਸੋ ਜਦ ਘੋੜੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਅਰ ਨਗਰੋਂ ਦੂਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਘੋੜੀ ਉਪਰੋਂ ਡਿਗ ਪਾਇਆ ਅਰ ਟੰਗ ਭੁਜ ਗਈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੁੜ ਆਇਆ ਤੇ ਕਿਤਨੇ ਦਿਨ ਇਲਾਜ ਹੀ ਕਰਾਵਤਾ ਰਹਿਆ ਸੋ ਜਦ ਤੁਰਨ ਫਿਰਨ ਲਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੁਰ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਵਲ ਗਇਆ ਸੋ ਜਦ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਾ ਤਾਂ ਅਖੀਂ ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੋਇ ਗਇਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਫਕਰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਚਾ ਮਾਲੂਮ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਤੂੰ ਸੁਧ ਭਾਵਨੀ ਨਾਲ ਜਾਵੈਂਗਾ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਕਾਰਜ ਸਵਰੇਗਾ ਅਤੇ ਦਰਸਨ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸੁਧ ਭਾਵਨੀ ਕਰਕੇ ਅਰ ਨੰਗੀ ਪੈਰੀਂ ਤੁਰ ਕੇ ਗਇਆ ਅਰ ਬਾਬੇ ਜੀ ਕੋ ਜਾਇ ਕਰ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ ਅਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕੁਛ ਮੰਗ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ ਹੇ ਗੁਰੂ ਨਿਰੰਕਾਰ ਮੈਂ ਏਹੋ ਹੀ ਮੰਗਨਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਇਥੇ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਹੋਵੇ ਅਰ ਇਥੇ ਮੈਂ ਜਮੀਨ ਦੇਂਦਾ ਹਾਂ ਸੋ ਅਪਨੇ ਨਾਮ ਦਾ ਚੱਕ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਬਨਾਵੋ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਨਵ ਖੰਡ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਜਿਨੀ ਜੀ ਹੈ ਸੋ ਅਸਾਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜੇਹੀ ਜਮੀਨ ਕਿਆ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਆਖਿਆ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਤੁਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਅਰ ਲਖਮੀ ਦਾਸ ਨੂੰ ਇਥੇ ਸਦ ਲੋ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਹੇ ਬਾਲਾ ਤੂੰ ਜਾਇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਅਰ ਲਖਮੀ ਦਾਸ ਨੂੰ ਇਥੇ ਲੈ ਆਉ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਲੈ ਆਉ ਤਾਂ ਦੋਨੋਂ ਵਿਦਾ ਕੀਤੇ ਸੋ ਦੋਨੋਂ ਬਾਲਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਜਾਇ ਕਰ ਪਿਤਾ ਕਾਲੂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਪੁਛਿਆ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਕਿਥੇ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਲੇ ਕਹਿਆ ਬਾਬਾ ਜੀ ਰਾਵੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਪਰ ਹਨ ਅਰ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਰਦੀ ਤਾਂ ਨੇ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਨੇ ਸਨਬੰਧੀਆਂ ਸਮੇਤ ਉਥੇ ਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਦਰਸਨ ਦੇਵੋ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਆਖਿਆ ਅਜ ਸਮਾਂ ਵਡੇ ਭਾਗ ਹਨ ਜੋ ਫਿਰ ਕਾਲੂ ਨੇ ਗਡੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਂ ਅਰ ਤੁਰਹਨਿ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਾਲੂ ਦਾ ਤੁਰਨਾ ਸੁਣਕਰ ਰਾ
ਇ ਬੁਲਾਰ ਕਾਲੂ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਅਰ ਆਇਕਰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀ
ਏਥੇ ਬੈਠੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਡੀਕ ਸੀ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਦਰਸਨ ਹੋਸੀ ਤਾਂ
ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਥੇ ਹੀ ਰਹੋ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਸੀ ਉ
ਸਦੇ ਦਰਸਨ ਫੇਰ ਨਹੀ ਸਕਦੇ ਅਰ ਹੇ ਰਾਇ ਜੀ ਜਿਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਪਰ
ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਗੁਰੂ ਪਰਮੇਸਰ ਕਰ ਜਾਨਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਾਲੂ ਉਥੋਂ ਤਿਆਰ
ਹੋਕੇ ਤੁਰਿਆ ਅਰ ਮਰਦਾਨਾ ਆਪਣੇ ਸਨ ਬੀਬੀਆਂ ਪਾਸ ਗਇਆ
ਅਰ ਜਾਇਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਆਦਮੀ
ਰਾਵੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਉਤੇ ਸਦ ਭੇਜੇ ਹਨ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਉਥੇ ਚਲ ਕਰੋ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹ ਕ
ਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਠਹਰ ਨਹੀ ਬੈਠਦੇ ਸੋ ਅਸਾਨੂੰ ਘੋੜੇ ਕਾਹਲੇ ਕੇ ਬੁਲਾ

ਸੁਣ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਤੁਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਸਭ
ਬ ਲੈਕਰ ਕਾਲੂ ਨੂੰ ਆਇ ਮਿਲਿਆ ਸੋ ਫਿਰ ਸਭੇ ਰਲਕੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਰਾਵੀ
ਦੇ ਕੰਢੇ ਉਪਰ ਆਇ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਕਾਲੂ ਤੇ ਮਾਤਾ ਅਗੇ ਮਥਾ ਟੇ
ਕਿਆ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਨੇ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਅਰ ਮਾਤਾ ਭੀ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਇ
ਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਜ ਅਸਾਡੇ ਪੂਰਨ ਭਾਗ ਹਨ ਜੋ ਤੂ ਸਤ੍ਰਾਂ ਵਰਸ
ਨੋ ਗਇਆ ਹੈ ਅਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਰਸਨ ਵਾਸਤੇ ਘਰ ਦੀ ਸਭੀ ਕੇ
ਰਸਣੀ ਛਡਕੇ ਆਏ ਹਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਭ ਪਰਵਾਰ ਭੀ ਤਿਆਗ ਆਏ ਹਾਂ
ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਸਬਦ ਸ੍ਰੀਰਾਗ ਵਿਚ ਬੋਲਿਆ ਸ੍ਰੀਰਾਗ ਮਹਲਾ ੧

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਏਹੁ ਤਨੁ ਧਰਤੀ ਬੀਜੁ ਕਰਮਾ ਕਰੋ ਸਲਲ ਆਪਾਉ ਸਾਰਿੰਗਪਾਣੀ॥
ਮਨੁ ਕਿਰਸਾਣੁ ਹਰਿ ਰਿਦੈ ਜੰਮਾਇਲੈ ਇਉ ਪਾਵਸਿ ਪਦੁ ਨਿਰਬਾਣੀ॥੧॥
ਕਾਹੇ ਗਰਬਸਿ ਮੂੜੇ ਮਾਇਆ॥ ਪਿਤ ਸੁਤੋ ਸਗਲ ਕਾਲਤ੍ਰ ਮਾਤਾ ਤੇਰੇ
ਹੋਹਿ ਨ ਅੰਤ ਸਖਾਇਆ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਬਿਖੈ ਬਿਕਾਰ ਦੁਸਟ ਕਿਰਖਾ
ਕਰੇ ਇਨ ਤਜਿ ਆਤਮੈ ਹੋਇ ਧਿਆਈ॥ ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਹੋਹਿ ਜਬ
ਰਾਖੇ ਕਮਲੁ ਬਿਗਸੈ ਮਧੁ ਆਸ੍ਰਮਾਈ॥੨॥ ਬੀਸ ਸਪਤਾਹਰੋ ਬਾਸ
ਰੋ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਤੀਨਿ ਖੋੜਾ ਨਿਤ ਕਾਲੁ ਸਾਰੈ॥ ਦਸ ਅਠਾਰ ਮੈ ਅਪਰੰਪਰੋ ਚੀ
ਨੈ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਇਵ ਏਕੁ ਤਾਰੈ॥੩॥ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹੇ ਹੈਂ ਕਿ ਹੇ ਪਿਤਾ ਜੀ
ਇਸ ਤਨ ਨੂੰ ਤੁਸੀ ਧਰਤੀ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਬੀਜ ਪਾਵੋ ਅਰ
ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜਲ ਦੇਵੋ ਅਰ ਮਨ ਨੂੰ ਕਿਰਸਾਣ ਕਰੋ ਅਰ ਮਹਾ
ਰਾਜ ਦੇ ਜੋ ਚਰਨਾਂ ਧਿਆਨ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਜਮਾਵੋ ਸੋ ਇਸ ਪ੍ਰ
ਕਾਰ ਤੁਸੀ ਮੁਕਤਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੋ ਅਰ ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਝੂਠੀ ਜਾਣ ਕੇ ਇ
ਸਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਤਾ ਪੁਤ੍ਰ ਮਾਤਾ ਅਰ ਹੋਰ ਕੁਟੰਬੀ ਜਿਤਨੇ
ਹਨ ਸੋ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਨਿਭਣੇ ਅਰ ਵਿਖਿਆਂ ਦੇ ਜੋ ਭੋਗ ਹੈਨ ਕ
ਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿਕ ਸੋ ਏਹ ਦੁਸਟ ਹਨ ਤਾਂਤੇ ਇਨਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰੋ ਅਰ
ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਆਪਣੀ ਖੇਤੀ ਕੇ ਲੀਏ ਰਾਖੇ ਬਣਾਓ ਸੋ ਤਦ ਤੁਹਾਡਾ
ਕਵਲ ਵਿਗਸੇਗਾ ਅਰ ਮਨ ਭੁਸਾਣ ਆਪਣੇ ਆਸ੍ਰਮ ਵਿਚ ਆਵੇ
ਗਾ ਅਰ ਏਹ ਸਤਾਈ ਆਂਤੜਾਂ ਦਾ ਜੋ ਸਰੀਰ ਹੈ ਅਰ ਸਤਾਈ ਜੋ ਨੀ
ਛਤ੍ਰ ਹੈਨ ਤਿਨਾਂ ਵਿਚ ਅਰ ਜੋ ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਹਨ ਕਿ ਜਾਗ੍ਰਤ ਅਰ ਸੁਪਨਾ ਅ
ਰ ਸਖੋਪਤ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਵਿਚ ਆਰਜਾ ਪਈ ਬੀਤਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜਿਤਕਾ
ਲ ਪਾਇਆ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀ ਇਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਚੀਨੋਗੇ ਤਾਂ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੁਸਾਡਾ ਉਧਾਰ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਬੋਲੀ ਕਿ ਬਚਾ ਤੇਰੀ
ਕਿਰਪਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤਦ ਅਸੀ ਆਤਮਾਂ ਨੂੰ ਚੀਨੀਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਹੇ ਮਾਤਾ ਇਹੋ ਜੇਹੀਆਂ ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਸਨਾ ਹੋਨ ਅਰ ਗਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੪੦੦ ਦ੍ਵੈਖ ਆਦਿਕਾਂ ਨੇ ਮਨ ਨੂੰ ਮੈਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਪਾਵਸ ਮੇਂ ਮੇਘ
ਵਰਸਤੇ ਹੈਂ ਤੋ ਅਕਾਸ ਨਿਰਮਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਅਰ ਸਰਤ ਕਾਲ ਮੇਂ ਆ
ਕਾਸ ਨਿਰਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜਬ ਮਨ ਸੇ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਮਿਟਤੇ ਹੈਂ ਤੋ
ਬਿ ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗਿਆਨ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਮਨ ਸੇ ਕੈਸੇ ਕਰ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਕਹਿਆ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਸਤ੍ਰੂ ਜਾਣੀਏ ਜੈਸੇ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਤੇ
ਮੈਲਾ ਜਲ ਦਰਪਨ ਦੀ ਜੋਤਿ ਨੂੰ ਘਟਾਂਵਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਮਨ ਨੂੰ ਮੈਲਾ
ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਬ ਸਰਬ ਮੈਂ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਜੋਤਿ ਜਾਣੀਏ ਤਾਂ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ
ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਫਿਰ ਗਿਆਨ ਵਿਖੇ ਮਨ ਠਹਿਰਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਨੇ
ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਕੇ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਇਹ ਕਿ
ਸੈ ਕਰ ਮਿਟਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਈਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਅਨੇਕ
ਹੋਕੇ ਕਰੇ ਤੇ ਈਸਰ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੋਕਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ
ਮਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਅਗਿਆਨ ਅਰ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਅਸੰਖਾਂ ਜਨਮਾਂ ਦਾ ਚਲਿਆ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ
ਗਿਆਨ ਤਾਂ ਹੁਣ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਤੇ ਗਿਆਨ ਇਤਨੇ ਜ
ਨਮਾਂ ਦੇ ਅਗਿਆਨ ਕਉ ਕਿਸੈ ਕਰ ਮਿਟਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਇਕ
ਰਾਜੇ ਦਾ ਮੇਢਾ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਦਾ ਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਰ ਸਾਰੇ ਦੇਸ ਦੇ ਮੇ
ਢੇ ਉਸ ਨੇ ਜਿਤੇ ਸਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਕ ਸਾਧੂ ਛੋਟਾ ਜੇਹਾ ਮੇਢਾ ਲਿਆਇਆ
ਅਰ ਰਾਜੇ ਨੇ ਉਸ ਸਾਧ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਮੇਢੇ ਨਾਲ ਅਪਨਾ ਮੇਢਾ ਲ
ੜਾਵਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਧ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਕ ਬਰਸ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਮੇ
ਢੇ ਦਾ ਅਹਾਰ ਮੇਰੇ ਅਖਤਿਆਰ ਰਖੋਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਲੜਾਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰਾਜੇ ਨੇ
ਇਕ ਬਰਸ ਦੁਹਾਂ ਮੇਢਿਆਂ ਦਾ ਅਹਾਰ ਉਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ
ਫਿਰ ਇਹ ਕਰਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਮੇਢੇ ਦਾ ਅਹਾਰ ਵਧਾਂਵਦਾ ਜਾਵੇ ਤੇ
ਰਾਜੇ ਦੇ ਮੇਢੇ ਦਾ ਅਹਾਰ ਘਟਾਂਵਦਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰਾਜੇ ਦਾ ਮੇਢਾ ਛੁਟਤੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੋਇ ਗੀਆ ਅਰ ਬਲੋ ਤੇ ਹੀਨ ਭੀ ਹੋਇ ਗੀਆ ਅਤੇ ਸਾਧਵਾ ਮੰਤ੍ਰੀ
ਗ੍ਯਾਨ ਭੀ ਹੋਇ ਗੀਆ ਤੇ ਬਲਵਾਨ ਭੀ ਹੋਇ ਗੀਆ ਸੋ ਫਿਰ ਰਾਜੇ ਦੇ
ਮੰਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਸਾਧ ਦੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਨੇ ਜਿਤਿ ਕਢਿਆ ਤੇ ਸੋ ਗੀਆਨ ਅਰ ਆਗੀਆਨ
ਦੇ ਦੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਗ ਅਰ ਦ੍ਵੈਖ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਆਗੀਆਨ ਦਾ ਆਹਾਰ ਹੈ
ਅਤੇ ਸਤ ਅਰ ਸੰਤੋਖ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਗੀਆਨ ਦਾ ਆਹਾਰ ਹੈ ਸੋ ਜਦ ਦਿਨ
ਦਿਨ ਤੁਸੀਂ ਰਾਗ ਦ੍ਵੈਖ ਘਟਾਂਵਦੇ ਜਾਵੋ ਅਰ ਸੰਤੋਖ ਆਦਿਕ ਵਧਾ
ਵਦੇ ਜਾਵੋ ਤਾਂ ਆਗੀਆਨ ਖੀਣ ਹੋ ਜਾਵੈਗਾ ਅਰ ਗੀਆਨ ਪੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇ
ਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਜੋ ਆਤਮਾ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਦੇਹ ਰੂਪੀ ਭੂਮਕਾ ਰਾਜਾ ਹੈ ਅਰ
ਜਾਗ੍ਰਤ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਮੈਂ ਦੀਵਾਨ ਲਾਇ ਬੈਠਤਾ ਹੈ
ਅਰ ਸਭ ਕੁਛ ਵੇਖਤਾ ਸੁਣਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸੁਪਨ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਕੰਠ ਮੇਂ ਦੀ
ਵਾਨ ਲਾਇ ਬੈਠਤਾ ਹੈ ਸੋ ਸੂਖਮ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਅਰ ਸੂਖਮ ਪ੍ਰਾਣ ਉਸ ਕੋਲ ਹੋ
ਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸੂਖਮ ਹੀ ਆਹਾਰ ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸੁਖੋਪਤ ਅਵਸਥਾ ਮੈਂ
ਹ੍ਰਿਦ ਕਵਲ ਵਿਖੇ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਵਤਾ ਹੈ ਅਰ ਅਵਿਦਿਆ ਪਟਰਾਣੀ ਸ
ਮੇਤ ਆਨੰਦ ਭੋਗਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਤਿ ਹੋਵੇ ਸੋ ਕਿਸੇ ਵੇ
ਲੇ ਆਮ ਕਚਹਿਰੀ ਲਾਵੇ ਅਰ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਖਾਸ ਮੁਸਾਹਿਬਾਂ ਨਾਲ ਕਚ
ਹਿਰੀ ਨਿਆਰੀ ਲਾਇ ਬੈਠੇ ਅਰ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਪਟਰਾਣੀ ਨਾਲ ਸੈਨ ਕਰਤਾ
ਹੈ ਤੈਸੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਨੂੰ ਆਤਮਾ ਰੂਪ ਜਾਣੋ॥ ਐਸੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਬਾਬਾ
ਜੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਇਤਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਹਿ ਕਰੋੜੀਆ ਫੇਰ ਬਾਬੇ ਦੇ ਚਰਨੀ
ਆਇ ਲਗਾ ਅਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੇ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਮੈਂ ਕਿਛੁ ਜੋ ਪਾਵਾਂ
ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਰਖਾਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਦੇ ਨਾਮ
ਦੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨਾਂ ਨੇ ਕੋਟ ਬੰਨ੍ਹ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਬਾਬਾ
ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਉਸ ਕੋਟ ਵਿਚ ਪਕੀਆਂ ਇਟਾਂ ਦੇ ਪੁਆਏ ਸੋ ਤਿਥੇ ਸੀਚੇ ਦਅ
ਰਲ ਮੀਦਾਨ ਅਰ ਕਾਲੂ ਅਰ ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਲਗੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ
ਜਣੇ ਦੇ ਮੰਗੂ ਅਤੇ ਗਊਆਂ ਦੇ ਵਗ ਵਧਦੇ ਜਾਂਦੇ ਅਰ ਦਿਨ ਦਿਨ ਦੂਣ ਪਥ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਅਰ ਰਾਤ ਦਾ ਦੁਧ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਅਤੇ ਜਦ ਸਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਆਏ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤ੍ਰ ਦਾ ਸਰਾਧ ਕੀਤਾ ਅਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਸਦ ਕੇ ਕਾਲੂ ਲਗਾ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਧੋਵਣ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਿਸ ਦਾ ਮਤੇ ਕੀਤਾ ਹਈ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸਾਡੇ ਪਿਤ ਦਾ ਅਜ ਸਰਾਧ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪਿਤਰ ਤਾਂ ਸਭ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਬਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੈਨ ਤਬ ਲਗ ਨਰਕ ਸੁਰਗ ਭੋਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਪੁਰਖ ਨਿਰਵਾਸ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਪਿਤਰ ਭੀ ਮੁਕਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਜੈਸੇ ਲੜਕੇ ਕੇ ਹਾਥ ਗੁੱਡੀ ਕੀ ਡੋਰ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜਿਹੇ ਪਿਛੇ ਡੋਰ ਦੇ ਡੋਰੇ ਮੇਂ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਡੀ ਨੂੰ ਜਾਇ ਪਹੁੰਚਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਗੁਡੀ ਦੀ ਡੋਰ ਲੜਕੇ ਦੇ ਹਥੋਂ ਛੁਟ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਗੁਡੀ ਰੁਲ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜੋ ਆਗਿਆਨੀ ਹੈਨ ਸੋ ਉਨ ਕੇ ਮੋਹ ਕੀ ਡੋਰੀ ਪਿਤਰਾਂ ਨਾਲ ਬਧੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਰ ਪਿਤਰਾਂ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਬਧੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਸਰਾਧ ਕਿਆ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਕਾਲੂ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟ ਸੋ ਜਦ ਕਾਲੂ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟੀਆਂ ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਖੇ ਜੋ ਸੋ ਵੈਕੁੰਠ ਧਾਮ ਨੂੰ ਗਇਆ ਤਾਂ ਤੇ ਚਤਾਂ ਸੁਗਾਂ ਦੇ ਜੇ ਮੇਰੇ ਕਰੋੜਾਂ ਪਿਤਰ ਹਨ ਸੋ ਸਭ ਚਤਰਭੁਜ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਹੋਏ ਵਿਸਨ ਜੀ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਬ ਉਨਾਂ ਡਿਠਾ ਤਾਂ ਸਭ ਉਠ ਕਰ ਕਾਲੂ ਨੂੰ ਗਲ ਲਾਇਕੇ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਯਾ ਦਿਨ ਕਾਲੂ ਪਿਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਰਹਿਆ ਅਰ ਕਾਲੂ ਨੂੰ ਪਿਤਰਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਾਲੂ ਤੂੰ ਧੰਨ ਹੈਂ ਜੋ ਜਿਸ ਦੇ ਘਰ ਨਾਨਕ ਜੀ ਬੇਟਾ ਹੂਏ ਹਨ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਜੋ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਉਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੋ ਤੇਰੇ ਪਿਛੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਚਨ ਬਿਲਾਸ ਕਰਤਿਆਂ ਇਕ ਬਰਸ ਤੀਕ ਕਾਲੂ ਨੂੰ ਪਿਤਰਾਂ ਨੇ ਰਖਿਆ ਅਰ ਕਾਲੂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਬੈਕੁੰਠ ਦੇ ਸੁਖ ਭੋਗੇ ਤਬ ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਬ ਮੈਂ ਮਾਤ ਲੋਕ ਨੂੰ ਜਾਨਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੇਖਦਿਆਂ ਰਹਿ ਕੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਇਥਾਂ ਆਵਾਂਗਾ ਸੋ ਇਤਨਾ ਕਹਿ ਕਰ ਅਖੀਆਂ ਖੋਲੀਆਂ ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਖੇ ਜੋ ਬਾਬਾ ਜੀ ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਰ ਮੈਂ ਬ੍ਰਾਹ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹਕੇ ਪੈਰ ਪਾਇਆ ਧੋਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਨਮੁਖ ਬੈਠੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਾਲੂ
ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਤੂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਭ ਪਿਤਰ ਦੇਖੇ ਹਨ ਸੋ ਅਬੈ
ਜੇ ਕਹੋ ਤਾਂ ਸਰਾਧ ਕਰਾਂ ਅਰ ਜੇ ਨਾ ਕਹੋ ਤਾਂ ਨਾ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਜੋ ਉਤਮ ਪੁਰਖ ਕਿਤਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਹਉਰਾਸ ਹੋਂਦੀ ਹੈ
ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਰਧ ਕਰੋ ਅਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਭੋਜਨ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰੋ ਕਿ
ਕਿਤਬ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਦੀ ਰੀਤ ਚਲੀ ਆਈ ਹੈ ਰੀਤ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ ਜੀ
ਮੈਂ ਇਕ ਬਰਸ ਬੈਕੁੰਠ ਗਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਏਥੇ ਮੈਂ ਜਿਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦਾ ਪੈ
ਰਪਾਇਆ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਏਹ ਬੜਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਹਾ
ਰਾਜ ਦੀ ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਸਚਰਜ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਕਰਤਾਰ ਦਾ
ਨਾਮ ਚਿਤ ਕਰੋ ਸੋ ਜਬ ਕਿਤਨੀਕੁ ਮੁਦਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ
ਬਾਬਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਫਿਰੀ ਪਰ ਮਕਾ ਮਦੀਨਾ ਨਾ ਡਿਠਾ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਚਲ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਤੈਨੂੰ ਮਕਾ ਮਦੀਨਾ ਵਿਖਾਲੀਆ
ਦੀਏ ਅਤੇ ਬਾਪ ਤੈਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹੇ ਬਾਲੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਤੇ
ਪੁਛਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਓਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਵਨਗੇ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਛੇਂਦਸੀ
ਤੇ ਸਬਦ ਵੀਚਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਚਾਈ ਰਖੀਂ ਸੋ ਏਹੁ ਕਹਕਰ
ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਉਥਹੁ ਟੁਰੇ ਅਰ ਮਲੋਕੋਟ ਦੀ ਬੇਰ ਹੇਠ ਜਾ
ਇ ਬੈਠੇ ਤਬ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਮੂਲਾ ਜੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗਏ
ਆ ਸੀ ਸੋ ਇਥੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋ ਤੂੰ ਉਸਨੂੰ ਜਾਈਂ ਤੇ ਸਦ ਲਿਆਈਂ ਤਾਂ ਓ
ਹ ਮੂਲੇ ਦੇ ਸਾਹੁਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖਬਰ ਪਈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੰਗ ਫਕੀਰਾਂ ਨਾਲ ਮੂਲਾ
ਉਠ ਗਇਆ ਸੀ ਸੋ ਫਕੀਰ ਫਿਰ ਆਏ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੂਲੇ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਕ
ਰ ਮੂਲੇ ਨੂੰ ਹਟੀ ਤੇ ਉਠਾਕਰ ਧਾਰ ਲੈ ਗਏ ਅਰ ਕੋਠਿਆਂ ਦੇ ਗਾਹੇ
ਵਿਚ ਛਪਾ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਜਬ ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਹਟੀ ਤੇ ਜਾਕੇ ਪੁਛਿਆ ਤਾਂ ਬੋ
ਲੇ ਕਹਿਆ ਮੂਲਾ ਧਾਰ ਗਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੂੰ ਆਇ
ਕਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੂਲਾ ਹਟੀ ਪਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਧਾਰ ਗਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਬਾਬਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੀ ਤ੍ਰੀਅਰ ਮਰਦਾਨਾ ਤ੍ਰੀ ਮੂਲੇ ਦੇ ਘਰ ਜਾਇ ਪਹੁਤਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕ
ਹਿਆ ਮਰਦਾਨਾ ਜੇ ਅਸਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਉਧ
ਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹਈ ਤੇ ਜੇ ਤੇਰੇ ਬੁਲਾਏ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭੀ
ਉਸਦਾ ਉਧਾਰ ਹੋਸੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਰਦਾਨੇ ਤੀਨ ਵਾਰੀ ਮੂਲੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ
ਤਾਂ ਮੂਲਾ ਨ ਬੋਲਿਆ ਅਰ ਮੂਲੇ ਦੀ ਸਿਖਨੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੂਲਾ ਘਰ
ਨਹੀਂ ਕਿਥਾਊਂ ਗਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਨਠ ਕੇ ਗ
ਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ [ਜਨਾਲਿ ਕਿਰਾੜਾਂ ਦੋਸਤੀ ਕੂ
ੜੈ ਕੂੜੀ ਪਾਹਾ ਮਰਣ ਨ ਜਾਣੇ ਮੂਲਿਆ ਆਵੈ ਕਿਥੈ ਥਾਇ॥ ਤਾਂ ਮਰ
ਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਇਸ ਸਲੋਕ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮ
ਰਦਾਨਿਆ ਜੋ ਕਿਰਾੜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਕਿਰਾੜਾਂ ਦਾ ਕੂੜਾ
ਵੈਰਾਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਮੂੰਹੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਪਰ ਕਮਾਂਵਦੇ ਨਹੀਂ ਅਰ
ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਕਹਿੰਦੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹਨ ਅਤੇ ਕਮਾਂਵਦੇ ਬਹੁਤ ਹਨ ਜੋ ਮੂਲਾ ਮ
ਰਨ ਸਚ ਆਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨਾ ਕੂੜ ਆਖਦਾ ਸੀ ਸੋ ਅਬ ਆਪ
ਮਰਨ ਸਤ ਕਾਮ ਥੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਆ ਜਾਣੀਏ ਜੋ ਭੁਲੇਂ ਕਾਲ ਉਥੇ ਹੀ
ਆਇ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਤਾਂ ਤੇ ਕੂੜੀ ਪਾਹ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕੂੜੀ ਹੀ ਪਾਹ ਹੈ ਕਿਉਂ
ਕਿ ਅਗਲੇ ਆਪਣਾ ਮਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਜੋ ਕਿਥੇ ਮਰਣਾ ਹੈ ਸੋ ਅਬ ਮੂਲੇ
ਦੇ ਮਰਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤਿ ਆਪਹੁੰਚਾ ਹੈ ਅਰ ਇਸੇ ਗੋਹਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕਾ
ਲ ਸਰਪ ਰੂਪ ਹੋਕੇ ਲਿਵਾਲੇਗਾ ਪਹਿਲੇ ਆਸਣ ਨਾਲ ਉਹ ਸੋਦਾ ਹ
ਲਾ ਫਿਰ ਕਹਿਆ ਜੀ ਜੋ ਅਸਾਂ ਇਸਦੀ ਸੇਵ ਨਹੀਂ ਗਵਾਈ ਪਰ
ਤੁਸਾਂ ਦਾ ਫਿਰ ਨਾਂ ਕਾਲ ਮਿਰਗਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੂਕਾਂ ਬਾਬੇ ਕ
ਹਿਆ ਜਦ ਆਸੀ ਦਸਤਾਂ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਕੇ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਉਧਾਰ ਕਰਾਂਗੇ
ਸੋ ਇਤਨਾ ਕਹਿਕਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਚਲੇ ਗਏ ਅਰ ਮੂਲੇ ਨੂੰ ਉਨਾਂ ਗੋਹਿਆਂ
ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਇਕ ਸਰਪ ਨੇ ਐਸਾ ਡਸਿਆ ਜੋ ਦੋਹ ਘੜੀਆਂ ਵਿਚ
ਮੂਲਾ ਮਰ ਗਿਆ ਅਰ ਇਸ ਦੀ ਪਰਵਾਰ ਸਭ ਰੋਵਣ ਪਿਟਣ ਲ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੇ ਅਰ ਬਹੁਤ ਅਰਮਾਨ ਕਰਨ ਲਗੇ ਜੋ ਅਸਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕੀਤਾ
ਤਾਂ ਇਤਨੇ ਦੁਖ ਦੇ ਭਾਗੀ ਹੋਏ ਸੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਰਲਾਪ ਕੀਆ ਅਰ ਬਾ
ਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਭੀ ਬਹੁਤ ਢੂੰਡਿਆ ਪਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨਾ ਮਿਲੇ ॥ ਇਧਰ ਬਾਬਾ
ਜੀ ਉਥੋਂ ਤੁਰਕੇ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਥੀਂ
ਤੁਰਕੇ ਅਗੇ ਸਖਰ ਭਖਰ ਅਤੇ ਰੋਹੜੀ ਜੋ ਜਿਥੇ ਸਭ ਨਦੀਆਂ ਇਕ
ਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਰ ਵਿਚ ਖ੍ਵਾਜੇ ਦਾ ਅਸਥਾਨ ਹੈ ਤਿਥੇ ਬਾਬਾ ਜੀ
ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਏ ਸੋ ਤਿਥੇ ਮੁਲਤਾਨ ਦੇ ਅਰ ਹੋਰ ਸੰਦੇਸਾਂ ਦੇ ਹਾਜੀ
ਬੈਠੇ ਸੇ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਨੀਲੇ ਬਸਤ੍ਰ ਪਾਕੇ ਤੇ ਜਾਇ
ਆਸਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬ ਅਰ ਮੁਸੱਲਾ ਅਰ ਕੂਜਾ ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਹਵਾ
ਲੇ ਕੀਤਾ ਅਰ ਰਬਾਬ ਭੀ ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਮੋਢੇ ਤੇ ਸੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਰਦਾਨੇ
ਨੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਮੁਸਲਾ ਹੇਠ ਵਿਛਾ ਦਿਤਾ ਸੋ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਪਰ ਬੈਠ ਗਏ ਤੇ
ਕਿਤਾਬ ਅਤੇ ਕੂਜਾ ਪਾਸ ਰਖਿਆ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਰਬਾਬ ਲੈਕਰ ਸ
ਬਦ ਗਾਵਨ ਲਗਾ ਤਾਂ ਜਿਤਨੇ ਹਾਜੀ ਮੱਕੇ ਦੀ ਜਾਤ ਕਰਨ ਚਲੇ ਸੀ
ਸੋ ਸਭ ਬਾਬੇ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਆਇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਹਾਜੀਆਂ ਪੁਛਿਆ ਹੇ ਦਰਵੇ
ਸ਼ ਤੂੰ ਹਿੰਦੂ ਹੈਂ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਮੈਂ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾ
ਨਾਂ ਦੁਹਾਂ ਦਾ ਗੁਵਾਹ ਹਾਂ ਕਯੋਂ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਭੀ ਸਰੀਰ ਤੇ ਨਿਸਾਨੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹੈ
ਨ ਅਰ ਥਿਆ ਅਨਾਸਰ ਦਾ ਤਨ ਹੈ ਪਰ ਸੋ ਨੂਰ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸ ਕਰ
ਦਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਨੂਰ ਕਰ ਇਹ ਤਨ ਗੁਲਜ਼ਾ
ਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਬੰਦਾ ਜੋ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੋ ਬੰਦਗੀ ਵਾਸ੍ਤੇ
ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਬੰਦਾ ਹੋਇਕੇ ਬੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਰ ਪ੍ਰਸਤੇ ਸ-
ਵਾ ਵਿਚ ਉਮਰ ਗੁਜਾਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਹੈਵਾਨ ਤੇ ਸੈਤਾਨ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਹੈ
ਤਾਂ ਇਕ ਬਹਾਵਲਦੀਨ ਮੁਲਤਾਨ ਦਾ ਪੀਰ ਜੀ ਸੋ ਉਸਨੇ ਪੁਛਿਆ ਲਿ
ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਜੋ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਨਹੀਂ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੈਨ ਜੋ ਇਕ ਕਿਤਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬਦਾਇ ਸਤਖੂਨ ਹੈ ਅਰ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਗੋਸਤ ਹੈ ਅਰ ਇਕ ਮਗ
ਜ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਵਲ ਦੀਨ ਕਹਿਆ ਉਸਤਖੂੰ ਕੌਣ ਹੈ ਅਰ ਗੋਸਤ ਕੌਣ ਹੈ
ਅਤੇ ਮਗਜ ਕੌਣ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਉਸਤਖੂੰ ਇਹ ਹੈ ਜੋ ਕਿਤਾਬ
ਪੜ੍ਹਕੇ ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਮੂਲਾਂ ਨਾਲ ਹੁਜਤ ਕਰਨੀ ਅਰ ਗੋਸਤ ਇਹ ਹੈ
ਜੋ ਪੜ੍ਹਕੇ ਆਪ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੋਏ ਬੈਠਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੇ ਖਿਦਮਤ ਕਰਾਉ
ਣੀ ਅਤੇ ਮਗਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਨਾਮ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਭ
ਨੂੰ ਰੂਹਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਜ਼ਹੂਰ ਜਾਣਨਾ ਅਰ ਆਪਨੂੰ ਦਰਮਾਂਦਾ ਅ
ਜੁਜ਼ ਜਾਣਨਾ ਤਾਂ ਹਾਜੀਆਂ ਕਹਿਆ ਆਸਾ ਜੋ ਤੇਰੇ ਹਥ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਕਿ
ਸ ਵਾਸਤੇ ਰਖਿਆ ਹਈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਚੋਬ ਖੁਸਕ ਹੈ
ਅਰ ਦਸਤ ਵਿਚ ਰਖੀ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ
ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਜੋ ਮਾਲ ਧਨ ਛੋਡਕੇ ਫਕੀਰ ਹੋਇਆ ਹੈਂ ਸੋ ਚੋਬ ਖੁਸਕ ਹੈ
ਤੈਨੂੰ ਕਸਮ ਦੀ ਮਿਸਲ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਸ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਫਕੀ
ਆ ਹੈਂ ਸੋ ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ ਦੀ ਹਿਰਸ ਹਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਅਰ ਇਸ ਚੋ
ਬ ਨੂੰ ਕਸਮ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਜਾਣਕੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦਾ ਆਪ ਖਬਰਦਾ
ਰ ਰਹਿਣਾ ਅਰ ਦੂਆ ਇਹ ਚੋਬ ਰਾਸਤ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤੁਸਾਂ ਭੀ ਸੀਧੇ ਰਹਿਣਾ
ਅਰ ਜੈਸੇ ਜੋ ਬਸਤ ਤੁਸਾਡੀ ਰਜਾਇ ਵਿਚ ਚਲਦੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤੁਸਾਂ ਖੁ
ਦਾਇ ਦੀ ਰਜਾਇ ਵਿਚ ਚਲਣਾ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਹਾਜੀਆਂ ਪੁਛਿਆ ਇਹ
ਕੁਲਾਹ ਜੋ ਤੁਸਾਡੇ ਸਿਰ ਤੇ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਕਿਸੇ ਤੁਸਾਂ ਰਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਆਖਿਆ ਕਿ ਦਸਤਾਰ ਵਡੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਕੁਲਾਹ ਛੋਟੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਕੁਲ
ਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਕਨਾਇਤ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਕੁਲਾਹ ਦਾ ਮੂੰਹ ਅੰਦਰ
ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਭੀ ਆਪਣੇ ਤਨ ਨੂੰ ਜੋਧਣਾ ਅਰ ਕੁਲਾਹ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਤ
ਰਕਾਂ ਹੈਨ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਭੀ ਚਾਰ ਤਰਕਾਂ ਰਖਣੀਆਂ ਜੋ ਇਕ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ
ਤਰਕ ਅਰ ਦੂਜੀ ਮੁਅਰਗ ਦੀ ਤਰਕ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਜੋ ਆਪਨੂੰ ਵਡਾ
ਜਾਣਨਾ ਹੋਇ ਸਦੀ ਤਰਕ ਅਰ ਚਉਥਾ ਜੋ ਤਰਕ ਦਾ ਆਤੁਮਾਨ ਕਰਨਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੋਇ ਸਦੀ ਤਰਫ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਹਾਜੀਆਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਖਿਲਕ ਜੋ ਗਲ
ਪਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਕਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਖਿਲਕ ਮੁਰਦੇ ਦੀ
ਖਫਣੀ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਆਪਨੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਮੁਰਦਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਫਨੀ ਪਹਿਰੇ ਅਰ ਜੋ
ਏ ਖਿਲਕ ਤਨ ਦੇ ਐਬ ਛਪਾਂਵਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸਭਸ ਦੇ ਐਬ ਨੂੰ ਪੜਦਾ
ਰਖੇ ਤੇ ਐਬ ਨੂੰ ਜਾਹਰ ਕਰੇ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਹਾਜੀਆਂ ਪੁਛਿਆ ਇਹ ਖੜਾ
ਵ ਕਿਉਂ ਰਖੀਆਂ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਜੈਸੇ ਖੜਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸ
ਰੀਰ ਦਾ ਭਾਰ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਤੈਸੇ ਇਹ ਜਰਿ ਕਿ ਸਭ ਦਾ ਭਾਰ ਉਠਾਵੇ ਜੇ
ਕੋਈ ਭਲਾ ਕਹੇ ਅਥਵਾ ਬੁਰਾ ਕਹੇ ਤਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰ ਪਰ ਸਹਾਰੇ ਜੋ ਦੁਖ
ਸੁਖ ਖੁਦਾਵੰਦ ਦੇਵੇ ਤਿਸ ਨੂੰ ਭੀ ਭਲਾ ਕਰ ਜਾਣੇ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨਾਂ ਪੁਛਿ
ਆ ਮੁਸਲਾ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਰਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮੁਸਲਾ ਕ
ਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੈਸੇ ਖਰਕ ਦਮ ਮੈਂ ਮੂੰਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਤੇਰਾ ਬੋਝ ਉਠਾਇਆ
ਹੈ ਤੈਸੇ ਤੂੰ ਭੀ ਕਬਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਅਰ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਸਿਰ ਤੇ ਉ
ਠਾਇ॥ ॥ਏਤੇ ਰੇਸ਼ਮ ਜੋ ਜਣਸਨਾਂ ਦੇ ਤਉ ਉਨਾਂ ਕਦਨ ਸਦੇ ਦਰਕਾਰੇ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਹਾਜੀਆਂ ਪੁਛਿਆ ਇਹ ਸੇਲੀ ਕਿਉਂ ਗਲ ਵਿਚ ਰਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬ
ਬੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੈਸੇ ਗੁਲਾਮ ਦੇ ਗਲ ਪਟਾ ਪਾਈਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤੂੰ ਪੀਰ
ਮੁਰਸਦ ਅਗੇ ਗੁਲਾਮ ਹੋ ਰਹੁ ਸੋ ਜਾਂ ਇਹ ਸੁਵਾਲ ਜੁਬਾਬ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੁ
ਦਕੇ ਸਭ ਹਾਜੀ ਖੁਸੀ ਹੋਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮਕੇ ਦੇ ਜਾਹਿਦ
ਹਾਇਕ ਸਾਹਿਬਾਂ ਆਂਵਦੀ ਹੈ ਅਰ ਓਥੇ ਅਸੀਂ ਜਹਾਜਾਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਸੋ
ਓਥੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਲਮਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈਦੇ ਹੈਨ ਉਸ ਨੂੰ ਜਹਾਜ ਤੇ ਚਾੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਅਰ
ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੇ ਤਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਅਸਾਥੀਂ ਜੁਦਾ ਚਲ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿ
ਆ ਕਿ ਨਕੇਦੀ ਕਿ ਸੇ ਨਾਲ ਆਇਆ ਹੈ ਸੰਗੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅ
ਸੀਂ ਇਕਲੇ ਆਏ ਹਾਂ ਜੋ ਇਕਲੇ ਹੀ ਜਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਹਾਜੀ ਟੁਰ ਦੇ ਹੀ ਰਹੇ
ਅਰ ਬਾਬੇ ਨੇ ਆਖਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਰਬਾਬ ਵਜਾਇ ਸੋ ਜਾਂ ਲਗਾ ਮ
ਰਦਾਨਾ ਰਬਾਬ ਵਜਾਵਣ ਤਾਂ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਸਬਦ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਬ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮਰਦਾਨੇ ਕਿਹਾ ਦੇਖੋ ਜੋ ਮੱਕੇ ਦੇ ਮੁਨਾਰੇ ਨਜਰ ਆਂਵਦੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਮਰਦਾ
ਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਏਹ ਤਾਂ ਮੱਕੇ ਦੇ ਮੁਨਾਰੇ ਦਿਸ ਆਂਵਦੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਮੱਕਾ ਤੇਰੀ ਨਜਰ ਨੂੰ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ
ਕਹਿਆ ਜੀ ਚਲੀਏ ਹੁਣ ਮੱਕੇ ਦਾ ਦੀਦਾਰ ਕਰੀਏ ਤਬ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅ
ਰ ਮਰਦਾਨਾ ਦੋਵੈਂ ਮੱਕੇ ਦੀ ਮਸੀਤ ਵਿਚ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਅਰ ਤੈਯਾਰ ਕਰ
ਕੇ ਫਿਰ ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਅਗੇ ਲਗਾ ਬਾਬਾ ਸਬਦ ਪੜਨਾ ॥ ਬਸੰਤ
ਹਿੰਡੋਲ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਨਉ ਸਤ ਚਉਦਹ ਤੀਨ ਚਾਰ ਕਰ ਮਹਲਤ ਚਾਰ ਬ
ਹਾਲੀ ॥ ਚਾਰੇ ਦੀਵੇ ਚਹੁ ਹਥ ਦੀਏ ਏਕਾ ਏਕਾ ਵਾਰੀ ॥੧॥ ਮਿਹਰਵਾ
ਨ ਮਧੁਸੂਦਨ ਮਾਧੋ ਐਸੀ ਸਕਤ ਤੁਮਾਰੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਘਰ ਘਰ
ਲਸਕਰ ਪਾਵਕ ਤੇਰਾ ਧਰਮ ਕਰੇ ਸਿਕਦਾਰੀ ॥ ਧਰਤੀ ਦੇਗ ਮਿਲੈ ਇ
ਕ ਵੇਰਾ ਭਾਗ ਤੇਰਾ ਭੰਡਾਰੀ ॥੨॥ ਨਾ ਸਾਬੂਰ ਹੋਵੈ ਫਿਰ ਮੰਗੈ ਨਾਰਦ ਕਰੇ
ਖੁਆਰੀ ॥ ਲਬ ਅਧੇਰਾ ਬੰਦੀਖਾਨਾ ਅਉਗਣ ਪੈਰ ਲੁਹਾਰੀ ॥੩॥ ਪੂੰ
ਜੀ ਮਾਰ ਪਵੈ ਨਿਤ ਮੁਗਦਰ ਪਾਪ ਕਰੇ ਕੁਟਵਾਰੀ ॥ ਭਾਵੈ ਚੰਗਾ ਭਾਵੈ ਮੰਦਾ
ਜੈਸੀ ਨਦਰ ਤੁਮਾਰੀ ॥੪॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਕਉ ਅਲਹੁ ਕਹੀਐ ਸੇਖਾਂ
ਆਈ ਵਾਰੀ ॥ ਦੇਵਲ ਦੇਵਤਿਆਂ ਕਰ ਲਾਗਾ ਐਸੀ ਕੀਰਤਿ ਚਾਲੀ ॥
੫॥ ਕੂਜਾ ਬਾਂਗ ਨਿਵਾਜ ਮੁਸਲਾ ਨੀਲ ਰੂਪ ਬਨਵਾਰੀ ॥ ਘਰ ਘਰ
ਮੀਆਂ ਸਭਨਾਂ ਜੀਆਂ ਬੋਲੀ ਅਵਰ ਤੁਮਾਰੀ ॥੬॥ ਜੇ ਤੂੰ ਮੀਰ ਮਹੀਪ
ਤਿ ਸਾਹਿਬ ਕੁਦਰਤ ਕਉਣ ਹਮਾਰੀ ॥ ਚਾਰੇ ਕੁੰਟ ਸਲਾਮ ਕਰਹਿਗੇ ਘ
ਰ ਘਰ ਸਿਫਤ ਤੁਮਾਰੀ ॥੭॥ ਤੀਰਥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਕਿਛ ਲਾ
ਹਾ ਮਿਲੈ ਦਿਹਾੜੀ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਮੇਕਾ ਘੜੀ ਸਮਾਲੀ
॥੮॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬੀਚਾਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹੇ ਹੈਂ ਕਿ ਹੇ ਕਾਦਰ ਤੂੰ ਆਪਣਿ
ਆਂ ਬੰਦਗੀ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਮਿਹਰਵਾਨ ਹੈਂ ਅਰ ਆਪਣੀ ਕੁਦਰਤ ਕਰਕੇ
ਨਉ ਖੰਡ ਕੀਤੇ ਹੈਨ ਅਰ ਸਤ ਦੀਪ ਕੀਤੇ ਹੈਨ ਅਰ ਚਉਦਾਂ ਪੁਰੀਆਂ ਕੀ
ਤੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਤਿਨ ਗੁਣ ਕੀਤੇ ਹੈਨ ਤੇ ਚਾਰ ਵੇਦ ਕੀਤੇ ਹੈਨ ਸੋ ਸਭ ਮ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਲਾਇਤ ਕਰਕੇ ਰਾਸ ਬਣਾਈਆਂ ਹੈਂ ਅਰ ਚਾਰੇ ਜੋ ਵੇਦ ਹਨ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮੇ
ਦੇ ਰਾਹੂੰ ਤਬਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਹੈਨ ਜੋ ਚਹੁ ਜੁੱਗਾਂ ਦਾ ਉਜਾਲਾ ਕਰਨ ਸੋ ਆਪੋ
ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਜੁਗ ਜੁਗ ਨੂੰ ਉਜਾਲਾ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਤੂੰ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਮੋਹ
ਰਵਨ ਹੈਂ ਕਿਉਂਕਿ ਬ੍ਰਹਮੇ ਦੀ ਰਖਿਆ ਦ੍ਵਾਰ ਮਤੇ ਮਧ ਤੇ ਕਟੈਟਭ ਦਈਤ ਨੂੰ
ਹਕਰ ਦੇ ਨਲ ਮਾਰ ਕੇ ਰਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸੋ ਐਸੀ ਤੇਰੀ ਸਕਤ ਹੈ ਅਰ
ਘਰ ਘਰ ਵਿਖੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰੂਪੀ ਸਕਰ ਤੇਰਾ ਭੁਛ ਦਿਤ ਗਈ ਅਰ ਧ
ਰਮੇ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਿਕਦਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਧਰਤੀ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਰੀ ਦੇ ਬਾਬ
ਲਾਇ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਰ ਭਾਗ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਕਰਤੂਤ ਰਗੀ ਹੈ ਸੋ ਜੇਹੇ ਜੇਹੇ ਕਿਸੇ
ਨੇ ਕਰਮ ਕੀਤੇ ਹੈਨ ਤੇਹਾ ਤੇਹਾ ਤਿਸ ਨੂੰ ਰੱਬ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਆਪ
ਣਿਆਂ ਭਾਗਾਂ ਉਤੇ ਰਾਜੀ ਨਾਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਸਬਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤੇ ਹ੍ਰਿ
ਰ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾਰਦ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਆਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਲਬਦਾ ਅਧਿਕ
ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਲਬ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਵਿਚ ਪਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਉਗਣਾਂ
ਦੀਆਂ ਪੇਸੰਗਰੀਆਂ ਪਉਂਦੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਨਿਤ ਮੁਗਦਰਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਪ
ਉਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਪਾਪ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਕੋਟਵਾਲੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਸੋ ਰੀਗੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਮੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਮੀਣਿਆਂ ਨੂੰ
ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜੋ ਸੇਖਾਂ ਨੂੰ ਦਰਗਾਹੀ ਹੈ ਸੋ ਆਦ ਪੁਰਖ
ਨੂੰ ਅਲਾਹੁ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਦੇਵਲ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਤੀਰਥ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਤ
ਜਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਕੂਜ਼ੇ ਤੇ ਬਾਂਗ ਅਰ ਮੁਸਲਾ ਅਤੇ ਨੀਲੇ ਬਸਤ੍ਰ
ਪਹਿਰਨੇ ਸੋ ਏਹੁ ਭੇਖ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰ ਘਰ ਵਿਖੇ ਸਭਨਾਂ ਜੀ
ਆਂ ਨੂੰ ਮੀਆਂ ਕਰ ਬੁਲਾਂਵਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਇਹ ਬੋਲੀ ਚਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਮਾਰ
ਸਤੂ ਇਸ ਅੰਗ ਬੈਠਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਕੀ ਕੁਦਰਤ ਹੈ ਅਰ ਸਾਰੇ ਉਥੇ ਹੀ
ਸਲਾਮ ਕਰਨਗੇ ਅਰ ਘਰ ਘਰ ਵਿਚ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਕਰਨਗੇ ਪਰ
ਮੈਂ ਜੋ ਤੇਰੀ ਸਰਣ ਆਇਆ ਹੈ ਸੋ ਮੈਂ ਕੁਛ ਇਹ ਭੀ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਤੇਰੀ
ਰਖਿਆ ਅਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਅਤੇ ਪੁੰਨ ਅਰ ਦਾਨ ਏਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਨ ਅਤੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮੈਨੂੰ ਨਾਮ ਦਾ ਲਾਹਾ ਮਿਲੇ ਅਰ ਮੈਨੂੰ ਨਾਮ ਨ ਭੁਲੇ ਸੋ ਜਦ ਏਹ ਬਚਨ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤਾਂ ਜਿਤਨੇ ਮਕੇ ਦੇ ਹਾਜੀ ਸਨ ਸੋ ਆਨ ਇਕਠੇ ਹੋਏ ਅਰ ਉਨਾਂ ਪੁਛਿਆ ਹੇ ਹਾਜੀ ਤੂੰ ਕਿਥੋਂ ਆਇਆ ਹੈਂ ਅਰ ਤੂੰ ਸਾਰੀ ਮਜਮਾਨੀ ਲੈ ਸੋ ਬਕਰਾ ਤੇ ਆਟਾ ਲੈ ਆਏ ਅਰ ਕਹਾ ਬਕਰੇ ਨੂੰ ਕਬਾਨੀ ਕਰ ਖਾਵੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਮਾਝ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿਚ ਸਲੋਕ ਬੋਲਿਆ ॥ਸਲੋਕ ਮ: ੧॥ ਜੇ ਰਤੁ ਲਗੈ ਕਪੜੈ ਜਾਮਾ ਹੋਇ ਪਲੀਤੁ ॥ ਜੋ ਰਤੁ ਪੀਵਹਿ ਮਾਣਸਾ ਤਿਨ ਕਿਉ ਨਿਰਮਲੁ ਚੀਤੁ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਉ ਖੁਦਾਇ ਕਾ ਦਿਲਿ ਹਛੈ ਮੁਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ਅਵਰਿ ਦਿਵਾਜੇ ਦੁਨੀ ਕੇ ਝੂਠੇ ਅਮਲ ਕਰੇਹੁ ॥੧॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕਪੜੇ ਨੂੰ ਰਤ ਲਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਸਤ੍ਰ ਪਲੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਮਨੁਖ ਰਤ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦਾ ਚਿਤ ਨਿਰਮਲ ਕਿਓਂਕਰ ਹੋਵੇਗਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਾਮ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਹਛੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਜਪੋ ਅਰ ਹੋਰ ਜੋ ਪਾਖੰਡ ਆਖਦੇ ਹਨ ਸੋ ਝੂਠੇ ਅਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹਾਜੀਆਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਆਦਮੀ ਹੈਂ ਕਿ ਫਰੇਸਤਾ ਹੈਂ ਅਰ ਹਿੰਦੂ ਹੈਂ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਸਲੋਕ ਆਖਿਆ ॥ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਜਾਂ ਹਉ ਨਾਹੀ ਤਾਂ ਕਿਆ ਆਖਾਂ ਕਿਹੁ ਨਾਹੀ ਕਿਆ ਹੋਵਾਂ ॥ ਕੀਤਾ ਕਰਣਾ ਕਹਿਆ ਕਥਨਾ ਭਰਿਆ ਭਰਿ ਭਰਿ ਧੋਵਾਂ ॥ ਆਪਿ ਨ ਬੂਝਾ ਲੋਕ ਬੁਝਾਈ ਐਸਾ ਆਗੂ ਹੋਵਾਂ ॥ ਨਾਨਕ ਅੰਧਾ ਹੋਇ ਕੈ ਦਸੇ ਰਾਹੈ ਸਭਸੁ ਮੁਹਾਏ ਸਾਥੈ ॥ ਅਗੈ ਗਇਆ ਮੁਹੇ ਮੁਹਿ ਪਾਹਿ ਸੁ ਐਸਾ ਆਗੂ ਜਾਪੈ ॥੧॥ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਇਕ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਜੋ ਨੂਰ ਹੈ ਸੋ ਤਮਾਮ ਬਦਨਾਂ ਨੂੰ ਫੈਲ ਰਹਿਆ ਹੈ ਅਰ ਏਹ ਬਦਨ ਅਗਾਧਿਆ ਅਨਾਸਰ ਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਖਾਕ ਬਾਦ ਆਬ ਆਤਸ ਸੋ ਏਹ ਚਾਰੋਂ ਤਤਾਂ ਦਾ ਜੁਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਦਾਇ ਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪ ਨੂੰ ਢੂੰਢ ਰਹਿਆ ਪਰ ਖੁਦਾਇ ਬਿਦੂਨ ਆਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਭਦਾ ਅਰ ਜੇ ਝੂਠ ਅਨਹੋਂਦ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਾਂ ਸੋ ਦਰੋਗ ਹੈ ਜੈਸੇ ਚੋਬਦਾਰ ਅੰਤਸਰੀਰ

ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਫੁਰਮਾਨ ਮੂਜਬ ਕਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹੈਂ ਅਤੇ ਸੁਨੀਦ ਭੀ ਕ
ਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਰ ਖਾਕ ਨਾਲ ਭੀ ਪੂਰ ਹੋਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਬ ਨਾਲ
ਗੁਸਲ ਭੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਐਸੇ ਅਸੀਂ ਆਦਮੀ ਗੋਸਤ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀ
ਰਾਂ ਹਾਂ ਅਰ ਜੋ ਖੁਦਾਇ ਕਰਾਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਕਰਨੇ ਹਾਂ ਅਰ ਜੋ ਬੁਲਾਂਵਦਾ
ਹੈ ਸੋ ਬੋਲਨੇ ਹਾਂ ਅਰ ਜੋ ਅਜਾਬ ਕਰਨੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਗੁਨਾਹਾਂ ਨਾਲ ਅਲੂਦਾ
ਹੋਨੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੋ ਖੁਦਾਇ ਸੁਵਾਬ ਕਰਾਂਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਕ ਹੋਨੇ ਹਾਂ ਅਰ
ਜੋ ਪੀਰ ਮੁਰਸ਼ਦ ਕਹਿਆ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਰ ਦੀਗ
ਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ੀਮ ਕਰਨੇ ਹਾਂ ਸੋ ਐਸੇ ਅਸੀਂ ਆਪਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਰਊ ਕਹਾਂਵਨੇ
ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਖੁਦਾਇ ਨਬੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੀ
ਗਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦਾ ਸਨਾਖਤ ਕਰਾਂਵਦਾ ਹੋਵੇ ਸੋ ਤਮਾਮ ਕਫਲੇ ਨੂੰ ਮੁਹਾ
ਵਦਾ ਹੈ ਕਯੋਂ ਕਿ ਅਗੇ ਅਜਰਾਈਲ ਭੀ ਜਿਸੇ ਨੇ ਅਜਾਬ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਜੋ
ਤੂੰ ਆਪਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਰਊ ਕਹਿਆ ਹੈ ॥ ਪਉੜੀ ਬਤੀਸਵੀਂ ॥

॥ ਬਾਬਾ ਫਿਰ ਮਕੇ ਗਇਆ ਨੀਲ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ਬਨਵਾਰੀ ॥ ਆਸਾ ਹਥਿ ਕਿਤਾਬ
ਕਛ ਕੂਜਾ ਬਾਂਗ ਮੁਸਲਾ ਧਾਰੀ ॥ ਬੈਠਾ ਜਾਇ ਮਸੀਤ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਹਾਜੀ ਹ
ਜ ਗੁਜਾਰੀ ॥ ਜਾ ਬਾਬਾ ਸੁਤਾ ਰਾਤ ਨੋ ਵਲ ਮਹਿਰਾਬੇ ਪਾਇ ਪਸਾਰੀ ॥ ਜੀਵ
ਣ ਮਾਰੀ ਲਤ ਦੀ ਕੇਹੜਾ ਸੁਤਾ ਕੁਫਰ ਕੁਫਾਰੀ ॥ ਲਤਾਂ ਵਲ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਕਿਉਂ
ਕਰ ਪਇਆ ਹੋਇ ਬਜਗਾਰੀ ॥ ਟੰਗੋਂ ਪਕੜ ਘਸੀਟਿਆ ਫਿਰਿਆ
ਮਕਾ ਕਲਾ ਦਿਖਾਰੀ ॥ ਹੋਇ ਹੈਰਾਨ ਕਰੇਨ ਜੁਹਾਰੀ ॥੩੨॥ ਤਿਸਦਾ ਵੀਚਾ

ਰ॥ ॥ਬਾਬਾ ਜੋ ਬਨਵਾਲੀ ਹੈ ਬਨਵਾਲੀ ਕਹੀਏ ਜੋ ਸਗਰ ਰੂਪੀ ਬਨ
ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਆਲਮ ਰੂਪੀ ਬਨ ਦਾ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ
ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਦਾ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਬੈਜੰਤੀ ਮਾਲ ਦਾ ਪਹਿਰਨ ਵਾਲਾ
ਹੋਵੇ ਸੋ ਮਕੇ ਨੂੰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆ ਅਰ ਰਬੀਆਂ ਸਾ ਅਰਬ
ਫਿਰ ਕਿਤਾਬ ਅਰ ਕੂਜਾ ਤੇ ਮੁਸਲਾ ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਹਥ ਅਰ ਸਭਨਾਂ
ਹਾਜੀਆਂ ਨੇ ਮਸੀਤ ਵਿਚ ਖਾਬ ਕੀਤਾ ਪਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਮਸੀਤ ਦੇ ਮਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੪੧੨ ਬਰਨਾਲ ਸਮਾਧਿ ਲਾਇ ਬੈਠੇ ਸੋ ਫਿਰ ਪਿਛਲੀ ਸਬ ਜੀਵਣ ਜਰੂਕਸ਼
ਦੀ ਆਮਦ ਹੋਈ ਸੋ ਉਸ ਵਕਤ ਮੱਕੇ ਦੇ ਮਹਿਰਾਬ ਵਲ ਕਦਮ ਕਰਕੇ
ਬਾਬਾ ਜੀ ਖਾਬ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੀਵਣ ਜਰੂਕਸ਼ ਆਇਆ ਅਰ ਬਾਬੇ ਨੂੰ
ਲਤ ਮਾਰੀ ਜਿਸੁ ਅਰ ਕਹਿਆ ਹੇ ਕਾਫਰ ਤੂੰ ਮੱਕੇ ਦੀ ਜਯਾਰਤ ਨੂੰ ਆਇਆਂ
ਅਤੇ ਕਾਬੇ ਦੀ ਤਰਫ ਵਿਚਲੀ ਖੁਦਾ ਦਾ ਘਰ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਉਸ ਤਰਫ ਮਾਰ
ਬੇ ਦੇ ਵਲ ਕਦਮ ਕਰਕੇ ਸੋ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਅਜਾਬ ਬਜੇਗਾ ਹੋਵੇਗੀ
ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜਿਧਰ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਘਰ ਨਾਹੀ ਉਧਰ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕਦਮ
ਕਰ ਦੇਹੇ ਤਾਂ ਜੀਵਣ ਜਰੂਕਸ਼ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਟੰਗੋਂ ਪਕੜ ਕੇ ਘਸੀਟਿਆ
ਪਰ ਜਿਧਰ ਬਾਬੇ ਦੇ ਪੈਰ ਆਵਣ ਉਧਰ ਮੱਕੇ ਦਾ ਮਹਿਰਾਬ ਚਲਿਆ ਜਾ
ਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਭ ਹਾਜੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇ ਕਰ ਤਾਜੀਮ ਕਰਨ ਲਗੇ ਅਤੇ ਫਿ
ਰ ਹਾਜੀਆਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਸੁਬਹਾ ਦੇ ਵਕਤ ਖਾਬ ਕਰ ਰਹਿਆ ਹੈਂ ਸੋ ਤੂੰ

ਕਿਉਂ ਨਿਮਾਜ ਰੋਜਾ ਭੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ॥ ਮਿਹਰਮ
ਸੀਤ ਸਿਦਕ ਮੁਸਲਾ ਹਕ ਹਲਾਲ ਕੁਰਾਨ ॥ ਸਰਮ ਸੁੰਨਤ ਸੀਲ ਰੋਜਾ
ਹੋਹੁ ਮੁਸਲਮਾਣ ਕਰਣੀ ਕਾਬਾ ਸਚ ਪੀਰ ਕਲਮਾ ਕਰਮ ਨਿਵਾ
ਜ ਤਸਬੀ ਸਾ ਤਿਸ ਭਾਵਸੀ ਨਾਨਕ ਰਖੈ ਲਾਜ ॥੧॥ ਤਿਸ ਕਾ ਪਰਮਾਰ
ਥ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪੀਰ ਦੇ ਸਿਦਕ ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ
ਅਤੇ ਆਜਜਾਂ ਤੇ ਮਿਹਰ ਅਰ ਮੁਹਬਤ ਕਰਨੀ ਸੋਈ ਅਸਲੀ ਮਸੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੁ ਹੈ ਅਰ ਮੁਸਲਾ ਅਤੇ ਹੱਕ ਹਲਾਲ ਦਾ ਖਾਵਣਾ ਏਹ ਕੁਰਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁ
ਨਾਂ ਥੀ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸਰਮ ਕਰਨੀ ਏਹ ਸੁੰਨਤ ਹੈ ਅਰ ਸੀਲ ਕ
ਰਨਾ ਤੇ ਸਚ ਕਮਾਵਣਾ ਏਹ ਰੋਜਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਏਸ ਤਰਾਂ ਕਰਿਕੇ ਮੰਨਦੇ ਹ
ਨ ਸੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੈਨ ਕਿਉਂਕਿ ਭਲੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਕਾਬਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਸਚ ਕਮਾਵਣਾ ਏਹ ਪੀਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਖੂਬ ਅਮਲ ਕਰਨੇ ਏਹ ਕ
ਲਮਾ ਅਰ ਨਿਵਾਜ ਹੈ ਅਤੇ ਤਸਬੀ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਰਜਾਇ ਭੀ ਤੁਰਿਆਂ ਆਲਾ ਤੇ
ਰਾਜੀ ਰਹਿਣਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਜੋ ਇਸ ਮੂਜਬ ਅ
ਮਲ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਕਰਤਾਰ ਉਨਾਂ ਦੀ ਲਾਜ ਰਖਦਾ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਕਾਜੀ
ਆਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਬਦਫੈਲੀ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਉਨਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋਂਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਪਉੜੀ ਕਹੀ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਬਦਫੈਲੀ ਗੈਬਾ
ਨਾ ਖਸਮੁ ਨ ਜਾਣਈ ॥ ਸੋ ਕਹੀਐ ਦੇਵਾਨਾ ਆਪੁ ਨ ਪਛਾਣਈ ॥ ਕ
ਲਹਿ ਬੁਰੀ ਸੰਸਾਰ ਵਾਦੇ ਖਪੀਐ ॥ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਵੇਕਾਰ ਭਰਮੇ ਪਚੀ
ਐ ॥ ਰਾਹ ਦੋਵੈ ਇਕ ਜਾਣੈ ਸੋਈ ਸਿਝਸੀ ॥ ਕੁਫਰ ਗੋਇ ਕੁਫਰਾਣੈ
ਪਇਆ ਦਝਸੀ ॥ ਸਭ ਦੁਨੀਆਂ ਸੁਬਹਾਨ ਸਚੁ ਕਮਾਈਐ ॥ ਸਿਝੈ
ਦਰਿ ਦੀਵਾਣ ਆਪੁ ਗਵਾਈਐ ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬੀਚਾਰ ॥ ਬਾਬਾ ਜੀ
ਕਹੇ ਹੈਂ ਕਿ ਬਦਫੈਲ ਕਰਨੇ ਖੁਸੀ ਦਾ ਕਰਕੇ ਜੋ ਖਸਮ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ
ਤਾਂਤੇ ਓਹ ਦਿਵਾਨਾ ਕਹੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਦਾ ਅਤੇ
ਏਹ ਜੋ ਕਲਾ ਹੈ ਸੋ ਆਲਮ ਵਿਚ ਬੁਰੀ ਹੈ ਅਰ ਸਰਾਬਤਾ ਵਿਚ ਉ
ਮਰ ਜਾਇਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਨਾਮ ਥੀਂ ਬਗੈਰ ਬਦਕਾਰੀ
ਵਿਚ ਪਾਇਆਂ ਹੋਇਆਂ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਰਾਹਿ ਦੁਹਾਂ ਵਿਚ ਉ
ਸ ਖੁਦਾਇ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਸੋਈ ਖਲਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਖਲਾਫ ਹੋਏ ਹੈ ਸੋ
ਦੋਜਖ ਦੀ ਅਤਸ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਦਝਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿ
ਚ ਸੁਬਹਾਨ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਸੋ ਨਾਸਤ ਕਾਸਤ ਬਾਣੀ ਦੀ ਕੀਰਤਿ ਅਰ ਜੋ ਖੁਦੀ ਗ
ਵਾਂਈਦਾ ਹੈ ਸੋ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਸੁਰਖਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਜੀ ਰੁ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨਹੀ ਨ ਬੋਲਿਆ ਤੂ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਪੈਕੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਨਹੀ ਮੰਨਿਦਾ
ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਦਰਵਜੇ ਤੇ ਕਈ ਪੈਕੰਬਰ ਹਨ ਅਰ
ਕਈ ਸਿਕਦਾਰ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਸੇਖ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਪੀਰ ਹਨ ਅਰ
ਜੋ ਖੁਦਾਇ ਥੀ ਭੁਲੇ ਹੈਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦਿਖਾਲਣ ਵਾਸਤੇ ਹੈਨ ਅਰ
ਜੋ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਨਜੀਕੀ ਹੈਨ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਉਤੇ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ
ਤਾਂ ਤੇ ਅਗੇ ਪੈਕੰਬਰ ਹੂ ਸਤ ਗਹਿ ਵਸਨ ਵਾਸਤੇ ਆਇਆ ਸੀ ਪਰ
ਤੁਸੀ ਪੈਕੰਬਰ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਹੁਣ ਫਿਰ ਗਏ ਹੋ ਤਾਂ ਹੁਣ ਮੈਂ ਆਇਆ ਹਾਂ
ਤਾਂ ਕਾਜੀਆਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਈਮਾਨ ਦੀਆਂ ਕਿਤਨੀਆਂ ਸਰਤਾਂ ਹੈਨ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਈਮਾਨ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸਰਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਅਵਲ ਬੰਦ-
ਗੀ ਕੀ ਸੋਹਬਤ ਦੋਇਮ ਮਾਲ ਦੀ ਜਕਾਤ ਸੋਯਮ ਗੁਨਾਹਾਂ ਥੀਂ ਪਾਕ
ਚਹਾਰਮ ਖੁਦਾਇ ਦੀ ਯਾਦ ਸੋ ਇਹ ਚਾਰ ਸਰਤਾਂ ਈਮਾਨ ਦੀਆਂ ਹੈਨ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਾਜੀਆਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਫਕੀਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਾਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬਾ
ਬੋਲਿਆ ਕੇ ਫਸਾਹਿ ਕਢਕਨਾ ਇਤਨੇ ਬਿਆਜਤ ਸੋ ਇਹ ਤਿਨ ਸ-
ਰਤਾਂ ਫਕੀਰੀ ਦੀਆਂ ਹੈਨ ਤਾਂ ਕਾਜੀ ਬੋਲੇ ॥ ਅਵਲਿ ਨਾਮ ਖੁਦਾਇ
ਦੂਜਾ ਨਬੀ ਰਸੂਲ ॥ ਨਾਨਕ ਕਲਮਾ ਪਾਕ ਕਰਿ ਦਰਗਹ ਪਵਹਿ ਕ-
ਬੂਲ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ॥ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਖੁਦਾਇ ਹੈ ਕੇਤੇ ਨਬੀ ਰ-
ਸੂਲ ॥ ਨਾਨਕ ਨੀਅਤ ਰਾਸ ਕਰਿ ਜੇ ਦਰਗਹ ਪਵਹਿ ਕਬੂਲ ॥ ਤਾਂ ਕਾ-
ਜੀਆਂ ਕਹਿਆ ਕਰ ਬੇਰਾਗੀ ਹਾਤਕੀ ਦੌਲਤ ਕਮਾਵਣਾ ਗੋਸੇ ਬੈ-
ਠਕੇ ਚਿਤ ਕਰਿ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਹੀਆ ਮਨਾ ॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਾਜੀਆਂ
ਕਹਿਆ ਕਿ ਹਾਤੀ ਜਗਾਤ ਭੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਪਲਾ ਦਿਲੋਂ ਦਸਵੰਧ ਭੀ ਦੇਵੇ ਤੇ
ਇਕਤ ਬੈਠਕੇ ਭਜਨ ਭੀ ਕਰੇ ਤਾਂ ਪਰਮ ਦਾ ਰਾਹਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾ-
ਬੇ ਬੋਲਿਆ ਹਜਾਰ ਕੂੰਜ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਹਜਾਰ ਰੋਜ਼ ਕਲਮਾ ਹਜਾਰ ਤਾਂ
ਇਤ ਸਬਬ ਹਜਾਰ ਬੇਰਾਗੀ ਹਜਾਰ ਰੋਜੇ ਬਰੋਜਾ ਹਜਾਰ ਰਾਤ ਬ-
ਕਰੀਆਂ ॥ ਕਬੂਲ ਨੇਸਤ ਜੁਮਲ ਬਦ ਤੋਂ ਦੁਖਿਆ ਜਾਂਗੀ ॥ ਤਿਸ ਦੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈਨ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਹਜਾਰ ਦਿਨ ਰੋਜਿਆਂ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਤਪੁ ਕਰੀਏ ਤੇ ਹਜਾਰ ਗੰਜ ਦਾਨ ਕਰੀਏ ਅਰ ਹਜਾਰ ਰਾਤੀ ਜਾਗਣੁ ਕਰੀਏ ਅਰ ਹਜਾਰ ਦਿਨ ਤੇ ਜੇ ਰਖੀਆ ਪਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਦੁਖਾਵੀਏ ਤਾਂ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ॥ ਅਗੇ ਪਉੜੀ ਤੇਤੀਸਵੀਂ ਚਲੀ ਪਉੜੀ ॥

ਪੁਛਨ ਗਲ ਈਮਾਨ ਦੀ ਕਾਜੀ ਮੁਲਾਂ ਇਕਠੇ ਹੋਈ ॥ ਵਡਾ ਸਾਂਗ ਵਰਤਾਇਆ ਲਖ ਨ ਸਕੈ ਕੁਦਰਤਿ ਕੋਈ ॥ ਪੁਛਨ ਖੋਲ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਵਡਾ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨੋਈ ॥ ਬਾਬਾ ਆਖੇ ਹਾਜੀਆ ਸੁਭਿ ਅਮਲਾ ਬਾਝਹੁ ਦੋਨੋ ਰੋਈ ॥ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੁਇ ਦਰਗਹਿ ਅੰਦਰਿ ਲਹਨਿ ਨ ਢੋਈ ॥ ਕਚਾ ਰੰਗ ਕਸੁੰਭ ਦਾ ਪਾਣੀ ਧੋਤੇ ਥਿਰ ਨ ਰਹੋਈ ॥ ਕਰਨਿ ਬਖੀਲੀ ਆਪ ਵਿਚਿ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਕੁਥਾਇ ਖਲੋਈ ॥ ਰਾਹਿ ਸੈਤਾਨੀ ਦੁਨੀਆਂ ਗੋਈ ॥ ੩੩ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਧਰੀ ਨੀਸਾਣੀ ਕਉਸ ਦੀ ਮਕੇ ਅੰਦਰਿ ਪੂਜ ਕਰਾਈ ॥ ਜਿਥੇ ਜਾਇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਬਾਬੇ ਬਾਝੁ ਨ ਖਾਲੀ ਜਾਈ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਬਾਬਾ ਪੂਜੀਐ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਗੁਆਈ ॥ ਛਪੇ ਨਾਹਿ ਛਪਾਇਆ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੂਰਜ ਜਗ ਰੁਸਨਾਈ ॥ ਬੁਕਿਆ ਸੀਂਹ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਸਭ ਮਿਰਗਾਵਲ ਭੰਨੀ ਜਾਈ ॥ ਚੜ੍ਹਿਆ ਚੰਦ ਨ ਲੁਕਈ ਕਢਿ ਕੁਨਾਲੀ ਜੋਤਿ ਛਪਾਈ ॥ ਉਗਵਣਹੁ ਤੇ ਆਥਵਣਹੁ ਨਉ ਖੰਡਿ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਸਭ ਝੁਕਾਈ ॥ ਜਗ ਅੰਦਰਿ ਕੁਦਰਤਿ ਵਰਤਾਈ ॥ ੩੪ ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਵੀਚਾਰ

ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਥਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਕਾਜੀ ਮੁਲਾਂ ਇਕਠੇ ਹੋਕਰ ਬਾਬੇ ਪਾਸੋਂ ਈਮਾਨ ਦੀ ਗਲ ਪੁਛਨ ਲਗੇ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਜੋ ਇਥੇ ਬੜੀ ਕੁਦਰਤਿ ਵਿਖਾਈ ਹੈ ਜੋ ਮਕੇ ਦਾ ਮਿਹਰਾਬ ਤੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਫਿਰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਖੋਲਕੇ ਅਸਾਨੂੰ ਦਸ ਜੋ ਬਾਬਾ ਆਦਮ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਿੰਦੂ ਵਡਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵਡਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਬਾਬੇ ਆਦਮ ਦੇ ਸਜੇ ਹਥੋਂ ਹਿੰਦੂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹੈਂ ਤੇ ਖਬੇ ਹਥੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਉਸ ਵਕਤ ਬਾਬੇ ਆਦਮ ਕਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖਬਰਦਾਰ ਅਤਸਾ ਬਰੇ ਤੁਸਾਂ ਤੇ ਨ ਹੋਵੇ ਗੁਨਾਹ ਪਰਾਇ

੪੭੬ ਨੰ ਤਤਾਂ ਦੀ ਜੋ ਸਿਫਤ ਹੈ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਰਖੇ ਤਾਂ ਸੁਖੀ ਹੋਵਹਿਗੇ
ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਪੁਛਿਆ ਬਨਾਰਸ ਦੀ ਕਿਆ ਸਿਫਤ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਕਿ
ਆ ਕਿ ਜਮੀਨ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਭ ਨੰਬਰਦਮਾਂ ਦੇ ਤਲੇ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਇਸ ਵਿਚ ਅ
ਦਬ ਕੇ ਅਰ ਬਿਆਦਬੀ ਕਰੇ ਸੋ ਜਿਉਂ ਪ੍ਰਤ ਮਾਮ ਭ੍ਰਾਤ ਉਨ ਦੀ ਹੈ
ਅਰ ਤਹਮਲ ਸਾਬ ਇਸ ਤਾਈਂ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਤੂਹ ਹੋਇਆਂ ਸਭ
ਸ ਦੇ ਉਪਰ ਅਵਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਦ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਹਵਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਤੇ ਸ
ਰਦੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਗੁਸਲਾਂ ਬੀਖ ਸੇਬੇ ਲਿਆਂ ਵਦੀ ਹੈ ਅਰ ਸ਼ਹਰਾਂ
ਵਿਚੋਂ ਬਦਬੋ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਫੇਰ ਦੇਣਾ ਬੋਆਂ ਨੂੰ ਗੁਜਾਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅ
ਰ ਸਭ ਸਨਾਂਬਾ ਇਕ ਸਾਹ ਹੇ ਵਰਤਦੀ ਹੈ ਅਰ ਅਤ੍ਰ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਭਸ
ਨੂੰ ਰੁਸ਼ਨਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਤਾਰੀਕੀ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਸਰਦੀ ਦੂ
ਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਖਤਰਾ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਆਬ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਮਾ
ਨੁਖਾਂ ਦੀ ਪਲੀਤੀ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮੈਲ ਭੀ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ
ਨਾ ਭੀ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸੀਨਾ ਭੀ ਸਰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਇਨਾਂ ਦੇ
ਅਮਲ ਰਖੋਗੇ ਤਾਂ ਬਜੁਰਗ ਹੋਵੋਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਹਾਜੀਆਂ ਨੂੰ
ਕਹਿਆ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਭੀ ਅਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭੀ ਸਭ ਅਮਲਾਂ ਬੀਬ ਰੌਂ ਨੂੰ
ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਰੀਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਢੋਈ ਨਹੀਂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੰਮ
ਵਿਚ ਰਬ ਦਨੇਕ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਨਿਆਈ ਖਾਮ ਹੈ ਜੋ ਸੋਨਾ ਲਕਰ
ਕਰੇ ਰੰਗ ਉਤਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸੋ ਬੁਖੀਲੀ ਕਰ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਗੁਜਰ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਰਾਮ ਤੇ ਰਹੀਮ ਦੀਆਂ ਹਕਾਇਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਰਗ ਦੇ ਮ
ਰਦੇ ਬਰਾਵਨ ਵਾਸਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਜੋ ਹਿਕਾਇਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੁਨਦੇ ਤਾਂ ਮਰਦਿਉ
ਨਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ॥ ਸੋ ਇਕ ਦਿ
ਨ ਸਾਲ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਫਤਗੋ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਜਰਿਆ ਅਰ
ਹੋਰ ਭੀ ਕਲਾਂ ਦੀਨ ਦੀ ਗੁਫਤਗੂ ਮੁਸੇਦ ਮਕੇ ਦੀ ਗੋਸ਼ਟਿ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਵ
ਸਤੇ ਇਥੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜੋ ਕੋ ਹਾਜੀ ਥਿਆ ਦੂਜੇ ਮੁਕ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਜੋ ਸਭ ਮਕੇ ਆਇਕੇ ਪੁਛਣ ਲਗੇ ਕਿ ਇਹ ਫਕੀਰ ਕਦ
ਦਾ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਜੀਆਂ ਕਹਿਆ ਇਸਨੂੰ ਇਥੇ ਆਇਆ
ਇਕ ਬਰਸ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੱਕੇ ਦੇ ਫਿਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਅਰ ਹੋਰ ਹਕ
ੀਕਤ ਭੀ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈਆਂ ਤਾਂ ਸਭ ਸੁਣਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ ਅਤੇ ਫਿ
ਰ ਸਭਨਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮਸੀਤ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ ਸਭ ਛਪਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਉ
ਸ ਫਕੀਰ ਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਨਿਮਾਜ ਦੇ ਉਜੂ ਵਾਸਤੇ ਆਬ ਲੋੜੀਦਾ ਹੈ
ਸੋ ਤੂੰ ਲਿਆਇ ਦੇ ਜੋ ਐਸੀ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਾਸ ਆਏ ਤੇ
ਆਇਕਰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਜੂ ਵਾਸਤੇ ਆਬ ਲੋੜੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾ
ਬਾ ਜੀ ਨੇ ਮਕੇ ਦੀ ਰਕਾਂ ਦਿਵਾਲੀ ਵਿਚ ਆਸਾ ਠੋਕਿਆ ਤਾਂ ਓਥੋਂ ਆਬ
ਜਮਜਮਾ ਨਿਕਲ ਆਇਆ ਜੋ ਫਿਰ ਸਭਨਾ ਉਜੂ ਕਰਕੇ ਨਿਮਾਜ ਪੜ੍ਹੀ
ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਆਬ ਕਹਾਂ ਸੇ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿ
ਆ ਦੀਹਾਂ ਸਿਵ ਦਾ ਲਿੰਗ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਬੜੀ ਬਰਕਤ ਦੀ ਜਗਾ ਹੈ ਅਰ
ਆਬ ਹਯਾਤ ਫੇਰ ਸਤੇ ਲਿਆਇਕੇ ਸਿਵ ਨੂੰ ਗੁਸਲ ਕਰਾਇਦੇ ਹੈਨ
ਸੋ ਉਸ ਦੀ ਆਬਾਸਿਮ ਸਿਮ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਐਹ ਸੁਣ ਕੇ ਤੁ
ਰਤੇ ਇਥ ਕਾਜੀਸ ਪੇਕੇ ਬਾਰਨੇ ਇਕ ਰਿਖ ਦੀ ਬੇਟੀ ਵਿਆਹੀ ਸੀ ਅਰ
ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹੋਰ ਐਰਤ ਨਾਲ ਨਿਕਾਹ ਨਾਂ ਕਰਾਂ
ਗਾ ਸੋ ਫਿਰ ਕੇਤਨੀ ਮੁਦਤ ਪਿਛੋਂ ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਮਰਜ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ
ਨੇ ਬਹੁਤ ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਅਰ ਫਾਇਦਾ ਕੁਛ ਨ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਹੁਤ ਹ
ਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸਦਿਆ ਅਰ ਪੁਛਿਆ ਤਾਂ ਹਕੀਮਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਬ ਤੂੰ
ਦੋਈ ਬਿਕਰ ਐਰਤ ਕਰੇਂ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਆਜਾਰ ਦੂਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ
ਇਕ ਵਰਦੇ ਸਦੀ ਦੁਖਤਰ ਨਾਲ ਨਿਕਾਹ ਕੀਤਾ ਸੋ ਜਬ ਉਸ ਦੇ ਨਜੀਕ
ਗਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਆਜਾਰ ਦੂਰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਜਬ ਅਗਲੀ ਐਰਤ
ਨੂੰ ਨਿਕਾਹ ਦੀ ਖਬਰ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪੇਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਸੰਗ
ਤ ਕਰਾਈਆ ਸਿਰ ਦੀ ਜਗਾਂ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਤਰਾਸੇ ਅਤੇ ਸਬਾਂ ਦੀ ਜਗਾ

ਉਸਦੇ ਤਾਬੂਤ ਤਰਾਸੇ ਅਰ ਉਸਦੇ ਨਫਸ ਥੀਂ ਗੋਸਤ ਤਰਾਸਿਆ ਸੋ ਏ
ਸੇਕੇ ਇਬਤ ਦਾ ਸਭ ਸੁਰਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰ ਉਸਦੀ ਦੂਜੀ ਔਰਤ ਜੋ ਥੀ ਸੋ
ਇਸ ਮਕੇ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪਰੇਸਾਨ ਗਈਆ ਸੋ ਫਿਰ ਤਿਸ ਥੀਂ ਇ
ਕ ਫਰਜੰਦ ਪੈਦੇ ਹੋਇਆ ਅਰ ਇਸ ਜਾਗਾ ਵਿਚ ਜੀਵ ਜਾਗਾਂ ਥੀਆਂ ਬਨ
ਥੀਆਂ ਅਰ ਇਥੇ ਸਿਵ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਆਬ ਖਲੇਤ ਸੀ ਸੋ ਇਥੇ ਆਪਣੀ ਔ
ਰਤ ਤੇ ਫਰਜੰਦ ਨੂੰ ਛਡ ਗਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਓਹ ਬਾਗਾਂ ਤੇ ਫਲਾਂ ਨਾਲ ਗੁਜਰ
ਨ ਕਰਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਕ ਸੌਦਾਗਰ ਦਾ ਕਾਫਲਾ ਰਾਹ ਗੁਮ ਕਰਕੇ ਇਸ ਜਾਗਾ
ਆ ਨਿਕਲਿਆ ਅਰ ਆਬ ਕਰਕੇ ਸਭਨਾਂ ਆਪਣੀ ਗੁਜਰਾਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸੌ
ਦਾਗਰਾਂ ਜਾਤਾ ਕਿ ਇਹ ਬੜੀ ਬਰਕਤ ਦਾ ਮਕਾਨ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਉਨਾਂ ਆਪਣੇ
ਮਾਲ ਜਗਾਤ ਵਿਚੋਂ ਰਾਹ ਵਿਚ ਲੀ ਬਣਾਈ ਅਰ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਫਰਜੰ
ਦ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਖਿਦਮਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਦ ਉਸ ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਵਡਾ ਹੋਇਆ
ਤਾਂ ਓਹ ਭੀ ਪੈਕੰਬਰ ਹੋਇਆ ਅਰ ਤੁਸਾਡੇ ਪੈਕੰਬਰ ਜੋ ਮੁਹੰਮਦ ਹੈ ਜੋ
ਇਸ ਦੀ ਕੁਲ ਵਿਚੋਂ ਉਤਪਤ ਹੋਏ ਸੇ ਉਸ ਨੇ ਇਥੇ ਬਜ਼ਰਗਾਂ ਦਾ ਮਕਾਨ ਜਾਨ ਕੇ ਖੁ
ਦਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਉਂ ਖੁਦੇ ਅਰ ਇਥੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਫਰੇਸਤਾ
ਪੈਕੰਬਰੀ ਦੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਲਿਆਇਆ ਸੀ ਸੋ ਇਕ ਆਇਤ ਇਹ ਹੈ
॥ਲਉਲਾਕ ਲਮਾ ਖਲਕਤੁਲ ਅਫਲਾਕਾ॥ ॥ਹੇ ਪੈਕੰਬਰ ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਪੈ
ਦਾ ਨਾ ਕਰਾ ਹੰਤਾਂ ਤਾਂ ਜਿਮੀ ਅਸਮਾਨ ਭੀ ਨ ਕਰਾ ਹੰਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਮਕਾਨ ਬੜਿ
ਆਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਏਹ ਜਲ ਭੀ ਰਬਿ ਨਿਕਾਲਿਆ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਆ
ਪ ਵਿਚ ਕਾਸਤ ਬਾਜੀ ਕਰਨੀ ਤੇ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਅਰ ਗਜਬ ਸ
ਹਵਤ ਦੇ ਜੋਰ ਤੇ ਰਹਮ ਨੂੰ ਗੁਜਾਰਨਾਂ ਅਰ ਕਮ ਖੁਰਸ ਤੇ ਕਮ ਖੁ
ਰਨਾ ਅਰ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਮਗਜ ਸਭਨਾਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਰਖਨਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅ
ਗੇ ਬਗਦਾਦ ਤੇ ਰੂਮ ਅਰ ਮਦੀਨੇ ਨੂੰ ਜਾਨੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹਾਜੀਆਂ ਅਰਜ ਕੀਤੀ
॥ਅਸਾਂ ਜਾਤਾ ਨਬੀ ਪੈਰ ਹੋਰਨਾਂ ਤੇ ਸੀ ਮੁਸਾ ਖਾਤਮ ਦੇ ਸਿਰ ਖਤਮ ਹੋ
ਨਾਨਕ ਹਕ ਕਬੂਲਾ॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬੀ ਹਾਲ॥ ॥ਹਾਜੀਆਂ ਕਹਿਆ ਕਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਾਂ ਜੋ ਅਸਤ ਆਖਰੀ ਪੈਕੰਬਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪ
ਰੰਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾਂ ਪਰ ਤੂੰ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ
ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਈ ਨਿਸਾਨੀ ਦੇਹ ਤਾਂ ਸੱਖਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਇਸ ਮਹਰਾਬ
ਦੇ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਕਦਮ ਜੋ ਖੜਵਾਂ ਹੈਨ ਸੋ ਇਥੇ ਰਖੇ ਅਰ ਇਸ ਦੇ ਅਗੇ ਤੂੰ
ਸੀਂ ਨਿਮਾਜ ਕਰੋ ਅਰ ਜੇ ਕਿਥਾਊਂ ਹੋਰ ਥੇ ਨਿਮਾਜ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪਾ
ਪੋਸਾਂ ਅਗੇ ਰਖ ਲੈਣੀਆਂ ਤਉ ਉਤ੍ਰ ਸਾਡੀ ਖਾਤਰ ਜਮਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਹਾਜੀਆਂ
ਪੁਛਿਆ ਸਰੀਅਤ ਤਰੀਕਤ ਮਾਰਫਤ ਹਕੀਕਤ ਚਾਰ ਨਾਮ ਮੁਸਲ
ਮਾਨੀਂ ਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋ ਜੋ ਇਹ ਕਿਵੇਂਕਰ ਮਾਲੂਮ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿ
ਆ ਜੋ ਜੋ ਮੱਕੇ ਦੀ ਜਿਆਰਤ ਨੂੰ ਚਾਰੋਂ ਤਰਫਾਂ ਤੇ ਹਾਜੀ ਆਂਵਦੇ ਹਨ ਸੋ ਮਸ
ਰਕ ਦੇ ਹਾਜੀ ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਆਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਮਗਰਬ ਦੇ ਹਾਜੀ ਆਂ
ਵਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਕਈ ਜਨੂਬ ਦੇ ਹਾਜੀ ਆਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਸਮਾਲ ਦੇ
ਹਾਜੀ ਆਂਵਦੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਉਨ ਬਦਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਜੁਦਾ ਜੁਦਾ ਹਨ ਅਤੇ ਇਤ ਹਾਂ ਸ
ਭਨਾਂ ਰਾਹਾਂ ਦਾ ਇਕੋ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਰਾਹ ਕਾਬੇ ਵਿਚ ਆ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸੋ
ਸਰੀਅਤ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਪਰਵਿਰਤੀ ਕਰਮ ਹਨ ਅਰ ਆਪਣੇ ਮਜਹਬ ਦੇ
ਰਾਹ ਉਪਰ ਖਬਰਦਾਰ ਰਹਿਣਾਂ ਅਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਭੁਲਾਇਆਂ ਨਾਂ ਭੁਲਣਾਂ
ਅਰ ਆਪਣੇ ਪੈਕੰਬਰ ਨੂੰ ਦਰਖਤਾਂ ਦਾ ਤੁਖਮ ਜਾਣਨਾਂ ਅਰ ਹੋਰ ਜਿਤਨੇ
ਪੀਰ ਫਕੀਰ ਹੈਨ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਤੇ ਬਰਗ ਸਾਖਾਂ ਜਾਣਨਾਂ ਅਤੇ ਖੁਦਾਇ
ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰਖਣਾ ਅਤੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੰਦਾ ਜਾਣਨਾ ਤੇ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਸਾ
ਹਿਬ ਜਾਣਨਾਂ ਅਤੇ ਸਰੀਅਤ ਦਾ ਇਥੇ ਤਾਂ ਜੂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਇਤ ਨਾ ਖੁਦਾ
ਇ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ॥ ਅਤੇ ਤਰੀਕਤ ਕਹਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਮਾਜ ਰੋਜਾ ਭੀ ਸ
ਰੀਅਤ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤਰਹਿ ਕਰਨਾ ਅਰ ਬਜੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸੁਹਬਤ ਕਰਨੀ
ਤੇ ਖਿਦਮਤ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਅਜੁਰਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ
ਦਮ ਬਦਮ ਖੁਦਾਇ ਯਾਦ ਤੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਗਵਾਵਣਾ ਅਤੇ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਹੀ
ਦਿਲ ਵਿਚ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਪਰਤਵ ਜਾਣਨਾਂ ਜੈਸੇ ਗੀਸੀਸੇ ਦੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਮੂੰ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

੪੨੦ ਦਾ ਪਰਤਦਾ ਪਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੁਝ ਫਿਰ ਭੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਿਆਰਾ ਭੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
।ਆਈ ਨਗ ਮਤਸੀ ਨਹਾਂਆ ਅਜਰੋ ਰੇ ਗਾਇ ਸਕਾ ਸੁਦਾ ਜਿਲਹਦਗਾ
ਹ ਸੂਰਤਿ ਮੈ ਜੀ ਜਿਹਾਂਨ ਮਾਂ। ।ਤਿਸਦਾ ਦੀਰਾਥਾ। ।ਆਰਸੀ ਦੀ ਜਿ
ਆਈ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਫਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਨਿਰਮਲ ਤੇ ਖੀ ਹੈ ਅਰ ਦਿਲ ਦੇ ਅੰਦ
ਰ ਭੀ ਅਰ ਬਾਹਰ ਭੀ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਤਰੀਕਤ ਏਹ ਕਹੀ
ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਤਰੀਕਤ ਦਾ ਰਾਹ ਜੁਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤੁ ਰਾਹ ਖੁਦਾਇ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ
ਅਰ ਮਾਰਫਤ ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਜੋ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਜਲਵਾ ਸਭਨਾ ਵਿਚ ਪਛਾ
ਣਨਾ ਅਰ ਦਮ ਬਦਮ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਅਰ ਹਾਦੀ ਨੂੰ ਯਾਦ
ਰਖਣਾ ਅਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਜੋ ਮਗਜ਼ ਹੈ ਸੋ ਦਿਲ ਵਿਚ ਧਾਰਨਾ ਸੋ ਏਹ
ਮਾਰਫਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਏਸ ਦਾ ਭੀ ਸਿਰ ਖੁਦਾਇ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ
ਹੈ।। ਅਤੇ ਹਕੀਕਤ ਉਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਕ ਖੁਦਾਇ ਹੀ ਹੈ ਅਰ ਦੂ
ਜਾ ਕੋਈ ਹੋਇਆ ਹੀ ਨਹੀ ਅਰ ਜੋ ਕੁਛ ਦੀਦਾਰ ਵਿਚ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋ
ਸਭ ਕੁਦਰਤ ਹੈ ਸੋ ਇਸਦਾ ਭੀ ਸਿਰ ਖੁਦਾਇ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।। ਅ
ਬ ਅਗੇ ਹਉਤ ਸਦੀਂ ਪਉਨ੍ਹੀ ਦਾ ਅਰਥ ਚਲਿਆ ਕਿ ਬਾਬੇ ਨੇ ਆਪਣੇ
ਕੌਸ ਦੀ ਨਿਸਾਨੀ ਮਕੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਖੀ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਹਾਜੀਆਂ ਤੇ ਆ
ਪਣੇ ਕੌਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਾਈ ਅਰ ਜਿਥੋਂ ਤੀਕ ਨਉਂ ਖੰਡ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਹੈ ਸੋ
ਬਾਬੇ ਤੇ ਬਾਝ ਖਾਲੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਅਰ ਜਿਥੋਂ ਜਿਥੋਂ ਤੀਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੈਨ
ਸੋ ਘਰ ਘਰ ਵਿਚ ਬਾਬੇ ਦੀ ਪੂਜਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾ
ਨ ਹੈਨ ਸੋ ਸਭ ਏਸ ਗਲ ਦੇ ਉਗਾਹ ਹੈਨ ਅਰ ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਜੋਤ
ਛਪਦੀ ਨਹੀ ਤੇ ਅੰਧੇਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਬਚਨ ਛਿਪ
ਦੇ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅਗਿਆਨ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਜੈਸੇ ਸੀਹੁ ਦੇ ਬੋਲੇ
ਆ ਮਿਰਗਾਵਲੀ ਭੁਜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣਿਆਂ ਤੇ
ਇਆ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਰ ਮੜੀਆਂ ਮਟਾਂ ਦੀਆਂ ਪੂਜਾਂ ਪ
ਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਜੈਸੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਕਲਾਸੀ ਦੀ ਜੋਤ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੇਰੇ ਨਹੀ ਛਪਦਾ ਤੈਸੇ ਬਾਬਾ ਕਿਥੇ ਦਬਿ ਪਾਇਆ ਨਹੀ ਛਪਦਾ ਅਰ
ਪੂਰਬ ਤੇ ਪਸਚਮ ਤੀਕ ਸਭ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬਾਬੇ ਨੇ ਵਸ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸੋ ਜਸ
ਗਤ ਵਿਚ ਐਸੀ ਕੁਦਰਤਿ ਦਿਖਾਈ ਹੈ ॥੩੪॥ ਅਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਥੋਂ
ਤੁਰਕੇ ਰੂਮ ਸਾਹਰ ਵਿਚ ਗਏ ਸੋ ਰੂਮ ਦਾ ਅਮੀਰ ਕਾਰੂੰ ਪਾਤਿਸਾਹ
ਸੀ ਅਰ ਉਸ ਨੇ ਪੰਤਾਲੀ ਗੰਜ ਖਜਾਨਾ ਜੋੜਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਗਾਇਤ
ਨਕਰਦਾ ਅਰ ਬੜਾ ਜਾਲਮ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਦੇ
ਅਗੇ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਜੋ ਰਬਾਬ ਵਜਾਇ
ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਲਗਾ ਸਬਦ ਗਾਵਣਿ ॥ ॥ਸੁਲਤਾਨ ਖਾਨ ਮਲੂਕ ਉਮ
ਰੇ ਗਏ ਕਰਿ ॥ ਕਰ ਕੂਚਾ ਘੜੀ ਮੁਹਤਕਿ ਚਲਣਾ ਦਿਲ ਸਮਝੁ ਤੂੰ ਭਿ ਪ
ਹੂਚੁ ॥ ॥ਐਸੇ ਸਬਦ ਲਗਾ ਮਰਦਾਨਾ ਗਾਵਣ ਤਾਂ ਪਾਤਿਸਾਹ ਦੇ ਰੋਪ
ਦਾਰ ਜੋ ਆਹੇ ਸੋ ਸਬਦ ਸੁਣਨ ਵਾਸਤੇ ਆਇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕਹਿ
ਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਨੂੰ ਜਾਇ ਕਹੋ ਜੋ ਫਕੀਰ ਸਦਦਾ ਹੈ ਦੀਦਾਰ ਦੇ
ਜਾਓ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਪਾਤਸਾਹ ਕਿਸੇ ਪੀਰ ਫਕੀਰ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਨਹੀਂ
ਪਰ ਇਕ ਸਿਟਾ ਕਣਕ ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸੇਰ ਸੇਰ ਪਕੇ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਦਾਣਾ ਹੈ
ਅਰ ਉਹ ਸਿਟਾ ਪਾਤਸਾਹ ਦੇ ਪਾਸ ਹੈ ਸੋ ਜਦ ਕੋਈ ਪੀਰ ਫਕੀਰ ਮਿ
ਲੇ ਤਾਂ ਪਾਤਸਾਹ ਪੁਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਹੜੇ ਜਮਾਨੇ ਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜੇਕਰ
ਤੁਸੀ ਉਸ ਦਾ ਜਬਾਬ ਦੇਵੋਹੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪਾਤਿਸਾਹ ਨੂੰ ਲੈ ਆਵਨੇ ਹਾਂ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਲੈ ਆਵੋ ਅਸੀਂ ਉਤਰ ਦੇਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਪਾਤਿਸ
ਾਹ ਨੂੰ ਲੈ ਆਏ ਸੋ ਬਾਬਾ ਅਗੇ ਠੀਕਰੀਆਂ ਚੁਣਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਪਾਤ
ਸਾਹ ਕਹਿਆ ਹੇ ਫਕੀਰ ਤੂੰ ਠੀਕਰੀਆਂ ਕਿਊ ਚੁਣਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿ
ਆ ਅਸੀਂ ਮਰਦੀ ਵਾਰੀ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਪਾਤਿਸਾਹ ਨੇ ਆਖਿਆ
ਠੀਕਰੀਆਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਕਿਊਂ ਕਰ ਨਿਭਣ ਗੀਆਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਜਿ
ਥੇ ਤੇਰਾ ਪੰਤਾਲੀ ਗੰਜ ਖਜਾਨਾ ਢਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਿਥੇ ਅਸੀਂ ਭੀ ਠੀਕ
ਰੀਆਂ ਰਾਇ ਰਖਾਂਗੇ ਸੋ ਇਹ ਭੀ ਨਾਲ ਲਗੀਆਂ ਜਾਵਨ ਗੀਆਂ ਤਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਾਰੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਭੀ ਜਾਣਨਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੈਗੰਬਰੀ ਗੈਬ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੇਰੇ ਸ
ਜਨਗੀਂ ਨਿਕੂਣਾਂ ਪਰ ਮੇਰਾ ਜੀਉ ਖੈਰਾਇਤ ਕਰਨੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਬ
ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਅਗੇ ਭੀ ਕਾਰੂੰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਵਲੀ ਗੈਬ ਖ
ਜ਼ਾਨਾ ਇਕਠ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਖੈਰਾਇਤ ਨਾ ਕਰਦਾ ਅਰ ਮਿਹਤਰ ਮੂਸੇ
ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਜੇ ਤੂੰ ਚੌਥਾ ਹਿਸਾ ਖੈਰਾਇਤ ਕਰ ਸੋ ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਖੈ
ਰਾਇਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਫੇਰ ਪੈਰਾਂ ਤੀਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਚ ਧਸ ਗਇਆ ਤਾਂ
ਫਿਰ ਮਿਹਤਰ ਮੂਸੇ ਕਹਿਆ ਜੇ ਚਉਥਾ ਹਿਸਾ ਖੈਰਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ
ਤਾਂ ਦਸਵਾਂ ਹਿਸਾ ਖੈਰਾਇਤ ਕਰ ਤਦ ਭੀ ਕਾਰੂੰ ਨੇ ਨ ਮੰਨਿਆ ਅਰ ਕ
ਮਰ ਤੀਕਰ ਧਸ ਗਇਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਿਹਤਰ ਮੂਸੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਚਾਲੀ
ਹੀ ਗਾਂਈਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਗਊ ਖੈਰਾਇਤ ਦੇਹੁ ਤਾਂ ਤਦ ਭੀ ਉਸ ਨ ਮੰਨਿਆਂ
ਜੋ ਫਿਰ ਚਾਲੀ ਗਜ਼ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਮਿਲੇ ਅਰ ਹੁਣ ਤੀਕਰ ਪਤਾ
ਲ ਵਿਚ ਗਰਕ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ॥ ਗਰਜ਼ ਕਾਰੂੰ ਕਿ ਫੇਰ ਮੇਰ ਵਡਾ ਅਜ਼ਕ
ਜ਼ਰ ਹੋਨੇ ਜਾ ਖੁਦਾ ਬਾਸ਼ੀ ਕਿ ਹਮ ਜ਼ਮੀਨ ਤ ਦੂਰ ਦੇਸ ਨ ਅਸਤ ॥੧॥
ਤੇ ਜਦ ਵੀ ਚਾਰ ॥ ਗਰਜ਼ ਕਾਰੂੰ ਦੇ ਜੋ ਹੁਣ ਤੀਕ ਪਤਾਲ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਂ
ਦੇ ਹਨ ਕਾਪੇ ਜੋ ਉਸ ਸਿਤਾਂ ਦਾ ਕਹਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਤਾਂ ਅਮੀਰ ਕਾਰੂੰ
ਕਹਿਆ ਮੈਂ ਤੁਸਾਡੇ ਕਹਿਆ ਮੰਨਿਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕਹਿਆ ਮੁਝੇ
ਕੁਛ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੋ ਜੋ ਜਿਸ ਕਰ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਨਰਮ ਹੋਵੇ ਅਰ ਫਿਰ ਪੁ
ਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਸਿਟਾ ਜੇ ਕਣਕ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸੇਰ ਸੇਰ ਦਾ ਜਿਸਦਾ ਦਾਣਾ ਹੈ
ਸੋ ਕਿਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜਿਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਭੀ
ਤੇ ਲੋਕ ਭੀ ਅਉਲੀਆ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਸੋ ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦਾ ਇਹ ਸਿਟ੍ਹਾ
ਹੈ ਅਰ ਹੁਣ ਜੋ ਤੁਧ ਦੇ ਖਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰੁਪਏ ਪਰਵਦੇ ਹਨ ਸੋ ਤੇਰੇ ਜ਼ਮਾਨੇ
ਜੇ ਪੁਭੀ ਨਹੀਂ ਦਰਸਦੇ ਤੇ ਪੈਗ਼ਾਬ ਭੀ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਪੁਛਿ
ਆ ਜੋ ਹਿਕੂ ਕੋਈ ਪਾਤਿਸਾਹ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਨਉਸ਼ੇਰਵਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾ
ਹ ਸੀ ਅਰ ਉਸ ਦੇਸ ਮੇਂ ਇਕ ਸੌਦਾਗਰ ਸਉਦਾਗਰੀ ਨੂੰ ਗਇਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੀ ਅਰ ਉਹ ਬਹੁਤ ਧਨ ਖਟ ਕੇ ਲੈ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਸੌਦਾਗਰ ਨੇ
ਇਕ ਹਵੇਲੀ ਮੁਲ ਲਈ ਅਰ ਜਦ ਉਹ ਹਵੇਲੀ ਨੂੰ ਲਗਾ ਬਨਾਵਨੇ ਤਾਂ ਉਸ
ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਧਨ ਨਿਕਲਿਆ ਅਰ ਦਬੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਦੇਗਾਂ ਨਿਕਲੀ
ਆਂ ਤਾਂ ਸੌਦਾਗਰ ਨੇ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਜੋ ਇਹ ਧਨ ਤੁਸੀਂ
ਆਪਣਾ ਲੈ ਜਾਵੋ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਅਸਾਡੇ ਨਸੀਬਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ
ਆ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਸਦੇ ਆਹੇ ਤਦੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਆਹੇ ਤੇ ਹੁਣ ਜੋ ਨਿਕ
ਲਿਆ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸਾਡੀ ਦੌਲਤ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਦੋਨੇ ਪਤਸਾਹ ਪਾਸ ਗਏ
ਅਰ ਬੇਨਤੀ ਜਾਹਰ ਕਰੀ ਕਿ ਇਹ ਧਨ ਤੁਸੀਂ ਲੈਵੋ ਤਾਂ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕਹਿ
ਆ ਅਸਾਨੂੰ ਦੌਲਤ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਫਕੀਰਾਂ ਨੂੰ ਖਵਾਵੋ ਜੋ ਖ
ਇਕੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਫਕੀਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਹ
ਦੌਲਤ ਤੁਸੀਂ ਲੈਵੋ ਤਾਂ ਫਕੀਰਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਆਪ ਧਨ ਨੂੰ ਛ
ਡਕੇ ਫਕੀਰ ਹੋਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੇ ਅਸਾਂ ਧਨ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਤਸਾਹ ਨੇ
ਕਿਲੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜਿਆਂ ਤੇ ਢੇਰ ਚਾ ਕਰਾਏ ਅਰ ਕਹਾ ਕਿ ਜੋ ਗਰੀਬ ਗੁਰ
ਬਾ ਹੋਵੇ ਇਸ ਧਨ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਿਨ ਗਰੀਬ ਗੁਰਬਾ ਭੀ ਬਾਹਰ
ਨਾ ਗਇਆ ਅਰ ਗਰੀਬਾਂ ਗੁਰਬਿਆਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੇਹਨਤ
ਮੁਸਕਤ ਕਰਕੇ ਖਾਵਾਂਗੇ ਪਰ ਅਸੀਂ ਧਨ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਤਾਂ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇ
ਦਾ ਇਹ ਸੀਣ ਕਣਕ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤੂੰ ਇਜੇਹਾ ਜਾਲਮ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕ
ਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੁਰਦਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਸੁਇਨਾ ਤੂੰ ਪਕੜਵਾਇ ਲਿਆ
ਹੈ ਸੋ ਮੋਇਆਂ ਧਨ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਤੇ ਗੁਨਾਹ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਵਨ
ਗੇ ਤੇ ਜੇ ਖੈਰਾਇਤ ਕਰੇਂਗਾ ਤਾਂ ਦਾਹ ਹਿਸਾਬ ਇਥੇ ਮਿਲੇਗੀ ਤੇ ਹਜਾਰ
ਹਿਸਾ ਖੁਦਾਇ ਦੀ ਦਰਗਾਹਿ ਮਿਲੇਗੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਰਾਗ
ਤਿਲੰਗ ਵਿਚ ਨਸੀਹਤ ਨਾਮਾ ਉਚਾਰਿਆ ॥ ਨਸੀਹਤ ਨਾਮਾ ਮਹ
ਲਾ ੧ ਫਕੀਰ ਹੈ ਨੇਕਨਾਮੀ ਜੁਦੇ ਦੇ ਖੁਦਾਇ ਜਰੂਰੀ ਜੋ ਜਿਮੀ ਫਲਕ
ਹੋਸੀ ਫਨਾਹ ਦਾਇਮ ਨ ਦਉਲਤ ਕਸੇ ਬੇਸ ਮਕਾਨ ਨ ਰਹੇ ਕੋ ਕਰ

੪੨੪ ਹੀਨਰਹਗੋਹਜਾਣਾ।ਦਮੜਾਤਿਸੀਕਸੁਖਰਚੈਅਰਖਾਇ।
ਦੇਵੈਦਰਬਦੇਨਜਾਇਖੁਦਾਇ।ਜੋਤਾਨਰਾਖੇਅਕੇਲਾਨਖਾਇ
ਤਾਕੀਕਾਦਿਲਦਾਨੀਦਗੀਤਿਸਤਜਾਇ।ਕੀਚੈਤਦਜਾਨਕੀਹੈ
ਭੁਮਨਾ।ਨਹੋਗੀਦੁਨੀਆਂਨਰਹੇਗਾਜਹਾਨਾ।ਹਾਥੀਘੋੜੇ
ਦਲਸਕਰਤਜਾਣਾ।ਗਰਕਕਰਤਾਤਿਸੁਲਤਾਨਾਂਬਗਾ।ਦੁਨੀ
ਆਂਕਾਦਿਦਨਕਹੇਮੁਲਖਮੇਰਾ।ਅਈਮੈਂਤਾਸੇਰਪਾਨਤੇ
ਰਨਮੇਰਾ।ਕੇਤੀਚਲੀਦੇਖਬਜੇਬਜਾਇ।ਰਹੇਗਾਏਕਦਰ
ਸਾਚਾਖੁਦਾਇ।ਇਕੇਲਾਜੀਆਇਆਇਕੇਲਾਰਬਲਾਇਆ
।ਚਲਤੇਵਕਤਕੋਈਕਾਮੁਨਆਇਆ।ਸੇਖਾਮੰਗੀਸੈਕਿਆ
ਦੀਜੈਜਬਾਬ।ਤਿਸਕਾਪੁਕਾਰੇਜੇਪਾਵੈਅਜਾਬ।ਖਲਕਪ
ਰਕੀਆਂਹੋਬਸੇਜੁਲਮਜੋਰ।ਨਫਸਕੇਲੀਏਉਠਾਇਆਥੋ
ਸੇਕ।ਕੀਆਜਬਰਜੁਲਮਦਮੜਾਕਮਾਇਆ।ਖਾਇਆ
ਨਖਾਇਆਅਜਾਏਗਵਾਇਆ।ਆਖਰਪੌਹਤਾਣਕਰੇਹ
ਇਜਾਇ।ਦਰਗਹਗਇਆਪਾਵੈਸਜਾਇ।ਜਨਤਦਵੌਂਕੂ
ਦਤੈਂਨੀਕਮਾਈ।ਦਗੇਬਾਜੀਕਰਕੈਦੁਨੀਆਂਸੁਰਖਾਈ।ਪੀ
ਦੈਪਿਆਲੇਦਖਾਏਕਬਾਬਾ।ਦੇਖੇਲੋਕੋਂਕੇਜੈਹੋਤੇਖਰਾਬ।ਜਿ
ਸਕਾਤੂੰਬਦਿਆਤਿਸੀਕਸਵਾਰਿਆ।ਦੁਨੀਆਂਕੇਸਲਰਤੇਸਾਹਿ
ਬਵਿਸਾਰਿਆ।ਨਕੀਤੀਇਬਾਦਤਨਰਖਿਚਈਮਨਾ।ਕੀਤੀ
ਹਕੂਮਤਪੁਕੜੇਜਹਾਨ।ਅਦਿਰਿਮਹਜੀਤੂੰਬੈਠਦੇਜਾਇ।ਹਰ
ਮਖਾਸਬੇਈਸੋਸੈਦੇਹਵਾਇ।ਨਬੂਝੈਨਸੁਝੈਨੁਬਾਹਰਕਿ
ਓਹੋਇ।ਹਰਾਮੀਗਰੀਬਂਨੂੰਮਾਰੈਦਗੋਇ।ਬੇਮਸਤੀਉਜ
ਨੈਂਹੋਕਨਦਸਾਦੈ।ਕੂਕੇਪੁਕਾਰੇਕੋਈਦਾਦਨਪਾਵੈ।ਲਖੋਂਕੀ
ਕੋਰੋੜੀਜੇਹੋਬੇਸਮਾਰਾ।ਕੇਤਾਕੂਸਨਬਪਦੇਮਾਰੇਹਜਾਰਾ।
ਜਾਕਮਕਰਾਵੈਅਦਾਲਤਨਗੋਇ।ਦੁਨੀਆਂਕਾਦਿਦਨਕੋ

ਹੈ ਮਸਤੁ ਹੋਇਆ ਭੂਲੈ ਮੂਲੁ ਖਪਤੈ ਅਰ ਖ੍ਵਾਰੁ ਹੋਵੈ ਜਿਸ ਖਸੀਆਂ
ਤਸ ਮਰੇਜ ਲਾਇਆ ਗਰਹਮਾ ਸਿਉਂ ਦੇਖ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚਨੀ।
ਗਏ ਸੰਨ ਰਹੇ ਨਹੀ ਤੂੰ ਐਸੇ ਨਜਰਿ ਨਾ ਉਠਾਏ ਸਦਾ ਤੇ ਸੁਲਤਾਨ
ਬਾਦਸਾਹ ਕਿਸਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਕਿਸਕੇ ਘਰਬਾਰ ਤਹੁਤ ਹਿਰਸਕੀ
ਹੈ ਨ ਦੁਨੀਆਂ ਕੇਧਰ ਗਾ ਹਿਰਦੇ ਜਰ ਭਸਣਾ ਕਿ ਪਕੜੇ ਕਦਾਰਾਸ
ਗੀ ਮਿਟਨ ਹੋਇ ਕਿਛੁ ਨੇਕੀ ਕਮਾਇਆ ਲਾਨਤ ਕਸਆਪਾਗਿਰ
ਅਨ ਜਾਇ ਗਫਲਤ ਕਰੇਂਗੇ ਤੂ ਖਪੇਂਗੇ ਮਤਾ ਬੇਧੀ ਦੇਵਰ
ਕੈਲੇ ਗਾਨ ਸਮਾਨ ਤੇ ਬਾਰ ਕੀਚੈ ਬਦੂਰ ਕੀਚੈ ਨ ਜੇਰਾ ਦੇ ਜਖਰੀ
ਅਤਸ ਜਲਾਏ ਗੀ ਗੋਰਾ ਮੈ ਸਾਇਕ ਪੈਕ ਬਾਰ ਕੇ ਤੇਸਾਰਖਾਨਾ
ਨਦੀ ਖੇਜਸੀ ਪਰਤਿ ਨਕੋਲਿ ਸਨਾ ਉਤੇ ਕਬੂਤਰ ਜਨਵਰ ਕੀ
ਛਉਂ ਕੇਤੀ ਖਰ ਕਹੇ ਥੀ ਕੋਈ ਪੂਛੈ ਨ ਨਾਉਂ ਵਾਲੀ ਗੰਜ ਜੋਰੂ ਚ
ਨਰਖਿਚ ਬੀਮਾਨਾ ਦੇਖੇ ਨੇ ਕਾਰੂ ਜੋ ਹੋਤੇ ਪਰੇ ਸਨਾ ਦੁਨੀਆਂ
ਦਿਵਾਨੀ ਦਫਨੀ ਦਿਵਾਨਾ ਤੂ ਖੁਦ ਰਸਮ ਬੀਨੀ ਕਿ ਚਲਣਾ
ਹਨਾ ਹਰ ਵਕਤ ਬੰਦੇ ਤੂੰ ਖਿਦਮਤ ਨਾ ਵਿਸਾਰਾ ਮਸਤੀ ਵਿਚ
ਫਲਤ ਸੇ ਬਾਜੀ ਨ ਹਾਰਾ ਤੇ ਬਹੁ ਨਬੀ ਤੇ ਅਕਲੋਂ ਦੀਆਂ ਗੁਨ
ਹਾ ਅਰਜ ਬੇਗੀਕ ਹੈ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਐਸੇ ਆਲਮ ਸੁਤੇਗੀ
ਪਨਾਹਾ ॥੧॥ ਜਾਂ ਇਹ ਨਸੀਹਤ ਨਾਮਾ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤਾਂ ਕਾਰੂ ਨੇ
ਬਾਬੇ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਤੇ ਸਿਜਦਾ ਕੀਤਾ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਨੇ ਹ
ਥੀਂ ਸਭੁ ਖਜਾਨੇ ਖੈਰਾਇਤ ਕਰ ਦੇਵੋ ਅਰ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਰਾਦਰ
ਕਰ ਜਾਣੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਆਪ ਹੀ ਤੂੰ ਗੁਰਮੁਖ ਕਰ ਜਾਣੇ ਅਤੇ ਸੁਆ
ਮੀ ਤੂੰ ਅਸਾਨੂੰ ਕਰ ਜਾਣੇ ਅਰ ਜੋ ਖੁਦਾਇ ਦੀ ਯਾ ਬਜੁਰਗਾਂ ਦੀ ਨਮਿ
ਤ ਖੈਰਾਇਤ ਕਰੇਂ ਸੋ ਅਸਾਡੇ ਹਸਾਬ ਕਰ ਜਾਣੇ ਅਰ ਜੋ ਤੂੰ ਆਪ ਖਸਮਕ
ਰ ਸਮੇਤ ਖੁਰਸ ਕਰੇਂ ਸੋ ਭੀ ਅਸਾਡੇ ਲੇਖੇ ਤੇ ਜੇ ਬਰਫੈਲੀ ਤੇ ਗਦਾਏਂ ਗਾ
ਸੋ ਮੁਜਰਾਨ ਦੇਵਾਂਗੇ ਅਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਭੀ ਅਸਾਡੀ ਜਾਣੇ ਤੇ ਜੋ ਅਦਲ ਕਰੇਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਾ ਤਾਂ ਅਸੀ ਖੁਸ ਹੋਵਾਂਗੇ ਸੋ ਤੂੰ ਜਫਨ ਕੁਸਾਨ ਅਸਾਡਾ ਜਾਣ ਅਰ
ਤੂੰ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਕਰ ਤੇ ਖੈਰਾਇਤ ਕਰ ਤੇ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਸੋ ਤੂੰ
ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਸਾਡਾ ਗੁਲਾਮ ਹੋਹੁ ਤਾਂ ਹਮੀਦ ਕਾਰੂੰ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ
ਦੇਕਰ ਅਰ ਖਜਾਨਾ ਉਸ ਭੀ ਖੈਰਾਇਤ ਕਰਾਇਕਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਤੇ
ਮਰਦਾਨਾ ਬਗਦਾਦ ਨੂੰ ਗਏ ਅਰ ਕਿਲੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵਾਰ ਜਾ
ਇ ਆਸਣ ਕੀਤਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਸਬਦ ਗਾਉ ਸੋ ਉਹ
ਸਬਦ ਗਾਵਣ ਲਗਾ ॥ ਪਉੜੀ ਪੈਂਤਸਵੀਂ ਭਲੀ ਪਉੜੀ

ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਗਇਆ ਬਗਦਾਦ ਨੋ ਬਾਹਰ ਜਾਇ ਕੀਆ ਅਸਥਾਨਾ ਇ
ਕ ਬਾਬਾ ਅਕਾਲ ਰੂਪ ਦੂਜਾ ਰਬਾਬੀ ਮਰਦਾਨਾ ਦਿਤੀ ਬਾਂਗ ਨਿਮਾਜ ਕ
ਰ ਸੁੰਨ ਸਮਾਨ ਹੋਆ ਜਹਾਨਾ ਸੁੰਨ ਮੁੰਨ ਨਗਰੀ ਭਈ ਦੇਖ ਪੀਰ ਭ
ਇਆ ਹੈਰਾਨਾ ਵੇਖੇ ਧਿਆਨ ਲਗਾਇਕੈ ਇਕ ਫਕੀਰ ਵਡਾ ਮਸਤਾ
ਨਾ ਪੁਛਿਆ ਫਿਰਕੈ ਦਸਤਗੀਰ ਕਉਣ ਫਕੀਰ ਕਿਸ ਕਾ ਘਰਿਆਣਾ
ਨਾਨਕ ਕਲਿ ਵਿਚ ਆਇਆ ਰਬ ਫਕੀਰ ਇਕੋ ਪਹਿਚਾਨਾ ਧਰਤਿ ਆ
ਕਾਸ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਜਾਨਾ ॥੩੫॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ॥ ਬਾਬਾ ਬਗਦਾਦ ਨੂੰ ਗਇ
ਆ ਅਰ ਕਿਲੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਦਰਵਾਜੇ ਤੇ ਜਾਇ ਆਸਣ ਕੀਤੋ ਸੋ ਇ
ਕ ਬਾਬਾ ਅਕਾਲ ਰੂਪ ਹੈ ਅਰ ਦੂਜਾ ਮਰਦਾਨਾ ਰਬਾਬੀ ਹੈ ਸੋ ਮਰ
ਦਾਨਾ ਰਬਾਬ ਵਜਾਵਣ ਲਗਾ ਤਾਂ ਬਗਦਾਦ ਦੇ ਵਾਸੀ ਜੋ ਰਹੇ ਹੈਸਨ ਉਨਿ
ਹਜਰਤ ਪੀਰ ਨੂੰ ਜਾਇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਸਾਹਿਰ ਵਿਚ ਸਰੋਦ ਦੀ ਮ
ਨਾਹਿ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸੋ ਇਥੇ ਇਕ ਫਕੀਰ ਬੈਠਾ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਨਾਲ ਇਕ ਮੁਤ
ਰਬ ਹੈ ਸੋ ਸਰੋਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਜਾਇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਨਾਹਿ ਕਰੋ
ਜੇ ਜਾਂ ਆਦਮੀ ਮਨਾਹਿ ਕਰਨ ਆਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜਉ ਲਗ ਪੀਰ
ਨ ਆਵੈ ਤਉ ਲਗ ਸਰੋਦ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਪੀਰ ਨੂੰ ਜਾਇ ਕਹਿ
ਆ ਸੋ ਪੀਰ ਮੁਰੀਦਾਂ ਸਮੇਤ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਭ ਬਾਬੇ ਦੇ ਚਉਫੇਰੇ ਆ
ਇ ਬੈਠੇ ਅਰ ਉਨਾਂ ਪੁਛਿਆ ਅਸਾਂ ਜੋ ਸਰੋਦ ਮਨਾਹਿ ਕੀਤਾ ਸੀ ਸੋ ਤੁਸਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਿਉਂ ਨ ਗਾਇਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਸਰੋਦ ਬਿਨਾ ਰੂਹ ਖੁਸ ਨਹੀ ਹੋ
ਦਾ ਅਰ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਬਾਬਾ ਆਦਮ ਆਦਮੀ ਬਨਾਇਆ ਤਾਂ ਆਦਮੀ
ਦੇ ਜੁਸੇ ਵਿਚ ਰੂਹ ਪ੍ਰਵੇਸ ਨ ਕਰੇ ਤਾਂ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਫਰਿਸਤਿਆਂ
ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਸਰੋਦ ਕਰੋ ਜੋ ਜਦ ਸਰੋਦ ਹੋਇ
ਆ ਤਾਂ ਰੂਹ ਇਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਸਰੋਦ ਕਿਉਂ ਮਨ
ਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀ ਕਹੋ ਕਿ ਸਤ੍ਰੇ ਪੈਕੰਬਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਇਸ ਵਾਸ
ਤੇ ਮਨਾ ਹਿ ਕਰਨੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪੈਕੰਬਰ ਨੇ ਤਾਂ ਬਦ ਫੈਲੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨ
ਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰੋਦ ਬਦ ਫੈਲੀਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਣੇ ਅਰ ਉਮਰ ਆਪਣੀ
ਅਜਾਇਆ ਨਾ ਕਰੇ ਪਰ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਜਾਦ ਦਾ ਸਰੋਦ ਉਮਰ ਨੂੰ ਬਹਿਰ
ਮੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਸਰੋਦ ਸੁਣੋ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਿਫਤ
ਦਾ ਸਰੋਦ ਹੈ ਤਾਂ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਿਮੀ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਜੋ ਸਤ੍ਰ ਪੈਕੰ
ਬਰ ਹੈ ਅਰ ਖੁਦਾਇ ਦੀ ਸਿਫਤ ਉਸ ਕਹੀ ਹੈ ਤੇ ਸਰੋਦ ਮਨਾ ਹਿ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ॥ ਪਾਤਾਲਾਂ ਪਾਤਾਲ ਲਖ ਆਗਾਸਾਂ ਆਗਾਸ
॥ ਓੜਕ ਓੜਕ ਭਾਲਿ ਥਕੇ ਵੇਦ ਕਹਨਿ ਇਕ ਵਾਤ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹੇ ਹੈਂ
ਕਿ ਕਈ ਪਾਤਾਲ ਹੈਨ ਅਰ ਕਈ ਅਕਾਸ ਹੈਨ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾ
ਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਸਤ੍ਰੇ ਪੈਕੰਬਰ ਨੇ ਸਤ ਪਤਾਲ ਤੇ ਸਤ
ਆਕਾਸ ਕਹੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨਾਂ ਬਹੁਤੇ ਡਿਠੇ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ ਡਿਠੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿ
ਆ ਉਨੰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਡਿਠੇ ਹਨ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਥੋੜੇ ਡਿਠੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕ
ਹਿਆ ਅਸਾਂ ਬੇ ਸੁਮਾਰ ਜਿਮੀ ਡਿਠੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਓਹ ਹਿਕਾਇਤ
ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਓ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਏਤੁ ਦਿਨੇ ਜਬਰਾਈਲ ਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰੇ ਪੈ
ਕੰਬਰ ਨੂੰ ਮੇਰਾਜ ਮੇਂ ਲੈ ਆਇਆ ਸੀ ਰਾਹ ਨੂੰ ਓਹ ਕਿਤਨਾਂ ਓਹਾਂ ਦੀ
ਆਂ ਗਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੀਆਂ ਤਾਂ ਪੈਕੰਬਰ ਉਥੇ ਅਟਕਾਇ ਰਹਿਆ ਜੋ
ਕਤਾਰਾਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਜਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਜਬਰਾਈਲ ਕਹਿ
ਆ ਕਿ ਜਬ ਦਾ ਮੈਂ ਭੀ ਨਜਰ ਆਇਆ ਤਦ ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਚਲੀਆਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੈਨ ਤਾਂ ਪੈਗੰਬਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਕ ਇਕ ਊਠ ਤੇ ਜੋੜੀਆਂ ਤ੍ਰਿ
ਸੰਦੂਕ ਹੈਨ ਸੋ ਇਕ ਖੋਲ ਦੇਖੀਏ ਜੋ ਵਿਚ ਕੀ ਹੈ ਸੋ ਜਾਂ ਇਕ ਊਠ ਝੁਕਿਆ
ਤਾਂ ਉਨ ਸੰਦੂਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਲਫ ਭੀ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਕੀਲਾਂ ਦਾ ਭੀ ਨਾਲ ਲਗੀ
ਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਸੋ ਜਬਰਾਈਲ ਇਕ ਸੰਦੂਕ ਖੋਲਿਆ ਤਾਂ ਕੀਆ
ਦੇਖਨੇ ਜੋ ਬੈਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਫਿਰ ਇਕ ਬੈਜੇ ਨੂੰ ਖੋ
ਲਕੇ ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਅਤੇ ਜਬਰਾਈਲ ਨੇ ਉਸਦੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕੀਤਾ ਅਰ
ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਦੇਖਣ ਤਾਂ ਹਫਤ ਜਮੀਨਾਂ ਹੈਨ ਅਤੇ ਹਫਤ ਆਸ
ਮਾਨ ਹੈਨ ਅਰ ਮਾਹਤੋ ਅਫਤਾਬ ਭੀ ਹੈਨ ਅਰ ਪੈਗੰਬਰ ਤੇ ਜਬਰਾਈ
ਲ ਦੀ ਵਿਚ ਹੈਨ ਤਾਂ ਜਬਰਾਈਲ ਕਹਿਆ ਏ ਸੋਈ ਸਭਨਾਂ ਅੰਡਿਆਂ ਦੇ
ਵਿਚ ਖਲਕਤਾਂ ਹੈਨ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅਸੀਂ ਭੀ ਇਕ ਅੰਡੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ
ਹਾਂ ਕਹੋਏ ਕਿ ਖੁਦਾਇ ਦੀ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਹੈ ਸੋ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਰੋਮਾਂ
ਰੂਪੀ ਬਿਰਛ ਹਨ ਤੇ ਬਿਰਛਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਗੂਲਰ ਅਨੇਕ ਫਲ ਹੈਨ ਅਤੇ ਏਕ ਏ
ਕ ਗੂਲਰ ਵਿਚ ਲਖ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਹਨ ਅਰ ਜੀਆ ਜੰਤ ਭੀ ਅਨੇ
ਕ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਊਠ ਫੇਰ ਕਤਾਰ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਅਗੇ ਕਾਦਰ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿ
ਚ ਗਏ ਤਾਂ ਚਾਦਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਵਾਬ ਸਵਾਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ
ਚਾਦਰ ਉਠਾਇ ਦਿਤੀ ਤਾਂ ਕੀ ਵੇਖੇ ਜੋ ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਖਲੋਤਾ ਦਸਤਾਰ ਬੰਨਦ
ਹਾਂ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮੇਰੀ ਸਬੀਹ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਬੀਹ ਭੀ ਹੈ ਤਾਂ ਖੁਦਾਇ ਦਿ
ਫੁਰਮਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਸਬੀਹ ਨਾਹੀ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਸਬੀਹ ਹੈਂ ਜੈਸੇ
ਆਪਣੇ ਤੁਖਮ ਦੀ ਸੂਰਤ ਸਭ ਜਗਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਫ ਸੀਸੇ ਵਿਚ ਨਜਰ
ਆਂਵਦੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮੈਂ ਸਭਨਾਂ ਵਿਚ ਹੋਂ ਪਰ ਤੇਰਾ ਸਾਫ ਆਈਨਾ ਹੈ ਜੋ ਤੇ
ਰੇ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਸਬੀਹ ਜਾਹਰ ਹੈ ਪਰ ਇਸਰਾਰ ਮੇਰਾ ਗਾਇਬ ਰਖਣਾ
ਜਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ॥ ਆਇਤ ॥ ਹਕਾਨ ਅਕਰਬ ਅਲੈਹਰਕੀਤ
ਨ ਅਕੀਰੀਆ ਤੁਸਦ ਵੀਰਤਾ ॥ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਸਾਹਰਗ ਥੀ ਨਜੀਕ ਹਾਂ
ਪਰ ਤੂੰ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਛਪੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਪੈਗੰਬਰ ਬਚਨ ਸੁਣਕੇ ਆਇਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੂੰ ਅਗੋਂ ਇਕ ਦਿਵਨਾ ਮਜਜੂਬ ਰਾਹ ਵਿਚ ਅਵਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇ ਪੈ
ਗੰਬਰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੂਰਤ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਖੁ
ਦਾ ਨੂੰ ਕਿਥੇ ਢੂੰਡਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਫੇਰ ਪੈਗੰਬਰ ਜਬ ਖੁਦਾ ਦੇ ਰੂਬ
ਰੂ ਗਏ ਤਾਂ ਤਿਨ ਪੁਛਿਆ ਜੋ ਜੇਹੜਾ ਅਸਰਾਰ ਤੁਸਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਆ ਸੀ
ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਸੋ ਅਗੋਂ ਇਕ ਮਸਤਾਨ ਦੇਵੇ ਸੁਖਨ ਕਰ
ਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਫੇਰ ਪੈਗੰਬਰ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹਜੂਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮਸਤਾਨੇ ਇਹ
ਭੇਤ ਕਿਥੋਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਆਵਾਜ ਆਈ ਕਿ ਦਾਨੇ ਦਿਵਾਨੇ ਮਸਤਾ
ਨੇ ਮੇਰੇ ਸਾਦਕ ਹਨ ਪਰ ਦਾਨਿਆਂ ਦਾ ਪਿਛਾ ਸਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜਿਸ
ਦੇ ਪਿਛੇ ਕਾਫਲਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਧੇ ਰਾਹਿ ਗਾਇਆਂ ਚਾਹੀ
ਦਾ ਹੈ॥ ਮਿਸਰਾ॥ ॥ਸਿਰਰੇ ਖੁਦਾਇਆ ਆਰਫ ਜਾਹਿਦ ਬਕਸ
ਨ ਗੁਫਤ ਦਰ ਹੈਰਤਮ ਕਿ ਬਾਦਹ ਫਰੋਸ ਅਜ਼ ਕੁਜਾ ਸੁਨੀਦ॥ ਤਾਂ ਬਾ
ਬੇ ਕਹਿਆ ਖੁਦਾ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਜੋ
ਮਗਜਦੀਨ ਨਾਮ ਧਰਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਕਿਉਂ ਧਰਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਪੀਰ ਕ
ਹਿਆ ਜੋ ਪੈਗੰਬਰ ਦੇ ਵਫਾਤ ਪਾਇਆਂ ਬਹੁਤੇ ਮੁਦਤ ਗੁਜਰੀ ਅਤੇ ਸ
ਭ ਮੁਸਲਮਾਨ ਈਮਾਨ ਤੇਂ ਫਿਰ ਗਏ ਤੇ ਤਕਬਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਬਖੀਲੀ
ਵਿਚ ਵਰਤ ਗਏ ਅਤੇ ਦੀਨ ਬਹੁਤ ਆਜਜ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਸਾਡਾ ਜਨਮ
ਹੋਇਆ ਅਰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਦੀਨ ਨੂੰ ਫਿਰ ਹਯਾਤੀ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ
ਫੇਰ ਜੁਆਨ ਦੀਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਾਜ ਰੋਜਾ
ਤਸਬੀ ਬੰਦਗੀ ਸਿਖਾਈ ਹੈ ਸੋ ਅਬ ਤੁਸੀਂ ਆਖੋ ਕਿ ਇਸ ਜਮਾਨੇ
ਵਿਚ ਤੁਸਾਡਾ ਅਵਣਾ ਕਿਥੋਂ ਕਰ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਫਕੀਰ
ਤੁਸੀਂ ਹੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸਾਡੇ ਤਾਂ ਅਵਲ ਦੋਇ ਪੀਰ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ
ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਨੌ ਖਾਨਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਵਾਹਦ ਨੇ
ਪੰਜ ਖਾਨਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਸੋ ਚੌਦਾਂ ਖਾਨਦਾਨਾਂ ਥੀਂ ਬਹੁਤ ਫਿਰਕੇ ਹੋਏ ਹੈਨ
ਸੋ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਨਹੀਂ ਰਾਹ ਫਕੀਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਹੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨੂੰ ਦੇਖ ਦੇ ਧਰਮ ਸ਼ੀਂਹਣੀ ਜਾਣੇ ਸਨ ਸੋ ਅਸੀਂ ਦੇਵਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰਖ ਤੀ ਵਾਸਤੇ ਆਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪੀਰ ਤੜਫਿਆ ਕਿ ਏਹ ਕਾਫੀਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਕ ਦਾ ਨਾਂ ਆਪਣਾ ਦੱਸਦੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਨੂੰ ਸੰਗਸਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਦੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਸਤੇ ਧੁਨ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਕਾਲ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪਤਿ ਸਰਨਾਮ ਪਾਰ ਆਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਪ੍ਰਭ ਦ੍ਰਿਪਤ ਜਾ ਸਰ ਅਦਿਕਾ ਜੋ ਸੇ ਜਾਂ ਏਹ ਸਬਦ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਪਾਏ ਆ ਤਾਂ ਸਭੇ ਮੂਨਹੇ ਹੋ ਗਏ ਅਰ ਤਮਾਸਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਅਖੀਆਂ ਬੁਤ ਹੋਏ ਪਏ ਅਰ ਬੋਲਣ ਦੀ ਤੇ ਦਸਤ ਪਾਸ ਦੀ ਸਕਤ ਰਹਿ ਗਈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਖਸ ਕਰ ਪੀਰ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੋ ਪੀਰ ਸਣੇ ਮੁਰੀਦਾਂ ਵਲੋਂ ਦੇਖਣੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪੀਰ ਮਰਕਬੇ ਵਿਚ ਨਿਗਾਹ ਕਰ ਡਿਠਾ ਕਿ ਏਹ ਫਕੀਰ ਵਡਾ ਮਸਤਾਨਾ ਹੈ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਖਾਨ ਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰ ਕਰਕੇ ਇਕ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਖਾਨਦਾਨ ਇਸ ਪਛਤਾ ਹੈ ਅਰ ਧਰਤੀ ਆਸਮਾਨ ਵਿਚ ਖੁਦਾਇ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਸਹੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਖੁਦਾਇ ਦੀ ਯਾਦ ਬਿਨਾ ਇਕ ਦਮ ਭੀ ਇਸਦਾ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ॥ ॥ਪੌੜੀ ਛਤੀਸਵੀਂ ਵਾਰ॥ ੧ ਵਾ॥

ਪੁਛੇ ਪੀਰ ਤਕਰਾਰ ਕਰ ਏਹ ਫਕੀਰ ਵਡਾ ਅਤਾਈ। ਏਥੇ ਵਿਚ ਬਗਦਾਦ ਦੇ ਵਡੀ ਕਰਾਮਾਤ ਦਿਖਾਈ। ਪਾਤਾਲਾਂ ਆਕਾਸ ਲਖ ਓੜਕ ਭਾਲੀ ਖਬਰ ਸੁਣਾਈ। ਫੇਰ ਦੁਰਾਇਣ ਕਰ ਸਤਗੁਰ ਅਖੀਂ ਡਿਠੇ ਸਿਤੁ ਹਿ ਪਾਈ। ਨਾਲ ਲੀਤਾ ਬੇਟਾ ਪੀਰ ਦਾ ਅਖੀਂ ਮੀਟ ਗਇਆ ਹਵਾਈ। ਲਖ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਲਖ ਅਖ ਫੁਰਕ ਵਿਚ ਸਭ ਦਿਖਲਾਈ। ਭਰ ਕਚਕੌਲ ਪਰਸਾਦ ਦਾ ਧੁਰੋਂ ਪਤਾਲੋਂ ਲਈ ਕੜਾਹੀ। ਜ਼ਾਹਰ ਕਲਾ ਨ ਛਪੈ ਛਪਾਈ॥ ੧ ਵਾ ੩੬॥

ਜੋ ਪੀਰ ਦਾ ਗੁਸਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਤਾਂ ਪੀਰ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੇ ਨਾਨਕ ਫਕੀਰ ਮੈਂ ਸੇ ਮੈਨੂੰ ਤਫੰਗਾਹ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਕਰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਚਾਹੀਏ ਤੇ ਸੋ ਤੇਰਾ ਨੂੰ ਕੀਕਰ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀਂ ਜਿਨਾਂ ਹਾਂ ਏਸੋ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਸਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਸਤੇ

ਆਪਣੇ ਦਸਤ ਵਿਚ ਸੋਨੀ ਲਿਆਏ ਸੇ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਸੰਗਸਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ
ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਪੀਰ ਬਾਬੇ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਤੇ ਦਸਤਾਰ ਲਿਆਇਆ ਅਰ ਕਹਿਆ
ਇਥੇ ਬਗਦਾਦ ਵਿਚ ਕਰਾਮਾਤ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀ ਸੀ ਪਰ ਤੂੰ ਬ
ਡਾ ਅਉਤਾਰੀ ਫਕੀਰ ਹੈਂ ਜੋ ਜਿਸ ਅਸਾਡੇ ਰੂਬਰੂ ਐਸੀ ਕਲਾ ਦਿਖਾਈ ਹੈ ਤੇ
ਤੂੰ ਹੁਣ ਅਸਾਡੀ ਤਕਸੀਰ ਮਾਫ ਕਰੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਤਕਸੀਰ ਦੀ ਜਾਨ ਕਰ ਮਸਤਾਂ
ਨੂੰ ਖਲਾਸ ਕੀਤਾ ਸੋ ਜਾਂ ਖਲਾਸ ਹੋਏ ਤਾਂ ਮਸਤ ਬਸਤ ਬਾਬੇ ਅਗੇ ਤਾਜ਼ੀ
ਮ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਤੂੰ ਬਨਾਮਤ ਲਗੇ ਤੇ ਅਕਾਸ ਕਿਤੇ ਹੈਂ ਸੋ
ਉਸ ਦੀ ਖਬਰ ਅਸਾਨੂੰ ਸੁਣਾਓ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸਾਡੇ ਪੈਕੰਬਰ ਸੁਤਰ ਦੀ
ਅੱਖ ਤੇ ਡਿਠੀਆਂ ਸੀਆਂ ਜੋ ਇਕ ਇਕ ਸੁਤਰ ਇਕ ਇਕ ਫਰਸਕ ਹੈ
ਅਰ ਉਪਰਲੇ ਜੋ ਸੁਤਰ ਦੇ ਅੰਗ ਹਨ ਸੋ ਸਤ ਅਕਾਸ ਹਨ ਤੇ ਤਲਦੇ ਅੰ
ਗ ਸਤ ਪਤਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਮੀ ਤੇ ਬਹਿਸਤ ਅਤੇ ਦੋਜਖ ਤਿਨ ਸੰਦੂਕ
ਇਸ ਦੇ ਉਪਰ ਹਨ ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਖਲਕਤ ਦੇ ਬਦਨ ਹੈਨ ਸੰਦੂਕ ਵਿਚਿਆਂ
ਤੇ ਹਨ ਅਰ ਇਕ ਇਕ ਆਦਮੀ ਵਿਚ ਸਤ ਸਤ ਜਮੀਨਾਂ ਹਨ ਅਰ ਸਤ
ਸਤ ਅਸਮਾਨ ਹਨ ਸੋ ਖੁਦਾਇ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸੁਮਾਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਤੁਸਾਂ ਅਵਤਾਰ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਮੈਂ ਤੂੰ ਦੀਨ ਦੀ ਰਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਕਰਤਾ
ਰ ਸਾਨੂੰ ਧਰਮ ਦੀ ਰਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕਲਜੁਗ
ਵਿਚ ਧਰਮ ਦੇ ਚੈਕਦਮਾਂ ਦਾ ਜੋਰ ਦੂਰ ਹੋਇ ਗਇਆ ਹੈ ਅਰ ਚਉ
ਥੇ ਕਦਮ ਤੇ ਖਲੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਕੁਝ ਕੁਝ ਸਤ ਕਰ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ
ਮੈਂ ਕਰਤਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ ਕਰਾਂ ਗਾ ਅ
ਰ ਜਦ ਸਤਨਾਮ ਦਾ ਮੰਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹਨ ਗੇ ਤੇ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਮਾਵਨ ਗੇ ਤਾਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਫੇਰ
ਬਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਦਸਵਾਂ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ ਕੇ ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਕਰਾਂ
ਗਾ ਅਰ ਮਕਰ ਮਲੀਨ ਸਭ ਜੋਰ ਕਢ ਲੈਵਨ ਗੇ ਅਰ ਜੋ ਸਾਧ ਕਮਾਵਨ ਗੇ
ਤਾਂ ਦਿਨ ਦਿਨ ਉਨਾਂ ਦਾ ਪਰਤਾਪ ਵਧਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਜੋ ਬੇਇਤਬਾਰੀ ਕਰਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਏ ਤਾਂ ਪਤਾਲ ਖਲੋਤਾ ਨਾਹੇ ਨਾ ਘਟੇ ਵਧੇ ਗਾ ਨਹੀ ਤਾਂ ਫੇਰ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਜੈਸੇ ਲਖ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਤੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੈਸੇ ਅਸਾਨੂੰ ਭੀ ਦਿਖਾਲ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਪੀਰ ਦੇ ਬੇਟੇ ਦਾ ਹਥ ਪਕੜਿਆ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੂੰ ਅਖੀਂ ਮੀਟ ਸੋ ਜਾਂ ਉਸ ਅਖੀ ਮੀਟੀਆਂ ਤਾਂ ਦੋਨੋਂ ਉਥੇ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾ ਬਾਬੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਲਖ ਫਲਕ ਦਿਖਾਏ ਸੇ ਜਾਂ ਓਹ ਫਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਥਕ ਗਇਆ ਤਾਂ ਫੇਰ ਉਸਨੂੰ ਲਖ ਪਤਾਲ ਦਿਖਾਏ ਤਾਂ ਪਤਾਲ ਦੇਖਦਾ ਹਾ ਥਕ ਗਇਆ ਅਰ ਆਖਿਓਸ ਜੀ ਹੁਣ ਫੇਰ ਲੈ ਚਲੀਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਤੇਰਾ ਪੀਰ ਮੰਨੇਗਾ ਨਹੀ ਸੋ ਇਸ ਲੀਏ ਏਥੋਂ ਕੜਾਹ ਦਾ ਕਚਕੋਲ ਭਰ ਲੈ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਪਤਾਲੋਂ ਕੜਾਹੇ ਦਾ ਕਚਕੋਲ ਭਰ ਲਇਆ ਏ ਅਰ ਪੀਰ ਅਗੇ ਲਿਆ ਏ ਰਖਿਆ ਅਰ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਸੋਂ ਪੁਛੋ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਆਕਾਸ ਪਤਾਲ ਦੇਖਦਾ ਥਕ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਏਥੇ ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਇਆ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪੀਰ ਕਹਿਆ ਏਹ ਜ ਦੀ ਜਗਾ ਕਹਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਪੀਰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਏਹ ਜੋ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਭੀ ਤੇ ਬਾਬੇ ਆਦਮ ਘੜੇ ਹਨ ਸੋ ਕਿਉਂ ਕਰ ਘੜੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਜੈਸੇ ਕੁਮ੍ਹਾਰ ਚਕ ਦੇ ਉਪਰ ਭਾਂਡੇ ਬਣਾਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਉਹ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਭਾਂਡੇ ਘੜੀਦੇ ਹਨ ਪਰ ਭਾਂਡੇ ਕਰੇ ਕਾਰਜ ਸਿਧ ਨਹੀ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਜੋ ਆਵੇ ਵਿਚ ਪਕਾਈਦੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਸਭ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰਦੇ ਹੈਨ ਤੈਸੇ ਬਾਬਾ ਆਦਮ ਕੁਲਾਲ ਹੈ ਤੇ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਚਕ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਆਸਮਾਨ ਦੀ ਗਰਦਸ਼ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਖਲਕਤ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸੁਹਬਤ ਵਿਚ ਪਰਵਾਰਦਾ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸੁਖੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਨਹੀ ਤਾਂ ਖੁਆਰ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੀਰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਂ ਨ ਜੋ ਰੂਹ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਫੇਰ ਜੰਮਦੇ ਨਹੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜੰਮਦੇ ਤੇ ਮਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਤੁਸੀ ਕਹੋ ਇਹ ਬਾਤ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਬੋਲਿਆ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਈਮਾਨ ਦੀ ਅਗਨ ਕਰ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ ਜੈਸੇ ਦਾਣੇ ਕੱਚੇ ਜੰਮਦੇ ਹਨ ਤੇ ਭੁੰਨੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਜੰਮਦੇ ਤੇ ਜੋ ਛਿਲ ਪੋਸਤ ਸਮੇਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਜੰਮਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜੋ ਛੜੀਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪੋਸ੍ਤੁ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੋ ਫੇਰ ਨਹੀਂ ਜੰਮਦੇ ਤੈਸੇ ਆਗਿਆਨੀ ਜੰਮਦੇ ਮਰਦੇ ਹੈਂ ਤੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਜੰਮਦੇ ਮਰਦੇ ਨਹੀਂ॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਸੇਖ ਮਸਾਇਖ ਔਲੀਏ ਅੰਬੀਏ ਸਿਧ ਮੁਨੀ ਤਪਸੀ ਜੁ ਕਹਾਵੈ॥ ਵੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਕਰ ਨਹਿ ਤੁਵ ਪ੍ਰੇਮ ਤੁਵ ਕਿਰਨ ਮਨਾਵੈਂ॥ ਤੁਵ ਦੀਦਾਰ ਤੇ ਉਤੇ ਬੇਨ ਪੰਖ ਤੁਵ ਹੂ ਜਾਂਤੇ ਦੀਦਾਰ ਉਨਿਆਵੈ॥ ਕਾਨ ਕਤੇਬ ਅਨੇਕ ਕਰੈ ਮਨ ਨਾ ਥਕੀ ਦੇ ਬਿਨਨ ਬਨ ਪਾਵੈ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਰਾਰ ਕਰਕੇ ਖੁਦਾਈ ਸਿਫਤ ਗਾਵਣਗੇ ਤਾਂ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਹਜੂਰਿ ਹੋਵਣਗੇ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਫੇਰ ਬਾਬਾ ਉਥੋਂ ਤੁਰਕੇ ਮਦੀਨੇ ਦੀ ਜਿਆਰਤ ਨੂੰ ਗਇਆ॥ ॥ਪਉੜੀ ਸੈਂਤੀਸਵੀਂ ਚਲੀ॥ ॥ਗੜ੍ਹ ਬਗਦਾਦ ਨਿਵਾ

ਇਕੇ ਮਕਾ ਮਦੀਨਾ ਸਭ ਨਿਵਾਇਆ॥ ਸਿਧ ਚਉਰਾਸੀਹ ਮੰਡਲੀ ਖਟਦਰ
ਸਨ ਪਾਖੰਡ ਜਿਣਾਇਆ॥ ਪਾਤਾਲਾਂ ਅਕਾਸ ਲਖ ਜੀਤੀ ਧਰਤੀ ਜ
ਗਤ ਸਬਾਇਆ॥ ਜੀਤੇ ਨਉਖੰਡ ਮੇਦਨੀ ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ ਚਕ੍ਰ ਫਿਰਾਇਆ॥
ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਰਾਖਸ ਦੈਤ ਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤ ਸਭ ਚਰਨੀ ਲਾਇਆ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਸਨ
ਅਪਛਰਾਂ ਰਾਗ ਰਾਗਨੀ ਮੰਗਲ ਗਾਇਆ॥ ਭਇਆ ਅਨੰਦ ਜਗਤ
ਵਿਚ ਕਲਤਾਰਨ ਗੁਰੁ ਨਾਨਕ ਆਇਆ॥ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਿਵਾਇਆ॥

ਬਾਬਾ ਬਗਦਾਦ ਦੇ ਪੀਰ ਨੂੰ ਨਿਵਾਇਕੇ ਅਤੇ ਮਕੇ ਦੇ ਹਾਜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਵਾਇਕੇ ਤੇ ਮੀਰ ਦਕਾਰੂ ਨੂੰ ਨਿਵਾਇਕੇ ਮਦੀਨੇ ਨੂੰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਭ ਮਕੇ ਦੇ ਹਾਜੀ ਭੀ ਤੇ ਬਗਦਾਦ ਦੇ ਭੀ ਮਦੀਨੇ ਨੂੰ ਆਏ ਅਰ ਏਹ ਬਾਤ ਮਨ ਵਿਚ ਠਾਨ ਲੀਤੀ ਜੋ ਜਿਥੇ ਸਾਡੇ ਚਾਰ ਇਮਾਮ ਹਨ ਅਰ ਹੋਰ ਵਲੀ ਤੇ ਸੇਖ ਬਹੁਤੇ ਹਨ ਤੇ ਤਿਥੇ ਚਲਕੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਗੋਸਟ ਕਰਾਂਗੇ ਜੋ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲ ਤੋਂ ਜੋ ਲਵਕੇ ਜੀਤਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੀਨ ਵਿਚ ਲਿਆਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮਜਹਬ ਦਾਦਣਾ ਮੁਕਤ ਬਾ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋ ਇਹ ਸਲਾਹ ਕਰ

ਆਇ ਇਕਠੇ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਇਮਾਮ ਗੌਸ ਮਦੀਨੇ ਪੁਛਿਆ, ਜਿਸ ਵਖਤ
ਹੋਨ ਨਬੀ ਦੇ ਜੋ ਜਨੇ ਸੋ ਪੀਰ ਜਾ ਬੈਠੇ ਨਬੂਤੇ ਸੁਣੇ ਸਗੰਤ ਦੇ ਹੋਇ ਫਕੀਰ
ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ॥ ਖਾਕ ਬਾਦ ਆਬ ਆਤਸੀ ਚਾਰ ਯਾਰ ਤੂੰ ਜਾਨ
ਤਿਸ ਜਾਤੇ ਤਨ ਧਾਰ ਜਗ ਭਏ ਇਨਸਾਨ ਰੂਪ ਪਛਾਨ ਸੁ ਹਕ ਨੂਰ ਖੁਦਾਇ ਦਾ
ਸੋਈ ਨਬੀ ਰਸੂਲ ਨਾਨਕ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸੋ ਸਿਫਤੀ ਪਹਿਰ ਭੂਲ ॥੨॥
ਸਰਾ ਮਗਰਬ ਜਾਨੂ ਹੈ ਚਾਰਮ ਮਸਾਲੇ ਹੈ ਯਾਰਾ ਦਿਲ ਕਾ ਨਬੀ
ਹੈ ਪਹਿਲੇ ਜਿਨ ਦਿਲ ਮੇਂ ਦੀਆ ਅਕਲਾ ॥੩॥ ਚਾਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਯਾਰ ਹੈ
ਪਹਿਲੇ ਮਗਜ਼ ਰਸੂਲ ਨਾਨਕ ਹਰਦਮ ਯਾਦ ਰਖ ਦਰਗਹਿ ਪਵਹਿ
ਕਬੂਲ ॥੪॥ ਸਰੀਅਤ ਤਰੀਕਤ ਮਾਰਫਤ ਹਕੀਕਤ ਯਾਰ ਹੈ ਚਾਰ ਮ
ਕਾਮ ਮਨ ਸੀ ਇਨਾਂ ਦੀ ਸੋਈ ਰਸੂਲ ਬੀਚਾਰ ॥੫॥ ਤਾਂ ਇਮਾਮ ਸਦੀ
ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਬੇਚੂਨ ਬੇਨਮੂਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ
ਹਿੰਦੂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਖੁਦਾ ਤਦੂਲ ਭੀ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਬੂਤ ਭੀ ਹੋਂਦਾ ਹੈ
ਸੋ ਤੁਸੀ ਕਿਹੋ ਖੁਦਾਇ ਕੈਸਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਰੂਪ ਰੇਖ ਤੇ ਨਿਆ
ਰਾ ਜੋ ਜਨਮ ਮਰਨ ਤੇ ਪਰਾ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੁਇ ਬਿਨ ਜਾਨੇ
ਗਵਾਰਾ। ਹਿੰਦੂ ਭੀ ਅਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭੀ ਏਹ ਮਗਰ ਹੈਨ ਜੋ ਖੁਦਾ
ਏ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤੇ ਸੂਰਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਮਾਮ ਸਦੀਕ ਹਾ ਅਮੁਸਲ
ਮਾਨ ਕਿਸੇ ਕਾ ਰੂਪ ਨੀਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਹਰ ਹਰ ਸੋ ਕਹਿੰ
ਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਰਾਨ ਖੁਦਾਈ ਜੁਬਾਨ ਬੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਮਹਿਆਨ ਦਾ ਕਿਛੁ
ਦਾ ਦੀਦਾਰ ਹੋਂਦਾ ਸੀ ਅਰ ਕਿਆਮਤ ਨੂੰ ਸਭ ਰਤੁ ਨਾਮ ਬਖੁਦਾਇ
ਦਾ ਅਤੇ ਸੋ ਨਾਇਤ ਪੇਕੇ ਬਾਦ ਦੀ ਹੋਏ ਕੀ ਜੋ ਜਕਾ ਉਸ ਦੀ ਜੁਬਾਨ ਹੋ
ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਕੁਰਾਨ ਦਿਤਾ ਅਰ ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਸੂਰਤ ਹੋਏ ਗੀ ਤਾਂ ਦੀਦਾਰ ਹੋਵੇ
ਗਾ ਤਾਂ ਇਮਾਮ ਕਹਿਆ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਜੁਬਾਨ ਹੈ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਦੀਦਾਰ ਹੋਵੇ
ਗਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀ ਕੁਦਰਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਅਰ ਹਿੰਦੂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਇਆ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮਾਇਆ ਜਗਤ ਦਾ ਅਕੀਮ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਮਾਇਆ ਦੇ ਰੂਪ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਾ ਤਾਂ ਇਸ ਸਮ ਅਜਾਮ ਕਹਿਆ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਫਕੀਰ ਹੈ ਜਾਨ ਬੂਝ ਕਰ ਕੇ ਮੇਰੇ
ਦੇ ਮਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਪ ਖੁਦਾਈ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਹੋਰ ਫਕੀਰ ਮਸਤੇ ਆਦ
ਦੇ ਪਾਸ ਜੋ ਰੋਜਗਾਰ ਜੋ ਖੂਬ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਮਸਤ ਦਾ ਬੇਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਖਿਦਮਤਗਾਰ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਅਰ ਬਾਬੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ
ਕਹਿ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਉਸ ਦੀ ਸੁਹਣੇ ਦੀ ਬਨਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਸਤ੍ਰ
ਦੇ ਇਕ ਤਲਾਬ ਵਿਚ ਡਾਲ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਸਤ ਨੇ ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ
ਡੁਬਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਮਸਤ ਝਗੜੇ ਵਿਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਖ
ਰਹਿਆ ਕਿ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਹੋਰ ਲੜਕਾ ਬੇਟਾ ਸੋ ਜੋ ਤੂੰ ਆਪ ਡੁਬਾਇਆ ਹੈ
ਤਾਂ ਇਸ ਮਸਤ ਕਹਿਆ ਮੈਂ ਜਾਣ ਮੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ ਡੁਬਾਇਆ ਨੇ ਸੋ ਮੈਨੂੰ ਕਦਿ
ਦੀਆਂ ਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵਈ ਜੇ ਮਤ ਏਹ ਡੁਬ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੋ
ਤੈਨੂੰ ਪੁਤ੍ਰ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਗਤ ਪਿਆਰੇ ਹੈਂ
ਜੇ ਕਰ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦੁਖਾਂਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਸਜਾਵਾਂ ਦੀਆਂ
ਪਿਆ ਦਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਭਗਤ ਹੈਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ
ਜੋ ਹੰਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਆਤੀਆਂ ਨੀ ਹਨ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਨੀਵਿਆਂ ਨੂੰ
ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ ਵਿਚ ਸਬਦ ਕਹਿ
ਆ ॥ ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਇਆਨੜੀਏ ਮਾਨੜਾ ਕਾਇ ਕਰੇਹਿ ॥
ਆਪਨੜੈ ਘਰਿ ਹਰਿ ਰੰਗੋ ਕੀ ਨ ਮਾਣੇਹਿ ॥ ਸਹੁ ਨੇੜੈ ਧਨ ਕੰਮਲੀਏ ਬਾਹ
ਰੁ ਕਿਆ ਢੂਢੇਹਿ ॥ ਭੈ ਕੀਆ ਦੇਹਿ ਸਲਾਈਆ ਨੈਣੀ ਭਾਵ ਕਾ ਕਰਿ ਸੀਗਾਰੋ ॥
ਤਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਜਾਣੀਐ ਲਾਗੀ ਜਾ ਸਹੁ ਧਰੇ ਪਿਆਰੋ ॥੧॥ ਇਆਣੀ
ਬਾਲੀ ਕਿਆ ਕਰੇ ਜਾ ਧਨ ਕੰਤ ਨ ਭਾਵੈ ॥ ਕਰਣ ਪਲਾਹ ਕਰੇ ਬਹੁਤੇਰੇ ਸਾ ਧ
ਨ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਕਿਛੁ ਪਾਈਐ ਨਾਹੀ ਜੇ ਬਹੁਤੇਰਾ ਧਾਵੈ ॥
ਲਬ ਲੋਭ ਅਹੰਕਾਰ ਕੀ ਮਾਤੀ ਮਾਇਆ ਮਾਹਿ ਸਮਾਣੀ ॥ ਇਨੀ ਬਾਤੀ ਸ
ਹੁ ਪਾਈਐ ਨਾਹੀ ਭਈ ਕਾਮਣਿ ਇਆਣੀ ॥੨॥ ਜਾਇ ਪੁਛਹੁ ਸੋਹਾਗ
ਣੀ ਵਾਹੈ ਕਿਨੀ ਬਾਤੀ ਸਹੁ ਪਾਈਐ ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰੇ ਸੋ ਭਲਾ ਕਰਿ ਮਾਨੀਐ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹਿਕਮਤ ਹੁਕਮ ਚੁਕਾਈਐ ॥ ਜਾਕੈ ਪ੍ਰੇਮ ਪਦਾਰਥ ਪਾਈਐ ਤਉ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਈਐ ॥ ਸਹੁ ਕਹੈ ਸੁ ਕੀਜੈ ਤਨ ਮਨੋ ਦੀਜੈ ਐਸਾ ਪਰਮਲ ਲਾਈਐ ॥ ਏਵ ਕਹੈ ਸੁਹਾਗਣੀ ਭੈਣੇ ਇਨੀ ਬਾਤੀ ਸਹੁ ਪਾਈਐ ॥੩॥ ਆਪ ਗਵਾਈਐ ਤਾਂ ਸਹੁ ਪਾਈਐ ਅਵਰ ਕੈਸੀ ਚਤੁਰਾਈ ॥ ਸਹੁ ਨਦਰ ਕਰ ਦੇਖੈ ਸੋ ਦਿਨ ਲੇਖੈ ਕਾਮਣਿ ਨਉ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥ ਆਪਣੇ ਕੰਤ ਪਿਆਰੀ ਸਾ ਸੋਹਾਗਣ ਨਾਨਕ ਸਾ ਸਭਰਾਈ ॥ ਐਸੇ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਸਹਜ ਕੀ ਮਾਤੀ ਅਹਿਨਿਸਿ ਭਾਇ ਸਮਾਣੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸਾਇ ਸਰੂਪ ਬਿਚਖਣਿ ਕਹੀਐ ਸਾ ਸਿਆਣੀ ॥੪॥ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਈ ਨਾਦਾਨ ਹੋਕੇ ਆਪਣੇ ਨਫਸ ਦਾ ਗੁਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਨਾਮ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਰ ਖੁਦਾਇ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਬਾਹਰ ਢੂੰਢਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਖੋਜਦਾ ਸੁਰਮਾ ਪਾਵੇ ਅਤੇ ਇਖਲਾਸ ਦਾ ਲੰਬਾ ਸਬਕੇ ਤਾਂ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਦੇਹਨ ਸੋ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਪਾਵਨਗੇ ਤੇ ਮਾਰ ਲਾਂ ਪਾਵਨਗੇ ਪਰ ਨਸੀਬ ਬਿਨਾ ਕੁਛ ਹਥ ਨਹੀਂ ਆਂਵਦਾ ਅਰ ਬੁਲੈਤਕਾਰ ਜੋ ਸਾਈਂ ਵਿਸਾਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਨਾਦਾਨ ਕਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇੜ੍ਹੀ ਰਜਾਇ ਮੰਨਣੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬ ਦਿਲ ਦੇ ਕਦਮੀਂ ਲਗਣਾਂ ਅਰ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਆਪਣਾਂ ਤਨ ਮਨ ਸੌਂਪ ਦੇਵਣਾਂ ਤੇ ਖੁਦੀ ਗਵਾਵਣੀ ਤਾਂ ਪੀਰ ਮੁਰਸਦ ਨਦਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੇ ਵੇਹ ਕਰਮ ਕਰੇ ਅਤੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸੁਆਮੀ ਦੇ ਰੰਗ ਰਤੇ ਹਨ ਸੋ ਦਾਨਾਂ ਭੀ ਓਹੀ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖੁਦਾਇ ਦੇ ਵਿਚ ਭੀ ਓਹੀ ਸਮਾਂਵਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸਮਾਅਸਰਫ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਹੇ ਨਾਨਕ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਦਿਲ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰੀਏ ਕਿ ਜੁਬਾਨ ਨਾਲ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਚਾਰ ਬਾਣੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਪਰਾ ਦੂਜਾ ਪਸੰਤੀ ਤੀਜਾ ਮਧਮਾ ਅਰ ਚੌਥ ਬੈਖਰੀ ਸੋ ਪਰਾ ਉਸਨੂੰ

ਹੋਰ ਹਨ ਕਿ ਨਾਤ੍ਰ ਵਿਚ ਜੋ ਦਮ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਉਸ ਨਾਲ ਖੁਦਾਇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ
ਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਪਸੀਤੀ ਜੋ ਦਿਲ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਜੋ
ਸੁਆਸ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸੋਈ ਬਡੀ ਵਸੇਖ ਹੈ ਜੋ ਯਕ
ਦਿਲ ਹੋਕੇ ਯਾਦ ਕਰੀਏ ॥ ਅਰ ਹੋਰ ਭੀ ਬਹੁਤ ਸੂਲ ਜਵਾਬ ਹੈਨ ਜੋ
ਮਦੀਨੇ ਦੀ ਗੋਸ੍ਟ ਵਿਚ ਹੈਨ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਇਥੇ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤੀ ਹੈ
ਫੇਰ ਆਜਮ ਅਸਰਫ ਕਹਿਆ ਅਸਾਨੂੰ ਕੁਛ ਨਸੀਹਤ ਕਰੋ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਬਗੀਰ ਤਦੀਲ ਕੀਤਾ ॥ ਮੁਨਸਤ ਮਹਲਾ੧ ॥ ਯਕਾਇਕ
ਅਨ ਅਸਤ ਸਜਾਵਾਰ ਹੂਮਨ ਅਸਤ ਕਿ ਮਨ ਬਗੁਜਰਮ ਅਜ ਨੂ
ਮਲ ਮਹਿਰਿਕਾ ਪਤ ਖਿਆਲਤ ਪਰੇਸਾਨ ਨਕੋਰੀਦਾਹ ਹਮ ਅਜ਼ਬੂ
ਦਨ ਬਿਸੂਦ ਦ ਬੇਫਾਇਦਾ ਗੋਯਮ ਪਸ ਅਜ ਅਜਸਰ ਇਸ ਖੁਲ
ਮਤੀ ਹਮ ਕਿਰਹੇ ਸਿਦਕ ਅਕੀਦਮ ਬਦਰਾਂਏ ਜਦ ਖਲਕ ਕਿ ਵਾ
ਏ ਜਹਾਨ ਅਸਤ ਅਯਾਨ ਅਸਤ ਮਕੀਨ ਅਸਤ ਮਕਾਨ ਅਸਤ ਜ਼ਿ
ਮੀਨ ਅਸਤ ਜਮਾਨ ਅਸਤ ਆਮੀਨ ਅਸਤ ਅਮਾਨ ਅਸਤ ਦਰੀਨ
ਅਸਤ ਦਹਾਨ ਅਸਤ ਦੁਮਾਨ ਅਸਤ ਬਰਹ ਅਸਤ ਖਿਜਾਨ ਅਸਤ
ਗਹੇ ਬੁਲਬੁਲ ਨਲਾ ਗਹੇ ਗੁਲ ਬਦਨ ਖਦਾ ਗਹੇ ਸਮੇਸਾ ਬਿਸਤਾਂ
ਗਹੇ ਪਰਵਰਨਹ ਸੋਜਾਂ ਗਹੇ ਜੁਲਫ ਗਹੇ ਅਸਕਿਨ ਪਰੇਸਾਂ ਗਹੇ ਖੂਬੀ
ਖੂਬਾਂ ਗਹੇ ਇਸਕ ਜਵਾਨਾਂ ਹੈ ਗਹੇ ਜਮਜਾਹ ਜਨਾਗਾਹ ਜਿਹਾ ਕਾਹਮ
ਯਾਨ ਅਸਤ ਉਸੀ ਕਾਹਮਾ ਜਾ ਪਰਵਦ ਪਰਕਾਸ ਸਗਲ ਧਰਤੀਅ
ਕਾਸ ਕਹੂੰ ਦੂਰ ਕਹੂੰ ਪਾਸ ਕਹੂੰ ਫੂਲ ਕਹੂੰ ਬਾਸ ਕਹੂੰ ਭੂਭੈ ਹੈ ਉਦਾਸ ਕਹੂੰ
ਇਆਲ ਕਹੂੰ ਦਾਸ ਕਈ ਭੇਤ ਕਈ ਪੀਤ ਤਕਈ ਰੰਗ ਕਈ ਰੂਪ ਕਈ ਭੇ
ਸ ਜੋ ਅਛੇਦ ਅਖਿਆ ॥੧॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ॥ ਇਹ ਗਲ ਸਭਨਾਂ
ਨੂੰ ਲਾਇਕ ਹੈ ਜੋ ਹਰੀਆਂ ਕਥਾਂ ਤੇ ਸੰਕਲਪ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਭੂਲਦਾ
ਲਬੇ ਹਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਛੋਡ ਕੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਅਰ ਸਚ ਦੀ ਗਲ ਸੁਣ
ਜੋ ਏਹ ਦਾਇਦਾਨ ਬੋਲੀਏ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਲ ਦਿਦਾਰ ਦੇ ਵਿਨੈ ਜਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੪੩੯ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਜਿਸਦੀ ਉਸਤਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਜਹਾਨ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਅਰ ਤਿਦਿਆਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਅੰਦਰ ਭੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਮ
ਕਾਨਾਂ ਦੇ ਵਸਣਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਜ਼ਿਮੀਨ ਵਿਚ ਭੀ ਹੈ ਅਸਮਾ
ਨ ਵਿਚ ਭੀ ਹੈ ਜੀਅ ਵਿਚ ਭੀ ਹੈ ਈਸ਼੍ਵਰ ਵਿਚ ਭੀ ਹੈ ਜੋ ਏਹੋ ਹੈ ਤੇ ਓਹੋ
ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਤੇ ਪਿਨਹਾਨ ਹੈ ਅਰ ਕਿਥਾਊਂ ਬੁਲਬੁਲ ਹੋਕੇ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਿ
ਥਾਊਂ ਫੁਲ ਹੋਕੇ ਖਿੜਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਿਥਾਊਂ ਸ਼ਮਾਂ ਹੋਕੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਲਦਾ ਹੈ ਅ
ਰ ਕਿਥਾਊਂ ਪਰਵਾਨਾ ਹੋਕੇ ਜਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਿ
ਥਾਊਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਿਥਾਊਂ ਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਕ ਦੇਂ
ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਿਥਾਊਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਜੋਬਨ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਿਥਾਊਂ ਗੁ
ਪਤ ਕਿਥਾਊਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਅਰ ਉਸੇ ਦਾ ਸਭ ਜਗਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ ਅਰ ਓਸ
ਨੇ ਧਰਤੀਆਂ ਅਰ ਆਕਾਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਿਥਾਊਂ ਦੂਰ ਹੈ ਕਿਥਾਊਂ ਪਾਸ
ਹੈ ਅਰ ਕਿਥਾਊਂ ਫਲ ਹੈ ਅਰ ਕਿਥਾਊਂ ਬਾਸ ਹੈ ਅਰ ਕਿਥਾਊਂ ਭੁਖਾ ਹੋ
ਕਰ ਬਾਸਨਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਿਥਾਊਂ ਦਿਆਲ ਹੈ ਕਿਥਾਊਂ ਦਾਸ ਹੈ ਅ
ਰ ਕਈ ਭੇਤ ਹੈਂ ਅਰ ਕਈ ਭੂਤ ਹੈ ਅਰ ਕਈ ਰੋਗੀ ਕਈ ਰੂਪ ਅਰ ਕ
ਈ ਖੇਲਾਂ ਸੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਅਖਾੜਾ ਪਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ॥੧॥ ਬਾਬਰ
ਨੂੰ ਮਰਾ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਸੌਖੀ ਜਲਜਲਸ ਕਿ ਬਦਰ ਆਬੁ ਦਸਅੰਦ
ਗ਼ਾਲਬ ਨੈਨ ਅਮਲ ਖਸਤਾ ਹੁਸੀਆਰ ਗਹੇ ਮਸਤ ਗਹੇ ਬੇਰੰਗ
ਹੇ ਦਸਤ ਗਹੇ ਖਾਰ ਗਹੇ ਦਸਤ ਗਹੇ ਸੈਰ ਗਹੇ ਸੁਸਤ ਗਹੇ ਸੰਦਰ
ਹੇ ਸ਼ੀਰ ਗਹੇ ਕੜ ਗਹੇ ਗੀਰੀਆ ਗਹੇ ਖੰਦਹ ਗਹੇ ਪਨਾਹ ਸਤਾਪਨ
ਦਿਦਾ ਨਿਸ਼ਸਤ ਅਸ਼ਤ ਖਿਆਮ ਦਿਤਾ ਕਜਾ ਇਦਨਸੇ ਬਸਤ ਫਾ
ਇਲਾ ਰੋਬਸਤ ਠਹੋਂਦੀਦਾ ਦਰੋ ਬੰਦ ਕੁਸਾਇੰਦਾਨ ਅਫਸੂਦਾ ਨਕਾ
ਤੇਦਾ ਘਹਰੰਗ ਗੀਰਪੰਦਾ ਨਉ ਭੂਨ ਅਉਰੰਦਾ ਸੀਸਖਾਨਿਸਖਾਨੇ
ਦ ਸੀਦਾਨਸ ਦਾਨੰਦਾ ਸੀਬੀਨਸ ਬੀਨੰਦਾ ਬਿਗੋ ਪਿੰਦਾ ਵਿਪਾਬੰ
ਦਾਦਰਾਨ ਅਸਤ ਵਗੀ ਬੇਗ ਵਗੀ ਖਾਸ ਵਗੀ ਕਾਬ ਵਗੀ ਬਾਂਦ ਵਗੀ ਬੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਨ ਦੀ । ਧਿਆਨ ਦੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੂਰਨ ਦੀ ਏਕ ਦੀ ਜਨ ਦੀ ਦੇ
ਦਦੀ ਪੂਰਨ ਦੀ ਢੂੰਡ ਕੇ ਪਛਾਨੇ ਦੇ ਗੋ ਇਸ ਮਾਰਗ ਕਰ ਸਮਝਣਾ ।
।ਜਾਤਿ ਸਦਾ ਦੀ ਭਾਰ। ।ਕੁਦਰਤ ਉਸ ਦੀ ਦੇਖ ਜੋ ਪਾਰ [illegible] ਸਭ ਦੀ
ਆਖੀਂ ਦੇਖਾਂ ਵਿਚ ਸੋਭ ਰਹੀ ਹੈ ਅਰ ਜੈਸੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਵਿਚ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ
ਹੈ ਅਰ ਹੁਸਿਆਰ ਭੀ ਤਿਸੀ ਹੈ ਅਰ ਮਸਤ ਭੀ ਤਿਸੀ ਹੈ ਅਰ ਕਹੇ ਬਾਲ ਹੈ
ਕਹੇ ਤਰੁਣ ਹੈ ਅਰ ਕਹੇ ਬਿਰਧ ਹੈ ਕਹੇ ਸਮਸਤ ਹੈ ਅਰ ਕਹੇ ਨਿਆਰਾ ਹੈ
ਕਹੇ ਬਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਕਹੀ ਰੋਂਦਾ ਹੈ ਕਹੀ ਹਸਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮਨ ਕਦੀ
ਮਨਾ ਭੀ ਤਿਸੀ ਹੈ ਅਰ ਬੈਠਦਾ ਉਠਦਾ ਅਰ ਤੁਰਦਾ ਭੀ ਤਿਸੀ ਹੈ ਅਰ
ਆਇਆ ਦਾ ਮੋਹ ਵੇਖ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਠਗਦਾ ਭੀ ਤਿਸੀ ਹੈ ਅਰ ਜੀਆਂ ਦੇ
ਕਰਬਿਧਨ ਭੀ ਤਿਸੀ ਖੋਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸੰਦੂਪਦਾ ਹੈ ਨਪਾਰ ਰਹੈ ਅਰ
ਸਭਨ ਵਿਚ [illegible] ਗਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਦਾ ਅੰਤ [illegible]
ਨਹੀ ਜਾਂਦਾ ਅਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਤਿਸੇ ਹੈ ਅਤੇ [illegible]
ਵਿਚ ਭੀ ਤਿਸੇ ਹੈ ਅਰ ਵੈਦ ਭੀ ਤਿਸੇ ਹੈ ਅਰ ਰੋਗੀ ਭੀ ਤਿਸੇ ਹੈ ਅਰ [illegible]
[illegible] ਭੀ ਤਿਸੇ ਹੈ ਅਰ ਸੇਵਕ ਭੀ ਤਿਸੇ ਹੈ ਅਰ ਖਾਨ ਭੀ ਤਿਸੇ ਹੈ ਅਰ [illegible]
ਭੀ ਤਿਸੇ ਹੈ ਤੇ ਬਾਲ ਭੀ ਤਿਸੇ ਹੈ ਅਰ ਗਿਆਨ ਭੀ ਤਿਸੀ ਹੈ ਅਰ ਧਿਆਨ ਭੀ
ਤਿਸੀ ਹੈ ਅਰ ਵਾਕ ਭੀ ਤਿਸੇ ਹੈ ਅਰ ਬੇਦ ਭੀ ਤਿਸੇ ਹੈ ਅਰ ਪੜਨਾ ਭੀ ਤਿ
ਸੇ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਢੂੰਡ ਕੇ ਪਛਾਨ ਅਰ ਉਸ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰ [illegible]
ਗੀਆ। ।[illegible] ਬੀ ਕਰਮ ਮੋਸ ਸਿਫਤ [illegible]
[illegible] ਸਲਾਮਤ [illegible] ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਦੀ [illegible]
[illegible] ਹੈ ਅਸਲ [illegible] ਨੂੰ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ਕੀਆ ਕਉਨੁ ਪਸਾਰਾ ॥੩॥ ।।ਤਿਸਦਾ ਬੀਚਾਰ।। ।।ਹੁਕਮ ਉ
ਸਦਾ ਦੇਖ ਅਰ ਕਾਮਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਦੇਖ ਉਸਦਾ ਜੋ ਕਿਸ ਤਰ
ਹਿ ਆਪਣੀ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸ ਅਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਸਅ
ਰ ਦੇ ਸੈ ਬਜ ਅਠਾਰਾ ਖੰਡ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਅਸਚਰਜ ਤਰਾ ਬੀਮੇ
ਨ ਕਰਨੇ ਦੀਨਿਆ ਬੀ ਉਸਨੇ ਰਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਜਵਾਹਰ ਉਸ
ਦੇ ਵਿਚ ਰਖੇ ਹਨ ਅਰ ਪਿਤਰਾਂ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵ ਲੋਕ ਤੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਲੋ
ਕ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਦੇ ਲੋਕ ਅਰ ਬੈਕੁੰਠ ਲੋਕ ਅਰ ਕਈ ਲੋਕ ਪਰਗਟ ਕੀਤੇ
ਨ ਅਰ ਕਈ ਗੁਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਅਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਕੀਤੇ ਹ
ਨ ਅਰ ਕਈ ਲਿੰਗ ਸਰੀਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਸੋ ਸਭ ਜਗਤ ਹੋਣਾ ਹੈ ਅਰ
ਜੀਆ ਨ ਵਰਤੀ ਹੈਨ ਅਰ ਆਗੀਆ ਲੈਂਦੀ ਹੈਨ ਅਤੇ ਪੀ ਸਰਬੀ ਹੈ
ਸੋ ਸਭ ਉਸਦੇ ਰੰਗੀ ਹੈਨ ਅਰ ਸਭ ਰੰਗ ਹੈਨ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਸੰਗ
ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਉਸਦੇ ਰੂਪ ਹਨ ਅਰ ਕਿਥਾਊਂ ਛਾਂਵ ਹੈ ਕਿਥਾਊਂ ਧੁਪ ਹੈ
ਸੋ ਬਹੁ ਸਮਝ ਕੇ ਪਛਾਨੇ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕੈਸਾ ਪਸਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ॥੩॥
ਬਾਹਰ ਦੇ ਬੋਬਾ। ।।ਦੀਦਾਰਿ ਬੂਕ ਸਾਇ ਬਬੀਤੇ ਨਿਗਾਰ ਅਜ
ਐਨ ਪਕੀ ਗੋ ਕਿ ਗਮਾਹ ਜਾਹਰ ਮਕਨੂੰ ਗਮਾਹਿ ਜਾ ਆਸਕ ਮਫਤੂੰ
ਗਮਾਹਿ ਸਵਾਬ ਗਮਾਹ ਨੂੰ ਗਮਾਹਿ ਰੋਸ ਗਮਾਹਿ ਖੂੰ ਰੇਖਤਾ ਅਜ ਚਸ
ਮਸਾਂ ਰੁਖਾ ਬਿਨੁਮਾਇਦ ਬਰ ਸੂ ਸਬਰ ਤੁਬਾਇਦ ਜਿਗਰ ਤੂੰ ਗਮਾਹਿ
ਆਂ ਦੋ ਵਰਦਾਂਦ ਜੀਆਂ ਰਾਤੇ ਨਿਗਾਹਿਦਾਰ ਕਜਾਤੇ ਨਗਰਿਫਤਾਰ।
ਐਸੇ ਆਮਦਹਿ ਗਰਿਬਾਰ ਨਾਮਾ ਦੇਹੀ ਗਰਿ ਜਾਹਿਰ ਤੇ ਰਾਸਤ ਮਸੇ
ਤਾਰ ਐਸੋ ਕਸਦ ਨਮੂੰਦਾਰ ਬੁਗਰਿ ਮਸਤੇ ਦਹਮਸੀ ਅਰ ਜਹੇ ਉ
ਰਬ ਰਕਰ ਜਹੇ ਖਾਲਕ ਨਿਰਵਾਰ ਜਹੇ ਬਾਕੀ ਥੀਦਾਰ ਸਹੇ ਸਜਦਾ
ਦਾਰ ਤੇ ਜੀ ਦਸਤਨ ਆਂਦੇ ਨਦਿ ਸੋ ਚੀਤਿ ਸਮਾਦੇ ਕਰੀ ਇਹ ਬਤਨਜਾ
ਦੇ ਕੋਈ ਇਹ ਗੀਤ ਨਗਾਦੇ ਜੋ ਨੂਰ ਤਾਂ ਪਸੁਰਦੇ ਜੋ ਦਰੂਗੀਆ ਮਗ
ਨਦੇ ਜੁ ਕਰੂ ਪਿਆਨਾ ਪੀਆਏ ਨ ਕਸੂ ਨਵ ਨਜਾਏ ਜੋ ਕਰੂ ਬਚਬਜਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਇਕ ਕੂਕ ਫਕੜਵੈ ਅਖਰ ਅਲਖ ਲਖਾਵੈ ਜੇ ਕੋਈ ਗੀਤ ਸੁਨਾਵੈ ਜੋ ਰਹੇ
ਹੋਇਆਂ ਇਆਨਾ ਭੁਖੀਆਂ ਕਾ ਦਰ ਬੇਹੂਦਿ ਬਰਕਰਾ ਤੇ ਅਜਅਜ ਬਫਟ
ਸਰਜਕਿਮੀ ਸਾਹੁਤਾਵਣਾ ॥੪॥ ਅਰਥ ਸਦਾ ਬੀਚਾਰਨਾ ॥ ਬੁਧ ਦੇ ਨੇਤ੍ਰ
ਖੋਲ ਕੇ ਦੇਖ ਅਤੇ ਨਿਸਚੇ ਦੀਆਂ ਅਖੀਆਂ ਨਾਲ ਦੇਖ ਜੋ ਸਭ ਜਗਾ ਗੁਪ
ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਰਹੀ ਹੈ ਅਰ ਆਸਕ ਭੀ ਰਿਹੀ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਫਟ ਕੇ ਸਭ ਭੂਨਿ
ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਅਖੀ ਸਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਰ ਮੁਖ ਦਿਖਲਾਂਵਦਾ ਸਾਥ ਮਿਤ੍ਰ
ਦੇ ॥ ਸੋ ਇਹ ਮਾਇਆ ਰਿਦੇ ਦਾ ਸੀ ਤੋਖ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਉਹੀ
ਪਰਮੇਸਰ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣਿਆਂ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖਾਂ ਥੀਂ ਰਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਰ
ਮੁਕਤ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਰ ਉਹ ਹਰ ਵਰੀ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ
ਗਿਆਨ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਦਿਖਾਂਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਸੋਐ ਸੀ ਆਵਿਦੇ
ਆਦੀਆਂ ਧੇਗੀ ਰਾਤ ਦਿਨ ਕਰਿ ਸੁਧ ਦਿਖਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਉਸਦਾ ਨਾਸ
ਦੇਂਜੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ਨਜਰ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਹਿਮਤ ਨੂੰ ਤੇ ਦੁਸਿਆਰੀ ਨੂੰ ਪ
ਰਧਾਨ ਕਰ ਉਮਰ ਜੋ ਸਾਈਂ ਦੇ ਭਜਨ ਵਿਚ ਗੁਜਰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਧੰਨ ਵਾਹੁ
ਰੂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਜਗਤ ਥੀਂ ਬਾਕੀ ਰਹੇਗਾ ਅਰ ਧੰਨ ਸਾਹ ਹੈ ਜਹਾਨ ਦੇ ਰਖ
ਣਵਾਲਾ ਤਰੋ ਤੇਰੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰੀਆਂਦੀ ਅਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਚਿਤ ਵਿਚ ਨ
ਹੀਂ ਆਂਵਦੀ ਅਰ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਅਰ ਕੋਈ ਇਹ ਗੀਤ ਗਾ
ਇ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਰ ਕਹਿ ਕਰ ਸੁਨਾਵੇ ਅਰ ਉਸਦਾ ਗਿਆਨ ਧਿਆ
ਨ ਅਰ ਨਵਨ ਨਹੀਂ ਜਰਦਾ ਹੇ ਰਕਫ ਕਜੂ ਨਹੀਂ ਕਹਦਾ ਅਖਰ ਅਲਖ
ਦੇ ਕਹਣ ਥੀਂ ਇਆਣਾ ਹੋਵੇ ਅਰ ਤੇਰਾ ਕਾਦਰ ਬਾਦਸਾਹ ਜੋ ਤੇਰੀ ਦ
ਰਗਾਹ ਤੇ ਸਿਰ ਉਪਰ ਜਮੀਨ ਦੇ ਹੈ ਪਾਤਸਾਹਾਂ ਭੀ ਤੇ ਫਕੀਰ ਦਰਭ੍ਰ
ਹੈ ॥੪॥ ॥ਬਹਿਰ ਪਜਾਮਾ॥ ॥ਬਾਜਅਜਾਬ ਫਕਤ ਖੁਦਾਵੰਦਜ
ਹਾ ਹੈਰਤ ਅਫਜਾਇ ਜਹਾਂ ਥਾਦੀਆਣਿ ਪੇਮਾਇ ਜਹਾਂ ਸੁਨਅਤ
ਆਰਾਇ ਜਹਾਂ ਆਨ ਜਹਾਂ ਸਾਨ ਜਹਾਂ ਸਾਹਜਹਾਂ ਮਾਹ ਜਹਾਂ ਮੁਲ
ਕੇਤਹੂੰ ਮਿਲਕ ਜਹਾਂ ਤੁ ਮਲਾਹ ਤੁਮਨ ਬਦਹ ਦਰਮਾਦਰ ਸੋਜੀਹ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹਿ ਸਾਜੰਦਹ ਜੋ ਮੰਦਹ ਤਫਜੀਦਹ ਬੇਚਾਰਹ ਬੇ ਜ਼ਾਰਹ ਮਕਰਹਅ
ਯਾਰਹ ਅਵਾਰਹ ਵਜ਼ਾਰਾ ਤਰਾਰਹ ਦਿਲ ਬਸਤਾਹ ਦਿਲ ਖਸਤਹ
ਆਸੁਫਤਾ ਨਸਗੁਫਤਹ ਫ਼ਜੀਦਹਿ ਖਰੀਦਹ ਅਲੂਦਹ ਅਜ ਜੁਮ
ਲਤ ਦਜਿਲਤ ਵਿ ਸੀਆਨ ਗੁਨਾਹਾਂਨ ਮੁਨਕਤ ਅਤੀਆਤ ਬਖਪੈਂ ਇ
ਮਜਿਕੇ ਅਜਸ ਬਗੋਇਮ ਕਿ ਖੁਦੇਵ ਮਲਕ ਬਾਦਸਾਹ ਦਾਵਰਸ
ਅਲ ਫਰਦਾ ਅਲਅਸਦਾ ਲੰਮਯਜਦ ਮੁਸਤਜਦ ਮੁਨਫਰਦਾ
ਬੇਅਦਦਾ ਗਾਇਸ ਫਯਾਜ਼ ਜ਼ਾਨੀ ਨਅਯਾਨੀ ਨਜ਼ਿਹਾਨੀ ਨਗੈ
ਆਨੀ ਨਾਪੈਆਨੀ ਅਮਰਜਾਵੈਜ ਫ਼ਿਸਾਨੀ ਬਤਲੁਤਫ ਬਤਫੱਜ਼ਲ
ਬੁਤੋ ਫਕਰ ਬੁਤਰਹਮ ਬਰਿਆਇਤ ਬਹਿਮਾਇਤ ਬਇਨਾਇਤ
ਬਨਿਹਾਇਤ ਅਜ਼ਰਾਹ ਬਾਰਹਗਗੀ ਅਜ ਜ਼ਖਰੀ ਬ ਖਬਰੀ ਮੇਰ
ਗਰੀ ਗਲਾਇਲੋਜਿ ਨਖਰੀ ਹਮਹ ਮੁਲਕੀ ਹਮਹ ਬਸਰੀ ਪੇਸ਼ੋਪੇ
ਦਾਸਤ ਹੁਵੈਦਸਤ ਨਿਹਾਨੀ ਹਮਹ ਮਖਲੂਕ ਦੇ ਅਲਵੀ ਵਿਸਿਫ
ਲੀ ਚੋਨ ਸੇਬੀ ਚਿਫਰੀ ਸੀ ਹਮਹ ਸ ਵਕਫ ਰਜੀ ਗਿਰਮ ਬੰਦਹ
ਨਿਵਸੀ ਤੋ ਬਿਸੇਸੀ ਤੋ ਬਿਸਾਜੀ ਕਿ ਮਹਿਰ ਤੁਈ ਮੁਸ਼ਾਹਿਤੁ
ਰੀ ਸਾਮ ਤੁਈ ਮੁਸਨਆਮ ਤੁਈ ਖਾਸ ਤੁਈ ਅੰਮ ਤੁਈ ਜਮ
ਜੈਮਹਮਜੰਮ ਤੁਈ ਆਸਕ ਮਾਸੂਕ ਤੁਈ ਕਾਸਦ ਮਕਸੂਦ ਤੁਈ
ਤਾਲਬ ਮਤਲੂਬ ਤੁਈ ਜਜ਼ਬ ਮਜਜ਼ੂਬ ਤੁਈ ਕਾਜ਼ਦ ਮਕਸੂਦ ਤੁਈ
ਵਾਹਦ ਮਉਜੂਦ ਤੁਈ ਅਹਿਮਦ ਮਹਿਮੂਦ ਤੁਈ ਅਬਦ ਮਅਬੂਦ ਤੁ
ਈ ਸਾਹ ਸਹਿਨਸਾਹ ਤੁਈ ਮਿਹਰ ਤੁਈ ਮਾਹ ਤੁਈ ਇਸਤੋ
ਹਸਤ ਸਕਲ ਜਲ ਥਲ ਸਭ ਠੌਰ ਸਭੀ ਗਾਉਂ ਸਭੀ ਠਾਉਂ ਸਭੀ
ਸ਼ਹਿਰ ਤੇਰਾ ਹੀ ਸੂ ਤੁਈ ਏਕ ਤੁਈ ਏਕ ਕਰੀ ਮਾਰਕ ਹੈ ਪੀਰ ਕਰ ਜ
ਨ ਕਹ ਸਾਹਸਤ ਕੇ ਪਛਾਨ ਕੀਆ ਰਹੇਉਨ ਪਸਾਰਾ ।੫।। ।ਤਿਸਕਾ
ਬਿਓਰਾ। ।ਫੇਰ ਬਾਰਕਤਾਬ ਕਰਦੇ ਜੋ ਜਹਾਨ ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਹੋਰਾਨ ਗੀਰ
ਪਾਈ ਹੈ ਸੁ ਜਹਾਨ ਵਿਚ ਅਰ ਜਹਾਨ ਤੁਪੀ ਬਾਨ ਵਿਚ ਆਪਦਾ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਰੀਗਰੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਜਗਤ ਦੀ ਅਰ ਜਗਤ ਦੀ ਅਨਭ੍ਰੀ ਰਖਦਾ
ਹੈ ਤੇ ਸਾਨਭ੍ਰੀ ਰਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੀ ਜਗਤ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬੇਦੂਮਣੀ ਜਗਤ
ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਾਰਨ ਮੁਲਕ ਦੇ ਜੋ ਸੁਗਾਂ ਦੀ ਅੰਲਡ੍ਰੀਆਂ ਹਨ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਪਾਲੇ
ਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਮੁਝ ਜੈਸੇ ਬੰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਅਜਜ ਤੇ ਬੀਚਾਰਾ ਹਾਂ
ਅਰ ਵਿਛੋੜੇ ਦੀ ਅਗਨ ਕਰ ਜਲਦਾ ਹਾਂ ਅਰ ਮਿਲਨ ਦਾ ਸਾਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ
ਅਰ ਪਿਆਸਾ ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਦੀ ਤਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਬੁਝਦਾ ਨਹੀਂ ਜਲਦਾ
ਬੇਕਰਾਰ ਹਾਂ ਅਰ ਮਕਰ ਤੇ ਕਰੀਕਰਨ ਹਾਂ ਅਰ ਖੁਆਰ ਹੋਏ ਹੋਏ ਫਿਕਰਾਂ ਦੇ
ਬਜਾਰ ਵਿਚ ਫਿਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਅਰ ਦਿਲ ਮੇਰਾ ਜਗਤ ਦੇ
ਰਬ ਧ੍ਰੋ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਆਜਿਜ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦਰ
ਦੀਨ ਦਾ ਮੁੜਿਆ ਹੈ ਅਰ ਕਸਮ ਲਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਹੈ ਤੇ ਪਰਦਾ
ਰਬਾਂ ਵਲ ਦੇਖ ਕੇ ਹਸਦਾ ਹੈ ਅਰ ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਭੁਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ
ਅਰ ਆਰੀਆਨ ਦੇ ਅੰਧੇਰੇ ਕਰ ਖੁਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਬੀ
ਜ ਬੀਜਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸੁਹਬਤ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਸੋ ਤੁ
ਸਨ ਨੂੰ ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਜਤੀ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਸੁਆਮੀ ਤੇ
ਬਦਲਾਹ ਨਿਆਂ ਕਰਨੇਵਾਲਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕੋ ਹੈ ਤੇ ਸਭੁ ਦੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰ
ਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਰ ਨਾਸ ਬੀ ਰਹਤ ਹੈ ਤੇ ਸਰਬ ਦੇ ਮੁਬਾਰਕਦੇਣੇ ਦੀ ਜਾ
ਗਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਹੈ ਅਰ ਅਗਣਤ ਹੈ ਤੇ ਸਭ ਸੁਦਾਵੰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਪਤ
ਭੀ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਤੇ ਭੀ ਨਿਆਰਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਸਭਸ ਦੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨੇਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਸਭੇ ਨਾਮ ਹੈਨ ਅਰ ਭੁਜ
ਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹੈਨ ਅਰ ਭੁਜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਆ ਹੈ
ਤ ਤੇ ਹਿਦਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਿਰਪਾ ਨਿਗਾਹ ਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸ
ਭੁਨਾਂ ਦੇ ਚਾਰੇ ਮਨਿਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਰ ਆਜਜੀ ਤੇ ਮੰਨਿਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਰ
ਹੋਤੇ ਨਹੈ ਤੇ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਹਰ ਵੇਲ ਮਨੁਖਾਂ ਦੇ ਤੇ ਜਿਨ ਤੇ ਪਰੀਆਂ ਦਾ
ਸਭ ਮੁਲਕ ਭੀ ਉਸਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੀਅ ਭੀ ਉਸ ਦੇ ਹਨ ਅਬੋਲੇ ਪਰਗਟ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

 ਹੈ ਰਿਦਾਸਾਰੀ ਖਲਕਤ ਦਾ ਕੀ ਦੇਵਤੇ ਅਰ ਕਿਆ ਮਨੁਖ ਅਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਾਣਧਾਰੀ ਸਰਬ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਤੂੰ ਦੇਵਣਹਾਰ ਹੈਂ ਅਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਬਖਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ ਜਨਦਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਭੀ ਤੂੰਹੀ ਹੈਂ ਤੇ ਸਾਜਣ ਭੀ ਤੂੰਹੀ ਹੈਂ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਮਨਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਨਾਂ ਦੇ ਤੋੜਣ ਦੇ ਕਰਨਵਾਲਾ ਭੀ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈ ਅਰ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਸੁਖਦੇਣਵਾਲਾ ਭੀ ਤੂੰਹੀ ਹੈ ਅਰ ਸਾਧ ਭੀ ਤੁਧੇ ਕੀਤੇ ਹੈਂ ਤੇ ਅਸਾਧ ਭੀ ਤੁਧੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਰ ਜਮਦੰਦ ਖਾਵਸਾਨੇ ਜੋ ਪਿਆਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਸੋ ਭੀ ਤੈ ਹੀ ਕਲਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਜਾਮ ਵਿਚੋਂ ਸਭੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨਜ਼ਰ ਆਂਵਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਤੇ ਮਾਸ਼ੂਕਾਂ ਵਿਚ ਭੀ ਤੂੰਹੀ ਹੈਂ ਅਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਭੀ ਤੂੰਹੈਂ ਅਰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨਵਾਲਾ ਭੀ ਤੂੰਹੈਂ ਅਰ ਸਭ ਦੇ ਦਬਾਵਣਵਾਲਾ ਭੀ ਤੂੰਹੈਂ ਤੇ ਮਨਸ਼ਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਭੀ ਤੂੰਹੈਂ ਅਰ ਏਕ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚ ਮਉਜੂਦ ਤੂੰਹੀ ਹੈਂ ਅਰ ਪਾਕ ਕਰਨਵਾਲਾ ਭੀ ਤੂੰਹੀ ਹੈਂ ਅਰ ਪਿਆਰਾ ਭੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਬਾਰਕ ਅਰ ਖਿਮਾਵਣਵਾਲਾ ਭੀ ਤੂੰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨਵਾਲਾ ਭੀ ਤੂੰਹੀ ਹੈਂ ਅਤੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਭੀ ਤੂੰਹੀ ਹੈਂ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਭੀ ਤੂੰਹੀ ਹੈਂ ਅਰ ਪ੍ਰੀਤ ਤੇਰੀ ਸਭਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਥੀ ਵਸ਼ੇਖ ਹੈ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸਭੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਵਿਚ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਇਸ਼ਕ ਅਰ ਪਿਆਰ ਵਸ਼ੇਖ ਹੈ ਤੂੰ ਇਕ ਹੈ ਤੂੰਹੀ ਕੋਈ ਹੈ ਅਰ ਕਹੂੰ ਸਚ ਹੈਂ ਤੇ ਕਹੂੰ ਝੂਠ ਹੈ ਤੂੰ ਸਾਮਰਥ ਜੋ ਇਸਦਾ ਸਭ ਪਸਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ॥੫॥ ਸ਼ੁਮਾਰਦਾਂ ਬੇਖਸਤਾ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਸ਼ਤਾ ਹੁਖੈਜਮ ਜਿਸਕੇ ਅਜ ਜਾਨਿਆਂ ਜੋ ਬਹਰਫਰਾਹਦਰ ਤਮਗੀਦਕੁ ਜਾਇਮ ਸੂਏ ਇਲਜ਼ਾਜ਼ ਗਰਗਾਇਮ ਨੁਖਏ ਉਮੈਦ ਬਸਇਮ ਬਮੁਨਾਜਾਤ ਵਾਇਮ ਕਿ ਮੁਨਾਜਾਤ ਬਦਦਤਰ ਫਾਦਲੀਲੇਦਰ ਕੀਲੇ ਦਲੀਲੇ ਦਰਫੀਲੇ ਬਤਕਰੀਕੇ ਗਾਅਹਦੀਅਤ ਫਰਦੀਅਤ ਹਮਦੀਅਤ ਸ਼ਮਦੀਅਤ ਅਦਾਹਦ ਬੇਚੂੰ ਜਿਹ ਉਹਤੁ ਮੁਬਾਰਾਮ ਫ ਸਾਦਰ ਮਕਨੂੰ ਨਵੇ ਜਿਸਮ ਨਜੋਹਰ ਵਉ ਅਜਨ ਲਮੁਨਵਰਨਹੁਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹ ਅਸਤ ਮੁਜਮਰ ਨਾਮਿ ਸਾਲਸ ਅਸਤ ਨਮਿਦ ਨਕਸੇ ਦਸਤ ਰਸੇ ਬਨ
ਫਸੇ, ਹਮਚੂ ਖਸੇ ਅਫਤਦਰ ਸਨ ਹਰਿ ਸਨਾਇ ਤਿਸਨੈ ਮਲਕ ਕਦੂ
ਸ ਅਲੀਮੀ ਹਕੀਮੀ ਰਹੀਮੀ ਕਰੀਮ ਅਸਤ ਰਹੀਮ ਅਸਤ ਬਸੀਰ
ਅਸਤ ਕਦੀਰ ਅਸਤ ਕਬੀਰ ਅਸਤ ਗਫੂਰ ਅਸਤ ਸਕੂਰ ਅਸਤ
ਜਹੇ ਕਾਦਰ ਕਯੂਮ ਕਹੇ ਖਾਲਕ ਹਰਿ ਬੂਮ ਨਿਗਹਦਾਰ ਜਹਾਂ ਦਰ ਵਸ
ਫ ਸਖਸਤਹ ਜੁਬਾਂ ਨਤ ਕਰਾਂਨੁ ਫਕ ਜੁਬਾਂ ਮਾਂਦਾ ਇਬਾਰਤ ਜੀਬਿਆਰ
ਫਤਾ ਇਸਾਰਤ ਜਿਨਸਾ ਹੋਸ ਮਅਤਲ ਜੇਖਬਰ ਹਿਕਹ ਮੁਕਦਰ ਸਿ
ਅਸਰ ਮਾਂਦਹ ਹਮ ਅੰਦੇਸਾਹਿ ਜੀਦੈ ਦਰ ਵਸਫ ਸਖਸਤਹ ਜੀਪੈ
ਚੀਹ ਮਾਹਿ ਅਲੀਮ ਜੀਸਰੇ ਤਾਬ ਸੂਰੀਆਂ ਹਮਾਹਿ ਹੈ ਗੋਰਾ ਬਦ ਸਫ
ਹਮਾਹਿ ਹੈਫਲ ਜਿ ਦੈਰਾਨੀ ਹੈਰਤ ਜਿਦਾਹ ਦਰ ਸੁਨਅਤ ਆਸਮਾਨੀ
ਇਲਕ ਚੂਆਸ ਅਰ ਸਭ ਅਜ ਨੂਰ ਸਭੁ ਅਜ ਆਬ ਚੁ ਅਜ ਖਾ
ਕ ਸਭੌ ਚਿਤਰ ਹੈ ਦੂਰਜਨ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਕਈ ਦਾਨ ਮੁਨੀਸਰ ਕਈ ਦੇ
ਵ ਰਿਖੀਸਰ ਕਈ ਪੂਤ ਕਈ ਊਤ ਕਈ ਮੂਫ ਕਈ ਕਫ ਕਈ ਪਵਿ
ਕਈ ਗਗਨ ਕਈ ਚਿਤ੍ਰ ਕਈ ਸੂਨ ਕਈ ਮਨਿਤ੍ਰ ਕਈ ਧਨਿਤ੍ਰ ਕਈ ਬ
ਟ ਕਈ ਬਟ ਕਈ ਲੀਲ ਕਈ ਨਟ ਜੀਆ ਜੁਨ ਸੇ ਜਗ ਫੇਰਕੇ ਸਿ
ਗਰ ਸਵਾਰਿਆ ॥੬॥ ॥ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ॥ ॥ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਨਿ
ਮਾਜ਼ ਮਲਕਬ ਜੋ ਜਾਗਦੇ ਹਨ ਅਰ ਆਜਜੀਆਂ ਕਰਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਉ
ਸਤਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਜੁਆਰ ਖੇਲਦੇ ਹਨ, ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ
ਧਿਆਨ ਲਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਮਸਤਕ ਆਸਾ ਦਾ ਘਸਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ
ਨਾਮ ਦੀ ਉਸਤਤ ਵਲ ਆਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦਾ ਸੋ ਭੁਸਨੀ
ਸੇ ਜਾਮਨ ਹੈ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਪਾਵਨ ਦਾ ਆਗੇ ਸਾਧਾਂ ਏਹੋ ਲਿਖਿਆ ਹੈ
ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਇਕ ਹੈ ਅਰ ਉਹ ਸਤਤ ਕਰਨੇ ਜੋਗ ਹੈ ਅਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ
ਅਰ ਬੇਚਿਹਨ ਹੈ ਅਰ ਉਹ ਪਾਪਾਂ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਰ ਸਭਨਾ ਵਿਚ ਗੁਪਤ
ਪ੍ਰਗਟ ਰਹੀ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਅਰ ਉਹ ਸਰੀਰਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਕੀਨਹੀ ਹੈ ਜ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਵਾਹਰਾਂ ਦੀ ਨਿਆਂਈ ਭੀ ਨਹੀ ਅਰ ਮਨ ਤੇ ਬੁਧ ਦੀ ਨਿਆਈ ਭੀ ਨਹੀਂ ਅ
ਰ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਆ ਦੇ ਰਹਿਆ ਹੈ ਅਰ ਉਸਦੇ ਮਾਨਿੰਦ ਭੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
ਅਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਉਸ ਪਾਸ ਹਥ ਭੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਅਰ ਅਪਨੇ ਸੁਆਸਾਂ ਦੇ
ਜਲ ਭੁਜਨ ਕਰੇ ਜਿਉਂਕਰ ਕਖ ਦਾ ਤ੍ਰਿਣ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਜਲ ਵਿਚ ਜਾ ਪਹੁੰਚਦਾ
ਹੈ ਅਰ ਗਲਕੇ ਜਲ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਸਿਫਤ ਦੀ
ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਨਾਂ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਸੋ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਆ
ਤਮ ਰੂਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਵਾਹਗੁਰੂ ਸਭਸੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਰ ਪ
ਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਅਰ ਸਭਸੇ ਦੇ ਰਿਦੇ ਦੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਰ ਅਪਣੇ ਜਗਿਆਸੀਆਂ
ਦਾ ਔਖਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਕਟਣ ਵਾਲਾ ਹੈ
ਅਰ ਸਭਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਰ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤੇ ਬੜਾ
ਬਖਸ਼ਿੰਦ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਉਸਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਕਰੀਏ ਅਰ ਕੁਦਰਤ ਝੂਠ ਹੈ ਅਰ ਆ
ਪ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ਅਰ ਧੰਨ ਧੰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਉਤਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਾਰਿਆਂ ਪ੍ਰ
ਖੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਰਖਦਾ ਹੈ ਜਹਾਨ ਨੂੰ ਸੋ ਉਸਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰ
ਜ਼ੁਬਾਨ ਥਕ ਪਉਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜ਼ੁਬਾਨ ਉਸਦੀ ਸਿਫਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀ
ਅਰ ਨਾ ਉਸਦੀ ਕਥ ਕਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਨਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰ
ਮਨ ਉਸਦੀ ਖਬਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਅਰ ਉਸਦਾ ਵੀਚਾਰ ਭੀ ਨ
ਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀਦਾ ਅਰ ਸੂਰਜ ਭੀ ਉਸਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਥੀਆ ਜਨ ਹੈ ਅਰ ਏਹ
ਜੋ ਆਕਾਸ਼ ਤੇ ਪਤਾਲ ਤੀਕਰ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਹੈ ਸੋ ਕੋਈ ਉਸਦੀ ਸਿਫਤ ਨ
ਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਰ ਸਭ ਉਸਦੀ ਕਾਰੀਗਰੀ ਵਿਚ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਨ
ਜੋ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਥੀਂ ਕੇਹੇ ਜੀਵ ਸੁੰਦਰ ਬਨਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਆਕਾਸ਼ ਕਿਉਂਕਰ
ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਹੈਸ ਅਰ ਆਕਾਸ਼ ਦੇ ਉਪਰ ਅਰਸ਼ ਤੇ ਉਰਸ਼ ਕੇਹੇ ਰਚੇ ਹੈ
ਨ ਅਰ ਜਲਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਿਸ ਤਰਹ ਠਹਿਰਾਈ ਹੈ ਅਰ ਸਤ੍ਰੰਮ
ਦੀਪ ਦੇ ਰੰਗ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹੈਨ ਅਰ ਕਈ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕਈ ਮਿਤ੍ਰ ਅਰ ਕਈ ਦਾ
ਨੇ ਕਈ ਮੁਨੀਸਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਦੇਵਤੇ ਕਈ ਰਿਖੀਸਰ ਕੀਤੇ ਹਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਰ ਕਹੀ ਅਉਧੂਤ ਕਹੀ ਗਿਹਸਤੀ ਕਹੀ ਮੱਛ ਕਹੀ ਕੱਛ ਕਹੀ ਪਉਨ
ਕਹੀ ਗਗਨ ਕਹੀ ਗੁਪਤ ਕਹੀ ਪਰਗਟ ਕਹੀ ਮਨੋਤ੍ਰ ਕਹੀ ਧਨੋਤ੍ਰ ਕਹੀ
ਝੂਠ ਕਹੀ ਸਚ ਕਹੀ ਸੀਸ਼ਾ ਕਹੀ ਨਰ ਇਤਨੇ ਜੀਆਂ ਦਾ ਜਗਤ ਸਰੂਪ
ਆਹੈ ॥੬॥ ॥ਬਹਿਰ ਸਤਵਾਂ॥ ॥ਏਕ ਗੀਸ ਕੁਨਹ ਆਮੁਰ ਜ
ਖੁਦਾਇਆ ਮਲਕ ਬਦ ਸਾਹ ਬੀਂ ਬੂਏ ਗਾਸਿ ਮਨੇ ਮੈਦਾਂ ਬ ਜਨ੍ਹ
ਰਹਮ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦਿਗਰ ਮਿਲੇ ਸਤ ਬਦਆਂ ਅਬਰੇ ਫੈਜ ਬੁਬਾਰਾਂ ਕਤ
ਰਾਤੇ ਨਮ ਆਹਿ ਸਾਇਲ ਨਾ ਇਤ ਬਹਿਸ਼ ਮੇਵੋ ਇਨੇਆਂ ਖੁਰਾਅ
ਨਕ ਰਮੇ ਖੇਸ ਬਜੁਜ ਜੇਰ ਜਫਾਨੇ ਸਤ ਦਿਗਰ ਕਾਰ ਸਤਾਈ ਜਹਾਨਿ
ਅਣਤ ਬਲ ਅਜ ਇਲਮੇ ਦਰਦ ਇਨੰ ਜਾਂ ਕਿਤ੍ਰਹੀ ਸਾਹਿ ਬਸਤਾਰ
ਗੁਨਾ ਬਖਸ ਅਤਾਪੋਸ ਜਹੇ ਅਕਲ ਜਹੇ ਹੋਸ ਜਹੇ ਕਾਮਦਾਰਆ
ਰੋਸ ਜਹੇ ਇਸ ਸਬ ਗਹੇ ਵੇਸ ਬਫਰਮਾਨ ਅਤੀਆਤ ਖੁਦਾਏ ਬਦ
ਜਹੇ ਬਾਦਸਾਹਾਂ ਕੀਨ ਅਜਬ ਠਰ ਉਆਉਸੀਅਰ ਉਸੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਪ
ਈਨੇ ਜੀਆਂ ਜੁਨ ਬਨਾਈ ਜਗ ਮਧਿ ਜੋ ਸਵਾਰਾ ਜੁਕੀਆ ਆਪ ਪਸ
ਰ ਪਚ ਪਚ ਲੋਕ ਜੁਹਾਰਾ ਨ ਕਿਸੀ ਪਾਇਆ ਕਿਨਾਰਾ ਨ ਕੋਈ ਪੇਰ
ਨ ਪਾਰਾ ਰਤੇ ਰਹੀ ਆਪ ਨਿਰਾਰਾ ਨ ਸੋ ਧਰਤੀ ਨ ਆਕਾਸ਼ ਨ ਸੋ ਭੂਖ
ਨ ਪਿਆਸਾ ਉਸੀ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੁਲਾਸਾ ਦੇਖੋ ਉਸ ਭੁੰਤ ਬਨਾਵਾਂ ਜੋ ਕਹੂ
ਪੁਨ ਪਾਵਾਂ ਕਿ ਨਦੀਦਮ ਕਸੇ ਬਜਨ ਸੁਨੀਦਮ ਕਿ ਕਸੇ ਮਹਿਰਮ
ਰਹੀਆ ਸੁਦਾ ਬਾਸਦ ਨਫਸੋ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਾਸਵਦ ਅਜ ਮਹਰ
ਮਖਾਨਹ ਦਿ ਅਜ਼ਜਾਰ ਚਿ ਬੇਗਾਨਹ ਵੀਦੀਹਨਾ ਚਿਹੁ ਰਜਾਨ ਹਕ
ਸੈਮਹਿਰਮ ਵੀਂ ਖਾਨਹ ਰਮਾਹ ਮਾਂਦ ਪਰੇਸਾਂ ਰਮਾਹਿ ਨੈਣਾਂ ਰਮਾਹ ਜੋਗ
ਸਾਹ ਫੋ ਗੀਨ ਬੈਰਾਗੀ ਨ ਬਿਚਿਰੀ ਨ ਤਿਆਗੀ ਨ ਸੰਜੋਗੀ ਨ ਤਪੀ
ਸਰ ਨਰ ਖੀ ਸਰ ਨ ਦਿਗੀਸਰ ਨ ਮੁਨੀਸਰ ਕਸੇ ਜਗ ਸਮਾਇਆ ਬ
ਧਿਨਾਂ ਮਾਂਦ ਜੋ ਪੈਦਾਈ ਬੇਦਾਰ ਕਿਰਾ ਚਸਮ ਕਿਤਾ ਯਾਰ ਬੁਨੀਦਾ
ਸਾਅਗਯਾਰ ਮਜਨੂੰ ਰੋਜੋ ਅਜ ਦਰਮ ਗਸੇ ਤੋਰ ਜੇ ਅਤਵਾਰ ਵਗ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਨਾ ਬਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਿ ਬਖੀਲ ਦੁਖਿਆਰੇ ਬਦਕਾਰ ਦਗੀਦਾਰ ਦਗਾਦਾਰ
ਕਈ ਭਗਤ ਕਈ ਸਕਤ ਕਈ ਪ੍ਰੇਮ ਕਈ ਨੇਮ ਦੂਖ ਅਖੀਆ ਰਹੇ
ਵਗੀਆ ਪੁਲਿਆਂ ॥੭॥ ਅਤਿ ਸਦਾ ਵੀਚਾਰ ॥ ਏ ਕਰਮ ਕਰਨ
ਵਾਲੇ ਤੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਬਖਸਣ ਵਾਲੇ ਤੂੰ ਦੇਵਤਾ ਹੈਂ ਅਰ ਬਾਦਸਾਹ ਹੈਂ ਦੇਖ
ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਮੈਂ ਜੁ ਪਰੇਸਾਨ ਹਾਂ ਅਰ ਬਿਨਾਂ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਮੇਰੀ ਝੋਲੀ
ਵਿਚ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਰਖਾ ਕਰ ਆਪਣੇ ਬਚਨਾਂ ਦੀ ਅਰ ਬੂੰਦਾਂ ਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾਂ
ਦੀਆਂ ਹਨ ਸੋ ਹਰਕਤ ਕਰਕੇ ਵਰਖਾਉ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਜੋ ਸਬਰ ਦਾ ਹੈ ਸੋ ਖਵਾਉ
ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਮੇਰਾ ਕੀਮ ਪਾਪਾਂ ਥੀਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਅਰ ਏਹ ਸਭੇ ਬਣਾਈ
ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆ ਦੇਕੇ ਦੁਖੁ ਦੂਰ ਕਰ ਕਿਉਂਕਿ ਤੂੰ ਬਖਸਿੰਦ ਹੈਂ ਤੇ
ਗੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬਖਸ ਕੇ ਤੇ ਦਾਤ ਦੇਕੇ ਭੁਗਤਾਂ ਦਾ ਪਹੁੰਚਾ ਵਾਲਾ ਹੈਂ ਅਰ ਧੰ
ਨ ਏਹ ਬੁਧ ਹੈ ਅਰ ਧੰਨ ਓਹ ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਪਰੇਸਨ ਨਾਮ ਦਾ ਪਾਇਆ ਹੈ
ਕਦੇ ਅਜਗੀ ਭੁਲ ਕਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਹੁਕਮ ਮਿਠਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਰ
ਬਾਦਸਾਹਾਂ ਦਾ ਬਾਦਸਾਹੁ ਹੈਂ ਜਿਸ ਅਸਚਰਜ ਰਾਹ ਬਨਾਇਆ ਹੈ ਜਗ
ਤ ਦਾ ਜੋ ਤੂੰ ਸੇ ਦੇ ਰਿਆਕਾਰ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੇ ਅਰ ਉਸੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈ
ਹੈ ਅਰ ਜੀਅ ਜੂਨ ਪਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹੈਸ ਅਰ ਜਗਤ ਦਾ ਮੰਦਰ ਬਣਾਇ
ਆ ਹੈਸ ਜੋ ਆਪ ਪਸਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈਸ ਅਰ ਭੇਖ ਪਰ ਪਰ ਮਰਦਾ ਹੈ
ਪਰ ਉਸਦਾ ਕਿਨਾਰ ਪਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਅਰ ਕੇਈ ਆਗਿਆ ਦੇ
ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬੀਤਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਇਸੇ ਵਾਸਤੇ ਓਹ ਨਿਆਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
ਅਰ ਓਹ ਧਰਤੀ ਅਕਾਸ ਥੀਂ ਨਿਆਰਾ ਹੈ ਅਰ ਉਸਨੂੰ ਭੁਖ ਪਿਆਸ
ਭੀ ਨਹੀਂ ਜਿਸਨੇ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਹੁਲਾਸ ਹੈ ਦੇਖੇ ਉਸ ਭਗਤ ਬਣਾਈ ਹੈ
ਜੁ ਕਿਸੇ ਪੁਨਿ ਕਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਅਰ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਦੇਖਿਆ ਜਮਾਇਆ
ਦੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦਾ ਪਾਰ ਪਾਇਆ ਹੋਵੇ ਸਭਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸੇਵਕ ਗਏ ਉਨ
ਬਿਨਾ ਮਹਿਮਾ ਪਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕੀ ਪਾਰ ਤੇ ਕੀ ਬੇਗਾਨਾ ਵਿਚ
ਨਕੀ ਤੇ ਸੀਆ ਨਕੀ ਗੁਰਾਂ ਥੀਂ ਬਿਨਾਂ ਸਭ ਪਸੇਮਾਨ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਤੇਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨਹਨ ਅਰ ਜੋ ਗੀਤ੍ਰੀ ਤੇ ਤ੍ਰੈਗੀਤ੍ਰੀ ਅਰ ਬੈਰਾਗੀ ਬਿਰਗੀ ਅਰ ਤਿਆ
ਗੀ ਸਿੰਜੋਗੀ ਅਰ ਤਪੀਸਰ ਰਿਖੀਸਰ ਅਰ ਦਿਗੰਬਰ ਮੁਨੀਸਰ
ਸਭਨਾਂ ਬੀ ਗੁਪਤ ਰਹਿਆ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਸਦੇ ਰਾਗੀਆਂ ਦੇ ਨੇੜ੍ਹੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਹਨ
ਜੋ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਭੂਜਨਤ੍ਰ ਉਤ੍ਰਾਸਤ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾ ਸਰੂਪ
ਹੈ ਅਰ ਉਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰਾਂ ਬੀ
ਬਿਨਾਂ ਕਿਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤਿ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੇ ਅਰ ਇਸ ਲੋਕ ਵਿ
ਚ ਭੀ ਤੇ ਪ੍ਰਲੋਕ ਵਿਚ ਭੀ ਕਈ ਭਗਤ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਸ਼ਕਤਵਾਨ ਹੋਏ
ਹਨ ਅਰ ਕਈ ਪ੍ਰੇਮੀ ਤੇ ਕਈ ਨੇਮੀ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਦੇਖ
ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ॥੭॥ ॥ਬਾਹਿਰ ਅਰਥਾ॥ ॥ਏਕ
ਗੀਆਂ ਮਨ ਅਗਾਹ ਦੂਰ ਤਰਮ ਦੂਰਨ ਸਜੀ ਜਿਦ ਰਮ ਸਗਾਰੇ ਜਿ
ਤੇ ਬੇਖਬਰਮ ਲੋਕ ਬਸੈ ਕੇ ਤੂ ਪਰਮ ਕੀ ਮਾਇਰ ਦੇ ਬੇਦੁਨਰਮ ਕਾਜਿ
ਆਰ ਖੁਸਕ ਕਰਮ ਅਜ ਤੇ ਬਕੀ ਮਤ ਕਰਮ ਏਸਹੇ ਖਲਕ ਖੁ
ਦਇਰ ਸਮਅਤ ਤੇ ਰਾ ਇਸਕ ਤੇ ਗੀ ਬਾਤ ਤੇ ਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਬਾਤ ਸਕ
ਲ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਖਤ ਮੁਝੇ ਕਰ ਮਾਇਆ ਤੁਲੀ ਭੁਤ ਤੇਰੇ ਬਾਗ ਤੇ ਬਲਜਾ
ਤਨ ਮੁਝ ਪਾਂਚ ਨ ਮੁਝ ਸਤ ਦਗੀ ਇਸਕ ਕੀ ਬਗਾਤ ਨਿਕਰ ਪੁਕ
ਗ॥੮॥ ॥ਤਿਸਕ ਵੀਚਾਰ॥ ॥ਏਕ ਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂ ਜੋਅ
ਗਿਆਨ ਕਰ ਤੈਂ ਬੀ ਦੂਰ ਹਾਂ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਦੂਰ ਨ ਕਰੇਂ ਅਰ ਆਪਨੇ ਦੁਆਰੇ ਦਾ
ਗਿਆਨ ਦੇਵੇਂ ਅਰ ਜੇ ਕਰ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਦਰਨਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਬੀ ਬੇਖਬਰ ਹਾਂ
ਪਰ ਤੇਰੇ ਲੋਕ ਨਾਲ ਉਡਦਾ ਹਾਂ ਅਰ ਕੀਮ ਅਕਲ ਤੇ ਬੇਦੁਨਰ ਹਾਂ ਸੋਤ
ਬੀ ਹਾਂ ਜੋ ਦੁਖ ਸੁਖ ਹੋਵੈ ਤੇਰੀ ਦਾਤ ਨੂੰ ਬਕੀ ਜਾਨਦਾ ਹਾਂ ਅਰ ਤੂੰ ਖੁਦ
ਸਾਹ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਤੇਰੀ ਇਸਕ ਹੈ ਤੇਰੀ ਗੀ ਬਾਤ ਹੈ ਅਰ ਤੇਰੇ
ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਬਰਤ ਹੈ ਸੋ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਖਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮੇਰੇ ਉਪਰ ਮਾਇਆ
ਕਰ ਤੁਲੀ ਪ੍ਰਕਰ ਅਰ ਤੇਰੇ ਬਾਗ ਜੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਹੈ ਤਿਸ ਬੀ ਮੈਂ ਬਲ
ਹਾਰੇ ਜਾਂਵਦਾ ਹਾਂ ਹੇਰ ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਨਦਾ ਵਗੀ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਬਾਤ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੪੫੦ ਨਿਰੰਕਾਰ ਮੈਂ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ ॥੭॥ ॥ਬਾਹਿਰੋ ਲੈਂਦਾ॥ ॥ਸਭੁ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਤੇਰਿਆ
ਰ ਤੂੰ ਸਾਹ ਵਣਜਾਰ ਬਹੁ ਦਰਸ ਬਹੁ ਪਰਸ ਬਹੁ ਸਰਸ ਬਹੁ ਨਰ
ਸ ਬਹੁ ਮੀਤ ਬਹੁ ਹੀਤ ਪਤੀਤ ਸਕਤੀਤਾ ਆਦੇਸ ਅਤੀਤ ਤੂੰ ਕਰਤ
ਤੂੰ ਕੀਤਾ ਅਜਬ ਸਫਹਮਾਹਿ ਪਾਕ ਬੇਐਬ ਬੇਬਕ ਰੋਗਾ ਸ੍ਰਿਤ੍ਰਾਮ
ਹੁ ਤਗੀਅਕ ਤੂੰ ਸੀਤ ਤੂੰ ਟੀਕ ਤੂੰ ਰੋਗ ਤੂੰ ਜਮਨ ਤੂੰ ਛਾਇਆ ਤੂੰ ਕੁੰਤਾ
ਤੂੰ ਭੁਖ ਤੂੰ ਸੱਤ ਮਬੂਦ ਮਸਹੂਦ ਮਕਸੂਦਾ ਰਜਾਕ ਰਬਨਾ ਬੂਰਾ
ਨਾ ਫੁਰਕਾਨਾ ਯਜਦਾਨਾ ਤੂੰ ਦੀਨਾ ਕੁਰਆਨਾ ਤੂੰ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣਾ ਤੂੰ ਰ
ਜਾ ਤੂੰ ਰਾਨਾ ਤੂੰ ਠਾਕੁਰ ਹਿੰਦੂਆਂਨਾ ਸਭ ਦੇਸ ਮੇਂ ਤੂੰ ਹੂਨੂ ਤੂੰ ਸਭ ਜਗ
ਰੂ ਤੂੰ ਪਾਇਲ ਤੂੰ ਪੀਲਾ ਤੂੰ ਸਿਕਰ ਤੂੰ ਸੀਤਲਾ ਤੂੰ ਜਲ ਥਲ ਤੂੰ ਮੰਗਲਾ
ਤੂੰ ਹਸਤੀ ਤੂੰ ਸਿਗਲਾ ਤੂੰ ਨੈਂਦਾ ਤੂੰ ਕਾਨਾ ਤੂੰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਲਤਾਨਾ ਜਹਿਲੋ
ਅ ਬਉਰਾਨਾ ਤੁਝ ਏਕ ਕੇ ਦੇਜਾਨਾ ਤੂੰ ਰੂਪ ਤੂੰ ਮਾਇਆ ਤੂੰ ਭੁਲਾ ਤੂੰ ਪਾ
ਇਆ ਤੂੰ ਆਇਆ ਤੂੰ ਧਿਆਇਆ ਇਹ ਖੇਲ ਤੈ ਬਨਾਇਆ ਹਮ
ਗੀ ਤੈਂ ਜੋ ਫਸਾਇਆ ਤੁਧ ਗੀਤੇ ਫਹਿਦਾਇਆ ਹਮ ਅਜਲੂਤ ਖੁ
ਦਾਇਆ ਮਨ ਪਾਪੀ ਅਤ ਕ੍ਰੋਧੀ ਅਤ ਕੁਸਟੀ ਅਤਿ ਲੋਭੀ ਅਤਿ ਮੋਹੀ
ਹੰਕਾਰੀ ਜੋਸਾਰੀ ਤਨ ਪਰਦਾ ਖਿਰ ਸੋਖਰ ਮਾਮੂਰ ਹਦਸ ਮਾਹਿ ਕੁਸ
ਹਿਦਾ ॥੮॥ ॥ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ॥ ॥ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਤੇਰਿਆ ਰ ਭੀ ਤੂੰ
ਹੈਂ ਅਰ ਸਾਹੁ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਤੇ ਵਣਜਾਰਾ ਭੀ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈਂ ਅਰ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦਰਸ
ਨਾਂ ਵਿਚ ਭੀ ਹੈਂ ਅਰ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਪਰਸਨ ਵਾਲਾ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਬਹੁਤਿਆਂ
ਤੇ ਸਰਸ ਹੈਂ ਅਰ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨਰਾਂ ਵਿਚ ਭੀ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਹੇਤ
ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਤੂੰ ਮਿਤ੍ਰਤਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਅਰ ਜੋ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸਕਤ ਦੇਂਦਾ ਹੈਂ ਅਰ ਦੇਸ ਕਾਲ ਥੀਂ ਅਤੀਤ ਹੈਂ ਅਰ ਤੂੰ ਜਗਤ ਦਾ
ਕਰਤਾ ਹੈ ਅਰ ਤੁਝੇ ਸਭ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਸਿਫਤਾਂ ਥੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈਂ
ਅਰ ਬੇਐਬ ਹੈਂ ਅਰ ਬਿਨਾ ਡਰ ਹੈਂ ਅਰ ਚਿੰਤਾ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਨਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ
ਔਖਧ ਹੈਂ ਤੂੰ ਸੀਤ ਹੈਂ ਤੂੰ ਟੀਕ ਹੈਂ ਅਰ ਤੂੰ ਰੋਗ ਹੈਂ ਤੂੰ ਜਮਨ ਹੈਂ ਅਰ ਰੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਿਆਂ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਰ ਹੋਣਹਾਰਾਂ ਭੀ ਤੂੰ ਅਰ ਭੁਖਿਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਰ
ਰਜਿਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਰ ਤ੍ਰਸਨਾਵਾਸੀਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਤੇ ਸਾਧ
ਵਾਂ ਵਿਚ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਰ ਸਭਸ ਦਾ ਮਲ ਸੂਦ ਭੀ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ਅਰ ਰਿਜ਼ਕ
ਭੀ ਪਹੁੰਚਾਵਣਾ ਹੈਂ ਅਰ ਸਭਸ ਦਾ ਰੱਬ ਹੈਂ ਸਭਸ ਦਾ ਛੁਡਾਵਣ ਵਾਲਾ ਹੈਂ
ਅਰ ਠਾਕਰ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ਅਰ ਤੂੰ ਸਾਹਿਬ ਹੈਂ ਅਰ ਦੀਨ ਕੁਰਾਨ ਭੀ
ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਰ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣ ਭੀ ਤੂੰਹੇ ਹੈਂ ਅਰ ਰਾਜ ਭੀ ਤੂੰਹੇ ਹੈਂ ਰਾਣਾ ਭੀ ਤੂੰਹੇ ਹੈਂ
ਅਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਠਾਕਰ ਭੀ ਤੂੰਹੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਸਾਂ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰ ਹੈਂ ਅ
ਰ ਤੂੰ ਸਰਾ ਹੈਂ ਜਗਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ਅਰ ਸਦਾ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਰ ਪੀਲਾ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅ
ਰ ਸੰਕਰ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਰ ਸੀਤਲਾ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਰ ਜਲ ਥਲ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਤੇ ਸੰ
ਗਲਾ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਰ ਨਾਥੀ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਸੰਗਲ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਰ ਨੇਦ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਤੇ
ਕਾਲ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਰ ਸਾਹਿਬ ਪਤਸਾਹਾਂ ਦਾ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਰ ਇਹ ਲੋਕ ਜੋ ਬਾ
ਵਰੇ ਹਨ ਸੋ ਤੂੰ ਪਾਇਕਨ੍ਹੇ ਬਹੁਤੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਮਾਇਆ ਕਰ ਜਾ
ਤੇ ਨੂੰ ਭੁਲਾਇਆ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਅਰ ਗਿਆਨ ਕਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੀ ਤੂੰ ਹੋਇਆਂ
ਹੈਂ ਅਰ ਆਇਆ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਤੇ ਧਿਆਇਆ ਭੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਏਹ ਖੇਲ ਤੈਨੇ
ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਸਭਸ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਅਰ ਵੇਦਾਂ ਕੂਪੀਤਿ
ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੋਈ ਸੋ ਤੇਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਪਾਪੀ ਹਾਂ ਅਤ ਕੁਸਟੀ ਹਾਂ ਅਤ
ਲੋਭੀ ਅਤ ਮੋਹੀ ਹੈਂਕਾਰੀ ਜੋਜਾਰੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਪਾਲਨ ਵਾਲਾ ਭੁਲਕਾਂ ਤੇ
ਗਾਧਿਆਂ ਦੀ ਨਿਆਂਈ ਆਸਾ ਵਿਚ ਬਧਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਸੋ ਜੇ ਤੂੰ ਛੁਡਾ
ਵੇਂ ਤਾਂ ਛੁਟਨੇ ਹਾਂ ੮॥ ॥ਬਾਹਿਰਦ ਸਦਾਂ॥ ॥ਬਖਸਾ ਬ ਸਰਫ
ਬਿਨਿਗਰ ਚੂੰ ਸਾਖਤਹ ਜਿਨੈਸਕਰ ਅਜ ਕਤਰਾ ਕੁਨਦ ਗੋਹਰ ਦਸ
ਖੁਨਕੁਨਦ ਅੰਬਰ ਪੈ ਦਾਨਿਸ਼ ਜੋ ਹਿਮਤਰ ਮਿਹਤਰ ਕੁਨਦ ਕਿਹਤਰ
ਮਾਮੂੰ ਐਬ ਕੁਨੇ ਦੇ ਅੰਬਰ ਹਿੰਮਤ ਚੂੰ ਮਾਦ ਦਰ ਸਰ ਵਸਫਸ ਹਮਗੀ
ਖੁਸਤਰ ਗਰਾਵੇ ਬਦ ਦੇ ਅਫਸਰ ਅਜ ਹੁਕਮ ਖੁਦਾ ਅਕਸਰ ਹੈ
ਆਸੂਦਾ ਹਰਜੋ ਅਬਜਾ ਹਰਜੋ ਅਮਗਾ ਹਰਜੋ ਅਬ ਗਜ ਗਮ ਸਰਫ ਮਉਂ

ਰ ਬਗੁਰੇਜਦ ਅਜੋਲ ਸਕਰ ਗਰਦੇ ਬਦਦ ਉਵਦਰ ਬਾਖ਼ਾਹਸੁ ਬਾਖ਼ਸਿ
ਰ ਦਾਨਿਸਤਾਂ ਜੇ ਹਮਹ ਬਰਤਰ ਦਿਲ ਬਸਤੈ ਓ ਬਸਤੈ ਓ ਰਸਤੈ ਓ
ਰਸਤੈ ਓ ਬੀਦੈ ਬੀਨਿੰਦਾਹ ਓ ਦਾਨਸ ਦਾਨਿੰਦੈ ਓ ਖ਼ਾਸਤ ਗੁਜ਼ੀਨਿੰਦੈ
ਮਿਹਰਬਾਨਾਂ ਈਂਤ ਜ਼ੰਦ ਮੁਲਜ਼ਤਾ ਮੁਹਤਸ਼ਮਾਂ ਉਜਰ ਪਜੀਰਾ ਬਾਦਿ
ਲੇ ਅਕਲ ਮੁਨੀਰ ਹਮ ਦਾਨਾਂ ਹਮ ਬੀਨਾਂ ਹਮਗੀਐਸ ਗੁਜ਼ੀਨਾਂ ਬਿ
ਸਨੇਹਾਲਤ ਈਚਰਖ਼ੇ ਕਿਸ਼ੂ ਮਾਜ਼ਨਿਗਰ ਗ਼ੈਬਸ ਦਦਾਰ ਨਾਗੁਲ ਬ
ਲ ਕਿ ਹਮਹਿ ਖ਼ਾਰ ਨ ਉਜਰ ਨ ਅਗਯਾਰ ਅਜੇ ਸਦਮ ਮਜ ਖ਼ੂਮਿ
ਰ ਬਗੀਮਖ਼ਾਰ ਕਿਸਮਖ਼ਾਰ ਗਹੇ ਨੂਰ ਗਹੇ ਨਾਰ ਗਹੇ ਤੀਰੇ ਅਤਦਰ
ਤੇਰੀ ਆਸ ਤੇਰਾ ਮਾਨ ਦਿਆਲ ਦਿਤ ਮਿਹਰਬਾਨ ਨਾਂ ਮੁਝ ਕਿਰਤ ਨਾ ਮੁ
ਝ ਢੰਗ ਨਾ ਮੁਝ ਰੂਪ ਨਾਂ ਮੁਝ ਰੰਗ ਤੇਰੀ ਮੇਹਰ ਸੇ ਮੁਝ ਸੰਗ ਨਾ ਮੁਝ
ਕਤ ਨ ਮੁਝ ਮਤ ਨ ਮੁਝ ਜਮਾਤ ਨ ਮੁਝ ਪਤ ਸਗਲ ਤੀਨ ਲੋਕ ਕਲ
ਲ ਤੂਹੀ ਆਦਿ ਕਾਦਾਇਆ ਭਤੂਹੀ ਸਦਾ ਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਮੈਂ ਚੇਰੋ ਮੈਂ ਦਾ
ਸ ਤੇਰੀ ਮਾਇਆ ਤੇਰੀ ਆਸ ਬਿਰਥ ਦੂਖ ਸਭ ਨਿਵਾਰ ਖਤ ਚੂਕਸ
ਭ ਸਦਾ ਰ ਤੂਹੀ ਬਹੁ ਗੁਣ ਦਾਤਾਰ ਮੁਝੇ ਚੂਕ ਨਾ ਬਿਸੀਆਰ ਉਸੀ ਨਾ ਮਕ
ਉਧਾਰ ਦੀਹਾਂ ਠਉਰ ਨਗੀਜਾਰ ਮਗਰ ਦੇ ਦਿਨ ਕੇ ਚਾਰ ਦੀਹਾਂ ਬਾਤ
ਸਮਾਂ ਭਾਰ ਕਣ ਸਮਝ ਹੇ ਹੁਸ਼ੀਆਰ ਸਿਮਰ ਨਾਮ ਓਅੰਕਾਰ ਨਿਰੰਕਾ
ਰ ਅਪਰ ਅਪਾਰ ਜਹਾਂਬਾਨ ਜਹਾਂਦਾਰ ਹੈਂ ਸਦਕੇ ਹੋਇਆ ਤੂਧ ਕੈ ਕਰ
ਬਾਨ ਤੇਰੇ ਮੁਖ ਤੇਂ ਸਦਵਾਰ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ਮਾਈ ਇਹੁ ਜੀਅ ਜਾਨ ਤਾਂਈ ਨਾਨਕ
ਗਰੀਬ ਸਾਂਈ ਤੂੰ ਬਖ਼ਸ ਪੁਰਖਤਾ॥੧੦॥ ਅਤਿ ਸਦਾਂ ਦੀ ਚਾਰ
ਤੂੰ ਖੋਲਕੇ ਅਖੀਆਂ ਦੇਖ ਜੋ ਕਮਾਦ ਵਿਚ ਸਕਰ ਕਿਥੋਂ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬੰਦਾ
ਮੈਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਲੋਹੂ ਥੋਂ ਅੰਬਰ ਬਨਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮੂਰਖਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ
ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਭਸਮ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਤੇ ਨਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ
ਠ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਸਦੇ ਸਿਰ ਹਿੰਮਤ ਰਖਦਾ ਹੈ ਉਸ ਥੋਂ ਆਪਣੀ
ਸਿਫਤ ਕਰਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਭਾਵੈਂ ਤਾਂ ਜੋ ਹੋਵੈ ਹੁਕਮ ਸਾਈਦਾ ਸਭ ਨੂੰ ਮੰਨਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੁਰ ਹੈ ਕੇ ਆਰ ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਕੇ ਬੇਅਗਾਮ ਹੀ ਚਕੇ ਧਨੀ ਕੇ ਕੰਗਾਲਾਂ ਨੇ
ਸਨੂੰ ਭੂਪ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦਸ ਦਬਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਅਸਕਾਰ ਨਸ ਜਾਂਦੇ
ਹੈ ਭੁਲੇ ਬਹੁਤ ਭੀ ਹੋਵੇਂ ਨਾਲ ਸਮੁੰਦਾਂ ਦੇ ਭੀ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ ਉਸ
ਨੂੰ ਉਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਦਿਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਉਸਨੂੰ ਮੁਕਤ
ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਜੀਆਂ ਦਾ ਜਾਣਦਾ ਅਰ ਜੋ ਉਸਦੇ ਅਗੇ ਬੇਨਤੀ
ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੈ ਅਰ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ਅਰ
ਲਜਤ ਦੇਵਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਰ ਬਡੇ ਦਬ ਦਬੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਰ ਦਿਲ ਤੇ ਅ
ਕਲ ਦਾ ਰੋਸ਼ਨ ਹੈ ਅਰ ਜਾਣਦਾ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਦੇਖਦਾ ਭੀ ਹੈ ਅਰ ਸੁਖ ਭੀ
ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸੁਣਹਾ ਲਤ ਆਕਾਸ ਦੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਖੜਾ ਕਰ ਰਖਿਆ ਹੈ
ਸ ਅਰ ਤਾਰੇ ਸਭ ਪਏ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਸਭ ਮਾਇ
ਆ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹਨ ਅਰ ਜੇਹੜੇ ਉਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਸਦੇ
ਨਾਲ ਓਹ ਭੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮਾਇਆ ਨੇ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਜਾ
ਣਦੇ ਹਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਦੀਵੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਰੁਸਨਾਈ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਆਪ
ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਅਗਨ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਦਗਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਰ
ਜਗਤ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਅੰਧੇਰੇ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਤੇਰੀ
ਆਸ ਤੇ ਖੜਾ ਹਾਂ ਅਰ ਤੂੰ ਦਇਆਵੰਤ ਹੈਂ ਅਰ ਮਿਹਰਵਾਨ ਹੈਂ ਮੈਨੂੰ ਨ
ਹੋਰ ਕਾਮ ਹੈ ਨ ਵਿਹਾਰ ਹੈ ਮੇਰਾ ਰੂਪ ਹੈ ਨਾ ਰੰਗ ਹੈ ਅਰ ਤੇਰੀ ਮਿ
ਹਰ ਦੀ ਚਾਹਨਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੇਰੀ ਨ ਗਤਿ ਹੈ ਨ ਮਤ ਹੈ ਨ ਸਾਮਾਨ ਹੈ ਤੂ
ਧਨ ਹੈਂ ਤੂੰ ਗ਼ਨੀ ਤੇ ਕਰੀਮ ਲਾਲ ਹੈਂ ਅਰ ਆਪਣੇ ਦਾਸਾਂ ਤੇ ਦਇਆਲ ਹੈਂ
ਅਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੈ ਮੈਂ ਚੇਰਾ ਹਾਂ ਤੇ ਦਾਸ ਹਾਂ ਅਰ ਤੇਰੀ ਮਾਇਆ ਦੀ ਮੈਂ ਆ
ਸ ਹੈ ਸੋ ਮੇਰੇ ਪਾਪ ਤੇ ਸਭ ਦੁਖ ਨਿਵਿਰਤ ਕਰ ਅਰ ਮੇਰੀ ਭੁਲ ਚੁਕ ਸੁ
ਧਾਰਲੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਦਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਭੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਤੇ
ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਏ ਜੋ ਨੇ ਦੀਆਂ ਰਾਹਨਾਂ ਦੀ ਨਗੀ ਕਿਉਂ ਕਿ ਦੇ
ਦਿਨ ਕਿ ਰਾਤਿ ਰੇਜੀ ਬਾਤ ਸਮਾਂਚਾਰ ਦੀ ਹੈ ਅਰ ਭੁਸ ਸਮਝ ਕੇ ਹੁਸੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਤੇਰੇ ਅਰ ਓਅੰਕਾਰ ਦਾ ਭਜਨ ਕਰੇ ਅਰ ਓਹ ਨਿਰੰਕਾਰ ਅਪਰ
ਅਪਾਰ ਹੈ ਅਰ ਜਹਾਨਾਂ ਦੇ ਰਖਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਸਦਕੇ ਹਾਂ ਤਿਸ ਤੋਂ
ਅਰ ਕੁਰਬਾਨ ਹਾਂ ਤਿਸ ਦੇ ਮੁਖ ਤੋਂ ਅਰ ਇਸ ਜੀਅ ਜਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਵਾ
ਰਨਾ ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਅਉਗਣਹਾਰ ਹਾਂ ਅਰ ਓਹ
ਦਾਤਾਰ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਆਪਣਿਆਂ ਪਾਪਾਂ ਵਲ ਵੇਖਨਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜਾਗਾ ਕੋਈ
ਨਹੀਂ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਬਿਰਦ ਵਲੋਂ ਦੇਖਨਾ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਭੀ ਉਧਾਰ ਕਰੇਗਾ ॥੧੦॥

ਜਾਂ ਇਹ ਬਹਰ ਤਵੀਲ ਬਾਬੇ ਕਹੀ ਤਾ ਕਾਜ਼ੀ ਬੋਲਿਆ ਜੋ ਇਹ ਖਲਕਤ
ਕਦ ਦੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦ ਫ਼ਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਬਹੁਤ
ਰੌਲੇ ਕਰਨੀਆਂ ਜੋ ਚੁਗਾਦੀਆਂ ਬੀਤਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਕ ਮਨੰਤਰ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਚਉਦਾਂ ਮਨੰਤਰ ਬੀਤਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮੇ ਦਾ ਇਕ ਦਿਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ॥
ਅਰ ਇਤਨੀ ਹੀ ਰਾਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਤੀਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਅਰ ਬਾਰਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਬਰਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸੌ ਬਰਸ ਦੀ ਬ੍ਰਹਮੇ
ਦੀ ਆਰਜਾ ਹੈ ਅਰ ਬ੍ਰਹਮੇ ਦੀ ਰਾਤ ਵਿਚ ਜੀਅ ਜੰਤ ਪਰਲੋ ਹੁੰਦੇ
ਹਨ ਅਰ ਜਿਮੀ ਅਸਮਾਨ ਖਲੋਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਦ ਬ੍ਰਹਮਾ
ਮਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਜਗਤ ਜਿਮੀ ਅਸਮਾਨ ਭੀ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਅਰ ਜੈਸੇ ਜਿਮੀ ਤੇ ਰੇਤ ਦੇ ਕਿਣਕੇ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਗਿਣੇ ਨਹੀ ਜਾਂਦੇ ਤੈਸੇ ਬ੍ਰ
ਹਮੇ ਦੇ ਦਿਨ ਭੀ ਗਿਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਤਾ ਕਾਜ਼ੀ ਕਹਿਆ ਅਸਾਡੀਆਂ ਕਿ
ਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਦਸ ਹਜਾਰ ਸਾਲ ਬਾਬੇ ਆਦਮ
ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆਂ ਹੋਏ ਹਨ ਅਰ ਹੋਰ ਦਸ ਹਜਾਰ ਸਾਲ ਨੂੰ ਕਿਆਮਤ ਹੋ
ਵੇਗੀ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸਾਡੇ ਪੈਕੰਬਰ ਨੇ ਮਕੇ ਵਿਚ ਤਪ ਕੀਤਾ ਸੀ
ਸੋ ਉਥੋਂ ਅਕਾਸ਼ ਬਾਣੀ ਹੋਈ ਜੋ ਕੁਫ਼ਰ ਦਾ ਮੰਦ ਤਾ ਉਸ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੇਰਾ
ਪੰਥ ਐਸਾ ਚਲੇ ਜੋ ਸਭ ਮਜ਼ਬ ਉਸ ਵਿਚ ਰਲ ਜਾਵਨ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਅਰ
ਜ ਕਬੂਲ ਪਈ ਅਰ ਓਹ ਦਰਗਾਹੋਂ ਕਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਅਗੇ ਨਾਰਦ ਰਿਖਿ
ਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕੀ ਵਰ ਲੀਤਾ ਈ ਤਾ ਪੈਕੰਬਰ ਕਹਿਆ ਮੈ ਆਪਣੇ ਮ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਬ ਰਬਾਬ ਵਜਨੇ ਦਾ ਲੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾਰਦ ਆਖਿਆ ਕਿਤਨੀ ਕੁ ਮੁਦਤ ਰਹਣੇ
ਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਕਿਹਾ ਮੈ ਮੁਦਤ ਨਹੀਂ ਪੁਛੀ ਤਾਂ ਨਾਰਦ ਕਹਿਆ ਜਾਇ ਕੇ ਮੁਦਤ
ਪੁਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਫੇਰ ਆਇ ਤਪ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਵਾਜ ਆਈ ਕਿ ਹੋ
ਰ ਕੀ ਮੰਗਨਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਮੇਰਾ ਮਜਬ ਕਿਤਨੀ ਮੁਦਤ ਰਹੇਗਾ
ਤਾਂ ਅਵਾਜ ਆਈ ਕਿ ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਤੂੰ ਤਪ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਬਾਰਾਂ ਸੈ ਬਰਸ
ਤੇਰੇ ਮਜਬ ਦਾ ਪਰਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਦਸ ਹਜਾਰ ਬਰਸ ਪੀਛੇ ਕਲਜੁਗ ਦੀ
ਆਦੀ ਨਿਆਂਈ ਚਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਗੇ ਘੋਰ ਕਲਜੁਗ ਆਵੇ
ਗਾ ਤੇ ਮਜਬ ਤੁਸਾਡੇ ਦੀ ਕਿਆਮਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਰ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਪਾਪੰ
ਦਾ ਅੰਧਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਸਤਨਾਮ ਦਾ ਜੋ ਜਾਪ ਜਪਨਗੇ ਸੋਈ ਬਚਨ
ਗੇ ਤਾਂ ਸਭਨਾ ਹਾਜੀਆਂ ਜੋ ਅਸੀ ਮਕੇ ਮਦੀਨੇ ਨੂੰ ਸੇਵਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੁਸ ਖਾ
ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀ ਮੰਨਦੇ ਤੇ ਤੁਸੀ ਤੀਰਥ ਭੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਮਕਾ ਮਦੀਨਾ
ਭੀ ਡਿਠਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀ ਕਹੋ ਜੋ ਕੌਣ ਬਡਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ। ਫਕਰਾ

ਜੋ ਸਤ ਗੋਰ ਅਜ ਆਸਨਾ ਮਦਾ ਪਰਦਾ ਹਾਏ ਦੈਰੋ ਹਰਮਾ ਕੈਬ ਵਦ
ਅਤਸ ਰੂਬ ਰੰਗ ਅਜ ਇਕਤਾਫ ਸਗ ਹਾ। ।ਅਰਥ ਜੋ ਕਰਤਾਰ ਹੈ ਸੋ
ਮੰਦਰ ਠਾਕੁਰ ਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਇਕੋ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਪਥਰ ਕਾਬੇ ਦੇ ਅਰ ਠਾਕੁਰ ਦੁ
ਆਰਿਆਂ ਦੇ ਜੁਦਾ ਹਨ ਤਾਂ ਅਗਨ ਤਾਂ ਇਕਾ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤਨ ਜੁ
ਦੇ ਹੈ ਤੇ ਵਾਹਗੁਰੂ ਸਭਨਾ ਵਿਚ ਇਕੋ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ ਕਹਿਆ ਜੋ ਖੁਦਾਇ ਇਕੋ ਹੈ
ਤਾਂ ਤੂੰ ਅਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਕਿਉ ਨਹੀ ਖਾਵਦਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਸਰੀਰਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੀਆਂ ਵਰਤਣਾਂ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਹਨ ਤੇ ਆਤਮਾ ਇਕ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸਭਸ ਨੂੰ ਸਤਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਆਕਾਸ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕੋ ਹੈ ਪਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਵਰਤ ਦੇ ਹਨ ਅਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਧਾਂੜਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਆਪਣਿਆਂ ਗੁਰਾਂ ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤਣ ਦਾ ਭਰਮੁ ਨਹੀਂ ਰਖਦੇ ਸੋ ਭ੍ਰਿਸਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ॥ ਤਾਂ ਹਾਜੀਆਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਨਿਤ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਮਰਮ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਦਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ। ॥ਫਰਦ॥

॥ਕਿਤਾਬ ਮਾਰਫਤ ਅਜ ਆਲਮੇ ਦਾਨਸ ਬਦਰ ਬੇਰੂੰ ਪਏ ਇਦਰਾਕ ਆਵਰ ਮੀਨਾਹ ਫਿਗਰਹਿ ਗੋਇ ਬਰ ਬਾਇਦ॥ ॥ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ॥

ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੇ ਉਸ ਮਾਦਾਂ ਬੀ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦੀ ਕਿਉਂ ਕਿ ਕੀਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਸੁਵਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਪਰ ਜੇ ਬਣਾਵਣ ਵਾਲਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਜੀਆਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਮਤਨ ਭੀ ਤੇ ਮਾਇਨੇ ਭੀ ਪੜ੍ਹੀਅਨ ਤਾਂ ਖੁਦਾਇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ॥ਫਰਦ॥

॥ਜੋ ਆਹਿਲ ਮਦਰਸਾਹ ਇਸਰਾਰ ਮਾਰਫਤ ਮਤਲਬਾ ॥ਕਿ ਨੁਕਤ ਹਿਦਾਨ ਸਵਦਾ ਕਿਰਮ ਠਾਰ ਕਿਤਾਬ ਖੁਰਦ॥ ॥ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ॥

ਜੋ ਜਗਤ ਦੇ ਸੁਣਾਵਣ ਵਾਸਤੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਭਾਵੇਂ ਸਭੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਮਾਇਨੇ ਪੜ੍ਹਨ ਜੈਸੇ ਕੀੜਾ ਸਾਰੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਹਰਫ ਖਾਇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਹਰਫ ਭੀ ਸਮਝ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਉਂਦੀ ਤਾਂ ਤੇ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਇਸਰਾਰ ਸੀਨਾਹ ਬਸੀਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਦਰਖਤ ਬੀ ਜੋ ਫਲ ਗਿਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਖ ਬਸਾਖ ਫਾਕੀਆਂ ਵਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਲੀ ਵਿਚ ਬੀਜ ਲਈਦਾ ਹੈ ॥ ਅਤੇ ਜੋ ਉਹ ਦੇ ਦਰਖਤ ਦੀ ਫਲ ਜਿਮੀ ਨਿਤੇ ਡਿਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮਿਟੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਉਹ ਰਸ ਧਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਬੁਜਰਗਾਂ ਦੀ ਸੁਹਬਤ ਬਿਨਾ ਕਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਬਾਂ ਦਾ ਮਗ ਲਗਨਗੇ ਆਂਵਦਾ ਸੋ ਜਾਂ ਏਹ ਜਬਾਬ ਸਵਾਲ ਬਾਬੇ ਜੀ ਕੀ
ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਵਿਆਜਾਂ ਤੇ ਹਾਜੀਆਂ ਨੇ ਬਾਬੇ ਅਗੇ ਤਾਜੀਮ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਆਖਿਆ ਤੁਸਾਂ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਾਇਆਂ ਕਰਿਨਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਥੋਂ
ਬਾਬਾ ਜੀ ਰੁਖਸਦ ਹੋਏ ਅਰ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਅਖੀਆਂ
ਮੀਟ ॥ ਸੋ ਜਦ ਮਰਦਾਨੇ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟਕੇ ਖੋਲੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿਆ ਦੇ
ਖੇ ਜੋ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਤੇ ਉਰਾਰ ਸਿਕਾਰਪੁਰ ਦੀ ਹਦ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਥੇ
ਇਕ ਨੂਰਨ ਸਤਰਨ ਨਾਮਾ ਸ ਗਾਈ ਬਕਰੀਆਂ ਚਾਰਦਾ ਸੀ ਸੋ ਉਸ
ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਦੇਖਕਰ ਲੋਟਾ ਦੁਧ ਦਾ ਅਗੇ ਆਣ ਰਖਿਆ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੇ
ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮਰਦਾਨੇ
ਆਂ ਦੁਧ ਪੀਉ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ
ਦੁਧ ਪੀਤਾ ਅਰ ਮਰਦਾ
ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਤੂੰ ਕਿ
ਸਭ ਦੁਨੀ ਕਰ ਦੁਧ ਪਿਲਾ
ਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ

ਮੈਂ ਧਨ ਬੀ ਗੇਟ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਸੁਣਿਆਂ ਹੈ ਕਿ ਫਕੀਰ ਪਾ
ਤਸਾਹੀਆਂ ਬਖਸ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਮੈਂ ਚਾਹਨਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ ਦਾ ਰਾਜ ਮੈਂ
ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆ ਇਸਨੂੰ ਤੂੰ ਵਰ ਦੇਹੁ ਜੋ ਤੇਰ
ਗੀ ਸਿਖ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਤੀਨ ਬਾਤਾਂ ਤੂੰ ਕਰ ਤੇਰਾ ਰਾਜ ਹੋਸ
ਵੇਗਾ ਜੋ ਇਕ ਸਿਰ ਤੇ ਕੇਸ ਰਖਣੇ ਦੂਸਰਾ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਸਤਨਾਮ
ਦਾ ਜਾਪ ਜਪਣਾ ਅਰ ਤੀਸਰਾ ਇਹ ਕਿ ਸਾਧ ਸੰਤ ਆਂਵਦੇ ਜਾਂਵਦੇ ਦੀ
ਟਹਿਲ ਸੇਵ ਕਰਨੀ ਸੋ ਇਹ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕੇ ਅਰ ਰਾਜ ਦਾ ਵਰ ਦੇਕਰ ਫਿ
ਰ ਅਗੇ ਆਏ ॥ ਤਾਂ ਇਕ ਦਾਉਦ ਜੁਲਾਹਾ ਸੀ ਸੋ ਉਹ ਕਲੀਰਾ ਬਨ
ਇਕੇ ਲਿਆਇਆ ਅਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇਖਕਰ ਕਹਿਆ ਜੋ ਏਹ ਹੋਰ
ਇਥੇ ਦੀਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਅਸਾਡੇ ਹੇਠ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਐਸਾ ਧਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੀ ਦਾ ਕਲੀਰਾ ਵਿਛਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਦੇ ਪੁਰਾਨਾ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਇਹ ਕੁਤੀ
ਜੋ ਸੂਈ ਪਈ ਹੈ ਅਰ ਸੀਤ ਕਾਲ ਕਰ ਕੰਬਦੀ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਕਲੀਰਾ ਇਸ

ਉਪਰ ਪ ਉਤੇ ਹੂਰੀ
ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਤ ਖ
ਦਾਇਆ ਕਰ ਤਾਂ
ਫਿਰ ਮਰ ਦਾਨੇ ਪੁ
ਛਿਆ ਤੂੰ ਕਿਸ ਤ੍ਰਾ
ਦਨੀ ਕਰ ਛਿਆ ਇ
ਆ ਹੈਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ
ਆਖਿਆ ਜੀ ਮੇਰੇ ਘਰ ਬੇਟਾ ਨਹੀ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੋ ਮੈ ਇਹ ਚਾਹਨਾ
ਹਾਂ ਜੋ ਮੇਰੀ ਬਹੁਤੀ ਉਲਾਦ ਹੋਵੇ ਤੇ ਸੁਖੀ ਹੋਵੇ ਤਾ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ
ਸਾਧਾਂ ਦੀ ਟਹਲ ਕੀਤ ਕਰ ਜੋ ਤੇਰੀ ਸਭ ਕਾਮਨਾ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਸੋ ਫਿਰ
ਐਸਾ ਵਰ ਦੇਕਰ ਓਥੋਂ ਤੁਰੇ ਅਰ ਜਿਧ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਆਏ। ।ਤਾਂ ਉਥੇ
ਇਕ ਸਰਵਰ ਨਾਮ ਤਪਸੀ ਚਿਲਾ ਪਾਇਆ ਕਟਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ
ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਦੋਨੋ ਬਾਹਰ ਆਇ ਬੈਠੇ ਸੋ ਫਿਰ ਮਰਦਾਨਾ ਸਬਦ ਲਗਾ
ਗਾਵਣਾ। ।ਦੇਵਤਿਆ ਦਰਸਨ ਕੈ ਤਾਈ ਦੂਖ ਭੂਖ ਤੀਰਥ ਕੀਏ।
ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਜੁਗਤ ਮਹਿ ਰਹਿਤੇ ਕਰ ਕਰ ਭਗਵੇ ਭੇਖ ਭਏ। ਤਉ ਕਾ
ਰਣ ਸਾਹਿਬਾ ਰੰਗ ਰਤੇ। ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਅਨੇਕਾ ਰੂਪ ਅਨੰਤਾ ਕਹਣ ਨ ਜਾ
ਈ ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਕੇਤੇ। ਸੋ ਜਾਂ ਇਹ ਬਚਨ ਚਿਲੇ ਵਿਚ ਸਰਵਰ ਸੁਨੇ ਤਾਂ ਉਸ
ਆਕੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਤੂੰ ਚਿਲਾ ਕਿਉ ਕਟਦਾ ਹੈ ਤਾਂ
ਉਸ ਆਖਿਆ ਜੀ ਮੁਲਤਾਨ ਦੇ ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਇਸੇ ਤਪ ਕਰਕੇ ਵਡੀ ਮਨ
ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸੋ ਮੈ ਕਰਿਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਭੀ ਮਨਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿ
ਆ। ਈਹਾ ਮਹ ਮਰਦਾਨਾ ਰਿ ਮੇ ਬੈਠੀ ਨੀ ਅਗਾ ਸਨਿ ਦਾ ਗਿਰਿ ਦਰੇ
ਸੀ ਹੈ ਨੀ। ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਿਉ ਮਨਿ ਆਈ ਤੇ ਮਖੀਆਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਿਨਾਂ ਤੈਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹੈਨ ਤੈ ਸੇਭਜਨ ਵਾਲਿਆਂਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੰਨਤ
ਖੁਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਕਾਮਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਮੰ
ਨਤ ਮੁਲਤਾਨ ਦੇ ਪੀਰ ਕਰਨਗੇ ਅਰ ਉਨਾਂ ਥੋਂ ਤੇਰੀ ਵਧੀਕ ਹੋਵੇਗੀ
ਪਰ ਜਿਥੇ ਅਸੀ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਇਥੇ ਦੀਵਾ ਬਾਲਦਿਆਂ ਰਹਿਨਾ ਅਰ ਸਤ
ਨਾਮ ਦਾ ਜਾਪ ਜ
ਪਨਾ ਅਰ ਸਾਧਾਂ
ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਟਹਿਲ

ਕਰਨੀ ਜੋ ਸਾਧਾਂ
ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿ
ਚ ਤੈਨੂੰ ਨਿਹਕਾਮ
ਪਦਵੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪ
ਤ ਹੋਵੇਗੀ ਸੋ ਐਸੇ ਐਸੇ ਬਚਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਂ ਪਹਿਰ ਰਾਤ ਬੀਤੀ
ਤਾ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਨੀਂਦ ਆਈ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾ
ਨਿਆਂ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਪਿਤਾ ਕਾਲੂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਲੇ ਨੇ ਅਸਾਡੇ ਇਸ
ਪਾਸੇ ਦੀ ਖਬਰ ਦਸੀ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਨੇੜ ਅਸਾਨੂੰ ਉਡੀਕਦੇ ਹਨ
ਅਰ ਬਾਲਾ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਸਬਦ ਦੇ ਪਰਚੇ ਨਾਲ ਪਰਚਾਈ ਰਖਦਾ ਹੈ ਸੋ ਤਲ
ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਨੂੰ ਚਲੀਏ ਸੋ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਨਕੇ ਮਰਦਾਨਾ ਸੌਂ ਰਿਹਾ ਅ
ਤੇ ਜਦ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਉਠਿਆ ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਖੇ ਜੋ ਬਾਬਾ ਤੇ ਮੈ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਬੈ
ਠੇ ਹਾਂ ਤਾ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਅਸੀ ਤਾਂ ਸਿਧ ਦੇ ਕੰਢੇ ਸੁਤੇ ਸਾਂ ਅਰ ਏਥੇ
ਰਾਵੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਕਿਉਂਕਰ ਆ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜਗਤ ਨੂੰ ਗਮ
ਹੈ ਨਾਹੀ ਅਰ ਮਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿਚ ਖਲੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਹਾ ਸੰਕਲ
ਪ ਮਨ ਵਿਚ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਤਿਹਾ ਪਰਤ ਖੋਹ ਖਲੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ
ਕਹਿ ਤੇਰੀ ਤੂੰਹੇ ਜਾਣੇ ਸੋ ਜਾਂ ਦਿਨ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਅ
ਗੇ ਜਾਇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਤੂ ਸਾਡੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਮੱਕ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮਰਦਾਨਾ ਸਭ ਵੇਖ ਆਇਆ ਹੈਂ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ ਬਚਾ ਸਾਰੀ ਉਮਰ
ਤੇਰੀ ਭਉਂਦਿਆਂ ਗੁਜ਼ਰੀ ਹੈ ਅਰ ਅਸਾਂ ਤੈਨੂੰ ਰਜਕੇ ਨਹੀਂ ਡਿਠਾ ਸੋ ਹੁਣ
ਜੈਸੇ ਬਾਣੀ ਕਪੜੇ ਪਹਿਨ ਅਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਰ ਵਿਚ ਅਰ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹੁ
ਜੋ ਤੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਭੀ ਲਾਇਕ ਹੋਵੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਪਿਤਾ ਜੀਓ
ਜੀ ਤੇਰੀ ਆਗਿਆ ਵਿਚ ਹਾਂ ॥ ਅਗੇ ਪਉੜੀ ਅਠਤੀਸਵੀਂ ਹਰਜੀ ਬੋ
ਲਦੇ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ॥ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਆਇਆ ਕਰ
ਤਾਰਪੁਰ ਭੇਖ ਉਦਾਸੀ ਸਗਲ ਉਤਾਰਿਆ ॥ ਪਹਿਰ ਸੰਸਾਰੀ ਕਪੜੇ ਮੰਜੀ ਬੈਠ
ਕੀਆ ਅਵਤਾਰਿਆ ॥ ਉਲਟੀ ਗੰਗ ਵਹਾਈਓਨ ਗੁਰ ਅੰਗਦ ਸਿਰ ਉਪਰ
ਧਾਰਿਆ ॥ ਪੁਤ੍ਰੀ ਕਉਲ ਨ ਪਾਲਿਆ ਮਨ ਖੋਟੇ ਆਕੀ ਨਾਸਿਆਰਿਆ ॥ ਬਾਣੀ
ਮੁਖਹੁ ਉਚਾਰੀਐ ਹੋਇ ਰੁਸਨਾਈ ਮਿਟੈ ਅੰਧਿਆਰਿਆ ॥ ਗਿਆਨ ਗੋ
ਸਟ ਚਰਚਾ ਸਦਾ ਅਨਹਦ ਸਬਦ ਉਠੇ ਧੁਨਕਾਰਿਆ ॥ ਸੋਦਰ ਆਰਤੀ
ਗਾਵੀਐ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਜਾਪ ਉਚਾਰਿਆ ॥ ਗੁਰਮੁਖ ਭਾਰ ਅਥਰਬਣ ਤਾ
ਰਿਆ ॥੩੮॥ ॥ਤਿਸ ਦਾ ਉਥਾਨਕਾ॥ ॥ਬਾਬਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਨੂੰ ਆਇਆ
ਅਰ ਪਿਤਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਨਕੇ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਭੇਖ ਸਭ ਉਤਾਰਿਆ ਤੇ
ਸੰਸਾਰੀਆਂ ਦਾ ਭੇਖ ਪਹਿਰਿਆ ਅਰ ਮੰਜੀ ਤੇ ਬੈਠਕੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਦਰ
ਸਨ ਦੇਵਨ ਤੇ ਬਾਣੀਆਂ ਉਚਾਰੀਆਂ ਅਰ ਜੋ ਜੋ ਬਾਣੀ ਸੁਣੇ ਉਸਦੇ ਮਨ
ਵਿਚ ਉਜਾਲਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਵਧਦੀ ਜਾਵੇ ਅਰ ਸੰਧਿਆ
ਦੇ ਵੇਲੇ ਸੋਦਰ ਗਾਵਣ ਅਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਜਪ ਪੜ੍ਹਨ ਅਰ ਸਦਾ ਪ
ਹਿਰ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਆਰਤੀ ਗਾਵਨ ਅਰ ਆਰਤੀ ਸੁਣਕੇ ਦੇਗ ਪ੍ਰਸਾ
ਦ ਵਰਤੇ ਅਰ ਇਕ ਦੇਗ ਸੋਦਰ ਸੁਣਕੇ ਵਰਤੇ ਸੋ ਜੋ ਜੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤ
ਆਵੇ ਓਥੇ ਇਕਠੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਠ ਪਹਿਰ ਹੀ ਆਨੰਦ ਮੰਗਲ
ਰਹਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇ ਅਰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਦਾ ਨਾਉਂ ਲਹਿਣਾ ਸੀ ਅਰ ਖਡੂ
ਰ ਖਹਿਰਿਆਂ ਦੀ ਵਸਦਾ ਸੀ ਅਰ ਦੇਵੀ ਦਾ ਉਪਾਸਕ ਸੀ ਜੋ ਜੈਸੇ
ਜੈਸੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸੁਣੇਂ ਤੈਸੇ ਤੈਸੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਨੂੰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੀ ਅਭਲਾਖਾ ਹੋਂਦੀ ਆਵੈ ਤਾਂ ਨਉਂ ਰਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜੁਆਲਾ ਦੇ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਆਇਆ ਸੋ ਜਾਂ ਦਰਸਨ ਕਰਕੇ ਟੁਰਿਆ ਤਾਂ ਆਖਿਓਸੁ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਦਰਸਨ ਭੀ ਕਰ ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਨੂੰ ਆਇਆ ਅਰ ਅਗੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜਿਸ ਖੂਹ ਤੇ ਉਸ ਆਵਣਾ ਸੀ ਉਥੇ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਅਰ ਲਹਣਾ ਭੀ ਖੂਹ ਤੇ ਆਇਆ ਅਰ ਆਖਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਚਲ ਅਸੀਂ ਕਰਾਵੀਆਂ ਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਦੇ ਸੈਸਾਰੀ ਕਪੜੇ ਪਹਿਰੇ ਹੋਏ ਸੇ ਤਾਂ ਤੇ ਓਹ ਪਛਾਣੇ ਨਾਹੀਂ ਪਰ ਬਾਬੇ ਨਾਲ ਲਗਾ ਆਇਆ ਸੋ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਨੇੜੇ ਗਿਆ ਤੇਂ ਮਿਲਨ ਤੇ ਮਥਾ ਟੇਕਣ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਓਹ ਜਾਣੇ ਕਿ ਜਿਸ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਪਾਸ ਐਸੇ ਐਸੇ ਪੁਰਖ ਹੈਂ ਓਹ ਵਡਾ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਹੋਵੇ ਗਾ ਸੋ ਬਾਬਾ ਜੀ ਲਹਣੇ ਨੂੰ ਧਰਮਸਾਲ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਤੇ ਖਲਾ ਕਰ ਗਏ ਅਰ ਕਹਿ ਗਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰਹੁ ਪੁਛ ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਸਦ ਘਲਾਂ ਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅੰਦਰ ਮੰਜੀ ਤੇ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਅਰ ਇਕ ਸਿਖ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਜੋ ਦਰਵਾਜੇ ਤੇ ਇਕ ਸਿਖ ਖਲੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਓਸਨੂੰ ਸਦ ਲਿਆਉ ਤਾਂ ਸਿਖ ਨਾਲ ਲਹਿਣਾ ਅੰਦਰ ਆਇਆ ਅਰ ਆਇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਰ ਖੋਟੇ ਤੇ ਮਿਸਰੀ ਅਗੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਰਖਿਆ ਤੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮੈਂ ਤੁਸਾਨੂੰ ਪਛਤਾਨਾ ਹੀ ਸੀ ਅਰ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪ ਲਿਆਏ ਹੋ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਮੇਰੀ ਲਾਜ ਰਖਣੀ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਜੋ ਤੂੰ ਆਪਾ ਛੋੜਕੇ ਤੇ ਅਸਾਡੇ ਵਚਨ ਮਿਠੇ ਕਰ ਮੰਨੇਗਾ ਤਾਂ ਤੂੰ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ ਕਯੋਂ ਕਿ ਜੋ ਸਿਖ ਮੁਰਦੇ ਦੀ ਨਿਆਈ ਆਪਣੇ ਸੰਕਲਪ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੋ ਜੋਤ ਰੂਪ ਹੈਨ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜੋ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਲਿਆਇਆ ਸੀ ਖੋਟਿਆਂ ਦੀ ਗੀਗੀ ਕਢਕੇ ਅਰ ਮਿਸਰੀ ਤਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਰਲਾਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਵਰਤਾਇਆ ਤੇ ਓਸਨੂੰ ਪਾਸ ਰਖਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਵੇ ਲਹਿਣਾ ਜੋ ਕੁਝ ਘਰ ਬਾਰ ਦੀ ਲੈਣੀ ਹਈ ਸੋ ਲੈ ਆਉ ਤਾਂ ਲਹਣੇ ਕਹਿਆ ਮੇਰਾ ਘਰ ਬਾਰ ਭੀ ਤੁਸੀਂ ਤੇ ਗੁਰ ਭੀ ਤੁਸੀਂ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਮੇ ਤੁਸਾਨੂੰ ਛਡਕੇ ਕਿਥੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਠ ਪਹਿਰ ਸੇਵਾ ਟਹਲ
ਕਰਦਾ ਰਹੈ ਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਸੁਨਦਾ ਰਹੈ ਅਰ ਆ
ਪ ਭੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਉਸਦੇ ਉਪਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹੇ
ਅਰ ਜਿਥੇ ਬਾਬਾ ਜੀ
ਬੈਠਨ ਓਥੇ ਬੈਠਿਆ

ਰਹੇ ਜਿਥੇ ਜਾਵਨ ਤਿਥੇ
ਹੀ ਨਾਲ ਜਾਵੈ ਅਰ ਸਦਾ
ਟਹਿਲਾਂ ਕਰੇ ਤਾਂ ਇਕ
ਦਿਨ ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਪ
ਣੀ ਖੇਤੀ ਜੋ ਚਾਵਲਾਂ
ਦੀ ਸੀ ਓਥੇ ਗਏ ਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਚੋਂ ਗੰਢਾਂ ਤੇ ਘਾਹ ਕਢਾਇਆ ਤਾਂ ਲਖਮੀ
ਦਾਸ ਨੂੰ ਤੇ ਸਿਰੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਿੰਨੇ ਪੰਡਾਂ ਕਰਕੇ ਘਰ ਦੀਆਂ
ਮਹੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸਿਰ ਤੇ ਚੁਕ ਲੈ ਜਾਵਹੁ ਤਾਂ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਟਾਹਲੀ
ਦੇ ਚੁਕਨ ਵਾਲੇ ਥੋੜੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲਹਿਣੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮੈਂ ਟਹਿਲੀਆ ਤੇਰੀ
ਆਂ ਤੁਸੀਂ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਓਂ ਚੁਕਾਂਵਦੇ ਹੋ ਮੈਂ ਤਿੰਨੇ ਹੀ ਪੰਡਾਂ ਇਕਠੀਆਂ ਕਰ
ਕੇ ਚੁਕ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਜੋ ਪੰਡ ਨੂੰ ਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸੋਈ ਪੰ
ਡ ਚਾਂਵਦਾ ਹੈ॥ ੧ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਅਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਹੇ ਲਖਮੀ ਦਾਸ ਤੇ ਸਿਰੀ ਚੰਦ ਇਹ ਥੇ ਵਿਚ ਧਰਮਸਾਲ ਦੀ ਉਸਾਰੋ
ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਕਹਿਆ ਮਜੂਰ ਬਹੁਤ ਹਨ ਸਵੇਰੇ ਲਾਵਾਂਗੇ ਉਠਕੇ ਮਜੂਰ ਲਾਕੇ ਉਸ
ਰ ਲਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਹੁਣ ਹੀ ਉਸਾਰਨੀ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਉਸਾਰੋ
ਤਾਂ ਓਹ ਲਗੇ ਉਸਾਰਨ ਜੋ ਜਾਂ ਅਧੀ ਰਾਤ ਗੁਜਰੀ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਇਹ ਥੇ ਕੰਧ ਢਾਹੋ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਢਾਹੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਉਸਾਰੋ ਤਾਂ ਉਨ
ਕਹਿਆ ਜੀ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਅਸਾਨੂੰ ਭੀ ਸਦਣਾ ਏ ਹੈ ਜਦ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉ
ਸਾਰ ਲਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਲਹਿਣੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਹੀ ਢਾਹ ਓ

He who is competent to shoulder the good burden will be destined to do Tasks of Leadership

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਰ ਤਾਂ ਕਈ ਦਿਨ ਤੇ ਕਈ ਰਾਤੀ ਉਸ ਦੇ ਬੀਤੇ ਚਲੇ ਭੀ ਤਾਂ ਲਖਮੀ ਦਾ
ਸਕਤਿਆ ਮਸਤਾਨਿਆਂ ਦੀ ਫੇਰ ਫੇਰ ਬਹੁਦੇ ਹੋਏ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਅੰ
ਗਦ ਜੀ ਕਹਿਆ ਅਸਾਂ ਹੁਕਮ ਮੰਨਨਾ ਹੈਂ ਅਸਾਨੂੰ ਦੀਵਾਨ ਲਸਕੀ
ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੈ ਸੋ ਜਾਂ ਕਿਤਨੀ ਮੁਦਤ ਗੁਦਰੀ ਤਾਂ ਲਾਗਣਾਂ ਸਭਨਾਂ ਬੀਰ
ਆਨ ਕਰਦ ਸੇਖ ਹੋਇ ਗਇਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰ ਸੀਸਾਂ
ਰਦੇ ਜੋ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਭਰੀ ਤ੍ਰਾਰ ਸਨ ਸਭ ਉਤਰ ਗਏ ਤਾਂ ਮੇਲਾ ਸਿਵਰਾਤ
ਦਾ ਹੋਇਆ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਚਲ ਵਟਾਲੇ ਦੇ ਮੇਲੇ
ਤੇ ਇਕਠੇ ਹੋਵੀਏ ਅਤੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਚਰਚਾ ਕਰ ਜੀਤੀਏ
ਤਾਂ ਅਸਾਡੀ ਰਹਿਆ ਦੈ ਗੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਭੇ ਸਿਧ ਅਚਲ ਵਟਾਲੇ ਇਕਠੇ
ਹੋਏ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਤੇ ਅੰਗਦ ਜੀ ਭੀ ਮੇਲੇ ਦੇ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਆ
ਏ॥ ॥ਆਗੇ ਪਉੜੀ ਉਨਤਾਲੀਸਵੀਂ ਚਲੀ॥ ॥ਪਉੜੀ॥

॥ਮੇਲਾ ਸੁਨ ਸਿਵਰਾਤ ਦਾ ਬਾਬਾ ਅਚਲ ਵਟਾਲੇ ਆਈ॥ਦਰਸਨ ਦੇਖਣ
ਕਾਰਨੇ ਸਗਲੀ ਉਲਟ ਪਈ ਲੋਕਾਈ॥ਲਗੀ ਬਰਸਨ ਲਛਮੀ ਰਿਧ
ਸਿਧ ਨਉਨਿਧ ਬਰਸਾਈ॥ਜੋਗੀ ਦੇਖ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨੂੰ ਮਨ ਵਿਚ ਰਿਸਕ ਘ
ਨੇਰੀ ਖਾਈ॥ਭਗਤੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਭਗਤ ਆਣ ਲੋਟਾ ਜੋਗੀਆਂ ਲਇ
ਛਪਾਈ॥ਭਗਤੀਆਂ ਗਈ ਭਗਤ ਭੁਲ ਲੋਟੇ ਅੰਦਰ ਸੁਰਤ ਭੁਲਾਈ॥
ਬਾਬਾ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਪੁਰਖ ਕਢਿਆ ਲੋਟਾ ਜਹਾਂ ਲੁਕਾਈ॥ਦੇਖ ਚਰਿਤ੍ਰ ਜੋ
ਗੀ ਖੁਣਸਾਈ॥੩੯॥ਤਿਸ ਦਾ ਟੀਕਾ॥ ॥ਸਿਵਰਾਤ ਦੇ ਮੇਲੇ ਤੇ ਜ

ਬ ਗੋਰਖ ਬੀ ਆਦਿ ਸਭੀ ਸਿਧ ਤੇ ਨਾਥ ਇਕਠੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ
ਭੀ ਉਥੇ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾਂ ਤੇ ਲਹਿਣਾ ਭੀ ਬਾਬੇ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਬੈ
ਠੇ ਤਾਂ ਭਗਤੀਏ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦਾ ਸਾਂਗ ਲੈਆਏ ਅਰ ਸਭੋ ਜਗਤ ਤਮਾ
ਸਾ ਦੇਖਨ ਆਇਆ ਤੇ ਜੋਗੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੇ ਵੀਜਾਦੇ ਗੀ ਨਗੀ ਅਤੇ ਲਛ
ਮੀਆਂ ਣ ਕੇ ਲਗੀ ਭਗਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਣ ਤਾਂ ਜੋਗੀਆਂ ਨੇ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਭਗਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰਤ ਤਾਂ ਜਾਇਆ ਦਰ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਭੀ ਗਰਨਾਬਨੇ ਫਿ

At Achal Vata

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਲਿਟਾ ਤੋ ਜੋ ਸਦਾ ਵਿਚ ਭੁਗਤੀ ਦੇ ਲਛਮੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੇ ਸੇ ਤਿਸਨੂੰ ਛਿਪਾ
ਇਕੈ ਸਤਵੇਂ ਅਕਾਸ ਤੇ ਰਖ ਆਇਆ ਅਤੇ ਭੁਗਤੀ ਦੇ ਜਦ ਲੋਟਾ
ਸਮਾਲਣ ਤਾਂ ਲੋਟਾ ਨਜਰ ਨਾ ਆਇਆ ਅਰ ਹਿਰਿ ਫਿਰ ਲਗੇ ਢੂੰਡਣ
ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਵਿਚੇ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਲੋਟੇ ਨੂੰ ਸਤਵੇਂ ਅਕਾਸ ਥੀਂ ਹਥ ਪਾਕੇ
ਕਢ ਵਿਖਾਇਆ ਅਰ ਏਸ ਅਸਚਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜੇ ਤੀਕਰ ਨਾਥ ਅੰਦੇ
ਰਜੀ ਹੋਸੀ ਜੋ ਅਗੇ ਹੀ ਫੇਰ ਭੁਗਤੀ ਦੇ ਗਾਫਲ ਪਏ ਤਾਂ ਇਹ ਚਰ੍ਹਿ
ਤ੍ਰ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਜੋਗੀਆਂ ਨੇ ਖੁਣਸ ਖਾਧੀ। ਪਉੜੀ ਚਾਲੀਸਵੀਂ ਚਲੀ

ਖਾਧੀ ਖੁਣਸ ਜੋਗੀਸਰਾਂ ਗੋਸਟ ਕਰਨ ਸਭੇ ਉਠਿ ਆਈ। ਪੁਛੇ ਜੋਗੀ ਭੰ
ਗਰਨਾਥ ਤੁਹਿ ਦੁਧ ਵਿਚਿ ਕਿਉਂ ਕਾਂਜੀ ਪਾਈ। ਫਿਟਿਆ ਚਾਟਾ ਦੁਧ ਦਾ ਰਿੜ
ਕਿਆਂ ਮਖਣ ਹਥ ਨ ਆਈ। ਭੇਖ ਉਤਾਰ ਉਦਾਸ ਦਾ ਵਤਿ ਕਿਉਂ ਸੰਸਾਰੀ ਰੀ
ਤਿ ਚਲਾਈ। ਨਾਨਕ ਆਖੇ ਭੰਗਰਨਾਥ ਤੇਰੀ ਮਾਉ ਕੁਚਜੀ ਆਹੀ। ਭਾਂਡਾ ਧੋਇ
ਨ ਜਾਤਿਓਨ ਭਾਇ ਕੁਚਜੇ ਫੁਲ ਸੜਾਈ। ਹੋਇ ਅਤੀਤ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਤਜਿ ਫਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਉਨੀ ਕੇ ਘਰ ਮੰਗਣ ਜਾਈ। ਬਿਨ ਦਿਤੇ ਕਿਛੁ ਹਥਿ ਨ ਆਈ।੪੦॥
ਤਿਸਦਾ ਬੀਰਾ।। ।ਜੋਗੀ ਖਟ ਦਰਸ ਧਾਰੇ ਬਾਬੇ ਪਾਸ ਗੋਸਟ ਕਰਨ ਆ
ਏ ਅਰ ਭੰਗਰਨਾਥ ਕਹਿਆ ਤੂੰ ਦੁਧ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਕਾਂਜੀ ਪਾਈ ਹੈ ਜੋ ਕਾਂਜੀ
ਪਾਇਆਂ ਦੁਧ ਦਾ ਭੁੰਨਾ ਫਿਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮਖਣ ਹਥ ਨਹੀਂ ਆਂਵਦਾ ਸੋ ਤੈਂ
ਜੋ ਤੂੰ ਉਦਾਸ ਛਡਕੇ ਫੇਰ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਹੋਇਆਂ ਹੈਂ ਸੋ ਤੈਨੂੰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪ
ਤ ਨ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੇ ਭੰਗਰਨਾਥ ਤੇਰੀ ਬੁਧ ਰੂਪੀ
ਮਾਤ ਕੁਚਜੀ ਹੈ ਅਰ ਤੇਰਾ ਮਨ ਰੂਪੀ ਭਾਂਡਾ ਸੋ ਤੇਰੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਹਉਮੈਂ ਦੀ
ਮੈਲ ਬੀਸੁਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਰ ਜਿਉਂ ਮੈਲੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿਚ ਦੁਧ ਦਾ ਫੁਲ ਜੋ ਮ
ਖਣ ਹੈ ਸੋ ਸੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਹਉਮੈਂ ਕਰ ਤੇਰਾ ਗਿਆਨ ਨਸਟ ਹੋ ਗਿਆ
ਹੈ ਜੋ ਅਤੀਤ ਹੋਕੇ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਦੁਆਰ ਛਡਕੇ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀਆਂ ਦੇ ਦੁਆ
ਰੇ ਮੰਗਣ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਅਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਭਜਨ ਤੇ ਇਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਪਰ ਜੋ
ਬੀਜਦਾ ਹੈ ਸੋ ਲੁਣਦਾ ਹੈ ਅਰ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਅ
ਗੇ ਕੀ ਪਾਵੋਗੇ ਅਰ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਜੋ ਭਜਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਭੀ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਰਵੇ
ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਫਕੀਰਾਂ ਦੀ ਟਹਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਭਜਨ
ਵਿਚੋਂ ਭੀ ਹਿਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਜੈਸੇ ਗਊ ਕੋ ਗੇਤ ਖਵਾਲੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਦੁਧ
ਚੋਇ ਲਈਦਾ ਹੈ।। ।ਪਉੜੀ ਇਕਤਾਲੀਵੀਂ ਚਲੀ।। ।ਇਸਤੁ

॥ਇਹ ਸੁਣ ਬਚਨ ਜੋਗੀਸਰਾਂ ਮਾਰ ਕਿਲਕ ਬਹੁ ਰੂਇ ਉਠਾਈ। ਖਟ ਦ
ਰਸਨ ਕਉ ਖੇਧਿਆ ਕਲਜੁਗ ਨਾਨਕ ਬੇਦੀ ਆਈ। ਸਿਧ ਬੁਲਾਇਨ
ਅਵਖਧੀ ਤੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀ ਧਨੋ ਚੜਾਈ। ਰੂਪ ਵਟਾਏ ਜੋਗੀਆਂ ਸਿੰਘ ਬਾਘ
ਬਹੁ ਚਲਤ ਦਿਖਾਈ। ਇਕ ਪਰ ਕਰਕੈ ਉਡਰਨ ਪੰਖੀ ਜਿਵੈ ਰਹੇ ਲੀ
ਲਾਈ। ਇਕ ਨਾਗ ਹੋਇ ਪੌਣ ਛੋੜਿਆ ਇਕਨਾਂ ਵਰਖਾ ਅਗਨ ਵ
ਸਾਈ। ਤਾਰੇ ਤੋੜੇ ਭੰਗਰਨਾਥ ਇਕ ਚੜ ਮਿਰਗਾਨੀ ਜਲ ਤਰ ਜਾਈ। ਸਿ
ਧਾਂ ਅਗਨ ਨ ਬੁਝੈ ਬੁਝਾਈ।੪੧॥ ।ਤਿਸਦਾ ਬੀਰਾ।। ਜੋਗੀਸ
ਰਾਂ ਨੇ ਬਚਨ ਸੁਣਕੇ ਅਰ ਕਿਲਕਾਂ ਮਾਰਕੇ ਬੜੀ ਰੂਹ ਉਠਾਈ ਕਿਓਂ ਜੋ ਕਿ

Intellect = Mother
Mind = Vessel
adulterates milk

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਵਰਸ ਨੂੰ ਨਾਨਕ ਨੇ ਲੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਗ੍ਰਿਹਸਤ੍ਰੀ ਸਭ ਲੋਕਨ ਤੈਂ ਤੇਤੇ ਭੇ
ਖਾਂ ਅਰ ਅਉਖਧੀਆਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਫੇਰ ਜੋਗੀ ਕੋ

ਈ ਸਿੰਘ ਬਣਿਆਂ ਅਰ ਕੋਈ ਬਘੇਲਾ ਅਰ ਕਈ ਪੰਖੀ ਹੋਇਕੇ ਆਕਾ
ਸ ਨੂੰ ਉਡਣ ਅਰ ਇਕ ਨਾਗ ਹੋਕੇ ਪਉਣ ਨੂੰ ਛੋਡਨ ਅਰ ਇਕ ਅਗਨ ਵਰ
ਖਾਵਨ ਅਰ ਭੰਗਰ ਨਾਥ ਅਕਾਸ ਥੀਂ ਤਾਰੇ ਤੋੜ ਤੋੜ ਸਿਟੇ ਅਰ ਇਕ ਮ੍ਰਿ
ਗਾਨੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹਕੇ ਜਲ ਤਰ ਜਾਵਨ ਸੋ ਸਿਧਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰੋਧ ਦੀ ਅਗਨ ਬੁਝਾਈ
ਬੁਝੈ ਨਾਹੀ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਮੰਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਕਰਦ ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਹੱਥ ਦਿ
ਤੀ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਿਤਨੀ ਇਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਖਲੋਤੀ ਹੈ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਦੁ
ਆਲੇ ਰਾਮ ਕਾਰ ਕਢ ਆਉ ਸੋ ਜਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਰਾਮ ਕਾਰ ਕਢੀ ਤਾਂ ਜੋਗੀ
ਕਾਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਆਪਣੇ ਬਲ ਦਿਖਾਵਣ ਅਰ ਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਲ ਕਿ
ਸੇ ਦਾ ਚਲੇ ਨਾਹੀ ॥ ।। ਅਗੇ ਪਉੜੀ ਬੈਤਾਲੀਵੀਂ ਚਲੀ ॥ ।। ਸਿਧ ਬੋਲ
ਨ ਸੁਣ ਨਾਨਕਾ ਤੁਧ ਜਗ ਨੋ ਕਰਾਮਾਤ ਦਿਖਾਈ ਕਿਛ ਦਿਖਾਲੇ ਅਸਾਂ
ਨੂੰ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਢਿਲ ਲਾਇ ਏਵੇਹੀ ਲਾਈ ॥ ਬਾਬਾ ਬੋਲੇ ਨਾਥ ਜੀ ਅਸਾਂ ਦੇਖਣ ਜੋਗੀ ਵਸਤੁ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਹੀ। ਗੁਰ ਸੰਗਤ ਬਾਣੀ ਬਿਨ ਦੂਜੀ ਓਟਿ ਨਹੀਂ ਹੈ ਰਾਈ। ਸਿਵ ਰੂਪੀ ਕਰਤਾ
ਪੁਰਖ ਚਲੈ ਨਾਹੀ ਧਰਤਿ ਚਲਾਈ। ਸਿਧ ਤੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰ ਝੜ ਪਏ ਸਬਦ ਗੁਰੂ ਕੇ
ਕਲਾ ਛਪਾਈ। ਦਦੈ ਦਾਤਾ ਗੁਰੂ ਹੈ ਕਕੈ ਕੀਮਤ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਈ। ਸੋ ਦੀਨ ਨਾਨਕ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਰਣਾਈ॥੪੨॥ ॥ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ॥ ॥ਜੋਗੀ ਕਹਿਣ
ਲਗੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਤੂੰ ਜਗਤ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਾਮਾਤ ਦਿਖਾਈ ਹੈ ਜੋ ਜਗਤ ਆਪ
ਣੇ ਵਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਸਾਨੂੰ ਕੁਛ ਦਿਖਾਇ ਢਿਲ ਕਿਉਂ ਲਾਈ ਹਈ ਤਾਂ ਬਾ
ਬੇ ਬੋਲਿਆ ਨਾਥ ਜੀ ਅਸਾਡੇ ਪਾਸ ਕਾਈ ਕਰਾਮਾਤ ਨਾਹੀ ਅਰ ਸਾਧ
ਸੰਗਤ ਤੇ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਬਿਨਾਂ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਅਸਾਨੂੰ
ਹੋਰ ਓਟ ਕਾਈ ਨਹੀਂ ਸੋ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸੰਤ ਰੂਪ ਹੋਇ ਗਇਆ ਅ
ਰ ਜੋਗੀਆਂ ਕੀਤੋ ਬਥਿਆ ਜਾਵੈ ਨਹੀ ਅਰ ਜੈਸੇ ਧਰਤੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹਿਲਾ
ਈ ਹਿਲਦੀ ਨਹੀ ਤੈਸੇ ਜੋਗੀ ਤੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਕੇ ਥਕ ਪਏ ਪਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨ
ਕ ਜੀ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਛਿਪਾ ਰਖੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਭ ਜੀਆਂ ਦਾ
ਦਾਤਾ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੋਈ ਨਹੀ ਪਾ ਸਕਦਾ ਅਰ ਮੈਂ ਜੋ ਹਾਂ ਦੀਨ ਹਾਂ ਅਰ
ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਸਰਨ ਹਾਂ॥੪੨॥ ਪਉੜੀ ਤਿਤਾਲੀਵੀਂ ਚਲੀ॥॥

ਬਾਬਾ ਬੋਲੈ ਨਾਥ ਜੀ ਸਬਦ ਸੁਣਹੁ ਸਚੁ ਮੁਖਹੁ ਅਲਾਈ। ਬਾਝੋਂ ਸਚੇ ਨਾਮ
ਦੇ ਹੋਰ ਕਰਾਮਾਤ ਅਸਾਂ ਤੇ ਨਾਹੀ। ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰੋ ਅਗਨ ਕੇ ਬਰਫ ਹਿਮਾਲ
ਹਿ ਮੰਦਰ ਛਾਈ। ਕਰੋ ਰਸੋਈ ਸਾਰ ਦੀ ਸਗਲੀ ਧਰਤੀ ਨਥ ਚਲਾਈ। ਏ
ਵਡ ਕਰੀ ਵਿਥਾਰ ਕਉ ਸਗਲੀ ਧਰਤੀ ਹਕੀ ਜਾਈ। ਤੋਲੀ ਧਰਤ ਅਕਾਸ
ਦੁਇ ਪਿਛੈ ਛਾਬੇ ਟਿਕ ਚੜਾਈ। ਇਹ ਬਲ ਰਖਾ ਆਪ ਵਿਚ ਜਿਸ ਆਖੀ
ਤਿਸ ਪਾਸ ਕਰਾਈ। ਸਤਿਨਾਮ ਬਿਨੁ ਬਾਦਰ ਛਾਈ।੪੩॥ਦਾ॥

ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਨਾਥ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਸਬਦ ਸੁਣੋ ਮੈਂ ਸਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਸਚੇ
ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕਰਾਮਾਤ ਮੇਰੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ਅਰ ਜੇ ਮੈਂ ਚਾਹਾਂ ਜੋ ਅਗਨ
ਦੇ ਕਪੜੇ ਪਹਿਰਾਂ ਤੇ ਬਰਫ ਦੇ ਵਿਚ ਗੁਫਾ ਕਰਾਂ ਅਰ ਸਾਰ ਦੀ ਰਸੋਈ ਕਰਾਂ
ਤੇ ਧਰਤੀ ਨਥ ਚਲਾਵਾਂ ਅਰ ਏਤਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਾਂ ਜੋ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਗਊ ਦੀ ਤ੍ਰ

੫੬੧ ਆਈ ਹਈ ਜਾਵਾਂ ਅਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਅਕਾਸ ਨੂੰ ਇਕਠਾ ਬੇਦੇ ਵਿਚ ਪਾਕੇ ਤੋ
ਲਾਂ ਅਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਚਾਰ ਤਤ ਪਾਕੇ ਤੋਲੀਏ ਸੋ ਏਹ ਬਲ ਆਪ ਵਿਚ
ਰਖਨਾ ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਖਾਂ ਉਸ ਪਾਸੋਂ ਏਹ ਕੰਮ ਕਰਾਈਏ ਪਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ
ਅਤੀ ਬਹੋਰ ਸਭ ਬਦਲ ਦੀ ਠਾਂਏ ਵਤ ਹੈ॥ ॥ਮਾਝ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਸਲੋ
ਕ ਮਹਲਾ ੧ ॥ਪਹਿਰਾ ਅਗਨਿ ਹਿਵੈ ਘਰੁ ਬਾਧਾ ਭੋਜਨੁ ਸਾਰੁ ਕਰਾਈ॥
ਸਗਲੇ ਦੂਖ ਪਾਣੀ ਕਰਿ ਪੀਵਾ ਧਰਤੀ ਹਾਕ ਚਲਾਈ॥ ਧਰਿ ਤਾਰਾਜੀ ਅੰਬਰੁ
ਤੋਲੀ ਪਿਛੈ ਟੰਕੁ ਚੜਾਈ॥ ਏਵਡੁ ਵਧਾ ਮਾਵਾ ਨਾਹੀ ਸਭਸੈ ਨਥਿ ਚਲਾਈ॥
ਏਤਾ ਤਾਣੁ ਹੋਵੈ ਮਨ ਅੰਦਰਿ ਕਰੀ ਭਿ ਆਖਿ ਕਰਾਈ॥ ਜੇਵਡੁ ਸਾਹਿਬੁ ਤੇ
ਵਡ ਦਾਤੀ ਦੇ ਦੇ ਕਰੇ ਰਜਾਈ॥ ਨਾਨਕ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਜਿਸੁ ਉਪਰਿ ਸਚਿ
ਨਾਮਿ ਵਡਿਆਈ॥ ਤਿਸਦਾ ਟੀਕਾ॥ ॥ਜੇ ਮੈਂ ਚਾਹਾਂ ਤਾਂ ਅਗਨ
ਦੇ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰਾਂ ਤੇ ਹਿਮਾਲੇ ਵਿਚ ਘਰ ਬੰਧਾਂ ਤੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਵਾਂ
ਤੇ ਸਭਨਾਂ ਦੁਖਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਆਈ ਪੀਵਾਂ ਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਗਊ ਦੀ ਨਿਆ
ਈ ਹੱਕ ਲੈ ਜਾਵਾਂ ਅਰ ਤਕੜੀ ਲੈ ਕਰ ਅਕਾਸ ਨੂੰ ਤੋਲੀ ਅਰ ਪਿਛੇ ਚਹੁ
ਪਾਸੇ ਤਤਾਂ ਦਾ ਟਿਕ ਚੜਾਈ ਤੇ ਸਰੀਰ ਏਡਾ ਵਧਾਵਾਂ ਜੋ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾਂ ਨੂੰ
ਭੇਦ ਜਾਵਾਂ ਤੇ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਨਥ ਚਲਾਵਾਂ ਸੋ ਇਤਨਾਂ ਬਲ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰਾਂ
ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਰ ਆਪ ਭੀ ਕਰਾਂ ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਚਨ ਕਰਾਂ ਸੋ ਭੀ ਕਰੇ ਪਰ ਜਿ
ਸ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਏਹ ਦਾਤ ਦਿਤੀ ਹੈ ਉਸਦੀ ਮੈਂ ਰਜਾਇ ਮੰਨਿਦਾ ਹਾਂ ਸੋ ਜਾਂ
ਇਹ ਬਚਨ ਬਾਬੇ ਕਹੇ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਦੀ ਕਰਾਮਾਤ ਭੀ ਕੁਛ ਚਲੇ ਨਾਹੀ ਤਾਂ ਫਿ

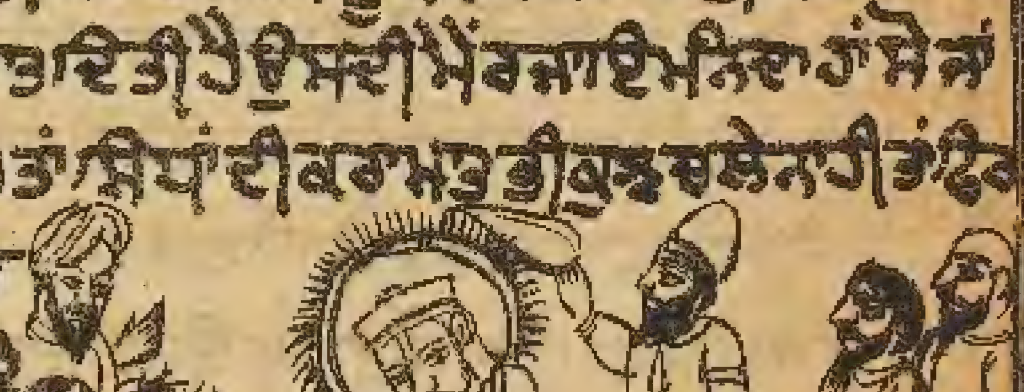

ਰ ਸਭੇ ਸਲਾਹ ਬਣਾਇ ਕਰ
ਚਰਣ ਬਾਬੇ ਨੇ ਤਜਾਇ
ਉਪਰ ਆਇ ਬੈਠੇ ਜੋ ਨਾ
ਨਕ ਨੂੰ ਚਰਚਾ ਕਰਕੇ ਜੀਤ
ਲੈਏ ਤਾਂ ਘਰ ਦਾ ਆਸਨ ਦੀ ਪੂਜਾ
ਕਰੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਜਿਥੇ ਸਿਧਾਂ

ਨਾਲ ਗੋਸਟ ਕੀਤੀ॥ ੴ ॥ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧॥
॥ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ॥ ੧ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ॥ਸਿਧ ਸਭਾ ਕ
ਰਿ ਆਸਣਿ ਬੈਠੇ ਸੰਤ ਸਭਾ ਜੈਕਾਰੋ॥ ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਰਹਰਾਸਿ ਹਮਾ
ਰੀ ਸਾਚਾ ਅਪਰ ਅਪਾਰੋ॥ ਮਸਤਕੁ ਕਾਟਿ ਧਰੀ ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਤ
ਨੁ ਮਨੁ ਆਗੈ ਦੇਉ॥ ਨਾਨਕ ਸੰਤੁ ਮਿਲੈ ਸਚੁ ਪਾਈਐ ਸਹਜ ਭਾ
ਇ ਜਸੁ ਲੇਉ॥੧॥ ॥ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ॥ ॥ਸਿਧ ਸਭਾ ਕਰਕੇ ਆ
ਪਣੇ ਆਸਣ ਤੇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਉਨਾਂ ਨੇ ਜੈਕਾਰ ਕਹਿਆ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਪੁਛਿਆ
ਕਿਸ ਦੇ ਅਗੇ ਤੁਧ ਆਦੇਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਦੇ ਵਿਚ
ਆਤਮ ਸਤਾ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਜੈਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮਸਤਕ
ਕਾਟਕੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਅਗੇ ਰਖਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤਨ ਮਨ ਅਗੇ ਦੇਨਾ ਹਾਂ ਜੋ ਜਿਨਾਂ
ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਮਿਲਨ ਥੀਂ ਸਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਜਿ
ਨਾਂ ਥੀਂ ਸਹਿਜ ਤੇ ਭਾਉ ਤੇ ਜਸ ਮਿਲਦਾ ਹੈ॥ ਜੋ ਮੇਰਾ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਸਭ ਤਿਨਾਂ
ਦਾ ਹੈ॥੧॥ ਉਨਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਉ ਖੰਡ ਧਰਤੀ ਵਿ
ਚ ਫਿਰਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਅਰ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕਿਧਰੋਂ ਆਏ ਹੋ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ॥
ਕਿਆ ਭਵੀਐ ਸਚਿ ਸੂਚਾ ਹੋਇ॥ ਸਾਚ ਸਬਦ ਬਿਨੁ ਮੁਕਤਿ ਨ ਕੋਇ॥
॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਸਭ ਜਗਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਮਾ
ਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੋ ਭਵਣ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਤੇ ਬਿਨਾ ਹੋਰ
ਜਗਾਂ ਕਾਈ ਨਾਹੀ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਚੇ ਸਬਦ ਨੂੰ ਸੁਣਕੇ ਪਛਾਣੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ
ਮੁਕਤ ਹੋਈਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਬਦ ਵਿਚ ਮਨ ਦਾ ਠਹਿਰਾਉ ਲੋੜੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿ
ਧਾਂ ਪੁਛਿਆ॥ ॥ਕਵਨ ਤੁਮੇ ਕਿਆ ਨਾਉ ਤੁਮਾਰਾ ਕਉਨੁ ਮਾਰਗੁ ਕ
ਉਨੁ ਸੁਆਓ॥ ਸਾਚੁ ਕਹਉ ਅਰਦਾਸਿ ਹਮਾਰੀ ਹਉ ਸੰਤ ਜਨਾ ਬਲਿ
ਜਾਓ॥ ਕਹ ਬੈਸਹੁ ਕਹ ਰਹੀਐ ਬਾਲੇ ਕਹ ਆਵਹੁ ਕਹ ਜਾਹੋ॥
ਨਾਨਕੁ ਬੋਲੈ ਸੁਣਿ ਬੈਰਾਗੀ ਕਿਆ ਤੁਮਾਰਾ ਰਾਹੋ॥੨॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾ
ਰ॥ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀਂ ਕਵਨ ਹੋ ਤੇ ਤੁਸਾਡਾ ਕਿਆ ਨਾਮ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸ ਮਾਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਏਸੋਆਏਹੋਅਰਤੁਸਾਂਅਸਾਡੇਪਾਸਆਵਣਦਾਸੁਆਉਕੀਹੈ॥
ਤਾਂਬਾਬੇਕਹਿਆਮੈਂਸਚਕਹਿਨਾਹਾਂਜੋਮੇਰੀਅਰਦਾਸਹੈਕਿਜਿਥੇਸੰਤਾਂ
ਦਾਮਾਰਗਹੋਂਦਾਹੈਤਿਥੇਮੈਂਜਾਦਰਸਨਕਰਦਾਹਾਂਅਰਮੈਂਸੰਤਾਂਤੇਬਲ
ਹਾਰੇਬਲਿਹਾਰੇਜਾਂਦਾਹਾਂਅਰਤੁਸੀਂਜੋਪੁਛਦੇਹੋਕਿਤੂੰਕੌਣਹੈਂਸੋਸਰੀ
ਰਪੰਜਾਂਤਤਾਂਦਾਹੈਅਤੇਤੁਸੀਂਇਕਤਤਕੇਹਣੇਨੂੰਪੁਛਦੇਹੋਅਤੇਜੇਆ
ਤਮਾਂਨੂੰਪੁਛਦੇਹੋਤਾਂਆਤਮਾਤੁਸਾਡੇਤੇਮੇਰੇਵਿਚਾਇਕਹੈਤਾਂਤੇਪੁਛਣਾ
ਅਜੋਗਹੈਅਤੇਅਗੇਮੈਂਤਿਨਵਾਰੀਤੁਸਾਡੇਨਾਲਗੋਸਟਕੀਤੀਹੈਸੋਈਮੈ
ਨਾਨਕਹਾਂ॥੨॥ ॥ਫੇਰਸ੍ਰੀਗੁਰੂਨਾਨਕਦੇਵਜੀਬੋਲਤਭਏ॥ ॥ਘਟਿ
ਘਟਿਬੈਸਨਿਰੰਤਰਰਹੀਐਚਾਲਹਿਸਤਿਗੁਰਭਾਏ॥ਸਹਜੇ
ਆਏਹੁਕਮਸਿਧਾਏਨਾਨਕਸਦਾਰਜਾਏ॥ਆਸਣਬੈਸਣਥਿ
ਰਨਾਰਾਇਣਐਸੀਗੁਰਮਤਪਾਏ॥ਗੁਰਮੁਖਬੂਝੈਆਪਪਛਾਣੈਸ
ਚੇਸਚਿਸਮਾਏ॥੩॥ ॥ਆਤਮਾਘਟਿਘਟਿਵਿਖੇਵਿਆਪਰਹਿਆ
ਹੈਅਰਸਰਬਸਰੀਰਾਂਦੇਅੰਦਰਬਾਹਰਇਕਰਸਆਕਾਸਦੀਨਿਆ
ਈਂਵਿਆਪਿਆਹੂਆਹੈਜੈਸੇਸੂਰਜਕਾਤੇਜਕੋਠਿਆਂਦੇਅੰਦਰਬਾਹ
ਰਬਿਆਪਰਹਿਆਹੈਅਰਸੂਰਜਤੀਜੁਦਾਨਹੀਂਹੋਇਆਤੈਸੇਤੁਸਾਡੇ
ਅਸਾਡੇਵਿਚਇਕੋਆਤਮਾਹੈਅਰਨਿਰੰਤਰਹੀਰਹਿੰਦਾਹੈਅਰਅਸੀਂ
ਜੋਚਲਦੇਹਾਂਸੋਸਤਿਗੁਰਾਂਦੇਭਾਣੇਵਿਚਅਰਸਹਜੇਆਏਹਾਂਤੇਹੁਕਮ
ਵਿਚਚਲਦੇਹਾਂਗੁਰੂਨਾਨਕਜੀਕਹਿੰਦੇਹਨਕਿਸਦਾਉਸਦੀਰਜਾਇ
ਵਿਚਹਾਂਅਰਆਸਣਜੋਬੈਠੇਹਾਂਥਿਰਨਾਰਾਇਣਵਿਚਬੈਠੇਹਾਂਐਸੀਗੁ
ਰਾਂਤੇਮਤਪਾਈਹੈਅਰਗੁਰਮੁਖਜੋਆਪਨੂੰਪਛਾਣਦੇਹਨਸੋਸਚੇਹੋ
ਕੇਸਚਵਿਚਸਮਾਂਦੇਹਨ॥੩॥ਫੇਰਸਿਧਾਂਪੁਛਿਆਆਗਿਆਨਥੀਕਿਵੇਂ
ਕਰਲਿਖਾਇਓ ॥ਦੁਨੀਆਸਾਗਰਦੁਤਰਕਹੀਐਕਿਉਕਰਪਾਈ
ਐਪਾਰੋ॥ਚਰਪਟਬੋਲੈਅਉਧੂਨਾਨਕਦੇਹੁਸਚਾਬੀਚਾਰੋ॥ਆ
ਪੇਆਖੈਆਪੇਸਮਝੈਤਿਸਕਿਆਉਤਰਦੀਜੈ॥ਸਾਚਕਹਹੁਤੁਮ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਾਰਗਰਾਮੀਤੁਝਕਿਆਬੈਸਣਦੀਜੈ॥੪॥ ਤਿਸਕਾਬੀਚਾਰ॥
ਜਗਤਅਗਮਸਾਗਰਹੈਅਰਤਰਿਆਅਉਖਾਜਾਂਦਾਹੈਸੋਇਸਦਾ
ਪਾਰਕਿਸਪ੍ਰਕਾਰਪਾਈਐਚਰਪਟਬੋਲਿਆਅਉਧੂਤਜੋਨਾਨਕ
ਜੀਸਚਦਾਬੀਚਾਰਅਸਾਨੂੰਦਸਤਾਂਬਾਬੇਆਖਿਆਆਖਣਵਾਲਾ
ਗ੍ਰਿਆਤਮਾਹੈਜੋਪ੍ਰਾਣਾਂਵਿਚਸਤਾਂਦੇਇਕੈਪਾਇਆਬੋਲਦਾਹੈਅਰ
ਮਨਵਿਚਸਤਾਂਦੇਇਕੈਸਮਝਦਾਹੈਸੋਤਿਸਨੂੰਦੂਜਾਉਤ੍ਰਦੇਣੇਵਾਲਾ
ਕਉਣਹੈਅਰਮੈਂਸਚਕਹਿਨਾਂਹਾਂਕਿਤੂੰਆਗਿਆਨਕੇਗ੍ਰਾਮਸੇਪਾਰਉ
ਤਰਿਆਂਹੈਤਾਤੇਤੈਨੂੰਕੇਉਪਦੇਸਕਰਨਾਹੈਅਰਜੇਆਗਿਆਨੀਕਹੇਤਾਂ
ਉਪਦੇਸਤੀਕਰੀਏ॥੪॥ ਬਾਬੇਕਹਿਆ ॥ਜੈਸੇਜਲਮਹਿਕ
ਮਲਨਿਰਾਲਮਮੁਰਗਾਈਨੈਸਾਣੇ॥ਸੁਰਤਿਸਬਦਭਵਸਾਗ
ਰਤਰੀਐਨਾਨਕਨਾਮੁਵਖਾਣੇ॥ਰਹਹਿਇਕਾਂਤਏਕੋਮਨਵ
ਸਿਆਆਸਾਮਾਹਿਨਿਰਾਸੋ॥ਅਗਮਅਗੋਚਰਦੇਖਿਦਿਖਾ
ਏਨਾਨਕਤਾਕਾਦਾਸੋ॥੫॥ ਤਿਸਦਾਬੀਚਾਰ॥ ਜੈਸੇਜਲ
ਵਿਚਕਵਲਹੋਂਦਾਹੈਤੇਨਿਰਾਲਾਰਹਿੰਦਾਹੈਅਰਧਿਆਨਸੂਰਜਵਲ
ਹੋਂਦਾਹੈਸੋਜਲਉਸਨੂੰਸਪਰਸਨਹੀਕਰਦਾਅਰਮੁਰਗਾਈਆ
ਪਰੇਪ੍ਰਣਾਂਨੂੰਸੰਕੋਚਕੇਨਦੀਤਰਦੀਹੈਤੈਸੇਸੁਰਤਿਅਨਾਹਦਦੇਸਬ
ਦਵਲਰਖੀਏਤਾਂਭਉਸਾਗਰਨੂੰਤਰੀਦਾਹੈ ਗੁਰੂਨਾਨਕਜੀਕਹਿ
ਦੇਹਨਕਿਨਾਮਦਾਬਾਖਿਆਨਕਰੀਏਤੇਇਕਵਾਹਗੁਰੂਨੂੰਮਨਵਿਚਵ
ਸਾਈਐਏਹੀਇਕਾਂਤਦੇਸਹੈਅਰਜਿਤਨੀਆਂਆਸਾਹਨਸਭਨੂੰਰ
ਕਰਜਾਣੀਏਏਹਾਆਸਾਵਿਚਨਿਰਾਸਰਹਿਣਾਹੈਅਰਵਾਹਗੁਰੂਮ
ਨਦੀਗੰਮਤਾਵਿਚਨਹੀਂਅਤੇਇੰਦ੍ਰੀਆਂਦੇਵਿਚਰਨਵਿਚਨਹੀਂਆਵਦਾ
ਅਰਜੋਗਿਆਨਕਰਕੇਆਪਭੀਦੇਖੇਤੇਜਗਿਆਸੀਆਂਨੂੰਦਿਖਾ
ਈਦੇਵੈਗੁਰੂਨਾਨਕਜੀਕਹਿੰਦੇਹੈਨਮੈਂਤਾਂਕਾਦਾਸਹਾਂ॥੫॥ ਸੁਣਿਸੁ
ਆਮੀਅਰਦਾਸਹਮਾਰੀਪੂਛਉਸਾਚਬੀਚਾਰੋ॥ਰੋਸਨਕੀਜੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਉਤਰ ਦੀਜੈ ਕਿਉ ਪਾਈਐ ਗੁਰਦੁਆਰੋ ॥ ਇਹੁ ਮਨ ਚਲਤਉ ਸਚ
ਘਰਿ ਬੈਸੈ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੋ ॥ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ਕਰਤਾ ਲਾ
ਗੈ ਸਾਚਿ ਪਿਆਰੋ ॥੬੮॥ ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ ॥ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਸੁ
ਆਮੀ ਅਸਾਡੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਪਰ ਸਚ ਦਾ ਬੀਚਾਰ ਪੁਛਨੇ ਹਾਂ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਉ
ਤਰ ਦੇਇਆਂ ਰੋਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਅਰ ਉਤਰ ਦੇਣਾ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਦੁਆਰਾ
ਕਿਉਂ ਕਰ ਪਾਈਐ ਅਰ ਮਨ ਜੋ ਚਲਾਇਮਾਨ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਸਚ ਦੇ ਘਰ
ਕਿਸੇ ਕਰ ਬੈਠੈ ਅਤੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਿਉਂ ਕਰ ਹੋਵੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਪ ਕਰਤਾ ਦਇਆ ਕਰੇ ਤਾਂ ਸਾਧ ਸੰਗ ਨਾਲ ਮਿਲ
ਦੇ ਤੇ ਤੁਦਾਇ ਉਸਨੂੰ ਸਚ ਪਿਆਰ ਲਗੇ ਅਤੇ ਆਗਿਆਨ ਸੋਦੇ ॥੬
ਹਾਟੀ ਬਾਟੀ ਰਹਹਿ ਨਿਰਾਲੇ ਰੂਖਿ ਬਿਰਖਿ ਉਦਿਆਨੇ ॥ ਕੰਦ ਮੂ
ਲੁ ਅਹਾਰੋ ਖਾਈਐ ਅਉਧੂ ਬੋਲੈ ਗਿਆਨੇ ॥ ਤੀਰਥਿ ਨਾਈਐ ਸੁ
ਖੁ ਫਲੁ ਪਾਈਐ ਮੈਲੁ ਨ ਲਾਗੈ ਕਾਈ ॥ ਗੋਰਖ ਪੂਤੁ ਲੁਹਾਰੀਪਾ
ਬੋਲੈ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਬਿਧਿ ਸਾਈ ॥੬੯॥ ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ ॥ ਗੋਰ
ਖ ਦਾ ਸਿਖ ਲੁਹਾਰੀਪਾ ਸਿਧ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਾਟਾਂ ਤੇ ਬਾਟਾਂ ਤੇ ਨਿ
ਰਾਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਰੁਖਾਂ ਬਿਰਖਾਂ ਦੇ ਉਦਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ
ਕੰਦ ਮੂਲ ਅਹਾਰ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ ਸੋ ਅਉਧੂ ਏਹ ਅਸਾਡਾ ਗਿਆਨ ਹੈ ਅਰ
ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਨ੍ਹਾਵਨੇ ਹਾਂ ਅਰ ਸੁਖ ਫਲ ਪਾਂਵਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਅਸਾਨੂੰ ਪਾਪਾਂ
ਦੀ ਮੈਲ ਕਾਈ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ ਅਰ ਅਸਾਨੂੰ ਗੋਰਖ ਨੇ ਜੋਗ ਦੀ ਜੁਗ
ਤ ਦਾ ਏਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ॥੬੯॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਬੋਲਤੇ ਭਏ
ਹਾਟੀ ਬਾਟੀ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ ਪਰ ਘਰਿ ਚਿਤੁ ਨ ਡੁਲਾਈ ॥ ਬਿਨੁ
ਨਾਵੈ ਮਨੁ ਟੇਕ ਨ ਟਿਕਈ ਨਾਨਕ ਭੂਖ ਨ ਜਾਈ ॥ ਹਾਟੁ ਪਟਣੁ
ਘਰੁ ਗੁਰੂ ਦਿਖਾਇਆ ਸਹਜੇ ਸਚੁ ਵਾਪਾਰੋ ॥ ਖੰਡਿਤ ਨਿ
ਦ੍ਰਾ ਅਲਪ ਅਹਾਰੰ ਨਾਨਕ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰੋ ॥੭੦॥ ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾ
ਰ ॥ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਬੋਲੇ ਹਨ ਹਾਂ ਸਿਧੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਰਹੈ ਪਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਗਿਆਨ ਦੀ ਨੀਂਦ ਓਸਨੂੰ ਨਾ ਆਵੈ ਅਰ ਪਰਾਏ ਘਰ ਇਸ ਦਾ ਚਿ
ਤ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਜਉ ਲਗ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਵਿਚ ਨਾਮ ਦਾ ਪਰਚਾ ਹੋਵੈ
ਨਹੀਂ ਤਉ ਲਗ ਮਨ ਠਹਿਰਦਾ ਨਹੀਂ ਅਰ ਇਸ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰੂਪੀ
ਭੁਖ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਅਰ ਹਟ ਪਟਣ ਸਭ ਗੁਰੂ ਦਿਖਾਏ ਹਨ ਸੋ ਜੋ ਇਸ ਦੇ
ਰ ਸਹਜ ਹੋਵੈ ਅਤੇ ਸਚ ਸਮਾਵੈ ਅਰ ਥੋੜੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਕਰੇ ਅਰ ਅਲਪ ਅ
ਹਾਰ ਕਰੇ ਅਰ ਤਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਤਾਂ ਭਾਵੈਂ ਕਿਤੇ ਬੈਠਾ ਹੈ ॥ ੮ ॥

ਦਰਸਨ ਭੇਖ ਕਰਹੁ ਜੋਗਿੰਦ੍ਰਾ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਝੋਲੀ ਖਿੰਥਾ ॥ ਬਾਰਹ ਅੰ
ਤਰ ਏਕ ਸਰੇਵਹੁ ਖਟ ਦਰਸਨ ਇਕ ਪੰਥਾ ॥ ਇਨ ਬਿਧਿ
ਮਨ ਸਮਝਾਈਐ ਪੁਰਖਾ ਬਾਹੁੜਿ ਚੋਟ ਨ ਖਾਈਐ ॥ ਨਾਨਕ ਬੋ
ਲੈ ਗੁਰਮੁਖ ਬੂਝੈ ਜੋਗ ਜੁਗਤ ਇਵ ਪਾਈਐ ॥੯॥੯॥

ਸਿਧਾਂ ਆਖਿਆ ਅਸਾਡੇ ਦਰਸਨ ਦਾ ਤੂੰ ਭੀ ਭੇਖ ਕਰਹੁ ਅਰ ਸਭਨਾਂ
ਜੋਗੀਆਂ ਦਾ ਤੈਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਕਰੀਏ ਅਰ ਮੁੰਦ੍ਰਾਂ ਪਾਹਿਰੇ ਤੇ ਝੋਲੀ ਲਵੇ ਤੇ
ਖਿੰਥਾ ਭੀ ਲਵੇ ਅਰ ਬਾਰਹ ਪੰਥ ਜੋਗੀਆਂ ਦੇ ਹਨ ਸੋ ਜੋ ਤੁਸਾਨੂੰ ਭਾਵੇ
ਸੋ ਇਕ ਭੇਖ ਇਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲਵੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਖਟ ਦਰਸਨਾਂ ਵਿਖੇ ਮੁਖ ਪੰਥ
ਜੋਗੀਆਂ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਜੋਗ ਦੀ ਬਿਧਿ ਕਰ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾਈਏ ਤਾਂ
ਫੇਰ ਤੇ ਫਿਰ ਜਮੇ ਦੀ ਚੋਟ ਨਹੀਂ ਖਾਈਐ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿ
ਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਿਧ ਬੋਲੇ ਕਿ ਅਸਾਡੇ ਬਚਨ ਨੂੰ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖ ਹੋਵੈ ਸੋ ਬੂ
ਝੇਗਾ ਜੋਗ ਦੀ ਜੁਗਤ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਸੰਜਮ ਕਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ॥ ੯ ॥ ੯॥

ਅੰਤਰਿ ਸਬਦੁ ਨਿਰੰਤਰਿ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਹਉਮੈ ਮਮਤਾ ਦੂਰ ਕਰੀ ॥ ਕਾ
ਮ ਕ੍ਰੋਧ ਅਹੰਕਾਰ ਨਿਵਾਰੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸੁ ਸਮਝ ਪਰੀ ॥
ਖਿੰਥਾ ਝੋਲੀ ਭਰਪੁਰਿ ਰਹਿਆ ਨਾਨਕ ਤਾਰੇ ਏਕ ਹਰੀ ॥ ਸਾਚਾ
ਸਾਹਿਬ ਸਾਚੀ ਨਾਈ ਪਰਖੈ ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਤ ਖਰੀ ॥੧੦॥

ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਅੰਤਰ ਮੇਰੇ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੈ
ਸੇ ਮੁਖ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਆਰਸੀ ਮੈਂ ਭਾਸਦਾ ਹੈ ਅਰ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਦੂਰ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਤੇ ਬਿੰਬ ਸਚ ਹੈ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਆਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਜਗਤ ਹੋ
ਭਾਸਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜਗਤ ਝੂਠ ਹੈ ਅਰ ਆਤਮਾਂ ਸਚ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਏਹ ਮੁੰਦ੍ਰਾਂ ਮੈਂ ਨੇ
ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪਾਈਆਂ ਹਨ ਅਰ ਸਰੀਰ ਤੇ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਹਉਮੈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਦਾਰ
ਥਾਂ ਤੇ ਮਮਤਾ ਸੀ ਸੋ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਅਹੰਕਾਰ
ਰੂਪੀ ਜੋ ਮਨ ਨੂੰ ਲਗੀਆਂ ਸੀਆਂ ਸੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਸਾਮਣੇ ਕਰ ਦੂਰ
ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਸੋ ਇਹ ਖਿੰਥਾ ਅਰ ਝੋਲੀ ਪਾਹਿਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸਰਬ ਵਿ
ਚ ਆਤਮਾਂ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਖਿੰਥਾ ਪਾਹਿਰੀ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਕਿ ਏਕ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਤਾਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸੋਈ ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬ
ਹੈ ਤੇ ਸਾਉ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਭੀ ਸਚਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਮਤ ਕਰਕੇ ਸਚਾ
ਪਰਾਖੀਦਾ ਹੈ॥੧੦॥ ॥ਊਂਧੈ ਖਪਰ ਪੰਚ ਭੂ ਟੋਪੀ॥ ਕਾਂਇ
ਆਂ ਕੜਾਸਣ ਮਨ ਜਾਗੋਟੀ॥ ਸਤ ਸੰਤੋਖ ਸੰਜਮ ਹੈ ਨਾਲ॥ ਨਾ
ਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ॥੧੧॥ ॥ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕ
ਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੈਸੇ ਜੋ ਅਤੀਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਾਂਦੇ ਹੈਨ ਖਪਰ ਨੂੰ ਊਂਧਾ ਕਰ ਰਖ
ਦੇ ਹੈਨ ਤੈਸੇ ਮਨ ਰੂਪੀ ਖਪਰ ਨੂੰ ਆਸਾ ਰੂਪੀ ਭਿਖਿਆ ਥੀਂ ਉਲਟਾ ਕ
ਰੇ ਅਰ ਪੰਜ ਦੈਵੀ ਸੰਪਦਾ ਦੇ ਗੁਣ ਜੋ ਹੈਨ ਤਿਨਾਂ ਦੀ ਟੋਪੀ ਕਰੇ ਅਥਵਾ
ਪੰਜ ਭੂਤਾਂ ਦਾ ਜੋ ਸਰੀਰ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਧਾਰਿਆ ਹੋਇ
ਆ ਹੈ ਸੋ ਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਥੀਂ ਰਹਿਤ
ਕਰੇ ਤੇ ਕਾਂਇਆਂ ਨੂੰ ਕੜਾਸਣ ਹੈ ਜੋ ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮ ਵ੍ਰਤ ਕਰਦੇ ਹੈਨ
ਅਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਜਗਾਏ ਸੋ ਏਹ ਜਗੋਟੀ ਕਰੇ ਅਰ ਸਤ ਜੋ
ਹੈ ਸਚ ਜਾਣਨਾ ਤੇ ਸਚ ਕਮਾਵਣਾ ਅਤੇ ਜਥਾ ਲਾਭ ਸੰਤੋਖ ਰਹਿਣਾ ਤੇ
ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ ਸੰਜਮ ਕਰਨਾ ਜੋ ਨਾ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਵਿਰਥੇ ਸਾਸ ਨ ਜਾਵਨ ਸੋ ਇਨਾਂ
ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਸੰਗ ਕਰੇ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦਾ ਸੰਗ ਕਰੇ ਅਤੇ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਵਚਨ ਮਨ
ਵਿਚ ਵਸਾਵੇ ਅਰ ਅਠ ਪਹਿਰ ਨਾਮ ਚਿਤਾਰਦਾ ਹੈ॥੧੧॥
ਕਵਨ ਸੁ ਗੁਪਤ ਕਵਨ ਸੁ ਮੁਕਤਾ॥ ਕਵਨੁ ਸੁ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੁਗਤਾ ॥ ਕਵਨ ਸੁ ਆਵੈ ਕਵਨ ਸੁ ਜਾਇ ॥ ਕਵਣ ਸੁ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥੧੨॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਗੁਪਤਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੁਕਤਾ ॥ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਸਬਦੁ ਸੁ ਜੁਗਤਾ ॥ ਮਨਮੁਖਿ ਬਿਨਸੈ ਆਵੈ ਜਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚਿ ਸਮਾਇ ॥੧੩॥ ਕਿਉ ਕਰਿ ਬਾਧਾ ਸਰਪਨਿ ਖਾਧਾ ॥ ਕਿਉ ਕਰਿ ਖੋਇਆ ਕਿਉ ਕਰਿ ਲਾਧਾ ॥ ਕਿਉ ਕਰਿ ਨਿਰਮਲੁ ਕਿਉ ਕਰਿ ਅੰਧਿਆਰਾ ॥ ਇਹੁ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰੈ ਸੋ ਗੁਰੂ ਹਮਾਰਾ ॥੧੪॥ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਗੁਪਤ ਕਿਥੇ ਹੈ ਅਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਿਥੇ ਹੈ ਅਰ ਅੰਤਰ ਬਾਹਰ ਇਕ ਰਸ ਕਿਥੇ ਹੈ ਅਤੇ ਆਵਦਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਇ ਕਿਉਂਕਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ॥੧੨॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੈਸੇ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਜਲ ਗੁਪਤ ਹੈ ਅਰ ਜਿਥੇ ਅਵਰ ਨਗੌਤਿ ਥੈ ਪਰਗਟ ਹੈ ਤੈਸੇ ਆਰੀਆਨ ਵਿਚ ਆਤਮਾ ਗੁਪਤ ਹੈ ਤੇ ਗੀਆਨ ਕਰ ਪਰਗਟ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ॥੧੩॥ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਏਹ ਮਨ ਆਰੀਆਨ ਦੇ ਬੰਧਨਾ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਕਰ ਬਾਧਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਵਿਦਿਆ ਰੂਪੀ ਸਰਪਨੀ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਖਾਧਾ ਹੈ ਅਤੇ ਏਹ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ਹੈ ਜੀ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਰੂਪ ਕਿਉਂ ਕਰ ਗਵਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਫੇਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਲਧਾ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਹੋਵੈ ਅਤੇ ਮੈਲਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਇਸ ਤਤ੍ਵ ਗੀਆਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਦੇਵੈ ਸੋਈ ਅਸਦਾ ਗੁਰੂ ਹੈ ॥੧੪॥ ਦੁਰਮਤਿ ਬਾਧਾ ਸਰਪਨਿ ਖਾਧਾ ॥ ਮਨਮੁਖਿ ਖੋਇਆ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਾਧਾ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਅੰਧੇਰਾ ਜਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਹਉਮੈ ਮੇਟਿ ਸਮਾਇ ॥੧੫॥ ਤਿਸ ਕਾ ਵੀਚਾਰ ॥ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹੇ ਹੈਂ ਕਿ ਦੁਰਮਤ ਜੋ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਖਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਦਾ ਬਧਾ ਹੋਇਆ ਦੇਹ ਦੇ ਭੋਗਾਂ ਵਿਚ ਫਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਆਵਿਦਿਆ ਰੂਪੀ ਸਰਪਨੀ ਨੇ ਖਾਧਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨਾਂ ਮਨ ਵਲ ਮੁਖ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਨਾਂ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਖੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਜਿਨਾਂ ਗੁਰੂ ਵਲ ਮੁਖ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਨਾਂ ਆਤਮ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਿਆਨ ਸਧਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਵਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਆਗੀ ਆਨਦ ਅੰਧੇਰਾ ਮਿਟਦਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿ ਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਜੋ ਹਉਮੈ ਮਿਟਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਹ ਗੁਰੂ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ੧੫

ਸੁੰਨ ਨਿਰੰਤਰਿ ਦੀਜੈ ਬੰਧੁ ॥ ਉਡੈ ਨ ਹੰਸਾ ਪੜੈ ਨ ਕੰਧੁ ॥ ਸਹਜ ਗੁਫਾ ਘਰੁ ਜਾਣੈ ਸਾਚਾ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਚੇ ਭਾਵੈ ਸਾਚਾ ॥੧੬॥੮॥

ਜੈਸੇ ਜੋਗੀ ਮਨ ਨੂੰ ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਸੰਜੁਗਤ ਬੰਨਦੇ ਹੈਨ ਤੈਸੇ ਗਿਆਨੀ ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਜੋ ਸੁੰਨ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਮਨ ਬੰਨਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਬ ਲਗ ਪ੍ਰਾਣ ਨਹੀਂ ਉਡਦੇ ਤਬ ਲਗ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ ਗਿਰਤਾ ਅਰ ਜੈਸੇ ਜੋਗੀ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਆਤਮ ਜੋਤ ਲਭਦੇ ਹਨ ਤੈਸੇ ਸਾਧ ਸਾਂਤਿ ਦੀ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਸਚ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਂਦੇ ਹਨ ਸੋਈ ਸਚੇ ਹਨ ॥੧੬॥ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਿਧਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ॥

ਕਿਸੁ ਕਾਰਣਿ ਗ੍ਰਿਹੁ ਤਜਿਓ ਉਦਾਸੀ ॥ ਕਿਸੁ ਕਾਰਣਿ ਇਹੁ ਭੇਖੁ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ਕਿਸੁ ਵਖਰ ਕੇ ਤੁਮ ਵਣਜਾਰੇ ॥ ਕਿਉ ਕਰਿ ਸਾਥੁ ਲੰਘਾਵਹੁ ਪਾਰੇ ॥੧੭॥ ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ ॥ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਤੂੰ ਘਰ ਨੂੰ ਛਡ ਕੇ ਉਦਾਸੀ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ ਹੈਂ ਅਤੇ ਫੇਰ ਇਸ ਭੇਖ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਹਈ ਅਰ ਕਿਸ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਤੂੰ ਵਣਜਾਰਾ ਹੈਂ ਅਤੇ ਇਤਨਾ ਜੋ ਸਾਥ ਬਣਾਇਆ ਹਈ ਸੋ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਿਉਂਕਰ ਉਤਾਰੇਂਗਾ ॥੧੭

ਗੁਰਮੁਖਿ ਖੋਜਤ ਭਏ ਉਦਾਸੀ ॥ ਦਰਸਨ ਕੈ ਤਾਈ ਭੇਖ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ਸਾਚ ਵਖਰ ਕੇ ਹਮ ਵਣਜਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰੇ ॥੧੮॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮੀਤਾਂ ਦੇ ਖੋਜਣ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਉਦਾਸੀ ਹੋਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਦਰਸਨ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਭੇਖ ਵਿਚ ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸਚ ਵਖਰ ਕੇ ਹਮ ਵਣਜਾਰੇ ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀ
ਤਿ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਪਾਰ ਉਤਰਦੇ ਹਨ॥੧੮॥੬੮॥

ਕਿਤੁ ਬਿਧਿ ਪੁਰਖਾ ਜਨਮੁ ਵਟਾਇਆ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਤੁਝੁ ਇਹੁ
ਮਨੁ ਲਾਇਆ॥ ਕਿਤੁ ਬਿਧਿ ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਖਾਈ॥ ਕਿਤੁ ਬਿਧਿ
ਜੋਤਿ ਨਿਰੰਤਰਿ ਪਾਈ॥ ਬਿਨੁ ਦੰਤਾ ਕਿਉ ਖਾਈਐ ਸਾਰੁ॥ ਨਾਨਕ
ਸਾਚਾ ਕਰਹੁ ਬੀਚਾਰੁ॥੧੯॥ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਜਨਮੇ ਗਵਨੁ ਮਿਟਾ
ਇਆ॥ ਅਨਹਦਿ ਰਾਤੇ ਇਹੁ ਮਨੁ ਲਾਇਆ॥ ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਸ
ਬਦਿ ਜਲਾਈ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋਤਿ ਨਿਰੰਤਰਿ ਪਾਈ॥ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਮੇਟੇ
ਖਾਈਐ ਸਾਰੁ॥ ਨਾਨਕ ਤਾਰੇ ਤਾਰਣਹਾਰੁ॥ ੨੦॥੬੯॥

ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਹੇ ਪੁਰਖਾ ਪ੍ਰਿਥਮੇਂ ਤੂੰ ਅਤੀਤ ਸੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੂੰ ਫਿਰ
ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਦਾ ਭੇਖ ਵਟਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਤੁਧ ਆਪਣਾ ਮਨ ਕਿਸ ਨਾਲ
ਲਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਆਸਾ ਤੇ ਮਨਸਾ ਜੋ ਡਾਇਣਾਂ ਹੈਨ ਅਰ ਜੋ ਸਾਰੇ ਜਗਤ
ਦੇ ਖਾਵਣਵਾਲੀਆਂ ਹੈਨ ਸੋ ਤੁਧ ਕਿਉਂਕਰ ਖਾਧੀਆਂ ਹੈਨ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰਿ
ਜੋਤਿ ਕਿਉਂਕਰ ਪਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਧ ਤਪ ਜਪ ਜੋਗ ਕੁਛ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ਸੋ
ਤੈਨੂੰ ਗਿਆਨ ਕਿਉਂਕਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਬਿਨ ਦੰਤਾਂ ਦੇ ਸਾਰ ਤੁਧ
ਕਿਉਂਕਰ ਖਾਧਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿਧ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਚ ਬੀਚਾਰ
ਕਰਹੁ॥੧੯॥ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਥੀਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਤੇ
ਗਿਆਨ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਅਸਾਂ ਜਨਮ ਹੋਇਆ
ਹੈ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਕਰ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਆਪ ਥੀਂ ਨਿਆਰਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਵਾ
ਗਵਨ ਮਿਟਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਅਨਹਦ ਸਬਦ ਜੋ ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ ਦੀਆਂ
ਧੁਨੀਂ ਹਨ ਅਥਵਾ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸਬਦ ਜੋ ਤੁਰੀਆ ਦੇ ਲਖਾਵਣ ਵਾਲਾ ਹੈ
ਸੋ ਉਸ ਨਾਲ ਅਸਾਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਬਦ
ਸੁਣਕੇ ਜਗਤ ਝੂਠ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਸਭ ਖਾਈ ਹੈ ਅਤੇ
ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਬਦ ਸੁਣਕੇ ਨਿਰੰਤਰਿ ਜੋਤਿ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਰ ਤ੍ਰਿ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਰ ਜਾਣ ਕੇ ਸਾਰ ਪਾਯਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੋ ਤਾਰਣਹਾਰ ਹਨ ਸੋਈ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਤਾਰਦੇ ਹਨ॥੨੦॥

॥ਆਦਿ ਕਉ ਕਵਨੁ ਬੀਚਾਰੁ ਕਥੀਅਲੇ ਸੁੰਨੁ ਕਹਾ ਘਰ ਵਾਸੋ॥ ਗਿਆਨ ਕੀ ਮੁਦ੍ਰਾ ਕਵਨ ਕਥੀਅਲੇ ਘਟਿ ਘਟਿ ਕਵਨ ਨਿਵਾਸੋ॥ ਕਾਲ ਕਾ ਠੀਗਾ ਕਿਉਂ ਕਰ ਜਲਾਈਅਲੇ ਕਿਉਂ ਨਿਰਭਉ ਘਰਿ ਜਾਈਐ॥ ਸਹਜ ਸੰਤੋਖ ਕਾ ਆਸਣੁ ਜਾਣੈ ਕਿਉਂ ਛੇਦੇ ਬੈਰਾਈਐ॥ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਹਉਮੈ ਬਿਖੁ ਮਾਰੈ ਤਾ ਨਿਜ ਘਰਿ ਹੋਵੈ ਵਾਸੋ॥ ਜਿਨਿ ਰਚਿ ਰਚਿਆ ਤਿਸੁ ਸਬਦਿ ਪਛਾਣੈ ਨਾਨਕੁ ਤਾ ਕਾ ਦਾਸੋ॥੨੧॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ॥ ॥ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਆਦਿ ਜੋ ਭਗਵਾਨ ਹੈ ਤਿਸ ਦੀ ਕੀ ਵੀਚਾਰ ਕਰੀਏ ਅਰ ਸੁੰਨ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਤਿਸ ਦਾ ਕਵਨ ਘਰ ਹੈ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਮੁੰਦ੍ਰਾਂ ਕਵਨ ਹਨ ਅਰ ਘਟ ਘਟ ਵਿਚ ਕਿ ਸਦਾ ਨਿਵਾਸ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਲ ਦਾ ਠੀਗਾ ਕਿਸ ਤਰਹਿ ਜਲਾਈਏ ਅਰ ਨਿਰਭਉ ਦੇ ਘਰ ਕਿਸ ਤਰਹਿ ਜਾਈਏ ਅਰ ਸਹਿਜ ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਆਸਨ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰਹਿ ਬੈਠੀਏ ਅਰ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰਹਿ ਛੇਦੀਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਕਰ ਹਉਮੈ ਜੋ ਵਿਖ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਮਾਰੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਦਾ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਜਾਇ ਵਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸਰੀਰ ਦੀ ਰਚਨਾਂ ਨੂੰ ਰਚਿਆ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਕਰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਮੈਂ ਤਿਸ ਕਾ ਦਾਸ ਹਾਂ॥ ੨੧॥

॥ਕਹਾਂ ਤੇ ਆਵੈ ਕਹਾਂ ਇਹੁ ਜਾਵੈ ਕਹਾਂ ਇਹੁ ਰਹੈ ਸਮਾਈ॥ ਏਸੁ ਸਬਦ ਕੋ ਜੋ ਅਰਥਾਵੈ ਤਿਸੁ ਗੁਰ ਤਿਲ ਨ ਤਮਾਈ॥ ਕਿਉਂ ਤਤੈ ਅਵਿਗਤੈ ਪਾਵੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਗੈ ਪਿਆਰੋ॥ ਆਪੇ ਸੁਰਤਾ ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਬੀਚਾਰੋ॥ ਹੁਕਮੇ ਆਵੈ ਹੁਕਮੇ ਜਾਵੈ ਹੁਕਮੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ॥ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਸਾਚੁ ਕਮਾਵੈ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਸਬਦੇ ਪਾਈ॥੨੨॥ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਇਹ ਜੀਵ ਕਹਾਂ ਤੇ ਆਂਵਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਹਾਂ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਸਮਾਏ ਹੋਏ ਹੈ ਕਾ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਇਸ ਸਬਦ ਦੇ ਉਤਰ ਨੂੰ ਦੇਵੈ ਸੋਈ ਅਸਾ
ਡਾ ਗੁਰੂ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕਾਂਤ ਸਤ ਮਾਨਹੀਂ ਅਰ ਤਤ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਜੋ
ਜਿਸ ਦੀ ਗਤਿ ਲਖੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਸੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂਕਰ ਪਾਵੈ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁ
ਖਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਰ ਮਨ ਵਿਖੇ ਸਤਿਆ ਦੇ ਕੇ ਸਭਸ
ਦਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਰ ਥੀਸਰ ਵਿਚ ਸਤਿਆ ਦੇ ਕੇ ਸਭ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਇਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਸਾਨੂੰ ਕਹੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕਹਿਆ ਗੁਰੂ ਕੇ ਹੁਕ
ਮ ਵਿਚ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੀ
ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟ ਸਮਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਚ ਕ
ਮਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਗਤ ਦੀ ਗਤਿ ਤੇ ਮਿਤਿ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਬਦ ਕਰ ਅਨਿਤ
ਜਾਣੀਦੀ ਹੈ ॥ ੨੨ ॥ ॥ ਐਸਾ ਕਹਿਕਰ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਹੋਰ ਕਹਿਆ

॥ ਆਦਿ ਕਉ ਬਿਸਮਾਦੁ ਬੀਚਾਰੁ ਕਥੀਅਲੇ ਸੁੰਨ ਨਿਰੰਤਰਿ ਵਾਸੁ
ਲੀਆ ॥ ਅਕਲਪਤ ਮੁਦ੍ਰਾ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਬੀਚਾਰੀਅਲੇ ਘਟਿ
ਘਟਿ ਸਾਚਾ ਸਰਬ ਜੀਆ ॥ ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਅਵਿਗਤਿ ਸਮਾਈਐ
ਤਤੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਸਹਜਿ ਲਹੈ ॥ ਨਾਨਕ ਦੂਜੀ ਕਾਰ ਨ ਕਰਣੀ ਸੇਵੈ
ਸਿਖੁ ਸੁ ਖੋਜਿ ਲਹੈ ॥ ਹੁਕਮੁ ਬਿਸਮਾਦੁ ਹੁਕਮਿ ਪਛਾਣੈ ਜੀਅ
ਜੁਗਤਿ ਸਚੁ ਜਾਣੈ ਸੋਈ ॥ ਆਪੁ ਮੇਟਿ ਨਿਰਾਲਮੁ ਹੋਵੈ ਅੰਤਰਿ
ਸਾਚੁ ਜੋਗੀ ਕਹੀਐ ਸੋਈ ॥ ੨੩ ॥ ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ ॥

ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹੇ ਹੈਂ ਕਿ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਜੋ ਮਹਾਰਾਜ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਦਾ ਅਚਰ
ਜ ਬੀਚਾਰ ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਸੁੰਨ ਜੋ ਚੇਤਨ ਹੈ ਸੋ ਅਕਾਸ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਨਿਰੰ
ਤਰ ਵਿਆਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਕਲਪਨਾਂ ਤੇ ਰਹਿਤ ਜੋ ਮੁਦ੍ਰਾਂ ਹੋਈਆਂ
ਹਨ ਸੋ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਸਬਦ ਕਰਿ ਹੋਂਦੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਘਟ ਘਟ ਵਿਖੇ ਜੋ ਸਚਾ
ਹੈ ਸੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਕਰ ਪਛਾਣੀਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਕ
ਰੇ ਜੋ ਜਿਸ ਦੀ ਗਤ ਲਖੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਸਮਾਈਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਸਾਰ ਰੂਪ ਨਿਰਉਪਾਧ ਜੋ ਆਤਮਾ ਹੈ ਓਹ ਸਹਿਜੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਪ੍ਰਾ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਪਤੇ ਹੋਂਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਹੇ ਰੇ ਇਸਨੂੰ ਕਾਰ ਕਰਨੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਰ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੇਂਵਦੇ ਹਨ ਸੋ ਖੋਜਕੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਨੂੰ ਲੈਂਦੇ ਹੈਂ ਅਰ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਅਸਚਰਜ ਹੋਂਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਹੀ ਸਚ ਪਛਾਣਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੀ ਜੀਆਂ ਦੀ ਗਤ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਆਪਾ ਮੇਟਕੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਬਦ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹਨ ਤਾਂਤੇ ਜੋਗੀ ਸੋਈ ਕਹੀਦੇ ਹਨ ॥੨੩॥

॥ਅਵਿਗਤੋ ਨਿਰਮਾਇਲੁ ਉਪਜੇ ਨਿਰਗੁਣ ਤੇ ਸਰਗੁਣੁ ਥੀਆ ॥
ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਰਚੈ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਈਐ ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਇ ਲੀਆ ॥
ਏਕੇ ਕਉ ਸਚੁ ਏਕਾ ਜਾਣੈ ਹਉਮੈ ਦੂਜਾ ਦੂਰਿ ਕੀਆ ॥ ਸੋ ਜੋਗੀ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਪਛਾਣੈ ਅੰਤਰਿ ਕਮਲੁ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਥੀਆ ॥ ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਤਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਸੂਝੈ ਅੰਤਰਿ ਜਾਣੈ ਸਰਬ ਦਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾ ਕਉ ਮਿਲੈ ਵਡਾਈ ਆਪੁ ਪਛਾਣੈ ਸਰਬ ਜੀਆ ॥੨੪॥

ਜੋ ਆਤਮਾਂ ਨੂੰ ਅਵਗਤ ਸਮਝੈ ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਮਨ ਦੀ ਨਿਰਮਲਤਾ ਉਪਜਤੀ ਹੈ ਅਰ ਇਉਂ ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਗੁਣ ਥੀ ਸਰਗੁਣ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਬਦ ਦਾ ਪਰਚਾ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰਮਪਦ ਜੋ ਗਿਆਨ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਚੇ ਸਬਦ ਵਿਚ ਸਮਾਇ ਲਈਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਇਕ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੈ ਸੋਈ ਸਨੂੰ ਸਚ ਜਾਣੈ ਅਰ ਹਉਮੈ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਦੂਰ ਕਰੇ ਸੋਈ ਜੋਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਬਦ ਪਛਾਣੇ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਉਸਦੇ ਕਮਲ ਪ੍ਰਗਾਸ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਜੀਂਵਦਾ ਮਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਕਿਛ ਸੂਝਦਾ ਹੈ ਅਰ ਆਪਣੇ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਸਰਬ ਤੇ ਦਾਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਿਸਨੂੰ ਵਡਾਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰਬ ਜੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਸੋਈ ਸਿਤ ਹਨ ॥੨੪॥ ਫੇਰ ਕਹਿਕਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਹੋਰ ਕਹਿਆ ॥

॥ਸਾਚੌ ਉਪਜੈ ਸਾਚਿ ਸਮਾਵੈ ਸਾਚੇ ਸੂਚੇ ਏਕ ਮਇਆ ॥ ਝੂਠੇ ਆਵ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਠਵਰ ਨ ਪਾਵਹਿ ਦੂਜੈ ਆਵਣ ਗਵਣੁ ਭਇਆ ॥ ਆਵਾਗਵਣੁ ਮਿਟੈ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਆਪੇ ਪਰਖੈ ਬਖਸਿ ਲਇਆ ॥ ਏਕਾ ਬੇਦਨ ਦੂਜੈ ਬਿਆਪੀ ਨਾਮੁ ਰਸਾਇਣੁ ਵੀਸਰਿਆ ॥ ਸੋ ਬੂਝੈ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸੁ ਮੁਕਤੁ ਭਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾਰੇ ਤਾਰਣਹਾਰੈ ਹਉਮੈ ਦੂਜਾ ਪਰਹਰਿਆ ॥੨੫॥

ਤੇ ਸਚ ਬੀਚਾਰ ॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਜੀ ਕਹਿਆ ਸਚ ਹੀ ਜਗਤ ਉਪਜਤਾ ਹੈ ਅਰ ਸਚ ਬੀਚ ਸਮਾਂਵਦਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਜਲ ਤੇ ਤਰੰਗ ਉਪਜਤੇ ਹੈਨ ਅਰ ਜਲ ਵਿਖੇ ਹੀ ਸਮਾਇ ਜਾਂਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਸਚੇ ਸਬਦ ਨਾਲ ਸੁਰਤ ਬਿ ਹੋਵੈ ਜਾਂ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਮਾਇਆ ਹੋਵੈ ਅਰ ਝੂਠੇ ਜੋ ਆਗਿਆਨੀ ਹੈਨ ਸੋ ਜਨਮਾਂ ਮੇਂ ਆਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਠਹਿਰਣੇਂ ਨਹੀਂ ਪਾਂਵਦੇ ਅਰ ਦੂਜੈ ਭਾਵ ਕਰਨੇ ਕਰਕੇ ਆਵਾਗੌਣ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਕਾ ਸਬਦ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਤਿਨੰ ਦਾ ਆਵਾਗੌਣ ਮਿਟਦਾ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੋ ਆਪ ਕਉ ਪਛਾਣਦੇ ਹਨ ਤਿਨੰ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਰਖਦਾ ਹੈ ਅਰ ਬਖਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਓਹ ਜਨਮ ਮਰਨ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਆਂਵਦੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਭਾਵ ਕਾ ਜੋ ਰੋਗ ਹੈ ਸੋ ਆਗਿਆਨੀਆਂ ਕਉ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾਮ ਜੋ ਰਸਾਇਣ ਹੈ ਸੋ ਭੁਲ ਗਇਆ ਹੈ ਪਰ ਸੋ ਹੀ ਬੂਝਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਪ ਬੁਝਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸਬਦ ਸਮਝ ਕੈ ਸੁ ਮੁਕਤਿ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਾਰਨਵਾਲੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈਨ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਰਦੇ ਹੈਨ ਜੋ ਹਉਮੈਂ ਦੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ॥੨੫॥

॥ ਮਨਮੁਖ ਭੂਲੇ ਜਮ ਕੀ ਕਾਣਿ ॥ ਪਰ ਘਰੁ ਜੋਹੈ ਹਾਣੇ ਹਾਣਿ ॥ ਮਨਮੁਖ ਭਰਮਿ ਭਵੈ ਬੇਬਾਣਿ ॥ ਵੇਮਾਰਗਿ ਮੂਸੈ ਮੰਤ੍ਰਿ ਮਸਾਣਿ ॥ ਸਬਦੁ ਨ ਚੀਨੈ ਲਵੈ ਕੁਬਾਣਿ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਚਿ ਰਤੇ ਸੁਖੁ ਜਾਣਿ ॥੨੬॥

॥ ਮਨਮੁਖ ਜੋ ਆਗਿਆਨੀ ਭੂਲੇ ਸੋ ਜਮ ਕੀ ਕਣ ਵਿਚ ਹੈਨ ਅਰ ਦੇਹ ਭੀ ਪਰਾਇਆ ਘਰ ਹੈ ਤੇ ਜਗਤ ਭੀ ਬਿਗਾਨਾ ਧਰ ਹੈ ਤੇ ਬਿਗਾਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭੀ ਬਿਗਾਨਾ ਘਰ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਪਰਾਏ ਘਰਾਂ ਕੋ ਜੋ

ਤੇ ਹੈ ਉਨਕੇ ਧਾਣਾ ਗੀ ਹੈ ਅਰ ਮਨਮੁਖ ਜੋ ਜੀਅ ਸੋ ਤਮ ਕਰਕੇ ਅ
ਗਿਆਨ ਕੇ ਬੰਧਨ ਵਿਖੇ ਭ੍ਰਮਦੇ ਹਨ ਅਰ ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਮਸਾਣਾਂ ਵਿਖੇ ਆਰਜਾ
ਗਵਾਂਵਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਸਬਦ ਕੇ ਨਾਂਗੁ ਹੀਨ ਤੇ ਅਰ ਕੁਬਾਣੀ ਕਿਆ
ਫਿਕ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਜੋ ਸਬਦ ਨਾਲ
ਰਤੇ ਹਨ ਸੋਈ ਸਚੇ ਹਨ॥੨੬॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਹੋਰ ਕਹਿਆ॥

॥ਗੁਰਮੁਖ ਸਚੇ ਕਾ ਭਉ ਪਾਵੈ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬਾਣੀ ਅਘੜੁ ਘੜ੍ਹਾ
ਵੈ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਰਮਲ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਵਿਤ੍ਰ
ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਵੈ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰੋਮਿ ਰੋਮਿ ਹਰਿ ਧਿਆਵੈ॥ ਨਾਨ
ਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚਿ ਸਮਾਵੈ॥੨੭॥ ਤਿਸ ਕਾ ਅਰਥ॥

ਤਬ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖ ਜੋ ਹੈਨ ਸਚੇ ਕਾ ਭਉ ਪਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅ
ਰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਮੀਠੀ ਬਾਣੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋ ਹੈ
ਨ ਸੋ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹਨ॥
ਅਰ ਗਿਆਨ ਕੇ ਪਦ ਨੂੰ ਪਾਂਵਤੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਰੋਮ ਰੋਮ ਕਰਕੇ
ਹਰਿ ਨੂੰ ਧਿਆਂਵਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖ ਜੋ
ਹੈਨ ਸੋ ਸਾਚਿ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ॥੨੭॥ ੮॥੮॥੮॥੮॥

॥ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਚੈ ਬੇਦ ਬੀਚਾਰੀ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਚੈ ਤਰੀਐ
ਤਾਰੀ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਚੈ ਸੁ ਸਬਦਿ ਗਿਆਨੀ॥ ਗੁਰਮੁਖ
ਪਰਚੈ ਅੰਤਰ ਬਿਧਿ ਜਾਨੀ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈਐ ਅਲਖ ਅ
ਪਾਰੁ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰੁ॥੨੮॥ ੮॥੮॥

ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮਨ ਪਰਚੇ ਬਿਨਾ ਰਹਿੰਦਾ ਨਹੀ ਪਰ ਗੁਰਮੁ
ਖਾਂ ਦਾ ਪਰਚਾ ਬੇਦਾਂ ਦਾ ਬੀਚਾਰ ਵਿਚ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਲ ਪਰ
ਚਾ ਲਾਂਵਦੇ ਹਨ ਸੋ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਕੇ ਭਉਜਲ ਦੀ ਤਾਰੀ ਤਰਜਾਂ
ਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰਚਾ ਲਾਂਵਦੇ ਹਨ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬ
ਦ ਦਾ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨਾਲ ਪਰਚਾ ਲਾਂਦ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੋਏ ਹਨ ਸੋ ਅਕਥ ਕੀ ਬਿਧਿ ਜਾਣਤੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਅਲਖ ਅਪਾਰ ਜੋ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਤਿਸ ਨੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰ ਦੇ ਮੁਖ ਥੀਂ ਸੁਣ ਕੇ ਮੋਖ ਦੁਆਰ ਪਾਂਵਦੇ ਹਨ ॥੨੮॥

ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਕਥੁ ਕਥੈ ਬੀਚਾਰਿ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਬਹੈ ਸਪਰਵਾਰਿ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਪੀਐ ਅੰਤਰਿ ਪਿਆਰਿ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈਐ ਸਬਦਿ ਅਚਾਰਿ ॥ ਸਬਦਿ ਭੇਦਿ ਜਾਣੈ ਜਾਣਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਹਉਮੈ ਜਾਲਿ ਸਮਾਈ ॥੨੯॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬੀਚਾਰ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਅਕਥ ਕਥਾ ਦਾ ਬੀਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਸਮੇਤ ਉਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਿਦੇ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਜਪਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦ ਦਾ ਭੇਦ ਪਾਂਵਦੇ ਹਨ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖ ਆਪ ਭੀ ਭੇਦ ਪਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਗਿਆਸੀਆਂ ਨੂੰ ਭੀ ਭੇਦ ਦਸਦੇ ਹਨ ਸੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਉਮੈਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਚ ਜਾਇ ਸਮਾਂਵਦੇ ਹਨ ॥੨੯॥

॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਧਰਤੀ ਸਾਚੈ ਸਾਜੀ ॥ ਤਿਸ ਮਹਿ ਓਪਤਿ ਖਪਤਿ ਸੁ ਬਾਜੀ ॥ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਰਪੈ ਰੰਗੁ ਲਾਇ ॥ ਸਾਚਿ ਰਤਉ ਪਤਿ ਸਿਉ ਘਰਿ ਜਾਇ ॥ ਸਾਚ ਸਬਦ ਬਿਨੁ ਪਤਿ ਨਹੀ ਪਾਵੈ ॥ ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਕਿਉ ਸਾਚਿ ਸਮਾਵੈ ॥੩੦॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬੀਚਾਰ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਧਰਤੀ ਹੈ ਅਥਵਾ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਧਰਤੀ ਹੈ ਸੋ ਸਚੇ ਨੇ ਸਾਜੀ ਹੈ ਅਰ ਤਿਸ ਮਹਿ ਉਤਪਤਿ ਪਰਲਉ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਬਾਜੀ ਹੈ ਅਥਵਾ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੰਕਲਪ ਹੋਇ ਪਜਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਬਾਜੀ ਜਾਣਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਨਾਲ ਉਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਰੰਗ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਚ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਪਤਿ ਨਾਲ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸਚੇ ਸਬਦ ਬਿਨਾ ਪਤਿ ਨਹੀਂ ਪਾਂਵਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਸਚ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਸਮਾਵਨ ॥੩੦॥

॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਸਟਾ ਸਿਧੀ ਸਭ ਬੁਧੀ ॥ ਗੁ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

**ਮੁਖਿ ਭਵਜਲੁ ਤਰੀਐ ਸਚੁ ਸੁਧੀ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਰ ਅਪਸਰ ਬਿ-
ਧਿ ਜਾਣੈ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਵਿਰਤਿ ਨਰਵਿਰਤਿ ਪਛਾਣੈ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ
ਤਾਰੇ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦਿ ਨਿਸਤਾਰੇ ॥੩੧॥**

ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅਠੇ ਸਿਧੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਭ
ਬੁਧੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਸਟ ਸਿਧੀ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ਅਣਮਾ ਮਹਿਮਾ ਗ-
ਰਿਮਾ ਲਘਿਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਾਮਾ ਬਸੀਕਰਣ ਅਰ ਈਸਤਾ ॥ ਅਸਟ ਸਿਧਿ
ਕੇ ਨਾਮ ॥ ਸੋ ਏਹ ਦਾਸ ਗੁਰੂ ਦੀ ਭਗਤਿ ਦੀਆਂ ਦਾਸੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਗੁਰ-
ਮੁਖ ਭਉਜਲ ਤੇ ਤਰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਸਚ ਦੀ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਝੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰ-
ਮੁਖ ਸਚ ਤੇ ਕੂੜ ਦੀ ਬਿਧਿ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਪਰਵਿਰਤ ਦੀ ਬਿ-
ਧਿ ਜੋ ਵਿਹਾਰ ਹੈ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਰਤੀ ਜੋ ਤਿਆ-
ਗ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਗਿਆਸੀ ਨੂੰ ਗਿਆ-
ਨ ਕਰ ਤਾਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਭਉਜਲ ਤੇ ਪਾਰ ਉਤਾਰਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦ ਦੇ ਕੇ ਨਿਸਤਾਰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ॥ ਅਥ ਨੌ ਨਿ-
ਧੀ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਾਂ ਪਦਮ ਅਉ ਪਦਮ ਪੁਨਿ ਕਛ-
ਪ ਮਕਰ ਮੁਕੰਦਾ ॥ ਸੰਖ ਖਰਬ ਅਰ ਨੀਲ ਇਕ ਏਕ ਕਰਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿੰਦ
॥ ਸਬਦ ਦੇ ਵਿਚ ਸਭ ਨਉ ਨਿਧਿ ਹੈ ॥੧॥੩੧॥

**॥ ਨਾਮੇ ਰਾਤੇ ਹਉਮੈ ਜਾਇ ॥ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਾਚਿ ਰਹੇ ਸਮਾਇ ॥
ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਪਾਵਹਿ ਮੋਖ ਦੁ-
ਆਰੁ ॥ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਸੋਝੀ ਹੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ
ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥੩੨॥** ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰੁ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ

ਕਿ ਜੋ ਜਨ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਰਤੇ ਹਨ ਉਨਾਂ ਦੀ ਹਉਮੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਅਰ ਜੋ ਨਾਮ ਨਾਲ ਰਤੇ ਹਨ ਸੋ ਸਾਚੇ ਵਿਚ ਸਮਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਨਾਮ ਨਾ-
ਲ ਰਤੇ ਹਨ ਸੋ ਪਉਣਾਂ ਦੀ ਜੁਗਤਿ ਵੀਚਾਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਨਾਮ ਨਾਲ ਰਤੇ ਹ-
ਨ ਸੋ ਮੁਕਤਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਨਾਮ ਨਾਲ ਰਤੇ ਹੈਨ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਦੀ ਸੋਝੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਨਾਮ ਨਾ
ਲ ਰਤੇ ਹਨ ਸੋ ਸਦਾ ਸੁਖੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ॥੩੨॥

॥ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਿਧਿ ਗੋਸਟਿ ਹੋਇ ॥ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਦਾ ਤਪੁ ਹੋਇ ॥
॥ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਚੁ ਕਰਣੀ ਸਾਰੁ ॥ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਗੁਣ ਗਿਆਨ ਬੀਚਾਰੁ
॥ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਬੋਲੈ ਸਭੁ ਵੇਕਾਰੁ ॥ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਤਿਨ ਕਉ ਜੈ
ਕਾਰੁ ॥੩੩॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬੀਚਾਰ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਰਤੇ ਹੈਨ ਉ
ਨਾਂ ਦੀ ਸਿਧਾਂ ਤੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨਾਲ ਗੋਸਟ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਨਾਮ ਨਾਲ
ਰਤੇ ਹੈਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿ ਕੀ ਤਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਤ ਕੀ ਤਪ ਦਮ ਤੇ ਸਮਕ
ਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਨਾਮ ਨਾਲ ਰਤੇ ਹੈਨ ਤਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਚੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ
ਹੁੰਦੀਆਂ ਹੈਨ ॥ਅਰ ਜੋ ਨਾਮ ਨਾਲ ਰਤੇ ਹੈ ਸੋ ਗੁਣ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗਿਆ
ਨ ਵੀਚਾਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਬਿਨਾ ਨਾਮ ਸਭੁ ਝੂਠ ਹੀ ਬੋਲਦੇ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨ
ਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਜੋ ਨਾਮ ਨਾਲਿ ਰਤੇ ਹੈਨ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਜੈਕਾਰ ਹੈ ੩੩

ਪੂਰੇ ਗੁਰੁ ਤੇ ਨਾਮੁ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ॥ਜੋਗ ਜੁਗਤ ਸਚ ਰਹੇ ਸ
ਮਾਇ ॥ਬਾਰਹ ਮਹਿ ਜੋਗੀ ਭਰਮਾਏ ਸੰਨਿਆਸੀ ਛਿਅ ਚਾ
ਰ ॥ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਜੋ ਮਰਿ ਜੀਵੈ ਸੋ ਪਾਏ ਮੋਖ ਦੁਆਰ ॥ਬਿ
ਨੁ ਸਬਦੈ ਸਭੁ ਦੂਜੈ ਲਾਗੇ ਦੇਖਹੁ ਰਿਦੈ ਬੀਚਾਰ ॥ਨਾਨਕ ਵ
ਡੇ ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿਨੀ ਸਚੁ ਰਖਿਆ ਉਰਧਾਰ ॥੩੪॥

ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਨਾਮ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਪਾਈਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਨਾ
ਮ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਪਦੀ ਹੈ ਪਰ ਨਿਸਚਾ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਜੋਗ ਦੀ ਜੁਗਤ ਕਰ ਜੋ ਨਾਮ ਜਪਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਚ ਵਿਚ ਜਾਇ ਸ
ਮਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋਗ ਦੀ ਜੁਗਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਨਾ
ਮਨ ਬਾਰਾਂ ਪੰਥਾਂ ਵਿਚ ਜੋਗੀ ਭਰਮੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਰ ਦਸ ਨਾਮ ਵਿਚ
ਸੰਨਿਆਸੀ ਭਰਮੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸਬਦ ਸੁਣਦੇ ਹਨ
ਹੋ ਆਪੇ ਮਾਨਉ ਜੀਉਂਦਾ ਮਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਅਤਿ ਮਗਨ ਹੋਇਆ ਕਰ ਜੀਵ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੪੯੬ ਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਸੋਈ ਮੁਕਤ ਦੁਆਰਾ ਨੂੰ ਪਾਂਵਦੇ ਹਨ ਪਰਗਾਸ਼ ਨਾਂ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਸਬਦ ਸਤ ਦੁਐਤ ਨੂੰ ਲਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਵੀਚਾਰ ਦੇਖਹੁ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਡਭਾਗੀ ਸੋਈ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਸਰਨ ਮਨਿ ਵਿਚ ਧਾਰਿਆ ਹੈ ॥੩੫॥ ॥ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਤਨੁ ਲਹੈ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਖੈ ਰਤਨੁ ਸੁਭਾਇ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚੀ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚੇ ਮਨੁ ਪਤੀਆਇ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਲਖੁ ਲਖਾਏ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਚੋਟ ਨ ਖਾਵੈ ॥੩੫॥ ॥ਤਿਸ ਕਾ ਵੀਚਾਰ ॥੮॥

ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖ ਹੈਨ ਸੋ ਸਬਦ ਰੂਪੀ ਰਤਨ ਨੂੰ ਲਭ ਦੇ ਹੈਨ ਲਿਵ ਲਾਇਕੇ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਪਰਖਦੇ ਹਨ ਸਬਦ ਦੇ ਤਤ ਪਰਕਾਸ ਨੂੰ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਚ ਦੀ ਕਾਰ ਕਮਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੀ ਸਚ ਆਤਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨ ਦੀ ਪਰਤੀਤ ਆਂਵਦੀ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਅਲਖ ਬ੍ਰਹਮ ਜੋ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਲਖਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਜਗਿਆਸੀ ਉਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਭਾਂਵਦਾ ਹੈ ਤਿਸ ਨੂੰ ਸਚ ਦਿਖਾਲਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖ ਹੈਨ ਸੋ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਦੀ ਚੋਟ ਨਹੀਂ ਖਾਂਵਦੇ ਪਰ ਜਿਨਾਂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਸਿਖ੍ਯਾ ਪਕੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਯੋਂ ਜੋ ਸੰਜੋਏ ਵਾਲੇ ਸਸਤ੍ਰ ਦੀ ਧਮਕ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸੰਗੋਦਾ ਸਰੀਰ ਕਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਤੇ ਸੋਕ ਕਟਦੇ ਨਹੀ ਅਤੇ ਅਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ॥੩੬॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਦਾਨੁ ਇਸਨਾਨੁ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਾਗੈ ਸਹਜਿ ਧਿਆਨੁ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਵੈ ਦਰਗਹ ਮਾਨੁ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਉ ਭੰਜਨੁ ਪਰਧਾਨੁ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਰਣੀ ਕਾਰ ਕਰਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ॥੩੬॥

ਤਿਸ ਕਾ ਬੀਚਾਰ ॥ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਸਗਿਆਂ ਦਾ ਇਸਨਾਨ ਤੀਰਥਿਆਂ ਵਿਚ ਅਕਾਰਥ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖ ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਹਨ ਅਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਦਾਨ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਤਨੇ
ਨਾਮ ਵਲ ਧਿਆਨ ਲਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਦਰਗ
ਾਹਿ ਵਿਚ ਮਾਨ ਵਡਿਆਈ ਪਾਂਵਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਜਨਮ
ਮਰਨ ਦੇ ਭੈ ਭੰਜਨ ਨੂੰ ਪਰਧਾਨ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਜੋ ਗਾੜੀਆਂ ਕਰਨੀ
ਆਂ ਸਤਗੁਰਾਂ ਦਸੀਆਂ ਹੈਂ ਸੋ ਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਦੇ
ਹੈਨ ਕਿਓਂ ਸਤਸੰਗਤਿ ਵਿਚਿ ਮਿਲਦੇ ਹੈਨ। ੩੬। ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹੈ
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਵੇਦਾ। ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਵੈ ਘਟਿ ਘ
ਟਿ ਭੇਦਾ। ਗੁਰਮੁਖ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਗਵਾਵੈ। ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਗਲੀ
ਗਣਤ ਮਿਟਾਵੈ। ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ। ਨਾਨਕ ਗੁਰ
ਮੁਖਿ ਖਸਮ ਪਛਾਤਾ। ੩੭॥ ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ ॥ ਗੁਰਮੁ
ਖਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਬੇਦ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੀ ਪਾਂਵਦੇ ਹੈਂ
ਨ ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਿਖੇ ਆਤਮਾਂ ਦੇ ਭੇਦ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਵੈਰ ਤੇ ਵਾਦ ਗ
ਵਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਭ ਗਣਤੀਆਂ ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਮਿਟਾਂਵਦੇ ਹਨ
ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਰਾਮ ਨਾਮ ਦੇ ਰੰਗ ਰਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਖਸਮ ਨੂੰ ਪਛਾਤਾ ਹੈ। ੩੭
। ਬਿਨ ਗੁਰ ਭਰਮੈ ਆਵੈ ਜਾਇ। ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਘਾਲਿ ਨ ਪਵਈ
ਥਾਇ। ਬਿਨ ਗੁਰ ਮਨੂਆਂ ਅਤਿ ਡੋਲਾਇ। ਬਿਨ ਗੁਰ ਤ੍ਰਿਪ
ਤਿ ਨਹੀਂ ਬਿਖ ਖਾਇ। ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਬਿਸੀਅਰ ਡਸੈ ਮਰਿ ਵਾਟ। ਨਾ
ਨਕ ਗੁਰੁ ਬਿਨੁ ਘਾਟੇ ਘਾਟਾ ੩੮॥ ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ।
ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਮਿਲੇ ਭਰਮਿਆ ਹੋ
ਇਆ ਆਵਾ ਗਵਣ ਵਿਚਿ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਬਿਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਕੋਈ
ਸਾਧਨਾ ਥਾਇ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਅਰ ਬਿਨਾਂ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਮਨ ਡੋਲਦਾ ਹੈ ਅਰ ਬਿ
ਨਾਂ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦਾ ਅਤੇ ਬਿਖੁ ਭੋਗਦਾ ਹੈ ਅਰ ਬਿਨਾਂ ਗੁਰ
ਦੇ ਅਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਸਰਪ ਡਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਮ ਦੀ ਵਾਟ ਮਾਰਦੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਬਿਨਾ ਪਾਣ ਨਹੀਂ ਬੀਂਦਾ ਹੈ॥

'ਜਿਸੁ ਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਤਿਸੁ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੈ ਅਵਗਣ ਮੇਟੈ ਗੁਣਿ ਨਿਸਤਾਰੈ॥ ਮੁਕਤਿ ਮਹਾ ਸੁਖ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰਿ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਦੇ ਨ ਆਵੈ ਹਾਰਿ॥ ਤਨੁ ਹਟੜੀ ਇਹੁ ਮਨੁ ਵਣਜਾਰਾ॥ ਨਾਨਕ ਸਹਜੇ ਸਚੁ ਵਾਪਾਰਾ॥੫੭॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬੀਚਾਰ॥ 'ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਤਿਸ ਨੂੰ ਨਾਮ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਤੇ ਚਾੜ੍ਹ ਕਰ ਅਗਾਧ ਜਲ ਥੀਂ ਪਾਰ ਉਤਾਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਵਗੁਣ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਮਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਣ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਕੇ ਸਤਗੁਰ ਨਿਸਤਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਰ ਮੁਕਤਿ ਭੀ ਤੇ ਸੁਖ ਭੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਬਦ ਦੇ ਵੀਚਾਰ ਵਿਚੋਂ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਮੁਕਤ ਭੀ ਤੇ ਸਭੇ ਸੁਖ ਭੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਬਦ ਦੇ ਵੀਚਾਰ ਕਰਕੇ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਆਪਣੀ ਅਰਜ ਹਾਰਦੇ ਨਹੀਂ ਨਾਮ ਪਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦਾ ਤਨ ਹਟ ਹੈ ਅਤੇ ਜਗਿਆਸੀਆਂ ਦਾ ਮਨ ਵਣਜਾਰਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਓਹ ਸਹਜੇ ਸਚੇ ਨਾਮ ਦਾ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਵਾਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ॥੫੭॥ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ॥੮॥ਹਾ॥

'ਗੁਰਮੁਖਿ ਬਾਂਧਿਓ ਸੇਤੁ ਬਿਧਾਤੈ॥ ਲੰਕਾ ਲੂਟੀ ਦੈਤ ਸੰਤਾਪੈ॥ ਰਾਮਚੰਦਿ ਮਾਰਿਓ ਅਹਿ ਰਾਵਣੁ॥ ਭੇਦੁ ਬਭੀਖਣ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਚਾਇਣੁ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਇਰਿ ਪਾਹਣ ਤਾਰੇ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕੋਟਿ ਤੇਤੀਸ ਉਧਾਰੇ॥੫੮॥ ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ॥ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਮੁਖ ਥੀਂ ਜੋ ਨਾਮ ਦਾ ਮਹਾਤਮ ਸੁਣਿਆਂ ਹੋਸੀ ਸੋ ਬਿਧਾਤਾ ਜੋ ਰਾਮ ਜੀ ਹੈਸੇ ਉਨਾਂ ਪਰਬਤਾਂ ਤੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲਿਖਿਆ ਤਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤੇ ਪਾਹਣ ਪੈਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖ ਜੋ ਰਾਮ ਜੀ ਹਨ ਉਨਾਂ ਨੇ ਤੇਤੀਸ ਕਰੋੜ ਦੇਵਤੇ ਜੋ ਰਾਵਣ ਦੀ ਬੰਦ ਵਿਚ ਹੈਸਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਲੰਕ ਨੂੰ ਲੁਟਿਆ ਤੇ ਦੈਤਾਂ ਨੂੰ ਤਾਪ ਪਾਇਆ ਅਰ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਰਾਮਚੰਦ ਜੋ ਰਾਵਨ ਸਰਪ ਹੈਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਅਰ ਬਿਭੀਖਣ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖ

ਹੈ ਜੀ ਤਿਸਨੇ ਰਾਮਜੀ ਨਾਲ ਪਰਚਾ ਲਾਇਆ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਜੋ ਰਾਮ ਜੀ ਹੈ
ਸਨ ਤਿਨਾਂ ਪਰਬਤਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਤਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਭੀ ਉਧਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ
॥੪੦॥ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਮੁਖ ਦੇ ਜੋ ਸਬਦ ਹੈਨ ਤਿ
ਨਾਂ ਦੀ ਪੁਲ ਆਖੀਆਨ ਕੇ ਸਮੁਦ੍ਰ ਪਰ ਬਿਧਾਤੇ ਨੇ ਬਾਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੰਕ
ਜੋ ਅਵਿਦਿਆ ਹੈ ਸੋ ਲੂਟੀ ਹੈ ਅਰ ਦੈਂਤ ਜੋ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕ ਹੈਨ ਤਿਨਾਂ
ਨੂੰ ਸੰਤਾਪ ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਰ ਰਾਮ ਦਾ ਜੋ ਨਾਮ ਹੈ ਸੋਈ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨ
ਰੂਪੀ ਰਾਵਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਰਿਖੀਸਰਾਂ ਤਪੀਸਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਵਾਇਆ
ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਮਨ ਨੂੰ ਭੀ ਤਿਨਾਂ ਨੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁ
ਖ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋਈ ਭਭੀਖਨ ਹੈਨ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਨੇ ਮਨ ਦੇ ਰੋਕਨ ਦੀ ਗਤਿਆਂ
ਭੇਦ ਦਸਿਆ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਕਰ ਜੋ ਪਥਰਾਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਅਹਿ
ਆਨੀ ਹੈਸਨ ਸੋ ਭੀ ਤਾਰੇ ਹਨ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਸਭ ਦੇਵਤਿਆ ਤੇ ਮਨੁਖਾਂ
ਦਾ ਨਾਮ ਦੇ ਕਰ ਉਧਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ॥੪੦॥ ਗੁਰਮੁਖ ਚੂਕੈ ਆਵਣ ਜਾ
ਣਾ ॥ ਗੁਰਮੁਖ ਦਰਗਹਿ ਪਾਵਹਿ ਮਾਣਾ ॥ ਗੁਰਮੁਖ ਖੋਟੇ ਖਰੇ
ਪਛਾਣਾ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਾਗੈ ਸਹਜਿ ਧਿਆਨਾ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦਰ
ਗਹਿ ਸਿਫਤਿ ਸਮਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖ ਬੰਧੁ ਨ ਪਾਇ ॥੪੧॥
ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦਾ ਆਵਣ ਜਾਣਾ ਗਇਆ ਨਰੋਮਿਟ
ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਦਰਗਹ ਮਾਨ ਪਾਂਵਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਖੋਟੇ ਖ
ਰੇ ਕਰਮ ਪਛਾਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦਾ ਸਹਿਜੇ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਚ
ਰਨਾਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਸਿਫਤ ਕ
ਰ ਸਮਾਂਵਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖ ਆਗਿਆ
ਨ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਉਂਦੇ ॥੪੧॥ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮ ਨਿਰੰ
ਜਨ ਪਾਏ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾ
ਚੇ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਏ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚੈ ਰਹੈ ਸਮਾਏ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚਿ
ਨਾਮ ਪਤਿ ਊਤਮ ਹੋਵੈ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਗਲ ਭਵਣ ਕੀ ਸੋਝੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

 ਹੋਇਆ ॥੪੨॥ ॥ਤਿਸਕਾ ਬੀਚਾਰ॥ ॥ਗੁਰਮੁਖ ਨਾਮ ਨਿਰੰਜਨ ਨੂੰ ਪਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖ ਸਬਦ ਸੁਣਕੇ ਹਉਮੈਂ ਗਵਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਾਚੇ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਚ ਵਿਚ ਸਮਾਇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੀ ਸਚ ਨਾਮ ਦੀ ਪਤਿ ਊਤਮ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਭਵਨਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ॥੪੨॥ ॥ਕਵਣ ਮੂਲ ਕਵਣ ਮਤ ਵੇਲਾ ॥ਤੇਰਾ ਕਵਣ ਗੁਰੂ ਜਿਸ ਕਾ ਤੂ ਚੇਲਾ ॥ਕਵਣ ਕਥਾ ਲੇ ਰਹਹੁ ਨਿਰਾਲੇ ॥ਬੋਲੈ ਨਾਨਕ ਸੁਣਹੁ ਤੁਮ ਬਾਲੇ ॥ਏਸ ਕਥਾ ਕਾ ਦੇਹੁ ਬੀਚਾਰ॥ ਭਵਜਲ ਸਬਦ ਲੰਘਾਵਨਹਾਰ॥੪੩॥ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ॥ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੇਰਾ ਕਵਨ ਮੂਲ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੂ ਜਪਨਾ ਹੈਂ ਅਤੇ ਇਹ ਮਤ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਗੁਰੂ ਕਵਨ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾ ਤੂ ਚੇਲਾ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸ ਕਥਾ ਨੂੰ ਲੈਕਰ ਤੂ ਇਥਿਆਂ ਥੀ ਨਿਰਾਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈਂ ਸੋ ਸਿਧ ਬੋਲੇ ਕਿ ਹੇ ਨਾਨਕ ਬਾਲੇ ਤੁਮ ਸੁਣੋ ਅਰ ਇਸ ਕਥਾ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਦੇਹੋ ਜੋ ਤਿਹ ਸਬਦ ਕਵਨ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰ ਉਤਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥੪੩॥ ॥ਪਵਣ ਅਰੰਭ ਸਤਿਗੁਰ ਮਤਿ ਵੇਲਾ ॥ਸਬਦ ਗੁਰੂ ਸੁਰਤਿ ਧੁਨਿ ਚੇਲਾ ॥ਅਕਥ ਕਥਾ ਲੇ ਰਹਉ ਨਿਰਾਲਾ ॥ਨਾਨਕ ਜੁਗ ਜੁਗ ਗੁਰ ਗੋਪਾਲਾ ॥ਏਕ ਸਬਦ ਜਿਤ ਕਥਾ ਵੀਚਾਰੀ ॥ਗੁਰਮੁਖ ਹਉਮੈਂ ਅਗਨਿ ਨਿਵਾਰੀ ॥੪੪॥ ਤਿਸਕਾ ਬੀਚਾਰ॥ ॥ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ ਜੋ ਠੇਕਨਾ ਹੈ ਸੋਈ ਮੇਰਾ ਮੂਲ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸਤਿਗੁਰ ਦੀ ਮਤ ਲਈ ਹੈ ਸੋਈ ਮੇਰਾ ਵੇਲਾ ਹੈ ਅਰ ਸਬਦ ਮੇਰਾ ਗੁਰੂ ਹੈ ਤੇ ਸੁਰਤਿ ਮੇਰੀ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਓਹ ਚੇਲਾ ਹੈ ਅਰ ਨਾਮ ਦੀ ਜੋ ਅਕਥ ਕਥਾ ਹੈ ਸੋਈ ਲੈਕੇ ਮੈਂ ਜਗਤ ਥੀ ਨਿਰਾਲਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੁਗ ਜੁਗ ਵਿਚ ਗੁਰ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਨੂੰ ਪਾਲਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੀਆਂ ਅਰਾਧੀਆ ਨਕਰਕੇ ਪੇਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਕ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇ ਸਬਦਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਰਕਬ ਬੀਰਾਗੀ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਹਉਮੈਂ ਦੀ ਅਗਨਿ ਨਿਵਾਰੀ ਹੈ॥
ਏਵਕੁ ਦੇਤਾ ਕਿਉ ਖਾਈਐ ਸਤਗੁਰ ਬੁਝਾਇ ਸੁ ਕਵਣ
ਅਹਾਰਾ॥ ਹਿਵੈ ਕਾ ਘਰ ਮੰਦਰਿ ਅਗਨਿ ਪਿਰਾਹਨਾ ਕਵਨ
ਗੁਫਾ ਜਿਤੁ ਰਹੈ ਅਵਾਹਨੁ॥ ਇਤ ਉਤ ਕਿਸ ਕਉ ਜਾਣ ਸਮਾਵੈ॥
ਕਵਨ ਧਿਆਨ ਮਨ ਮਨਹਿ ਸਮਾਵੈ॥੪੫॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬੀਚਾਰ
ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਤੂੰ ਬਾਲਾ ਹੈਂ ਜੋ ਕੋਈ ਜੋਗ ਨਹੀਂ ਸਾਧਿਆ ਅਰ ਤਪੁ ਨਹੀਂ
ਕੀਤਾ ਸੋ ਤੇਰੇ ਮੋਮ ਦੇ ਦੰਦ ਹੈਨ ਅਰ ਮੋਮ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਭੁਧਾਗੀਆਂ ਨ
ਦਾ ਸਾਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਖਾਧਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਕਰ ਗਰਬ ਮਿਟ ਜਾਇ ਸੋ ਕਵ
ਣ ਅਹਾਰ ਹੈ ਅਰ ਬਰਫ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਅਗਨਿ ਦਾ ਪਰਾਹਨ ਕਿਉਂ ਕਰ
ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕੇਹੜੀ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਕਾਮਨਾ ਰੂਪੀ ਅਗਨਿ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ॥ ਅ
ਗੇਂ ਤਾਂ ਜਗਤ ਬ੍ਰਹਮਮਈ ਹੈ ਸੋ ਇਸਦੇ ਵਿਚ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰੂਪੀ ਅਗਨਿ
ਹਉਮੈਂ ਦੇ ਗੁਫੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਗੀਆਨ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ
ਚ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਦੀ ਸਤ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਗਨਿ ਸਮਾਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸੋ ਕੌਨ
ਧਿਆਨ ਹੈ ਜੋ ਮਨ ਦੀ ਮਨ ਉਤਮਨ ਵਿਚ ਸਮਾਇ ਜਾਵੈ॥੪੫॥
ਹਉ ਹਉ ਮੈ ਮੈ ਵਿਚਹੁ ਖੋਵੈ॥ ਦੂਜਾ ਮੇਟੈ ਏਕੋ ਹੋਵੈ॥ ਜਗ ਕਰੜਾ
ਮਨਮੁਖੁ ਗਾਵਾਰ॥ ਸਬਦੁ ਕਮਾਈਐ ਖਾਈਐ ਸਾਰ॥ ਅੰਤਰਿ
ਬਾਹਰਿ ਏਕੋ ਜਾਣੈ॥ ਨਾਨਕ ਅਗਨਿ ਮਰੈ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ॥੪੬
ਹਉਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਜੋ ਅਵਰੋਧੇਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਰਿਦੇ ਵਿਚੋਂ ਖੋਵੈ ਅਰ ਦੂਐਤ ਆਪ
ਣੇ ਰਿਦੇ ਵਿਚੋਂ ਮੇਟੇ ਤਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਇਕੋ ਹੋਵੈ ਅਰ ਜਗਤ ਕਰੜਾ ਹੈ
ਅਰ ਜੇਹੜੇ ਮਨਮੁਖ ਜਗਤ ਵਿਚ ਰਚੇ ਹੈਨ ਸੋ ਗਵਾਰ ਹੈਂ॥ ਪਰ ਸਬਦ
ਨੂੰ ਕਮਾਈਐ ਤਾਂ ਸਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਈਐ ਅਰ ਅੰਦਰਿ ਤੇ ਬਾਹਰਿ
ਇਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਾਣੀਐ॥ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਮਨ
ਣੇ ਕਰ ਤ੍ਰਿਸਨਾਂ ਦੀ ਅਗਨਿ ਮਰਦੀ ਹੈ॥੪੬॥੮॥
॥ ਸਚ ਭੈ ਰਾਤਾ ਗਰਬ ਨਿਵਾਰੈ॥ ਏਕੋ ਜਾਤਾ ਸਬਦ ਬੀਚਾਰੈ॥ ਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੪੯੬ ਸਬਦ ਵਸੈ ਸਚਿ ਅੰਤਰਿ ਹੀਆ। ਤਨੁ ਮਨੁ ਸੀਤਲ ਰੰਗਿ ਰੰਗੀਆ।
ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਬਿਖ ਅਗਨਿ ਨਿਵਾਰੈ। ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਨਦਰਿ ਪਿਆਰੇ

੪੭॥ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਹ੍ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਜੋ ਸੱਚੇ ਹੈਨ ਸੋ ਗੁਰ ਸਬਦ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਉਹ ਉਨਾਂ ਹੀ ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਬਦ ਬੀਚਾਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸਬਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀਏ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਹੈ ਉਨਾਂ ਦਾ ਤਨ ਮਨ ਸੀਤਲ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਰੰਗੀਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪੀ ਵਿਖ ਅਗਨੀ ਹੈ ਸੋ ਸਬਦ ਨਿਵਾਰਦਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਜੋ ਨਦਰਿ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਦੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਾਂਤਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ॥੪੭॥

ਕਵਨ ਮੁਖਿ ਚੰਦ ਹਿਵੈ ਘਰਿ ਛਾਇਆ। ਕਵਨ ਮੁਖ ਸੂਰਜ ਤ
ਪੈ ਤਪਾਇਆ। ਕਵਨ ਮੁਖ ਕਾਲ ਜੋਹਤ ਨਿਤ ਰਹੈ। ਕਵਨ ਬੁਧਿ
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਤਿ ਰਹੈ। ਕਵਨ ਜੋਧ ਜੋ ਕਾਲ ਸੰਘਾਰੈ। ਬੋਲੈ ਬਾ
ਣੀ ਨਾਨਕ ਬੀਚਾਰੈ।੪੮॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬੀਰਤਾ। ॥੮॥

ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿਸ ਜੁਗਤ ਕਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦੀ ਜੋਤਿ ਸੀਤਲ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਸੂਰਜ ਕਿਸ ਤੇਜ ਕਰ ਤਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਲ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੀਆਂ ਦੇ ਸੁਆਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਤ ਜੋਂਹਦਾ ਅਰ ਕਵਣ ਬੁਧਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨਾਲ ਪਤਿ ਰਹੇ ਅਰ ਕਵਣ ਜੋਧਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਲ ਨੂੰ ਸੰਘਾਰੇ ਸਿਧ ਬੋਲੇ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀਚਾਰੇਗਾ।੪੮

ਸਬਦਿ ਭਾਖਤ ਸਸਿ ਜੋਤਿ ਅਪਾਰਾ। ਸਸਿ ਘਰਿ ਸੂਰ ਵਸੈ ਮਿ
ਟੈ ਅੰਧਿਆਰਾ। ਸੁਖ ਦੁਖ ਸਮ ਕਰਿ ਨਾਮ ਅਧਾਰਾ। ਆਪੇ ਪਾ
ਰਿ ਉਤਾਰਨਹਾਰਾ। ਗੁਰ ਪਰਚੈ ਮਨ ਸਾਚ ਸਮਾਇ। ਪ੍ਰਣਵਤ
ਨਾਨਕ ਕਾਲ ਨ ਖਾਇ।੪੯। ਤਿਸ ਕਾ ਬੀਰਤਾ॥ ਗੁਰੂ

ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਸਮਝਣ ਕਰ ਚੰਦ੍ਰਮੇਂ ਦੀ ਸੀਤਲ ਜੋਤਿ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦਾ ਘਰ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੰਧੇਰਾ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਆਗੀਆਂ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਸੂਰਜ ਚੜਿਆਂ ਅਗਿਆ
ਨ ਦਾ ਅੰਧੇਰਾ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਸ਼ਾਂ
ਤ ਰੂਪ ਹੈ ਸੋ ਸਤੋਗੀ ਗੁਣ ਹੋਇਆ ਅਰ ਸੂਰਜ ਤਪਤ ਰੂਪ ਸੋ ਤਾਮਸੀ
ਗੁਣ ਹੋਇਆ ਸੋ ਜੇ ਸਤੋਗੀ ਗੁਣ ਨਾਲ ਤਾਮਸੀ ਗੁਣ ਪਰਾਇਆ ਤਾਂ
ਅਗਿਆਨ ਦਾ ਅੰਧੇਰਾ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਤੀਸਰਾ ਅਰਥ ਜੋਗ ਉਪਰ
ਹੈ ਜੋ ਜੋਗੀ ਜਨ ਸਜੀ ਨਾਸਕਾ ਦੀ ਸੁਰ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖ
ਬੀ ਨਾਸਕਾ ਵਿਚੋਂ ਪੌਣ ਆਂਵਦੇ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਸਜੀ
ਨਾਸਕ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਖਬੀ ਨਾਸਕਾ ਵਿਚ ਪੌਣ ਭਿਆਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਫੇਰ
ਸੁਖਮਨਾ ਵਿਚ ਜਾਇ ਠਹਿਰ ਦੇਹਨ ਤਾਂ ਜੋਤਿ ਦਾ ਉਜਾਲਾ ਹੈ ਅਰ ਅੰਧੇ
ਕਾਰ ਉਨਾਂ ਦਾ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਨਾਮ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਜੋ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਮਾਨ ਭਾਸਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਆ
ਪ ਪਾਰ ਉਤਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਦੇ ਪਰਚੇ ਕਰ ਉਨਾ
ਦਾ ਮਨ ਸਚ ਵਿਚ ਸਮਾਂਵਦਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨਾ ਨੂੰ
ਕਾਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ॥੪੯॥ ॥ਨਾਮ ਤਤੁ ਸਭ ਹੀ ਸਿਰਿ ਜਾਪੈ ॥ਬਿਨ
ਨਾਵੈ ਦੁਖੁ ਕਾਲੁ ਸੰਤਾਪੈ ॥ਤਤੋ ਤਤੁ ਮਿਲੈ ਮਨੁ ਮਾਨੈ ॥ਦੂਜਾ ਜਾ
ਇ ਇਕਤੁ ਘਰਿ ਆਨੈ ॥ਬੋਲੈ ਪਵਨਾ ਗਗਨੁ ਗਰਜੈ ॥ਨਾਨਕ
ਨਿਹਚਲੁ ਮਿਲਣੁ ਸਹਜੈ ॥੫੦॥ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ
ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਤਤ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਤਤਾਂ ਦੇ ਸਿਰਿ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ
ਸੋ ਬਿਨਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੁਖ ਤੇ ਕਾਲ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਤਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ
ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਨਾਲ ਮਨ ਮੰਨੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤਤ ਨਾਲ ਤਤੁ ਮਿਲਜਾ
ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਜਲ ਮੇਂ ਜਲ ਪਾਇ
ਆ ਸਮਾਇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੈਸੇ ਪਵਨ
ਗਗਨ ਮੇਂ ਧੁਨਿ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਘਟਿ ਰੂਪੀ ਅਕਾਸ ਵਿਚਿ ਪੌਣ ਬੋਲ
ਦੇ ਹਨ ਅਗੇ ਮਾਂ ਉਨਾਂ ਦਾ ਸਾਖੀ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

 ਪਨ੍ਰੂ ਨਿਰੰਜਨ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਾਹਿਜੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਵਦਾ ਹੈ।੫੦
ਇਸ ਤੇ ਉਪਰੰਤ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਾ। ॥ਅੰਤਰਿ ਸੁੰਨੰ ਬਾਹਰ ਸੁੰਨੰ ਤ੍ਰਿ
ਭਵਣ ਸੁੰਨ ਮਸੁੰਨੰ। ਚਉਥੇ ਸੁੰਨੈ ਜੋ ਨਰੁ ਜਾਣੈ ਤਾ ਕਉ ਪਾਪੁ ਨ ਪੁੰ
ਨੰ। ਘਟਿ ਘਟਿ ਸੁੰਨ ਕਾ ਜਾਣੈ ਭੇਉ। ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰੰਜਨ ਦੇਉ।
ਜੋ ਜਨੁ ਨਾਮ ਨਿਰੰਜਨ ਰਾਤਾ। ਨਾਨਕ ਸੋਈ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ।੫੧।
ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ ਬਾਬੇ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੈਸੇ ਅੰਦਰਿ ਬਾਹਰ ਏਕ ਆ
ਕਾਸ ਹੀ ਹੈ ਅਰ ਤ੍ਰੈ ਭਵਣਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਣਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੈਸੇ ਚੌਥਾ ਜੋ ਚੇ
ਤੰਨ ਸੁੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਨਹੀਂ
ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਤੇ ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਿਖੇ ਚੇਤੰਨ ਸੁੰਨ ਦਾ ਭੇਦ ਜਾਣੈ ਅਰ ਸੋਈ ਆ
ਦ ਪੁਰਖ ਹੈ ਅਰ ਮਾਇਆ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਬੀ ਰਹਿਤ ਚੇਤੰਨ ਦੇਵ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ
ਜਨ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਰਤੇ ਹੈਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸੋਈ ਪਰ
ਮੇਸਰ ਰੂਪ ਹੈਂ॥੫੧॥ ॥ਸੁੰਨੋ ਸੁੰਨੁ ਕਹੈ ਸਭੁ ਕੋਈ। ਅਨ
ਹਤ ਸੁੰਨੁ ਕਹਾਂ ਤੇ ਹੋਈ। ਅਨਹਤ ਸੁੰਨਿ ਰਤੇ ਸੇ ਕੈਸੇ। ਜਿਸ ਤੇ
ਉਪਜੇ ਤਿਸ ਹੀ ਜੈਸੇ। ਓਇ ਜਨਮਿ ਨ ਮਰਹਿ ਨ ਆਵਹਿ ਜਾਹਿ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਨੁ ਸਮਝਾਇ।੫੨॥ ॥ਸਿਧਾਂ ਪੁ
ਛਿਆ ਸੁੰਨ ਆਕਾਸ ਤਾਂ ਸਭ ਕੋਈ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਹੜਾ ਨਾਸ ਬੀ ਰਹਿਤ
ਆਕਾਸ ਹੈ ਸੋ ਕਿਥੋਂ ਉਪਜਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਹੜੇ ਅਨਹਦ ਸੁੰਨ ਨਾਲ ਰ
ਤੇ ਹਨ ਸੋ ਕੈਸੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਤੇ ਉਪਜੇ ਹਨ ਤਿਸ ਹੀ
ਜੈਸੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਵਿਚ ਫੇਰ ਨਹੀਂ ਆਂਵਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰ
ਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾਂਵਦੇ ਹਨ॥੫੨॥
ਨਉ ਸਰ ਸੁਭਰ ਦਸਵੈ ਪੂਰੇ। ਤਹ ਅਨਹਦ ਸੁੰਨ ਵਜਾਵਹਿ ਤੂਰੇ।
ਸਾਚੈ ਰਾਚੇ ਦੇਖ ਹਜੂਰੇ। ਘਟਿ ਘਟਿ ਸਚੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰੇ। ਗੁ
ਪਤੀ ਬਾਣੀ ਪਰਗਟ ਹੋਇ। ਨਾਨਕ ਪਰਖਿ ਲਏ ਸਚੁ ਸੋਇ।੫੩
ਬਾਬੇ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਨਉਂ ਦੁਆਰੇ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਰੋਕ ਕੇ ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ ਪ੍ਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਣਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਓਥੇ ਅਨਹਦ ਸਬਦ ਦੇ ਤੂਰ ਵਜਦੇ ਹਨ ਅਥ
ਵਾ ਸੰਧਿਆਂ ਭੁਗਤੀ ਸਾਧਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਵਿਚ ਮਨ ਨੂੰ ਪੂਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਉਥੇ
ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸਬਦ ਤੁਰੀਆ ਗੁਣ ਹੈ ਸੋ ਉਸਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਅ
ਰ ਸਰੇ ਜੋ ਆਤਮਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਹਜੂਰ ਦੇਖਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਮਨ ਰੰਗਦੇ ਹਨ
ਅਰ ਘਟ ਘਟ ਵਿਖੇ ਸਰਬ ਭਰਪੂਰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਇਹ ਗੁਪਤੀ ਬਾਣੀ
ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਪ
ਰਖੇਗਾ ਸੋ ਸਚ ਨੂੰ ਲਭੇਗਾ ॥੫੩॥ ॥ਸਹਜਿ ਭਾਇ ਮਿਲੀਐ
ਸੁਖੁ ਹੋਵੈ ॥ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਗੈ ਨੀਦ ਨ ਸੋਵੈ ॥ਸੁੰਨ ਸਬਦ ਅਪਰੰ
ਪਰਿ ਧਾਰੈ ॥ਕਹਤੇ ਮੁਕਤਿ ਸਬਦਿ ਨਿਸਤਾਰੈ ॥ਗੁਰ ਕੀ ਦੀਖਿ
ਆ ਸੇ ਸਚਿ ਰਾਤੇ ॥ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇ ਮਿਲਨ ਨਹੀ ਭ੍ਰਾਤੇ॥
੫੪॥ ਤਿਸਕਾ ਬੀਚਾਰ ॥ ਜਾਂ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਮਿਲਕਰ ਸਤਿ ਉਪ
ਜਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਖ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਗਿਆਨ ਕਰ ਜਾਗੇ ਹੈਂ ਸੋ ਅ
ਗਿਆਨ ਦੀ ਨੀਂਦ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਉਂਦੇ ਅਰ ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ ਦਾ ਜੋ ਸਬਦ
ਹੈ ਸੋ ਪਰੇ ਤੇ ਪਰੇ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਜੋ ਸਬਦ ਹੈ ਸੋ ਸਰਬਬਾਪਕ ਹੈ ਸੋ ਉ
ਸਨੂੰ ਧਾਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਹਨ ਵਾਲੇ ਭੀ ਮੁਕਤਿ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਉਹ ਸਬ
ਦ ਉਨਾਂ ਦਾ ਨਿਸਤਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿਨਾਂ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਦੀਖਿਆ ਸੁਣੀ
ਹੈ ਸੋ ਸਚ ਵਿਚ ਰੰਗੀਦੇ ਹੈਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਨਾ
ਆਪਾ ਗਵਾਇਆ ਹੈ ਸੋਈ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਭ
ਰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦਾ ॥੫੪॥ ॥ਕੁਬੁਧਿ ਚਵਾਵੈ ਸੋ ਕਿਤੁ ਠਾਇ॥
ਕਿਉ ਤਤੁ ਨ ਬੂਝੈ ਚੋਟਾ ਖਾਇ ॥ਜਮ ਦਰਿ ਬਾਧੇ ਕੋਇ ਨ ਰਾਖੈ ॥ਬਿ
ਨੁ ਸਬਦੈ ਨਾਹੀ ਪਤਿ ਸਾਖੈ ॥ਕਿਉ ਕਰਿ ਬੂਝੈ ਪਾਵੈ ਪਾਰੁ ॥ਨਾਨ
ਕ ਮਨਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਗਵਾਰੁ ॥੫੫॥ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਕੁਬੁ
ਧਿ ਇਨਾਂ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਪਈ ਭਰਮਾਂਵਦੀ ਹੈ ਸੋ ਕਿਸੇ ਕਰ ਮੈਟੇ ਅਰ ਤਤ ਨੂੰ
ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬੁਝਦੇ ਸੋ ਜੋ ਜਮਦੀਆਂ ਚੋਟਾਂ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਮ ਦੇ ਦੁਆ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਬਧੇ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨ ਰਖੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨਾਂ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਪਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਅਰ ਅਭਮਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂਕਰ ਸੁਝਦਾ ਹੈ ਭਉ ਜਲ ਤੇ ਪਾਰ ਪਵੈਂਦੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਇਹ ਮਨਮੁਖ ਜੋਗ ਦਾ ਹੈ ਬੁਝਦਾ ਨਹੀਂ ॥੫੫॥ ਤਾਂ ਫੇਰ ਬਾਬੇ ਜੀ ਕਹਿਆ

॥ ਗੁਰ ਬੁਧਿ ਮਰੈ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੀ ॥ ਸਤਿ ਗੁਰ ਤੇ ਮੋਖ ਦੁਆਰਾ ॥ ਤਤੁ ਨ ਚੀਨੈ ਮਨਮੁਖ ਜਲਿ ਜਾਇ ॥ ਦੁਰਮਤਿ ਵਿਛੁੜਿ ਚੋਟਾ ਖਾਇ ॥ ਮਾਨੈ ਹੁਕਮੁ ਸਭੇ ਗੁਣ ਗਿਆਨਾ ॥ ਨਾਨਕ ਦਰਗਹਿ ਪਾਵੈ ਮਾਨਾ ॥੫੬॥

ਤਿਸਦਾ ਬੀਚਾਰ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਬੁਧ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਦੇ ਵੀਚਾਰ ਕਰ ਮਰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਸੇਂਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਕਤਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਤਤ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਚੀਨਦੇ ਸੇ ਮਨਮੁਖ ਜਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਦੁਰਮਤ ਕਰਕੇ ਵਿਛੜੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੀਆਂ ਚੋਟਾਂ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਸਭੇ ਗੁਣ ਤੇ ਗਿਆਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਸੋਈ ਮਾਨ ਪਾਂਵਦੇ ਹਨ ॥੫੬॥

॥ ਸਚੁ ਵਖਰੁ ਧਨੁ ਪਲੈ ਹੋਇ ॥ ਆਪਿ ਤਰੈ ਤਾਰੇ ਭੀ ਸੋਇ ॥ ਸਹਜਿ ਰਤਾ ਬੂਝੈ ਪਤਿ ਹੋਇ ॥ ਤਾ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਕਰੈ ਨ ਕੋਇ ॥ ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਪਾਰਿ ਪਰੈ ਸਚ ਭਾਇ ॥੫੭॥

ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸਚ ਨਾਮ ਦਾ ਵਖਰ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਧਨ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਪਲੇ ਹੈ ਓਹ ਆਪ ਭੀ ਤਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਆਂ ਨੂੰ ਭੀ ਤਾਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਸਹਜੇ ਨਾਲ ਰਤੇ ਹੈਨ ਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਬੁਝਦੇ ਹਨ ਉਨਾਂ ਦੀ ਪਤਿ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੋਈ ਕਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਅਰ ਜਿਥੇ ਵਲ ਦੇਖਦੇ ਹੈਂ ਗੁਰੂ ਸਮਾਣਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਸਚ ਨਾਲ ਭਉ ਲਾਂਵਦੇ ਹਨ ਸੋ ਪਾਰ ਪਉਂਦੇ ਹਨ ॥੫੭॥

॥ ਸੁ ਸਬਦ ਕਾ ਕਹਾਂ ਬਾਸ ਕਥੀਅਲੇ ਜਿਤੁ ਤਰੀਐ ਭਵਜਲ ਸੰਸਾਰੋ ॥ ਤ੍ਰੈ ਸਤ ਅੰਗੁਲ ਵਾਈ ਕਹੀਐ ਤਿਸੁ ਕਹੁ ਕਵਨ ਅਧਾਰੋ ॥ ਬੋਲੈ ਖੇਲੈ ਅਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਥਿਰੁਹੋਵੈਕਿਉਕਰਿਅਲਖੁਲਖਾਏ॥ਸੁਣਿਸੁਆਮੀਸਚੁਨਾ
ਨਕੁਪ੍ਰਣਵੈਅਪਣੇਮਨਸਮਝਾਏ॥ਗੁਰਮੁਖਿਸਬਦੇਸਚਿ
ਲਿਵਲਾਗੈਕਰਿਨਦਰੀਮੇਲਿਮਿਲਾਏ॥ਆਪੇਦਾਨਾਆਪੇਬੀ
ਨਾਪੂਰੈਭਾਗਿਸਮਾਏ॥੫੮॥ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਉਸ ਸਬ
ਦ ਦਾ ਕਿਥੇ ਵਾਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਭਉਜਲ ਸੰਸਾਰ ਤਰੀਦਾ ਹੈ ਅਰ ਦਸ ਪ੍ਰਾ
ਣ ਜੋ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਕਵਨ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਿ
ਧਾਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਸਾਂ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ ਨਾਉਂ ਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਪ੍ਰਾਣ
ਅਪਾਨ ਸਮਾਨ ਆਦਾਨ ਉਦਾਨ ਕ੍ਰਿਕਲ ਦੇਵਦਤ ਨਾਗ ਕਰਮ ਧ
ਨੰਜੈ॥ ਅਥਵਾ ਦਸ ਅੰਗਲ ਪ੍ਰਾਣ ਜੋ ਬਾਹਰ ਅਵਿਆਂ ਦੇ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ ਸੋ ਕਿਸ ਆਧਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹੈਂ ਜੋ ਜਿਸਦੀ ਸਤਿਆ ਕਰ ਬੋਲਦਾ ਖੇ
ਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਥਿਰ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਅਲਖ ਨੂੰ ਕਿਯੋਂ ਕਰ ਲਖੇ
ਸੁਣ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਿਧ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕਿਯੋਂ ਕਰ ਸਮਝਾ
ਵੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਬੋਲਿਆ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਕਰਕੇ ਜਉ ਸਤਿਨਾਮ ਲਿਵ
ਲਗੇ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਨਦਰਿ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਮੇਲ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅ
ਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਜੋ ਮਨ ਵਿਚ ਸਤਿਆ ਦੇਕੇ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਰ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਵਿਚ ਸ
ਤਿਆ ਦੇਕਰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਸੋ ਪੂਰੇ ਭਾਗ ਜੋ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਸਮਾਇ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ॥ ੫੮॥ ਸੁਸਬਦਕਉਨਿਰੰਤਰਿਵਾਸੁਅਲਖੰਜਹ
ਦੇਖਾਂਤਹਿਸੋਈ॥ਪਵਨਕਾਵਾਸਾਸੁੰਨਨਿਵਾਸਾਅਕਲਕਲਾਧ
ਰਿਸੋਈ॥ਨਦਰਿਕਰੇਸਬਦਿਘਟਿਮਹਿਵਸੈਵਿਚਹੁਭਰਮੁ
ਗਵਾਏ॥ਤਨੁਮਨੁਨਿਰਮਲੁਨਿਰਮਲਬਾਣੀਨਾਮੋਂਮੰਨਿਵਸਾ
ਏ॥ਸਬਦਗੁਰੂਭਵਸਾਗਰੁਤਰੀਐਇਤਉਤਏਕੋਜਾਣੈ॥ਚਿ
ਹਨੁਵਰਨੁਨਹੀਛਾਇਆਮਾਇਆਨਾਨਕਸਬਦਿਪਛਾਣੈ॥੫੯॥
ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਸਬਦ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ ਅਰ ਨਿਰੰਤਰ ਉਸ ਦਾ ਵਾਸਾ ਹੈ ਪਰ
ਅਲਖ ਹੈ ਲਖਿਆ ਨਹੀ ਜਾਂਦਾ ਸੋ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਲਖੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਜੈਸੇ ਦੇਖੀਏ ਵਿਆਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਪਵਨ ਦਾ ਜੋ ਵਾਸਾ ਹੈ ਸੋ
ਘਰ ਰੂਪੀ ਅਕਾਸ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਲਪਨਾਂ ਥੀਂ ਰਹਿਤ ਆਤਮਾ
ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਕਲਾ ਕਰਿ ਧਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਨਦਰ
ਕਰ ਸਬਦ ਇਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਵਸੇ ਤਾਂ ਭ੍ਰਮ ਭੰਜਾਵੇ ਸੋ ਉਸ ਦਾ ਤਨ ਮ
ਨੂੰ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਨਿਰਮਲ ਬਾਣੀ ਸੁਣਦਾ ਤੇ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵ
ਸਾਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਕਰ ਭਉ ਸਾਗਰ ਤਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਲੋਕ ਪ
ਲੋਕ ਵਿਚਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਸੋ ਕੈਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਿਸ ਦਾ ਚਿਹਨ
ਵਰਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਅਰ ਉਸ ਦੀ ਛਾਇਆ ਭੀ ਨਹੀਂ ਅਰ ਮਾਇਆ ਤੇ ਭੀ
ਨਿਰਾਲਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਕਰਿ ਪਛਾ
ਣੀਦਾ ਹੈ ॥ ੫੯ ॥

ਤ੍ਰੈ ਸਤਿ ਅੰਗੁਲ ਵਾਈ ਅਉਧੂ ਸੁੰਨ ਸਚੁ ਆਹਾਰੋ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ
ਬੋਲੈ ਤਤੁ ਬਿਰੋਲੈ ਚੀਨੈ ਅਲਖ ਅਪਾਰੋ ॥ ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਮੇਟੈ ਸਬਦੁ
ਵਸਾਏ ਤਾਂ ਮਨਿ ਚੂਕੈ ਅਹੰਕਾਰੋ ॥ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ਤਾ
ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਲਗੈ ਪਿਆਰੋ ॥ ਸੁਖਮਨਾ ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ ਬੂਝੈ ਜਾਂ
ਆਪੇ ਅਲਖੁ ਲਖਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਹ ਤੇ ਊਪਰਿ ਸਾਚਾ ਸਤਿਗੁ
ਰੁ ਸਬਦਿ ਸਮਾਏ ॥ ੬੦ ॥ ਤ੍ਰੈਸਤ ਕਾ ਬੀਚਾਰ ॥ ਬਾਬੇ
ਜੀ ਕਹਿਆ ਦਸ ਪ੍ਰਾਣ ਦੇਹ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦਾ ਸਚ ਆਹਾਰ
ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਜੋ ਵਚਨ ਬੋਲਦੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਤਤੁ ਵਿਰੋਲਦੇ ਹਨ ਓਹ
ਅਲਖ ਅਪਾਰ ਨੂੰ ਚੀਨਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਸਬਦ ਵਸਦਾ ਹੈ ਸੋ
ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਟਾਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰ ਇਕ ਪ੍ਰਮਾ
ਤਮਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅ
ਰ ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ ਨੂੰ ਤਿਆਗਕੇ ਸੁਖਮਨਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਹੈ ਸੋ ਅਲਖ ਨੂੰ
ਲਖਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਤ੍ਰਿਹੁ ਗੁਣਾਂ ਤੇ ਉਪਰ ਸ
ਚਾ ਰਤੂ ਕੀਆ ਹੈ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਕਰ ਉਸ ਵਿਚਿ ਸਮਾਈਦਾ ਹੈ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

॥੬੦॥ ਨਾਨਕ ਜੀਉ ਪਵਨ ਕਥੀਅਲੇ ਪਵਨ ਕਹਾ ਰਸੁ ਖਾਈ॥ ਗਿ
ਆਨ ਕੀ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਕਵਨ ਅਉਧੂ ਸਿਧ ਕੀ ਕਵਨ ਕਮਾਈ॥ ਬਿ
ਨੁ ਸਬਦੈ ਰਸੁ ਨ ਆਵੈ ਅਉਧੂ ਹਉਮੈ ਪਿਆਸ ਨ ਜਾਈ॥ ਸਬ
ਦਿ ਰਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ ਪਾਇਆ ਸਾਚੇ ਰਹੇ ਅਘਾਈ॥ ਕਵਨ ਬੁ
ਧਿ ਜਿਤੁ ਅਸਥਿਰੁ ਰਹੀਐ ਕਿਤੁ ਭੋਜਨਿ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸੈ॥ ਨਾਨਕ ਦੁ
ਖੁ ਸੁਖੁ ਸਮ ਕਰਿ ਜਾਪੈ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਕਾਲੁ ਨ ਗ੍ਰਾਸੈ॥੬੧॥੮॥

ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਨਾਨਕ ਜੀਉ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਪੌਣ ਕਹੇ ਦੇਹਨ ਅਤੇ ਓਹ ਪੌਣ
ਕੀ ਰਸ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਮੁੰਦ੍ਰਾਂ ਕਵਨ ਹਨ ਅਰ ਕਿਸ ਕਮਾ
ਈ ਕਰ ਸਿਧ ਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਓਹ ਸਬਦ ਕੇਹੜਾ ਹੈ ਜਿਸ
ਬਿਨ ਰਸ ਨਹੀਂ ਆਂਵਦਾ ਅਤੇ ਹਉਮੈਂ ਦੀ ਪਿਆਸ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਅਰ ਜਿ
ਸ ਸਬਦ ਨਾਲ ਮਨ ਰੰਗੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ
ਸਚ ਵਿਚ ਅਘਾਇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਓਹ ਬੁਧ ਕਵਨ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ
ਬੁਧਿ ਅਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਰ ਕਿਸ ਭੋਜਨ ਕਰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋਂਦੀ ਹੈ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਮ ਕਰ ਜਾਣੈ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ
ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਲ ਨਹੀਂ ਗ੍ਰਸਦਾ ੬੧॥੮॥੮॥੮॥੮॥

॥ਰੰਗਿ ਨ ਰਾਤਾ ਰਸਿ ਨਹੀ ਮਾਤਾ॥ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਬਦੈ ਜਲਿ ਬਲਿ ਤਾ
ਤਾ॥ ਬਿੰਦੁ ਨ ਰਾਖਿਆ ਸਬਦੁ ਨ ਭਾਖਿਆ॥ ਪਵਨੁ ਨ ਸਾਧਿ
ਆ ਸਚੁ ਨ ਅਰਾਧਿਆ॥ ਅਕਥ ਕਥਾ ਲੇ ਸਮ ਕਰਿ ਰਹੈ॥ ਤਉ
ਨਾਨਕ ਆਤਮ ਰਾਮ ਕਉ ਲਹੈ॥੬੨॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ॥

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਬਦ ਦੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ
ਰਤਾ ਸੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਸਤ ਹੋਇਆ ਅਰ ਬਿਨਾਂ ਗੁਰਾਂ
ਦੇ ਸਬਦ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕਰ ਜਲਦਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਹੜੇ ਜੋ ਬਿੰਦ
ਨਹੀਂ ਰਖਦੇ ਸੋ ਅਨਾਹਦ ਦਾ ਸਬਦ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੇ ਅਰ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ
ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸੋ ਸਚ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਅਰਾਧਦੇ ਅਤੇ ਜੋ ਬਿੰਦ ਬੀਚਾਰ ਨੂੰ ਤ੍ਰੀਕ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਸਚ ਕਮਾਂਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਚ ਦਾ ਹੀ ਰਸ ਦੇਉ ਤਰਦਾ ਹੈਗੀ ॥੬੫॥

ਜਾਂ ਇਹੁ ਹਿਰਦਾ ਦੇਹ ਨ ਹੋਤੀ ਤਉ ਇਹੁ ਮਨੁ ਕੈਠੈ ਰਹਿਤਾ ॥ ਨਾਭਿ ਕਮਲੁ ਅਸਥੰਭੁ ਨ ਹੋਤੋ ਤਾਂ ਪਵਨੁ ਕਵਨ ਘਰਿ ਸਹਿਤਾ ॥ ਰੂਪੁ ਨ ਹੋਤੋ ਰੇਖ ਨ ਕਾਈ ਤਾਂ ਸਬਦਿ ਕਹਾਂ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥ ਰਕਤੁ ਬਿੰਦੁ ਕੀ ਮੜੀ ਨ ਹੋਤੀ ਮਿਤਿ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਈ ॥ ਵਰਨੁ ਭੇਖੁ ਅਸਰੂਪੁ ਨ ਜਾਪੀ ਕਿਉਂ ਕਰਿ ਜਾਪਸਿ ਸਾਚਾ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਬੈਰਾਗੀ ਇਬ ਤਬ ਸਾਚੋ ਸਾਚਾ ॥੬੬॥

ਤਿਸ ਕਾ ਬੀਚਾਰ ॥ ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਜਬ ਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਚੀ ਤੇ ਹਿਰਦਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਮਨ ਕਿਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਨਾਭ ਕਮਲ ਅਸਥੰਭ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਤਾਂ ਪਉਣ ਕਿਸ ਘਰ ਵਸਦੇ ਸਾਨ ਅਰ ਜੋ ਰੂਪ ਰੇਖ ਦੇਹ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਸਬਦ ਦੀ ਕਿਸ ਨਾਲ ਲਿਵ ਲਗੀ ਸੀ ਅਰ ਇਹ ਰਕਤ ਬਿੰਦ ਕਾ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਮਿਤਿ ਕਿਸ ਪਾਈ ਸੀ ਅਰ ਜਉ ਵਰਨ ਭੇਖ ਤੇ ਪਉਣ ਤੇ ਰੂਪ ਨਹੀ ਸਾਂ ਜਾਪਦਾ ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਕਰ ਸਚੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਜੋ ਬੈਰਾਗ ਕਰ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਂਵਦੇ ਹਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਤਦ ਭੀ ਤੇ ਹੁਣ ਭੀ ਸਚ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ॥੬੬॥

ਹਿਰਦਾ ਦੇਹ ਨ ਹੋਤੀ ਅਉਧੂ ਤਉ ਮਨੁ ਸੁੰਨਿ ਰਹੈ ਬੈਰਾਗੀ ॥ ਨਾਭਿ ਕਮਲੁ ਅਸਥੰਭੁ ਨ ਹੋਤੋ ਤਾਂ ਨਿਜ ਘਰਿ ਬਸਤਉ ਪਵਨੁ ਅਨਰਾਗੀ ॥ ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖਿਆ ਜਾਤਿ ਨ ਹੋਤੀ ਤਉ ਅਕੁਲੀਣਿ ਰਹਤਉ ਸਬਦੁ ਸੁ ਸਾਰੁ ॥ ਗਉਨੁ ਗਗਨੁ ਜਬ ਤਬਹਿ ਨ ਹੋਤਉ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਜੋਤਿ ਆਪੇ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ॥ ਵਰਨੁ ਭੇਖੁ ਅਸਰੂਪੁ ਸੁ ਏਕੋ ਏਕੋ ਸਬਦੁ ਵਿਡਾਣੀ ॥ ਸਾਚ ਬਿਨਾ ਸੂਚਾ ਕੋ ਨਾਹੀ ਨਾਨਕ ਅਕਥ ਕਹਾਣੀ ॥੬੭॥

ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ ॥ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਹੇ ਅਉਧੂਤ ਜਬ ਹਿਰਦਾ ਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਉ ਏਹ ਮਨ ਉਸ ਚੇਤਨ ਸੁੰਨ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰ ਸਬਦ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਿਖੇਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਮਨ ਦਾ ਭਟਕਨਾ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਏਹ ਮਨ ਅਹਿਕਾਰ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਸਤਿ
ਗੁਰੂ ਨਦਰ ਕਰਨ ਤਾਂ ਇਹੁ ਮਨ ਅੰਤਮ ਆਗਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ਅਰ
ਆਪਾ ਵਿਚਾਰ ਦੇਖੈ ਤਾਂ ਨਿਰਮਲ ਹੋਵੈ ਪਰ ਮਨ ਦੀਆਂ ਧਾਵਣੀਆਂ
ਅਨੰਤ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਹਿਆ ਮੂਲ ਜੋ ਇਸ ਦਾ ਆਤਮਾ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋ
ਉਕਰ ਪਛਾਣੈ ਅਰ ਸੀਤਲ ਤਾਈ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਤਾਮਸੀ ਗੁਣ ਕਿਉਂ
ਕਰ ਸਮਾਵੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਗੁਰਮੁਖ ਜੈਸੇ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇਣ
ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਸਾਹਿਬ ਸਮਾਂਦੇ ਹਨ॥

ਇਹੁ ਮਨੁ ਨਿਹਚਲੁ ਹਿਰਦੈ ਵਸੀਅਲੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੂਲੁ ਪਛਾ
ਣਿ ਰਹੈ॥ ਨਾਭਿ ਪਵਨੁ ਘਰਿ ਆਸਣਿ ਬੈਸੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਖੋਜਤ
ਤਤੁ ਲਹੈ॥ ਸੁ ਸਬਦੁ ਨਿਰੰਤਰਿ ਨਿਜ ਘਰਿ ਆਛੈ ਤ੍ਰਿਭਵਣ
ਜੋਤਿ ਸੁ ਸਬਦਿ ਲਹੈ॥ ਖਾਵੈ ਦੂਖ ਭੂਖ ਸਾਚੇ ਕੀ ਸਾਚੇ ਹੀ ਤ੍ਰਿਪਤਾ
ਸਿ ਰਹੈ॥ ਅਨਹਦ ਬਾਣੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਣੀ ਬਿਰਲੋ ਕੋ ਅਰਥਾ
ਵੈ॥ ਨਾਨਕੁ ਆਖੈ ਸਚੁ ਸੁਭਾਖੈ ਸਚਿ ਰਪੈ ਰੰਗੁ ਕਬਹੂ ਨ ਜਾਵੈ

॥੬੫॥ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹੁ ਮਨ ਨਿਹਚਲ ਹੋਕੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿ
ਚ ਵਸਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਮੂਲ ਜੋ ਨਾਮ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਪ
ਛਾਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਪਵਣ ਦਾ ਆਸਣ ਨਾਭ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੀ ਤੇ
ਅਪਾਨ ਵਾਉ ਦੀ ਗੰਢ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਖੋਜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤਤੁ
ਜੋ ਨਾਮ ਹੈ ਸੋ ਲਭਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਬਦ ਬ੍ਰਹਮ ਜੋ ਹੈ ਅਰ ਅਤਿਰੇਬੀਨ
ਰਤ ਤ੍ਰਿਭਵਨਾਂ ਵਿਚ ਬਿਆਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਬਦ ਕ
ਰ ਉਸ ਦੀ ਜੋਤਿ ਲਭਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਸਚੇ ਨਾਮ ਦੀ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁਖ ਲਗਦੀ
ਹੈ ਤਾਂ ਦੁਖ ਇਸ ਦੇ ਸਭੇ ਨਿਵਰਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਚ ਨਾਮ ਕਰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ ਅਰ ਅਨਹਦ ਦੀ ਬਾਣੀ ਤੁਰੀਆ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਬਦ ਦੀ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਗੁ
ਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਜਾਤੀ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਬਤਾਂਵਦਾ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮੁਖਿ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਹੋਇ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋਗੀ ਜੁਗਤਿ ਪਛਾਣੈ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਨਕ ਏਕੋ ਜਾਣੈ॥੬੯॥ ਤਿਸ ਦਾ ਉਥਾਰਾ॥

ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚ ਸਬਦ ਨੂੰ ਬੀਚਾਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਪਰਗਟ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦਾ ਮਨ ਭੀਜਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦਾ ਆਤਮਾ ਆਪ ਵਿਚ ਵਾਸਾ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖ ਜੋਗੀ ਜੋ ਹੈਨ ਸੋ ਸਬਦ ਦੀ ਜੁਗਤ ਪਛਾਣਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਗੁਰਮੁਖ ਏਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ॥ ੬੯॥

॥ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਜੋਗੁ ਨ ਹੋਈ॥ ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੇ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ॥ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੇ ਨਾਮੁ ਪਾਇਆ ਨ ਜਾਇ॥ ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੇ ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਪਾਇ॥ ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੇ ਮਹਾਂ ਗਰਬਿ ਗੁਬਾਰਿ॥ ਨਾਨਕ ਬਿਨ ਗੁਰ ਮੁਆ ਜਨਮੁ ਹਾਰਿ॥੭੦॥ ॥੮॥

ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦਾ ਭਾਵੇਂ ਜੋਗ ਤਪ ਕਰੋ॥ ਅਰ ਬਿਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਭੇਟੇ ਮੁਕਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦਾ ਅਰ ਬਿਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਰ ਬਿਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਭੇਟੇ ਮਹਾਂ ਦੁਖ ਪਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਬਿਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਭੇਟੇ ਗਰਬ ਦਾ ਅੰਧੇਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਟਦਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਮਿਲੇ ਜਨਮ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ॥੭੦॥ ੮॥ ੮॥ ੮॥ ੮॥

॥ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਨ ਜੀਤ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚ ਰਖਿਆ ਉਰਧਾਰਿ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਗ ਜੀਤਾ ਜਮਕਾਲ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰਿ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦਰਗਹਿ ਨ ਆਵੈ ਹਾਰਿ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ਸੋ ਜਾਣੈ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦਿ ਪਛਾਣੈ॥੭੧॥

ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਮਨ ਜੀਤਾ ਹੈ ਹਉਮੈਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਸਚ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਧਾਰ ਰਖਿਆ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਜਗ ਜਮ

ਅਰ ਜੋ ਨਾਭ ਕਮਲ ਦਾ ਥੰਭ ਨਹੀ ਸਾਂ ਤਾਂ ਪਵਨ ਆਪਣੇ ਆਕਾਸ ਰੂਪੀ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਰ ਜਬ ਰੂਪ ਰੇਖ ਜਾਤਿ ਨਹੀ ਸੀ ਤਉ ਅਕ ਲ ਜੋ ਆਤਮਾ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਸਬਦ ਵਸਦਾ ਸੀ ਅਰ ਜਬ ਆਕਾ ਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਆਵਾ ਗਵਨ ਭੀ ਨਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਤੀਨ ਭਵਨ ਵਿਚ ਇਕ ਨਿ ਰੰਕਾਰ ਦੀ ਜੋਤਿ ਹੈਸੀ ਅਰ ਜੋ ਹੁਣ ਵਰਨ ਰੂਪ ਹੋਏ ਹਨ ਤਉ ਭੀ ਇਕ ਆਤਮਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਬਦ ਕਰ ਇਕ ਜਤਾ ਹੈ ਪਰ ਸਚਾ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਹਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਅਕਥ ਕਹਾਣੀ ਹੈ

ਕਿਤੁ ਕਿਤੁ ਬਿਧਿ ਜਗੁ ਉਪਜੈ ਪੁਰਖਾ ਕਿਤੁ ਕਿਤੁ ਦੁਖਿ ਬਿਨਸਿ ਜਾਈ ॥ ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਜਗੁ ਉਪਜੈ ਪੁਰਖਾ ਨਾਮਿ ਵਿਸਰਿਐ ਦੁਖੁ ਪਾਈ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਗਿਆਨੁ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰੈ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ ॥ ਤਨੁ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਨਿਰਮਲ ਬਾਣੀ ਸਾਚੈ ਰਹੈ ਸਮਾਏ ॥ ਨਾਮੇ ਨਾਮਿ ਰਹੈ ਬੈਰਾਗੀ ਸਾਚੁ ਰਖਿਆ ਉਰਿ ਧਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਜੋਗੁ ਕਦੇ ਨ ਹੋਵੈ ਦੇਖਹੁ ਰਿਦੈ ਬੀਚਾਰੇ ॥੬੮॥੮॥

ਸਿਧਾਂ ਪੁਛਿਆ ਜਗਤ ਕਿਸ ਬਿਧਿ ਕਰ ਉਪਜਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਕਿ ਸ ਦੁਖ ਕਰ ਬਿਨਸਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਹਉਮੈ ਕਰ ਜਗਤ ਉ ਪਜਿਆ ਹੈ ਅਰ ਨਾਮ ਵਿਸਰਿਆਂ ਦੁਖ ਪਾਂਵਦਾ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰਮੁਖ ਗਿਆ ਨ ਦਾ ਤਤ ਬੀਚਾਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਉਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦ ਜਲਾਇ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਤਨ ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਨਿਰਮਲ ਬਾਣੀ ਵੀਚਾਰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਸਚ ਵਿਚ ਸਮਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰ ਦੁਖਾਂ ਥੀ ਬੈਰਾਗੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸਚ ਨੂੰ ਰਿਦੇ ਵਿਖੇ ਧਾਰਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਿਨਾ ਨਾਮ ਜੋਗ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ ਤੁਸੀਂ ਬੀਚਾਰ ਦੇਖੋ ॥ ੬੮ ॥ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ॥

ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚੁ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰੈ ਕੋਇ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੁ ਬਾਣੀ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਨੁ ਭੀਜੈ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਇ ॥ ਗੁਰ

ਮ ਕਰ ਅੰਤਹਿਕਰਨ ਸੁਧ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਨਾਮ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨ ਤੇ ਜੋਗ ਦੀ
ਸੋਝੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਬਿਨਾ ਨਾਮ ਬਹੁਤੇ ਭੇਖ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸਚੇ ਆ
ਪ ਗਵਾਇਆ ਹੈ ਸੋਈ ਨਾਮ ਵਿਸਾਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ
ਨਾਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋਗ ਦੀ ਜੁਗਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਂ ਗਿਆਨ ਵਿਖੇ ਵੀਚਾਰ ਕਰ ਦੇਖੋ ਜੋ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਮੁਕਤਿ ਕ
ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦਾ ॥੭੨॥ ॥ਤੇਰੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਤੂਹੈ ਜਾਣਹਿ ਕਿਆ ਕੋ
ਆਖਿ ਵਖਾਣੈ ॥ ਤੂ ਆਪੇ ਗੁਪਤਾ ਆਪੇ ਪਰਗਟੁ ਆਪੇ ਸਭਿ
ਰੰਗ ਮਾਣੈ ॥ ਸਾਧਿਕ ਸਿਧ ਗੁਰੂ ਬਹੁ ਚੇਲੇ ਖੋਜਤ ਫਿਰਹਿ ਫੁ
ਰਮਾਣੈ ॥ ਮਾਗਹਿ ਨਾਮੁ ਪਾਇ ਇਹ ਭਿਖਿਆ ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ
ਕਉ ਕੁਰਬਾਣੈ ॥ ਅਬਿਨਾਸੀ ਪ੍ਰਭਿ ਖੇਲੁ ਰਚਾਇਆ ਗੁਰਮੁਖਿ
ਸੋਝੀ ਹੋਈ ॥ ਨਾਨਕ ਸਭਿ ਜੁਗ ਆਪੇ ਵਰਤੈ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ
॥੭੩॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਗਤਿ ਮਿਤ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕੋਈ ਕੀ ਕਰ ਉਸ ਨੂੰ
ਕਹੇ ਅਰ ਆਪੇ ਗੁਪਤਾ ਅਰ ਆਪੇ ਪਰਗਟੁ ਹੈ ਅਰ ਆਪੇ ਸਭ ਰੰਗ
ਮਾਣਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਤਨੇ ਸਾਧਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਗੁਰੂ ਤੇ ਚੇਲੇ
ਹੈਂ ਸੋ ਸਭ ਤੇਰੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਖੋਜਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਨਾਮ ਮੰਗਦੇ ਹਨ
ਜੋ ਨਾਮ ਦੀ ਭਿਖਿਆ ਪਾਇ ॥ ਅਰ ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਤੋਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕੁਰ
ਬਾਨ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਤੂੰ ਈਸਰ ਰੂਪ ਤੇ ਗੁਰ ਰੂਪ ਤੇ ਸੰਤ ਰੂਪ ਹੋਕੇ ਦਰ
ਸਨ ਦਿਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਬਿਨਾਸੀ ਪ੍ਰਭੁ ਇਹ ਖੇਲ ਰਚਾਇਆ ਹੈ ਅਰ
ਜੈਸੇ ਬਾਜੀਗਰ ਦੀ ਬਾਜੀ ਦੀ ਕਲਾ ਬਾਜੀਗਰ ਦੇ ਸਾਗਿਰਦਾਂ ਨੂੰ ਸੋ
ਝੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਲੀਲਾ ਦੀ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਸੋਝੀ ਹੋਂਦੀ
ਅਰ ਤਿਹ ਏਕ ਜਾਣਦੇ ਹੈਂ ਜੈਸੇ ਸਭ ਭੂਖਣਾਂ ਵਿਚ ਇਕੋ ਸੋਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ
ਭਿੰਨ ਤਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਜਲ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸਭ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਬਿਨ ਦੂਜਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਨ ਹੁਣ ਹੈ ਅਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ
ਸੋ ਦੂਜਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ॥੭੩॥ ॥੧॥ ਜਾਂਇ ਸਿਧ ਗੋਸਟ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗ ਜੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਕਾਲ ਨੂੰ ਭੀ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਦਰਗਾਹ
ਵਿਚ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਆਂਵਦੀ ਅਰ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਜੋ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹ
ਗੁਰੂ ਮਿਲਾਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਪਛਾਣਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ
ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੀਆਂ ਰਹਿਤਾਂ ਸਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੈਂ
ਕਿ ਸਚ ਬੋਲਣਾ ਅਰ ਸੀਲ ਰਖਣਾ ਅਰ ਨਾਮ ਜਪਨਾ ਅਰ ਵੰਡ ਖਾਣਾ
ਅਰ ਥੋੜੇ ਬਹੁਤੇ ਤੇ ਸੰਤੋਖ ਕਰਨਾ ਅਰ ਦੁਖ ਸੁਖ ਵਿਚ ਸਮਾਨ ਰਹਿ
ਣਾ ਅਰ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਆਵਨਾ ਜਾਵਣਾ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਜਾਣਨਾ
ਤਾਂ ਤੇ ਸਦਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹਿਣਾ ਅਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਅਰ
ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਅਗੇ ਨਿਵ ਚਲਣਾ ਅਰ ਆਪਣਾ ਆਦਰ ਨਾ ਚਾਹਣਾ
ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾ ਰੂਪ ਜਾਣਨਾ ਅਰ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿਖ
ਜਾਣਨਾ ਅਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸੋ ਇਤਿਆਦਿਕ
ਗੁਣਤਾਂ ਬਹੁਤੇਰੇ ਹੈਨ ਪਰ ਜੋ ਇਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਥੋੜੇ ਭੀ ਕਿਸੇ
ਵਿਚ ਹੋਵਣ ਸੋ ਗੁਰਮੁਖ ਹੈ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੈਂ ਸੋ ਗੁਰਮੁਖ
ਤਰ ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਭੇ ਗੁਣ ਹੈਂ ਸੋ ਗੁਰਮੁਖ ਤਮ ਹੈਂ ਪਰ ਸਭ
ਦਰਗਹੇ ਗੁਰਮੁਖ ਪਛਾਣੀਦੇ ਹੈਨ ॥ ੭੧॥

॥ਸਬਦੈ ਕਾ ਨਿਬੇੜਾ ਸੁਣਿ ਤੂ ਅਉਧੂ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਜੋਗੁ ਨ ਹੋਈ ॥ਨਾ
ਮੇ ਰਾਤੇ ਅਨਦਿਨੁ ਮਾਤੇ ਨਾਮੈ ਤੇ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ॥ਨਾਮੈ ਤੇ ਸਭੁ ਪ੍ਰ
ਗਟੁ ਹੋਵੈ ਨਾਮੇ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ॥ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਭੇਖ ਕਰਹਿ ਬਹੁਤੇਰੇ ਸਚੈ
ਆਪਿ ਖੁਆਈ ॥ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਨਾਮੁ ਪਾਈਐ ਅਉਧੂ ਜੋਗ ਜੁਗ
ਤਿ ਤਾ ਹੋਈ ॥ਕਰਿ ਬੀਚਾਰੁ ਮਨਿ ਦੇਖਹੁ ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਮੁਕਤਿ
ਨ ਹੋਈ ॥੭੨॥ ਤਿਸ ਦਾ ਬੀਚਾਰ ॥ ॥ਬਾਬੇ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਸ
ਸਬਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸੁਣੋਂ ਸਿਧੋ ਹੇ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਨਾਮ ਜੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਰ
ਜੋ ਦਿਨੇ ਰਾਤੀ ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਮਤੇ ਹੋਏ ਹੈਨ ਸੋ ਨਾਮ ਕ
ਰਕੇ ਸੁਖੀ ਹੈਂ ਅਰ ਜਗਤ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਭੀ ਓਅੰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਥੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਉੜੀ ੪੪

ਬਾਬੇ ਕੀਤੀ ਸਿਧਿ ਗੋਸਟਿ ਸਬਦਿ ਸਾਂਤਿ ਸਿਧੀ ਵਿਚਿ ਆਈ। ਜਿਣਿ ਮੇਲਾ ਸਿਵਰਾਤਿ ਦਾ ਖਟ ਦਰਸਨ ਆਦੇਸਿ ਕਰਾਈ। ਸਿਧਿ ਬੋਲਨਿ ਸੁਭਿ ਬਚਨਿ ਧਨੁ ਨਾਨਕ ਤੇਰੀ ਵਡੀ ਕਮਾਈ। ਵਡਾ ਪੁਰਖੁ ਪਰਗਟਿਆ ਕਲਿਜੁਗਿ ਅੰਦਰਿ ਜੋਤਿ ਜਗਾਈ। ਮੇਲਿਓ ਬਾਬਾ ਉਠਿਆ ਮੁਲਤਾਨੇ ਦੀ ਜਾਰਤਿ ਆਈ। ਅਗੋਂ ਪੀਰ ਮੁਲਤਾਨ ਦੇ ਦੁਧਿ ਕਟੋਰਾ ਭਰਿ ਲੈ ਆਈ। ਬਾਬੇ ਕਢਿ ਕਰਿ ਬਗਲ ਤੇ ਚੰਬੇਲੀ ਦੁਧ ਵਿਚਿ ਮਿਲਾਈ। ਜਿਉ ਸਾਗਰ ਵਿਚਿ ਗੰਗ ਸਮਾਈ ॥੪੪॥

ਤਿਸਦਾ ਬੀਚਾਰ ॥ ਬਾਬੇ ਜਦੀ ਸਿਧ ਗੋਸਟ ਸਿਧਾਂ ਨਾਲ ਰਾਮਕਲੀ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸਬਦ ਸੁਣਕੇ ਜੋਗੀਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਾਂਤਿ ਆਈ ਅਰ ਜਿਤਨੇ ਸਿਧ ਸਿਵਰਾਤ੍ਰ ਦੇ ਮੇਲੇ ਆਏ ਸੇ ਸਭਨਾਂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਆਦੇਸ ਕੀਤੀ ਅਰ ਸਿਧ ਸੇਵਕ ਭਾਵ ਹੋਕੇ ਸੁਭ ਵਚਨ ਲਗੇ ਬੋਲਨ ਕਿ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅਰ ਤੇਰੀ ਬੜੀ ਕਮਾਈ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਤੂੰ ਵਡਾ ਪੁਰਖ ਹੋਇਆਂ ਹੈ ਤੇ ਤੇਰੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ਅਰ ਅਗਿਆਨ ਦਾ ਅੰਧੇਰਾ ਮਿਟ ਗਇਆ ਹੈ ॥ ਸੋ ਮੇਲੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂ ਨੂੰ ਜਿਤਕੇ ਬਾਬੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਸਾਂ ਮੁਲਤਾਨ ਜਾਣਾ ਹੈ ਸੋ ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਤੇ ਬਾਲੇ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਕਾਲੂ ਤੇ ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਪਾਸ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਨੂੰ ਰੁਖਸਤ ਕੀਤਾ ਅਰ ਆਪ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕਰ ਚਨਿਓਟ ਦੀ ਪਰਬਤੀ ਉਪਰ ਚਨਾਬ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੇ ਜਾ ਬੈਠੇ ਸੋ ਸਾਹਬੁਰਾਨ ਉਥੋਂ ਦਾ ਪੀਰ ਸੀ ਸੋ ਦੀਦਾਰ ਨੂੰ ਆਇਆ ਅਰ ਬਾਬੇ ਦੇ ਚਰਨ ਪਕੜਕੇ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਕੁਛ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਚਨਕੀ ਤ ਦੀਏ ਦੀਆਂ ਵਿਚ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਨਾ ਤੇ ਜੋ ਮੁਰੀਦ ਹੋਵਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਸਬਦ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਵਰਤਾਵਣਾ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਸੋ ਤੁਸਾਡਾ ਇਸੇ ਕਰ ਕਲਿਆਣ ਹੋਵੈਗਾ ॥ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਮੁਲਤਾਨ ਨੂੰ ਗਏ ਅਰ ਸਮਸ ਪਰਵੇਜ ਕੇ ਪਾਸ ਜਾਇ ਆਸਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਲਤਾਨ ਦੇ ਪੀਰਾਂ ਨੂੰ ਖਬਰ ਭੇਜੀ ਜੋ ਅਸੀਂ ਤੁਸਾਡੇ ਦੀਦਾਰ ਨੂੰ ਆਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਗੋਂ ਪੀਰਾਂ ਦੁਧ ਦਾ ਕਟੋਰਾ ਭੇਜਿਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੀਤੇ ਸਭਨਾਂ ਸਿਧਾਂ ਦੇ ਮਨ ਸੰਤ ਆਵਈ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਸਿਧਾਂ ਨੇ ਮਥਾ
ਟੇਕਿਆ ਪਰ ਭੰਗਰਨਾਥ ਡੰਡਉਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਅਸੀਂ ਅਉਧੂਤ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੇ
ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਦੇ ਅਗੇ ਡੰਡਉਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਭੰਗਰਨਾਥ ਕਹਿਆ ਤੁਧ
ਜਗਤ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਾਮਾਤ ਦਿਖਾਈ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਅਸਾਨੂੰ ਭੀ ਕਰਾਮਾਤ ਦਿਖਾ
ਵਿਤਾਂ ਅਸੀਂ ਭੀ ਮਥਾ ਟੇਕੀਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਰਦਾਨੇ ਦਾ ਰਬਾਬ ਲੈ ਕਰ ਭੰ
ਗਰਨਾਥ ਅਕਾਸ ਨੂੰ ਉਡਿਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਪਣੀ ਖੜਾਂਉਂ ਉਤਾਰਈ ਕਿ
ਭੰਗਰਨਾਥ ਨੂੰ ਲੈ ਆਉ ਤਾਂ ਖੜਾਉਂ ਭੰਗਰਨਾਥ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਲਗੀ ਮਾ
ਰਨੇ ਸੋ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰਦੀ ਗਈ ਫੇਰ ਬਾਬੇ ਦੇ ਅਗੇ ਲਿਆਈ ਤਾਂ ਭੰਗਰ
ਨਾਥ ਰਬਾਬ ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਅਗੇ ਆਣ ਰਖਿਆ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਬਖਸੀਏ
ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇ ਮਥਾ ਟੇਕੇਂਗਾ ਤਾਂ ਖੜਾਉ ਤੈਨੂੰ ਮਾਰਨੇ ਹਟੇਗੀ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਭੰਗਰਨਾਥ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਗੋਰਖ ਕਹਿਆ ਭੰਗਰਨਾਥ ਕ
ਰਾਮਾਤ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੁਣ ਰਾਜੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ
ਨਾਂ ਸਿਧਾਂ ਫੇਰ ਡੰਡਉਤ ਕੀਤੀ ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਜੀ ਇਹ ਸਿਧ ਗੋਸਟ ਤਾਂ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਉਤੇ ਜਨਮਸਾ
ਖੀ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਅਚਲਵਟਾਲੇ ਕਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਨੀ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਿਆ ਅਸਾਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਹੀ
ਹੈ ਤੇ ਪਰੋਜਨ ਸਮਝਣ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੇੜ ਨਹੀਂ ਗਿਣਨੇ ਅੰਬਾਂ ਦਾ ਰਸ ਚੂ
ਪਣਾ ਹੈ ਤੇ ਸੋ ਵਚਨਾਂ ਦਾ ਤਾਤਪਰਜ ਕਮਾਵਣਾ ਹੈ ਸੋ ਜੋ ਕਮਾਵਨਗੇ ਤਿ
ਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਫਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਗੋਸਟਾਂ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਸਮਝਾਵਣ
ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਸੋ ਜੋ ਇਨਾਂ ਰਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਕਮਾਵੇਗਾ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖੀ
ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇਗੀ ਅਰ ਜੋ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਵਨਗੇ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਦਾ
ਵਿਦਯਾ ਸਿਧਿ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋ ਭਾਵੇਂ ਪਰਲੋਕ ਦੀ ਗਤ ਲਵੈ ਭਾਵੈਂ ਲੋਕ ਦੀ
ਗਤਿ ਲਵੈ ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਨੋਂ ਗਤਾਂ ਹੈਨ ਅਤੇ ਪਰ ਜੋ ਜਨ ਪਰਮੇਸਰ
ਦੇ ਨਾਮ ਸਪਾਟਣਾ ਹੈ ॥ ਪਉੜੀ ਚਉਤਾਲੀਸਵੀਂ ਚਲੀ ॥ ੪੪ ॥

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਹੋਵੈ ਉਸ ਦੀ ਟਹਿਲ ਕਰਨੀ ਅਰ ਨਵੰ ਜੇ ਬਲ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ
ਹੀ ਨੀਵਾਂ ਕਰਨਾ ਅਰ ਹੋਰਸ ਨੂੰ ਬਲ ਨਾ ਦਿਖਾਲਣਾ ਅਰ ਦਸਵਾਂ ਬਦ
ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੋਹਬਤ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨਾ॥ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਪੀਰਾਂ ਇਹ ਵਚਨ ਸੁ
ਣ ਕੇ ਸਿਜਦਾ ਕੀਤਾ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕੁਛ ਅਸਾਨੂੰ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ
ਜੀ ਨੇ ਹਾਜਰਨਾਮਾ ਕਹਿਆ ਹਾਜਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਹਰ ਹੈ ਬੇਹਾਜਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਮਿਹ
ਰ ਹੈ ਈਮਾਨ ਦੋਸਤ ਹੈ ਬੇਈਮਾਨ ਕਾਫਰ ਹੈ ਪਸਗੀਬਤ ਕਾ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ
ਹੈ ਗੁਸਾ ਹਰਾਮ ਹੈ ਨਫਸ ਸੈਤਾਨ ਹੈ ਦਰੋਗ ਦੋਜਖ ਹੈ ਸਚੁ ਬਹਿਸਤੁ
ਹੈ ਨਫਸ ਸੈਤਾਨ ਹੈ ਪਾਕ ਹਰਾਮ ਹੈ ਇਲਮ ਗੁਰੂ ਹੈ ਤਕੱਬਰ ਖਾਰ
ਹੈ ਸਖੀ ਬਹਿਸਤੀ ਹੈ ਸੂਮ ਦੋਜਖੀ ਹੈ ਏਤੇ ਦੋਸ ਜੇ ਕਣ ਜਣਾਵੈ
ਤੈ ਨਾਨਕ ਦਾਨਸਮੰਦ ਕਹਾਵੈ॥ ਜਾਂ ਇਹ ਹਾਜਰਨਾਮਾ ਬਾਬੇ ਕੀਤਾ
ਤਾਂ ਸਭੇ ਪੀਰ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਡਿਗ ਪਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿ
ਆਂ ਪਟਣ ਅਸਾਂ ਨੇ ਜਾਵਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ ਕੀ
ਤਾ ਸੀ ਸੋ ਦੇਖਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ ਚਿਤ ਹੈ ਕੇ ਵਿਸਰ ਗਇਆ ਹੈ ਤਾਂ
ਬਾਬਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਪਟਣ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਦੇ ਆਇ ਉਤਰੇ॥ ॥ਤਾਂ ਸੇਖ
ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਖਬਰ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸੇਖ ਬਰਾਹਮ ਇਕ ਬਕਰਾ ਤੇ ਪਿਉਆ
ਣ ਲੈਕੇ ਆਇ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਆਪ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਲੰਗਰ ਕਰਾਵੋ
ਅਰ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਰਸੋਈਏ ਲਿਆਇਆ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਸਰੀਰ ਦੀ ਲਜਤ ਵਾਸਤੇ ਬਕਰਾ ਮਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸੇਖ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਹਲਾਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਦੋਸ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ
ਰਾਮਕਲੀ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿਚ ਸਲੋਕ ਕੀਤਾ॥ ਮਹਲਾ ੧ ਸਚੁ ਕੀ
ਕਾਤੀ ਸਚੁ ਸਭੁ ਸਾਰੁ ॥ ਘਾੜਤ ਤਿਸ ਕੀ ਅਪਰ ਅਪਾਰ ॥ ਸਬ
ਦੇ ਸਾਣ ਰਖਾਈ ਲਾਇ ॥ ਗੁਣ ਕੀ ਥੇਕੈ ਵਿਚਿ ਸਮਾਇ ॥ ਤਿਸ ਦਾ
ਕੁਠਾ ਹੋਵੈ ਸੇਖੁ ॥ ਲੋਹੂ ਲਬੁ ਨਿਕਥਾ ਵੇਖੁ ॥ ਹੋਇ ਹਲਾਲੁ ਲਗੈ
ਹਕਿ ਜਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਦਰਿ ਦੀਦਾਰਿ ਸਮਾਇ ॥੧॥ ਤਿਸ ਕਾ ਬੀਰਹ

ਪਟਨ ਵਿਚ ਫਰੀਦ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੋ ਮੁਲਤਾਨ ਪੀਰਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਚੰਬੇਲੀ ਦਾ ਫੂਲ ਕਢ ਕੇ ਤੇ
ਰਖ ਦਿਤਾ ਜੋ ਅਸੀਂ ਫੂਲ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਭੇ ਪੀਰ
ਮੁਲਤਾਨ ਦੇ ਉਥੇ ਹੀ ਆਏ ਤਾ ਸਮਸ ਪੁਛਿਆ ਜੋ ਤਪ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਸਰੀ
ਰ ਨੂੰ ਦਗਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਮਨ ਦੀਆਂ ਜੋ ਵਾਸਨਾ ਹੈਨ ਸੋ ਨਹੀਂ ਮਰ
ਦੀਆਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਵਰਮੀ ਦੇ ਮਾਰਿਆਂ ਸਰਪ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ
ਅਰ ਸਰਪ ਜੋ ਵਸ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰ ਵਸ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸਰੀਰ
ਦੇ ਤਪ ਕੀਤਿਆਂ ਮਨ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ ਮਨ ਜੋ ਵਸ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਗੁਰਦੇਵ ਸ
ਬਦ ਕਰ ਵਸ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮਸ ਪੁਛਿਆ ਓਹ ਕੇਹੜਾ ਸਬਦ ਹੈ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜਗਤ ਨੂੰ ਝੂਠ ਜਾਣਨਾ ਏਹੋ ਸਬਦ ਹੈ ਅਰ ਜੇਤਾ ਜਗ
ਤ ਹੈ ਮਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿਚ ਖਲੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਸਬਦ ਵਲ ਸੰਕਲਪ
ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸੁਧ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬਹਾਵਲਹੱਕ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਝੂ
ਠ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਤੇ ਮਾਇਆ ਬਿਨਾ ਵਿਵਹਾਰ ਭੀ ਸੁਧ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦਾ ਤਾ
ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੇਹੀ ਮਾਇਆ ਝੂਠੀ ਹੈ ਤੇਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਭੀ ਝੂਠ ਹੈ ਅ
ਰ ਜੇਹਾ ਪਰਮੇਸਰ ਸਚ ਹੈ ਤੇਹਾ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਭੀ ਸਚ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਰੁਕ
ਨਦੀਨ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਕੀ ਲਛਨ ਹੈਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਤਾਂ ਇਹ ਜੋ ਨੀਯਤ ਸਾਫ ਕਰੇ ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸੋਹਬਤ ਕਰੇ
ਅਰ ਦੂਸਰਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੇ ਗੁਣ ਸੁਣੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ ਤੀਸਰਾ ਗੁਣਵਾਨੇ
ਦੀ ਖਿਦਮਤ ਕਰੇ ਅਰ ਚੌਥਾ ਵਡਿਆਈ ਗੁਰੂ ਪੀਰ ਦੀ ਜਾਣੇ ਜੋ ਜਿਸ
ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਗੁਣ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵਣ ਅਰ ਪੰਜਵਾਂ ਜੈਸੇ ਖਾਵਣ ਦਾ ਕੇ ਅ
ਮਲ ਦਾ ਵਿਯਸਨ ਹੈ ਤੈਸੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਬਦ ਦਾ ਤੇ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਦਾ
ਵਿਯਸਨ ਕਰੇ ਤੇ ਛੇਵਾਂ ਆਪਣੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੇ ਤੇ ਹੋਰਾਇ
ਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਸਬੰਧ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰੇ ਤੇ
ਸਤਵਾਂ ਜੋ ਸਗਲ ਵਿਚ ਸਾਧਾਂ ਨਾਲ ਦੁਬਧਾ ਪਵੇ ਉਸ ਦਾ ਤਿਆ
ਗ ਕਰਨਾ ਅਰ ਅਠਵਾਂ ਆਪ ਬੀ ਬੁਧ ਕਰਕੇ ਯਾ ਤਪ ਕਰ ਵਡਾ ਹੋਵੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੫੧੨ ਰੁਦਨ ਨਹੀ ਕਰਦਾ ਤੇ ਸਾਧਾਂ ਦੀ ਟਹਿਲ ਹੁਨ ਨਹੀ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਦੁਖ ਤੇ ਸੁਖ ਪਾਪਾਂ ਤੇ ਪੁੰਨਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ ਪਰਾਲਿਅਨਾ ਬਿਨ ਸੁਖੀ ਕੋਈ ਨਹੀ ਸੋ ਤੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੁਛ ਦੇਖ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਤੈਨੂੰ ਇਤਨਾਂ ਸੁਖ ਕਿਉਂ ਕਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਤੂੰ ਵਡਾ ਸੁਖੀ ਨਜ਼ਰ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਜੇਡਾ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਨਹੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੂੰ ਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਨਿਆਰਾ ਲੈ ਬੈਠਾ ਅਰ ਕਹਿਓਸੁ ਕਿ ਮੇਰਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ ਸੋ ਇਕ ਸਮੇਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਜਾਰੀ ਹੋਈ ਮਰਨ ਪ੍ਰਜੰਤ ਸੋ ਜਾਂ ਚੌਂਕੇ ਤੇ ਉਤਾਰੀ ਅਰ ਬਹੁਤ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਕਰਵਾਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰੁਦਨ ਕਰਨ ਲਗਾ ਜੋ ਮੈਂ ਕਿਥੋਂ ਕਰ ਜੀਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਹਿਆ ਤੂੰ ਪੁਰਖ ਹੈਂ ਅਰ ਧਨਵਾਨ ਹੈਂ ਹੋਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਵਿਵਾਹ ਲਵੇਂਗਾ ਮੈਨੂੰ ਭੁਲਾ ਦੇਵੇਂਗਾ ਸੋ ਏਹ ਬਾਤ ਸੁਣਕੇ ਮੈਂ ਲਿੰਗ ਇੰਦ੍ਰੀ ਕਟ ਸੁਟੀ ਤੇ ਓਹ ਇਸਤ੍ਰੀ ਫਿਰ ਅਰੋਗ ਹੋ ਗਈ ਅਰ ਹੁਣ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਾਮ ਕਲੋਲਾਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਸੋ ਮੇਰੇ ਦੇਖਦੇ ਓਹ ਹੋਰ ਪੁਰਖ ਭੋਗਦੀ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਦੇਖ ਕੇ ਦਗਧ ਹੋਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਜੇਡਾ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਦੁਖ ਤੇ ਸੁਖ ਪੂਰਬਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਪੁੰਨਾਂ ਦਾ ਫਲ ਹੈ ਅਰ ਈਸਰ ਬੀ ਆਦਿ ਜੀਵ ਪ੍ਰਜੰਤ ਆਪਣੇ ਆਪਦੇ ਕਰਮ ਅਵਸ਼ ਭੋਗਣੇ ਹਨ ਅਰ ਕਰਮ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਭੋਗਾ ਦਿਤੇ ਬਿਨਾ ਮਿਟਦੇ ਨਹੀਂ ਪਰ ਗਿਆਨੀ ਲੀਲਾ ਮਾਤ੍ਰ ਭੋਗਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਗਿਆਨੀ ਦੁਖੀ ਸੁਖੀ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਰਾਮਕਲੀ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿਚ ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ। ਮ: ੧ ਸਹੰਸਰ ਦਾਨ ਦੇ ਇੰਦ੍ਰੁ ਰੋਆਇਆ॥ ਪਰਸਰਾਮ ਰੋਵੈ ਘਰਿ ਆਇਆ॥ ਅਜੈ ਸੁ ਰੋਵੈ ਭਿਖਿਆ ਖਾਇ॥ ਐਸੀ ਦਰਗਹਿ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ॥ ਰੋਵੈ ਰਾਮੁ ਨਿਕਾਲਾ ਭਇਆ॥ ਸੀਤਾ ਲਖਮਣ ਵਿਛੁੜਿ ਗਇਆ॥ ਰੋਵੈ ਦਹਸਿਰੁ ਲੰਕ ਗਵਾਇ॥ ਜਿਨਿ ਸੀਤਾ ਆਂਦੀ ਡਉਰੂ ਵਾਇ॥ ਰੋਵੈ

ਨਿਪੰਨੁ ਭਏ ਮਜੂਰਾ ਜਿਨਕੇ ਸੁਆਮੀ ਗਹਿਤ ਹਦੂਰਾ ਹੋਵੈ ਜਨਮੇ
ਜਾ ਭੁਇ ਗਇਆ ਏਕੀ ਕਾਰਣ ਪਾਪੀ ਭਇਆ ਹੋਵੈ ਸੇਖ ਸਮਾਇ
ਕਪੀਰ ਅੰਤਕਾਲ ਮਤ ਲਗੈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਹੋਵਹਿ ਸਲੋਕ ਨ ਪੜਾਇ ਆਪ
ਣਿਆਰਿ ਮੰਗਹਿ ਭਿਖਿਆ ਜਾਇ ਹੋਵਹਿ ਕਿਰਪਾ ਨ ਸਿਧਾਰਿ ਪਨਸ
ਉਪਾਧਿ ਤਿ ਹੋਵਹਿ ਗੀਆਨ ਗਵਾਇ ਬਾਣੀ ਰੋਵੈ ਨਾਹਿ ਭੁਤ ਗਾਨਸੁ
ਕਦੁਖੀਆ ਸਭ ਸੰਸਾਰਾ ਮੰਨੈ ਨਾਇ ਸੋ ਈ ਜਿਣ ਜਾਇ ਅਉਗੁਣ ਕੀ
ਰਮਨ ਲੇਖੇ ਪਾਇ ॥੧॥ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੈਂ ਸੋ
ਜੈਸਾ ਸਰੀਰ ਅਨਿਤ ਜਾਣਤੇ ਹਨ ਤੈਸਾ ਸੁਖ ਦੁਖ ਭੀ ਅਨਿਤ ਜਾਣਤੇ
ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਜਾਗੀਆਸੀ ਹਨ ਸੋ ਦੁਖ ਸੁਖ ਦੇਨੇ ਪਰਮੇਸਰ ਵਲੋਂ
ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਅਸਾਡਾ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਦੁਖ ਦੇਵੈਗਾ ਤਉ ਭੀ
ਅਸਾਡੇ ਕਾਲਿਆਣ ਵਾਸਤੇ ਜੈਸੇ ਵੈਦ ਜੋ ਰੋਗੀ ਨੂੰ ਕਉੜੀ ਅਉਖਧ ਦੇਂ
ਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਮਿਠ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰੋਗੀ ਦੇ ਸੁਖ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ
ਆਂ ਵਲੋਂ ਦੁਖ ਸੁਖ ਜਾਣੀਏ ਤਾਂ ਦੁਖ ਭੋਗੀਆਂ ਪੁਰਬਲੇ ਪਾਪ ਮਿਟਦੇ
ਹਨ ਤੇ ਸੁਖ ਭੋਗੀਆਂ ਪੁੰਨ ਮਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਪਾਪਾਂ ਪੁੰਨਾਂ ਦਾ ਫਲ
ਹੈ ਸੋ ਅਵਸ ਭੋਗਣਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਸਤਸੰਗੀ ਹੈਨ ਸੋ ਸਦਾ ਰਾਜ਼ੀ ਹੈ
ਨ ਤੇ ਜੋ ਅਗਿਆਨੀ ਹੈਨ ਸੋ ਸਦਾ ਦੁਖੀ ਹੈਨ ਪਰ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ
ਗਿਆਨੀ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਕੇ ਭੋਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਗਿਆਨੀ ਦੁਖੀ ਹੋਕੇ ਭੋਗਦੇ
ਹਨ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਇਸ ਸਲੋਕ ਦਾ ਅਰਥ ਭੀ ਕਹੋ ਤਾਂ ਬਾਬਾ
ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜੋ ਸਉ ਜਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੰਦ੍ਰ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇੰਦ੍ਰ
ਆਪਣੀਆਂ ਅਪਛਰਾਂ ਛਡਕੇ ਤੇ ਗੋਤਮ ਤਪੇ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਾਸ ਆਇ
ਆ ਤਾਂ ਗੋਤਮ ਕਹਿਆ ਕਿ ਇਕ ਭਗ ਵਾਸਤੇ ਤੂੰ ਆਇਆ ਹੈਂ ਤਾਂਤੇ ਸਹੰ
ਸ ਭਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈਂਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇੰਦ੍ਰ ਨੂੰ ਸਹਿਸ੍ਰ ਭਗਾਂ ਹੋਈਆਂ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਜਲ ਵਿਚ ਜਾਇ ਛਿਪਿਆ ਅਰ ਰੋਇਆ ॥ ਅਤੇ ਪਰਸਰਾ
ਮ ਇਕੀ ਵਾਰੀ ਨਿਖਤ੍ਰਾਇਣ ਕੀਤਾ ਸੋ ਜਾਂ ਰਾਮ ਜੀ ਉਸਦਾ ਬਲ ਖੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਲਾਇਆ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਢੇਲ ਬੇਲੇ ਜਾਹ ਵਿਚ ਪਾਰ ਕੀਤੇ ਸੁ ਤਾਂ ਉਨਾ ਤੇ ਅਜ ਤੀਕ ਚਿਰੰਜੀਵ ਹੈ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਭਿਖਿਆ ਮੰਗਦਾ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰੋਂਦਾ ਹੈ ਅਥਵਾ ਅਜ ਰਾਜਾ ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਛਡਕੇ ਤੇ ਅਤੀਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਨ ਸੇ ਐਸੀ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਸਜਾਇ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਰਾਮ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਨਿਕਲਾ ਦਿਤਾ ਸੀ ਤੇ ਸੀਤਾ ਨੂੰ ਰਾਵਣ ਛਪਾ ਲੈ ਗਿਆ ਤੇ ਲਛਮਣ ਨੂੰ ਮੂਰਛਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਰਾਮ ਜੀ ਉਨਾ ਤੇ ਜਬ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਲੰਕਾ ਨੂੰ ਜੀਤ ਕੇ ਤੇ ਭਭੀਛਨ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦਿਤਾ ਤੇ ਰਾਵਨ ਦ ਸਭ ਕੁਟੰਬ ਮਾਰ ਕੇ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭੀ ਖੇਤ ਵਿਚ ਰਗੀਤਾਇਆ ਤਾਂ ਰਾਵਨ ਭੀ ਉਨਾਂ ਅਰ ਪਾਂਡਵ ਦਰਜੋਧਨ ਨਾਲ ਜੂਆ ਖੇਲੇ ਅਰ ਜੂਆ ਤੇ ਸਕਨੀ ਖੋਟੇ ਪਾਸੇ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਭਾਗ ਸਭ ਜਿਤਿਆ ਤਾਂ ਤੇਰਾਂ ਬਰਸ ਬਨਬਾਸ ਵਿਚ ਰਹੇ ਅਰ ਚੌਦਵੇਂ ਬਰਸ ਬੈਰਾਠ ਦੇ ਨਗਰ ਮਗੁਪਤ ਹੋਕੇ ਰਹੇ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਦੇਖਦੇ ਕੀਚਕ ਨੇ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਨੂੰ ਲਤ ਮਾਰੀ ਤਾਂ ਪਾਂਡਵ ਭੀ ਰੁਨੇ ਅਰ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਚਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਮਹਾਰਾਜ ਉਨਾਂ ਦੇ ਹਜੂਰ ਆਂਵਦਾ ਸੀ ॥ ਅਰ ਰਾਜੇ ਜਨਮੇਜੇ ਬਿਆਸ ਜੀ ਥੀਂ ਪੁਛਿਆ ਜੋ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸਟਰ ਧਰਮ ਪੁਤ੍ਰ ਨੇ ਜੋ ਜੂਆ ਖੇਲਿਆ ਕਿਸੇ ਵਰਜਿਆ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਿਆਸ ਜੀ ਕਹਿਆ ਅਜੀ ਸਭੇ ਦਰਜਨ ਹੇ ਪਰ ਈਸਰ ਦੀ ਨੇਤ ਅਵਸ਼ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੇ ਅਗੇ ਹੀ ਕੋਈ ਖਬਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕਰਨੇਤ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਬਿਆਸ ਕਹਿਆ ਇਸੇ ਬਰਖ ਤੂੰ ਪਧ ਘੋੜੀ ਮੁਲ ਲੇਣੀ ਹੈ ਤੇ ਸਿਕਾਰ ਚੜਨਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਰਿਆਈ ਘੋੜਾ ਲੈ ਜੇਗਾ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਸਿਆਹ ਕੇਸ ਜਗਾਰਾ ਵਛੇਰਾ ਜੰਮੇਗੀ ਸੋ ਤੂੰ ਫਿਰ ਜਗ ਕਰੇਂਗਾ ਅਰ ਤੇਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨਗਨ ਹੋਵੈਗੀ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹਸਣਗੇ ਤੇ ਤੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰੇਂਗਾ ਸੋ ਤੈਨੂੰ ਫੇਰੀ ਕੁਸਟ ਹੋਵਨਗੇ ਅਤੇ ਫੇਰ ਅਠਾਰਹਿ ਪਰਬ ਮਹਾਭਾਰਤ ਦੇ ਸੁਣੇਂਗਾ ਅਤੇ ਜਦ ਭੀਮ ਦੀ ਕਥਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਹਾਥੀ ਉਸ ਨੇ ਗਿਧ ਬ ਨੂੰ ਚਲਾਏ ਹੈਨ ਅਤੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੇ ਟੁਟ ਤੀਰ ਰਹਿ ਆਕਾਸ ਥੀਂ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸੋ ਜਦ ਤੂੰ ਨਾਂ ਮੰਨੇਂਗਾ ਤਾਂ ਇਕ ਰੁ
ਸ੍ਰ ਤੇਰੇ ਨਕ ਵਿਚ ਰਹੇਗਾ ਤੇ ਤੂੰ ਉਸ ਰੋਗ ਨਾਲ ਹੀ ਮਰੇਂਗਾ॥ ਤਾਂ ਸਭੇ
ਗਲਾਂ ਉਹੋ ਹੀ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜਨਮੇਜਾ ਭੀ ਤੈਨ ਸੋ ਇਕ ਵਚਨ ਨ
ਮੰਨਣੇ ਕਰ ਪਾਪੀ ਹੋਇਆ ਜੋ ਪੰਡਿਤ ਕਹਿੰਦੇ ਸਭੀ ਮਰੇ ਹਾਥੀ ਆਕਾਸ ਵਿ
ਚ ਚਲਾਏ ਹੋਏ ਆਕਾਸ ਵਿਚ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਰਾਜੇ ਨੇ ਨਕ ਮਰੋੜਿਆ ਤੇ
ਕੁਸਟੀ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਹੀ ਤੇ ਤੈਨੂੰ॥ ਅਰ ਹੋਰ ਜੇਤੇ ਸੇਖ ਮਸਾਇਕ ਪੀਰ
ਹਨ ਸਭੇ ਰੋਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮਤ ਅੰਤ ਕਾਲ ਅਸਾਨੂੰ ਜਮਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਨਾ ਪਵੈ ਤੇ
ਜੋਗੀ ਰੋਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਇਕੇ ਕੰਨ ਪੜਾਇਕੇ ਭੁਨੇ ਹਨ ਜੋ ਘਰ ਘਰ ਵਿਚ
ਭਿਖਿਆ ਮੰਗਦੇ ਹਨ॥ ਅਤੇ ਜੋ ਗਿਰਹਸਤਾਂ ਦਾ ਧਨ ਸੀ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰ
ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰੋਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਪੰਡਿਤ ਜੋ ਗਿਆਨ ਸੁਣਾਂਵਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਮਾਂਵਦੇ ਨ
ਹੀਂ ਤਾਂ ਮਰਦੇ ਹੋਏ ਪਛੋਤਾਂਵਦੇ ਤੇ ਰੋਂਦੇ ਹਨ॥ ਅਰ ਬਾਲੀ ਫੂਲਣ ਦੇਵੀ
ਸੀ ਜੋ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਹੋਰ ਭਰਤਾਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਮੈ
ਨੂੰ ਵਰ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸੁੰਭ ਬੀਜ ਦਾਨੇ ਨੋਂ ਤੂੰ ਮਾਰੇਂਗੀ ਤਾਂ ਮੈਂ
ਤੈਨੂੰ ਵਰਾਂਗਾ ਸੋ ਜਾਂ ਸੁੰਭ ਬੀਜ ਦਾਨੇ ਨਾਲ ਜੁਧ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸ੍ਵਾ
ਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤੇ ਮੁੜਕੇ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਤੇ ਰਕਤ ਦੀ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਦਾਨੇ ਉਤਪਤ ਹੋਏ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਭੀ ਦੇਵੀ ਅਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ
ਅਸਿਧੁਜ ਰੂਪ ਕਰਕੇ ਸੁੰਭ ਬੀਜ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ॥ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕ
ਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਆਗਿਆਨ ਕਰ ਦੁਖੀ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਪਰਮੇਸ੍ਰ
ਦਾ ਨਾਮ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਸੋਈ ਜਿਣ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮ ਲੇਖੇ ਨਹੀਂ ਪ
ਉਂਦੇ ਤਾਂ ਤੇ ਸੁਖੀ ਸੋਈ ਹੈਨ ਜਿਨਾਂ ਨਾਮੁ ਜਪਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸਹਾਣ ਚੰਦਨ
ਤੇ ਚਰਨੀ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜੋ ਕਾਮ ਗੀਦੜਾ ਹੈ
ਤੇ ਆਪ ਸਮਾਨ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਕਾਮ ਨੇ ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ ਚੜਾਈ
ਏ ਤੇ ਸਾਸ ਸਾਸ ਨਾਮ ਜਪੀਏ ਤਾਂ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਟੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉ
ਹ ਉਸ ਨੇ ਸਿਖਣੀ ਨੂੰ ਮਥਾ ਆਣ ਟਿਕਾਇਆ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਕਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੋ ਬਿਗਾਨੇ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਸਤ ਭੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਸੋ ਨਰਕਾਂ ਵਿਚ ਦੁਖ
ਪਾਂਵਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂਤੇ ਤੁਸਾਂ ਸੀਲ ਰਖਣਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ
ਨਾਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦਿਤਾ ਅਰ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਸਤ ਸੰਗਿ ਕਰਨਾ ਬਤਾਇਆ ਤੇ
ਮਨਿ ਇਛਤ ਪਦਾਰਥ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤੇ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਿਖਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਹਾ
ਰਾਜ ਧੋਏ ਜਟ ਦੀ ਸਾਖੀ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਸੁਣਾਵੋ ਤਾਂ
ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਨ ਕਰ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਿਤ ਭਏ ਕਿ ਭਾਈ
ਬਾਲਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਕੋ ਸੁਨਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਫੇਰ ਮੈਨੂੰ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਕਿਧਰ ਚਲਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹਿਆ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਜਿਧਰ ਤੁਸਾਡੀ ਮਰਜੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ ਚਲ ਭਾਈ ਕਰਤਾਰ ਦੀ
ਖੁਸ਼ੀ ਤੇਰੇ ਪਰ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਕਹਿਕਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮਨਸਾ ਦੀ ਚਾਲ ਚਲੇ
ਤਾਂ ਇਕ ਪਲਕ ਮਹਿ ਦੀਪਾਲਪੁਰ ਸਹਿਰ ਆਏ ਪਰ ਜਿਥੋਂ ਤੇ ਤੁਰੇ ਸੇ ਉਥੋਂ
ਤੇ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜਾਰ ਕੋਹ ਆਹਾ ਅਤੇ ਬੜੇ ਬੜੇ ਉਸ ਨਗਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਬਾ
ਗ ਬਗੀਚੇ ਬਾਵਲੀ ਤਾਲ ਸਰੋਵਰ ਕਵਲਾਂ ਕੇ ਪੂਰਨ ਹੂਏ ਹੈਂ ਅਰ ਬੜੇ
ਤਰਵਰ ਸਬਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਦਾ ਕੇਸ ਸਹਿਰ ਦੇ ਬਾ
ਹਰ ਬਾਗ ਮੇਂ ਡੇਰਾ ਕੀਆ ਉਥਾਂ ਕੋਈ ਮਨੁਖ ਭੀ ਕਬੀ ਸੰਜੋਗ ਸੇ ਆ
ਵੈ ਅਤੇ ਇਕ ਸਾਧ ਰੋਜ ਪਹਿਰ ਰਾਤ ਰਹਿੰਦੀ ਨਾਵਣ ਜਾਵੈ ਸੋ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਦੇ ਪਾਸ ਨੇੜੇ ਹੀ ਤਲਾਉ ਆਹਾ ਜਿਤ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਇਸਨਾਨ
ਕਰਨ ਜਾਵਨ ਤਿਤੁ ਵੇਲੇ ਉਹ ਭੀ ਆਵੈ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਡੇਢ ਪਹਿਰ ਰਾਤ ਰਹਿੰ
ਦੀ ਨਾਲ ਨਾਇ ਆਵਨ ਫੇਰ ਆਨ ਕਰ ਭਜਨ ਕਰਨ ਸੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਉਹ
ਜੋਗਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਵੀ ਅਤੇ ਉਹ ਜੋ ਸਾਧ ਨਾਉਣ ਤਲਾਉ ਆਉਂਦਾ
ਆਹਾ ਸੋ ਇਕ ਦਿਨ ਨਾਇਕੇ ਜਿਉਂ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਖੜਾ ਸਾ ਤਿਉਂ ਧਿ
ਆਨ ਵਿਚ ਖੜਾ ਹੀ ਰਹਿਆ ਅਰ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹ ਆਇਆ ਜਦਾਂ ਧਿ
ਆਨ ਤੇ ਉਤਰਕੇ ਚਲਿਆ ਤਾਂ ਪਾਸ ਦੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹ ਆਇ
ਸੋ ਉਹ ਪਾਸ ਦੀ ਮਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਚਲਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਦ ਕੇ ਪੁ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਿਆ ਭਾਈ ਸਿਖ ਤੂੰ ਕਉਣ ਸਾਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈਂ ਅਰ ਭਾਈ ਤੈਂ ਨੇ ਸੇਵਿਕਾ ਕਰ
ਅਸਾਂ ਤੇ ਕਿਛੁ ਮੰਗਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਾਧ ਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮੈਂ ਤਾ ਜਟ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ
ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਤੂੰ ਧੋਏ ਨੂੰ ਭੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਕਹਿ
ਕੂਚੁ ਪਕਰਕੇ ਤੇਰਾ ਆਖਿਆ ਜੀ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਕੀ ਕੀਆ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨ
ਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਦਸੇਂ ਗਾਤ ਕਿਆ ਭੀ ਕਰ ਛੋਡਾਂ ਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਆ
ਜੀ ਧੋਏ ਜਟ ਗੁਲਾਮ ਤਾਂ ਤੁਸਾਡਾ ਹੂਜੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗ
ਲ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਤੇ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਤਜੀ ਹੈ ਤੇ ਫੇਰ ਧੋਏ ਤਾਂ ਭੀ ਚਰਨਾਂ ਤੇ
ਸਿਰ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਮੁਹ ਤੇ ਭੀ ਧੋਏ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਮੈਂ ਤੁਸਾਨੂੰ
ਮਿਲਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਿਕਣਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰੀਏ ਦਸੀ
ਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਭਲਾ ਭਾਈ ਧਣੀ ਕਿ ਸਮਤਾ ਉਸ ਤਾਂ
ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਉਹ ਸਮਯਾ ਯਾਦ ਕਰ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਤਾ
ਤੇਰੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤੇ ਥੇ ਅਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਤੂੰ ਅਸਾਨੂੰ ਕਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਈ
ਜੀ ਕਿਆ ਕਰੀਏ ਲੋਕ ਅਸਾਡਾ ਖਹਿੜਾ ਨਹੀਂ ਛਡਦੇ ਜੋ ਰੋਜ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਹ
ਮਕੋ ਸਬਦ ਸੁਨਾਏ ਅਤੇ ਕਰਾਮਾਤ ਪਏ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਅਰ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਕੇ
ਦੁਖਦੇਣੇ ਕਰ ਹਮਕੋ ਬੜਾ ਕ੍ਰੋਧ ਹੋ ਆਵਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਰ ਹਮ ਇਸੇ ਵਿ
ਚਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਹਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਿਸ ਪਰ ਕਰੈਂ ਏਹ ਤੋ ਸਭੀ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਬੰ
ਦੇ ਹੈਂ ਤਬ ਹਮਨੇ ਕਹਾ ਭਾਈ ਜੀ ਹੈ ਤੇ ਵਹੁ ਤੋ ਜੋ ਕਰਾਮਾਤ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਨਾ
ਤੇ ਜੋ ਕਹਿ ਕਰੇ ਸੋ ਕਰਾਮਾਤ ਦੇਵੈ ਅਰ ਫੇਰ ਕਹਿਆ ਅਸਾਂ ਭਾਈ ਜੀ
ਤ ਗਾਤ ਤਾਂ ਤੁਸਾਡੀ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਪੰਦਰਾਂ ਵਰੇ ਹੋਰ ਭਲੀ ਭਾ
ਤੀ ਗੁਜ਼ਰਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਫੇਰ ਤੁਮ ਹਿੰਦੂ ਜਟ ਕੇ ਘਰ ਜਨਮੋਂਗੇ ਤਬ ਤੁਮਾ
ਰਾ ਉਧਾਰ ਹੋਵੈਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਭੀ ਤੁਮ ਕੋ ਕਹਿਆ ਥਾ ਕਿ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਮਿ
ਲੈਂਗੇ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਉਧਾਰ ਭੀ ਹੋਵੈਗਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸਤਿ ਤਪ ਪੂਰਾ ਹੋਇ
ਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਖਤ੍ਰੀ ਦੇ ਘਰ ਜਨਮ ਧਾਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਜੀ ਤੇ
ਤੇਰਾ ਨਾਉ ਮੋਲਕ ਹੋਤਾ ਥਾ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਗੋਰਾਦ ਬੜੀ ਆਹੀ ਪਰ ਤੂੰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਭਥੋਂ ਪਿਛੇ ਹਟਿਆ ਸੋ ਤੈਂ ਇਕ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਆਹਾ ਜੋ ਤੇਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀ
ਕਾਮਵਤੀ ਅਰ ਤੈਂ ਸੰਗਿ ਕਰਕੈ ਕਾਮ ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਜੋ ਉਸਕੇ ਮਨ
ਸੋ ਉਸਕੇ ਮਨ ਕਾਮ ਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰਹੀ ਅਰ ਓਹ ਪੂਰੀ ਨ ਹੋਈ ਇਹ ਤੈਨੂੰ
ਪਾਪ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਸਭਥੋਂ ਪਿਛੇ ਪਰਵਾਣਾ ਹੋਰੇ ਤੇਲੀ ਦੇ
ਘਰ ਰਖਿਆ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੈਨੇ ਸਤੇ ਜਨਮ ਗਊ ਧਾਰਨੇ ਸੀ ਸੋ ਪਰਵਾਹਿ
ਰੇ ਪਿਛੇ ਤੂੰ ਮੋਇਆ ਹੈ ਸੋ ਭਾਈ ਤੂੰ ਇਕ ਓਅੰਕਾਰ ਦਾ ਹੀ ਜਾਪ ਕਰਿਆ ਕਰ
ਅਰ ਸਦਾ ਪਹਿਰ ਰਾਤ ਰਹਿੰਦੀ ਇਸਨਾਨ ਕਰਿਆ ਕਰ ਅਤੇ ਤੂੰ ਅਗੇ
ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਤੈਨੂੰ ਭਾਈ ਧੋਹਾ ਬੁਝਾ ਹੈ ਹੋਰਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬੁਝਾਈ ਤੇ
ਅਤੇ ਭਾਈ ਧੋਹਾ ਸੇਵੇ ਹੁਣ ਕਿਧਰ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸਾਂ ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਭੀ ਮਿਲ
ਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਈ ਧੋਹਾ ਭਾਈ ਸੇਵੇ ਦੀ ਵਾਰਤਾ ਦਸ ਤਾਂ ਭਾਈ ਧੋਹੇ ਆ
ਖਿਆ ਜੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਓਹ ਤਾਂ ਮਰ ਗਇਆ ਹੈ ਅਰ ਉਸਨੂੰ ਸਤ
ਵਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਮੋਏ ਨੂੰ ਅਗੇ ਓਹ ਰਾਜਪੂਤ ਦੇ ਘਰ ਆਹਾ ਹੁਣ ਤਾਂ ਮੈਂ
ਨੂੰ ਕੁਛ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਜੋ ਕਿਸ ਜਾਮੇ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿਆ ਜਾਪੇ ਜੋ ਮੁਕਤ
ਹੋਇ ਗਇਆ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸਾਡੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਹੁਣ ਓਹ ਦਖੰਣ ਪਾਰ ਹੈ ਅਰ ਇਥੋਂ ਤੇ ਕੋਹ ਨਉ ਕੁ ਜਾ
ਗਾ ਹੈ ਓਥੇ ਰਵਿਦਾਸੀਏ ਚਮਾਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਹੈ ਗਾ ਹੈ ਅਰ ਦੋ ਵਾਰੀ ਮੁੰ
ਲਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਜਨਮਿਆਂ ਸੀ ਜੋ ਅਰ ਪਾਹਿਰ ਉਸੇ ਕੌਮ ਵਿਚ ਰ
ਹਿਆ ਹੈ ਨਾ ਜਾਇਣ ਤੇ ਭੁਲਿਆਂ ਤੇ ਉਹੋ ਜਨਮ ਪਾਇਦਾ ਰਹਿਆ
ਜਦ ਸਾਥੋਂ ਵਿਛੜਿਆ ਹੈ ਤਬ ਗੁਰੀਏ ਜਟ ਕੇ ਹੋਤਾ ਥਾ ਅਰ ਇਸ
ਕੀ ਮਤ ਕਾ ਨਾਮ ਸੁਹਾਵੀ ਥਾ ਪਰ ਇਸਨੇ ਤਾਂ ਦੇਇ ਇਕ ਮਾਨੁਖ ਕੋ ਕਹਿ
ਆ ਥਾ ਜੋ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਕਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵਾਂ ਗਾ ਸੋ ਜਬ ਉਸਕੇ ਕਾਰਜ ਕਾ
ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਤਬ ਸੇਵੇ ਨਹੀਂ ਤਈ ਕਰਨ ਲਗਾ ਵਾਰਤਾ ਹੋਰ ਕਿ
ਆ ਜੋ ਉਸਕਾ ਕਾਰਜ ਨਾ ਕਰਦੀਆ ਅਤੇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾਰੇ ਨੇ ਭੀ ਕ
ਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਬਡਾ ਪਾਪ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿਕਰ ਕੇ ਮੁਕਰਤਾ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੋ ਪਹਿਲੇ ਤੇ ਇਕ ਜਨਮ ਚੰਡਾਲੈ ਕੇ ਘਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੀ ਹੋਤਾ
ਹੈ ਤੂੰ ਹੋਰ ਭੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਨਰੂ ਸਕ ਭੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਪਾਪ ਕਰਤਾ ਹੈ
ਪਰ ਐਉ ਹੈ ਜੋ ਏਕ ਬਾਤ ਕਾ ਪਾਪ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਇਉ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਏ
ਸਨੇ ਤੇ ਸਤ ਪਾਪ ਕੀਏ ਹੈ ਜੋ ਏਕ ਤੋ ਇਉ ਹੂਆ ਕਿ ਇਸਨੇ ਰਾਜਾ ਜ
ਨਕ ਕੋ ਕੂੜ ਚੋਰੀ ਖੁਲਾਇਆ ਅਰ ਰਾਜੇ ਜਨਕ ਕਾ ਇਹ ਖਾਸ ਖਿਜ
ਮਤਗਾਰ ਸਾ ਪਰ ਚੋਰੀ ਇਹ ਬੀਜ ਜੋ ਲਿਆ ਹੈ ਸੋ ਕੂੜ ਕਰਕੇ ਲੈਆ
ਹੈ ਪਰ ਪਰਮੇਸਰ ਤੇ ਪਰਾਂ ਕਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਰਾਜਾ ਨੇ ਮਨ ਮੇ ਬੂਝੀ ਅਰ
ਕਹਿਆ ਰੇ ਸੇਵਗੀਆ ਤੂੰ ਪਾਹਿ ਕਿਆ ਬਾਤ ਕਰਤਾ ਹੈ ਸੋ ਭੂਖੀ ਏਹ ਕਾ
ਮ ਤੂੰ ਹਮਾਰੇ ਨਾ ਕੀਆ ਕਰ ਤੂੰ ਸਭ ਦਿਨ ਤੇ ਇਹ ਕਾਮ ਭੀ ਛੋੜਿਆ ਅ
ਰ ਤੀਸਰਾ ਪਾਪ ਐਰ ਕੀਆ ਜੋ ਰਾਜਾ ਕੇ ਅੰਤਰ ਜਨਾਨੇ ਮੇ ਇਕ
ਰੋਬੇਲੀ ਗੋਲੀ ਸੀ ਸੋ ਉਸ ਕੇ ਸਾਥ ਸਪਰਸ ਕੀਆ ਅਰ ਰਾਜੇ ਨੇ
ਭੀ ਸੁਣਿਆ ਸਹੀ ਪਰ ਰਾਜਾ ਨੇ ਮੁਖ ਸੋ ਕੁਛ ਨਾ ਕਹਿਆ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ
ਰਾਜਾ ਸਰਬ ਆਤਮਾ ਇਕ ਹੀ ਦੇਖਤਾ ਥਾ ਇਸੇ ਤੇ ਰਾਜਾ ਗੁਸੇ ਨਾ ਹੋ
ਇਆ ਅਰ ਚੌਥਾ ਪਾਪ ਏਕ ਐਰ ਕੀਆ ਜੋ ਚੌਦਸ ਕੇ ਦਿਨ ਬ੍ਰਾਹਮ
ਣ ਕੇ ਸਾਥ ਲੜਿਆ ਅਰ ਉਸ ਕੇ ਬਡੀਆ ਲਤਾ ਮੁਸਟਾ ਮਾਰੀਆ ਇ
ਸ ਤੇ ਓਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬਡਾ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ ਅਰ ਮੁਖ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਕਹਿ
ਆ ਜੋ ਤੂੰ ਚੰਡਾਲ ਹੋਵੈਗਾ ਅਰ ਪੰਜਮਾ ਇਕ ਪਾਪ ਐਰ ਹੂਆ ਜੋ ਏ
ਹ ਰਾਜਾ ਕੇ ਕੁੰਡਾਰੇ ਸੇ ਤੇਲ ਮੁਕਤਾ ਰੋਜ ਹੀ ਚੁਰਾਇਆ ਕਰੈ ਅਰ ਰਾਜਾ
ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਅਰ ਸੁਣ ਕਰ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹਿਆ ਰੇ ਚੰਡਾਲ ਏਹੁ ਕਾਮ ਤੈਨੇ
ਕਿਆ ਕੀਆ ਤਬ ਏਹ ਚੁਪ ਕਰ ਰਹਿਆ ਅਰ ਛੇਵਾਂ ਏਹ ਪਾਪ ਕੀ
ਆ ਜੋ ਇਸਨੇ ਇਕ ਖੋਤਾ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਸੋ ਖਰ ਕਾ ਸ੍ਰਾਪ ਭੀ ਹੂਆ ਅਰ
ਸਤਵਾਂ ਏਕ ਅਤੀਤ ਉਸ ਕੋ ਇਸ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਕੀਆ ਥਾ ਪਾਛੇ ਉ
ਸ ਕੋ ਮਾਇਆ ਕੇ ਲੋਭ ਕਰਕੇ ਮਾਰਨ ਲਗਾ ਤੋ ਉਸ ਕਹਿਆ ਰੇ ਮਲੇਛ
ਮੂੜੇ ਕਿਸੇ ਮਾਰਤਾ ਹੈਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਚੰਡਾਲ ਹੋਵੈਂਗਾ ਸੋ ਇਨਾਂ ਪਾਪਾਂ ਸ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

 ਸੈਦੋ ਨੇ ਉਹ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਸੈਦੋ ਤਪ ਬਹੁਤ ਕੀਆ
ਥਾ ਪਰ ਜਿਤ੍ਰਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ਭਗਤੀ ਤਿਸ ਤੇ ਹੋਈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਧੋਰੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀ
ਤੀ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਹਿਬ ਸੈਦੋ ਜਿਸ ਜਾਮੇ ਵਿਚ ਹੋਵੈ ਸੋ ਮੈਨੂੰ ਦਿਖਲਾਈਏ ਅ
ਤੇ ਮਿਹਰਵਾਨ ਹੁਣ ਕਰਕੇ ਉਧਾਰ ਸੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਧੋ
ਰਾ ਸੈਦੋ ਸਾਤੋ ਸਰੀਰ ਭੁਗਤੇ ਤੇ ਦੇਸੈ ਪਸ਼ਿਆਵਰੇ ਪਿਛੇ ਸਤ ਪਾਰ ਹੋਸੀ
ਅਤੇ ਸਤੇ ਅਵਤਾਰ ਨੇ ਲੈਂ ਉਧਾਰ ਸੀ ਅਰ ਭਾਈ ਧੋਰਾ ਉਹ ਭੀ ਸਤਾ
ਜਾਮਾ ਹੋਸੀ ਤੇ ਕਿਤੇ ਸਰੀਆ ਸਿੰਘ ਹੋਸੀ ਅਤੇ ਓਸ ਸਤਾ ਨਾਵਾਂ ਮਹਿਲ
ਹੋਸੀ ਅਰ ਭਾਈ ਧੋਰਾ ਉਹ ਭੀ ਰੂਪ ਸਤਗੁਰ ਹੋਸੀ ਪਰ ਹੋਵੈਗਾ ਅਲੇਪ
ਤੇ ਸੰਗਤ ਤੇਰੀਆਂ ਕਰਾਵਸੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਭੀ ਆਪਣਾ ਹੋਮ ਸੀ
ਪਰ ਧਰਮ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਧੋਰੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਮਿਹਰਵਾਨ ਜੀ
ਕੁਛ ਤੁਸਾਂ ਤੇ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਲਿਆਂਵਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕ
ਹਿਆ ਭਾਈ ਧੋਰਾ ਜੋ ਕੁਛ ਤੈਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਸਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੋ ਜਲਦੀ ਕਰਨਾ
ਹੈ ਪਰ ਛੇਤੀ ਆਵੈਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ ਭੀ ਨਾਲ ਲਿਆਵੀਂ ਤਾਂ ਭਾਈ
ਧੋਰਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਉਠ ਕਰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਆਇਆ ਅਰ ਆਣ ਕਰ
ਆਪਣੀ ਸਿਖਣੀ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਜੋ ਹੇ ਸਿਖਣੀਏ ਤੂੰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਿਆਰ
ਕਰ ਸਤਗੁਰਦੇਵ ਆਏ ਹਨ ਪਰ ਤੂੰ ਛੇਤੀ ਕਰ ਤਾਂ ਸਿਖਣੀ ਅਤੀਤ
ਰਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਅ
ਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਿਆਰ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਈ ਧੋਰੇ ਨੇ ਥਾਲ ਤੇ ਮੇਵਾ
ਲਿਆਂਦਾ ਸੋ ਮੇਵਾ ਲਿਆਨਕੇ ਅਰ ਦਰਸ਼ੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ
ਕਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਲੈ ਕਰ ਤੁਰਿਆ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਜੋ ਬੇਟਾ ਤੈਂ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਉਪਰ ਭੇਟ ਰਖਕੇ ਮਥਾ ਟੇਕਣਾ ਅਤੇ ਮਨ ਚਿਤ ਕਰ
ਕੇ ਖੁਸੀ ਲੈਣੀ ਅਰ ਨਾਲੇ ਧੋਰੇ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਾਤ ਆਹੀ ਸੋ ਉਸਦਾ
ਨਾਮ ਸੁਖਦੇਈ ਆਹਾ ਤੁਰਿਆ ਆਖਿਆ ਜੀ ਮੈਂ ਭੀ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਚਲਦੀ
ਹਾਂ ਤਾਂ ਭਾਈ ਧੋਰੇ ਆਖਿਆ ਹਾਂ ਸਿਖਣੀਏ ਤੂੰ ਭੀ ਚਲ ਤਾਂ ਦੋਨੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੁਰੇ ਅਰ ਪ੍ਰਭੂ ਧੋਨੇ ਦੇ ਅਗੇ ਹੀ ਗਇਆ ਸੋ ਦਰਸੇ ਨੇ ਅਗੇ ਹੀ ਚਰਨਾਂ
ਉਪਰ ਆਣ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਰਸੇ ਉਪਰ ਬਹੁ
ਤ ਮੇਹਰਵਾਨਗੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਰਸੇ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੌਸਾਂ
ਦਿਤੀਆਂ ਤੇ ਦਰਸੇ ਨੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਰਖੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਹੁਤ ਮਿਹਰਵਾ
ਨ ਹੋਏ ਤਾਂ ਦਰਸਾ ਚਰਨਾਂ ਦੇ ਤਲੇ ਬੈਠ ਗਇਆ ਅਰ ਪਿਛੋਂ ਭਾਈ ਧੋਨਾ
ਤੇ ਭਾਈ ਧੋਨੇ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੁਖਦੇਵਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਆਣ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਆਉ ਭਾਈ ਧੋਨਾ ਅਤੇ ਮਾਈ ਸੁਖਦੇਵਾਂ
ਕਰਤਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਲਾ ਕਰਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਦੇਵਸੀ ਤਾਂ
ਧੋਨੇ ਨੇ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅਗੇ ਰਖਿਆ ਤਾਂ ਗੁ
ਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਧੋਨਾ ਏਹ ਕੀ ਲਿਆਇਆ ਹੈਂ ਤਾਂ ਧੋਨੇ ਕ
ਹਿਆ ਜੀ ਤੇਰਾ ਦਿਤਾ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਲਿਆਇਆ ਹਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ
ਭਾਈ ਧੋਨਾ ਅਸਾਂ ਤੈਨੂੰ ਜਬਾਦਿ ਦਿਤਾ ਸੀ ਤੂੰ ਇਕਮਦ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਿਧ
ਰ ਤੇ ਲਿਆਇਆਂ ਹੈਂ ਤਾਂ ਧੋਨੇ ਨੇ ਕਹਿਆ ਮੇਹਰਵਾਨ ਏਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿ
ਖਣੀ ਮਿਤ੍ਰ ਨਾਲ ਬਣਾਇ ਕੇ ਆਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਨਾਲ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋ
ਇ ਗਇਆ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੈਂ ਮੈਨੂੰ ਵਡੀ ਦਾਤ ਦਿਤੀ ਹੈ ਸੋ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਜੋ
ਤੇਰਾ ਦਰਸਨ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਕੰਦਾਇਸ ਨਾ
ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਧੋਨਾ ਤੈਨੂੰ ਖਬਰ ਹੈਸੀ ਕਿ ਨਾਹੇ
ਸੀ ਤਾਂ ਭਾਈ ਧੋਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਖਬਰ ਨਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਨਾ
ਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਧੋਨਾ ਤੇਰੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲੇ ਬੜੀ ਤਪ ਭਾਰੀ ਕੀਤਾ
ਆਹਾ ਪਰ ਇਕ ਖੋਟ ਵਿਚ ਹੋਇ ਗਇਆ ਹਾ ਉਸ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤੈਂ ਜ
ਨਮ ਵਿਛੜੇ ਨੂੰ ਹੋਏ ਹੈਨ ਸੋ ਹੁਣ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸਤ ਸੰਗ
ਸੋ ਇਹੋ ਜੋਗ ਕਰਤ ਸੀਹਾਂ ਸਭ ਤੇ ਖੋਟੇ ਹੈ ਗਾ ਸੰਗ ਵਿਚ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ
ਠਕੀਰ ਭੀ ਹੋਸਨ ਸੋ ਜਿਸ ਜਾਮੇ ਤੇ ਏਨ ਉਧਰਨਾ ਹੈ ਅਰ ਸੋਧੇਂ ਪਿਛੋ
ਇਕ ਸੋ ਪੰਡਿਤ ਦਾ ਬੇਟਾ ਪਿਛੋਂ ਹੋਸੀ ਅਰ ਬਹੁਤ ਭਗੀ ਸਾਂਗ ਹੋਸੀ ਅਰ ਬੇਟੂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਓਹ ਗਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਭਾਈ ਧੰਨੇ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ ਮੇਹਰਵਾਨ ਤਪ ਇਸ
ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਹੁ ਮੁਕਤ ਕਿਉਂ ਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕਸਰ ਕੀ ਰਹਿ ਗ
ਈ ਆਹੀ ਅਤੇ ਜਨਮ ਇਹ ਤਿਨ ਜਾਮੇ ਕਿਸ ਦੇ ਹੋਇਆ ਸੋ ਇਹ ਕਿਰ
ਪਾ ਕਰਕੇ ਦਸੀਏ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਧੰਨਾ ਤਿਨ ਜ
ਨਮ ਇਹ ਤਖਾਣ ਦੇ ਧਾਰ ਗਇਆ ਤੇ ਭਗਤਿ ਵਿਚ ਰਹਿਆ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ
ਜਨਮ ਉਦਾਸੀ ਸਿਖ ਕਾ ਬੇਟਾ ਬੀਰਮ ਦੇਉ ਕਰਿ ਭਾਈ ਸੋ ਦੋਨੋ ਬੀਰਮ ਦੇਉ
ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਨਾਗ ਸਿੰਘ ਥਾ ਤਬ ਇਨ ਦੋਨੋਂ ਨੇ ਤਪ ਭਗਤੀ ਕੀਆ
ਥਾ ਪਰ ਦੇਸ ਨੇ ਉਸ ਕੀ ਬਹੁਤ ਬਡੀ ਕਰੀ ਥੀ ਅਤੇ ਬੀਰਮ ਦੇਉ ਪਹਿਲੇ
ਜਨਮੇਂ ਕਾ ਉਤਮ ਥਾ ਤਉ ਉਸ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਆਵਾਜ ਨਿਕਲੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਥਾ
ਵੀਆਂ ਕੀ ਤਰਹਿ ਵਿਗਾੜ ਦਿਤਾ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਕਰਕੈ ਇਸ ਕਾ ਤਪ ਖ
ਣ ਗਇਆ ਅਰ ਫੇਰ ਵਹੁ ਤੇ ਰਾਜਾ ਜਨਕ ਕਾ ਦਮਾਦ ਹੂਆ ਅਰ ਉਸ ਕੇ
ਵਿਵਾਹਿ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸੈਤ੍ਰੀ ਜਮਨੇ ਦੇਖਿਆ ਪਰ ਇਸ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸੋਭ
ਆਨ੍ਹੀ ਜੈਸੀ ਹੋ ਗਈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਏਕ ਤੇ ਸਾਈ ਲੋਕੋਂ ਕਾ ਸ੍ਰਾਪ ਅਰ ਦੂਸਰ
ਇਹ ਕ੍ਰੋਧ ਬਹੁਤ ਕਰਤਾ ਥਾ ਸੋ ਇਸ ਕਰਕੈ ਇਸ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸੋਭਾ ਦੂਰ
ਹੋਇ ਗਈ ਥੀ ਤਬ ਉਹ ਬੀਰਮ ਦੇਉ ਕਿਤਨਾਂ ਕਹਿਰ ਕਰਿਕਰ ਫੇਰ ਓਹ
ਗੁਰੂ ਕੇ ਤੁਲ ਹੋਇ ਗਇਆ ਅਤੇ ਮਤ ਲੋਕ ਮਾਤ੍ਰੇ ਵਿਚ ਦਰਸੇ ਨੂੰ ਤਿਖ
ਣ ਦੇ ਘਰ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਪਰ ਭਾਈ ਭਜਨ ਦਾ ਬੀਜ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਫੇਰ
ਤੇਰੇ ਘਰ ਤਰਪੇ ਦੇ ਹੋਇਆ ਸੋ ਹੁਣ ਕਮਾਈ ਕਰਸੀ ਫੇਰ ਉਧਰਸੀ
ਤਾਂ ਧੰਨੇ ਨੇ ਕਹਾ ਜੀ ਹੁਣ ਬੀਰਮ ਦੇਉ ਕਿਸ ਕੇ ਜਨਮੇਂ ਗਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਕਹਿਆ ਜਟ ਦੇ ਘਰ ਜਨਮੇਂਗਾ ਤੇ ਨਾਉ ਹੈ ਸਾਧੂ ਹੋਸੀ ਅਤੇ ਭਗੀ ਸੰ
ਤ ਹੋਸੀ ਤੇ ਬਡਾ ਗੁਰਮੁਖ ਹੋਸੀ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਬੇਟੇ ਦੇ ਇਹੁ ਜਨਮ ਤ੍ਰਿਖਾਣ ਦੀ
ਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਬਾਲੂ ਰਸੀਆ ਦਰਬਾਰੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਦਰਸ਼ਾ ਅਤੇ ਜਟ ਉ
ਧਰ ਸੀ ਤਾਂ ਹਰਿ ਤੋਂ ਜਗ ਮੇ ਹੋਸੀ ਫਕੀਰੀ ਤੇ ਸਹਿਰ ਪਰ ਬਡਾ ਗੁਰਮੁਖ
ਹੋਸੀ ਤਦ ਓਹ ਇਮਨੂੰ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਦੀਖਿਆ ਦੇਸਨ ਤਾਂ ਫੇਰ ਉਧਰਸੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਜੋ ਸਤਲੁਦ੍ਰ ਜੋ ਨਦੀ ਹੈ ਤਿਸਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਏਕ
ਪਿੰਡ ਬਤ ਕਸਬਾ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋ ਤਿਥੇ ਇਸਨੂੰ ਅਸਾਡੇ ਅਉਤਾਰ ਦਾ ਦਰਸਨ
ਹੋਸੀ ਤੇ ਖਤ੍ਰੀ ਜਨਮ ਇਹ ਭੀ ਹੋਸੀ ਤੇ ਓਹ ਅਸਾਡਾ ਭੇਖ ਭੀ ਖਤ੍ਰੀ ਦੇ
ਘਰ ਹੋਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਉਪਰ ਬਹੁਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਸੀ ਅਰ ਬੁਲ
ਕ ਜਾਮੇ ਵਿਚ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸੀਗੀ ਵਿਚਾਰ ਹਿਆ ਕਰੈਗਾ ਅਰ
ਓਹ ਸੈਕਾਗੀ ਇਸਨੂੰ ਰਖੇਗਾ ਅਰ ਵਿਸਾਹ ਏਸਦਾ ਰਤੀ ਨ ਕਰੈਗਾ ਤੇ
ਭਾਈ ਵਹੁ ਬਡਾ ਗੁਰਮੁਖ ਹੋਸੀ ਤੇ ਜੋ ਤੂੰ ਕਹਿਦਾ ਹੈ ਦੈ ਜੋ ਗੁਰੂ ਭੀ ਜਨਮ
ਵਿਚ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਣੇ ਜੋ ਉਹ ਨੌਕਰ ਜੋ ਉਸਕੀ ਅੰਸ ਹੋਤੀ ਹੈ ਉਹ
ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਕੈ ਪਸਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਵ ਜਨਕੇ ਭ੍ਰਮਣੇ ਸੰਗੀ ਭਾਈ
ਘੋਹਾ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਵਡੇ ਸਬਾਦਿ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾਂ ਜਾਣਨਗੇ ਤਾਂ ਗੁ
ਰੂ ਜੀ ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਜਾਂ ਮੈਂ ਪਹਿਰ ਰੂਜਾਂ ਵਿ
ਚ ਬੈਠਾ ਸ ਗਲ ਪਰੋਈ ਸੂਤਾ ॥ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪਕੜ ਪਰਗਾਸਿਆ ਕਹੁ ਨਾ
ਨਕ ਮਰਮੁ ਨ ਜਾਣੈ ਦੈਤਾ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਪਰੰਪਰ ਕਰਤਾ ਆਪੇ ਦਾਨਾ
ਬੀਨਾ ॥ ਕਹਿਣ ਸੁਣਨ ਤੇ ਰਹਿਆ ਰਾਕਹੁ ਸੀਗਿ ਨ ਭੀਨਾ ॥ ਤਾਂ ਕਾ ਜਨ
ਨੇਦਰਨਾ ਚਿਹਨ ਹੈ ਕਉਣ ਕਹੈ ਤੂੰ ਕਦ ਕਾ ॥ ਹਜਰ ਹੁਜਰ ਨਿਕਟ ਨ ਆਵੈ
ਜਰਖ ਸੈਕਾ ਤੇ ਰਹਿਤਾ ॥ ਗਗਨਾ ਨਿਰੰਤਰਿ ਸਹਜਿ ਨਿਵਾਸੀ ਕੁੰਜਿ ਅਵ
ਜਾਂ ਬੋਲੇ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਅਬ ਭਾਈ ਹੈ ਰਾਜੀ ਕੋਈ ਸਪੂਤ ਹੁ ਵਿਰਲੋ ॥੧॥
ਭਾਈ ਘੋਹਾਂ ਸਤਵੇਂ ਜਾਮੇਂ ਸਾਂਗਤਰਾ ਹੋਸੀ ਤਦ ਤੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਉਧਰਸੀ
ਤਾਂ ਘੋਹੇ ਆਖਿਆ ਜੀ ਮੇਰੀ ਸਿਖਣੀ ਰੋਗੀ ਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸਨੂੰ
ਸੰਤਨਗੀ ਆਂਵਦੀ ਏਹ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੈ ਦਸੀਏ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਇਹ ਤਿੰਨ ਵੇਰੀ ਇਸਦੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹ
ਲਾ ਇਹ ਮਰਦ ਦਾ ਰੂਪ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਸੋ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਲ ਏਹੁ ਰਾਜਾ ਜਨ
ਕ ਕੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਰਸੋਈਆ ਥਾ ਸੋ ਰਸੋਈ ਕਰਿਆ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਕ
ਇਕ ਦਿਨ ਰਾਜੇ ਨੇ ਮਨ ਵਿਖੇ ਦੀਰਾ ਕੀਆ ਕਿ ਜਨਾਨਿਆਂ ਕੇ ਪ੍ਰਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਚਹੀਏ ਤੋ ਇਕੇਤ੍ਰ ਸੈਂ ਕੰਗਾਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭੀ ਇਨ੍ਹੇ ਕੀ ਅਕਲੋਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਸ
ਰਸੋਈਏ ਕੋ ਹੁਕਮ ਦੀਆ ਅਰ ਇਸਨੇ ਕਹਾ ਬਹੁਤ ਖੂਬ ਜੋ ਰਾਜਾ ਕੇ
ਕਾਰ ਕਰ ਆਪਣੇ ਲੰਗਰ ਮੇਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਤਬ ਨਾਮ ਉਸਕਾ ਜੰਗੀ
ਗੀਦਾਸ ਥਾ ਅਰ ਇਹੁ ਰੋਜ ਭੋਜਨ ਜੋ ਇਕੇਤ੍ਰ ਜੋਗੀ ਰਸੋਈ ਤਿਆਰ ਕਰੈ
ਪਰ ਪਹਿਲੇ ਆਪ ਖਾਇ ਲੇਵੈ ਸੋ ਤਬ ਇਸ ਕੀ ਭੂਖ ਭੀ ਅਧਿਕ ਕੀ ਏ
ਨੇ ਵਕਤ ਕੀ ਹੋਤੀ ਥੀ ਅਰ ਰਾਜਾ ਕੀ ਰਾਣੀ ਕੇ ਪਾਂਚ ਸਾਤ ਬ੍ਰਾ ਇਸਨੇ ਸੁ
ਰਤੀ ਖੁਲਾਈ ਅਰ ਜਬ ਓਹ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਘਰ ਤੇ ਜਾਤਾ ਥਾ ਤਬ ਰਾਣੀ ਕੇ
ਪੈਰੀਂ ਪੈਂਤਾ ਥਾ ਤੇ ਫਿਕਰ ਪਾ ਕਰਤੇ ਥੇ ਅਰ ਕਹਿਤੇ ਥੇ ਹੇ ਜੰਗੀਗੀਦਾਸ
ਤੇਰੇ ਹਾਥ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ ਖਾਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਤੂ ਜਨਮਾਂ ਦਾ ਭੀ ਪੂਰਬੀਆ ਹੈਂ ਤ
ਬ ਇਹ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਤਾ ਥਾ ਜੋ ਜੀ ਮੈਂ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਸਿਖ ਹੋਂ ਅਰ ਗੁਲਾਮ ਹੋਂ ਤਬ
ਰਾਣੀ ਚੁਪ ਕਰ ਰਹਿਤੀ ਥੀ ਤਬ ਫਿਰ ਰਾਜਾ ਨੇ ਰਸੋਈਏ ਸੇ ਪੂਛਿਆ ਕਿ ਮੈਂ
ਜੰਗੀਗੀਦਾਸ ਕੋ ਕਹਿਆ ਹੂਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕੇਤ੍ਰ ਸੈ ਮਨੁਖ ਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ
ਬਾਂਟਿਆ ਕਰ ਤਬ ਰਸੋਈਏ ਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮੇਨੇ ਤੋ ਕਭੀ ਨਹੀਂ ਬਾਂਟਤੇ ਦੇ
ਖਿਆ ਤਬ ਰਾਜਾ ਨੇ ਇਸਕੋ ਬੁਲਾਇ ਕਰ ਕ੍ਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਅਰ ਹਸ
ਕੇ ਤੇ ਕਹਿਆ ਜੰਗੀਗੀਦਾਸ ਤੂ ਇਕੇਤ੍ਰ ਸੈ ਕੰਗਾਲਕੋ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਰਾਣੀ
ਕੀ ਰਸੋਈ ਤੇ ਬਗੈਰ ਬਾਂਟਤਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਇਸਕੀ ਜੁਬਾਨ ਸੇ ਆਵਾਜ ਨਾ ਨਿ
ਕਲੇ ਅਰ ਇਸਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਬਾਤਾ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਿਕਸਤੀ ਜੋ ਏ
ਕ ਤੋ ਓਹ ਝੂਠਾ ਅਰ ਦੂਸਰੇ ਰਾਜਾ ਜੀ ਸਤਿ ਬ੍ਰਿਤ ਅਰ ਸਤ ਸਰੂਪ ਥੇ
ਸੋ ਉਨਕੇ ਸਨਮੁਖ ਝੂਠ ਕੈਸੇ ਬੋਲ ਸਕੇ ਸੋ ਜਬ ਇਸਕੇ ਮੁਖ ਸੇਂ ਆ
ਵਾਜ ਨਾ ਨਿਕਲੀ ਤਬ ਰਾਜਾ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਰੇ ਤੂੰ ਤਾਂ ਜੀ ਮਤ ਕਰੂਪ ਹੈਂ ਜੋ
ਐਸੇ ਕਹਿ ਕਰ ਰਾਜਾ ਚੁਪ ਕਰ ਰਹਿਆ ਅਰ ਓਹੁ ਤ੍ਰੈਵੇ ਆਇਆ ਤੇ ਲਗਾ
ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੇ ਜੋ ਹੁਣ ਮੈਂ ਕਿਆ ਕਰਾਂ ਮੁਝ ਕੋ ਤੋ ਸ੍ਰਾਪ ਹੋਇ ਗਿਆ ਹੂਆ ਤੋ
ਸੋ ਤਬ ਇਸਕੇ ਸਰੀਰ ਲੰਗਾਰ ਏਹੈ [illegible] ਜੋ ਭੋਜਨ ਬਣਾ ਪਰ
ਬੁਰੀ ਕਮ ਰਤਾ ਈ ਸੇ ਜਬ ਦੇ ਪਾਠ [illegible] ਅਨੁਸਾਰ ਦਾ ਰਹਿਆ ਤਬ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਰਾਣੀ ਜੀ ਨੇ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣੀ ਅਰ ਓਹ ਬਹੁਤ ਦਾਇਆਵਾਨ ਸੇ ਸੋ ਸੁਣਕੇ
ਆਏ ਸੇ ਜਬ ਆਇਕਰ ਦੇਖਾ ਤਬ ਇਸ ਨੇ ਕਹਾ ਹੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਰਾਜਾ
ਜੀ ਦਾ ਸ੍ਰਾਪ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਜਾਹ ਤੂੰ ਤਾਂ ਤ੍ਰੀਮਤ ਹੈਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਦੇਹ ਛੁਟ
ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੋ ਕਦੀ ਮੇਰਾ ਭੀ ਉਧਾਰ ਹੋਸੀ ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਨੇ ਕਹਾ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਤਿੰਨ ਜਨ
ਮ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਜਾਮੇ ਵਿਚ ਰਹੇਂਗਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਭੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦਾ ਹੋਸੀ ਪਰ
ਉਸ ਭਰਤੇ ਤੇ ਤੂੰ ਗਤਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇਂਗੀ ਤੇ ਫੇਰ ਮਨੁਖ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਵੈ
ਗਾ ਸੋ ਇਤਨੀ ਬਾਤ ਕਹਕਰ ਰਾਣੀ ਮੰਦ੍ਰ ਮੈਂ ਆਈ ਅਰ ਪਿਛੋਂ ਇਸ ਦਾ ਸ
ਰੀਰ ਛੁਟ ਗਇਆ ਅਤੇ ਭਾਈ ਘੋਹਾ ਸਾਸਤ੍ਰਕਾਰੋਂ ਨੇ ਭੀ ਕਹਿਆ ਹੈ ਕਿ
ਜੋ ਝੂਠ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਮਨੁਖ ਯਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਓਹ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਜ
ਨਮ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਨੇ ਇਕ ਤਾਂ ਝੂਠਾ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਖੁਟਾਇਆ ਤੇ
ਦੂਸਰਾ ਰਾਜਾ ਕਾ ਸ੍ਰਾਪ ਹੋਇਆ ਪਰ ਭਾਈ ਘੋਹਾ ਭਗਤ ਕੀਤੀ ਜੰਦੀ ਨ
ਹੀ ਜੋ ਤ੍ਰੀਮਤ ਭੀ ਹੋਈ ਪਰ ਸਾਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਹੋਂਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੇ
ਰੇ ਘਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸਿਝ ਸੀ ਅਰ ਹੁਣ ਫੇਰ ਮਰਦ ਦੇ ਜਨਮ ਹੋਕੇ ਉਧਰੇਗੀ
ਅਰ ਅਗੇ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਹੋਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਨਾਉਂ ਇਹ ਹਨ ਜੋ ਪ
ਹਿਲੇ ਖਤ੍ਰੀ ਸੀ ਰਾਮਦਾਸ ਓਸ ਦੇ ਘਰ ਹੋਈ ਸੀ ਸੋ ਓਹ ਭੀ ਸੰਤ ਆਹਾ
ਅਰ ਫੇਰ ਇਕ ਤ੍ਰਿਖਾਣ ਧਰਮੇ ਦੇ ਘਰ ਹੋਈ ਸੋ ਉਹ ਭੀ ਭਲਾ ਸਿਖ ਗ
ਥਾ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਸੀਲ ਨਾ ਪਾਲਿਆ ਹਰਾਮਗੀ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਇਸ
ਦੇ ਘਰ ਵਾਲਾ ਸੰਤ ਸਾ ਸੋ ਓਸ ਨੇ ਮੂਹੋਂ ਤੇ ਕੁਛ ਨਾ ਕਹਾ ਪਰ ਫੇਰ ਉਸ ਪਾਸ
ਤੇ ਚੁਮਾਰ ਦੇ ਘਰ ਹੋਈ ਪਰ ਉਹ ਭੀ ਸਬਦ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੁਣਦੇ ਸੇ
ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭਰਤਾ ਦਾ ਨਾਉ ਬੀਨਾ ਥਾ ਅਤੇ ਤਦ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦ੍ਰ ਸੀ
ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਸਤ ਰਿਹਾ ਸੋ ਸਤ ਰਹੇ ਦਾ ਸਦਕਾ ਹੁਣ ਤੇਰੇ ਘਰ ਹੈ ਅਤੇ
ਜਦ ਤੇਰੇ ਘਰੋਂ ਮਰਸੀ ਤਦ ਫੇਰ ਮਰਦ ਜਾਮਾ ਹੋਸੀ ਸੋ ਭਾਈ ਇਸ
ਦੀ ਇਉਂ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਤਾਂ ਘੋਹੇ ਪੁਛਿਆ ਮਿਹਰਵਾਨ ਸੋ ਦੇਕਰ ਉਧਰ
ਸੀ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧॥

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਾਵਸਤਮੁਹਾਰੇਆਪਣੇਵਾਸਿਰਖੀਜੰਤੂਣਕੈਤਾਂਤੇਲੋਤਬ੍ਰਹਮਗ੍ਰੀਤਿ
ਵਿਚਸਤੁਜੋਗਤੇਲਿਆਵੇਹਆਪਅਤੇਲਨਤੇਲੋਪੇਨਣਹਾਰਾਸਚ
ਆਬਿਨਾਸੀਤਾਂਤੇਰਹੈਨਿਆਰਾ।ਕਹੁਨਾਨਕਕੋਟਿਜੁਗਬੀਤੇਤਾਂਭੀਅੰਤੁ
ਨਪਾਰਾਵਾਰਾ।ਮੁਖਅਗਰਕਹਿਆਜੋਮਨੈਸੋਸਿਖਤੂਗਮਭੂਲਾ
ਨੇ।ਸਬਦਿਨਿਰੰਤਰਜੋਸਿਖਖੇਨੇਮਚੋਸਬਦਸਮਨੇ।ਬਾਬਾਮ
ਹਲਾਂਮਹਲਜੋਨਵਾਂਪ੍ਰਗਟਿਆਇ।ਤਿਸਨੇਬਖਸੇਨਾਨਕਜਿ
ਸਨੇਦੇਇਬੁਝਾਇ॥੧॥ ਫੇਰਧੋਹੇਅਰਦਾਸਕੀਤੀਜੀਮੇਹਰਵਾਨ
ਤੂੰਖਾਂਦਾਪੀਂਦਾ ਕਿਹਨਾਹੀਂਤਾਂਗੁਰੂਨਾਨਕਜੀਬਚਨਕੀਤਾ ਸਲੋਕ
ਮਹਲਾ੧॥ ਜਾਆਪਿਅਪੇਅਪਾਰਕਰੇਸਾਕਿਛਪੀਐਨਖਾਇ।ਨੀ
ਰਅੰਨੁ ਨੀਦਜਾਤਿਸਤਿਗੁਰੁਰਹੇਬਿਲਾਇ।ਸਾਗੀਸਾਗਰਾ
ਇਆਫਿਰੈਸਗਲਜਹਾਨਾ।ਨਾਨਕਗੁਰਮੁਖਉਬਰੇਕੇਸਬਦਰਤਾ
ਗੀਆਨਾ।ਗੁਰਚੇਲੇਗਹਿਰਾਜਹੈਅੰਤਾਰੋਦੇਖੋਟਿਹਿ।ਸਾਗੀਹਰਿ
ਪਭੋਹੋਇਆਨਾਹਿਮਿਲਵਾਹੋਇ॥੧॥ ਭਾਈਅਗੇਹੋਰਸਮਾਵਣਾ
ਸੀਪਰਜਿਤਨਾਚਿਰਸਾਡਾਅਵਤਾਰਰਹਿਸੀਤਿਤਨਾਚਿਰਜੁਗਤ
ਨਾਵਰਤਸੀਤੇਘੋਰਕਲਜੁਗਅਗੇਵਰਤਸੀਜੋਪੀਰਦੀਪੀਰਗਿਨ
ਰਹਿਸੀਤੇਫਕੀਰਦੀਫਕੀਰੀਗਿਨਾਰਹਿਸੀਸੋਆਪਨਿਰੰਕਾਰਰੀਸਵਾ
ਹੋਸੀਹੋਰਸਭਝੂਠੇਹੋਸਨਤੇਸਰੀਰਾਂਵਿਚੋਂਬਰਕਤਭੀਘਟਜਾਸੀ
ਤੇਕਿਸੇਚੀਜਵਿਚਬਰਕਤਹੋਸੀਤਾਂਭਾਈਧੋਹੇਅਰਦਾਸਕੀਤੀਜੀਪ
ਤਿਸਾਹੁਪ੍ਰਸਾਦਿਵਤਾਂਮੂੰਹਪਾਵਤਾਂਗੁਰੂਨਾਨਕਜੀਕਹਿਆਕਿਭਾਈਧੋਹ
ਤੂੰਆਪਣੇਨਫਸਨੂੰਲਿਆਵੇਂਤਾਂਅਸੀਂਪ੍ਰਸਾਦਿਅਛਵੀਏਤਾਂਧੋਹੇ
ਆਖਿਆਮੇਹਰਵਾਨਕਿਆਜੀਆਜੰਤਾਂਨੂੰਮਿਲਨਾਹੈਂਪ੍ਰਸਾਦਿਅਛ
ਵੀਏਤਾਂਗੁਰੂਨਾਨਕਜੀਕਹਿਆਭਾਈਧੋਹਾਬਿਨਾਂਉਪਦੇਸਮਿਲਾਪ
ਅਸਾਂਪ੍ਰਸਾਦਿਅਛਵਣਾਨਾਹੀਂਤਾਂਧੋਹੇਆਪਣੀਤ੍ਰੀਮਤਨੂੰਕਹਿਆਤੇ
ਸਿਖਣੀਏਤੂੰਕਰਮਵਦੀਆਪਣੀਨੋਹਨੂੰਅਤੇਧੀਆਂਤੀਏਨੂੰਭੇਜਦੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੇਂਤਾਂ ਓਹ ਭੀ ਦਰਸਨ ਕਰ ਜਾਵਨ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਸੁਖਦੇਵਾਂ ਦੂਰ ਕੋਪ
ਰਗਈ ਤਾਂ ਘੋਹੇ ਅਤੇ ਦਰਸੇ ਦੁਹਾਂ ਤਬ ਜੋੜਕੇ ਅਰਕਹਿਆ ਕਿ ਪਾਤਿਸ
ਾਹੂ ਜਾਈ ਜਾਣਦੇ ਹੈਂ ਜੋ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਤੂੰ ਕਿਸ ਅਧਾਰ ਨਾਉਂ ਦਾ ਹੈਂ ਜੋ ਖਾਂ
ਦਾ ਪੀਂਦਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧
ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਕੇ ਨਾਮ ਨੇ ਜਾਨਿਆ ਜੂਠ ਸਰਕੇ ਨਾਮ ਨਾਹਿ ਪਛਾਨਿਆਂ
ਏਕ ਸਕੇ ਗੁਣ ਗਾਇ ਬਿਅੰਤਾ ਜੋ ਸਗਲ ਸਾਮਿਗ੍ਰੀ ਕਾ ਜਾਨੈ ਅੰਤਾ
ਖਟ ਦਰਸਨ ਉਸ ਕਾ ਧਿਆਨ ਧਰਹਿ ਓਹ ਦੇਉ ਦਾਨੇ ਦੇਤ ਉਸ ਉਪ
ਰ ਕੇ ਵਾਰੇ ਨਾਮ ਨੇ ਏਕ ਨਿਰੰਜਨ ਧਿਆਇਆ ਤਿਸ ਕਰ ਜਨਮ
ਮਰਨ ਕ ਤਉਨੇ ਗਵਾਇਆ ਜਬ ਦੇਖਿਆ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਰਤਾ ਅ
ਬਿਨਾਸੀ ਤਬ ਨਾਮ ਗਈ ਦੂਰ ਗਈ ਪੇਰਨ ਕੀ ਫਾਸੀ ਜੂਠ ਜੈਕੇ ਨਾਮ ਕ
ਬਹੁ ਨ ਜਾਨਿਆ ਏਕ ਸਕੇ ਗੀਗੀ ਨਾਮ ਰਾਮ ਨ ਮਾਨਿਆ ਜਿਸ ਜਸ
ਗਤ ਕੈ ਲੋਕ ਸਤਿ ਕਾਰਿ ਮਾਨੈ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਮ ਸੁਣਨ ਕਾਰਿ ਜਾਨੈ
ਓਹ ਲੋਗ ਤੈ ਗੁਣ ਮੈਂ ਜਰਤੇ ਨਾਮ ਇਸ ਪਾਪ ਮਧ ਨਹੀਂ ਪਾਰ ਕਰਤੇ
ਸਬਕਾ ਦੇਖਿਆ ਦੀਨ ਦਇਆਲਾ ਤਬ ਕਾ ਨਾਮ ਰਹਾਇਆ ਸਭੁ ਜੰਜਾ
ਲਾ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਨਾਮ ਰਸ ਕੀਰਤਨ ਕਰਤੇ ਜਲ ਮਹਿ ਜਲ ਗੀ ਰੂਪ ਹੋਇ
ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਫਿਰਤੇ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਿਨ ਪਾਇਆ ਜਿਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾ ਪੀਆ
ਤਿਸ ਕਰ ਤਿਅਕਾਰ ਕੈ ਸੀਗੀਰ ਲੀਆ ॥੧॥ ਜਾਂ ਸਬਦ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾ
ਇਆ ਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੀ ਏ ਆਇਕੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਪਿਛੇ ਤੇ ਕਰਮ ਦੇ
ਵਾਂ ਨੇ ਮਥਾ ਆਨ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਅਉ ਭਾਈ ਅੰ
ਮ੍ਰਿਤੀਆ ਕਰਤਾਰ ਦਿਤਿਆ ਵੈ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਕਰਮ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਕਰਤਾਰ
ਦਿਤਆ ਹੈ ਤਾਂ ਘੋਹੇ ਅਤੇ ਦਰਸੇ ਦੋਹਾਂ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਅਗੇ ਕਰਮ ਦੇਵੀ ਨੈ ਬਹੁਤ ਆਧੀਨਗੀ ਸਾਥ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਰ ਬ
ਹੋ ਅਰਥ ਨਾਲ ਗਲ ਵਿਚ ਪਲਾ ਪਾਇਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੀ ਪਾਤਿ
ਸਾਹ ਸਾਸਾਂ ਦਾ ਸਹਾਈ ਹੋਵੀਂ ਤੇ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤਿ ਦੇਵੀਂ ਤੇ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਤੇਰੇ ਚਰਨਨ ਲਾਗਿ ਆਨ ਰਹੇ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਭਾਈ
ਧੋਹਾ ਤੇਰੀ ਨੋਹ ਬੜੀ ਗੁਰਮੁਖ ਹੈ ਤੇ ਪਿਛੇ ਭੀ ਭਲੀ ਆਹੀ ਤਾਂ ਧੋਹੇ ਆ
ਖਿਆ ਜੀ ਜਿਤ ਕਵਨ ਤੁਸਾਂ ਗੁਲਾਮ ਨੂੰ ਕੀ ਫੁਰਮਾਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਕਹਿਆ ਸੁਣ ਭਾਈ ਧੋਹਾ ਤੇਰੀ ਨੋਹ ਦੀ ਵਾਰਤਾ ਜੋ ਤੂੰ ਤੇ ਵਿਰਾਟ ਰਾਜਾ ਜਨਕ
ਕੀ ਰਾਣੀ ਕਮਲਾਵਤੀ ਕੀ ਖਾਸ ਗੋਲੀ ਹੋਤੀ ਥੀ ਅਰ ਬਹੁਤ ਟਹਿਲ ਮੇਂ ਰ
ਹਿਤੀ ਥੀ ਅਰ ਜਬ ਰਾਜਾ ਜਨਕ ਸਾਨਿਓਂ ਮੇਂ ਜਾਤਾ ਥਾ ਤੇ ਇਸ ਕਾ ਨਾਮ ਕਮਾਲ
ਤੀ ਹੋਤਾ ਥਾ ਸੋ ਰਾਜਾ ਜੀ ਇਸ ਕੋ ਪੂਛੈਂ ਗੇ ਕਮਲਾਵਤੀ ਤੇਰਾ ਵੀਵਾਹ ਕਰਾਵੇ
ਵੈਂ ਜੋ ਤੂੰ ਇਸ ਬਾਤ ਪਰ ਰਾਜੀ ਹੋਵੈਂ ਤੋ ਤੇਰਾ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਸਾਥ ਵਿਵਾਹ
ਕਰਾਇ ਦੇਵੈਂ ਤਬ ਇਹ ਕਹਿਤੀ ਥੀ ਜੋ ਤੁਮ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਹੋ ਸੋ ਤੁਮ ਆਪ
ਣੇ ਚਰਨ ਸਨਕੀ ਹੀ ਮੁਝੇ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਦੇਹੋ ਤਬ ਰਾਜੇ ਗੰਭੀਰ ਬਣੀ ਦਾਇਆ
ਕਰਕੇ ਕਹਾ ਜੋ ਹੀ ਕਮਲਾਵਤੀ ਤੇਰਾ ਏਕ ਜਨਮ ਔਰ ਰਹਿਆ ਹੈ ਸੋ ਉ
ਸਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਤੂ ਬੀਸ ਬਰਸ ਰਹੈਂਗੀ ਪਰ ਤੇਰਾ ਧਰਮ ਸਤ ਰਹੇਗਾ ਅਰ
ਪਛੈ ਉਸਕੇ ਅੰਤ ਹੋਵੈਂਗੀ ਜੋ ਤਬ ਤੇਰੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਕਾ ਨਾਸ ਤੇਜ ਸਿਧਿ
ਹੋਵੈ ਗਾ ਤੇ ਜਨਮ ਖਤ੍ਰੀ ਦੇ ਘਰ ਹੋਵੈ ਗਾ ਅਰ ਫੇਰ ਤੂੰ ਉਸਕੇ ਘਰ ਤੇ ਮ
ਰਤ ਹੋਕਰ ਜਾਟ ਦੇ ਘਰ ਹੋਕਰ ਉਧਰੈਂਗੀ ਸੋ ਹੁਣ ਤੂੰ ਧੋਹੇ ਸਿਖਣੀ ਨੂੰ
ਹੈਂ ਤੇ ਦਾਸੇ ਸੰਤ ਦੀ ਸਿਖਣੀ ਹੈਂ ਅਰ ਹੁਣ ਬੇੜਾ ਤੇਰਾ ਪਾਰ ਲਿਘ ਸੀ
ਜੋ ਹੁਣ ਤੇਰਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਚਰਨਾਂ ਪਾਸ ਟਿਕਾਣਾ ਹੋਸੀ ਅਰ ਤੇਰੇ ਸੰਗ ਕਰਕੇ
ਮਾਈਆਂ ਪੁਰਖ ਉਧਰਨਗੇ ਤੇ ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਲਿਆ
ਓ ਭਾਈ ਧੋਹਾ ਤੇਰਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਚਵੀਏ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ
ਬਾਲਾ ਛੈ ਵੰਡੇ ਕਰੋ ਜੋ ਏਕ ਧੋਹੇ ਨੂੰ ਦੇਹੁ ਅਰ ਇਕ ਔਮਿਤ੍ਰੀਏ ਨੂੰ ਇਕ
ਬਾਣ ਦਾਸੇ ਨੂੰ ਅਰ ਇਕ ਕਾਮ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਅਰ ਇਕ ਤੂੰ ਛਡ ਅਰ ਇਕ ਮ
ਤੇ ਗਬਲਿਆ ਇਕਰ ਦੇਹੁ ਅਰ ਕਹਿਆ ਕੇ ਭਲਾ ਸੁਖਦੇਵਾਂ ਨੇ ਅਸਾਂ ਦੇਦ
ਸਤੇ ਉਤਮ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਂਦਾ ਹੈ ਤਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੂੰਹ ਪਾਇ
ਆ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਮੂੰਹ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੂੰਹ ਪਾਇ ਕਰ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਧੋਏ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤੀਏ ਨੂੰ ਦਰਸੇ ਨੂੰ ਕਰਮਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਚੌਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਦਿਤਾ ਪਰ ਧੋਏ ਨੂੰ ਰਸਨਾ ਵਿਚੋਂ ਛਿਥਿਆ ਹੋਇਆ ਰੋਚਕ ਮਾਤ੍ਰ ਦਿਤਾ
ਤਾਂ ਭਾਈ ਧੋਏ ਨੇ ਉਹ ਮੂੰਹ ਪਾਇਆ ਸੋ ਪਾਉਂਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਪਾਟ ਖੁਲ ਗ
ਏ ਅਰ ਦਿਬ੍ਯ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਹੋਇ ਗਈ ਅਰ ਸੁਧ ਰਿਦਾ ਹੋ ਆਇਆ ਅਰ ਬਾਣੀ
ਉਚਰਣ ਲਗਾ ਤਾਂ ਦਰਸੇ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤੀਏ ਨੂੰ ਭੀ ਸੀਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਦਿਤਾ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਤਿਨੇ ਇਕ ਰੂਪ ਹੋਇ ਗਏ ਤਾਂ ਭਾਈ ਧੋਏ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿਆ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅਗੇ ਮਬਾਰਕ ਕੇ ॥ ਧੰਨ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜਿ
ਨ ਗੁਰ ਨਕੀਆ ਉਪਦੇਸਾ ॥ ਤਿਸ ਕੀ ਨਜਰ ਤੇ ਗਮ ਤੇ ਹੋਏ ਅੰਟਤ ਰਹੇ ਅ
ਨੇਕਾ ॥ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਰੰਜਨ ਕੀ ਜਬ ਹਮ ਤੁਮਾਰਾ ਦਰਸਨ ਕੀਨਾ ॥ ਏ
ਸ ਤੁਮਾਰਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਆਪ ਪ੍ਰਬੀਨਾ ॥ ਤੁਮਾਰੇ ਦਰਸ
ਨ ਭਏ ਸੁਹੇਲਾ ॥ ਧੰਨ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜਿਨ ਪ੍ਰੇਰ ਕੇ ਬੰਧਨ ਖੋ
ਲੇ ॥ ਤੁਮਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀਨੀ ਤਬ ਤੁਮਾਰਾ ਹਮ ਦਰਸਨ ਪਾਇਆ ॥ ਹਮ ਕੀ
ਟ ਜੈਸੇ ਕ੍ਰਿਮ ਟਕੀ ਕਰੇ ਸਹਾਇਆ ॥ ਦੇਸ ਹਰਿ ਸੈਤ ਰਹਮਾ ਫਿਰ ਬਹੁਤ
ਕੋ ॥ ਦਿਨ ਦੁਨਾ ਦਿਖਾਇਆ ॥ ਉਹ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਪਾਇਓ ॥ ਗੁਰੂ ਪਰਮੇਸਰ ਗੁ
ਰ ਨਾਨਕ ਤੂੰ ਗੁਰ ਸੂਰ ਤੂੰ ਪੂਰਾ ॥ ਖੋਲ ਕਪਾਟ ਮੁਝ ਚੇਰੇ ਹੂੰ ਕੇ ਸਭ ਕਾਜ
ਕੀਨੇ ਹੈ ਪੂਰਾ ॥ ੧ ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਭੇ ਚਾਰੇ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅਗੇ ਮਥਾ
ਟੇਕਿਆ ਫਿਰ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਧੋਏ ਨੂੰ ਥਾਪੀ ਲਾਈ ਤਾਂ ਧੋਏ ਸਬਦਾਂ ਵਿ
ਚ ਮਗਨ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਧੋਏ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜੀ ਮਿਹਰਵਾਨ ਭਗ
ਤੇ ਨੂੰ ਦੇਹੀਆਂ ਜੋਗੀਆ ਜੂਨਾਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਦਸਦੇ ਹੋ ਜੋ ਜਿਸ
ਤੇ ਹੋਵੈਗਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਧੋਇਆ ਏਹ ਕਰਤਾਰ ਦੀ
ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਦੀ ਕੋਈ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਸੋ ਦੂ
ਜੇ ਜਨਮ ਬਦਲਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਕਰ ਕੁਝ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਸੇ
ਜਨਮ ਭੋਗੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਜਨਮ ਵਿਚ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਵਾਸਨਾ
ਰਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਜਨਮ ਭੋਗਤਾ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਭਜਨ ਤਪ ਕੀਤਾ ਹੋ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀ ਜੋ ਓਹ ਬੁਰੇ ਜਨਮ ਤੇ ਰਤਾ ਇਕ ਰ ਭੁਲੇ ਜਨਮ ਵਿਚ ਲਿਆਂਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਭਾਈ ਧੋਹਾ ਜੇਹੜਾ ਨਾਮ ਦਾ ਬਿਉਹਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਇ ਹੈ ਸਾਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਈ ਇਹ ਲਾਭ ਹੈ ਤੇ ਪਾਲੇ ਰਖਿਆਂ ਤੇ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਬੇਫਿਕਰੇ ਹੋਏ ਭੁਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਵਾਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੇਹੜੇ ਗੁਰਮੁਖ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਯਾਦ ਰਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਹੜੇ ਬੇਮੁਖ ਹੋਨ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਭੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਤਾਂ ਧੋਹੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜੀ ਮਿਹਰਵਾਨ ਸੈਦੋ ਦੀ ਵਰਤਾ ਸਾਨੂੰ ਦਸੋ ਜੋ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿ ਨਾ ਮਿਲੈਗਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਧੋਹਾ ਸੈਦੋ ਹੁਨ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲ ਨਹੀ ਸਕਦਾ ਪਰ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲਾਵੀਂਅੰਗੇ ਜੋ ਹੁਣ ਓਹ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਹੈ ਅਰ ਅਗੇ ਕਮਾਈ ਕਰਸੀ ਤਾਂ ਫੇਰ ਉਧਰਸੀ ਜੋ ਜਦ ਸਤਵਾਂ ਮਹਲ ਹੋਸੀ ਪਰ ਹੋਸੀ ਪੂਰਾ ਗੁਰੂ ਤੇ ਰਹੇਗਾ ਸਾਂਗ ਵਿਚ ਅਲੇਪ ਸੋ ਤਿਸ ਦੇ ਸੰਗ ਕਰਕੇ ਸੈਦਾ ਉਧਰਸੀ ਤਾਂ ਧੋਹੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਹੁਣ ਜਿਸ ਜਾਮੇ ਵਿਚ ਓਹੋ ਸੋ ਮੈਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਲੀਏ ਅਰ ਮਿਲਾਈਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਲਾ ਭਾਈ ਧੋਹਾ ਸਿਸਤਾਉ ਤੇਰਾ ਕਹਿਆ ਭੀ ਕਰੀਂਅੰਗੇ ਅਤੇ ਐਥੇ ਤੇ ਚਾਲੀ ਕੋਹ ਪਿੰਡ ਹੈ ਸੋ ਓਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਮਿਲਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੇਲੀਅੰਗੇ ਤੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਓਸ ਦੀ ਵਰਤਾ ਕਰਾਈਅੰਗੇ ਅਰ ਅਜ ਤੇ ਪੰਜਮੇਂ ਦਿਨ ਚਲਾਂਗੇ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਕਹਿਆ ਮੰਨੀਅੰਗੇ ਅਤੇ ਇਕ ਅਸਾਡਾ ਮੇਲੀ ਓਥੇ ਹੋਰ ਹੈ ਅਰ ਸਿਖ ਹੈ ਤੇ ਤੇਰੇ ਜੇਹਾ ਗੁਰਮੁਖ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਿਖ ਨੂੰ ਭੀ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਰਲਾਵਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਓਹ ਵਡਾ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਹੋਸੀ ਅਤੇ ਸੈਦੇ ਦੀ ਭੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਚਰਚਾ ਹੋਸੀ ਅਰ ਭਾਈ ਧੋਹਾ ਜੇਹਾ ਇਸ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਖੇ ਫੁਰਣਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੇਹੇ ਪਦਾਰਥ ਭੋਗਣੇ ਦਾ ਸਾਖੀ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੀ ਭਲਾ ਕੀ ਬੁਰਾ ਭਾਈ ਧੋਹਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਤਾਰ ਮਿਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਬੈਠਿਆਂ ਉਠਾਦਿਆਂ ਸੋਂਵਦਿਆਂ ਸਦਾ ਹੀ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਸਭਨਾ ਉਪਰ ਦੀਵਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਓਹ ਸਚ ਨਿਰੰਕਾਰ ਪਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰ ਸਭ ਪਈ ਅਣਗਉਣ ਵਿਚ ਭਟਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਈ ਧੋਹਾ ਜੀ ਸਨੂੰ
ਕਰਤਾਰ ਬੁਝਾਵੇ ਸੋਈ ਬੁਝਸੀ। ਹੋਰ ਐਵੇਂ ਮਰ ਸੈ ਝਗੜਾ ਪਾਇਆ ਦਝ
ਸੀ। ਤਿਨ ਨਵੇਂ ਹੋਗ ਖੁਆਰ ਪਾਇਆ ਝਗਸੀ। ਕਾਲ ਬੁਰਾ ਖੇਕਾਲ ਸ
ਕਪਰ ਠੰਗ ਸੀ। ਜਿਨ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਹੁਸੇ ਪਏ ਭੁਲਸੀ। ਜਿਨਾਂ ਵੇਕਿਰ
ਧਿਆ ਇਆ ਤਿ ਸਕੀ ਇਸ ਭੁਲਸੀ। ਹੋਰ ਸਭੋ ਆ ਭੁਲਗਨਿ ਸੇਤਨ
ਬਿਨ ਪਾਰਨਲੈ ਪਸੀ। ਜੇ ਉਸਕੇ ਪਿਛੇ ਛੁਟੇ ਬੈਪਗੀ ਸੋ ਜਮਕੇ ਰਤੇ
ਭੁਜਸੀ। ਇਕਨ ਉਪਿ ਆਇਆ ਸੋ ਲੈਧੇ ਸਗਰਾ। ਹੋਰ ਬੈਨੇ ਖੜੀ
ਪੁਕਰਦੀ ਅਉਖਾ ਹੈ ਪਾਧਰਾ। ਦੀਨ ਨਬਦਾਇਆ ਲਕੀ ਕਉਨਜਾ
ਣੈਕੀ ਮਤਾ। ਜੇ ਬੂਝੈ ਸੋ ਜਣਸੀ ਉਹ ਦੀ ਸਦ ਸੀਵ ਸਾ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੀ
ਤਨ ਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਉਹ ਉਤਰੇ ਪਾਰਾ ਮੂਲ ਪਛਾਣ ਕੇ ਮੂਲ ਵਿਚ ਰਲ
ਗਏ ਪਾਇ ਸਚ ਸਗਾ ॥੧॥ ਤਾਂ ਧੋਹੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜੀ ਮਿਹਰਵਾ
ਨ ਸੈਦੇ ਨੂੰ ਮਿਲਾਈਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਲਾ ਭਾਈ ਧੋਹ
ਤੇਰਾ ਉਸ ਦਾ ਭੀ ਮੇਲ ਕਰਾਈਐਗੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਪੁਛ
ਆ ਕਿ ਉ ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਕਿ ਮਤ ਰਹਿਮਰ ਜੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਜੀ ਗਰੀ
ਬਨਿਵਾਜ ਜੋ ਤੂ ਸਾਡੀ ਰਜਾਇ ਹੋਵੈ ਸੋ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਆਖ
ਆ ਕਿ ਓ ਰਾਮੇ ਸਰਦਾਸ ਤੇਰੀ ਕਿਆ ਮਰਜੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਮੇ ਸਰਦਾਸ ਪਰਿ
ਤੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਮੈਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਿ ਏਤੇ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ
ਦੀਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅੰਗ ਨਾਲ ਮੇਲ ਲਾਇਆ ਅਰ ਕੰਠ ਨਾਲ ਜਟ
ਲਾਇਆ ਤਾਂ ਰਾਮੇ ਸਰਦਾਸ ਦਾ ਬੈਰ ਛੁਟ ਗਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਕਹਿਆ ਰੇ ਰਾਮੇ ਸਰਦਾਸ ਹਉਂ ਤੇਰੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਹਾਂ ਸੋ ਤੂੰ ਕਰਤਾ
ਰ ਕਰਤਾਰ ਜਪਨਾ ਅਰ ਜਿਥੇ ਅਸੀ ਤਿਥੈ ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੈਂ ਤੇ ਸਾਥੋਂ
ਜੁਦਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਪੀਤੇ ਤਦੇ ਪਰਥਾਇ ਸਬਦ ਕਹਿਆ ਹੈ
ਰਾਗ ਵਿਖੇ ਆਰ ਵਣੇ ਵੇਲੇ ਰਾਗ ਧਨੀ ਵਿਚ ਹੋ। ॥ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਮ
ਹਲਾ ੧ ॥ ਅਮਲੁ ਗਲੋਲਾ ਕੂੜ ਕਾ ਦਿਤਾ ਦੇਵਣਹਾਰਿ ॥ ਮਤੀ ਮਰਣੁ ਵਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਾਹਿਆ ਖੁਸੀ ਕੀਤੀ ਦਿਨ ਚੰਗਾ ॥ ਸਭਿ ਮਿਲਿਆ ਤਿਨ ਸੋਹਣੀਆ ਗਾਵਣ
ਕੇ ਦਰਵਾਰਾ ॥੧॥ ਨਾਨਕ ਸਾਚੇ ਕਉ ਸਚੁ ਜਾਣਾ ॥ ਜਿਤੁ ਸੇਵਿਐ ਸੁਖੁ ਪਾ
ਈਐ ਦਰਗਹਿ ਝੂਠੇ ਮਨਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਚੁ ਸਰਾ ਗੂੜਾ ਬਾਹਰਾ ਜੇ
ਸਾ ਵਿਚ ਸਚਾ ਨਾਉ ॥ ਸੁਣਹਿ ਵਖਾਣਹਿ ਜੇਤੜੇ ਹਉ ਤਿਨ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾ
ਉ ॥ ਤਾਂ ਮਨ ਖੀਵਾ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਮਹਿਲੀ ਪਾਏ ਥਾਉ ॥੨॥ ਨਾਉ ਨੀਰ ਚੰ
ਗਿਆਈਆਂ ਸਤ ਪਰਮਲ ਤਨ ਵਾਸ ॥ ਤਾਂ ਮੁਖ ਹੋਵੈ ਉਜਲਾ ਲਖ ਦਾ
ਤੀ ਇਕ ਦਾਤ ॥ ਦੂਖ ਤਿਸੈ ਪਹਿ ਆਖੀਐ ਸੁਖ ਜਿਸੈ ਹੀ ਪਾਸਿ ॥੩॥
ਸੋ ਕਿਉ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰੀਐ ਜਾਂ ਕੇ ਜੀਅ ਪਰਾਣ ॥ ਤਿਸ ਵਿਣ ਸਭ ਅ
ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਜੇਤਾ ਪੈਨਣ ਖਾਣ ॥ ਹੋਰ ਗਲਾਂ ਸਭ ਕੂੜੀਆਂ ਤੁਧ ਭਾਵੈ
ਪਰਵਾਣ ॥੪॥੧॥ ਤਾਂ ਪੰਡਿਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਵਿਦਾ ਹੋ
ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਰੁਖਸਤ ਹੋਇਆ ਅਰ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਬਹੁਤ
ਲਿਖ ਲੀਤੀ ਅਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਤੁਰਿਆ ॥ ਅਗੇ ਸਾਖੀ
ਕ੍ਰਿਪਾਲਚੰਦ ਨਾਲ ਹੋਈ ॥ ਤਾਂ ਭਾਈ ਘੋਹ ਤੇ ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾ
ਨਕ ਜੀ ਨਾਲ ਤੁਰੇ ਅਤੇ ਦਰਸੋ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਾਇ ਨੂੰ ਤੇ ਕਰਮਦੇਵ ਨੂੰ
ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਕਰ ਛਡ ਤੁਰੇ ਦੀਪਾਲੂ ਸਾਹਿਰੋਂ ਤਾਂ ਦਰਸੋ ਹਥ ਜੋੜ ਕੇ ਕਹਾ
ਮਿਹਰਵਾਨ ਅਸਾਂ ਜਾਕੇ ਦਰਸਨ ਜੋ ਕੀਤਾ ਸੋ ਫੇਰ ਭੀ ਕਦੀ ਮੇਲ
ਹੋਸੀ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਓਹ ਮੇਲ ਹੋਸੀ ਅਜ ਤੇ ਬੀਸ
ਦਿਨ ਕੇ ਅਤੇ ਦਸ ਦਿਨ ਹੋਰ ਤੁਸਾਡੇ ਪਾਸ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਅ
ਸੀਂ ਰਮਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਭਾਈ ਘੋਹ ਅਤੇ ਮੈਂ ਅ
ਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਤਿੰਨੇ ਤੁਰੇ ਦੀਪਾਲੂ ਸਾਹਿਰ ਤੇ ਤਾਂ ਇਕ ਪਥਰ ਦੇ ਵਿ
ਚ ਵਿਹਾਰੀ ਵਿਲਾਇਤ ਮਹਿ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨੇ ਜਾਇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸੋ ਦੋ ਕੋਹ ਉ
ਜਾੜ ਵਿਚ ਰਸਤੇ ਮੇਂ ਬੈਠ ਗਏ ਤਿੰਨੇ ਅਸੀਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਸਮ
ਧ ਲਗ ਗਈ ਤੇ ਦੋ ਦਿਨ ਸਮਾਧ ਲਗੀ ਰਹੀ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਅਸੀਂ ਬੈਠੇ ਰਹੇ
ਸੋ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਦਿਨ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇਹ ਵਿਚ ਆਏ ਤਾਂ ਅਸਾਂ ਦੋਹਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਕਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ ਰਾਜੀ ਹੈਂ ਤਾਂ ਅਸਾਂ ਕਹਿਆ ਜੀ ਤੇਰੀ
ਨਜਰ ਤਾਂ ਓਥੇ ਇਕ ਟੋਭਾ ਸੀ ਉਸ ਮੇਂ ਇਸਨਾਨ ਕੀਤਾ ਅਰ ਓਥੇ ਇਕ ਸੀ
ਖਤ੍ਰੀ ਰਹਿਦਾ ਸੀ ਸੋ ਓਹ ਭੀ ਓਥੇ ਰਤਾ ਭਜਨ ਤਪ ਕਰਨ ਆਂਵਦਾ
ਜੀ ਸੋ ਓਨੇ ਦੇਖੇ ਚਾਰ ਘੜੀ ਰਾਤ ਰਹਿੰਦੀ ਆਵਣਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣਾਂ ਭਜ
ਨ ਕਰ ਕੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਰ ਜਾਂ ਫੇਰ ਘੜੀ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਤਾਂ ਫੇਰ ਓਸੇ
ਤ੍ਰੈ ਘੜੀਆਂ ਰਾਤ ਤੀਕਰ ਭਜਨ ਤਪ ਕਰਦਾ ਆਹਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨ
ਕ ਜੀ ਤਿਸ ਦੀ ਝਿੜੀ ਵਿਚ ਆਏ ਤਾਂ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸੰਤ ਭਲੇ
ਹਨ ਭਾਈ ਕੁਛ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਲੈ ਚਲੀਏ ਤਾਂ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰੀ ਜੋ ਭਾਈ
ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਖੁਆਂ ਜੇ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾਵਣ ਨੂੰ ਥਿਆਵਨ ਤਾਂ ਜੇ ਥੀ ਲੈ ਚਲਾਂ
ਸੋ ਫੇਰ ਇਕ ਸੇਰ ਮਿਠਿਆਈ ਲੈ ਕੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਅਗੇ ਆਣ ਮਥਾ
ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਕਹਿਆ ਸਾਧ ਜੀ ਪੈਰੀ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕ
ਹਿਆ ਸਤਕਰਤਾਰ ਭਾਈ ਮੁਕਤੇ ਤਾਰ ਆਉ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਰਾਜੀ
ਤੇਹਿ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮੂਲਚੰਦ ਤੁਮਾਰਾ ਪਿਤਾ ਤੇ ਰਾਜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਤੇਰੀ ਸੁ
ਖੀਆ ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਹੈਰਾਨ ਥਕ ਰਹਿ ਗਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਗੇ
ਰਖਿਆ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਲੈ ਕੇ ਸਭਨੂੰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਆਪ ਭੀ ਖੁ
ਆਏ ਜੋ ਅਸਾਂ ਦੇਹਾਂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਾਧਾ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਕਹਿਆ ਸਾਧ
ਜੀ ਮੈਂ ਤੇ ਤੁਸਾਨੂੰ ਜਿਵਣ ਨਹੀ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਤੁਸਾਂ ਮੇਰਾ ਨਾਉਂ ਕਿਨ ਤੇ ਸੁ
ਣਿਆ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਸਾਡਾ ਗਰੀਬ ਖਤ੍ਰੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅਤਿ ਕਸਾਮੀ
ਸਾਧ ਹੋ ਇਸ ਬਾਤ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਜਬਾਬ ਕਹੋ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾ
ਈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਜਬ ਤ੍ਰੇਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਵਿਖੇ ਹਮ ਤੁਮ ਜਨਕ ਕੇ ਰਿਖੀ ਕੇ
ਭਜਨ ਕਰਤੇ ਥੇ ਅਰ ਤਬ ਤੁਮ ਨੇ ਖੁਆਂਗੀ ਤੇ ਨਿਸਚਾ ਥਾ ਅਰ ਤਬ
ਤੁਮ ਅਗਯਾਤ ਥੇ ਜੋ ਪਾਹਿਲੇ ਤੇ ਤੁਮ ਜਾਮੇ ਕੇ ਗੁਰ ਜਾਨਤੇ ਥੇ ਅਰ ਫੇਰ
ਤੁਮਨੇ ਏਹ ਸਮਝ ਲੇਈ ਜੋ ਜਾਣੇ ਗੁਰਦੇਵ ਨੇ ਖੁਆਂਗੀ ਤਾਂ ਪਾਈਐ
ਜੋ ਆਖੀ ਭੀ ਖੁਆਂਗੀ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਤਰਣ ਸੀ ਦੇਇ ਭਾਈ ਬੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੋ ਦੋਨੋ ਹੂ ਨੇ ਨਿਸਚਾ ਕੀਆ ਜੋ ਹਮਾਰਾ ਗੁਰੂ ਖ੍ਵਾਜਾ ਹੈ ਤੇ ਤਬ ਬਹੁਮਾ ਗੀਟ
ਹਲ ਤੁਮਨੇ ਛੋਤੀ ਜੋ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਲਗੇ ਅਤੇ ਤਿਸਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ ਸਾਮਰ
ਥ ਹੂਏ ਤਬ ਏਕ ਦਿਨ ਤੁਸੀਂ ਦੋਨੋਂ ਭਾਈ ਅਧੀ ਰਾਤੋ ਖੁਆਜੇ ਕੀ ਸੇ
ਵਾ ਕਰਨੇ ਚਲੇ ਥੇ ਸੋ ਤਬ ਤੁਸਾਡੇ ਮਾਰਗ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਮਨੁਖ ਆਉਂਦਾ
ਸੀ ਤੇ ਰਾਤ ਅੰਧੇਰੀ ਸੀ ਤੇ ਤਦ ਤੁਸਾਂ ਪੁਛਿਆ ਭਾਈ ਤੂੰ ਕਉਣ ਹੈਂ ਅਰ ਏ
ਸ ਵੇਲੇ ਕਿਥੇ ਚਲਿਆਂ ਹੈਂ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਮੈਂ ਖ੍ਵਾਜਾ ਹਾਂ
ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਪੁਛਿਆ ਭਾਈ
ਤੂੰ ਕਿਓਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਤਾਂ ਖੁਆਜੇ ਕਹਿਆ ਓਹ ਮੇਰਾ ਗੁਰੂ ਹੈ ਤੇ
ਰੋਜ ਰੋਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਕੁਛ ਭੇਟ ਲੈਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਅਜ ਮਛੀ
ਹੀ ਭੇਟ ਲੈਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੁਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਛਨ ਲਗੇ ਭਾਈ ਅਸੀਂ
ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਚਲੇ ਸੇ ਅਤੇ ਤੂੰ ਆਖਨਾ ਹੈਂ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ
ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਚਲਿਆ ਹਾਂ ਸੋ ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਹੁਣ ਕੀ ਸੇਵਾ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਖੁਆਜੇ
ਕਹਿਆ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਪਾਣੀ ਹਾਂ ਅਰ ਓਹ ਪਵਨ ਗੁਰੂ
ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਤੇ ਉਪਜਿਆਂ ਹਾਂ ਅਰ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸੀ ਮੈਂ
ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਹੈ ਜੋ ਓਹ
ਮੇਰੇ ਉਪਰ ਹੀ ਬੈਠਕੇ ਭਜਨ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਸਿ
ਖ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਗਲ ਕਹਿਕੇ ਖੁਆਜਾ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਆਇਆ ਸੋ ਆ
ਇਕੇ ਦਰਸਨ ਪਰਸਨ ਕਰਕੇ ਅਰ ਸਾਨੂੰ ਟਹਿਲ ਕਰਕੇ ਚਲਾ ਗ
ਇਆ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਪਿਛੋਂ ਛੇਤੀ ਆਏ ਸੇ ਅਸਾਂ ਤੁਸਾਨੂੰ ਪੁਛਿਆ
ਭਾਈ ਅਜ ਤੁਸੀਂ ਅਸਾਡੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਆਏ ਹੋ ਅਰ ਅਗੇ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਦੇ
ਨ ਚੜ੍ਹੇ ਆਉਂਦੇ ਸੇ ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਦੁਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਉਠੇ ਨਾਹੀ
ਤਾਂ ਅਸੀ ਤੁਸਾਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਸਭ ਹਕੀਕਤ ਕਹਿ ਸੁਣਾਈ ਜੋ ਮੇ
ਹਰਬਾਨ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਭੁਲੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸਾਂ ਖੁਆਜੇ ਨੂੰ ਤੇਰੇ ਤੇ ਵਧ ਜਾ
ਤਾ ਸੀ ਤੇ ਅਸੀ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ ਜਾਨਦੇ ਨਾ ਸੇ ਪਰ ਖੁਆਜੇ ਤੇ ਅਸਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗ੍ਰਿਸੋ ਹੋਈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਤੁਸਾਂ ਹੁਨ ਉਧਰਨਾ ਸੀ ਪਰ
ਇਕ ਜਨਮ ਤੁਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਹੋਵੇ ਗਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੁਸਾਡਾ ਚਿਤ ਫਿਰ ਗਇਆ
ਸੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਉਧਰੋਗੇ ਸੋ ਭਾਈ
ਜੀ ਵਚਨ ਦਾ ਸਦਕਾ ਤੁਸਾਡੇ ਪਾਸ ਅਸੀਂ ਆਏ ਹਾਂ ਜੀ ਅਤੇ ਤੁਸਾਡਾ
ਦੂਸਰਾ ਭਾਈ ਤਾਂ ਜਲ ਵਿਖੇ ਗਲ ਗੀਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਰਤਾਰ ਨੂੰ ਇਕਠੇ
ਧਰਕੇ ਉਸ ਸਿਮਰਨ ਕੀਤਾ ਅਹਾ ਤੇ ਤੈਂ ਤ੍ਰਿਵਣੀ ਭਗਤਿ ਕੀਤੀ ਆਹੀ
ਇਕ ਸੇ ਪੂਰਬ ਦੀ ਪਰ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸੰਗੀ ਹੋਕੇ ਉਧਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਗੁਰੂ
ਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਹੁਣ ਅਸੀ
ਅਗਲੇ ਮਹਾਂਲਿਫ ਸੰਦੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਓਹ ਸਾਹਿਰ ਦਾ ਪੈਂਡਾ ਅਸੀ
ਕੇਹਾ ਹੈ ਸੀ ਤੇ ਸਾਹਿਰ ਅਸੀਆਂ ਕੋਹਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰ
ਦ ਕਹਿਆ ਮੇਹਰਵਾਨ ਓਹ ਤਾਂ ਚਮਿਆਰੀ ਮਹਲੇ ਹੈ ਅਰ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ
ਦਸਵੇਂ ਦਿਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਹੋ ਅਤੇ ਲੋਕ ਦੇਖਨ ਤਾਂ
ਗੁਸੇ ਹੋਵਨ ਜੋ ਜਿਹ ਨੂੰ ਲੈ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਤਿਸ ਜੀਵ ਦਾ ਸਵੇਂ ਦਿਨ ਪਾਹਿਰ
ਲਗਈ ਨੂੰ ਜਬਰ ਵੀਰ ਭਾਲਾ ਸੁਨਨੇ ਵਾਸਤੇ ਆ ਬੈਠਤਾ ਹੈ ਸੋ ਕੋਈ ਬਰ
ਸ ਪੜ੍ਹਕੂ ਹੋਏ ਹੈਨ ਸੰਦੇ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਰ ਅਗੇ ਜ
ਦ ਅਸੀਂ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਸੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਪਹਲਾ ਇਹ ਸਾਡੇ ਦਰਵਾਜੇ ਹ
ਵੇਲੀ ਦੇ ਅਗੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਕੇ ਸੁਨਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਈ ਰਾਤ ਗੁਜਰ ਜਾ
ਦੇ ਸੇ ਘੜੀ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਘਰ ਜਾਇ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਤਾਂ ਇਹ ਬੁਰਾ ਕਰਮ ਕ
ਰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਦਿਨ ਮਾਰਤਾ ਬਾਪਰ ਏਕ ਦਿਨ ਇਸ ਸੋ
ਦਰ ਪਰ ਇਥੇ ਗੀਅ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਬਾਪਰ ਫੇਰ ਸਬਦ ਸੁਣਨੇ
ਨੇਤ ਆਇਆ ਕਰੇ ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਅਸਾਂ ਆਖਿਆ ਭਾਈ ਜੀ ਅੱਜ ਆਏ
ਤਾਂ ਓਹਿ ਅੱਜ ਆਇ ਬੈਠ ਸੇ ਫੇਰ ਅਸਾਂ ਚੌਥੇ ਪੰਜਮੇਂ ਦਿਨ ਕਹਾ ਸਿਖ
ਜੀ ਤੂੰ ਨੇਮ ਕਰਕੇ ਆਇਆ ਕਰ ਜੋ ਦਸਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਅਸਾ
ਡੇ ਕੋਲ ਆਵਨਾ ਅਤੇ ਤੈਨੂੰ ਪਸ਼ੀ ਕੋਹਾਂ ਪੈਨ੍ਹਾ ਤੈ ਜਾ ਪਹਿਰ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਭਾਈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੂੰ ਦਸਦੇ ਹਿਆ ਸਾਨੂੰ ਕੈਲਾ ਆਇਆ ਕਰ ਤਾ ਉਸ ਸਿਖਨੇ ਮੰਨਿ ਲੀਤਾ
ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਾ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਤੂੰ ਉਸਨੂੰ ਉਮਤੁ ਸਿਖਾਉ
ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਮਥਾ ਟੇਕ ਕੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਘਰ ਆਇਆ ਅ
ਰ ਆਇ ਕਰ ਘੋੜੇ ਉਪਰ ਕਾਠੀ ਪਾਈ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਦੇ ਘੋੜੀ ਬੜੇ ਲਾਖ
ਪਤੀ ਸਾਹੂਕਾਰ ਸੇਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਘੋੜੇ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕਰ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮਾਹਜੇ ਦੇ
ਦਰਵਾਜੇ ਪਰ ਖੜਾ ਹੋਕੇ ਅਰ ਕਿਸੀ ਮਾਨੁਖ ਨੂੰ ਕਾਹਕਰ ਸੈਦੋ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ
ਚੰਦ ਨੇ ਸਦਵਾਇਆ ਤਾਂ ਸੈਦੋ ਆਇਆ ਜਾਂ ਤਿਨਾ ਸੈਦੇ ਨੇ ਜੋ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿ
ਪਾਲ ਚੰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਮਥਾ ਟੇਕਦਾ ਟੇਕਦਾ ਪਿਛੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਫਰ ਬਹੁਤ ਅਦ
ਬਨਾਲ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਨੇ ਭੀ ਨਿਉਂਕੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿ
ਆ ਤਾਂ ਸੈਦੋ ਕਹਿਆ ਜੀ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਪਾਪ ਨ ਚੜਾਇਆ ਕਰ ਜੋ ਤੂੰ ਉਚ
ਹੋਕੇ ਅਸਾਂ ਨੀਚਾਂ ਨੂੰ ਨਿਉਂਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਆਖਿਆ ਭਾਈ ਨਿ
ਉਣਾ ਭੀ ਭਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਨੇ ਸੈਦੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਸਦਾ ਬ
ਤੇ ਭਾਈ ਸੈਦਾ ਅਸੀਂ ਤੁਸਾਂ ਜੀ ਦਰਸਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਸੋ ਈ ਮਨ ਮੇਂ ਸਰਧਾ
ਸਾਂ ਚਲਿਆ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸੈਦੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
ਪਰ ਜੋ ਤੂੰ ਸਦਾ ਮੇਰਾ ਉਹ ਸਾਧ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਭਾ
ਈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਕਾਬੁਲਾ ਤਾਂ ਭਾਈ ਸੈਦਾ ਗੁਨ ਤਾਰ ਲੀਦੇ ਤਾਂ ਭਾਈ ਸੈਦਾ
ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਹਜੂਰ ਆਇਆ ਸੋ ਤ੍ਰਿਕਾਲਾਂ
ਦੇ ਵੇਲੇ ਸੁਦੇ ਰਦੇ ਹੋਏ ਆ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ
ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਸੈਦ ਦੂਰ ਹੀ ਤੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕ
ਹਾਸਦਾ ਜੀ ਮਥਾ ਟੇਕਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਆਉ ਭਾਈ
ਨੇੜੇ ਹੋ ਤਾਂ ਆਇਕੈ ਬਾਜੀ ਤਾਂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸੈਦਾ ਮੂਹ ਵਲ ਦੇਖੇ ਤੇ ਸਿਦਕ
ਸਕੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁਛਨ ਲਗਾ ਬਾਪੂ ਜੀ ਤੁਸ
ਮੇਰੇ ਮਾਲਿਕ ਨਕਬਰੇ ਹੋ ਤੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਜੀ ਤੁਸਾਡਾ ਗੁਲਾਮ ਦਾ ਮਾਜਾ ਹਾਂ
ਤੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਮੂੰਹ ਸਿਦਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਸੈਦਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੁਮ ਆਪੇ ਹੀ ਗਇਆ ਹੈਂ ਗਾ ਕੋਈ ਜੋ ਅਗੇ ਤੂੰ ਸਾਂ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੋਤੀਆ ਸੀ
ਜੋ ਤਿਸ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਛਡਾਇ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਕੇ ਸੰਗ ਤੇ ਚਾਨਣ ਹੋ
ਆਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ ॥ ਸਤਜੁਗ ਮੈਂ ਹਮ
ਤੁਮ ਏਕ ਸੰਗੀ ਰਹਿਤੇ ਖਾਵਤੇ ਪੀਵਤੇ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਏਕਠੇ ਕਰਤੇ
ਤੇ ਮੈਤ੍ਰੀ ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਸਮਾਣੀ ਤੁਮ ਆਪਣੇ ਮੈਂ ਤੁਮ ਜੁਦੇ ਹੋਇ ਕਰ ਬਹੁ
ਤੁ ਦੁਖ ਪਾਇਆ ॥ ਜਬ ਤ੍ਰੇਤੇ ਚਲਤੇ ਭਏ ਹਮ ਤੁਮ ਜਾ ਤਬ ਤੁਮ ਬਹੁਤੇ ਅਵਤਾਰੇ
ਅਭਏ ਤੁਮ ਅਤੇ ਤਬ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਕੇ ਤੁਮ ਬਿਸਰਣਾ ॥ ਤਿਸ
ਤੇ ਤੁਮ ਹਮਤੇ ਜੁਦੇ ਕਰ ਠਾਣਾ ॥ ਇਨ ਦਿਨ ਤੁਮ ਕੋ ਅਤ ਦੁਖ ਹੋਇਆ
ਤੁਮ ਭੂਲ ਕਰ ਮੋਕੋ ਪੁਨ ਸਭ ਖੋਇਆ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹਮਾਰੇ
ਪਾਸ ਹੋਏ ਤੁਮ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਏ ਸਭ ਸਾਖੀ ਖੜੇ ਏ ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਤੁਮ ਰੋਏ
ਕਰੇ ਜਨਮ ਕਠੋਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਕਾ ਸੰਗ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਕੋ ਕਹੇ ਹਇ ਸਭ ਕੇ ਸੰ
ਗਤੇ ਜਰ ਪਰ ਜਾਵੈ ॥ ਤਤਕਾਲ ਨਿਰਜਨ ਕਰੀ ਪੁਰੀ ਜਮਦੋਗਾਨ ਤੇ ਸਭ
ਤੇ ਉਤੇ ਕਰੇਗੇ ਖੜੇ ॥ ਬਿਨ ਨਿਰਕਾਰ ਕੇ ਤੁਮ ਨੂੰ ਹਾਂ ਨਗਾਂ ਕਹੇ ॥ ਜਬ ਤੁਮ
ਗਿਰੇ ਮੈਂ ਚਿਤ ਦੇਤੇ ਮਟ ਦੇ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਆਸ ਦੇ ਨੀਸ ਰੂਪ ਕੇ ਸੀਗੇ ਸਮ
ਦੋ ॥ ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੁਮ ਨੇ ਗਰਭ ਸੋਗ ਗੁਵਾਇਆ ॥ ਤਿਸ ਦਿਨ ਤੁਮ ਨੇ ਅੰ
ਮ੍ਰਿਤ ਜਲ ਪਾਇਆ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਹਮ ਸਭ ਕੀ ਠੋਰ ਹੋਇ ਤੁਮ ਜੋਗੀ
ਦੇਵਨਾ ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਕਿਤੇ ਦਿਖਦਾ ਸਭੀ ਦੀਏ ਨਿਰੰਜਨਾ ॥ ਤਾਂ ਫਿਰ
ਸੈਦੋ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਾ ਸਾਧ ਜੀ ਮੈਂ ਗਰੀਬ ਤੁਮਾਰਾ ਤੁਸ
ਤਾਂ ਹਾਂ ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਮਾਰੀ ਇਹ ਬੋਲੀ ਸਮਝਦੀ ਨਹੀ ਸੋ ਮੈਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਕ
ਰਕੇ ਖੋਲਕੇ ਦਸੋ ਜੋ ਮੈਂ ਸਮਝਾਂ ਜੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ
ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਅਜੇ ਇਸ ਦੇ ਆਈ ਨੇ ਖਲਕ ਦਿਵ
ਦਿਨ ਬਹੁਤੇ ਗਹਿਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚਾਨਣਾਂ ਨਹੀ ਹੋਇਆ ਪ
ਰ ਤੇਰੇ ਸੰਗ ਤੇ ਹੁਣ ਖੁਲ ਆਉ ਸੀ ਅਤੇ ਸਭ ਹਾਲ ਦਾ ਸਾਡੇ ਅਤੇ ਤੇ
ਦੇ ਮਿਲਿਆਂ ਤੇ ਏਹੁ ਨਪੈ ਤੇ ਭਾਈ ਤੇਰੇ ਮਿਲਨੇ ਤੇ ਸੁਭਾਉ ਅਹੋਰੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

 ਇਆ ਵੇਂਗਾ ਤੇ ਗੁਣ ਗੀਤ ਤੇਰੇ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਫੇਰ ਜਨਮ ਭੀ ਸੁਖਾਂ ਵਿਚ
ਭੋਗੇਗਾ ਤੇ ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਅਜੇ ਇਸ
ਦੇ ਦੋਇ ਜਨਮ ਹੋਰ ਆਵਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਪਰ ਹੁਣ ਸੁਖੀ ਰਹੇਗਾ ਭਾਈ ਜਿ
ਆਨਦ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਸ ਤਰਹਿ ਗੁਜਰਦੀ ਹੈ ਤਿਉਂ ਸੁਖੀ ਹੋਕੇ ਕਟਦਾ ਹੈ ਸੋ ਭਾਈ
ਫਲ ਤੇਰੇ ਸੰਗ ਤੇ ਪਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸੈਦੇ ਕਹਿਆ ਸਾਧ ਜੀ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਕਹਿਆ ਤਦ
ਮੰਨਾਂਗਾ ਜਦ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਭੂਤ ਠਿਕਾਣੇ ਦਸੇਂਗਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜਾਣਾਂਗਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਸੈਦਾ ਅਜੇ ਤੈਨੂੰ ਮਾਲੂਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਦ ਹੋਸੀ ਤਦ
ਤੂੰ ਆਪੇ ਹੀ ਜਾਣੇਗਾ ਤੇ ਸੁਣ ਭਾਈ ਸਤਜੁਗ ਵਿਚ ਹਮ ਤੁਮ ਇਕਠੇ ਹੂਏ
ਥੇ ਅਰ ਤ੍ਰੇਤੇ ਮੇਂ ਭੀ ਪਰ ਅੰਤ ਤ੍ਰੇਤੇ ਮੇਂ ਹਮ ਜੁਦੇ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਫੇਰ ਐਸੇ ਜੁਦੇ ਹੋਏ
ਜੋ ਫੇਰ ਨਾ ਮਿਲੇ ਪਰ ਅਬ ਦਇਆ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਕੀ ਸੇ ਹਮ ਮਿਲੇ ਹੈਂ
ਸੋ ਤੈਂ ਕੀ ਦਇਆ ਲਗੀ ਐਸੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੈਦੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮਿਲੇ ਕਦ
ਹੋਤੇ ਜੁਦੇ ਕਦ ਹੋ ਗਏ ਹੋ ਮੇਰੇ ਸੰਗ ਤੇ ਤੇ ਮੈਂ ਕਦ ਦਾ ਤੁਮਾਰੇ ਕੋਲੋਂ ਜੁਦੇ ਹੋਇ
ਆ ਇਹ ਵਰਤਾ ਮੈਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸੁਣਾਈਏ ਤੇ ਕਿਸ ਸੰਜੋਗ ਤੇ ਜੁਦਾ ਹੋ
ਇਆਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਲਾ ਭਾਈ ਸਭ ਕੁਛ ਦਸਾਂਏਂਗੇ ਤਾਂ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਸੈਦਾ ਤ੍ਰੇਤੇ ਕੇ ਅੰਤ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਏ
ਜਨਕ ਹੋਤਾ ਥਾ ਤੇ ਤੇਰੀ ਮਾਤਾ ਕਾ ਨਾਮ ਸੁਹਾਗੀ ਥਾ ਪਰ ਤੈਨੇ ਤਦ ਇਕ ਮਨ
ਨੁਖ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਜੀ ਜੇ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਕਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ ਜਾਂ ਕਰਾਇ ਦੇ
ਵਾਂਗਾ ਸੋ ਜਦ ਕਾਰਜ ਕਾ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਤਬ ਤੂੰ ਮੁਕਰ ਗਇਆ ਤੇ
ਕਾਰਜ ਉਸ ਦਾ ਨਾ ਕੀਆ ਤਬ ਉਸ ਅਰਥੀ ਕੀ ਆਹ ਪੜ ਗਈ ਤੇ ਸਾਸਤ੍ਰ
ਕਾਰੋਂ ਨੇ ਭੀ ਕਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਬਡਾ ਪਾਪ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿ ਕਰ ਮੁਕਰ ਜਾਣਾ
ਜੋ ਇਸ ਕੇ ਇਕਤੀ ਜਨਮ ਚੰਡਾਲ ਕੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਨਰਕ ਵਾਸ ਹੋਤਾ ਹੈ
ਤੇ ਦੂਸਰ ਤੂੰ ਰਾਜਾ ਜਨਕ ਖਿਦਮਤਗਾਰ ਥਾ ਤੇ ਤਦ ਰਾਜਾ ਜੀ ਤੇਰੇ ਰਬ ਕਾ
ਪ੍ਰਸਾਦ ਛਕਤੇ ਥੇ ਪਰ ਤੈਨੂੰ ਐਸਾ ਕੋਈ ਸੁਭਾਵ ਪੈ ਗਿਆ ਜੋ ਤੂੰ ਰਾਜਾ ਜੀ
ਨੂੰ ਜੂਠਾ ਹੀ ਖੁਲਾਇਆ ਕਰੇ ਸੋ ਤੈਨੇ ਪਾਂਚ ਸਤ ਵਾਰ ਰਾਜਾ ਜੀ ਕੋ ਜੂਠਾ ਖੁ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਲਾਇਆ ਸੋ ਤਿਸ ਕਰ ਤ੍ਰੀ ਪਾਪ ਹੂਆ ਅਰ ਰਾਜਾ ਭੀ ਧਣਾਂ ਕੇ ਮਲ
ਕਥੇ ਪਰ ਰਾਜਾ ਜੀ ਨੇ ਤੇਰਾ ਮਾਨ ਰਖਿਆ ਅਰ ਇਉਂ ਕਹਿਆ ਜੋ ਭਾਈ ਦੇ
ਰੂਹ ਨਾਲ ਛੋਡ ਦੇਹ ਅਰ ਐਸੇ ਨਹਿ ਕਰਿਆ ਕਰ ਜੋ ਤਬ ਤੂੰ ਮਨੇ ਰਹ
ਰਾਹ ਛੋਡ ਦੀ ਤੇ ਐਸੇ ਕਾਮ ਕਰਨੇ ਲਾਗਾ ਅਰ ਪਾਪ ਤੇਰੇ ਕੇਤਾ ਸੋ ਜਬ
ਇਹ ਕਾਮ ਛਾਡਿਆ ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਕੇ ਅੰਦ੍ਰ ਜਨਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਚੰਬੇਲੀ ਗੋਲੀ
ਸੀ ਸੋ ਉਸ ਕੇ ਸਾਥ ਤੈਂ ਸਪਰਸ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਲੋਕ ਭੀ ਰਾਜਾ ਕੇ ਕਨੈਂ
ਅਰ ਰਾਜਾ ਭੀ ਐਸੇ ਤੈਂ ਤੇ ਸੁਨੇ ਅਰ ਆਪ ਭੀ ਜਾਣੇ ਪਰ ਰਾਜਾ ਨੇ ਤੂੰ ਮੋਕਲ
ਹੂ ਨਾ ਕਹਿਆ ਜੋ ਫਿਰ ਕਿਤਨੇ ਕ ਮਹੀਨਿਆਂ ਮੈਂ ਉਸ ਕੇ ਦੁਖ ਹੋਇ ਗਏ
ਆ ਤਿਸ ਤੇ ਓਹ ਚੰਬੇਲੀ ਮਰ ਗਈ ਤਬ ਤੂੰ ਉਸ ਮਨੁਖ ਕਾ ਸਬਰ ਕੀਆ
ਪਰ ਫਿਰ ਤੇਰਾ ਕਾਮ ਦੇ ਦੁਖ ਕਰ ਅਗਨ ਕਾ ਰੂਪ ਹੋਇ ਗਇਆ ਤਾਂ
ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਉਸ ਚੰਬੇਲੀ ਕਾ ਫਿਕਰ ਕਰਤਾ ਥਾ ਜੋ ਭਾਈ ਚੰਬੇਲੀ
ਮੇਰੀ ਸੁਖ ਰੂਪ ਥੀ ਜੋ ਉਨ ਮੁਝ ਕੋ ਸੁਖ ਕਬ ਹੋਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮਾਂ ਪਾਇਕੇ
ਇਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਤੇਰੇ ਕੋਲੇ ਆਇਆ ਤੇ ਉਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਹਿਆ ਭਾਈ
ਤੂੰ ਸੁਖੀ ਰਹੁ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਦਿਲ ਤਾ ਰਾਜੀ ਨਹੀ ਸੀ ਸੋ ਤੈਨੂੰ ਗੁਸਾ ਨੇਆ
ਇਆ ਤੂੰ ਅਗੋ ਗੀ ਗੁਸੇ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਥਾ ਉਠ ਕੇ ਘੁਲ ਪਾਇਆ ਅਰ
ਲੜਿਆ ਤੇ ਤੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਾਰਿਆ ਤਾਂ ਤਿਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਤੈਨੂੰ
ਸ੍ਰਾਪ ਦਿਤਾ ਜੋ ਬਾਰ ਬਾਰ ਤੂੰ ਰੰਡੂਆ ਹੋਵੇ ਗਾ ਸੋ ਇਕ ਪਾਪ ਇਹ ਹੂਆ
ਤੇ ਇਕ ਇਹ ਹੂਆ ਜੋ ਤੂੰ ਰਾਜਾ ਕੇ ਭੰਡਾਰੇ ਤੇ ਤੇਲ ਦੇ ਮਣ ਰੋਜ ਚੁਰਾਇ
ਆ ਕਰੇਂ ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਰਾਜਾ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਅਰ ਸੁਨ ਕਰ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿਆ
ਕੇ ਚੰਡਾਲ ਤੈਨੇ ਇਹ ਕਾਮ ਕਿਆ ਕੀਆ ਤੇ ਤੂੰ ਚੁਪ ਕਰ ਰਹਿਆ ਅਤੇ
ਹੋਵੰ ਇਹ ਪਾਪ ਤੈਨੇ ਕੀਆ ਜੋ ਤੈਨੇ ਇਕ ਖੱਤ੍ਰੀ ਕਉ ਮਾਰਿਆ ਸੋ ਮ
ਨਿਆ ਕੀ ਕਾਹੇ ਤੇ ਜੋ ਤੂੰ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਇਹ ਜਾਤਾ ਜੋ ਭਾਈ ਮੈਂ ਉਤਮ ਹਾਂ ਤੇ
ਇਹ ਨੀਚ ਹੈ ਤੇ ਸੁਦਰ ਮੇਰੇ ਬੂਹੇ ਤੇ ਆਣ ਬੋਲਤਾ ਹੈ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਤੂੰ ਉਸ
ਕੋ ਜਾਨ ਸੇ ਮਾਰ ਦਿਤਾ ਸੋ ਇਹ ਤ੍ਰੀ ਪਾਪ ਹੋਇਆ ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਪਾਪ ਹੋਇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆ ਜੋ ਤੈਂ ਇਕ ਫਕੀਰ ਨੂੰ ਆਪਨਾ ਗੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਦੀਖਿਆ ਲਈ ਅਤੇ ਫੇ
ਰ ਮਾਇਆ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਉਸ ਪਾਸ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਤਿਸ ਕਰਕੇ ਗਲ ਵਿਚ ਫਾ
ਹਾ ਪਾਇ ਕਰ ਤੈਂ ਉਸਕੇ ਟੋਟਰੀਆਂ ਜੋ ਜਦ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਲਗੀ ਨਿਕਲਨ ਤਾਂ
ਤੈਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਸ੍ਰਾਪ ਦਿਤਾ ਜੋ ਤੂੰ ਕੋੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇਂਗਾ ਤੇ ਭਾਈ ਸੈਣਾ ਤੈਂ ਜੋ ਇਹ ਪਾਪ
ਕੀਤੇ ਹਨ ਸੋ ਇਸਦਾ ਫਲ ਤੈਂ ਭੋਗੀਆ ਹੈ ਤੇ ਤੈਂ ਜੋ ਭੁਗਾਤੇ ਦੀ ਫਕੀਰੀ ਕੀਤੀ
ਆਹੀ ਪਰ ਭਾਈ ਪਾਪ ਜੋ ਕੀਤੇ ਲੇਖ ਨਹੀਂ ਛੁਟਦਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਧੋਹਾ
ਤੇ ਕਪਾਰ ਤੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾਅ ਜਾਂ ਨਾਲ ਹਈ ਤਾਂ ਭਾਈ ਸੈਣੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ
ਅਤੇ ਫੇਰ ਭਾਈ ਸੈਣਾ ਲਗਾ ਕਹਿਣ ਜੀ ਇਸ ਕੋੜ੍ਹ ਨਾਲ ਇਨ ਪਾਪਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਫੇਰ
ਕਿਤ ਜਨਮ ਆਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਸੈਣਾ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਤੂੰ ਭਾਈ ਧੋਹੇ ਦੇ ਗੁਰਦਾਸੂ ਜਾਂਹ ਰਹਿੰਦਾ ਸੋ ਰਾਜਪੂਤ ਦੀ
ਦੂ ਦੇ ਘਰ ਪਰ ਤੂੰ ਸ੍ਰਾਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੈਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਤੂੰ ਸੰਗਤੇ ਸੁਦਾਵੇ
ਇਕਰ ਸੂਨਾਂ ਪਾਈਆਂ ਅਤੇ ਧੋਹ ਤੈਨੂੰ ਸਬਦ ਕੀਰਤਨ ਉਪਦੇਸ ਦਸਿ
ਆ ਕਰੇ ਪਰ ਤੈਨੂੰ ਇਸ ਕੋੜ੍ਹ ਦਾ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਯੋਂ ਜੋ ਤੂੰ ਸ੍ਰਾਪਿਆ ਹੋ
ਇਆ ਥਾ ਤੇ ਹੁਣ ਤੂੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਦੇ ਸੰਗ ਤੇ ਤੈਂ ਜਾ ਤੇ ਧੋਹੇ ਨਾਲ ਤੂੰ
ਮੇਲ ਰਖਿਆ ਕਰ ਤੇ ਤੇਰਾ ਨਿਸਤਾਰ ਸਬਦ ਦੇ ਸੈਣੇ ਨੂੰ ਸਨੇ ਅਵਿਤਾਰ ਦੇ
ਮੇਲ ਤੇ ਹੋਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਹੁਣ ਕੋੜ੍ਹ ਕਰ ਜਾਈਏ ਪਰ ਤੇਰਾ ਸ
ਰੀਰ ਅਜੇ ਸੁਧ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਭਾਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਸੁਖ ਨਹੀਂ
ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੁਣੇ ਸਾਂਤ ਕਰੈ ਤਾਂ ਪਛੋਂ ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਦੇਣਗੇ
ਨੇਹਾਂ ਜੋ ਕਾਈ ਕਸਰ ਨਾ ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਤੂੰ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇਂ ਜੋ ਬਰਸੇ
ਨੂੰ ਛੁਟਕੇ ਐਸਾ ਕਰਾਂਗੀਆਂ ਤਾਂ ਭਾਈ ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਿਥਾਂ ਕਾਲੋ ਕਿ ਜੋ
ਪਿਛਲੀ ਤੇਰੀ ਕਮਾਈ ਸੀ ਸੋ ਤਾਂ ਭੁਗਤੇ ਗਈ ਤੇ ਹੁਣ ਦੇ ਜਨਮਾਂ ਵਿਚ ਜੋ
ਤੂੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਕਰੇਂਗਾ ਸੋ ਉਸ ਨਾਲ ਤਰਸੀ ਪਰ ਤੈਂ
ਅਸਾਡੇ ਅਵਿਤਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਤੈਂ ਫਕੀਰੀ ਕਮਾਵਣੀ
ਤਾਂ ਕਰਨੀ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਹੁਣੇ ਅਸੀਂ ਉਧਾਰਦੇ ਅਤੇ ਭਾਈ ਜੋਗ ਛਡਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੱਕਕੇ ਉਤਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਹਜ਼ਮ ਹੋਇ ਉਤਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਆਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਈ
ਅਨਤ ਭੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਿਸ ਤਰਾਂ ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਆਖਦੇ ਆਹੇ ਜੋ ਤੂੰ ਦੋਇ ਸਨ
ਅਰ ਮਈ ਬਣੇ ਤਾਂ ਨਿਤ ਗਰਧ ਹੋਕੇ ਸੋ ਤੇਰੇ ਕੰਮ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ
ਗਲ ਤੂੰ ਹਕੀਕ ਹੋਵਣੀ ਹੈ ਜੇ ਤੂੰ ਸਭ ਨਾਲ ਜਬ ਰਲ ਜਾਵੈਂਗਾ ਤਾਂ ਸੈਦੋ ਨੇ
ਹਥ ਜੋੜਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਗੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤਿਆ ਹੈ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦੀ
ਦਾਤ ਦੇਹੋ ਗਰੀਬਨਿਵਾਜ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਮੈ ਅਨੇਕ ਜਨਮ ਪਾਏ ਹਨ ਤਾਂ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਸੈਦਾ ਹੁਣ ਤੂੰ ਕੀ ਆਖਦਾ ਹੈ ਅਸਾਂ ਤੈਨੂੰ
ਕਰਤਾ ਕਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦੇਵ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਤੂੰ ਉਸਤੇ ਹੀ ਤਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਵ
ਕਹਿੰਦਾ ਸੋ ਤੇ ਅਵਤਾਰ ਨੇ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ॥ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਸਰੀਰ ਭੀ ਤਦ ਛੁਟੇ ਹੋਸੀ
ਤਤਰੇ ਉਤੇ ਕਤਾਰ ਦੀ ਭੀ ਮਿਹਰ ਬਾਨੀ ਹੋਸੀ ॥ ਤਦ ਤੂੰ ਤਰਸੀ ਤਾਂ ਸੈਦੇ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦੇਵ ਨੂੰ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ਕਰ ਅਰ
ਸਭਨਾ ਪਾਸੋਂ ਵਿਦਿਆ ਹੋਇ ਕਰ ਆਪ ਚਲਦੇ ਰਹੇ ॥ ॥ ਅਗੈ ਸਾਖੀ
ਇਕ ਰਾਜੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ॥ ॥ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਇਕ ਦੇਸ ਵਿਚ ਸੈਲ ਕਰਦ
ਕਰਦੇ ਜਾਇ ਪਹੁੰਚੇ ਸੋ ਓਥੇ ਅਗਾੜੀ ਤੇ ਅੰਨ ਭੀ ਦੇਵਨੇਂ ਵਸਤੂ ਪੈਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰ
ਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਬੀਆਂ ਦਾ ਮਾਸ ਓਥੇ ਖਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਏ ਅਤੀਤਾਂ
ਕੀਕਨੂੰ ਭੀ ਦੇਂਵਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉਬਾ ਮਾਰਕੇ ਤਿਸ ਦੇ
ਮਾਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਥਰ ਹੇਠ ਅਤੇ ਇਕ ਪਥਰ ਉਪਰ ਰਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਸ
ਨੂੰ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਸਾਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਵਾ ਪਹਰ ਸੂਰਜ ਦਾ ਤਾਪ ਕਰਨ ਤਾਂ
ਓਹ ਮਾਸ ਰਿਜਨਦੈ ਅਤੇ ਜੇਕੋਈ ਸਾਧ ਫਕੀਰ ਉਥੇ ਜਾਇ ਤਾਂ ਤਿਸ ਦੀ
ਸੇਵ ਬਹੁਤ ਕਰਨ ਤੇ ਮਾਸ ਖਾਵਣੇ ਨੂੰ ਦੇਨ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਸ ਦੇਸ ਵਿਚ ਜਾ
ਇ ਬੈਠੇ ਸੋ ਉਸ ਸਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇਕ ਅਯਾਲੀ ਉਥੇ ਚਾਰਦਾ ਫਿਰਦਾ
ਸੀ ਤਾਂ ਓਹ ਅਯਾਲੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਆਇ ਬੈਠਾ ਤੇ ਉਸ ਅਯਾਲੀ ਨੇ
ਕਹਿਆ ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ ਇਕ ਉਬਾ ਮਾਰਦਾ ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਖਾਵੋਗੇ ਕਿ ਨਾਹੀਂ ਤਾਂ ਉਬੀਆਂ ਦ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੫੪੨ ਖਸਮ ਮੇਨੂੰ ਮਾਰੇਗਾ ਤੇ ਕਹੇਗਾ ਤੂੰ ਹੈ ਅਤੀਤ ਕੋ ਭੁਖਾ ਕਿਉਂ ਰਖਿਆ ਤੇ ਉਸ
ਮੁਲਖ ਦੀ ਰੀਤ ਇਹੋ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਤੀਤ ਨ ਜਗੀਆ ਆਇ ਜਾਵੇ ਸੋਈ ਮਾਸ
ਖੁਲਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਮੁਲਖ ਵਿਚ ਅੰਨ ਅਤੇ ਅੰਗੂਰੇ ਦੇ ਵਸਤੂ ਹੈ ਨਹੀਂ ਅਰ ਪੈ
ਦੇ ਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਭੁਟ ਨੂੰ ਡੂੰਬ ਮਾਰ ਤਾਂ ਉਸ
ਅਯਾਲ ਨੇ ਡੂੰਬ ਮਾਰਿਆ ਅਰ ਇਕ ਪਥਰ ਹੇਠ ਰਖਿਆ ਅਰ ਇਕ ਉਪ
ਰ ਰਖਿਆ ਤੇ ਵਿਚ ਮਾਸ ਰਖਕੇ ਸੂਰਜ ਕਾ ਜਪ ਲਗਾ ਕਰਨ ਤਾਂ ਸਵਾ ਪਹ
ਰ ਵਿਚ ਮਾਸ ਰਿਝ ਆਇਆ ਤਾਂ ਅਯਾਲ ਨੇ ਕਹਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਜੋ ਤੁਸੀ ਏ
ਹ ਮਾਸ ਖਾਵੋ ਜੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਇਸ ਡੂੰਬੇ ਦਾ ਖਲੜ ਅਤੇ ਹਡੀ
ਆਂ ਇਕਠੀਆਂ ਕਰ ਸੋ ਕਰ ਇਕਠ ਅਪਣੇ ਮੁਖੋਂ ਕਹਾ ਉਠ ਡੂੰਬੇ ਚਰ ਉ
ਤਨੇ ਆਖਦੇ ਤੇ ਡੂੰਬਾ ਚਰਦਾ ਫਿਰੇ ਅਯਾਲ ਏਹ ਦੇਖਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇ
ਰਹਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਯਾਲ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਤੂੰ ਜਾਇਕੇ ਨਗਰ ਵਿਚੋਂ ਕਿ
ਸੇ ਵਡੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇ ਲਿਆਉ ਅਰ ਤੂੰ ਜਾਇਕੇ ਕਹੁ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਇਕ ਵਡਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸੰਤ ਬੁਲਾਵਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਗ ਤੇ ਅੰਨ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਸਤੂ
ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਣਕੇ ਅਯਾਲੀ ਸਹਰ ਵਿਚ ਗਇਆ ਅ
ਰ ਇਕ ਵਡਾ ਸਾਹੂਕਾਰ ਸੀ ਤਿਸ ਨੂੰ ਜਾਇ ਕਰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਤੁ
ਹਾਨੂੰ ਇਕ ਅਤੀਤ ਬੁਲਾਵਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਪਾਸੋਂ ਅੰਗ ਅਤੇ ਅੰਨ ਦੋ
ਵੇ ਵਸਤੂ ਤੈਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ ਸੋ ਇਹ ਗਲ ਸੁਣਕੇ ਓਹ ਸਾਹੂਕਾਰ ਉਠ ਤੁਰਿਆ
ਤਾਂ ਆਇਕਰ ਕਿਆ ਦੇਖੇ ਜੋ ਇਕ ਸਾਈਂ ਲੋਕ ਬੈਠਾ ਹੈ ਪਰ ਬਡਾ ਪੁਰਖ
ਹੈ ਸੋ ਉਹ ਸਾਹੂਕਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨੀ ਲਗਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਭਾਈ ਤੂੰ ਕੁਛ ਅੰਨ ਜਲ ਲੈ ਆਉ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਆ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਜੀ
ਏਥੇ ਤਾਂ ਅੰਨ ਜਲ ਪੈਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦਾ ਪਰ ਜੀਭਕਮਕੋਰੇ ਤਾਂ ਇਸ ਆਸ਼ਾ
ਨ ਦੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਏ ਪਾਸੋਂ ਉਠਕਰ ਅਤੇ ਆਗਿ
ਆ ਲੈਕਰ ਰਾਜੇ ਪਾਸ ਗਇਆ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਜਾਇਕਰ ਕਹਿਆ ਹੇ ਰਾਜ
ਜੀ ਇਸ ਨਗਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇਕ ਸੰਤ ਆਇ ਬੈਠਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬੜੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਓਗਤੇ ਅਨਿ ਵਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਤਾਰ ਦੇਂਦਾ ਸੋ ਲੈਕੇ
ਦੇਂਗੇ ਪਰ ਤੂੰ ਆਪ ਮੇਰਾ ਸਕੋਗੇ ਕਿਆ ਉਤਾਂ ਰਾਜਾ ਇਹ ਸੁਣਕੇ ਉਠ ਤੁਰਿਆ ਤੇ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਹਾ
ਹੇ ਰਾਜਾ ਤੁਸੀਂ ਏਕ ਕਰਤਾਰ ਦੀ ਭਗਤ ਕਰਨੀ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਰ
ਤਾਰ ਸਭੇ ਸੁਖ ਦੇਵੇਗਾ ਸੋ ਏਹ ਸੁਣਕੇ ਸਭ ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਕੇ ਸਿਖ ਹੋਏ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਕਹਿਆ ਥੋੜਾ ਸਾ ਅਨਿ ਲੈ
ਆਉ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਉਸ ਨਗਰ ਤੇ ਇਕ ਸੇਰ ਛੋਰ ਅਨਿ ਨਿਕਾਲਿਆ ਸੋ ਓਹ ਲੈ
ਆਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਓਹ ਅਨਿ ਉਸ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਬੀਜਣ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਤਾਂ ਉ
ਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੀਜਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਓਹ ਅਨਿ ਉਗਿਆ ਤਾਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਾਹਿਆ ਅਤੇ ਅਤੁਟ ਭੰਡਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਹੋ ਗਇ
ਆ ਅਤੇ ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪਥਰ ਨੂੰ ਝਾੜਕਰ ਅਗਨ ਨਿਕਾਲੀ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਵਸਤੂ ਅਗ ਤੇ ਅਨਾਜ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ਓਨ੍ਹਾਂ ਸਭ
ਨਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖੀ ਦਾਨ ਦਿਤੇ ਤਾਂ ਸਭ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਲਗੇ ਜਪਨ ਅਤੇ ਮ
ਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨੀ ਲਗੇ ਤੇ ਸਿਖ ਹੋਏ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨਿ
ਬੀਜਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਜੋ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਨਿ ਬੀਜਿਆ ਕਰੋ ਤੇ ਆਏ ਸੰਤ ਦੀ
ਸੇਵ ਕਰਿਆ ਕਰੋ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸਰ ਜੀ ਕੀ ਭਗਤ ਕ
ਰਿਆ ਕਰੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਉਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਬਚਨ ਕਹਿਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਓਥੋਂ ਚਲਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਓਹ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਤੇ ਭਏ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾ
ਨਕ ਜੀ ਕੇਈ ਸਮਾਂ ਉਸ ਅਸਥਾਨ ਰਹੇ ਫੇਰ ਚੁਪ ਕੇ ਹੀ ਉਸ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਗੁ
ਰੂ ਜੀ ਚਲਦੇ ਰਹੇ ॥ ॥ਅਗੇ ਸਾਖੀ ਸਹੁ ਸੁਹਾਗਣ ਫਕੀਰ ਨਾਲ ਹੋਈ
ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸੈਰ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਇਕ ਸਹਿਰ ਜਾਇ ਨਿਕਲੇ ਅਰ ਇਕ
ਸਮੁੰਦ੍ਰੀ ਟਾਪੂ ਜਾਇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਸ ਸਹਿਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਫਕੀਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ
ਆ ਜਿਸ ਰਤ ਦੇਖਦੇ ਉਸ ਦਿਨ ਉਸ ਫਕੀਰ ਕੇ ਬਡੀ ਹਜੂਮ ਇਕਠੀ ਹੋ
ਈ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਨਜਰ ਤੇ ਲਿਆ ਮਤਾਂ ਲਿਆਏ ਸਨ ਅਰ ਨਗਾਰੇ ਨੌਬਤਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

 ਫਕਰ ਦੀਆਂ ਹੈ ਸਨ ਉਸ ਦੇ ਇਕ ਵਡ੍ਹਾ ਮੇਲਾ ਲਗਾਵਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕੋ ਦਾ ਪੁਛੇ
ਤੇ ਅਜ ਇਸ ਦੇ ਕਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਜੋ ਇਹ ਫਕੀਰ ਆਖਦਾ ਹੈ ਜੋ
ਫੇਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਸਾਹੁ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਫੁਲ ਦੀ ਸੇਜ ਵਿਛਾਂਵਦਾ
ਹੈ ਅਰ ਰਾਤ ਸਾਰੀ ਬੈਠ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦ
ਅਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੀਦਾਰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਐਸਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਓਹ ਫਕੀਰ
ਕਰਿੰਦਾ ਸੀ ਜੇਸਾਂ ਇਕ ਘੜੀ ਦਿਨ ਰਹਿਆ ਤਾਂ ਜਾਹਿਰਾ ਫਿਰ ਵਡਾ ਮੇਲਾ
ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਫੇਰ ਰਾਤ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਬੁੱਢੀ ਮਾਈ ਨੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਿ
ਆਰ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅਗੇ ਆਇ ਰਖਿਓਨੇ ਭੁਗਾਰ ਕਹਿਆ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਿਆਰ ਹੈ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਮਾਈ ਜੀ ਪ੍ਰ
ਸਾਦਿ ਤ੍ਰੀ ਪਾਇ ਲਈਂ ਤੇ ਘਰ ਸਹਿਰ ਵਿਚ ਧੂਮ ਕਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਬੁੱਢੀ ਨੇ
ਆਖਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਥੇ ਇਕ ਸਾਹੁ ਸੁਹਾਗਣ ਫਕੀਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਓ
ਹ ਆਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਘਰ ਫੇਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਾਹੁ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਅਜ ਉਸ ਦੇ
ਘਰੀ ਸਾਦੀ ਹੋਗੀ ਹੈ ਜੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਚਲੋ ਭਾਈ ਤਾਲ
ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਆਸੀ ਭੀ ਉਸ ਦੇ ਡੇਰੇ ਚਲੀਏ ਤਾਂ ਤੇ ਸਾਹੁ ਸੁਹਾਗਣ ਦਾ ਦੀਦ
ਰ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਭੀ ਉਸ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਪਰ ਜਾਇ ਖੜੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਰ
ਵਡੀ ਹਜੂਮ ਖਲਕ ਦੀ ਹੈ ਸੀ ਅਰ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇਂਦਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਭੀ ਉਸ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਵਾਸਤੇ ਅੰਦਰ ਚਲੇ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਅੰਦ੍ਰ
ਜਾਣ ਨਾ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦਰਵਾਨ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਤੂ ਸੀ ਅੰਦਰ
ਜਾਇ ਕਰ ਕਹੋ ਜੋ ਇਕ ਫਕੀਰ ਤੁਮਾਰੇ ਦਰਸਨ ਦੀਦਾਰ ਵਾਸਤੇ ਬਾਹਰ
ਖੜੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦਰਵਾਨ ਨੇ ਅੰਦ੍ਰ ਜਾਇ ਕਰ ਉਸ ਸਾਹੁ ਸੁਹਾਗਣ ਫਕੀਰ ਕੋ
ਕਹਿਆ ਜੋ ਤੁਮਾਰੇ ਦੀਦਾਰ ਵਾਸਤੇ ਫਕੀਰ ਬਾਹਰ ਆਏ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਹੁ ਸੁਹਾ
ਗਣ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਜ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਦੀਦਾਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਕਿਉਂ
ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਹੁ ਦਾ ਦੀਦਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦਰਵਾਨ ਨੇ ਆਇ ਕਰ ਕਹ
ਜੀ ਓਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਜ ਮੈਂ ਦੀਦਾਰ ਆਪਣੇ ਸਾਹੁ ਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਇਸ ਵਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਤੋਸ ਜਰੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਕੈ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ
ਭਲੇ ਭਾਈ ਖਾਲ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਇਥੇ ਕੂੜ ਨਹੀਂ ਸਭ ਕੂੜ ਹੀ ਸਾਂਗ ਹੈ ਇਸ
ਨੂੰ ਅਜੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਬ ਦੀਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਜੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ
ਸਾਹਿਬ ਦੀਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹਰ ਬੂਟੇ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਓਥੋਂ ਚਲਕੇ ਇਕ ਪਹਾੜੀ ਉਪਰ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਕੁ
ਦਰਤ ਸ੍ਰੀ ਪਰਮੇਸਰ ਜੀ ਕੀ ਨਾਲ ਮੇਘ ਵਿਚਲ ਕ੍ਰਾਈ ਬਹੁਤ ਹੋਈਆ
ਰਕਈਆ ਪਜਾ ਵਿਚ ਲਗ ਮੇਘ ਆਰ ਕੋਈ ਇਸ ਡੇਰੇ ਬੈਠਕ ਉਠਾਇ ਕਰ ਲੈ
ਗਿਆ ਅਰ ਕੋਈ ਨਗਾਰੇ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੇਲਾ ਉਸ ਫਕੀਰ ਦੇ ਭਗਣੇ
ਲਗ ਗਿਆ ਅਰ ਲੋਕ ਬੋਲ ਉਠੇ ਜੋ ਇਹ ਫਕੀਰ ਕੂੜਾ ਹੈ ਅਰ ਕੂੜ ਕ ਸਾਂ
ਗ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਫਕੀਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਹਲਾਵੇ ਨਾਹੀਂ ਜਾਂ ਮਹੀਨਾ
ਗੁਜਰਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਫੇਰ ਉਸ ਦੇ ਆਏ ਅਤੇ ਉਸ ਸਹਿਰ ਵਿਚ ਫੇਰ ਉ
ਸ ਮਾਈ ਦੇ ਪਾਸ ਆਇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀਵਾਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਫਕੀਰ
ਦੇ ਪਰਮੇਸਰ ਹੋਇਆ ਨਾਹੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਬੁਢੀਏ ਅਤ
ਮੇਲ ਉਸ ਫਕੀਰ ਦੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਬੁਢੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉ
ਸ ਫਕੀਰ ਦਾ ਹੁਣ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰੀਆਂ ਤੂੰ ਹੈ ਜਾਣੈ ਜਿਹ ਫਕੀਰ ਕੂੜ
ਸਾਂਗ ਕਰਦਾ ਸੀ ਸੋ ਕੂੜਕ ਕੂੜ ਹੀ ਹੋਇ ਗਇਆ ਹੈ ਸੋ ਜਾਂ ਕਿਤਨੇਕ ਦਿ
ਨ ਗੁਜਰ ਗਏ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਸਹਿਰ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸੇ ਤਾਂ ਇਕ
ਲੂਲਾ ਪਿੰਗਲਾ ਸਹਿਰ ਵਿਚ ਮੰਗਦਾ ਸੀ ਸੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ ਆਇ ਪੜੀ
ਓਆ ਤੇ ਜਿਸ ਕਾ ਅਧੀਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੀ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਲੂ
ਲੇ ਵਲ ਮੇਹਰ ਦੀ ਨਜਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹਥ ਪੈਰ ਚੰਗੇ ਹੋਇ ਗਏ ਤਾਂ ਫਿ
ਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗਾ ਅਤੇ ਕਹਿਓਸ ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈਂ ਤੁਸਾਡੇ
ਨਾਲ ਰਹਾਂਗਾ ਜੀ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਸੁਣ ਭਾਈ ਜੇ ਕੋਈ
ਤੈਨੂੰ ਪੁਛੇਗਾ ਜੇ ਤੇਰੇ ਹਥ ਪੈਰ ਚੰਗੇ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਤੂੰ ਕਹੀਂ ਜੇ
ਹਥ ਪੈਰ ਸਾਹ ਸੁਹਾਗਣ ਫਕੀਰ ਨੇ ਦਿਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੁਰਖ ਗੁਰੂ ਜੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

 ਅਤੇ ਮਥਾ ਟੇਕਕੇ ਸਹਿਰ ਵਿਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਪੁਛੇ ਤਾਂ ਓਹ
ਕਹਿਆ ਕਰੇ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਰਬ ਪੈਰ ਸਹੁ ਸੁਹਾਗਣ ਫਕੀਰ ਨੇ ਦਿਤੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਓਹ
ਝੂਠਾ ਫਿਰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਉਸ ਝੂਠੇ ਫਕੀਰ ਪਾਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਫਕੀਰ
ਨੇ ਭੀ ਉਸਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਜੋ ਤੁਧ ਦੀ ਤੇਰੇ ਰਬ ਪੈਰ ਕਿਸ ਤਰਹਿ ਵਧੇ ਹੋਏ ਹੈਨ ਤਾਂ
ਉਸ ਝੂਠੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਰਬ ਪੈਰ ਸਹੁ ਸੁਹਾਗਣ ਫਕੀਰ ਨੇ ਦਿਤੇ ਹਨ
ਤਾਂ ਉਸ ਝੂਠੇ ਫਕੀਰ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਓਹ ਦਸਿ ਕਿਥੇ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਰਬ ਪੈਰ
ਦਿਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਝੂਠੇ ਨੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਓਹ ਇਕ ਬੁਢੀ ਦੇ ਘਰ ਸਹਿਰ ਵਿ
ਚ ਬੈਠੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸਦੇ ਦੀਦਾਰ ਕਰਨੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਰਬ ਪੈਰ ਵਧੇ ਹੋਏ ਹੈਨ ਤਾਂ
ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਣਕੇ ਓਹ ਝੂਠਾ ਫਕੀਰ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਪੈਰੀਂ ਆ
ਇ ਪਾਇਆ ਅਰ ਕਹਾ ਜੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈਂ ਭੁਲਾ ਹਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਣਿਆ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁਣ ਮੇਰਾ ਗੁਨਾਹ ਮੁਆਫ ਕਰੋ ਜੀ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿ
ਆ ਸੁਣ ਭਾਈ ਤੂੰ ਸਹੁ ਨੂੰ ਹਰ ਬੁਕਲੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣਿਆ ਕਰ ਤੇ ਸਭਨਾਂ ਦੀ
ਦਾਰ ਦਿਤਾ ਕਰ ਅਰ ਅਗਲੇ ਕਾ ਦੀਦਾਰ ਭੀ ਲੀਤਾ ਕਰ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਸਭ ਕਾ ਦੀ
ਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਜੋ ਤੂੰ ਸਭਨਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸਹੁ ਨੂੰ ਜਾਣੇਗਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇ
ਸਰ ਕੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਤੂੰ ਸਹੁ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ ਤਾਂ ਓਹ ਸਹੁ ਸੁਹਾਗਣ ਫ
ਕੀਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਖੁਸੀ ਲੈਕਰ ਉਸ ਜਾਇ ਟਿਕਾਣੇ ਆਇ ਬੈਠੇ ਅਤੇ ਓਹ
ਸਲਾਹੁੰਦਾ ਫਿਰੇ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸਹੁ ਸੁਹਾਗਣ ਨੇ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਭ
ਲੋਕ ਸਹੁ ਸੁਹਾਗਣ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕਰਨ ਲਗੇ ਤੇ ਫੇਰ ਉਸਦੇ ਮੇਲਾ ਲਗਦਾ ਰਹੇ
ਵਨ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਮੇਹਰ ਕਰ ਸਹੁ ਕਾ ਫਿਰ ਉਸੀ ਤਰਹਿ ਨਜਰ ਨਿਆ
ਜ਼ ਨਿਆਮਤਾਂ ਲਗੀਆਂ ਆਵਨ ਤੇ ਨਗਾਰੇ ਨੌਬਤਾਂ ਲਗੀਆਂ ਵਜਨ
ਅਤੇ ਓਹ ਸਹੁ ਸੁਹਾਗਣ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾ ਮੁਰੀਦ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਓ
ਹ ਜੋ ਘਿਉ ਖੰਡੂ ਅਤੇ ਮੇਵਿਆਂ ਦੇ ਅਰੇ ਰਖਦੇ ਹਨ ਸੋ ਉਸ ਸਹੁ ਸੁਹਾਗਣ ਦੇ ਮੁ
ਰੀਦ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਓਥੇ ਇਕ ਸਲੋਕ ਕਹਿਆ
॥ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਗਉ ਧਰ ਦਹਿਤਾ ਦਾਦਹਿ ਗਏ ਤੂ ਪਰ

ਦੈ ਜਲ ਨਾਵਹਿ ਜਾ ਤੂ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵਹਿ ਤਾ ਕਰਹਿ ਬਿਭੂਤਾ ਸਿੰਙੀ ਨਾਦ ਵਜਾਵਹਿ
ਜਾ ਤੂ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵਹਿ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਹਿ ਕਤੇਬਾ ਮੁਲਾ ਸੇਖ ਕਹਾਵਹਿ ਜੇ ਤੂ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵਹਿ ਤਾ
ਹੋਵਹਿ ਰਾਜੇ ਰਸ ਕਸ ਬਹੁਤ ਕਮਾਵਹਿ ਜਾ ਤੂ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵਹਿ ਤਾ ਤੇਗ ਵਗਾਵਹਿ
ਸਿਰ ਮੁੰਡੀ ਕਟ ਜਾਵਹਿ ਜਾ ਤੂ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈਂ ਤਾ ਜਾਹਿ ਦਿਸੰਤਰ ਸੁਣ ਗਲਾਂ ਘਰ
ਆਵਹਿ ਜਾ ਤੂ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵਹਿ ਤਾਂ ਨਾਇ ਰਚਾਵਹਿ ਤੁਧ ਭਾਣੇ ਤੂੰ ਭਾਵਹਿ ਨਾਨਕ
ਏਕ ਕਹੈ ਬੇਨੰਤੀ ਹੋਰ ਸਗਲੇ ਕੂੜ ਕਮਾਵਹਿ ॥੧॥ ਏਹ ਸਲੋਕ ਕਹਿਕੈ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਚਿਤ ਵਿਚ ਲਿਵ ਦੇ ਰਹੇ ॥ ਅਗੇ ਸਾਖੀ ਇਕ ਦੇਵਨਲ ਹੋਂਦੀ।
ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਇਕ ਹੋਰ ਨਗਰ ਗਏ ਉਸ ਕਾ ਨਾਮ ਹਾਜੂ ਪੁਰ ਥਾ
ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤ੍ਰਾਈ ਬਚਨ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਸਿਖੀ ਲੈਕਰ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੇ
ਹੂਏ ਗ੍ਰਾਮ ਕੇ ਬਾਹਰ ਬ੍ਰਿਛ ਕੇ ਹੇਠ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਤਿਸ ਗ੍ਰਾਮ ਕੇ ਦੇਵ ਅਗਨ ਲਗ
ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਰ ਉਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਤ ਨਵੇਂ ਘਰ ਬਣਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਸ ਨਗਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਸੁਣ ਕਰ ਉਸ ਨਗਰੀ
ਦੇ ਲੋਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਆਏ ਅਰ ਬੜੀ ਭਾਉ ਭਗਤ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਦੇ ਅਗੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭੋਜਨ ਵਾਸਤੇ ਅਰਜੀਆਂ ਦਾਤੇ
ਬੜੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਤਿਨਾਂ ਨੇ ਅਰਜ ਕੀਤੀ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣ ਕਰ ਸ੍ਰੀ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਤੇ ਭਏ ਤੇ ਬੜੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਹਨ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਕਿਤਨੇ ਦਿਨ ਉਥੇ ਰਹੇ ਜੋ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਲਿਆਨ ਹੋਵਣਾ ਹੈ ਅਰ ਕਰ
ਜੋ ਕੋਈ ਦੁਖੀ ਦਰਿਦ੍ਰੀ ਸੋਈ ਸਭ ਕੇ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ ਅਰ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸਨ
ਕੀਏ ਤੇ ਸਭ ਪਾਪ ਦੂਰ ਹੋਤੇ ਹੈ ਸੋ ਜਬ ਕਿਤਨੇ ਕੁ ਦਿਨ ਬੀਤਿਆ ਗੁਜਰ ਗਏ
ਅਰ ਸਭ ਪੁਰ ਕੇ ਲੋਕ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਤੇ ਹੈ ਸੋ ਜਾ ਜਬ ਓਹ ਦਿਨ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਭ
ਲੋਕ ਇਕਠੇ ਹੋਇ ਕਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ਆਏ ਅਰ ਕਹਿਣੇ ਲਾਗੇ ਹੇ
ਮਹਾਰਾਜ ਇਥੇ ਅਗਨਕ ਅੱਗ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਹਾਇ
ਨ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਛਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਇਹ ਘਰਾਂ ਦੇ ਅਸਬਾਬ ਲੈਕੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੇ ਅਸੀ ਦੂਰ ਜਾਨੇ ਹਾਂ ਤੇਰੇ ਅਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਡਰੋ ਭੌ ਨਹੀ ਪਰਕਾਰਗ
ਨ ਦੇਵ ਡਰ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਪਰਵਾਰ ਸਮੇਤ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਮਾਰੀ
ਨੇ ਪਿਛੋਂ ਇਕ ਦੇਵ ਅਗਨ ਲਾ ਇਕਰ ਸਾੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਅਸੀ ਇਸਦ
ਸਤੇ ਇਥੋਂ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਹੋਰ ਅਸਥਾਨ ਜਾਇ ਜਾ ਕਰ ਆਵਦੇ ਹਾਂ
ਅਤੇ ਫੇਰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬਨਾਇਕਰ ਰਹਿਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਆਪ
ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚਲੀਏ ਆਪ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਂਗੇ ਆਪ ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਹੋ
ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਹੈ ਆਪ ਦੀ ਰਜਾਇ ਹੈ ਸੋ ਈ ਕਰੀਏ ਆਪ ਪਰਉਪਕ
ਰੀ ਹੋ ਸੋ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਣ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਸਮੁਦ੍ਰ
ਕਹਿਤ ਭਏ ਭਾਈ ਤੁਸੀਂ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖ ਹੋਵਹੁ ਤਾਂ ਫੇਰ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਨ
ਹੀਂ ਸੜਨਗੇ ਅਰ ਜੇ ਸਤਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਹੁਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਭ
ਡਰ ਭੌ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵਨਗੇ ਅਰ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਸੁਖ ਪਾਵਹੁਗੇ ਅਰ ਸੰਤ
ਸੰਤੋਖ ਕਰਿ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਮੈਂ ਬਸਤੇ ਰਹੋਗੇ ਅਤੇ ਅਜ ਤੇ ਲੈਕੇ ਅ
ਗੇ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਲਗੇਗੀ ਪਰ ਇਥੇ ਇਕ ਧਰਮ ਸਾਲ ਬਣੀ ਦੁਵਾਰ
ਬਨਾਵੋ ਅਰ ਸੰਤੋਂ ਕੀ ਜੋ ਅਰ ਆਵੇ ਅਤੇ ਥੋੜੀ ਸੇਵਾ ਨਿਤ ਨਾਲ ਕ
ਰਿਆ ਕਰੋ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਬਹੁਤ ਭਲਾ ਅਰ ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਹ
ਮ ਆਪ ਕੇ ਸਿਖ ਹੋਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਓਹ ਲੋਕ ਸਭ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਇਕਰ ਸਿਖ
ਹੋਏ ਅਰ ਦੂਸਰੇ ਗ੍ਰਾਮ ਕੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਗਏ ਜਿਥੇ ਹੀ ਰਹੇ ਸੋ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਿ
ਨ ਆਇਆ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਗ ਲਗਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦਿਨ ਇ
ਸਤ੍ਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਖ ਅਰ ਲੜਕੇ ਬਾਲੇ ਸਭ ਪਰਵਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਦੇ ਪਾਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਕਹਿਨਿ ਲੱਗੇ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਅਜ ਇਥੇ ਅ
ਗ ਲਗਣੀ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਕਿਆ ਹੁਕਮ ਹੈ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਭਾਈ
ਸਭ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਇਕਰ ਸਤਨਾਮ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਜਾਪ ਜਪਹੁ ਤਾਂ ਲੋਕ
ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਥੀ ਕੋਈ ਵਸਤ ਨਹੀਂ ਕਢੀ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਇਕਰ ਸਭ
ਲੋਕ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਆਇ ਬੈਠੇ ਜਾਂ ਅਗਨ ਲਗਾਵੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਨਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਇਕ ਦੇਉ ਹੈ ਅਰ ਬਡਾ
ਬਿਕਰਾਲ ਸਰੂਪ ਹੈ ਅਰ ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਸਿਰ ਹੈ ਅਰ
ਪੈਰ ਉਸਦੇ ਜਮੀਨ ਵਿਚ ਨਜਰ ਆਵਦੇ ਹੈਨ ਤੇ ਕਾਲਾ ਸ਼ੀਂਗ ਬਡਾ ਭੈਆ-
ਨਕ ਹੈ ਅਰ ਲਾਲ ਲੋਹੇ ਦੀ ਨਿਆਈ ਅਖੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਬਡਾ ਗੁਸੇ
ਦਾ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਉਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰਫ ਆਵਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਏਹ
ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗੇ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਡਰ ਕਰਕੇ ਇਹ ਲੋਕ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹੈ ਸਨ
ਤੇ ਮੈ ਇਨਾ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜਦਾ ਸਾ ਅਰ ਹੁਣ ਇਨਾ ਨੇ ਮੇਰਾ ਡਰ ਛਡ ਦਿ-
ਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਏਹ ਇਥੇ ਹੀ ਬੈਠੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਮੈ ਇਨਾ ਨੂੰ ਸਾੜੂੰਗਾ ਸੋ
ਜਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਵ ਆਵਦਾ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਸਭਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਪੀਲੇ ਹੋਇ
ਗਏ ਅਤੇ ਥਰ ਥਰ ਪਏ ਕੰਬਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਹੋਰ ਉਨਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੁਝਦਾ ਨਹੀ
ਏਹੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਹੁਣ ਮੋਏ ਕੇ ਹੁਣ ਮੋਏ ਅਤੇ ਓਹ ਦੇਵ ਆਪਣੇ ਦੰਦਾਂ ਦੇ
ਵਿਚੋਂ ਹੋਠੰ ਨੂੰ ਚਬਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੀਭ ਨੂੰ ਸਵਾਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਥ ਦੇ ਵਿਚ ਬਲਦੀ
ਅਗ ਲਈ ਆਵਦਾ ਹੈ ਮਾਨੋ ਸਭਨਾ ਦਾ ਕਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਹੇ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਗੇ ਭਜ ਜਾਂਦੇ ਸਾ ਤਾਂ ਬਚ ਜਾਂਦੇ ਸਾ ਤੇ ਹੁਣ ਭਜ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਥਉਂ
ਕੋਈ ਨਹੀ ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਸੰਤ ਜੀ ਅਬ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਅਰ ਅਸਾਡੀ ਰਖਿਆ ਕ-
ਰੋ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਨਰ ਨਾਰੀ ਸਭ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਅਧੀਰ
ਜੋ ਹੋਇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੰਬਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਦੇਖਕੇ ਉਸ ਦੇਉ ਦੀ
ਤਰਫ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟ ਉਸ ਦੇਵ ਤੇ ਪੜੀ ਤਾਂ ਓਹ ਦੇਵ ਮੁ-
ਰਛਾ ਹੋਇ ਕਰ ਡਿਗ ਪਇਆ ਜਿਸ ਤਰਹਿ ਵਿਰੋਲੇ ਵਿਚੋਂ ਪੰਛੀ ਡਿਗ ਪੈਂਦਾ
ਹੈ ਅਰ ਜਿਸ ਤਰਹਿ ਪੁਰਾਣਾ ਬਿਰਛ ਪਵਨ ਦੇ ਬੇਗ ਨਾਲ ਡਿਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
ਓਹ ਐਸਾ ਡਿਗਿਆ ਜੋ ਕੁਝ ਸੁਧ ਨਾ ਰਹੀ ਤਿਸ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਭਨਾ
ਉਪਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਕੇ ਸੁਖ ਦਾਇਕ ਹੈਨ ਸੋ
ਉਸ ਦੇਵ ਨੂੰ ਡਿਗਿਆਂ ਦੇਖ ਕਰ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੂੰ ਦਇਆ ਆਈ ਅਰ
ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਓਹ ਦੇਵ ਡਿਗੀਆ ਹੋਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਉਸ ਦਾ ਸਿਰ ਗੁਰੂ ਜੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੇ ਚਰਨਾਂ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਆਪ
ਣੇ ਚਰਣ ਛੁਹਾਇਆ ਜੋ ਹਰੂ ਚਰਨ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਕੇ ਸਭ ਸਿੱਖਾਂ ਸੰਤਾ
ਕੇ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ ਸੋ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੇਵ ਦੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨ
ਛੁਹਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇਵ ਦੀ ਮੂਰਛਾ ਖੁਲ ਗਈ ਤੇ ਸੁਚੇਤ ਹੋਇ ਗਇਆ ਤੇ
ਉਠਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗਾ ਅਰ ਜਿਸ ਤਰਹਾਂ ਮੋਏ
ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਜੀਵਨੀ ਨਾਲ ਹਥ ਆਵੈ ਤਾਂ ਚੇਤੰਨ ਹੋਇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰਹਿ ਗੁ
ਰੂ ਜੀ ਕੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਆਇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਰਖਿਆ ਅਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ
ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇਖ ਕਰ ਬਹੁਤ ਦੀਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲਗਾ ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ
ਜੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਣ ਹਾਂ ਮੇਰੀ ਰਖਿਆ ਕਰੋ ਮੇਰਾ ਅਪਰਾਧ ਖਿਮਾ ਕ
ਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੋ ਅਰ ਤੁਮਾਰੇ ਮੈਂ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਮੈਂ ਫਰਕ ਕੁਛ
ਨਹੀਂ ਜੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਅਜਾਣ ਸੀ ਅਰ ਤੁਹਾਡੀ ਮਹਿਮਾ ਮੈਨੇ ਜਾਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਪਰ ਆਪ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਹੋ ਅਰ ਸਰਬ ਗੁਣਾਂ ਕੀ ਖਾਣ ਹੋ ਅਰ ਮੈਂ ਇਨਾਂ ਕੇ
ਕਾਂ ਪਾਸੋਂ ਆਪਣੀ ਪੂਜਾ ਮਨੌਂਦਾ ਸੀ ਸੋ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਇਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਲੈ
ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਭੁਲਾ ਹਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਏਹ ਕਰਮ ਕਰਨਾ ਆ
ਇਆਂ ਸਾ ਸੋ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਬਖਸ਼ੀਏ ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਬ ਇਨ ਕੇ ਭਾਗ ਜਾਗੇ ਹੈਂ
ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਇਥੇ ਆਪ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋ ਸੋ ਹੁਣ ਸਭ ਕਾ ਕਲਿਆਣ ਕਰ
ਹੁ ਜੀ ਅਰ ਤੁਸੀਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀ ਨਿਧ ਹੋ ਅਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਹੋ ਅਰ ਮੈਂ ਭੀ
ਆਪਕਾ ਦਾਸ ਹੋਂ ਅਤੇ ਜੋ ਆਗਿਆ ਕਰੋਗੇ ਸੋਈ ਮੈਂ ਕਰਾਂਗਾ ਸੋ ਅਬ
ਸਰਬ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਮ ਮੇਰੀਏ ਜੀ ॥ ਏਹ ਬਾਤ ਸੁਣ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਦੀਨਾਂ ਕੇ ਦਇਆਲ ਸਰਬ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਬਾਣੀ ਬੋਲਤੇ ਭਏ ਕਿ ਉਸ
ਸਰਬ ਸਿੱਖਾਂ ਕੋ ਕਹਾ ਇਸ ਨਗਰ ਮੇਂ ਇਕ ਧਰਮਸਾਲਾ ਬਡੀ ਸੁੰਦਰ ਬ
ਨਾਵੋ ਜੋ ਤਹਾਂ ਕੀਰਤਨ ਹੋਇਆ ਕਰੇ ਅਰ ਨਿਤ ਹੀ ਸਤਿਨਾਮ ਕਾ ਸਿ
ਮਰਨ ਕਰਿਆ ਕਰੋ ਰਾਤ ਦਿਨ ਜੋ ਜਿਸ ਤੇ ਤੁਮਾਰੇ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪ
ਦੂਰ ਹੋਇ ਜਾਵਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇਵ ਕੋ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੇਰੀ ਕਲਿਆਣ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਤੂੰ ਇਸ ਧਰਮਸਾਲ ਦਾ ਜਲ ਭੰਡਾਰਿਆ ਕਰ ਕੋਐਕਿ ਅਸਾਂ ਤੂੰ
ਬਖਸਿਆ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਪਰ ਰਖ ਕੇ ਇਨਾਂ ਸਿਖਾਂ ਕੀ ਧਰਮਸਾ
ਲ ਮੇਂ ਜਲ ਭਰ ਲਿਆਈ ਆਕਰ ਅਤੇ ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਬਚਨ
ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਹਰ ਏਕ ਧਰਮਸਾਲ ਮੇਂ ਜੋ ਕੋਈ ਮਨੁਖ ਸੇਵਾ ਕਰੈਗਾ
ਅਥਵਾ ਜਲ ਭਰੈਗਾ ਜਾਂ ਧਰਮਸਾਲ ਮੇਂ ਦੀਪਕ ਜਗਾਵੈਗਾ ਜਾਂ ਝਾੜੂ
ਸੂਹਨੀ ਕਰੈਗਾ ਉਸ ਕਾ ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਹੋਵੈਗਾ ਅਰ ਪਾਪ ਦੂਰ ਹੋਵਨਗੇ
ਅਰ ਅੰਤ ਸਮੇ ਸਤਿਗਤਿ ਕਾ ਅਧਕਾਰੀ ਹੋਵੈਗਾ ਅਰ ਜੋ ਸਤਿਨਾਮ ਸਿ
ਮਰੈਗਾ ਸੋ ਸਰਬ ਸੁਖਾਂ ਕਾ ਅਧਕਾਰੀ ਹੋਵੈਗਾ ਏਹ ਬਚਨ ਜਗਤ ਗੁਰੂ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕੇ ਉਨਾਂ ਮੰਨ ਲੀਤੇ ਅਰ ਧਰਮਸਾਲ ਕੀ ਰਚਨ
ਰਹੀ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਗੀ ਹੋਵਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇਵ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ
ਕਹਿਆ ਭਾਈ ਜੋ ਕੁਛ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰੇਗਾ ਸੋਈ ਤੇਰੇ ਕੰਮ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ
ਦੇਵ ਮਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਚਲਦਾ ਰਹਿਆ ਅਰ ਓਹ ਸਾਰਾ ਦੇਸ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਸਿਖ
ਹੋਇਆ ਅਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਚਰਨੀ ਲਗੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਲੋਕ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਨਾਮ ਸੁਣ ਕਰ ਆਵਨ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਦੀ ਰੀਤ ਸਿਖਣ ਅਰ
ਸਤ ਨਾਮ ਜਪਣ ਸੋ ਪਰਮਪਦ ਕੇ ਅਧਕਾਰੀ ਹੋ ਕਰ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ
ਜਾਵਨ ਅਰ ਸਿਖੀ ਕੀ ਰੀਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ ਮੇਂ ਵਿਦਤ ਹੋ ਗਈ ਅਰ ਲੋਕ ਲ
ਗੇ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਜਪਨ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਤਿਥੋਂ ਰਮਤੇ ਹੋਏ । ੧੮

ਅਗੇ ਸਾਖੀ ਆਜਿਤੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ॥ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ
ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਆਜਿਤੇ ਨੇ ਸੁਣਿਆਂ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਫਲਾਨੀ ਜਗਾਹ ਆਏ ਹੈਨ ਤਾਂ ਆਜਿਤੇ ਨੂੰ ਕਰਜ ਦੇਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸ
ਧਰਕ ਹੈਸੀ ਤੇ ਸਾਹ ਨੇ ਆਜਿਤੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਛਡਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਆਜਿਤੇ ਨੇ ਸਾਹ
ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਆਵਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਜਿ
ਤੇ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਜਿਤਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਆਇਆ
ਅਤੇ ਆਇ ਕਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅਗੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੫੫੨ ਅਜਿਤਿਆ ਸੁਖ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਤੇ ਆਖਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇਰਾ ਸਦਕਾ ਸੁਖ
ਹੈ ਜੀ ਸੋ ਜਾਂ ਕਿਤਨੇਕ ਦਿਨ ਗੁਜਰੇ ਤਾਂ ਅਜਿਤੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਈ ਕਿ ਮੈਂ
ਬੀਏਂਗੀ ਇਸ ਫਕੀਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ ਨਾ ਲਿਰਗਹਿਆ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬੀਏਂਗੀ ਮੈਂ
ਇਸ ਦੀ ਖਿਦਮਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਇਕ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਮੈਂ ਸਾਹੂ ਦਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਓ
ਸਨੇ ਮੇਰੇ ਬਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਰ ਕੋੜਮਾਂ ਮੇਰਾ ਪਕੜ ਰਖਿਆ ਹੈਸੁ ਅਤੇ ਮੈਂ
ਫਕੀਰ ਦੇ ਪਾਸ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਅਜਿਤੇ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਜਾਣ ਕੇ
ਆਖਿਆ ਹੇ ਅਜਿਤਿਆ ਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿਚ ਕਾਹੇ ਪਾਇਆ ਹੈਂ ਅਤੇ ਬਹੁ
ਤੁ ਕਲਪਨਾ ਕਾਹੇ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਅਰ ਕਿਆ ਤੇਰੀ ਖਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਤਿਆ ਤੇਰੇ ਆ
ਤਮੇ ਕਿਆ ਵਰਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਅਜਿਤੇ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਅੰਤਰ ਕੀ
ਸਭ ਬੁਝ ਜਾਨਦੇ ਹੋ ਜੀ ਅਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋ ਕਿਛ ਛਪਿਆ ਨਹੀ ਜੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਅਜਿਤਿਆ ਉਸ ਜਾਗਾ ਜਾਇਕਰ ਅਰ ਮਿਟੀ ਦੀ ਢੀਮ
ਉਠਾਇ ਕਰ ਜਿਤਨੇ ਰੁਪਯਾ ਦੀ ਤੈਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਉਤਨੇ ਰੁਪਯੇ ਲੈਆ ਵੀ ਤਾ
ਅਜਿਤੇ ਕਹਿਆ ਭਲਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਾ ਫੇਰ ਅਜਿਤੇ ਨੇ ਤਿਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਪਰ ਜਿ
ਸ ਵੇਲੇ ਉਥੇ ਜਾਇ ਕਰ ਢੀਮ ਮਿਟੀ ਦੀ ਉਠਾਈ ਤਾਂ ਰੁਪਯੇ ਦੇਖਕੇ ਲੋਭ ਕੀ
ਤਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੁਪਯੇ ਲੈਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਅਜਿਤਿਆ ਰੁਪਯੇ ਲੀਤੇ ਹੈਨੀ ਤਾਂ ਅਜਿਤੇ ਨੇ ਕਹਿਆ
ਆਹੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈ ਰੁਪਯੇ ਲੈ ਆਂਦੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ
ਅਜਿਤਿਆ ਰੁਪਯੇ ਗਿਣਕੇ ਪਲੇ ਬੰਨ ਲੈ ਤਾਂ ਅਜਿਤੇ ਕਹਿਆ ਭਲਾ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਤਾਂ ਫੇਰ ਅਜਿਤੇ ਨੇ ਰੁਪਯੇ ਗਿਣੇ ਤਾਂ ਸਗਣ ਦੋ ਰੁਪਯੇ ਘਟ ਗਏ ਤਾਂ
ਅਜਿਤਾ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇ ਗਇਆ ਅਤੇ ਕਹਿਓਸੁ ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਗਵੇਂ ਬਹੁਤ
ਪਏ ਲੀਤੇ ਹੈਸਨ ਪਰ ਇਥੇ ਸਗੋਂ ਦੋ ਰੁਪਯੇ ਘਟ ਗਏ ਹੈਨ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨ
ਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਅਜਿਤਿਆ ਤੂੰ ਉਥੇ ਹੀ ਜਾਇਕਰ ਦੇਖ ਸੋ ਜਦ ਅਜਿਤੇ
ਨੇ ਉਥੇ ਜਾਇਕਰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਦੋਇ ਰੁਪਯੇ ਪਏ ਹੋਏ ਦੇਖੇ ਤਾਂ ਅਜਿਤੇ
ਨੇ ਦੋਇ ਰੁਪਯੇ ਲੈਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅਗੇ ਮਥਾ ਆਇ ਟੇਕਿਆ ਅਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਗਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤੀ ਕਰਨਾ ॥ ॥ਅਗੇ ਸਾਖੀ ਹੋਰ ਦੇਸ ਕੀ
ਚਲੀ ॥ਗੁਰੂ ਜੀ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਇਕ ਸ਼ਹਰ ਦੇਸ ਵਿਚ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਉਥੋਂ
ਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਅੰਨ ਕੋਰਾ ਹੀ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਪਾਥੀ ਅਰ ਅੰਗਾਰੇ
ਨੰ ਵਸਤੂ ਮਨਾ ਕਰ ਛਡੀਆ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਰ ਵਿਚ ਫਿਰਿਆ
ਪਰ ਅਗ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਕੋਈ ਦੇਵੈ ਨਾਹੀ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ
ਬਾਲਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾਂ ਓਥੋਂ ਉਠਕੇ ਹੋਰ ਥਾਇ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਤਉ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬ
ਚਨ ਕੀਤਾ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਤੂੰ ਇਥੋਂ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਉਥੋਂ ਪਥਰ
ਚੁਕਿਆ ਸੋ ਉਸ ਪਥਰ ਦੇ ਹੇਠੋਂ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਤਲਾਵ ਨਿਕਲਿਆ ਜਲ ਦਾ ਭ
ਰਿਆ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਤੂੰ ਇਸ ਕੁੰਡ ਦੇ ਵਿਚ ਰੋ
ਟੀਆਂ ਪਕਣੇ ਪਾਇਦੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨਾਜ ਕਪੜੇ ਵਿਚ ਬੰਨਕੇ ਪਾਇ ਦੇਹ
ਪਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਆਖਕੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਸਤ ਬਚਨ ਸੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ
ਆਖਕੇ ਉਸ ਕੁੰਡ ਵਿਚ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਣੇ ਪਾਇ ਦਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨਾਜ
ਕਪੜੇ ਵਿਚ ਬੰਨਕੇ ਉਸ ਜਲ ਦੇ ਕੁੰਡ ਵਿਚ ਪਾਇ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਪਾਣੀ ਦੇ
ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਅੰਨ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਡੁਬ ਗਇਆ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੇ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨਾਜ ਤਾਂ ਅਸਾਡਾ ਏਵੇਂ ਹੀ ਗਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀ
ਤਾ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਤੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਆਖਕੇ ਕਹੁ ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਏਹ ਅਨਾ
ਜ ਨਿਕਲੈ ਤਾਂ ਮੈ ਇਕ ਰੋਟੀ ਤੇਰੇ ਨਮਿਤ ਦੇਵਾਂਗਾ ਜੀ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿ
ਆ ਹੇ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਜੀ ਇਕ ਰੋਟੀ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਮਿਤ ਦਿਤੀ ਸੀ ਏਹ ਅਨਾ
ਜ ਅਸਾਡਾ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ ਜੀ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਇਤਨੇ ਆਖਣੇ ਦੇ
ਨਾਲ ਤੁਰਤ ਹੀ ਓਹ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਹੋ
ਰ ਅਨਾਜ ਭੀ ਰਿਝਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਆ
ਖਿਆ ਸੁਣ ਮਰਦਾਨਿਆ ਜੇ ਕੋਈ ਭੀ ਮਾਨੁਖ ਸ੍ਰੀ ਪਰਮੇਸਰ ਜੀ ਕੇ ਅ
ਰਥ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਏਸੇ ਤਰਹ ਡੁਬਿਆ ਹੋਇਆ ਤਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਮਰਦਾਨਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਪੈਰੀਂ ਆਇ ਪਇਆ ਫੇਰ ਉਸ ਸਾਰੇ ਦੇਸ ਨੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਇਹ ਕੌਤਕ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਬੜੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇ ਗਏ ਲੋਕ ਅਤੇ ਆਪਸ
ਵਿਚ ਆਖਣ ਲਗੇ ਹੇ ਸ੍ਰੀ ਪਰਮੇਸਰ ਜੀ ਇਸ ਫਕੀਰ ਨੇ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਵਿ
ਚ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਾਇ ਲੀਤੀਆਂ ਹੈਨ ਦੇਖੋ ਭਾਈ ਅਸਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਗਤੇ
ਪਾਣੀ ਭੀ ਨਹੀ ਸੀ ਦਿਤਾ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਭੀ ਕਢ ਲਿ
ਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅੰਨ ਭੀ ਪਕਾਇ ਲਇਆ ਹੈ ਸਤਾਂ ਤੇ ਏਹ ਤਾਂ ਕੋਈ ਬੜਾ
ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਹੈ ਅਰ ਬਲਵਾਨ ਸਾਧ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇਸ ਦੇ ਰਾਜੇ ਨੇ ਸੁਣਿ
ਆਂ ਜੋ ਆਪਨੇ ਵਜੀਰਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕਰ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਕੀ ਚਰਨੀ ਆਇ ਲਗਾ ਅਤੇ ਹਥ ਜੋੜਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀਓਸ ਹੇ
ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਬਖਸੀਏ ਜੀ ਜੋ ਸਾਥੋਂ ਬੜੀ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਈ ਹੈ
ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸੰਤ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਹੋ ਅਤੇ ਦਇਆਲਤਾ ਵਾਲੇ ਹੋ ਸੋ ਅਸਾ
ਡੇ ਉਪਰ ਖਿਮਾ ਕਰੀਏ ਜੀ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੁ
ਣੋ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਲੋਕਹੁ॥ ।ਵਿਸਰੇ ਵਿਸਰ ਬਤ੍ਰ ਮਹਿ ਉਨ ਸਕਤ ਹੂੰਰ
ਇਆ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਸੰਗਿ ਹੈ ਨਾਨਕ ਕਾਇ ਦੁਰਾਇਆ॥੧॥ ਓਹ ਪਰਮੇ
ਸਰ ਸਰਬ ਅਸਥਾਨਾਂ ਮੈਂ ਵਸਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਥੇ ਕਿਥੇ ਹਾਜਰ ਹਜੂਰ ਹੈ
ਅਰ ਕੋਈ ਅਸਥਾਨ ਐਸਾ ਨਹੀ ਜਿਥੇ ਓਹ ਹੈ ਨਹੀ ਸਾਰੇ ਓਹ ਪਰਮੇ
ਸਰ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਅਰ ਅੰਗ ਸੰਗ ਹੈ ਅਰ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ
ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋਲੋਂ ਤੁਸਾਂ ਭੁਲਿਆ ਹੋਇਆ
ਨਹੀਂ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਉਸ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਿਆ ਕਰੋ ਤਾਂ ਤੁਸਾ
ਡਾ ਭੀ ਭਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ ਉਸ ਦੇਸ ਦੇ ਸਭੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ
ਸਿਖ ਹੋਏ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਜਪਣ ਲਗੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਨਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਇਹ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ ਤੁਹਾਡਾ ਕਲਿਆਣ ਤਦ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ
ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ ਤਿਸ ਵਿਚੋਂ ਕੁਛ ਸਾਧ ਸੰਤ ਦੇ ਮੂੰ
ਹਿ ਪਾਵੋਗੇ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਟਹਿਲ ਸੇਵ ਕਰਨੀ ਅਰ ਭਾਉ ਭਗਤ ਕ
ਰਨੀ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਭਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖ ਕਰਕੇ ਚਲੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

॥ ਆਗੈ ਸਾਖੀ ਮਰਦਾਨੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ॥

ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੇ ਧਿਆਨ ਮੇ ਬੈਠੇ ਥੇ ਤਾ ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਪ ਤੁਸੀ ਬਡੇ ਬੇਸੁਮਾਰ ਦੇਖਦਾ ਦਿਸਦੇ ਹੋ ਤਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆ ਆਤਮੇ ਨਾਲ ਗੀਆਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾ ਮਰਦਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਮੇਹਰਵਾਨ ਮੇਰੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਅਰ ਤੇਰੇ ਸੰਗੀ ਲਗੀਆ ਦਾ ਅਸਾਨੂੰ ਗੁਣ ਢੂੰਢੋ ਹੈ ਜੇ ਕਾਈ ਜੀਅ ਦੀ ਗੁਰਝ ਬਾਤ ਹੋਵੇ ਸੋ ਭੀ ਅਸਾ ਨਾਲ ਕੀਹੇ ਜੀ ਅਤੇ ਤਾਂ ਅਸਾਡਾ ਜੀਅ ਭੀ ਪਰਚਿਆ ਰਹੈ ਕਰੋ ਕਿ ਅਸਾਡਾ ਜੀਅ ਤੇਰੇ ਚਰਣੰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ ਤਬ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਮਰਦਾਨੇ ਉਪਰ ਮੇਹਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਅਰ ਜੀਅ ਕੀ ਜੋ ਆਹੀ ਸੋ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਆਖ ਸੁਣਾਈ ਅਤੇ ਰਾਗ ਤੁਖਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚ ਸਬਦ ਬੋਲਿਆ ॥ ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਏ ਮਨ ਮੇਰਿਆ ਤੂ ਸਮਝੁ ਅਚੇਤ ਇਆਣਿਆ ਰਾਮ ਏ ਮਨ ਮੇਰਿਆ ਛਡਿ ਅਉਗੁਣ ਗੁਣੀ ਸਮਾਣਿਆ ਰਾਮ ਬਹੁ ਸਾਦ ਲੁਭਾਣੇ ਕਿਰਤ ਕਮਾਣੇ ਵਿਛੁੜਿਆ ਨਹੀ ਮੇਲਾ ਕਿਉ ਦੁਤਰ ਤਰੀਐ ਜਮ ਡਰਿ ਮਰੀਐ ਜਮ ਕਾ ਪੰਥੁ ਦੁਹੇਲਾ ਮਨਿ ਰਾਮੁ ਨ ਜਾਤਾ ਸਾਝ ਪਭਾਤਾ ਅਵਘਟਿ ਰੁਧਾ ਕਿਆ ਕਰੇ ਬੰਧਨਿ ਬਾਧਿਆ ਇਨ ਬਿਧਿ ਛੂਟੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਵੈ ਨਰਹਰੇ ॥੧॥ ਤਬ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਜੀ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆ ਇਹ ਮਨ ਅਚੇਤ ਇਆਣਾ ਕਿਉ ਹੋਇ ਰਹਿਆ ਹੈਂ ਅਰ ਤੂ ਸਮਝਦਾ ਕਿਉ ਨਹੀ ਮੇਰੇ ਮਨਾ ਤੂੰ ਔਗੁਣ ਛਡ ਕੇਹੜੇ ਜੋ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮੋਹ ਅਹੰਕਾਰ ਨਿੰਦਿਆ ਚੁਗਲੀ ਅਭਿਮਾਨ ਅਤੇ ਕਮਾਉ ਕਿਆ ਨਾਮ ਦਾਨ ਇਸਨਾਨ ਸਚ ਸੀਲ ਸੰਜਮ ਸੰਤੋਖ ਦਇਆ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀਅਰ ਗਰਿਕੇ ਸੇਵਾ ਉਪਰ ਮੇਹਰਵਾਨ ਏਹ ਗੁਣ ਕਮਾਵੇਂ ਤੂੰ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸਰ ਜੀ ਕਾ ਨਾਮ ਜੋ ਜਪਣਾ ਹੈ ਸੋ ਗੁਰ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਜਪਣਾ ਅਰ ਕਹਾ ਇਸ ਜੀਅ ਕੋ ਏਹੀ ਨੰ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਤਹਾਂ ਹਰਜੀ ਕਾ ਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਏਹ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਕੇ ਸੁਆਦ ਰਸ ਭੋਗ ਹੈ ਤੂੰ ਲਗਾ ਹੈ ਪਰਮੇਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਸੀਕ ਨਾਮ ਵਿਸਰ ਕਰ ਸੋ ਤੁਝ ਕਉ ਲੈ ਵਿਛੋੜਨਗੇ ਪਰਮੇਸਰ ਤੇ ਸੋ
ਤੂੰ ਅਬ ਕਾ ਵਿਛੜਿਆ ਕਬ ਮਿਲੈਗਾ ਤੇ ਜੂਨੀ ਭਵਨ ਪੜੈਗਾ ਅਰ ਤੁਝ
ਕਉ ਜਮ ਕਾ ਤਰਾਸ ਸੁਝਤਾ ਨਹੀ ਜੋ ਨਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਸਿਮਰਾਇਕੇ ਲੀਏ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅ
ਸਕਿ ਕਲ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਪਰ ਭੀ ਆਇ ਕੜਕਦਾ ਹੈ ਅਰ ਤੂੰ ਜਮ ਤੇ ਨਹੀਂ ਤ
ਰਤਾ ਜੋ ਮਹਾ ਬਿਖਮ ਪੰਥ ਜਮਕਾਲ ਕਾ ਸੁਣੀਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮਨ ਕੇ ਅੰਤਰ
ਲੋਭ ਬਿਆਪਤਾ ਹੈ ਨਿਕਸਨ ਨਾਹੀ ਦੇਤਾ ਤੇਰੇ ਸੁਆਸ ਜਮਕਾਲ ਦੇਖਦਾ
ਹੈ ਇਕ ਪਲਕ ਮਹਿ ਪਕੜ ਲੇਵੈਗਾ ਦੂਸਤਰ ਸਾਗਰ ਅਗਨ ਕਾ ਹੈ ਜੋ
ਤੈਨੇ ਲੰਘਣਾ ਹੈ ਅਰ ਮਹਾ ਬਿਖਮ ਪੈਂਡਾ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਉਪਰ ਹੈ ਸੋ ਦੇਤਮ
ਮਲੇ ਤੇਰੇ ਉਪਰ ਹੈਨ ਅਤੇ ਤੈਨੂੰ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ਕਰ ਆਵਦੀ ਹੈ ਅਰ ਤਿਨ ਸੈ
ਸੰਠ ਦਿਨਾ ਦਾ ਪੈਂਡਾ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਤੇ ਆਰ ਖਰਚ ਪਲੈ ਤੇਰੇ ਹੈ ਨਹੀ ਅਤੇ ਅ
ਗਨ ਕਾ ਪਾਣੀ ਕਾ ਸਾਗਰ ਤੈਨੇ ਲੰਘਣਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਨ ਪਰਮੇਸਰ ਅਰ
ਧਿਆ ਹੈ ਹੇ ਮਰਦਾਨਿਆ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਏਸ ਰਾਹ ਨਹੀ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਤਾ
ਤੇ ਜਬ ਸੰਧਕ ਸਮਾ ਹੋਇ ਸਵੇਰ ਕਾ ਸਮਾ ਹੋਇ ਤਬ ਭੀ ਪਰਮੇਸਰ ਕੋ
ਆਰਾਧੇ ਤਉ ਇਸ ਕਾ ਭਲਾ ਹੋਵੈ ਇਉਂ ਨ ਕਰੈ ਜੋ ਪਤਿ ਪਹਿਰ ਧੰਧੇ ਕ
ਮਾਰੇ ਤੇ ਤਿਨ ਪਹਿਰ ਸੋਇ ਰਹੇ ਸੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕਿਸ ਵਕਤ ਮਿਲੇਗਾ
ਅਰ ਜੀਵ ਕੀ ਕਲਿਆਣ ਕਬ ਹੋਵੇਗੀ ॥੨॥ ਏ ਮਨ ਮੇਰਿਆ ਤੂੰ ਛੋ
ਡੁ ਆਲ ਜੰਜਾਲੁਰਾਮਾ ॥ ਏ ਮਨ ਮੇਰਿਆ ਹਰਿ ਸਿਮਰਹੁ ਪੁਰਖ ਨਿਰ
ਜਨਾਮਾ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਹੁ ਏਕੰਕਾਰ ਸਾਚਾ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਜਿਨਿ ਉਪਾਇਆ
ਜਿਨ ਪਉਣ ਪਾਣੀ ਅਗਨਿ ਬਾਧੀ ਗੁਰਿ ਖੇਲੁ ਜਗਤ ਦਿਖਾਇਆ ॥ ਆ
ਚਾਰ ਤੂੰ ਹੈ ਬੀਚਾਰ ਆਪੇ ਹਰਿ ਨਾਮ ਸੰਜਮ ਜਪ ਤਪੋ ॥ ਸਿਖਾ ਸੈਆਣ
ਪਿਆਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਾਮ ਹਰਿ ਕਾ ਜਪ ਜਪੋ ॥ ॥ ਹੇ ਮਰਦਾਨਿਆ ਏ
ਹ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਆਲ ਜੰਜਾਲ ਹੈਨ ਸੋ ਇਸ ਪ੍ਰਾਣੀ ਕੇ ਕਿਤੇ ਕੰਮ ਨਾਹੀ ਆ
ਵਨਗੇ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਭੈਣ ਭਾਈ ਸਾਕ ਸੈਣ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਧੀਆ ਘਰ
ਦਰ ਪਦਾਰਥ ਪਰਵਾਰ ਇਹ ਜਿਤਨੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਪਦਾਰਥ ਕਰ ਜਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੀਆਂ ਹੋਨ ਸੋ ਇਨਾਂ ਵਿਚ ਤੇਰਾ ਕੋਈ ਸਹਾਈ ਨਹੀ ਅਤੇ ਇਹ ਜੋ ਜੇਹੜੀ
ਦੇਹੀ ਤੇਰੀ ਹੈ ਜੈਸ ਨੂੰ ਤੂੰ ਆਪਨੀ ਕਰਕੇ ਜਾਨਦਾ ਹੈਂ ਸੋ ਇਹ ਦੇਹੀ ਤੇਰੀ
ਤੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਅਗੇ ਹੀ ਵਿਦਿਆ ਲੈਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰਥਮੇ ਕਾਲੇ ਵਾਲ ਜੋ ਧੌ
ਲੇ ਸੁਫੈਦ ਹੋਇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸੋ ਇਹ ਮੂਰਖ ਮਾਨੁਖ ਨੇ ਨਿਸਾਨੀ ਦੇਂਦੇ ਹੈਨ
ਜੈਸੇ ਲਕੜੀਆਂ ਜਲਾਇ ਕਰਕੇ ਲੋ ਤਿਨ ਕੋਲਿਆਂ ਕੀ ਢੇਰੀ ਸੁਆਹ ਹੋ
ਕੇ ਤਮਾਸਾ ਹੋਇ ਰਹੀਆ ਜਾਣ ਤੂੰ ਹੇ ਮਨ ਮਰਨਾ ਤੇਰੇ ਨਜੀਕ ਆਇਆ
ਹੈ ਅਤੇ ਅਖੀਆਂ ਤੇਰੀਆਂ ਤੈਥੋਂ ਅਗੇ ਹੀ ਵਿਦਿਆ ਹੋਈਆਂ ਹੈਨ ਅ
ਰ ਬੁਢੇਪਾ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਖੀਆਂ ਕੰਮ ਵਿਦਾ ਹੋਇ ਜਾਂਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਦੰਦ
ਮੂੰਹ ਥੀਂ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਵੇਲਾ ਹੋਇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਦੇਹੀ ਰਾ
ਜਨੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਸੀ ਬੋਲਦੇ ਚਲਦੇ ਦੀ ਜਿਥੇ ਕਿਥੇ ਉਥੇ ਜਣ ਤੇ ਇਸ ਦੇਹੀ
ਨੂੰ ਦੋ ਮਹਾਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਖਾਵਨਾਂ ਪੇਣਨਾ ਤੇ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ ਕਰਤੀ ਥੀ ਤੇ
ਪੁਰਾਣੀ ਹੋਇ ਗਈ ਜੈਸੇ ਪੁਰਾਣਾ ਘਰ ਗਿਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਹਡ ਪੈਰ ਜੋ ਥੇ ਸੋ
ਥਕ ਗਏ ਬੋਲ ਨਾ ਚਲਤਾ ਕਹਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫਲਾਨੇ ਅਸਬਾਬ ਜਾਹਗਾਂ ਜੇਹੜੇ
ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਭਾਈ ਚਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ ਸੋ ਬੁਢੇਪੇ ਦੀ ਮਾਰੀ ਦੇਹੀ ਹੈ ਰਨੋ
ਇਕਰ ਗਿਰਿਆ ਹੀ ਰਹੇਗੀ ਸੋ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਪੁਰਖ ਦੇ ਕੰਮੋਂ ਗਈ ਤੇ ਚਾਕ
ਰੀ ਤੇ ਭੀ ਰਹੀ ਸੋ ਇਹ ਦੇਹੀ ਜੀਂਵਦਿਆਂ ਹੀ ਵਿਦਿਆ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਮ
ਕਰਨੇ ਰਹਿ ਗਈ ਅਤੇ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਜੰਜਾਲ ਕਰਦਾ ਸੀ
ਤੇ ਪਾਪ ਕਮਾਂਵਦਾ ਸੀ ਸੋ ਤੈਨੂੰ ਅਗੇ ਹੀ ਤਿਆਗ ਖੜੋਤੇ ਹੈਨ ਅਤੇ ਇ
ਸਤ੍ਰੀ ਘਰ ਦੀ ਜੇਹੜੀ ਆਪਨੀ ਹੈ ਸੋ ਤੇਰੀ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਨਹੀਂ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਕਿ
ਸੇ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਵਲ ਵੇਖੇਂਗਾ ਤਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਰ ਪੁਰਖ ਕੇ ਤਕੇਗੀ ਅਤੇ
ਜੇਹੜਾ ਤੂੰ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਹੈਂ ਕਿ ਪੁਤ੍ਰ ਮੇਰਾ ਹੈ ਸੋ ਜਿਸ ਵਕਤ ਵਿਆਹ ਕੀ
ਤਾ ਹਿ ਤਾਂ ਆਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਾ ਹੋਇ ਗਇਆ ਅਰ ਧੀਅ ਜੋ ਤੂੰ ਆ
ਪਣੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਸੋ ਜਬ ਉਸ ਕੋ ਬਿਆਹਿਆ ਤਬ ਉਹ ਪਰਾਈ ਹੋ
ਇ ਗਈ ਸੋ ਨਾ ਇਹ ਤੇਰਾ ਪੁਤ੍ਰ ਅਤੇ ਨਾ ਉਹ ਤੇਰੀ ਧੀਅ ਜੋ ਤੇਰੇ ਕਿਸੇ ਤਰ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

੫੫੮ ਨਹੀ ਹੂੰਦੇ ਸੋ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਇਹ ਨਾਨਕ ਨਿਰਗੁਣਿਆਰਾ ਕਿਤ ਗੁਣ ਪਰ
ਮੇਸਰ ਪਾਵੈ ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੇ ਗਾ ਤਾਂ ਮਿਲੈਗਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸਰ
ਜੀ ਭੀਤਰ ਬਸਾਇ ਹੂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰੀਐ ਇ
ਸ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹ ਵਿਖੇ ਜੋ ਇਹ ਜੀਵ ਆਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਿਖੇ ਤ੍ਰੈ ਤਿਨ
ਗੁਣ ਹਨ ਪਉਣ ਪਾਣੀ ਅਗਨਿ ਇਹ ਤ੍ਰਿਨੇ ਆਪਸ ਮੇਂ ਵੈਰੀ ਹਨ ਅਰ
ਇਸ ਦੇਹੀ ਮੇਂ ਇਕਠੇ ਰਹਿਤੇ ਹਨ ਐਸਾ ਓਹ ਪਰਮੇਸਰ ਕਰਨਹਾਰ ਹੈ ਇ
ਨੰ ਤ੍ਰਿਨੰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਵਿਖੇ ਇਕਠੇ ਕਰ ਰਖੇ ਹਨ ਤਿਸ ਪਰਮੇਸਰ
ਐਸੇ ਸਾਮਰਥ ਕੇ ਗੁਣ ਦੇਨਹਾਰ ਵਿਸਰੇ ਜਾਪੇ ਸੰਪੂਰਨ ਸਦਕੇ ਗੁਰ ਜਾਪੇ ਜੋ
ਗੁਰੂ ਨੇ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਨਾਮ ਮੰਤ੍ਰ ਦੀਆ ਹੈ ਤਿਸ ਕੋ ਜਪਤੇ ਰਹੋਗੇ ਜਾਂ ਸਾ
ਧ ਸੰਗਤ ਰਹੈਂਗੇ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਪਾਵੈਂਗੇ ਮਹਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੈਂਗੇ ਅਤੇ ਜੋ ਅਧਰਮੀ
ਹੋਇਗਾ ਸੋ ਗਲ ਜਾਵੈਗਾ ਹੰਕਾਰ ਕੀਤੇ ਅਨਹੰਕਾਰੀ ਆਗੀਐ ਕਾਰਜੋ ਜੋ
ਧਰਮ ਵਿਚ ਇਸ ਨਜੀਕ ਵਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਰਮ ਵਿਚ ਸੈਤਾਨ ਵਸਦਾ
ਹੈ ਸੋ ਸੈਤਾਨ ਕੇ ਵਿਸਨ ਜੀਅ ਨੂੰ ਨਿਕਾਲਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਤਕੜੀ ਸਜਾਇ ਦੇਤੇ
ਹੈਂ ਜਮ ਸਤ੍ਰੈ ਕੇ ਹਵਾਲੇ ਅਧਰਮੀ ਕਿ ਕਰੀਐਗਾ ਅਤੇ ਜਮ ਮਾਰ ਕਰ
ਘੋਰ ਨਰਕ ਮੇਂ ਪਾਵੈਗਾ ਸੋ ਹੇ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਜਦ ਕਦਾ ਇਸ ਜੀਅ ਕੋ
ਮਰਨਾ ਮਰਨੀ ਸਜਾਈ ਹੋਵੈਗਾ ਸੋ ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਕੀ ਕਰੇ ਅਤੇ ਪਰਮੇ
ਸਰ ਕੋ ਭੀ ਸਿਮਰਤਾ ਰਹੇ ਤਬ ਇਸ ਜੀਵ ਕਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੋਵੈਗਾ ਅਤੇ ਪ
ਰਮੇਸਰ ਜੀ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਜਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਪਰਤ ਮਹਿਮਾ ਜਾਵੈ
ਗਾ ਜਬ ਆਗੇ ਜਾਵੈਗਾ ਅਤੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਇਸ ਪ੍ਰਾਣੀ ਕੋ ਦੁਖ ਹੋਵੈਗਾ ਸੋ
ਦੁਖੀ ਹੋਇ ਕਰ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਕੇ ਪਛਤਾਵੈਗਾ ਤਾਂ ਓਹ ਵੇਲਾ ਹੱਥ
ਆਵਨੇ ਕਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਭੁਲਣਵਾਲਿਆਂ ਕੇ ਜਮ ਐਸੇ
ਐਸੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇਗਾ ਸੋ ਜਮ ਕੀ ਸਾਸਨਾ ਤੇ ਛੁਟੇਗਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਮਰਥ
ਦਇਆਵੰਤ ਪੂਰਨ ਤਾਰਨਹਾਰ ਐਸੀ ਸਮਰਥ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਮੇਸਰ ਐ
ਰੇ ਸੇਵੀਐ ਅਰ ਏਕ ਪਲਕ ਭਰ ਭੀ ਦੂਰ ਨਹੀ ਹੈ ॥ ੦ ॥

ਨਾਨਕ ਸਿਮਰਹੁ ਸੋ ਜੋ ਸਦ ਰਹੈ ਹਜੂਰ॥ ਇਤਕਾ ਸਿਮਰਹੁ ਸ
ਹਿਥੈ ਨੇ ਨਹਿ ਕਤਹੀ ਦੂਰਾ॥੧॥ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਰ ਬੁ
ਝੇ ਸੀ ਕਹਿਆ॥ ਏ ਮਨ ਮੇਰਿਆ ਤੂੰ ਥਿਰ ਰਹੁ ਚੋਟ ਨ ਖਾਵਹੀ ਰਾਮ॥
ਏ ਮਨ ਮੇਰਿਆ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵਹੀ ਰਾਮ॥ ਗੁਣ ਗਾਇ
ਏ ਰਾਮ ਰਸਾਇਣ ਰਸੀਅਹਿ ਗਿਆਨ ਅੰਜਨ ਸਾਰਏ॥ ਤ੍ਰੈਲੋਕ ਦੀਪਕ ਸ
ਬਦ ਚਾਨਣ ਪੰਚ ਦੂਤ ਸੰਘਾਰਏ॥ ਭੈ ਕਾਟਿ ਨਿਰਭਉ ਤਰਹਿ ਦੁਤਰ ਗੁ
ਰਿ ਮਿਲਿਐ ਕਾਰਜ ਸਾਰਏ॥ ਰੂਪ ਰੰਗ ਪਿਆਰ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਰਿ ਆਪਿ ਕ੍ਰਿ
ਰਪਾ ਧਾਰਏ॥੧॥ ਸੁਣ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਸਮੀਪ ਰਹਿਣੇ ਵਾ
ਲਾ ਹੈਂ ਸੋ ਮੇਰਾ ਕਹਿਣਾ ਕੰਨੀ ਸੁਣ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਜੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਇਨਾਂ
ਬਚਨਾਂ ਪਰ ਇਸਥਿਰ ਕਰੈਂ ਗਾ ਤਾਂ ਜਮ ਕੀ ਚੋਟ ਤੇ ਬਚਹਿਂਗਾ ਜੇ ਤੂੰ ਪ੍ਰੇ
ਮ ਪ੍ਰੀਤ ਸਾਥ ਕਰ ਹਰਜੀ ਪਿਆਰੇ ਕੀ ਭਗਤਿ ਭਾਉ ਕਰੇਂ ਗਾ ਅਤੇ ਹ
ਰਿ ਨਾਮ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਗਾਵਹਿ ਗਾ ਤਾਂ ਹਿਰਦੇ ਬਸਾਵਹਿ ਗਾ ਤਾਂ ਤੁਝ ਕਉ
ਸਦਾ ਸਹਿਜ ਸੁਖ ਮੈਂ ਪਰਮੇਸਰ ਰਖੇਗਾ ਤੇ ਤੁਮ ਕਉ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਬਿ
ਆਪੇਗੀ ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਆਸਰਾ ਮਨ ਮੇਂ ਧਾਰੇਗਾ ਤੂੰ ਤਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਸਗ
ਲ ਆਸਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਮੇਸਰ ਪੂਰਨ ਕਰੇਗਾ ਆਹਿੰਤ ਰਿਜਕ ਪਹੁ
ਚਾਵੇਗਾ ਪਰ ਤੂੰ ਰਸਾਇ ਰਸਾਇਕ ਰਹਿ ਸੀ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵਤਾ ਰਹੇ ਤਾਂ
ਇਸੀ ਰਿਤ ਸੇ ਤੇਰੀ ਦੇਹ ਛੁਟੈ ਗੀ ਤਬ ਪਰਮੇਸਰ ਜੀ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ
ਪਰਮੇਸਰ ਜੀ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕੈਸਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਕੋ ਸਿਮਰਤੇ
ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਨੇਤ੍ਰ ਸਫਲਾ ਤਿਨੇ ਹੋਇ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਤਿਨ ਕੇ ਮਥੇ ਪੇ ਤਿਲਕ
ਕੀ ਜੋਤਿ ਜਾਗਤੇ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਹਬਾ ਭੀ ਰਸੀਲੀ ਹੋਇ ਜਾਤੀ ਹੈ ਅ
ਤੇ ਤਿਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ ਉਜਾਲਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਜੋ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਬਦ ਨ ਹੋਤਾ ਤਬ ਜਗਤ ਸੰਸਾਰ ਕਾ ਅੰਧਕਾਰ ਦੂਰ ਨ ਹੋ
ਤਾ ਏਹ ਸਬਦ ਕਾ ਹੀ ਪਰਗਾਸ ਹੈ ਹੇ ਮਰਦਾਨਿਆ ਜਗਤ ਸੰਸਾਰ
ਕਾ ਸੁਖ ਦੇਖ ਕਰ ਭੁਲਣਾ ਨਹੀਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਵਲ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਗੇਦੂਤਰਸਾਗਰਅਗਨਕਾਜੋਹੈਸੋਗੁਰੂਕੇਆਸਰੇਪਾਰਲੰਘਾ
ਹੈਗਾ ਤਾਂਮਰਦਾਨੇਸ੍ਰੀਗੁਰੂਜੀਕੀਉਸਤਤਕੀਤੀਜੋਧੰਨਨਾਨਕਕਲੂ
ਆਣ ਨਿਮਾਣਿਆਂਦਾ ਮਾਣਨਿਤਾਣਿਆਂਦਾਤਾਣਤੂੰਸਭ ਗੁਰੂ ਅਭਗ
ਦੀਬਣਾ। ।ਬਾਬਾਜੀਕਹੇਹੈਂ।। ।ਏਮਨਮੇਰਿਆ ਤੂੰ ਕਿਆਲੈਆ
ਇਆਕਿਆਲੈਜਾਇਸੀਰਾਮਾ। ਏਮਨਮੇਰਿਆਤਬਛੁਟਸੀਜਬਭਰ
ਮਜਾਇਸੀਰਾਮਾ। ਧਨਸੰਚਹੁਹਰਿਨਾਮੁਵਖਰਗੁਰਸਬਦਭਉਪ
ਾਵੈ। ਮੈਲਪਰਹਰਿਸਬਦਿਨਿਰਮਲਮਹਲਸਚਘਰਆਵੈ।ਪ
ਤਿਨਾਮਪਾਇਆਘਰਸਿਧਾਇਆਤ੍ਰੈਲੋਇਆਂਮ੍ਰਿਤਪੀਜੈਹਰਿਨਾ
ਮੁਧਿਆਈਐਗੁਰਸਬਦਪਾਈਐਵਡਭਾਗਜਪੀਐਹਰਿਜਸੋ
।।੧।। ।ਹੇਮਰਦਾਨਿਆਂਜਿਤਨਾਂਚਿਰਇਹਪ੍ਰਾਣੀਸਾਹਿਬਆਪਣੇਆ
ਪਨੂੰ ਨਹੀਂਪਛਾਣਦਾਕਿ ਜਦ ਜੰਮਿਆਂ ਹੈਤਾਂ ਕਿਆ ਲੈਆਇਆ ਤੇਅ
ਰ ਜਬਇਥੋਂ ਜਾਇਗਾਤਦਾਕਿਆ ਲੈਜਾਵੇਗਾ ਅਰਕਿਤਨੀਆਂਕਿਪਤੀਂ
ਬੰਨਕੇਲੈ ਜਾਵੇਗਾ ਇਕ ਨੌਗਜਕਪੜਾਤੇਤਖਤਾਤੇਨੌਮਣਲਕੜੀ
ਆਂ ਅਰ ਮਿਟੀ ਦੀਕੁਨਾਲੀਪਾਉਭਰਆਟਾਜਮਾਂਦਾਏਹਸਾਥ ਨਹੀਂ
ਜਾਂਦਾ ਏਹ ਏਥੇ ਹੀ ਆਟਾਜਵਾਂਦਾਕੁਤਿਆਂਖਾਧਾ ਅਰਘੜੀਕੁਨਾਲੀ
ਜਿਮੀ ਤੇ ਭੰਨੀ ਅਤੇਲਕੜੀਆਂ ਕਪੜਾ ਅਗਨਜਲਾਇਆ ਤੇ ਨੰਗਾ
ਹੀ ਆਇਆ ਤੇ ਨੰਗਾ ਹੀ ਗਇਆ ਅਤੇ ਵਲਛਲਕਰਕੇਜੋ ਖਟਿਆ
ਸੀ ਕਮਾਇਆ ਸੀ ਜੋੜਿਆ ਸੀ ਸੋ ਜੋਗਣੂ ਜੋਰੂਦੇਹਥਆਇਆ
ਉਸਨੇਲੀਤਾ ਅਰ ਜੋ ਪੁਤ੍ਰ ਧੀਆਂਦੇ ਵਿਆਹਕੀਤੇ ਸੋ ਰਿਨਂ ਚਾਹੇ
ਇਆ ਅਰ ਜੋ ਨਫਰਾਂ ਚਾਕਰਾਂਦੇ ਹਥਲਗਾ ਸੋ ਚਾਕਰਾਂ ਚਾਕਰੀਲੀ
ਤੀ ਏ ਮੂਰਖ ਖਾਲੀਹਥੀਂ ਆਇਆ ਤੇਖਾਲੀਹਥੀਂਗਇਆ ਅਤੇ
ਪਾਪਕਰਕੇ ਜੋਗਣੂ ਧਨ ਕਮਾਇਆ ਸੀ ਸੋ ਜਮਬੰਧੀਲੈਗਏ ਇ
ਸਕੇ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਗਇਆ ਨਾਂ ਕੋਈ ਮਿਤਰ ਨਾਂ ਸਾਕ ਨਾਂ ਕੁਟੰਬੀ ਸੋ
ਓਥੇ ਕੋਈ ਨਾਂ ਪੁਕਾਰਿਆ ਜੋ ਜੋਗਣੂ ਇਸਦੇ ਬਾਰ ਜਾਇਆ ਕਿਆਂ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਵਾਂ ਜੋਏ ਬਲਦ ਕਮਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਰਾਜੇ ਰਾਉ ਠੀਕ ਸਭ ਕੋਈ ਖਾਂਦੇ
ਹੈਨ ਤੇ ਬਲਦਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਛਿਕਕੇ ਘਾਸ ਵਿਚ ਫਿਰਦੇ ਹੈਨ ਤੈਸੇ ਇਨਾ ਪ੍ਰਾਣੀ
ਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤਰੀ ਦੇ ਅਰਥ ਕੋਈ ਨਾਂਹੀ ਲਾਇ ਸਕਦੇ ਹੇ ਮਰਦਾਨਿਆਂ
ਸਬਦ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਾਣੀ ਕਿਆ ਕੁ ਮਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜੋ ਮ
ਇਆ ਹੈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਹਿਨਣੇ ਭਲੀ ਤੇ ਅਗੇ ਕਵਨ ਲੈ ਜਾਇਗਾ ਅਰ ਮਾ
ਇਆ ਤਿਸ ਕੀ ਜੋ ਹਰਿ ਅਰਥ ਖਰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋਈ ਧਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜੋ ਪ
ਰਮੇਸਰ ਪਾਸੋਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਜੀਵ ਕੋ ਭ੍ਰਮ ਮਾਇਆ ਦਾ ਡਾਢਾ ਲਗਾ
ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਭ੍ਰਮ ਗਵਾਵੇ ਤੇ ਜਮ ਦੀ ਮਾਰ ਤੇ ਛੁਟ ਜਾਵੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਣੀ ਕਵਨ
ਧਨ ਜੋੜਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਜਪ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਕੇ ਸਥ ਚ
ਲੇਗਾ ਸੋਈ ਇਹ ਧਨ ਪ੍ਰਾਣੀ ਸੰਚਦਾ ਨਾਹੀ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬੈਸੰਤਰ
ਹੈ ਗੁਰ ਕਹਿਆ ਇਹ ਮੰਤ੍ਰ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਹੇ ਗੁਰੂ ਮੇਹਰਵਾਨ ਜੀ ਉਹ ਜੀਵ ਗੁਰੂ ਵਿਚਦੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਤੇ
ਬਗੈਰ ਭੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ   ਗਏ ਮਨ ਮੇਰਿਆ
ਬਿਨ ਪਉੜੀ ਮੰਦਰ ਕਿਉਂ ਚੜੀਐ ਹਰਿ ਰਾਮਾ ਏ ਮਨ ਮੇਰਿਆ ਬਿਨ ਬੇੜੀ
ਪਾਰ ਨ ਪਈਐ ਰਾਮਾ ਪਾਰ ਸਾਜਨ ਅਪਾਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸੁ
ਰਤਿ ਲਖਾਵਏ ਮਿਲ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਕਰਹਿ ਰਲੀਆਂ ਫਿਰ ਨਾ ਪਛੋਤਾਵ
ਏ ਕਰ ਕਿਰਪਾ ਦੇਹੁ ਦਾਨੁ ਦਾਇਆ ਸਾਚ ਹਰਿ ਨਾਮ ਸੰਗਤ ਪਾਵਏ
ਨਾਨਕ ਪਇਅੰਪੈ ਸੁਣਹੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਮਨ ਸਮਝਾਵਏ।
ਹੇ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਬਿਨਾਂ ਪਉੜੀ ਤੇ ਮੰਦਰ ਮਹਿਲਾਂ ਪਰ ਨਹੀਂ ਚ
ੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਿਉਂ ਬੇੜੀ ਬਿਨਾਂ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਉਤਰਤਾ ਤਿਉਂ ਗੁਰ ਬਿਨਾ
ਪਰਮੇਸਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸਰ ਨੇ ਮਾਇਆ ਕਾ ਦਰੀਆ
ਉ ਜਗਤ ਮੈਂ ਚਲਾਇਆ ਹੈ ਦਰੀਆਉਂ ਪਾਰ ਪਰਮੇਸਰ ਹੈ ਜੋ ਮਾਇ
ਆ ਕੇ ਤਰੇ ਸੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕੋ ਮਿਲੇ ਮਾਇਆ ਕਾ ਤਰਨਾ ਏਹ ਹੈ ਪਰਮੇ
ਸਰ ਅਰਥ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਤੇ ਜਾਇ ਪਾਰ ਪਵੈਗਾ ਅਰ ਪਰਮੇਸਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੫੬੨ ਕੇ ਮਿਲੇਗਾ ਅਰ ਜੋ ਮਾਇਆ ਨਾਲ ਲਪਟਾਇਆ ਹੈ ਅਰ ਤਿਆਗ ਕਛੁ
ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ਸੋ ਵਿਰੋਗੀ ਦੁਖੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਨਾਮ ਲੇਵਣਾ ਹੈ
ਜੋ ਹਰਾਮਖੋਰ ਮਾਇਆ ਕੇ ਲਾਲਚੀ ਨਰਕ ਜਾਵਹਿੰਗੇ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸਰ
ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸੁਖ ਪਾਵਤੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਸੁਰਗ ਮਹਿ ਜਾਵਹਿੰਗੇ
ਤਉ ਮੁਕਤਿ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵਹਿੰਗੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਕੀ ਕੁਰਬਾਣ ਜਾਈਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਕੇ
ਅਗੇ ਸੀਸ ਦੀਆ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਤਾਂ ਕਉ ਭਉ ਕਛੁ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਕੇ
ਜਨਮ ਮਰਣ ਕਟਿ ਤਾਂ ਹੈ ਮਾਰ ਦੀਤਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਬ ਮਿਲਕਰ ਪੂਛਦੇ ਸ੍ਰੀ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਜਿਸ ਸਬਦ ਕੇ ਰਸ ਹੈ ਜਿਥੇ ਜਾ ਕਿਰ ਬਸਨਾ ਹੈ ਉਹ ਪੂਰ
ਨ ਅੰਧੇ ਆਗੀਆ ਨੀ ਜੋ ਜਨ ਗੁਰੂ ਕੇ ਦੂਮਨ ਜਾਨਤੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਪਰ
ਮੇਸਰ ਹੋਵੈ ਹੈ ਜੇਤਾ ਗੁਰੂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਪਾਸ ਰਹੈ ਤੇ ਬਾਹਰ ਗਹਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਜੋ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਤੇ ਤਉ ਅਸਥਾਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਹਾਂ ਸਮਾਈ ਹੋਵੈ ਤਉ ਬਾਬਾ
ਜੀ ਨੇ ਕਰਤਾਰ ਕਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਕੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੇ
ਭੂ ਸੀਸ ਧਰ ਨੀ ਪਾਇਆ ॥ ਅਗੋ ਸਾਖੀ ਸਬਦ ਕੇ ਪਰਥਾਇ
ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਰਲੀ ॥ ਸਬਦੁ ਰਾਗੁ ਮਾਰੂ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ ਮਾਰੂ
ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਜੇਤੀ ਸਿਰਠਿ ਉਪਾਈ ਗੁਰਿਆ ਜੋਤਿ ਇਆ ਪੀ ਗੁਰੁ
ਦੁਨੀਆ ਮੇਰੀ ਮੇਲਿ ਕਰਕੇ ਦੀਈ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਤ ਸਗਲ ਹੈ ਕੁਛ ਸੀ ਆ
ਜਿਨ ਕਉ ਜਿਵੇਂ ਕਰ ਵਾਇਆ ਸੋ ਆਗਿਆ ਜੀ ਅੰਤ ਸਗਲੇ ਪਤਿ ਪਾਈ
ਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਵੈਦੇ ਸਮਕਰ ਗਾਵੀ ਗਣਤੇ ਹੋ ਆਇ ਕੈ ਰੂਪ ਜੋਤਿ
ਜਗ ਜਿਨ ਕੀ ॥ ਜਨਕ ਆਇ ਕਰੀ ਜੇ ਨਿ ਥੈ ਸੀਤ ਕੇ ਸਿਰਿ ਨਰ ਭਲ
ਕਰੀਆ ॥ ਜਾ ਆਇ ਕੈ ਪਾਣਾ ਪੰਡਤੇ ਪਿਆਰੀ ॥ ਇਕ ਸਿਰਿ ਤਿਸ ਬਾ
ਆਇ ਕਰਕੇ ॥ ਜਤ ਸੀ ਭੂਤ ਤੇ ਗੁਰ ਸੀਤਾਂ ਕੇ ਨਿਕਟ ਜੋ ਵੈਖਲੀ
ਆ ॥ ੨ ॥ ਜੇ ਇਆ ਉਪੁਤ ਕੈਠ ਲਾਇ ਤਾਂਜੀ ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਪੰਡਿਤ ਸੀ
ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਕੀ ਆਪ ਹੀ ਬਨ ਆਪ ਬਸਤੇ ਉਰਿ ਤਿਨਾਂ ਕੇ ਸਗੀਪ
ਜੀ ਆ ॥ ੩ ॥ ਕਾਟੇ ਸੈ ਪਨ ਰਕ ਬਸਾਂ ਕੇ ॥ ਗਾਵਹਿ ਗਾਵਹਿ ਨਾਮ ਬਾਸ ਜਿਨੀ

ਅਤਕੋ ਸਧ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਜਨ ਮੁਕਤਿ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਵਿ ਨਿਤਾਣੀ
ਆ ॥੫॥੧॥ ਉਸ ਵਕਤ ਸਭ ਸੰਗਤਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਹਜ਼ੂਰ ਬੈਠੀ ਥੀ
ਅਤੇ ਉਸ ਅਸਥਾਨ ਇਕ ਖਤ੍ਰੀ ਸੀ ਓਹ ਚਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਯਾ ਜਮਾ
ਰਖਦਾ ਸੀ ਦੇਂਦਾ ਕਿਸੀ ਕੋ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਨਬੰਧੀ ਉਸਕੇ ਇਕਠੇ ਥੇ ਅਰੁ ਜੋ
ਸੀ ਧਰਮ ਕੇ ਨਾਮ ਪਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਂਵਦਾ ਸੀ ਕਿਸੀ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਕਿਸੀ ਸੰਤ
ਸੰਗ ਕੇ ਅਰਥ ਭੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਂਵਦਾ ਸੀ ਸੋ ਇਕ ਦਿਨ ਓਹ ਧਨੀ ਸਬਦ ਸੁ
ਣਕੇ ਬਡੇ ਦੁਖ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਆ ਅਤੇ ਹਥ ਜੋੜਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਹੇ ਸਚੇ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੇਰੀ ਕਲਿਆਣ ਕਿਸ ਤਰਹਿ ਹੋਵੇਗੀ ਜੀ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿ
ਆ ਸੁਣ ਭਾਈ ਤੇਰੇ ਜੈਸਾ ਇਕ ਪਦਾਰਥ ਵਾਲਾ ਸੀ ਜੋ ਸੰਕਟ ਉਸਕੋ ਹੋਇ
ਆ ਸੀ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਤਿ ਸੁਣਾਂਵਦੇ ਹਾਂ ਤੂੰ ਸੁਣ ਉਸਦੇ ਪਾਸ ਪਦਾਰਥ ਬਹੁਤ ਥੈ
ਸੀ ਅਰ ਉਸ ਦੌਲਤ ਕੇ ਊਪਰ ਬੈਠਾ ਰਹੇ ਵਿਸਾਹੁ ਕਿਸੀ ਕਾ ਕਰੇ ਨਹੀ
ਦੇਵੇ ਕਿਸੀ ਕੋ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਆਪ ਭੀ ਖਾਵੇ ਨਹੀਂ ਬਹੁ ਸੰਕਟ ਸਹਾਰ ਪਦਾ
ਰਥ ਕੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸਕੀ ਅਰਬਲਾ ਖਤਮ ਹੋਈ ਤਾਂ ਆਗਿਆ ਨਿ
ਰੰਕਾਰ ਕੀ ਹੂਈ ਕਿ ਫਲਾਨੇ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਉਸ ਮਾਇਆ ਧਾਰੀ ਕੋ ਪਕ
ੜ ਲਿਆਵੋ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਜਮਦੂਤਾਂ ਨੇ ਉਸਕੋ ਕੇਸਾਂ ਤੇ ਆਇ ਪਕੜਿਆ ਧ
ਰਤੀ ਮੈਂ ਪਟਕਾਇਆ ਤਾਂ ਭੈਭੀਤ ਹੂਏ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹਾਇ ਹਾਇ ਤੂੰ ਮਾਰਿ
ਨੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਸਬਦ ਉਸਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਭੀ ਨਾਂ ਨਿਕਲਿਆ ਜਮਦੂਤ
ਮਾਰਨੇ ਲਗੇ ਅਤੇ ਕਹਿਨੇ ਲਗੇ ਹਮ ਧਰਮਰਾਜ ਕੇ ਦੂਤ ਹੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋ ਜ
ਮਪੁਰੀ ਮੈਂ ਲੈ ਜਾਵਹਿਗੇ ਤਾਂ ਮਾਇਆ ਧਾਰੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ
ਬਾਤ ਤੇ ਸੁਣੋ ਦੂਤਾਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਤੂੰ ਕਿਆ ਕਹਿਤਾ ਹੈ ਮਾਇਆ ਧਾਰੀ ਨੇ
ਕਹਿਆ ਜਿਤਨਾਂ ਪਦਾਰਥ ਮੇਰਾ ਹੈ ਸੋ ਉਸਕਾ ਏਕ ਹਿਸਾ ਲੇਵੋ ਅਤੇ
ਮੇਨੂੰ ਛੋੜ ਦੇਵੋ ਦੂਤਾਂ ਨੇ ਉਸਕੋ ਬਹੁਤ ਮਾਰ ਮਾਰੀ ਅਰ ਧਜੀਆਂ ਕਰਕੇ
ਉਸਕੇ ਘਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਧਨੀ ਨੇ ਕਹਾ ਅੱਧਾ ਧਨ ਤੁਮ ਲੇ ਜਾਵੋ ਅਰ
ਮੁਝਕੋ ਛੋੜ ਜਾਵੋ ਤਾਂ ਦੂਤਾਂ ਨੇ ਉਸ ਤੇ ਭੀ ਅਧਿਕ ਮਾਰਿਆ ਅਰ ਕਹਿਆ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਹਮ ਤੇਰੇ ਕੋ ਹੀ ਲੈ ਜਾਵਹਿਗੇ ਫੇਰ ਧਨੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਤੀਨ ਹਿਸੇ ਭੂਮ ਲੇਵੋ
ਅਰ ਮੇਰੇ ਕੋ ਛੋਡਿ ਦਿਓ ਤਾਂ ਦੂਤਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕ ਮਾਰ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਹਾ ਤੁਝ
ਕਉ ਨਹੀਂ ਛੋਡਨੇ ਕੇ ਔਰ ਧਨ ਹਮ ਨਹੀਂ ਲੇਤੇ ਫੇਰ ਧਨੀ ਨੇ ਕਹਾ ਸਭ ਹੀ
ਲਤ ਲੈਵਹੁ ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਮਤ ਲੇ ਜਾਵਹੁ ਦੂਤਾਂ ਨੇ ਕਹਾ ਹੇ ਬੇਪੇ ਇਸ ਲਛਮੀ
ਸਾਥ ਤੇ ਹਮਾਰਾ ਕੁਛ ਕਾਮ ਨਹੀਂ ਅਰ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਿਥੀ ਕੀ ਰਾਜ ਭੀ ਹਮਾਰੇ ਕਿ
ਸੇ ਕਾਮ ਨਹੀਂ ਹਮਾਰਾ ਤੋ ਤੇਰੇ ਕੋ ਪਕੜ ਲੇ ਜਾਨੇ ਕਾ ਕਾਮ ਹੈ ਤਾਂ ਧਨੀ ਨੇ ਕ
ਹਿਆ ਸੁਣੋ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਦਾਸ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਲਛਮੀ ਸਾਥ ਦੋਇ ਚਾਰ
ਬਾਤਾਂ ਕਰ ਲੈਨੇ ਦੇਵੋ ਪਿਛੇ ਲੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੂਤਾਂ ਨੇ ਉਸ ਧਨ ਕੇ ਪਾਸ ਜਾਇ ਖ
ੜਾ ਕੀਤਾ ਧਨੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੇ ਲਛਮੀ ਤੁਝ ਕੋ ਮੈਂ ਅਤਿ ਸਨੇਹ ਸੇ ਰਾਖਿਆ
ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਕਾਮ ਆਵੇਂਗੀ ਸੋ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਮੈਂ ਤੁਝ ਕੋ
ਬੜੀ ਪਿਆਰੀ ਕਰ ਜਾਣਤਾ ਥਾ ਅਤੇ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸਾ ਜੋ ਨਿਖੁਟੇ ਨਾਹੀ
ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਇਸ ਦੇਹੀ ਕੋ ਭੀ ਸੁਕਾਇਆ ਦਿਨ ਰਾਤ
ਸੇਵਾ ਤੇਰੀ ਹੀ ਕਰਦਾ ਰਹਿਆ ਅਰ ਰਜ ਕੇ ਖਾਧ ਪਹਿਧਾ ਭੀ ਨਾ ਕਿ ਅਤੇ ਕੇ
ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਛੁਡਾਵੇਂਗੀ ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ ਮੈਂ ਜੀਵਿਆ ਤੇਰੇ ਅਰਥ ਹੀ ਦੇਹ ਸੁ
ਕਾਈ ਸਭ ਨੰਤੇ ਤੁਝ ਕਉ ਪਿਆਰੀ ਕਰਕੇ ਰਖਦਾ ਰਿਹਾ ਹੋਰ ਗੁਣ ਤੈਂ
ਸਭ ਨੇ ਹਾਰ ਕਦਮ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਪਹੁੰਚਾਵਨੇ ਤੇ ਚਲ ਮੇਰੇ ਕੋ ਛੁਡਾਇਨ
ਹੀ ਸਕਦੀ ਇਹ ਬਾਤਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਲਛਮੀ ਬੋਲੀ ਹੇ ਪਾਪੀ ਜਿਸ ਤਰਹਿ
ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਖੋਦ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਤੈਂ ਨੇ ਗਾਡਿਆ ਹੈ ਤਿਸੀ ਤਰਹਿ ਮੈਂ ਤੁਝ ਕੋ ਨਰਕ
ਮੇਂ ਪਾਵੈਂਗੀ ਹੇ ਦੁਸਟ ਤੈਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਕਿਸੀ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਅਰਥ ਤੇ ਅਰ ਨਾ
ਕਿਸੀ ਤੀਰਥ ਯਾਤ੍ਰਾ ਮੈਂ ਨਾਂ ਕਿਸੀ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਮੈਂ ਅਰ ਨਾਂ ਕਿਸੀ ਖੂਹ ਬਾ
ਵਲੀ ਤਾਲਾਬ ਬਾਗ ਬਨਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਂ ਕਿਸੀ ਅਤਿਥ ਕਉ
ਸੀਤ ਧੂਪ ਨਿਵਾਰਣ ਕਰਨੇ ਕਉ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ਦੀਏ ਅਰ ਕਿਸੀ
ਧਰਮ ਕੇ ਮਾਰਗ ਮੈਂ ਮੁਝ ਕੋ ਨਹੀਂ ਖਰਚ ਕੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤੈਂ ਨੇ ਪਰਉਪ
ਕਾਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਂ ਕਿਸੀ ਸਨਬੰਧੀ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕਰਕੇ ਸੁਖ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੀਆ ਅਤੇ ਨ ਪਰਮੇਸਰ ਕਾ ਜਸ ਕੰਨੀ ਸੁਣਿਆ ਅਰ ਮੁਖੋਂ ਗੋਬਿੰਦ
ਕਾ ਨਾਮ ਭੀ ਨਹੀਂ ਲੀਆ ਹੇ ਪਾਪੀ ਮੇਰੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਤੈਨੇ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹ ਪਾ
ਕਰ ਭੀ ਨਾ ਖਾਧੇ ਪੀਤੇ ਪਾਏ ਹੈਨੇ ਇਸ ਜੀਅ ਜੈਸਾ ਪਰਾਹੁਣਾ ਹੋਰ ਕੋਈ
ਨਹੀਂ ਇਸ ਕੋ ਭੀ ਤੂੰ ਤਰਸਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈਂ ਹੇ ਅਭਾਗੀ ਮੈਂ ਕਿਆ ਕਰਾਂ ਮੇਰੇ
ਹੁੰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਦਾ ਕਿਸੀ ਦੀ ਅਭੈਣਾ ਕੇ ਅਰਥ ਖਰਚ ਕ
ਰਦਾ ਮੈ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਵਿਖੇ ਭੀ ਸੋਭਾ ਹੋਤੀ ਤੇ ਭੀ ਆਜ ਕੇ ਦਿਨ ਬਾਜੰਤ੍ਰਾਂ ਕੇ ਬ
ਜਤੇ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਪਾਸ ਮੈਂ ਤੁਝ ਕੋ ਲੇ ਜਾਤੀ ਬੈਕੁੰਠ ਮੈਂ ਬਸਤੀ ਤੁਝ ਕੋ ਸੁਖ
ਮਿਲਤਾ ਹੇ ਪਾਪੀ ਤੂੰ ਛੁਟ ਦਈ ਕੇ ਮਾਰੇ ਇਸ ਆਪਣੇ ਮਨ ਕੋ ਭੀ ਸੁਖੀ
ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਕਦੇ ਨ ਭੋਜਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿਸੀ ਕੋ ਛਕਾਏ ਭੋਜਨ ਦੇ ਸਕੇ
ਆ ਹੇ ਪਾਪੀ ਜਿਸ ਜਿਸ ਜੂਨ ਮੈਂ ਤੂੰ ਜਾਵੇਂਗਾ ਤਹਾਂ ਹੀ ਦਾਲਿਦ੍ਰੀ ਹੋਵੇਂਗਾ
ਤੂੰ ਧਨੀ ਜੈਸਾ ਸੀ ਤੈਸਾ ਹੀ ਛੁਪ ਕਰ ਗਿਆ ਫੇਰ ਜਮ ਗਣ ਉਸ ਕੋ ਮਾ
ਰਤੇ ਪੀਟਤੇ ਧਰਮਰਾਜ ਕੇ ਪਾਸ ਲੈ ਗਏ ਤਾਂ ਧਰਮਰਾਇ ਨੇ ਉਸ ਕੋ ਅੰ
ਧਘੋਰ ਨਰਕ ਮੈਂ ਜਾਇ ਸੁਟਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਬਾਰਤਾ ਸੁਣ ਕੇ ਬਡਾ ਭੈ ਭੀਤ
ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕਹਿਆ ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੇਰੇ ਪਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਹੁ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਕਹਿਆ ਧਰਮਸਾਲ ਬਣਾਇ ਕਰ ਆਏ ਗਏ ਸੰਤ ਦੀ ਟਹਿਲ ਸੇਵਾ
ਕਰ ਭੁਖੇ ਕਉ ਅੰਨ ਨੰਗੇ ਕਉ ਕਪੜਾ ਦੇਹ ਅਰ ਮਿਠਾ ਬੋਲਿਆ ਕਰ
ਅਤੇ ਅਭਿਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਨਿੰਮ੍ਰ ਹੋਇ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਨਾ
ਮ ਜਪਣਾ ਭੀ ਤੇ ਸੁਣਨਾ ਭੀ ਅਰ ਧਰਮ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ ਜੋ ਲਾਭ ਹੋਵੇ ਤਿ
ਸ ਦਾ ਦਸਵੰਧ ਹਿਸਾ ਪਰਮੇਸਰ ਨਮਿਤ ਦੇਵਣਾ ਤੇਰੀ ਕਾਇਆ ਨਿਹਾਲ ਹੋਵੈ
ਗੀ ਏਹੁ ਮਾਇਆ ਮੋਹਨੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਣ ਕੇ ਸਿੰਚੀ
ਹੈ ਤਿਸ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਏਹ ਛਲ ਰੂਪ ਹੈ ਜੀਅ ਜੰਤ
ਕੀ ਪਾਲਨਾ ਭੀ ਇਸੀ ਕਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਕੋ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਜਾਣ ਕੇ ਮੋ
ਹ ਨਾ ਕਰੇ ਪਰਮੇਸਰ ਅਰਥ ਖਰਚੇ ਤੋ ਉਹ ਭਲਾ ਹੈ ॥ ਭਾਈ ਮਨੀ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁਣੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

 ਆ ਕਥਾ ਬਿਅੰਤ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਕੋਈ ਰੇਤ ਦੇ ਕਿਣਕਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਪਾ
ਲਵੇ ਤਾਂ ਪਾ ਲਵੇ ਪਰ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਹਨ ਅਰ
ਗੁਣ ਅਤੇ ਉਪਕਾਰ ਹਨ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੋ
ਮਹਾਰਾਜ ਅਨੇਕ ਕੌਤਕ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਮਰਦਾਨੇ ਸੰਜੁਗਤ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾ
ਰਾਜ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਆਏ ਅਰ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅਗੇ ਮਥਾ ਆਣ ਟੇਕਿ
ਆ ਤੇ ਲਹਿਣਾ ਤੇ ਬਾਲਾ ਤੇ ਸ੍ਰੀਚੰਦ ਤੇ ਲਖਮੀਦਾਸ ਹੋਰ ਸਭ ਸਿਖ
ਚਰਨੀ ਲਗੇ ਅਰ ਪਰਸੰਨ ਹੋਏ ਤਾਂ ਲਹਿਣੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਸਰਬ
ਜਗਤ ਕਾ ਤੁਸਾਂ ਕਲਿਆਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਤੁਸਾਂ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਭੀ ਅ
ਤੇ ਦਾਸ ਭੀ ਅਸੀਂ ਤੁਸਾਡੀ ਰਸਨਾਂ ਤੇ ਵਚਨ ਸੁਣੇ ਚਾਹੁੰਨੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅਸਾ
ਡਾ ਅਹੰਕਾਰ ਮਿਟੇ ਅਤੇ ਘਰ ਹੋਂਦੇ ਭੁਖਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ ਤਾਂ ਬਚ
ਨ ਹੋਇਆ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋਇ ਬੈਠੋ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ
ਪਿਤਾ ਤੇ ਲਹਿਣਾ ਅਰ ਬਾਲਾ ਤੇ ਸਿਰੀਚੰਦ ਅਰ ਲਖਮੀਦਾਸ ਹੋਰ
ਸਿਖ ਸਿਖਣੀਆਂ ਸਭ ਪੰਗਤ ਕਰ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਅਹੰ
ਕਾਰ ਕਿਨੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਾਲਨਾਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਸਿਵਾਇ ਅਹੰਕਾਰ

ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਆਗਿਆਨੀ ਦਾ ਅਹੰਕਾਰ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਰ ਇਹੀ
ਅਗਿਆਨ ਦਾ ਪੇਲਾ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਆਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਬਾਲਕ ਹੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇਂ ਪਰਛਾਵੇਂ ਵਿਖੇ ਬੈਤਾਲ ਰੂਪੀ ਅਹੰਕਾਰ ਕਲ
ਪਿਆ ਹੈ ਸੋ ਤਿਸਨੂੰ ਕਲਪਕੇ ਆਪੇ ਦੁਖੀ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਮਿਲਣ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣਾਂ ਸਰੂਪ ਦਿਖਾਲਣ ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਰੂਪੀ ਪ੍ਰੇਤ
ਜੋ ਇਸ ਕਲਪਿਆ ਹੈ ਸੋ ਇਸਦਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪਰਛਾਵੇਂ ਦੇ
ਵੇਖਿਆਂ ਇਸਨੂੰ ਬੈਤਾਲ ਨਹੀਂ ਭਾਸਦਾ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਕਹਿਆ ਬਾ
ਲਕ ਜੋ ਕਿ ਜੇ ਥੋਂ ਬੈਤਾਲ ਜਾਣਿਆ ਹੈਂ ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਬੈਤਾਲ ਕਲਪਿਆ
ਹੈ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜਿਸ ਤੇ ਉਸ ਜਾਣਿਆ ਹੈ ਉਸ ਭ੍ਰਿਤਰਮ ਕਰ ਪਰਛਾ
ਵੇਂ ਨੂੰ ਹੀ ਬੈਤਾਲ ਜਾਤਾ ਹੈ ਵਾਸਤੂ ਬੈਤਾਲ ਹੋਇਆ ਹੀ ਨਹੀ ॥ ਜਾ
ਤੇ ਸੋ ਮਨ ਨੇ ਅਗਿਆਨ ਕਰ ਜਗਤ ਰੂਪੀ ਬੈਤਾਲ ਕਲਪਿਆ ਹੈ ਵਾ
ਸਤਵ ਜਗਤ ਹੀ ਨਹੀ ਸਤ ਰੂਪ ਦਾ ਪਰਮਾਦ ਹੈ ਇਹੀ ਜਗਤ ਹੈ ਜਿ
ਸ ਵੇਲੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਸਤਿ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਪਛਾਤਾ ਤਾਂ ਜਗਤ ਭ੍ਰਮ
ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸੁਪਨੇ ਕਾ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਗੇ ਹੋਇਆਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੈ
ਸੇ ਜੋ ਗਿਆਨ ਕਰ ਜਾਗਦੇ ਹਨ ਜਗਤ ਸੁਪਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ ਤੁਸਾਡੇ ਬਚਨ ਅਸਾਂ ਸੁਣੇ ਭੀ ਤੇ ਅਸਾਂ ਆਗਿਆਨ
ਨਹੀਂ ਮਿਟਦਾ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਇਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸਿਆਂ ਰਾਤ
ਦਾ ਅੰਧੇਰਾ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸੀਤਕਾਲ ਜੋ ਹੈ ਸਨੇ ਸਨੇ ਜਿਉਂ ਜਿ
ਉਂ ਸੂਰਜ ਬਲ ਪਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਦ ਕਾਲ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜੋ ਅਗਿ
ਆਨੀ ਹੈਨ ਤਿਨਾਂ ਨੂੰ ਈਸਰ ਦਾ ਵਿਰਭੀ ਭਰਮ ਹੈ ਜੋ ਈਸਰ ਹੈ ਕਿ ਨ
ਹੀ ਅਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸਬਦ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਈਸਰ ਨੂੰ ਸਤਿ ਜਾਣ
ਦਾ ਹੈ ਸਖਿਆਤ ਕਾਰ ਸਨੇ ਸਨੇ ਸਬਦ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਹੋਂਦਾ
ਹੈ ਤੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਚੜ੍ਹਿਆਂ ਜਿਥੇ ਨਿਵਾਰਨ ਜਗਾ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤਿਥੇ ਉਜਾਲਾ
ਤਤਕਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਪਰਬਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁਫਾਂ ਅਤੇ ਅਨੇਰੀ
ਆਂ ਕੋਠੜੀਆਂ ਹੋਂਦੀਆਂ ਹੈਨ ਤਿਥੇ ਅੰਧੇਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸਬਦ
ਦੇ ਸੁਣਨੇ ਕਰ ਭੀ ਜੋ ਨਿਹਕਾਮੀ ਹੈਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਜੇਵੇ ਸਮਲੇ ਬਧੇ ਹੋਏ ਹੈਨ ਸੋ ਜਬ ਲਗ ਵਾਸਨਾ ਨਾ ਮਿਟ
ਟੇ ਤਬ ਲਗ ਗਿਆਨ ਵਿਖੇ ਨਾ ਗੋਹਿੰਦਾ ਤਾਂ ਕਬੂ ਕਹਿਆ ਗਿਆਨ ਦੀ
ਭੂਮਿਕਾ ਕਿਉਂ ਕਰ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਸਪਤ ਭੂਮਕਾ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਹੈ
ਨ ਸੋ ਜੋ ਸਪਤ ਭੂਮਕਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਨਮ ਮਰਨ ਇ
ਸਦਾ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਕਬੂ ਕਹਿਆ ਸਪਤ ਭੂਮਕਾ ਕੈਨ ਹਨ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਥਮੇਂ ਸੁਭ ਇਛਾ ਸੁਭ ਇਛਿਆ ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ
ਹੈਨ ਜੋ ਮੈਂ ਆਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਚ ਬਧਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਸੋ ਮੈਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ
ਕਰਾਂ ਤੇ ਪੁਛਾਂ ਜੋ ਆਗਿਆਨ ਦਾ ਬੰਧਨ ਕਿਉਂ ਕਰ ਮਿਟਦਾ ਹੈ॥ ਅਰ ਦੂ
ਜੀ ਵਿਚਾਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਥੀਂ ਵਚਨ ਸੁਣੀਅਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀਚਾਰੀਐ
ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਖੋਟੇ ਕਰਮ ਕੈਨ ਦਸੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਰੇ ਕਰਮ ਕੌਨ ਦਸੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕੈਨ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੁਭ ਕੈਨ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਅ
ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਅਰ ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ ਅਰ ਤੀਜੀ
ਭੂਮਕਾ ਤਨੁ ਮਾਨਸਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਨੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸੂਖਮ ਕਰਨ ਅਰ ਜਪ
ਤਪ ਦਾ ਤੇ ਸ੍ਰਵਨ ਮਨਨ ਦਾ ਅਭਿਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਟ
ਹਿਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਅਰ ਇਕਾਂਤ ਬੈਠਕੇ ਵੀਚਾਰਨਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਕੌਨ
ਸੇ ਵਿਕਾਰ ਘਟੇ ਹਨ ਅਰ ਕੌਨ ਸੇ ਸੁਭ ਲਛਨ ਆਏ ਹੈਨ ਅਰ ਮਨ
ਦੀ ਹਉਮੈਂ ਘਟਾਵਨੀ ਏਹ ਤਨੁ ਮਾਨਸਾ ਹੈ ਅਰ ਚੌਥੀ ਭੂਮਕਾ ਸਤ
ਵਾਂ ਪਾਤੇ ਹੈ ਸਤ੍ਵਾਂ ਪਤਿ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਸਤ ਆਤਮਾ ਗਿਆਨ ਹੈ
ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਨਾ ਜੋ ਸਰਬ ਜਗਤ ਨੂੰ ਅਨਿਤ ਜਾਣਨਾ ਸੋ ਤਿਨ
ਭੂਮਕਾ ਆਗਿਆਨ ਵਿਚ ਤੀਨੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਉਨਾਂ ਵਿਚ ਜਗਤ ਜਾ
ਗਤ ਦੀ ਸਾਮਿਗ੍ਰੀ ਦੀ ਨਿਆਈ ਭਾਸਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਪਤਵਾਂ ਪਤ ਜਦ
ਆਂਵਦੀ ਹੈ ਤਬ ਜਗਤ ਸੁਪਨੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਅਰ ਅ
ਸੰਸਕਤ ਪੰਜਮੀ ਭੂਮਕਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਜੋ ਸਖੋਪਤਿ ਆਵਦੀ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪੇ
ਉਠਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਕੋਈ ਉਠਾਵੇ ਤਾਂ ਉਠਦਾ ਹੈ ਅਰ ਪੰਜਮੀ ਭੂਮਕਾ ਵਾਲੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੇ ਜੈਸੇ ਸਭ ਨਿਵਰਤ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਆਪੇ ਸਿ ਜਾਕੇ ਈਨ ਗੀਂਦਿਰ ਦਾ ਪਰ ਜੋ ਕੋਈ
ਕਹੇ ਜੇ ਜਾਗਤ ਹੈ ਤਾਂ ਬੂਝਕੇ ਜਿਸ ਪਹਿਰਿਦਾ ਹੈ ਅਰ ਦਿਦਾਰ ਖਾਂਦਾ ਪੀ
ਦਾ ਅਤੇ ਜੈਸੇ ਈ ਉਠਕੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਬਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ
ਆਪੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦੀ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪੇ ਉਹ
ਸਰੀਰ ਦਾ ਬਿਵਹਾਰ ਫੁਰਦਾ ਹੈ॥ ਅਤੇ ਛਟੀ ਭੂਮਕਾ ਪਦਾਰਥ ਅਭਾ
ਵਨੀ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸਖੋਪਤ ਦਾ ਮਧ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰ ਆਪੇ ਭੀ ਅਤੇ ਪਰ ਥੋਂ
ਭੀ ਉਸਨੂੰ ਜਾਗਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦੀ ਤੇ ਜੋ ਛਟੀ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰ
ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਭੀ ਭੁਲੀ ਹੋਈ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਜੇ ਕਿਸੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਗਰਾਸ ਪਾਇਆ
ਹੈ ਤਾਂ ਓਹ ਲਿਆ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਹੋਰ
ਜਾਗਤ ਕਦਾ ਚਿਤ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਪਤ ਭੀ ਭੂਮਕਾ ਤੁਰੀਆ ਹੈ ਇ
ਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੀ ਭਾਸਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੂਜਾ ਨ ਕੋਈ ਹੋਇਆ ਹੈ ਨ ਹੋ
ਵਨਾ ਹੈ ਆਪ ਨਿਸ ਭਸਦਾ ਸਾਖੀ ਤੇ ਨਿਰਾਲਾ ਕੂਟਸਥ ਭੀ ਭਿਨ ਜਾਨ
ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਗਿਆਨ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਬੈ
ਠਕੇ ਜੇ ਵਚਨ ਸੁਣੇਂ ਤਾਂ ਇਕਠੇ ਬੈਠਕੇ ਵੀਚਾਰਨੇ ਜੋ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਚਿਤ
ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਸੋ ਕਰਣਾ ਕਹੇ ਜੇ ਸਭੇ ਮਿਲਕੇ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ
ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ ਜੀ ਚਰਚਾ ਕਰਣੀ ਕਿਤਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿ
ਆ ਚਰਚਾ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ ਸੋ ਗੁਰਮੁਖ ਦੋਇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕ
ਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਦੋਇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਤਿਆਗਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ ਉਨ
ਚਰਚਾ ਦੇ ਕੀ ਨਾਮ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਇਕ ਵਾਦ ਚਰਚਾ ਹੈ ਇ
ਕ ਹੇਤ ਚਰਚਾ ਹੈ ਇਕ ਜਲਪ ਚਰਚਾ ਹੈ ਇਕ ਵਿਤੰਡਾ ਚਰਚਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ ਉਨ ਦਾ ਸਰੂਪ ਕਿਆ ਹੈ ਬਾਬੇ ਜੀ ਕਹਿਆ ਵਾਦ
ਚਰਚਾ ਏਹ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰੋਜਨ ਅਰਥ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਸਭ ਭ੍ਰਮ
ਦੇ ਗਿਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਰਤੋਜਨ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਰ ਜੀਤ ਦਾ ਪ੍ਰ
ਜੋਜਨ ਨਹੀਂ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਆ ਸੁਨਕੇ ਆਪ ਵਿਚਿ ਵਿਚਾਰ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਨ ਜੋ ਵਿਸੇਖ ਮਤ ਹੋਵੇ ਸੋ ਸਭ ਨ ਮੰਨਣੀ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਛ ਸੰਸਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ
ਫੇਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਥੀਂ ਪ੍ਰਸਨ ਕਰਕੇ ਪੁਛ ਲੈਣਾ ਅਰ ਫੇਰ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਦ੍ਰਿੜ
ਕਰਨੇ ਸੋ ਏਹ ਵਾਦ ਚਰਚਾ ਹੈ ਅਰ ਦੂਜੀ ਹੇਤੁ ਚਰਚਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪ
ਵੇ ਹੇਤੁ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਬਦ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਮਝ ਕੇ ਰਿਦਾ ਨਿਰ
ਮੈਲਾ ਹੋਵੇ ਗੁਰੂ ਨਿਕਟ ਨਹੀਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋ ਸਿਖ
ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਰਿਦੇ ਵਿਚ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵਰਨ ਸੁ
ਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣਾ ਭੀ ਕਹੇ ਤੇ ਅਗਲੇ ਦਾ ਭੀ ਸੁਣੇ ਜੈ
ਸੇ ਇਕ ਦੀਵਾ ਬਲਦਾ ਹੈ ਸੋ ਘਰ ਨੂੰ ਉਜਿਆਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸਦੇ
ਪਿਠ ਪਿਛੇ ਅੰਧੇਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਦੀਵੇ ਆਮ੍ਹੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਬਲਦੇ ਹਨ
ਤਾਂ ਉਜਾਲਾ ਭੀ ਵਿਸੇਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਅੰਧਕਾਰ ਭੀ ਦੁਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਦੂਰ ਹੋ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜੋ ਏਕ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਦੂਸਰੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣ
ਦਾ ਸੋ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਂਵਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਹੰਕਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
ਜੋ ਆਪਣੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਅਗਲੇ ਦੀ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜੇ ਆਪਣਾ ਵ
ਚਨ ਵਿਸੇਖ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮਨਾਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਉਸ ਕਾ ਵਿਸੇਖ ਹੋ
ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਵਚ
ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਨੇ ਹੋਇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਹੇਤੁ ਚਰਚਾ ਹੈ ਏਹ ਦੋਇ ਚ
ਰਚਾ ਗੁਰਮੁਖ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲਾਹਣੇ ਕਹਿਆ ਹੇ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਦੋ
ਚਰਚਾ ਤਿਆਗ ਦੇ ਕੇਹੜੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੀਜੀ ਚਰਚਾ
ਜਲਪ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਜੋ ਵਚਨ ਕਹਿਆ ਹੈ ਸੋ ਭਾਵੇਂ ਸਤਿ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ
ਅਸਤ ਹੈ ਆਪਣੇ ਵਚਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਅਗੇ ਭਾਵੇਂ
ਕਿਸੇ ਨੇ ਵਚਨ ਸਤ ਹੀ ਕਹੇ ਹੈਂ ਪਰ ਉਸਦਾ ਵਚਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਾ ਕਿਉਂ ਕਿ
ਜੋ ਇਸਦਾ ਵਚਨ ਮੰਨਨਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਵਿਦਿਆ ਹੀਣ ਕਾਬੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਨਾਨਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵਚਨ ਤੇ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਾਖੀਆਂ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦੀ
ਆਂ ਦੇਕੇ ਆਪਣੇ ਬਚਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨੀ ਸੋ ਇਸ ਚਰਚਾ ਨੂੰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੀਤਿ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖ ਤਿਆਗ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕੇ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੇ
ਆਪਣਾ ਮਾਣ ਵਧਾਵਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਮਾਣ ਤਿਆਗਣਾ ਹੈ ਅ
ਰ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆਂ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨ ਘਟਾਇਆਂ
ਪਰਮੇਸਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਇਹ ਜਲਪ ਚਰਚਾ ਹੈ ਅਰ ਦੂਈ
ਵਿਤੰਡ ਚਰਚਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਇਸਟ ਕੋਈ ਨਾ ਹੋਵੇ ਹੋ
ਰਸ ਦਾ ਕਹਿਆ ਭੀ ਨਾ ਮੰਨਣਾ ਅਤੇ ਜੇ ਹੋਰ ਸਾਧ ਸੰਤ ਆਖੇ ਤਾਂ ਉਸ
ਦਾ ਕਹਿਆ ਭੀ ਨਾ ਮੰਨਨਾਂ ਅਰ ਜੇ ਓਹ ਪੁਛਣ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਹੋ ਤਾਂ
ਕਹੇ ਕਿ ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਨਦਾ ਤੁਸਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਪੁਛਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਹੇ ਮੈਂ
ਅਗਲਿਆਂ ਦਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਅਰ ਆਪਣੀ ਵਡਿਆਈ ਵਲ ਹੀ ਧਿ
ਆਨ ਰਖਨਾਂ ਸੋ ਇਹ ਚਰਚਾ ਭੀ ਗੁਰਮੁਖ ਤਿਆਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰ
ਮੁਖ ਸੋਈ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਹੋਵੇ ॥ ਸੋ ਐਸੇ
ਹੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਸਵਾ ਪਹਿਰ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆਂ ਤੀ
ਕਰ ਬਾਣੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੋਵੇ ਅਰ ਦੁਪਹਿਰ ਤਕ ਕੀਰਤਨ ਹੋਵੇ ਅਰ ਫਿਰ ਆਰ
ਤੀ ਪੜ੍ਹੀਏ ਅਰ ਤੀਸਰੇ ਪਹਿਰ ਫਿਰ ਕੀਰਤਨ ਕਰੀਏ ਅਰ ਸੰਧਿਆ
ਨੂੰ ਰਹਰਾਸ ਪੜ੍ਹੀਏ ਅਰ ਫੇਰ ਕੀਰਤਨ ਗਾਵੀਏ ਅਤੇ ਪਹਿਰ ਰਾਤ
ਗਈ ਸੋਹਿਲਾ ਪੜ੍ਹੀਏ ਅਰ ਫੇਰ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਜਪੁ ਪੜ੍ਹੀਏ ਅਰ ਆ
ਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਸੋ ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਬੀਤਿਆ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਿਖ ਇ
ਕਠੇ ਹੋਏ ਅਰ ਮਰਦਾਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਕਹਿਆ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਦੋਇ ਪੁਰ
ਖ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਮਿਲੇ ਹੈਨ ਅਰ ਇਕ ਫੁਲਾਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਮੈਨੂੰ ਦਿਤੀ
ਹੈ ਅਰ ਓਹ ਅਸਚਰਜ ਫੁਲ ਹੈਨ ਅਰ ਕੁਮਲਾਂਵਦੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮਰਦਾ
ਨੇ ਨੂੰ ਬਾਬੇ ਜੀ ਕਹਿਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਓਹ ਹਾਹਾ ਤੇ ਹੂਹੂ ਦੋਨੋ ਗੰਧਰ
ਬ ਹੈਸਨ ਅਰ ਤੇਰੇ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਆਏ ਹੈਨ ਸੋ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਤੈਨੂੰ ਸੁ
ਰਗ ਦੇ ਫੁਲ ਆਣ ਦਿਖਾਏ ਹੈਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਜਦ ਮਾਤ ਲੋਕ ਵਿਚ ਆ
ਏ ਸਾਂ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਗੰਧਰਬ ਲੋਕ ਤੇ ਲੈ ਆਏ ਸਾਂ ਸੋ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਪਬਰੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਰਿਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੂੰ ਅਗੇ ਗੰਧਰਬ ਲੋਕ ਵਿਚ ਚਲ ਜਦ ਅਸੀਂ ਬੈਕੁੰਠ ਧਾਮ ਜਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡੀ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਮਰਦਾਨਿਆਂ ਤੈਨੂੰ ਮੋਇਆਂ ਅਸੀਂ ਕੇਹੜਾ ਦਾਗ ਦੇਵੀਏ ਕਿਉਂਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਦਾਗ ਜਲ ਵਿਚ ਤਾਰ ਦੇਂਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਖਤ੍ਰੀ ਅਗਨ ਵਿਚ ਜਲਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਵਈਸ ਪਉਣ ਵਿਚ ਸੁਟ ਘਤ ਦੇਹਨ ਅਰ ਸੂਦਰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਦਬਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਤੂੰ ਜੇਹੜਾ ਕਹੇਂ ਸੋਈ ਦਾਗ ਤੈਨੂੰ ਦਈਏ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਤੇਰੇ ਸਬਦ ਕਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਦੂਰ ਹੋ ਗਇਆ ਅਰ ਚਾਰੇ ਵਰਨ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨ ਉਤੇ ਹਨ ਅਰ ਮੈਂ ਆਪਨੂੰ ਦੇਹ ਦਾ ਸਾਖੀ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸੋ ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡੀ ਇਛਿਆ ਹੋਵੇ ਤਿਵੇਂ ਦਾਗ ਦੇਵੋ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਤੇਰੀ ਮੜ੍ਹੀ ਬਣਾ ਕਰਕੇ ਜਗਤ ਤੇ ਪੁਜਾਈਏ ਤਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਕਹਿਆ ਸਰੀਰ ਦੀ ਮੜ੍ਹੀ ਵਿਚੋਂ ਕਢ ਦੇਹੋ ਅਰ ਫੇਰ ਪਥਰਾਂ ਦੀ ਮੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਕੀ ਪਾਂਵਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਤੁਧ ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਪਛਾਤਾ ਹੈ ਤੂੰ ਬ੍ਰਹਮਣ ਹੋਇਆ ਹੈਂ ਸੋ ਤੈਨੂੰ ਜਲ ਦਾ ਦਾਗ ਦੇਵਾਂਗੇ ਅਰ ਰਾਵੀ ਨਦੀ ਦੇ ਵਿਚ ਤੈਨੂੰ ਪਰਵਾਹ ਦੇਵਾਂਗੇ ਸੋ ਤੂੰ ਰਾਵੀ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਆਸਣ ਮਾਰਕੇ ਅਰ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰਕੇ ਸ੍ਵਾਸ ਸ੍ਵਾਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਪ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਨੂੰ ਫੋੜ ਕੇ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਗੰਧਰਬ ਲੋਕ ਨੂੰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਐਸੇ ਹੀ ਰਾਵੀ ਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਆਸਣ ਜਾਇ ਮਾਰਿਆ ਸੋ ਉਸ ਦੇ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧਰ ਨੂੰ ਫੋੜ ਕਰਕੇ ਪਹਿਰ ਰਾਤ ਰਹਿੰਦੀ ਪ੍ਰਾਣ ਨਿਕਲ ਗਏ ਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੜਾਹ ਕਰਾਕੇ ਅਰ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਕੇ ਮਰਦਾਨੇ ਦਾ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤਾ ਅਰ ਕੜਾਹ ਵਰਤਾਇ ਦਿਤਾ ਅਰ ਉਸ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰਾਦਿਕ ਸਜਾਦੇ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਸੋਕ ਨਹੀਂ ਕਰੀਦਾ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਮਰਦਾਨੇ ਦਾ ਸੋਕ ਨਹੀ ਕਰਨਾ ਅਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਪਣੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਘਰ ਆਏ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੁਛਿਆ ਜੀ ਖੁਰਮੇ
ਦੇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਮਰਦਾਨੇ ਦੀ ਕਬਰ ਜਨਮ ਗੋਸਟ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਹੈ
ਅਰ ਸਿਖ ਦੇਖ ਆਏ ਹਨ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਿਆ ਜੋ
ਸਾਹਿਬਾਂ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਤੇਰੀ ਮੜ੍ਹੀ ਪੁਜਾਈਐ ਸੋ ਉਨੰ ਦੇਵ
ਤਨ ਕਰ ਇਉਂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਅਸ
ਥਿਰ ਹੈਨ ਸੋ ਜਬ ਬਾਬਾ ਜੀ ਘਰ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਅੰਗਦਾ
ਕਾਮ ਨਾਵਲੇ ਚਲਾਣਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕਠੇ ਆਣ ਹੋਏ ਹੈਨ ਅਤੇ ਸੋਈ
ਮਤਿਆਂ ਢੀਠ ਕੀੜੀਆਂ ਚਮੜਦੀਆਂ ਹੈਨ ਅਰ ਉਸਦਾ ਰਸ ਵਿਚ
ਸਕਰ ਦੇਂਦੀਆਂ ਹੈਨ ਤੈਸੇ ਇਹ ਜੀਵ ਸਾਹਿਕਾਮੀ ਇਕਠੇ ਆਣ ਹੋ
ਏ ਹੋਨ ਸੋ ਇਹ ਭਜਨ ਵਿਖੇ ਵਿਖੇਪ ਪਾਂਵਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਇਨਾਂ ਦੇ
ਵਿਚੋਂ ਪਰੀਖੀਏ ਜੋ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਉਨ ਹੈ ਅਰ ਕਾਮਨਾਂ ਵਾਲਾ ਕਉਨ ਹੈ
ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਘਰ ਥੀ ਬਾਹਰ ਟੁਰੇ ਅਰ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਸ ਕਾ ਅ
ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪਰੋਜਨ ਹੈ ਸੋ ਅਸਾਡੇ ਨਾਲ ਚਲੇ ਤਾਂ ਸਭ ਸਿਖ ਨਾਲ ਹੋ
ਏ ਅਰ ਬਾਹਰ ਜਾਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰੇ ਅਤੇ ਸਿ
ਕਾਰੀ ਦਾ ਭੇਖ ਧਾਰ ਲੀਤਾ ਅਰ ਨਾਲ ਕੁਤੀਆਂ ਭੀ ਲੈ ਲੀਤੇ ਅਰ ਹਥ
ਛੁਰਾ ਸਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਰ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਸ ਸਿਖ
ਦਾ ਅਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪਰੋਜਨ ਹੈ ਸੋ ਅਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਭ ਸਿਖ
ਉਠ ਤੁਰੇ ਸੋ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਿਕਾਰ ਮਾਰਣ ਅਤੇ ਸਿਖ ਖਾਣ ਨਾਹੀਂ
ਅਰ ਕੰਦ ਮੂਲ ਤੇ ਗੁਜਰਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਜੇਹੀ ਪਰਬਤ
ਦੀ ਕੰਦਰਾ ਵਿਚ ਜਾ ਪਏ ਜਿਥੇ ਵਸਤੀ ਕੋਈ ਨਦਰ ਨਹੀਂ ਆਵੇ ਸੋ
ਕਈ ਸਿਖ ਭੁਖੇ ਮਰਦੇ ਉਠ ਆਏ ਅਰ ਥੋੜੇ ਰਹਿ ਗਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕ
ਹਿਆ ਵਸਤੀ ਵਿਚ ਜਾਇਕੇ ਬਣਜ ਏਕੋ ਜੋ ਲੈ ਆਵੇ ਜੋ ਬੀਜ ਬੀ
ਜੀਏ ਤਾਂ ਸਿਖ ਬਣਜ ਜਉਂ ਲੈ ਆਏ ਅਰ ਹਲ ਵਾਹਣ ਅਤੇ ਬੀ
ਨ ਬੀਜਨ ਸੋ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਹਲ ਵਾਹਣ ਅਰ ਕਛੂ ਕੰਦ ਮੂਲ ਧਸ ਲੇਵੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੫੭੪ ਸੋ ਖਾਣਣ ਤਾਂ ਕਈ ਸਿਖ ਹੋਰ ਉਠ ਗਏ ਅਰ ਜਬ ਅੰਨ ਪਕਾ ਅਤੇ

ਖਰਵਾਰੇ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਅਗਨ ਲਗਾਇ ਦੇਵੋ ਤਾਂ ਫਿਰ ਥੋੜੇ ਜਿਹੇ ਰਹਿ ਗਏ ਅਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਖਰਵਾਰੇ ਸਾੜ ਕਰਕੇ ਅਗੇਰੂ ਹੋ ਸੋ ਜਿਤਨੇ ਸਿਖ ਪਿਛੇ ਆਂਵਦੇ ਸੀ ਅਗੇ ਇਕ ਮੁਰਦਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਭਾਈ ਸਿਖੋ ਇਸ ਮੁਰਦੇ ਨੂੰ ਖਾਵੋ ਤਾਂ ਸਭੇ ਹਟ ਖਲੋਤੇ ਅਰ ਲਹਿਣੇ ਆਪਣੀ ਚਾਦਰ ਮੁਰਦੇ ਦੇ ਉਤੇ ਪਾਇ ਦਿਤੀ ਅਰ ਲਹਿਣੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਕਹੋ ਤਾਂ ਸਿਰ ਵਲੋਂ ਖਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਹੋ ਤਾਂ ਪੈਰਾਂ ਵਲੋਂ ਖਾਵਾਂ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਅਧ ਵਿਚੋਂ ਖਾਉ ਤਾਂ ਲਹਿਣੇ ਹਥ ਜੋੜ ਕਰਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਅਰ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਸੋ ਜਾਂ ਚਾਦਰ ਉਠਾ ਕਰਕੇ ਦੇਖੇ ਤਾਂ ਕੜਾਹ ਦਾ ਥਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸੋ ਜੇਹੜੇ ਸਿਖ ਹਟ ਖਲੋਤੇ ਸੇ ਸਭਨਾ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਅਰ ਬਾਲਾ ਪਲਾਸ ਦੇ ਪਤ੍ਰ ਲਿਆਇਆ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤ੍ਰ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾਇ ਕਰ ਬਾਬੇ ਦੇ ਅਗੇ ਰਖਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤ੍ਰ ਤੇ ਪਾਇ ਕਰ ਵਰਤਾਇਆ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਪੁਰਖਾ ਜੋ ਮਾਇਆ ਆਪਣੀ ਜਾਣ ਕੇ ਘੁਟ ਰਖਦੀ ਹੈ ਸੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੋ ਮੁਰਦੇ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਜਾਣ ਕੇ ਵੰਡ ਖਾਂਦੇ ਹੈ
ਨ ਸੋ ਕੜਾਹ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਤਾਂ ਲਹਿਣੇ ਨੂੰ ਬਾਬੇ ਅੰਗ ਨਾਲ ਲਾਇ
ਆ ਅਰ ਸਿਰ ਤੇ ਹਥ ਫੇਰਿਆ ਜੋ ਤੂੰ ਮੇਰਿਆਂ ਅੰਗਾਂ ਤੇ ਉਤਪੰਨ ਹੋ
ਇਆ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਅੰਗਦ ਕਰਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਵਿਚ
ਸਬਦ ਹੋਇਆ ॥ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਮਹਲਾ ੧॥ ਏਕ ਸੁਆਨ
ਦੁਇ ਸੁਆਨੀ ਨਾਲ ॥ਭਲਕੇ ਭਉਕਹਿ ਸਦਾ ਬਇਆਲ ॥ਕੂੜ
ਛੁਰਾ ਮੁਠਾ ਮੁਰਦਾਰ ॥ਧਾਣਕ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਕਰਤਾਰ ॥੧॥ਮੈ ਪ
ਤਿ ਕੀ ਪੰਦਿ ਨ ਕਰਣੀ ਕੀ ਕਾਰ ॥ਹਉ ਬਿਗੜੈ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਬਿਕਰਾਲ ॥
ਤੇਰਾ ਏਕ ਨਾਮ ਤਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ॥ਮੈ ਏਹਾ ਆਸ ਏਹੋ ਆਧਾਰ ॥੧॥
॥ਰਹਾਉ॥ ॥ਮੁਖਿ ਨਿੰਦਾ ਆਖਾ ਦਿਨ ਰਾਤਿ ॥ਪਰ ਘਰ ਜੋਹੀ ਨੀ
ਚ ਸਨਾਤਿ ॥ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਤਨਿ ਵਸਹਿ ਚੰਡਾਲ ॥ਧਾਣਕ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਕ
ਰਤਾਰ ॥੨॥ਫਾਹੀ ਸੁਰਤਿ ਮਲੂਕੀ ਵੇਸ ॥ਹਉ ਠਗਵਾੜਾ ਠਗੀ ਦੇਸ
॥ਖਰਾ ਸਿਆਣਾ ਬਹੁਤਾ ਭਾਰ ॥ਧਾਣਕ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਕਰਤਾਰ ॥੩॥
ਮੈ ਕੀਤਾ ਨ ਜਾਤਾ ਹਰਾਮਖੋਰ ॥ਹਉ ਕਿਆ ਮੁਹ ਦੇਸਾਂ ਦੁਸਟ ਚੋਰ ॥
॥ਨਾਨਕ ਨੀਚ ਕਹੈ ਬੀਚਾਰ ॥ਧਾਣਕ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਕਰਤਾਰ ॥ ੪॥
॥ਇਤਿ ਸਬਦ ਬੀਚਾਰ॥ ॥ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ ਮਨ ਮੇਰਾ ਕੂਕਰ ਦੀ
ਨਿਆਈ ਹੈ ਅਰ ਆਸਾ ਤੇ ਮਨਸਾ ਦੁਇ ਨਾਲ ਕੁਤੀਆਂ ਹੈਨ, ਸੋ
ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਹੈਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰਹਿ ਅੰਧਾ ਕੁਤਾ ਵਾਇ ਨੂੰ ਭਉਂਕਦਾ
ਹੈ ਤੈਸੇ ਇਹ ਭੁਲਾਂਗੇ ਉਨ ਕਰਕੇ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਤੇ ਖਾਧਿਆਂ ਭਉ
ਉਂਕਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਕੂੜ ਮੇਰੇ ਹਥ ਛੁਰਾ ਹੈ ਅਰ ਪਾਪ ਕਰਕੇ ਲੈ
ਖਾਣਾ ਇਹ ਮੁਰਦਾਰ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਸਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਰਹਿਨਾ ਹਾਂ
ਜੈਸੇ ਸਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਹਤਿਆ ਮਾਸ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਜੈਸਾ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ
ਵਿਚ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ ਦੀ ਪਤਿ ਭੀ ਨ ਗੀਲਾਈ ਅਰ ਜੋ
ਚੰਗੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕਹੀਆਂ ਹੈਂ ਸੋ ਭੀ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਰ ਤਿਨਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਸੋਝੀ ਭੀ ਨਹੀਂ ਅਰ ਮੈ ਆਪ ਵਿਤ੍ਰਾਤ੍ਰਿ ਕਰਾਲ ਰੂਪ ਗਹਿਨ ਹਾਂ ਅਰ ਜੈਸੇ ਜਹਾਜ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸੇ ਤਾਰਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਜੀਆਂ ਭਉਜਲ ਤੇ ਤਾਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਹੀ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਆਸਰਾ ਹੈ ਅਰ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਹੀ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਅਰ ਮੁਖ ਕਰਕੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਰ ਪਰਾਏ ਘਰ ਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਜੋ ਨੀਚ ਹੈ ਸੋ ਲੋੜਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਹਨ ਅਰ ਮੈਂ ਸਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਗਹਿਨ ਹਾਂ ਅਰ ਸੂਰਤ ਮੇਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਠਗਣ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਸਾਧਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਭੇਸ ਧਾਰਿਆ ਹੈ ਅਰ ਮੈਂ ਠਗ ਹਾਂ ਤੇ ਠਗੀ ਮੇਰਾ ਦੇਸ ਹੈ ਅਰ ਜਿਤਨੀਆਂ ਗਿਆਣਪਾਂ ਮਨ ਸੁਣਕੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਿਤਨਾ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਭਾਰ ਹੈ ਅਰ ਤੇਰੇ ਵਲੋਂ ਜਿਹੜੇ ਕੋਹ ਜੇ ਗੁਣ ਕਾਰਣ ਹੂੰਦੇ ਦਿਨੇ ਗੁਣ ਕੀਤੇ ਹੈਨ ਮੈਂ ਹਰਾਮਖੋਰ ਹਾਂ ਮਹਾਂ ਦੁਸ ਟ ਹਾਂ ਤੇ ਚੋਰ ਹਾਂ ਦਾਤਾਰੂ ਦੇ ਗੁਣ ਛਿਪਾਏ ਇਤਨਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਕਿ ਮੈਂ ਸਭਨਾਂ ਥੀਂ ਨੀਚ ਹਾਂ ਅਰ ਸਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਜਗਤ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਏਹ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂ ਇਹ ਬਚਨ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਸਿਖਾਂ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਕਹਿਆ ਜੀ ਇਹ ਲਛਣ ਅਸਾਡੇ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਅਸਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾਂ ਰੂਪ ਹੀ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿਉਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਨੂੰ ਦੇਹ ਅਭਿਮਾਨੀ ਜੀਵ ਚੰਚਲ ਦੀਆਂ ਨਿਆਈਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਆਪਣੀ ਦੇਹ ਦੇ ਪਾਲਣੇ ਵਿਚ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ਸੋ ਦੇਹ ਵਿਚ ਹਡ ਚੰਮ ਮਾਸ ਵਿਸਟਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਤੁਸਾਡੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਅਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੂਪ ਦੀ ਸੋਝੀ ਪਵੈ ਜੋ ਜਿਸ ਦੀ ਸਤਿਆ ਕਰ ਏਹ ਸਰੀਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੋ ਵਾਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪੋ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਹਉਮੈਂ ਦੀ ਮੈਲ ਨਿਵਿਰਤ ਹੋਵੈ ਪਰ ਨਾਮ ਦੇ ਜਪਣੇ ਦੇ ਦੁਇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈਨ ਜੋ ਇਕ ਤਾਂ ਸਾਤਿ ਜੋਗ ਕਰ ਜਪਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਜੋ ਉਤਮ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਮਨ ਕੋਮਲ ਹੈ ਸੋ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਭਜਨ ਵਲ
ਮਨ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਇਕਤਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀ
ਰਹਦੇ ਨਹੀ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਹਠ ਜੋਗ ਭੀ ਕੀਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਘੋੜਾ ਛੁਟ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਕਦਾਚਿਤ ਦਾਣੇ ਘਾਹ ਦਿਖਾਇ ਕਰ ਵਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪਕ
ੜਕੇ ਆਪ ਵਰ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੇ ਵਸ ਨਹੀ ਹੋਂਦਾ ਤਾਂ ਰਸਤੇ ਰੋਕ ਕੇ ਘੇਰ
ਕੇ ਭੀ ਉਸਨੂੰ ਪਕੜੀਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਮਨ ਜੇ ਭਗਤਿ ਜੋਗ ਕਰ ਵਸ ਆਵੇ ਤੌ
ਭਲਾ ਹੈ ਨਹੀ ਤਾਂ ਜੋਗ ਕਰ ਭੀ ਪਕੜ ਲਈਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੰਗਦ ਕਹਿ
ਆ ਭਗਤਿ ਜੋਗ ਤੇ ਹਠ ਜੋਗ ਦੋਨੋਂ ਕਹੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰ
ਦੇ ਹਾਂ ਸੋ ਭੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਕਹੀਏ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀਂ ਭਗਤਿ ਜੋਗ
ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋ ਅਰ ਅਠ ਅੰਗ ਹਠ ਜੋਗ ਦੇ ਹੈਨ ਜੋ ਜਮ ੧ ਨੇਮ ੨
ਆਸਨ ੩ ਇਕਾਂਤ ਦੇਸ ੪ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ੫ ਧਾਰਨਾ ੬ ਧਿਆਨ ੭ ਸ
ਮਾਧਿ ੮ ਏਹ ਅਠ ਅੰਗ ਜੋਗ ਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਜੋਗ ਕਰਕੈ ਆਪਣੀ
ਆਂ ਪਉਣ ਦੀ ਸੁਚੇਤਗੀ ਰਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਆਂਵਦਿਆਂ ਜਾਂਦਿ
ਆਂ ਸੋਹੰ ਜਾਪ ਜਪਦੇ ਹਨ ਉਨਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨਿਰਦੁੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਿਰਮ
ਲ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਬ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹੋਵੈ ਤਿਸ ਸਮੇਂ ਅੰਤਰ
ਜਾਪ ਜਪਨਾ ਅਰ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸਮਾਧਿ ਖੁਲੇ ਬਾਹਰ ਜਾਪ ਜਪਣਾਂ ਏ
ਹ ਸਹਜ ਜੋਗ ਹੈ ਤੇ ਭਗਤਿ ਜੋਗ ਭੀ ਏਹੋ ਹੈ ਜੋ ਮਨ ਆਪਣਾਂ ਸਬਦ ਦੇ
ਸਭ ਕਥਾ ਨਾਲ ਪਰਚਾਵਣਾਂ ਅਰ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਨਿਆਰਾ ਹੋਵਨ ਤਾਂ
ਸਾਸਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਕਰਨੀ ਅਰ ਸਾਸ ਸਾਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਭਜਨ ਕਰ
ਨਾ ਸੋ ਮਨ ਦੇ ਸੁਧ ਕਰਨ ਦਾ ਏਹੋ ਉਪਾਵ ਹੈ ਜੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਕਰਨੀ
ਤੇ ਸਭਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰ ਸਮਾਇਆ ਜਾਣਨਾ ਤੇ ਭਾਗ ਦੇਖ ਤਿਆ
ਗਣਾਂ ਇਸੇ ਕਰ ਮਨ ਠਹਿਰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਜੋ ਹੈ ਉ
ਸਦੀ ਸੋਝੀ ਰਖਿਆਂ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮ ਤੇਜ
ਸੀ ਵਿਕਾਰ ਦੇ [illegible] ਨਾਂ ਤੇ ਦੇਹ ਨੂੰ ਨਾਸ ਹੋਤੇ ਜਾਣਨਾ ਅਰ ਨਾਮ ਦਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਵਿਸਾਹ ਕਰਨਾ ਸੋ ਜੋ ਸਾਸ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰਲੇ ਹੋਏ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਸੋ ਤਾਂ
ਨਾਮ ਜੀਵ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਜਾ ਪਹੁੰਚਾਵੇ ਗਾ ਤਾਂ ਜਾਣੀਏ ਬਾਹਿਆ ਤੁਸੀਂ
ਈਸਰ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਚਤੁਰ ਸਲੋਕੀ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ
ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਉਹ ਜਗਤ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਭੀ ਕਰਦੇ ਤੇ ਗਿਆਨ ਭੀ ਉਸ ਦਾ ਸ
ਦਾ ਦ੍ਰਿੜ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਮੋਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦਾ ਤੇ ਹੁਣ ਭੀ ਤੁਸਾਂ ਗੁਰ
ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਹੈ ਸੋ ਸਾਨੂੰ ਭੀ ਚਤੁਰ ਸਲੋਕੀ ਸਬਦ ਵਿਚ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ
ਜਿਸ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਤੇ ਅਸਾਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਗਿਆਨ ਹੋਵੈ ਅਤੇ ਮੋਹ
ਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਚਤੁਰ ਸਲੋਕੀ ਕਹਾ ॥ ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ
ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਪੜ੍ਹਿ ਪੁਸਤਕ ਸੰਧਿਆ ਬਾਦੰ ॥ ਸਿਲ ਪੂਜਸਿ ਬਗੁਲ
ਸਮਾਧੰ ॥ ਮੁਖਿ ਝੂਠ ਬਿਭੂਖਣ ਸਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰੈਪਾਲ ਤਿਹਾਲ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਗਲਿ
ਮਾਲਾ ਤਿਲਕ ਲਿਲਾਟੰ ॥ ਦੁਇ ਧੋਤੀ ਬਸਤ੍ਰ ਕਪਾਟੰ ॥ ਜੋ ਜਾਨਸਿ ਬ੍ਰਹਮੰ
ਕਰਮੰ ॥ ਸਭ ਫੋਕਟ ਨਿਸਚੈ ਕਰਮੰ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਨਿਹਚੌ ਧਿਆਵੈ ॥ ਬਿ
ਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਟ ਨ ਪਾਵੈ ॥੧॥ ਨਿਹਫਲੰ ਤਸ੍ਯ ਜਨਮਸ੍ਯ ਜਾਵਦ ਬ੍ਰਹਮ
ਨ ਬਿੰਦਤੇ ॥ ਸਾਗਰੰ ਸੰਸਾਰਸ੍ਯ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਤਰਹਿ ਕੇ ॥ ਕਰਣ ਕਾਰਣ
ਸਮਰਥੁ ਹੈ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਬੀਚਾਰਿ ॥ ਕਾਰਣੁ ਕਰਤੇ ਵਸਿ ਹੈ ਜਿਨਿ ਕਲ
ਰਖੀ ਧਾਰਿ ॥੨॥ ਜੋਗ ਸਬਦੰ ਗਿਆਨ ਸਬਦੰ ਬੇਦ ਸਬਦੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ
ਹ ॥ ਖਤ੍ਰੀ ਸਬਦੰ ਸੂਰ ਸਬਦੰ ਸੂਦ੍ਰ ਸਬਦੰ ਪਰਾ ਕ੍ਰਿਤਹ ॥ ਸਰਬ ਸਬ
ਦੰ ਇਕ ਸਬਦੰ ਜੇ ਕੋ ਜਾਨਸਿ ਭੇਉ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾ ਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਸੋਈ ਨਿਰੰਜਨ
ਦੇਉ ॥੩॥ ਏਕ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਤ ਸਰਬ ਦੇਵਾ ਦੇਵ ਦੇਵਾ ਤ ਆਤਮਾ ॥ ਆਤ
ਮਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਸਦੇਵਸ੍ਯਿ ਜੇ ਕੋ ਜਾਨਸਿ ਭੇਵ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾ ਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਸੋਈ ਨਿ
ਰੰਜਨ ਦੇਵ ॥੪॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ॥ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ
ਜਉ ਲਗ ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਨਾਂ ਪਛਾਣੇ ਹੋਰ ਜਿਤਨੇ ਕਰਮ ਹੈਂ ਸਾਸਤ੍ਰੀ ਜੇਉਨਾਂ ਦੇ
ਵਿਚ ਅਭਿਮਾਨ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭੋ ਅਸਾਸਤ੍ਰ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹੈਂ ਸੋ ਇਕ ਕਰਮ ਹੈ
ਇਕ ਵਿਕਰਮ ਹੈ ਇਕ ਅਕਰਮ ਹੈ ਕਰਮ ਕਉਣ ਜੋ ਸਾਸਤ੍ਰੀ ਕਰਮ ਕਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨੇ ਅਰ ਮਨ ਵਿਚ ਹੰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਰ ਵਿਕਰਮ ਕਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸਾਸਤ੍ਰ
ਵਿਚ ਕਰਮ ਵਰਜੇ ਹਨ ਸੋ ਕਰਨੇ ਅਰ ਜੋ ਐਸੀ ਸਾਸਤ੍ਰੀ ਕਰਮ ਕਰਨੇ
ਤਾਂ ਭੀ ਮਨ ਵਿਚ ਹੰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਰ ਅਕਰਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਮੋਨ ਧਾਰਕੇ
ਬੈਠ ਰਹਿਣਾ ਅਰ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕਰਮ ਕੋਈ ਨ ਕਰਨਾ ਤੇ ਮਨ ਵਿਚ
ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਫੁਰਨੇ ਪਰ ਜਬ ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ
ਹੰਕਾਰ ਨਿਵਿਰਤ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਪੁਸਤਕ ਭੀ ਪੜ੍ਹੇ ਅਰ ਹੰਕਾਰ ਸੰਧਿ
ਆਂ ਭੀ ਕਰੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਾਦ ਕਰਨਾ ਤੇ ਦੁਆਦਸ ਮਾਸਿਕ ਪੂਜਣੀਆਂ
ਤੇ ਬਗਲੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਸਮਾਧ ਲਗਾਵਨੀ ਅਰ ਮਨ ਵਿਚ ਮਾਇਆ
ਦੀ ਆਸ ਹੋਵੈ ਅਰ ਮੁਖ ਵਿਚ ਝੂਠ ਤੇ ਲੀਦਿਆ ਭੇਖ ਪੰਡਿਤਾਂ ਦਾ ਸਾਧ
ਣ ਕਰਨਾ ਤੇ ਤੀਨ ਪਦੀ ਜੋ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਹੈ ਸੋ ਤੀਨੇ ਸੰਧਿਆ ਮੇਂ ਵਿਚਾਰਨੀ
ਅਰ ਗਲ ਵਿਚ ਮਾਲਾ ਪਾਵਣੀਆਂ ਅਰ ਤਿਲਕ ਲਾਵਨੇ ਅਰ ਦੂਹਰੀ
ਆਂ ਧੋਤੀਆਂ ਰਖਣੀਆਂ ਅਰ ਸਿਰ ਦੇ ਉਪਰ ਪਰਨਾ ਰਖਣਾ ਪਰ ਜਿ
ਸ ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਅਕਰਮ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜੋ ਤੀਨੇ ਕਰਮੋਂ ਤੇ ਨਿਆਰਾ ਹੈ ਸੋ ਬ੍ਰ
ਹਮ ਕਰਦੇ ਭੀ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਅਭਿਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਰ ਕਰਮ ਸਰੀਰ ਦਾ ਧ
ਰਮ ਜੋ ਫੋਕਟ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਰ ਸਾਸਤ੍ਰੀ ਕਰਮ ਕਰ ਆਪਣਾ ਹਿਰਦਾ ਸੁਧ
ਕਰਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪ
ਦੇ ਹਨ ਸੋ ਨਾਮ ਹੀ ਨਿਸਚਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਜਹਾਜ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਕਲ
ਜੁਗ ਵਿਚ ਭਉਜਲ ਤਾਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗਿ
ਆਨ ਰੂਪ ਕਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸਦੇ ਜਾਣਿਆਂ ਸਭ ਕਰਮ ਫੋਕਟ ਹੋਂਦੇ ਹੈਨ ਤਾਂ
ਬਾਬੇ ਕਹਾ ਗਿਆਨ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬੀ ਬਿਨਾ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਨੇ ਗੁ
ਝ ਰਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਗੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੀਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸਦੇ
ਜਾਣਿਆਂ ਜੋ ਕਰਮ ਸਾਸਤ੍ਰੀ ਹੈਂ ਸੋ ਨਾਸ ਹੋਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਮ ਜੋਗ ਤਿਸਦੇ
ਅੰਗ ਹੈਨ ਸੋ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਮਝੇਗਾ ਤਾਂ ਮੋਖ ਨੂੰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇਗਾ
ਅਰ ਮੈਂ ਹੀ ਜਗਤ ਦੇ ਆਦ ਹਾਂ ਅਰ ਮੈਂ ਹੀ ਜਗਤ ਦੇ ਮਧ ਹਾਂ ਅਰ ਮੈਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੫੯੦ ਹੀ ਜਗਤ ਦੇ ਅੰਤ੍ਰ ਹਾਂ ਜੈਸੇ ਮਹਾਂ ਭੂਤ ਸਭਨਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ
ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਉਪਜਨੇ ਕਰ ਉਪਜਦੇ ਨਹੀਂ ਤੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਬਿਨਸਨੇ ਕਰ
ਬਿਨਸਦੇ ਨਹੀਂ ਅਰ ਜੈਸੇ ਆਕਾਸ਼ ਘਟ ਮਟ ਦੇ ਉਪਜਣ। ਬਿਨਸਣ
ਤੇ ਨਿਆਰਾ ਹੈ ਤੇ ਜਲ ਤਰੰਗਾਂ ਤੇ ਬੁਦ ਬੁਦਿਆਂ ਦੇ ਉਪਜਣ ਤੇ ਬਿਨਸਣ
ਤੇ ਨਿਆਰਾ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਵਿਕੇਕਿਆਂ ਦੇ ਉਪਜਣ ਬਿਨਸਣ ਤੇ ਬਿਨਾਸ
ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਘੜਾ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਉਪਜਣ ਬਿਨਸਣ ਤੇ ਇਨਾਸ ਦੀ
ਨਹੀਂ ਅਰ ਜੈਸੇ ਅਗਨ ਦੀ ਪਕੜਾ ਤੇ ਮਸਾਲੇ ਦੇ ਉਪਜਣ ਬਿਨਸਣ ਤੇ
ਬਿਨਸਦੀ ਨਹੀਂ ਤੈਸੇ ਮੈਂ ਜਗਤ ਦੇ ਉਪਜਣ ਬਿਨਸਣ ਵਿਚ ਨਿਆਰਾ
ਹਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਤੂੰ ਹਿਗਾਰੀਆਂ ਨ ਸਮਝੇ ਗਾ ਤਾਂ ਸਭ ਕਰਮ ਕਰਗਾ ਏਸਾ ਹੀ ਤੂ
ਮੋਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਂ ਗਾ।੧। ਨਿਹਫਲ ਤਿਨ ਦਾ ਜਨਮ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁਖਾ
ਜਨਮ ਪਾਇ ਕਰ ਸ੍ਰਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਦੇ ਅਰ ਓਹ ਅਗਿਆਨ ਦੇ ਤੂ
ਫਾਨ ਜੈਸਾ ਨਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਜਹਾਜ ਤਰਾਵਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰ ਬੈਨ ਅਰ
ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਵਾਕ ਵਲੋਂ ਹੈਨ ਅਤੇ ਨਾਮ ਜਹਾਜ ਵਿਚ ਧੁਸਾ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਜਰਦੀ
ਕਿਰਪਾ ਅਨਕੂਲ ਪਵਨ ਹੈ ਤੇ ਅਗਿਆਨ ਦਾ ਜਲ ਹੈ ਤੇ ਹੀ ਜਲ ਦੇ
ਸਦੇ ਵਿਚ ਮਾਣ ਹੈ ਸੋ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਉਪਰ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਹੋਂਦੀ ਹੈ
ਸੋ ਇਸ ਮਤ ਤੂਫਾਨ ਵਿਚੋਂ ਤਰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਹੋਰ ਇਸੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਡੁ
ਬੇ ਹੋਏ ਫਿਰਦੇ ਅਤੇ ਜੋ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਪਾਇ ਕਰ ਆਪਣਾ ਉਧਾਰ ਨ
ਕੀਤਾ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਸਭੀ ਆਤਮ ਹਤਿਆਰੇ ਹੈਨ ਦੇ ਹਮੇਸ਼ੀ ਹੀ ਮਾਇਆ ਹੈ।
ਕਬ ਸਮ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਤੇ ਜਗਤ ਦੇ ਪ
ਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਤ ਜਾਣਦੇ ਹੈਨ ਤਾਂ ਤੇ ਸੋਈ ਮਾਇਆ ਹੈ ਜੈਸੇ ਸਿਪੀ ਦਾ
ਨ ਜਾਣਨਾ ਤੇ ਭਰਮ ਕਰਕੇ ਰੂਪਾ ਕਲਪਦਾਂ ਤੇ ਜੈਸੇ ਹੀ ਭਰਮ ਆਦੀਆਂ
ਸੀ ਨੂੰ ਇਆ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਵਾਲਾ ਜੋ ਸਿਪੀ ਵਿਚ ਹੈ ਤੇ
ਸਿਆਣਾ ਪੁਰਸ਼ ਕਰ ਲਖਾਂਵਦਾ ਹੈ ਤਉ ਭਰਮ ਦੂਰ ਹੋਵਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ
ਜੋ ਮਤ ਭਾਗੀਆਂ ਨ ਕਰਕੇ ਸਤ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਗਿਆਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਗਤ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਗਤ ਭਰਮ ਉਨਾਂ ਦਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜ
ਜੋਗੀ ਆਪਣੇ ਜੋਗ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਚ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੇ ਹੈਨ
ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਪੜਨੇ ਕਰ ਭੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੇ ਹੈਨ
ਤਾਂ ਕਲਿਆਣ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਖਤ੍ਰੀ ਦਾ ਸੂਰਮਤ ਧਰਮ ਹੈ ਜੋ ਜੁਧ ਕਰਨਾ
ਅਰ ਦਾਨ ਦੇਵਨਾ ਨਿਹਕਾਮ ਹੋਕੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਦੇ ਸੁਧ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਸੂਦ੍ਰ
ਸਰਬ ਦੀ ਟਹਿਲ ਨਿਹਕਾਮ ਹੋਕੇ ਕਰਦੇ ਹੈਨ ਏਹ ਸਾਸਤ੍ਰੀ ਕਰਮ ਅਭਿਮਾ
ਨ ਬੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੀਏ ਗਿਆਨ ਦਾ ਰਾਹ ਸੋਹੇਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸਬਦ ਸ੍ਰਵਨ
ਮਨਨ ਕਰਨਾ ਤੇ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਏਹ ਸਭ ਸੰਦਾ ਧਰਮ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸਨੇ ਨਾਮ
ਦਾ ਭੇਉ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੇ ਦੇਵੰਤ ਦੇ ਸਬਦ ਦਾ ਮਰਮ ਪਛਾਤਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਨ ਮੈਂ ਤਿਸਕਾ ਦਾਸ ਹੋਂ ਅਰ ਸੋਈ ਨਿਰੰਜਨ ਦੇਉ ਹੈ ਨਿਰੰ
ਜਨ ਕਹੀਏ ਸਰੀਰ ਆਦਿਕ ਜੋ ਮਾਇਆ ਦੀ ਉਪਾਧਿ ਹੈ ਜੋ ਮਾਇਆ
ਕਰਕੇ ਅਣਹੋਂਦੀ ਦੇਹ ਭਾਸਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਚੇਤਨ ਹੈਂ ਜਿਸ ਕਰ ਸਰੀਰ ਨੂੰ
ਚੇਤਨਤਾ ਹੈ ਸੋ ਨਹੀਂ ਭਾਸਤਾ ਪਰ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸਬਦ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆ
ਪਨੂੰ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਾਖੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਸੋਈ ਨਿਰੰਜਨ ਦੇਵ ਹੈ ॥੩॥
ਏਕ ਜੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੈ ਸੋ ਸਰਬ ਦੇਵਾਂ ਵਿਚ ਹੈ ਅਥਵਾ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਸਾਂ ਵਿਚ ਉ
ਸਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ਅਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਹੀਏ ਜੋ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਦਾ ਨਾਥ ਹੋਵੈ ਅਥਵਾ
ਅਨਾਥਾਂ ਦਾ ਨਾਥ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਅਥ
ਵਾ ਸਿਆਮ ਰੂਪ ਹੋਵੇ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਹੀਏ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸਾਂ ਦਾ ਭੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ਸੋ
ਈ ਆਤਮਾ ਹੈ ਅਰ ਸੋਈ ਬਾਸਦੇਵ ਹੈ ਬਾਸਦੇਵ ਕਹੀਏ ਜੋ ਬਾਸਦੇਵ
ਦਾ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਸਭ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦਾ ਵਾਸਾ ਹੋਵੇ ਅਥ
ਵਾ ਸਭ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਾਸਾ ਹੈ ਅਥਵਾ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਸਾਂ ਵਿਚ
ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਸ ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰ ਪ੍ਰਕਾ
ਸਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਬਾਸਦੇਵ ਕਹੀਏ ਸੋ ਜੋ ਕੋਈ ਇਸ ਗਿਆਨ ਦਾ ਮਰਮ
ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸੋਈ ਜਨਮ ਮਰਨ ਵਿਚ ਆਂਵਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੋ ਇਸਦਾ ਭੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਉ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਸੋਈ ਮੋਹ ਬੰਨਿਆ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈ
ਨ ਕਿ ਮੈਂ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਦਾਸ ਹੋਂ ਅਰ ਸੋਈ ਨਿਰੰਜਨ ਦੇਵ ਹੈ ॥ ਏਹ ਚਤੁਰਸ
ਲੋਕੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅੰ
ਗਦ ਜੀ ਕਹਿਆ ਜੈਸੇ ਚਤੁਰ ਸਲੋਕੀ ਨਾਰਾਇਨ ਨੇ ਉਪਦੇਸ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੂੰ
ਕੀਤੀ ਅਰ ਉਸ ਨੇ ਨਾਰਦ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਰਦ ਨੇ ਵਿਆਸ ਨੂੰ ਉ
ਪਦੇਸ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਵਿਆਸ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਗਵਤ ਕੀਤੀ ਹੈ
ਸੋ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਭੀ ਇਨਾਂ ਸਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਾਂ
ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਜੇ ਇਨਾ ਸਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰੇਂਗਾ ਤਾਂ ਹੋਰ ਬਾਣੀ
ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਤੇ ਬਹੁਤੀ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਨੀ ਹੈ ਸੋ ਹੁਣੇ ਤੁਸੀਂ ਵਿਸਥਾ
ਰ ਨਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਸਦਾ ਕਥਾ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫੇਰ ਇਕ ਦਿਨ ਕਾਲੂ
ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜੇਹੀ ਪ੍ਰੀਤ ਲਹਿਣੇ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤੇਹੀ ਆਪਣਿਆਂ
ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਪਿਤਾ ਜੀ ਇਕ ਨਾਦੀ ਪੁਤ੍ਰ
ਹੈਨ ਅਰ ਇਕ ਬਿੰਦੀ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈਨ ਪਰ ਜੋ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਸੋਈ ਪਿਆ
ਰਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ ਤੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਭੀ ਸਭ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦੇ ਹੈਨ ਤਾਂ
ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਬਾ ਬਾਹਰ ਗਇਆ ਤਾਂ ਅਤੀਤਾਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਆਇਆ ਅਰ
ਓਹ ਭੁਖ ਕਰਕੇ ਆਤੁਰ ਸਨ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਇਸ ਕਿਕਰ

ਤੇ ਚੜ੍ਹਕੇ ਮਠਿਆਈ ਉਤਾਰ ਜੋ ਸਭਨਾਂ ਅਤੀਤਾਂ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕੀਜੈ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ
ਚੰਦ ਗਇਆ ਅਰ ਫੇਰ ਲਖਮੀਦਾਸ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਕਰ ਨਾਲ ਕਿਤ੍ਰੇ ਹੋਂਦੇ ਹੈਨ ਮਿਠਿਆਈ ਤਾਂ ਨਹੀ ਹੋਂਦੀ ਫੇਰ ਲਹਿਣੇ ਨੂੰ ਕ
ਹਿਆ ਤਾਂ ਲਹਿਣਾ ਕਿਕਰ ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤੇ ਝੂਣਿਆਂ ਤਾਂ ਮਿਠਿਆਈ ਅਰ
ਪਤਾਸਿਆਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵੁਠਾ ਅਰ ਸਭ ਖਾਇਕੈ ਤ੍ਰਿਪਤ ਭਏ ਤਾਂ ਲਹਿਣੇ
ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦੇ ਹੈਨ ਸੋਈ ਸੁਖੀ ਹਨ ਤਾਂ ਫੇਰ ਬਾ
ਬਾ ਜੀ ਘਰ ਆਏ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ ਅਜ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਪਿਤਰ ਸੁ
ਪਨੇ ਵਿਚ ਆਏ ਹਨ ਜੋ ਤੁਸੀ ਬੈਕੁੰਠ ਧਾਮ ਨੂੰ ਚਲੋ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿ
ਆ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸਾਡੀ ਇਛਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾਓ ਅਰ ਜੇ ਇਥੇ ਰਹਿਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ
ਤਾਂ ਜੁਗ ਪ੍ਰਜੰਤ ਤੁਸਾਡੀ ਆਰਜਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ ਤੁਸਾਡੀ ਕਿਰ
ਪਾ ਕਰਕੇ ਅਸਾਂ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਤੇ ਨਿਆਰਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰ ਜਨਮ ਣ
ਮਰਣਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਾਖੀ ਹਾਂ ਅਰ ਤੁ
ਸਾਡੇ ਦਰਸਨ ਦੀ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਅਭਿਲਾਖਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਤੁਸੀਂ
ਬੈਕੁੰਠ ਨੂੰ ਚਲੋ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਂ ਨੂੰ ਆਇ ਦਰਸਨ ਦੇਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਜੀ
ਗਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਜਾਇ ਬੈਠੇ ਅਰ ਜਿਤਨੀ ਘਰ ਦੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਸੀ ਅ
ਧੀ ਲਖਮੀਦਾਸ ਤੇ ਸਿਰੀਚੰਦ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਅਰ ਅਧੀ ਦਾਨ ਕਰ ਦਿਤੀ ਅ
ਰ ਇਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਪਦਮ ਆਸਣ ਮਾਰਕੇ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਲਾ
ਇਕੇ ਸ੍ਵਾਸ ਸ੍ਵਾਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਪਣ ਲਗਾ ਸੋ ਜਾਂ ਚਾਰ ਘੜੀ ਰਾਤ
ਰਹੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਣ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਨੂੰ ਫੋੜਕੇ ਬੈਕੁੰਠ ਧਾਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਅਰ
ਪਿਛੇ ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਤੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸ੍ਰੀਚੰਦ ਤੇ ਲਖਮੀਦਾਸ ਅਰ ਹੋਰ
ਜਿਤਨੇ ਸਿਖ ਸੇ ਰੁਦਨ ਦੀ ਰਿਖਿਆ ਬਨਾਕੇ ਕਾਲੂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਰ
ਕੜਾਹ ਵਰਤਾਇਆ ਅਰ ਜੈਸੀ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਰੀਤ ਸੋ ਕੀਤੀ ਸੋ ਜਾਂ ਚਉ
ਦਾਂ ਦਿਨ ਬੀਤੇ ਤਾਂ ਘੇਨ੍ਹ ਸਾ ਪਿੰਡ ਕਾਲੂ ਜੀ ਦਾ ਕੀਤਾ ਅਰ ਭੂਖਣ ਤੇ ਭਾਂਡੇ ਤੇ
ਬਸਤ੍ਰ ਆਚਾਰਜੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਅਰ ਫੇਰ ਕੜਾਹ ਵਰਤਾਇਆ ਤਾਂ ਫਿਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੫੯੪ ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਕਹਿਆ ਬਚਾ ਤੁਸਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਮੈਨੂੰ ਸੁਪਨੇ ਦੇ ਵਿਚ ਬੁਲਾਇਆ
ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਾਤਾ ਜੀ ਤੁਸਾਡੀ ਜਾਵਨ ਦੀ ਇਛਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਰਾਵੀ
ਦੇ ਕੰਢੇ ਪਦਮ ਆਸਨ ਧਾਰ ਕੇ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਲਾਇ ਬੈਠੇ ਤੇ ਵਾਹਿ
ਗੁਰੂ ਦਾ ਜਾਪ ਜਪੇ ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਨੇ ਭੀ ਬਹੁਤ ਕਪੜਿਆਂ ਬਸਤ੍ਰ ਭੂਖਨ ਹੋਰ ਭੀ
ਬਹੁਤ ਦਾਨ ਕਰਾਇਆ ਸੋ ਜਾਂ ਚਾਰ ਘੜੀਆਂ ਰਾਤ ਰਹੀ ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਦੇ ਭੀ ਪ੍ਰਾ
ਣ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਨੂੰ ਫੋੜ ਕਰ ਬੈਕੁੰਠ ਧਾਮ ਗਏ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਭੀ ਜੈਸਾ
ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਮੁਰਜਾਦਾ ਹੈ ਸੋ ਕੀਤੀ ਅਰ ਪਿਛੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਨੂੰ
ਆਪਣੇ ਸਨਮੁਖ ਬੈਠਾਲਣੇ ਹੋਰ ਸਿਖ ਸਭ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰ ਕੇ ਪਿਛੇ ਬੈਠ
ਣ ਅਰ ਸਬਦ ਦੀ ਚਰਚਾ ਗਿਆਨ ਗੋਸਟ ਹੋਵੇ ਅਰ ਅਠ ਪਹਿਰ ਕੀ
ਰਤ ਜਾਵੈ ਸੋ ਜਾਂ ਕਿਤਨਾ ਕੁ ਕਾਲ ਬੀਤਿਆ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਬੇ ਦਾ ਟ
ਹਿਲੀਆ ਕਮਲਾ ਬਾਹਰ ਮਟੀ ਚਰਾਵਨ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਇਕ ਪੁ
ਰਖ ਮਿਲੇ ਸਨ ਅਰ ਇਕ ਮਿਟੀ ਦਾ ਢੋਮ ਕਮਲੇ ਦੇ ਹਥ ਵਿਚ ਪਕੜਾਇ
ਆ ਅਰ ਕਹਿਆ ਤੂੰ ਬਾਬੇ ਦੇ ਅਗੇ ਇਹ ਢੋਮ ਜਾ ਸਿਟੇ ਅਰ ਅਸਾਡਾ ਹਥ
ਜੋੜ ਕੇ ਮਥਾ ਟੇਕੇਂ ਤਾਂ ਕਮਲਾ ਘਰ ਆਇਆ ਤੇ ਆਕਰ ਢੋਮ ਬਾਬੇ ਦੇ ਅ
ਗੇ ਸੁਟ ਘਤਿਆ ਅਰ ਦੋਵੇਂ ਹਥ ਜੋੜ ਕਰ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਕਹਾ ਕਿ ਦੋ
ਪੁਰਖ ਮੈਨੂੰ ਬਨ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਸੇ ਸੋ ਉਨਾਂ ਨੇ ਮਿਟੀ ਦਾ ਢੋਮ ਭੀ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤੇ
ਮਥਾ ਭੀ ਟੇਕਿਆ ਨੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਅੰਗਦਾ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਦਰਗਾਹ ਦਾ
ਸਦਾ ਆਇਆ ਹੈ ਸੋ ਅਸੀਂ ਦਰਗਾਹ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਏਹ ਸਰੀਰ ਮਿ
ਟੀ ਦੇ ਢੇਰ ਵਤ ਹੈ ਸੋ ਅਸੀਂ ਸੁਟਨੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੂੰ ਪਿਛੇ ਗਿਆਨ ਗੋਸਟ ਕ
ਰਕੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਪਰਚਾਵੀਂ ਰਖੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਤੇ ਮਿਸਰੀ ਨਗੇਲ
ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇ ਅਗੇ ਰਖ ਕੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਅੰ
ਗਦ ਜੀ ਮਥਾ ਬਾਬੇ ਦੇ ਅਗੇ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਕਹਾ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ
ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਚਰਨ ਤੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਹੈ ਸੋ ਮੇਰੇ ਚਰਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ
ਕੋਈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਜਿਜ਼ ਨਿਮਾਣਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਅੰਗਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੈ ਸਰੀਰ ਤੇਰਾ ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਂ ਤਤਾਂ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਚੇਤਨ ਕਲਾ ਤੇਰੇ ਮੇਰੇ
ਮੇਂ ਏਕ ਹੀ ਹੈ ਸੋ ਜੈਸੇ ਸੂਰਜ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਸਭਨਾਂ ਘਰਾਂ ਮੇਂ ਉਜਾਲਾ ਕਰ
ਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੂਰਜ ਥੀ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਤੈਸੇ ਆਤਮਾਂ ਦੀ ਸਤਿਆ ਸਭ ਸਰੀਰਾਂ
ਨੂੰ ਚੇਤੰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਆਤਮਾ ਤੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਸੋ ਤੂੰ ਸਭ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਾ
ਤਵਾ ਹੈਂ ਅਰ ਇਹ ਆਚਾਰਜਾਂ ਦੀ ਰੀਤ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰ ਸਿਖੀ ਦਾ ਬੂਟ ਰਖਦੇ
ਆਏ ਹੈਨ ਸੋ ਤੂੰ ਸਭ ਵਰਤਨ ਕਰੀ ਅੰਨ ਬਾਨਗੀ ਹੋਣਾਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਕੁਟੰਬ ਤੁਸਾ
ਡੇ ਚਰਨਾਂ ਮੇਂ ਰੰਗ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਓਹ ਰੰਗ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਵੇਗਾ
ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਹੜੀ ਸਮਝ ਅਗਾਗਿਆਨ ਤੁਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ
ਅਗੇ ਅਸਾਂ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਠ ਕਰ ਬਾਬੇ ਜੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ
ਨੂੰ ਕੰਠ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਅਰ ਆਪਣੇਂ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਬਿਠਾ
ਇਆ ਅਰ ਸ੍ਰੀਚੰਦ ਤੇ ਲਖਮੀਦਾਸ ਨੂੰ ਬੁਲਭੇਜਿਆ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਸੁਣਿ
ਆਂ ਜੋ ਅੰਗਦ ਨੂੰ ਪਾਸ ਬਹਾਲਕੇ ਅਸਾਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ ਸੋ ਉਨਾਂ
ਨੇ ਵਿਚ ਢਿਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਹੋਰ ਜੇਤਨੇ ਸਿਖ ਬੈਠੇ ਸਨ ਸੋ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ
ਅੰਗਦ ਜੀ ਦੇ ਅਗੇ ਮਥਾ ਟਿਕਾਇਆ ਅਰ ਬਾਬੇ ਨੇ ਪਦਮ ਆਸਨ
ਕਰ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕੀਤਾ ਅਰ ਜੋਤਿ ਦਾ ਜਾਪ ਜਪ ਕੇ ਪਰਮ
ਗਤੀ ਦੀ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਨੂੰ ਫੋੜਕੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਧਾਮ ਬ੍ਰਹਮਲੋਕ ਨੂੰ ਗਏ ਅਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਿਛੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਲਖਮੀ ਦਾਸ ਨੂੰ ਖਬਰ ਹੋਈ ਤਾਂ ਦੋਨੋ ਨੇ ਹਥ ਜੋੜੇ ਜੋ ਚਾਰ
ਘੜੀਆਂ ਤਾਂ ਅਸਾਡੇ ਨਾਲ ਭੀ ਵਰਤਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਨੇਤ੍ਰ ਖੋਲ ਕੇ ਬੋਲੇ
ਕਿਜੋ ਤੁਸਾਡੀ ਇਛਿਆ ਹੈ ਸੋ ਕਹੋ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜੀ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਜੀ
ਵਾਇਆਂ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇਣਾ ਜੋਗ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ
ਜੋ ਹੁੰਦੇ ਹੈਨ ਸੋ ਤਿੰਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਪਾਪ ਉਨਾ
ਦੇ ਨਿੰਦਕਾਂ ਦੇ ਹੋਂਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਪੁੰਨ ਉਨਾਂ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਧਨ ਮਾ
ਲ ਪਦਾਰਥ ਕੁਟੰਬੀਆਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹੈਨ ਅਰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਰਿਦੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਜਗ੍ਯ
ਆਸੀਆਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪ ਜਗਤ ਦੇ ਰਸਾਂ ਸੰਗਤੇ ਨਿਆਰੇ ਰਹਿੰਦੇ
ਹੈਨ ਜੋ ਤੁਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗਲ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ॥ ਜੀ ਪਰ ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਦਾ ਗਿ
ਆਨ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਲੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਅੱਗੇ ਮਥਾ ਟੇਕੋ ਸੋ ਉਨਾਂ ਕੁ
ਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਹੋਰ ਆਪਣਾ ਚੋਲਾ ਰਖ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਜੋ
ਸਕਤਵਾਨ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਚੋਲੇ ਨੂੰ ਪਾਇ ਲਵੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਅਰ ਲਖਮੀ ਦਾ
ਸੋ ਤੇ ਚੋਲਾ ਉਠਾਇਆ ਨ ਗਿਆ ਅਰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਮਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਪ
ਹਿਨ ਲੀਤਾ ਤਾਂ ਫੇਰ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਪੁਰਖਾ ਤੂੰ ਅਗੇ ਕਿਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੇ ਤਾਂ ਉ
ਸ ਆਖਿਆ ਖਡੂਰ ਖਾਹਿਰਿਆਂ ਦੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸਾ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ
ਫੇਰ ਤੂੰ ਉਥੇ ਹੀ ਜਾਇ ਰਹੁ ਜੋ ਇਹ ਬਚਨ ਕਹਿ ਕਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਬੈਕੁੰਠ ਗਏ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾਂ ਕਰੂਹ ਹੋਇਆ ਦਰਗਤਿਆਂ ਤੋਂ ਲਗ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਕਠੇ ਹੋਏ ਜੋ ਉਹ ਖੁ ੫੮੭
ਦਾ ਦਾ ਵਲੀ ਸੀ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਦਬਾਂਗੇ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਹਿਣ ਸਾੜੂੰਗੇ ਸੋ ਬ
ੜਾ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਬਾਹਰ ਵੇਂ ਕੋਠਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤੇ ਉਸ
ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀਆਂ ਪੰਕਤਾਂ ਵਖੋ ਵਖ ਬ
ਠਕੇ ਮੇਰਾ ਸਨੇਹਾ ਦੇਵਨਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਂ ਭੂਤਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਦੇਖ
ਦੇ ਸੇ ਸੋ ਤੁਸਾਡੀ ਭੁਵਨੀ ਕਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਂਵਦਾ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਧਾਰਿਆ ਸੋ ਮੇਰੇ ਆਸਣ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਪਟਾਂ ਦੀ ਚਾਦਰ ਪਈ ਹੈ ਸੋ ਇਕ ਪਟ
ਹਿੰਦੂ ਸਿਸਕਾਰ ਕਰਨ ਇਕ ਪਟ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦਬਕੇ ਕਬਰ ਕਰਨ ਤਾਂ
ਉਨ ਆਣਕੇ ਆਖਿਆ ਅਰ ਉਨੰ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ
ਖਡੂਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸੰਮਤ ੧੫੯੬ ਅਸੂ ਸੁਦੀ ਦਸਮੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਣੇ ਅਰ ਫੇਰ ਪੰਦ੍ਰਾਂ ਦਿਨ ਪਿਛੋਂ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਤੇ ਲਖਮੀਦਾਸ
ਦੀ ਮਾਤਾ ਅਸੂ ਵਦੀ ਇਕਾਦਸੀ ਥਿਤ ਨੂੰ ਸਮਾਣੀ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਤੇ ਲਖ
ਮੀਦਾਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਭੀ ਬੈਕੁੰਠ ਧਾਮ ਨੂੰ ਗਈ ਸੋ ਉਸਦਾ ਸਿਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਤੇ
ਕਿਰਿਆ ਕਰਮ ਕੀਤਾ ॥ ਪੌੜੀ ਛਿਤਾਲੀਵੀਂ ਚਲੀ। ਪਉੜੀ।

ਸੋਟਿਕਾਸੋਛਤ੍ਰਸਿਰਸੋਈਸਚਾਤਖਤੁਟਿਕਾਈ। ਗੁਰਨਾਨਕਹੰਦੀਮੁਹਰ
ਹਥਿਗੁਰੁਅੰਗਦਦੋਹੀਫਿਰਾਈ। ਦਿਤੋਛੋੜਿਕਰਤਾਰਪੁਰਬੈਠਖਡੂਰੇ
ਜੋਤਿਜਗਾਈ। ਜੰਮੇਪੂਰਬਬੀਜਿਆਵਿਚਿ ਵਿਚਿਹੋਰੁਕੂੜੀਚਤੁਰਾਈ।
ਲਹਿਣੇਪਾਈਨਾਨਕੋਦੇਣੀਅਮਰਦਾਸਘਰਿਆਈ। ਗੁਰੁਬੈਠਾਅਮ
ਰਸਰੂਪਹੋਇਗੁਰਮੁਖਪਾਈਦਾਤਿਇਲਾਹੀ। ਫੇਰਿਵਸਾਇਆਗੋ
ਇੰਦਵਾਲਅਚਰਜਖੇਲਨਲਖਿਆਜਾਈ। ਦਾਤਿਜੋਤਿਖਸਮੈਵਡਿ
ਆਈ॥੪੬॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਭਾਈ ਮਨੀਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸੂ ਵਿ
ਚ ਤਾਂ ਸੂਰਜ ਦਖਣੇ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿਆ ਦਖਣ ਤੇ ਪੂਰਬ ਕਰਮ ਕ
ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈ ਜੋ ਪਿਤਰ ਲੋਕ ਤੇ ਸੁਰਗ ਜਾਂਦੇ ਹੈਨ ਪਰ ਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਗ੍ਰੀ
ਆ ਭੂਲ ਵਨਾਂ ਦਖਣਾ ਇਣ ਹੈ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਚਿਤ ਰਖਨਾ ਏ ਹੀ ਉਤਰਾਇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੫੯੯ ਣ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਮੁਖ ਉਜਲਾ ਟਿਕਾ ਹੋਸੀ ਸੋਈ ਗੁਰੂ ਅੰਗ
ਦ ਜੀ ਦਾ ਟਿਕਾ ਮੁਖ ਉਜਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਨਾਮ ਦਾ ਛਤ੍ਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਦਾ ਹੋਸੀ ਤੇ ਤਖਤ ਦੀਬਾਣ ਦਾ ਹੋਸੀ ਸੋਈ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਦਾ ਤਖਤ ਤੇ
ਛਤ੍ਰ ਹੋਇਆ ਤੇ ਸਬਦ ਦੀ ਮੋਹਰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਚਲਾਈ ਅਰ ਕਰ
ਤਾਰਪੁਰ ਨੂੰ ਛੋਡ ਕੇ ਤੇ ਖਡੂਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਸਬਦ ਦੀ ਜੋਤਿ ਜ
ਗਾਈ ਅਰ ਜੋ ਉਨਾਂ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕਰੈ ਸੋ ਗਿਆਨ ਦੀ ਜੋਤਿ ਕਰ ਤਿਸ ਦੇ
ਮਨ ਵਿਚ ਉਜਾਲਾ ਹੋਵੈ ਤੇ ਪੂਰਬਲਾ ਜਪ ਤਪ ਕੀਤਾ ਸੋਈ ਫਲਦਾ ਹੈ
ਅਰ ਹੋਰ ਚਤੁਰਾਈਆਂ ਕੂੜੀਆਂ ਹੈਨ ਪਰ ਲਹਣੇ ਜੀ ਦੀ ਸਰਨ ਗੁਰੂ
ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਸੇਵਾ ਟਹਿਲ ਕਰਨ ਤੇ ਗਿਆਨ ਗੋਸਟ ਕਰਨ ਤਾਂ ਗੁਰੂ
ਅੰਗਦ ਜੀ ਜਾਣਿਆ ਜੋ ਇਹ ਗਿਆਨ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਪਕ
ਗਿਆਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਦੇ ਅਗੇ ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਤੇ ਨਲੀਏਰ ਮਿਸਰੀ
ਦੀ ਰੋੜੀ ਰਖ ਕੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਦਾਸੂ ਤੇ ਦਾਤੂ ਜੋ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਦੇ ਪੁ
ਤ੍ਰ ਸਨ ਸੋ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕਿ ਗੁਰਿਆਈ ਅਸਾਨੂੰ ਬਖਸਣੀ ਸੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ
ਅੰਗਦ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਵਸਤ ਗਯਾਨ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅ
ਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਅਗੇ ਮਥਾ ਟੇਕੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੋ ਜੋ ਉ
ਨਾ ਮਥਾ ਨਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਕਹਿਆ ਹੇ ਪੁਰਖਾ ਤੂੰ ਗੋਇੰ
ਦਵਾਲ ਜਾ ਰਹੁ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕੀਤਾ
ਸੰਮਤ ੧੬੦੯ ਚੇਤ ਸੁਦੀ ੪ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਅਸਚਰਜ ਖੇਲ ਹੈ
ਲਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਅਰ ਦਾਤ ਤੇ ਜੋਤਿ ਖਸਮ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕ
ਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ॥ ਪਉੜੀ ਸੈਂਤਾਲੀਸਵੀਂ ਚਲੀ ॥ ੪੭॥

ਦੇਖੇ ਪੂਰਬ ਦੇਵਣਾ ਜਿਸ ਕੀ ਵਸਤ ਤਿਸੈ ਘਰਿ ਆਵੈ। ਬੈਠਾ ਸੋਢੀ ਪਾ
ਤਿਸਾਹੁ ਰਾਮਦਾਸ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਹਾਵੈ। ਪੂਰਨ ਤਾਲ ਖਟਾਇਆ ਅੰਮ੍ਰਿ
ਤਸਰ ਵਿਚਿ ਜੋਤਿ ਜਗਾਵੈ। ਉਲਟਾ ਖੇਲੁ ਖਸੰਮ ਦਾ ਉਲਟੀ ਗੰਗ ਸਮੁੰ
ਦ੍ਰ ਸਮਾਵੈ। ਦਿਤਾ ਲਈਐ ਆਪਣਾ ਅਣਦਿਤਾ ਕਛੂ ਹਥਿ ਨ ਆਵੈ। ਫਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਈ ਪਰ ਅਰਜਨੇ ਪੁਤ ਸੀਸਰ ਗੁਰੂ ਕਹਾਵੈ ਜਿਣਕਰ ਦੇਸਾ ਅੰਦ੍ਰੀ ਮਿਠੇ
ਰਜ ਅਮਰ ਕਰ ਸਾਰਿਆ ਅਵੈ ਪ੍ਰਗਟੀ ਕੀ ਵਖ ਪਰੇ ਰਹਾਵੈ। ੪੭॥੩॥

ਤਿਸਦਾ ਵੀਚਾਰ ਪੂਰਬਲਾ ਜੋ ਲੇਖ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸਦੀ ਵਸਤੁ ਹੋਂਦੀ ਹੈ
ਤਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਆਂਵਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਜੋ ਮੇਹਰੀ ਦੇਵ ਪਰਦੇ ਭੇਦ
ਅਰ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਦਿਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਕਹਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਲਜੁਗ ਅ
ਸੀ ਚੌਥੇ ਜਨਮ ਗਿਆ ਅਰ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵਾਂਗੇ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਹੋਏ
ਹਨ ਅਤੇ ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲੇ ਬੀਬੀ ਜੀ ਦਿਤੀ ਤੇ ਨਾਲੇ ਗਿਆਨ ਦਿਤਾ ਤੇ ਬੀਬੀ
ਕਹਿਆ ਕਿ ਗੁਰਿਆਈ ਸੋਢੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਰਹੇ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕਹਿਆ
ਗਿਆਨ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਵਸਤੁ ਹੈ ਤਾਂ ਬੀਬੀ ਕਹਿਆ ਤੁਸੀਂ ਸਮਰਥ
ਹੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੇਰੀ ਕੁਖ ਵਿਚ ਆਵੈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੋ
ਇਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਣੇ ਸੰਮਤ ੧੬੩੧
ਭਾਦ੍ਰੋਂ ਸੁਦੀ ੧੫ ਪੂਰਨਮਾਸੀ ਕੋ ਅਰ ਗੁਰਿਆਈ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ
ਜੀ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਤਾਂ ਬੇਟਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮਥਾ ਟੇਕੋ ਅਰ ਫਿਰ ਮੁ
ਹਰੀ ਨੂੰ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਤੂ ਮੁਹਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਹਰੀ ਆਣ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ
ਤੇ ਮੋਹਨ ਘਰ ਕਿਨਗੀ ਸੀ ਉਸ ਮਥਾ ਨਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ
ਜੀ ਨੇ ਜਗਤ ਦੇ ਉਧਾਰ ਵਾਸਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਤੀਰਥ ਕੀਤਾ ਅਰ
ਵਿਚ ਸਬਦ ਦੀ ਜੋਤਿ ਜਗਾਈ ਅਬ ਦਸ ਗੁਰ ਦਾ ਹੈ ਮਤ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਸਰ ਦੇ ਅਧ ਵਿਚ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਹੇਠ ਜੋਤਿ ਜਗਾਈ ਅਰ ਉਲਟਾ ਬੇ
ਲਖ ਜੋ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੈਸੇ ਗੰਗਾ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਵਿਚ ਸਮਾਂਵਦੀ ਹੈ ਤੈਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿ
ਤਸਰ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਅਪਨਾਂ ਦਾਮ ਦਿਤਾ ਲਈ
ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਅਣਦਿਤਾ ਕੁਝ ਹਥ ਨਹੀਂ ਆਂਵਦਾ ਸੋ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ
ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਬਖਸੀ ਅਰ ਪ੍ਰਿਥੀਆ ਅਤੇ ਮਹਾਦੇਵ ਲਗੇ ਵੀਖਿਆ
ਕਰਨ ਤੇ ਉਹ ਮਥਾ ਨ ਟੇਕਨ ਅਰ ਜਗੀਰੀ ਕਰਨ ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿਆ
ਵਸਤੁ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹੈ ਸੋ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਸਮਾਣੇ ਸੰਮਤ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੫੯੦ ੧੬੩੮ ਜੇਠ ਸੁਦੀ ੪ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਗੁਰਿਆਈ ਪਾਈ ਅਰ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਦਾ ਤਲਾ ਪਕਾ ਕੀਤਾ ਸੋ ਵਿਚ ਜਹਾਜ ਹਰਿਮੰਦਰ ਜੀ ਬ
ਣਾਇਆ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਖਰ ਕੀਤੇ ਤੇ ਸਬਦ ਜੀ ਬਾਣੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਇ
ਕਠੀਆਂ ਕਰਕੇ ਰਖਿਆ ਅਤੇ ਸੋਢੀ ਜੋ ਬਾਣੀਆਂ ਕਰਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਬ
ਣੀਆਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਸਬਦ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਨ ਕੋਈ ਨਾ ਪਾਵੇ ਤਾਂ ਭਾਈ
ਗੁਰਦਾਸ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮਤ ਉਹ ਜਨਮਸਾਖੀ ਵਿਚ ਕੁਛ ਅਨੁਗਤ
ਪਾਂਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਨ ਗਿਆਨ ਰਤਨਾਵਲੀ ਦੀ ਵਾਰ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਸਾ
ਖੀ ਨੂੰ ਜੋ ਸਿਖ ਹੋਵਨਗੇ ਸੋ ਪੜ੍ਹਨਗੇ ਤੇ ਹੋਰ ਠਗੀਆਂ ਤੇ ਛੋਟੇ ਮੇਲਾਂ ਵਾਲੇ
ਓਹ ਜਨਮਸਾਖੀ ਪੜ੍ਹਨਗੇ ਅਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਬਦ ਦੀ ਸਮਝ ਨ ਹੋਵੇਗੀ
ਸੋਈ ਉਹ ਸਾਖੀ ਪੜ੍ਹਨਗੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਸੋਢੀਆਂ
ਦੇ ਘਰੋਂ ਗੁਰਿਆਈ ਨ ਜਾਣ ਦੇਵਾਂਗਾ ਜੋ ਕਿ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਉਹ ਗੁਰਿਆ
ਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਮਾਵਣੀ ਪਉੜੀ ਅਠਤਾਲੀਸਵੀਂ ਚਲੀ

ਪੰਜਿ ਪਿਆਲੇ ਪੰਜਿ ਪੀਰ ਛਠਮ ਪੀਰ ਬੈਠਾ ਗੁਰ ਭਾਰੀ ॥ ਅਰਜਨ ਕਾਇ
ਆਂ ਪਲਟ ਕੇ ਮੂਰਤਿ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਵਾਰੀ ॥ ਚਲੀ ਪੀੜੀ ਸੋਢੀਆਂ ਰੂਪ
ਦਿਖਾਵਣ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ ॥ ਦਲਭੰਜਨ ਗੁਰੁ ਸੂਰਮਾ ਵਡ ਜੋਧਾ ਬਹੁ ਪਰਉਪ
ਕਾਰੀ ॥ ਪੁਛਨਿ ਸਿਖ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਛਿਅ ਮਹਿਲਾਂ ਤਕ ਦਰਸ ਨਿਹਾਰੀ ॥
ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬੋਲੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਣਹੁ ਸੰਸਾਰੀ ॥ ਕਲਜੁ
ਗ ਪੀੜੀ ਸੋਢੀਆਂ ਨਿਹਚਲ ਨੀਂਵ ਉਸਾਰ ਖਲਾਰੀ ॥ ਜੁਗ ਜੁਗ ਸ
ਤਿਗੁਰ ਧਰੇ ਅਵਤਾਰੀ ॥ ੪੮ ॥ ਤੇਸਠਾ ਬੀੜਾ ॥

ਪੰਜ ਪੀਰ ਜੋ ਪੰਜ ਸਤਿਗੁਰ ਹਨ ਸੋ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਣੇ ਤੇ ਜਬ ਗੁਰੂ ਹਰਿ
ਗੋਵਿੰਦ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਏਹ ਵ
ਡਾ ਗੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਦੇਗ ਤੇਗ ਦਾ ਧਨੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਭੰਜਨ ਵਾਲਾ
ਸੂਰਮਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਨਾਲੇ ਬਾਹਰ ਦੇ ਵੈਰੀ ਮਲੇਛਾਂ ਨੂੰ ਵਸ ਕਰੇਗਾ ਅਰ
ਨਾਲੇ ਮਨ ਦੇ ਵੈਰੀ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਾਦਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵਸ ਕਰੇਗਾ ਅਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜੋਤਿ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਧਾਰੀ ਹੈ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤਿ ਬੀ
ਇਸ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਛਿਠੇ ਸੋਢੀਆਂ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਚਲੀ ਅਰ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ ਆ
ਪਣੇ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵਨ ਲਗੇ ਅਰ ਦਸਾਂ ਦੇ ਤ੍ਰੈ ਜਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਵਿੰ
ਦ ਜੀ ਹੋਵੈਂਗੇ ਤੇ ਜੋਧੇ ਭੀ ਹੋਵੈਂਗੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਭੀ ਹੋਵੈਂਗੇ ਤਾਂ ਸੰਮਤ
੧੭੦੬ ਚੇਤ ਸੁਦੀ ੫ ਪੰਜਮੀ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਨੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਏ ਤਾਂ ਛਿਠ
ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਥੀਂ ਸਿਖਾਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੋ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ
ਨਗੇ ਸੋ ਕਿਸਦੇ ਘਰ ਧਾਰਨਗੇ ਤਾਂ ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਹੈ ਸੋ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਸੋਢੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰਾਂ
ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਜੁਗ ਜੁਗ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ
ਨੇ ਹਨ ਸੋ ਕਈ ਪਰਗਟ ਅਵਤਾਰ ਹੋਵਨਗੇ ਅਰ ਕਈ ਗੁਪਤ ਹੋਵਨਗੇ

ਪਉੜੀ ਉਨਵੰਜਵੀਂ ਚਲੀ॥ ॥ਸਤਿਜੁਗ ਸਤਿਗੁਰੂ ਵਾਸਦੇਵ ਵ
ਵਿਸਨਾ ਨਾਮ ਜਪਾਵੈ॥ ਦੁਆਪੁਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹਾਹਾ ਹ
ਹਰਿ ਨਾਮ ਜਪਾਵੈ॥ ਤ੍ਰੇਤੈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਜੀ ਰਾਰਾ ਰਾਮ ਜਪੇ ਸੁਖ
ਪਾਵੈ॥ ਕਲਜੁਗ ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਗੋਵਿੰਦ ਗਗਾ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਜਪਾਵੈ
ਚਾਰੋ ਜਾਗੇ ਚਹੁੰ ਜੁਗੀਂ ਪੰਚਾਇਣ ਵਿਚ ਜਾਇ ਸਮਾਵੈ॥ ਚਾਰੋ ਅਛ
ਰ ਇਕ ਕਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਪੁ ਮੰਤ੍ਰ ਜਪਾਵੈ॥ ਜਹਾਂ ਤੇ ਉਪਜਿਆ ਫਿ
ਰ ਤਾਹਿ ਸਮਾਵੈ॥ ੪੯॥੧॥ ਤਿਸ ਦਾ ਵੀਚਾਰ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਮੇਂ ਸ
ਤਿਗੁਰਾਂ ਵਾਸਦੇਵ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਤਾਂ ਵਵਾ ਵਿਸਨ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਲੀਆ
ਅਰ ਦੁਆਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਤਾਂ ਹਾ
ਹਾ ਜੋ ਲਾਇਆ ਹਰਿ ਦੇ ਨਾਮ ਥੀਂ ਲਾਇਆ ਅਰ ਤ੍ਰੇਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਰਾਮ
ਜੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਤਾਂ ਰਾਰਾ ਅਖਰ ਰਾਮ ਥੀਂ ਲੀਤਾ ਅਰ ਕਲਜੁਗ
ਗੁਰੂ ਗੋਵਿੰਦ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਤਾਂ ਗਗਾ ਗੋਬਿੰਦ ਦੇ ਨਾਮ ਥੀਂ ਲਈ
ਆ ਅਰ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਚਾਰੇ ਅਖਰ ਇਕਠੇ ਕਰਕੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ
ਜਾਪ ਜਪਾਇਆ ਸੋ ਇਕ ਮਨ ਹੋਕੇ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦਾ ਜਾਪ ਜਪੇਂਗੇ ਸੋ ਸ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਣ ਸੇ ਉਪਜੇ ਹੈ ਤਿਨਾਂ ਹੀ ਜਾ ਸਾਮਾਂ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਜੋ ਗੋਸਟ ਹੈ ਸੋ ਅਪਾਰ ਅਪਾਰ ਹੈ ਜੈਸੇ ਚੀਟੀ ਸੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਜੈਸੇ ਪਿੰਗਲ ਸੇ ਪਰਬਤ ਪਾਰ ਪਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਤੈਸੇ ਮੇਰੇ ਸੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਪ੍ਰਥਮੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕਥਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਕਰਕੇ ਵਾਰ ਕਹੀ ਹੈ ਤੇ ਮੈਨੇ ਅੰਤ ਮੇ ਕਰ ਉਸ ਮੇ ਭੀ ਸੂਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਭੁਲ ਚੁਕ ਸਤਿਗੁਰ ਖਿਮਾ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਸੋ ਵਹ ਵਾਰ ਦੀ ਟੀਕਾ ਲਿਖਕੇ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸਾਹ ਦੇ ਹਜੂਰ ਲੈ ਗਏ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਇਆ ਜੋ ਸਭ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਪੜਨੇ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਇਸ ਦੇ ਉਪਰ ਦਸੁਖਤ ਪਾਵਣੇ ਜੋ ਸਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਕਰਨ ਕਾਨ ਸਹੀ ਪਾ ਦਿਤੀ ਤੇ ਕਹਾ ਜੋ ਪੜੇ ਸੁਨੇਗਾ ਸੋ ਸਿਖੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇਗਾ ਬੋਲੋ ਭਾਈ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਦੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਦੀ ਗੋਸਟ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਭੁਲਿਆਂ ਚੁਕਿਆਂ ਬਖਸ ਲੈਣਾ ਗੁਰੂ ਬਖਸਿੰਦ ਹੈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ ਸਾਹਿਬ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸਾਹ ਜੇਠੀ ਸੇਤਸ ਮਾਟੇ ਸੰਮਤ ੧੬੨੫ ਕਤਕ ਵਦੀ ੫ ਆਇਤਵਾਰ ਪਹਰਾਂ ਚੜ੍ਹੇ ਲਿਖਹੇ ਬੋਲੋ ਭਾਈ ਵਾਹਗੁਰੂ ਵਾਹਗੁਰੂ ਵਾਹਗੁਰੂ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੈਸੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਪਾਰ ਹੈ ਤੈਸੇ ਗੁਰੂ ਕੀ ਜਨਮਸਾਖੀ ਭੀ ਅਪਾਰ ਹੈ ਜੈਸੇ ਆਕਾਸ ਕਾ ਅੰਤ ਪੰਛੀ ਨਹੀਂ ਲਹਿੰਦੇ ਤੇ ਉਡਕੇ ਆਪਨੀ ਬੇਗਰਾ ਬਿਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮੁੜੀ ਗਏ ਦੇ ਹਨ ਤੈਸੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕਿਸੇ ਥੇ ਕਹੀ ਨਹੀ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਜੋ ਸਿਖ ਸੁਣਨਗੇ ਲਿਖਨਗੇ ਸੁਨਾਵਨਗੇ ਲਿਖਾਵਣਗੇ ਸੋ ਸਭੇ ਸਿਖੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵਨਗੇ ਵਾਹਗੁਰੂ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੇ ਵੇਦਾਂ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵਿਰੋਲਕਰ ਤਤ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕਢਿਆ ਹੈ॥ ॥ਸਲੋਕ॥ ਸਾਮਸਾ ਸਗਰਿ ਸਿਮਰੀਐ ਬਿਰਥਾ ਸ੍ਵਾਸ ਨ ਖੋਇ ਕਿਆ ਜਾਣਾ ਜੇਸ ਤਕਾ ਏਗੀ ਸ੍ਵਾਸ ਮਤ ਹੋਇ॥੧॥ ਸਮਾਪਤੀ॥ ੧॥੮॥੮॥੮॥੮॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸ੍ਰੀਗੁਰੂਨਾਨਕਜੀਸਚਖੰਡ
ਮੇਂ ਪਧਾਰੇ

ੴ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਅਥ ਤਤਕਰਾ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਗ੍ਰੰਥ

ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਲਿਖਿਆ ਤਾ॥

ਗਿਣਤੀ	ਪੰਨੇ	ਨਾਮ ਸਾਖੀ ਦਾ
੧	੩	ਮੰਗਲਾ ਚਰਨ
੨	੪	ਗਿਆਨ ਰਤਨਾਵਲੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੌੜੀ ਦਾ ਟੀਕ
੩	੬	ਦੂਜੀ ਪੌੜੀ ਦਾ ਟੀਕ
੪	੧੦	ਤੀਜੀ ਪੌੜੀ ਦਾ ਟੀਕਾ
੫	੧੨	ਚੌਥੀ ਪੌੜੀ ਦਾ ਟੀਕਾ
੬	੧੩	ਚਹੁ ਜੁਗਾਂ ਦਾ ਵਰਨਨ
੭	੧੫	ਹੰਸ ਆਵਤਾਰ ਦੀ ਕਥਾ
੮	੧੬	ਤ੍ਰਿਨੰ ਜੁਗਾਂ ਦਾ ਵਰਨਨ
੯	੧੭	ਕਲਜੁਗ ਦਾ ਵਰਨਨ
੧੦	੧੮	ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰੋਂ ਕਾ ਵਰਨਨ
੧੧	੧੯	ਨਿਆਇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾ ਵਰਨਨ
੧੨	੨੦	ਮੀਮਾਂਸਾ ਕਾ ਵਰਨਨ
੧੩	੨੧	ਵਿਦਾਂਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾ ਵਰਨਨ
੧੪	੨੨	ਚਤੁਰ ਸਲੋਕੀ ਭਾਗਵਤ
੧੫	੨੩	ਭਾਗਵਤ ਕਾ ਬੀਚਾਰ
੧੬	੨੫	ਬਤੀ ਸੁਭ ਲਖਣ
੧੭	੨੬	ਬਿਆਸ ਕੀ ਉਤਪਾਤਿ
੧੮	੨੮	ਸੋਲਾਂ ਕਲਾਂ ਕਾ ਵਰਨਨ

ਗਿਣਤੀ	ਪੰਨੇ	ਸਾਖੀ ਦਾ ਨਾਮ
੧੯	੨੯	ਸਾਂਖ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਾ ਬਿਚਾਰ
੨੦	੩੦	ਬਸੇਖਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿ ਬੀਚਾਰ
੨੧	੩੧	ਪਾਤੰਜਲ ਕਾ ਬਿਚਾਰ
੨੨	੩੨	ਕਲਜੁਗ ਕਾ ਵਰਨਨ
੨੩	੩੩	ਜੁਗਾਗਰਦੀ ਕਾ ਬ੍ਰਿਤੰਤ
੨੪	੩੪	ਕਲਜੁਗ ਕਾ ਅਵਤਾਰ
੨੫	੩੫	ਕਲਜੁਗ ਕਾ ਵਰਨਨ
੨੬	੩੯	ਨਿਰੰਕਾਰ ਕਾ ਉਪਦੇਸ
੨੭	੪੧	ਬਾਬੇ ਜੀ ਕਾ ਜਨਮ ਪ੍ਰਸੰਗ
੨੮	੪੨	ਨਿਰੰਕਾਰ ਨੇ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣੀ
੨੯	੪੩	ਚੌਦਾਂ ਵਿਦਿਆਂ ਕਾ ਵਰਨਨ
੩੦	੪੫	ਬਾਬੇ ਜੀ ਕਾ ਜਨਮ
੩੧	੪੬	ਬਾਬੇ ਜੀ ਸਪਤ ਸਲੋਕੀ ਗੀਤਾ ਕਰੀ
੩੨	੪੯	ਬਾਬੇ ਕੋ ਪਾਧੇ ਤੇ ਬਿਠਾਆ
੩੩	੫੦	ਬਾਬੇ ਤੇ ਪੰਡਤ ਦਾ ਸੰਬਾਦ
੩੪	੫੨	ਬਾਬੇ ਨੇ ਪਟੀ ਕਰੀ
੩੫	੬੦	ਬਾਬੇ ਤੇ ਪੰਡਤ ਦਾ ਸੰਬਾਦ
੩੬	੬੧	ਸਾਖੀ ਪਟਲਨਗਰ ਦੀ
੩੭	੬੨	ਸਾਖੀ ਕਮਲ ਬ੍ਰਮ ਦੀ
੩੮	੬੩	ਸਾਖੀ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਦੀ
੩੯	੬੪	ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਨਾਲ ਗੋਸਟ
੪੦	੬੫	ਸਾਖੀ ਆਸਾ ਦੀ ਵਰ ਦੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਿਣਤੀ	ਪੰਨੇ	ਸਾਖੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਗਿਣਤੀ	ਪੰਨੇ	ਸਾਖੀ ਦਾ ਨਾਮ
੪੧	੯੮	ਸਾਖੀ ਬਾਬੇ ਦੇ ਜਨੇਊ ਦੀ	੬੩	੧੪੧	ਮੀਏ ਬਿਬੇਕ ਦੀ
੪੨	੯੯	ਸਾਖੀ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਦੀ	੬੪	੧੮੩	ਬਾਬੇ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਦੀ ਸਾਖ
੪੩	੧੦੦	ਸਾਖੀ ਪੰਡਤਾਂ ਨਾਲ	੬੫	੧੮੬	" ਸਾਹਮੁਣੇ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੀ
੪੪	੧੦੨	ਸਾਖੀ ਜਨੇਊ ਪੌਣ ਦੀ	੬੬	੧੮੭	" ਦਿਲੀ ਸਹਿਰ ਦੀ
੪੫	੧੦੬	ਸਾਖੀ ਮਕਤਬ ਬੈਠਨ ਦੀ	੬੭	੧੮੮	" ਰਾਬੀ ਜੀ ਵਲਨ ਦੀ
੪੬	੧੦੮	ਸਾਖੀ ਮੇਹੀਆਂ ਚਰਾਵਨ ਦੀ	੬੮	੧੯੩	ਕਾਜੀ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ ਕੀਤਾ
੪੭	੧੦੯	ਸਾਖੀ ਖੇਤੀ ਹਰੀ ਕਰਨ ਦੀ	੬੯	੧੯੪	" ਗੁਵਰਧਨ ਪਰਬਤ ਦੀ
੪੮	੧੧੦	ਸਾਖੀ ਪਰਛਾਵੇਂ ਦੀ	੭੦	੧੯੫	ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਮਨਾਂ ਤੇ ਗਏ
੪੯	੧੧੧	ਸਾਖੀ ਖਰੇ ਸੌਦੇ ਦੀ	੭੧	੨੦੦	ਬਾਬਾ ਜੀ ਗੰਗਾ ਤੇ ਗਏ
੫੦	੧੧੨	ਸਾਖੀ ਬਾਬੇ ਦੇ ਵਿਵਾਹ ਦੀ	੭੨	੨੦੩	ਸਾਖੀ ਗੋਰਖ ਮਤੇ ਦੀ
੫੧	੧੧੩	" ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ	੭੩	੨੦੮	ਸਾਖੀ ਸੱਜਣ ਠੱਗ ਦੀ
੫੨	੧੧੪	" ਮਨਸੁਖ ਦੀ	੭੪	੨੧੦	ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਾਂਸੀ ਗਏ
੫੩	੧੧੭	" ਮੋਦੀ ਖਾਨੇ ਦੀ	੭੫	੨੧੩	ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਜੁਧਿਆ ਗਏ
੫੪	੧੧੮	" ਦੀਵਾਨ ਨਾਲ	੭੬	੨੧੪	" ਗਇਆ ਤੇ ਗਏ
੫੫	੧੨੧	ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ	੭੭	੨੧੭	ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਟਨੇ ਗਏ
੫੬	੧੨੮	ਵੇਈਂ ਵਿਚ ਡੁਬੀ ਲਾਈ	੭੮	੨੧੮	ਬਾਬਾ ਜੀ ਜਗਨ ਨਾਥ ਗਏ
੫੭	੧੨੯	ਵੇਈ ਥੇ ਬਾਹਰ ਆਏ	੭੯	੨੧੯	ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਰਤੀ ਉਚਰੀ
੫੮	੧੩੦	ਸਾਖੀ ਨਿਮਾਜ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ	੮੦	੨੨੧	ਸਾਖੀ ਬਾਘਿਆੜ ਦੀ
੫੯	੧੩੨	" ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਮਿਲਨ ਦੀ	੮੧	੨੨੨	ਕਲਜੁਗ ਮਿਲਿਆ
੬੦	੧੩੩	" ਰਹਿਤ ਵਸਤਾਂ ਦੀ	੮੨	੨੨੪	ਸਾਖੀ ਮਰਦਾਨੇ ਨਾਲ
੬੧	੧੩੪	" ਉਦਾਸੀ ਭੇਖ ਧਾਰਨ ਦੀ	੮੩	੨੨੫	ਸਾਖੀ ਕੌਡੇ ਰਾਖਸ ਦੀ
੬੨	੧੩੫	ਸਾਖੀ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਦੀ	੮੪	੨੨੮	ਸਾਖੀ ਤ੍ਰਿਆ ਰਾਜ ਦੀ
੬੩	੧੩੯	" ਸੂਰਜ ਗ੍ਰਹਨ ਦੀ	੮੫	੨੩੦	ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਾਧ ਪਟਨ ਗਏ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਿਣਤੀ	ਪਤ੍ਰੇ	ਸਾਖੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਗਿਣਤੀ	ਪਤ੍ਰੇ	ਸਾਖੀ ਦਾ ਨਾਮ
੮੬	੨੩੧	ਸਾਖੀ ਇਕ ਜੋਗੀ ਨਾਲ	੧੦੬	੨੫੪	॥ ਸਜਣ ਠਗ ਦੇ ਮਿਲਿਆ
		ਬਾਬਾ ਜੀ ਰਾਜੇ ਸਿਵਨਾਭ	੧੦੭	੨੫੭	ਸਾਲਸ ਰਾਇ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ
੮੭	੨੩੨	ਦੇ ਦੇਸ ਗਏ	੧੦੮	੨੫੯	ਬਾਬਾ ਜੀ ਬੀਕਾਨੇਰ ਗਏ
੮੮	੨੩੩	ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਰਾਗ ਸੁਨ ਕੇ	੧੦੯	੨੬੨	ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਲਾਲ ਪੁਰ ਗਏ
		ਬਾਗ ਸੁਕਾ ਹਰਿਆ ਹੋਇਆ	੧੧੦	੨੬੩	ਮਰਦਾਨਾ ਤਿਲ ਦੇਣੀ ਗਯਾ
੮੯	੨੩੪	ਬਾਬੇ ਪਾਸ ਮੋਹਣੀਆਂ ਆਈਆਂ	੧੧੧	੨੬੪	ਬਾਲਾ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ
੯੦	੨੩੫	ਮੋਹਣੀ ਪ੍ਰਤਿ ਉਪਦੇਸ	੧੧੨	੨੬੫	ਬਾਬਾ ਜੀ ਏਮਨਾਬਾਦ ਗਏ
੯੧	੨੩੬	ਮੋਹਣੀਆਂ ਮੁਬਾਰਕ ਕੇ ਗਈ	੧੧੩	੨੭੬	ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਿਆਲਕੋਟ ਗਏ
੯੨	੨੩੭	ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਬੇਰੀ ਕਾ ਬੂਟਾ	੧੧੪	੨੭੭	ਸਾਖੀ ਕਸਮੀਰ ਦੇ ਪੰਡਿਤ ਸੇ
		ਕੀਆ	੧੧੫	੨੭੯	॥ ਪਸੌਰ ਦੇ ਜੋਗੀ ਨਾਲ
੯੩	੨੩੮	ਰਾਜਾ ਸਿਵਨਾਭ ਆਇਆ	੧੧੬	੨੮੦	ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਾਬਲ ਗਏ
੯੪	੨੩੯	ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ ਦੀਆ	੧੧੭	੨੮੧	ਸਾਖੀ ਭਾਈ ਮੂਲੇ ਨਾਲ
੯੫	੨੪੩	ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੇਂ ਰਹੇ	੧੧੮	੨੮੨	ਸਾਖੀ ਸਾਹ ਫਲੀ ਨਾਲ
੯੬	੨੪੪	ਬਾਬਾ ਜੀ ਹਾੜੂ ਦੇਸ ਗਏ	੧੧੯	੨੮੪	॥ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਨਾਲ
੯੭	੨੪੫	ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਰਾਖਸ ਮਿਲੇ	੧੨੦	੨੮੯	ਸਾਖੀ ਠਗਾਂ ਨਾਲ
੯੮	੨੪੬	ਮਰਦਾਨੇ ਅਗੇ ਦੇਣ ਲਾਖ ਪੈ	੧੨੧	੨੯੧	ਸਾਖੀ ਜੈਨੀ ਖੰਡ ਦੀ
੯੯	੨੪੭	ਬਾਬਾ ਜੀ ਬਿਸੰਭਰ ਪੁਰ ਗਏ	੧੨੨	੨੯੩	॥ ਬਾਲੇ ਨੂੰ ਸੇਤਬੰਧਨ ਦੀ
੧੦੦	੨੪੮	ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਲਾਲ ਦਿਤੇ	੧੨੩	੨੯੪	ਸਾਖੀ ਕੇਸੀ ਖੰਡ ਦੀ
੧੦੧	੨੪੯	ਮਰਦਾਨਾ ਲਾਲ ਵੇਚਨ ਗਯਾ	੧੨੪	੨੯੫	ਸਾਖੀ ਕੁਰ ਖੰਡ ਦੀ
੧੦੨	੨੫੦	ਮਰਦਾਨਾ ਸਾਲਸ ਰਾਇ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ	੧੨੫	੨੯੮	ਸਾਖੀ ਇਲਾਬ੍ਰਤ ਖੰਡ ਦੀ
੧੦੩	੨੫੧	ਮਰਦਾਨਾ ਬਾਬੇ ਪਾਸ ਆਯਾ	੧੨੬	੩੦੧	ਸਾਖੀ ਭਦ੍ਰ ਖੰਡ ਦੀ
੧੦੪	੨੫੨	ਮਰਦਾਨਾ ਰੁਪਏ ਲੇ ਗਿਆ	੧੨੭	੩੦੩	ਸਾਖੀ ਹਿਰਨ ਖੰਡ ਦੀ
੧੦੫	੨੫੩	ਮਰਦਾਨਾ ਰੁਪਏ ਮੁੜ ਆਯਾ	੧੨੮	੩੦੫	ਸਾਖੀ ਕੇਤਮਾਲ ਖੰਡ ਦੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਿਨਤੀ	ਪਨੇ	ਸਾਖੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਗਿਨਤੀ	ਪਨੇ	ਸਾਖੀ ਦਾ ਨਾਮ
੧੨੯	੩੦੭	ਸਾਖੀ ਗਰਦਵਖ ਖੰਡੇ ਦੀ	੧੫੨	੪੦੨	ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਪਿਤਾ
੧੩੦	੩੦੮	ਬਾਬਾ ਜੀ ਤਿਲਗਾਰੀ ਗਏ			ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ ਕੀਤਾ
੧੩੧	੩੦੯	" ਤਿਲਗਾਰੀ ਸਹਿਰ ਦੀ	੧੫੩	੪੦੩	ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਲੋਕੇ ਰਹੇ
੧੩੨	੩੧੫	ਸਾਖੀ ਰਾਮੇਸਰ ਦੀ	੧੫੪	੪੦੪	ਬਾਬਾ ਜੀ ਮੁਲੇ ਦੇਪ ਗਏ
੧੩੩	੩੧੬	ਸਾਖੀ ਮਛੀ ਦੀ	੧੫੫	੪੦੫	" ਸਖਰ ਭੁਖਰ ਗਏ
੧੩੪	੩੧੮	ਸਾਖੀ ਲੰਕਾਪੁਰੀ ਦੀ	੧੫੬	੪੦੬	ਹਾਜੀਆਂ ਨਾਲ ਗੋਸਟ
੧੩੫	੩੨੨	ਸਾਖੀ ਮਰਦਾਨੇ ਨਾਲ	੧੫੭	੪੦੮	ਬਾਬਾ ਜੀ ਮੱਕੇ ਗਏ
੧੩੬	੩੨੪	ਸਤਦੀਪ ਦੇਖਣ ਗਏ	੧੫੮	੪੨੧	ਬਾਬਾ ਜੀ ਰੂਮ ਵਿਚ ਗਏ
੧੩੭	੩੨੫	ਸਤਵੇਂ ਦੀਪ ਬਾਬਾ ਜੀ ਗਏ	੧੫੯	੪੨੨	ਕਰੂੰ ਪਾਤਿਸਾਹ ਨੂੰ ਮਿਲੇ
੧੩੮	੩੨੬	ਸਾਖੀ ਹਨੀਫੇ ਸਿਧ ਨਾਲ	੧੬੦	੪੨੫	ਕਾਰੂੰ ਖਜਾਨਾ ਲੁਟਾਯਾ
੧੩੯	੩੨੭	ਸਾਖੀ ਕਕਭੁਸੁੰਡ ਦੀ	੧੬੧	੪੨੬	ਬਾਬਾ ਜੀ ਬਗਦਾਦ ਗਏ
੧੪੦	੩੨੯	ਸਿਧਾਂ ਨਾਲ ਗੋਸਟ	੧੬੨	੪੨੯	ਲਖਾਂ ਆਕਾਸ ਪਤਾਲ ਦੇਖੇ
੧੪੧	੩੪੧	ਜਪੁਜੀ ਦੀ ਗੋਸਟ	੧੬੩	੪੩੨	ਲਖ ਆਕਾਸ ਪਤਾਲ ਦਿਖਾਏ
੧੪੨	੩੯੧	ਦਤਾਤ੍ਰੇ ਜਾ ਮਿਲਿਆ	੧੬੪	੪੩੩	ਬਾਬਾ ਜੀ ਮਦੀਨੇ ਗਏ
੧੪੩	੩੯੨	ਧ੍ਰੂ ਭਗਤ ਜਾ ਮਿਲਿਆ	੧੬੫	੪੫੭	ਸਿਕੰਦਰਪੁਰ ਦੀ ਹਦਮੇਂ ਆਏ
੧੪੪	੩੯੩	ਬਾਬਾ ਜੀ ਬੈਕੁੰਠ ਧਾਮ ਗਏ	੧੬੬	੪੫੮	ਬਾਬਾ ਜੀ ਸੈਦ ਆਏ
੧੪੫	੩੯੪	ਬਾਲੇ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਦਿਖਾਈ	੧੬੭	੪੫੯	ਦੇਸ ਦੇ ਵੈਦ ਦੇਖੇ ਆਏ
੧੪੬	੩੯੫	ਬਾਬਾ ਜੀ ਰਾਵੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਆਏ	੧੬੮	੪੬੦	ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਆਏ
੧੪੭	੩੯੬	ਦੋਦਾ ਜੱਟ ਆਇਆ	੧੬੯	੪੬੧	ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਮਿਲੇ
੧੪੮	੩੯੭	ਕਰੋੜੀ ਪਠਾਣ ਦਾ ਜਾ ਮਿਲਿਆ	੧੭੦	੪੬੩	ਸਿਵਰਾਤ੍ਰ ਦੇ ਮੇਲੇ ਗਏ
੧੪੯	੩੯੮	ਕਾਲੂ ਤੇ ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਮਿਲੇ	੧੭੧	੪੬੪	ਅਚਲ ਵਟਾਲੇ ਪਹੁੰਚੇ
੧੫੦	੩੯੯	ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਦੀਨੂ	੧੭੨	੪੬੫	ਸਿਧਾਂ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ
੧੫੧	੪੦੧	ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਬੱਧਾ	੧੭੩	੪੬੬	ਸਿਧਾਂ ਅਗਮ ਦਿਖਾਈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Multan

ਗਿਣਤੀ	ਪਤ੍ਰੇ	ਸਾਖੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਗਿਣਤੀ	ਪਤ੍ਰੇ	ਸਾਖੀ ਦਾ ਨਾਮ
੧੭੪	੪੬੭	ਸਿਧਾਂ ਨਾਲ ਚਰਚਾ	੧੯੫	੫੫੪	ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਉਪਦੇਸ ਕੀਤੀ
੧੭੫	੪੬੮	ਸਿਧਾਂ ਨਾਲ ਗੋਸਟ	੧੯੬	੫੫੫	ਸਾਖੀ ਮਰਦਾਨੇ ਨਾਲ
੧੭੬	੪੬੯	ਸਿਧ ਗੋਸਟ ਦਾ ਟੀਕਾ	੧੯੭	੫੫੬	ਮਰਦਾਨੇ ਨਾਲ ਮਸਕਰੀ
੧੭੭	੫੦੦	ਸਿਧ ਬਾਬੇ ਦੇ ਸਿਖ ਹੋਏ			ਕਥਾ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ
੧੭੮	੫੦੮	ਬਾਬਾ ਜੀ ਮੁਲਤਾਨ ਗਏ	੧੯੮	੫੫੯	ਮਰਦਾਨਾ ਬੁਨਕਰ ਸੀ
੧੭੯	੫੧੦	ਮੁਲਤਾਨੋਂ ਪਰਨ ਆਏ			ਬਾਬੇ ਜੀ ਦੀ ਛਿਗਨੀ ਪਾ
੧੮੦	੫੧੧	ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਮਿਲਿਆ	੧੯੯	੫੬੨	ਸਾਖੀ ਸਬਦ ਦੇ ਪ੍ਰਥਾਇ
੧੮੧	੫੧੨	ਸਾਖੀ ਇਕ ਸਾਹੂਕਾਰ ਦੀ	੨੦੦	੫੬੩	ਸਾਖੀ ਧਨੀ ਪੁਰਸ ਨਾਲ
੧੮੨	੫੧੬	ਸਾਖੀ ਘੋੜੇ ਸਾਰ ਦੀ	੨੦੧	੫੬੪	ਧਨੀ ਕੋ ਉਪਦੇਸ
੧੮੩	੫੨੨	ਸਾਖੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚੰਦ ਦੀ	੨੦੨	੫੬੫	ਧਨੀ ਨੇ ਧਰਮਸਾਲ ਬਣ
੧੮੪	੫੩੬	ਸਾਖੀ ਸੈਦੇ ਚਮਾਰ ਦੀ	੨੦੩	੫੬੭	ਬਾਬਾ ਜੀ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਸੀ
੧੮੫	੫੪੧	ਸਾਖੀ ਇਕ ਰਾਜੇ ਨਾਲ	੨੦੪	੫੬੮	ਸਤ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰਦੇ
੧੮੬	੫੪੨	ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਅਗਨ	੨੦੪	੫੬੮	ਸਤਾਂ ਭ੍ਰਮਕਾਂ ਦਾ ਵਰਨਨ
		ਅਤੇ ਅੰਨਿ ਦਿਤਾ	੨੦੫	੫੬੯	ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੇ ਸਮਾਨ ਕਾ ਉਪ
੧੮੭	੫੪੩	ਸਾਖੀ ਸਾਹੂ ਸੁਰਗਵਾਨ ਦੀ			ਦੇਸ ਸੁਣ ਸਿਗਤ ਕੇ ਦੀਆ
੧੮੮	੫੪੪	ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਗਊ ਪੋਰ ਦਿਤੇ	੨੦੬	੫੭੧	ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਗਏ
੧੮੯	੫੪੬	ਸਾਹੂਕਾਰ ਮਿਲਿਆ	੨੦੭	੫੭੨	ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਕੈਪੁਬ ਮਿਲੇ
੧੯੦	੫੪੭	ਸਾਖੀ ਵੈਦ ਨਾਲ			ਅਰ ਢੂਡਾਂ ਦੀ ਮਲਾ ਗਲ
੧੯੧	੫੫੧	ਸਾਖੀ ਅਜਿਤੇ ਨਾਲ			ਮੇਂ ਪਾਇ ਗਏ -
੧੯੨	੫੫੨	ਅਜਿਤੇ ਨੂੰ ਕਪੜੇ ਦਿਤੇ	੨੦੮	੫੭੩	ਮਰਦਾਨੇ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗਿਆ
੧੯੩	੫੫੩	ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਜਲ ਦੇ	੨੦੯	੫੭੪	ਬਾਬਾ ਜੀ ਧਾਰ ਕਰੂਪ ਸਾਰ
		ਵਿਚ ਹੋਈਆ ਪਰਕਾਸੀ			ਅਤੇ ਸਿੰਗਾਰ ਭੁਜ ਗਈ
੧੯੪	੫੫੪	ਸਿਖ ਸਭ ਤਾਰੀ ਕੀਤੇ	੨੧੦	੫੭੫	ਮਰਦਾਨੇ ਤੇ ਕਰੁਣ ਪਸਾਰੇ ਹੋਆ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਗਿਣਤੀ	ਪਨੇ	ਸਾਖੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਗਿਣਤੀ	ਪਨੇ	ਸਾਖੀ ਦਾ ਨਾਮ
੨੧੧	੫੭੬	ਬਾਬੇ ਜੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿਆ	੨੧੯	੫੮੬	ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਿਦੇਹ ਬੈਕੁੰਠ ਕੋ ਗਏ ਅਰ ਚਾਦਰ ਦੋਹਾਂ ਵੰਡੀ
੨੧੨	੫੭੭	ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੇ ਅੰਗਦ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਦੀਆ			
੨੧੩	੫੭੮	ਚਤਰ ਸਲੋਕੀ ਉਚਰੀ	੨੨੦	੫੮੮	ਗੈਂਦੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿਤੀ
੨੧੪	੫੭੯	ਚਤ੍ਰ ਸਲੋਕੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਰਥ			
੨੧੫	੫੮੨	ਕਿਕਰ ਤੇ ਮਠਿਆਈ ਝੜੀ ਅਰ ਸਤ ਸਾਧ ਸੀ ਗਤੇ ਕੋਹਕਾਈ	੨੨੧	੫੮੯	ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਗੈਂਦੀ ਪਰ ਬੈਠਤੇ ਭਏ
			੨੨੨	੫੯੦	ਗੁਰਿਆਈ ਗੁਰੂ ਅਰ
੨੧੬	੫੮੩	ਪਿਤਾ ਕਾਲੂ ਜੀ ਪਰਲੋਕ ਕੋ ਗਮਨ ਕਰਤੇ ਭੁਏ	੨੨੨	੫੯੦	ਜਨ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲੀ
			੨੨੩	੫੯੧	ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਗਦੀ ਪਰ ਬੈਠੇ
੨੧੭	੫੮੪	ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਜੀ ਭੀ ਪਰਲੋਕ ਕੋ ਜਾਤੇ ਭੁਏ			
			੨੨੪	੫੯੨	ਦਾਗੁਰੂ ਨਾਮਦਾ ਮਤਾ
੨੧੮	੫੮੫	ਅੰਗਦ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਦਾ ਤਖਤ ਦਿਤਾ	੨੨੫	੫੯੨	ਇਸ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਪਰ ਤੇ ਮੈ ਗੁਰੂ ਕੀ ਮਹੀ ਪਈ

1947

ਇਤਿ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਸੰਪੂਰਣੰ॥
ਜੇਹੀ ਭੁਲ ਚੁਕ ਲਿਖਨ ਸੋਧਨ ਦੇ
ਛਾਪਣ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹੋ ਬਖਸਣੀ
ਚੌਪਈ॥ ਉਨੀ ਸੈ ਸੈਂਤਾਲੀ ਜਨੋ ਭਾਦ੍ਰਵ ਸੁਕਲ ਅਸਮੀ
ਜਨੋ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਕੇ ਦਾਸਾ ਦਸਖਾ ਸਿੰਘ ਲਿਖੇ ਜੇ
ਕਰ ਆਸਾ॥੧

॥੧॥

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਪਜੀ - ੩੪੭ - ੩੬੦

ਸਿਧ ਗੋਸਟ - ੪੬੯ - ੫੦੬

—

ਪਉੜੀ: ੩੮: ਵਿਤ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਰਤਨ ਪੁਤ - ੪੬੦

(੧) ਏਮ, ਧਨ, ਸੁਖਿਆਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ

(੨) ਗੁਰਦਾ ਰਸੂਰੀ ਸਾਹਿਬ

ਪਉੜੀ ੩੯-੪੦, ੪੧, ੪੨, ੪੩ ਸਾਰਾ ਕਟਾਏ: ਸਿਧ ਗੋਸਟ - ੪੬੩ - ੪੬੮

ਸਿਧ ਗੋਸਟ - ੪੬੯ - ੫੦੬

ਪਉੜੀ ੪੪. ਸੁਫਲ ਸਭ ਜਿਸ ਪਾਈ

ਸਰਦਾਰ ਹੋਗੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

B-8214

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org